Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Solemnis et aurea lectura famosissimi legum doctoris domini Angeli de gambiglionibus de Aretio super titulo de actionibus institutionum in almo studio Bononiensi edita.

https://hdl.handle.net/1874/456962

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

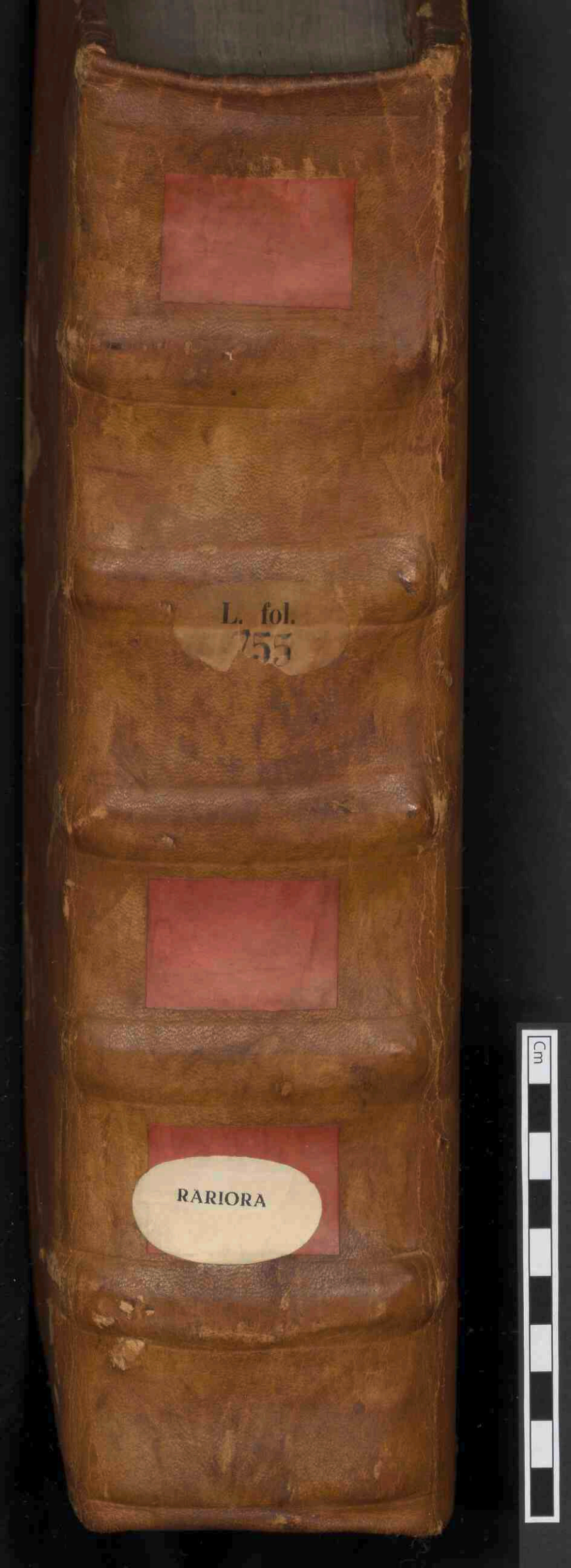
The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

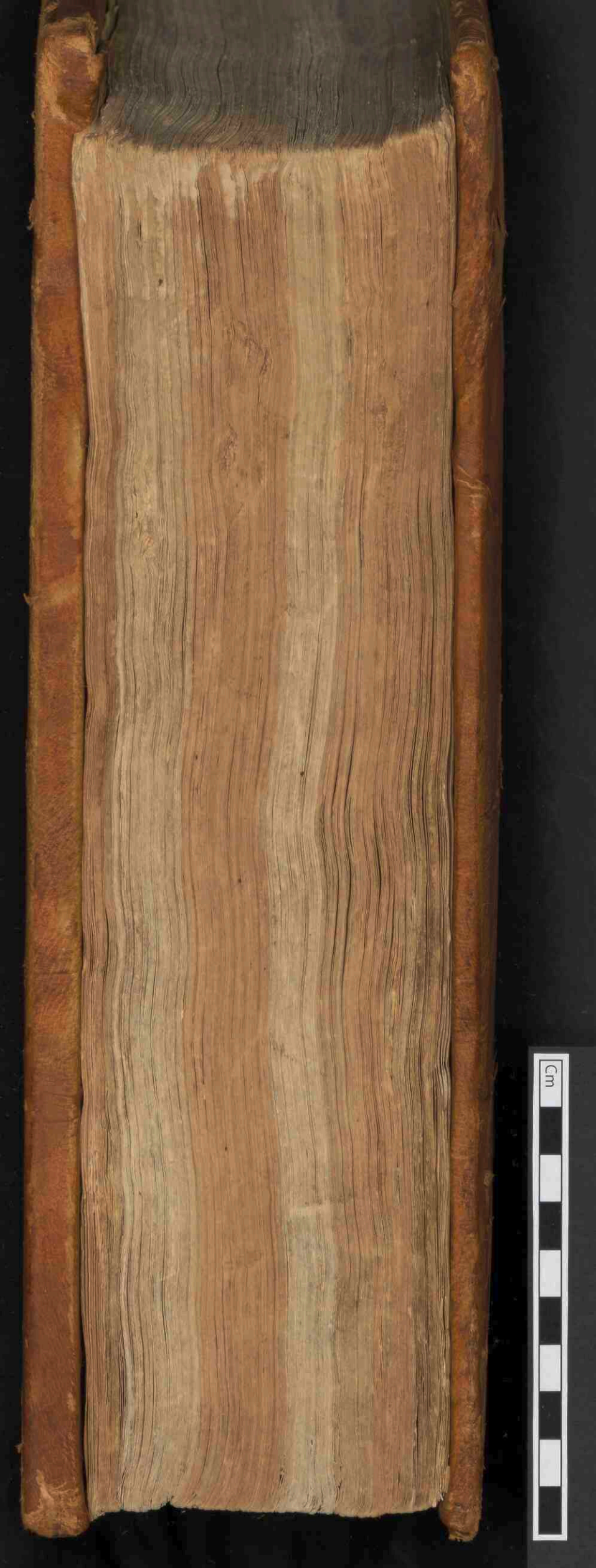
*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

queſtjt·et in·l·ſi quis cū aliter circa·ſi·ff·de ℟·ob·liet in·l·ij·et ibi p omnes docto·C·de reſcin·ven· Vel dicas ꝓmiſit mille noīe pene qđ Et etiā adde et limita ꝑdicta niſi pena eſſet mſerta tranſactioni liz adjjaciaē pene nomīe vel adjiciaē pena in opromiſſo vt eſt tex·et ibi hoc no·bue·bal· et ſaly·in·l·ꝓmiſſis·C·de trā·actꝫ·et de conpromiſſo eſt caſus in·l·v·ff·ff·de ℟·obli·cogita· Et aduertas q dixi ſcīs ſe nō teneri qē·p dictū bar·in dicta·l·ſed et ſi quis·ff·ſi·et·j·diā et· l·ſi·ff·idem queſtjt·ff·de odi·inde· Jtē dixi q ſponte et ex certa ſcī entia p d·l·et ſi quis·ff·ſi· Item ideo dixi q expreſſe ēnūtiauit vne fitio dicte legis quia cū hec introducta fuit in ꝺſpectū q odiū ꝓnci paliē ipſius ſtipulatorꝭ tāꝙ feneratoris valz p ꝓmiſſorē renūtiatio d ā bñficij·ar·l·q̄ exceptioēz in ꝓn·ff·de cōdi·inde·l·tā et ſi cū gl·ff·ad macedo· Jtē ideo dixi certificatus fiaut dicimus in ſimili ꝺ muliere in velliano ſm cōem ſiām vt·l·ſi·ff·ad velł Jtē iō dixi cū iuramēto q iuramētū facit tē valere omni melioꝛi modo quo ꝑt vt l·cū paē·ff· filius·mrēz·ff·de le·ij Jtē ideo dixi vel quadruplū p iſtū tex·q dā l·ſi dictū in prin Vltimo autē pe nomīa multiplatia apponi non poſſet vt hic in ꝓn· Item dixi eius q meſt dicti ſcy dicta pignora preſtita fuiſſe·hoc ideo dixi ſcōm opi·ſaly·in dā·l·cū allegas· quia cū debitor pecat in preſtatione pignoꝝ pena debet apponi illi mōe et defectui non autē debet haberi reſpectus ad quātitatē ꝓmiſſam q dicte quātitati reſtituende non fuit pena apoſita et ideo pecant hi nomīēſes apponendo penam per reſpectū ad quātitatē debitam Jtē vltiō dixi vel ſub pena mille qē·et ſic non p nomiā multiplatia quod tamē intellige ſcōm opi·bar·in dcō·ℌ·alteri ſupꝫ relatā· Nec ob·d· bi·C·de ſen·que p eo quod inēſt·ibi hoc qō inēſt dupli quātitatis minime excedere qē·vbi apte ille tex·videtur velle qō inēſſe non pē excedere duplū·Ego autē ſtatū m ꝑticā dixi in ꝺtriplū igitē qē·qm reſpondeo q illa·l· habet locū quādo ſine ſpetiali pacto inēſſe debeē quia non excedit duplū ſecus quādo ſpetialiē p pactū ex certa ſcien tia per homiēm aliter ꝓuideatur vt dā·l·ſed et ſi quis·ℌ·ſi·ita dicit glo·nō·in dicta·l·i·in gl·magna in ſi·quod pretuo no Vltimo ecꝛ poſſet eſſe cautela vt dicas in inſtrumēto ꝓmitto dare titio·p·hinc ad paſcha et ſi non dedero ꝓmitto tibi dare noīe pene·xxx·naz tūc vz nec vi detur ꝓmiſſum in fraudem vſuratū qñ vni ꝓmittitur dari et

alteri ꝓmittitur pena et hoc eſt tex·et ibi hoc ſingulariē no·bar·in l·quis res in·ℌ·qui ſtipulaē·circa ſi·ff·de ſolu·quē ibi ſequiē ang·qm quādo ꝓmittitur ſolui alteri et pena adjiciē pinde eſt ac ſi pena eſſet adicta facto vt eſt tex·in·l·liber hō·ℌ·ſi·ff·de ℟bo·ob·ſed facto poteſt pena apponi vt·ſ·dixi igitur ita dixit bar·in dcō·ℌ·qui ſtipulatū·et illud teneas licet·d Jo·de ꝓmo·ibi diſtinguat in ꝺſueto teneri vel nō qđ·ſ·reprobaui Vr·vbi·ſe ho·bene examiāto queſto articulo ang arretin? Reuertor nūc ad tex·in ℟·in ſimplū agiē·et ponit plura exempla de quibꝰ dixi·ſ·eo·ℌ· ſequens excepto q de ſtipulatioē et de emptione et venditione·de emptione aūt diā plene·j·in·ℌ·acti onū aūt· De ſtipulatioē aūt diamus hic aliqua q breuiē in qua ſic Fō libellū· Dico cōi titiū q ab eo fui ſtipulatus talē ſuū libꝫ mihi dari ex tali cauſa ꝓcedente ītima interrogatione mea q ip ſe in cō tinenti ꝓmiſit michi dare dictū librū ex dicta cauſa ſequēte ſua reſ ponſione quē libꝫ nūc dare recuſat· quare peto ipſū cōdempnari ad dandū michi dictū libꝫ qē· Jſta forma ꝓbatur·ſ·de ℟·obli·in ꝓn· et·l·vbi aūt·ℌ·ſi·ff·de ℟·obli·et habeē in ſpeculo de ſolu·in·ℌ·ſequē ſm ℟ſi·ſi vero aliquis et dixi in libello talez libꝫ ſuū hoc ideo dixi vt oſtendam dām inter iſtam actioēz et ſtipulationē ab actione ex ſti pulatu vel certi ꝺitione·de quo in·l·certi cōditio·in ꝓn· et ibi bar· ff·ſi cer·pe·et dixi·ſ·eo·ℌ·ſeq· Item dixi in libello michi dari vt oſtendam ſtipulationē eſſe certam et ad certum quid dari vt·l·vbi aūt non apparet in ꝓn·ff·de ℞b obli· et titū preciſe poſſe ad dñium trā Ferendū et ad rem dandam artari nec ſatiſfaceret offerendo iné eſſe vt·d·l·vbi aūt·ℌ·ſi· In aliis aūt in quibꝰ non cōtinuaē dari ſed fieri vel tradi vel rem reſtitui vel rem preſtari regulariē non pōt quis cogi preciſe ad illud implendū ſed preſtando inēſſe liberabiē vt·l·ſi fundus·certa die preſtari et ibi bar·et·l·ſtipulationes nō diuiduē in ꝓn·et ibi latiſſime bar·ff·de ℟·ob· Jtē dixi ex tali cauſa an aūt ſtipulatio ſine cauſa valeat dixi plene·ſ·eo·ℌ·in pſonā in ℟·de oſti tuta· Sed an libellus valeat ſine cauſe expreſſione gl·et bar·in·l·ij ℌ·circa de ꝺoli exceꝑ·tenent q non ſed gl·et ſaly·in·l· gñaliter de nō nu·pe·diciē q ymo ꝓcedit libellus ſine cauſa expreſſa ſicut dicit qꝫ ꝓcedit libellus gñalis ſi non opponatur·l·generali et qō ibi glo·et doc·C·de anna·excep·vñ ſi reus peteret libellū tangꝫ incertū et obſcuꝫ

L. fol.
755
RARIORA
Cm

Cm

Cm

Cm

47

Jus positivum et Interpretes

Folio nº. 755.

C. A. 169

26. **Angelus** de Gambilionibus, Lectura super titulo de actionibus Institutionum. Leuven [J. Veldener] 1475. 2º.
L. 2º. 755[1]

Typen 1 (108 m.M.), 2. — HMT 48 (27) 2. — HC 1613. — CA 169. — MMW II 168. — Peddie I p. 54. — Pell. 1155.

Op bl. 30: „Ex legatione magistri Helye de Noerd, canonici quondam ecclesie beate marie Traiectensis". († 1503). — Samengeb. met nr. 236.

236. **Franciscus** de Zabarellis (Francesco Zabarella), Repetitio super capitulo Perpendimus de sententiis excommunicationis. [Leuven, J. Veldener c. 1473/1474]. 2º. L. 2º. 755[2]

Type 1. — HMT 48 (27) 2a. — H 16262. — CA 1788. — C II 6612. — Bl. 28 (□) ontbreekt.

Samengeb. met nr. 26.

Incipit tabula super solemni ⁊ aurea lectura famosissimi legum doctoris domini Angeli de gambiglionibo de Aretio super titulo de Actionibo institutionum ac modo et forma ꝺcipiendi ⁊ formandi libellos et exceptiones in qualibꝫ actione ꝺsequientes per ordinē alphabeti: De cuius materia vllo absq; medio liber Incipit feliciter.

Absens si non ꝓpareat quid requiritur vt cōtra eum possit formari iuditiū vide in ff. cursus in Rbi° in eadē glo. ibi redeundo.
Actio et causa an sint idez vide in ꝓncipio ff. actio in Rbi in eadē glo. ibi ꝺclude g° ⁊c.
Actio an sit de iure ciuili vel gentiuz vide circa ꝓn. in Rbi in glo. in Rbo ius ibi rñdeo q; ciuile
Actio an sit ius vel factū vide in ꝓn. i Rb. vltio
Actio in rem vt caulet² ex pte ꝺuenti quid requirat² vide in ff. omniū actionum in Rbi in eadem glo. in fi. no. ⁊ signa.
Actio in rez vt caulet² ex pte actoris vide in ff. omniū in Rbi vidimus ergo que requirantur.
Actiones adinuicē ꝺtracie si intentate sunt an ꝓcedat libellus ponit² in ff. si minus in materia cumulationes in Rbi quero si actiones intētate sunt adinuicem.
Ad exhibendum actio quotuplex sit vide in ff. ꝓterea in Rbi q̄o quotuplex est actio ad exhibendum
Ad exhibendum actio cui cōpetat vide in ff. preterea in Rbi quero cui competat ista actio.
Ad exhibēduz actio ꝺtra quē ꝺpetat vide in eo. ff. in Rb. q̄o ꝺtra quē cō
Ad exhibendū quō ꝓcedat² in iuditio vide in ff. ꝓterea in Rbi petat et istud iuditium est summarium ⁊c.
Ad exhibendum actio si intētatur que requirantur vide in ff. preterea in Rbi quero que ꝓbatio requiratur ⁊c.
Libellus in actione ad exhibendum ponitur in ff. ꝓterea in Rbi in ista actione sic formatur l[illegible]llus.
Aditio hereditat⁹ an sit n[illegible]ssaria ad ꝺfirmationē relictoz pioz vide in ff. ex maleficijs in Rbi ite[illegible]i in libello q; adiuit eius hereditatē
Actio mixta q̄t modis dicat² vi[illegible]uedā in Rb. no. q; tribo modis

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT

in ꝑn°. Et vide in eo. ℣. in ℟hi. in glo. i. in fi. dicit Dy. videt².
Adiens hereditatē non legitimus et agens an pendēte iuditio possit le
gitime adire et ratificat² iuditiū. vide in. ℣. actionum. in materia peti
tionis hereditatis. in ℟hi. quero egi ꝯdōne petitione hereditatis.
Actio presumpta an dicatur vtil s vel directa vide in. ℣. fuerat in ℟hi.
quero in casu huius. l. an ista actio.
Alienata in fraudē creditor in diē vel sub ꝯditiōe an possint retractari
vide in. ℣. itez si quis in fraudem. in ℟hi. in glo. creditor in fi.
Alienasse fraudulēter debitū quomō ꝓbet vide in. ℣. item si q̄s in frau
dē in ℟hi. sup ista tamen fraudatione.
Alienationis ꝓbatio quomodo debeat formari vide in e. ℣. i. ℟hi. in ea
dem glo. ibi. l. sciens m fi.
Alimēta a quo tpe ⁊ etiā. j. q̄ᵐ tps possint peti ꝑ dote siue ab vxōre.
vide in. ℣. fuerat in ℟. vnū tñ tene mēti ꝑpetuo q̄ p? bienniū.
Alenda an sit mulier sūptibo hereditū mariti. j. annū vel p? soluto mri
monio vide in. ℣. fuerat in ℟s. circa hoc tñ dubitat an infra ⁊c.
Alenda an sit vxor in infirmitate vide in. ℣. fuerat in ℟hi. vidimus an
et quando so. ma.
Alenda an sit mulier vxor habitās secessum a viro vide in e. ℣. in ℟hi.
quero vxor non est in seruitio viri.
Pro alimentis an bona mariti sint saltez tacite obligata vide in. ℣ fu
erat in ℟hi. quero an bona mariti sint tacite obligata.
Alternatiue sex spēs ponunt in. ℣. huic aūt in ℟. in glo. electio nisi ⁊c
In omnibo alternatiuis cuius sit electio vide in. ℣. huic autē in ℟hi. vi
dendū igit an dispositio istius.
In alternatiuis quid sit in obligatione vide in eo. ℣. ℟s. 2°. principali
ter ⁊c. adde tex. et doc. in. l. si quis stipulatus fuerit stichum aut pam
philum in ꝑn°. de verbo obli.
An dispositio. ℣. huic autē habeat locum in omnibo spetiebo alterna
tiuarum vide in eo. ℣. in ℟hi. his premissis videamus.
Di vnum de alternatis pijt quis debeat postea ꝑstari vide in eo. ℣. in
℟hi. his pro euidentia premissis.
Agrimessor vel calendator malus si ex eius facto sum dāmificat? que
actio michi ꝓpetat vide in. ℣. in quedam actionis in ℟hi. vltimo quero
si ex mala relatione.

Arbiter in quibo ꝺformat² et ꝺuemat cū iudice ⁊ in quibo ꝺisconuenīat vide in ff omniū actionū in ℞ in glo in verbo arbitros in fi
Arbitrium bni viri vel manu voluntarie in ff in bone fidei vlt° quia iste tex facit mentionem
Arbitrium liberum si omittit² per que verba ipsum importantia debēt ꝓmitti vide in ff in bone fidei in ℞ 2° ꝓncipaliter est videndum
Arbitraria actio que dicat² vide in ff ꝓtorie ī ℞ ad euidētia; dicēdū
Arbitrarie actionis quot sint vide in ff pretorie in ℞ 2° premittendum ꝙ actiones arbitrarie
Arbitraria actio an ⁊ quando habeat locum vide in ff pretorie in materia de eo qđ certo loco in ℞ an autem ista actio sit arbitraria
Arbitrarie actiones que dicantur ⁊ quot modis vide in ff in preterea in materia iuramenti in litem in ℞ in glo magna in fi
Armoꝝ appellatione quid ꝺtineatur vide in ff ex maleficijs in ℞ et aduertas quia merito ꝺixi in libello cum ense
Arma habens ad lat? licet manū ad arma non apposuerit tñ dicit² cū armis ꝺmisisse delictuꝫ vide in ff ex maleficijs in ℞ itez ꝺixi in libello armatus ense
Artas duplicatas venditor pstando an teneat² ad aliud vide in ff actionū aūt in matēla emptionis ⁊ venditionis in ℞ qro date sūt arre ⁊c
Articulus an satis sit ꝙ ꝺcludat presumptiue vide in ff si quis agēs in ℞ ex hijs infertur etiam ꝙ articulus ⁊c
Ded quid de libello vide in ff i et in ff item si quis in fraudem in ℞ ex quibus no secundum Bar
Articulus an satis sit ꝙ ꝺcludat psumptiue vide in ff si quis
Articulus et ꝓbatio quō fiat in actione negᵗ gest vide in ff actionū autē in materia negᵗ gest in ℞ visis libellis videamus de articulis
Ascriptitij vel censiti qua actione petantur vide in ff ꝑiuditiales ad finem ℞ in eadem glo ibi qđ michil est ⁊c
Appellationem an teneatur emptor ꝓsequi vide in ff actionuꝫ in ℞ quero an emptor teneatur appellare ⁊c

Bannitus quando capit² dat² cautela ꝙ se recognoscat talē esse et dictū maleficiū ꝺmisisse vide in ff quadrupli in mā qđ met? cā ℞ tūc si aliq̄ tpe reducit ī locū delicti recipiet²

Bellū papa vel ꝓnceps vel due ciuitates libere adīuicē fatiūt aīi octu
pata effitiunt capientiū et ſerui vide īn·ff·rurſus circa ꝓn·in ℞ſ·in ea
dē glo·ibi·l·hoſtes·
Bona mobilia et pataſrenalia an debeāt reſtitui heredibꝫ mulieris vi
de īn·ff·fuerat in ℞ſ·debēt etiam reſtitui non tm̄ mulieri·
Bono ⁊ equo qñ dicit ꝙ q̄s ita ꝓcedat et q̄d important iſta verba ⁊ an
tūc ex pacto nudo agere poſſit vide īn·ff·in bone fidei·in ℞ſ·q̄d ſi dicat
ꝙ poſſit ꝓcedi de bono et equo ⁊ vide in e·ff·in ꝑſonā in ℞ſ·hoc incuria
mercatoꝝ et vide īn·ff·itē ſi q̄s in fraudē in ℞ſ·q̄to ſtatuto·
Benefitiū ne ꝺueniat niſi in q̄tuꝫ facere poteſt ſi quis habet an teneat
p̄ſtare fideiuſſores vide īn·ff·ſunt p̄terea in ℞ſ·item ſi de dote in ℞ſi·in
glo·facultatis ibi cautionē·
Benefitiū ne ꝺueniat ⁊c̄·an et qñ maritus habeat vide īn·ff·ſunt pre
terea in ℞ſ·in eadem glo·in fi·an autē et qñ·
Benefitium ne ꝺueniat in quibꝫ caſibꝫ maritus non habet vide in eo
ff·℞ſ·quero aduertas tñ ꝙ dixi·
Benefitium ne ꝺueniat ſi quis habet quantuꝫ debeat deduci ne egeat
vide in eo·ff·in ℞ſ·videm⁹ et adde que dicunt in eo·ff·℞ſ·et aduertas
iſta deductione·
Benefitiū ne ꝺueniat an habeat maritus etiam extraneo herede agen
te vide in e·ff·℞ſ·quero an non tm̄ mulieri·
Benefitiū ne quis ꝺueniat ⁊c̄·quid opet vide īn·ff·ſed ⁊ ſi quis in ꝓn
ibi non prēm nec prōnum·
Benefitiū ne ꝺueniat an frater fratri opponere poſſit vide īn·ff·ſed ⁊ ſi
quis in ℞ſ·quid in fratre an habeat locū benefitiū·
Benefitiū ne ꝺueniat ⁊c̄·que ſint ille ꝑſone que habeāt vide īn·ff·ſed
et ſi quis in ℞ſ·et idem tenet Jo·fabri·in dño ⁊ vaſallo·
Benefitiū ne ꝺueniat qñ poteſt oppoī vide īn·d·ff·℞·quero qñ poſſit
oppōi iſta exceptio et de iſto benefitio vide aliquid·j·in ītā·d·in ver
bo deductio·

Capere vel capi facere aliquem debitorem ſuum ſuſpectum
vel fugitiuū an et qñ ⁊ quomodo liceat vide in ꝓn·in ℞ſi·
in eadem glo·in fi·no·ſcōm Bal·
Libell⁹ i actiōe de calūniatoribꝫ vide i·ff·q̄druplī·ī ℞·ī gl

que sez actio in factum.

Carcerari vel capi an possit debitor ex causa ciuili masculus vel femia maior vel minor fratrefamil'. vel filiusfa. vide in. §. eum quoq; in pn. in Rbi. hinc sumpta occasione.

In causa carceratoz requiritur specificatum mandatum vide in. §. cū q; in Rbi. et ideo in causa carceratoz q; aliquis.

Carcerari aliquem si quis fecit si non habet vnde alat carceratus tenetur eum alere. vide in. §. fi. ibi eum quoq; in Rbi. ad vnum tamen adū tas et vide in. §. actiones autem in Rbi. ex quo. no.

Castz cū suis villis z ptinētijs an possit peti vide in. §. curare in R. q̄d si peto fundz cū fructibo et tunc quomodo formet' libellus vide in. §. p̄iuditiales in Rbi. aduertas tamen ad vnum q; si ciuitas.

Causa p̄ima vel remota an sit in actione reali exprimenda vide in. § omnium actionum in Rbi. quero magis in vendicatione.

Carcerari an possit filiusfa. p debito per ipsum ctracto vide in. §. actiones autem in Rbi. ex quo etiam no. z vide in. §. fi. in Rbi. eum qui.

Cautela ad eximendum aliquem carceratum p pena pecuniaia ponit' in. §. penales autē. in Rbi. ex hoc ange. in. d. l. si quis id q̄d.

Captum a manibo familie offitialis eximenti que pena imponatur vide in. §. penales autem. in Rbi. adde eximens captum zc̄.

Cause breues que dicantur et in quibo p̄ceditur sine strepitu iuditioz vide in. §. tripli. in Rbi.

Et dicitur causa breuis quando est vilium personarum.

Cause viles et breues possunt habere vnum eundem qui sit iudex z scriba vide in. §. tripli in Rbi. ac etiam in istis causis breuibo.

Cedi an possit facultas facti vide in. §. actionum autem. in Rbi. quero an istud ius siue facultas zc̄. vide bal. et saly. in. l. ad offitium. C. communi diui.

Cessio bonoꝝ an liberet debitorem ab aliqua obligatione vide in. § fi. ibi eum quoq; an p̄cessionem bonoꝝ liberetur.

Cessio bonoꝝ ad hoc vt valeat quid requiratur ponit' in dicto. §. in Rbi. z aduertas q; ad hoc vt cessio bonoz possit zc̄. et adde. j. e. §. in R quero aliquis cessit bonis quid sibi zc̄.

Cedere bonis an possit fisci debitor ponitur in. e. §. in Rbi. quero an nō tantum debitoz priuatoz.

Cedere bonis an possit negans a ꝑn° debitū si postea ꝺemnatus ꝯfitea tur vide in e·ℌ·ℵſ·quero a ꝑn° negauit debitū·

Cessio bonoꝝ quomodo debeat fieri habeℓ in e·ℌ·in ℵſi·quero quomo do debeat fieri cessio·

Cedere bonis an possit debitor si creditores volūt sibi dare dilatiōꝫ vide in eo·ℌ·in ℵſ·quero debitor vult cedere bonis creditores·

Cedere bonis non potest quis precise compelli vide in e·ℌ·in ꝟerſi·si ad vnum aduertas·

Cedenti bonis an debeat aliquid ꝛelaxari vide in e·ℌ·in ℵſi·quero an cedenti bonis debeat aliquid·

Cedere bonis an possint vniuersitates et clericus vide in eo·ℌ·in ℵſi°· aduertas tamen ad istud qđ dixi cum ℵſi·seq·

Cessio bonoꝝ principalis an prosit fideiussori ponitur in ℵſi·quero principalis cessit bonis·

Cessionis bonoꝝ beneficio an possit renuntiari vide in eo·ℌ·in ℵſi·q̄ ro an beneficio cessionis possit renuntiari·

Certi conditio quotupleꝛ sit vide in·ℌ·sequens in ℵſi·et aduertas ꝙ vbi quis stipulatur·

Libellus in mutuo quando concluditur in certi conditione ſpetiali ꝛel generali ponitur in·ℌ·sequens in ℵſi·eꝛ quo ſequitur ꝙ libellus in mu tuo ꝛc̄·

Sed in actione eꝛ stipulatu ponitur in·ℌ·omnis autem in ꝑn·in ℵſi· reuertor nunc ad teꝛ·ibi in simplum agitur·

Citari se non permittens habetur pro citato vide in·ℌ·penales autem in ℵſi·in glo·corrupisset ibi q̄uis non corrupisset·

Citatū aliquem etiam calumnioſe arestantē que pena imponiℓ vide in ℌ·penales autem in ℵſ·in glo·item aduersus ibi·ff·ne quis eum·

Citandus an sit aliquis in materia·l·fi·C·de edic·diui·adri·tol·vide in·ℌ·q̄drupli·in ℵſi·quero an aliquis sit citandus·

Cum citatorio an sit necesse transmitti copia libelli vide in·ℌ·tripli in ℵſi·quero an vna cū citatorio debeat ꝛc̄·

Communi diuidundo pro quibus rebus et quibus persomis competat eius mām vide in·ℌ·quedam actiones in ℵſ·in glo·commune ibi aget pro socio ꝛc̄·cum ℵſi·seq·

Communi diuidundo iuditium an ad causandum sola possessio ꝛel

detentio sit suffitiens vide in ℣ quedam in ℣bi et no qđ dixi in libello qđ fuit nobis a garo donata.

Communi diuidundo iuditium si fiat inter fratres an frater maior natu teneat² facere ptem fratri minori vide in eo ℣ in ℣bi quero de qõne ctingenti apud mechanicos.

Libellus in actione mmuni diuidundo vide in eo ℣ in ℣bi quero qualiter sit formandus libellus in mmuni diuidundo ⁊c̃.

Clausula quando mittit² p ℣ba importãtia libꝛ arbitriũ vel licẽtia⁊ an debeat obseruare iura ciuilia vel naturalia ⁊ diuina vel gentiũ vide in ℣ in bone fidei in ℣bi 2° principaliter est videndum.

Clausula quãdo dicit² q̃ pceda de bono ⁊ equo quid importat ⁊ an tẽ ex pacto nudo agi possit vide in e ℣ quid si dicat² q̃ possit pcedi de bono et equo cũ ℣bi se ⁊ vide in ℣ in psonã in ℣bi hoc in curia mercatoꝛ et in ℣ itm si quis in fraudẽ in ℣bi quero statuto.

Clausula q̃ possit pcedere de iure et de facto vel si dicit q̃ pceda⁊ tantũ de facto vide in ℣ in bone fidei in ℣bi q̃ si iudici dat² arbitriũ pcedẽdi et cognoscendi ⁊c̃ cũ ℣bi seq.

Clausula sola facti veritate inspecta vide in eo ℣ ℣bi quid si fiat commissio q̃ audiat.

Clausula ex certa scientia et de clausula non obstantibꝰ ⁊c̃ vide in e ℣ in fi in ℣bi ℣m quia sepe numero ⁊c̃ et in ℣bi se.

Clausula que apponit² in instrõ dedit et vendidit ⁊ tradidit quid ipoꝛtat vide in ℣ actionum in materia venditionis in ℣bi quero in omni instrõ venditionis ⁊c̃ et adde Bal in l i C de donatꝫ.

Clausula de quibꝰ sumptibꝰ voluit stari simp'ici verbo suo vide in ℣ actionuꝫ quid importet et an valeat in ℣bi qđ est verum nisi in instrõ emptionis dictum fuerat.

Clausula in instrõ habuit ⁊ recepit in p̃sentia mei notarij et testiũ ⁊c̃ quid importet vide in ℣ actionum autem in materia venditioꝛis in ℣ et aduertas cum tabellio.

Clausula qñ in instrõ dicit² a dicto emptoꝛe soluẽte de ꝑa pecunia vide in eo ℣ in ℣bi quero quid si in instrõ venditoꝛ fuit ꝓfessus.

Clausula quando verba in instrõ apponuntur per gerundium vt presentando et numerando dictum pretium vide in e ℣ ℣bi quid si non apponatur participium.

Clauſula ꝓmiſit habere licere ⁊ vim aliquã nõ inferre ponit in ff. acti onũ in mã emptionis in ff. ꝙro ꝙd importẽt illa ꝟba in inſtrõ.
Clauſula ꝓmiſit defendere dictam rem ab omni pſona de iure et de fac to quid importẽt illa ꝟba que ꝯmuniter apponunt.
Clauſula in inſtrõ ꝓmiſit de emptione de ſuo dato et facto vide in eo. ff. et mã in ff. quid ſi ꝓmiſit de emptione de ſuo dato ⁊ facto.
Clauſula rato manente contractu ⁊c. quid importent vide in e. ff. ⁊ ma teria in ff. ſed quero ꝙd importet illa clauſula ꝙ vulgo. Et adde glo. et Bar. in l. cũ ſtipulatus ſim michi a ꝓculo de ff. ob.
Conditio furtiua an ſit ex varijs figuris cauſarũ vel ex delicto vide in ff. omniũ in ff. in eadẽ glo. in fi. de acti. ⁊ ob.
Conditio furtiua an detur ad dandum vel ad reſtituendũ vide in ff. ſic itaq; in ff. in eadẽ glo. ibi intendit ⁊c.
Conditio furtiua ꝙ fundamẽta hꝫ vide in ff. ſic itaq; in ff. ⁊ adũtas quia ꝯditio furtiua non datur niſi dño.
Conditio furtiua vel dicit ꝙ dat ꝯtra furẽ ad quẽlibz male fidei poſſeſ ſorẽ et dicendũ quõ intelligat vide in ff. ſic itaq; in ff. in eadẽ glo. ibi in quolibz male fidei poſſeſſorẽ ⁊c.
Libellũ in ꝯditione furtiua. vide in ff. ſic itaq; ante fi. in ff. quero quõ formabit libellus in ꝓductione de furtiua.
Conductor inquilin⁹ vel colon⁹ ſi ꝓmo inuecta in domũ ꝯducta; poſtea amouit mutato ꝓpoſito an ſint tacite obligata vide in ff. itez ſeruiana in ff. quero quid ſi inquilin⁹ intulit poſtea.
Conductor qui ꝯduxit ad non modicũ tempus ſi aliqua inuehat in do mum an illa ſint tacite obligata vide in ff. item ſeruiana in ff. quero de emphitrota et alijs.
Conductor ſi inuehat res alienas in domu; an ille ſint tacite obligate vide in e. ff. ff. quero an in hac tacita obligatione.
Conductoris minoris res inuecte an ſint tacite obligate vide in e. ff. ff quid in minore qui intulit.
Conductoris inuecta et illata an poſſint retineri etiam pro alio debi to cirographario vide in eo. ff. ff. quero an inuecta ⁊ illata poſſint re tineri.
Conductoris ſeu inq̃lini inſtrum⁹ inuectũ ꝑ eos an ſit tacite obligatũ vi de in e. ff. ff. quero inquilin⁹ intulit in domũ inſtrum⁹.

Libellus ex actione ꝺūcti ⁊ locati vide in ℌ sequens ad fi in ℞h in eadem glo in fi no ⁊ signa totam hanc glo ⁊c.

Libellus in actione commodati vide in ℌ sequens ℞h item q̄ commodati ⁊c.

Colonus ptiarius que intulit in ꝺomum an sint tacite obligata vide in ℌ item seruiana in ℞h in glo quis ibi sit ptiarius.

Confessio erronea an possit reuocari post p̄ceptuz factuz in ꝺfessuz vide in ℌ si minus in ℞h quiꝺ si factuz est pactuz in ꝺfessuz.

Confessio mariti de ꝺote recepta an presumatur facta animo liberali ⁊ ꝺonandi vide in ℌ fuerat in ℞h ex quo ad primum quoꝺ presumat animo ꝺonandi.

Confessio de ꝺote recepta in rebus mobilibus an presumatur facta in fraudem creditoꝝum vide in ℌ fuerat in ℞h venio ad 2m an dicta confessio.

Confessionis ꝺotis data validitate quis p̄ferat mulieri vel creditores in bonis viri vide in ℌ fuerat ℞h capiam? g° tertiuz casuz.

Confessio depositi si otineatur in instrō an si peto ex dicto instrumento delream obtinere vide in ℌ sequens ℞h quiꝺ si actor ꝺicat reum fuisse confessum.

Confessus appellans non audit nisi in sua appellatione licet a diffinitiua causas exp̄sserit vide in ℌ si minus in ℞h aduertas tñ ad vnum qꝺ incidenter ꝺixi.

Confessoria vel negatoria an ad hoc vt opetat non tantū otradictio facti sed etiam otradictio verbalis suffitiat vide in ℌ ea que ℞h addas tñ singulariter quia l; ꝺixerim ⁊c.

Confessoriam et negatoriam an habeant non tantū ꝺm sed etiam quī loco habentur et quasi domini vide in ℌ eque in ℞h in eadem glo ibi fructuario ⁊c.

Confessoria et negatoria ad hoc vt competat sit necesse q̄ agens sit in quasi possessione iuris sui vide in eo ℌ verſi extra glo quero an non tantum.

Confessoria et negatoria otra quem opetant vide in eo ℌ ℞h quero cōtra quem competat.

Confessoria et negatoria si intentant qꝺ sit necessariuz in ipsius pbatione vide in eo ℌ ℞h quero quiꝺ sit necesse pbari.

Libelli formam in ofessoria et negatoria vide in ℣ eque ℣ forma igit libellandi in confessoria.
Compensatio an z qñ fiat de ꝙtitate ad ꝙtitatez vide in ℣ in bone fidei in glo iure aperto ibi l creditor ℣ i et vide in eo ℣ ℣ quinto refrica tur in dubium.
Compensatio an admittat de genere ad genus vide in ℣ in bone fidei ℣ in eadē glo ibi l vnum ex familia ℣ i.
Compensationē opponenti ꝙtum tempus ocedat ad ꝓbandu vide in eo ℣ in eadē glo in fi solet queri.
Compensatio an ipo iure fiat etiam si non opponat ab homine vide in e ℣ ℣ in eadē glo in fi dicit g° ꝓncipl'r.
Compensatio quid sit et quo iure fuerit introducta vide in eo ℣ ℣ ꝙ pfectione materie queriē cū ℣ seq.
Compensatio ꝙ quibo debitis fieri possit vide in eo ℣ ℣ querūt doc ꝙ quibo debitores.
Compensatione quando debitor meus fuit absolutus an non obstante absolutoria de eo debito possim opponere vide in eo ℣ ℣ quid autem fiendum in ista.
Compensationis pti cū in exceptione vide in e ℣ ℣ et erit practica in exceptione ocpensationis et vide in eo ℣ in ℣ vnde est aduertendū vide in ℣ ofessio.
Consensus patris in filium an suffitiat semel in iuditio vide in ℣ peā les in ℣ quero an suffitiat ꝙ a ꝓncipio.
Consensus prīs si non appareat ꝙ mcūbit ꝓbari filio existenti in iudi tio vide in ℣ penales in ℣ in eadē glo in fi nota et signa glo.
Consensus filij an req̄rat qñ pater agit vel ꝓcuratorē ostituit vide in ℣ actiones aūt in ℣ qd facit ꝓm fi ad id qd dicit.
Consiliū si datur an ex eo quis teneat in criminali vide in ℣ in duplū ℣ ex his no ꝙ suadens.
Constitutū vel precarium factum ꝙ pactum quid operet z quomodo po test agi vide in ℣ actionum autē in ℣ quero sit instru" venditionis in quo venditor ostituit.
Constitutū vel p̄cariu an porrigat ad futura vide in ℣ actionum ℣ hinc sumpta occasione.
Constitui bona mea possidere ꝙ tertio si postea vendo an in emptorem

transferã dominiũ vide in·e·ff·Rbi·quero iam est mẽsis ꝺtraxi·

Constituti vel p̃carij Rtute quẽdo volo iudicis auctoritate ingredi possessionẽ an requirat² ptis citatio vide in·e·ff·R·quẽro de qõe ̃ptidiana

Constitutũ in quibꝫ casibꝫ locũ habeat aliquibꝫ modis·vide in·ff·in p sonaꝫ in Rbi·reuertor tñ ad glo·ex qua no·

Constitutũ si fiat quare ex eo oꝛit² actio ex pacto nudo·vide in·ff·in p sonam·in glo·de ꝺstituta in fi·

Constituens qua actione teneat²·vide in e ·ff·in R·sed dubiũ est qua actione teneatur·

Libellus in actione de ꝺstituta ponit² in·ff·in psonaꝫ·in Rbi·vltimo in practica·in actione de ꝺstituta·

Conscientia qñ ꝺuenit² alius in ꝺscientia alteri? vide in·ff·sed iste·in Rbi·in eadẽ glo·ibi cũ sit de sua ꝺscientia·

Contractus appellatione an ꝯplẽdat² quasi ꝺtractus vide in·ff·omnium aũt Rbi·in glo·in Rbo alijs·ibi nec·n·de his·

Conuenire vt q̃s possit vbiq; locoꝝ vide formaꝫ in·ff·ꝑterea·in mã de eo qꝺ certo loco in Rbi·ad hoc g° vt possit etiam in alijs locis·

Cumulatio quid sit ponit² in·ff·si minus·in ma tertia cumulationis·in Rbi·in eadẽ glo·in fi·restat nunc·

Cumulatio an et qñ dicat² ꝓmissa ꝛ qñ ꝓhibita ponit² in·ff·si min? in Rbi·et ꝓmo quero an regl'r cumulatio cũ Rbi·sequenti·

Cumulationis ꝺclusionem vide in·e·ff·in Rbi·Rm tamen salice·istam materiam·

Cumulatio in quibus casibus non admittitur an tamen ꝓcedit libellus si non opponitur vide in eo·ff·Rbi·quero an in casibus in quibus supra ꝺixi·

Cumulationem impediens exceptio quãdo opponi debeat ponitur in·e ff·Rbi·quero quando ista exceptio impediens·

Curator datus pupillo cũtẽ defensore quid facere possit vide in·ff·in actionũ·in mã tutelaria in Rbi·23·quero quid si pupillus·

Curator quando datur filiofamilias·agenti forma ponitur in·ff·penales autem·in Rbi·in eadem glo·ibi·ff·sin autem patre·

Libellus contra corrumpentem album pretoris et cui applicetur pena ponitur in·ff·penales· in verbi·libellus autem contra eum qui corrumpit·

Damni infecti actio in factū ſi intentaꝫ an ſit dandus libell? et lis teſtanda vide in ℣ ptrea in mā damni infecti in ℣ſ vidimus de noxali ꝓprie cum ſeq.

Libellus in actione in factum de damno infecto ponit in e ℣ in ℣ſ libellus autem in hac actione dampni infecti.

Decretum an quando mulier accepit primū vel ſecundum ſo ma pro ſatiſfactione dotis lucretur fructus vide in ℣ fuerat in ℣ſ quid in mu liere que habet pignora.

Decreto exarupto a iudice interpoſitū non valet vide in ℣ tripli ℣ſi aduertas tamen ꝙ dictum decretū ꝛc.

Decreti inualidi ℣ute ingrediēs in poſſeſſionē alienā in quā penaꝫ incidat vide in ℣ quadrupli in ℣ſ ex quo michi poteſt inferri ꝛc et vide in e ℣ in ℣ſi quid ſi quis ingrediat tenutā virtute decreti ꝛc.

Delictū omiſſuꝫ palam an magis puniat ꝙ delictū omiſſuꝫ clam vide in ℣ ex maleficijs in ꝓn in ℣ſ in glo quadrupli in fi.

Delictum fore omiſſuꝫ an ſuffitiat declarari ſimple vide in ℣ ex maleficijs in ℣ſ dixi ꝑ in libello ꝙ valet excluſio.

Dilatio ſecunda ſi accedit que cauſe cognitio requirat ponit in ℣ ſi minus in ℣ſi in eadem glo ibi et noue dilationes dande.

Dilatio prima ſi fuit conceſſa et ille cui fuit conceſſa fuit impeditus ꝙ tum tps deberet habere vide in e ℣ in ℣ſi aduertas tamen ꝙ in ſecunda dilatione.

Dilationem ſecundaꝫ ad hoc vt iudex accedat quid requirat vide in e ℣ in ℣ſi aduertas et ad dictaꝫ ſecundaꝫ dilationē.

Dilatio ſecunda data ſine cauſe cognitione an valeat vide in e ℣ ℣ſi querit Bal in d l fi quid ſi iudex.

Dilatione non data an poſſit fieri probatio vide in dicto ℣ ſi minus.

Dilatio an dari poſſit per iudicem ex mero ſuo offitio nemine petente vide in eo ℣ verſiculo quero ſuo offitio nemine petente ex mero offitio.

Dilatio finitur ſtatim eo ipſo ꝙ finitur cauſa dilationis vide in eo ℣ in ℣ſi quero data eſt michi ꝛ dierum.

Dilatione vna pendente an poſſit dari alia vide in e ℣ ℣ſi an autem pendente vna dilatione.

Dilationes quomõ dande sunt an auctoꝛi et reo simul an sepatim ponꝫ tur in ℞ſi·quero quõ assignari debeant dilationes·

Dilationi sibi date an reus possit renuntiare inuito actoꝛe vide in e·ℌ ℞ſi·quero data est dilatio actoꝛi ꝛc̃·

Dilatio legalis vel iudicis an in dubio sit peremptoria vide in ℞ſi·ij·q̃ro casu p̃ncipali ꝛc̃·

Dilationes quot ad plus dari possint ad p̃bandum vide in ℞ſi·quero quot dilationes possunt dari·

Deductio ne egeat quõ fit que lõ debeant deduci·vide in·ℌ·idem est si quis ex donatione·in ℞ſi·quesit hic doc·Jo·fabri ꝛc̃·et in ℞ſi·et adũ tas in ista materia ꝛ de ista deductiõe vide in e·ℌ·in dicta glo·in ℞lo benefitium·

Libellus in actione depositi ponit² in·ℌ·sequit² in textu depositi mãz et vide ibi aliqualiter de materia depositi·

Denuntiare an possit forensis si edificat² in publico vide in·ℌ·sequens illa in ℞ſi·quero an p̃ dictis non tm̃ ciuis·

Denuntiat² venditori si est clericus vel miles et vult respondẽ sub iu dice suo vide in·ℌ·actionuꝫ·in materia emptionis·in ℞ſi·quero denũ tiari auctoꝛi meo litꝫ motaꝫ oparet venditoꝛ ꝛ adde ea que dicunt² in eo·ℌ·℞ſi·et quid clericus possit·

Diuisio de diuisiõe vide aliqua·j·in ltã·f·in ℞lo famulat²·

Diuisio si fiat inter fratres vel sotios maioꝛ dat facere ptem et minoꝛ eligere vide in·ℌ·quendam·in ℞ſi·quero de·q·contingente apud me chanicos ꝛc̃·

Deductuꝫ ne egeat an sit p̃petuuꝫ ꝛ transmittat² ad hẽredes·vide in·ℌ· idẽ est·si quis ex donatione·in ℞ſ·quero nunquid est qd deducit³

Dominiuꝫ p̃onens simpliciter in iuditio an solummodo directum vel etiam vtile dedupisse videatur vide in·ℌ·sed iste·in materia publitia ne·in ℞ſi·in eadẽ glo·

Dominiuꝫ rei an possit effici meuꝫ ex pluribꝫ causis vide in·ℌ·sic itaqꝫ circa p̃n·in ℞ſ·in glo·magna·in fi·

Dominus olim an p̃sumat² hodie dñs vide in·ℌ·sic itaqꝫ·in ℞·iij·que ro an olim dñs p̃sumat² hodie·

Libell? in quo dico me dñm vel quasi an de mere iure non tm̃ de ꝛsuetu dine p̃cedat p̃bat² in·ℌ·sed iste·in ℞ſi·in eadẽ glo·ibi·ℌ·quotiẽs·

Denũtiari an sit necesse venditori sciẽti litẽ esse motã vide in ff. actio⁹ in mã emp. & ven. in ff. quid si venditor scit litẽ esse motã.
Debitor an debeat ire cũ re ad domum creditoris vel econtra ponit in ff preterea in mã de eo qđ certo loco in ff. quero locus solutioni non est designatus.
Debitorẽ suum suspectum vel fugitiuũ an et quando & quomodo liceat creditori capere vel capi facere vide in pn. in ff. in glo. in verbo delendi ibi sed si stricta significatione.
Dolus quid sit vide in ff. preterea in materia doli in ff. in glo. de dolo malo.
Dolus an obtineat appellatione culpe vide in e. ff. in ff. quero in appellatione culpe.
Doli actio an sit personalis vel in rem scripta vide in ff. quero an actio de dolo sit in rem.
Dolus an dicat crimen ita q⁹ in appellatione criminis dolus obtineat ponit in d. ff. preterea in ff. quero an dolus dicat crimen.
Dolus an et quando dat causam cõtractui vel distractui fatiat ipsum ipso iur. nullum vide in dicto ff. preterea in ff. vidimus ℈. in ff. actionum.
Doli actio quando competat vide in ff. et aduertas q⁹ actio de dolo cũ sit.
Doli actio an et quando concurrat cũ alia vide in ff. & etiã aduertendũ est q⁹ ista actio.
Dolus an et quando presumatur vide in ff. in hoc itaq⁹ articulo an dolus p̃sumatur.
Dolus quomodo probetur vide in ff. postq⁹ vidimus libellum in actione de dolo.
Doli actio an et qñ detur in facto vt des vide in ff. actionũ in mã permutationis in ff. in eadẽ glo. ibi naturales ff. & cũ facio vt des.
Libellus in actione de dolo vide in ff. preterea in ff. quero qualiter formabitur libellus in hac actione.
Dol⁹ dans cãm contractui bone fidei an fatiat ipm ipso iur. nullum vide in ff. actionũ in ff. in eadẽ glo. ibi. l. si quis cũ aliter.
De quo vide omnino que scripsi in ff. preterea quasdam in ff. vidim⁹ ℈. e. ff. actionum.

Donatio ꝓpter nupcias si est facta an in ea mulier habeat ꝓuilegiuꝫ vt in dote vide in ff. fuerat. in ℞s. in eadꝫ glo. ibi quia aliud est in donatione.

Donatio ob cauꝫ si fiat an habeat locum in ea ꝓuilegium ne ducatur in solidum vide in ff. idꝫ est si qs ex donatione in ꝑn. in ℞si. et adūtas ꝑm Jo. fabri.

Donata re tradita si postea donans capiatur possidere an ducatur in solidū vide in. e. ff. in ℞si. quero quid si donator tradidit.

Donatarius si vult alere donantem in sua domo an tamen etiam habeat ꝓuilegiuꝫ vt fiat deductio ne egeat vide in. e. ff. ℞si. qđ si donatarius vult agere.

Dona facta spōse cui? sint mortuo marito vide in. ff. fuerat in ℞si. qđ erit de donationibꝫ factis vxori.

Dos qñ debeat restitui vide in. ff. fuerat. in ℞si. aduertendum tñ est qꝺ ꝫ sit solutū mōnium.

Dotis stipla que ꝑsumit. an mittat. executiōi ex forma statuti sic ex ꝑssa. vide in. ff. fuerat in ℞s. in eadē glo. in fi. no. ꝑmo ex glo.

Dotis actio ex stipulatu an sp sit bone fidei vide in. e. ff. ℞s. in glo. in ℞ bo meruit. in fi. ista actio ꝛc.

Dos si est dāda vel restituēda an ꝛ qñ etiā de iurꝭ. cano. usure debeant. vide in ℞. et quia ista actio est bone fidei ex vtraqꝫ.

Dotē si maritus luctat. vel etiaꝫ ptꝫ doꝭ. ex forma statuti an ꝑdat si fuerit negligēs in adhibēdo mediū bonum vel in curando eam in infirmitate vide in ℞s. quero quid si in casibꝫ in quibꝫ dixi ꝛc.

Dote ducta an marit? habeat hō vxorꝭ. tacite obligata vide i ℞s. in glo. ypothecaria. in fi. dic qꝺ ista.

Dotare an pater teneat. eo ipso qꝺ mulier nupta est actualiter ponit. in ℞s. in glo. cū ipsa in ꝑn.

Dotis ꝓuilegiū an transeat in successorē vniuersalez ꝛ in quē et an in singlem ꝛ an possit cedi vide in ℞s. in eadē glo. ibi ꝛ alijs descendētibꝫ mulieris cū ℞s. sequēti.

Dotis actionis exercitiuꝫ quis habeat an pater vel filia vide in ℞s. in ea dē glo. ibi habeat plus pater.

Dotari an possit filia in fraudē creditorꝫ vide in. ff. itꝫ si quis fraudez in ℞s. in eadꝫ glo. ibi. l. quotiens. ff. qui dolo.

Dos si dep̃dit an pater vel eius hered̃es teneant ite3 filiã vidue dotẽ pomit in .ff. fuerat in .Bs. in eadẽ glo. ibi .ff. quia .Bo iam.

Dos si non det a muliere diuite an ipsa videat omnia bona sua in dotẽ dediſſe vide in .ff. fuerat in .Bs. vnũ aliud debes notare q3 si mulier.

De dote pater agens an et qñ habeat ꝓuilegiũ qđ filia vide in .B. in eadem glo. in fi. no. et ſigna.

Dos redit ad pr̃es et non ad filios primi matrimonij. muliere decedente in ſcdo mr̃imonio ſine liberis vide in .Bi. vidimus qñ pater decedit q3 filia ꝛc. in .Bs. ſeq.

Dotis filij vſufructum an pater mariti debeat habere vide in .Bi. quando mulier eſt nupta et dedit dotẽ.

Pro dote mulier vel ꝙ ea maritãda vel cũ nupſit relictum an ſit ꝺditionale vide in .Bs. vlterius quero quotidie paretes.

Dotata mulier qñ dicat vide in .Bs. ad vnum tamen aduertas qñ mulier dicat.

Dotis lucrande ſtatutũ vxore ꝓdecedente an h̃eat locũ in vxore que nõ duz eſt ducta ad domũ vide in .Bs. quero de .q. quotidiana ſtatuto.

Dotis ad reſtõnez quis poſſit ꝺuenici ꝛ teneri mortuo viro vide in eo. .ff. .Bs. quero vidimus quid debeat reſtitui.

Pro dotis reſtõne quã filius accepit an pater poſſit cogi ſe obligare vide in .Bs. quero an pater cogat ꝺſentire filio.

Dotẽ filio recipienti an eo ipſo q3 pater ꝺſentit ſit obligatus ad reſtitutionẽ vide in e. .ff. .Bs. quero an eo ipſo q3 pater ꝺſentit.

Libell? in actione de dote taz ex pte viri q3 ect mulier. .ff. pomit in e. .ff. fuerat ad fi. in .Bs. in practica aduertas q3 libell? ꝛc. cũ .Bs. ſeq.

EDicti diui adriani. materia que eſt in .l. fi. .ff. de edicto diui adri. tol. ꝛ quibꝰ ꝺpetat vide in .ff. q̃drupli in .B. veniam? ad .ꝛm. viz ad remediũ .l. fi. .C. de edc̃o diui.

Edictũ diui adri. et hic dc̃a .l. fi. an h̃eat locũ ꝛ ꝺpetat inſtitutio in re certa vide in e. .ff. q̃drupli in .B. quid in herede inſtituto in re certa.

Edicti diui. et hic. d. l. fi. in remedio ſuo an ſit dandus libellus vide in eo. .ff. .vers. an autem ſit dandus libellus in hoc iuditio et vide in eo. .ff. circa fi.

Edicti diui in remedio suo quis dicat legiti? ꝯtradictor vide in ℞ q̃d si ꝓpet ꝯtradictor quis erit legitim?

Edicti diui ꝛ sic d l fi in suo remedio an sit dand? libell? et lis ꝯtestã da vide in ℞ quero an in remedio l fi sit libell? dand? et vide s̃ eo in isto ℌ in ℞ an autẽ sit dand? libell? in hoc iuditio

Libell? in remedio dcẽ l fi C de edcõ diui adri tol format vt habet in ℞ quero g° quõ formabit libell? in isto iuditio

Emendatio libelli an et qñ sit pmissa ꝛ qñ ꝓhibita vide in ℌ si min? in ℞ p̃mittendũ itaq; est cũ ℞ si seq

Emendare libellũ an et qñ liceat vide in ℌ si min? in ℞ 2° quero an et qñ liceat emendare libellum et vide s̃ e ℌ ℞ premittendum est itaq;

Emendatio libelli circa rez petitã ponit in e ℌ ℞ 2° casu ꝑncipali qñ vult

Emendare libellũ circa actessoria an et qñ liceat vide in eo ℌ ℞ v casu ꝑncipali an liceat ꝛc

Emptio an requirat ptiũ in pecunia numerata ponit in ℌ actionũ in ℞ videam? aliqua in ꝯtractu emptois qd limita vt dixi in e ℌ in ℞ itez aduertas qd dixi s̃

Emptio si ꝯtrahat quid in ea veniat ex pte vendentis ꝛ quid ex pte emptor vide in ℌ actionũ in ℞ q̃o ad qd venditor teneat

Emptio si fiat ad terminũ qñ incipiat currere termin? vide in eo ℌ ℞ vnũ tñ tene menti q; si vendo tibi

Ex empto vel ex vendito agẽs ad q̃d teneat ꝛ que sint exceptiões impedientis litis ingressuz vide in ℞ quero emptor vult agere

Emptio et venditio qñ dicat pfecta vt periculũ ꝛ dampnũ etiã lucrũ trã seat in emptorẽ vide in e ℌ ℞ q̃o qñ dicat pfecta venditio

Emptoi si lis mouet ꝯparet frater venditor ꝛ petit cũ altero fratre cãz ꝯpromitti ex forma statuti an defensor necessarius possit istud priuilegium allegare vide in e ℌ in ℞ et ista faciunt ad illam q vnus ex fratribo

Emptor optinẽdo in cã an tẽat regressuz ad sumpt? ꝯtra venditorẽ vide in d ℌ in ℞ et aduertas q; qñ rem defendit emptor ꝛc

Empta si est res a duobo quis est potior vide in e ℌ in ℞ quid si duobus res est vendita

Libelli plures in actione ex empto z vendito ponuntur in e·ff·ff·quō autē formaē libelli ex pte venditoris cū ff·seq·

Error libellantis an z qñ noceat sibi vide in·ff·si minus in ff·in glo· corrige in pn·ibi ff°·no·fm has leges·

Error facti quō ꝓbatur vide in·ff·si minus in ff·quero quomodo probatur error facti ꝛc̄·

Euictio ad hoc vt habeat locum vt de eo agi possit quomō oꝫ ꝙ res sit euicta vide in·ff·actionū in mā euictionis in ff·vnuꝫ addas ꝙ nunq̄ de euictione agi potest·

Euictionis māꝫ et de quibusdam clausulis vide in·d·ff·actionū de quibus dixi·s̄·e·in ītā·C·in ff·bo clausula·

Exceptio que dicaē requirere altiorem indaginem vide in·ff·in honesti dei in ff·quero cū tex·d·l·fi·C·e·

Exceptiones que sunt ille que impediant litis ingressum·vide in·ff·actionum in materia emptionis et venditionis in ff·quero quādo emptor vult agere ꝛc̄·

Exceptio rei iudicate vt obstet quid oꝫ ꝙ occurrat copulatiue vide in·ff si minus in mā cumulationis in ff·nam debes scire ꝙ ad hoc vt obstet exceptio·

Exceptio dñij an possit poni in interdcō spoliatorio vide in mā interdcī vnde vi in·ff·q̄druplī·in ff·nec tali agenti tali interdcō recuperande ꝛc̄· vide Jo·de imo·in·l·inter stipulantē·ff·i·de ff·ob·

Exceptio ne ꝺueniaē mihi in ꝙtuꝫ facere pōt qñ possit opponi ponie in·ff sed et si quis in ff·quero qñ pōt opponi ista exceptio·

Exceptio in rescissoria ponitur in·ff·cursus ff·z ex inde fundat exceptionem·

Excussio an sit necessaria ad hoc vt alienata in fraudem creditorꝫ possint revocari vide in·ff·item si quis in fraudeꝫ in notabilibo z in ff·no· etiam in ista glo·ꝙ ad hoc·

Excussio si non est facta an valeat iuditiū in revocatoria vide in eo·ff ff·quero ago revocatoria non facta excussione·

Excuti an debeant omnes principales ita ꝙ non sufficiat vnum ex pluribus obligatis excuti antequam deueniatur ad fideiussores vel bonoꝝ possessores vide in e·ff·in ff·et aduertas ꝙ anteq̄ deveniaē

Excussio in quibo casibo non sit necessaria saltē ꝑambula vide in e·ff·

in ℞ſi·adde ꝑdictis q̄ debitor ꝯſtituit·
Excussio qñ fit an citādi sint fideiussores et bonor possessores·vide in ℞ quero·qñ fit excussio an sit necessaria·
Excussio facta p vnuz ex creditoribꝫ ꝯtra vnum ex debitoribꝫ an ꝓfit vel noceat alijs vide in eo·ℌ·in ℞ſi·quero an excussio facta ab vno ex creditoribꝫ·
Excussionē fore factaz an debeat ꝓnūtiari·vide in eo·ℌ·in ℞ſ·quēo an sit necesse ꝓnuntiari interlocutorie·
Excussio an sit necessaria qñ ꝓcedit² de bono etiaz equo·vide in eo·ℌ· in ℞ſ·quero statuto cauet² vt in curia·et vide in·ℌ·in bonefidei·in ℞· quid si dicat² q̄ possit ꝓcedi de bono ⁊ equo ⁊ in·ℌ·itē si quis in fraudē in ℞ſ·quero statuto·
Excussiois exceptio non facte vel min⁹ lūme facte infra quātuz temp⁹ possit opponi vide saly·in·l·exceptionē·C·de ꝓba·et p eundem late in auc̄·hoc si debitor in·pi·q·C·de pigno·
Excussiois māz vide·s̄·et vide in·ℌ·item seruiana·⁊ in·ℌ·si·in ℞ſ·sed tñ idem bar·
Excussio an requirat² qñ agit² ꝯtra no⁹ debitoris vide in·ℌ·itē fuiana in ℞ſ·ex his infert ℑa·de are·
Excussiois forma ponit² in·ℌ·itez si q̄s in fraudē·in ℞ſ·q̄o que erit forma excussionis·
Executio fiie an fieri possit in re petita ꝯtra heredē sñ noua dilatiōe vide in·ℌ·si min⁹·in mā dilatiois·in ℞ſ·et aduertas q̄ aduenīēte nouo iudice cū ℞·se·
Executor an si referat vltra sibi ꝯmissa sibi credit² vide in·ℌ·quadrupli in mā nuntioz·in ℞ſ·q̄d si referat vltra sibi ꝯmissa·
Executores vltimarū voluntatū differentes soluere legata pia an incidant in penā vide in·ℌ·ex maleficijs·in glo·in ℞ſ·quero in si·quid in executoribꝫ·
Executioni an possit peti q̄ mittat² instru⁹ de interesse ℔⁹ formā statuti·et hic instru⁹ non liquidū vide in·ℌ·curare in ℞ſi·plus dico q̄ si hēo instru⁹ de interesse·
Libellus in executoria in ista mā ponit² in·ℌ·actiones aūt·in ℞ſ·in ea dez glo·ibi executoria·
Eximens ad hoc vt teneat² que oz q̄ ꝓcurant vide in·ℌ·penales autē

in ℣·in eadem glo·ibi ꝑ partē penales
Eximens si soluat an debitor liberetur vide in·§·penales in ℣ſ·in eadem glo·ibi actio ex vtraq; parte penalis·
Eximens si cōuenīat quomodo creditor debeat articulare et ꝓbare et sic practicaū vide in·e·§·℣·quero quid mūlier creditori·
Eximens si conuenīat an illa actio que dat̄ extra eum transeat ad heredem actiue et passiue et quanto tempore tollat̄ vide in eodē·§·℣· quero quanto tempore tollat̄ et vide in·e·§·in ℣·quero q̄to tēpore duret ꝛc̄·
Libellus extra aliquem vi eximētem ponit̄ in eo·§·℣·quero quō fortabit̄ libellus extra vi ꝛc̄·
Expense facte p maritū in dotez an ip̄am minuant vide in·§·si·in ℣· ꝓpter retētionē in ꝑn·in glo·in ℣·do q istas impēsas ibi et tunc·
Expense·j·q̄tum possint repeti vide in eo·§·in ℣·in eadē glo ibi si mādato·
Expēdidisse animo liberali an in dubio p̄sumat̄ maritus qui in dotali ponit̄ in·e·§·in ℣·ꝓpter retētionē in ℣·in ea·glo·in si·no·q signa
Expēsas factas in litigādo p re dotali an maritus repetat vide in·e· §·℣·quid si fecit vir ip̄ensas ꝛc̄·
Expensis cuius mulier debeat funerari vide in·§·fuerat in ℣si·nam debes scire q omnis funeris impense·
Expensis cuius mulier debeat in funere mariti vestiri q vellari vestibus lugubribo vide in·§·fuerat in ℣·dēt etiā ipsa mulier vestiri
Extēsio an habeat locū ex ꝑceptis cōis vide in·§·maleficijs in ℣ in eadē glo·in si··dic dy·approbat ꝛc̄·
Expense quomodo taxentur in iudicio vide in·§·in duplum in ℣si· in eadē glo·ibi quam extimauerit suo iuramento·
Extensionem passiuam an paliatur lex correctorea et penalis vide i §·in duplum in ℣si·ergo·vbi quis seruo·C·de furtis·
Ex testamento actio an sit bone fidei·vide in·§·actionuz autē in ꝑn· in ℣si·queratur hic·secundum Jo·fabri quid in actione ex testam̄to et vide infra in eodem·§·in ℣ciulo·ex hijs duabus legibus simul iunctis·
Extimum cōis an faciat fidez quo ad omnes vide in·§·si quis agēs in ℣·tertio poterit ꝓbari per librum extimi·

Extimatoria ⁊ ꝓmutatio vō quare sunt bone fidei ⁊ alij ꝺtractus innominati non vide in ℌ actionū in mā extimatorie in ℞l in glo de extimato in fi.

Extimata res si dat² qui ꝺtractus resultat vide in ℌ actionū in ℞l in eadem glo de extimatoria.

Libell⁹ in actione extimatoria ponit² in e ℌ in ℞l et in hac actione extimatoria.

Familiehercisc̄unde iuditiū duobꝰ et inter q̄s ꝺpetat vide in ℌ quedā actiones in ℞h no qꝺ actio familiehercūd cō petit familiehercisc̄ū iuditio et hic diuisionē fiende an et q̄n p̄scribat² vide in ℌ quedā actiones in ℞h in ea glo C de anna excep l i in fi.

Familiehercis iuditiū ad hoc vt ꝺpetat q̄d sit necesse vide in eo ℌ in ℞ quo ad hoc vt ꝺpetat hoc iuditiū familiehercisc̄unde.

Familiehercūd iuditio si semel est actū an ampli⁹ ꝺpetat ꝓ nūdus diuiſ vide in e ℌ in ℞l quo sēl est actū familiehercūd.

Faimliehercūd actio ꝓ quibꝰ hereditatibꝰ ꝺpetat ⁊ an etiā ꝓ legatis vide in eo ℌ in ℞l quo ꝓ quibꝰ hereditatibꝰ ꝺpetat ⁊c̄.

Familiehercūd iuditio an si pars tangens vnum fuerit euicta an agi possit vide in eo ℌ in ℞h quero an in hoc iuditio familiehercūd veniat euictio.

Famliehercūd iuditio an ad diuisionem minoꝝ 21 annis possit consortem prouocare vide in eo ℌ in ℞h quero tota die ꝺtingit sunt plures fratres.

Familiehercūd iuditio an ad diuisionē possit ecc̄la ꝓuocare vide in eo ℌ in ℞l et p̄dicta ꝓcequūt in minore sed in ecc̄la ⁊c̄.

Libellus in actione familiehercūd habet² in e ℌ in ℞h libellus autē in hac actione familiehercūd.

Finium regundoꝝ actio an sit p̄sonalis vel mixta et an sit datiua vel natiua vide in ℌ quedam actiones in ℞l item finium regundorum in fine.

Finium regundoꝝ actio q̄ꝺto tpe durat et hic q̄n ipsi p̄scribatur vide in eo ℌ ℞l quero q̄ꝺto tpe duret.

Finium regūdorum actio si intentaē quòd veniat ꝓbandum vide in eo·ℌ·℣·quero an qui agit isto iudicio finiū regundoꝝ·
Finium regundoꝝ actiōis forma ⁊ ordo ꝓcedendi in ea ponit in eo·ℌ· in ℣·quero que erit forma ꝓcedendi in hac actione·
Libellus in actione finium regūdoꝝ ponit in eodē·ℌ·in·℣·in practica non poterit libellus in hac actione·
Fideiussor ō iudicato soluēdo an ꝓpter argūmētationē pene possit cō uenirī vide in·ℌ·sequens in ℣hi·in glo·in ℣·in rem actionis ibi q̄ ꝙ accidētaliter·
Fructus et accessiones in actionibo bone fidei ꝓpter moram an debe antur iure actionis vide in·ℌ·actionū in ℣·in eadē glo·ibi sed aut in bonefidei veniūt·
Fructus et accessiones an veniant ⁊ quomō in petitione hereditatis vide in·ℌ actionū autē in materia peti·hereditatis in fi·ℌ·in ℣·item dixi in libello eum fructibo
Libellus quomodo formatur quādo petis fructus vna cum re ponit in·ℌ·actionum in ℣·et predicta procedunt quando simplicit petit
Fur manifestus quare puniatur plus q̄ raptor ponitur in·ℌ·ex ma leficijs in ℣·in glo·vi bono·rap·in quadruplum·
Fur an ⁊ in quo casu hodie debeat morī vide in·ℌ·ex maleficijs i ℣· et ex hijs patet q̄ omnis fur pena pecuniaria·
Furta alibi omissa an qualificent et computentur in numero furtoruz hic·Et quando dicatur vnū vel plura furta vide in·e·ℌ·in ℣·et adū tas q̄ vnum furtum·
Furtiua res vel p̄tium rei subtracte florētie an si huc asportetur fa ciat ut hic de furto teneat vide in·e·ℌ·ex maleficēs ℣·quarto dixi in libello ipsum ꝺtractauit·
Furtum an sit casus fortuitus vide in·ℌ·sed iste in ℣·in glo·in ℣° cā su ibi·ℌ·sed datiua fatalia·
Furtum quomodo probetur vide in·ℌ·sed iste in ℣hi·quomodo autē ꝓbetur furtum·
Furem nocturnum an et quādo licitū sit occidere vide in p̄ncipio titū li in ℣·in glo·in ℣bo in iudicio ibi vel nocturnū furem·
Libellus in actione furti ponit in·ℌ·ex maleficijs in ℣hi·quero quo modo formabit libellus·

Gabellam fraudantiū pena cui applicetur an fisco vel empto
ri·vide in·ff·penales autē in ℞li·exquo ange·ibi infert et
dicit·
Generis obligatio si est q̄d in ea est ponit² in·ff·ꝓterea·la
ij·in ℞l·quero in obligatione vis in genere ad fi·ff·
Gerundiū quid significet et de ipsius natura vide in rubrica tituli
In genere si lō debet² an debeat peti lō mediocris vide in·ff·ꝓterea·el·
ij·in ℞l·q̄o q̄n debet² homo in genere et vide glo·in·l·si vnus·ff·sed si
generaliter·ff·de pac·

Hereditas quo iure fuit introducta vide in·ff·actionum au
tez in mā petitionis hereditatis in ℞l·in glo·in ℞° hereditā
tes·in fi·no·glo·
Hereditatis petitio cui ꝯpetat vide in·ff·actionū in ℞l·q̄o
cui ꝯpetat ista actio peti·here·
Hereditatis petitio an ꝯpetat filio qui tm̄ vult lūmaz suā vide in eo·ff
℞l·et ꝓnūs dā actio peti·here·non ꝯpetit·
Hereditatis petitio an det² ꝯtra titulo possidentē vide in·e·ff·℞l·an au
tē et q̄n here·peti·det² ꝯtra ti° poss·z vide late in·ff·sed iste in ℞l·sicut
dicim? in simili q; petitio hereditatis et vide etiā in·ff·quadrupli·in ℞
et dat² hoc interdū ad similitudinē petitionis hereditatis·
Hereditatis petitiōe an possit ꝯuenire debitor hereditari? vide in·ff·ac
tionū in ℞l·an aūt debitor hereditari?·
Hereditatis possessor si non hēt res hereditariā sed aliā loco illi? ꝓmuta
tā an ad illā petitiōe hēditatis ꝯuenire possit vide in·e·ff·in ℞·q̄o·an
q̄n possessor hereditatis hēt ꝓtiuz·
Hereditas si petat² q̄d in ea petitiōe veniat·vide in eo·ff i℞l·q̄o q̄d ve
niat in hac actione·
Heres ꝑ multas medias ꝑsonas pōt dicere simplr se heredē ꝓmi etiaz
non fā mentiōe de medijs vide in·e·ff·in ℞l·itez dixi in libello ad me
spectare ex testō·
Hereditas si petat² an in ea petitiōe hereditatis veniāt fruct? z acessi
ones z quō vide in eo·ff·℞l·itē dixi in libello cū fructibo·
Hereditatz petitiōe agēs nunq̄ dicat se illi? rei hereditarie possessionez
aꝓphendisse·vide in·e·ff·℞l·ad vnū tñ aduertat heres quod no·

Heres occultās aliquid hereditariū quā pnā patiatur ponit̄ in ff. si quis agens in ff. nam scire debes q olim heres.
Hereditatis petitio an dicat̄ ꝑiuditial' vide in ff. ꝑiuditiales in ff. i eadē glo. ibi sed si hac. ff. pe.
Interrogatoriū ad prepandū iuditiuz petitionis hereditātis vide in. d. ff. actionū in ff. ex p̄dictis sumas cautelam quādo vis agere.
Libellus in petitione hereditatis ponitur in. d. ff. actionū in ff. quero quō formabit̄ libellus in hac actione.

Ignorantia an sit tollerabil' in facto ꝓpio vide in. ff. si q̄s agens in ff. in glo. ostantissimus in fi.
Incertum quid quādo petitur ut factum que sit ptactica ponit̄ in. ff. omnes aut̄ actiones in ff. adūtas q in actione ex stipulatu.
Incōtinenti quando dicat̄ pōitur in. ff. quadrupla in ff. adūtas ad vnū q licet non possim cum ff. sequēti.
Ignorātia an et quādo excuset a delicto vide in. ff. penales aut̄ in ff. in ea. glo. ibi siue p se siue p alium.
Ingressus possessionē alienā virtute decreti inualidi in quā pnam incurrat vide in. ff. quadrupli in ff. ex quo michi pōt inferri q ad hoc q̄. et vide in eo. ff. ff. quid si quis ingrediatur tenutam.
Iniuria atroz an dicatur quādo pulsio fit manu vacua q p osequēs an excusetur filiusfa ex iussu patris vide in. ff. penales in ff. in glo. necesse ibi pretor ait.
Libell? an actiōe iuriaz ponit̄ in pn. ti. in ff. in ea. glo. ibi ꝛ q̄d pet̄ libellus in integz restitutione ponit̄ i pncipio tituli in ff. ex⁹ est in integz restōne. Et adde q̄ ecc dicūt̄ in. ff. si q̄s agēs ĉca fi. in g. iuenit̄ In ius vocari sine venia que sint ille psone que non possunt vide in ff. penales in ff. in glo. in eum ibi pri.
In ius vocans filius in dignitate ostitutus agendo otra patrem an debeat veniam petere vide in. ff. penales in ffi. in eadem glo. ibi. b. ad optiuum.
In ius vocantis processus factus venia non petita an ipo iure tene at licet in penam incurrerit vide in. ff. penales in ff. in eadem glo. ibi b. q̄uis.

Libell? otra vocātes supioꝛē in ius sñi venia vide in e·ff·Bſ·vltio q̄ro q̄ l'ter formabit² libellus ꝛc̄·

Inquisitio an fieri possit si ignoꝛet² no" occisi vel occisoris·vide in·ff·q̄ drupli in mā qđ met? cā in Bſ·e·inducit² illa glo·q̄ inquisitio ꝛc̄·

In inquisitiõe an dies sit apponend? ad petitiõ; rei vide in·ff·ex maleficijs·in Bſ·et aduertas q̄ l; ex q̄libz maleficio inq̄rit² otra homicidā q̄ iterfecit bānitū põt q̄libz de ppl'o oparē ꝛ petē q̄ absoluat² vide i·ff·sequēs in Bſ·in eadē glo·publice ptinet·

Libell? in actione de in rē Bſo ponit² in·ff·actiones in Bſ·in eadē glo· vel seru? in rez dñm·

Institutoꝛ q̄n põt obligare dñm vide in·ff·actioēs in Bſ·nam tene mē ti q̄ si magister ꝛc̄·

Libellus in institoria ponitur in·ff·actiones in Bſi·in eadem glo·institoria·

Instātia vna pendēte sñi iuditio an ius supueniēs veniat in eadē instā tia·vide in p̄n° tituli in Bſ·in eadē glo·l·solem?·

Instrumentum de quo notarius fuit rogatus ipse lacerare non põt l; ptes ꝺsentiant·vide in·ff·penales in Bſ·nisi illa tabula possit aliquo re spectu ꝛc̄·

Instrumēta vel scripturas alienas violās qua pena puniat² vide in·e ff·penales in Bſ·si·q̄s aūt non edicta posita in loco·

Instrumentum de interesse an possit peti mitti execution̄i sc̄dm formā statutorum et sic instrumentum non liquidum vide in·ff·curare in Bſ· plus dico q̄ si habeo instrumentū de interesse ꝛ vide·s̄·in lcā·e·in Bſo execution·

Intellectū·l·clauibo de otrahē·emp·vide in·ff·sed iste in Bſi·ex q̄ no· q̄ illo cāu quo dñs circa si·

Intellectū·l·omīs·ff·luti?·ff·de his que in frau·ctoꝛ·vide in·ff·itē si q̄s in frauđ·in Bſ·in eadē glo·l·omīs·ff·luti? ꝛc̄·

Intellectū·l·ꝓmissoꝛ sticbi·ff·i·ff·de ꝺstitu·pcu·vide in·ff·in pſonā in mā ꝺstituti·in Bſ·q̄rit²·10·dies sunt statuti in ꝺstituto in Bſ·in glo·in Bſo nulla ibi·l·ꝓmissoꝛ·ff·i·ꝛc̄·

Intellectū·l·siq̄s id quod de iurſ·om·iu·videl; an habeat locū in edic to perpetuo·vel tēporali vide in·ff·penales in verſi·in glo·alio·in fi· dicit ꝛc̄·

Intellectus q limitationes plurimas ad auc̃ maleficij C. ō pscrip lon. tempo. vide in ℌ. sed iste in ℜ. vide in ℌ. tursus in fi. et ℌ. sed iste in ℜ. 1° dic aut.

Intellectus l. dispensatorē ff. de solu. vide in ℌ. p̃iuditiales in ℜ. fin autē semel reprobauī dictum iuditium.

Intellectum ℌ. ex maleficijs et auc̃ hoc amplius C. de fideicōiss. et auc̃ licet C. ō epis. et cle. viō in ℌ. ex maleficijs in fi. in ℜ. item dixi in libello passus est se ad iuditium.

Intellectum l. predia ff. de actio. emp. ponit in ℌ. omnes autē actiones ℜ. tu dicas q̃ imo valet sed restringit.

Intellectus l. i. C. de senten. que p̃ eo quod interest ponitur in d. ℌ. omnes in ℜ. nec obstat d. l. i. C. de sentē. que p̃ eo quod interest.

Intellectus l. i. C. de plus pet. ponit in ℌ. tripli in ℜ. in eadem glo. in fi. tu dic.

Intellectus l. pe. ff. de fur. habetur in ℌ. quadrupli in materia quod metus causa in ℜ. non obstat d. l. pe.

Intellectus l. meminerunt C. vnde vi ponitur in d. ℌ. ℜ. quid si quis ingrediatur tenutam virtute decreti inualidi.

Intellectum l. ij. C. de rescin. ven. et formam acceptionis ℜ. borum ut quis a beneficio eius excludat vide in ℌ. actionū in materia emp. et venditionis in ℜ. quero quid si in instrumento venditiōis dicat.

Intellectus auc̃ sed iam necesse C. de dona. ante nup. ponitur in ℌ. fuerat in ℜ. vel posses dicere.

Intellectus l. vir vsuras ff. de dona. inter vir. et vxo. ponitur in ℌ. fuerat in ℜ. sed contra predicta et pro opi. bal.

Intellect? ti. de dote cau. ñ numerata ponit in ℌ. fuerat in ℜ. nec p opi. saly. facit mens ac̃. et vide. j. e. ℌ. in ℜ. et ad mtellectū dicti ti.

Intellectus l. in tractibo ℌ. sed quoniā C. de non nu. pe. ponit in ℌ. fuerat in ℜ. nec obstat opinioni cōi. l. ij. ff. de noxalibo in ℌ. preterea in materia actionis noxal' in ℜ. et p̃dicta p̃cedūt q̃n dñs ē ignorās

Intellectus l. ij. ff. de noxa. ponitur in ℌ. preterea in materia actiōis noxalis in ℜ. et p̃dicta p̃cedunt quādo dominus est ignorās.

Intellect? l. qui restituere ff. de rei ven. vide in ℌ. p̃terea in ℜ. in glo. restituit ibi. l. qui restituere.

Sed latissime dicetur infra eodem ℌ. ℜ. ficulo. et aduertas tamen

ad id qđ dixi.

Intellectū l. ingenuū ff. de sta. ho. vide in ℌ. pīuditiales in ℞°. me ibi l. ingenium.

Intellect? auc. minoris debitor. C. q̄ da. tu. posq; loquit² in curatore an ℓeat locum in tutore q; debitor et creditor non possit esse tutor vide in ℌ. actionū in verb. et etiam ille qui est debitor vel creditor.

Intellectū l. non solū de in integ. resti. vide in ℌ. si q̄s agens in ℞ſ. in glo. in ℞bo iuuentute.

Intellect? tituli z materie si quadru. patuit fe. di. ponit² in. d. ℌ. p̄terea post māz notalis in ℞ſ. et ista sūt vtilia qñ aial.

Intellect?. l. centū capue. et. l. si. ff. de eo qđ certo loco ponit² in dc̄o. ℌ p̄terea in mā de eo q; certo loco in ℞bi. et q; oplemento materie quia s̄. dixi.

Intellect?. l. i. C. de p̄dijs curia li. q. ponit² in. ℌ. si q̄s agens in ℞ſ. nec obstat. l. i. C. de p̄dijs cūr li. q.

Intellectus. l. cū de lege cum glo. ff. de probationibus ponitur in dicto. ℌ. si quis agens in ℞bi. et credo q; sit rō quia ℓeves dicit q; non est plus.

Intellect?. l. si. ℌ. illo. C. de iure delibe. ponit² in eo. ℌ. si q̄s agens ad finem ℞ſ. sed q̄ ad hoc vt non teneat² vltra vires.

Intellectū l. post q̄ liti z eius māz. C. de pactis vide in. ℌ. sed miti? in ℞ſ. in ead̄e glo. ibi sed hodie otra in auc. de litigiosis.

Intellectū l. in honorarijs in. ℌ. sed cū rescissa. ff. de actio. z ob. vide in ℌ. rursus in ℞ſ. nec obstat. ℌ. sed cū rescissa.

Intellectū l. cū putarē. ff. familieher. vide in. ℌ. quedā actiones in ℞bi. vel qđ plura q̄uis et si nullū ius aliq̄ mō opeteret.

Intellectū. c. i. de p̄scrip. in vi. vide in. ℌ. eque. in ℞ſ. adūtas tñ q; vbi ius cōe esset otrariū.

Interdictū aliqđ an q; rebus incorpalibo vide in. ℌ. eque in ℞bi. an autem pro huiusmodi seruitutibus et de alijs interdictis vide aliquid .J. in littera q. in verbo quoeum honoeum in littera v. in verbo vti possidetis.

Interpellatio an vnica sufficiat vel debeat reiterari. vide in. ℌ. hic itaq; in ℞ſ. et adūtas q; dixi q; sufficit vnica interpellatio.

Interpellandi? an sit debitor de necessitate p̄us extra iuditiū vide in. ℌ

sic itaq; in ℣·in glo·in ℣bo denũtiare in fi· Et vide in eo·ℌ·in p̃n·q̃ ibi dixi·

Judiciũ inceptũ p filiũ fñi cõsensu pũs an ratificatio pũs convalidet vide in·ℌ·penales autem in ℣·quero an sufficiat q; a principio·

Judicio an possit filius interesse sine ɔsensu patris vide plenissime in·ℌ·actiones in ℣fi·quero an filiussa·possit esse in iudicio· Et que dixi in·ℌ·penales·

Inuẽtariuz heredis nõ ɔficient bona p legato nõ sunt tacite obligata vide in·ℌ·item seruiana in ℣·et qð dixi de extimatione fienda·

Inuentariũ non tantũ tutor tenetur facere sed librum cõnum ɔficere debet alias incidit in penam vide in·ℌ·actionum in materia tutele ℣·xiij·non tantum q; tutor teneatur·

Inuẽtarium si tutor non ɔfecerit et ɔtra eum excipiatur cui incũbat onus p̃bandi vide in·ℌ·actionum in materia tutele in ℣·quid si tutor agit ɔtra me et ego excipio·

Juramentum quotuplex sit vide in·ℌ·item si quis postulante circã p̃n·in ℣·et premitte q; plures sunt species iuramenti·

Ex iuramento quot actiones q que tenentur vide in·ℌ·item si quis postulante in ℣fi·in glo·deberi ibi sed marcellus·

Juramentũ prestitum cum vno an q quãdo michi p̃fit quo ad alios vide in ℣fi·in eadem glo·ibi·b·nam et postea·ℌ·fi·

Juramento vel transactione vel sententia vel arbitramento si aliq̃d relaxatur possessori an acquiritur aliquis titulus vide in eo·ℌ·in ℣· in eadem glo·ibi quo casu exceptio tantummodo datur·

Juramentum si prestet q iuretur formiter in actione reali quare ex eo oritur actio in factum· Bcus in p̃sonali cõnem vide in eo·ℌ·℣· in eadem glo·in fi·nota ꝑm·dy·

Jurati quomodo formiter debeat vide in·ℌ·item si quis postulante in ℣·addis q; tale iuramentum delatum·

Juramentum an habeat executionem paratam vide in eo·ℌ·in ℣·q̃ vo an iuramentum habeat·

Ex quo iuramento oriatur actio in factũz vide in·ℌ·si quis postulãte in ℣fi·in glo·in verbo illud queritur·b·admonendi·

Jurantis et piurantis penam vide in·ℌ·item si quis postea in ℣·in glo·illud queritur ibi·b·admonendi et vide in·eodem·ℌ in ℣·et sic dicta p̃dicta·

Juramentū in quibo cāsibo recusari l; vide in e·ℌ·in ℵſ·in eadē gl·ibi l·manifeste·

Juramentum in defectum probationis non habet locum in crīminalibus vide in·ℌ·ex maleficijs in ℵſi·itē dixi in libello vera extimatione dicti libri·

Juramento actoris stat² ꝓbata inuasione de rebo mobilibo verisimiliter vide in·ℌ·ex maleficijs in ℵſi·Et aduertas q ꝓbata violentia q ꝑpter·

Libell? in actione in factu; ex iuramento formiter vel informiter ꝓstito in actione in factū ex iuramēto ponit² in·ℌ·si q̄s postulāte in ℵ·forma aūt libelli in actiōe in factū cū ℵſ·seq·

Libell? in actiōe reali q̄ oīt² ex iuramēto ꝛ libell? in publitiana q̄ oīt² ex iuramento ponit² in·d·ℌ·si q̄s itē ad si·in ℵſ·et p̄dicta in actione psonali·

Jurari in litem an et quando possit in actione q metus causa ponitur in·ℌ·quadrupli·in mā q metus causa in ℵſi·ꝛ no·q ista actio est arbitraria·

Juramentum in litem quotuplex est vide in·ℌ·preterea in materia iuramenti in litem in ℵſi·in glo·in verbo similibus·ibi sed isto casu non idem·

Jurari an possit in litē q̄n imploreat² offm̄ iudicis·vide in·ℌ·p̄terea in ℵſ·q8 est verū vbi iure actionis actū fuerit·

Juramentū in litē cui deferat² vide in·e·ℌ·ℵſ·q̄ro cui deferat² iuramētū in litem·

Juramentū in litē ad hoc vt deferat² q̄t sūt necessaria vide in·e·ℌ·in ℵ et q ꝓfectione materie cū ℵſ·seq·

Juramentū in litē vt oedat² q̄ mā dicat² habilis h̄etur in dicto·ℌ·p̄terea in ℵſ·q̄ro que est mā habilis·

Libell? in iuramēto in litē affectiois ponit² in·e·ℌ·in ℵſ· q̄ro g° forma bitur libellus·

Libell? in iuramēto in litē veritatis·ponit² in eo·ℌ·in ℵſ·in iuramento vero in litis veritatis·

LEgatū seu relictū cū nupserit q dote vel q ea maritāda an sit conditionale vide in·ℌ·fuerat in ℵſ·vlterius quero quotidie

parentes legata pia executores vltimarum vlũtatum soluere diffe
rẽtes an incidant in penam vide in·ℌ·ex maleficijs in ℣·in glo·ꝑtra
eos in fi·quid in executoribꝰ·
Libellus quãdo agit cõtra differẽtem soluere legata pio loco ponit
in·ℌ·ex maleficijs in ℣fica·quero ergo in practica quomodo forma
bitur libellus·
Lex correcta vel statutum an possit allegari vide in notabilibꝰ in·ℌ·
in personam·
Legum correctio non fit nisi verbis claris ⁊ specificatis vide in·ℌ·in
psonam in ℣·et licet sit cõmunis opinio canonistarum·
Lex generalit loquẽs et aliquid cõcedẽs an sit amplianda vel restri
genda ponit in·ℌ·preterea in ℣·ac etiam ꝑ theorica Jaco·de are·
Lex correctoria an habeat locum etiam in ℣bis ꝑprijs vide in·ℌ·si
quis ageñs in ℣·ex quo singulariter tene menti q lex correctorea·
Legis amissorie virtus ponit in·ℌ·omnis autem in ℣·3° nota casum
principalem q dictio·
Lex correctoria vel penalis vel exorbitans an patiat extẽsionẽ passi
uam vide in·ℌ·induplum in materia serui corrupti in ℣· ergo lex si
quis seruo·C·de furtis que ponit et vide in·ℌ·in personam in ℣·pro
quo tu allega cum dicto·ℌ·pficiuntur·
Lex acquilia quid differat a titulo de noxalibꝰ et a titulo si quad·
paup·fe·dica·vide in·ℌ·ex maleficijs in materia legis acquilie i ℣·
in formatione autem libelli in actione·b acquilie·
Legis acquilie aliqua fundamenta vide in·ℌ·ex maleficijs in ℣·3°
premitte q actio·b acquilie·
Legis acquilie actio cui ꝓdest ponitur in·d·ℌ·in ℣·item aduertas
quod dixi in libello meo·
Legis acquilie actione si agatur an in libello sit insercẽdus de necessi
tate locus et tempus vide in·ℌ·ex maleficijs in ℣·item dixi in libel
lo de anno pseñti·
Libellus in actione legis acquilie ponitur in eo·ℌ·in ℣·vnde pro di
recta actione legis acquilie·
Lex si quis argentum·C·de donatio·an habeat locum in donatione
causa mortis vide in·ℌ·in personam in ℣fi·et predicta procedunt in
donatione inter viuos·

Lex si q̃s argentū C de donat' an l̃eat locū qñ ꝓmittit² factū cā donā di vide in e ff Ꝑſ 3° aduertas ad d l si q̃s.
Lex si q̃s argentū an l̃eat locū in donatiõe cā remuneratiois vide in e ff Ꝑſ 2° et p̄n² limitat bar.
Lex si q̃s argentū an l̃eat locū in ꝓmiſſiõe nuda ꝛ ſñ cā vide in e ff in Ꝑſ 3° p̄n² idez bar.
Lex si q̃s argentū an l̃eat locū in donatiõe ficta vide in ff in ꝑſonā in Ꝑſ 4° p̄n² adde.
Puo ltīma ſua filius an habeat aliquod ius in bonis prīs pr̃e viuo vl̃ ecõtra vide in ff itē si q̃s in frauđ in Ꝑſ et rõ eſt quia filius in bonis patris ꝛc̃.
In ltīma an đeat ꝯputari q̄ pater ſoluit ꝑ filio vide in ff actiones in Ꝑſ q̃ro an id qđ pater ſoluit.
Libellandi forma vniũſalis in quocũq; libello et q̃d in eo de neceſſitate requirat² et que clauſule ſunt vtiles ꝛ que neceſſarie et que ſupflue et de omnib⁹ clauſulis libellor̄ ponit² in ff omniũ actionũ in Ꝑſ no textū ibi intendit² ꝛc̃.
Et circa libellū vide etiaꝫ que ſcripſi in ff tripli ꝛ in ff eque in Ꝑ ađ vnū aduertendū eſt.
Libelli iuditiarij deſcriptio ponit² in ff tripli circa p̄n in Ꝑſ hinc ſũpta occaſione eſt tractanda.
Libellū in quib⁹ cāis neceſſe eſt offerri vide in ff tripli ꝛ in Ꝑ q̃ro q° p° in quib⁹ cauſis.
Libell⁹ si format² ꝑm ꝯſuetudinē loci an valeat vide in ff tripli in Ꝑ ꝛ aduerte q̄ libell⁹ non tm̃.
Libell⁹ an ꝯſenſu ptium poſſit omitti vide in ff tripli in Ꝑſ quero an libellus.
Libell⁹ iſte an valeat peto fundū cū fructib⁹ vide in ff curare in Ꝑ q̃d si peto fundū cū fructib⁹.
Libell⁹ iſte an valeat peto caſtr̄ cū villis ſuis et ptinētijs vide in ff curare in Ꝑſ q̃d si peto caſtr̄.
Libell⁹ iſte an valeat peto intereſſe meū vide in ff curare in Ꝑſ in eadē glo vt si peto intereſſe.
Libelli forma in l ij C de reſcin ven ponit² in ff si q̃s agẽs in Ꝑ vltio in iſta mā qñ aliquis fuerit deceptus.

Libellus an satis sit q̄ dcludat p̄sumptiue vide in·ℌ·item si quis in fraudem in ℣·ex quibꝰ no·ꝑm bar·

Libellus an p̄cedat quādo actiones intētate sunt ad inuicē cōtrarie vide in·ℌ·si minus ad finē in ℣·q̄to si actiōes intētate sūt ad inuicē licentiatus p̄mo postea doctoratus an p̄feratur illis qui ante ipsum fuerūt doctores vide in·ℌ·quedam actōnes in ℣·vnde antiquior in dignitate doctoratus·

Locus et tempus in mr̄imoniali siue ciuilī siue criminalī agat an debeat inseri vide in·ℌ·ex maleficijs in ℣·dixi octauo in libello hoc anno de p̄senti mense·

Loco alio q̄ destinato quādo agitur an etiam de illo loco sit facienda mentio in libello et habeat ratio īteresse actoris ꝛ rei ponī in·ℌ·preterea i materia ō eo qꝺ certo loco in ℣·itē ad aliū finē dixi in libello

Libellus in actione de eo quod certo loco ponī in·ℌ·preterea in ℣· in eadem glo·in fi·dic ut ibi notatur·

Libellus quādo ciuitas petit castrum ponī in·ℌ·preiudiciales in ℣· aduertas tamen ad vnum q̄ si ciuitas·

Locator an videatur possidere inuecta vide in·ℌ·item seruiana in ℣·q̄to an locator videatur possidere·

Mandatum cum quis non susceperit et alios aggrauat de mandato iudicis que pena sit illius vide in·ℌ·quadrupli in ℣·vnum tamen singulariter tene menti contra istos tibaldos·

Libellus in actione mandati ponitur in·ℌ·sequens in ℣· sequī in tex·mandati·

Metus causa actio an sit in psonam vel in rem scripta ponitur in·ℌ· quadrupli in p̄n·in ℣·in glo·quod metus causa in fine·

Metum forē illatum sufficit p̄stari licet non demōstrētur a quo vi de in·ℌ·quadrupli in ℣ti·aduertas etiam ꝑm Jo·fabri hic·

Metus causa actio q̄to tempore tollatur vide in eo·ℌ·in ℣·quāto tē pore p̄scribatur·

Metus causa actio si intētatur quid in ea veniat quadruplādum vi de in eo·ℌ·in ℣·quero quia ista actio datur ad quadruplum·

Metus causa qualis requiratur ut rescindatur contractus vide in·e· ℌ·quadrupli in ℣ti·et aduertas q̄ non omnis metus·

Met? ⁊ timoris et reuerētie ad euitandā suspitionē cautela ponit in ff. Bs. et econtra si tu welles suspitionē.

Libell? in actione qđ metus cā ponit in e. ff. in Bsi. libell? Bo in hac actione qđ metus cā ⁊c. Et vide in. ff. tursus in Bs. sicut etiam dicim? in simili.

Mediū ocludēdi et regla gīalis in eo ponit in. ff. huic aūt in Bs. vltimo. regla; et vide. ḡ. e. ff. i. ⁊. ff. eq in Bs. in eadē glo. ibi se debere.

Mittat ne heres in possessiō; qđ dz facere otradictor vide in. ff. qđ cupli in Bs. qro postq otradictor est admissus.

Missio in possessiō; seu tenuta data est de facto opet aduersari? ⁊ petijt reuocari immissio quō osulat an et qñ ⁊ quō pōt petere tenutā de nouo dari et ofirmari vide in. ff. qđ cupli. in Bs. qro immissus est in possessionem heres opet sepus ⁊c.

Missio seu tenuta de capiēdo occessa p iudicē qđto tpe duret vide in. ff. qđ cupli. in Bs. qro iudex iussit q̄ intrarē tenutā.

Missiō; in possessiō; se tenutā intrāti ex decreto iudicis inualido q̄ pena inferat vide in. e. ff. in Bs. qđ si qs ingrediat tenutā Bcute decreti iudicis et vide in e. ff. Bs. ex quo michi pōt inferri.

Mixtū an et qñ oprehendat sub suis simplicibo vide in. ff. omniū actionū in Bs. in glo. in Bbo. in sma.

Mulier an sit alēda sūptibo hereditū mariti. j. annū vel p? solutū mīo niū vide in. ff. fuerat Bs. circa h° tm̄ dubitat an. j. cū Bs. seq.

Mutuū si fiat que actioēs opetāt vide in. ff. sequēs illa in Bs. in glo. in Bbo fere oms in fi.

Libell? in mutuo qñ ocludit incerti oditione spetiali vel generali ponitur in. ff. sequens illa in Bsi. ex quo sequitur q̄ libellus in mutuo cum Bsi. seq.

Ded in actiōe ex stipulatu ponit in. ff. oms autē in p̄n. in Bsi. reuerto: nūc ad textū ibi in simplū agit.

Mutatio libelli pmissa et phibita ponit in. ff. si min? in Bs. 2°. pncipaliter videm? cū Bs. seq.

Muta° libelli in vniūsali an possit fieri vsq; ad sma; vide in. ff. si min? in Bs. pm Ja. de are. vt refert cy.

Mutare libellū circa q̄litates an liceat vide in. e. ff. versi. 3°. casu pncipali qñ circa qualitates.

Mutare libellum vsq; ad q̃tum tempus liceat ponitur in eo ff. ℣. in glo. iudiciũ ibi iudiciũ tam̃ vere est aliud.

Negans licet postea ofiteat an michilõi? pdat p̃uilegium ofitẽtis vide in ff. ex maleficijs in ℣. q adũtas fm bal in ti. que sit pena.

Negatio que esse debeat ad hoc ut faciat crescere cõdẽnationẽ vide in ff. ex maleficijs in ℣. quero que negatio ẽ illa q̃ facit Negare totuz an sit licitũ quãdo plus debito petitur vide in ff. tripli in ℣. in eadẽ glo. in fi. no. singularie.

Negatoria actio et eius materia ponitur ss. in littera. c. in ℣lo confessoria vbi vide.

Negotium gestum nostrum quot modis dicatur vide in ff. actionũ in materia nego. gesto. in ℣. videamus tam̃ aliqua in hac materia.

Negotiũ gerẽs etiã vtiliter in quibo casibo non habeat regressum habetur in ff. actionũ in ℣. et eius sũt aliqui casus.

Negocij alieni gestor an in dubio videat facere animo liberali vel ñ vide m. e. ff. in ℣. adũtas tamẽ gz in dubio eoipso.

Negotij alieni gestor an teneat etiã ꝺ leuissima vide in ff. actõnuz in ℣. quero de quo tenetur gestor.

Negotiorum gestorum actione si agat qualiẽ articulet et pbetur vide in eo ff. in ℣. visis libellis videamus de articulis.

Libellus in actione negõtum gestorum ponitur in eo ff. actõnuz in ℣. vltimo quero qualiter formabitur libellus.

Nouatr actionis dotis p̃uilegium an trãseat in actione nouante vide in ff. fuerat in ℣. an autẽ et quãdo si actio de dote.

Nouum opus quis possit nũtiare vide in ff. preterea in materia noui operis in ℣. hinc sumpta occasione quia aliquãdo.

Noui operis nũtiatio quot modis fieri potest vide in ff. preterea i ℣. 1° quero de forma denutiationis.

Noui operis nũtiatiõis forma ponitur in dicto ff. ptẽrea in ℣. quero 3° que erit forma.

Noui operis nũtiationis effectus pnẽ in eo ff. in ℣. et aduertas gz dicta denutiatio.

Libellus quãdo quis edificat sprẽta noui operis nũtiatione ponitur in eodem ff. in ℣ha. vltimo quero quomodo formabitur libellus.

Libell? qñ noui opis nuntiaº fuit remissa pstita satisdatiõe ponit̃ in ff. Bs. ali? autẽ libellus. qñ denuntiaº.

Noxalis actiois aliq̃ fundamẽta vide in. ff. ꝑterea in actiõe noxali in Bs. in glo. in Bto noxali cã in fi. cũ Bs. seq.

Noxam si seru? dedit vsq; ad q̃ꝫ temp? dat̃ facultas pstandi seruũ ꝙ noxa vide in. ff. ꝑterea in Bsi. q̃to vsq; ad q̃ꝫ temp?.

Libell? in actiõe noxali et de paupie ponit̃ in e. ff. in B. q̃to quõ forma bitur libellus.

Null? si est ꝺtract? vel destruct? vel si fuia vel testm̃ est nullũ q̃ actiõe et q̃ remedio ꝺsulat̃. vide in. ff. ꝑterea in mã doli in Bsi. q̃to g° qñ ꝺtractus est nullus.

Numer? plural' a testatore plat? an possit verificari in vno vide in. ff. ꝑiuditiales in Bsi. in ea. glo. ibi itẽ quia postea dicit.

Nunti? q̃sq; ꝺstitui põt a iudice etiã in cã ꝓpa vide in. ff. penales in B. in ea. glo. ibi eũ ꝺuemiat.

Nuntioꝝ aggrauantiũ alios de mãdato iudicis cũ mandatũ nõ suscepint q̃ sit pena ponit̃ in. ff. q̃drupli. in mã nũtioꝝ in Bsi. vnũ singl'r tene mẽti ꝺtra stos ribaldos ⁊ vide. ff. e. in ltã. m. in B° mandatũ.

Nuntijs vel executoribꝰ siue lr̃is an sit credendũ vide in. ff. q̃drupli. in Bsi. dixi in libello nuntiũ publicũ.

Nunti? vnius curie põt alteri curie et offitiali deseruire vide in e. ff. in Bsi. ⁊ est bñ no. ꝙ vni? nunti?.

Nunti? an ⁊ qñ põt citare aliquẽ non ꝑambula ꝺmissiõe iudicis vide in e. ff. Bsi. aduertas tñ ꝙ nunq̃ nunti?.

Nuntio referẽti an sit credendũ vide in. ff. q̃drupli. in B. q̃to an credatur nuntio et dicendũ est.

Nuntio grauãti vltra debitũ an liceat resistere vide in eo. ff. Bsi quero an licitũ sit resistere nuntio.

Nuntius si dicit se citasse ⁊ dubitatur de citatione cui magis credatur an nuntio vel parti vel notario actoꝝ vide in e. ff. Bs. quid autẽ si dicat nunti? se titium citasse cũ Bsi. seq.

Libell? ꝺtra nũtios siue executores ponitur in. ff. q̃drupli. in Bsi. ꝺtra g° Oblatio si fieri debet ⁊ q̃s ex ea vult aliq̃d ꝺsequi executores. quõ fieri deãt vide in. ff. sequẽs illa in Bsi. nvu; tñ tene menti ꝑpetuo qñ ex obligatione.

Obligari an possit iura et incorporalia vide in ℌ item Fuiana in ℜ in glo. de qua re ibi corporales vel incorporales.
Obligatio ad interesse quare succedit in obligationibo facti et non in obligatiõe dandi vide in ℌ actionum in ℜ in eadẽ glo. ibi si rem dari est in obligatione.
Obligatio generis si ẽ ptracta quid in ea sit vide in ℌ ptrea lo. ij. in ℜ quero in obligatione hommis in genere de quo vide etiaz ẽ in trã g. in ℜbo genus.
Obligatus dicit large et debitor et non ꝓprie qui ꝑuenit põt actõ ne reali vide in ꝓn. ti. in ℜ in glo. in ℜ° debet ibi sed in structa significatione.
Officium iudicis quãdo incẽtat quomodo ℜba debeant formari vide in ꝓncipio tituli in ℜ ex hijs infert gꝫ quãdo libellus.
Officium iudicis et actio an sint idem vide in ꝓn. tituli in ℜ in ea glo. in fine disputat ergo ꝛc.
Officium suum petẽti iudex denegans an et qñãdo dicat grauare ptem vide in ꝓn. in ℜ adũte tam ℑm bar. in. li.
Officium iudicis si imploret an sit necessarius libellus vide in ꝓn. in ℜ ex quo sequit gꝫ quãdo ꝑtit officium iudicis et in ℌ tripli in ℜ. 2° casu ꝓncipali quãdo ꝓceditur.
Officium iudicis an sit licitum iplorare quãdo denegat actio vel exceptio vide in ꝓn. ti. in ℜ et adũtas qꝛ. s. dixi gꝫ officium.
Officiũ iudicis ꝙtuplex ẽ vide in ℌ ptrea q̃sdã in ꝓn. in ℜ euidẽtiam dicẽdorum.
Officium iudicis non petenti quãdo imponat ponitur in ℌ preterea in materea iuramenti in litem in ℜ in glo. satis fieri ibi astringitur
Offi^{m} rescindens an ꝓtuet lit ꝛc. hẽt in ℌ ꝛurs⁹ in ℜ q̃rit ℑ doc.
Officium rescindẽs et actio rescissoria an possint eodẽ libello cumulari vide in ℌ ꝛursus in ℜ quero an officium rescindens.
Omnino de ista dictione vide in ℌ quadrupli in materia nũtiorũm in ℜ in glo. omnino in ꝓn. et in ℌ curare in ꝓn.
Libellus in officio iudicis rescindẽte ponit in ℌ ꝛursus in ℜ quero ergo quomodo formabitur libellus in officio rescindente.
Actum nudum si est in quibo casibo etiam de iure ciuili ocia tur actio vide in ℌ in ꝓsonam in ℜ in eadẽ glo. in fi. no. ꝛc.

Pactū qñ est nudū an ex eo de iure canonico oriat actio vide in ℔ in psonā in ℟ri querit salice in d. l. legem.

Pactum nudū de donando si fiat an ex eo oriat actio et hic intellectus l. si quis argentū. C. de dona. vide in eo ℔ in ℟ri in eadē glo. ibi l. si q̄s argentū.

Pactum incontinenti appositū informās actionē bone fidei an sit bone fidei vide in ℔ actionum in mā pmutationis in ℟ri querit nunquid actio bonefidei informata.

Pactum nudū appositū incontinēti iuxta ꝯtractū bonefidei nominatū an ex eo nascat actio pscriptis ℟bis vide in ℔ actionū in ℟ri in eadē glo. in fi. dic hanc approbāt.

Pactū incōtinenti appositū inest vel videtur inesse q̄d est hoc dicere vide in ℔ actionū in ℟ri quero an pactū appositū iuxta ꝯtractū pariat.

Peculiū quid sit vide in ℔ actiones autē in notabilibꝫ.

Peculij actio an sit in rez vide in ℔ actiones in ℟ri q̄ro an actio de peculio. In peculio que dicant esse vide in eo ℔ in ℟ri vltimo p̄mitte ꝙ non tantū.

Peculij actio an sit natiua vel datiua vide in ℔ actiones in ℟ri q̄ro vtrū ista actio sit natiua.

Peculij an sit debitū filij vel serui vel sit debitū psonale paternū vide in eo ℔ ℟ri q̄ro an debitū filij vel serui.

Libell⁹ in actione de peculio ponē in ℔ actiones in ℟ri q̄ro g° in ptactica de forma libelli.

Pena pecuniaria simplr impsita cui applicet vide in ℔ penales in ℟ri in eadē glo. ibi ꝛ est in quinquagīta aureos.

Pene solutio ꝛ satisfactio facta ab vno ex delinquētibꝫ an liberet alios vide in ℔ penales in ℟ri in eadē glo. in fi. ꝛc. et in ℟ri in eadē glo. ibi nec vnus liberat aliū ꝛc. Et vide q̄ plene scripsi in meo ꝯtractu malefitiorꝫ in glo. in ℟bo ꝛ andreā auxiliatorē.

Pena alternatiua si est appositā et applicāda pti cuius sit electio vide in ℔ penales in ℟ri quero cuius sit electio vel soluere.

Pena introducta ꝙ vno delicto a statuto an tollat penā iuris cōis vide in ℔ q̄druplū in ℟ri an autē pena introducta ꝙ vno delicto.

Libell⁹ qñ pti⁹ pena fisco ꝛ pti⁹ parti est applicāda vide in ℔ penales in ℟ri vnū tñ tene menti ꝛ nunq̄ expeat mentē tuam.

Pena legalis vl cuctionalis dationi ſpeciei vl ḡtitatis vl facto an et quādo poſſit exceedere legitimū modū vſuraꝝ et an dicatur facta in fraudē vſuraꝝ vide in ff. omnes aūt actiones in ff. in eaē glo. ibi ſed otra de mutuo libo ſtipu.

Penitētia quādo admittatur ut euitet pena plus petētis. vide in ff. ſi quis agens in ff. quero an et quādo admittatur penitentia.

Percuſſio manu vacua an dicat atrox iniuria et p oīs an excuſet filiuſfa. ex iuſſu p̄is vide in ff. penales in ff. in glo. in ff. bo vocaſſet ibi pretor ait.

Petitio incerta an et quādo admittat vide in ff. autore in ff. in glo. i. ibi de officio iudicis in p̄n.

Petens ante tēpus quā penā olim et quā hodie ſubſtineat vide in ff. ſi quis agens in ff. in glo. in ff° amplexus in fine.

Petens ante additionis euētum quā penaꝝ patiat vide in ff. ſi quis agens in ff. quid in additione p̄na.

Petente ſi plus actore an reus poſſit totum negare vide in. eo. ff. in ff. quid ſi actor plus petijt et reus.

Pignoratitie ſi eſt p̄ſcriptum an poſſit agi rei vendicatione p̄nitur in. ff. actionū i materia pignoratitie in ff. in glo. pignoratitia in fi.

Pignoratitia et ypothecaria in quibo cuemāt et in q uibo non vide in. ff. actionū in ff. quero quādo actio ypothecaria.

Pignoratitia an cōpetat in pignore pretorio vide in. e. ff. ff. quero an pignoratitia actio opetat non tantum cē.

Libellus in pignoratitia directa ponit in. ff. actionū in ff. libellus in hac actione directa ſic formabit.

Libellus in pignoratitia directa ponit in. ff. actionū i ff. libell? i hac actione directa ſic formaꝝ.

Libellus in actione pignoratitia otraria ponit in. e. ff. ff. libellus aūt in pignoratitia cōtraria ad fi.

Pignoris p̄ntationis pactū an et quādo adiectū dationi valeat vi de in. ff. omnes aūt in ff. ex predictis inferē ad qōnem cotidianam.

Noua practica in pacto p̄ntatiōis pignoriū ponit in. ff. omnes autē in ff. ſi. ſi tu tamē vis apponere dationi quātitatis.

Permutatio quid differat ab emptiōe vide in. ff. actionuꝝ in materia pmutationis in ff. in glo. ex pmutatione ibi in fi. in duobo caſibo

Libell? in pmutatiõe ponit in .ff. actionũ in .vi. q̃o q° quõ formabit libell? in pmutatione.

Libell? otra eũ q̃ pl? debito petijt ponit in .ff. tripli ad fi. in .vi. in practica autẽ hui? materie.

Et de mã plus petitiois vide .s. e. lrã c. in .vo petitio.

Possessor simplex non titulat? an psumat hr̃e bonã fidẽ vide in .ff. sed iste in .vi. addas etiã q̃ qñq̃ sñ titulo psumit.

Possidẽs eo ipso q̃ agit rei vendicatiõe an dicat renũtiasse sue possessiom ponit in .ff. eque in .vi. in glo. in .vo neget esse in fi.

Possidẽs si fuerit interrogat? vtrũ possideat et p menda" negauerit se possidere q fuerit ouict? de menda° puat possessiõe sua vide in .ff. ommũ aũt in .vs. q̃o ecõtra si tpe litis otestate. Et formã interrogatorij q̃o vide in e. .ff. ommiũ in fi.

Possidẽs si cadat a possessiõe et nullus ius in possessiõe hr̃bat qđ reme diũ hr̃at vide in .ff. itẽ seruiana in .vs. q ista fatiũt ad .q. quã formauit bar. de q̃ latissime vide q̃ scripsi in .ff. q̃drupli in mã interdc̃i vide in .vi. et p̃dicta pceduñt qñ possessio fundi mei.

Possessio etiã a bonefidei possessore sñ cã põt odici vide in .ff. hic itaq̃ in .vi. in eadẽ glo. ibi. l. sed si nummi ꝛc̃.

Possessor olim an psumat hodie possidere vide in .ff. hic itaq̃ in .vi. 2°. aduertas ad glo. q̃ dixit q̃ qui olim.

Possessiõs q̃to tpe q̃s psumat pdidisse hr̃e in .ff. hic itaq̃ in .v. qđ sali. intelligit verũ non .j. temp? possessiois.

Possidẽs vt dñs an psumat dñs vide in eo .ff. hic itaq̃ in .vs. q̃o 2°. an qui possidet hodie et est dñs.

Possessio quõ phr̃ vide in e. .ff. .vi. aduertas tñ q̃ possessio phat non tantũ.

Possessiois recuperande plurima remedia vide in .ff. q̃drupli in .vi. z p dc̃a pceduñt qñ possessio fundi mei ꝛc̃.

Possidere se duo otendũt piter z inter se vicissim agũt q̃s d; optinere in hoc interdcõ vti possidet. vide in .ff. q̃drupli in .vi. z p̃dicta pceduñt qñ vnus est qui possidet.

Possidere quis dicatur p hrede vel p possessione vide in .ff. actionum in materia petitionis hereditatis in .vs. quero quis dicatur possidere p hrede.

Precarij et ostituti pactū quid opet z quō pōt agi vide in ff actiō in Rs qco sit instruū venditionis in quo venditor ostituit zc vide etiam bar in l iij C de pig in Rs sed pone q debitor non solum

Precarij vel ostituti pcm an porrigat ad futura vide in ff actiō in Rb hinc sumpta occasione

Precarij vel ostituti Rtute si volo iudic auctoritate ingredi possessiō an requirat ptis citatio vide in ff actionū in Rs quero de qō quotidiana

Pretium rei mobilis fructuose vel non vel imobilis quō plet vide in ff si quis agens in Rs vltio no ex eo Rs q ptia rerū cū Rs seq

Preceptū de soluendo an sit diffinitiua sīa vel interlocutoria ponitur in ff pterea in Rs interdum in pncipali causa pcedit zc et vide in ff curare in fi

Preceptū iudicis iustificatis vi z si senserit se gratiz opeat zc vide in ff curare in fi in Rs quid dicendū de eo qd quotidie iudices zc

Preiuditiales actiones quare dicant vide in ff piuditiales in Rbi in ead gl ibi z s de obl que ex delic

Preiuditialis qñ est actio an tunc sīa lata extra vnum piudicet quo ad omnes vide in ff piuditiales in Rbi in ead gl ibi l ingenuū z sic intellectum d l ingenuum

Libell in actionibo piuditialibo ponit in ff piuditiales in Rs in ead gl ibi sed qualiter formabit libellus

Preferri quis debeat an licentiatus pmo postea doctorat an illi qui ante ipm fuerūt doctores vide in ff quedā actiones in Rs nam antiq re in dignitate z vide s in trā l in Rbo licentiatus

Prescriptio iuriū incorpaliū ad hoc vt opetat q requirat vide in ff eq in Rs quō aūt plet q fuerit vsus iure seruitutis

Prescriptiois interruptio et ppetuatio actionis quid opet vide in ff penales autē in Rs in ead gl in fi ad euidentiā

Prescriptio legalis et statutaria quō interrūpat vide in ff penales in Rs qua ppter dicas q quedā zc

Prescriptio extra mulierē p dote agentē extra tertiuz qñ incipit vide in ff fuerat in Rs in ead gl ibi l si stante

Prescribi an possit iuri offerēdi siue facultati vide in ff actionū in Rs sed tñ aduertas an sit necessariū q talibz

Præscriptis ꝟbis actio ꝯta ex pacto ꝯtinẽti appositꝫ in ꝑmutati
one an sit bonefidei vide in mã ꝑmutationis in ℌ·actionũ in ℣·querit
hic Jo·fabri·quid si fiat·
Præscriptis ꝟbis actio in factũ·an sint idez et sic bonefidei·vide in·ℌ·
actionũ in ꝟbi·in eadẽ glo·ibi·z tñ nemo dicat aliquẽ·
Libell? in actione ꝑscriptis ꝟbis ponit in·ℌ·actionũ·in ℣·in actiõe ve
ro ꝑscript·ꝟbis vel in factu;·
Libell? in actione ꝑscriptis ꝟbis ex pacto ꝯtinẽti ꝓpositꝫ ponit
in e·ℌ·ꝟbi·in actione vero ꝑscriptis ꝟbis que ex pacto nudo·
Præsumptio iuris et de iure si est an admittat ꝓbatio ꝯtrariũ vi
de in·ℌ·ex maleficijs in glo·distulerũt ibi·l·sciendũ ꝑsumat an quis
dñs p descriptionẽ extimi publici·vide in·ℌ sic itaꝫ in ꝟbi·z ꝑdicta de
dño vide etiam p bal·
Priuilegiũ in iudicijs ꝯcessuz actori an intelligat etiaz reo ꝯcessuz vi
de in·ℌ·tripli·in ℣·in eadẽ glo·ibi·C·de fructi·z lit·exꝑ·l·fi·
Priuilegiat? an possit vti ꝑuilegio ꝯtra ꝑuilegiatũ·vide in·ℌ·ursus
in ꝟbi·in eadẽ g lo·ff·ex quibꝰ cau·ma·l·fi·
Priuilegiatus cui est facta denuntiaꝰ si vult declinare foz vbi ꝯuenit
et vult sub suo iudice respondere an possit vide in·ℌ·actionũ in mã de
nũtiationis in ℣·q̃o denuntiãs auctori meo litẽ motã·
Probatio qñ requirat manifesta vel liquida vel fides q̃d sit necesse ꝓ
bari z an suffitiat iuramentũ·vide in·ℌ·itẽ si q̃s in fraudẽ·in ℣·in ea
dẽ glo·ibi debet causam ꝓbare creditor·
Probare quõ debeat hꝛes contra legatarios vel creditores plus non
esse in hereditate·vide in·ℌ·si quis agens in ꝟbi·in g lo·quibusdam in
fi·ꝓbabit·
Probandi onus qñ reus in se assumpsit z non ꝓbauit vide in·ℌ·acti
onuz in ꝟbi·in eadẽ glo·in fi·dic·
Pro socio actio in multis in diuersis casibꝰ opetit et qñ z quõ z quid
vide in·ℌ·sequens illa in ℣·sequit in textu ꝓ socio·
Libell? in actione ꝓ socio·ponit in·ℌ·sequens in ꝟbi·z ex ꝑdictis scõm
emergentiaz casum·
Protestatio de lite mota fienda venditori·quomodo et cui debeat fie
ri vide in·ℌ·actionum in versi·quero venditur res de qua est emptori
mota·

Publitiane aliquas regulas et euidentialia vide in ff. sed iste in rubi. in glo. directam in principio.

Publitiana an competat habenti vtile dominium vide in ff. sed iste in rub. in eadem glo. directam in fi.

Publitiana ad hoc vt petat an suffitiat titulus putatiu? vide in ff iste in rub. in eade glo. ibi quito q credat se dominu non esse.

Publitiana ad hoc vt petat quot sunt necessaria et requirantur vide in ff. sed iste in rub. addas his que dixit glo.

Publitianam intentas et succumbens an possit redire ad rei vendicationem et econtra et quando simul intentate sunt vide in ff. sed iste in rub. in eadem glo. ibi. l. minor. ff. fi.

Publitiana qñ intentat et in ea vna cā exprimit cui ponat exceptio rei iudicate ex alijs causis vide in ff. sed iste in rub. in eade glo. ibi. l. nemo

Publitiana i qbo casibo dat petra dñm vide i ff. iste i rub. i eade gl. i fi

Publitiana agenti an mala fides auctoris noceat vide in ff iste in rub. quero ab extra cui. s. diximus.

Publitiana an et quando detur contra titulo possidentem vide in ff iste in rub. 2°. principaliter addas q publitiana.

Publitiana si intentatur quid sit necesse in ea probari vide in ff. sed iste in rub. quero quid est necesse qđ plet.

Publitiana qñ intentat quid veniat in ea vide in ff. sed iste in rub. quero quid veniat in publitiana.

Publitiana agenti an incumbat onus probandi bonam fidem etiam sui auctoris vide in ff. sed iste in rub. quo an agens publitiana debeat phare possessionem.

Publitiane actionis effectus ponitur in rub. sed iste in rub. quero quis est effectus.

Libellus in publitiana ponitur in ff. sed iste in rubi. erit ergo forma in publitiana.

Pupillus apud quē moveri debeat vide in ff. actionū in materia tutelaria in rub. extri. quia sepe ptingit dubitari.

Quis vel qui relatiui naturam vide in ff. omnium actionum in notabilibus in rubi. nota. quibus libellus in actione ꝑto mineris.

ponit in ff in duplū ad fi in Bſ in ꝑtuz minoris sic formaꝫ.
Quoz bonoz interdictuz et cui opetat vide in ff qdrupli in mā q'oz bonoz in Bſi verū est qz etiam remediū paraꝫ p possessoe non tantuz recuperande.
Quod metus causa actionis vide materiam ss in trā m in Bſi quod me causa.
Quoz bonoz interdictū otra quē opetat vide in ff qdrupli in materia quoz bonoz in Bſ et daꝫ istud interdictū ad similitudinē.
Quoz bonoz interdictū quid differat a petitione hereditatis et in quo differat a l fi C de edic diui adri tol vide in ff qdrupli in Bſi et in his hoc interdictū formaꝫ et vide in e ff in Bſi qro quid differt istud in terdictuz.
Quoz bonoz interdicto an sit dand? libellus z lis otestanda vide in ff qdrupli in Bſi aduertas tamen ad vnū.
Quoz bonoz interdictū p quibo rebo opetat vide in eo ff B quero p quibo rebus opetat.
Quoz bonoz interdictū an venienti ex testamento opetat vide in e ff in Bſi ad vnū tn aduertas qz cū dixerim.
Quoz bonoz interdictū anno collaꝫ z an agenti possit apponi excep dñij vide in ff qdrupli in Bſi quero an sit annale.
Quoz bonoz interdictū si intentaꝫ qd sit articulandū z pbandū vide in ff qdrupli in Bſ quero quid sit necesse.
Libell? in interdicto quoz bonoz ponit in ff qdrupli in B qro quo ser uabit z formabitur libellus in hoc interdicto.
Libell? interdicto qd vi aut clam ponit in ff qdrupli ad fi in B vltio venio ad alium.
Libell? in actione qd iussu ponit in ff actiones aut in Bſ in eaꝫ glo ibi ff qd iussu l i.

Batam an habere possim sniaz latā in mei fauorez p pcu ratorē falsuz et an z qñ exceptio pcuratoia possit oppoi vide in ff puiditiales in Bſ item exceptio que tangit p sonam vel pcessum cū Bſi seq.
Batū an possum habere et sic approbare iuditiū gestum meo nomine semel reprobatū et sic intellectū vel dispensatorē ff de so luti vide in ff puiditiales in Bſ sinaut semel reprobaui dem iuditiū.

Reddendi verbum vide in ff in bonefidei in ff in glo in ff restitui ibi verbum reddendi.

Redibitoria q̃ pto minoris pro quibꝫ rebꝫ ꝑetat vide in ff duplũ in ff verum quia ille tex et glo loquunt.

Redibitoria et q̃ pto minoris agere volenti quid incũbat ex pte sua vide in ff duplum in ff q hoc sequit emptor si prius.

Redibitoria actio et q̃ pto minoris q̃ pto tempore tollat et in quo differat vide in ff quadruplum in ff quero qua actione pro vitijs et morbis agatur.

Libellus in redibitoria ponit in ff in duplum in ff quero quomõ formabit libellus in redibitoria et libellum in actione q̃ pto minoris vide s in ltã q in ff q̃ pto minoris.

Rei vendicatio que ꝑetit otra dolo desinentem possidere an dicatur cũlis vel p̃toria vide in ff ꝫ iste i ff in glo i ibi ispecta psona actoris.

Rei vendicatio ad hoc ut causet ex parte ꝑuenti quot requirantur vide in ff omnium in ff in eadẽ glo in fi nota et signa.

Rei vendicatio ad hoc ut causetur ex parte actoris quid requiratur vide in ff omnium in ff vidimus ergo que requirant.

Rei vendicatio an tollatur conditione furtiua vel ecõn vide in ff sic itaq in ff quero an rei vendicatio tollitur.

Rei vendicare quis possit rem sacram vel ecclesiasticam alienata; vide in ff sequens illa in ff in glo in ff vel mixte ibi pſecutionem dominice rei.

Libellus in rei vendicatione ponit in ff omnium actionum in ff quero ergo quomõ formabit libellus. Et ad das q̃ qñ quis petit simpliciter titium ordinari ad fundum q in dubio intelligit dari et sic dominium trãsferri nisi ex libello vel ex narratiõe aliud appareat supple vel probatione ut nota in l fi fundum certa die in fi ff de ff obliga.

Formam interrogatorij ad prepandum iudicium in rei vendi vide in ff ommũ autẽ in fi in ff forma aũt interrogatorij preparatorij et q̃liter fiat interrogatio tal vide s e ff in ff q̃ro ecõtra si tempore.

Remedia que descendunt a dominis marchionibꝫ vel comitibꝫ vel dominis terratum an sint ciuilia vel pretoria vide in ff sed iste in ff verum autem actiones vel remedia.

Remediū an vtile vel directū opetat quō cnoscat vide in ℌ quādrupli in ℞i itez dixi in libello talez fundū cū instrumento.

Remissiois vel renuntiatiois forma qualiter debeat esse qñ sorores remittant fratribo hereditatē paternā vide in ℌ actiones aūt in ℞ quē tex fing no p mulieribo

Renūtiari an possit exceptioni non numerate pecūie pmit in ℌ fueat in ℞s et maxime cū posses dicere p̄dicta iura.

Rescissoie māz et intellectū vide aliqua euidētialia in ℌ cursus in ℞ et antep̄ veniaz ad fi glo.

Rescissoria actio an opetat ante remediū rescindēs et pconsequēs an cō petat ipso iure vel petita p̄us in integz restitutione vide in ℌ cursus in ℞i in eade glo in fi vides g° ex glo.

Rescissoria actio an ppetuet litis otestatione facta sup offitio rescindē ti vide in ℌ cursus in ℞s q̄o nunquid litis otestatio.

Rescissoria actio an sit natiua vel datiua vide in ℌ cursus in ℞i q̄o an talis actio rescissoria.

Rescissoria actio et offm rescindēs an possit eodē libello cumulari vide in eo ℌ ℞i q̄o an offm rescindēs et actio rescissoria vel successiue dic ibi in ℞i seq.

Rescissoria actio quotuplex est vide in eo ℌ ℞i et pro perfectione ma terie.

Rescissoria actio j q̄m tempꝰ debeat ꝓponi vide in ℌ cursus in ℞ q̄o j q̄tuz tempus.

Rescissoie remediū an etiaz p modū exceptiois possit obici vide in ℌ cursus in ℞s q̄o an de rescissoria possit obici.

Libellꝰ in actione rescissoria pmit in ℌ cursus in ℞s in actione ℞o rel cissoria in p̄n.

Restitutio qñ sit vltra lūmuz tempꝰ vide in ℌ cursus in ℞ q̄o quid si vltra tempus.

Restitutio non dat absenti qñ redijt ante q̄drienniū vide in ℌ cursus in ℞s in eade glo ibi in ℌ sed qd simpliciter.

Restituit q̄s ad tm̄ tempꝰ ad q̄m fuit lesus quō hoc intelligat vide in eo ℌ ℞i in eade glo in fi vides g°.

Restitutio absenti ad quid sit vide in ℌ cursus in ℞ in eade glo rescis sa ibi de resti mili.

Restitutio petitur offitio iudicis vide in ff. cursus in Bl. in eadem glo. ibi restituet ergo pretor.

Restitutio in integrum non est ꝯcedenda etiam minoꝛi sine cause ꝯgnitione vide in ff. si quis agens in Bl. in glo. in B. iuuentute ꝛ ibi videas intellectum l. non solum ff. de in integ. resti.

Restitutio in integrum an possit delegari et pro delegat' expediri vide in ff. si quis agens in Bl. in glo. cā ꝯgnita in fi.

Restitutio in integrum an et ad quos heredes transeat vide in ff. si qs agens in Bl. in glo. iuuentute in fi. eo. et ibi vides intellectuꝫ l. non solum ff. de in integ. resti.

Restituo in integꝝ si implorat' an requirat' libell? vide in ff. si qs agēs in Bl. quero an in integꝝ restōe requirat' libellus.

Libell? in restōe in integꝝ non ponit' hic sed vide s. eo. in B. rescissoria

Libellus in actione rerum amatoꝝ ponitur in ff. sic itaqꝫ in Bh. in actione vero rerum amatoꝝ.

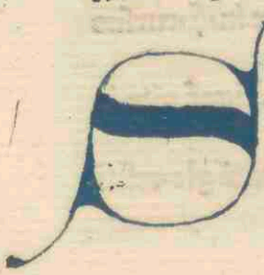
Reuerentie causa vel timoꝛis patris vel mariti an presumatur factuꝫ a filio vel vxoꝛe quando sunt in presentia eoꝝ patris et mariti vide in ff. quadrupli in mā quod me causa in Bl. an autē eo ipso ꝙ filius. et vide Bar. in l. ad inuidiam C. qd me causa.

Reuocatoria actione an et qñ futuri creditoꝛes agere possint vel excipere vide in ff. item si quis in fraudem in Bl. quarta ꝛcluſio est vlo facere vnam.

Reuocatoria an ꝛpetat filio vel patri ad alienata in fraudem legitime vide in ff. item si quis in fraudem legitime in Bl. quero an alienata in fraudem legitime.

Libell? in reuocatoria ponit' in ff. item si quis in fraudem in Bl. quero qualiter formabit' libellus in hac reuocatoria.

Rubrice an deleant de necessitate ad alias rubricas p̄cedentes ꝛtinuari vide in ꝑica huius tituli de actionib⁹ late.

Salariū debet habere etiam iudex legatus etiaꝫ si ptes ꝛcordauerint et sit non tulit sniaꝫ vide in ff. tripli in B. aduertas vnum ꝑm Jo. fabri in d. ff.

Salariū an deleat' tutori vide in ff. actionū in mā tutele in Bl. pij. scde de les.

Saluianū interdictū quid sit et quid differat ab ypotecaria ⁊ cū ope tat vide in ℌ item seruiana in rubr. aduertas tamen ꝙ cautus aduocatus.

Libell⁹ in saluiano interdicto ponit in ℌ item seruiana in rubr. in saluiano vero interdicto.

Saluusconduct⁹ an sit seruand⁹ malefactori vide in ℌ preterea in mādoli in rubr. qro quotuplex est dolus et istud facit ꝙ si malefactori vide Bal. in ti. de pa. iura. fir. c. i. ℌ item sacramēta in pn.

Scholares simul habitantes inter se habēt beneficiū vt ꝺuemāt inqtū facere possunt vide in ℌ item si quis in rubr. ⁊ etiam exemplo predictorum pōt dici.

Sententia quō formet et ad quid ꝓfert qñ agens rei vendi. ꝓbat se dominū sed non ꝓbat aduersariū hre facultatē rei restituēde vide in ℌ omniū actionū in rubr. qro si ego rei vendi. otra.

Sententia lata ad reum spectare an prosit sibi quo ad oms vide in ℌ item si quis postulante in rubr. extra glo. quero quid in sinia.

Sententia si sit lata ꝙ actore et acceperit rem ⁊ cadat a possessione q̄ deueniāt ad reum an vtute dicte sntie poterit aduocare vide in ℌ si qs postulante in rubr. quero quia. l. sed si possessori loquit.

Sententie tres ꝺformes si sint late an et qñ otra eas possit opponi vid in ℌ penales in rubr. hinc est ꝙ licet otra tres sntias.

Sententia lata in pncipali causa an p̄iudicet in incidenti vide in ℌ p̄iuditiales in rubr. in eadē glo. ibi. l. ij. ℌ si.

Sententia in petitione hereditatis ponitur in ℌ curare in rubr. in eadē glo. in si. no. glo.

Sententia in dubio an referatur ad acta vide in ℌ curare in rubr. ex q̄ no. ꝙ in dubio sntia refertur ad acta.

Sententia si dicat pronuntio in omnibꝰ et per omnia prout ꝓnuntiauit talis iudex an teneat vide in ℌ curare in rubr. quid si iudex dixit ꝓnuntio in omnibus.

Sententia si iudex referat se ad quoddam instrumentū quod non fuit in ca productum an valeat vide in ℌ curare in rubr. quero Bal. in ꝺ. l. iij. quid si.

Sententia si ferat sic si est ꝓbatū ꝺemno vel absoluo an valeat vide in ℌ curare in rubr. quid si dixit iudex ꝺemno si est ꝓbatū.

Sententia si est sic lata titiū absoluo et victum victore in expensis nobis et successoribꝫ nostris taxatione reseruata an dicat facta cōdemnatio expensarꝫ ꝓpter hoc vide in ℌ. curare in ℣l. quid si iudex dicat in sua titium absoluo.

Sentētia si est sic lata ꝺe ꝑno titiū in. c. saluo eo qꝺ ꝯ. dicaꝫ an ꝛ in q̄ valeat sua vide in. ℌ. curare in ℣l. quid si iudex dicat ꝺe ꝑno.

Sentētia an ꝛ qñ debeat esse ꝺformis libello vide in eo. ℌ. in ℣l. in eaꝺē glo. in fi. no. ꝙ si libellus non pōt.

Sententiās vel iudicās male iudex arbitrer vel ꝺsultor an satisfaciat litiꝫ suā vide in e. ℌ. in ℣l. restat vt videam? aliqua alia.

Sententia diffinitiua quō ferri debeat in scriptis vide in. ℌ. curare in ℣l. ac etiam tenementi ꝙ sua diffinitiua et vide qꝺ scripsi in. l. i. in fi. ff. ꝺe appel.

Sentētiare seu iudicare an dēat iudex ꝩm ꝺscientiā suā an ꝩm acta ꝛ actitata vide in. ℌ. si min? in ℣l. in eaꝺē glo. ibi non ꝩm ꝺscientiā.

Adde bar. in. l. i. in fi. C. vt que desunt aduo. et ibi doc. et ſflo. in. l. si irruptione. ℌ. i. ff. finiuꝫ regun. ꝛ vide in e. ℌ. si min? in ℣l. in eaꝺē glo. ibi nisi habeat ꝺscientiā vt iudex.

Seruitus predialis quid sit vide in. ℌ. eque in ℣l. ꝫ°. premitte quid sit seruitus.

Seruitutē quis possit imponere et qui acquirere vide in. ℌ. eque in ℣. ℞°. premitte ꝙ hoc.

Seruitutem an impediat locus medius vide in. ℌ. eo. in ℣l. ı°. premitte an locus.

Seruit? qñ dicat ꝺstituta vide in eo. ℌ. ℣l. ȝ°. premitte.

Seruitus psonalis quotuplex est et an opa serui sit seruitus psonal vide in. ℌ. eque ℣l. nono premitte.

Seruitus si est ꝺstituta venit in ea tm̄ pati excepta seruitute oneris ferendi vide in. ℌ. eque in ℣l. in eaꝺē glo. in fi. dic tu.

Seruitus aꝺ hoc vt ꝑscribat an requirat titulus vide in. ℌ. eque ℣li. aꝺ quā ꝑscriptionē cauſandā non requirit titulus.

Seruitus q̄to tpe prescribatur vide in e. ℌ. ℣. quero q̄to tpe prescribatur.

Seruitutis in quasi possessione qñ dicat quis esse vide in eo. ℌ. in ℣li. quero qñ dicat quis esse in quasi possessione.

Seruit? et libertas ad hoc vt p̄scribant quid requirat vide in ff. eque in Bs. dixi de p̄scribenda seruitute sed in p̄scribenda libertate.

Seruitute vel iure incorpali si vti phibeor an possim ꝓpa auctoritate amouere obstaculum ꝓpter qd impedior vide in ff. eque Bs. quero in medio vsus aliquid fit.

Serui corrupti actio an habeat locum in filiofa. corrupto. vide in ff. duplum in Bs. in eade glo. in fi. querit Jo. fa.

Serui corrupti actio cui opetat et ꝑ quo vide in ff. duplū in Bs. z etiā dat ista actio marito cū Bs. seq.

Libell? in actione serui vel alteri? corrupti ponit in ff. duplū in Bs. q̄o q̄liter formab̄ libell? in hac actione cū Bs. seq.

Dimulatū si est vel fictū instru? que sit practica q̄n opponit ctra eum vide in ff. fuerat in Bs. virtus g° obstat in practicando.

Di quadrupes paupe. fe. dicatur intellectum et materiam istius tituli vide in ff. preterea in materia istius tituli in Bs. z ista sunt vtilia etiā q̄n animal.

Libell? in actione de paupe et de noxali vide in dicto ff. p̄terea in Bs. q̄o quō formabit libellus.

Dotius. j. q̄tuor menses nō restituēs partē expēsaꝝ factaꝝ in recupa tione rei cōis pdit dominiū vide in ff. sequens illa le. B. vel si oms fruc tus pcepisti agam.

Dotius quentus etiaꝫ reali actione an habeat ꝓuilegiū vt non quem atur mihi inḡtuꝫ facere pōt vide in ff. itē si soti? in Bs. q̄o si soti? agat actione reali.

Doluendo quē non esse q̄n dicat esse certū vide in ff. si q̄s in fraudē. in Bs. et p̄dicta ꝓcedūt. nisi certū sit.

Doluere si q̄s non pōt in ere an et q̄n luat in corp? vide in ff. penales in Bs. in eade glo. ibi castigabit.

Doluere q̄n quis ꝓmisit hic et aretij cuius ciuitatis statuta sunt ser uanda vide in ff. p̄terea in mā de eo qd certo loco Bs. ponam? g° q dic tus forensis.

Dolutio q̄n alibi destinat an hic bonō. videat ctrapisse vel in loco des tinato vere vel ficte vide in ff. p̄terea in Bs. item dixi in libello ꝓmisit soluere in ciuitate aretij.

Doluere q̄n ꝓmittit p. in vino ꝑ pretio qd valet non soluit an possim

simpliciter petere ꝑ vide in ℌ pretetea lo ij in ℵ ponē q aliquꝭ ꝑ mīsit soluere.

Solemnitas iudicialis que possit cōsensu ptium remitti vide in ℌ tripli in ℵ an autē et que solēnitas iudiciorum.

Spoliatus quādo pdat priuilegiū q ꝑmo q ante omnia nō sit restituendus vide in ℌ ex maleficijs in ℵ ꝑ quo vltio facit quod dicim? de spoliato.

Spoliatus an et quando potest agē in iudicio vel exī otra spoliatorē vide in ℌ quadrupli in ℵ q p̄dicta hnt locuꝫ qñ agere pōt spoliatoꝝ

Spoliatus an semp sit q ante omnia restituend? vide in ℌ quadrupli in ℵ et quod dixi spoliatum ante omnia.

Sportulatum materiam vide in ℌ tripli in ℵ in eadem glo ibi ꝛ° nota q sportule.

Sportulas an debeat habere arbiter vide in ℌ tripli in ℵ an autem arbiter debeatur.

Statutū penale loquens in vno de correlatis habet locū in alio vide in ℌ actiones in ℵ in glo in fi et in glo dominum.

Statutū q pater teneaī ꝑ filio in delictis et in otractibꝰ an valeat vide in ℌ actiones in ℵ in glo ipō iure ibi sic pater nō debet teneri

Statutum qō wlt patrem ꝑ filio teneri an extēdaī ad facta extra tutotiū vide in ℌ actiones in ℵ quero an dictum statutū restrīgaī

Statutum de dote lucranda vxore p̄decedente an habeat locū in vxore que nondū est ducta ad domum vide in ℌ fuerat in ℵ fi quero de qōne cotidiana statuto et an extendatur ad bona paraffrenalia.

Stipulatio quādo apponitur vna cum contractu emptionis vel alio quid operetur vide in ℌ actionum in ℵ vltimo quia quādo fit cōtractus emptionis vel similis.

Stipulationi an pactum nudum presumatur interuenisse quando dicitur q titius promisit sexo decem vide in ℌ omnes autem in ℵ finaī simpliciter dicatur q titius promisit.

Stipulatio que in dote presumitur an mitteretur executioni ex forma statuti sic expressa vide in ℌ fuerat in ℵ in eadē glo in fine nota primo ex glo.

Stipulatio in quibus cāsibus fingatur a iure ponitur in ℌ fuerat in ℵ ij extra glo nota q a iure.

Libell⁹ in actione ex stipulatu ponē in ℌ oms aūt ℞s reuertor nūc ad textū in ℞h ad simplū agiē.
Libell⁹ in stipl'one an valeat sñ cause expssione vide in ℌ oms autē in ℞s sed an libell⁹ valeat sñ cause expssione.
Subastatio an fatiat pdere benefi⁹ l ij C de rescin vendi vide i ℌ si q̄s agens in ℞s adde ꝑm do meum Jo.
Sumptus an possit petere ctra venditorē emptor optinēdo in cā vide i ℌ actionū in ℞si et aduertas q̄ q̄ rem defendat emptor q de sūptibo vide aliquid in littera c in ℞h clausula.
Summaria causa quod modis dicaē vide in ℌ ꝑterea in mā ad exhi bendū in ℞h no etiaz q cā dicē summaria.

Tempus quod dicaē vtile et quod ctinuū q q̄ vtile i cipiat currere vide in ℌ rursus in ℞s in eadē glo ibi redeundo.
Terminos amouens qua pena pūniaē vide in ℌ que dam actiones in ℞ q ꝑdicta ꝓcedūt q̄ p aliquā.
Testes quot requirāē in relicto ad pias causas et an debeāt esse rogati vide in ℌ ex maleficijs in ℞h et suffitiunt in talibo relictis duo testes cū ℞h seq.
Testes ctrarij vel varij ad inuicem an sint ad cordiam rēducendi vel etiam vt ꝓbent vide in ℌ si minus in ℞h quid econtra est apta petitio sed ꝓbatio.
Testes quibo modis rēducāē ad cordiā vide in ℌ si min⁹ ad fi in ℞h vltimo circa hoc aduertas.
Titulus ꝓ suo an pariat vsucapiendi additionē vide in ℌ sed iste in ℞ in eadē glo ibi l sed quidā.
Titulus ad hoc vt probetur vide cautelam in ℌ sed iste in ℞h vnde tu aduocatus sis bene.
Titulus allegatus an et q̄ ꝓsumatur vide in ℌ eque in ℞s cautela tamen singularis est.
Titulus an acquiratur si transactione iuramēto vel sententia vel arbi tramento aliquid relaxatur possessori vide in ℌ item si quis postulan te in ℞h in eadem glo ibi quo casu exceptio tantūmodo daē.
Tract⁹ futuri tpis an spectet ad iudicē vide in ℌ preiuditiales in ℞h

in eadē ibi ad futuras prestationes.

Tutores qui sint testamentarij et qui legitimi ⁊ qui datiui vide in.ℌ. actio autem in materia tutele.in ℞s.et est sciendū ⁊ premittendus qꝫ tutores cum ℞s.seq.

Tutores qui possint esse vide in eo.ℌ.in ℞h.quero qui possint esse tutores ⁊c̄.

Tutorem pupillo dari nominatim petere debet succedens ipsi pupillo vide in.ℌ.actionū in ℞s.q̄o qñ pater non potuit filio de tutore.

Tutori quid incumbat antequꝫ possit administrare vide in.ℌ.actionū ℞ viij.quero tutore dato in testamento.

Tutori cessa est administratio quid sibi incumbat vide in eo.ℌ.℞h. octauo quero quid incumbat tutori.

Tutorum quilꝫ dicitur insolidum ⁊ habere liberam vide in e.ℌ.℞s.xiiij eo ipso qꝫ creatur.

Tutor non tm̄ inuentariū sed etiaꝫ librū rōnuꝫ facere debet alias incidit in penam vide in e.ℌ.℞s.xiij.no.non tm̄ qꝫ tutor teneat.

Tutor per quem iudicem dari possit vide in.ℌ.actionum ℞.xv.non potest tutor dari.

Tutoris auctoritas quō debeat pupillo prestari vide in eo.ℌ.℞h.xvi. quero tutor prestat auctoritatē cum ℞s.seq.

Tutor de qua culpa teneat vide in e.ℌ.in ℞.xviij.tutor tenet deleui.

Tutela matris vel auie expirat qñ transit ad secunda vota vel etiā est sponsa vel tractat transire vel qñ luxuriose viuit vide in.ℌ.actionuꝫ in ℞s.xix.mater vel auia cū ℞s.seq.

Tutor an et qñ ⁊ p quem possit agere vide in e.ℌ.℞h.xxi.quero tutor vult tutorio nomine agere.

Tutore impedito an alius detur vide in eo.ℌ.℞s.xxij.quero si tutor est impeditus.

Tutor quo tpe debeat peti alꝫs non petens priuat pupilli successioē vide in.ℌ.actionum in ℞s.xxiiij.qm̄.s̄.dixi qꝫ qui.

Tutores anologistas esse volo et relinquo tacitum inqꝫtuꝫ essent ꝺēmnati quid importent hec verba vide in eo.ℌ.℞s.xxv.quero quid important illa verba.

Tutor an possit durante tutela sibi satisfacere vide in eo.ℌ.℞si.xxviij. quero an durante tutela tutor.

Tutela testamentaria qñ incipit ponitur in ℞s. dixi in libello titius tutor testamentarius.

Tutores quando plures sunt et vnus tm̃ gessit quis teneatur et quō ꝛ qñ vide in. ℌ. actionū in ℞s. item dixi in libello.

Libellus in actione tutele directa et ↄtraria ponit in. ℌ. actionū in ℞s. vltimo quero quō formabit libellus.

Tenuta data de facto ꝛc̃. de tenuta et pluribꝫ qōibus vide. s̄. in lr̄a m. si ℞bo missio in possessionem.

Libellus in tributoria ponitur in. ℌ. actiones autem in ℞s. in ead̄ glo item tributoria.

Tutor an possit esse debitor vel creditor pupilli vide in. ℌ. actionū in ℞s et etiā ille q̄ est creditor vel debitor ꝛ vide. s̄. in lr̄a. J. in ℞s intellect?.

Vendicari sicut filius potest a p̄re an ita alie psone a suo supiore vide in. ℌ. p̄iuditiales in ℞. in ead̄ glo. ibi si ingenuus dicatur esse.

Venditor an possit p̄cise cogi ad t̄ vide in. ℌ. actionuꝫ in ℞s. quero an venditor cogat ad rem p̄cise.

Venditor an ꝛ qñ teneat dare expromissorē ad defensam rei vide in. ℌ actionū in ℞s. quero an pfecta venditione que pficit.

Venditio qñ dicat pfecta vt periculum dominiū ꝛ lucrū trās eat in emptorē vide in. ℌ. actionū in ℞s. quero qñ dicat pfecta.

Venditio an eo ipso q̄ est facta paruo p̄tio p̄sumat metus vide in. ℌ. q̄drupli. in mā qđ metus cā in ℞s. vnū tñ tene menti.

Venditio animali si postea moriatur penes emptorem an et qñ possit agere emptor ↄtra venditorem vide in. ℌ. duplum in ℞s. quero quid si equus vel bos ꝛc̃.

Venditor dicendo aliquid ↄmendandi cā an et qñ teneat vide in. ℌ. duplū in ℞s. quero quid si venditor dixit tpe venditionis.

Venditor qui dixit scienter vendito ꝓbulso clauso ꝛ omni vitio an t̄ea tur de vitio latēti vide in. ℌ. in duplū in ℞s. sciendū nāq̄ ē q̄ venditor.

Vendita est res duobꝫ quis est potior vide in. ℌ. actionū in ℞s. quid si duobus res est vendita.

Venditio de pluribꝫ qōibus in venditione vide. s̄. eo. in lr̄a. E. in ℞s. emptio vel emptor.

Libell? in actione ex vendito vel empto ponit in ff. actionū in Rub. quō autē formabit libell? ex pte venditoris.

Uti possidetis interdictū an habeam vel aliud remediū si turbor in ciuili possessione p tua nāli quam iniuste occupasti vide in ff. q̄drupli. in mā uti possidetis in Rub. item dixi in libello q̄ dictus titius me turbat et inquietat.

Uti possidetis interdicto agenti an obstet exceptio dñij vide in ff. quadrupli. Rub. an autē otra agentē hoc interdicto ꝛc̄.

Libell? uti possidetis ponit in ff. actionū in Rub. viso de possessione recuperande veniam? ad possessionez adipiscende.

Libell? in actione vi bonoꝝ raptoꝝ ponit in ff. ex maleficijs in Rub. nūc descendam? ad actionē vi bonoꝝ rap.

Unde vi interdicto an requiratur libell? ꝛ lit. cōt. vide in ff. q̄drupli. in Rub. quero an in hoc remedio recuperande.

Libell? in interdicto unde vi ponit in ff. q̄drupli. in Rub. veniam? vtiq; ad violentiā expulsiuā.

Usufructuarius an possideat vel detineat vide in ff. q̄drupli. in R. no. g°. q̄ usufructuari? possidet de quo etiā dixi. s. p quas pso. nobis acq. ff. fructuarius.

Usufruct? in casibꝰ in quibus patri non queritur pater non est legiti? administrator vide in ff. penales in Rub. in eadem glo. ibi non habet usufructum.

Veniam an petere dz filius in indignitate constitutus agendo otra patrē vide in ff. penales in Rub. in eadē glo. ibi. l. adoptiuū.

Venia non petita p̄cessus fact? an ipso iure teneat lz in penā inciderit vide in ff. penales in Rub. in eadē glo. ibi. l. q̄uis.

Usurarius manifest? quis dicat ꝛ quō plene vide in ff. ex maleficijs in Rub. quis aūt dicat usurarius manifestus ꝛc̄. Et adde Bal. in l. i. C. de testa. ꝛ in l. i. C. de falsa causa adiecta lega.

Usure dot. non date vel restitute ꝛ pte uxoris vel mariti an deant vide in ff. fuerat.

Pothece spetialis quisq; an fatiat cessare tacitaz in inuectis et illatis vide in ff. item seruiana in Rub. quid si locator quidet sibi de ypotheca.

Ypotheca agens q̃ꝺ debeat ꝓbare ꝺominiũ vel poſſeſſionẽ vel detẽtionẽ vel aliuꝺ ius debitoris vide in·ℌ·itez ſeruiana in ℛſ·in glo·in ℛſ·qua ſi ſeruiana ibi fuiſſe ꝺominiũ tpe obligationis·

Ypothecaria ꝺuentus debitor an poſſit refricare qõez ꝺñij vide in·ℌ itez ſeruiana in ℛſ·et p̃ꝺicta ꝓceꝺũt in ſpetiali ypotheca·

Ypothecaria an poſſit ꝺueniri bona fide poſſidẽs et non hñs cãz a debito re vide in·ℌ·item ſeruiana in ℛſ·in glo·appellatione in fi·

Ypothecaria an ſit in rẽ vide in eo·ℌ·ℛſ·in eaꝺẽ glo·ibi de fideicommiſ·

Ypothecaria an ſit ciuilis vel p̃toria vide in e·ℌ·in ℛ·ij·eẽ glo·oppono·

Ypothecaria q̃to tpe p̃ſcribaꝫ vide in e·ℌ·ℛ·in glo·michil itereſt in fi·

Ypothecaria in quibꝰ ꝺueniat ꝙ in quibꝰ non a pignoratitia actione vide in·ℌ·actionũ in mã pignoratitie in ℛ·q̃ro quõ actio ypothecaria

Libellus in ypothecaria actione tam ꝺtra debitorẽ et eius hꝛedẽ q̃ etiã ꝺtra extraneũ et in tacita ꝙ in exp̃ſſa ypotheca vide in·ℌ·item ſeruiana in ℛſi·vltimo in practica huius materie·

Explicit·Tabula huius ſolemni opis Louanij impſſa p ordinẽ alphabeti ſingula que in p̃nti ꝺtinent volumine ꝓculdubio inſe demonſtrans: Anno dñi·ıɔ·ıɔ·ı°

Sequant̃. ꝙ. in quoto folio ſit̃
poſit̃ ſeu reperibiles

Actio autem folio · 3° ·
Actiones autem folio · 61 ·
Actionū autem folio · 179 ·
Compenſaciones folio · 289 ·
Curare folio · 241 ·
Eque ſi agat folio · 21 ·
Eum qꝫ folio · 289 ·
Fuerat folio · 196 ·
Hinc aūt qui folio · 262 ·
In bonefidei folio · 219 ·
In duplum folio · 131 ·
In perſonam folio · 49 ·
Item Si quis · 1° · folio · 43 ·
Item Si quis · 2° · folio · 281 ·
Item Si de dote folio · 285 ·
Item Si ſocius folio · 281 ·
Item Seruiana folio · 42 ·
Omniū actionū folio · 9 ·
Omnes autem folio · 123 ·
Penales folio · 11 ·
Prendiales folio · 88 ·
Preterea · 1° · folio · 228 ·
Preterea · 2° · folio · 262 ·
Quedā actiones folio · 116 ·
Quadrupli folio · 139 ·
Sed iſte quidē folio · 28 ·
Sed et ſi quis folio · 286 ·
Sequens · folio · 94 ·
Si quis in fraudē folio · 90 ·
Sic utaꝫ diſcrete folio · 90 ·
Si minus folio · 269 ·
Si quis agens folio · 244 ·
Sunt preterea folio · 282 ·
Tripli loco folio · 139

Pursus folio · 3A ·

Incipit solemnis et aurea lectura famosissimi legum doctoris domini Angeli de gambigliombus de Aretio super titulo de actionibus institutionum in almo studio Bononiensi edita.

Cum omnis ciuilis status ex cetu quodã et hominũ agregatione ꝑm veras leges viuentiũ ostitui videat et sñ illis non mi si peruersa sint omnia q inhumana ple naq; rapinis q latrocinijs. putaui ego a primeua mea etate michil humão gñi vtilius michil accõmodatius ipso iure ciuili repiri posse. Quo viz hominũ quentus q cõmunitas ad bene recteq; et trate viuẽdum in omni ciuili statu suffi tentissime ordinat. cui uti cũ totũ me tunc dedicassem scutũ est vt non sñ aliqua vtilitate cotidie ius ipm interpretando atq; diu publice legendo in eo versatus fuerim. Itaq; exinde factum est vt ad preces amicorũ quorundam tractatũ quemdã de malefitijs pu/ miendis q corrigendis ex alioz fere sñjs pulchro satis ordie q mag na diligentia ꝑus ediderimus opus. quidẽ studiosis ipsi? iuẽ. pu tile vt putam? Verum qz iuditioz strepitus nõ sñ etiam actionum cognitione facilitez cognoscunt q ipsa actionũ materia oia iuditia pulchertie distinguat a plurib? rogatus opus aggressus sum ar/ duũ quidẽ et perdifficile atq; meis uiribo mequale titulũ .s. de acti ombus instit. in omni iure clarissimũ atq; difficillimũ qui liz inter cetera iura sit vtilissi? ipsũ tñ ob nimiã difficultatẽ q longũ labore vt arbitroz pauci publice legẽ atq; palam interpretari ausi sunt Sed rogantiũ affectu et instantia deuictus lz modicis viribo dili/ gentia tñ qua potui. hunc titulũ ego Angelus de gambigliombo de Aretio minimus legũ doctoz et ipsa iura ciuilia in hoc famosis/ simo q ꝑmario bonoiensi studio legens deo ꝓpitio omẽtatus sum legiq; illum atq; omnib? palã ꝑ posse declarauì quẽ vos omnes in mgno numero egregij atq; optimi studẽtes mgna cũ sollicitudine

et diligentia excepistis. ¶ Nec immerito nam in eo cõscripsimus aliqualem practicam vna cum theorica iuris ciuilis atq; processum ea que ad ipsius iuris ciuilis ordinẽ et modum atq; claritudinem quodlibet pungere pñt magnis laboribo et ea qua potuim? industria e breuitate collegimus. Verum q; de nobis ipsis in tanta re nõ confidimus exponimus illum iuditio et correctioni dominorum meor rectorum vtriusq; alme vniuersitatis et clarissimor doctor in hoc famosissimo studio legentiũ nobisq; egregijs scholaribo Bonomie commorantibo pro nostra facultate ad laudem dei et comunem vtilitatem assignamus. In die sancti Petri martiris die. xxviij. mensis Aprilis. M. ccc. xl. i. et in eadem die in anno sequenti completũ fuit Angelus de aretio de gambigliombus. ¶

¶ De actionibus ff̃ica.

Licet glosa infra in nigro videatur continuare istam rubricam videlz q; cũ. s̃. dictum sit obligatione que est mater actionis Ideo post matrem sequebat videre de filia. s. de actione. l. licet. ff̃. ea. ff̃ de procur̃. ideo de ea p̃mittit Tamen tu otinua latius scõm Bal. hic vz q; omne ius nostrum aut spectat ad psonas aut ad res seu ad actiones vt. s̃. de iur̃. nat̃. ff̃. fi. et vidimus de psonis primo li°. de rebus in scõo. rerum quia rerum quedam sunt corporales quedam incorporales. de rebus corporalibus vidimus vsq; ad ti. de obliga. q actiones q obligationes sunt incorporales cũ sint iura et non possunt tangi. s̃. de re. corpo. et incorpo. ff̃. i. sed quia obligatio vt dixi est mater actionis vt in dicta. l. licet et nota. s̃. de obliga. in glo. ff̃ice. ¶ Et secundum ordinem nature mater precedit filiam ideo premisit de obliga. post quarum materiam subsequẽter et congrue ponitur de actionibus. et ista continuatio est bona et non patitur contrarium aliquod secundum Bal. sed non est sua cõtinuatio. sed glo. in. d. ff̃ica de obligati. Et aduertas q; etiam istaz continuationem sentit glo. hic ꝺiungendo ambas simk. ¶ Sed potes dicere scõm Raph. in. ff̃. ff. de op. no. nun. et ego late dixi. s̃. in ff̃ica prohemij q; lz comunis sententia sit q; ff̃ice debẽt continuari

ad p̄cēdētia h° nō est verū l; materie debeāt pōni ogruis locis q cō
gruenter subordinari ita dicit tex. ꝑe in.l.ij.ff. de sta.ho.q̄ opi.mi
chi placet. Et pro hac opi. vē hic tex. in p̄n. dū dicit. Dupest vt
de actionib⁹ loquamur q̄i dicat tp̄s iam est post alias materias su
p̄dictas filē lo². j. de interdic. in p̄n. Non aūt q̄ ad p̄cēdētes titu
los ꝑtinos possit otinuari qz. s. ti. i. loquit de obligatione que ex
q̄i delic. nascit sequebat ogruēter videre de obligationib⁹ que p
prie ex delicto nascebant cū in p̄n° huj⁹ libri dixit de oblig. que
ex delic p̄ua. nas. q tm̄ de h° dicat in ti°. de publi. iudi. Et etiā ꝑm
opi. glo. et doctoꝝ sequerē q̄ h̄ nō fieret otinuatio ad prox. qz nil
ti sunt tituli in medio int̄ ti. de obligat et istum et sic otinuatio fi
eret a remot. cōn d.l.ij.ff. de sta. ho. h̄ tm̄ qz. otinuatio fit etiam ex
p̄n° libri aliq̄n a remot vt est tex. in.l.i. in p̄n°. ff. si ta. test. nul. exta
et no. Jo. de ymola. in ꝓhica de appellatio. et est casus hic qđ p̄cedit
vt ibi dicit. Jo. de ymol. q̄do mā medie est oformis p̄me materie
vt patet etiā h. Sed tu p opi. Raph. p̄mo allega tex. in fili in.l. cū
delatioīs. S. asinā de fī. instruc. ibi quibuscūq; prox. copulata ꝑce
dūt. et ē casus. s. de lega. in p̄n°. q ibi dixi q facit s̄ p quas pso. no.
acq̄. S. fi. circa p̄n. In glo ꝓhice ibi oīs actiones otinet sub se.
Sz cōn h° oppono quia eodē modo posset dici si in ꝓhica posuiss
de actione in singulari cū actio sit vbū gñale q oīs actiones potu
isset oprehēdere sicut in diffinitione. Sz ꝓ. o. q ꝓhica ponit ad
declarādū quid auctor intendit tractaē facit. l. pe. ff. ō iuē. q fact. ig
nor. q l. fi. ff. de hē. insti. q facit. l. si quis ex argentarijs. S. fi initiū. ff.
de eden. vñ cū intēdat tractare de singulis et pluribus actioib⁹ in spē
merito ꝓhica ponit in plurali et diffinitio in singulari quia diffinit
actio ꝑut est gen⁹ q̄ vnica ē glo. ergo. cē. In ea glo. in fi. p ista
glosa facit. supra de stipula ser. S. ij. in fi. q ff. de stip. ser. l. si omnis
seru⁹. ex qua glo. no. q gerūdiū significat factū seu fieri q hic glo.
melius loquit q̄ loquat in ꝓhica. C. et. ff. de eden. Ex qua etiā
no. cautelā q qñ quis vult tractare de ipo actu ꝑut ē in fieri tunc
dz rubrica l p gerūdiū qđ significat q importat actū de quo queritē
quia significat p modū agendi vl patiēdi vt in otrario ſz qñ vult
tractare de effectu actionis et sic de suba et qualitate ipsi⁹ actionis

et tunc debet ſpicari p nomẽ vt hic q3 ſignificat ſubam ꝙ qualitatẽ
ſcõm Bar. et doc. in ſpica. C. de edẽ. ¶ Ratio eſt ſcõm bure. in ſpica
ff. de edẽ. et ibi Raph. fulgo ꝙ Flo. quia gerũdia ꝙ pticipia deriuantẽ
a Vbo et ſic ſignificãt p modum agendi vel patiendi ſed nomẽ ſigni
ficat ſubſtãtiaꝫ et qualitatẽ vt pꝫ in regulis grama. ¶ Vnde cũ ꝯ nõ
intẽdat impator tractare de mõ agendi qualiter debeam? agere et
fõ̃re libellos ꝫ vult tractare de equalitate cuiuſq3 actionis ideo ſpica
uit in noie videlꝫ de actionibo. ¶ Nam vltra ſignificatũ agẽdi vel pa
tiẽdi etiaꝫ gerũdiuꝫ eſt aptũ natũ ſignificare nc̃itatẽꝫ vt dicit glo. i
d. ſpica de edẽ. non tñ ſcõm fulgo. ibi ſp importat nc̃itatẽꝫ ſicut ap
paret in ti. de in ius voc. q3q3 in ius vocat ſicut nc̃itas ſi velit ad ſu
um pueniꝛe. ¶ 2°. in ti° de poſtu. nam nec mutus quis cogit̃ poſtulare
licꝫ aliquãdo ſic. l. i. ff. ait ſ̃tor. ff. de poſtu. ¶ 3°. in ti° de in lit̃ iurã.
qua mutus quis non cogit̃ iurare. l. ij. et. l. is qui. C. de in lit̃ iurã
et iſto mõ pñt glo. ꝛtrarie ſaluari et ꝛclude de gerũdio qꝛ ꝫ ſit pars
verbi tñ ꝫ tres caſus. ſ. genitiuũ accuſatiuũ ꝙ ablatiuũ. ſi ponitur in
accuſatiuo ſignificat cãm finaleꝫ. ff. de. dolo. l. i. ff. et. l. i. ff. de tute. ꝙ
in auc̃. ad repmenduꝫ in pn. ¶ Quãdoq3 etiã ſignificat modũ. l. qui
bus diebo. ff. ſi. ff. de con. et demõ. ſed certe mod? appellat̃ qñ ꝛtinet
explicãduꝫ aliquid ab eo ad quẽ referr̃ vt ibi dicit Bar. et idem ſi
ponat in cãu genitiuo cũ hac dictione cã vel animo. l. is qui cũ telo.
C. de ſicar. ita dicit Bar. in dcã auc̃. ad reprimen. in V. nec ex eoꝛ. ſi
ergo paſſit animo occidẽdi qꝛ eius ꝓpoſitũ et voluntas tendũt ad
hunc effectũ et finem vt eum occideret ꝙ p eum nõ ſteterit quin oc
ciderẽ pumr̃ ac ſi occidiſſet dcã. l. is qui cũ telo. Si Vbo gerundiuꝫ
ſit poſitũ in ablatiuo ſi iungit̃ verbo futuri tpis ponit̃ ꝛditionaliter
verbi grã vt adeũdo ex hac ſubſtitutio ẽ erit heres vel ſi adhibit vt
l. ſi tu ex parte et ibi Bar. et doc. ff. de acquí. here. ſed ſi iungit̃ Vbo
pñtis vl ꝓteriti tpis tũc ponit̃ modificatie ꝙ q̃lificatie vt ſic p ſe ſi
diſpoãt ꝫ qualificꝫ Vbuꝫ cui adiũgit̃ vt turbaſti me vl turbas me i
poſſeſſi oẽ mea arãdo ꝙ arbores madẽdo. l. vim facit. ff. de vi. ꝙ vi. ar. ꝙ
p̃dicta ſunt vera ſi importata p gerũdiuꝫ ꝛphendant̃ ſb nã Vbi cui
adicit̃ al gerũdiũ p ſe diſpoit vt cũ teſtator inſtituit filios alteꝛ al
teri ſubtituẽdo. naꝫ cũ interponat̃ inter pſonas quas teſtator ꝯuare

poteſt.vt nō.in.l.in tōe.§.tam q ſi.ff.ad.l.fal.inducit diſpoſitionē ſi ſubſtitutionē vulgarē vel pupillarē. ſi ambo ſunt pupilli per.c.i. de teſta.in vi.et l. iam hoc iure.in pn.ff.de vulga.et pupil.vel dic plenius ſm Ja.butri.et Palic.in.l.i.C.de his qui latrones.q in terdū gerūdiū ſignificat actū p̄cedentē in aliquē vt titi? offendit ſeyum ip̄m vulnerādo qñqz ſui nā ſignificat modū et formā rei.vt titius immiſcuit ſe diuinis publice miſſam cantādo vel hereditatē bo nor poſſ.ap̄phendēdo.qñqz declarat actū vbi vt loquiē legendo.qñ qz iformat actū verbi vt viz facit inſerēdo vel arādo vel ſimilibo.l.vī facit.ff.de vi.q vi.ar.qñqz tñ informat vel reprobat actū verbi vt titi? fideiuſſit mandando vel nouando.ff.de pac.l.in pſonā.§.qui pe cuniā.cū ibi nō.in glo vel titiū occidit ſuli.do vel negligēdo vt pz i glo.ex̄ de offi.dele.c.i.q iſta ſignificata poſſunt dici largo mō ſigni ficatiua q ſic gerūdiū qualificat verbū vel nomē cui adiūgiē.ſed in terdū oditionē facit qñ iūgiē vbo futuri tpis.d.l.ſi tu ex parte.vbi vide.Ange et Jo.de Imo.et Bar.q Jo.de Imo.in.l.i.in fi.ff.de con di.et demon.

Quoniam vt de actionibus loquamur. Totus iſte titulus diuidiē in tres pres p̄ncipales. Primo ponitur cōtinuatio iſtius tituli ad precedētes mās.q°.diffinē ac tio.z°.ponē diuiſio ommū actionū. Secūa ibi actio au tem. Tertia ibi ommū actionū. Item illa tertia ſubdiuidiē in ſex ſicut ſex ſunt diuiſiones actionū p̄ncipales q̄ꝰ glo.ibi.§ ſi.p̄ät rij et ita poſtea fuit ſecutus Jo.in arbo actionū. Prima namqz diuiſio actionū eſt que reſpicit cām materialē.qz quedā actiōes ſūt reales.quedā pſonales.quedā cām mixtā habentes et iſta ps duāt vſqz ad.§.ſed iſte. Secūa diuiſio eſt que reſpicit cāz effitientē.qz quedā ciuiles.quedā pretorie ſūt q durat vſqz ad.§.ſequētes. Ter tia eſt reſpitiēs cāz finalē.qz quedā ſūt rei pſecutorie.quedā pena les.quedā mixte rei et pene q durat vſqz ad.§.oms. Quarta eſt reſ pitiēs cāz formalē.qz quedā danē ad ſimplū.quedā ad duplum. et quedā ad quadruplū.et durat vſqz ad.§.actionū. Quinta eſt reſpitiens cauſam ſubſtantialem.quia quedam ſunt bone fidei.que dā ſtricti iuris.et durat vſqz ad.§.ſunt preterea. Sexta ē reſpitiēs

earum p̄ secutionis effectuz·q; queda; sunt p̄ secutorie solidi·queda̅ non et durat vsq; ad fi·tituli·et hoc sequit̄ Bal·hic· ¶ In glo·sup est in fi·tu dic clarius vt dixi sup ſ̄xta·Nō·tñ ex glo·q; actio est filia obligationis·et sic sunt diuersa quod p; ex ſ̄xta·ff·de actio·et oblig·q; copula et ponit̄ inter diuersa vt nō·glo·in ſ̄xta·ff·de iur̄ et fac·igno·p; etiaz ex diuersitate diffinitionis·q; aliter diffinit̄ obligatio·vt·s̄·de obligatio·in p̄n·et aliter actio vt hic·non obstāte q; statim orta obligatio oriat̄ actio·q; sic videat̄ impossibile q; filia sit eiusdē tpis sicut mater qm̄ scdm ordinē intellect? p̄us orit̄ obligatio q̄; actio·ita dicit Bal·in simili in·l·i·in p̄n·ff·de iusti·et iur̄· facit·l·iuris gentiū·ℌ·sed cū nulla·ff·de pac·q·s̄·de ver·obl·q; quibo mo·re contrah·obligatio·ℌ·i·in·fi·

Actio autem. Quia hic ponit̄ diffinitio actionis nō sūmat̄·Nō glo·h̄ diffinitionē actionis ocor·ff·e·l·michil q; quod ibi glo· ¶ In glo·i·in p̄n·dic q; tota ista glo·duo facit·p̄mo ponit significationēz huj? dictionis actio· ¶ 2°·querit an actio q; cā sint idem·scda ibi et nō·q; etiaz ¶ In eadē glo·ibi·l·michil dic scdm Jo·fa·Nō quot modis assumit̄ actio·Sed adde q; quarto mō sumit̄ p̄ administratioē vt in auc̄·vt iudi·sm̄ quoq; suffra·ℌ·iuſiurāduz·et facit·ff·de admitu·l·actus·scdm dy· ¶ In eadē glo·ibi voluit Placē·dicere dic ꝑ Bal·q; glo·non bene intellexit argumentū Placē·sed dz sic intelligi vz q; illud quod dicit̄ argu" penes dyaleticos dicit̄ actio penes legistas·nam argumentū penes dyaleticos est dubie rei faciēs fidez vt petrus curit·nam ponunt̄ cāe h° inducētis isto mō vz omnis hō curit·petrus est hō·ergo petrus curit·h° dicit̄ argu".·Ita cū dubitat̄·vtz michi oportet actio ponitur cā ergo eadez erit qō actio vel ſm Dy·q; Jo·fa·aliter intelligas opi·Placē vz certū est q; argu" apud logicos ponit̄ ad declaratioēz dubietatis·sed hoc nō oponitur ex vna re tm̄ sed ex pluribo vz maiore minore et conclusioē ita actio ponit̄ ad agendū·q; ponit̄ ex cā·q; oꝑhendit to" factū·ex" peto a te·p q; vēdidi libz·to" nāq; hoc est vnū·q; ē actio· ¶ Item ꝑ Pla·facit·l· et an eandē·ℌ·actionis·ff·de except·rei iudi·que sic inducit̄·obligaō ē mē actionis·l·lz·ℌ·ea oblgaō·ff·de pauc̄·q; eā sequit̄ vt mr̄ez ꝯ ibi dē q; singulas obligationes singule cāe sequūt̄ ergo cā·q; actō sūt idē

aim ibi non possit loqui de alia cā ꝙ de actione non de cā materiali ex qua resultat obligatio · qz illa precedit obligationē q nō sequit ¶ In eadē glo. ibi. l. hz. §. ea obligatio · Tu allega. l. lutius titi?. e. l. ij. ff. de positi/in. fi. vbi est ca?. In eadē glo. ibi · qz vendidi est factū · dic q tñ ē otract? iste cā obligatois ¶ In ea. gl. ibi l. ñ dz · d^c qz cōm prēz q prōnū mediū ocludēdi ē bō fides qz bni fidei nō opetit vt locupletet quis cū aliena iactura · ita dixit ibi · Bar. et idē in. l. infamē. ff. de publi. iudi. Ꝑ fi. his expeditis ¶ In eadē glo. ibi cōclude ergo dic ꝙ hz doc. sint varij m hoc tñ coitet tenetur opi. glo. sed · Dy. et Bal. cōcordāt opinio · nam aut queritē de cā mediata · aut de immediata et intelligat opi. Placen. aut de remota et loquat glo ꝙ hō facit. j. de pena. reme. litig. §. fi. sed hz ista ocordia fit bō tu indistincte tene opi. glo. qz si cā et actio essent idē reo cui nō opetit actio nō dicerē opetē cā quod est falsū vt in auc. cā que cum monacho. C. de epi. q cle. q. l. cās cū ibi nō. C. de transac. et. l. clarū. C. de aucto. pstā. de hoc est ca?. in. l. q̄uis. in fi. pn. ff. ad trebel. ¶ Itē i nāli obligatiōe inest cā et tñ non est actio igit q̄. l. iuregentiū. §. sed cū nulla. ff. de pac. nō ob argu^m logicox · qz rñ deo pt intētionē · qz mā petitionis nō ē actio sed petitio que fundat in virtute actionis sicut argu^m in virtute naturalis cōnis et tñ nō est idē cū naturali actione nō ob. §. actiones · qz ibi cāe exponunt i. distātie · glo. tñ ibi aliter exponit d^c vt ibi ꝙ Bar. et de isto articulo vide ꝙ Bal. in. l. edita. C. de edē. Ꝑ si 3°. pncipaliter queritē vtrū cā et actio sint idem ¶ In eadem glo. ibi qz nō sunt actiones · Nō. ꝙ nudū verbū exēptio non est actio tñ ē nomē actionis otractus notati et designat ex qua mā et ex quo contractu bone fidei detur actio. l. iurisgētiū. in pn. cū si. ff. de pac. sed nomē de peculio non demonstrat aliquā actionē nec aliquē otractū in spetie ex quo nascat qz ex quolibz cōtractu ex quo pōt obligari filius vel seruus dat actio cōtra prēm vel dñm descendēs ex illo otractu q dat de peculio . i. quatenus extendunt vires peculij de iure ꝓtorio · vt est tex. melior de corpe iur. in. li in fi. ff. de osti. pecu ita nōnt dixit glo in verbo mādati in. l. iij. §. cui cōgruit. ff. de peculio · ¶ In glo. michil aliud in ti. dic idē nō. glo. in. l. michil. ff. eo. Ex quo nō ꝙ hodie interdictū nō differt ab actione tu dic ꝙ hoc potest esse vꝝ

in actione in factū vt dcō.ℌ.fi.seqls si loquam² de alijs actionib⁹ qt
multe sunt spēs et dūe in hoc titulo fac quo d.s.dixi in ꝑn. In gl
in verbo ius ibi ℌ° q ciuile ꝛc. Nō.ex glo.q actio est de iure ciuili
idez vult glo.m.l.ex ℌ° iure.ff.de iusti.et iuē.vbi vltramō tam tenēt
otra ꝑ° p.l.indebiti in ꝑn.ff.de odi.indeb.ibi oditionalis est.sed odi
tio est actio vt in.ℌ appellam?.j.e.ergo actio est de iure nāli vel gē
tium 2°.p.l.rez quidē ammotaz iuditiū.ff.rez ammotarū.et ibi
vio vide Bar.in tex.ibi puto de iure gentiū odicrs. Preterea otra
ctus est de iure gentiū regularit vt dcā.l.ex hoc iure ergo actiones
quaz otractus sunt cā licet mediāte obligatioē et quicqd ex cā cae
rit cā causati al' frustra introduxisz otractū et obligationē nisi ea
dedisset actionē.l.ij.ℌ.deinde.ff.de oꝛigi.iuē. Preterea qñ vnum
hēt duo extrema et dubitaf cui debeat applicari applicabit antiqui
oꝛi.l.in finalibo.ff.finiū regū et.l.fi.q quod ibi no.ff.de fide.instru.ℌz
actio hz duo extrema.s.ciuile et gentiū.ergo applicabit iuri gentiū
tamqz antiquioꝛi.p vē cā? in.l.ij.ℌ.deinde ex hijs.ciuncto ꝑnc.ff.de
oꝛigi.iuē.vbi dē q actiones sunt opposite de iure ciuili.tūc sic illud
dicit opositū quod ꝑus erat introductū sed non erat reductū ad oꝛ
dinē dicte.l.ij.in prin.vbi dicit q ius ciuile dicit papirianum non
qꝛ papirius aliquid de suo introduxerit sed leges aliorū inoꝛdina
tas posuit et ad oꝛdinē reduxit ergo si ius ciuile posuit actiones
necessario sequit qđ aliter erant introducte de iure gentium.et pro
ista parte vide tex.in.l.si mandauero.ℌ.si cui.ff.mā. Sed communit
tenet glo.et pro ea allegat Bal.casum melioꝛē de mundo.j.de ꝓpe
et tpa actio.ℌ.non omnes ibi actiones que in aliquē ipso iure ope
rūt et glo.ibi exponit.i.ciuili. Preterea est casus in dcō.ℌ.deinde.ex
hijs retoꝛquēdo otra vltramō tanos.nam cū queritf de aliquo posito
aut osideramus illud respcū cāe effitientis et non dicit illud de no
uo inducere.q ita intelligat qđ ius ciuile dicit papiriū.aut queritf
de cā māli ex qua oponit² et illa cā mālis immediata dē introducta
a oponēte facit.l ab eo.ℌ.cū quis.ff.de acqui.re.do. Cum ergo dcā
l.ij.dicat qđ actioēs sint opposite de iure ciuili osideāmt ibi positioēz
immediatā reꝑectu māe igitur intelligitur qđ ius ciuile eas intro
duxerit.nec ob dcā.l.in finalibo.qꝛ illud est rez qñ est dubiū seqs

qñ̄ est certū cui ꝑtet vel debeat applicari q̄ est ca? legis. vt. ĵ. dicā nō ob. b. retū āmotatū q̄ qō dē ibi de iure gentiū dz intelligi q̄ qui est dñs ō iure gentiū aduocabit res p actionē. s. ciuilē nō ob. b. inde, biti. in p̄n. q̄ illa verba nālis est debent intelligi. i. a nāli equitate i troducta ne quis locupletet cū aliena iactura. b. nam nā. ff. de cōdi. inde. adde ꝑ? Salic. in. d. l. hoc iure. cū ius ciuile duo faciat q̄ dat formā agendi vt hic et iuē ꝯsulti. adimuenerūt. d. ℌ. deinde. vel etiā impatores. l. fi. Ꝟsi. ideo. C. de ꝑscrip. longi. tpis. sed ius gentiū tm̄ vnū posuit vz rubā et antiquā mām. ¶ Itē ex opi. vltramōtanoꝝ sequet̄ q̄ ex obligatiōe naturāli nasceret actio quod est falsū. vt l. iuregētiū. ℌ. sed cū nulla. ff. de pac. ꝑ hꝰ alle. tex. in. l. incōmodato ℌ. sicut ibi aules actiones. ff. cōmo. et. ĵ. eūdē. ℌ. sed iste Ꝟsi. ibi ex līmis cāis descendūt. q. ĵ. eo. ℌ. in psonā vbi dē q̄ pretoꝝ sua iurisdictione adimuenit de quo p Bar. in dcā. l. ex hoc iure. ¶ In eadē glo. ibi sed quid petā. ℞. nō. ex glo. formā libelli in actione iniuriaꝝ q̄ nō extimare iniuriā meam ꝑ peuia lz iudex ex offō suo possit re frenare meā extimationē. ar. l. videam?. ℌ. pe. q fi. ff. de in litē iurā. sed quia glo. hic nō plene declarat dictu formā vt colligit̄ ex dīs Bar. in. l. iniuriarū. la. ĵ. ff. de iniurijs. q̄ debes narrare iniuriā vel ꝯtumeliā postea mediū ꝯcludēdi pōt fieri altero de duobꝰ moꝺs vno sic. vidz. Voluissem esse lucratus cētum et passum fuisse talē iniuriā et alio mō vidz voluissem poti? pati damnū de centū q̄ talē iniuriā Quare peto p vos ꝺēpnari dictū titium ad dcā centū q. cū iuramē to ita existimo iniuriam p̄dcām. addas tu ad tollendas dubitatiō nes et plus q minus ꝑ? qō vobis et vestre taxatiōi viꝺbit̄. nam scire debes q̄ lz glo dicāt q̄ stati iuramēto actoris hoc nō est ver ꝑ? Bar. immo arbitrio iudicis vt est tex. in. l. sed si vnius. ℌ. seruus meus. ff. de iniur. ¶ In eadē glo. in fi. disputat ergo ista glo. an offi tiū iudicis et actio sint idē. et ℞. arti. tēt q̄ sic ꝑ quo facit q. actio nis verbo ꝯtinet̄ actio in rē et in psonā q pscutio vt. l. actionis Ꝟbo ff. e. sed alia. l. cauet̄ q̄ pscutiones dicunt̄ que offitio iudicis exper diunt̄ nō tm̄ actionis iure. vt. l. pecunie. ℌ. i. ff. de Ꝟbo. sig. Preterea vē casus in. l. in cāe. al ĵ. in p̄n. ff. de mīo. ibi an alia actio q̄ nā dūo alia est implicatiua similiū. l. fugitiui. cū glo. C. de ser. fug. ad

idez facit l. gp si minor. ff. si. eo. ti. ibi ꝓpa actio i. ptialis quasi dī
tat in gne actio petit et tm petit offitiū iudicis ergo ꝛc. pro hoc
etiā facit l. ij. in pn. ff. de p̄to. stip. Sed scōm Dy. hic ꝛ Bal. hō non
est vez de offitio iudicis mercenario est clar. de nobili vero qō da
tur loco deficiētis actionis gp non sit actio est tex. in l. quintus. ff.
ff. de annu lega. qō vbo dat loco deficiētis exceptiois est tex. gp non
sit actio in l. plane. ꝛ l. fi. ff. de peti. here. Bar. aūt in l. i. ff. de iurisd
om. iudi. in vbo si quero tm vtz offitiuz iudicis ꝛ actio sint idē tz etiā
istam ptē et dicit gp offitiū iudicis qō cohereat psone iudicis clarū
gp non est actio sed est ius faciendi ea que sibi ex offitio inambūt
ff. de tu. et cur. da. ab hijs. l. ius dandi. ꝛ. l. illiciatas. ff. quī vniūsas. ff
de offi. p̄si. Illud aūt offitiū iudicis qō petit pti. vel etiā ad eius
vtilitatē non est etiā actio lz habeat similitudinē cū actione dcā. l.
actionis vbo et. d. l. peamie. ff. i. ꝛ est dīa inter hoc qz actio oriē ex
obligatione regulariē. s. de vbo. obl. in pn. et sic p̄supponit obliga
tionē quā non p̄supponit offitiū iudicis. d. l. quītus. ff. i. ꝛ. l. quī p col
lusiōz. ff. i. ff. de act. emp. Ex quo infero gp cū in offitio iudicis non
oueniat diffinitio actionis qz lz deducat in iuditio non tm deducit
qō sibi debeat qō requiriē in actioē vt hic igiē non est actio ar. l. ff
i. ff. de dolo. ꝛ hoc etiā sequit Bal. in. d. l. ff de iurisd. om. iudi. Ex
hijs infert gp qm libellus fundat sup actione debent narrari ea per
que ocludat gp pars teneat ad aliquid dandū vel faciendū. vt habe
tur plene in. l. i. ff. de edē. ꝛ. j. ppi. ff. et ibi dicam. sed qm libellus for
mat in offitio iudicis debet quis narrare ea p que ocludat iudica
videlz gp iudex debeat vel possit facere id quod petit non id ad quod
pars teneat. Exemplū est in integz restitutione petēda a minore vt
puta narrando in effectu otractū vel iuditiū et sniam aduersus que
vult in integz restitui et narrare mnorem etatē et qualiter ex hoc
est deceptus siue lesus vel sui facilitate etatis et pconsequens gp fec
id qō diligens homo non fecisset vel dolo aduersarij fuit lesus vel
simpliciter ꝛ rectius dicat se ex h° circumscriptū. qz hoc est verbū ci
uile et importat lesionē vel sui facilitate. vel dolo aduersarij. ita sin
gulariter dicit Bal. in. l. fi. C. de in integ. resti. quod verbum nota. in
practica et concludit. Quare peto me per vos et vestrum offitium

aduersus talē ottactū vel talē sniam in integrū restitui. vt dā. b. si. et. b. nam et postea. §. si minor. ff. de iurīur. et vide oīno nō. p Bar. et ibi doc. in. l. i. C. si aduers. rem iudi. q. l. diuus. ff. de in integ. resti et ista colligūt ex dās Bar. in. l. i. §. si. ex hoc seqt. ff. de iurisdic. om iudi. que omnia bene nō. ¶ Itē ex predictis apparet alia dūa q̄ p interpellationē factā pti qñ solū optit offitiū iudicis nō ostituit in mora vt est ca? singularis in. l. cū postulassem. in pn. ff. de dap. me fec. tō mētalis q̄ ps nō erat ad hoc obligata. ergo nulla interpel° ei dē fā potuit eum ostituere in mora sed iudex pōt cogere ptem ad sic faciendū. ergo est a iudice et p osequēs in iuditio postulandū se cus in eo qō venit iuē actionis. q̄ interpellatio vnica etiā extraiu ditialis ostituit quē in mora vt nō in. l. mora. ff. de vsur. q glo. in. l. quū tome. §. coheredes. ff. de R. ob. et. l. fideiusse obligati. §. fi. ff. de fideius. et. l. amplius non peti. ff. rem. ra. ha ¶ Tertio ex his etiam inferetur q̄ quando optit offm iudicis dicē misericorditer im plorari. vt est glo sig. in ſ. ita. ff. de inter. actio. et ibi de offō iudicis vide p floē. fiatio mētalis quare oportet q̄ cū misericordia impe tret et obtineat a iudice q̄ cū ps ad hoc nō sit obligata nec q̄ is tud quod actor vult osequi dicē sibi deberi sed iudex ex suo offitio grā et mia pōt facere vt actori illud prestetur ¶ Aduertes tñ ſm Bar. in. l. i. de iurisd. om. iudi. q̄ l; misericordit dicat deberi iplorari offitiū iudicis tñ aliqñ si denegat p iudicē dē grauare ptem. vt in l. i. §. pmittit q̄ ibi singulariter Bar. ff. de aqua cotti. et esti. Secus tñ esſ si resideret in mero arbitrio iudicis. q̄ si vult pōt illud de negare et denegādo nō dicē grauare ptem q̄ p osequēs nō posset re neri in sindicatu ita singulariter dixit Inno. in. c. fi. ext ta. de feriis. pro quo videt ca? in. l. videamus. §. pet. et fi. ff. de in litē iuran. et ibi hoc nō dom. Paulus de castro qō singulariter nō. pro statuit. vel le gibo que aliqua remittūt in mero arbitrio iudicis ¶ Ex quo se quit aliud qñ optit offitiū iudicis q̄ grauat ptem q̄ pōt appellari etiam si offm iudicis denegē. l. i. C. si sepius in integ. resti. postu Cum ergo misericordit implorē vē q̄ nō sit necessarius libellus in offitio iudicis. sed ottariū tenet glo. in. l. si de submersis. C. de nauf li. xi. vñ bal. in. l. i. de iurisdict. omni iudic. dixit. aut implorature

offitium iudicis ad ꝓparationē cāe vel inciđter et non requiriē libel
lus ita intelligaē glo. in dcā ẜcica de interro. act. Aut ꝓncipaliter q
tunc requiriē libell⁹. auē. offeraē. C. de litē. contẽ. Tu de hº vide ple
nissime p Bar. in. l. iij. Ysi. quinto ꝓncipaliē est videndū. C. de pig.
et multū copiose in. l. nec quicqꝫ. ℌ. i. ff. de offi. ꝓconsu. et leg. vbi faē
plura mēbra scōm butrig. Ego allego glo. ordi. que omnia oplec
titur. in. l. ij. ℌ. dies. ff. quis ordo. in bo. possꝫ. ser. Et aduertas q. ꝑ
dixi q offitiū iudicis non est actio vel exceptio qō nō. pro statutis
denegātibo actionē et exceptionē q ꝑ hoc non impediē imploꝛari
offitiu; iudicis. d. l. plane vt puta dicit statutū q instru^m guaranti
gie vel sīa mandē execution q non possit opponi aliqua exceptio
tī ꝓpter hoc nō impediē imploꝛari offitiū iudicis ꝓpter qō actoꝛ
repelliē in effectu ab agendo dcā. l. plane et. l. fi. de peti. here. q ibi bar
Bal. et Ang. Secus si statutū diꝛet q nulla exceptio vel defensio
admittaē tūc etiaz non possꝫ offitiū iudicis imploꝛare quia omnis
defensio est exclusa ita singlē dixit Bar. in. l. i. ℌ. ij. ff. qō vi. aut clā
Ysi. Item aduerte qd statutū cē. Et aliud sit exceptio aliud de
fensio ego allego glo. ordi. in. c. i. in. ꝓn. Ẋ. defensoīs eē de litis cōtẽ
in vi°. Et vide pe. de ancha. in cle. i. de sequestra possꝫ. et fruc. licet
Bal. in. l. i. C. de odi. inde. sibi ipsi ⁊trarius. ⁊neat ⁊tra hoc. et ide
salic. in. l. ita pudoꝛ. C. de adulē. et vide etiā Bal. in. l. si non sortē. ℌ
i. ff. de cōdi. indeb. et late p Jo. de imo. in. l. fi. ff. a quibo appel. non lꝫ
quī ordinat opi. aut actoꝛ lucraē cū iactura rei vel non dic vt ibi.
Ego indistincte teneo opi. Bar. p dcāz. l. plane et p dcāz glo. in Ẋ.
defensoīs. In gl. ꝓsequim² in fi. nō. q actio ē arma offendibilia
actoꝛ. q exceptio defendibilia rei de quo plene p Bar. in. l. i. ff. de ex
cep. q qī opponit² in iudi° exceptio dicit² fieri bellū ciuile q qō for
tius est obtinebit et isto cāu dē actioīs exclusio ad similitudinē bel
li nālis ita nōnē dixit Bar. in. l. i. C. de litē cōtẽ. In gl. in iudi° ibi
l' nocturnū furē dic q hꝫ ē Ẋm si alē ñ potuiā defendē l' psoāz meā l'
familiā meā l' bō meā q tūc se defēdit vt ē tex. gl. q bar. i. l. furē. ff. de
ficta. q. l. ita qꝫ q plē sali. ī. l. si vt allegas. C. de ficta. qō ē vez si iminz p
di° mgne rei sec⁹ si rei vil' qꝛ eē si tūc se defēdit ñ pōt eū eē vulneā
re vt ē ca⁹ pegrin⁹ in. l. i. q. l. ex plagiarijs. ℌ. tabnari⁹ ad. l. acquil'

In ea& glo. in fi. Nō. p^m Bal. hic istam glo. que tenet singulariter q licitū est ꝓpa auctē capere debitorē fugitiuū. p hoc vī ca? in. l. gñali. C. de cautio. li x et. l. i. C. vbi quis deb. vel coarta. li. xi. facit i auc. de pace iura. fir. ℌ. i. Sed Dy hic arta. q nō psonā sed rem tuā quā aspectat potes auferre vl qñ suspicat q aspectare debeat pro quo allego duas glo. in. l. quesitū. in p̄n. ff. de pig. et. l. pe. C. de pig. acti. sed Bar. in. l. ait pretor. ℌ. si quis debitorē. tenz glo. p sup dcā iura et hoc est etiā licitū die feriata ad vtilitatē hominū q illis diebus etiā actiones tpe pituie pñt intētari iux. l. i. m fi. ff. de ferijs. q c. significauerūt. et quod ibi p glo. et doc. extra de iudi. et nō Bar. in. l. omēs. C. de ferijs q hoc etiā videt ꝺcedi. in ferijs inductis in honorē dei nō tm licentia iudicis sed etiā ꝓpa auctoritate vt est glo. sing. q ibi Bar. q omēs doc. in. l. fi. C. de fed. q hoc vult Bar. in. d. ℌ. si quis debitorē. Querit tm hic Dy. an eo ipso q creditor vadit ad iudicē et dicat habere debitorē suspectū de fuga debeat ꝺcedere famulum. et ꝺcludit aut iste iuste timet q videtur ꝓparamēta et tunc ꝺcedet licētia. ar. l. hec autē. in p̄n. ff. si cui plus q̄ p. l. falci. quod bar. in dcō. ℌ. si debitorē. intelligit verū si post debitū tractū noua q iusta cā timorē supuenit. secus si illa cā fuerat tps tractus. l. si credi tores. et ibi bar. ff. de p̄uile. cred. et. l. qui bō. ℌ. de illo. et ibi bar. ff. de damp. infec. et. l. si is a quo. ff. vt in pos. lega. et ibi bar. et idē bar in. l. fi. C. de ferijs. et bal. raph. q Jo. de imo. in. l. ij. ℌ. i. ff. so. matri. q bal. in. l. baptissmi. C. de iudi. q Ange. late in. l. nemo carcerē. in repet C. de epac. tribut. li. xi. In quib⁹ locis doc. vident q quatuor sūt necessaria anteqū bonus iudex ꝺcedat licentiā de capiendo aliquē vt suspectū. p°. q creditor ostendat sūmatī saltē semiplene ō suo credito. 2°. q dicat q a die tracti debiti citra deteriorauit conditionē suam. d. l. si creditor. 3°. qñ nō possidet mmobilia in iurisdictionē dicti iudicis vel mobilia sufficientia que facilitet nō pñt occultari iuxta. l. sciendū. et ibi bar. q doc. in p̄n ff. qui satis. cogū. Quarto q ℌz eum suspectū de fuga et hoc sufficit ꝓbari p iuramentū q ℌ° fit ad finē vt satisdet de iuditio sisti vt dicit bar. in dcō. ℌ. si credi, torē. et sic nō est magni p̄iuditij. et sic sufficit iuramentū. l. thesau rus. et ibi ℌlo. ff. ad exh. et ita coī practicat. maxie bō. ego autem

semp solco ptãcticarẽ scõm dictũ singularẽ Ange. in. d. l. nemo cãrere rem. et. l. si ab arbitrio. ℔. i. ff. qui satisda. cog. vbi dicit q tu debes dicere iudici qualiter debitor tuus deteriorauit post ctractũ et facere summatim fidẽ de debito nõbiliter adde. s. deteriorauit oditionez suã et q nouiter hoc deuenit ad tui notitiaz non autẽ diu tacuisti. d. l. si creditores. nec etiaz sufficeret pua deteriozatio. et q est suspect9 de fuga et hoc non sufficit ꝓbari p iuramentum sed p duos testes idoneos cũ tractẽ de magno preiuditio videlz de verecũdia in capiendo vt. l. iij. ℔. suspectus et ibi glo. q doc. ff. de suspec. tuto. quod dicit fore singulariter menti tenendũ. qz ꝓpter hoc multos ꝓssus capturarum aliter factos cessari fecit. ¶ In glo. in ꝟbo debeẽ ibi sed in stricta significatione verbi. Iducit̃ ista glo. scõm Bal. ℣ statuto ciuitatis bon. cauetur q si quis fuerit negligens in petendo sibi debitũ p spatium. x. v. annoz q postea petere non possit q hoc statutũ cũ sit odiosum non intelligit̃ quando agit̃ actione reali exquo ꝗs non petit sibi debitũ sed suum. Et pro hoc allego istam eandẽ glo. s̃ in vsi. tit̃ grosse põt dici realiter obligatus. c. vbi glo. apte vult q qui tenet̃ reali actione non ꝓprie sed grosso modo dicit̃ obligatus et grossa q larga interpretatio non capit̃ in statutis odiosis. l. q̃d quid astringende. ff. de ver. obli. et. l. iij. ℔. hec verba. ff. de neg. ges ¶ In eadem glo. ibi. ℔. si rem. dic glo. videt̃ inclinare q hic solum modo diffimit̃ psonalis actio et ita firmat in. l. nichil. ff. eo. lz aliqui incontrarium allegent et hoc tenet hic pe. scõm ℣ y. q immo hic vtraq diffimiat̃ et mouet̃ p verba generalia diffinitionis que generaliter debent intelligi vt. l. i. ℔. gñaliter. ff. dele. pstando. sed actio in genere. diffinit̃ q subdit. j. ℔. i. de actione reali subdistinguendo. p mo de ea etiam sentit in diffinitioẽ q istud credo vez. qz si nõ oph̃endereẽ etiaz reales in diffinitioẽ seqneret̃ necessario q non essẽ actio qz cui non ouenit diffinitio ñec etiã eius diffinitũ. l. i. ℔. i. ff. de dolo et tñ claz est q est actio vt. j. ℔. i. lz in rem ergo debz oph̃endi sub diffinitioẽ al̃ diffinitõ essẽ defectia lz istud ꝟbuz debeẽ nõ ꝓpe ẽ largo mõ oph̃endit̃ in reali actioẽ actio vt dicit glo. ¶ In eadẽ glo. ibi. ℔. fideiuss. dr̃ h° ñ vt̃ vez. qz nãlis oblig° sola cũ ñ peat actioẽ vt s̃. de ob. in pn. ergo quo ad hãc mãz ñ valz qz nãlit̃ debitũ ñ dr̃ deberi

qō hic requiriē nec actionē parit·l·stichū aūt pamphilū·§·nāl's ff·de solu·q predcā faciūt si testator mandat satisfieri omnibus ab eo debere habere debentibo q nō debet satisfieri ꝓpter hoc debito nā li tm·l·si qui·§·flauius et ibi Jo·de imo·et Bar ff·de solut·et·l·si si deiussor·§·i·ff·dele·i· In eadē glo·ibi qō nudo pacto debetur dic ꝫ Dy·q ibi agit ex stipulatu vt debitor ostituat in mora in eo q pacto nudo ꝓmisit ꝫ Jac·de are·et Pe·ibi tenēt q directo ibi agat ad pnā omissam nec agit dispensatie nec de facto sed de iure cōi cū pna sit de iure omissa nā simplē ꝓmittēs videt ꝓmittere pu re s·dare cū ab eo fuerit postulatum·l·eū qui·ff·de ℣·ob·§·quotq· Eodē mō qui ꝓmittit p pactū nudū est obligatus soluere eodē tpe et eadē oditione tm̄mō in hō est dria q ꝑma parit actionē sed a nō·vt·d·§·fide iussor·sicut ergo ille qui est obligat? ex pacto vsti to interpellatus oguo loco et tpe nō solues facit existere oditionē pnal' stipulatois sic etiā ille qui ꝓmisit ꝫ pacto nudo et postea si nō fecerit ꝓmisit pnā vt repetijsse·si nō fecerit·s·eo mō quo in pactione intelligit·ar·l·titia·§·idē tñdit·ff·de ver·ob·et istam opi sequit Bar· ind·l·si pacto q pnā·et·l·nuda·C·de otrahē·q cōmit· stipu·et·l·ita stipu·de vbo·ob·℣si·vi·ꝑncipalit opponit et videtur q etiā ibi incipiat cē·et ꝓbat p tex·in dcā·l·si pacto quo pnā·ibi more alioꝝ iuditioꝝ cē·nā de more iuditiorū est q nemo sñ actione experiat· Po retrea certū est q sicut ex nudo pacto non oritur actio· sic nec ex sentētia arbitri·l·i·C·de arbi·sed si aliquis ꝓmittit pe· nā si sentētie arbitri nō stet exigit ne lite ostenta·de facto sup acti one in factū ex sentētia arbitri vel stipulatioē pnali ad hō vt pna omittat et certe nō·sed tūc omittit cū omittere si sentētia fuerit talis ex qua oriat actio·l·si cū dies·§·si·cū·l·se·ff·de arbi·ita in ꝓ· posito omittet ꝑ interpellationē factā extra iuditiū sicut si pactio vsti ta p̄cessiss facit·l·stipulatio ista·§·alteri.ff·de ℣·ob·que oīa nō·ad intellectū·l·si titius de ℣·ob·et dcē·l·nuda cē·Ego autē ocor do opiones et factoꝝ dictū Jac·Pe·et Bar·fore vtū in se q ꝓcede re q̄ interpellatio extraiuditialis interuenisse ꝓmo·sed in dcā·l·si pacto·hō nō apparet·p̄terea si fuisse ꝓmo interpellatus extra iuditiū penam precise si vellet stipulator posse consequi·vt·l·rescriptum·§·

si pacto.ff.de pac.et.l.obligationum fere in fi.ff.e.vnde dic q̄ ille
tex.vult q̄ ibi exstipulatu agens.et sic iuditialiter interpellando
alterum ꝓsequitur.aut q̄ fiat qđ in pacto uenit.aut si hoc q̄z pri-
mum non fecerit iuxta.l.si reus patus.ff.de paſ.consequaſ q̄ in pe
nali stipulatione deuenit et sic ibi apparet q̄ egit ex stipulatu tē-
pore quo adhuc pena non erat amissa sed hoc patiſ quia statim ex
litis otestatione si reus non pareat pacto speraſ omnino nasci obli-
gationē ad id quod in stipulatione penali deduciſ ar.glo.hic in ℞
sequēti. ¶ In eadez glo.ibi quia saltē post litē otestataz debetur qc̄-
nō.et tene menti istam glo.q̄ quotiēs quis licz a p̄n.actionez non
habeat tm̄ si certū est actionem oriri vel sibi ꝓtere in ipsa litis otes-
tatione pmittitur agere de facto etiam muto aduersario qđ no.ad
intellectum dcē.l.nuda.et hoc voluit ℣ar.in dicta.l. ita stipulatus
℞si.q°.ad idem op.de.l.si titius.s.e. ¶ In eadē glo.ibi cū toto popu
lo sit debitū ergo et sibi qc̄.dic ꝯ falsiz p.l.intantū.ℌ.vniuersatis.
et qđ ibi glo.et doc.ff.de rerum diui. ¶ In eadem glo.ibi ꝓpter id
quod est in alterum vt vindicta.tu dic q̄ non tm̄ vindictā sed etiā
id quod nobis debeē dicimus ꝓsequi in actione iniuriaz vt.ℌ.pena
s.de iniuē.et dixi.s.in glo.in ℞si.q̄uis.nam debes scire q̄ ex quoly
crimine publico vel ꝓuato oritur duplex actio ad vindictaz publi
cam ne delicta remaneant impunita.l.ita vulneratus.ff.ad.l.acquí
et ad interesse ptis.l.quí nomine.ff.de fal.et.l.fi.ff.de ꝓua.delic.q.l.
fi.ff.de iniuē.q̄uis sit pena pecuniaria.si tamen applicabiē fisco non
tm̄ diciē criminalis sed etiam diciē criminaliter intentari vt est
tex.cū glo.singulari in.l.iij.ℌ.i.et ibi ℣ar.ff.de sepul.vio.vnde ma
gis ad interesse tuum iuxē.ℌ.pe.s.ti.i.dicēris ꝓsequi qđ tibi debetur
vt.l.grece.ℌ.ij.ff.de fideius.et videē glo.s.de iuē.nā.ℌ.ius aūt gen
tiū. ¶ In eadē glo.ibi erat penes possessoē qc̄.dic q̄ non dicit verū
q̄tuz ad.l.quesitū.q̄ tpe quo ibi actū fuit nichil erat in peculio liz
supuenerit pendēte iuditio. ¶ In eadē glo.ibi similes qc̄.de ꝯ dic
p ℞p.q ℣ar.in.l.nō pōt.ff.de iudi.ꝫ ibi bal lati?.vñ dic cū queriē
an ius supueniēs pendēte iudi° veniat i eadē instātia refert ā loq̄m
in hijs rebo que accessorie veniūt in iuditio.aut in hijs que p̄ncipa
li debēt peti. ¶ Primo cāu.s.in accessorijs q̄ ista spectant ad iudic-

offitiū mercenariū & seruiēs actiom ꝓpositē q hoc est vtū qñ post
litē contꝫ emergūt vsq; ad finaz. secus si ante litē contꝫ vel post sen
tentiā de hijs omnibo est ca⁹ i .l. ediles. §. item sciendū. q ibi glo. et
Bau. de castro ff. de edi. edic. nisi sit onexa qz tūc omni cāu veniūc
vt .l. i. q ibi Flo. ff. de vsuf. C⁹. cāu ꝑncipali aut loquímur in iudi⁹
vniuersali et veniūt. vt .l. iiij C. de peti. her Et est nō qz nā istius iu
ditij vniuersalis oīa ꝯprehendit .l. luta⁹. ff. de fid. instruc. aut in iu
ditio singulari et tūc aut loquím² in iuditio reali vel quasi q ius su
puemēs ꝓdest actori .l. si aūt §. possidē. ff. de rei vendi. q .l. tigni. ff. ad
exhi. aut in iuditijs psonalibo q singularibo q tūc aut supuemit ius
ex cā tēj de ꝑterito et fit odeptus ex eadē instātia. vt est ca⁹ notabil
in .l. si rem. §. fi. et ibi Bar. ff. de pig. acti. aut supuenit ius ex cā de
futuro vel de pñti. i. ex cā nata p⁹ litē contꝫ et tūc nō venit immo in
hoc fiet absolutoria. d cā. l. nō pōt et qō ibi quedā glo. nō. et bene. lz
Jo. glosator ibi aliter et male ꝓ⁹ doc. ibi. Tu addas et adūtas ad
id qō dixi in ꝑmo cāu p dcm. §. item sciendū. qꝫ accessoria veniūt.
quia illud est vꝫ si illa accessoria nō poterāt peti alia actione sed
tm̄ offitio iudicis. secus si alia actione peti poterāt. qz nō includū
tur in eadē instātia cū ꝑncipali sed alia instātia q alio iuditio op⁹
est .l. i. et ibi Bar. q doc. C. de iudi. vbi ille vsure etiā currētes pēdē
te iuditio debebanē p stipulationē al' interpositā et hoc sequit An
ge. et Jo. de imo. in .l. si quis missum. §. fi. ff. de dāp. infec. lz ibi Bar
aliter dicat in dcā. l. nō pōt. et male. C Et p̄dicta ꝓcedūt in actore
an ius supuemēs sibi ꝓfit. Quid aūt in reo dic late p bar. in .l. i.
ff. de except. ℞ si. quid si exceptio supuenit reo p⁹ litem ꝯtestatā ꝛc.
de quo p Inno. in. c. ij. de edi. cog. et p Imo. in .l. si mulier. ff. so. ma
C In eadē glo. in fi. tu dic ꝓ⁹ Dy. qꝫ immo dñs etiā q pupillus di
cunt agere q nō ipsoz administratores p organū ipius administra
toris ar. .l. ita tēj. §. gessisse. ff. de admi. tutor. optime facit .l. qō meo
§. i. ff. de acqui. po. et .l. duus. ff. si cui plusqꝫ p. l. fal. q .l. si quis titio
§. i. et ibi Bar ff. de le ij. et .l. qui aūt. §. fi. cū .l. sc. ff. de osti. pcu. et
l. si mulier. ff. de dona. inter vi et vx. nam actio affixa ossibo dm̄ ab
eo nō pōt euelli .l. quis ergo ca⁹. ff. de pcu. vēj siue agat p se siue p
administratorē sp dño dē deberi q qō dño debet in iudi⁹ interpta

Vltimo aduertas qđ Bal. dicit ꝙ licet aliquđ dubitaueriť an actio sit ius vel factum p. l. fi. vnus. §. pactus in ꝑn. ff. de pac. et p. l. si pater nãlis iuncta glo. ff. de adopti. et p tex. ſ. de verb. obli. in ꝑn. et p. l. filio in fi. ff. de aura. fu. tĩ ipse tenet hic ꝙ est ius vt hic. ꝯ latius ipse disputauit in. l. edita. C. de edẽ. Tu dic ꝙ si habemus respectũ ad materiã ante ipaz formatã dicit quđ facti et ita intelligant dcã iura aut postq̃ est in esse formata. et dicit iuꝛ vt hic. vt hic dicimus de possessione. qꝛ ad ipsam fabricandã ꝛ querendã req̃ritur factũ. vt. l. iij. in ꝑn. ff. de acquꝛ. poss. et dicit facti. bi. §. adipiscimur ꝛ. §. si vẽ. eo. ti. Sed ea acquisita dicit quđ uꝛ. l. peregre. m prin. e. ti. et. l. nõ eo minus. C. de li. cã. et nota. in. l. i. in prin. ff. de acquiren. possessi.

Omnium autem actionum alique sunt reales. alique personales. Personales est que ꝑsupponit debitorẽ obligatũ. sed realis non. sed ideo dcta eum ꝓpetit qꝛ possidet. ꝯ. d. Et diuidit in duas partes. ꝑ°. diuidit. ꝛ°. membra declarat. sequa ibi namq; nam totus iste tꝛ. procedit p diuisionẽ actionum. vt dixi. ſ. in prin. et hec est prima ꝛ principalis diuisio. ¶ Nõ. ꝙ sicut actio rite ꝛ recte ꝓponitur coram iudice. vt auc. offeratur. C. de lit. cont. ita etiam cotã arbitro vt hic. qꝛ iudici equipatur. l. i. cũ mã. ff. de arbi. et dicam. cũ glo. ¶ Nõ. etiam ꝙ pro omni re ꝓducte sunt actiones quod intelligẽ verũ si dicta res est in ꝓmertio nrõ al' secus. ſ. de inuti. stipu. in pñ. ¶ Nõ. ibi quibꝰ ꝙ relatiuũ quis vel qui. ponit aliquãdo declaratiue de quo p Bar. et doc. in. l. omnes populi in prin. ff. de iusti. et iuꝛ. et p Bar. Bal. et alios in. l. i. C. de sum. tri. et p Bal. in. l. illa tamen adiectio. ff. de le. iij. vbi ꝺcludit ꝙ aut qualitas que p relatiuũ quis vel qui adicit ꝓpetit cuilibz de suo gne et tunc ponit declaratiue. d. l. omnes populi et. d. l. i. aut non ꝓpetit cuilibz de suo gne et tũc aut relatiuũ ponit sine copula et ponit restrictiue. aut cũ copula ꝛ ponitur augmentatiue. ¶ Nõ. ibi sũma diuisio. ꝙ omnis bona diuisio aut est bimẽbris. aut ad bimẽbrez ꝺz posse reduci vt hic ꝛ glo. ¶ No. ibi aut in re sũt qđ actio realis ẽ actio ꝛ pcõsequẽs dicitur. ſ. eo. in ꝑn. lz ibi gl. dubitaueit. dic vt ibi dixi. ¶ No. ibi ex maleficio. qđ agens ex maleficio pot dicẽ aduersariũ sibi ꝺligaũ

et intendit sibi dari oportere. ꝺcor. glo. s. de iur nā. §. bella. q est exp
in. b. grece. § sed si ex delicto. ff. de fideiuss. dic vt. s. dixi. in ꝑn. in glo
magna. ¶ Nō. ibi sibi dari oportere formā q mediū ꝺcludēdi in ac
tione ꝓsonali de quo dicā cū glo. et. j. §. ꝓpri. ¶ Nō. ibi nullo iure
ꝙ qui tenet actione reali nō pōt dici aliquo mō vel iure obligat?
ꝓsonaliter sed realiter et grosso mō sic vt nōuit glo. magna. s. in
ꝑn. in glo. magna. ¶ Nota ibi pessi debat. ꝙ possessio parit aduer
sario actionē in rem ꝺcor. li. C. de alie. iudi. de quo ibi ꝙ glo. et doc.
bene facit. l. offitiū. ff. de rei vendi. dummō ex parte agentis insit do
minū q ꝙ ꝺsequens in rei vendicatiōe duo extrema habilia requi
runt viz dominiū ex parte agentis possessio vel detētatio aduersa
ꝓtestate rei restituēde. d. l. offitiū. et. j. dicam. ¶ In glo. ī ℣ si. arbi
tros. in fi. dic melius facit. l. pen. C. de arbi. sed cōtra arbitratore nō
ꝓponit actio q cōtra eo nō procedit ordinarie. vt nota. §. pe. in ti.
de libel. ꝺcep. § restat videre. et Bar. in. §. arbitror. ff. ꝙ sotio. q
arbitramentū est quedā trānsactio vt nō. glo. in auc. vt dif. iudi. §. i
¶ Ex quo nō. ꝙ arbiter et iudex equipant. li. ff. de arbi. et tam in
ꝑncipio iuditij ꝙ in medio et fine. In ꝑncipio eī q coram vtroq
porrigit libellus rite ꝺceptus vt hic. et in auc. generaliter. C. de epi.
et cleri. In medio. q sicut coram iudice fiūt ꝓbationes vt. l. quinq
ginta. de ꝓba. ita cōtra arbitro. l. pe. C. de arbi. que ꝓbationes faciūt
fidem in quolz alio iuditio. d. l. pe. in fi. qđ non est in ꝓbationib fac
tis cōtra arbitratore nisi fuerint ordine iuditiario recepte vt. l. fi. et
ibi Butrig. q Bar. q doc. C. de testi. ¶ Item in fine q sicut iudex de
bz iudicare sup toto. C. si aduer. rem iudicatā li. ita q arbiter. vt. l.
quid tamē. m ꝑn. ff. de arb. ¶ Item vtroq pōt statuere diem solu
tioni fiende. d. l. quid tamē. §. solutioni iuncta. l. si debitor. ff. de iudi
¶ Item vtroq fert smām in scriptis dcā. l. pe. iuncta. l. ij. C. de sen
ex peti. reci. ita dicit Flo. in. li. ff. de arbi. et lz sit extrauagans tamē
ad de alias ꝺformitates. q tpa que dant iudicatus a iudice dant
iudicatis ab arbitro. l. si cū dies. §. fi. cū. l. se. ff. de arb. iuncta. l. iiij.
§. si quis ꝺdempnatus. et ibi glo. ff. de re iudi. ¶ 2°. q vtroq iudi
cat eē sup accessoriis q eē sup materia q ꝙ ꝺsequens etiā arbiter iu
dicat sup fructibo lz de fructibo non fit ꝓprehensum in cōpromisso

nec etiã in libello vt est tex· cũ glo· sing· in· l· non distinguem? ℌ· de offitio· ff· de arbi· q3· forte debet intelligi scõm· l· ediles· ℌ· item sciẽ dũ· ff· de edi· edic· et dixi· s· in fi· pn· Et q3 de accessoriis possit cog noscere vẽ ca? in dcã· l· non distinguem? ℌ· itez non est cogend? q ita tz Jo· an· ex de arbi· c· ex pte q· c· dilecti de quo p flo· in· d· ℌ· de offõ 3°· sic iudex põt eadez die sup expẽsis q accessoriis omissis iudicaẽ l· paul? ff· de re iudi· ita et arbiẽ vt est glo· singulaꝛ· in· l· q q3 arbiẽ ff· de arbi· Quarto sic iudex põt iubere ex cã pncipalẽ corã se psonaliẽ apparere· l· fi· cũ ibi nõ· C· de pañ· ita q arbiẽ· d· l· nõ distinguem? ℌ· si dñs cũ glo· Quito vterq3 põt dare iuram· in litẽ vt nõ· gl· in· l· nõ ex omnib· ff· de arbi· Sexto neutri? valz snia otra ius ostitutionis vt nõ· glo· q doc· in· l· diem pferre· ℌ· stari· ff· de arbi· Septimo vterq3 facit litez suã male iudicãdo· l· pe· C· de pac· vbi petur iudici tñ equipaꝛ iudici non halẽti mex et mixtũ impiũ· q sic casus sing· Vnum tñ aduertas q lz arbitꝛ in predcãs casib· eq equipaꝛ mnoꝛib· mgrãtib· vt nõ· glo· in dcã· l· non distinguem? ℌ· si delibrãdi· Octauo vterq3 põt mulctare ad penã applicandaz parti vt nõ· glo· Bar· q Bal· in· d· l· non ex omnib· Et etiã adũ te q qñ arbitꝛ iuꝛ· de necessitate eligiẽ vt in cã suspitionis vt in c· cũ spũali· de offi· dele· est iudex delegatus· l· fi· vbi est ca? q ibi Bar C· de iudi· Prãt in plurib· scõm doc· Primo q iuditiũ reddi tur in inútũ· l· mtꝛ stipulatiõz· ℌ· i· de ver· obli· et apromissum in volentẽ· l· iij· ff· de arbi· Itẽ 2° corã iudice otrahiẽ hermoditiũ· l· q p? ℌ· fi· ff· de iudi· non coram arbitro· l· ij· C· de arbi· 3° non ognoscit arbitꝛ de pena apromissi· l· quid tñ· ℌ· fi· ff· de arbi· nisi scõm formã singulaꝛẽ· Bar· ibi quã tene menti lz Bal· otrariũ tenuerit in· l· i· C de hijs que pe· no· seus in iudice· l· si societatẽ· ℌ· arbitroz· ff· pro so tio· Quarto ex laudo de iure antiquo non dabiẽ actio· l· i· C· de arbi· hodie sic si fiat apromissum scõm· l· cũ antea· C· e· ti· seus ex snia iudicis· l· actoꝛi· C· de iureiuꝛ· Quito q snia arbitri etiã ex cã sui nã famosa non infamat· l· quid tñ· ℌ· si arbitꝛ· ff· de arbi· et ẽ tex· nõ· in· l· quid ergo· ℌ· ex apromisso· et ibi vide Bar· ff· de infami· vbi elegantꝛ dicit q si ex forma statuti sententia arbitri metur executionẽ· vt sententiã iudicis tũc infamaret q snia dici põt

et ex ea oriē actio sed sentētia iudicis semp infamat si cā sit famo/
sa.b.i.c.b.victus ff.de infami et.l.infamē.ff.publi.iudi. ¶ Sexto ad
sentētia iudicis tranſit in heredē.l.ſi cū hominē.et ibi late Bar.c
Ange.ff.de fideiuſ.et non inſtantia arbitri.l.diez.§.i.ff.de arbi.qđ
eſt vez etiā ſi cauſa ſit ocluſū et p arbitrū iam eſſet determinatum
in mente quid eſſet facturus vt ibi nō.Bar.et Bal.allegat Inno
extra de arbi.c.ex parte.et vide Flo.in.d.§.i. ¶ Tu addas alias
dūas. ¶ Primo q̄ ſi ſtat p iudicē quo minus in cauſa p̄cedat nō
curritur inſtantia ipſo iure ꝑ glo.in.l.ſed et ſi p p̄torē in p̄n.ff.ex q̄
cā.ma.ſecus ſi ſtat p arbitrū.l.ſi cū dies in p̄n.ff.de arbi. ¶ 2°.mor
te arbitri finit̄ opromiſſum et eius inſtantia.l.ſed et ſi interpella/
tus.§.ſi.et ibi nō.ff.de arbi.ſecus in iudice.l.mortuo.ff.de fideiuſ.
¶ 3°.clericus vel ſacerdos non p̄ōt eſſe iudex in actibo ſeculariū.l.re
petita cū ibi nō.C.de epi.c cleri.c tamē poteſt eſſe arbiter iux̄.l.nō
diſtinguemus.§.ſacerdotio.ff.de arbi. ¶ Quarto cōtra arbitro nō
habet locū reconuentio dā.l.non diſtinguem?.§.item ſi quis.c ibi
glo.Bar.et Bal qui allegat.l.ſi de meis.in p̄n.e.ti.et allegant ca
ſū.in.c.dilecti extra eo.ti.ſecus in iudice vt.l.ſi.et auc̄.et ſequent̄
et ibi hoc nō.C.de ſentē. ¶ Quinto iuriſdictio iudicis p̄ōt p̄roga
ri etiā tacite iuxta.l.i.et ij.ff.de iudi.ſecus in arbitro vt eſt caſus i
dā.l.non diſtinguem?.§.item ſi quis. ¶ Sexto ſi iudex recuſatus
vt ſuſpectus vltra p̄cedat p̄ceſſus eſt ipſo iurē nullus.l.i.C.ſi qua
prēdi.pote.et no.Bar.in.l.quia pōt tat.ad trebel.ſed non ſic in ar/
bitro q̄ p̄ceſſus tz.lz obſtet exceptio dā.l.non diſtinguem?.§.cū
quidā. ¶ Septimo re euicta p ſmām arbitri non dat̄ euictio ſe/
cus ſi p iudicē.l.ſi dictū.§.i.iuncta.l.non tm̄.ff.de euic. ¶ Octauo
arbiter non p̄ōt mulctā extraordinariā applicandā fiſco indicere et
iudex ſic ſi eſt de maioribo magiſtratibo dā.l.non ex ommibo.c ibi
glo. ¶ Nono maior.p.viij.annis minor.pp.de ofenſu partiū etiā ab
inferiore a p̄ncipe p̄ōt iudex delegari.c.cū.pp.extra de offi.dele.ſed
non p̄ōt eſſe arbiter.l.cū dele.ff.de arbi.et tōez dūe.vide p Ia.pñ.
et Jo.de imo in.l.quidā oſulebat.ff.de re iudi. ¶ Decimo furioſus
qui habet dilucida intervalla p̄ōt eē iudex ſed nō arbiter.l.cū furi/
oſus.iuncta glo.ff.de iudi. ¶ Undecimo iudex ſequitur ſententiam

sua; sed non arbiter vt nō. in. l. a diuo pio. ff. de re iudi. ¶ Nono decimo arbiter pōt esse in sanis vt. l. pedius et qō ibi nō. ff. de arbi. sed non iudex. l. ij. C. de dign. li. xij ¶ Tredecimo sūa iudicis venalis est ipso iure nulla. l. venales. C. qui. puo. non est necē. sed non sic in sūa arbitri. l. ita demū et ibi glo. ff. de arbi. et tōez dūe vide p imo in. l. diuus. ff. de re iudi. ¶ Quarto decīo iudex habet iurisdictionē sed non arbiter qz habet tm̄ notionem. l. ait ptor. §. i. ff. de re iudi. ¶ Decīo quinto iurisdictio iudicis ordinarij est fauorabilis et extendēda vt in. c. ¶. et §. de offi. dele. et nō. in. c. fi. de rescrip. nō sic in arbitro. l. iij. ff. de arbi. et dcā. l. non distinguemus. §. de officio ¶ Vltimo sūe arbitri eque vel inique stari debet. l. diem. §. stari de arbi. qz nō pōt vel appellari vel de nullitate dici vel recurri ad arbitriū boni viri dcō. §. arbitror. quod intelligo wz nisi expromissuz sit qd de iure deberet iudicare. qz tūc si non iudicat scōm ius qz absoluit odep̄nanduz non debet appellari nec recurri ad arbitriū boni viri sed dz dicere sūam nullam et sup nullitate tm̄ se fūdare. cō qz non iudi cādo de iure non seruauit formā sibi datz ergo sūa nulla. ita dicit singulariter Bar. in dcō. §. stari et. §. arbitror. Et hoc verū est nisi ex forma statuti coactus fuerit expromīt tere vt sunt cāe quictoruz qz a sentētia arbitri isto cāu appellabiē vt est tex. et ibi Bar. in. l. fi. ff. a qui. ap. licet vel non. secus in iudice qz semp appellatur et in magnis et in peruis cāis. l. et in minoribo. ff. de mino. ¶ In glo. ibi summa. al' in sentētia. Nō. ex ista glo. et semp allegatur ad hoc qd sub simplicibo ophendiē mixtū siue expositū. et iō scōm Jac. de butg et Bal. hic facit qd si statuto cauet̄ qd macelarij sunt immunes a collectis et aliquis sit macelarius et piscator qd iste etiā erit immunis Item inducit ad vulgarem. q. si quis hz potestatē legitimādi spureos. Item incestuosos. qd si quis sit spureus et incestuosus simul legitimari poterit. arg. huius glo. et. l. ij. cū glo. ff. de ver. obli. Sed bar dic in dcā. l. ij. qd ex benigitate mixtū otinet̄ sub simplici. vt est ca? in. l. si ita in p̄n. ff. de libe. et postu. vbi illud tenet vnde cū legitimare procedat ex benignitate principis late debet interpretari. l. beneficium. ff. de constitu. prin. secus in odiosis vt est tex. in. l. vim passam §. prescriptione. cum ibi nota. ff. de adulte. Item etiam secus est

est de rigore iur. p hoc Bald. hic allegat tex. in l. quid ergo. ff. ite
si alterius iuncta l. i. ff. de infam. vbi videt innui q̃ oprehẽda
tur mixtũ ex sñia. et non ex ꝓpo significato q̃ sic interpretatioẽ que
non cadit in statutis vel penalibꝫ. et hoc ibi sequitur. Ange. lz alia
tõne q̃ aut sum? in insepabilibꝫ et iudicam? de mixto sicut de sim
plici. al' secus vt in auc. de non eligen. scõo nub. in pnc. sed Jo. cal.
et Jo. an. in c. at si clerici. de iudi. tenẽt simpliciter q̃ tal' legitima
ti non potuit. p dcm. ff. pscriptioẽ sed Riaph. auma. in dcã. l. ij. dicit
aut talis legitimatio non est piuditialis vt q̃ sit prẽ viuo eo pos
tulante q̃ tũc late debet intelligi et oprehẽdit casũ mixtũ et sic non
tm̃ ex pte legitimãtis. d. l. benefitiũ ꝫ etiã ex pte legitimati. vt est
tex. no. in l. fi ita facta. ff. de iniusto. testa. vbi ex heredatõ que est o
diosa facta sub simplicibꝫ oprehendit casũ mixtũ et hoc iõ pcedit
q̃ p dictionẽ. ve ibi posita apparet de mẽte testãtis. si autẽ esset alte
ri piuditialis. vt qñ fieret legitimatio p? mortẽ patris. iuxta no
ter doc. in l. gallus. ff. et quid si tm̃. ff. de libe. et postu. tũc isto respec
tu est restringenda l. ex facto. ff. de vul. et pupil. et ita intelligat. d.
ff. pscriptione. Sed quidã doctor solepnis. d. An. de sci. de are. in q̃
dam suo tractatu natalium in scõo libello in cã mãli. Rsi. ꝫ iur. hoc
quero aliquis hẽt ptatem legitimãdi ac. tz in effectu quod dixi fm̃
Riaph. et p oscquens dicit q̃ si habet respectus ad occssionẽ grẽ. q̃
tũc late põt intelligi fm̃ opi. Bal. et potuit talẽ spureũ q̃ incestuosũ
et sic mixtũ legittimare. vnde nemine otradicẽte potuit legitimaẽ
sed inspecto effectu legitimatois odiosa est talis legitimatio ꝑ hoc
facit qõ habet in. c. ij. de fi. presbi. in vi. et ideo non oprehẽderet ca?
mixtus in piuditũ tertij et ita intelligat opi. canonistaꝝ ar. nõ. cũ
fi. in l. vrna. C. de in ius vo. Sed Jmo. in d. l. ij. dicit q̃ respectu le
gitimationis dz late intelligi vt est ca? qui decidit istam qõez in. c.
q̃ dilecto. de osang. et affi. facit dcã. l. benefitiũ. sed non in legitima
tore siue legitimato dcõ. ff. pscriptioẽ. et ita dicit Jo. an in spe. qui fi
liũ le. in fficia. tu autẽ dicas q̃ etiã ex parte legitimationis et legi
timati est late interpretãda qñ nõ tractat de piuditio tertij fm̃ opi
Riaph. In glo. in R. in rem. ibi quia rem concomitatur dic de rei
vendi. vtili vel directa dicam. j. eo in glo. posidebat. In eadẽ glo.

in fi. dic melius facit tex. in l. quis ergo ca⁹. ff. de prec. ¶ Sed extra glo. instat quia actio in rez scpta rem ꝯmitat et tij non est realis vt. j. eo. §. quedā. sed solue vt ibi videbitis quia ius agendi ex reali oriē ex ipa re et ipi rei optit et ꝯtra ipaz rez vt ꝫ et in simili dici? de seruitutē debita fundo. ff. de neg. gest. l. qui aliena. §. fi. et dicam j §. px. et sic in actioē psonali in rez scripta vt dcō. §. quedā. ¶ In glp quas in fi. et in glo. dare. et in glo. facere in fi. dic has glo. statu declarabo. j. eo. §. in glo. in ℞. alijs. ¶ In glo. alijs ibi nec em̄ de hijs s. dixerat. Nō. ex glo. q appellatione ꝯtractus ꝯphendiē quasi cō tractus Tu dic q̄ hz glo. reprobat istam p̄maz tij Bar. in. l. i. in p̄n ff. e. tz istaz q̄ rep̄hensio glo. hic videt̄ p̄cedere scōm ordinē titulox positox in isto libro. sed ordo iuē. osultox in. ff. est ꝯtra. q̄ p̄mo ibi ponit̄ de obl. ex ꝯtractu i°. de obl. ex malefitio vt. l. i. vsq; ad. l. ex malefi. in p̄n. ff. e. et postea sequit̄ q̄ dici t̄ de varijs figuris cāx et poit̄ de obl. ex quasi ꝯtractu vl ex quasi malefitio dcā. l. ex malefi. §. i. q̄ p totam. l. ¶ Ex quo sequit̄ scōm Bar. q̄ de mēte iuriscōsulti ibi fuit q̄ ex quasi delicto vl ex quasi ꝯtractu sint ex varijs figuris causax. ¶ Nō. ergo scōm Bar. q̄ appellatioē ꝯtractus non venit quasi cō tractus fortius dico q̄ etiam scōm ordinē Impatoē hic non ꝓprehendit quasi ꝯtractus appellatione ꝯtractus al̄ non fuisset necessariū q̄ poneret̄ titulus de obligationibo ex quasi ꝯtractu nec de obl ex quasi malefi. et istaz sentētiaz hic sequit̄ Bal. allegat tex. in. l. ex ꝯtractibo. ff. e. qō facit ad no. in auē sactanēta. C. si aduer. vēdi. vbi statutū logps in ꝯtractu trahitur ad quasi contractum vl ad ꝯtractum improprie qō doct. ibi intelligunt procedere ꝓpter periculum iuramenti al̄ secus q̄ illud esset ex extensione. et non ex ꝓprio significato. q̄ non hz locū in penalibo vl odiosis. l. quicquid astringē. de. ff. de ℞bo. obli facit. l. omnē cū glo. ff. de iudi. et. l. labro. q̄ sabinus et quod ibi Bar. ff. de ver. sign. et. l. explām in. p̄n. ff. de pac. iuncta l. cū ostendimus. §. pe. ff. de fideius. tu et. l. de etate. §. qui interrogatur ff. de īterro. act. ¶ Et sic etiā facit si statuto caueē q̄ mulier nō possit quasi ꝯtrahere sī certa solep̄nitate. an sine dcā solep̄nitate potuerit quasi ꝯtrahere certe sic. l. apud iul̄. §. fi. q̄ ibi Bar. ff. ex quī cā in pos. ea. de quo etiam p Bar. in. l. more in p̄n. ff. de acquī. hereditā

et p Bar. Ang. et Imo. in. l. nutu. §. i. e. ti. secus si statuo. dicat̃ q̃ si
ne dcā solempnitate non possit se obligare. q̃ tunc non poterit adi
re hereditatē. vel al̃ quasi otrahere cū ex eo obligaret̃. s̃. de obli. ex
quasi otractu per totum ita dicūt doct. in dictis locis. ¶ In eadē
glo. ibi de ac. et obli. l. i. in p̃n. no. ex glo. q̃ oditio furtiua dicit̃ ex
variis figuris cāx. Idem notauit in dicta. l. i. in p̃n. et. l. si pro fure
§. i. ff. de odi. furti. sed in dictis locis Bar. et doc. damnāt glo. q̃ i
mo oditio furtiua est ex malefitio. l. si ambo. §. i. ff. de ꝓnsa. et. l. si
mulier. §. fi. ff. rerum āmo. et hoc videt̃ sentire quedā glo. interli
nealis in. l. si seruus quē in Vbo non habet̃. ff. de ac. emp. dicunt tm̄
q̃ eius nā effectualiter est varie figurata dcā. l. si p fure. §. i. Dz si
tu velles subtilizare posses dicere q̃. l. si ambo. §. i non ꝓbat ad qđ
allegat̃ immo innuit expresse otrariū. nam ibi pomit̃ regula q̃ quo
tiens ex malefitio oritur actio pecuniaria põt fieri ꝓnsatio. q̃ pomit̃
exemplū in actione furti postea ibi in Vbi. idem est. pomit̃ extentio
qm̄ oditio ex causa furtiua ergo non ꝓhendit̃ oditio furtiua sub
illa regula q̃ actio que oritur ex malefitio cē. al̃ non fuisset necessa
riū ibi dicere p modū extēhois in Vbi. Idem est nec etiā dcā. l. si mu
lier in fine ꝓbat q̃ ibi dī. q̃ actio rerū āmotaꝝ descendit ex delic
to et tm̄ non finit̃ anno sicut non finit̃ oditio furtiua et sic non seq̃
tur necessario q̃ oditio furtiua sit ex delicto. vt actio rerū āmo. lz
non tollat̃ anno vt nō tollitur oditio furtiua. et sic in hoc tm̄ equi
pent̃. Quapropter Valic. lz ista non dixerit in dcā. l. si p fure. §.
i. tenet q̃ etiā respū origimis sit ex variis figur̃. cāx ex eo q̃ cāe p
sonaliū sūt delicta vel quasi otractus vel quasi vt h̄ cāe vero
realiū sūt ius dm̄j vel quasi vt hic. Si ergo inuenit̃ aliqua actio
habens vtrūq̃ p sua cā habemus eam dicere nasci ex variis figuis
cāx. sed oditio furtiua est huiusmodi igit̃ cē. qđ ꝓz. q̃ ex parte rei
causat̃ ꝓpter delictum ita intelligat̃ glo. in dcā. l. seruus quē. ex p
te actoris causat̃ ex dño vel quasi. l. i. ff. de cond. fur. ergo nascitur
ex variis figuris cāx. dic tu qđ eē datur otra heredē eē de eo qđ ad
heredē non puenit vt. d. l. si pro fure. §. i. lz reglē otra in. l. i. ff. de p
ua. delic et ibi Bar. ¶ Nō. ergo ex tex. et glo. formā libellādi in ac
tionibus psonabilibo q̃ intento aduersarium si est in dando michi

dare oportere si in faciendo facere oportere q̃ aliquis est obligat? ex ꝯtractu vel quasi delicto vel quasi vel ex variis figuris cãz vt hic.

¶ Tu aũt gñaliter et vniuersalit̃ in vnoq̃z libello siue in rẽ siue in psonaz aduertas q̃ sic apud logicos argumentũ ꝯsistit effectualiter ex tribꝰ ſ. maiori ꝓpositione minori q̃ ꝯclusioẽ vt dixi ſ. in ꝓn ita vnusquisq̃z libellus effectualiter ex tribꝰ ꝯsistit ſ. ex narratioẽ facti et cã que est loco minoris ꝓpositois ex qua minori ꝓpositioẽ sequit̃ necessario ꝯclusio argumẽti ita ex dcõ medio ꝯcludẽdi necessario sequit̃ ipa ꝯclusio libelli de quo dicã j. ꝑ. ff. de quo dicit bar in l. si ꝑus ff. de op. no. nun. ℞ si. v. oppoꝯfessoria debet ꝓponi q̃ꝛ ergo q̃ factũ narret̃ ex quo resultari possit aliqua actio et sic cã remota inserat̃ q̃ insit mediũ ꝯcludendi et demũ ꝯcludat̃ ꝓmo dixi q̃ requirit̃ q̃ factũ talit̃ narret̃ naz dz tale factũ q̃ cã narrari et ita cõgruent̃ q̃ ex eo possit resultari actio alꝯ secus vt puta qꝛ nõ debes dicere peto a te ꝑ. qꝛ rep est in frãtia nã ex isto fcõ q̃ ex ista cã m̃ nõ datur actio ꝯtra te ita dicit glo. q̃ doc. in l. i. in ꝓn. ff. de eũ. vnde debet narrari qualiter vendidi tibi libz. ¶ 2°. dixi q̃ oportet q̃ insit mediũ ꝯcludendi vt puta in actione ex empto qꝛ dices qm̃ vendidi tibi libz pro ꝑ. et tradidi q̃ ptium non soluisti m̃. l. iul. ff. offerri. ff. de acti. emp. ¶ In actione ex locato dicas qꝛ locauí tibi domuz pro vno anno pro ꝑ. et habuí patientiã pro toto tpe. l. eden. C. locati. ¶ In actione negꝰ gesꝰ dicas q̃ vtilit̃ gessi negotia tua vel vtiliter gerẽdo negotia tui absentis ex pẽdi in eis centũ. ¶ Itez q̃ agit̃ ex stipulatu debes dicere qꝛ est certũ q̃ certũ deducit̃ vel ecoñ dicas qꝛ incertũ q̃ incertũ deducit̃ ad ꝯgnoscendũ vtrũ agas ex stipulatu vel certa ꝯditione ſ. de ver. obl. in prĩ. ¶ Itez in ꝯditione inde debes in medio ꝯcludẽdi dicere q̃ ignoraãter soluí ita elegant̃ dicit Bar. in d. l. si prius in dcõ ℞ si. v. op. et l. certa ꝯditio in prĩ. ff. si cer. pe. et l. interdũ post mediũ ff. de condi. inde et dicam j. prox. q̃ nõ. ¶ Dixi etiam q̃ requirit̃ cã dicas q̃ sufficit cã remota vt puta qꝛ vendidi lz proxima non apponat̃ lz causa proxia in libello etiã posset apponi vz ad que ꝑ. de prĩa es michi obligatus qꝛ satis est q̃ libellus ꝑsumptiue concludat. l. omñs. ff. lutius et ibi Bar. ff. que in frau. credi. qđ qualiter intelligat̃ dic vt dicam j. eo. ff. si in fraudẽ.

circa p̄n. et sic ius p̄supponit q̄ si vendidi et tradidi tibi librū. et tunc fuisti obligatus ad pretiū quod de p̄mi. etiā sis obligatus. ar. l. hiue possidetis. cū ibi nō. C. de proba. ita dixit Bar. in. l. i. in p̄n. ff. de eden. et Cy. Bal. Salic. et oēs in. l. edita. C. de eden. et vide oīo Bar. in. l. et an eandem. §. actionis. ff. de exceptio rei iudi. ¶ Et aduertas q̄ q̄ñ cā exprimit̄ proxima vel remota oportet q̄ non habeat vim alicuius negationis vtputa dico q̄ mutuaui tibi centū. q̄ sic hoc non habet annexā negationē circa obligationē et sic cām p̄xima seruus si haberet negationē annexā circa obligationē. vt si dico peto centū que mutuaui et ad que fuisti michi obligatus et non addo verbum es obligatus. nam tūc includeret̄ negatio. nec isto casu sufficeret talis expressio q̄ non ꝯcluditur q̄ de p̄senti sis obligat? ita nō. Cy. et ibi doc. in. l. edicta. in. iij. q. p̄ncipali. ff. de eden. et not. Bar. in. l. certū. §. i. ff. de confes. ¶ Quarto dixi q̄ requirit̄ ꝯclusio p quam ꝯcludatur otra partē aduersam ad dandū sibi vel faciendū p̄ut narratum est. seruus est in officio iudicis. quia iudex ꝯcluditur vt. s. dixi in p̄n. ¶ Vnum tamē aliud cōiter solet apponi in libellis ante ipsius libelli ꝯclusionē immediate q̄ est supuacaneū. viz pluries amicabiliter interpellatus dare vel facere recusauit ac. nam ista et similia sunt in libello supflua q̄ interpellatio ex̄ iuditiū ex verbamitate fit. l. quidā hyberus. in p̄n. de serui. vr. predi. et ibi Flo. et. l. si debitores. et ibi doc. C. de pig. nisi quādo vellet dicere quid p̄us erat in mora. vt de casu sit obligatus et dies nō erat obligatioī positus iux̄ l. si et legati cā. de ver. obli. vel vt cucurisse intelligant̄ vsure vel aliō quod ꝯsequi posset ex mora. vt. l. q̄ te cū mā. ff. si cer. pe. et. l. mora. ff de vsu ¶ Vnum aliud addat̄ cōiter bon̄. q̄ etiam est supfluū immo nociuum q̄ instruis aduersariū de p̄bationibo tuis. viz q̄ dicunt et predcā fuit ꝯfessus plur. in p̄sentia testiū fidedignoꝝ ac. nam hoc non est necesse exprimi. q̄ si p̄bares postea dictā ꝯfessionē ex̄ iuditium etiā si nō diceret̄ hoc in libello deberet sequi ꝯdēp̄toria. q̄ cōfessio partis ltūme etiā ex̄ iuditiū est p̄bata p̄batio vt nō. Bal. in. l. deo nobis in p̄n. C. de epi. et cle. et nō. idem Bar. in. l. admonendi de iureiur. facit quod nota. glo. et ibi doc. in. l. victus fustium de insami. et. l. capite quinto et ibi Bar. ff. de adult. facit quod nota. bar.

in simili in l. eos in pn. ff. de falsis et sis tu semp cautus vt psonas res locū et tēpus deducta in libello debeas ad minus duabus demōstrationibus declarare vt l. forma in pn. et ibi Bar. ff. de cēsi. et l. si quis in fūdi vocabulo et ibi glo. et doc. ff. de le. i. et in l. si rex aliquis in pn. ff. de rei vendi. et no. plē Bar. in l. demōstratio in pn. de odi. et demōstratio esset talis res vel psona que essz singularis. vt gallopēsus et nō. glo. in l. hac osultissima. C. qui tes. fac. possu. ¶ Forma ergo tu substātialē et neciō libellus in qualibet actioē psonali ponendo exm in spē in actione ex vendito hoc mō viz. ¶ Coram vobis dño potestate bonj ce. qd iudici libellus est edendo. l. i. in pn. cū ibi no. ff. de edē. apponit titius gaij de fiemicastello dicēs q vendidit Sempronio martini de assinellis vnū. ff. vetus mozc nouissimo cooptuz corio albo cū talibo et talibo signis pro decē duc. ¶ Et dcm. ff. vetus eidez tradidit nec ptiū pdictuz recepit quare dictus titius petit p vos dcm sempronū odepri et odepnatuz cogi et apelli ad dandū et soluendū sibi quantitatez pdictaz dcōz. p. duc. et est libellus pfectus. ¶ Aduertas tij q vtile est semp apponi illam clausulā gnalez videz sup quibo ommibo et singulis peto ius et iustitiā michi ministrari vt in. c. ij. et ibi doc. extra de ordi. cogni. et etiam est vtile addere non tantum dicto modo sed omni alio meliozi modo quo fieri potest de qua clusula vide Jmolam in l. si cum nulla. ff. de re iudi. Et de virtute huius clausule iustitiam ministrari ce. dicam. j. ¶ Item est necessarium et vtile q apponas vnam aliam clausulam videlicet non astringēs se ad probandum non necessaria de qua in l. habebat et ibi Paulus de castro et Ange. ff. de instito. et per Barto. et alios in l. diuus. ff. de re iudi. al autem nisi actoz apponeret dictam clausulam omnia deducta in libello per modum substantie siue per modum cause siue per modum qualitatis principlē vel incidenter etiam si directo non facerent ad cāz deberet probari. l. actoz. C. de proba. et dicta. l. diuus. cū glo. et Bar. ibidem seuus in reo qz non est necesse q in suis defensionibus illam clausulam apponat quia potest vti pluribus etiam contrarijs exceptionibo vt in. c. nullus pluribus et ibi Py. de regu. iuc. in. vi. fortius dico q etiam si reus assumat in se et sponte et expresse onus probandi et non probauerit non tamen dz odepri nisi

actor ꝓbauerit intentõz suam. vt. l. qui accusare. C. de eden. q ita nõ glo. nõ. et ibi Flo. in. l. circa. ff. de proba. ¶ Additur etiam in libellis et petit expensas cẽ. nam nisi hoc dictum fuerit lz iudex possz ex se in expensis victum odempnare quia emergunt post litem contẽ. vt. l. ediles. §. item sciendũ. ff. de edi. edic. non tñ teneretur victori ad interesse si non faceret odempnatõz expẽsarz non petitarz. qz istud officiũ respicit ꝓuatã vtilitatem. lz glo. in. l. fi. C. qñ prouo. nõ est ne ces. teneat otrariũ et male ꝑm doc. ibi ita dixit Dy. et Bar. in. l. iiij §. hoc autẽ iuditum. de damp. infec. ℞. quinto querit Dy. cẽ. Nõ autẽ est necesse qõ expmas in libello mere ciuili locũ et tps celebrati otractus vt probaf in. c. abbate sane. de re iudi. in vi. q nõ. Bar in. l. i. in ꝓn. ff. de eden. nam sp intelligif expressus locus et tps qõ vtilius est ipi actori. l. tõ §. si p venditorem. ff. de actio emp. et ibi Bar. nisi esset cã que infamaret. qz tunc locus et tps sũt exprimẽda et. l. pretor. in ꝓn. ff. de inuif. et ibi bar. q idem nõ. Bar. q Bal. in. l. edicta. ℞. si querif ergo an tps cẽ. vbi dicit qõ lz hec in libello expm mere nõ tenearis tñ in probationibz dz probaf tale tẽpus obligationis quod esset ante litẽ contẽ. tõ est p. l. non videf. ff. de iudi. nec requirif qõ probet determinatũ tps ꝑm Jo. an. in dcõ. c. abbate sane. quod tene menti. ac etiam non est necesse qõ nomẽ actionis in libello exprimaf vt in. c. sicut. q. c. exaĩata. et ibi doc. exẽ de iudic. et disputat glo. et doc. in dcã. l. i. in ꝓn. ff. de eden. et doc. in dcã. l. edicta sed tñmõ requirif qõ factum taliter narref ex quo in spẽ resultet aliqua actio. finaũt actio exprimeref et ineptef fcm. t ñ fuerit vtiter narratũ non nocet ita dicit Jnno. et doc. in dcõ. c. examinata. q bar in dcã. l. i. in ꝓn. et. l. insulam. ff. de ꝓscrip. verb. et doc. in dicta. l. edicta tõ autẽ qz si sñ expressione actionis ꝓcedebat libellus. ergo eodẽ mõ si expmaf q male ar. l. i. §. i. C. de rei vx. actio. q hº vult glo. nobal. q Ange. in simili in. l. vltimũ. ff. si cer. pe. vbi dicũt qz ĩ casibz in q/ bus nõ requirif libellꝰ vt est in iuditijs executiuis q sũmarijs iuxta d. c. sepe. de verbo. sig. qz si fiat libellus etiã ineptus nõ nocet. q hic vides ex ꝓdictis qz pº debes petẽ qz odẽpnef q̃ qz petaf qz opellaf q sc añq̃ petaf executio. Quid autẽ si pº petẽs cogi q opelli ad dandum et soluendũ antq̃ peteres odẽpti an procedat libellꝰ q bar. in. l. i. C

ē execū.rei vendi.et ibi Bal.q doc.et Bar.in.l.si cū nulla.ff.de re iudi.tenēt q non p dcāz.bi.q non debet inchoari ab executione.seus tñ dicāt si in eodē libello dicat peto cogi q opelli et ad predā cō dēpti q ordine intellectus non sc̄pture.videt ꝓmo peti odēpti ar.l talē.ff.de here.instī.bñ facit.ſ.de inuti.stip.ſ.itez si quis ita.et qđ ibi scripsi.q ita tu teneas lz Raph.et Jo.de imo.in.l.in sūma in pn p illuz tex.ibi dū dicit solui iussit vel pstari cē.et ibi q iudex ait solue quod petitū est cē.qui tex.optime facit in veritate pro eis.ff.de re iudi.dicāt q etiaz qñ simplicit petit cogi q opelli et non addat et odēpti procedat libellus.ñō scōm eos q eo ipso q porrigit libelluz vē tacite protestari q ordinarie procedat cognoscat et decidat ar.nō.in auc.offeratur.C.de litz.contz.q auc.libellū.e.ti.Sed pro opi Bar.multuz facit quod nō.singu.Bal.in.l.ij.C.de executi.rei iudi. vbi dixit q ex oclusione ophendit an executive vel ordinarie peti erit procedi et sic in instrō guarātigiato quod habet executionem patam ex statutis si petijt odēpti non executive prout est nā dicti instrumenti etiam ordinarie procedet.¶ 2°.pro hoc facit elegans dcm Bal quem sequit Ange.et Jmo.in.l.heredes mei.ſ.cū ita.ff. ad treb.vbi dixit q dispositio testatoris lz nāliter hēat eandē caritatē ad neptē sicut ad nepotē tñ de vtroq disponendo vē regulasse dispositionē suaz more statutoz quibo mares feminis pferunt.sed in cāu nrō.l.disponit q ab executioē non inchoet igit pro hoc facit qđ.j.dicā in simili.¶ Posset tñ opi.dñoz meoz saluari si in narratione mō aliquo appareret de intētione libellātis q vellet etiaz odēpti et in fi.libelli subicēret illam clausulā petēs in pdictis iustitiā ministrari cē.q scōm Calda.q Ant de butrig.in dcō.c.ij.de ordi.cogni sup omnibo narratis vē fieri petitio et conclusio vnde dicāt si narrat petitoriū et possessoriū licet in altero tantum fiat oclusio libelli tñ super vtroq pōt fieri odempnatio virtute illius clausule per illud.c.quod est valde singulare in practica.¶ Sunt tamen aliqui q maxime in criminalibo qui addunt in oclusione libelli videlicet peto dcm Sempronium odempnari scōm formā iuc.et statutoz bñ pro quo bñ facit.l.ij.C.quemadmo.testam.api.ibi secundum.l.mo resq locorum.sed tu si aliud facere potes ista verba non apponas

qz cum copulatiue loquaris · si statuto aliud ꝓuideret quã secundũ
ius cõe videris intẽtasse duo remedia ꝯtraria ꝯtra · vbi repugnãtia
de reg · iuẽ · si autẽ sũt ꝯformia vnum et non duo remedia debes eli
gere · l · qp in heredem · ℣ · eligere · q qõ ibi lõ glo · ff · de tributo · et p ꝯse
quens incideres in dubitationẽ de qua tñ vide terminatũ p Bar · in
l · retũ ãmotatũ actio · in fi · ff · retũ ãmotatũ · Aliqui alij dicunt in cõ
clusione non copulatiue sed alternatiue videlz · peto eum ꝺẽpnari
ꝯ formã iuẽ · aut statutoꝝ boñ · Qõ an et qñ procedat · qz regulariter
non procedit · Vide Bal · q ſiaph · q Jo an · de imola · in · l · gallus · ℣ · si
eius qui · ff · de libe · et postu · ¶ Solz p aliquos in fine libelli addi viz
saluo iuẽ · addendi mutandi ꝛc̃ · que clausula non est necessaria q mi
chil valet · vt nõ · oñs doc · in dicta · l · edita · et Hosti · q cano · in · c · in
ter dilectos · eꝝ de fi · insti · qz etiã sñ dicta clausula põt corrigi muta
ri et cumulari vsqz ad litem ꝯtestatã et non põt refectis expẽsis · vt
est tex · cũ glo · in · l · qui iuditio · ff · fami · her · quod est retũ nisi fuerit
libellus p aduersariũ acceptatus in aliqua parte · et maxime in spẽ ·
qz tunc amplius corrigi non põt · l · si cũ precũ · et ibi hoc vult Bal ·
de libe · cã · vnde cautela est vt acceptẽt maxime in spẽ qõ facit pro
reo ne amplius mutari possit · vt no · Bal · ſiaph · et Jmo · in dicta · l ·
gallus · ℣ · quidã recte in · ij · calũp · de libe · et postu · Sed aduertas ꝑ
Bal · in dicta · l · edita · in repetitione quã fecit P adue in v℣si · item du
bitaẽ de illa clausula saluo iuẽ · addendi vel minuendi ꝛc̃ · qõ pdic ·
ta procedũt qñ dixit saluo qz tunc isto casu etiã si aduersarius cõ
sentiat michil opatur · qz ad ius se retulit protestans et tñ vt dixi
ius non vult qp possit mutari post litẽ contꝛ · Deus dicit Bal · si di
cat saluo michi arbitrio addendi et mutãdi ꝛc̃ · qz isto cãu non retu
lit se ad ius · ar · l · iij · in cõe sui · C · de here · insti · quasi bal · innuit qp
tali cãu si aduersarius non ꝯtradicat tali ꝓtestationi qp opabiẽ vl
tra quã ius ei pmittat et sic poterit mutare etiã post litẽ contꝛ · qõ
si est verꝝ est sing · dcñ · p ℌ° facẽ qõ no Bar · in simili ꝺminatioẽ iu
ditꝛ · in · l · si finita · ℣ · iulꝰ circa pñ · de dam · infec · ℣si · q° quero vtz ĩ ci
tatioẽ ꝛc̃ · ĩ fi · p ℌ° facit · qz ex tacito ꝺsensu nõ dico expsso põt remit
ti iramentũ calũpnie · l · ij · ℣ · qz veremur · de iura · calũ · p ℌ° glo · ꝛdi
in · c · in cãis de offic · dele · et est glo · nõ · in · bi · de priuile · scho · li · pij ·

Tñ ↄtr̃ariū dico q tenẽ p l codicillis ℔ fi cū ibi nō de leg ñj q l ñeo pōt de le i et p dcm̃ Bar in dcā l heredes mei ℔ cū ita de quo s diri ac etiā qz ℣buz arbitriū a iure intelligiẽ scōm ius q nō scōz metā wlūtatez iuẽ nō im l si sic de le i et auc ad tẽp mendū in ver videbiẽ q l i ff de l ij igiẽ qc̃ Et tene m̃ti ppetuo q ad duo sem p in libello est aduertẽduz pmo ad mediū ↄcludendi si est aptū de q dicā j pp ℔ et ad ↄclusiōz libelli De alijs intermixtis parū sit tibi aure ar l que extrinseaus in pn de wr obl qz mediū ↄcludendi et potissime ipa ↄclusio sunt illa que regulāt ampliāt declarāt q re stringūt ipsū libellū et illa sunt sp ponderāda vt nō Inno q cano in c sup lr̃as eẽ de rescrip et Bar in l aurelius ℔ stich de libe le et idez Bar in t oiñs ℔ recte ff de fur q p Cy in l nec exẽplo C de fal et p Bar q doc in d l edita et p Bal in l ij in fi C de peti here vn de alibi dixit Inno non est ius quid narrẽ sed quid ↄcludaẽ eẽ de foro ↄ pc c cū sit et est tex in c ex pte eẽ e ti p h° facit optime qđ habẽ in l i de inoffi do ibi ↄquerẽtibꝰ qc̃ ita dicit Bal in d l edita in ℣h vij pncipaliter querit vtz ↄclusio qc̃ Ex quo sequit q si dico ago ↄtra titiū qz ipe possidet talē domū hereditatis seu ptinẽt ad me tamꝫ ad eius heredē q dñm Quare peto me declarari here dē et dñm q titiuz ↄdempri ad restituendā dcāz domū tunc talis ↄclu sio est duplex ꝓpter diuersa media ↄcludendi quoz vnum respicit petitionē hereditatis aliud rei vendicatiōez q ideo nō procedit si ex cipiaẽ ante litẽ cōtes al seaus l fi C de anna excep et qđ ibi p glo et doc ℣maūt esset vna ↄclusio lz essent due cāe seu media ↄcludẽ di tūc non dicit intẽtata misi vnica actio que magis ꝓprie inferẽ in suam cām vnde si petit se declarari dñm erit ↄclusū in rei vendicatio ne si se heredem concludit in petitione hereditatis ita dixit notāter Bal in dcā l ij in fi de peti heredi Vnuz tñ addas nec obliuisca ris q etiam si non petaẽ condempri sed sic dicit q narrat qualiter ꝑ sunt sibi debita ex cā vendicationis libri et in fine libelli cōcludatur quare peto declarari actionem michi ad dicta ꝑ competere dic q procedit libellus ac si in spē peteret ipm ↄdempri iste vī ca? im l si finita ℔ eligāter ff de damp infec et ibi Bar Ang et doc Addas aliud q vnusquisqz libell? sustẽtat lz in eo sint ẏba improꝑa

vt in.l.sed si possessori.ff.i.et ibi butrig.et bar.et doc.ff.de iur iur. et bar.q doc.in.l.i.in fi.C.de vsufr.et bar.in.l.fi olei.C.locati et bar in.l.fi pus.de op.no.nun.Ysi.q°.otra h° oppono ego dixi cc.q3 Yba sp debent intelligi sm subiectā mām.d.l.sed si possessori.ff.i.et idem in mia iudicis qui dz esse pitus et ppe loqui.vt est glo.fin.et ibi Flo.in.l.et puto.ff.i.ff.fami.hercis. Sed vnū tene menti ptuo q qm ignoras que actio vel qs remedium tibi opetat vel quo debeas cō cludere in libello.forte ppter factm intricatū vel multitudinē factoz vel ppter dubietatē iur osulo q factum ogruēter narres et demun in oclusione nichil in spē petas nec aliquid specificū concludas.sed simpliciter in fi.libelli dicas sup quibo omnibo et singulis peto ius et iustitiam ministrari simul diuisim copulatiue alternatiue singu la singulis ogrue referendo q omni melioi mō cc.nam talis oclusio est tante importātie q vē deducta omnis actio et omne remediū cō potens et resultās ex narratis.d.c.ij.de ordi.cogni.et qs ibi doc.q3 si dicta clausula opatur q sup omnibo narratis possit iudicari etiā in spē qm in aliquo narratoz fit oclusio vt dixi.s.sm Calde.et Ant. de butri.ergo multomagis qm in spē nō ocludit in aliquo quod te ne cordi.lz in.d.c.ij.Inno.dixit q p illam clausulam illud qs est minimū narratoz in libello veniat in odempnatione ar.l.semp in sti de re.iur.sed quod.s.dixi coiter tenetur vt ibi dixit An.de butri. In glo.nullo iure ibi q3 tunc duobo modis accipit cc.Adde tu q etiam notauit glo.s.in pn.in glo.magna ibi tm grosse dicā pōt cc. vbi glo.dixit q lz fit aliqua obligatio in actione reali non est ppa sed larga et grosso mō accepta. In eade glo.in fi.dic quidā dāp nant istam glo.qm actio de peculio est in rem.l.quesitū in pn.ff.de pecu.et tm inest obligatio qs patet q3 ei accedit fideiussor.l.fideius. sor obligari.ff.i.ff.de fideius.sed dic q Oe.tenet glo.p istū tex.ibi nullo iure cc.et sic vniuersaliter negatiue. Oeterea si esset obli gatus non liberaret si sine sui culpa desineret possidere.l.finaūt.ff. possidere.ff.de rei vendi.non obstat dcā.l.quesitū.qm actio de pecu lio hz mtez.s.obligatiōz q otractū ex quo resultat obligatio serui q tenus respicit ipm seruū non autē quatenz respicit dnm nec illi ob ligationi que vē respicere dnz accedit fideiussor nec dce leges pdce

hoc dicere et hoc habito respectu ad sui origine scdm quā cā orīē ex
otractu et hz mrēz ſ. obligationē ff. de excep. l. an mutiꝰ. ℌ. filius de
quo dicam. j. ℌ. actiones aūt de peculio q; vē actio de peculio in pso
nam vt ibi iuncto. ℌ. in psonā. ¶ In glo. possidē ibi q; bonefidei ep
tore dicꝫ nō vē bene dcm. q; immo tm̄mō publicianā. j. e. ℌ. ꝯ is
te et ibi dicā alʾ si habēt vtili dm̄uz vt dicit glo. ꝓferreꝛ dño di
recto. l. i. ℌ. i. ff. si ager vecti. vel emphi. pe. q; tm̄ ꝫ est falsū q; regu
lariter excludit a vero dño. l. pe. et qō ibi nō. p glo. ff. de publi. q; nō
in dcō. ℌ. sed iste. ¶ In eadē glo. in fi. nō. q; signa totā istaz glo. que
requirāt ad causandū actionē in rez vnū de duobz ex pte actoris vz
dm̄uz vel quasi altez ex pte rei ꝺuenti vz possessio vel quasi facit. l. i.
cū ibi plē nō. p glo. q; doc. C. de alie iudi. ¶ Tu dic q; imo rei vendica
tio. daf non tm̄ otra possessorē ciuiliter et nāliter. d. l. i. ꝯ etiaz otra
possessorē nāliter tm̄. l. offm̄. ff. de rei vendi. ¶ Ac etiā otra nudū detē
torē tm̄ q; habentē facultatē rei restituēde. vt est melior tex. de mūdo.
in dcā. l. offm̄. in fi. ¶ Quinimo etiā otra ciuiliꝫ tm̄mō possidentē. vt ē
ca? in. l. ciuiscūqz. ℌ. i. de vsufr. et. l. iij. ℌ. fi. cū. l. se. ff. ad exhi. et nō
glo. q; ¶ Bar. et doc. in fxica. ff. de rei vendi. q; glo. et ¶ Bar. in. l. pōponi?
ℌ. fi hjs qui. ff. de acqui. pos. q; nō. glo. et doc. in. l. i. et. ij. C. vbi in rē
actio de hoc etiā vē ca? in. d. l. offitiū ibi nec ad rē ptinet ex qua
cā pos. qē. s. iusta vel iniusta vel ex ciuiliꝫ tm̄. ¶ Ex quero tpe litis
otestate titius possidebat postea lite pendēte desijt possidē an postea
sequaf odēptio. dic an desijt possidē fm̄ aliqua culpa sui q; absoluaf
aut sui culpa et odēpbiꝫ. q; pinde habef ac si possideret. l. fi aūt. ℌ. pos
sidē. ff. de rei vendi. ¶ Et ex eadē instātia sequef odēptio lz desinat
dolo possidere. vt est ca? nō. in. l. qqz. ℌ. iul. de aqua plu. arcē. et ibi
hoc disputat ¶ Dy. et ¶ Bar. et no. ¶ Bar. q; ¶ Bal. in fxica. ff. de rei ven
di. non tm̄ talis sētia mādabiꝫ execution otra illū in quē dolo posses
sio ē tm̄ allata. l. i. ℌ. necessario. ff. si vē. no. mu. in poss. mit. et ibi ¶ Bar
lz ¶ Cy. otra et male in dcā. l. i. C. de alie iudi. ¶ Quero ecoñ si tpe li
tis otestate re? nō possidet postea tpe sētie ferēde repiaf in possessioē
dic q; ex libello otra eū formato dz odēpti. vt est ca? in dcā. l. finaūt
ℌ. possidere sed tu aduocate sis semper cautus. vt in principio iudiciꝫ
antez facias porrigi libellū facias interrogari reum vtrū possideat

vel detineat talem fundū cū velis otra eūm intentare actē in rem q̄
mā menti habere debes q̄ semp otra possessorē et non otra eius auc-
torē agere debes. l. i. cū ibi nō. C. vbi in rem actio. misi dolo defierit
possidere. q̄ tūc in electione tua erit otra quem agere velis. d. l. i. C
de alie. iudi. et ibi glo. Cy. q doc. nam si quentus dixerit se possidere
potueris postea secure otra eū tangē otra possessorē formare libellū si-
ue in veritate possideat siue nō. q̄ si non possidet in sui tñ p̄iudiciū
habeē p possessore cū se liti obtulisse videatur. d. l. finaūt in p̄n. et. l.
is qui se obtulit. ff. de rei vendi. misi ante litē contē reuocauerit suaz
confessioēz q̄ immo nō possidz qđ facē pōt. d. l. is qui se obtulit. finaūt
ipse quentus negat se possidere. et tūc si verē est vlteriꝰ otra ipsū nō
p̄cedas. finaūt in veritate possideat et tūc aut sciebat se possidere.
q̄ possidebat p se q p mendatiū dixit se non possidere. tunc actor dz
p̄bare q̄ immo mētitus fuit et q̄ tūc tpis possidebat. et si quīcē-
rit de mēdatio reus p̄uabiē sua possessione et offō iudicis incidēte
implorato p actorē p̄uabitur reus. d. possessione et trāsferetē in acto
rē vt est casus nō. q ibi glo. Bar. Bal. et Ang. in. l. fi. ff. de rei vendi
et est melior glo. que repiaē in auc. de trien. et semis. §. illud quo-
q̄ in iuditijs. in glo. magna. et idem si ago otra te tuo nomine q i cā
interrogatioē vtrū teneas tu dicas qđ teneo p titio nominādo ti-
tium in dñm cū non esset dñs nec p eo possidebas. sed possidebas
p te tunc quictus reus de mēdatio etiam p̄uaē dcā possessioē vt dix
it Spe. in ti. de p° et 2°. decre. §. restat. Xfi. quid si nominat? et nō
bal. in. d. l. fi. qđ etiam intelligas verē misi penitеat ante litem contē
vt nō. Bal. in dcā. l. fi. et in tñ de mendatio quictus p̄uaē possessioē
q̄ non pōt opponere exceptionē dñij eē si vellet incōtinenti p̄bare
alē non puniretē de mendatio suo lz fit addipiscēde possessioīs. vt nō
glo. nō. in. d. l. fi. et ibi p Bar. et Bal. q̄ posequens reus vt men-
dax oīo de reo actor effitiaē qđ nō. Videm? ergo que requiruntē
ex p̄te rei q̄d ergo requiritē ex p̄te actoris q Spē glo. h requiē dñuz vl
q̄i. q̄d ergo si a p̄n° actor nō erat dñs. cui dñuz sibi supueit pendēte
iuditio an sequaē odeptio vel nō et videē q̄ odeptio fiat statī dixi
reo p dcm. §. possidē cui tu dic otra Spē doc. q̄ lz ius supuenies pendēte
iudi° ipi reo si in sui fauorē pueneit p̄fit ad absolutoriā vt no. bar

in·l·i·et·l· fili di·ff·de excepti·si supuenit ad vtilitatē actoris ipi reo
prosit actori ad odeptoriaz·d·ℌ·possidē·nō tñ prodest actori dñuz
supuenies nisi gñaliter apposuerit actionē in rē·vt qz dicat simpli-
citer dñuz vel quasi ad eū spectare q ptinē·et tūc etiā si de pñti ius
supuenies prodest·d·c·abbate sane·de re iudi·in vi·finaūt spetia-
liter apposuerit vt qz dicat dñuz ad eū spectare ex cā emptionis fac-
te a titio·tūc scōm Bar·in·l·q an eandē·ℌ·actiones de excep·rei·iud·
nō prodest actori nisi ius supueniat ex cā vt·l·si rem alienā·ℌ·fi·de
pig·act·et dixi·s̄·in ꝑn·vnde si dñuz supueniret ex cā de ꝑterito et
que traheret retro añ iuditiū inchoatū·tūc sufficeret ad odeptiōz
al' reus deberet absolui et tō ꝑdictoz est scōm Cy·q vltramon in·d
l·i·C·de ali·iudi·et ibi Bal·q Salic·et Bal in·d·ℌ·possidere·qz rei
vendicatio hz duo ꝓncipia·vnū casuale·aliō formale·Circa forma-
le ꝓncipiū sufficit tps snie·d·ℌ·possidē·et hō est in re·casuale Ad
non immo requirit tps litis·testate nisi vt dixi dñuz esset quesitū
ex cā de ꝑterito·ff·de inoffi·testa·l·si mortis·ℌ·fi·et tō cōmis est qz ꝓn
cipiū casuale est actiuū ꝓncipiū formale est passiuū q ex psona ac
toris ius metimur vt est optimus text·in·l·i·ℌ·i·et ibi doc·ff·si ps
here·petit·nec·d·c·abbate·procedit de iure ntō lz seruēt in foro suo
qz tm̄ opaē genus quo ad genus qtuz spēs quo ad spēz et ecōn·l·si
duo de rest·tu·ita dicāt vltramō·in·d·l·i·et Salic·in Asi·sed tunc
quero cū supueniente possessione Sed tu obserua·d·c·abbate·qz
cū sit clara decisio de iure cano·et non de iure ciuili illud est seruan
dū etiaz in foro ntō·vt nō·in·l·ꝑuilegia de sacro sanc·eccle·et·c·i·
de no·op·nun Quero tpe libelli dati actoz erat dñs possea desi-
nit·nunquid possit sequi odemptio·dic qz non scōm omnis doc·qz de
ficit ꝓncipiū ex pte agentis·l·iul'·ℌ·si quis q ibi nō·et·l·tigni·ℌ·fi·ff
ad exhi·et·l·si seruꝰ·ff·de odi·fur·q·doc·in·d·l·i·qs ego intelligo ve-
rū nisi fm̄ qz habeē in·l·cū putarē et maxie fm̄ qz ibi nō·p ffl·ff·fa-
mi·hercis Quero ergo quō formabit libellus in rei vendi·dic
qz debet demōstrare rē quā velit vendicaē ad minꝰ duabz demōstrati
onibz vt·s̄·dixi et dicere se dñm simplicit qñ est dñs directo de iure
gentiū vt qz sua manu pinxit tabulā vel scripsit librū in cartis suis
vel sua vel aliena mā specificaūt spetiem·vt in·ℌ·litē·et·ℌ·si quis

ep aliena. s. de rey diui. et quō quis sit dns directo et modū probā
di directū dominiū vide Bar. et doc. in l. remq; nobis. de acquiren
poss. vel si non est dns directo sed vtiliter. vt q; sit emphiteota. l. i
ff. i. ff. si ager. uectig. vel emphi. pe. vel. q; possidet iusto titulo longo
tpe. q; ex tali pscriptione acquirit vtile dominiū. vt notaūt glo.
et doc. in auc. misi tricenalis. C. de do. mater. et no. bar. in l. si quis i
ff. de rei. a. ff. de acq. poss. et. l. ij. ff. de vsuca. tunc sufficit q; dicat q; est
dns dicti fūdi. vel quasi. nec est necesse q; in libello narret qualiter
emit. talem fūdum nec q; virtute dicti tituli postea possedit lon
go tpe vel etiā si est emphiteota vel vsufructuari? quī hz vtile do
minū vt hic in glo. non est necē q; illud narret. q; satis est qō di
cat se dnm vel quasi etiam nō exprmendo causam sui dnij. vt est ca?
in. d. l. et an candē. ff. actiones. et ibi hoc vult Bar. non aūt dicat
qō dictus fūdus ad eum spectabat et ptinebat et spectauit q; pti
nuit quī fundus fuit meus q; statim haberet negatiuā in se. ergo
de psenti non est suus vt dixi. s. in actione psonali. postea dicat qō
titius detinet q; habet facultatē rei restituēde q; postea ocludat in de
clatoria fienda sub hac forma viz. oparet titius ꝛc. dicens se eē do
minū fūdi puteani positi in villa barbiani iuxp tales ofines et hoc
si est dns directo si aūt est emphiteota pōt dicē qō iuc. vtilis dnij
talis fūdus ad eū vt ēphiteotā spectat q; ptinet. sinaūt pscripserit
pōt dicere qō talē fūdum a gayo emit iam sunt. x. anni et vltra et
q; virtute dicti tituli a dcō tpe q; citra possedit dcm fundū presente
aduersario et reo ouento. pcō sequens dictus fundus ad eum spectet
cōe quasi dnij. Tu autē sp omnia simul et in genere practicare
potes et debes viz dico talē fundū ad me spectare q; ptinere iure direc
ti dnij vtilis vel quasi q; dicā. ī. e. ff. sed iste. q; p martinū ipm detinz
hz iuste q; de eo hz facultatē restituēdi. Quare peto p vos declari ta
lē fundū ad me spectare q; ptinere iure directi dnij vtilis vel quasi
et istud sufficit. vt nō. in. l. sicut. ff. si quetac. ff. si serui. vendi. et ibi
Bar. q; Bal. q; plē Flo. in. l. ex diuso. ff. i. q; ibi Bar. ff. de rei. vendi. q;
l. pōpomi. ff. i. q; ibi Bar. Bal. q; doc. ff. de pactis. Posses etiā si vel
les ī ocluſioē libelli dicē quaē peto me dnm declari directe vtiliter vl
quasi dū fūdi et idem erit effectus. vt in dīs locis habetur sinaūt

velles etiã adicẽ vt coĩter dẽ vz q̃ succeſſiue pet᷒ o dep̃ri dcm̃ tẽ
tinũ q̃ o dep̃tum cogi et o pelli ad dimittendũ et reſtituendũ m̃ dictũ
fundũ etiam iſtud poſſes ita dicit Bar·in·d·l·põpo·ℌ·i·et eodẽ mõ
procederet libell? in vnaq̃ actione ſi non o cludere in actione mea
ſed etiã o cludere in epceptione aduerſarij·et in replicatioẽ mea vt
puta quare pet᷒ te o dep̃ri ad dcm̃ fundũ reſtituendũ non obſtante
pacto de non petẽdo qđ tibi feci·q̃ ecõtra tu feciſti poſtea pactũ de
petẽdo ita dicit Inno·in·c·ſup ltis de reſcrip·hoc etiã ſentit bar·in
l·ij·C·ſi aduer·rem iudi·Et qñ pet᷒ declarari dominum ad me ſpec
tare vel me dominum declarari ſequeꝫ etiã poſtea ſnia declaratoria
dominij·vt dcãs iuribꝫ qm̃ ſentẽtia dz eſſe o formis libello·vt·l·vt
fundus·ff·coĩ diui et ibi plẽ ℌlo·C Aduertas tñ q̃ non tm̃ in rea
li actione ſnia dz eſſe declaratoria ſed etiã in pſonali q̃ tũc ſi decla
ratoria ferreꝫ etiaz valeret ſiue fuerit petitũ declarari ſiue fuerit pe
titũ o dempnari·q̃ ſufficit q̃ ſnia ſit o formis libello in equipolenti
vt puta ſi iudex dicit declaramus titium debere ſeyo·p·ex mutuo vt
eſt ca? in·l·quid tñ·ℌ·arbitr et ibi Bar·Bal et Ange·ff·de arbi·
et·l·ſi p̃tor in p̃n·ff·de iudi·q no·doc·et maxie Jo·de imo·in·l·in ſũ
ma in p̃n·ff·de re iudi·C Quinimo q fortius dico q̃ q̃uis nõ pet᷒
te declarari dñm vel dm̃um ad te ſpectare ſed ſimplicit᷒ peteres in rei
vendicatioẽ titiuz poſſeſſoẽ dcẽ rei o dep̃ri ad reſtituendũ m̃ dcãz rez
q̃ procedit dictus libellus ar·l·i·ff·de rei vendi·et ℌ° not·Bar·in·l·
rem alienã ℣ſi·vidim? ergo narratiõ·libelli ꝛc·et vẽ tex·in·d·c·ab
bate ſane·C Vel etiã procedit dcãs libellus iſto mõ vz dico talem
fundũ eſſe mei iure dñij vel quaſi ex tale titulo ad me ptinẽ q̃ q̃ ti
ta? detinz quare pet᷒ dcm̃ fundũ adiudicari m̃ q dcm̃ titiuz a dcõ fun
do ãmoueri iſte ẽ ad lt̃ãz tex·in·d·c·abbate ſane in p̃n· Et p̃dicta
procedũt qñ petit᷒ ſimplicit᷒ fũd? ſm̃ fructibꝫ·ſinaũt vis etiaz petere
fruct? debes o cludẽ o dep̃ri ad reſtituendũ dcm̃ fundũ vna cũ fructi
bus p̃ceptis q̃ quã p̃pi potuerũt q etiã de p̃cipiẽdis·q̃ cũ dicti fru
ct? acceſſorie petãt᷒ ſufficit ecꝫ ſi ĉta q̃titas ñ exp̃maꝫ ita vult bar·ĩ
l·i·ff·de edẽ·q An·quẽ ſeq̃t᷒ imo·ĩ·l·ſi hõ·ff·de re iud·q Inno·ĩ·c·tã
te·de excel·p̃la·Tu adde q̃ poſtea ĩ p̃ceſſu declãbũt fr̃ũs q liq̃dabi
tur q̃titas ar·nõtoz ĩ filĩ p bar·in·l·i·in·pe·q·de le·ij·q·l·i·C·de ſen

que sine certa q̃tita et .l. certi additio et ibi glo. in p̃n. ff. si cer. pe. et
posuit etiã Bar. in .l. cũ pater. §. libertus circa fi. ff. de le. ij. et pban
do q̃ fructus p̃cepit et quãtitatẽ vel etiã petẽdo vestem et pbando
vestem lz non pbet pretiũ potuit postea iudex ex officio declarare p̃
tium. et valorẽ rerũ. vt est elegans dcm Bar. cũ quo trãsit Ange.
ibi in .l. si q̃ ex pãphila. in fi. ff. de le. ij. lz Bal. ibi contra. sed coiter
vidi practicari dictũ Bar. p tex. in .l. sed si alius. §. hᵃ edicto. ff. qõ
vi ã clam. et ibi etiã Bar. de quo vide taph. in .d. .l. si qõ ex pãphila
in fi. ff. de le. ij. et supdictus libellus nõ exp̃mendo certã q̃titatẽ sus
tẽtat̃ q de iure p̃cedit sed idẽ Bar. in .d. .l. ex diuerso. §. i. tenz ottauiũ
et dicit q̃ imo vt possit ferri certa sentẽtia super fructibo que sp
ferẽda est certa. Jux. §. curate. et qõ ibi nõ. j. e. qõ fructus iam per
cepti sũt sub certa q̃titate exprimẽdi secus de p̃cipiẽdis lite pendẽ
te. q̃ illi veniũt offo iudicis .l. ediles. §. item sciendũ. ff. de edi. edic
vtputo peto fundũ cũ fructibo p̃ceptis et quí p̃cipi potuerũt quí as
cendũt ad tantã q̃titatẽ et etiã cũ fructibo p̃cipiẽdis. ita etiã dix
it Cy. in .l. cũ ꝓpa. C. si quis alteri vel sibi. et lz p̃ma opi. de rigore iuẽ
sit forte verior tñ ad opi. euí tãdas tutius est sequí istam opi. Cy. q
Bar. ita dicit Jmo. in .d. .l. si homo. et de hac mã vide vltra supdcã
glo. Bar. Bal. Ange. Raph. et Jmo. in .l. diuortio. §. si ob donatio
nes. ff. solu. mat. et Bal. Raph. et Jmo. in .l. si marito. §. fi. e. ti. et p
Cy. et doc. in .l. certũ. C. de rei ven. et Bar. Ange. Raph. et Jmo. in .l.
si filius. §. i. de ver. obli. et qõ no. Jnno. q cano. in .c. ij. de libel. obla
Ego aũt sũ solitus sp sic libellare in fructibo vz peto odẽpti ad resti
tuendũ dcm fundũ vna cũ fructibo p̃ceptis a tali tpe et citra quí
ascendũt ad tantã q̃titatẽ deductis ommibo sumptibo q etiã deduc
ta pte laboratoris et que ec̃ p̃cipi potuerũt p quemlibz diligentẽ vi
rum quí possent ascendere vsq ad tantã q̃titatẽ. et etiam in p̃cipi
endis lite pendẽte si extabũt al̃ in earũ vrã extimationẽ prout de
dcã q̃titate fructuũ et eoz exti̇atione probabit̃ taxatioẽ vñ iudi
cis sp salua et isto mõ libellãdo omis scrupulositas tollit̃ et ita per
suadeo tibi q̃ libellare debeas ne incidas in opiniones doctoz. ¶ Et
predcã procedunt in rei vendicatione. vel alio iuditio p̃ticulari vt
fructus p̃cepti ante litem odestatã non veniat in iuditio intẽtato

sup re nisi petant vt dixi s e in pn qz venit noua actione rei ven
dicatois vel alia vel offo iudicis si pendente iuditio pcipiant seuus i
iuditio vniuersali vel gnali vt in petitioe hereditatis qz etia si no
fuerit petiti fructs exps esse in libello tn venit in dco iuditio intetato
siue an siue post iuditiu intentatu fuerit pcepti qz est iuditiu vnu
sale vt est tex cu glo no in b itez venit ff de peti here
et ibi doc q no in dca b i pn ff de edc q no Bal i dca b ij C de pe
here qz dca fructus augt dcaz hereditate d fructus que oia no
In glo dicat in fi dic qz lz reus non teneat probare de iure suo qz
actore non probante re? absoluend? est etia si nichil psti terit l nul
lo C de rei vend q dca l qui accusare tn sumere pot in se onus pba
di b circa et ibi glo ff de proba qo tn facere non est necesse immo
reus dz esse cautus vt nichil a pncipio faciat donec viderit vtru ac
tor probauerit intentionez suam vel non q tunc ppter hoc dz odepti nisi actor
ex aduerso de iure suo docuerit ita dixit glo no et ibi flo in d l
circa Simanut reus probaet de iure suo hoc est se dominum dicti fu
di tunc non tm absolueat a petitioe actoris sed declarabit fundum
ad reuz iure dnij spectare nam si simplicit absouet qz actor no pro
baret de iure suo q re? etiaz nichil probaret no est bona osequetia
fidus declarat no spectare ad ipsu actore ergo spectet ad reu vt e
tex et ibi no in l pompo? ff i de procu Quero an agens rei ve
gat in libello exprime eam quare est dns debes namqz scire qz in
actione reali habemus eam proxima et remota vt dixim? s in pso
nali actione nam ca remota in reali est otractus siue ca traditionis
et ipsa traditio l numqz nuda ff de acqu re do et l traditionibo
C de pac de hoc est ca? cu glo in b cu de hoc ff de excep rei iudi na
ca proxima est dominiu vel quasi vnde dic qz potest exprimere am
bas cas s remota et proxima si vult et etia altera tm qz em expre
ssit vtramqz vel qz expressit remota tm vt qz emit tunc ius supue
niens pendente iuditio in dicta re ex alia ca non prodest l no pot ff
de iudi seuus si tm mo eam proxima et sic dominiu deducat qz tunc
omne ius suu et oms cas suas tam psentes qz futuras videt deduxisse

vt dcō.ℌ.actiones.sed in alio nocet qz qñ cām proximā exp̄sit tūc tm̄mō absolutoria parit exceptionē rei iudicate in omnibo cāis qđ est vtū si vniuersalit fuit prosecut? al' in prosecutis tm̄ ar.b.lz.et quod ibi ℭar.et doc.C.de iudi.sed qñ omnē cām remota exp̄sit tūc tm̄mō in illa cā obstat exceptio rei iudicate.lz sit actio realis.vnde ex alia cā poterit postea iterū rē vendicare petita tñ et obtēta in integrū restitutioē ex clausula ignoāt̄ie p̄terq̄ in matre et est casus in l.si mat.in p̄n.et.ℌ.si quis.ff.de except.rei iudi.ita dicit ℭar.notāt in.d.ℌ.actiōis.℟.si.oppono ex̄ glo.de.l.aq̄.cū.℟.si.sequētibo.q in ꝟsi procedo vltrius. ¶ Vnū tñ tene menti ꝑpetuo q̄ agens siue reali siue psonali in dubio vē semp intētare omne ius suum siue actis de iure coī scripto siue ex ꝟsuetudine siue ex.l.municipali.ita dicit Inno.in.c.certificari de sepul.p quo facit.l.ij.C.quēad.testa a peri. ¶ Quid si egi rei vendicatioē ctra titiū qui nō possidebat nec habebat facultatē rei restituēde nec liti se obtulerūt nec interrogauī an possidēt sed simplicit egi ctra eum dic q̄ debet ꝑnuntiari rem actoris esse et reum absolui postq̄ non ꝟstat rum possidere et h° vtū si actor plē ꝑbauit de iure suo.iste est ca? ℌ vnam lec.in.l.si a te ℌ.ij.de except.rei iudi.et ibi ℭar.et sic erit vtile.qz si quo tpe ipse possidebit fiet executio ctra eum virtute dcē sñie ctra eum late.℟z ctra hoc vē ca? de iure cano.in.c.raynaldus.ℌ pe.de testa.vbi in effectu dē.qz deficit vnū de causantibo rei vendic.q̄ ferē in totū absolutoria ita dicit ℭlo.in.d.l.circa in fi.p hoc facit.l.qui petitorio in fi.ff.de rei vendi.hoc vē sequi ℭal.in.l.lz minimā.ff.de peti.here non tñ in dictis locis facit aliquā mentionē.de.d.c.raynaldus.sed postea idem ℭal.in ℌeica.ff.de rei vendi.℟si.quero hic quid si sit ꝑbatum cē.dicit aut de possessione fuit quesitū in iuditio et nō ꝑbatū.et tunc reus dz absolui qz non est ꝑbatū p̄ncipiū formale rei vē dicatiōis.ita intelligat̄.d.c.raynaldus.aut de possessioē rei non fuit discussum in iuditio sed simplicit de dño actoris.et tūc dz declarari sup dño actoris.ita intelligat̄ tex.q glo.in.d.l.si a te.ℌ.ij.ℌ alq̄ ocordia vē sat̄ eq̄ ꝑ q̄ facit i fili in.l.qđ in diē.ℌ.i.de ꝟpē.q.l.finaūt ℌ.fi.de neg.ges. ¶ Ego āt simplr tenerē nēm casū q̄ imo etiā si sit discussum super possessione rei tamen super iure et dominio actoꝛ.

declarabit non ob. d. c. raynaldus q; vez est q; ferēt absolutoria p
reo non tñ ibi denegat q; declaratoria sup dño actoris nō possit fer
ri ñia sicut d. ab. rñdet ad. l. qui petitorio vbi dē q; si reꝰ nō possidet
frustra experit rei vendi. q; intelligit frustra vt possit depri ad rei
restitutionē sed tñ non frustra sup declaratoria dñi actoris qō sin
gularit nō. q; plus videi isto mō practicari. et ita etiā practicabit in
peti. hereditat. q; si probo me heredē l; titius michil hereditariū pos
sideat declarabor heres et titius absoluet ita dicit d. ab. in. d. l. cogi
et. d. l. l; minimā. ¶ Forma aūt interrogatorij ꝓparatorij iuditioꝝ ē
talis vz ne ergo iuditiū reddat eluſoriū peto p vos dñm iudicē et
offm vestrū qō misericordit implorео titiuz interrogari q; interroga
tū cogi et alli remedijs oportunis ad rñdendū q; q; rñdeat vt; po
ssideat vel detineat dcm fundū. et habeat facultatē dicti fūdi restitu
endi nec ne ista probātur in. d. l. officiū. q. d. bis qui se obtulit et in
ſcia et ibi d. bar. ff. de interro. ac ¶ Et aduertas q; talis interro
gatio pōt fieri vel p iudicē ad petitiōz ptis. vt dcm est vel etiā p ip
sam ptez vt est ca? m. l. si fine. ℌ. i. ff. de interro. act. q; ista suffitiant
q̄tum ad hunc. ℌ.

Eque si agat. Supra. ℌ. proxio pōitur de actionib; in rē prō re
bus corporalib; nunc pro rebo incorpalib; et sunt due actiones cō
fessoria q; negatoria. et diuiditur iste. ℌ in duas ptes. ¶ p° ponit de
actione confessoria que interatur pro seruitute constituta conseruāda vel
pro custodienda. ¶ 2° pōit de actione negatoria que oppetit dño ne
gando aduersario suo ius esse seruitutis q; sic cōpetit pro libertate
conseruanda secūda ibi et ecoñ quoq;. ¶ Item totus iste. ℌ. sex facit.
¶ Primo pōit exemplū de confessoria que datur pro seruitute psona
li. ¶ 1° dat duo exēpla de confessoria p seruitute reali rusticana. ¶ 3°
pōit. iiij exēpla de confessoria p seruitute reali vrbana. ¶ q̄rto pōit plu
ra exēpla de negatoria. ¶ q̄nto pōit dūaz int; seruitutes reales q; oppetāt
p rebo corpalibo q; int; eas q; pro rebo incorpalibo sexto infert quādaz
exceptionē secūda ibi p fundū tertia ibi eiusdē quarta ibi octa quoq;
quinta ibi qō gen?. sexta ibi sane q; hoc intēdit in summa. ¶ De re
seruitute constituenda vel non constituenda prodite sunt actiones in rē
tam pro seruitutibo rusticis q; vrbanis realibus vel personalibus

et in hijs etiã agit quã possidet seruis in rebus corpalibo regulariter ff. d. ¶ Nõ. q̃ p seruitutibo q̃ p omnibo iuribo incorpalibo oritur due actiões confessoria et negatoria que sũt in re. facit. l. iij. §. i. et qõ ibi late flo. ff. si seruus vendi. ¶ Nõ. ibi ius sibi esse. q̃ confessoria p ponit verbis affirmatiuis. et negatoria negatiuis. et ex hoc ꝓhen dit medium concludẽdi in huiusmoi actionibo de quo. j. dicã. ¶ Nõ. q̃ in corpalibo is agit quã est in quasi possessioẽ dñi iuris. ¶ Nõ. q̃ pro rebo corpalibo ille quã possidet supple ad tẽp. et detinet nõ agit actione in rem facit. l. officiũ. ff. de rei vendi. ¶ Et p̃mitte ad intelligẽtiã q̃ quatuor sũt gña seruitutũ. vt est optima glo. ſ. de seruit. in p̃n ¶ 2°. p̃mitte q̃ etiã seruitutes reales et p̃diales fuerũt introducte de iure gentiũ. ſ. de vsu. et habi. §. fi. ¶ 3°. p̃mitte quid sit seruitus predialis dic q̃ est quoddã ius predio inhereẽs. et ipsi? vtilitatẽ respitiẽs et alteri? predij ius siue libertatẽ diminuẽs ista ꝓbant in. l. hec aũt iura. ff. de seruit. vrba. predio. q. l. quã in aliena. §. fi. ff. de nego. gest. et. l. quotiẽs. la. p̃ma. ff. de seruit. diune. l. stipulatio ista. §. si quis forte. ff. de verb. obli. et. l. i. ff. quẽad. seruitus amittat q. l. p̃ma ff. coia predio. ita dixit. d. flo. in. l. i. ff. de seruit. vel dic q̃ flo. seruit? predialis est quoddã ius predio debitũ a re rei ltime constitutũ vt. d. l. coia predi. Vel 3°. dic q̃ est quoddã ius introductũ quo predii predio seruit. l. via. in p̃n. ff. de seruit. ¶ Quarto p̃mitte q̃ he seruitutes p̃nt acquiri p dñm directo fundi dñantis et imponi p dñm fũdi seruiẽtis vt d. cã. l. i. ff. coia predi. et ibi vide glo. ¶ Sed aduertas q̃ etiã sufficit q̃ fiat vtilit dñs vt possit acquirẽ vel imponẽ seruitutẽ. vt est ca? in. l. i. §. fi. ff. de superficie. q quod ibi glo. et Bar. q ecce q̃ bonefidei emptorẽ etiã si non p̃scripserit. l. si ego. §. i. ff. de publicia et. l. iij. et ibi glo. et flo. ff. de seruit. finaũt est fũdus plurium p vnũ ex dñis non p̃t acquiri vel imponi. l. vnus. de seruit. rusti. predi sed tñ si vnus imponit quo ad se p̃iudicat. sed nõ quo ad socios q̃ usq; alij ratificẽt et ratificatioẽ fcã etiã singulariter q depse dualidatur prima concessio non vt ex retro. sed vt ex nunc vt est casus in. l. pre fundum. et ibi flo. ff. de seruit. rusti. predi. et. l. fi. ff. coia predi. ¶ Quinto premitte an locus medius non seruiens impediat seruitutem acquiri in quo articulo concludẽ aut est talis seruitus que

nichil exigit fieri in loco medio tūc siue locus medius sit publicus siue ꝓuatus siue ꝓphanus siue sacer siue religiosus nō impedit ſeruitus l. in tradēdis. ff. coīa prdio et l. loci corpus. ff. si. et l. ſe. ff. si. ſeruitū vēdi. Nec aūtādū est an sit seruitus rustica vel urbana aut exigit aliquid fieri in medio loco tūc si locus medius est sacer impedit seruitē l. seruitutes la. ij. ff. si. ff. de seruit. et ff. de aqua plu. arcē. l. ij ꝓpus. ff. si. ibi sed loco qē. et ibi bar. sed si sit locus publicus tūc si id qđ dēt in medio fieri impediret lib'tatē medij loci publici vel eius vsū ut si volo de domo mea in tuā mittere trabē coopiēdo stratā publicā l' apodiare pontē vel si velle de fundo tuo ad meū ducē aquā fatiēdo in via publica tuū hoc casu impedit' ostitutio seruitut' nisi oīdat' a prīcipe ocessio d. l. seruitutes. ff. publico. et l. si publico. ff. de aq plu. arcē. ul' nisi hoc mihi liceret ex l. municipali vel a mgīatu qui hoc opet ex forma statuti alias ꝓpo motu magistratus nō posset ocdere vt est tex. no. in l. iij. ff. ꝓhibere. ff. qđ ui aut clam et ibi glo. et bar. al' nō impedire seruitus cōstitui si vero intercedit locus priuatus in medio per quē oportet aliquid fieri tunc impedit' seruitus donec in loco medio ius acquisiero. d. l. in tradendis. ij. ff. cōmuia prdio q. d. l. si prius. ff. si de aqua plu. arcē. et ita dicit flo. in l. qui sella. ff. si. đ. seruitutibus prdio

Sexto ꝑmitte quomodo ostituat' seruitus dic q in vltima volūtate et inter viuos. ff. de seruit. ff. si.

Septimo ꝑmitte q est quedam seruitus habens causam cōtinuā vel quāsi et quedam habens causam discontinuā. l. foramen. ff. de seruit. urba prdio. q. l. seruitutes la. grande in prin. et qđ ibi no. ff. de seruit.

Octauo prmitte qualiter fiat traditio seruitutis vide tex. in. l. iij. ff. clare. et quod ibi glo. et doct. ff. de vsufruct. et qđ no. Inno. in. c. in litteris. ff. si. ꝓpus de re est tu spo. dūmodo fuerit seruitus vsus seruitutis. d. ff. dare. ibi eū ve. Expone ve pro et ibi patiat' vti frui qē. et l. si ego. ff. i. de publiciana. et de vsuca. l. sequit'. ff. si uā. ita dicit Inno. in dcā glo. circa finē et flo. in l. pe. ff. de seruit. et est cō. q. ꝓsistit in fco vel vsu habentis seruitutem et patientia otinua aduersarij. l. quotiēs la. i. in fine. ff. de seruit. et nota glo. bar. et doct. m. l. pluribo. ff. i. de verbo. oblig. et glo. et doct. in l. corruptionē. C. de vsufruct.

Nono ꝑmitte q ꝑsonales seruitutes ꝑsonales sunt tantūmodo tres vel quatuor videlicet vsus vsusfructus

habitatio et miniſterij ſeruoꝝ oīs alie dicunt reales. vt nō. glo. in. l. ſi is qui binas. ff. de vſufruc. et Dy. hic et Bar. in ſexta. C. de vſufruc. ſed De. Cy. et Bal. a Salic. ibi tenēt q̄ opa ſiue miniſterij ſeruoꝝ nō ſit aliqua ſeruitus. ſed ſit obligatio pſonalis. q̄ ſeruitus pſonalis eſt que debet a re pſone de qua q̄ glo. et ibi Flo. in. l. ij. ff. de ſeruitu. Tu etiā dic q̄ nō potuit cū pſona cui debet. vt in. l. ij. ff. de vſufruc. legata ita dicat glo. nō. in. d. l. ſi is qui binas. ff. de vſufruc. et hic oſiſtit in fō. l. i. ff. de op. ſuo. Ex quo infert q̄ contra impedientē vti tali miniſterio nō dat oſeſſoria ſed actio iniuriarū vt. l. qui pendente. ff. de actio emp. et. l. iniuriaꝝ. ℌ. fi. ff. de iniu. de quo dixi. ſ. de ſerui. in p̄n. In glo. altius tollendi. ibi et oſeſſoria negatiuis dic de h° vt ſtatū dicam in glo. magna in p̄n. Adūtas tñ q̄ habet glo. non plz Dy. hic nam dicat ipſe qđ nō eſt credendum qđ impator poſuerit h° exemplū hic fruſtratorie inter alia exēpla oſeſſionis negatorie ſz hūc dcō Dyni trā refragat qui text. dicit edes ſuas ſz ipe exponit ſuas. i. vicini ſz trā violat. ideo De. ponit exemplū qđ actor agit oſeſſoria ius ſibi eſſe edes ſuas altius tollere. vt puta tu hēs domū depſſam titius altā tu oceſſiſti titio ſeruitutē altius domū tuā nō tollendi vis michilominꝰ altius tollere potes agere ius tibi eē edes tuas altius tollere. i. leuatas hēre vel clariꝰ dic ſm Jo. fabri. qđ ſtatutū et conſuetudo eſt qđ nemo poſſit turres eleuatas habere niſi vſq; ad certā menſurā imūto vicino facit p hoc qđ no. glo. in. l. i. C. de edi. p̄uato. vicinus oceſſit titio vt poſſit altius tollē nūc ſi vicinus prohibet pōt titius agere oſeſſoria vt liceat turrim ſuam altius tollere. In eade glo. in fi. dic tu qđ regulariē debens ſeruitutē michil facere tenet ſz tm̄mō ſufficit pati. l. quotq;. la. i. in fi. ff. de ſui. fallit tm̄mō in ſuitute oneris ferendi. q̄ cogit parietē reficere debens ſuitutē al michil eſſet ſuitutis comoditas ſi ille cui debet ſuitus cogeret reficere. l. eum debere columnā. et qđ ibi nō. ff. de ſerui. verba predi. In glo. magna in p̄nci. ibi exm oſeſſorie dic ſm Dy. immo negatorie. tu dic vt dixi. ſ. in glo. precedenti. In eadem glo. ibi reſpondet placen dic ſm De. qđ Placē. habuit bo; mēllectū. q̄ oſideāuit frequētiam. q̄ vt plurimū oſeſſoria affirmatiue negatoria negatiue ocipiē. facit. l. nam ad ea de legi. et iſtam

opi· Pla· sequit hic Jaco· butrig· tu dic vt statim dicā scd̄m bar·
In eadem glo· ibi si debere datur negatoria q; negat ꝛc· dic scd̄;
bar· in· l· si prius· de· op· no· nū· Ysi· v· oppono cōfessoria debet ꝛc· q;
opi· pla· est vera si cōsideras ea que a iure tacite in libello subintelli
guntur opi· glo· sit vera si cōsideras verba que in libello exprimūtur
vnde aduertendū est prout etiā dixi· s· propi· ℈· scd̄m logicos argu
mētum habet maiorem propositionē minorem et conclusionem· ita
libellus in confessoria igitur maior propositio est q; quis dicit se do
minū predij dominātis · In negatoria vero dicit se dominū predij
quod negat seruitutē debere· l· vti frui· ff· si vsuf· pet· et· l· i· ff· comu
nia predio et· ff· si seruitus vendi· l· iij· ℈· i· vides ergo q; ista maior p
positio libelli in vtraq; istarū actionū ponit Ybis affirmatiuis asse
rendo se dominū vel quasi· l· iij· cū ibi no· ff· de serui· Scda minor p
positio in confessoria sine verbis expressis seu verbis a iure subintel
lectis semp ꝓponit Ybis affirmatis· q; dico michi tale ius seruitu
tis est vel opetit in tali fundo In negatoria Yo semp Ybis negatis
q; nego adūsario tale ius seruitutē esse me inuito· vel si dicat ius eē
michi ꝓhibendi vicinū vti tali iure seruitutē in fundo meo dcā· l· vti
frui· ℈· i· q; ista Yba effcāt sūt ꝓuatia et negatia quocūq; cōcipiant
facit ad hoc gl'sing· in· l· si ℈· fi· ℣ ibi bar· ff· de doli except· et no· bar
et doct· in· l· neq; codicillus C· de· codicil· et ex his bō sequit ꝛcluso li
belli et p̄dcā sunt Ya de medio ꝛcludendi q; respicit ius scd̄ ecc optz
q; in isto medio ꝛcludendi vniuersalit omniū libellor inseratur factus
q̄dā vel fiendus ab adūsario· et in mā nrā pone exemplus q; me ac
torē turbat et mōetat in dcō iure ꝓuitutē vel in negatoria turbat in
libtate vel fcō vel Ybo vt· j· dicā et hoc semp fit affirmatiue· In
cōclusione Yo libelli q̄dā ponūt q̄ sunt expedienda per iudicē· vt q;
declaret ius deberi vel non deberi· l· secuti ℈· sed si quaratur· ff· si fun
vendi· et ibi glo· et docto· et ista conclusio in confessoria semp debet fi
eri verbis affirmatiuis· vt puta quare peto p vos declarari tale ius
mihi deberi vel talē seruitutem mihi cōpetere· vt dicto ℈· sed si qraf·
In negatoria Yo semp ꝛcluso pt fieri negatiue· vt peto ꝓnūtiari
vicino tale ius nō esse vel nō deberi l' nī ius esse ꝓhibēdi vicinū vti
tali iure· Quedā Yo alia ponūt in ꝛclusione que vmūt expedienda

per ptem. vt q̄ quis patiat̄ vti seruitute. et q̄ de hoc cautio preste
tur. l. haz et q̄s ibi glo. et doc. ff. si ꝑui. vendi. ¶ ista ꝺclusio p̄t fieri
implicite et explicite vel affirmatiue ꝑm diuersitatē seruitutis vt ḣ
et petet̄ etiā interesse dcā. l. haz ¶ Forma igit̄ libelli in ꝺfessoria ē
talis viz dico me dñm vel quasi talis fūdi vel habens ius in tali fū,
do et q̄ tali fūdo seruitus talis debet̄ ꝺstituta ex tali titulo ḷz hoc nō
sit necessariū. et q̄ ego sū in quasi possessione dcē ꝑuitutis eundi ad
fundū meū p fundū Titij et q̄s Titius impediuit me ¶ de p̄mīti im
pedit vti dcā seruitute ꝓpter q̄s mea interest in. p. quare peto p ws
declarari seruitutē p̄dictā p̄dicto fūdo meo ꝺpetere. et dcm Titiū cō
denari ñ ad dcā. p. rōe mei interesse. ¶ q̄s de p̄mīti patiat̄ me vti dcā
seruitute et q̄s offitio vr̄ō caueat q̄s in futuz me nō impediet. ¶ iste
est libellus in ꝺfessoria ¶ Ꝺ ōt etiā nō tm̄ dici dico fūdo meo talē
seruitutē deberi. vt dixi in. l. quā aliena. ℣. fi. ff. de neg. ges. et ibi vide
Bar. Bal. et Ange. et l. vnius. ff. de serui. rusti. predi. Sz etiā p̄t
dici. dico ñ talē seruitutē deberi p fundū tuum. l. ij. ℣. i. ff. si serui. vē
et ita dicit Bar. in dcā. l. si ꝑus in ℟si. ¶. ꝺtra h° oppono ego dixi ¶ē
¶ In negatoria vero libellus sic format̄ dico me dñm vel quasi ta
lis fundi. et q̄s Titius p eum vadit tanq̄ iur̄. seruitutis itinerī. fi
bi liceat cū tamē sibi nō sit ius vr̄e dcm fundū meum eundi. vel di,
cas sic et breuius ḷz nulla sibi vel fundo suo debeatur seruitus ꝓpter
q̄s ego sum lesus in. p. et in tm̄ mea interest quare peto p ws decla
rari michi ius esse eum ꝓhibendi et negandi talem seruitutē sibi cō
petere et ipsum ꝺempnari. vt me non impediat in libertate mea et
abstinere debeat ab itineratiōe p dictum fundum meū et q̄s soluat
michi dicta. p. rōe preteriti impedimenti. ¶ q̄s vestro offitio caueat
q̄s in futurū nō ibit nec me impediet. ista colligunt̄ de mēte Bar.
in. d. l. si prius in verſi. v. oppono q̄s confessoria debet ꝓpon. et in. d
l. haruū. et ibi glo. et Bar. et ℣lo. in. l. ij. in ꝑn. si seruī. vendi. et Bar
in. l. si. quemadmo. ser. amit. et ibi glo. et ℣lo. et fuit de mēte Bal.
hic. et vide Bar. et alios doc. in dcā. l. quā in aliena. ℣. fi. ¶ Clausu,
las autē necessarias ¶ vtiles que supflue sunt in vnoq̄z libello semp
videas vt. s. dixi. ℣. proxi ¶ Addas singulariter q̄ licet dixerim. s
q̄ debeat ꝓponi in libello contradictō facti. si tamē non apponeret̄

vel apponẽs q nõ ꝓbaret̃ si tñ ex ꝓcessu intẽtato appeat cõnõ dão ℞ balis illud sufficeret q qr negauit supple tu. et ostradixit mihi seruitutẽ nõ deberi vel in negatoria asseruit ymo sibi seruitutẽ deberi nõ aũt solũmõ negauit narrata put narrauit. qr per dãm negationẽ nõ dicereť me turbasse ar. nõtor per bar. in simili in l. si dubitet̃ ℌ. i. in fi. ff. de fideiuss. et no. bar. in l. etiã ℌ. liz. ff. solu. ma. qõ sequitur Jo. de imol. in l. sed hoc ita ℌ. i. ff. de re iudi. et ita debet intelligi qõ singulariss̃e dixit bar. in d. l. si ꝑus in ℞. v. oppono tenẽdo cõtraz ℞ymi. quẽ sequit̃ Jap. de castel. in suis allegationibo allegatõe lxv et bñ facit ꝓ hoc qõ no. Jo. an. in spe. in. ti. de actione et petitõe. ℌ. sup actionibo. et qõ habet̃ in l. bis qui se obtulit. ff. de rei vendi. et l. fi. ff. si vsufruc. pet. et hoc etiã sequit̃ Ant. de butri. in. c. cũ ad sedẽ. eꝛ de resti. spo. dic tñ latius vt p Jo. de imo. in d. l. si ꝑ? ¶ In eadem gl. ibi et fructuario et creditori q̃. innuit ista gl. q vsufructuarius q creditor dicanť quasi dñi sed hoc est falsũ sẽm dy. hic liz habeant ius in re ꝓ quo tu allega text. nõ. in l. eoꝛ qui. ff. de dam. infec et per hoc creditor agit vtilit̃ confessoria ꝓ seruitute. vt in l. ei qui q quod ibi no. ta. ff. de seruitu. sed vsufructuarius non agit directo ꝓ seruitute vt notatur in dicta l. ei qui. sed per quandam consequentiam petendo vsufructum. li. et. l. vti frui. ℌ. i. et ibi no. ta. ff. si vsufr pet. vnde pone exemplum tu vt sequitur in glo. in superficiario emphiteota et feudatario et adde bonum textum in l. in pupillari. ℌ. si ego. ff. de no. operi. nunci. ¶ In eadem glosa ibi dum in tẽm q̃. Caue tibi qr ymmo confessoria datur possidenti vt hic. et non possidenti et contra possidentẽ et non possidentẽ vt j. dicam q ita in negatoria facit. l. et si forte. ℌ. sciendum. et ibi Flo. ff. si seruitu. vendic. et dicta l. vti frui. ℌ. i. et ij. ¶ In eadem gl. ibi negetur esse in fine. An aũt qui agit rei vendi. et sic petitorio videatur ẽnũciasse possessioni quã habebat. Aduerte aut ignorabat se possidere forte qr possidebat p filium et tunc non perdit possessionem. l. si duo in prin. ff. vti possi. Aut scit se possidere et tunc aut per alium possidebat. et tunc idem qr talẽ possessionẽ solo aio non põt perdere nisi etiã alius ingrediať ꝓpegre. ℌ. quibo q qõ ibi no. ff. de acq̃. poss. aut possidebat p se ipsũ et tũc aut agit rei ven. respũ dcẽ possessionis quã hz et uidet̃ illi sue

possessiõi renunciasse · vt hac glo. in fi. Aut agit respectu alterius detentoris vel possessionis et facultatis rei restituẽde quã alius hz et non vẽ sue possessiõi renuntiare · vt nõ. p glo. fin vltimã solutionez in. l. nãliter. ff. michil cõ. ff. de acqui. posses. et ibi p Bar. in fi. que ro p declaratioẽ huius lecture q p glo. facit. l. offitiũ. ff. de rei vendi. ¶ In glo. vno cãu ibi vt. ff. fam. hercis. l. i. qẽ. hoc exemplũ sequit̃ Dy. hic sed Ja. et Pe. otra. q exceptio debet esse de regula. nam. s. dixi q in rebus incorpalibus possidẽti non dat̃ actio nisi in vno cãu hz fin glo. essent plusq̃z mille ¶ Preterea in istis duplicibus iuditijs qui agit non negat rẽ actoris esse nec agit rei vendi. put lrã req̃rit. ¶ In eadẽ glo. in fi. dic nec etiã hoc plz Petro et Dyno q fin hoc essent plusq̃z mille casus. vnde Petrus ponit exm qñ reus cepit onus pbandi in se scz q res petita ptineat ad eum q non ad actorẽ vt. l. circa. ff. de pba. et hoc exm placet hic Jo. fa. nam lrã non dicit actoz hz vicẽ actoris substinet q sic non est ꝓpe exceptio. sed quedã illatio ¶ Exẽ glo. quero an non tm̃ dño vel quasi vel habenti ius in re. vt dixi glo. magna. q. s. dixi iste actiones oritur. sed etiã possessori tantũ vel etiã nõ possidẽti illud ius p quo agit̃ et videt̃ ꝓmo qõ possessori tm̃. l. et si forte. ff. sciendũ. ff. si seruit. vendi. et hic in glo. tiñ glo. in. c. examinata. de iudi. in glo. ij. in fine determinat dari etiam nõ possidẽti quod sequit̃ ibi Inno. in glo. acceperit vltra mediuz vbi dicit qõ ofessoria oritur illi qui nõ est in quasi possessione iuris patronatus sed tiñ de iure hz ius prõnatus otra eum qui eũ ꝓhibz vel se liti obtulit quod nõ. p declaratione huius tex. et. d. ff. sciendũ ¶ Quero otra quẽ oritur iste actiones. et negatoria q ofessoria dc qõ Ba ofessoria dat̃ nõ tm̃ aduersus fũdñm di seruiẽtẽ. hz etiã otra plz possessoẽ rei quã dico fũdo meo seruitutẽ debere. l. vti frui. ff. vtrũ. et dant̃ etiã otra q̃i possessoẽ vt qui dolo desijt possidere vel se liti obtulerit. l. fi. ff. si vsufr. pet. et hic in glo. q etiã datur otra illũ qui me agentẽ p seruitute vel libertate nõ patit̃ vti iure meo coñ terciũ ar. exẽ de prescrip. c. veniens. et exẽ de deci. c. dudum. ita osonat Inno. in. c. abbate. exẽ de verb. sigñi. et sentit in dcõ. c. examinata in fin si acceperit. ¶ Quero quid sit necesse probari in istis actionibz dic qõ sufficit si probetur qõ est in quasi possessione iur̃. seruitut̃

in ofessoria et negatoria in quasi possessione iur' libertat' vel q̄ ius sibi opetit vt dixi s. scdm Jnno. in dc̄o. c. examiāta. naz ista pban do cuz dominū fundi veniat incidenter ex quasi possessione p̄sumē do min'. l. si quis in suo et ibi bar. et bal. ff. de condi. insti. et l. ff. fami. herciss. et etiaz sequē aliud q̄ ille qui est in quasi possessiōe ꝓuitut' vel libertatis necessario sequit̄ q̄ est in possessione predij dñantis p̄ predij a quo seruitus debet dicī vt. ff. coia predi. l. i. et de vsucapio l. si aliena. ℔. i. ita dicit bar. in dc̄a. l. si ꝓus in ℣si. ℣ dc̄o oppono siue actor asserat sibi ꝛc̄. qō intelligo verū q̄ ex quasi possessiōe seruitut' releuet̄ ab onere ꝓbandi dominiū non tamē ꝓpter hoc releuat̄ ab onere probandi ipsam seruitutez vt. l. i. ff. si seruj. vendi. et dc̄a. l. vti fruj. de quo per ℣ flo. in dc̄a. l. i. in ℣si. quid aūt debeat. et est gl. nō. et ibi ℣ flo. in dc̄a. l. ficuti. ℔. sed si quer̄at. ℭ t per osequēs debet probar̄ in ofessoria seruitutē sibi ostitutā pactionibo vel ex testō vt. s. de seruj. ℔. si. vel p̄scriptione vt. d. l. ꝓuitutes la. grande. et ibi glo. ad quā p̄scriptionē causandā non requirit̄ titulus vt. l. si quis diuturno. ff. si seruj. ven. et no. gl. et doct. in. l. ij. C. de seruj. et no. bar. in. l. si. quē ad seruj. amit. dūmō inſit bona fides p̄scribentj et vsus fuerit iure ꝓuitutis vt dc̄a. l. si. et ibi bar. ¶ ℜequirit̄ etiā scia aduersarij vt. l. ij. et ibi glo. bar. et doct. C. de seruj. ¶ ℜequirit̄ etiā patiētia aduersarij. l. quotiēs la. ꝑma in fi. et ibi ℣ flo. ff. de seruj. ¶ Quomodo autez probetur q̄ fuerit vsus iure seruitut' no. glo. et ibi bar. in. l. i. ℔. i. ff de itine. actuq̄ ꝓua et gl. et doc. in dc̄a. l. ij. et late p flo. in dc̄a. l. seruitutes la. grande vbi ponit q̄ sunt septem ſpetialia in p̄scriptiōe iuris incorporal' vt ipse dicit ibi in ℣si. ex p̄dictis ꝛclude inp̄scriptōe in corporaliū ꝛc̄. videlicz. primo q̄ nō requirat̄ vera possessio sed quasi l. ꝓuus. ℔. incorporalis de acquir. re. do. 1°. qz procedit cōi possidentē quod non est incorporali. l. ij. de p̄scrip. xxx. anno. et no. glo. i. in fi. et ibi doct. C. de seruj. fugi. 3° qz non requiritur titulus dicta. l. si quis diuturno. ergo sufficit etiā non solēpnis vt est casus in. l. post mortē ff. de adoptione. iiij° requirit̄ scia eius cōi quē p̄scribit̄ dc̄a. l. ij. C. de seruj. ℔nto qz requirit̄ eius patientia dc̄a. l. quotiens. sexto qz aliquando requiritur prohibitio pro adipiscenda quasi possessione eo qz non cadit alius actus corporalis ad acquirendū qui fit ofortunis

nisi ꝓhibitio. Septimo qr prescriptio longi tpis in istis incorpalibus per solam missionē executoris interrūpit lz secus sit in corpalibus. C. de rei vendi. l. more et nō. Bar. late in. b. ij. §. fi. ff. pro emp. et hoc singulariť vult glo. in. d. b. ij. C. de serui. quā Bal. ibi singulariť nō. sed Bar. ibi eam limitat q si ꝑscribens habet titulū non sufficit interruptio p executorē al' secus. l. fiat. de ꝑscrip. xxx. ān. naturalis tm̄ interruptio impedit prescriptionē longi tpis in istis incorpalibꝰ dcā. b. ij. et. d. l. seruitutes facit. b. ij. §. labeo. ff. de acqui. poss et. l. nāliter et ibi late Bar. ff. de vsuc. ¶ Aduertas tm̄ q de iure ca no. omnis ꝑscriptio interrūpitur p solam missionē executoris nō qr supuenies mala fides etiā sine aliquo iuditio ꝑscriptionē impedit c. fi. et quod ibi nō. de prescrip. et nō. Dy. in. c. ij. de reg. iuē. in vi. et hoc sequiť Bal. in. d. b. ij. C. de serui. in fi. vlterius queriť nūquid prescriptio cē. qđ no. qr hoc seruareť in suo foro vt no. glo. in. c. ij de arbi. li. vi. ¶ Quero quāto tpe prescribunť seruitutes breuiť respondeo dic. aut est seruitus que habet cām otinuā hoc est quia ad eius vsum non requiriť factū homis. q tūc prescribiť. x. vel. xx. ānis vt dcā. b. ij. C. de serui. et. l. fi. C. de ꝑscrip. aut habet cām discōtinuā in cuius vsū requiriť factū hominis vt in seruitute itineris. et tūc regulariť non ꝑscribiť nisi tanto tpe cuius initij memoria non existat dcā. l. seruitutes la. gl̄ade. et quod ibi no. quod est vꝝ in seruitute reali. Sed in psonali in ombꝰ ꝑscribiť ad similitudinē corpaliū et pconsequēs requiriť titulus et bō fides. nec requiriť scia aduersarij dcā. l. fin. Et ē rō qr sapiūt ius dñij. l. iiij. ff. de vsufruc. Et predcā procedunt in ꝓphanis sed omnia iura spūalia et spūalitati annexa vt est ius prōnatus vt in. c. q̄to. de iudi. prescribūť spatio. xl. annoꝝ non attēto an habeant cām otinuā. aut discōtinuā. vt in c. de quarta de prescrip. facit quod no. in. c. consultationibꝰ de iure patronatus. ita dicit Bal. in. d. b. ij. m. fi. quero quarto si velo prescribere. facit auē. quas actiones. de sacro sanc. ecclē. ¶ Cautela tamē singularis est q tu debes allegare titulum seruitutis vel alterius iuris incorpalis q pactionibus vel testamento fuerit tibi concessa. vt. s. de seruitu. §. fi. q̄uis verum non fuerit et postea probando prescriptionem. x. vel. xx. annorum presumitur titulus allegatus

ita dicit nõtãt gl· in dcã·l·fuitutes et ibi hoc sequit bar· et flo·et itẽ gl·in·l·i·ff·fi·et ibi Jo·de imo·de aqua plu·arc·et sic cũ psuma habere titulũ ergo dicit ltũme ostituta et hoc per·l·cũ de in rem Vso ff·de vsur·et qs ibi glo·et bar·qui allegat ·l·q̃tuberonis·ff·de pcu lio·in pn·et ita coiter tenet võ qr talis patientia tanto tẽpore facit dcm̃ titulũ allegatũ vt·s·dixi coñ se psumi q oĩa solẽnia intuenisse p quo bar·allegat casũ in·l·qui in aliena·ff·i·et ibi bar·ang·bal· et Jo·de imo·ff·de acqui·her·et·l·fi filius et ibi doct·C·de pti·here· licet vltramon·coñ·et ang·in repetitione·l·fi certis ãmis·C·de pac· qr dcã·l·cũ de in rem verso·non pbat intentionẽ glq ibi loquit in soluente nos in patiente ac etiã scõm ang·ibi non loquit de substã tia obligationis sed de qualitate sc; vt tũ fuerit versũ in vtilitatem pfis nec ne et sic etiã in q̃litate loquit dcã·l·q̃tuberonis·et etiã·ff· i·in dcã·l·cũ de in rem verso· loquit qs illa vnica prestatio vsuraz p parte dotis habet tacitã annexaz ofessionẽ dotis promisse et debite quod potest fieri etiam pacto nudo·l·inj·C·de doti·promiss·quod vi detur valde singulare ad intellectũ illius·l·sed ipse Ang· dicit cõtra casum in dcã·l·fi filius et dcã·l·qui in aliena·ff·i·que iura ect loquũt in patiente et etiam ibi non tantũ presumit qualitas scilicz iustum interuenisse·sed etiã presumit ipsa aditio hereditat et sic ipsa sub stantia obligationis ideo non recedas a coi opinione·et nõ est miz si in seruitutibus et similibo iuribus presumit ex longa patientia titulus allegatus qr tractatur de modico preiuditio· secus si de ma gno·vt est glo·singularis in simili in·l·pe·et ibi Bar et docto·C·co mmi diui· ¶ Ex quo infero q predicta procedunt in seruitutibus realibus que sunt quedam qualitates fundi vt·l·seruitutes in pncio ff·de seruitu·rusti·predio· Secus in personalibo qr cũ sint pars do minij vt dixi cum in eis tractaretur de magno preiuditio ergo ex p scriptione non presummitur titulus allegatus· ¶ Aduertas tamẽ q vbi ius comune esset cõtra prescribentẽ vel saltem presumeret cõtra eũ·vt qr quis habet pro se sententiã que licet nõ satiat preiuditiũ quo ad tertiũ qui nõ fuit in cã quo ad petitoriũ facit tamẽ presump tionẽ contra eum quo ad possessionem·et hoc casu non sufficit alle gare titulũ nisi pbet vt ẽ tex·nõ·in·c·i·de pscrip·in vi·q facit ea·li·

de resti. spol. c. ad decimas. q si dicaꝫ ergo in ꝓscribenda seruitute sp
dz ꝓbari titulus cū omnis ꝓscriptio videaꝫ otra ius cōe qđ ꝓsumit
quālibet rē liberā. l. altius. C. de seruit. et ad hoc rñde ꝑ Flo. in dcā. l.
seruitutes in fi. ꝑn. q immo ꝓscriptio non est otra ius sed ꝓter ius
vt plē declarat Jo. an. in dcō. c. i. in glo. magna pro quo tu allega.
l. i. ff. de vsuca. et. s. de vsuca. in ꝑn. vel ꝑ Jo. de imo in dicta. l. i. ℌ. si
de aqua pluuia. arcē. q aliud sit de iure ciuili vt hic et aliud de iu
re cano. vt ibi qđ seruabiꝫ in eoz foro vt. s. dixi. vel dicit q illud
c. loquiꝫ qñ agiꝫ de ꝓscribēdo aliquid quod non est modica ꝓuidi
tij vt est ius decimarū scaus si est de modico vt seruitutes facit dcā
l. fi qs diuturno q de hoc latius dic p Raph. in dcā. l. i. m fi. ¶ Que
ro qñ dicaꝫ quis esse in quasi possessione seruitutis vel uiꝫ. incorpo
ralis dic q quedā sunt seruitutes negatiue vt altius nō tollendi
et in hijs acquiriꝫ quasi possessio p solam vnicā ꝓhibitionē cū paci
entia aduersarij qñ vult vicinus domū suā depressam subleuare q
ego prohibeo. qz ante prohibitionē si staret depressa per mille an
nos non sum in quasi possessione seruitutis dicta. l. altius q ibi glo.
et doc. et in. l. qui lumibo q ibi glo. Bar. q Flo. ff. de serui. verba. pre
di. qđ nō. qz cotidianū. Quedam sunt iura affirmatiua vt q liceat
agere ire cē. et in hijs quedā sunt in quibo pōt esse vsus p modum
facultatis. vt ire p fundū tuum de hoc em est facultas donec ꝓhibea
tur vt. l. dominus. cū glo. ff. de seruit. rusti. predi. tunc nō acquiriꝫ qsi
possessio p ꝑmū actū misi cursu secuto. xxx. diez. l. i. ℌ. i. q qđ ibi glo.
et Bar. ff. de iti. actuq ꝑuat. quādoqz vsus nō pōt esse p modū fa
cultatis. vt quis ducat aquam p fundū tuū vel q aliquis sit in ꝑ
lio gñali vel q aliquis sit in quasi possessione eligendi tunc p pri
mum actum inducitur quasi possessio. l. i. in prin. et. ℌ. qui autem. ff.
de aqua cotī. et esti. ita dicit Bar. q omnes doc. in. l. i. C. de seruitu
et aqua. et Bal. in. l. ij. C. eo. ti. et Flo. in dicta. l. seruitutes. in ℣ hi
et sufficit in negatiuis vnus actus et aduertas q seruitus retine
tur non tantum per seipsum sed etiam per quemlibet inuasorem et
malefidei possessoꝛ. vt est caꝫ in. l. qui fundū. ff. quēadmo. seruī. amit.
quod nō. Dic de prescribenda seruitute. sed in prescribenda libe
tate a seruitutibus conclude q est dña inter libertatem seruituq

urbane vel rustice nã libertas seruitutis urbane nõ prescribi licet dñs domus dominãtis nõ vtãr seruitute sed etiã requirit fcm pre scribentẽ libertatẽ videlcet q domũ suã altius subleuet ul foramina pro tignis obturet. sed in prscribenda libertate a ſuitute rustica suffi cit tãtũmõ negligẽtia nõ vtẽtis ſuitute lz prscribens libertatẽ nichil faciat ut est casus de vtroq; in.l.hec aũt iura et ibi gl. et bar. et flo ff. de seruit. urba. predio. et est nõ diffrẽtie scõm. marti. filimã. et bar ibi q; seruitutes urbane sunt nobliores et int̃est rei publice magis q; ꝓfuenẽ. iõ difficiliꝰ in eis prscribi q; in rusticis. Et aduertas q; licet. s. dixerũ q; in prscribenda ſuitute requirit scia et patiẽtia ad uersarij illõ est vez in reali secus in psonali. l. fi. C. de prscrip. lon. tẽp tam libertas seruitutis põt prscribi etiã coñ ignorantẽ vt est ca? nõ in. l. si ptẽ. §. si per fundũ. ff. quẽadmo. seruit. amit. an aũt pro hujus mõi seruitutibꝰ et iuribꝰ incorpalibꝰ opẽtat interdcã possessoria dic vt habẽt in. l. quotiẽs. la. ij. ff. de seruit. et p tex. et ibi flo. in. l. ij. §. fi ff. si seruꝰ vẽdi. et Cy. et doct. in. l. i. C. de ſuitu. et Inno. et cano. in. c querelam. de electione nam pro tuenda quaſi possessione istoz incor poralium datur vtile vti possi. l. sicut. §. aristo. in fi. ff. si seruꝰ vendi. et. l. fi. ff. vti possi. et ibi vide bar. omnino et glo. et bar. in. l. i. in pn eo. ti. nam distinguit. aut pro seruitute personali et habet locũ vt dicta. l. fi. aut pro seruitute reali et tũc aut habet causam cõtinuam et non directũ sed vtile habet locũ vt. l. i. in pn. at habet causam dis continuã et tunc habet remediũ interdicti de iti. actuq; priua. ut. l. i §. ij. et ibi glo. et late bar. ff. de iti. actuq; priua. et istud teneas licet bar. simpliciter dicat scõm Ja. de ar. in dicto §. aristo. q; non opẽtat vti possid. ꝫ potest saluari q; ibi dicã de directo seruis de vtili ne sibi cõtradicat. ¶ Ac etiam conpetit vtile vnde ui dicta. l. ij. §. fi. et ibi flo. facit. l. iij. §. vnde ui. et quod ibi bar. ff. de ui et ui ar. licet glo. ibi sentiat cõtrariũ. ¶ Quero si in medio vsus aliquid fiat quo nõ possum iure meo vti. vt puto habeo ius hospitalitatis claudi ianua domus an p uolentiam possũ aperire et idem si habeo ius seruitutis fit seps uel murus an propria auctoritate possum illud obstaculum amouere. et Paulus de leasaris in clementi. secũda de cẽsibus. te net quod non per glosam dicte legis tercie. §. vnde ui. ff. de ui q ui

et vi ar. sed ancha. ibi tenz ꝺtrariū ꝑ nōta ꝑ Bar. in dō. ℌ. vnde vi tu dic ꝙ hoc ad litterā vult Bar. in dā. l. i. in. ℌ. ij. de itī. actuq; pri ua. in ℣si. ꝛ°. prodest in alio ꝛc. et isto cāu agenti vtili vnde vi ꝑ iurī bus incorpalibꝫ sufficit probari solam possessionē facti etiā si ostat ꝙ sit iusta possessio de quo ꝑ Dy. in. c. q; ad agendū de re. iuꝺ. in vi et ꝑm Inno. in. c. cū olim de ꝓbe. vbi dicit ꝙ ille qui detinet indu bio alio non probato ꝓsumiē ciuiliter et naturaliē possidē ita dicat Bal. in dā. l. ij. C. de serui. in ℣si. quero an agenti vtili ꝛc.

Sed iste quidem ✦ Actio publiciana dicaē ꝓtoria et daē ex equi tate. pretoria illi qui rē nactus est ex aliquo iusto titulo a non dño qui titulus esset aptus ad trāslationē dñij et daē quasi ipse rē vsu cepit. ℌ. d. ¶ Et diuidiē in duas ptes. ꝓmo ponit ꝙ declarat actio nes precedētium. ℌ. fore ciuiles. ꝛ°. ponit de actionibꝫ pretorijs secū da ibi alie aūt. ¶ Item illa secda subdiuidiē nam ꝓmo ponit de ac tionibꝫ in rem pretorijs. ꝛ°. ponit de psonalibꝫ. secda ibi in. ℌ. psonā ¶ Item ꝓma subdiuidiē nam ꝓmo ponit qñ res petiē quasi vsucap ta que non est. ꝛ°. qñ vsucapta est et dicē ac si vsucapta non esset secūda ibi in. ℌ. tursus. ¶ Item ꝓma subdiuiditur. nam ꝓmo ponit de actionibꝫ pretorijs in rem. ꝛ°. pōit eius exempla. secūda ibi ecce pletū qz. ¶ Nota ꝙ illa actio est ciuilis que descendit ex remedio iuris ciuilis ꝙ a ꝺitoribꝫ iuris ciuilis fuit inducta et pconsequēs ad cōgitionem vniuscuiusq; rei. et ꝓmo ꝙ ꝓmeua sua causa inspicitur cū filius sequaē ꝺitionem patris et iste tex. allegaē. s. eo. in prin. ℌ. actio ē de iure ciuili de quo dic vt ibi. ¶ Nota in tex. ibi pletūq; quod denotat regulā vniuersalē esse incontrariū. ¶ Nota ibi quasi vsucepisse formā libellandi in publiciana. qz ꝑm hoc debet dicere se quasi vsucepisse dic vt. j. dicam. ¶ Nota ibi. ex legitimis ꝑm vnā expositionem glo. ℌ. appellatione iuris ciuilis non conprehenditur ius. ℣ij. tab. quod est verum quando apponitur vt species separata vt hic et tunc ius ciuile etiam restringitur ad alias partes contra b ℣ij. tab. de quo a. ℌ. lex. vsq; ad. ℌ. ex non scripto. s. de iure nā gen. et ciui aē bene apprehenderē qz fuit principiū iuris ciuilis. b ij ℌ. i. ff. de rei. uē. ¶ Nota ibi tradiderit. qꝺ verbum tradere non sig nificat dñij translatiōz seuus in ℣. dederit. vt in. ℌ. fic itaq; j. eodem

misi scõm subiectã mãm·l·si stipulatus·ff·de vsur·facit·l·sed q̃ possessori·§·i·ff·de iureiuꝝ· ¶ Nõ·q̃ sicut traditio facta a vero dño ex eã habili importat dñij trãslationẽ·l·traditionibꝫ cũ mã·C·de pac·et·l cũ manusata·§·fi·ff·de otrahẽ·emp·ita fcã a non dño importãt publicianã aut vsucapiẽdi ꝛditionẽ vt hic et·l·claúbꝫ·ff·de otrahẽ·epẽ· et sic videꝫ hic ca? otra glo·s·e·§·ommũ in glo·possi deat in·x·si·et in bonefidei emptore·q̃ bonefidei emptor non vendicat rẽ vt hic q̃ non est dñs sed hꝫ publicianã ¶ Nõ·ibi nondũ dñs q̃ postq̃ q̃s vsucepit ꝛpetit rei vendicatio vt hic et non publiciana vt·l·i·ff·de publici· ¶ Vltimo nõ·ibi dñuꝫ suũ vendicet q̃ rei vendicatio ꝛpetit tñmõ dño q pro dño vendicãdo seu defendendo·l·in rem actio·ff·de rei vendi· ¶ In glo·sed iste ibi inspecta psona actoris nõ·singul' ex glo·q̃ ad ognoscendũ vtq̃ remediũ sit ciuile vel p̃toriuꝫ magis inspitiẽ psona actoris q̃ rei·tu dic scõm Bal·hic q̃ opinio glo·est ver ior p·l·si pluriũ in p̃n·ff·de nox̃a non p illaꝫ rationẽ q̃ dicaẽ p̃toria inspecta psona actoris·q̃ actio dr̃ ciuilis vel pretoria inspecta ꝛigine non ex psona actoris vel rei vt nõ·glo·nõ·m·l·ij·ff·de bo·poss· here·peti·quã sequit Bar·et Bal ¶ Nota·tñ ex ista glo·et ad hº semp all'·q̃ ex psona actoꝛis·ius metim²·l·i·§·i·q ibi Bar·q Bal·ff si pars heredi·pe·et sic ad libellꝫ fundandũ inspitimus vtrũ actoꝛi ꝛpetat ius vel non ita dixit Pe·et Cy·p dcãꝫ·l·i·in p̃n·in·l·ij·in fi·C de serui·et aqua·quod intellige vꝝ quo ad intẽtionẽ fundandaꝫ sed ius q̃tum ad ꝛdempnationẽ moderandã q̃ tunc bene inspicieẽ factuꝫ et psona rei·l·sinaũt in·§·possidere·ff·de rei vendi·ita dixit Bal in dcãꝫ·l·i·§·i·pro hoc tu all'·quod habeẽ p glo·et doc·in·l·de die in p̃n ff·qui·satisda·cog·optime facit·l·si a te·§·ij·q ibi Bar·fi·de excep· rei iudica·et istud teneas ¶ Aduertas tamen q̃ Petr·hic dicit q̃ hoc casu rei vendicatio que datur contra eum qui dolo desijt possidere est pretoria dicta·l·electio·§·ij·et·l·iij·§·fin·ff·de ali·iudi·mut causa fac· ¶ Item quia pretor dat nouam formam quia facit competere contra illum qui non possidet contra naturam rei vendicatio mis ergo est pretoria·l·ius ciuile·ff·de iustitia·et iuꝛ· ¶ Isto tamen casu q̃uis sit pretoria non temporalis sed perpetua erit·quia subrogatur loco actionis perpetue·l·i·§·hec actio·et ibi late Barto·

ff.si quis te.li3.esse ius.et.l.pe.§.actiones.ff.de nox.q hoc videtur
tenere glo.in.l.in honorarijs.ff.eo. Sed glo.q doc.vt dixi in.l.ij.te
nent qs̄ ꝫ Dy.autē videt saluare vtramq; opi.nam dicit ꝫ ꝙ hec
actio sui nā est ciuilis.ꝫ p extentioēz scōm opi. De.dicit pretoria
nam in hac mā tribo respectibo pōt dici actio pretoria vel inuentioē
in eo qui dolo desijt possidere.vt.d.l.electio.q°.extensione.vt dcā.l.
ij.de bo.pos.here.pet.3°.approbatione.li.ff.omo.q ꝫ° sequit in glo
lz dicte actiones a p̄ncipio sint et dicant ciuiles q ita intelligit opi
glo.q doc. Utz autez actiones vel remedia descendentia ex p̄uisi
ombo marchionuz ep̄oz legatoz q alioz dominoz sint ciuilia vel pre
toria.vide nōnter Bar.q omnes doc.in.l.quinta in p̄n.ff.de ✠.obl.
et.l.fi.in.fi.ff.de pe.et.l.omnes populi circa p̄n.ff.de insti.q iuē.q.li.
in fi.ff.de bo.pos.vbi expresse tenent ꝙ sint pretorie q idez istud vo
luit Bal.q Salic.in ſpica.et in.l.i.C.qui admit ad bo.poss. Istud
idem voluit Bal.q Imo.in simili in.l.ex duobo.§.fi.de vul.q pupil.
quod ꝑpetuo no.q vtilitas huiꝰ muestigatiois est magna.q si sūt
pretoria finiunt anno si ciuilia ꝑpetuo.d.l.in honorarijs q.j.de ꝑpe
et temp.ac.in p̄n. Ex quo infert qs̄ si ex aliqua p̄uisione statuto
vel decreto domini marchionis.ſ.ertatie deferat successio alicui cui
de iure comuni non deferē vtputa agnatus excludentibo matrem q
sorores debet.j.annum adiri hereditas alt talis agnatus a tali suc
cessione excluderetur quod sing.nota.ad limitationem.l.licet cum
mā.C.de iure delib.est et alius effectus magnus per.no.in.l.sancti
us.C.de ver.sig. In glo.si que sunt similes in fi.dic secundum Dy
ꝙ ista glo.predicat maximum errorem.nam sequerē ex ea ꝙ om
nes actiones ex contractu vel quasi malefitio vel quasi vel ex varijs
figuris causaz descendentes essent ciuiles q p̄consequens nulla pre
toria descenderet ex predictis quod fatuum est dicere.nam actio ex
furto manifesto que descendit ex malefitio est pretoria q tamen des
cendit ex delicto q actio de constituta pecunia et similes descendunt
ex contractu q tamen sunt pretorie secundum Bal.hic q glo.non dz
cumulari ex hoc qz non sequitur ex verbis glo.ꝙ actiones pretorie
non possint esse ex contractu vel quasi vel ex malefitio vel quasi vel
ex varijs figuris causaz q que descendunt ex legitimis causis sunt

ciuiles alie vero sunt ptorie et istud teneas. In glo in rem ibi ff. quedā oppone otra glo. q3 petitio hereditat3 que dat bonor possessori videt ptoria. l. ij. ff. de bo. pos. here. pe. et tñ est mixta. l. hereditatis de peti. here. sed tu dic q3 ista est ciuilis. l. itez venūt. ff. cū ꝓdixi mus de peti. here. et aduerte q3 non dē mixta sed in rez vt est ca? in. l. sed et si lege. ff. petitio. ff. de peti. here. vbi Bar. dicit q3 omnino est in rez q3 est declaratoria. l. lz. ff. de peti. her. sicut rei vendicatio. l. ex diuerso. ff. i. ff. de rei vendi. habet tñ quasdā psonales pstationes que fiūt offō iudic. qō deseruit huic actioni. qñq3 eñ ei dez deseruit scōz nāz realiū vt q3 cogit reum odeptum ad restituendū vt dicit dicta. l. lz et. l. non tñ in pn. eo. ti. qñq3 deseruit scōm nām psonaliū. vt q3 cogit odeptum ad dandum. vt in pecunia exacta ex ptio rerū vendi taz. d. ff. petitio. nam in actionibo psonalibo agit ad dandū. j. e. ff. sic itaq3. Istud idez videt sequi Dalic. in dcā. l. hereditatis addens q3 etiam pōt dici dari ab psonales prestationes q3 non longo sed lōgissimo tpe prescribit vt ibi sed Bal. ibi tenet q3 immo sit mixta p dcāz. l. hereditat3. q3 esse heredē est habere iura realia et psonalia actiue et passiue. l. michil de verb. sig. ergo petitio hereditat3 que cau sat ab ipso iure hereditario cū effectu sapiat nām cāe necessario di cet mixta ꝓterea dicit ipse pone q3 in hereditate non sint nisi psonales prestationes falsū erit dicere tūc q3 sit in rez cū ꝓponat ad dandū. l. q3 in diez. ff. de peti. hered. igit dicit esse in herendū magis dcē lrē q3 dicās doc. Sed ego teneo opinionez coēm p dcm. ff. petitio. vbi clare dicit q3 est in rē non obstat tō Bal. q3 lz non sit aliquid reale in hereditate tñ dicit in rem q3 respicimus suam ꝓpriam et nāle3 cām non autē accidentalem vel casualem vt in. ff. hijs aūt verbis. s ad. l. acquil. Nec etiā obstat q3 dicit q3 hereditas hēat psonales prestationes actiue et passiue vt dixi Bal. q3 nō sequit ergo est mixta petitio hereditat3 quia peculiū et bonor possessio et restitutio ex tre belliano et sic de singulis otinz actiue et passiue pstationes psonales in. ff. restituta. s. de fideico. her. et. l. iij. ff. bonor. ff. de bo. pos. et. l. peculium. ff. de le. ij. et tamē non dicunt mixta. vt hic in glo. igitur cē. Sed ex glo. otra h° obp. q3 interdcā oīa sunt in rē scripta. l. ff. ff. de interdict. et hic quodāmodo pretoria dicunt mixta ꝛ respō de

q̄ p̄mo interdicta quo ad veritatē sunt psonalia liz sint in rez scripta et per osequens psequantē quēlibet possessorem .l.i.ff.de interdic.et sic non sunt ꝑprie mixta ¶ In gl.casu ibi dāpna fatalia.ff.Nō et tene menti istam glo.que semp allegat q furtū non onumeratur inter casus fortuitos. Idem voluit glo.in d.cō.ff.dāpna.et habet in ff.preterea.s.quibo mo.recoñtur. ob.qs fallit qñ non potest culpa imputari vt dcō.ff.dampna. ¶ Quero ergo qñ hoc sit q culpa non possit imputari respondeo qñ aliquid pbat ꝑter q p̄sumptio aufert tollit vt puta si potatio somnolēta pbet ei data cui furtū factum fuit ex ista potatione facit gl.m.l.dolū.C.de dolo. vel si vxor eius ei subtraxerit in qua ofidentiā habere debuit cū sit socia diuine ac humane domus.l.aduersus.C.de crimi.expil.heredi.vt dicat gl.in.d.ff.dampna ¶ Vel tertio scōm Cy.si familiaris suus de quo veri similiter ofideri debuit qz reputabat bonus vt.l.eū qui in fi.ff.quo subtraxerit. Quarto si diligentiā cōem hoim adhibuit qz hostia bñ firmauit sed de nocte fuerūt pforata.vt multotiēs otigit in apothecis et stationibo in quibo nullus dormit ita dicit singul. Salicet.i dcō.ff.dampna.qs vltimū nō ꝑtuo.qz vidi hoc cōtingere Joñ.in psona Joā.buti.strazologei. Quo aūt pbet furtū dixit bar.in.l.ff qñ in fi.C.vñ ui q furtū scholaris ꝑbabit p familiares et domesticos qui de nocte sentiebāt fures et p sotios et q p ꝑus videbāt tales res in domo et q postea nō reperierūt et q viderūt murū fractū vel hostiū ruptū et filia quod bñ nō. ¶ In gl.directū in p̄n.oiūcto tex. Nō et p̄mitte ad euidentiaz q remediū p̄toris et sic publitiana est in subsidiū et sic competit vbi non competit remediū ciuile vt hic et.l.i.et ibi ange.ff.eo ¶ Dcō premitte q ista actio non competit largo modo nisi domino non aūt directo domino vel vtile vt no.glo in dicta.l.i.in p̄n.et in hac glo.et est casus in.l.non tantū.ff.q si p emptore.ff.de pete.heredi.et.l.si ab eo.ff.de pig.licet glo.dicat otra tiū et male in.l.iuk.in fi.et.l.si post acceptū.ff.de rei vendi.ita dixit ang.in.d.l.i.et no.ff.de euict.l.mīor.ff.i ¶ Tertio p̄mitte q datur publitiana omni casu quo haberet locū p̄scriptio.l.eū qui in p̄n.ff.s publi.vnde oēs etiā ab illo qui nō habet admīstrationē rerū suarū si emat rem alienā licet non otra vendentem tam cōtra alios habet publitianam.d.l.eum qui in prin.et ibi Ange.facit.l.i.ff.si furioso

cum ℔ ſe ff pro empto q dicta res poteſt vſucapi vt dictis iuribꝰ non autem competit ſi iam vſucapio completa eſt licet competat illi qui eſt in actu proſcribendi dicta bi in ꝓncipio ¶ Quarto premitte q omnia que veniũt in actione in rem directa vel vtili rei vendicatione veniunt in publitiana et omnes leges loquentes de vtili vel directa vendicatione que ad iſtam poſſunt adaptari locꝫ habent in publitiana iſte eſt textus nõ et ibi bal et ange in d b eum qui ℔ in publitiana ¶ Quinto ꝑmitte q licet rei vendicatio non detur pro mobilibus vt in ℔ eque s e tamen datur publitiana vt eſt tex in l ſi ego ℔ ij ff e ¶ Sexto premitte q vbi eſt prohibita alienatio ibi ẽ prohibita vſucapio et per conſequens in illis etiam eſt prohibita publitiana l cũ ſponſus ℔ ſi res talis et ibi ang et doctores ff eo ¶ Septimo premitte q omni caſu quo ex titulo facto et traditione facta a Xpo dño trãſferẽ dominiũ illo caſu facta a nõ dño paratẽ vſucapiendi ꝺditio l claudio ff de cõſtituen emp et tunc dabit publitiana vt ẽ tex in l quecũq; in ꝓn et ibi doc ff eo ¶ Octauo ꝑmitte q licꝫ rei vendicatio det cõi titulo poſſidenti l officium ff de rei vendi et l ij in fi C de peti hereditatis coniũct l in rem ff de rei vendi tamen publitiana non datur contra titulo poſſidentem de quo tamẽ dic q tex et glo magiſtralẽ et ibi Bart et doct in l ſi autem ℔ ſi duobꝰ ff eo facit quod nota doct in l quotiẽs C de rei vendi et ℑ latius dicam ¶ Nono ꝑmitte q ad hoc vt competat publitiana neceſſe ẽ q vndeã vel duodecim cõcurrant de quibus dicam cum glo magna et copulatiue alia ſi alterum deficit non competit publitiana vt dicam in glo magna ¶ In eadem glo directam in fin dic ſcõm doctores q vltima opinio eſt vtilior et ꝓbabilis propter tres rationes inconuenientes ¶ Ultimo q certum eſt q vtiliter dominus in ſuo vtili dominio prefertur vero domino bi ℔ i ſi ager vectig ſed hõs publitianã regulariter non preferẽ domino niſi in caſibus qui habentur hic per gloſam magnam et ibi dicam ¶ Deterea iuriſconſultus tres titulos fecit vnũ de rei vendicatione vbi de directo dominio tractatur Secũdum de publitiana vbi tractatur ꝺ quaſi dominio largo mõ Tertiũ ſi ager vectig cẽ vbi ꝺ vtili dño ergo neceſſario ſequit q iſta tria dominia ſint diſtincta Deterea ꝓſcriptio det aliqꝺ opari alias ad nichil eſſet introducta cõtra l ſi qſ in prin ff ꝺ le i

sed si dicerim? q̄ habēs publitianā ēt dñs vtilit̄ scōm opi·glo·vt no·gl·et doc·in auc·ñ trecenalis·C·de bo·ma· Deq̄rēt nccrio q̄ tm̄ haberet habēs publitianā q̄tū ille qui p̄scripsit qđ est absurdū licz p̄mā opi·posita in glo·fuerit seatus glosator in plurib⁹ locis·ꝫ vbiz reprehendit̄ per dy·et doc·in auc·misi trecenalis per bar·et ang·in·l·i in fi·ff·de aqua plu·arcē·et per glo·et doct·in·l·cū postulassem·ℊ·i· de dam·infec·et per doct·in·l·fi·C·de edic·diui·adri·tol ¶ In gl·ac tio in fi·no·glo·no·scōm dyn·quā tene menti q̄ regula q̄ actio cōpe tat ex remedio ciuili vel pretorio p̄ qua facit tex·ff·de adulterijs·l· si quid ex his·sed cōñ hoc opponit̄ de·l·sed q si possessori·in p̄n·de iu reur·diunc·glo·vbi actio in factū et publiciana videt̄ esse idem sed tu rñde vt ibi per gl·et doc·et dicā·j·eo·ℊ·si quis postulāte ¶ In gl· dicit ibi p̄bare meā p̄pono publicianā dic q̄ istas duas formas li bellandi glo·j·reprobat et bene scōm doct·et maxie reprobat istā vltimā·qz hodie non est necesse q̄ ex p̄mat̄ nomē actionis in libello vt in·c·exāinata de iudi· ¶ In eadē glo·ibi et hanc approbat osue tudo dic q̄ p̄ hoc hodie ē casus in·c·abbate sane eē de re iudi·i vi facit qđ hēt̄ in·c·ostitut? ex̄ de ī integ·resti·et ibi Inno·et no·spe· in ti·de actio·et pe·in ℣fi· Item no·et hoc tenet bar·bal·et ange·in l·i·ff·eo· ¶ In eadē glo·ibi·ℊ·quotiēs·dic cū tuitiua est de subtili tate iuc·talis libellus alternatiuus videlicet dico me dñm vel quasi quicq̄d dicāt cano per dcm·c·abbate nō videt̄ p̄cedere q̄a alterna tiua facit dubitatiōem·l·pretor·ℊ·q̄ autē pretor·ff·de minuc·sed misi fit p̄babilis dubitatio nūq̄ ipsa dubitatio admittitur in libellā· l·i·ℊ·qđ aūt·ff·quoz lega·vt puta quādo esset per factuz aduersarij qz tunc admitteret̄ vt ibi no·bar sed Inno·in·d·c·cōstitutus intelli git illū·ℊ·quod aūt generaliter·in quacūq̄ incertitudine probabi li et forte suus intellectus est bonus et valde nō·et all·l·i·ℊ·fi·ff·si pars heredi·pet·et·l·que de tota·ℊ·i·de rei ven·vel etiaz de iuris sub tilitate potest dici q̄ saluetur dictus libellus vt illa alternatiua vel ponatur in dictione si et sic additionaliter est successiua·vt sit sen sus dico me dominū q si non sum dominus dico me quasi dominū·qz qui alternatiue ponit nichil eligit sed quū successiue et additionali ter sic ita dicit ¶ Bal·sing·saluando dictum libellum etiam de subti litate iuris in·l·p̄ma·C·si plu·vna sen·vbi petit materiā publitiane

Ex his patet forma libellandi in publitiana q tu adde que dicta sunt .s. in .§. omniū aūt. et ibi dixi in .x. quero .quomō formabit libellus in rei vendicatione .Erit ergo forma libellandi in publitiana ista videlicet q debes narrare qualit emisti talem fundū vel alio titulo habili ad trāsferendū dominiū habuisti et qualit virtute talis tituli fuit tibi traditus et q .x. tute dicti tituli bona fide emisti et accepisti et q .x. tute dicti tituli possedisti et qualiter nūc ipsū detinet titius quare pūs te declarari quasi dominū dicti fundi et ad te spectare et ptinere quasi dominiū dicti fundi et dictū titiū cōpetenti ad dimittendū et restituendū tibi dictū fundū. Clausulas aūt necessarias vide in dicto .§. omniū. In eadē glo. ibi traditio vel quasi dic idem si sint putatiua a iustissimo errore causata vt habetur in .l. celsus. et ibi bart. ff. de vsucap. vel etiam si sit equipollens vt in .§. traditionem et ibi dixi .s. de re. diui. vel etiam ostensio solūmodo in casibus in quibus nascitur dominiū sine traditione vt no. in dicta .l. celsus. et ff. de rei vendi. l. eius rei et ibi glo. vt puta in vltima voluntate vt est tex. in .l. cū sponsus .§. i. ff. eo. vel etiam in ecclesia q similibus in casibo ptic̄ularibus de quibo in .l. fin. C. de sacro san. eccle. et no. bal. et Ang. in .l. finaute .§. si duobus. ff. eo. q deperāt̄ur traditio inter viuos idem operatur relictum vel cōcessio in pdictis casibus vt est tex. in .l. si ptem .§. i. ff. quē admodū serui amitta. et no. in .d. l. fin. In eadem glo. ibi. Item quarto q bona fide ac. dic q hoc requiritur in contractu emptionis duobus tempoibus scilicet tempore cōtractus et etiam tempore traditionis et propter frequentiā in aliis autē cōtractibus inspicitur tantūmodo tempus traditionis .l. iij. ff. pro solut. et .l. ij. in prin. et ibi glo. ff. pro empto. cōiunct. l. sequitur .§. sed si possessionis. ff. de vsucap. de qua bona fide .j. latius dicam. In eadem glo. ibi ānto q credit hodie se dominū non ac. dic tu clarius q agens publiciana vez est q non dicit se dominū. q tunc intentaret rei vendicationem. et ab hac actione excluderetur que est subsidiaria vt hic nec tamē dicit se non dominū. q si diceret se nō dūm nō haberet bonā fidē ex sua expressione. ideo tunc nō pscriberet et per cōs non haberet publitianā .l. eū qui in pn. ff. eo. ita no. dixit bar. in .l. pōp?. §. si iussus. ff. d acq. pos. in .x. quid si egi publitiana Adde q imē ista est dare medium vt dicam? in simli in .l. i. §. scia?

tum glo. ff. de tributo. et per glo. in. b. iij. §. geneta. ff. de acquir. poss. et. bi. C. eo. tit. ¶ In eadem glo. ibi. al. b. si quidem §. hec actio. ꝛc. vides ergo ex glo. ad causandam publitianā ꝙ inter alia ꝛequiritur ꝙ habeat rem ex titulo et titulu; alleget. facit dictū. c. abbate sane non tñ intellgas oēm titulū ꝛ titulū habilē ad causandū dominiū vel vsucapiendi oditionē vt hic. ex quo sequit ꝙ non procederet si diceret ꝙ possidet vt suam et tanꝙ suam. qr talis titulus pro suo ecꝭ si dicto modo testis deponeret non esset inductus nec ꝓbatus titulꝰ vsucapionē parans ꝛ per ꝛsequens non operaret publitiana sed isto modo esset deductū et probatū ꝙ non possidet pro alio vel alterius nomine qr titulus pro suo est multiplex et maxime generalis. vt ē tex. cum glo. fing. et ibi hoc notat. in. b. ff. pro suo. ergo si talis tituli allegatio et probatio non parat vsucapiendi cōditionez. ergo nec publitianā dicta. b. eum quí in prin ꝙ singularit no. Vnde tu ad uocate sis bene cautus ꝙ semp in tuo libello et capitul tuis exꝓmas vnū titulū spetialem scilicet ex empto. et subdas ꝙ virtute dicti tituli possedit ꝓ suo et tanꝙ suū talē fundū. et tunc ꝓbando diutinā possessionē et vltra hoc ꝙ testes subiūgant ꝙ per dictū tempus possedit ꝓ suo et tanꝙ suū et vt dominus fructus ꝛcollegit et tunc forte dicto casu ꝓsumit titulus allegatus ar. nōtorū in. b. seruitutes la grande. ff. de seruitu. et dixi. s. §. ppi. vel forte et istud verius qr loq tur quādo tractat de modico preiuditio vt ibi dixi opus erit vt deducatur et etiā probetur ꝙ fama erat ꝙ titius emerat dictū fundū vel ꝙ sibi vel patri suo fuerit legatus ꝛ ꝙ viderūt a dicto tempe et citra virtute talis tituli dictū fundū possidere pro suo et tanꝙ suuz et fructus recolligere vt fatiūt ceteri alij domini tunc isto modo ꝓbando sufficeret ad vsucapionē et per cōsequens ad publitianaz arnotatorū per bar. in simli in. b. i. §. ij. ff. de iti. actuꝙ priua. in Ẏ. i. re mio ad sequētem glo. ꝛc. al deducendo simpliciter et ꝓbando ꝙ possedit dicto tempe pro suo et tanꝙ suū et fructus recollegit nihil ꝓbatum est vt dixi qđ perpetuo tene mēti ¶ Addas his que dixit gl. et dicas ꝙ vltra glo. ꝛequiritur et septimū in publitiana videlicz ꝙ res non sit vsucapta neꝙ ꝓscripta. b. ff. de publiatina. ¶ Requirit tur octauo ꝙ ille cōi quē ꝓmittur non sit dominus qr cōi domnū non operaret. b. pe. et. b. fi. ff. eo. nisi in casibus ibi nōt per glo. et bar.

Requiritᵉ et nono q̄ pretiū sit solutū vel pretij sit habita fides in cō tractu emptionis alias autē sicut non trā ferē dominiū ita nec vsu piendi cōditio q̄ non esset possessio iuste quesita l q̄ vendidi ff de cōmen emp et s ō re diui ℈ vendite et ibi dixi et sentit gl et vlt hoc expresse Bal et Ang in l de pretio ff e qui tex michi expresse vult ꝯtariū allegant glo scōm vnū intellectū in l si a titio ff ō rei vendi sed ibi loquit quādo cōi dominū vt j dicā ¶ Decimo requiritur q̄ auctor non fuerit dominus alias autē esset quesitū dominiū l cū manusata ℈ si ff de cōmen emp sed vbi nō esset quesitū dominiū non curamus q̄ cōcedens titulū esset dominus nec ne exemplū in l eū qui m p̄n et ℈ si a minore ff e ¶ An autē esset necesse q̄ quis p̄baret tradentem non dominiū dicit spe in ti ō actio et peti ℈ se quit in ℣ sinautē vel et in ℣ no v esse necessaria qc q̄ non et idē vult glo et Bal in dcā l eū qui ℈ publitiana ¶ Aduertas tamē q̄ licz res sui natura aliqñ non sit vsucapibilis inspecta p̄sona cōcedēt vel domini tamē publitiana cōpetit viz cū emanat titulus putatiūs iusto errore facta vt cuz emit res furiosi aut cui bonis ē interdictū pupilli vel furiosi hec enim non vsucapiūtur s de vsucapi ℈ res fisci et tamen publitiana datur dicta l eum qui in prin o iuncta glo et dicto ℈ si a minore et nota expresse glo in l cum sponsus ℈ si res ff eo ¶ Addas q̄ si non apparet de origine traditionis tamē presumit tradita et dicto nomine tradita quādo probatur titulus l quedam mulier et ibi glosa de rei vendi et l ij et ibi glosa C de acqui poss quando iam possiderat et docet de sua attenta possessione nā eo ipo q̄ michi titulum concessit titius videtur concessisse q̄ a quocūq̄ possessioēm dicte rei acquiram vt l hoc si res et ibi glosa ff de rei vendica ita dixit notanter Bar in l cum solus circa fin ff de vsucapi Aduertas tamen q̄ bona fides que etiam exigitur semp presumitur ex q̄ iā possidens habet titulum et no hic glo et probat expresse in l penū glosa nota C de euict omnia ista notauit ange in dicta l eum qui ℈ fin ¶ Tu adde q̄ predicta procedunt quando esset titul? vtus finautē esset putatiuus requiritᵉ q̄ vndecumq̄ videlicz q̄ titul? et possessio habeantur ab eadem persona non a diuersis et q̄ possessio habeatur respectu dicti tituli putatiui de quo vide latius per bar in dcā l cū solus in ℣ sufficit ne me habere qc vbi omnino videas

Addas etiã ꝙ quãdoꝙ etiam sine titulo p̃sumit̃ bona fides vt est
glo· ordinaria et ibi dixi· s· de re· diui· ℣· si quis a non domino ꝛ ibi
dixi nisi appareat alius possessor ãtiquior ille eteni bene potest facere
illam allegatioẽ videlicet ꝙ tuũ non erat ꝛc· vt· l· fi· C· vnde ui· quo
ad alios aũt licite ꝛ bõ fide videt̃ tenere ius eteni cõe sibi nõ otradi
cit vt in· c· i· de p̃script· in vi· ita dicit singularit̃ bar· in dicta· l· cel
sus in ℣ si requirit̃ et bona fides ꝛc· facit· c· licet de proba· et quod
notauit bar· in· l· si duo in prin· ff· vti poss· an aũt ꝛ quãdo bona fides
p̃sumatur in rebus alienis ab alio possessis cum titulo ꝛ sine titulo
vide Bald· Ange Salice· et Flori· in· l· super longi· de p̃script· lon·
temp· et Bald· in· l· auꝫ quid· ff· si cer· pet· et Jo· an· et Inno· in· c· cũ
ex litteris de in integ· restit· et Bar· in· l· i· ℣· ij· ff· de iti· actuꝙ ꝑua
et glo· in· l· i· C· ibi cã sta· et Bar· in dicta· l· fi· C· vnde ui· Sis tamẽ
cautus scõm ange· in dicta· l· eum qui· ℣· si· in allegando bonam fideꝫ
alr̃ succũberes qr bona fides non p̃sumtur nisi allegetur occurrente
tamen aliquo adminiculo tendente in oppositũ· vt est tex· nõ· et ibi
bar· in· l· si adulter uiꝝ cum incestu· ℣· idem pollicit· ff· de adul· quod
tene menti que omnia copulatiue sunt necessaria ad publitianam
alr̃ si quid ex predictis deficeret non obtineres· ita vult ang· in doõ
·℣· fi· ¶ In eadem glo· ibi cum scit de sua cõscientia· nõ· et ita semp
allegatur ista glo· ꝙ ea que ossunt in animo et oscientia declarã
tur per suam simplicem assertionem cum iuramento sed de iuramẽto
hic non dixit glo sed clare dixit in· l· at qui natura· ℣· cum me abñ
te in glo· magna in ℣ si· vel melius· vbi expresse dicit ꝙ stabitur iu
tamẽto suo ꝛ idem nota glo· in· l· i· ℣· ij· de iti· actuꝙ prima· et ibi bar
et videtur tex· in· c· pastoralis de exceptí· et no· glo· et doct· in· l· ij· in
glo· i· in fi· C· de seruí· et no· glo· in· l· fi· circa mediũ glo· magne· C· de
annali excep· sed bar· in· dicta· l· i· ℣· ij· de iti· actuꝙ prima· in· ℣ si· re
nio adsequentẽ g'o· intelligit predicta procedere quando precedit ti
tulus vel iustus error vt hic ex quo creditur sibi si asserit se habere
bonam fidem secus si nullus titulus precessit vt· s· dixi quod nota
¶ Nota etiam ex glo· que dicat de oscientia· qr si aliquid remittit̃
in oscientia alicuius videtur ꝙ eius determinationi stari debeat nec
alr̃ possit appellari· vt est glo· nõ· in· c· statutũ· ℣· assessorem· de ẽsecp
in vi· ℔ licet non possit per viã appellationis et sic ẽmedio ordinario

retractari tamẽ supplicari potest et reuerti ad superiorem vt est glo. sing. in cle. i. ꝺ iure pa. et hoc teneas. facit auc̃. que supplicatõ. et gl ibi no. C. de preci. imp. offeren. cõiuncta. l. i. C. de sent. prefec. preto. et ad id quod dixi de cõscientia aliena gl alius superior possit declarare. vide bonã glo. et Imolã. in. l. ab executore in pn. in ℞. an iuꝺ. imꝑpetratum. ff. de appel. ¶ In eaꝺẽ glo. ibi. l. minor. ℈. i. dic idem nõ glo. et bar. ibi tenet hic dy. quod tamẽ indubitanꝺ ꝛeꝛ arbitror quã do vna de predictis actionibꝰ actũ est. sinautẽ ꝓposuisset libellũ alé natiue vt consueuit fieri vt dixit glo. s̃. qꝛ tunc quasi omne ius suũ quasi deduxisse videat̃ si etiã sup vtroq; esset discussum et ꝓsecutũ l; sentẽtia lata esset simpliciꝺ et sup vna dictaꝝ actionũ dubito an amplius habeat aliud ꝺ mediũ ꝑ. l. et an eandẽ. ℈. actiones. et ibi glo et bar. ff. de exceptꝫ. rei iudi. et. l. sinautẽ. ℈. i. et ibi bar. de neg. ges sed Io. an. in dicto. c. abbate sane. dicit gl non obstat exceptio. qꝛ op?. replicationis elidiꝺ. ℞. ꝺ glo. Io. an. potest sustineri qñ ꝓsecutio est spetialis qꝛ discerniꝺ publitiana a dñio sed si nõ discerneret qꝛ diceret rẽ ad se ptinere. qꝛ ad vtrũq; põt referri verbũ ptinere vt l. verbũ ptinere. ff. ꝺ verbo sig. et tunc uideꝺ idem quod in pson alii esse dicendum et ita expresse vult Bar. in dicto. ℈. actiones in ℞. sed quid si dixi rez ad me pertinere rẽ. ¶ In eadem glo. ibi at illi q̃ dicebant siue directã. Nota glo. gl ꝓponens simpliciter dominiũ in iuditio videtur proponere tantũmodo directũ q non vtile et idem tenet glosa in. l. si mater. ℈. eandem. ff. de exceptione rei iudi. quod sequitur Petrus et Ja. butrig. in. l. i. ℈. i. ff. si ager vecti. vel emp. Sed Ja. de beluiso. et Oldra. ibi tenent contrariũ quod sequitur Bar. in dicto. ℈. eadem in pe. q. allegat. l. si duo patroni. ℈. idem iuꝝ ff. de iureiuꝺ. et. l. quibꝰ diebus. ℈. dominus. ff. de conditi. et demon. et istꝫ teneas p dcã iura. ¶ In eaꝺẽ gl. ibi. l. nemo. ℈. qꝫ no. ex ista gl. gl liz rei uẽdicatꝫ. et publitianã simul ꝓposuerit qꝰ possũ dcõ. c. abbate tñ sñia lata i vna nõ parat exceptioẽz rei iudicate i alia ¶ Idẽ no. glo. et Bar. in. l. minor. ℈. i. ff. de euic. et. s̃. dixit glo. qꝰ singulariter tene menti. ¶ Nota etiã ex eaꝺẽ glo. gl in rei uẽdicatõe q publitiana si vnã cãm expẽsi et succubui non obstat exceptio rei iudicate in nõ expẽsis idem vult gl. in. l. mẽ. ℈. si qs fũdũ. ff. ꝺ excep. rei iudi. et hoc vẽ canonizatũ in. d. c. abbate sane. vnde cũ queriꝺ an agens

publitiana et succũbens preiudicet sibi in causis nõ expressis dic ut
dixi de rei vendi·s·in·ff·omniũ autẽ actionũ·q debet inspici modus
psequendi q intelligas vtrũ illud in rei vendicatiõe et istud in pub
litiana scilicet malitiose vnã causam obmisit·qz etiã in illa obstat
exceptio rei iudicate q̃uis obmissa vt est casus singulaꝛ·et ibi bar
bal·et ang·in·l·de rebo·ff·de arbi· ¶ In eadẽ glo·in fi· ¶ Nota et sig
na istam glo·que ponit casus quibus datur publitiana cõtra domi
nũ idem nõ glo·in·l·fi ff·eo· ¶ Et aduerte q licet ang·in dicta·l·fi
addat causam in·l·si quis prohibuerit·ff·e·scõm lec·dy·ibi q pro
curator vendidit rem domini tamẽ nõ est opus q addatur· qz tu ha
bes hic glo·ordinariã dum dicit sextus adiciatur si me mandante rez
meã vendidisti ponderta ibi meam et sic mandantis· Addas alium
casum q predicta sunt vera quo ab ipsa rez sed quo ad fructus ac
cessiones et sumptus bene darent coñ dominũ·l·eum qui·ff·in pub
litiana·ff·eo·et hoc idem vult bal· ¶ Aduertas tamen q id quod
dixi per·l·si·quis phibuerit·habz locũ si pretiũ procuratori est solu
tum vel aliter domino satisfactum non aũt suffi ceret q procurator ha
buísset fidem de pretio vt publitiana conpeteret coñ dominũ nisi ha
buísset potestatẽ habendi fidem de pretio Ita dicit et debet intelligi
glo·scõm vnam lectu·in·l· si a titio·ff·de rei vendic· et hoc sequitur
ange·in l·de pretio·ff·eo· ¶ Quero ab extra cum·s·vidimus q ad
publitianam causandam requirit̃ q acquirens rem titulo fuerit in
cõ fide an hoc sit vtrũ etiã si auctor suus fuerit in mala fide q gl in
l·eum qui·ff·pretor dixit q si auctor fuit malefidei q emptor nõ ha
bet publitianam pro quo allegat auẽ·malefidei·C·de prescrip·lon·
temp·que glo·si esset vera de facili multi empt̃ores possunt excludi
sufficeret namq cõuento probare de mala fide venditoris ad exclu
sionem agentis quod defacili possit probari·maxime si venditor es
set amicus sed hoc est falsum scõm bal·et ang·in dicto·ff·pretor·q
etiam ymo hodie cõpetit publitiana·nõ ob·dicta auẽ·malefidei et
in corpe·ff·rursus·q per illos text·nõ est vtrũ q prohibeat̃ vsucapio
nec de iure ciuili·nec cano·ex mala fide auctoris sed vere eam malaz
fidem requirit̃ in vsucapiendo tempus plixius hec aũt differunt in
ter se videlicet non posse rem vsucapi vel posse sed tempore longiori
et ita tenet Joã·an·in dicto·c·abbatẽ in glo·magna quod est valde

notãdũ. Et ad glo. in d. ff. prętor respõdẽ q illa glo. nõ refert se aũ publitianã sed tãtũmodo ad vsucapionem scilicet q non vsucapiaẽ hodie nisi tempe longissimo ꝓpter malam fidem auctoris et ita glo. per semetipam declarare videẽ in. e. l. ff. in hac in glo. magna in fi. sed hodie pr auc. ꝛc. et hoc tenet Ja. de are. et Cy. in dicta auc. male fidei et idem flo. et bal. in l. ancille. C. de furt. Addas tamen q dicta auc. malefidei et dictus ff. tursus. in. auc. vt sponsa. largi patiuntur plures limitatiões. Vltimo q habẽt locũ tantũmodo in pscriptionibus nõ aũt in vsucapione rerũ mobiliũ qz in vsucapione mobiliũ nõ loquiẽ ergo vt exorbitans non est extendenda ita dicit bar. in l. pompo. ff. cum quis de acqui. poss. scdo dicta auc. habeat locũ quãdo verus dominus cõi quẽ prescribitur est ignorans ergo eo sciente locus non habebit nec longissimũ tẽpus in pscriptis spectatur sed sufficit longũ. l. i. ff. de publitia. ita etiã dicit Bar. in dicto ff. cui quis et Bal. et Saly. in dicta auc. malefidei. Tertio dcã auc. habz locum in pmo emptore qui emit a malefidei possessore non aũt loquit de scdo emptore mediato et pr oẽs dcã auc. mãm pscriptionis dcit mmat et nõ corrigit ita etiã dixit bar. in d. ff. cui quis et doc. in dcã auc. malefidei. Quarto dcã auc. loquiẽ in pscriptiõe longi tpis nõ longissimi qõ patere pt. qz ipa malefiõs eẽ ipimet auctori malefidei ad pscribendũ lõgissimo tpe nõ noceret. l. oẽs. et. l. sicut. C. de prescrip. xxx. an. Quinto illa auc. habet locũ in alienatõe volũtaria sec? in nctia. d. l. põpomi. ff. si iussus. Sexto dicit bar. i. l. hẽ qz nobis. ff de acq. pos. m. fi. ꝛz volendo sustinẽ glo. et Inno. q sicut ille qui hẽt cãm a malefidei possessore non pscribit ita nec habet publtianã. d. l. eũ q in pn et dcõ. ff. ptor et dcõ. ff. in hac. ꝛz hoc est falsũ vt dixi supr scdm Ja. de are. et Cy. in dcã auc. malefidei et bal. et ang. in dcõ. ff. ptor et hoc etiã bar. met sequiẽ in. d. ff ptor. Septio dic q illa auc. dẽt intelligi de habente cãm ab eo qui habebat malã fidẽ a principio sue traditionis. secus si postea habuisset malã fidẽ per glo. nõ in. l. itez si res in pn. et ibi bar. ff. s alie. iudic. mut. ca. fac. et est rõ. qz de iure ntõ malafides supueniẽs non noceret etiã ipsi malefidei. ergo multo minus nocere debz ipsi singulari successori. Octauo pone q obligo omia bona mea tibi postea scienter alienaui fundũ an emptor potuit prescribere cõi creditorem et dicit Ange. quod sic quia illa auc.

habet locū in prescribente dominū nō aūt pignus ergo ab aliud nō
extendit et maxime cum sit modici preiudicij l. si. C. que res pig
obli. poss. ¶ Nono nō habet locū qñ simplicit tractat de acqsitiōe
fructuū qz ibi loquit de acqsitione dñij ita dicūt doct. et ibi flo. in
l. vitia. C. de acquir. poss. ¶ Decio non habet locū ibi in prescripti
one sufficit bō fides sine titulo vt in fuitutibo. l. si quis diuturno. ff
si fui. vendi. ita vult Jo. an. in. c. i. de. pscrip. in vi. ¶ Undecio nō hz
locū in pscribente actiones qz tm̄modo loquūtur in pscribente cē cor
poralem ita dicit Jo. de are. et Cy. in dicta auc. malefidei. ¶ Vltio
illa auc. solūmodo habet locum quādo agitur de malefidei auctoris
vera non aūt de ficta vel presumpta et ideo vbi agitur de mala fide p
sumpta cōi veritatem nihil innouat facit quod no. bald. et ang. in
dicto. ff. pretor et dicto. ff. in hac et dicto. ff. publiciana ¶ Que om
nia singulariter nota et tene menti perpetuo pro limitatiōe z intel
ligentia dcē auc. malefidei et vide etiā Raph. in dicta. l. remq nob
et dicto. ff. iussus ¶ Sexto principaliter adde q publitiana non da
tur regulariter cōi titulo possidentē. l. finaūt. ff. si duobus. ff. de pub
li. et ibi glo. multū bō et magistra et ibi Bar. Bal. et Ange. Quod
tamē intelligas non simpliciter sed vt ibi habet et ē optimus text.
et glo. in. l. si ea res. ff. si. de acti. emp. qđ etiā est verū nisi sit titulus
procuratus in fraudem primi emptoris vt no. bar. et docto. in dicto
. ff. si duobus et Bal. in fzita. C. que in frau. credi. et Spe. in ti. de
causa poss et proprie. ff. si. in fi. et ibi vide omnino per Jo. an. et est
ratio scōm bar. in dicto. ff. si duobus. qz putando titulum in fraudē
alienam non habet bonam fidem ergo non potest obtineri in publi
tiana dicta. l. eum qui. ff. fin. et ideo est optima cautela q sicut non
est salubre intentare rei vendicationē simpliciter ꝓpter difficultatez
probationis dominj. vt dixi. s. in. ff. omniū aūt ita etiam est caute
la q non intentetur publiciana simplicit qz regulariter contra titulo
possidentem non daretur dū modo iste non sit titulus procuratus vt
dixi sed simul et semel rei vendicationem et publitianā que vt dixi
non datur contra titulo possidētem intentare debes vt dicto. c. abbate
vt quod per vnaz actionē prosequi non posses per aliam posses sup
plere et obtinere sicut dicimus in simili q petitio hereditatis non da
tur contra titulo possidentem. l. ij. et. l. hereditatis et vbiq ponit per gl

et doct. C. de pet. here. et no. in l. cogi. in co. ti. quod bab. in l. fi. in ℞. pono xij. dicit hic q̄ petitio hereditatis cō. C. de edic. diui. adri. dicit fore ver si habet titulū quesitum ante mortē defuncti sed cōi titulo possidentē acquisitū post mortē; bene dare petitio hereditat̄ vt est casus scōm intellectū a3o. in. d. l. fi. ¶ dicit q̄ mitatur hoc a nemine fore animaduersū et idem dicat in. l. i. C. si de mo. pos. sue. app. et l. in certi. C. de in ter dic. ℣ed sali. in. d. l. fi. in ℞. quero nūc que est principalis causa cō. tenet opi. communem q̄ nullo modo otra titulo valido possidentem etiā acquisito post mortē defuncti datur per tex. in. d. l. ij. de pet. here. in ℞ si. emptor nam ibi loq̄t̄ de emptore singulari rerū et sicut p̄ma pars loquit̄ de emptore post mortem defuncti ita ℞ si. emptor qui solū aduersat̄ p̄me parti in diuersificat̄. rei emptē q̄ p̄ma loquit̄ in multiuersitate. scōa in venditione rerū singulariū et ibi dicit titulū necessariū aduersus petitionē hereditatis. et non aduersus rei vendicationē hereditatis et eodem modo est tex. si bene ponderet̄ in. l. hereditatis eo. ti. et eo. modo loquit̄ tex. nisi cauillet̄ l. hereditat̄. C. in quibo ca. cess. longi temp. p̄scrip. facit. ff. de pet. hereditat. l. nec vllam. ℌ. i. q̄ est ibi titulus inualidus ergo si esset valid? non oportet petitio hereditatis nec ob. dā l. fi. q̄ ibi loquitur scōm Jo. de rei vendicat̄ non de petitiōe hereditatis de qua non fuisset dubiū cum non det̄ cōi titulo possi. p̄terea scōm paulū de castro in dā l. hereditat̄ spetiale est in. l. nec vllam. ℌ. si quis sciens cū. ℌ. seq. ff. de pet. here. q̄ detur cōi titulo possidentē vmūitatē etiā ex titulo adepto post mortē defuncti ergo incōtrariū est ius cōe sed hoc nō placet quia loquit̄ de emptore vniuersitatis per. d. l. ij. in p̄n. p hoc est scōm eundē dominū paul. facit quod notat. in. d. l. cogi. in fi. q̄ illō procedit si titulus supuenit ab eo qui petitorē agentē petitiōe hereditat̄ potuisset excludere ar. l. fundo ad. l. fal. et. l. si seruus. de cōditiōe furti. ℌ si ego acquirā mihi aliquē titulum ab aliquo qui ius nullū habet tunc p̄cederet dictū cōe doc. p dā m. l. ij. et fāt l. sūma cū cōne ff. de pecu. ¶ Ego aūt teneo cōem opi. doct. q̄ nō det̄ cōi titulo possidentē nec distinguat̄ acquisitio ante vel post mortē defūcti p quo allego duas gl. in. l. pe. in fi. gl. q clari? in. l. fi. in gl. fi. ff. p le. nā clarē est q̄ iustus error causat titulū q vsucapioē; d. l. celsus ff. ō vsuc. pone q̄ hēo iustū errorē q̄ fūdus sit mī legat? et sic hēo titulū causatū

post mortem defuncti alias nō posset esse legatū an teneatur petitione hereditatis respondet glo. q̄ habens iustum errorē habet ac si titulū haberet vsq; dicta actione petitiois hereditatis nō teneat qō ppe tuo tene menti. ¶ Quero quid ē necesse q̄ plet et deducat q̄ vult obtinere in publiciana dic q̄ opus est q̄ plenē et deducāt ea que dicit glo. magna in ℞si. patet expredictis cē. et etiā que ibi addidi. Addas tū q̄ si simpliciter et tm̄mō publicianā intētares ⁊ pbares de dominio tuo vel tui auctoris cuius probes de iure fortiori tū non pt obtineri in dcō iuditio etiā si illa pbatio q̄ auctor augere fuerit dūs et p eū facta fuerit ꝺuentio vt est glo. no. in. l. i. ff. eo. in glo. in ℞si. a non dño ibi et sic actor succūbet et istud ibi sequit bal. et āg. et ratio est q̄ illud ius fortius et sic dominū auctoris agentis non fuerit deductum supple tu. ne lis super illo fuerit ꝺtestata ergo impossibile est ferri sup eo sententiā. ff. de pac. dota. l. beblius et. ff. de instoria. l. habebat et hoc etiā sentit hic glo. magna in ℞si. misi aduersarius probet auctorem huius cē. quod bene nō ¶ Quero quid veniat in ista actione publiciana dic q̄ omnia que veniunt in rei vendicatione veniunt in ista vt est tex. in dicta. l. eum qui. §. in publici actione videlicet dolus culpa siue mora damna fructus et expense vt ibi dicit glo. ex quo sequitur q̄ agens actione directa rei vendi tenetur sumptus necessarios in rem factos possessori ēfundere iuxta nota m. l. in fundo. et ibi glo. et late bar. ff. de rei vendi. ita et agens publiciana ac etiā sequit q̄ sicut ꝺdempnatus rei vendicatis manumilitari ad rei restitutiōez cōpellit cū fructibo et omni causa et etiaz eodē modo sicut cōn reū in rei vendicatione non ēstituentē rez iurat in litē. l. qui restituere. eum ibi no. ff. de rei vendi. ita et publiciana. ¶ Itē sicut neganti p mendatiū auferet possessio vt. l. fi. ff. de rei uē di. et dixi. §. eo. §. omniū ita etiā iusta actione qō no. et sic in effectū oēs leges que loquunt in rei uēdicatōe que possunt adaptari in publiciana habent locū in publitiana ita dicit bal. et angel. in dicto. §. publitiana. ¶ Quero an agens publitiana debeat pbare possessionem sui auctoris. et videt q̄ nō ar. l. si fundus de fundo do. cōtriū de ēmmat odo. in. d. l. eum qui. §. ptor ait. q̄. d. l. si fundus loquit de dominij acquisitiōe hic aūt in quasi dominio q̄ tunc ēquirit q̄ actor possideat aūz suffitiat q̄ habeat tām a non domino et sic qui in vno

alleuãt ergo in alio grauabit ar·l·eũqui·in ꝑn·ff·de iureiur· Sed bal·in dicto·§·preto·r· tenet q; sufficit etiaz si possessionem auctoris non ꝓbet qz satis est q; ꝓbet titulum ab vno et possessionẽ ab alio pro quo est casus m·l·cum solus de vsucap·et quod ibi bar·dicit tñ bal· vt euitet opi·melius est bonam fidem z possessionem auctoris probare quod no·qz vidi multos se ponere in laqueo z istud non deducere nec ꝓbare et sic in opi·doc·incidere quas q̃z tũ potes euitare conatis· Quero quis est effectus huius actionis z eius odemnationis vt si egi publitiana coñ te et obtinui respondẽ si es dominus trãsfers in me dominiũ rei omnia alia venũt de quibꝫ·s̃·sinaute nõ sis dominus transfers vsucapiendi cõditionẽ· Item possessio tua accedit possessioni mee licet a te causam nõ habeã facit·l· statu lib· a ceteris·§·q̃ntus·ff· de statu lib·ita dicit glo·in·d·§·si iussus· et ibi bar·in ℞·quid si egi publitiana ex quo no· q; illo casu quo domin? transfert dominiũ si non dominus transfert vsucapiendi oditionez l·clauibo·ff·de coñhen·emp·quod intellige affirmatiue vt omni casu quo transferẽ dominiũ trasferẽ vsucapiendi cõditio·sed nõ negatiue ꝑmo quãdoq; non transferẽ dominiũ sed transferẽ vsucapiẽdi conditio vt si pupillus vel alius inhabilis vendat non transfertur dominiũ licet tranferat vsucapiendi conditionez·l·ij·§·si a pupillo et·§·si a furioso et ibi bar·ff·pro emp· et dicta·l·eum qui in ꝑn·et ·§·si a minore·et ibi glosa et doctores et bar·in dicto·§·si iussus in ℞ Item oppono in quibus casibus q̃· scdo illam regulam intelligas q; non tamen vnũ ita de facili transfertur vt aliud nam dominiũ quod est penes auctorem meum quod est vnicũ vt·l· si vt certe §·duobus·ff·mo·illud dominiũ est illud in individuo quod ad me transferẽ quod nõ ꝑt fieri sine noua traditione quod in publitiana non est sic qz non volo vti dominio vel quasi mei auctoris·sed volo vti iure meo ex publitiana et vsucapioẽ q̃ ex titulo meo z traditioẽ michi facta a non domino et possessione· mea et competit iuris meo vt notatur in·l·nemo plus de regulis iuris quod est subtile·et nota ita dicit bar· in·l· cum vir·ff·de vsucap· in ℞ sed oppono qz qui est domin? ·ctio dã regula ꝓcedit ex titulo iusto vel putatiuo ex iusta causa seus si ex iusta dicta·l·celsus· vel dic q; illa regula procedit quando est error ex parte tradentis seus si ex parte accipientis q̃

est causa trãslationis dominij et sic habes probare titulum vel iustã causam erroris et incepisse vsucape ita dicit bar. in b. celsus de vsucapio. in ℞si. Item oppone ex qua causa cẽ. pro quo facit. b. aiz in corpus et qs ibi nota ff. de acqui. re. do. et. b. si ego per glo. et doct. ff. si certet. que omnia nota p limitatione et intelligentia dicte ẽgule. b. clauibo. Et hec quantũ ad istum §. suffitiant.

Rursus. Iste §. diuidit in duas partes. Primo ponit de restitutiõe danda presenti coñ absentẽ. scõo addit et extendit ad alios multos casus. ẽtia ibi quod genus. Et in sũma. h. d. Presenti coñ absentem rei publice causa vel in potestate hostiuz vsucapientis rez presentis succurritur rescisa vsucapione. h. d. Nota q ẽgũis alĩ quis sit absens cã rei publice q possidet saltẽ ciuiliter põt vsucapere et vsucaoipnem inchoatam cõplere. Nota q etiam ille qui ab alio possidet dicitur rem possidere q potest oplere pro predictis facit. b. clã possidere. §. qui ad nũdinas. ff. de ac. pos. et. b. cepta de vsucap. hõc tamen vltimũ no. qualiter intelligatur dicam cũ glo. in ℞si. potestate Nota ibi tunc intra annũ q dictio tunc significz exteremitatẽ temp is. b. iij. ff. de odi. et demon. q tũc curtit pscriptio iudicialr petende restitutionis qñ daf facultas experiendi et non ante. Nota q nũq potest res nra vsucapta vendicari nisi rescisa prius vsucapiõe et sic obstaculo de medio remoto vt patet ibi rescisa. no. ibi rem petere qnasi non vsucapta formã libellandi in ista actione. In glo. rei publice in fine dic idem si esset absens pro facto vnius ville vel castri q largo modo dicit ab esse causa sue rei publice vt no. gl. in. d. l. legatione In glo. hostium. ibi credo q sic dic q est verũ q ibi agitur de restitutione faciend a pseti coñ absentẽ et nõ refertur de causa absentie. b. ait põtor. §. si. qui cau. maioz. et vide omnino. b. succurrit. et qs ibi no. eo. ti. In eadem glo. ibi. b. hostes. si aũt princeps vel papa vel eius legatus de omissione pape alicui ciuitate subdite ecclesie bellum indixerit tunc capti efficiũtur serui nec possunt testari vt hic dicit glo. q bona efficiũtur capientiũ vt elegantr no. bar. in. l. qui a latronibus. in prin. ff. de testa. et facit quod idẽ no. in dicta. b. hostes. vbi omnino vide et sic in his omnibus habebit locum fictio postliminij quod tene menti ppetuo. An autem si sunt due ciuitates libere vel duo domini qui nõ recognoscũt superiorẽ qui hodie faciãt

guertam ad inuīcē habebit locū fictio postliminij et videtur q non vt l. si quis ingenuam. in fi. ff. de capti. ¶ In contrariū videtur ꝙa ꝺ iure gentiū antiquis moribꝰ ītroducto videt q sit ius postliminij et captiuitatis vt l. postliminiū in ꝓnci. eo. ti. sed bar. in dicta l. hostes. in fine dicit q scōm morem moderni temporis quo ad ꝑsonas non seruamus iura captiuitatis et postliminij quia capti non habentur vt serui sed quantū ad res iura nostra seruamus cui cōsuetudini est standū dicta l. postliminiū in prin. que bene nota In glo. potestate in prin. ibi l. seruitutes dic vt exponit. ꝭ. de his quī sunt sui vel alie iuris. ꝟ. i. et. ij. ¶ In eadem glosa ibi iurisdictionem dic sic ponit. ff. de iurisdictione om. iudi. l. imperiū. et ꝺ pigno. l. fideiussor. ¶ In eadem glosa ibi sub prelatis dic hoc non reperit bene iure cautum q clerici sint sub potestate episcopi nisi exponas potestatem. i. iurisdictionem secūdū Jo. fa. hic tu adde glo. nō. et quod ibi bar. et doct. in. l. i. ꝟ. per hanc. ff. de rei vendi. ¶ Sed religiosus est sub obedientia sui abbatis. cum non dicatur habere velle vel nolle. xij. q. ij. c. non dicatis. et extra de religio. c. religiosus in vi. facit. l. velle. ff. de regulis iuris ¶ In eadem glo. ibi l. potestatis dic. Item accipitur vltra glo. pro regimine supꝫ de tutel. circa princi. ¶ Item accipitur ꝑ faultate restituendi. ff. de noxa. l. quotiens. ¶ Item pro libera detentione. l. sequitur. ꝟ. tunc enim in potestate. ff. de vsucap. ¶ In eadem glosa in fine. dicat Dy. et doctores sequūtur glo. non tamen intelligas q ius postliminij habeat locum in peculio. l. demiqꝫ. ff. ex qui. causa. et ibi de hoc vide plene per glosam adde omnino que notat glo et bar. in. l. cum heredes. ꝟ. i. ff. de acquir. poss. ¶ Tu autē potes solvere contrariū aliter q sine possessione nō potest inchoari vsucapio ita intelligaꝫ. l. sine possessione. ff. ꝺ vsucap. sed postꝙ fuit incepta ex possessiōe et in esse ꝓducta si nō fuerit interrupta interruptiōe ciuili vel nāli iuxꝫ. l. nāliter. et ibi singulariter bar. ff. ꝺ vsucap. sine possessione ꝓficit si in defūcti hereditate iacēte siue in alio viuo ita intelligo. l. cepta. ff. de vsucap. vel ētio potes dicē q ꝙuis sit captus ab hostibꝰ tam cū animū libertū habuit potuit animo retinere possessionē exꝙ potui vsucapionem complere vt dicat glosa precedens ꝑ. l. clau. possidere. ꝟ. qui ad nūdinas de acqui. poss. ¶ In g'osa in ciuitate in ꝓn ibi q nō abest dic q ꝑ hoc fāt. l. si cui. ꝟ. tā diu. ff. ex quibꝰ ca. mai.

In eaꝫ gl ibi ff ex quꝫ cau maio l fi nota q tene menti q priuilegiatus vtitur priuilegio suo coñ priuilegiatum quod est vex quã do wlens vti priuilegio suo habet iustiozẽ causam et tractat de dãp no euitando et alter de lucro captando vt hic wl quãdo vterq; tra ctat de dampno euitando q vti wlens priuilegio habet iustiozem causam tunc potest vti priuilegio suo etiam contra priuilegiatuz eo dem priuilegio al seaus vt est vex nota in l veram ff fi et quod ibi per glo et dort et maxi Cy et bart in auc quas actiones C de sa cro sanc ecc In eadez glo ibi sed q simpliciter dic ut ibi per glo plene et bar in repet Nõ ergo ex glo et ex ea ostat q resti tutio competit prescriptione finita perfecte q idem wluit in dicto sed q simpliciter sed coñ istam glo opponit bar in l fi in fine C de temp in integ resti pet de l i sidem pompoñ ff de dolo vbi dicꝫ q actio de dolo excluditur per aliam actionem wl exceptionez que competit et per osequens in casu nostro breuiter loquẽdo videtur q ista restitutio extinguaꝫ per aliam exceptiõez quaz habebat de iure comuni post reuersionẽ ante vsucapionez cõpletã sed respondet bar q aliud in actione de dolo que est magis odiosa quã ista dixit tm ibidem valde singulariter q si ad complendã vsucapionẽ superetat tantũ tempus quãtũ est quadriẽniũ et plus q isto casu restitutio ex tinguit ratio qꝛ sicut quadriẽniũ extinguit benefitiũ restitutiois iã cõpetens vsucapione cõpleta multomagis impedit instituendũ argu l patre furiose ff de his quꝫ sunt sui wl aliem iuꝛ quod bene no ta de quo tamen latissime per bar in dicto sed quod simpliciter in ꝑ sicu vemio ad scõm scilicet qñ incipit competere aẽ Ex quo no q si rediret ante vsucapionem finitam per iiij annos wl vltra q nõ pe tierit rem suam iure ordine et actione sibi competente de iuꝛ omuni puta rei vendicatione wl publiciana tũc post quatuoꝛ annos a die reuersionis non põt petẽ rescisionem ꝓscriptionis per integrũ resti et sic remedio extraordinario l in causse la sed in pn ff de mino In eadem glo ibi in redeundo ex qua causa absens restituatur nõ est matria nostra sed dic plene per glo et bar m fi ff de in integr resti Sed pro declaratione glo et matrie fatias duo membra aut presens vult restitui coñ absentẽ aut econtra presentẽ Primo casu non curamus ex qua causa abñs fuerit qꝛ si daꝫ rescissoria

cōñ absentē iusta causa vt hic ergo fortius cōñ abñtē nō iusta abñ
tia de qua in·d·l·fi·per glo· sed tantūmodo cōsideramus q̄ pñs non
habuerit quē posset auenire viz pauratorē vel aliquē defensorem vici
nos cōiunctos vel alios amicos absentis·l·i·ℌ·℟ba·ff·ex qui·cau·
ma· et per osequēs requirit q̄ pñs fecerit diligentiā suā supra hoc
in requirēdo pauratores vicinos ciunctos et amicos absentis vt est
tex·in·l· item ait pretor·ℌ·fi·cum·l·se·ff·ex quibo cau·ma· que requi
sitio amicorū cōunctoz et vicinoz̄ sufficit q̄ fiat genetalit si quis
cōunctus vicinus vel alius sit qui vellet talem absentem defendere
cōpareat tali die ꝛc· q̄ si istud sufficit in pupillo et necessario requi
ritur ergo eodē modo in absente ꝺ hoc est tex· cū glo·nō·in·l·hec au
tem·ℌ·i·et ibi bar·ff·ex qui·ca·in pos·ea· q̄ bene facit glo·in·l·tutor
ff·de bon·poss· ¶ Et q̄ absens plene defensus fuerit alias autē licet
dimiserit pauratorē si tamē nō fuerit defensus ab eo vel si fuit defen
sus et non plene ut puta quia non cauit de rato et de iudicato solue
do tunc seqs esset cū actor pñs plene non potuerit peruenire ad su
d·l·item ait pretor·ℌ·fi· ¶ Cū autē potuerit solam actioz̄ ꝓpetrare
vel pscriptionez̄ interrūpere hoc actori imputari non potest nec pre
dicta impediūt restitutionē in integ̅ꝝ q̄ absens nō p̄t obicere pñti
¶ Istam culpā ex qua lucz̄ senūt et ista culpa causat a cōtumatia
sua vt no·in·l·vendicantē cū·l· seq·de euict· ita singulariť dicit glo·
scōm vnū intellcm̄ et ibi bar·in·l·is qui·ff·ex q̄·ca·ma·et ita dēt in
telligi iste·ℌ· ¶ Vel tu dicas q̄ñ pscriptio·xx·annoz̄ nō fuerit ob
mita tpe haz̄ legū·libē si obstetrix ꝑ glo·ff·ad·l·acquirē· ℞z tm̄m̄ō
pscriptio longi tēpis vt sup̄ de vsucap· in ꝓn· necessario sequit q̄
non potuit ꝑ pñtē cōñ absentē indefensū interrūpi· q̄ ad eius inter
tioz̄ requirit litis ctestatio que nō p̄t cū abñte·l·i·cū materia sua·
C·de lit̄ ctt̄·facit·l·ij·ℌ·fi·et ibi no·bar·ff·ꝑ empigit ꝛc· scdo cau
ꝓncipali est dūa ex qua cā est abñs vt no·in·d·l·fi·de in inte·resti·
¶ In eadē glo·ibi de ncria abñtia ꝛc· dic q̄ si eēt abñtia pauratā
eet cā rei publice nō prō anat sibi vt est casus in·l·q̄ data opa·ff·ex
qui·ca·ma· quē tex·no· cōñ pauātes ire ꝑ ambassiatorē q̄ nō dicit
abesse cā rei publice ¶ In ea·glm fi·dic ꝺ dās·xx·miliaribo·vt·l·
si q̄s cautt·et ibi vide bar·q̄ doc·et oio vide ang·et·d·Jo·ꝺ imo·in·
l·otinu?·ℌ·cū ita·ff·ꝺ ℞·ob·q̄ ego late dixi·s·ꝺ iusti·q̄ iure·ℌ·is ita?

Addas tamē vnū q̄ in longo itinere vltrā ꝓ. miliaria pro quolibꝫ die tamen debet etiā habere vnam diem quietis pro qualibet ebdomada vt est glo. singularis in. c. cupientes. §. q̄ si per ꝓ. de elec. in vi. In glo. annū ibi. ff. de diuer. et temp. p̄scriptꝫ. li. dic idem ibi no. per glo. tu dic latius q̄ aliquādo est tempus ↄtinuū et tunc omnes dies currūt etiā feriati in honorē dei. d. §. stichū. et. l. ij. §. fi. cū ibi nota per Jaco. butri. et alios doct. C. de temp. ap Aliquādo tēpus est vtile et tunc aliquādo est vtile a p̄n. sed ↄtinuū in ꝓgressu et tunc oportet q̄ ad hoc vt incipiat currere q̄ agi possit sed postea currit omni die. li. cui; ibi notatꝫ. C. de feriis cōiuncta. l. ij. §. dies et ibi no. ff. quādo app. fit. Aliquādo tempus est omni tempore vtile et tunc nō currunt tēpa nisi diebꝰ quibꝰ actualit̄ ius rēddat vt hic de quo plene per glo. in. l. fi. et ibi doct. C. de temp. m integ. re. pet. facit glo. valde singularis ad predicta. c. cū; fit clericus de elec. in vi. in ℣ mens. et quod habetur in. l. sed si pretorꝫ. §. quod si ferie. ff. ex quica. ma. In ea glo. ibi corrigitur per codicem no. q̄ lib. C. prout est nūc cōpilatus fuit cōpilatus post istū librū insti. vt hic q̄ probatur expresse in. l. memininus. C. de legi. here. circa prin. Et antecꝫ veniā ad fi. glo. q̄ tunc incipiemus materiaꝫ. §. p̄mitte q̄ hodie ad petendū resti. in integrū maioribꝰ vel minoribꝰ statutū est quadriēnū ↄtinuū licet olim esset annus vtilis vt hic et hoc fuit introductum ab impatore. l. fi. C. de temp. in integ. resti. pet. forte ad tollendam dubitationē et altricationeꝫ quādo dicatur dies vtilis vel nō et etiam q̄ forte potuisset trahi in longiora tempa q̄ etiā habet locū in ecclesia lesa vt in. c. i. de in integ. resti. in vi. Secō premitte quādo incipit currere dictū qnadriēnnū quia tunc incipit quādo incipiebat annus vtilis vt. d. l. fi. sed annus vtilis incipiebat cū impedimentū cessabat maiori non vt minori ex quo excessit ꝓ. annum dcā. l. fi. Ex q̄ sequitur q̄ restitutio que cōpetit ecclesie ptim sapit naturam restitutionis maiorū. et ptim minoꝝ. nam ecclesie competit restitutio ꝝ. quadriennnū a die lesionis vnde in origine beneficij equipatur minori. d. c. i. sed in cursu quadriēnnū equipatur maiori alias esset necesse expectari q̄ ecclesia non esset ecclesia et desineret esse ecclesia quod expectare esset durū. ar. ff. de cōdi. et demon. l. pater seuerinam. §. socrus. sed q̄ minor efficiat maior expectare non

est longū nimis neq; dutū. Tertio ꝑmitte q; quadriēniū predictū est non tantū ad restitutionē ꝓtendam sed etiā ad litē cōtestandaz; suꝑ ea et etiam finiendaz et sic est tempus prefixū instantie et cāe. Quid autē hec ℣ba important vide singulariē ꝑ bart. in l. ꝓpe tādū in ꝓn. C. de iudi. et etiā de hoc est tex. in d. l. fi. et hoc in ꝓncipali causa restitutionis sed ꝑ appellationē potest vltrius ꝓcedi. l. intra vtile de mino. Quarto premitte q; in integ. restitutio ē pristini status repositio. l. quod si minor. §. restitutio. ff. d mino. et tantū habes ꝑ restitutionez q̄tum abstulit lesio. l. si ab hostibo. §. sed q; simpliciter et. l. ij. si p pretorē. §. q; si ferie. et. §. quotiens ex quā. ca. ma. Quinto premitte q; aliud est remediū rescindens vsucapionē vel lesionem et aliud est actio rescissoria nam remedium rescindens est officium iudicis quo vsucapio vel alia lesio ēscindiē ac si vsucapta non fuisset et actio rescissoria est illa actio nūc vtilis restituta ad ꝓtendū rem vsucaptā que tibi ꝓmo añ vsucapionē ꝓtebat directa vt hic in gl'in ℣s. rescissoria. et appellaē rescissoria ꝓpter ꝓambulū remediū rescindēs vsucapionē intentatā et sic ab euētu et sic cognominaē ex quo inferē et aliud q; nō est ꝓpriū nomē actionis sed adiectio quedā ꝓpū nomē actionis est rei uēdicatio vel alia realis vel personalis que primo ante vsucapionē cōpetebat ita dicat glo. hic et doct. in d. l. fi. Sexto premitte q̄to tempe tollatur ista actio rescissoria an quadriēnio an vero sit perpetua dic vt habetur in. l. fi. et ibi doct. C. ex quibo ca. mai. et. j. dicam. Septimo premitte quādo cōpetat ista actio rescissoria an ita demū quādo restitutio est impetrata et cōcessa an eo ipso q; vsucapio perfecta est de qno. j. dicam. Octauo premitte q; in effectu duplex est tempus in hac materia. vnū est infra quod tempus quis petit restitui. et istud est duplex. vnū infra quod debet peti. aliud infra quod debeat ꝓsequi et terminari et istud vltimū semper est quadriēniū vt hic in glo. Nonimū autē q̄n debeat imꝑpoi quod sit dicaz; j. statim. aliud est tēpus ad q̄d quis restituiē et hoc semp est vniforme q; restituiē tātū tempus quo fuerit lesus et nō plus. d. §. q̄ē. In ea cē gl'in fi. vides ergo q; hodie ad ꝓtendā restitutōez in integz tēpus ē vniforme q; q̄driēniū ꝯtinuū tu dic ſm doc. q; bar. q; bal. in. l. fi. C. d tēp. in integ. rest. ꝑt. in ℣s. op. ex quā. ca. q̄ē. et ibi sali. in ℣. ij infra q̄tū tēpus possit restitutōez ꝓcē

q̄ duplex est tempus vnū ad qđ tempus quis petit se restitui aliud est tempus infra quod quis petit se restitui ¶ Primū ad quod semp est vniforme q̄ ad tantū tēpus petit se restitui in quāto tempe fuit lesus et non vltra vt l. q̄ tempe cum ibi plene no. per glo. et doct. C de resti. mili. et. d. ℔. q̄ si ferie et. d. ℔. quotℓ. quod intellige verū nisi impedimentū sequens absorberet totaliter omne tempus siue omnē delationē p̄mo habitam q̄ tūc si tantū tempus in quo fuit impeditus sed totū tempus restituiē vt puta data est dilatio vnius mensis ad probandū acta p̄reunt circa finem mensis certe totus mensis restituiē. l. si ita stipulatus essem a te cum. l. se. ff. de ℣. obli. in scđa carta et ibi hoc singulariſſime no. bar. in fi. et adde scđm ange. et Joā. de imo. in fi. in auc̄. ei qui. C. de temp. ap. quia etiā si vna die in fi. p̄mi anni in appellatiōe fuerit impeditus datur alius annus integer ad prosequendā appellationē non ob. ℔. quotℓ. cū simlibo quia loquitur quādo petiē dilatio seu restauratio cōm ius cōe quod bene no. vide etiā bal. in. dcā. l. si. de temp. in integ. resti. et eundez in dcō. ℔. quotiens ¶ Scđm autē tempus infra quod est duplex nam quoddaz est tempus intra quod debet in integrū restō. ꝓsequi q̄ termiāri qđdam aūt est tempus intra quod debet ꝓponi p̄mū semp ē vniforme quia debet terminari infra quadriēniū ↄtinuū vt. d. l. si. et hic in gl. fallit in. l. pretende. et in. l. si minor. eo. ti. ¶ Scđm tempus intra quod debet ꝓponi et tunc si quis lediture ex sententia contra absentem lata tunc tempus restōis ꝓponende est vniforme scz quadriennū vt hic in glo ¶ Si vero lediture ex cōtractu et maior non restituitur aduersus cōtractū vt. l. que a patre de resti. mili. licet minor et ecclesia sic q̄ tunc in minore est quadriēniū ab implemēto minoris etatis cōputandū in ecclesia a die lesionis q̄ elapso quadriēnio excludituc a restitutiōe vt. d. c. i. nisi sit enormissima lesio q̄ perpetuo ecclesia restituetur vt est glo. singularis in. d. c. i. in glo. fi ¶ Si autem lediture cursu tempis si quidez tempus lesionis est plusq̄ quadriēniū et idem quia infra quadriēniū potest ꝓponi vt. d. l. fi. Si vero totum tempus quo est lesio est minus quadriennio tunc debet de necessitate ꝓponi restitutio in integrū infra tantū tempus q̄tum est illud tempus lesionis et non vltra. ff. ex qui ca. ma. l. sed et si pretorem. ℔. q̄ si ferie et. ℔. quotℓ. et nota plene glo. in. l. in integrū. ff.

de mino· et tacito est qz tunc tempus quod negligit petere corrodit tempus absentie qđ esset restituendū et sic per indirectū excluditur ante quadriēniū vt dicto·ℸ·quotℓ·de quo vide omnino bonū tex· et ibi plene in glo·in cle·i·đ resti·m inte¶ Ex his patet qđ si quis est lesus in·x·diebus qui danē ad appellandū finita etate minori ul' impedimēto debet restitutionē petere et ꝓponere infra decē dies et non vltra que tamen tunc ꝓposita posset durare quatuor annis et idem si quis est lesus in vna die finito impedimēto vel minori etate debet restitutionē ꝓponere in ꝑma die ita habet' in·d·ℸ·quotℓ· licet glo·vnū ibi dicat quod est falsū đ quo per glo·et bar·in·l·diuus·ff·đ in inte resti·licet Cy·in·d·l·fi·et vltramon·et bal·hic simplicit teneāt istam glo·sed tu distingue vt dixi·sed qđ dixi qđ infra quadriēniū debet ꝓ poni est verū quando lesio est in quadriēnio et in maiori tempe vt ē casus singularis vt ibi hoc no·bar·in·l·ait pretor·ℸ·si cōditionalis ff·que in frau·cre·quod ꝑtuo no¶ Quero quid si vltra tempus infra quod debeat offitiū rescindens implorari iudex tamē restituat nūquid restō valeat et videt' qđ sic·qz finia est cōn ius litigatori·ar· l·ꝑses et·l·cū ꝓbatis·ff·de re·iudi·Coīciū tamē determinat dy·hic et doct·fauore litiū diriimendaz ar·nōtoz in·l·ꝓperādū ī ꝑn·C·đ iudi vbi finia lata post determinū nō valz et vē ect casus in·l·scire opz·ℸ·oñs· ff·đ exau·tu·vbi si nō ferē finia sup excusatℓ tutoz infra q̄tuor mēses postea lata nō valz liz illi legi posset rēderi qđ sit ibi spāle fauore pu pilloz·ʒ ad nōta in·d·l·ꝓperādū nō est dare rēsū¶ In glo·rescissa ibi de resti·mili·vi·vides ergo qđ iudex offitiū dat' vt restituat tēp? qđ abstulit sibi abñtia alibi glo·in·d·ℸ·sed qđ simplicit dicit qđ ꝑmo dat' ut restituat' possessio·¶ Tu dic secūm bar·in·d·ℸ·sed qđ sim plicit in fi·in ℣·sed ad quid impetrat' ad ista restō cē·qđ cū restō illud restauret qđ abstulit lesio vt·l·si minor·ℸ·restō·ff·de mino·qñq; er go per etatē vel aliā iustā cām quis ledit' in possessione qz tm̄mō per didit possessionē et tunc ad illud debet fieri restō in·l·ait p̄tor·ℸ·ite ei·ff·ex qui·ca·ma·et hoc etiā vult bal·in·d·l·qđ tempe in ℣si·q̄to nūquid in cā martini·et isto casu nō hēt aliud nēce ꝓbare nisi hꝰ vz se ꝓpt' abñtiā ꝑdidisse possessionē vt·d·ℸ·ite ei·qñq; q̄s ꝑuat' dñio vel actiōe sibi ꝓpetē·q tūc restituit' vt ꝑscriptio seu obstaculū đ me dio subducat' vt·d·ℸ·ʒ qđ simplicit q actio vel dñiū restituat' vt·d·l·

quod tempe·et ibi vide ommino Cy·et bal·et sali·quãdoq; quis ledi
tur in possessione et ꝑetate et tunc ad possessionẽ et ꝑetatẽ ẽstitu
itur et ita intelligatur glo·in·l·qui ꝑtio·§·item queriẽ ·ff·de pau·
quãdoq; quis leditur qz non acquirit et tunc restituiẽ vt acquirat
vt·l·et si sine m ꝑn·ff·de mino· Et ex his ergo sis cautus in formati
one libelli nam debet fieri vt exꝑmanẽ cãe explicite in quibꝰ vel per
quas est lesus facit·l·minor aũt magrãtus et qđ ibi no·ff·de mino·
¶ In ea glo·ibi ẽstituet ergo ꝓtor viuus · Istud ergo quo petiẽ resti
tutio est officiũ iudicis facit·l·qđ si minor·§·fi·ff·de mino· et est ca
sus in terminis in·l·si quis stipulatus·ff·ex quí·ca·ma·et oꝓbaẽ
ratione quia quotiẽs verba legis referũtur ad iudicem tunc ex illo
edicto oritur officium iudicis vt no·glo·no·in·l·si sor·C·de colẽ·et
habetur in·l·iiij·ff·de ali·et ciba·leg·et no·plene bar·in·l·i·ff·de cõ
di·ex lege·sed hoc edictũ est huiusmodi vt in·l·i·in fi·ff·ex·quí·ca·
ma·igitur ꝛc· ¶ In ea·glo·ibi non q̃ sit nomẽ ꝑtiũ actionis dic
idem nota glo·in·l·si hostibꝰ·§·quod si simpliciẽ·ff·eo·et ibi bar·et
doc·in·l·fi·ex quí·ca·ma· ¶ In ea gl·in fi·vides ergo ex gl·q̃ actio
ẽscissoria non cõpetit eꝯ leso nisi petita ꝑus in integz ẽstitutiõe ꝙ ita
tenet glo·in·d·§·sed quod simpliciẽ· quod sequiẽ ibi bar·et glo·et
bal·in·l·in honorariis·§·sed cum rescissa·ff·de actio·et ob·et doc·et
bar·in·d·l·fi·C·ex quí·ca·ma·bar·allegat·pro glo·d·§·sed cũ ẽscis
sa et hec est ipsa veritas scõm ang·in·d·l·fi· ¶ Nec obstat q̃ actio
antiqua non desijt obstare ergo videtur q̃ etiã oꝑetat ante ẽstitutiõ
onem factam de obstaculo vnde dicit q̃ licet antiqua duret tamen
illa que rescissoria appellaẽ non oritur nisi restitutione oꝑta vt hic
et·l·quod tempe·C·de restitu·milli·sed bal·hic videtur scõm opi·glo
tenere nam dicit q̃ certũ est rescissorie posse prescribi eo tempe quo
absentia lesionem abstulit sed actioni non nate non ꝓscribereẽ nec
posset tolli ergo ipsa rescissoria cõpetit etiaz ante officiũ rescindẽs in
tentatũ arg·l·in rebus·§·omnes·C·de iure dotiũ· ¶ Concludit ergo
q̃ datur statim absente reuerso et ei prescribitur sicut solet dici in si
milli de filio exheredato negligente agere querelam cui ꝓscribiẽ eꝯ
inpetratione hereditaẽ vt·l·scimus·C·de in offi·testa·in prin·§·fi·et
tamẽ hereditaẽ petitio non oꝑtit añ testamẽtũ rescissum· nec ob·q̃
ante non erat nata qz verũ est in effectu que tñ nata erat inefficax

et ꝓtorē sufflante in eam ſpm̄ vite erit efficax vt dicit hic glo·vt cō
tingit in leonissa que parit filios sine ſpū postea acclamādo infert
ſpm̄ vite ſcōm bar·in·d·l·fi·ff·ex quī·ca·ma· vel dic ꝑm bal· q ꝑſcī
bit̄ natiuitati siaut solemus dicē in mā pignoratt in qua ꝑſcribitur
iuri offerēdi et sic natiuitati eius vt nō in·l·fi·C·de ꝑſcrip·xxx·ānō
Tu dic melius et clarius ꝑm sali·in·d·l·fi·in ℞·opp·succeſſiue cum
glo·cē·ꝑm coēm opi·doct·in·d·l·fi· et dy·hic qui dicit q aut loq̄m
in vtili reſciſſoria in re mobili vſucapta et tūc cū fuerit penitus ipſo
iure ſublata vſucapiōe vt·l·traditioibꝫ·C·de pac·iſto caſu vtil reſciſ
ſoria nō oꝑtit niſi hita reſtōe dic tu et ita ꝑt intelligi cōis opi· et hꝰ
ſi oſideremus eā in actu·ꝫ ſi oſiderem? eā in potētia tunc pōt dici ſpe
oꝑtere et ita pōt intelligi glo·in·l·fi·aut ꝑoꝛ actio nō est ipo iure ſō
lata nec totale ius vt est uidere ꝑm cōem opi·doct· in ꝑſcriptiōe·ꝓ·
annoꝝ in auē·niſi tricēnal·C·de bo·ma·vel in ꝑſcriptiōe·xx·annoꝝ
vt est tex·cū glo·et ibi late bar·in·l·fi·ℌ·i·ff·rē ta·ha·et tūc ipo iuē
cōꝑtit liz in efficax ante reſtōem habitā q habita vtilis efficit vt ē
tex·nō·in·l·ab hoſtibꝫ·C·qui non ob longi·temp·ꝑſcrip·vbi dicitur
de dicā et iſtis cahibꝫ nō ꝑſcribit actioni quadriēnio q iam ꝑſcrip
tum est ſed preſcribit offitio iudicis quo potest petī reſtitutio·Et ꝙ
actio ꝓ re mobili vſucapta non sit actio ſed in ſpe· et q etia; idem
possit preſcribi facit in ſimili quod dicitur de bonis poſ·edictali que
competebat· licet in efficax et etiam decretali nam ſtatim competit
edictalis ex edicto pretoris mortui·ſed est in efficax niſi intentetur
decretalis infra annū vel centū dies q tunc non tantum preſcribitur
edictali que competebat licet in efficaciter ſed etiā decretali que nul
latenus competebat ante petitionem vt·l·i·cum materia·C·qui ad
mit·ad bo·poſſ·et·l·i·ℌ·decretalis et·ℌ·dies·ff·quis ordo in bon·poſ·
ſer·et iſtud credo verius· ℞on ob·dictū ang·qm̄ reſciſſoria non cōꝑ
tit ante reſtōem habitā vt hic q non curo de hoc cū sit actio ſed ac
tionis nomē vt ꝫ dicit gl· Tu uide oio bar·in·d·l·in honerarijs q
in effū dixit oia q ego dixi ꝑm sali·liz de eo non facit mētionem·
Querit ꝫ doc·an tale offitiū ēscindēs ꝑpetuet litē·ptē·et dicit q
nō sic alia nō ꝑpetuāt offitia iudic q dant ad iſtrūgendū vt·l·fi·C·
de tēp·in integ·reſti·pe· Quero nūquid lite ptē·ſup offitio ēscindēte
qz in hꝰ reqrit libell? et litē·ptē·et hēt in·d·l·fi ꝑpetuet actō ꝓfeſſoria

Joã·glalotoz in·d·l·fi·in glo·fimenda in fi·tenet q̄ sic p quo facit·l·
cuz quida·ff·de bo·poss·vbi qui dicit testamtū falsū videē agnoscere
ꝓmo bonoz possessioēz de iure ptorio que erat tempalis et sic eam p
petuare ita qnod contestans litem supr rescindenti videtur cōtestari
supr rescissoria et eam ppetuare sed hoc est falsū scōm dy·hic et doc
q̄ rescissoria tollit tempe quo lesio introducta est vt·s·dixi sed si p
petuarē per dām litē ott·in offitio rescindente non tolleret qđ est
absurdū dicē· Nō ob·d·l·cū quida·q̄ ibi loquit in eo qui dicebat
testamtū falm et sic nullū erat quo casu etiaz tunc sibi cōpetebat bo
noz possessio tāz nullo testamēto facto vnde sententia sup falsitate
lata nō accedit bonoz poss· vt ex tunc sed iam competisse a ꝓncipio
declarat ita dicat Cy·et bal·in·l·sed si per ptorem·ff·quott·ff·ex qui·
ca·ma·sed rescissoria non erat efficax ius obtento offitio rescindente
ergo non ob·et sic vt ex nūc efficacit cōpetit nō vt ex retro vt dicit
bal·in·d·ff·quott·et sic non est vez dicere q̄ fuerit per offitiū rescin
dens ppetuata· Quero an tal actio rescissoria sit natia vel datia
et bal·hic et doct·in·dcā·l·fi·dicūt aut absentia fuit prima actio in
totū sublata vt in vsucapione p re mobili et q̄ non habet materiaz
psistentē dicit datiua vel natiua ar·no·in·l·cū mota·C·de trāsactt·
et·l·iuē·gentiū in prin·ff·de pac·sed bar·in·d·l·fi·de ĩsti·nili·tenet
q̄ sit semp natiua q̄ illa actio vt filia rescissoria vt lazarus q̄ fuit
mortuus et resuscitatus non dicit fuisse sine matre ita actio rescisso
ria dicē habuisse antiquā matrē·sed ang·in·d·l·fi·ex·qui·ca·ma·
in Y·sed tunc queritē pro quibo rebo apetat·tenet opi·cōez·sed ego
teneo opi·bar·q̄ negari non potest q̄n semel habuerit mrēz Nō
ob·l·iuē·gentiū cū si q̄ ibi loquit quādo aliquo tempe nō habet ma
teriā psistentez et sic nūq habuit matrē ergo dicit datiua· Quae
ro vtrū sit in rē vel m personā ista actio rescissoria dic q̄ est vtilis
realis vel personalis ꝓut ꝓmo erat directa vt in hac glo·in Y·i·rea
lis vel personalis·tu dic q̄ ꝓmo videē vtilis idest efficax et per cōse
quens est etiā directa vt videē casus in·d·l·si ab hostibo·C·qui· nō
ob·lon·temp·pscrip Quero an offitiū rescindens a actio rescisso
ria possit ꝓponi eoē libello dic scōm doct·hic q̄ simplicit nō possūt
ꝓponi·vtputa peto me restitui vt tempa abūtie subducāt a me do
minū declarari et rem mihi restitui per ẽgulam·l·fundi cū·l·se et qđ

ibi late bar·ff·ō exceptq; absolutoria in officio rescindere pareret ex
ceptionem rei iudicate in rescissoria et ita cōtra teneē ·¶ Non ob·b·q
de iofficioso ff·de iof·testa·qa imo ocor·f·glo·et bar·ibi ¶ Queritt
bal·in d·b·qō tēpore in ℣·ij·qro nūquid iste essē dicēdū de libello nō
simplici sed additionali et successiuo vt puta peto me restitui ut tpa
abūtie subducāē et cū restitut? fuero ex nūc put ex tūc peto me do
minū declarari et vē q; sic nā quotē·duo iuditia sic se hūt q; vnū ex
altero oriē ibi libellus inp̄mo pur? in 2° additionalis p̄cedit vt nō
p glō in·b·oductores·C·loca·q in·b·ñ ab re·C·vñ ui q in·b·ij·§·itē si in
facto·ff·℣·ob·q·b·qui ō inofficioso in fi·glo·magne·ff·ō inoffi·te·q
in·bi·in p̄n·ff·de ac·emp·nec habet obstare·bedita ·C·de edē·quia
tūc nō est cumulatio sed pluriū subordinata positio ¶ In cōtriū facit
q; cū rescissoria nō sit nata seq̄ē q; nō pōt in iudicū deduci vt·b·non
quē admōm·ff·de iudi· sicut nō pōt intētari petitio hēditat; cū quere
la inofficiosi vt·d·b·qui de inofficioso ¶ Rēz qa simul et sēl nō pōt lis
cōtestare cū rescissoria uō sit in rerū natura et p oēs nō pōt sup ea p
cedi ut·b·fi·§·illud·C·de tēp·ap·si tam libellus repireē sic ap̄positus
non vitiareē ex toto sed p̄cedē sup p̄ualido ar·b·etiā·§·i·ff·ō mino
et no·Cy·in simili in·b·ordinatiij in·ij·q·C·de rei ven·ita dicūt doc·in
d·b·q; tempe et ibi sali·in ℣·sed tunc quero in casu ntō q̄ē licet non
rēdeat ad cōtria sed tñ tenendo hāc opi·rūde q; cōtria non obstāt
cū loquāē qñ ꝑm iuditiū pend; a facultate debeat? vt puta peto p̄sta
ri lib; venditū et si nō p̄stet peto inteesse vnde cū dicaē in facultate cō
uēti pōt dici ꝑm iuditiū esse in rerū natura et admittiē alienatiuus
vt·b·vbi aūt nō appaēt·§·qui illud·ff·de ℣·ob·et·b·i·§·i·q; lega·se
cus in casu nostro q; vnū spectat ad iudicē scilicet offitiū rescindens
et aliud ad partem videlicet actio rescissoria ergo non admittitur
cumulatio · ¶ Ego autē credo p̄dicta in dubitāt vera quādo per vsu
capionem in totum est sublata prima actio vt in re mobili·sed si an
tiqua duraret licet sine effectu credo q; possit conditionaliter inten
tari vt lites abbreuiēē vt·c·finē litib; extra de dolo et cōtu·per gl·
et bar·in·b sed cū exceptiōe·§·hec aūt actio·ff·q; me·cā·et·l·si tita?
cū sua mā·ff·ō ℣·ob·et·d·b·i·§·i·ff·q; lega · ¶ Quero ergo quō for
mabiē libellus i offō rescindēte dic q; deo dicē q; fui abūs cā rei pub
licē vl ip̄editus alio iusto ip̄edimēto p biēnū q tita? talē rez que ante

eius vsucapioēz erat mea vsucepit eteni cū iuta subuenīāt absentū
bus vel impeditis pto vestro offitio vsucapioēz rescindi et pinde me
ad agendū admitti pro dicta re ac si dicta res vsucapta non esset.
In actione vo rescissoria sic forma libelluz dico coñ titiū q fui ab
sens vel iuste impeditus per biēniū quo tempe talez rez que mea eāt
ante vsucapionē vsucepi z q obstaculū dicte vsucapionis offitio iu
dicis rescindente est sublatuz quare peto per vos declarari rem ad me
spectare iure dominij vel quasi ac si vsucapta non esset eamq; mihi
restitui. Quo quando simul et semel possunt ista duo iuditia cumu
lari videlicet in offitio rescindente et actione rescissoria quod proce
dit quādo non simul et copulatiue sed successiue vt dixi intentatur.
forma ista erat videliz dico coñ titiū q fui absens causa rei publice
per annū quo tempe vsucepit rē que mea erat ante vsucaptōez q̄re
cum iura absentibo ēstōnem indulgeāt pto offitio vestro dictā vsu
captōez rescindi et successiue et ea prius rescissa postea me declarari
dominū dcē rei et eam mihi restitui pinde ac si res p̄dicta vsucapta
non fuisset. et vt euites longitudinē iuditiorū tu q̄ potes forma li
bellū isto vltimo modo cumulando ista duo iuditia sicut etiā dicim?
in simuli q semel et de p se potest fōri libellus q̄ metu vendidi rez
meā tibi et denegas restituere q dicā in libello peto talē rem quā per
metū cogisti me ad vendendū tibi mihi restitui et si non restituas. j.
tempa que danē iudicatis peto te cōdempnari ad q̄duplū ita vult
glo. et hoc no. ibi bar. in. l. si cū exceptione. ff. hec aūt actio. ff. quod
me. cā. q̄ no. Et pro pfectionē māe quero q̄tupler est rescissoria
dic q duplex. vna per p̄torē restituta p in integ. restōem et hec otin
git vbi p̄ma actio oppetebat sed ꝓpter abūtiā vel aliā iustā causam
erat extincta ꝓpter vsucapionē vt hic vel erat sibi patū obstaculū p̄
scripsionis. d. l. fi. ff. i. ff. rem ta. ha. alia est rescissoria idest restituto
ria idest p p̄torē nouē instituta que uūc nouē oppetit ꝓpter dictam
abūtiaz. ar. no. in. l. si quis ticio. et in. l. si quis stipulatus. ff. ex qui.
ta. ma. Item dcā rescissoria subdiuidiē in duas. nam vna restituiē
p p̄torē rescisso obstaculo ꝓpē offitiū iudicis et de hac loquiē iste. ff.
alia restituiē p p̄torē rescisso dcō obstaculo nō offō iudicis. sed iure ac
tionis et de hac loquiē ti. ff. q̄ me cā. vel rescissa z ēstituta obligatōe
legis dispōe vt patet velliano. vt. l. q̄uis. ff. marcellus. et. l. debit tiz

ℌ·fi·cū ſi·ff·ad vell·ita ditit an·in·d·l·fi·C·ex qū·ca·ma·in X·q̄to
q̄tuplex ſit q̄·q̄ no· Quero·ꝑ·q̄tū tēpus dēat ꝓponi iſta actio
reſciſſoria et bar·in·d·l·fi·in X·hoc p̄miſſo quero q̄to tempe tollat
q̄·dicit q ꝑ eſt duplex iuditiū vnū reſcindēs et aliud ꝛeſciſſoria· In re
ſcindēte eſt ad plus quadriēniū vt·dl·fi·C·de tēp·in inte·reſti· In ac
tione X·o ꝛeſciſſoria ē ānus vtil vt ē tex·in·l·in honorarijs·ℌ·ſ cū re
ſciſſa·ff·de ac·et ob q hodie nō eſt correctū et hic ānus vtil incipit
currere a die hite reſtōnis q tūc ocīt et ſi fuerit infra dcm̄ āuū vi
lem intērata tūc litꝫ otꝫ·ꝓpetuat vt dicit gl·in·d·l·fi·C·ex qui·ca·ma
ſed ſali·ibi in X·oponit dcīo et fortit circa finē·d·X·dicit ſic pona
mus q ſui abſus ꝑ nouē ānos poſtea fui reſtitutus omēs dcī nouē an
ni viderit reſtituti vt·l·q̄ō ſi minor·ℌ·reſtō·ff·de mino·an autē intra
illos nouē ānos an infra ānū vtilez poterit illā ꝓponē et diſtinguit
q aut dircāz rei uēdicatōez vel aliā actioēz ſibi ꝑmo ꝛpetēte ꝓpoſuit
ſtatū reuerſus et ſtatū ſup illa eſt litē otestatus q poſtea oppoſita eſt
exceptio p̄ſcriptionis et adūſus eaz reſtō habita ſupple inudēt et per
iā replicationis vt·ꝑ·dicā et ocēſſa eſt et tūc dicit q ſufficit illa p̄ce
dens otēſtatio vt actio efficacit dicaī eſſe ꝓpetuata aut ꝛuerſus rei
vendicationē nō exceruit ſed ſtatū reſtōez pcipit et cōceſſa eſt q tunc
ſi directam rei vendicationē vtilē nūc factā ꝓponit infra quadrien
niū et etiā ſup ea eſt lis cōteſtata et queſtio non habet dubiū q pe
petua eſt·ſin autē infra quadriēniū vel ānū vtilē poſtea nō ꝓpoſuit et
tunc ſtat dubiū dicit tamē q nō videt cōnem cur ꝓponi non poſſit
ex quo eſt infra tēpus reſtitutū dictoꝝ nouē ānorū q in his dicit eſſe
bene cogitā dū q ſcōm eū trāſcendūt intellectū ſcholaſticū q iſtō cre
do X·ius ratio quia actio ātiqua durat iurta·l·fi·ℌ·i·ff·rē·ra·ha·niſi
q hēbat obſtaculū ergo ꝛmoto obſtaculo p̄ſcriptionis p in integ·re
impetratā ipa actio ꝛmanz ꝓpetua vt erat ar·l·ſi vnus·ℌ·pactus·ff
de pac·et·l·ſi q̄s ō legaueit·ff·de noua·vīj dcāz ātiquā actioēz ſuā q̄
erat q eſſe dēat ꝓpetua cū adiectione tīj nomis ꝛeſciſſorie ꝓponit ecī
vltra ānū vtilē et idem ſi in totū fuiſſz ſublata vſucapiōe vt ē in vſu
capiōe rei mobil tūc ecī credo q ſit ꝓpetua q liz deī a ꝑtoꝛe tīj ex mā
ꝑambula daī vnū ſbrogaī in locū dcē ꝑme et iō dēt ſape nāz ꝑme
vt·l·ſi q̄s eū·ℌ·q iniuriaz·ff·ſi q̄s cautꝫ·nec ob·ℌ·ſz cū reſciſſa·q ibi
loquīt de actionibus prētoꝛijs vt patz in ꝑn·illiꝫ·l·igit nō ē mīz ſi
finīt āno ſecꝫ in alijs cūlibo ꝛ ꝑt dici aut i totū fuit ſublata ꝑma ac
tio vt in vſucapiōe triēnij et tūc q cōīs ius ciuile daī a ꝑtoꝛe vt ibi

et hec durat anno vt ibi vt alie ptorie aut non erat in totū sublata vt dixi q tūc qz ppe nō dat a ptore sed data a iure ciuili ēmouet p ptorē obstaculū et tunc durabit ppetua et ita intelligat sali vel etiā pōt intelligi q qñ in totū est sublata actio non est mirū si durat an no vtili qz sibi non restituūt nisi tres anni quibo vsucapta fuit vt s. de vsucap in pn. qui tres anni otinuú non sunt longiores q̄ fit ān? vtilis cogita tu. ¶ Quero an de rescissoria possit obici per modū ex ceptionis dic aut queritur de rescissoria quā lex facit et clarū q pōt aut de ea que fit ab hoie iuris tūm actionis et tunc etiā pōt vt est tex no in l. pap. ff. si filius ff. de in offi. testa. et est cō quia cui dam? ac tionē fortius exceptionē vt ff. de re iur. l. mutus. ff. cui damus. aut de ea que fit iudici offitio ex ordinē et tunc aut queritur an possit ex cipi de vtili restituta et dic q sic si restitutio erat iam ocessa non al qz illa rescissoria passiue pus nō opetit nisi restōe habita vt est con? tex. cū glo. in l. nec non. ff. exemplo ff. ex qui. ca. ma. et no. in l. nam et postea. ff. si minor ff. de iureiura. vbi ommino vide bar. aut queri an possit obici de offitio rescindentis et dic q nō licz p modū excipiē di possit imploari dcā restō. non enī ipsū offitiū est actio vel excep tio vt l. plane et l. fi. ff. de pet. here. de quo hic p di. ita dicit sali. in l. fi. C. de temp. in integ. re. pet. in ꝟ. expedit. glo. ac. ¶ Quero si reus sus cā rei publice qui ab fuit possessionē sine vitio fuerit adeptus et queriat ab vsucapiente dic q pt se tueri excipiendo vt est tex. in d. ff. exēplo qō est verū scōm glo. ibi restitutiōe pambula. tu dic scōm bal. ibi idem restōe non habita dūmō pendente pmo iuditio petat se restitui vt no. bar. in d. ff. si minor. et p bal. facit qō dicimus in simi li de excussione fienda qō no. Ja. butri. et bar. in auc. hoc si debitor C. de pig. et dicā. j. ppi. ff. et exinde fundabit exceptionē hoc modo vz dico q dū fui absūs causa rei publice vsucepisti talē rem meā q̄re me peto restitui vt dicta res a me non auferatur qō singularit nō et pctica. ¶ Ultimo qz hic dicit q con vsucapionē cōpletā con ipeditū absūtia vel alio ltimo impedimēto ocreditur restō vt hic et l. i. in fi. ff ex qui. ca. ma. quero ergo qñ prescriptio sortitur effectū et aliquis ñ est impeditus sed est ignoās ius sibi cōpetere in re prescribenda an cō cedatur in integ. restō. dic q con ignorantē fiat con scientē currit p scriptio vt l. fi. in fi. C. de prescrip. lon. tēp. ibi nulla scia vel ignorātia

ꝛc̄·ꝙ talis ignoꝛãtia iuꝛis mei est iusta causa restõis occẽde cõtra dictũ pscribentẽ vt ẽ tex·singularis ꝑm bar·in·l·i·ff·si quis·ff·o iti· actuq; ꝑua·qõ singulaꝛit tene mitiꝰ ꝑ intellectu dicte·l·fin·

Si quis in fraudem ¶ Diuidit in duas partes· ꝓmo ponit dictũ ex ꝗtacita qõ·scõo determiãtio questioꝭ·scõa ibi ꝓmittit ꝛ hꝰ d·Alienatũ in fraudẽ creditoꝝ ꝓmittit ipsis ex ffia bonis debitoꝛũ possessis ꝛuocare hoc·d· ¶ Nõ ꝙ leges occurrũt fraudibꝰ hoim in ꝙbꝰ pãt· ¶ Nõ·h a cõitio sensu ꝙ valet alienatio a debitoꝛe dũmõ nõ faciat in fraudẽ creditoꝝ nec tale alienatũ videt posse ꝛeuocari ꝑ creditores qõ qualit ꝓcedat dicaꝭ cũ glo ¶ Nõ ibi ex ffia ꝓsidis ꝙ añq; creditores admittant ad ꝛeuocãdũ alienata ꝗrit ꝙ sua bõ ffia iudic possideãt· ¶ Ex quo no·ꝙ añq; possit deuenire añ possessoꝛẽ opus ẽ vt ꝓmo fiat excussio bonoꝝ debitoꝛis vt h et l·i·et·l·pe·C·que in frau·cre·lz gl·in·d·l·i·dicat ꝙ hoc nõ de necte sed ex voluntate pot hẽ locũ qõ forte pot ꝓcedere qñ notoriũ ẽ debitoꝛẽ non esse soluẽdo et in fraudẽ creditoꝝ alienasse ar·l·fi·et ꝙ ibi no·ff·si cer·pet·nõ tñ credo ꝙ sola notoietas ꝙ nõ sit soluẽdo sufficet ad hoc vt possit deuenire ad bonoꝝ possessoꝛes misi etiã doceat vel ostet de fraude vt hic i glo·magn ¶ Nõ ob·auc·hoc si debitoꝛ·C·de pig·qz loquit qñ creditoꝛ hẽt bõ ypothecata vt ibi al·nõ sufficet in casu ntõ cũ si alienat titulo onerosõ sine fraude vz vt hic et·d·l·pe ¶ Nõ ꝙ añq; creditoꝛes possint agẽ conꝰ possessoꝛẽ ꝛuocatoꝛia opus est vt ꝓmo agat rescissoꝛia et ꝛescindant dictã alienatioẽz fãt·s·xpi·h·et ibi dixi· ¶ Nõ tex·ibi rẽ traditã nõ eẽ qz exponit·i·ꝑ nõ tradita hũ ꝑm dy· Ex ꝗ no·for maz libellandi in ista ꝛeuocatoꝛia de ꝗ·j·dicã· ¶ Nõ tex·ibi mãsisse qz exponit ꝓncipiũ ibi item ac si alienata non esset vnde magis simili tudinem denotat ꝙ mentẽ doceat vt no·s·xpi·h ¶ In gl·in fraudẽ in ꝓn·ibi oportet ꝙ fraudẽ ptic̃pet ꝛc̄· dic ꝛꝛ hoc in creditoꝛe sed patronus ꝛeuocat ecꝛ si emptoꝛ nõ ptic̃pat fraudẽ vt·l·i·h·si ꝙs in frau·ff·q̄ in·frau·prõ·q ideo prõnus in alio ꝙuat qz tenet emptoꝛi restituẽ ptiũ vt ibi data optiõe dcõ ẽptoꝛi an velit rẽ ẽptã iusto ptio et ꝑ oñs supplẽ ptiũ aut rẽ restituẽ vt ibi sicut dicim⁹ in fiki in·l·ij·cũ mã·C·de rescin·ven·secus in creditoꝛẽ vt dicat h gl· Et võ ẽ duplex ꝓmo qz patronus habet quasi ius in re vt·h·sed nostrã sup̃ de succ· libꝛtoꝛũ·ideo facilit ꝛeuocat et qz non habet causam onerosam vt creditoꝛ ideo restituit ptiũ ac oia quasi a bone fidei emptoꝛẽ ꝛeuocat

In ea cē glo ibi j qđ autē ff hoc edictū Quero quid si habens titulū onerosū tempe otractus habuit bonā fidē q credidit illū eē soluēdo q nō tradere in fraudē creditor sed postea tempe traditionis sit in fraudē creditor alienari an teneat ista actione dic q sic vt ē glo singularis in d ff hoc edictū qđ bene no In ea glo ibi l omnes ff lutius Nō q ex alienatiōe oīm bonoꝝ etiā fraude nō alit ꝓbata ꝑsumit fraus alienātis qđ habet locū non tm in donatione vt ibi sed etiā in titulo emptionis q onerosō vt est glo ordi in l qui testm q ibi bar et flo ff de ꝓbat vt in q̄q alio otractu vt patet hic in glo que gñaliť loquit in quolibz alienāte oia bona sua scđo ille ff habet locū qñ q̄si totū l maiorē ptē scz si oia sua meliorameta q̄q titulo alienauerit vt l ꝓpter litē et ibi bar ff de exau tu et est gl singularis diuicta cū tex in l nomē ff filio ff de le iij Tertio habet locū etiā si nō maiorē ptē sed sua meliorameta alienauerit vt est tex singularis in l fuma cū tōe ff de ꝓcu ita dixit ang in l eo ti que oia singularit no ꝓ ampliatiōe dcī ff lutius ex quibz nota scōm bar in d ff lutius q sufficit libellū ꝑūptiue ocludi de q̄ aliqđ per ang et p ymo in l sed si de sua ff de acquir here et ego dixi s eo ff oīm aūt q intellige vbi qñ factū ex quo aliquid ꝑsumit ñ est factū actoris ꝓponentis libellū vel nō est factū rei ꝓponentis exceptionem sed est factū tertij vel adūsarij cōm quē ꝓmit naz qñ ex facto tuo tu vis q aliquid ꝑsumatur illud debes dicere et allegare alt non posses obtinere ect si esset notoriū vt l si adulteriū cū incestu ff ide pollicitatiōm ff de adulter ita singularit dixit bar in l cū quid ff si certe in ꝓ et sic nō sufficeret ac qđ nō plimitatiōe eoꝝ que dixi in d ff oīm aūt In ea glo ibi ꝓualuisse ac an aūt et qñ quis ꝑsumat hrē notitiā sui ptionij dic vt dixi in d ff ꝓualuisse et nota bar et doc in d auc sed cū testōr C ad l fal In ea glo ibi debet ergo ꝓbare eā creditor ac que aūt ꝓbatio requirat dic q tex in d l prō nus ff de ꝓba dicit q manifeste docere det dr aūt manifesta ꝓbō ect si sit ex ꝑsūptiōe iuris vt l licz et qđ ibi no ff de le i q est gl nō in l si tutor C de picu tuto nō tm puto q tal ꝓbatō sit aptissima vel indubitata vt ꝓbat in l sciāt cū glo C de ꝓba diuicta l si quis adulterij C de adult Vnū addas q vbi lex requirit ltimā ꝓbatiōez nō stat ptis iuramto vt est tex diuicta glo nō in l cū de m debito

in ꝑn·ff de ꝓba·et ide si requirat aptissimā vt est tex· cū glo·in·l nō est verisimile ·in ꝑn·ff·qō me· cā·si aūt lege vel statuto vel a iudice diceret ꝙ deret de ꝑdcis fieri fides qē· an isto casu requirit tāta fides ꝙ fit plena ꝓbatio dixit ang·et ymo·in·d·l; in fi·ꝙ sic vt ē gl nō in·c·capiētes·ℌ·qō si p·xx·de elec·in vi·in ℞bo fidē et est glo·in cle ostōem de elec·et qō ibi pau·ō liaza et pe·ō ācha·dicūt fore ꝛ qſi agit de magno ꝑiudicio vbi ℞o agit de modico· tūc sufficit semplena et qñq; iuramētū et sic det intelligi·c· cū btoldus de re iudi·et·c· ex lris de in integ·resti·et·l·thesaurus·ff·ad exhiben·ꝙ nō ꝑ limitatione dcā glo· In ea·glo·ibi·l·qđ·ℌ·q dolo dic ꝙ ꝑdcā sunt ℞a ꝙ vxlibus ꝑt et inē viuos q in vltima wlūtate filijs ꝓpijs dare ecā in dāpnū seu ꝑiudiciū prōmi vt·l·fi ex modica in ꝑn·ff·de bo·lib·qō facē nō poſſ debitor etiā filijs ꝓpijs in fraudē creditoꝝ qz es alienū etiā ltimā filij añcedit vt·l·paꝑ·ℌ·q̄rta·ff·de inoffi·testa·in tm ꝙ si poſſ filiā dotare in fraudē creditoꝝ et si dotauerit q gener in fraude nō ptcipauerit nō tenet ipse al' seus sed ipsa filia semp tenet cū dcs soluto mīmonio ad eā fuerit reuersa vt ē tex·nō·et ibi bar·in·l·fi·ℌ·fi·ff·e·seus in libro vt in·l·i·ℌ·ſ si libtus filiū·ff·q in frau·pa·ꝙ singulariē no· In ea·gl·ibi in ꝑ° cāu ofiliū et euētū dic siue sint in vltīa wlūtate siue inē viuos relicte vt·s·qui manūit· nō pos·ℌ·ꝑua luisse· In eadē gl·in fi·et nō drīe ē dic vt dicit gl·in·l·fi·C· q ma·non pos·qz dē dicā libtas ꝑstari a testatoꝛ et equipaꝛ libtati date inter viuos et illa exigit fraudē q euētū vt·s·q manu·nō pos·ℌ·in fraudē et ibi dixi·vel dicit gl·in·d·l·fi·ꝙ nō ē qz dicē cōpetūt stati adita hē ditate nullo heredis bñficio ſ fideicōmissarios ipse heres ꝑstat at vltra vires hereditarias nil prestare cogit·l·i·ℌ·pe·ad treb·ergo qē· Quero itaq; ꝑ declaratiōe eoꝝ q dcā sūt in gl·que est nō drīe inē otractus et vltiās wlūtates ꝙ in otractibo requirat dolus et euēt? in vltima voluntate sufficit solus euentus ſyndet pe·hic ꝙ post vltimam wlūtatē que sortitur effectū non est amplius speranduꝫ ꝙ lucret et satisfatiat creditoribo seus inē viuos ar·l·q̄ntus·C·arbi·tu et iō isto casu nō ita facilē cuocat Quero sēdo de nōe drīe q̄re in titulo onerosō requirit ꝙ dolus insit ab vtraq; pte seus in luctatio ſyndet pe·ꝙ nō est eadē pareq; nō lucꝝ nō cape q ad dampnū admittere vt·l·fi·C·de codicill· Quero 3° cū alienat debitoꝝ inē viuos

tria requirũt ad vbi libtus duo vt patet ex ista glo quero que sit
vō dūe fyndet pr qz iura magis ꝺseruāt alicui suū ꝙ sibi debitū sed
prōnus habet ius in bonis liberti ꝑ tertia pte vt ff ntā de succe
lib sed creditor nō habet aliqđ ius in bonis debitoris nō obligat ꝑ
suo credito qꝙ actio psonal non ꝺcomitat fundum vt li ff si heres
ff ad treb facit ad pđcā l videamus ff actioēz ff de vsur Adůte
tñ qꝙ vbi legando ꝺmittit fraus nō haberet locū ēuocatoria nec ea
agi pt ꝙ ꝺdi indebite l ꝺdi ex lege vt ē tex in l fi ff si vero credito
res C de iure deli nec est opus revocatoria qz legata sunt ipso iure
nulla Adůtas tñ ne erres qz ista mā loquit qñ creditores habe
bant simplicē psonalē actioēz vt ex libris m̄catoꝝ non aūt ypothe
catiā qz si haberet ypothecatiā alienata indistincte ex fine aliq̄ frau
de tam ex pte alienātis ꝙ ex pte recipientꝫ ꝑ ypothecatiā aduocarē
vt l si cū venditor in pn ff de euic vt j ꝓpri ff et ibi dicā In gl
creditoꝝ ī fi dic ex si sit creditor ex ꝺlicto vt l si cū fide coīssa ff cre
ditoēs ff q et a q qz ex ex ꝺlicto agit ad interesse vt dixi scōm gl s
eo in pn circa fi glo magne finaute sit creditor in die vel sub cōditi
one an habeat locū iste ff vidē qꝙ nō qz ꝙ iste dicat creditor nō tñ
ꝺpe vt l si is qui ff de ac et ob et l creditores cū fi ff de ꝓ fig qz
ille nō dē debitores qz in casu isto ab eo inuito non pōt extorqueri vt
no bar in l i circa fi ff si cer pe Ego autez credo qꝙ in creditore in
die habeat locū qz hēt actioēz ꝙ sit dilatata solutio vt l i ff qñ dies
vsufr le ce in fi sed qñ sub ꝺditione nō credo qꝙ habeat locū misi pu
rificata ꝺditione tunc pinde esset ac si cōditio apposita non essꝫ si est
talis ꝺditio que ētro trahit alias secus iuxt l poti ze et l q balneū
ff qui po in pi ha et no in l i ff serui q ibi bar ff ad fill cogita tñ
qz ista fatiūt ad id qđ j dicaz an possit fieri alienatio in fraudē futu
rox creditoꝝ an aūt alienata in fraudē fisci scz añ ꝺmissū maleficiū
possint revocari ꝙ fiscū dic late ꝙ bar in l post ꝓtractū ff de dona q
ꝙ cy et doct in l si quis post hāc ff de bo dāp In glo rē suā ibi l q
aūt qc Nō singulariē illā l in pn qꝙ si debitor repudeat hereditatē
vel legatū vel alio modo et titulo poterat acquirē et nō vult ymo re
pudiat ex in fraudē et despūz creditoꝝ an habeat locū ista mā dica
ibi qꝙ nō quia dūmō nō dīnuat de suo prīonio nō hēt locū dispō hꝰ
ff qđ no In glo pfidis in fi dic vt l pe et ibi doct C eo In glo

posse[illegible] in fi· dic· doc· tenet hac vltia; p· d· l· pe· C· eo· q sic debet pus ex cuti pncipal vt hic· nā si fuisset possessa p creditores vt dicit glo· et postea alienata p debitorē cōperet creditoribo ypotheca vt hēē ĵ· pp· ℈· et· l· nō est mix et q ibi no· ff· de pig· ac· que aurtūt cū ēscis soria· nā sicut in pignore ouētional hēt creditor ypothecā ita ecā in pignore ptorio liz a pncipio nō hēret vt· d· l· nō est mix q q ibi bat et pau· ō castor· vñ si creditor cadat a possessiōe sua etiā sua culpa p ypothecariā vendicat vt est casus singularis in· l· ij· C· ō ptō pig· q qō ibi p doc· et no· glo· in· l· si quis missū· ℈· si· ff· de dam· infec· et ibi doct· et facit q nō· Jnno· in· c· i· de dolo q otu· ¶ Nō etiā ex ista gl· q ad hoc vt operat reuocatoria opus ē vt fiat excussio bonorū debitoris vt hic q· l· i· C· eo· ℈ gl· ibi intelligit q hoc pcedit exuolūtate· ℈ doc· tenēt cōmūiū q ymo ex necessitate p· d· l· pe· vñ bar· i· d· l· i· dicit aut creditoēs wlūt ibi ouenire hēdes ō quibo in· d· l· i· ruocatoria q opus ē q fiat excussio vt hic aut wlūt ouenire ex titulo de sepatiōe bonorū p· l· i· ℈· i· ff· de sepatā· bo· et tūc nō est ncēria excussio et ita sal uet glo· nā mediū ocludēdi in ruocatoria et ipsū causans est fraus de qua non pōt ostare nisi bis excussis et qō dixi de necessitate fieri excussionē pcedit nisi dēat illa spēs alienata qz q dēt ē ipsa spēs et go non est opus excussione ita dicit bal· in ℈ica· C· que in frau· cre· carta pn· p quo vide qō no· i auc· hoc si debitor· C· ō pig· et· ĵ· dicā sē ista tñ fraudatiōe interrogabūt familiares vxor et domestici vt no· in· l· ij· C· qñ et quibo· qrta pars debe· li· p· ita dixit bal· in· ō· l· i· et isto modo pbabit debitorē fuisse in fraudē vz qz eo ipso q debitor scit se hrē creditores et sic sua bō non sufficere tūc alienādo videt facere in fraudē vt ē tex· et ibi hoc nōt bar· in· l· si qs cū hēret· ff· e· et q sciat se hrē creditores de facili pbat vt si erat creditor facto debitoris wl al hēbat ō eis bonā notitiā qz fuit notificatū vt· l· qq; ff· ad vll· Et q sciuerit bona sua non sufficere creditoribo pbabit scām doc· et bar· in auc· ℈ cū testō· C· ad· l· fal· qō ppetuo no· in pctica vt scias facē articulos in hac mā cotidiana· Quero ago reuocatoria nō fā excussiōe in bis ōbitoris an valeat iuditiū dic q sic si nō opponat ar· gl· in· l· si mācipiū· ℈· i· ff· de euic· et ē gl· in· l· si pbatū q ibi nō bat C· cōi diui· et nō bar· in· l· fundi in pe· q· ff· de excep· q no· si aūt oppo nat tūc vide bal· in· l· i· C· e· q dicit q excussio pt fieri pendēte iuditio

sup reuocatoria coñ possessores qz sufficit actū verificari in q̄libet p
iudicij vt·b'ñ rē·ℌ·i·ff·de pig·actℓ·et istud teneas et de hoc est dcñ
but·et bar·quos nō allegat in·d·auc̄·hoc si debitor·quia nō est p
uersus ordo eiusdē cāe ad aliā·ideo nō vitiat·bi·C·de app·et·j·dicā
Quero que erit forma excussionis dic qz inť alias forma est du
plex·vna est qz qñ agis coñ possessorē vel fideiussorē qz iudex statuat
ei ẽminū·j·quē oñdat si sunt alia bona dicti debitoris vacātia q ex
pdita q̄ non oñso statim pōt veniri ad venditionē vel ad capturā dcē
rei possesse ita dicit glo·singularis in·l·a diuo pio·ℌ·in venditiōe·ff
de re iudi· et hoc sequit ang·in·d·auc̄·hoc si debitor in fin·q9 tene
mēti· Est alia scda forma vz qz iudex omittat nūtio ymo duobo nū
cijs qz in ore duoz vel triū stat omē ℣bū vt in·c·in noie dñi de testi
bus·vt vadāt et inquirāt q diligent in vestigēt si sunt aliqua bona
vacātia debitoris q̄ possunt sine otrouersia possideri sufficiēcia ad sat
factionē talis debiti in totū vel p pte q nūcijs referētibo facta diligē
ti inq̄sitiōe siue ūestigatiōe ar·l·iij·ℌ·nerua·ff·de acq̄·pos·se nihil
ūenisse et tunc intelligit facta discussio vt·l·magis puto·ℌ·ne pas
sim·ff·de rebo eoz· Ita dicit Ja·but·et bar·et oēs doct·in·d·auc̄·hº
si debitor p quo ang·allegat ibi casū in·l·satis notū·C·in quí·ca·pi
tacite otrahit· Quero et reuoco in dubiū an excussio p̄ncipal' sit
necessaria et dic qz sic siue deueniat ad pignoriū possessores vt·d·auc̄·
hoc si debitor siue ad fideiussores vt auc̄·p̄ite·C·de fideiuss·siue de
ueniat coñ possessorē rez alienataz i fraudē creditoz vt hic· Et ad
uertas qz añq̄ deueniat ad fideiussores non sufficit excussionē fore
factā coñ vnū ex pluribo p̄ncipaliť reis debēdi ee si esset fideiussor vnius
rei tm̄ imo opus est vt p̄us oēs exaciant nō tñ ille qui solus debit
fideiussorē et tunc añq̄ deueniat ad bonoz possessores opus est vt p
mū oēs p̄ncipaliť obligati exactiant et etiā eorū fideiussores quibo
omibo discussis deueniť ad bonoz possessores et nō p̄us vt videt esse
tex·in auc̄·de fideiuss·ℌ·sed neq in p̄n·ibi añq̄ trāseat ꝛc· ita dicit
ang·in·d·auc̄·hoc si debitor se de facto cōsuluisse et hoc tenuisse but
in auc̄·hoc si debitor· Et p̄dcā p̄cedūt nisi certū sit debitorē non
esse soluendo vt est glo·nō·in·l·x·in ℣·excussū·ff·de ℣·obli· Ex q̄
vī qz si reus non p̄t reperiri qz factus est rebell' cūctis·manifestus qm̄
ad ipsius excussionē non p̄t deveniri si est ncēria excussio imo et coñ

fideiussores et bonoꝝ possessores statū poterit pueniri ¶ Et eo dē nō
qñ ꝙs fideiussit ꝓ tirānno vel alio potēti quī facilē non pt pueniri fa
cit glo. nō. in. l. ij. ff. quī satis. co. ita dixit bar. in. d. l. dece. se ab eō
suluisse et facit qđ habē in. l. fi. et ibi bar. ff. fi cer. pe. et p hoc ang.
taph. et ymo in. d. l. x. dicūt posse attēdari q si ostat ꝓncipalē tirānū
et non solue re sine litigio id qđ clare et vere debet q tūc satis pōt dici
cōstare cū nō esse soluendo ex eo qz quis dicit ydoneus et soluendo
non tm ex facultatibo ꝫ ect ex fide et facilitate pueniendi vt. l. fi quis
stipulatus sit stichū. ff. de v. ob. et. d. l. ij. ff. i. cū glo. et istud di
cūt q satis fuit de mēte bar. p quo tu allega casū in. l. si pueneri in
fi. ff. p totū ¶ Quero ergo quo poterit ostare notoriū vel maifestū
esse iudici debitorē nō esse soluendo et bar. in. d. l. x. ocludit q in qui
tatibo in quibo est catastū vt in ciuitate mea arecij facile poterit h°
expiri viz oēs. libros catasti in qbo apparet ogtū quiꝫ hēt in bois
p nō. p gl. singulare in. l. cū d leg. ff. de pbatis. et p hoc allegat bar.
in. d. l. x. li. C. d apoc. pub. li. x. et laura. et q ibi no. C. d oī agro d ser
li. xi. et. l. solēnibo cū ibi no. p bal. et sali. C. de rei ven. ꝫ bal. ang. rap.
et ymo in. d. l. x. tenēt oīnīū qm ista negatiua q plus nō hēat in bo
nis cū sit negatiua pbabilē p explicatorē. i. p nūtiū missū auctoritate
iudicis vt est casus et ibi bar. in fi. in. l. hoc iuē in v. bo explicatū sit. ff
de v. ob. p. nō est bō oīa tpe estimi. siue catasti ñ hēbat plus ergo
nūc nō hēt qz potuit esse q post catastū fān plura acq̄siuit vt. l. si
defūctus. C. arbi. tute. ¶ Itē pōt esse vt fieri solet q nō oīa sua bō nō
posuit in catasto ar. l. fin. C. arbi. tute. vñ post dici q pōt esse noto
riū d bitorē nō esse soluēdo qñ vendidit oīa bō sua vel maiorē ptē for
tunaꝝ suaꝝ vel sua melioramēta vt. s. dixi vel qñ nō possidet aliquid
imobile vel mobile q nō possit facilē āmoueri et occultari iuꝝ glo
et bar. in. l. sciēdū in pn. ff. q satis. co. vel dic p ofessionē ad ūsarij vel p
mīam p quā oīa bō sua fuissent publicata qz mīa fāt notoriū. l. emp
torē in pn. ff. de ac. emp. vel si debitor cessit bois qz tūc ex tali cessiōe
ostat ipm nō posse cōueniri vt. l. i. qui. bo. ce. po. ¶ ta dicit ¶ ac. de are.
Cy. et saly. et ymunit doct. in dicta auc. hoc si debitor pro ista vltī
ma parte facit q sup dixi de tyranno vel de eo qui habet arcez inex
pugnabilem qui ueniri non possunt vt. l. ij. ff. i. cū glo. ff. qui satis. co
gunt. ¶ Tu posses saluare opinionem bar. per. d. baum de lege cum. glo. ff.
de pba. qz si heres qui vt plurimū occultat pecunias q alia mobilia

et non ꝑt iuētario iuꝰ l. fyptū. q qđ ibi bar. ff. de his q̄ ut inbig. ofi tiendo iuētariū et ipsū ꝓducēdo liz sit ofectū ab eo ē tñ tacite iporta tie q̄ trāsfert in legatorios q creditores onus ꝓbandi plus fuisse i hereditate ergo et multo fortius vel a paritate cōmis cataſtū qđ nō cōficit debitor tuus ꝫ officiales publici ex magᵃ in vestigatōe dēt sal tem facere p̄ sumptioēz q̄ plus nō sit in bonis dc̄i debitoris et q̄ trāſ ferat onus ꝓbandi in ptē adūſam dicentē plus fuisse in bonis illius cogita. ¶ Ad de p̄dcis q̄ vbi debitor ostituit se bona sua ꝓ creditore possidere iuꝰ. l. qđ meo. in p̄n. ff. de acq̄. poſſ. et ibi vide bar. vel eck se ostituit p̄cario noie possidere ꝓ dcō creditore iuꝰ. l. mēdū eo. ti. tunc si alienāt p̄t creditor tāq̄ posſeſſor ꝓuatus agē cōm posſeſſorez nulla facta excussione q agē oditiōe ex. l. fi. C. de acq̄. poſ. et fortius eck nō excussis alijs si plures eēnt ad itē debitū obligati scōm Ja. but. in d. auē. hoc si debitor. qđ sequit̄ ibi flo. q̄ nūq̄ exeat mētē tuā q̄ ho die semp in obligatioibo fit ostitutū vel p̄cariū q̄ debitor ostituit se noie creditoris bō sua possidere ꝓ obſuatiōe cētoz in inſtrō et hoc sequit̄ ang. raph. et ymo. in. l. exitus de acq̄. poſ. ¶ Adūtas tñ q̄ eck ꝓt recto tramite creditor agē cōm pignoz vel rez alienataꝝ posſeſſorē vel fideiuſſorē et si opponit̄ de excussiōe nō fā que dēt opponi añ litē dc̄. l. exceptiōes et ibi bar. ff. de except. et ego ꝛplicabo tua nō inteſſe nec est audiendus. q̄ alia bona nō sunt et offero me hoc in otinēti ꝓbare et ista p̄tica colligit̄ ex glo. singulari scōm vnā solutioēz in l. miſi et qđ ibi ange. ff. de pac. qđ ꝓpetuo no. ¶ Adūtas tñ in mō fo mandi dc̄am exceptioēz tua nō inteſt vel tu nō es audiēdus de quo vide bar. in. l. nā q̄ postea. in p̄n. de iureiuꝝ. et in. l. elegant̄. ℈. si poſt ff. de odi. inde. q. l. cū quēbaꝫ m fi. ff. iudi. ſol. et in. l. mē. ff. de inof. te ¶ Scdo adūtas q̄ vnūqđq̄ iuditū sūmariū vel executiuū vel ois ex ceptio sūmaria p̄t impediri si tu oppones exceptioēs vel ꝛplicatioēs que nō ꝛquirēt altioꝛē indaginē vt i. l. a diuo pio. ℈. si sup rebo. et q ibi p doct. ff. de re iudi. et eck offeres te mōtinēti vel. j. biēniū excep tionē ꝓbaturꝫ ita dixit elegant̄ bar. in. l. fi. C. de edic. di. adri. tol. p q̄ facit singulare dc̄m bar. m. l. i. ff. de glande. leg. vel eck p̄t alio mō fieri sine excussione p̄ambula. vt q̄ñ oppoēs de excussione non fā et ego stati p̄dente iuditio cōm te posſeſſorez fatiā excussitioēz cōm p̄nci palē debitorē parit̄ et fil̄ et hoc sufficit q̄ vt. s. dixi. sufficit actum

supuenire pẽdenti iudicio ex cã antiq vt l. si alienã. ff. de pign. ac.
Dz adũtas qz pdicta pcedũt i pignore ouẽtionali m q̃ sit exactio
ncẽria ꝫ in pignore ptoris seruus qz nõ requiritᷣ nã in eo iure q̃ quis
missus est in possessioẽ p̃ ptorẽ eo dẽ ipetrio dẽt manuteneri vt l. si q̃s
missus. ff. uerus si ei. Quero q̃ sit exactio an sit ncẽe p citare si
deiussores vel bonorũ possessores et cõis opi. est q sic in. d. auc. hoc si
debitor p̃ egulã. lnã ita diuus. ff. de adop. liz inconuiniũ faciat glo. sin
gularis in. l. de vnoq̃q in pn. ff. de re. iudi. qz sufficit citari cuius pnci
palitᷣ interest p qua glo. facit tex. nõ. in. li. ff. de uẽ. inspi. ꝫ nõ fa
cit ꝰ inconuiniũ qz talᷤ discussio nõ fit pncipalitᷣ vt noceat debitori ꝫ fid
iussori q possessori. Et adũtas q bar. i. d. auc. hoc si debitor dicit suf
ficere pclama gñle si quis essꝫ qui velz cõdicẽ exactioni et pnũci
ationi sup ea fienda opeat vt l. si eo tempe deremis. pig. ꝫ hec opi
non placet ang. ibi et cõiter doc. quãdo certi sunt qz nominatim sunt
citandi alij incerti per pclama generale vt auc. si omnes. C. si vt se
ab heredi. absti. Non ob. l. si eo tempore qz ibi nõ fit actus princi
paliter in preiuditiuz eius qui venit citandus sed in casu nostro ex
actio fit principaliter in preiuditium possessorũ. Quero an exact
ione facta ab vno ex creditoribꝰ vel cum vno possessore pdest et no
cet alijs et Ja. de arc. et ang. in. d. auc. hoc si debitor. dicũt q sic qz cũ
semel fiat exactio licet appellẽ vnũ factũ q vnũ iudiciũ tamẽ fit et
inducit notoriũ ꝓpter sententiam debitorem non esse soluendo vt l.
emptorẽ. ff. de ac. emp. ergo alia exactio ñ requiritᷣ vt in. d. l. p. Vnũ
tene mẽti ꝑm gl. in. d. auc. hoc si debitor ĩ gl. magᷤ in ℞. vel dic ꝑm Jo.
q illꝰ q dẽ de exactioe hẽt locũ añq̃z res ppt hec ata sit effecta liti
giosa alᷤ qz lite pendẽte alienauit tũc pt intẽtari iudiciũ añ dem pos
sessorẽ q met iudiciũ ichoatũ erat añ ipm debitorẽ alia discussioe ñ
fã qꝰ sequit ibi ang. p q̃ fãt. li. et ij. et auc. ibi posita et. l. fi. C. de
liti. Quero an sit ncẽe pnũtiari inlocutorie exactioẽz esse lãme
fãz In hoc sũt ẽs opi. vna Ja. bu. in. d. auc. hoc si debitor q̃ tenz q.
nõ allegat gl. nõ. i. l. pe. ff. fi. C. ad treb. alia fuit bar. i. l. stipl. o. ff. h
aũt de op. no. nũc. q̃ deẽmiãt añciũ p. l. incerti. C. de inoffi. cũ si et p
d. ff. hoc aũt vbi nõ pt deuenire ad fideiussores ñ obstet iuste edifica
tũ. tertia fuit opi. bal. auc ꝫ hodie. C. d ac. et ob. dicẽtᷤ á p? exactio
nez requiritᷣ fãn hois vt ẽ i cãu nrõ vbi p? discussioẽz agi. p creditorẽ

cõñ pignoꝝ possessoꝛẽ tunc ꝛ dicit bar. aut post excussionẽ vbi nõ requirit factũ hois et tũc sit ℞a opi. but. et ℔ scõz explificat in cau d. l. pe. ff. i. qz si appaꝛet de latitatiõe heꝛedis in actꝰ ius statũ tñsfert actioẽs in fideicõmissariũ. ℣z scõm ludo. de urbe in. d. ff. hoc aũt liz ista distinctio sit subtil. tñ habet paz saporis et scõm mẽbꝝ distinctio nis vẽ cõñ casũ. l. tutores a prõo. ff. de ofic. tu. vbi iudex pnũtiat sẽ illa excussiõe et tñ aliud postea nõ requirit ℔ popi. bar. indistincte tenenda sal. in. d. auc. hoc si debitoꝛ in ℞. ℔ dubitat vtꝝ sit necessariũ allegat. l. a diuo pio. ff. in uẽditiõe. ff. de re iudi. vbi iudex inꝛloquꝛ mobilia nõ extare q puenirι posse ad imobilia q hanc opi. appellat tuti ꝛẽ ꝛ dicit sal. qꝝ dici pt qꝝ si de eo de q plus vult ostare sit otro ũsia tũc sẽ eo vult pnũtiari p iura bar. finaũt nõ sit otroũsia tũc ne cessitate nõ vult pnũtiari exq infert qꝝ possessoꝛes pignoꝝ nõ sũt spã lit citati ad videndũ fieri excussioẽz bonoꝝ ticiꝰ. et ad indicãdũ bõ ad quid vult fieri pnũtiatio aut fã nõ hꝫret piudicare exneis possessoꝛi bus nõ citatꝰ vt. C. qui. is iudi. nõ nocz ꝛ. vbi aũt foret citati dicit de necessitate pnũciandũ et effaus hoꝛũ est qz vbi sunt citati q pnũciatũ excussionẽ fore fãz ltũme et trãsierit in rem iudicatã nõ pũt postea cõuenti possessoꝛes indicare alia bõ et cõñ excussionẽ opponẽ mih qꝫtũ ex actꝰ appareãt nulla. ℔ vbi nõ fuissent citati cõñ excussionẽ q pnũ tiatioẽz pũt opponẽ et bõ indicare q̃ opi. vẽ multũ iusta q no. ℔ imo. de iure tenz opi. but. et tñdet ad tões bar. liz dicat qꝝ tuti? sit tenere opi. bar. et allegat gl. in. l. de vnoq̃q in pn. de re. iudi. ℔ si petit ex ecutio in bois debitoris odẽpnati q nũtius referat nil repiri de bonis debitoris. piudicat bonoꝝ possessoribo lz nõ sint citati igit vult pnũ tiari ℔ qꝝ piudicet possessoribo nõ citatꝰ nõ credo verũ qz ad hoc vt eis piudicet requirit qꝝ sint citati vt. s. dixi de q tñ singularit vide bar. in. l. in odẽdo de aq. plu. arcen. Et ista opi. bar. fuit ecꝛ secutꝰ ang. in. d. ff. hoc aũt. ℔. bal. in. l. fi. ff. si cer. pe. nõ firmat se ℔ ang. in. l. exitus. ff. de. acq. pos. repꝫhendit bar. qz ad excussionẽ euitãdã suf ficit notorietas vt dixi. ℔ p acta ecꝛ añ smãz efficit notoriũ p nõ. p gl. q bar. i. l. vbi pactũ. C. s tñsa. et fãt glo. in. l. ea quidẽ. C. s accu. et ẽ glo. in cle. appellãti de appel. et Inno. in. c. p tuas ex de resti. et in. c. ex insinuatiõe. ex de ap. q benefacit rep. in. c. cũ oli. de ℞. sig. et ẽ bõ gl. et ibi bar. et do. c. in. li. in pn. ff. de op. no. nũ. ¶ Sed ab ista

obiectõe ang·põt defendi bar· qz notorietas facti sufficat vt p̄sumat debitorē nõ eē soluendo q ita intelligat·d·l·decet cũ·si·ꝫ notorietas iuꝛ·nõ semp sufficit et maxie illa allegata p ang· qz illa notorietas ꝛequirit declaratioēz iudicꝭ ad sequerē inconuenies q post p̄batioēm tāꝫ effectũ essꝫ notoriũ nõ exigerē fiia qõ est falsũ igit ac·ꝫ tñ idē bar·videt velle sibi ostatiũ in simili m·l·si finita·ℌ·uel·ff·de damp· infec in ℣·pcedo vlterius dicit glo·vbi dixit sufficē ostãtiã in actꝭ apparere liz sup ea nõ fuerit p̄nũtiatũ et allegat dictã glo·in·l·pe·ℌ· i·C·ad treb· Sed taph·m·d·ℌ·hoc aũt tenz istã vltimã ptē bar·et p oēs opi·buc·q fiia nõ requirat qz nõ debemus plus ꝛequirē q̄z req rat ipsa lex ar·l·de p̄tio·ff·de pupli·ꝫ lex hoc tm̄mõ vult exp̄iri p̄ coĩ p̄ncipalē et si debitũ osequi nõ possit vadat ad fideiussores ergo clare videt velle q nõ sit expediēs q iudex hoc dclaret p fiiam ar· binstõ talis·ff·de odi·instit·ꝫ tu dic q hec nõ est opi·sua ꝫ bal·in·d· l·ꝫ ludo·de verbe in·d·ℌ· hoc aũt dicat p̄mã opi·bar·posita m·d·ℌ hoc autē indistincte fore teuendã p q̄uoꝛ alia iura·p̄mo p·d·l·tuto res a patruo vbi etiã bal·simplicit et indistincte sequit opi·bart· scõo p·d·ℌ·in uẽditiõe in·d·l·a diuo pio·ℌ re·iudi·ꝫ vt iudisꝭ illũ tex·allegauit saly· tertio p casũ·c·cũ scõm·de hereti·in vi·vbi ē ne cesse dclarari illũ fore hẽticũ liz nõ publicẽt· Tu adde simlẽ casũ ℌ iure nrõ et qõ ibi bart·in·l·eius qui delatorẽ·ff·de iure fis·et qõ nõ bal·in·l·iubem?·ℌ·sane·C·de sa·san·ecc·iiij°·allegat casũ in·l·nõ tm̄ ℌ·senatus·ff·de fideicõ·lib·ꝫ illũ tex·allegat Ja·buc·in suo tractatu expulsionũ circa fi· Ego aũt credo indistincte dictã opi·bar·fore ve ram ecꝭ de iuris subtilitate p p̄dcã et p casũ nũ·ℌ·ibi bõis eius a cre ditoribꝰ ex fiia p̄fidis possessis· Nõ ob·glo·in·d·l·pe·ℌ·in qz illa re latio nũciꝫ in illa accusata ostãtia solũ nocet ostãtiaci q qz non cedit actiões statũ lex succedit iloc̃ sui q̄ lex ẽ de his certa et facit tñ sine actiõez ipo iuꝛ ĩ fideicõmissariũ nec ẽ opus alia declaratõe iudicꝭ et tñ illa gl·ñ dicat q si ex illa ostestatõe l ostãtia vellz vendẽ oĩ alios dicõ q possit imo si talꝭ ostãtia allegarẽt ad dãpnũ possessoris piz noꝛ·nõ dicit illa glo·q nõ req̃rat dclaratoꝛia qz tũc debẽt req̃ri scõz bar p̄tẽa si bñ p̄dẽt illa gl·nõ vult hoc dicẽ an sufficiat ostãciã ap parere in actꝭ vel ecꝭ sit necꝑia fiia ꝫ solũ vult dicere q cũ lis nõ hꝫ ostestata fiia difficilia ferri nõ possit·l·fi·ℌ·illud·C·de temp·ap· vn de dcã glo·non negat qñ essꝫ casus in quo possꝫ fieri fiia in qtumacẽ

vt ibi et auc̃ si oc̃s ·C· vt se ab hered· abstī· q̃ tunc sñia nō ꝯquīrer
q̃ nō· ꝑ intellc̃ illius glo· Et p̄dc̃ tene menti· ¶ Quero statuto
cauet ut est ī curia m̃catoꝝ q̃ agat de veritate et equitate reiect̄ so
lēpnitatibꝫ iuris cois an tali casu possit recta uia et sine aliq̃ excussi
one deueniri ꝺtra fideiussores ⁊ bonoꝝ possessores allegat bal· m apo
stol̄ suis ī· l· si mācipiū· ℈· i· ff· de euict· ꝑ gl· vald· nōbilē ibi q̃ sic
q̃ ꝓbat sic q̃ fiat excussio p̄us est de apicibꝫ iuris vt dicit ibi glo
p· l· si fideiusso· ℈· q̃· ff· mā· ꝯ qñ cognoscit de veritate vl de bono et
equo nō curat de apicibꝫ iuris vt vbi et sic nō attendit excussio et
ꝑ ista ptē tu allega bar· in· d· ℈· quedā vbi dicit q̃ in curia m̃catorū
vbi sēt iudicari de bō equitate oissis iuris solēpnitatibꝫ intelligit· i·
nō in spect̄ apicibꝫ uris q̃ veritatē negocij nō tāgūt vt si esset intē
tata actio directa et oꝑtebat vtil̄ vl nō erat lis ꝺt· vl quid simile
et facit q̃ ide bar· no· e· o· ti· l· q̃ntus et q̃ nō· bal· in· l· si ꝑ ea· circa fi
C· mādati et· l· solā· in fi· C· de· testi· et· l· fi· circa medium· C· de fideco̅iss·
sed tu dic q̃ illa glo· hoc nō ꝓbat q̃ tm̃ mō loquit̄ an possit culpa ī
putari agēti de euictōe q̃ obmisit exceptioēm ordinis iudicij et dē
ibi q̃ nō nō aūt dē in· d· gl· q̃ si opponat̄ de excussiōe q̃ excussio nō
fit facienda imo inuit q̃ fieri dēat· ℞ tu allega glo· et tex· sing· in
auc̃· de fideiuss· ℈· arg̃ tatioꝝ q̃ est· ℈· fi· cū gl· singulari vbi si isti cāp
sores ꝑ alios ecꝯ ut fideiussoēs ecꝯ si ēnūtiādo bñficio ℣ fideiuss· ꝓmit
tant nō hñt benefitiū excussionis q̃ sic potēt p̄us queniri q̃ ꝓncipa
lis et ē spāle ꝓpt̄ p̄cipuā fidē quā hoīes hñ t in ꝓmissionibꝫ cāpsoꝝ
secm dcām gl· quā sequit̄ bal· in· l· frustra· C· de nō· nu· pe· et vide ag·
in· d· ℈· arg̃tatioꝝ q̃ nūq̃ exeat mentē tuā· ¶ In glo· ꝓmittit̄ in
fi· dic glo· ibi ponit duos intellc̃us tu secm ꝑmū pone ibi exemplū
secm bar· q̃ aliquis emit rem valentē ducēta ꝑ cētū q̃ sibi fuit tra
dita in veritate tota res ad eū pueniꝫ in effectu nō videt̄ puenisse
nisi ꝺimidia q̃ sibi abest tm̃ q̃ tū est ꝺimidia vt ar· l· impatoꝝ ℈· si
cū l· se· ff· de le· ij· tunc de eo q̃ ad eū pueniꝫ ex causa luctiua quod
est vltra ptiū q̃ dedit tenet̄ ꝑpetuo· ꝯ de eo q̃ pueniꝫ ad eū ex cā
nō lucratiua q̃ tūc̃ soluit debitori tenet̄ infra ānū iste ē ꝓpe cal̄
in· d· ℈· hec aūt· Et p̄dicta ꝓcedunt qñ alienaūt rē corpalē seus
si actioēs· vt q̃ libꝛauit debitoꝛē suū in fraudē nā tunc nō oꝑteret
mīh· ℈· tēpus q̃ actio durabat si durabat minoꝛi tēpe q̃ fit ānus vt

d·l·ait ꝓtor·ꝟ·o ditionalē et ibi bar·vt dixi·s· ¶ Quero a quo tpe
curtit iste ānus ꝛ° a tpe quo bō fuerēt possessa vt ḥ vel est notoriū ō
bitorē nō eē soluēdo qz tūc et nō ꝑus creditores pñt agē reuocatoria
vt ḥ ergo nō ꝑus curtit ꝑscriptō vt·l·i·m fi·C· ō anna·excep· ¶ Non
ob·l·qui aūt·ꝟ·fi·ff·eo·vbi videt dicē q incipiat a tpe venditionis
qz dēt intelligi q ibi erat notoriū ōbitorē nō esse soluēdo· ¶ Nō ergo
q qñ est notoriū debitorē nō eē soluēdo tunc incipit curre ꝑscriptio
coñ wlenē ꝛuocare ꝑ quo fāt optīe·l·i·m rebo·ꝟ·ois ibi minus ydo
neus ex quo hoc eis infortuniū illatū eē clatuerit·C· de iure do·vbi
mulieri curtit ꝑscriptio in ypothecaria in alienat ꝑ maritū non tm̄
soluto mām̄onio ꝫ eet eo ostāte cū cērtū fuerit maritū ꝛgi ad iopiā
qz tūc mulieri incipit opetē actio vt·l·vbi adhuc cū fi eo·ti·q ꝓtio
tene mēti· ¶ In gl·petē in ꝓn ibi ad ꝛuocāda corpalia dic alienata
inē viuos ꝫ in vltīa wlūtate daē vel odītio indebiti vel i ꝓthecaria
vt·l·fi·ꝟ·fi ꝛo creditorēs C·s· iuē deli· In ea·g· ibi corpalia et icorp
alia opetit dic hāc appbat dy·et pe·q̄z sequē bar·in·d·l·hoc i fān
liz isē bar·tenet coñtriū in·l·ij·C·q̄ in frau·prō·vbi tenet q ymo sūt
q̄tuor actiones de quibo ḥ in gl·et hoc seq̄ē sali·et ista est ꝛitas ¶ In
ea·gl·ibi eē nō īstituto ei ptio ꝫ dic q prōnus ptiū īstituet vt·l·i·
ꝟ·fi quis in fraudē·ff·q̄ i frau·pa·et tōnē drīe·s·assignaui ¶ In ea
dem gl·ibi actio nō daē reo cū nudus cē·dic sz ꝛuocatoria sed ꝑma
actio psonal durat· In ea·glo·ibi·l·fi·ꝟ·fi· ¶ Nō singulariē istū tex
ꝑm vnā lec·gl· quā ḥ dy·seq̄ē et bart·ibi q qñ aliquis alienat ali
quid in fraudē occulte et res nō ꝛpiē pōt agi coñ alienātē ad hoc vt
ponat i carcerē et āmō nō ꝑt cedē bois nec cessio liberat a carceribo
vel ꝑm aliā lec·gl·q liz cessēs bois nō teneat misi inq̄tū facē pōt vt·ꝟ·
eo·ꝟ·fi·ill·s ē vez misi alienarz bō in fraudē q̄ casu tenet insolidū appe
eius fraudē ita q pōt exigi vꝫ ad intetu lā ita dixit ibi gl·qs sequē
ibi bal·in ꝫxta eo·ti· In ea·gl·ibi quidā tñ dicūt coñ q fauiana cō
petit creditoi et caluisiana soli prōno· In ea·gl·ibi in fām pauliana
dic quidā dicīt q sūt reuocatoie in fcm̄ fauiana caluisiana vt ḥ est
gl· ¶ Itē vtil caluisiana q̄ daē filio arrogato s· q̄ in·l·fi·ff·q̄ i frau·
prō· ¶ Itē mēdcm fraudatoriū qñ q̄s alieāt res alieās puta tutorē
pupilli·l·i·m fraudē·de quo ibi debitores et ibi bar·ff·de solu· vñ iste
textus loquit quādo alienat res suas· In ea·gl·ibi·l·sciens in fi·q̄

An aũt sit aliquis modus quo quis ꝓhibeaꝫ alienare dic ꝙ multi
sunt modi ꝫ tutior est ꝙ dicaꝫ ẽtímꝫ vel vendo vel dono vel ꝛcedo uꝫ
relapso tibi talẽ domũ hoc pcõ vt tibi nõ liceat alienare et si ad ali
quid actũ alienatiois deueneris tunc dominiũ ad me vel ad titiũ re
uertaꝫ et in eũ casũ ex nũc ꝛstituis re noie meo vel dicti titij possidẽ
nam isto casu nõ expectaꝫ ꝙ pfecte alienes. sed cũ incipis alienare
statũ redit ad me vel trãsit in titiũ ita dixit bar. in l. qui abñti. ff. si
in fi. ff. de acq. pos. et in l. filiussa. ff. diui. ff. ō le. i. ī ℞. q̃uo. an p otra
ctũ qc̃ et in l. fi ita quis. ff. ea lege. et ibi ang. taph. et Imo. ff. de ℞.
obl. qō no. qr vt plurimũ pentes ꝓhibent filios alienare vt scias q̃
litez debes ℞ba ꝛcipe In eaꝺẽ glo. ibi ꝛuocatorie dicũt dic hãc om
nes reprobãt. In eaꝺẽ glo. ibi cõn possidentẽ dicit dy. ꝙ qñ daꝫ
cõn dolosũ daꝫ ex maleficio. si ℞o cõn illũ qui nõ ꝛmisit dolum tunc
daꝫ varijs figuris causaꝝ sicut in l. opinat. ff. qō ú aut clam. ff
Ja. et pe. hic dicũt ꝙ iste actiões nõ sunt natiue ff datiue a ptoꝛe ex
quo non habent mãm pexñtem ex qua possit oriri Et etiã adũtas
scõm pe. ꝙ opi. glo. non pcedit q deꝫ ex quasi maleficõ q̃nꝝmo qñ
agiꝫ cõn illũ qui fecit litem suã aut. n. agiꝫ cõn illũ ex dolo cõmisso
et proprie teneatur ex malefitio aut ex culpa et tunc ex quasi male
fitio vt. l. fi. et ibi no. ff. de var. et extraoꝛd. cog. et. s. ti. i. in pn. et fa
cit. l. fi fideiussa. et ꝙ ibi singulariter bar. ff. de iudi. Sed tu aduer
tas ꝙ illa iura hoc non dicũt sed disputant vtrũ teneaꝫ in solidũ
iudex vel an q̃tũ equum visum fuerit iudicanti vt ibi igitur dicta iu
ra non fatiũt cõn glo. In eaꝺẽ glo. in fi. dic et hanc approbat dy.
qr aut a pncipio q admittiꝫ aut postea et nõ audiꝫ vt ibi no. tu dic
ꝙ imo audiꝫ semp añ sentẽtiã vt est casus nõ. in. l. mulier. ff. qui. po
in pig. ha. et nõ tm̃ ipse debitor. sed eꝺ quilibet possessor et iuasor et
malefidei põt offerre crẽditũ vt est casus singularis m. l. pau. ff. i. ff.
qui. mo. pig. vel ppo. sol. et audiũꝫ ad dictaꝫ oblationẽꝫ eꝺ post ñiaꝫ
in execuõe qñ ꝛueniũꝫ actiõe iudicati aut cũ litẽ ꝛtꝛ. sup actiõe iu
dicati vt nõ. spe. in ti. de obla. et solu. ff. i. in ℞. quid si re mihi. et hº
firmat bar. in. l. fi quis stipulatus est. p. in melle in fi. ff. ō solutꝫ. qō
est mirabile in alio q̃ꝫ in debitore qr in debitore est casus in. l. fi sun
dus. ff. si plures. ff. de pig. qō no. Et pro cõpleméto materie addas
scõm bal. in ſ. ꝛea. C. que in fraudem plures conclusiones. ꝑma pone

vendidisti michi tē añq̄ m̄ traderes vendidisti et tradidisti eā titio
in fraudē meā· nā ī rei uēdicatiōe ꝑ pupliti ana titius erit potior·l·
q̄ cū ibi no·C·de rī vn·l·finaūt·ℌ·duobo ff·ō publi·tī si titi? frau
dē pticipauit ꝛuocabo p hāc actōez ꝛuocatoiā·finaūt donaſſ eē si fra
udē nō pticipaſſ ꝛuocabo qō no·q̄ fiugulaē litatio ad·d·l·q̄·et ad
d·ℌ·si duobo iuō·l·q̄ duobo cū ibi no·p bar·de fal· Secda o° ē pōe
q̄ seius cessit m̄ iura coñ titiū et añq̄ aliq̄d de illis tribo que hñē in
l·iij·C·de nouat·m̄uenerit seius in fraudē meā liberauit titiū possū
ꝛuocaē titiū in rētēm obligatioēz ꝑ q̄ tu allega qō nō·bar·in simli
in·l·fā·ℌ·si heres ad treb Tertia oclusio est nā certū ē q̄ halēs
ypothecā p̄ferē creditoribo eē añtioribo nō hñtibo ypothecā· Istō
aūt limitaē nisi ypotheca fuerit otracta pticipata fraude coñ me cre
ditoēē cīvoz̄ phariū tūc ego p̄ferar dcō ℞o creditoꝛi ypothecario ar·
l·iij·ff·q̄ in frau·cre· Quarta oclusio ē volo facē vnā inctā mūtiā ī
mari timeo piculū dono filio meo certa bō postea coñiho et hēo credi
toꝛes postea rūpo in mari an dicaē dcā donatio facta in fraudē credi
toꝛū futuroꝛ et ꝑ coñs possit agē ꝛuocatoria vt ℌ et vē gl· singularis
q̄ sic in auc·seō iā ncte·C·de dona·añ nup· Sed cy·bar·bal·et sali·
ibi volūt q̄ nō vē esse in fraudē futuroꝛ creditoꝛū nec eis cōpetat re
uocatoia nisi eēnt aliq̄ indicia ex quibo fraus possz p̄sumi p·l·si ꝑua
tus·ff·q̄·et·a q̄·vel nisi paꝛ postea habuit futuros creditoēs vt·l·si
ventri·ℌ·in bois·ff·ō pui·cre·et idē voluit bar·in·l·ait p̄toꝛ·ℌ·ita de
mū·ff·eo· ℞z bal· in dcā ℔ica dicit q̄ hec p̄sumūē fcā salē simlatr
que simlatio nulli creditoꝛibo nocz vt·C· de repu·heret·l·ij· ita dixit
bal· in dcā ℔ica in ℞·q̄ro cū cōcepiſſz·qō singularit tene mīti ꝑ mō
opponēdi isto casu vt opponas de simlatōe et nō fūdas te tīm i frau
dem· Quero an alienata a prē in fraudē filij vel coñ alieāta a fo
fuerit mā·et hoc exp̄sse fiemat bar·in·l·post otractū in fi·ff·de dona
ℓz in·d·l·nō vℓz aliē dicit· nā aut sūt alieāta titulo lucratio q tūc ꝛuo
catur p titulū de inof·do·facit tex·in auc· de imenſ dona·ℌ·i·ℓz si ti
tulo oneroso et ℞o pretio et tūc descendētibo in bois ascendētiū daē
ꝛuocatoia ar·l·fi·ff·q̄ in frau·prō·q̄ ibi cōceditur filio arrogato fo
tius filio legitimo et naturāli seius in ascendenti m bois descendētiū
q̄ non est ita hereditas debita vt·l·nam et si pentibo·ff·de inof·te·

Sz bal·in·d·l·ij·C·que in frau·ꝓ̃·tenet ꝙ filius lẽmus q naturalꝭ nõ agit reuocatoria qz spãle est in filio arrogato vt·d·l·fi·qz tñsit i cõtractũ vt·s̃·de adop·ff·cũ aũt ergo incõtrariũ est ius cõe vt·l·i·ff admuicip· Sed sali·in·d·l·ij·dicit ꝙ hosti·tenz ocontrariũ de equitate canonica·p·c·raynaldus·de testa· ff Inno·et Ja·an·ibi tenẽt qꝫ s̃· dixi ſm bal·p·d·l·fi· Nõ ob·c·raynaldus·qz illud loquit̃ de cõsuetu dine ciuitatꝭ vt ibi patet ff ista sunt Vba bar·in·d·l·ij·de quo nullã fatiũt mẽsionẽ et hãc ptẽ tenuit eck ang·in·d·l·ij·et cõ est qz filius in bonis pũs viuẽtis prẽ nullũ ius habet allegat ff·ꝯ vul·et pu·l·iij cornelia ibi nulla bona in ciuitate ẽliquerat ꝙ quo eck ego allego tex glo·q bar·in·l·post emãcipationẽ·ff·i·ff·ꝯ lib·leg·vbi loquit̃ in prẽ et·l·i·ff·si in puberi·ff·de colla·bo·que loquit̃ in filio de q̃ latꝭ p bar in simili in·l·is põt ẽta ꝑncipiũ·ff·de acq̃·hered·sed di·et istẽ bar·in·l· fin·p illũ tex·ff·ꝯ lib·agno·dicit ꝙ viuẽtis prẽ nullũ ius dicit ꝑe hrẽ sed q̃i ius allegat glo·in·l·iij·C·de iur·et fac·igno·vbi etiaꝫ ui deas bar·et bal·et ꝙ ꝑe ius nõ habeat facit tex·in·l·in suis de lib et postu·et ita eck loquit̃ rẽ intelligẽdo·l·cũ orõ in ꝑn·ff·de bo·dãp· et·l·fi·ff·de aur·fur·et·l·fi·C·de codicil· Tu autẽ rectius dicas ꝙ mortuo prẽ ꝓcedũt iura bar·in q̃ dicas ꝙ si filius acceptat ptẽ sibi debitã dicẽ tũc ꝑe debita aut eppẽsse vl tacite ẽpudiauit et nullo modo dẽ debita vt·l·si quis filiũ in fi·C·de inof·te·facit in simili·l·set uũ filij in ꝑn·ff·de leg·i· Aut nũdũ acceptauit nec ẽpudiauit et tũc stat impendenti et euẽtus declarabit ita dicit bal· et bene in·d·l·iij in fi·C·ff iur·et fac·ig·ff prẽ viuo nullũ ius filius habet qz pẽ ꝑt ptẽ moniũ suũ in mare ꝓicere nec potest aqueri filius vt nõt glo·et ibi doct·in·l·i·C·de inoffi·dona·et in·l·cũ a mrẽ·C·de rei ven·q ꝙ hoc eck adduco ꝙ nõ·bar·in·l·hereditariũ·C·de bo·auc·iudi·pos·vbi·p illũ tex·liij di·dederit ofiliũ fraudandi filios in ltima·qꝫ pẽ ꝓmittat ali qui post mortẽ suã hoc tãqz es alienũ añ ltimã deducereẽ i·l·papã·ſ· qui·ta·ff·de inof·testa·qm·scdm bar·si ostaret de fraude posset iuocaꝛ vel saltẽ osultor et pẽ peccaret mortalit qz q vult filiũ ꝓuare ltia sua et ecclesie rel quẽ aliũ ꝙ augustinũ ꝙ osultꝛe querat ita dicit glo· in·l·si quis ad declmandã in ꝑn·C·de epi·et c'e· Et p̃dicta ꝓcedũt de iure ciuili ꝙ filius etiã ꝙ ltima debet expectare mortꝫ pũs et non tãũ quãlẽ ff eck naturalẽ vt auẽ·si qua mulier·C·de sa·san·ec·et·l·

statius ff cornelio et ibi bar ff de iure fis ¶ Deus vē de iure canonico
q̄ sat̄ est mos ciuilis iste est casus in c cū scim? ex̄ de regulatibo ·
Ex q̄ sequit̄ ne in totū corrigat̄ ius ciuile q̄ ex̄ casū dā c cū scimus
q̄n pē ciuilit̄ statū nō est mortuus filius ecc̄ de iure canonico ltīmaz
petē nō potuit ¶ Quero qualit̄ formabit̄ libellus in hac ēuocato
ria dic q̄ narrabo qualit̄ titius iā est ānus erat debitor meus et nūc
est m cētū et q̄uis de hoc hēret notitiā et essz sciens uires sui primo
nisj et ecc̄ bō sua nō sufficē ad satisfatiēdū m̄ et alijs creditoribo suis
tū in fraudē q dāpnū meū vendidit q tradidit seyo de p̄ dās notitiā
hūti vel donauit eidē talē fundū et qualit̄ ego postea egi cōm dcm ti
tiū meū debitorē actiōe psonali q fuit michi in dās cētū odēpnatus
vel eius cōtuātiaz fui in possessiōez bonoz dā tūtisj p iudicē imissus l
immitti iussus et fcā diligenti excussiōe eius bō nō sūt sufficiētia ad
satisfactioēz mei crediti p̄dicti q̄re peto vt p̄dcā in p̄stimū statū ēdu
canē vel si in dāpnū liberauit debitorē suū peto q actio m̄ cedat̄ q p
inde hrī ac si dcā traditio dcō seyo p dcm meū debitorē fcā nō esset
et semp in bois eius mālisiz et demū dcm fundū m̄ restitui ista colli
gunt̄ ex isto tex et dās bar in l si cū hrēt et in l hac in fcm ff eo
et in l si ab hostibo ff iz qō simplicit̄ in fi ff ex q̄ ta ma qō nota ·

Item seruiana: ¶ Diuidit̄ in tres ptes p̄mo q actio huiana p
q̄i huiana ē ptoria secdo q sit dūa imo actioēz huianā l q̄i tcio q sit
dūa imo pignus et ypothecā scda ibi huiana aūt tia ibi imo pignus
Actio huiana l q̄i est ptoria et opetit huiana p rebo coloi q̄i huiana
p rebo alioz debitoz h d ¶ Nō dās nō itē diuicta gl q ista dāo itē
est ipetitia p̄cedētiū cū q̄libatibo suis ō q tisj vide tex et bar in l ff
ff de publ et nōt bar in d l in ēpetendis ff de le iij ¶ Nō q actio
huiana vel q̄i et p oēs ypothecaia ē ptoria fcāt l si tibi ff ō pignoē
et ibi plene gl ff de pac vbi plene videas qūo pignus posūt repeti
¶ Nō q huiana tm̄mō dat̄ dño p rebo tacite obligat̄ p p̄hōe q
deuastatiōe fundi rustici vel vrbani vt h fm gl nō q q̄i huiana cō
petit aulibz creditori cōi q̄uisq ¶ In gl coloni ibi l rē pignoris dic
fm dy melius dixisset gl colonū in agro inquilinū m domo q ecc̄i
villa p̄t p̄diū vrbanū eē et ecōi vt d l rē pignoris et l vrbana et
l fundus ff de p hg sed iuditio meo gl habūt sanū intellectū q
vt plurimuz predia rustica sunt in villa in ciuitate vrbana et ad ea

que frequentius sunt leges pñt adaptari vt l. nã ad ea ff. de legi.
Dz etiã pr alio respũ reprehendit gl. qz imo p rebo inquilin nõ da[t]
secuiana sed q̃i suiana vt hic in tex. Dz Jo. fabri. sa'uat glo. qz lex
p mscue vtit istis uõbulis vt l. i. ff. qui pdiũ et l. fi ab eo ff. d pig
igit ꝛc. ¶ In ea glo. ibi pp tuo dic. i. q̃ diu durat locatio vt no. in
d. l. certi iuꝛ. C. loca Ex quo sequit q merces venales vel pcaria non
videt messe ꝓpter frequentẽ motũ vt ff. de pig. l. debitor. facit l. que
situ de le. inj ¶ Quero quid si inqlinus quedã intulit postea mutato
ꝓposito ea remouet videt q nõ sint obligata vt l. cũ tabnã. in pn.
ff. de pig. Tam ctrariũ defimãt bal. in d. l. certi iuꝛ. in ꝛ. § quid si
inquilin? quedã intulit allegat l. wz falsaz ff. de osti. pr. et nõ rñdet
ad l. cũ tabnã. sed tu dic q ibi loquit in mercẽ que ibi non erat ppr
tua § venalis vt dixi vel etiã dicas q loco alienatarũ alias merces
introduxit et ille vltime sunt tacite obligate facit l. ipator. ff. si cũ
l. se. ff. de le. ij ¶ Quero de emphitrota q de alijs oducẽtibo ad lõgũ
tẽpus qui dicit vtilit dñi vt l. i. si ager vectigal. et l. i. ff. qd aũt. q
ibi bar. ff. de supfi. an p censu sint res iuecte tacite obligate et dicit
bal. in d. l. certi iuꝛ. q sic qz dicit quasi locatio vt s. locati. ff. adeo.
et q ibi no. Et pdcã pcedũt nisi in his que in obligatiõe generali
nõ wnirẽt vt l. obligatiõe ff. de pig. qz illa vt sunt vestes cotidiane
et alia sine quibo viuẽ nõ posset saltẽ honeste nõ wnũt i dcã tacita
obligatiõe vt no. glo. et doct. in d. l. obligatiõe. Ex quo posset attẽ
tari q libri sine quibo scholaris sine dedecore et maximo dãpno vi
uere non põt forte non wnũt in dcã tacita obligatione ¶ Quero
an in hac tacita obligatione wnĩãt res aliene dic q sic si bona fide
possesse sint p mquilnũ ar. l. fi ab eo ff. de pig. Quero q̃d
si dñs sciuit inferri et tacuit dic q sibi nõ nocet silentiũ licet glo.
dicat ctrariũ que nõ allegat in l. certi iuꝛ. qz ad hoc vt sibi piudi
cet inductio facta p inquilinũ opus est q fiat cũ osensu dñi rei iuecte
nisi insit dolus admixtus in l. si sine. et ibi saly. C. ad vell. vel nisi sit
aliquis actus osensum dẽmõstrãs vt l. fi de iusso. ff. si pẽ ff. de pig. ꝺ
quo per Cy. bal. et saly. in d. l. certi iuꝛ. vñ intelligas illã glo. in d. l.
certi iuris in casu dicti ff. si pẽ ¶ Quid in mõri qui intulit res suas
in domũ ducta. et glo. in l. itẽ qz in pn. ff. de pac. tenz q nõ sint ta
cite obligate. sed ctrariũ in finali videliz in dote tenz glo. ꝑm vltiñ

intellcm̃ in l. fi. C. de leg. tut. sed dy. ꝫ et bar. in d. l. itē qz tenet glo. ibi sed guil. de cu. in d. l. itē qz oordat opi. ā obligatio cōtrahit a. l. sine alio facto minor. extraneus et tūc tacite ctrahit obligatio a lege et ita saluet gl. m. d. l. fi. aut factū extraneus equirit vt qz minor vltra ctractū cōditionis inducat bō sua in domū et tunc non ctrahit obligatio tacite ar. l. fi. cū l. se. ff. de re. eoz et ita intelligat gl. in d. l. item qz q istud sequit cy. in d. l. certi. iuris et ibi saly. late in x. quero 3° ab ex quid sit minor qc. Sed bar. in d. l. itē qz q ad pensionem tenet gl. vbi dixi ꝫ q ad dotē dicit qz opi. guil. et cy. est cōis auc dos data C. de dona. añ nup. ocūcta. l. titio. cū ibi no. ff. de iure dot. et hoc disputat bar. late in l. si cōstante in pn. ff. sol. ma. in x. qnto quero pone qz minor accepit qc. sed in dote bal. in d. l. certi iurs. tenz cōis bar. fm nico. de mat. q idē ect tz bal. q ang. i. d. l. si ostāte ꝫ raph. et ꝫmo. in d. l. ostāte sequit sali. in d. l. certi iurs. et qz ē mā pmitz exnea in dote dicat vt habeat in dēs iuribo tenete tamen opi. bar. Quid si locator pudet sibi de ypotheca spāli et expressa in certa re cōductoris an ect in certa sint tacite obligita et dy. hic dicit qz non p. l. fi. C. de pac. ouē. qd sequit Cy. et saly. in d. l. certi imrs. ꝫ babibi circa finē dicit qz vbi pudio legis est fā in defectū pudioīs homis tunc silet lex vbi hō ita loquat dicta. l. fi. et qñ vtraqz pudio q eadē obligatio oritur ex eodem fonte sed vbi ex diuerso fonte q noua tacite precedat lex vt est in casu nostro ꝓpter factū inducentz res in domū qz excedit ēmōs pacti cōuenti tunc dicit vtrūqz remedū locū habere qz illa adiectio facti extraneus homis debet aliquid oparī vt l. si qñ in pn. C. de inoffi. test. et istō credo ꝟus qd singulariē tenemēti ꝓ intellectu. d. l. fi. ꝓ quo tu allega Cy. et doct. in l. nj. C. de iure emphi. qz pudio legat nūqz cessat qñ pudio hoīs non est eq plena ymo pudio legat pt aliqd addere p q ect vide dy. q bar. in l. i. ff. vñ qui. et. ff. de publi. et ad istā. q. fat fm Jo. fa. l. q potior. ff. si colon? ff. qui po. in pig. ha. liz ille. l. facilit possz tnderi qz ibi cauit expsse qz ipa inuecta sint obligata et sic vē sub oditiōe si et ingtū inueheat et ī pus et iō interū pnt alteri obligari q iste scds erit potior vt ibi i gl. pig. in fi. Quero si pēsio nō soluit an locator ꝓpa auctōre possit inducere inuecta et illata. dic qz sic vt ē casus et ibi bar. in l. est dtia ff. in qui. cau. pign. taci. cōtrahit. Quero an inuecta et illata possint retineri non tantum pro pensione et deteriorationē domus vt.

vt·b·ij·ff·e·ti· et hic in glo·ꝫ possit detineri p alio debito etiã cyro
ꝑpiralo et dic q sic postq̃ est obligatio pignoris li; taciti vt i ista
glo·et postq̃ p̃a auctoritate daf retentio vt·d·l· est dña·ar·l·i·et
qđ ibi no·p glo·et doct·C·etiã ob cyrographa·pau·tu·coñ·et nõnt doc
in·l·i·et·ij·C·in qui·ca·pign·ta·coñha· ¶ Quero an locator videaf
possidere inuecta et illata q glo· videf q sic in·l·solutũ·ℌ·solutã·in gl·
magna·ff·de pig·actq̃·Et hoc sequif p̃·et refert Cy·in·d·l·certi iu
ris in·ij·q·quia eo ipso q inferũf in domũ siue in fundũ saltẽ tusti,
cũ q locator nõ habet rastra et ligones et alia obligata mihi videat q
sciat mduci vt dixit glo·s̃·ergo videf acquirẽ possessionẽ ar·l·i·ℌ·i
ff·de acq̃·poss·sed bar·i·d·ℌ·solutã· tenz q nec ℞e nec ficte dãis lo
cator possideat adeo q ex ipsa possessiõe habeat aliquod imẽdcm ẽti
nende vel retinende possessionis·q nõ mducif p cõductorẽ eo aio vt
velit se ꝑuare possessiõe igif q̃·vt·l·ij·ℌ ex otrario et·l·si quis vi·ℌ·
dña·ff·de acquir·poss·sed fingif locator possidere vt dicit glo·in·d·ℌ
solutã· q põt oueniri pignoraticia si nõ patiaf inquilinũ exhere de
domo res suas soluta pensiõe·vel dicat bar·q glo·nõ dicit q finga²
possidere ꝫ q fingif ei tradita põt eteni tradi aio non trãsferendi do
minũ vel possessionẽ sicut fit in comodatario et simlibo et hoc suffi,
cit ad hoc vt possit oueniri pignoraticia vel dicas q afi inclusionẽ
factã p locatorẽ clarũ est q nõ possidet pst inclusionẽ non possidet
℞e nisi res viderit et eas tetigerit·l·ij·ℌ·nerua·de acq̃·poss·et·d·l·
i·ℌ·p̃·et·d·l·ij·in p̃n·et ibi glo·et·l·q̃uis·e·ti·et hanc ptẽ est etiaz
secutus saly·in·d·l·certi iuẽ·in ℞s·quero vij·an dicaf locator q̃·q̃
p rebo colom illatis cõpetit directũ saluianũ imẽdcm p rebo inqlini
cõpetit vtile vt·l·i·et ibi no·ff·de saluia·imẽdic·et·j·dicã qđ est ad·i
piscende possessionis vt·j·de imẽdic·ℌ·imẽdcm ergo locator non possi
det si agit imẽdcõ adipiscende· ¶ Quero iquilinus intulit in domũ
instẽm cuiusdã sui credit an sit tacite obligatũ videf q sic ar·l·sez
uũ filij·ℌ·eũ qui et qđ ibi plene no·ff·de le·i·facit·l·i·C·de dona· et
l·nomẽ·C·que res pig·ob·poss·et qđ ibi no·In cõtrariũ facit·l·gayꝰ
in p̃n·et qđ ibi bar·ff· ℔le·ij·vbi in generali dispõe nõ venit nomẽ
debitoris q hoc tenet p̃·et Cy·in·d·l·certa iuẽ·in·v·q·et sequif sali
ibi et allegat q ad hoc vt sint tacite obligata requirif q ibi sit pre
petuo mãsura vt hic dicit glo·sed mstẽm dicaf messe ibi ad tempꝰ

donec soluat debitū vt optīe ꝓbat im·l· si fundū ff·de le·iij· In glo·
in ℣bo quis ibi siue sit ptiarius· ¶ Nō singularit istā gl·q oīa in
uecta et illata in fūdū tustticū p colonū qui colit ad ptē fructuū sūt
tacite obligata dño p obꝑuatiōe cuētoꝝ ꝫ coñriū est q colonus pti
arius dē sotius vt est im·l·cū duobꝰ ℌ·si coeūda ff·p soc facit·l·i·cū
mā·C·p soc·et ibi doct· et pau·de ca·in·l·itēq in fi·ff·p sotio et est
tex·q ibi bar·in·l·si merces·ℌ·uis maioꝝ ff·loca ꝫ inē sotios nō taci
ta ypotheca q nō repit iure cautū igit ꝫ cy·et coīter doct·et saly·in
d·l·certi iuris in ℣·q̄o vi·hec lex q̄ē et bal·in·d·l·certi iurꝭ in ℣·;°
q̄o an res coloni ptiarij q̄ē·tenēt istā gl·q est eadē nō in eo qui co
lit certa ptē fructuū q̄ est in eo qui colit nūmis igit idē ius vt·l·a ti
tio·ff·de ℣·ob· ¶ Nō ob·q sint socij q nō sunt ꝓpe socij p quo tu
allega tex· in·d·ℌ·uis maioꝝ ibi q̄i sotietatꝭ iurꝭ·et hic ibi est dūo q̄i
que est nō i ꝓpetatꝭ et cure eck cū tal locatio tñsleat ad hereꝺꝫ coloni
vt·l·uiā·C·loca q̄ nō tñsierit si essꝫ ꝓpe sotietas vt·s·p sotio·ℌ·filiū
ac eck cū ex tali locatiōe nō p sotio ꝫ pscriptꝭ ℣bis agat ar·l·i·ℌ·si
quis fuū·ff·depsi· ¶ Nō ob·ℌ·si in coeūda cū si q ℣m ē q est quedā
sotietas vt ibi sed non pura que est relata et intrusa sub cōtractu lo
catis et iō nām locatioīs sapit p q̄ tu allega·l·si olei·et ibi bar·C·
locati fortius dico q etiā fructus q̄ ad ptē tangentē colonū ptiatiū
ymo et oēs frūs cuiuscūq generꝭ coloni q̄ nascūt in fundo locato
sunt tacite obligati p pēsione et deteriocatiōe fundi vt ē casus nō m
l'm pdīs·ff·q̄ mo·pi·ta·coñ·qđ nō ¶ In gl·in ℣bo q̄i seruiana ibi
fuisse dñm tpe obligationis· In hoc ergo articulo quid deat ꝓbare
agens ypotheca ia gl·sunt varie multū tu ꝺclude ex dās gl·cy·ang
saly·et flo·in·l·cū res pi·da·sit et flo·in·l·añ omia·ff·de ꝓba et bar
in·l·rē alienā·ff·ō pig·ac·Conclude q̄tuoꝝ casus aut agit coñ ꝺbito
rē pignoratitē ā coñ eius hēdē q sic successoꝝē vlꝫ ā oñ hñtē cāz a de
bitoꝛ et sic successoꝝē singulare sicut coñ ꝓcāitoꝝē ex neū possessoꝝ q̄
nullā cāz hēt a debitoꝛ vel eius hēde p° casu qñ agit coñ debitoꝝē ypo
theca ia cūc sufficit ꝓbaē possessioēz solā ipius debitorꝭ tpe obliga
tioīs vel ꝓpea ꝑm distinctioēz·l·et q̄ nōdū·ℌ·qđ dē·ff·de pig·iste ē ca
sus in·l·si imē·ℌ·i·ff·ō pign·tō est q ipe debitoꝛ non potest refricare
questioēz dñm sicut nec econtra creditoꝛ debitori vt·l·si de pignoꝛe·
ℌ·si prēdo et ℌ·si creditoꝛ·ff·de pigno·ac· ℣is tām aduocate cautꝫ

ꝙ ꝓnas et ꝺeꝺucas ipsū ꝺebitoꝛē fuisse ꝺn̄m vel ꝯuisse ꝺcām rem in
bonis qꝺ postea ꝓbabit coñ eū eo ipso ꝙ ꝓbat possessionē ꝺbitoꝛis
qꝫ ꝑsumit ꝺns cū vt dixi non possit refricare questionē ꝺn̄ij. alʒ nisi
hoc in libello ꝺeducꝛes ꝙ fuisꝫ in bonis ꝺebitoꝛis succūberes tāꝫ nō
ꝺeducꝛes plene ius tuū ita elegant dixit bar. in l. rē alienaz de pi.
ac. in ℞. quero circa istā dixi qꝺ ꝓpetuo tene mēti vt discas ꝑticaē
et hoc etiā sequit sali. in d. l. certi iuꝛ. ¶ Et etiā aduertas isto casu
ꝙ si semel fuit traditū pignus et eius possessio creditoꝛi et creditoꝛ
a possessiōe cadat et rꝺeat aꝺ ꝺebitoꝛē possꝫ tūc creditoꝛ agendo ypo
thecaria iuuare in litē coñ ꝺebitoꝛē nō restituentē pignus vt nōt ele
gant bar. in d. l. si inē. ℔. si res. et ꝑdicta ꝓcedūt in spāli ipotheca ꝙ
ꝺebitoꝛ nō ꝑt ẽfricare qōnē ꝺn̄ij ne eck cōuincaē de mēdatio vt. d. l. rē
alienā. ℔. i. ℞ in generali ipotheca qua obligauit oia bona sua vt
cotidie fit pōt ꝺebitoꝛ ꝺuētus ypothecaria excipe ꝙ res ꝓ qua agit
non est sua ꝫ ticij et titiū in uiditio nominet et maxime si asserat se
fructus recolligẽ noie ticij. et hoc ꝓbat facit. l. tica. ff. de solu. cū. l. ij
C. vbi i rē actio q qꝺ ibi no. et vō qꝛ tūc nō cōuincit de mēdatio nec
coñ eū pōt ẽplicari ꝺe ꝺolo et sic non habet locū. d. l. si inē. ℔. si res ita
nō. dixit sali. in d. l. res que. C. in. qui. ca. pig. taci. coñ. qꝺ no ¶ Scꝺo
℞o casu ꝓncipali qꝫ agit coñ eius hereꝺē q tūc aut heres vtit abmi
niculo solius testōris et tūc idē qꝺ in defuncto vt. l. in his. ℔. non sēt
ff. de re. iuꝛ. aut vtit iure ꝓ℞o vel spāli titulo et tunc aut testōr fuit
mentitus in dominio et tunc eck idē vt est casus in. d. l. rē alienā. ℔. i.
℞ si ñ fuisꝫ mēritus in ꝺn̄io tunc heres pōt allegare ius suū eck sin
gulare vt. d. l. rē alienā. q°. rñso et. l. an uitiū. ℔. ex facto. ff. de diuer.
et temp. ꝑscrip. z°. casu ꝓncipali qꝫ agit ypotheca coñ singulaē
successoꝛē qꝺ habet cām a ꝺebitoꝛe vel eius heꝛeꝺe et tunc aut dictꝰ
successoꝛ ꝓtendit cām honoꝛosam et tunc sufficit ꝓbatio solius pos
sessionis ꝺebitoꝛis tpe obligationis o tracte. aut ꝓtendit cām lucra
tiuā et tunc sufficit ꝓbatio solius possessionis ꝺebitoꝛis et ita tenet
Cy. in. d. l. res q ¶ Et hoc ẽ ꝛꝛ qꝫ auctoꝛ fuit in ꝺolo nā ꝺolus auc
toꝛis eius successoꝛi etiā singulari nocet habēti tꝫ cāz luctiuā ut. l.
apuꝺ celsū. ℔. auctoꝛis. ff. de doli excep. secus si nō fuisset in ꝺolo nā
tunc titulus etiā luctiuus excluꝺit ꝓbationē nuꝺe possessionis ꝺebi
toꝛis ꝓpt̄ publitianā quā habet aꝺ rē ꝑtendā ipse successoꝛ. vt. li.

cū qñq; sequētibꝰ ff de publi vñ habet exceptionē dolo facit cē seḋ opus est tūc q; pbaret debitorē tpe obligatiois nō dico fuisse dñm ꝫ dām rē fuisse in bonis ꝺbitorꝭ qꝺ quid importet uide tex et glo in l rē in bonis ff de acq re domi et hoc qñ ex spēali obligatiōe finaūt est ex obligatiōe futuroꝝ bonoꝝ sufficit qꝺ pbet rē illā fuisse in bonis debitorꝭ ecꝫ post obligatioēm cōtractā iste est casus magālis in materia in d l et q nōdū ff qꝺ dē ff de pig Et p̄dicta p̄cedūt in p uato in fisco aūt nō requirit q; se astringat et pbet q; res ypotheca ria est in bonis debitoris tpe obligatiois o tracte ꝫ sufficit q; pbꝫ q; semel fuit in bonis debitorꝭ et obtinebit in ypothecaia nisi aduersa rius ocrariū pbauerit vt est casus scḋm vnū intellcm in li C s iuē fis li x et ista sunt quasi de mīte oīm doc in d l cū res ꝫ bar in d l rē alienā in ℞ si agat ypothecaria oñi titiū cē dicit q; ff auctoris lo quit in agēte secus in possidēte titulo singulari lucratio vel nō q; cre ditor semp habet necesse pbare dominiū directū vel vtile vel tale ius quo debitor a q̄libet possessore possꝫ aduocare vt l si ab eo ff de pig ꝫ saly in d l cū res in ℞ q̄ro tūc 1° quid si agit cē cōsceuit bar in ꝓbatōe distinctiois eius ꝫ nō in dēmātiōe q; imo dicit sufficē pbari solū q; debitor rē ypothecatā bō fide possiderit vt suā l; s titulo eius nō pbet cō q; exq creditor pbat titulū possess quē hꝫ a debito re siue pbet p testes siue p ist̄m siue p eius confessionē liquit iudici q; ipse possessor rē illā recepit a debitori meo tāq; pp̄ā debitorꝭ vnde fiaut debitor qui m obligauit vt pp̄ā quētus a me nō possꝫ excipe q; nō est sua obstāte ꝓplicatioē pp̄ij doli vel mēdacij sicut nec ecꝫ ille q ab illo ꝓcipit vt a dño vel q̄i nō ob ꝓplicatiōe pp̄ij doli q; nūc negat rē fuisse illius a q; recepit vel illius pp̄ā et maxīe exq aliud nō appa ret et p hoc apparet q; nō ob l an vitiū quā bar allegat q; hic nō appaet de vitio auctorꝭ q; vitiose nō possidit q; bō fide cogitatōe dñi possidet l apud antiq s C de furtꝫ et cō sit ne al dec mā debitoribꝰ fraudandi suos creditores per alienatioēm rei ypothecate 1° q; da retur occasio mētiendi 2° q; daret necessitas creditoribꝰ inuestigan di titulis illius qui vult mutuū recipe qꝺ lege uō cauet q̄ro q; suf ficit pbaī p̄sumptīe id qꝺ est causa intētionis actorꝭ vt l siue possi det C de pba et l ij aꝝ ibi no C ne vx p marito et hoc pbato q; possessor habuit cām a debitore possidente olim tempe obligationis

tem ꝑ sua et bona fide qđ satis est ꝙ licz ista opi. sit multū colorata et ꝑ ea posset adduci l. sinaūt. ff. de publi. qz quotꝯ duo hūt cām ab eodē potior est qui p° cāz hūit ꝙ p° hūit creditor q̄ pūs possessor igit̄ tu tñ teneas opi. bar. que in ꝑctica obꝺuat̄ nisi appa reat de fraude fā in dānū creditoris vt nō bal. in ſpeca. C. q̄ in frau de. et dixi. ſ. ꝓpri. ff. qñ ꝑmus creditor habet tm̄mō ius in re viz ꝯo thecariā que nō tribuit titulū sēm oēs. ſ. ad acquirēdū dominiū l. vsucapiendi oditioē; ꝙ tm̄mō in ea ꝑt ꝯsequi creditor possessioē; ut l. si cū uēditor in ꝑn. ff. de euic. et emens bona fide habet titulū et ac tualē possessionē de pūti ergo ātiquiora iura hūs dz obtinere vt dici mus in simili de petitioē hereditat̄ que nō dat̄ coñ titulū possidentē ꝑ tōnē allegatā ꝑ doc. et. l. i. et. ij. C. de peti. here. et ꝑ hoc ecḱ fatiūt nōta in. d. ff. si duobꝰ et. l. q̄t̄. C. de rei ven. Nec ob. qđ pūs possessor nō possit dicē rē non fuisse debitoris. qz nō negat nec etiā hoc affir mat ꝙ dicit se htē cām a dcō debitore vt no. bar. in simili in publici ana in. l. pōp. ff. si iussus. ff. ō acq̄. poss. et dixi. ſ. eo. ff. ꝙ iste cogita. q̄to casu ꝑncipali qñ agit̄ ipothecaria coñ oimō exīneū qui non ha bet cām a debitore vel eius herede et tunc aduerte qz vt dixi ipothe caria nō cōferat titulū et ideo agens ypothecaria dēt fūdari in titulo debitoris ꝓut ergo debitor esset tuendus coñ pūtē possessorē et obti nerent ita etiā eius creditor vt est tex. magistralis in. d. l. si ab eo. Ex quo sequit̄ qđ ibi debitorē oportēt ꝓbare dñiū ibi q h° credi tori est nccariū et vbi debitori sufficēt ꝓbare dñiū q hoc etiā credi tori sufficeret et nō ꝑ aliud illō ius debitor obtiēret ita et eius credi tor vt. d. l. si ab eo. qđ declaro vt habē in. l. pe. q si. de public. et in. ff ꝙ iste. et ibi dixi. ſ. eo. et hoc qñ creditor ageret ad rē ypothecariā ꝙ si ageret ad possessionē tm̄ possessorio iuditio q tunc si debitor posꝫ ānotaū aliquo de modis nōtis in. l. et ideo. ff. i. ff. de cōdi. fur. potuit et creditor q̄i id ius et actio possessoria sit sibi spāliē ypothecaria. et si nō spāliē saltē venit in gñali obligōe bonoꝝ aḱ secus qz si nō posꝫ possessionē aduocare nec creditor ar. l. traditio. de acq̄. re. do. ꝑ Cy. et salyc. in. d. l. cū res. Et adūtas ſm bar. in. d. l. rē alienaz in ꝑ. itē oppo coñ p̄dcā qđ tñ isto casu nō intentaḱ ypothecaria. sed intētabiḱ vtile inēdcm ꝑ creditorē qz direcm oportit debitori vt. l. nomē. C. q̄ res pig ob. pos. qđ nota Dis g° cautus qñ potes intētare aliqđ possessoriū

qđ cõpetebat debitori ipsũ et nõ ypothecariã intẽtes ꝓpt̃ facilioꝛem
exitũ ꝓbandi de quo ff. dicã q̃ oia tene mti ¶ Vnũ addas q̃ in ypo
thecaria necesse est q̃ fiat excussio oñ debitoꝛẽ vt auc. hoc si debitoꝛ
et ibi doct. C. de pig. et dixi. s. ꝓp. ff. et q̃ ꝓbt̃ q̃ debitoꝛ fuit in mo
ra soluẽdi vt l. debitoꝛ et quod ibi nõ eo. ti. hec dixit bar. in d. l. rem
alienã et saly. in d. l. cũ res. scdo addas ꝑ ẽgula q̃ ypothecaria ad
uocat tm̃m̃ nudã possessionẽ vt ẽ casus singularꝫ in l. fi cũ vẽditoꝛ
in ꝓn. ff. de euic. ¶ Aduũtas tñ q̃ cautus aduocatus nũq̃ intẽtat ypo
thecariã ꝫ vtile saluianũ intẽdcm̃ qđ cõpetit cuilibz creditoꝛi directũ
autẽ ꝑ rebo colom inuectis et illatꝫ vtile ꝑ rebo inquilini locatoꝛi et
ecꝫ cuilibz alteri creditoꝛi vt vẽ eẽ casus in. l. i. C. đ saluũ. intẽdic in eo
q̃ dicit ibi de quasi ꝟuiana et cõpetit cuilibet creditoꝛi vt hic et hoc
exꝑsse firmat ibi gl. et opetit nõ tm̃ coñ debitoꝛẽ et eius heredẽ vt. l.
i. C. de saluũ. intẽdic. et ibi bal. ꝫ etiã opetit coñ quẽlibz extraneñ pos
sessoꝛẽ vt est tex. in. l. i. ff. i. ibi aduersus exꝛneos ꝛc. ff. de saluũ. intẽdic
et hoc ecꝫ firmat bar. ibi et sali. et flo. in. d. l. i. e. ti. liz cy. et ꝑtene
ant coñtrũ q̃ male in. d. l. certi iurꝫ. nã vt dicit gl. mirabiꝫ in. d. l. i. C.
de saluũ. intẽdic. istđ intẽdcm̃ dẽt ab ypothecaia in natura et mõ ꝓbã
di. natuã q̃ tale intẽdictũ est possessoꝛiũ. ꝫ ypothecaria liz aduocet
nudã possessioẽz vt dixi tñ est iuditiũ petitoꝛiũ nã fiat rei vẽdicatio
que est iuditiũ petitoꝛiũ aduõt possessionẽ tm̃ et aliq̃ nudã detenti
onẽ rõne dñij vt. l. offitiũ. ff. de rei vẽ. ita ypothecaria aduocat possessi
onẽ rõne ypothetice de qua ypotheca dẽt cõstare sicut in rei vẽdicati
one dẽt cõstare đ dominio agentis alꝫ agens ypothecaria nũq̃ obti
neret ergo ẽ iuditiũ petitoꝛiũ ex q̃ infert vnũ notabile q̃ a sentẽtia
lata sup̃r ypothecaria põt appellari q̃ non est momentanie possessi
onis ꝫ sapit naturã petitoꝛij vt dixi ita singulariẽ dixit bar. in. l. i. C.
de saluũ. interdic. et ibi saly. et flo. et etiã bar. in. d. l. i. ff. eo. ꝫ inter
dictũ saluianũ est mere possessoꝛiũ cũ in eo nõ habet necesse dicere rẽ
esse obligatã et docẽ de obligatiõe ꝫ eẽ possessam ab eo q̃ obligauit
In mõ ℣o ꝓbãdi dẽnt ecꝫ q̃ in ipothecaia oportz qđ ꝓbz rẽ illã sibi
fuisse ypothecatã q̃ fuisse i bois debitorꝫ tpe obligatiois qđ tñ intelli
ge vt. đ. dixi q̃ in isto intẽdcõ nõ hẽt ncte docẽ l' ꝓbaẽ rẽ eẽ obligatã
vel fuisse in bois debitorꝫ ꝫ sufficit q̃ tãtũmõ ꝓbz illã rẽ esse possessam
ab eo qui eã obligauit q̃ ꝑpetuo tẽ mti q̃ ẽ maxie vtilitatꝫ in ꝑtica

Addas scō; alig·in·d·b·cū res·in fi·q̄ p̄dicta p̄cēdūt in ypotheca cō uēcionali ꝫ ea que cōnubiū ex testō ꝑt legata et sic ypotheca legat cōstituiē etiā in hijs que ipsius testōris tempe testi vel mortis non erāt tñ ad heredē poste a puenerūt ex hereditate dcī testātis q̄ est ca sus nōbilis in·b·i·in fi·C·coia de leg· scō q̄ si est qō int̄ emptorē q̄ creditorē ō p̄orate q̄ creditor dicit p̄orē ypothecā emptor dicat p̄us se emisse dic q̄ creditor siue agat siue queiat sp̄ tēt p̄bare ātiq̄ore; ipothecā p casū·l·de reb·C·ō dona·añ nup·ita dicit ibi Ja·ō are·et Cy·q̄ q̄cūq; tpe emerit emptor dñs est sine distinctio ne tempis ꝫ creditor nō habet ius in re nisi p̄bet pignoratā añ venditionē et tra ditionē fām et sic se fundat ex tpe ideo sibi incūbit onus p̄bandi vt elegant nōt bar· in·l·nō solū·ℌ·ꝫ vt p̄bari·ff·de no·op·nū·q̄ ha bē in·l·mītem·C·de p̄ba·et idē volūt ibi bal· et saly·qō etiā est secu tus bar·in·l·i·C·de iure fis·et in·l·si is qui·ff·de iure fis·de quo vide p flo·in·l·añ oia·ff·de p̄ba·et in·d·l·cū res et p̄dicta sunt ℞a nisi p̄ten dentes ypothecā sint p̄sone p̄uilegiate q̄ tūc emptori incūberet on? p̄bandi p̄oritatē vt est casus scōm vnā lec·in·d·l·i·C·de iure fis·ℌm bar·ibi et ang·in·d·l·mītem in fi· Quero quid si duobo p̄uat? ob ligo lō mea p̄ntia q̄ futura diuerſ tpibo an p̄or creditor erit potior in postea quesit an sit ꝺcurrāt· Adūtas tñ q̄ nō est opus exp̄mere q̄ sint obligata p̄ntia et futura ꝫ sufficit dicē obligo mea lō q̄ tunc etiā venīūt in obligōe in futur? quesita vt ē casus in·l·si·C·q̄ res pig ob·pos·et in·q·p̄dcā gl·in·d·l·si is qui·in fi·vt tenere q̄ sit ꝺcurrāt ℞ Ja·de are·et Cy·in·d·l·de reb et in·l·hac edictali·ℌ·omīb·C·de scōis nup·p illū tex· dicit q̄ imo creditor p̄or est potior etiā in post ea quesitis et hoc tenz oldra· et bar·in·d·l·si is q̄· p quo allegat ca sum in·l·si·in p̄n·ff·qui·po·in pig·ha·nisi qñ duo sunt creditores pa ris p̄uilegii p̄or p̄ferē omibo in bōis etiā postea acquisit nisi scōus creditor sit p̄uilegiatus et nō p̄mus·vt·d·l·si is qui·ꝫ qñ ꝺcurrit p uatus q̄ fiscus in postea acquisit añ tñ obligatioēz fisci p̄ferē priua tus vt est casus in·l·si pignus·ff·q̄·po·in pig·ha·ita dixit bar·in·d· l·si is qui·qō no· In glo·de qua re·ibi corpal vel incorpalis an aūt iura possint obligari dic aut sunt iura que cōsistunt in personis vt iurisdāo quā dñs habet in vasallū vel eius prōnat? in lib tū q̄ ista non p̄nt obligari sine iusta causa vt·l·i·cū ibi no·C·de opi·lib·et ꝑ

hoc adduco optimū tex·cū gl'in·l·inuitus in pn·ff·d fideico·lib·vbi dominus non potest ius vasalli alienare inuito vasallo quod nō cō tra vendentes terras sine voluntate hominū· Quedā sunt iura in re et non in homine vt ius patronatus ecclesie· Jus percipiendi pēa giū et similia et tunc si sunt talia ex quibꝫ non percipitur cōmodū re aminariū non possunt alienari vt extra de re iudi· c· cum bertoldus· aſ possunt obligari vt·l·grege·ff· et in supficiarijs·ff· de pig· et iml·si is qui·ff·si·et ibi hoc vult bar·ff·de pig· In ea·gl·in si·dic q attē ta tōe gl·si essꝫ fuitus ecc vrbana q nō essꝫ de formatio cātatis possꝫ obligari vtputa obligo tibi seruitutē altius nō tollendi donec pcuia soluaſ nā tūc valēt ita dixit bar·m·d·l·si is q·ff·si· In gl· appell· in fi·qrit cy·in·d·l·cū res pone q obligauī tibi oia bō mea·et tūc cer tam rē possidebā sine aliq dñio vel q̄ ista is puenit ad titiū sine fō meo et sū vitio suo vel vitio rei tu agis cōn titū ypothecaria· q̄riſ an possis et cy·dicit q̄ſ dā dicē q sic qz m̄ incipit dēti oditioē·l·si colom C·de agri·et cēh·li·pi·ad ēaupandū possessioēz illius rei ſ aliqō ēme diū iuſ gl·et doc·in·l·in cūlē et·l·maiestatissimi·ff·pe·C·de furt·et gl· in·l·et iō·ff·de odi·fur·q nō plene bar·q doc·in·l·rē q̄ nob·ff·de acq pos·vbi si ego obligo oia bō dicor obligare ecc iura et actiones ar·in l·si·C·q̄ res pig·ob·pos·et·l·rē i bois·ff·de acq̄·re·do q·l·bonorū·ff·in bois·ff·de ſ·fig·ergo videor obligasse dām actioēz q̄ m̄ opetebat p reaupanda dā re· Sz cy·tenet oñtiū ex eo qz creditor de sola possef sione debitoris et nō de q̄i dñio ipius otēdit ꝫ ipa possessio fuit sta tim exticta cū ōbitor statū desijt possidere· alia eni fuit possessio mei debitorſ q alia ē nouā possessorſ· p q̄ tu allega doctrinaz bar·in·l·si q̄s vi·ff·dria de acq̄·pos·ideo pñs possessor vincē debet cum ius ēaq andi ipam nō hēat· Ad·l·si colom rñde q ibi res tñ fuit ad aliū cū vitio fuge vt ibi ecc nō bar·Concludit ergo cy·q si ōbitori actio cō peteret illa esset obligata creditori vt est videre si rem alteri debitor accōmodasset vt·l·nomen·C·que res pig·ob·pos·et hoc sequit bar in dicta·l·rem alienam· Et ex his infert Ja·de are· Ja·but·Cyn·et bar·in dicta·l·nomen q quādo obligat nemē debitoris nō est neces saria excussio fienda cōn pncipalē debitoreꝫ qz tal obligatio pmena debitorſ sp fuit penes suū creditorē debitorēq meū ergo fiat p ēbo que sunt penes debitorē meū non est necta excussio vt auc· hoc ita

C. & suo. ctis ergo nec isto casu. sed saly. in. d. nomẽ ottatiũ tenet q allegat bal. in. l. i. C. qñ fis. vel pua. p tex. in auẽ. de fide ius. ff. q neq vbi vẽ poñ credo ut pncipal pmo sp exaciat in rebo scdo in iuribo siue noibo dbitoris et demũ ad pignoz possessores q p hoc facit qd no. ibi i glo. magna p hoc etiã facit dictus. ff. q neq in Xo. itẽ ẽ dicẽ Nõ ob. q creditor habeat vtilẽ actioẽz suo noĩe vt. d. l. nomẽ. qz illd est ad securitatẽ sui crediti. Nõ ob. q actio sp fuit penes debitorẽ qz hoc nõ curãdũ q attendi dẽt penes quẽ sit res quã oseq wlum vt pz in ppa ypotheca quã intentaẽ nõ possum? nõ fã excussiõe coñ eñeos possessores ergo fortius nec aliã nobis cõpetentẽ ppter ntaz ypothecã et istã credo de iure Xoĩ q a pma nõ recedas qz cois. Et ista fatiũt ad illaz. q. quã formauit bar. in. d. l. maiestissimi. ff. qz. qñ quis habet solã possessionez et cadat ab ea et puenit ad aliũ si vitio q nullũ remediũ sibi opetat ad aduocandã eã qz nõ hz in ea plus iuẽ q pñs possessor ergo ius pñtẽ possessoris ẽ potius. Nõ ob. d. l. si colom qz loquit in colonis censitq qui censent ps terre et etiaz qz ibi puenit cũ vitio vt dixi tunc qñ cũ vitio posq aduocari vt ibi q hoc tenet ang. in. l. finaũt. ff. i. ff. de publi. In tñ q dicit q posq illo casu agi canone reintegrãda. iij. q. i. et no. doc. in. c. sepe de resti. spo. q canõ. reintegrãda habz etiã locũ in rebo pp hamis laicoz et int laicos vt singulariter dicat bar. i. d. l. si colom i fi. allegat Jo. an. et Inno. in c. cũ ad sedẽ. de resti. spo. qd singulariter tene mti. et q dixi. s. d exaq sione fienda vel nõ hẽt locũ in ypotheca quẽtionali nõ aũt credo q habeat locũ in legali qz et illa nõ est nce fieri excussionez ar. d. l. fi. C. quia dele qd cõe oñdo naz ã agit p legato in spẽ vel in genẽ si in spẽ nõ ẽ opus fieri excussioẽz qz ipa res spectat ad legatariũ fãt qd no. bal. in fine ca. C. d his que in fraud. cre. et dixi. s. pr. ff. et tunc bona heredis ñ sint obligata p legatq. exequẽd eq hodie eq si nõ fecerit imuẽtariũ q p oñs liz teneat insolidũ ad legata vt in. ff. si Xo nõ fe cerit in auẽ de here. et fab. tñ nõ expit iure cautũ. q eq isto cãu bõ here dis sint p legatq pstandis ypotheca vt est casus mti tenẽdus in d. bi. in fi. vñ nõ est opus fieri excussioẽz dicẽdo alia bõ testatoris sũt qm liz eẽnt alia bona testõis et p oñs etiaz illa alia bona obligata sunt tñ m electiõe creditoris ẽ qñ sũt plura bõ obligata insequi uiã quã vult p ypothecariã wl agẽ coñ vnũ possessorẽ quẽ vult insolidũ

vel p ptz vt est casus valde nō in l. creditoes ff. d distrac. pig. qd est
Xm qm hab3 ypothecā generalē sinautē hēt spetialē in vna re et ge
neralē in alijs q cū alio creditore hñte nō ptrat idē est vt d. l. credi
tores sinaūt ptraret cū alio creditē hñte ypothecā genlē tūc hñs
etiā spetialē dēt insequi pmo spetialem si sibi satisfieri pt demū ad
alia bō ptolare vt ē casus singularis et ibi doct. in l. ij. C. de pig. que
dia nō q lucrosa et ea addes his q dixi. s. ppe. ff. in mā exaussionis.
¶ In ea. glo. maxie ibi ypothecaria ē dic hoc Xm ꝓprie loquendo
sed q liq3 ypothecaria appellat pignus et ecōn vt. l. dñūm. C. de pig.
In eade gl. ibi fideicoissis here. pe. cē. Ista glo. vult q ista actio de fi
dei ō. here. pe. sit in rē de q dic vt dixi. s. eo. ff. i. Sed cōn glo. op. q
pignoris obligatio nō fit in remq cōstituit nudo ꝯsensu vt. l. i. ff. de
pig. act. vbi etiā videas plenā glo. vbi pmit quid dēt pignus ꝓ
tūm a ꝯuentionali ergo nō est realis. quia nō requirit rei traditio vt
l. traditionibo. C. de pact. z tñdet pe. hic q imo est realis per tex. in l.
pignoris pscriptio. cū ibi no. p glo. et doc. C. de pig. et sic ypothecaria
est in rem sed pignoraticia que cōpetit debitori satisfacto debito cōn
creditorē dicit esse psonalis vt. l. fi. C. d distrac. pig. Et ex his appa
ret in effectu quid differt titulus de pig. ac. ab isto. ff. et a titulo de
pignoribo. Ex quo no. mirabile q realis ptractus causat nudo ꝯsensu
sed hoc pcedit p coherentiā quā habet cū pmo ptractu. scō a eē glo.
op. q seruiana non sit pretoria q. lex et ius ciuile facit q imuēta et
illata sint tacite obligata ergo est de iure ciuili vt. l. ius ciuile. ff. de
iusti. et iure. Dz pōt tñderi q nō est imcōuemēs q etiā ꝓtoria appel
let q ꝓtor approbat vt. d. l. ius ciuile facit. l. i. ff. o. mo. vel dicas q si
est imcōuemēs nisi agit ciuili actione ꝓtoriam dari vt no. glo. in. l. ij
ff. de fideicō. hered. In eadem glo. in fin. no. et signa istā glo. que nu
merat actiones ꝓtorias in rē. ¶ In glo. michil interē in fi. dic vt no. in
d. l. cū notissimi in pn. q q̄uoe sūt tpa. p. āni imē pñtes. ppe. imē abñ
tes vt. l. i. C. si aduer. cre. ppe. qm sine titulo et hoc qm a ꝫ possidetur
vt. d. l. cum notissimi z quādo a debitore vel eius here. requirit. pl
āni vt ē casus i. l. i. ff. i. C. d āna. apcep. ita dicit gl. in. d. l. cū notissimi
et ecl sentit hz. ¶ Quero nūquid hodie possit. p. vel. pp. ānis pscribi
in ypothecaria et vī q nō q auctoe est in mala fide q scit se hrē cre
ditores vt auc. male fidei. C. d pscrip. lō. temp. z tm doc. tenēt cōn. q
loquit in acq̄sitiōe dñij nos in ypothecaria qui ē a dñio sepata vt

vt·l·i·ff·cū ꝑdicū·ff·de pig·p̄·ypothecaria ē modici ꝑiudicij ſeus i do
mio qđ etabiat totū agentē uis·ac·l·fi·C·que res pign·ob·poſ·de q̄
latius dixi in·ff·ꝑ iſte·ſ·eo·ti· ¶ Vltio ꝑ ꝑctica hȝ mãe uideas p̄o
modū libellandi cõi ꝯductoꝝ et p oñs in tacita ipotheca dicã ergo
ꝙ cõi titulū ꝙ ſibi locaui talẽ domū meã ꝑ tãta ãnua mẽde vꝑ ad tẽ
pus tale et q̄liẽ in domū dicã; itulit tales ⁊ tales res ſuas q̄s dicus ti
tius tz et poſſideꝝ et mihi locatori fuerũt et ſũt tacite obligate ꝑ dicã
pẽſione quã dicus titius nõ ſoluit q̄re peto poſſeſſioẽz dtã rez mihi
aſſignari tenẽdã donec fuerit mihi de dicã mẽde ſatisfactũ ¶ Qua
liẽ formeꝝ libellus in ipotheca exꝑſſa adũtas qz ẽ duplex·nã aut
agiẽ cõi debitoꝝẽ vel eius hereꝺe detinentẽ rẽ ipothecariã·aut cõtra
exñeũ·p̄mo caſu qñ cõi debitoꝝẽ dicas ſic·dico cõi titiũ ꝙ eidez mu
tuauit·p·ꝑ q̄ mutuo ipothecauit mihi talẽ libz qui ꝑ eũ tpe obliga
tioñs tenebaꝝ et poſſidebaꝝ et de pñti teneꝝ et ip̄ius poſſeſſionẽ mi
aſſigri denegat·q̄re peto dñiũ ſiue ius dcẽ poſſeſſionis mihi aſſigri pez
dcm̃ titũ debitoꝝẽ meũ et ad p̄dicã peto eũ cõdẽpnari detinẽdã donec
m̃ ꝺ dcõ mutuo ſatiſfeceit· ſcdo Vo caſu qñ cõi exñeũ ſic forma libel
lũ dico cõi ſeyũ ꝙ aꝝ mutuauit titio cẽtũ ꝑ q̄bꝺ mihi obligauit talẽ
domũ vel oia ſua bona et p oñs etiã talẽ domũ q̄z ſeius de pñti tenet
que tpe p̄dcẽ mee obligatioñs erat in bis dicã ticij debitoris mei q̄
re peto dcm̃ ſeyũ vtã ſm̃a dcẽnari ad aſſignãdã et trãſcẽdũ nudã poſ
ſeſſioẽz dcẽ domus detinẽdã in cãm pignoris·p q̄titate dcõz ceteũ
donec fuerit mihi ſatisfactũ cẽ·ꝓceder; eꝛ libellus ſi diceret et p̄mo
creditoꝝ in cõcluſione peteret declarari dcãm domũ ſibi obligatã eẽ
et dcm̃ titiũ poſſeſſoꝝẽ dcẽpnari et cogi ad reſtituẽdũ poſſeſſionẽ cẽ·
qui libellus optime ꝓcedit p·d·l·ſi cũ uẽditoꝛ in p̄n· ¶ Nõt eꝛ ⁊ alio mõ
cludi vz q̄re peto dcm̃ titiũ dcẽpnari vt poſſeſſionẽ dcẽ domus reſti
tuat vel data optiõe totũ debitũ mihi ſoluat hoc vẽ ꝓbari in·l·ij·ff·
ſi vnus et pluribꝰ ciũcta·l·paul9·ff·i·ff·quí·mo·pig·vel ipo·ſolu·
¶ Iſta ſũt de mẽte bar·in·l·rẽ alienã·ff·de pig·actꝝ·qđ vltimũ q̄liter ꝑ
cedat uide late p bar·i·l·ſi fũdus·ff·in uẽdi·ff·ꝺ pig· et adde q̄ hale⁹
in·c·ex ltis exñ de pig· ¶ In ſaluiano Vo int̃ dcõ q̄ tutius vti dum dixi
forma ſic libellũ·dico ꝙ mutuauit titio·c·et ꝙ ad dcãm q̄titatẽ reſti
tuendã ſe et ſua bona mihi obligauit et ꝙ tpe dcã mutui ipe titius
debitoꝛ tenebat et poſſidebat talẽ domũ quã uũc detinet ſeyus q̄re

peto dcm seyū odempnari ad possessionē dcē domus dimittēdā q ēstū
tuendā p meqz detinendaz donec fuerit michi de dictis .c. satisfactū
ita singulariē vult bar. et doct. in .l. i. C. de saluā. interdic q idē bar.
in .l. p̄ma. ff. eodem titulo quod nūqz exeat mentem tuam.

In personam. Iste .ff. vz ad .ff. penales tractat de tribz actio
mbz psonalibz et pretoriis sed ego seriatim legam et hoc principiū
vsqz ad .ff. actiones aūt diuidiē qz in p̄ncipio p̄mittit de actione ō
stituta et de peculio. Itē q de iuramēto in genere sedo in spē q de vna
q̄qz dicit sedā ibi de ostituta aūt actē. Itē p̄ma subdiuidiē qz p̄mo
ponit qualiē olim erat in actē. de constituta et receptitia hodie vero
sunt apro p̄ate ostitute sedā ibi sed ex natura et .h. d. in sūma. Actio
de constituta est psonalis et p̄toria et habet omnes uires quas habe
bat olim et etiā illas quas habebat receptitia et oriē ex nudo pac
to hoc dicit. Nota qz actio cui uires sunt adempte cū sit nullius
utilitatis non est in legibus inserenda et sic facit qz lex correcta nō
est alleganda et allegans mendit in falsū vt .l. fi. et ibi bart ff. de fab.
Et idem in statutis correctis et additionibus nisi etiam allegetur
correctio et addi° et ita dicit bar. in .l. omnes populi in fi. ff. d iusti
et iure et .l. in ciuile. ff. de legi. et qd idem no. in ſtica de noui. op. nū
nisi allegaret lex vel statutū correctū in eius tōne vel in videndo qz
correctū sit vt est glo. nō circa p̄n. C. de lati. lib. tol. facit qd habetur
per glo. in ſtica de diuersis cū emā. lib. ff. Nō ibi transfusū qz licet
alicui aliquid sit supadditū non tam mutat suū nomē qd facit sedz
Jo. fab. si alicui dño supaddita sit aliqua ciuitas non tam p hoc de
bet mutare titulū sue nobilitatē. Tu dic qz iste .ff. facit ad materiā
quādo duo adequātur vel quando vnū addiē alteri de quo in .l. i. pre
doct. de le. i. Et vide notāter bar. in .l. i. ff. si coheredē. ff. ad .l. fal. et
guil. barto. et doct. in .l. si quenerit. ff. si nuda. ff. de pig. ac. et Cy. et
doct. in .l. etiam. C. de iure do. et in .c. i. ne sede vacā. et ibi bona glo.
Nota qz id qd est debitū ex vna causa p̄t etiā fieri debitū ex vna
alia causa p pactū nudū et ē speciale in cōstituto aī seculs vt .l. auia
C. d iure do. Ex quo sequitur qz hic est casus singularis qz ex pacto
nudo de iure p̄torio oritur actio. alij ponūt hic in glo. et ibi dicam.
Nota ibi alioqn. qz vbi habet locū ē medium ordinariū nō recurrim?
ad ex ordinariū facit .l. in causē in p̄n. la. ij. ff. de miō. et .l. in p̄uinciali

ℌ·i·et ibi late bar·et doct·ff·de no·op·nũ·Ex quo sequit q̃ fortius
est tenere ꝺ iure ciuili q̃ ꝓtorio· ¶ In glo·de peamia in fi·q̃ hoc sit
ꝑpriũ nomẽ actionis est casus in·l·i·et ij·de ostit·pe·Et ad euidentiã
p̃mittẽ q̃ ex pacto nudo non oritur actio de iure ciuili vt·l·iuris gen⁹
in p̃n·et·ℌ·q̃nq̃mo·ff·de pac·q hoc ℞m q̃ sit pactũ sup eo qꝺ alias
nõ debebat ꝫ inꝺũ ꝺtingit q̃ fit pactũ sup eo q̃ debebat vt puta te
neris michi in·x·et postea p pactũ p̃mittis illa·x·soluere certo loco
vel die vel certiori l̃ longiori vel simplicit colligunt ista in·l·i·in p̃n·
iũcta·l·iij·ℌ·fi·cũ·l·se·ff·de cõstit·pe·vel si p̃mittis p illis·x·dare vnũ
vel aliud licet ius ciuile huic pacto nõ det robur·q̃ nudũ tamẽ ius
ꝓtorium ꝺfidetauit·q̃ cũ fiat sup eo quod debet q̃ sic est duplex vinc
lum visũ fuit sibi equũ dare sibi robur q ideo fecit edictũ suũ in quo
statuit q̃ detur actio ꝓtoria· que dicit de ostituta vt hic et hoc scõm
pactũ inꝺictũ fit a debitore inꝺũ a 3° qui cõstituit se solutũ id q̃
michi debes ad similitudiẽ fideiussoris·et iste tertius dicit intercedere
sicut fideiussor· q̃ plures sunt modi intercedendi vt no·glo·in·l·in pso
nam·ℌ·i·ff·de pac·et·l·stichũ·aut pamphilũ·ℌ·additio·ff·ꝺ solu·q
l·i·C·ad vel̃·differt tamẽ a fideiussore vt no·glo·in·l·si ℞o nõ remu
nerandi·ℌ·et si post·ff·man·et in auc·de fideius·ℌ·i·ista colligunt in
l·i·quasi qui totã·l·et in·l·iiij·quasi p totã·l·ff·de ostit·pe·¶ In gl·q̃
omnibꝰ in fi·no·que persone possunt cõstituere· Addas tamẽ idem in
pupillo q̃ sicut pupillus non potest sine tutoris auctre se obligare de
nouo vt·s·ꝺ aucto·tu·in p̃n·ita nec aliud ad quod tenebat prius
etiã ciuiliter et naturaliter licet p hoc non videat ledi nec effici paupe
rior·q̃ satis est q̃ ꝑter hoc eius ꝺditio non effitiat melior q ideo
tenet vt est casus in·l·i·ℌ·de pupillo·ff·eo·qꝺ no· ¶ Nõ etiã ex gl·
q̃ lex vel statutũ generaliter loquẽs patit restrictionem ꝺ habilitate sa
cit·l·i·cũ gl·et ibi bar et doct·m·ℌ·nũtiatio·ff·de no·op·nũ·et vide
tex·in·l·vt gradati·ℌ·sed si lege·ff·de mu·et ho·vide bar·in·l·adigẽ
ℌ·q̃uis·de iure pa·de quo p bar·in·l·omnes populi de iusti·et iure·
ego latissime dixi quasi omnes ꝫcolligendos·s·de iure naturali·ℌ·i·
dic vt ibi· ¶ In glo·ostituerũt in fi·glo·videt aliter determinare in·l·iij
ℌ·i·ff·de cõsti·pec·que dicit ã cõstituens erat tutus exceptipne fauo
rabili vel odiosa·finaũt scienter ostituat nullo iure debitũ et tunc te
net q̃ videt donare vt·l·cuius per errorẽ·ff·ꝺ re·iur̃·et idem voluit

in effū glo·in·l·hactenus·ℌ·i·eo·ti· que dicit q hodie tali casu pōt
agi vt ex donatione vt·l·fi quis argentū·C·de dona·lz ille glo·allegē
tur pro cōtrijs q̄re dy·hic distinguit cū ciuiliē tm̄mō debitū veniat
in ꝯstituto·ā ille q̄ ꝯstituit scit tm̄mō ciuiliē debitū qō ꝯstituit credi
tor ℞o credidit vtroq; iure debitū ꝛ tunc qr hēt exceptioēz odiosam
quia si soluēt nō repetēt tenet al' cōstō ar·l·fi·ff·eo·aut vēq scit tm̄
modo ciuiliē debitū et qr tūc vēq est in pari causa potiꝰ ē oditio cō
uenti ꝛ hoc casu nō tenet cōstituēs ar·l·fi ℔uū·ℌ·sequit in fin·ff·de
℞·ob·tu dic vt·j·latius dicā ¶ Et adūtas ℔m bal' b q ista distinc°
cadit in illā vulgatā·qō·vtz stipl'o sine causa valeat et qr gl' sunt cō
trarie dicit bal' dic bēuit aut in stipl'ōe nulla causa est exp̄ssa et p̄
sumit causa donatiois ꝛ valet vt·d·l·uius per errorem· nam semp
presumit scientia vt probatur per dictā·l·et per·l·hoc iure in p̄n·ff·
de dona·et p·l·i·ℌ·i·ff·de pollici· nam in dictis iuribꝰ dicit q est spe
tiale m re publica q volens donare debet exp̄mere causam vel causaz
subesse alioq̄n donatio non valeret ergo in cōtriū est ius cōe vt·l·i·
ff·ad municip· ℣di ℞o exp̄mat causa ficta quā vēq cōtinentiū scit ñ
subesse et glo·tenet q non vz in·l·ij·ℌ·circa de doli except·quā sequit
hic dy·vt dixi licet bar·in dcō·ℌ·circa determinet cōtriū q valeat sti
pulatio sine causa per·d·l·hoc iure et dcā·l·i·ℌ·i·facit·l·campanus de
op·lib·tu dic q ista est qō multū trita de qua per gl·et bar·in·dcā·l·
iij·ℌ·i·et dcā·l·hactenus·ℌ·i·ff·eo·per bar·ang·taph·ꝛ ¶ mo·in dcā
l·hoc iure et in·l·nuda·ff·de dona·et per rep·gl·et flo·et·l·cū de inde
bito·in p̄n·et·ℌ·fi·ff·de p̄ba·et in·c·fi cautio· et ibi glo·i·et p anto·
de bu·in·c·ij·extra ℣ fide instru·et per glo·et cy·in ij·q·p̄ncipali in·l·
generaliē·C·de nō nu·pe·et ibi bal' in ℞·q̄sto oppo·et videt q causa
scientie q̄·et ibi et' ang·in ℞·in eadē glo·in fi·idē tenet gl'·in·l·fi·q̄·
¶ Et no·bal' in·c·i·ℌ·si quis de manso·de arrouer·inuestiture·et nōt
bal' in ℔ica·C·de fide instru·in ℞·sed quero·pon·q in libro m̄catorū
et late inno·i·l·a titio·ff·ℌ·℞·ob·q ibi bar·et latiꝰ sali·in·d l·gene
raliē in ℞·q̄sto nō p̄ncipaliē q ista gl' vult q̄· ¶ In hoc ergo articulo
scℜm omnes facias tria membra nam aut fit p̄missio fñ causa ex ea
ta scientia ab eo qui sciebat se nō teneri et hoc cōstat·aut cōstat q
est facta p errorē aut dubitat· ¶ Primo casu vz ex causa p̄sumpte do
natiois ut·l·capan?·ff·de op·lib·ibi sed cū sciret q̄·et·d·l·uius p er
rorē ꝛ·l·i·ff·ℌ ꝑdi·idē p̄ducta·l·fi·C·ad·l·fal·ꝛ·l·fi diuꝛ°·ff·ℌ ℞·ob

61

et sic licet non teneret efficaciter facta promissione sine causa rei publi
ce vt·d·l·hoc iure tñ facta puato valeret vt dicit iuribo a cõñrio fa
cit·bi·ff·si uir·et q3 no·bar·in·l·quod meo in pn·ff·de acq·poss·1°
casu quãdo cõstat de errore vt qz putabã me teneri et ideo promsi et
tunc non vz vt·d·ff·circa cũ glo·et glo·in·d·l·generaliter facit·l·cũ 3
indebito in pn·ff·de pba·et·l·nũq3 nuda·ff·de acq·re·do·l·fi·C·ad·l·
fal·3° casu pncipali vltramõ·dicũt qz psumit scientia qz non est vbi
simile promissorẽ in suo facto errasse et dicũt qz est casus in·d·l·si diuor
et in·l·fz et si quis·ff·fi·ff·si quis cautio·Et p ista pte adduco qz eo
ipso qz aliquis promittit p stipulationẽz videt velle qz actus suus sor
tiat effectũ et non sit frustratorius vt·l·iij·ff·3 testa·mili·et·l·non
cogendũ in fi·ff·de pcurato·igitur videtur presumi promisisse ex certa
scientia ex causa donationis vt ẽs potius valeat quia sine dicta
causa donationis scit vel scire debet qz non valeret sua promissio ac
exã qz in facto pprio psumit scientia et ignorãtia regulariter non pot
allegari vt·l·q3q3·ff·ad vell sed cois sñia doc·ẽ in otrariũ qz pmo p
sumit p errorẽ promisisse p·d·l·cũ de in debito in pn·facit·l·vbius eo
ti·qz nemo psumit velle donare et maxime qñ potest capi alia cõiec
tura vt·l·fi cũ aurũ et ibi glo·et bar·ff·de solu·sed donare est iactare
vt·l·filiussa·ff·de dona·et p hoc Jo·but·inducit·d·l·fz et si quis·ff
fi·qz ille tex·vult qz misi actor replicat de scientia qz ex conuentione ac
tum fuerit vt de maiori q3titate promitteret q3 deberet si reus oppone
ret de ignorantia tunc actor ibi pbat de scia in conuẽtõe haita vñ ibi
est casus qz error et ignorãtia in dubio in stipulatiõe sine causa psu
mit et p oñs non valeat q p hoc ibi vide bar·et pr eundẽ in·l·non
fatet de ofess· vtrũ ignorãtia vel scientia in facto pprio psumat in
vbi·sed quero quo pbabit error facti qẽ·Et p hoc ego induco tex·
in·d·ff·circa·vbi tex·indistincte dicit qz si quis fuerit ab alio sine cã
stipulatus et expiat doli mali exceptio nocebit et subdit licet enim
tempe quo stipulat nichil doli mali fecerit tamẽ agendo dolũ cõmit
tit·vnde necessario sequit qz loquit in casu dubij·nam si in casu certe
scientie vel ignorãtie non esset opus illis vbis videlicz qz tempe sti
pulationis dolũ non omisit sed agendo qz clarz qz agere posset qñ fit
promissio ex certa scientia et animo donandi nec dicet omittere dolũ
illo casu agendo cuius cõñriũ dicit ille tex· et quando esset certũ qz

ertauerit et sic essz certū qꝫ nō wlebat donare fundituſ nō valet et
sic nō essz opus dicē qꝫ obstat exceptio q ꝑ hoc etiā est casus in d. l.
cū de indebito in fi. vbi loquit in cautōe q sic ecꝛ in ꝓmissiōe simplici
vt. l. scim?. C. de ℞. sig. qđ clarius colligit ex. d. c. si cautio in fi. ibi nisi
ꝓbaueris te indebite ꝓmisisse q̄. et sic nō loquit de ꝓfessione ꝫ ecꝛ
de stipulatiōe et ꝓmissiōe et hoc ad. d. c. si cautio vult Jo. đ imo in
d. l. si a tutio. et tñ sine causa fit stipl'atiōe tñ ffert onus ꝓbandi in sti
pulantē qꝫ causa ꝓmissionis fatiē de subetat ergo requirit alia causa q
ꝓbata ꝯ ꝑsūptē donatōis. qꝫ si essz ꝑsumpta donatio nō esset opus
qꝫ stipl'ator cām ostendet qꝫ ius ꝓ eo ꝑsumēt vnā cām suffitiētē vi
donationis vt ar. l. cōnamtoꝝ. et qđ ibi bar. ff. de au. et ar. le. et. l. ij.
§. sed qꝫ ℞emur. C. de iura. ca. et istud teneatꝫ. Nec ob. l. hoc iure et
d. l. i. §. i. de pollici. qꝫ ibi ostabat expresse qꝫ wlebat donare q ita di
cūt ang. et doct. ibi. Nec ob. l. si diuortio. qꝫ ibi exꝑssit cām dotis
que vz ꝓpt affectiōez mūonij ꝑtitū bñ tractatu ar. l. v nū ex familia
§. fi. ff. de le. ij. Et ꝑdicta sunt ℞a ī coꝛpalibꝰ seaus in ī coꝛpalibꝰ vt
ſututes et sil'ia qꝫ in ill' sufficet traditio sine cā vt nō bal. in. d. c. i.
§. si quis de māso. l; in rebꝰ coꝛpalibꝰ nō sufficet vt. d. l. nūqz nuda
et credo qꝫ fit rō qꝫ in eis nō requirit titulus et sic causa vt. l. si quis
diuurno. ff. si ser. ven. q dixi s e. §. eq. ℘ cēa ꝑdcā sunt ℞a qñ pro
missio fit pure seaus si fiat sub oditiōe qꝫ tūc ecꝛ sine cā valet qꝫ pro
causa odītio ē vt nōt bar. m. d. l. la. titio in ꝓn. que oia tene menti.
Reūtor tñ ad gl. ex q̄ nō qꝫ ad hoc vt possit ostitui oꝛ qꝫ aliq̄ mō sit
debitū q intelligas debitū siue re siue ecꝛ tñmō spe vt ē casus in. b. ij.
C. đ osti. pec. Jtē itelligę qꝫ debitū puꝛ ꝑt ostituī in diē vl sub odiōe
ꝫ sō odōe debitū ñ ꝑt puē ostitui q̄n suspēdat adeo qꝫ defitiētē odōe
vtraqz actio deficit vt. l. id qđ. ff. de osti. pec. ꝫ debitor in diē pōt certe
tuꝛi die ostitui et ꝑt agi de q̄ vide. l. iij. §. fi. cū. l. se. et. l. hactenus. §.
cū seq. ll. ff. eo. ℘ Dz dubitat đ debito puro cui obstat exceptio q bē
dic. aut ē exceptio modetat' ꝓ odēpnatiōis vl exactiōis q dic vt l. ij.
in ꝓn. ff. eo. aut est peremptoria actionis et tunc aut remouet vin
culum naturale et non tenet constitutum vt dicta. l. iij. §. i. aut remo
uet vinculum cuile tantū et tenet constitutum vt. l. i. §. debitum. ff.
eodem. aut vtrūqz remouet q fundituſ nō tenet. aut neutrū remouꝛ
ꝫ elidit et tūc dic aut exceptio ē fauoꝛabil' q nō tenet aut ē odiosa

et tunc aut errore facti ostituit se debere et nō tenet aut errore iurꝭ
et videlicꝫ vt no·glo·et but·in dicta·l·iij·ℌ·i·facit·l·qui exceptionē
in p̄n·ff·de condi·in de·et·l·tam q si am glo·ff·macē· sed quid si ex
falsa causa cōstituit se debere vide glo·et bar·et taph· in·d·ℌ·circa et
doc·in·d·l·generaliē q glo·in·d·l·iij·ℌ·i· Sed dubiū est qua actio
ne agatur· Et dixit bar·q aut id quod a sciente fuit cōstitutū erat
indebitū iurꝭ exceptionis tantū et tunc non tenet actione de cōstitu
ta q cōstitutū non tenuit vt·d·l·iij·ℌ·i·sed tenet actione p̄mpta q
obstaculū exceptionis tollitur vt·l·si vnus·ℌ·pactus·ff·de pact· aut
nullo iure erat debitū et tunc q rem donare videt ex donatione agit
vt·l·si quis argentū et est glo·in·d·l·hactenus·ℌ·i·et ita trāsit bar·
ℌ Ja·bu·ℌ wlut q ymo vtroq casu agat ex donatiōe q cōstituꝭs
non agit antiquā causam resuscitare nec exceptionē ab ea remouē
sed nouam obligationē inducere et sic eius actus vltra eius intenti
onez non debet extendi vt·l·non omnis in p̄n·ff·si cer·pe· et ita tran
sit saly·in·d·l·ij·C·eo·in qua oīo vide bal·et in ſpica eo·ti·et saly·in
Ꝟ·ita tam et illud credo Ꝟius· In glo·in Ꝟ·nulla ibi·l·p̄missoꝝ·ℌ·
i·dic scdm doct·q ꝓpter modiū intelle istoꝝ·p·dieꝝ nō debet tā ta
ſpetialitas introduci q etiā in alijs actionibo actoꝝ non debet veni
re cū facto pato vt·l·quod dicimus q ibi bar·ff·de solu· Est ergo ra
tio quia q̄q aliquid p̄mittit accessorie quod p̄ncipalit non ocdē
tur sicut dicimus in simili de pactis nudis appositis iuxta tractū
ex quibo non oritur actio de p se·q accedūt pacto vestito vt·l·legē
C·de pact·quod tamē intelligz vt ibi habet· Idē videmus in ypothe
caria que est accessoria m·l·fi·per quas pso·nobis acq· nam solo cō
sensu perficit vt·l·i·ff·de pig·act·et dixi·s·p̄xi·ℌ·Ac etiam quia hu
iusmodi cōsensus mēcedit sup eodem debito magis opatur q̄z vnic?
cōsensus tu tamē ad intelligentiā dicte·l·p̄missoꝝ·ℌ·i·vide bal·ang·et
Imo·in·l·liber hō·ℌ·i·ff·de Ꝟb·obli·qui dicunt ponderandū esse tex·
ibi sed modicū tempus statuendū est non minus·x·dieꝝ q̄·nam cū
loquit per verbū tempis futuri ergo non a lege sed ministerio iudi
cis tempus sit statuendū longius et breuius vsq ad tempus q̄tuoꝝ
mensiū quod datur iudicat·dūmodo non sit minus·x·dieꝝ ar·nō·
in criminali·C·de iurꝭ·om·iudi·vel potest dici statuendū saltem illa
vt sentit Inno·in·c·i· de plus peti·licet sit futuri tempꝭ·facit·l·si

quis in tanta et qđ ibi nō C vnde ú et ita sentiūt doc in d l pmiſſ
ſor ℌ i ¶ Sed aduerte quia iſto caſu ſtatuit ibi a lege tempus p
diez exactioni ita q nō poſſit agi ſicut nec in alia obligatiōe habēte
diē vt ſentit ibi glo et ſic ſi poſt p dies cōueniat oſtituens habebit
tēpus ad ſoluēdū qđ daret ſuēto q iudicato ex alia obligōe in diem
tempe elapſo q hoc ſentit nō gl ibi pōnte ℔ bar ibi vē ſentire q oſti
tuens aliud tps nō habebit ℔ ſtatī elapſis p dieb potuerit exigi et
ſm hoc erit deterioris odōis oſtituēs q̄ alius ſe obligās et hoc ſatis
vult gl hic ſed ſm intellm Inno et gl d l pmiſſor ℌ i oſtituēs eſſ
melioris odōis ſed ſm intellm ang et Imo cōſtituēs eſſet eiusdem
oditionis et in aliq̄ melioris vt patz ex predās ¶ Ego tenere iſtā glo
et bar in d l pmiſſor q negati nō pōt q ille ℌ nō velit aliquid ſpā
litatis inducē in oſtituto al pue vtilitatis eſſet maxime qñ oſtitueret
debitū ciuile et naturale et ſic efficax qđ nō p intellū illius l In ea
glo ibi l ſi quis argentū ℌ ſinaūt ¶ Aduertas ad intellm d l ſi
quis argentū quia bar in omīb locis et maxime in l ltīma ff de
pac dicit q ibi nō oriē actio ex pacto ℔ ppē pactū de donando et ſic
ppē liberalitatē oriē odītio ex illa l qđ dñs franc de tāpo vt refert
Imo in l edibo ℌ i ff de noua ēprobat q ibi deē odō ex lege ppē
pactū de donādo q hoc nō ēpitur iure cautū nam ſi bñ pōderē d l
ſi quis argentū nō loquit de pacto de donando ſed quādo fit dona
et res non tradiē ergo non eſt noſtrū in materia correctoria extenſi
onem facere vt l precipimus in fi C de app et quia aliud eſt donare
aliud eſt facere pactū de donando ſicut aliud eſt vendere et aliud fa
cere pactū de vendendo iuxta ea que habent in l i bone fidei ff de eo
quod cer lo et in c pe de elec in vi vbi bona glo et licet emptio per
fitiatur cōſensu non tamē perficitur pacto de vendendo q pro iſta opi
nione tu textū in dicta l ſi quis argentū in ꝓncipio ibi donauerit
in ℣ ſimiliq̄ modo donauerit et ibi ſi vero donator et ibi donatoriq̄
et in pluribus verbis illius l ¶ Ex his dictis tu potes facere tres ca
ſus nam aliud eſt donare actualiter et loquitur l ſenatus ℌ i am
ſi ff de dona cauſa mortis et aliud eſt donare et nō tradere q ita lo
quit l ſi quis argentū et ad hoc pōt adaptari vt ibi et ſ d dona in
ℌ phitiū ētio caſu qñ p pactū nudū pmittit donare q nō cogit tra
dere q nō repit iure cautū ſecꝰ p ſtipulōz vt l ariſto ℌ ſi ff de dona

Sed tam̃ ego teneo cpi·bar· quia com̃ cos est tex·in·d·l· si quis ar
gentū·ibi siquidē stipulatio diūcto ℞·ibi si ℞o etiā hoc p̃termissū
fit ꝛc·et sic nō fuit stipulatio sed pactū nudū· In ꝓmo ergo casu in
teruenit stipulatio de donando· In scō non inuenit stipulatio de
donando ergo pactū nudū de donando non aūt stipulatio vel pactū
de quo ibi in tex· possunt adaptari aduerte bene ad ℞bū dono vel do
nauerit vt patet ad sensū igit· Ac etiā tex· ibi subdit q donaē esti
mauerit et sic in futurū vel suspensiue quod non videt posse fieri nō
inuenīente stipulatiōe nisi pacto nudo ꝓmittendo donare· nam si
simplicit dicēret dono·licet non traderet non esset ēstimatio donati
onis vt dicit ille tex· sed esset pfecta donatio vt·d·§·pfitiunt igitur
cogita tu· Et p̃dicta pdunt in donatione inter viuos sed an habe
at locū in donatiōe causa mortis q ex pacto nudo agatur est gl·nō·
q fit in·l·cū pat·§·meuio·ff·de le·j·et in·l·ij·C·de iurē·do· et ita co
muīter ibi tenet sed Imo·in·l·cū ex causa·ff· de re·iudi·tenet cōtriū
ex·l·si quis argentū est correctoria ergo non extendet ad donatiōē
causa mortis· Nam ibi dicit necessitatē impoi donatori tradere qō
donare estimauit ꝛ subdit qō necessitatē habeat donator rem vel ptē
substantie quā nomāuerit vel totā tradere ꝛ sic loquit inter viuos
q donator causa mortis ad id non cogeret q posset pnitere vt·s̄·de
dona·§·i·q ibi loquit de insinuatiōe ostat aūt q in donatiōe causa
mortis nō requirit insinuatio vt·l·scimus·C·de dona· nec obseruā°
monumētoꝝ qō requirit illa igit tu addas et 3° q ille tex· loquit de
here de actiue et passiue ergo non potest habere locū in donatiōe cau
sa mortis que non transit ad heredem donatarij vt·s̄·de dona·§·i·
sed hoc non placet michi q ista donatio inter viuos et donatio cā
mortis equipeant a lege veteri in hoc vt·d·b·aristo·§·fi·ꝺiuncta·l·
i·C·de iure dotiū et cōiuncto dicto·§·meuio·et quod ibi gl·et bar
igitur cū postea repiatur nouū statutū in vno de equipatis extendi
ad aliud vt·l·fi quis suus cū gl·C·de furt·etiā in correctoriis vt ibi
vult bar·ac etiā ibi est expressa ratio in·l·cō quo·j·dicā· Nec ob·q
necessitas tradendi imponat q etiā hoc potest habere locū in donati
one causa mort donec nō pniteat sed ibi non pnitebat ꝙ dicebat
donationē non valere q pacto nudo· nam antēq̄ pniteat et dona
tionē reuocet opus est q tradet q etiam ex donatione causa mort

intellē trāsferri dñiū vt·l·si mort̄ cā rēs in fi·ff·de dona·cā mort̄·q hic
interi ē vtilitas donatario· Nec ob·qđ dicit̄ de insinuatiōe q nō
possit adaptari ad donatioēz cā mort̄ qr nō adaptabit̄ ad eā liz ista
due donatioēs in hoc eķ oio equipant̄ qr intellē in his in quib⁹ pōt
fieri adēqtio et p̄t ad vtrūq adaptari vt ē tex·et ibi singulariť bar
in·l·i·ff·lex falcidia·ff·ad·l·fal·et ē gl·ordi·in·l·mācip·in ℞·ead̄ fōē
C·de sēr·fugi·est optim⁹ tex·in·c·in dēpmtatib⁹ circa fi·de elec·in vi·
Et eosē mō rñde ad fi·d·l·si quis argētū·qr si hoc nō p̄t adaptari do
nationi cā mort̄ nō extēdet̄ ad h° nō tñ ꝓpt̄ hoc ipēdet̄ q in alijs
in quib⁹ distrotio illi⁹ l·pt eisē ouenire q nō extendat̄ vt·d·ff·falci
dia et·d·l·si q̄s suo Tertio adūtas ad·l·si q̄s argentū·qr bar·in
l·iurī gentiū·ff·ez cū nulla·fm guil·limitat·d·l·si quis argētū trib⁹
mōis diūcto eo qđ dixit in eadē·l·ff·q̄nym⁹ circa fi Primo q nō
hz locū qñ ꝓmittit̄ fcm ex cā donatioīs vt ire ꝓ me romā· Ex q̄ nō
Imo·in·d·l·edib⁹·ff·i·q lz in·d·l·si q̄s argētū·sit expressa vō in·l·q̄
vō hz locū eķ in facto qđ in mā correctoria nō est fienda extensio ex
idēptitate vōis et hoc eķ wluit bar·in auc·ad ēpmendū in ℞·nec
ex eoꝝ· Hz adūte fm Io·qr hoc videt̄ cōn tex·et gl·in·l·ꝓmisisti in
fi·ff·de prescrip·℞·et in·l·si cū tu·cū glo·ff·de dol·et hoc etiā ipse idē
bar·videt̄ velle in·l·quī falsū·ff·de dona·vbi tam̄ ponit exemplū dcē
l·et hoc wluit flo·in dcō·ff·sed cū nulla·sed Io·de ymo·accordat opi
qr aut intuemit mercū factū qr ꝓmisi ire pro te romā et habeat locuz
opi·guil·et bar·in dcō·ff· sed cū nulla·sed nisi esset factū habens in
se mixturā traditioīs et hēant locū·d·gl· vt est videē exemplū in·d·l·
qui sarū·qr si ꝓmitto q eximas videor donare lapides exhendos et
ꝓmitto patiam eximēdi et ideo habz locū·d·l·si quis argentū·qr eķ
hoc tūgit in vsufrcū q̄ casu tenet eķ ad patiam vt·l·iij·ff·de vsufr·
de vsufr·ez si dcā bar·pōderanē idē wluit et ꝓ opi·q·l·si q̄s argentū
nō hēat locū i fcō p̄t adduci fm raph·fulgo in·d·l·iurī gēriū in pn·i
℞·in ea·gl·ad fi·imo eķ cē· qr nō vī eadē vō qr obligatus dare pcise
oēllit̄ ad dādū et sic ad dñiū trāsferēdū vt·l· vbi aūt·ff·fi·ff·de ℞·
ob·ez nō ē sic in eo q̄ tenet̄ facē vt·l·stip nō diuī ℞·celsus·ff·ō ℞·ob
ez tñ hoc nō obstante idē dñs meus tenet cōtriū ꝓ supdcās gl·qr siue
cōtineat fcm siue dari·l·si q̄s argētū confirmat dōtioēz Sed ō ꝓ tex·
ō·ff· dona·in·d·ff·ꝓfitiūt̄ q̄ venit ad intēptatioēz·d·l·si quis argentū

q̄ facit mentiõ de ea vt maxime ibi patet in glo. et loquit̄ generaliter de donatione igitur loquit̄ etiã in facto exact̄. ac etiã dicitur in. d. ℔. pficiũtur q̄ ibi donatio est ad instar vnditionis que potest tenere factũ allegat. l. vbi aũt. ℔. qui id q̄ in faciẽdo de ℟. ob. et. d. l. stip. non dubi. sed ille. ll. loquũt in stipulatiõe allega tu q̄ vendit̄ factũ vt quando vendit̄ iactus retis et sic factũ vt est casus in. l. nec emptio. iij. responso. ℔. de cõsen. emp. vnde dicit cõfirmandã donationem per. d. l. si quis argentũ. qui cõtinet aliquid faciendũ q̄ hãc opi. dicit esse tenendã sine dubitatiõe p̄ quo tu allega q̄ cũ dictus ℔. pfitiũtur sit. l. imꝑtas. d. l. si quis argentũ. q̄. l. si quis argẽ. imꝑtata habebit locũ in omni casu quo loquit̄ lex imꝑtans ar. nõ in auẽ. vt fructũ filij. ℔. i. sed dictus. ℔. pfitiũtur non loquit̄ magis mi dare q̄ in facere et vult donatioẽ valere quocũq̄ modo donator manifestauerit intentionẽ suã q̄ sic etiã pacto nudo ergo eodẽ modo dcã. l. si quis argentũ p̄ hoc etiã adducit̄ q̄ in. d. l. si quis argẽ. est expressa ratio in. l. ergo potest extendi vbicũq̄ dicta ratio locũ habẽ potest vt. l. his solis q̄ ibi doct. C. de reuoca dona. que loquit̄ in pnalibo et in. l. i. cũ glo. et ibi doct. C. de his qui aũ ap. tab. que loquit̄ in exorbitãtibo et in auẽ. de his qui p̄hi. se habere obli. res mõ. ℔. i. in ℟. curatorẽ que loquit̄ in correctorijs naz quot̄ est expressa ratio in. l. aut agit̄ de extensione fienda ad casũ qui potest ꝑhendi sub expresso saltũ sublata significatiõe q̄ tunc poterit fieri extensio vt ẽ glo. nõ. in ℟. religiosus in cle. i. de elec. et q̄ ibi nõt Jo. de faututijs et pau. de liazarijs. nam sub electiõe de qua ibi põt induci puisio sublata significatione q̄ qui prouidet alteri ℧ beneficio elegit eum ad beneficiũ facit q̄ habẽt in. c. querelã de elec. et. c. relatũ de prebẽ. et i cle. i. de rerũ pmu. vbi glo. et doct. vidẽt̄ pati dictã extensioẽ facit dcã glo. in auẽ. de his qui p̄hi. se habere obli. res mõ. ℔. i. aut agit̄ de extensione fienda ad aliũ casũ qui nullo modo põt cõprehendi in verbo statur. in casu expresso et tunc non fiet extensio etiã ex maiori tate cõmis vt auẽ. quas actiones et ibi glo. bar. et doct. C de sa. sanct. ecc. et sic loquit̄ cle. auditor. ꝺiũcta glo. in ℟bo romana. et in cle. i. de elec ꝺiuncta glo. in verbo prolatis ita dixit Jmo. in. l. si ℟o. ℔. de viro. ff. solu. ma. in ℟. fallit scõm quosdã q̄ est ratio expressa in. l. ꝺ idem voluit dñs math. de matas. doc. solempnis bonon. in quodã suo

rtractatu exprēsionū·sed in casu nrō vtroq; casu sub appellatiōe donationis ꝯprehendit donatio q ꝯtinet dare et ex illa q ꝯtinet facere igit ad vtrūq; refert dicta nō·d·l·si quis argētū p·d·ff·pfitiūt·que oīa etiā nō·qz cōprehendet ex donatioēz cā mortis qz ꝟbi significatio sālt lata nō repugnat vt no·bar·p illū tex·in·l·vbi ita donat·ff·d doā·cā mortis ¶ Dcōo q pncipalit bar·limitat·d·l·si quis argentū· qz nō haberet locū si fieret donatio remuneratia qz tm̄m̄ habet locū qñ fit ex mera libalitate vñ cū sit exorbitans non debet extendi· Sz Jo·de ymo·in·d·l·in edibꝰ·ff·i·tenet cōtrariū·qz loquit simplr in qualibz donatiōe et ex ratio ibi est vniformis et eadē ratio vel maior est in casu predcō igit indistincte debet mtelligi licet sit correctoria vt nota gl·singularis in auc·ex testō·C·d colt·et hoc mihi placet p ea que statim dixi ac etiā qz maior est ratio in donatiōe remuneratia qz pt agere de euictione et nō indiget insinuatiōe et pt se tueri in possessione et petere restitui officio iudicis vt·l·aquili?·et qz ibi gl·et bar·ff de dona·qđ nō est in mera donatione liberali vt·l·aristo in fi·et·l·mo destin?·et ibi bar·ff·de dona· Sed bar·pōt defendi ꝑm Jmo·qñ simplr diceret ꝓmitto·p·nulla ꝓcedente mterogatiōe· qz fuiuisti mihi tunc quia nō est expressum ꝟbū donationis pōt verū dicere bar· alias· Tertio pncipalit idē bar·in dcō·ff·q̄nymo in fi·limitat·d·l· si quis argentū qz nō ꝓcedit qñ simplicit nudo pacto ꝓmitto tibi·p nulla causa expressa quia tunc nō oritt actio ne duo spālia circa idē cōtrariū·l·i·C·de dott ꝓmiss· Essent eni duo spālia in illo casu si oriret actio ꝑmo qz valet obligatio sine cā expressiōe cōtrariū ea q hñt in·l·cū de indebito·ff·fi·de ꝓba· Sz tu isto casu adūtas qz idem bar· fuit sibi cōtrarius in·l·ij·ff·cc·ff·de doli except·ac ex dicit bar·qz pcm nudū ꝓducēt actioēz cōtrariū·d·ff·q̄nymo· ꝛ ego intelligerē ꝓdcā ꝑm ea q dixi·s·in glo·ꝓcedenti qñ cōstat qz non wlebat donare vel sumus in dubio·alr si sum? in casu certo qz wluit donare vt in·l·hº iuc in pn et ibi doc·ff·de doā·et·l·capani?·ff·d op·lib·tūc qa sicut stipn·sm casa valet qa hz innatā cām liberalitatis vt·l·aui? p errorē d re·iurc·ita ex pcm nudū sine cā qa inest cā donatiois et tñ vz pcm nudū q ad effectū donatiois exigendē ꝓtūc ipsa stipulatio vt dcā·l·si quis argentū igit· Non obstāt dicit de duabꝰ fictiembꝰ quia late ad hoc respondet bar·in·l·si is qui pro emptore in·q·sin·ff·de vsucap· qa q̄tē vna ꝛsecutiua ad aliā q nō eq ꝓncipalit pñt ꝓcurrē vt ibi dixit bar

allegat tex·in·ff·si ab hostib·s· qui mo·ius pa·po·sol·nā cōsecutia est et sic q̄ sit donatio et valeat q̄ pr̄ pactū nudū vel oditionē cōe dat ex·d·l·si quis argentū·vel clarius p̄ncipal fictio q̄ p̄missio sine causa vz quo facto oseq̄utie et necessario sequit etiā quod si fiet pacto nudo sortiat effectū p̄r·dictam·l·si quis argentū igitur cogita tu· Quarto p̄ncipaliť tu adde quia dā·l· si quis argentū non habet locū tātū in vera donatione sed etiā in ficta vt est gl·nō·in·l·hactenus ff·i·f·eo·que omnia p intellectu·d·l·si quis argentū tene menti· In eadē gl·ibi q eadē exactione dic q est spetiale p̄pter dotē prestā dam vt mulieres possint maritari q sic rei publice int̄est ar·l·i·ff·soma·sed dicas q̄ non esset eadem ratio et sic non idē ius si ecōn si mulier pacto nudo cauit sibi dotē ante tempus restitui vt est textus adtām in·l·iurisgentiū·ff·q̄nymo ff·vtputa·ff·de pac·licet alij dicant hic cōn q̄ bene nō· In ea·gl·ibi de pollic·l·i·dic ibi est spāle p̄pt̄ rē publicā ac ecā q̄a aliud cōn rē publicā inducit q̄ nō valeat pollicitatio ecā fcā aīmo donandi nisi cā exp̄mat et iusta alias secus vt d· l·hoc iure·ff·ō dona· In ea·gl·ibi·l·piculū in fi· dic q̄ istud ē p̄pt̄ susceptioēz piculi q̄ in se fecit creditor facit·c·nauigāti·de vsur·q̄ nisi piculū ibi esse dēt et vtilitas vt in regula ꝑm nām·ff·de re iuris In eadē glo·ibi·l·fumēti·dic q̄ nō est ibi p̄pter incertā extimationem est enī ꝟisimile q̄ plus valeret ar·l·ij·et iij·de eo·q̄ cer·lo· In eadē glo·in·l·etiā ibi opat fauor publicus cuitatis cuius res administrātē p illos qui nō sic in ea vt in sua p̄sumūt diligenť et solliciť versari ar·l·p̄ses·C·de seruit· In eadē gl·in fi· Nō et signa glque enumerat casus in quibo ex pacto nudo oritur actio·adde alios casus· Et p̄mo in auē·vt spon·largi in p̄n scō m bar·licet michi ille tex·necessario hoc non ocludat· Secō etiā q̄s ex mtuallo apponē pactū nudū ad resolutionē otractus in totū vel pro pte re tam integq̄a ipso iure q̄s in totū p̄mus cōtractus soluit vt·l·fi·cū glo·et ibi ang·C·de rescin·ven· Tu dic q̄ potest recedi ab emptiōe in totū vel pro pte re integra pacto nudo et datur actori actio et reo exceptio vt est tex· valde nō·m·l·iurisgentiū·ff·adeo aūt·ff·ō pac· Tertio in·l·i·C·de suffra·in salario aduocati· Quarto in·l·i·et in·l· aduersus cū glo·et q̄ ibi p doc·ff·man·et·l·salariū cū glo· vbi in salario p̄ucs· etiā non p̄misso potest mploari offitiū iudicis q̄ p̄stituat·ff·man·

Quīto in·l·iñe ſocęr·ℌ·quemꝫ·ff·ꝺ pac·do·ſed ibi oio etiã ſine ali
quo pcõ maritus cogiť alere vxorẽ vt·l·p oneribꝫ·C· de iure do·et·l
ſi cũ dotẽ·ℌ·ſinaũt in ſeuiſſimo·ff·ſo·ma·igiť nõ eſt miꝫ ſi ex pacto
nudo ꝺ alimẽtando actio ſaltẽ vtilis oriať vt ibi Septo·ſ·loca·ℌ
adeo·ꝓpter ſpãlia ipſius emphiteoť· Septio in·l·elegant·ℌ·ſeruꝰ
partionis·ff·de dolo ꝙ ibi fortẽ eſt ſpãle ꝓpť imẽſam liberalitatẽ quã
exercuit dñis in manuittendo ſeruũ· Octauo ex pcõ nudo oriť offi
tiũ iudicis ſcõm bal·vt eſt glo·ſingulariſ in auť·generaliť·C·de epť
et cle·ſed illud ꝺtingit ideo qꝛ ꝓmiſſio fit iudici ꝙ in iudicio vt·l·eũ
qui·ff·ꝺ in ius vo·facit qꝺ nõ gl·in·l·in pluriũ·ff·ꝺ acqui·here·et ex
ncčite et aučte illius·l·ergo non eſt miꝫ ſi oriť offitiũ iudiť qꝛ tali
caſu poſſ fingi ſtipulatio ar·l·cũ oñdim? in fi·ff·ꝺ fideicõ·tuto· No
no in curia mercatoꝝ im·l·q̃ntus et qꝺ ibi bar·ff·man·qñ agiť de ve
ritate et equitate ſed illa·l·nõ dicat qꝛ actio fuerit ꝺcta ſ qꝛ fideiuſſor
nõ oppoſuit illã exceptioẽ ymo magis inuit coñtiũ Decimo et vl
timo oẽs tenẽt qꝛ ex pcõ nudo cũ oriať obligatio năť im·l·i·ff·ꝺ pac
qꝛ p viã denũtiatioĩs euãgelice in curia epãli põt in effcũ illa ꝺſequi
vt in·c·nouť et ibi oẽs doc·exť de iudi·et nõ bar·in auť·ad ꝛpmiſſũ
in ℣·p denũtiatioẽm et notat ang in·l·ſi certis annis·C·de pac·et p
dicta procedũt ſcõm glo· Ja·buť·et bal·hic ſcõm ſaly·in·l·legẽ·C
de pac· Tu autẽ per modũ doctrine dic ſcõm bar·in·l·fideiuſſor ob
ligari·ℌ·i·ff·de fideiuſſ·qꝛ quãdoqꝫ lex fauꝫ pacto gratia ipſius pacti
vt in ꝺtractibꝫ bonefidei· et hoc eſt in his que petitiũtur cõſenſu tũc
pactũ dicitť veſtitũ ſolo cõſenſu et oritur actio ex eis et per cõſequẽs
non oritur ex nudo pacto vt·ſ·de obli·que ex conſenſu coñ·per totũ ꝙ
ita etiã eſt in cõtractu dotis de iure antiquo vt·d·l·ad exactionẽ ho
die vero ẽ ibi tacita ſtipulatio p·bi·in·ℌ·i·C·de rei vx·ac· Quãqꝫ lex
fauet pacto tõne pſone vel tõe rei in pacto deducte ꝙ tũc pactũ tma
net nudũ ꝙ ex dcõ nudo pacto oriť actio ut·d·l·etiã·ff·de vſu·et·d·l·
Fruměti·C·eo·ti·qñqꝫ lex nõ fauet pacto ſ ꝓpter pactũ mota eſt ad
inducẽdaꝫ actionẽ et tũc pactũ ẽmanet nudũ et nõ oriť actio ex pcõ
ſ occaſiõe pã et ꝓpť pactũ ut·d·l·ſi quis argẽ· Adde q̃ dicit ſaly·i·ꝺ
l·legẽ in ℣·iiij° q̃to qꝛ pcm nudũ opeť· Queit ſali·in·d·l·legẽ an
in iſta mã ius caõ·diſcẽpat a iuẽ nõ ꝙ ibi in ℣·q̃to vij·an qz·dicit qꝛ
caõ·tñqꝫ qꝛ ſic p·c·i·exť ꝺ pac·ꝓ dr in rep qꝛ pcm ſuã obtinz firmitatẽ

tu adde et ponderta tex·ibi pax seruet̃ et pacta custodiant̃ q̃ꝫ·q̃ mo
tali̇ peccat qui recedit a pacto xxij·q·ij·p̃dicandū et quia deus non
facit differentiā int̃ simplic̃ loquelā et iuram̃ētū xxij·q·v·iuramenti
et quia dixit psalmista que procedunt de labijs meis non faciā irrita
q̃ꝫ·et hoc tenent comiter canonistę anto·de but̃·et alij in·c·nouit ex̃
de iudi·licet Inno·dixerit comuniū in dicto·c·nouit·et hoc est secut?
bart·in·l·si quis p eo circa pri ci·ff·de fideiusso·q̃ si canon·p̃dictus
dicit pacta seruenda et custodiant̃ vt dixi ergo ex eo oritur actio et
exceptio vt est casus in·l·statuas·ff·de acq̃r·re·do·et id̃ tenet dy·in
·c·non est obligatorium de re·iu·xx·in vi·et hosti·et alij in·c·p tuas ō
arbi·et glo·in dc̃o·c·i·sed bar·in auc̃·ad rep̃mendū in x̃·p denūtia
tionē et Inno·et canonistę q doct·in dicto·c·nouit·dicūt q̃ p uiā de
nūtiationis euāgelice p̃mittēs ex pacto nudo potest cōuenirī et id̃
voluit ang·in·l·si certis annis·C·de pac·sed bal·in·l·pretens de pact·
vult q̃ oriatur conditio ex canone confirmante materiam patientē
et hoc etiam voluit glosa·xij·questione·ij·c·quicumq̃ pro quo sa
cit in simili quod diximus·s̃·per glo·si quis argentū et per glo·nō·
in dicta auc̃·generalit̃·C·de epi·et cle·que dicit q̃ oritur officiū iu
dicis vel additio ex·l·illa· Sed vide·de saly·et bertolo·nepos eius in
dc̃a·l·legē dicūt q̃ iura canonica non delet̃ dici nostris cōtria ex quo
possunt recta diuisione iuuari ar·ff·de iust̃ iust̃·l· sed si possessori·ff·
item si iuraueo et sic illa iura canonica intelligant̃ de pacto vestito
nō nudo nisi i casibo huius et·s̃·addit·et p hoc inducebat dc̃o·c·i·
vbi tex·nouū robur vel nouū esse nō addit vel tribuit cū dicat suā
firmitatē obtineant sed solū confirmat robur antiquū vt·C·de dona·
inter vi·et vx·l·ex x̃bis et·l·scripturas et q̃ ibi no·C·qui·po·in pi·
ha·adde bo·tex·in auc̃·vt spon·lar·in p̃n·et hoc etiā in simili dicūt
canonistę in confirmatione p̃uilegiorū vt extra de cōfir·vti·vel inuti·
c·i·et q̃ ibi per doct·tu adde bonū tex·de iure nrō in·l·iuē nrō·ff·de
testa·tu·et p hoc facit illud p̃nomē suā q̃ est dem̃tatiuū et restric
tiuū vt·l·q̃ntus et·l·si ita et ibi bar·ff·de au·et ar·le·sic ergo suā fir
mitatem obtinēt in agendo si simt vestita vel in excipiendo si sunt
nuda et eodem modo dicit fore cōdendū ad alia iura canonica q̃ bal
in·l·cū quis·ff·de iust̃·q fac·ig·in x̃·vlterius etiā p̃nt poni exempla
q̃ꝫ dicit q̃ quod̃ pactū nudū habet equitatē p̃tionis vt in dicta·l·

cū quis tunc ocieť de iure canonico naturaľ et canonica obligatioz p
ons actio ut·d·c·i·sinaūt vt hēt in se equitatē prationis ut in otrac
tibo in noiatis añ impleme̅tū vt·C·de rerū pmuta·l·ex placito tunc
etiā de iuē canonico ñ ocieť actio qz nō est ibi naturaľ obligatio vt
nō ex̄ ꝺ elec·c·cū iné seniorē·et sic oia pā que sūt nuda q ad solēp
nitatē ℞boz sed nō respū cause vt in dīs otractibo noiatq ocieť actio
de iuē canonico ꝫ nō in otractibo i noiatq nisi impleto secuto vt nōt
bal·in·l·siue apud acta in ℞f·vltero? nō ex otractu tīsactionis non
agiť qc̄·Et liz sit cois opi·tā canonistaz q̄ legistaz q de iure cano
nico ex pacto nudo ociať actio·tñ ego tenerē opi·saly·qz negari nō
pōt q nō sit dubiū de intellā dā ·c·i·ac ecť ille tex·nō dicit specifice
q ibi fuerit pactū nudū ac etiā nō exp̄mit clare q ibi ociať actio
tunc succedit regula canonistaz q p ℞ba no clara et qñ de ciso nō ē
manifesta p ℞ba obscura per suppleta vel subintellā vel tacita vel a
cōtrio sensu non inducit legū correctio vt est gl·singularis vt in·c·
cupientes·ℌ·q si per·pp·de elec·in vi·sed negari nō pōt q si de iure
canonico ex omni pacto nudo ocietur actio q ius canonicū corriget
ius ciuile quod non est ocedendū nisi specifice hoc fiat vt·l·p̄cipim?
in fin·C·de app·¶ Non ob·tex·dicti·c·i·dū dicit pax seruet et pā
custodiant qz vt dicit saly· seruant et custodiunt vt sunt hoc est si
sunt ad agendū ad actiones si ad exapiēdū ad exceptiones vt si sūt
facta incōtinenti vel ex intuallo vt est tex·in·l·iuri sgentiū·ℌ·pretor
ait et ibi flo·ff·de pac· ¶ Nō ob·ar·bar·p·l· statuas qz illud verum
quādo lex est simplicit facta vt nō gl· ad intellectū illius·l·in auc·sa
cramēta·C·si adū·ven· secus si vltra in spē pcedat vt facit dcm·c·i·
qz dicit ibi diñctiue·aut ecclesiasticā sentiant disciplinā forsan vo
luit dicere per denūtiationē euāgelicā vt·d·c·nouit·vel si intelligit
de excōicatiōe qđ credo ℞us tūc nō dē ibi pcedēdo vltius simplē
q patiat actioēm ar·nō·in·l· nō dubiū·C·de legi·submitto tamē me
dñis canonistis·vnū addas in mā de ostituta pcumia q actio de cō
stituta non est necessaria qñ in cōstitutione deducit id qđ erat debi
tū ex cōuentione partiū ita notanť dicit bar·in·l·ltūma de pac·in ℞.
quero exempla dicit glo·qc̄· quod ego intelligo verū qñ debitū est
ciuiliť et naturaliť et efficaz et purū et a debitore constitutū qz tunc
non est nēcia actio de cōstituta nec est multe vtilitatis nisi q possit
dici q creditor habeat cōn suū debitorē plures actiones vt videtiť in

in ꝺ sic itaq; ꝺ eo si naute esset debitū naturale tm vel ciuile et natu
rale et elisū exceptione vel erat in die et cōstituat pure vel sine die l
erat vtroq; modo debitū scz pure q in die cōstituat p tertiū tunc erit
vtilis et necessaria ar dā ꝺ sic itaq; ¶ Vltimo mi pctica in actione
de cōstituta pecunia sic forma libellū dico oñ titiū q; cū esset mihi na
turaliē obligatus ad p vel alio modo et narres dictū credi tū dictus
titius dā p cōstituit michi se solutuꝝ quare peto p vos dictū titium
cōdempnari ad dandū et soluendū dicta decem.

Actiones autem ¶ Ex otractu filij vel serui tenet pat et dñs pe
culio tenus de iure ptorio h d ¶ Nō q actio qua tenet pater de pe
culio filij ex otractu filij est ptoria vt est tex hic et in l i in fi ff de cō
sti pe q pē et dominus non tenet ꝺ iure ciuili ex otractu filij vel fui
nec ciuiliē nec naturaliē sed tātūmodo de iure ptorio facit titulus ne
filius p patre ¶ No q peculiū dicit quasi pūomiū serui et filij Et
aduertas q pluribꝰ modis peculiū accipit in iure vt no gl bar et
sal in fica ff de peculio ¶ Item nō q pater non tātū ex cōtractu
filij masculi si cōcessit ei peculiū tenet de iure ptorio sed etiā ex otrac
tu filie scie q femina pōt negotiari et esse artifex l i cū ibi no C de
eden ¶ Diffinit aūt peculiū p ut accipit in ista materia hoc modo
videlz peculiū est quedā pua pecunia quā seruus vel filius per plimo
niam acquisiuit vt l peculiū ex eo ff de peculio vel quod dñs et pat
vt merenti cōcessit idest q sit in peculio habere plicite etiā tacite siue
pueniat a patre siue ab alio cōtemplatiōe pūs et sic sepatū a ratio
nibꝰ patris vel dñi vt ē tex in l peculiū est in p ff de pecu et l q tu
bercomis ꝺ scire ff eo ita dixit bar et sali in dicta fica ¶ Pro eiꝺē
tia pmittē q de strictis regulis iuris ciuilis vnus nō debet teneri ex
cōtractu alterius etiā pat p filio q ecoñ vt hic et C ne filius p pē
per totū et l dominiū et q ibi bal et sali C q8 cū eo supuenit pretoꝛ
postea plenus equitate vt l q8 si ephebi de eo q8 cer lo et ꝺ eman
cipati s de here que ab intest et odiderauit q eo ipso q pē vel dñs
concessit expresse vel tacite peculiū seruo vel filio tanq; ꝓpriū pūomiū
filij vel serui cū in veritate tempe antiquo essꝫ pūomiū patris q dñi
q etiā quicq; querebat non sibi sed pū et dño acquirebat vt l i
in p ff si quis a pa fu ma et pat et dñs ex cōtractu filij vel serui
deberet obligari cū hac tam modificatiōe q ipe pē et dñs nō tenea

misi q̃tenus ꝺcessit tẽm in ꝑculio et cũ alia modificatiõe q ꝑus ꝺbu
ere possit q eis et psonis sibi subiectis ꝺbereť p filiũ vel fuũ vel ecĉ
qꝺ ꝺbereť eis ꝗs habẽt in tutela vel cura vt·ꝺ·l·dñm et·l·sed si dam
pnũ·ℌ·i·ff·eo ¶ Ex quo etiaz no·q ex ꝺtractu filij ꝺue otiũť actio
nes vna ꝺtra filiũ ĩsolidũ etiaz ꝺ iure antiq̃ ꝗ nichil habẽbat qz ac
q̃rebat patri ut dixi siue loq̃mur in ꝺtractibꝰ q̃z etiaz in iudicijs ac
etiã ex maleficijs vt est casus m·l·tã ex ꝺtractibꝰ·ff·ꝺe iudi· ꝓterq̃
in duobꝰ casibꝰ vz ex mutuo vt·l·filiussa la grande·et ibi no·ff·ꝺe ac·
et ob·et in toto ti·ff·ad macẽꝺ·in odiũ ꝯdito z vt·l·i·et·l·tã q si·cũ
glo·ff·ad macẽꝺ·et·l·qui exceptionẽ·ff·ꝺe ꝺli·mꝺe· etiã in voto vt
l·ij·ℌ·voto·ff·ꝺe pollici·misi psonalit voluendo se obligauerat puta z
ficẽꝺo religioꝯ qz etiã sine ꝺsensu ꝓis hoc facere ꝓt vt·l·ꝺeo nobis
et qꝺ ibi no·maxime p bal·et saly·in ꝓn·C·ꝺ epi·et cle·Et est ratio
ꝺrie qz filius voluendo ꝺeo in rem nõ tenet qz cautius agit cũ ꝺeo q̃
cũ hoie ita dixit gl·m·ꝺ·ℌ·voto ꝓ q̃ facit in simili qꝺ dicim? q mitiꝰ
agit cũ lege q̃ cũ eius mistro vt·l·celsus in ꝓn·ff·ꝺe arbi·In tm̃ fili
ussa·regularit tenet q ꝓt ꝺuenirí et ꝺcẽmpnari lz michil habeat et
si nõ soluit ul cẽdat ꝺmis carcerabit vt·l·iij·ℌ·ꝯ vtz q qꝺ ibi no·ff·
ꝺe miñ·et·l·pe·C·qui·bo·ce·posſ· ¶ Et alia actio dat coñ patrẽ vsq ad
uires ꝑculij vt dixi misi itrũ tatũ habeat ꝺtractũ filij qz tenebit in so
lidũ ex suo cõtractu ratihitionis vt·l·cũ fundus·ℌ·fuũ tuũ·ff·si cer·
pe· pro hoc facit in simili ꝺ sua ratificatione tex·valde nõ·in auc·si
mulier·C· ad vell· ¶ Ꝺcꝺo premitte q pater et ꝺminus obligant
ex ꝺtractu filij et serui etiã inuiti et ignorantes et etiã expresse pro
hibentes titio q cũ eius filio non cõtrahat vt est casus nõbilis in·l·
si quis seruũ·ℌ·etiã·ff·ꝺ ꝑcu·et credo q sit ratio qz in facultate ꝓis
erat sola voluntate posse ꝑculiũ adimere vt·l·non statim·ff·ꝺe ꝑcu·
misi fecerit in fraudem vt·j·dicaz ¶ Tertio premitte q sicut ꝑculiũ
et eius cõstitutio ꝺpendet a pura voluntate patris ita et contraria
simplici voluntate reuocari ꝓt vt·ꝺ·l·non statim in fi· Quarto pre
mitte q ꝑculiũ est nomẽ vniuersitatꝭ idest est quedã vniuersitas q
in eo possunt esse mobilia corpl ia nomina debitoꝝũ et alia incorpea
lia vt·l·ꝑtuberonis·ff·eo·et·l·vendicatio·ff·ꝺe rei ven ¶ Ex q̃ inferẽ
et etiã q̃nto ꝑmitte q etiã si tempe quo actũ fuerit ꝺ ꝑculio michil
fuisset in ꝑculio si tñ tpe sitie fuerit satꝭ est vt·l·q̃itũ in ꝓn·ff·ꝺe ꝑcu·

etiã si pat̃ fuerit semel absolutus qz michil erat in pculio vel non tã tum ꝙtũ sufficeret tamẽ si alio tempe erit iterꝝ non obstante absolu toria agere poterit quia pculiũ coti die cressit et de cressit et nasciẽ et moriẽ vt homo ita dicit tex·in·l·pculiũ nasciẽ·ff·eo·et ꝺ hoc est etiã casus in dicta·l·pculiũ·ℊ·ij· Sexto ꝑmitte q de eo q pẽ vult deducere qñ cõuenit̃ de pculio debet apparere aliter ꝙ verbis suis nec etiã libris cõnũ suarũ nisi sit inserta iusta et vera causa vt est tex·in bnõ solũ·ℊ·an debitor·ff·eo Septio ꝑmitte q si pat̃ adimat bona fide pculiũ filio nostro non teneẽ amplius de pculio vt·l·i· circa ꝓn ff·de in rem ℞so·licet filius ẽmaneat obligatus vt·l·si quis cũ filio· cũ·bseq·ff·eo·seaus aũt si non bona fide qz pat̃ tenebiẽ ꝙús ademe rit pculiũ vt·l·sed si dampnũ·ℊ·ꝑteria·ff·eo Et aduertas viij·q id qꝺ·s·dixi etiã vult hic glo· q pat̃ deducit qꝺ sibi et alijs suis de beẽ illud est vtũ nisi alio modo posset osuli indẽpnitati sue vtputa p repetitionẽ soluti vel alio modo vt est tex·in·l·si ex noxali·ℊ·qꝺ aũt ff·de pculi· Vltimo ꝑmitte q non tm̃ quod pat̃ cõcedit filio etiã tacite diciẽ esse in pculio vt·s·dixi sed etiã aliud quesitũ p filiũ dũ modo id pẽ etiã si non cesserit pculio haberet necesse pstare filio si vero filius tunicas vel aliud simle qꝺ ei pater haberet necesse pstaẽ tãꝙ pater non diciẽ esse in pculio vt est tex·singularis in dcã·l·pcu liũ nasciẽ· Ex quo sequit̃ q si filius acquisiuit sibi ex sua idustria vestimenta cotidiana illa non dicũt̃ esse in pculio et p osequẽs pẽ ꝑter illa creditoribꝰ filij non teneret̃ seaus si pat̃ ocesserit filio ha benti pculiũ vestimẽtũ cotidianũ·qz id etiã diciẽ esse in pculio alias si esset vestimentũ festiuũ ẽmansit paternũ et in dubio non videtur esse ocessum vt sit in pculio vt videẽ tex·valꝺ singularꝫ in·l·id vesti mentũ·ff·de pcul·facit qꝺ nõt bar·et doct·in·l·pe·in ꝓn·ff·so·ma· et Cy·et doc·in·l·qꝺ in vꝛoꝛ·C·de neg·gest· Ad vnũ aduertas q iste ℊ·et totus titulus ꝺ pculio loquit̃ qñ hodie habet pculiũ ꝓfecticiũ nam in castrensi vel quasi ouenitur ipse filius vt patrfamil·l·ij·ff·ad macedo· In aduentitio ℞o hodie agit̃ et ouenitur pater non noie suo vt olim·sed noie filij vt eius ttũus administratoꝛ vt·l·fi·ℊ·vbi aũt·C·de bo·q lib·adhibeẽ tam̃ et filioꝝ osensus vt ibi dicit tex·qꝺ fatit ꝑm raph·ibi q id qꝺ diciẽ in·l·i·C·de bo·ma·qꝺ pat̃ constituit ꝓcuratoꝛez in aduẽticijs intelligit̃ cũ cõsensu filij· Ped bal·in·ꝺ·ℊ·

vbi autē dicāt q̄ in cōstitutione pau. non est necessarius cōsensus filij et ita intelligit̄ qđ habet in dcā. l. i. sed quādo pauator litē cōtestatur tunc requirit̄ cōsensus filij vt dcō. ff. vbi autē alias iuditiū nō tenet vt. l. si cū dotem. ff. eo aūt tempe. ff. so. ma. licet bar. in dcō. ff. vbi autē dicat cōtriū quē bar. et eius opi. sequū videt̄ anto. de but. in. c. accedens circa pn. extra de pau. sed p̄mā opi. tenet Imo. in dcō. c. accedens. de quo vide p ang. et Imo. in. l. fi. ff. de ꝟb. ob. qui p̄mo dixit idem ang. in dcō. ff. vbi aūt q̄ non tātū quādo pater agit̄ per pauatorē sed etiā quādo agit̄ per se requirit̄ cōsensus filij si habuit iustam causam cōtradicendi alias non valeret iuditiū vt dcō. ff. eo autē tempe cōiuncta. l. ij. ff. voluntate. ff. so. ma. Ego autē teneam indistincte q̄ siue per se agat pater siue p pauatorē iuditiū nō teneat nisi inueniat̄ dissensus filij si est talis etatis qui possit dissentire vt videt̄ casus dcī. ff. vbi autē. ¶ Ne ergo incidas in opi. doct. semy facies q̄ cōsensus filij inueniat. ¶ In glo. de peculio in fin. no. glo. similis glo. est m. l. iij. ff. cui cōgruit. ff. eo. et. j. qđ cū eo. ff. pe. et dixi. sup̄ eo. in p̄n. in simili glo. sup ꝟbo actio et hoc sequit̄ pe. hic p. d. ff. cui cōgruit. ff. eo. Tu adde plenioꝛē gl. in. l. si cū plures. ff. fi. ff. de ex. erit̄. et est magni effectus. qz cū p̄ma esset bone fidei videt̄ eē q̄ cog nominata de peculio sit bone fidei q eccōn quādo p̄ma esset stricti iuris eiusdem erit ista cognomnata et hoc tenet hic Jo. fabri p. l. iij. ff. si filius. et ibi hoc sequit̄ ang. in fi. cū. ff. se. et. l. de posui. ff. eo. et. l. fi. ff. de noua. q̄ p hoc facit q̄ alias haberet vniforme tempus prescriptionis et tam cōstat q̄ habet tale tempus quale habet illa actio cuius cognomen recepit ff. quando act. de pecu. est anna. l. annal. ff. fi. et. l. cum post mortem eodem titulo. Et q̄ actio de peculio sit cognomen actionis est etiā casus in. l. i. et ibi saly. C. quod cum eo. quod idē ipse notauit etiā in. l. pe. eo. titu. ¶ Extra gl. quero an actio de peculio sit in rē vel in psonā quidā dicūt q̄ est in rē qz ille ad quē trāsit peculiū eē titulo singulari p̄t conueniri de peculio vt. l. ancillaꝝ. ff. et si fuꝝ ff. de pecul. qđ nō est in actiōe psonali vt. l. i. ff. si hēs. ff. ad treb. cōtriū tn̄ est veritas vt ē casus hic q dixi sup tex. et ē casus in. l. sūma in fi. ff. eo ¶ Nō ob cōtriū qz eē psonal̄ scripta in rē sequit̄ possessoꝛē et tn̄ remanz psonal̄ vt. l. ō eo i fi. ff. ad exhibē. et ibi gl. ita dixit bar. in. l. frat̄ a frē in ꝟ. sumus expediti de scōa pte qē. ff. de ꝟbi. mebi.

Quero vtrū ista actio de peculio sit datiua vel natiua et videt̄ q̄ sit datiua q̄ ipso iure pat̄ nō est obligatus vt hic sed licet glosat̄ sunt varij in d. l. frat̄ a fratre tam ibi bar. in .x. fi. 3° quero posito q̄ hec actio q̄ tenet q̄ sit natiua q̄ habet obligationē ciuilē que est sufficiēs ad pariendū actionē q̄ quedā obligatio ciuilis est que habet effectū uatuāle vt obligatio que descendit ex re iudicata vt. l. ac tori cū si. C. de iureiurā. sed pau. de castro in d. l. fr̄ a fr̄e dicit q̄ dcm bar. videt̄ cōi istū tex. et. l. i. circa fi. ff. de osti. pec. vt patet ibi. nam iure ciuili obligatus est hoc q̄ ipso iure non teneat̄. nam dicas scdm dictū pau. q̄ glo. et bar. capiūt ciuilē obligatioēz large. ita q̄ cōpre hendat etiā ius p̄toriū cū et ipsū ius ciuile dicat̄ vt. l. nam q̄ ipsū. ff de iusti. et iure. et doct. vide Cy. et bal. et saly. in dcā. l. dnm. C. qd cū eo et qd sit natiua et non datiua tenet etiā ang. per illū tex. in. l. iij. §. si filius. ff. eo. Quero an debitū filij vel fui sit debitū sui peculij ita q̄ apud quēcūq̄ vadat peculiū transeat cū dicto onere dic q̄ est onus peculij sed psonale pat̄nū vt hic. nam si trasiret ad aliquē pe culiū titulo singulari non sequet̄ possessorem dicta obligatio filij et patris ar. l. i. §. item si heres. ff. quādo. ac. de pec. est annal. et. l. i. §. si heres. ff. ad treb. Si vero titulo vniuſali sic vt est casus in. l. que situ. §. i. ff. de pecu. et est casus in. l. i. §. si pceptio. qñ. ac. d pec. ē ānā et ita dixit bar. in dcā. l. frater a fratre in .x. venio ad scdaz glo. mag nam q̄. d hoc p bal. in. l. fin. C. qd cū eo. Quero ergo in p̄tica de forma libelli in actione de peculio. dic p Cy. in. l. pe. C. quod cū eo. sed melius ponit gl. in. l. i. §. i. ff. si pars here. pet. et erit forma talis vide licet dico cōi titiū dnm scz sey. serui sui q̄ dictus seyus habens quod dam peculiū ex cōcessione dicti tuci dñi sui cū dcō seyo cōtraxi quia vendidi lanā pro. p. qd peculiū dictus titius habet et possidet quare peto dictū titiū dominū dcā sey cōdempnari mihi ad dicta. p. danda et soluenda michi scdm uires peculij p̄dicti. Ista colligunt̄ ex dicta glo. et ex dictis Jo. fabri et bal. hic. In glo. in .x. prēm in fi. et in gl. dnm in fi. Nō q̄ ista sunt correlatiua et vno posito ponit̄ et reliquū vnde dicendo pat̄ est ergo q̄ filius et ecōi qd facit ad statutū ex orbi tans vel esset penale vel etiā correctoriū q̄ loquēs de vno de correla tiuis habeat locū q̄ in aliquo vt puta q̄ nullus vendat frumentū ex platea sub pena. p. nam hoc statutū non tm̄ vendentē de quo exp̄sse

loquit sed etiã ementem punit dicta pena vt est casus in l. fi. et ibi bar. ff. de accept. et l. fi. et ibi bar. et doc. C. de indic. vidu. tol. et in l. i. et ibi bar. de turp. lucro. dan. li. pi. arca fi. tituli. Et predicta sunt vera nisi in vno ꝺ correlatiuus esset maior ratio q̃ in alio vt est casus et ibi doct. in l. fi. C. de rescin. ven. quod no. In gl. ipso iure ibi q̃ hic pater nõ debet teneri pro filio q̃. Quero ab extra an valeat statutum quo cauet q̃ pater teneat ex cõtractu filij vel delicto et videtur q̃ non vt hic et l. i. et l. fi filius. C. ne filius pro pa. et l. cũ te. C. ne ux. pro ma. sed cõtriũ tenet gl. in ſ. ita. C. de cre. de cur. li. p. quod bal. in l. i. et saly. in d. l. fi filius. C. ne fi. pro pa. intelligunt in pena peccatia in malijs per rationẽ illius glo. q̃ ad alia pater potest se obligare pacto ergo et statuto vt in l. nec ex pretorio. ff. de re. iur. et nõ bar. in l. non impossibile et ibi doct. ff. de pac. et late bar. in l. omnes populi. ff. de iusti. et iure secus si pro pena corpali se obligaret. ꝑ illꝫ. q. v. c. cũ homo cum glo. facit. l. i. C. quod cũ eo. Et est ratio isto vltõ casu q̃ sponte nemo pt se omittere iurie corpali q̃ scindat carnẽ. l. i. ℌ. vl̃ adeo. et ibi bar. ff. de iur. vel alio mõ torqueat psonã vt. l. imẽ dũ. ℌ. q̃ furẽ. et ibi gl. et bar. ff. de furt. et lz dictũ statutũ peccuniariũ videat otinere aliq̃ iniquitatẽ tñ valz argumẽtũ l. si q̃s in suo. ℌ. leg C. de inof. test. et ita etiã tenz ang. et Imo. in l. cũ filius in pn. in ℞. extra gl. adde dãs bar. ff. ꝺ ℞. ob. Quero an dcm statutũ estringat ad omissa tm̃ in territorio statuẽtis et bar. in tractatu ẽpresalariũ in iij. qõe pme. q. pncipalis dicit q̃ estringit ad omissa tãũ in territorio statuentis ar. l. cũ vnus. ℌ. fi. ff. de lo. auc. iudi. pos. sed bal. in d. l. i. et saly. in d. l. fi filius licet hoc teneãt. allegat tñ q̃ dictũ statutũ non porriget uires extra suũ territoriũ vt. l. fi. ff. de iurisdic. omn. iudi. igitur cum extra territoriũ debeat seruari ius comune pater nõ tenetur vt hic. Quero an quod pater soluit ꝑ odempnatiõe filij debeat in legitimã oputari dic aut pat redemit filiũ captũ ab hostibus et videt facere pietatis causa et sic non imputat in partẽ filij vt l. liber captus. C. de captiu. aut pater soluit odempnatioem pro filio virtute statuti. et sic ex necessitate et filius debet in legitima cõputari q̃ in necessitatibꝫ nemo liberal existit vt. l. fi. legata. et ibi bar. ff. ꝺ adimẽ. leg. ℌ. ℞o ex mera libalitate l pietate q̃ nõ oputat q̃ ẽ donatio inter vnos que donatio in lꝭam in totũ vel in ptẽ nõ oputat

miſſ expreſſe actū ſit vt .l. ſi qñ .ff. cū ibi nō p doct. C. de inoffi. teſt. quē tex. ſingulariē nō p mulieribo dotandis que vt plurimū ēnūti ant fratribo hereditati paterne qz ꝓpter dictā renūciationē etiā la tiſſimā intelligiē eſſe renūtiatū iure ltūme vel agendi ad ſupplemētū ltūme vt ergo etiā hec oprehendaē fatuas qz in renūtiatione de hoc etiā fiat ſpecifica mentio vt nō doct. in .d. .ff. et guil. et bal. et dicat Flo. in .l. de his .ff. de tranſac. Sed forte caſu noſtro ꝓmo oputabiē qz videē eſſe donatio ob cauſam que ſemp in ltūmam oputabiē vt .l. qñ nouella. et ibi doct. et in .l. nimō .ff. C. de inoffi. teſta. ita dicit bal. in auē. ſi captiui. C. de epi. et cle. ſed iſtam materiā poſuit bar. multū latiſſime liz bal. de eo non fatiat mētioēz in .l. ſticho. poſt ꝓn. ff. de peculi. le. vbi ſingulariē diſtinguit an filius habeat peculiū vel non qz qñ habet peculiū in dubio videē ſoluiſſe de illo peculio etiā in aduenticijs ar. l. nenſem. ff. de neg. geſ. et .l. poſt mortē et ibi bar. ff qñ ex fac. tu. z. l. cū poſt .ff. i. z ibi bar. ff. de admi. tu. ſi Ro filius nullū peculiū habeat nec pr̄ ſtatuto coarteē ad ſoluendū dictā cōdempna tionem et tamē ſoluit videē in dubio ſoluere ex cauſa pietatis et tu addas maxime qñ etat carceratus vel qñ in defectū pene pecuniarie etat corpalis vt no. per bar. in dcā .l. ſticho. in ꝓn. et qō nō bal. in .l. fi. C. de neg. geſ. et ideo ſcōm bar. nō reputata a filio nec filius oputat in ſuā ptē ar. l. i. cū ibi nō per glo. et bar et doc. C. de neg. geſ. et iſtō credo Rius ¶ In ea. gl. ibi obligaē Ruus dño naturaliē cē. tu dic qz hoc debet intelligi de iure gentium ꝓmeuo quo gentes vtebanē eo ipſo qz gentes inceperūt ſtatuere qz tunc quilibet liber erat. alias aūt ſeruus qñ inceperūt ordinare bella et captiuitates intro duxerūt vt .ff. de iure naturali .ff. bella. ita dicit bar. in .l. ſi id qō dñs .ff. de odi. inte. ¶ In eaē gl. ibi vel ſeruus in rem dñi vertit cē. Omiſſis multis q hic tāgunē per Jo. fabri et Jo. de platea in hac materia ſufficiat re miſſio maxime cū intendā ponere materiā in .ſ. m rē. j. eo. q vide bal. in ſuica. C. de inſti. et exerci. et Cy. bal. et ſaly. in .l. pe. et fin. C. qō cū eo. In petica tamē dic formā libelli in actū. de in rē Rſo. dico qz gayo filio ſey mutuaui ſalinā frumenti quā dictus gayus ouertit in vtili tatem dicti ſey ſui patris qz cū eo pauit eius famliā cū enim pater ex tō tractu filij teneaē quenus Rſū eſt in vtilitatē ſuā ideo peto dictū gayū michi cōdempnari ad reſtituendā dictā ſūmam frumenti eque

bom ꝛc̄ facit l. cū quid ff. si cer. pe. In ea. gl. ibi q̄ iussu. l. i. et si ꝺ̄ hac mā vide plene in. l. si mandator. et ibi doct. Cy. et salyc. quod cū eo. dicā. ℣. eo. ti. ℔. si quis igit̄ iussu forma autē tu in hac actione libellū sic. dico q̄ titius dedit gayo filio libertā potestatē cōtrahendi aiam quocūq; siue dicas isto modo q̄ titius publice notificauit q̄ vnusq̄q; cū gayo filio suo cōtraheret vel cōtrahere posset vel dicas scōm casus cōtingentiam q̄ te rogauit vel te inpellauit vel te sollicitauit vt cū suo filio cōtraheres vel dicas q̄ postq̄ cū dicto filio suo contraxisti dicim? titius pater verbo vel epistola vel nūtio hec ratificauit et qualiter tu vendidisti pro. p. lanā dicto gayo Ad tute dicti iussus ꝓpē quod dās titius pater est tibi ad dicta decem īsolidū obligatus quare petis dictū titiū condempnari ad dandū q̄ soluendū dēa decē. In eadē gl. ibi exercitoria de hac materia dicā. ℣. ℔. exercitoria. in qua forma libellū sic. dico q̄ titius proposuit gayū in magistrū sue nauis quā retinet in tali loco pro mercibus q̄ personis vehendis ꝺ q̄ dicta nauis indigebat ammolatione vel reparatione ꝓ ducatis. c. et q̄ dict? magister gayus ꝓ dicta āmolatione nec̄ia vel ꝛpatione fienda. c. ducatos a me mutuo accepit quare peto dictū titiū exercitorē michi condempnari ad dandū et soluendū dictos ducatos cētū. Nam tenementi q̄ si magister acciperet pecuniā mutuo in causam in q̄ exp̄esse habuit mandatū vt acciperet pecuniā mutuo in certā q̄ determinatam causam tunc sufficit q̄ tempe mutui illam causam exp̄mat tūc quia etiam si illa pecunia non egeat nec illa causa esset tempe Ad non noceret mutuanti. Iste est tex. nota in. l. i. ℔. non aūt. et ibi ang. et pau. de castro ꝺ exercit̄. et hoc vult bart. in. l. ciuitas. ff. si cert̄ pet. et in auctentica hoc ius porrectū et ibi doct. C. ꝺ sa. san. eccl. sed quā do non habet ad hoc mandatum expressum sed tacitum quia simpliciter erat propositus ad nauem tacite enim videtur ꝓpositus ad omne sine quo dictam nauē exercere non posset ar. l. ij. ff. de iurisd. omn. iudi. et per osequēs videt̄ habuisse tacitū mandatū ad nauim ꝛpandā et si opus est ꝙ hoc pecuniā mutuo accipiendā tunc nō sufficit q̄ voluit pecuniā ꝓ nauī reficienda ad hoc vt mutuans habeat ꝛgressum cōtra dōm nisi q̄tuc̄ oc̄urrāt. Primo q̄ mgr̄ dicat se in causa nauis reficiendē accipere. Secdo q̄ in Ritate nauis indigebat ꝛpatione. Tertio q̄ tūc mutuet q̄tū i dēa ꝛpatiōe inter̄rogari potuisset q̄ nō plꝰ

q̃cto q̃ p̃dicta fiant in tali loco et tempe quibꝰ ꝟisimile sit hoc qꝺ
nauis r̃fici possit alias secus·nam si dicta quatuoꝛ ꝺuraut habet
regressum cõ̃ dominũ etiã si dicta pcauma non sit cõuersa in dictaꝫ
causam specificatã vt est casus singulaꝛ in·l·fi·et ibi ang·et pau·de
castro·ff·de exerci·qꝺ pꝛetuo tene mẽti p tutoꝛibꝰ et alijs aꝺministra
toꝛibꝰ qñ ꝺicũt q̃ aꝺ iꝺ qꝺ fecerũt habuerẽt saltẽ tacitũ manꝺatũ q̃
oꝑtet q̃ dicte ꝺiectuꝛe cõ̃ durãt· ¶ In ea·glo·ibi item institoꝛia
q̃·ꝺ hoc dicã·j·ti·i·ff·institoꝛia·et forma libelli ĩ ea sic·dico q̃ titi⁹
mercatoꝛ ꝓposuit et instituit gayũ tali negotiatiom et cũ dcõ gayo
institoꝛe eius ẽi causa cui ꝓpositus fuerat otraxi q̃ vendidi sibi lanã
pꝛeo·p·quare peto dictũ titiũ mercatoꝛẽ et institoꝛez cõ̃dempnari aꝺ
dandũ̃ et soluendũ michi dicta·p·q̃·de quo vide in spe·de solu·in·ff
pnoñãdũ·ꝟ item frequenꝫ q̃· ¶ In ea·glo·ibi tributoꝛia·ꝺ hoc di
cam·j·ti·i·ff· intꝛoduxit· et in ea sic forma libellũ· dico q̃ gayus fi
lius titij in lana negotiabaꝫ et q̃ ego sciente et non contradicente
eius patre vendidi et tradidi libras mille lane valoꝛis florẽ· centũ
dicẽ enim q̃ gayus dictus filius habet aliquos alios creditoꝛes et
q̃ dictus titius pateꝛ habet pꝛenes se omnes meꝛces peculij dicti sui
filij quare peto dictũ titiũ qm̃ asserit etiã se creditoꝛẽ dicti sui filij cõ
dempnari aꝺ otributioꝛẽz aꝺ ꝺandũ q̃ soluendũ michi totũ illuꝺ q̃
michi cõ̃tingere potest facta diuisione dictaꝫ mertũ peculiariũ imẽ
eius creditoꝛes dicti gay vide etiã spe·in dcõ·ff·pnotandũ·ꝟ·porro
¶ In ea·glo·ibi·j· de noxal·in fi·ti· Quiꝺ autẽ si filius ex ꝺelicto
cõuematur et est otumax·an postq̃ non põt teneri noxaliter pateꝛ an
saltẽ possit fieri execution in peculio ꝓfectitio et glo·in·ꝺ·ff· si magis
inclinat q̃ nõ baꝛ·in·l·fi finita·ff·si de vectigalibꝰ in fi·ff·de damp·
infec·ꝺicit illuꝺ foꝛe veꝝ si semp filius fuit otumax et p cõsequẽs cũ
eo non potest modo aliquo ꝺici otractũ ꝟtute ꝺicti iuꝺicij·supple ecꝫ
si pat̃ sciuerit ꝺictũ iuꝺitũ cõ̃ filiũ agitari vt est texꝛ·cũ glo·nõ·in
l·preses et ibi baꝛ·et doct·C·de pig·et nõ ꝺy· et baꝛ·in·l·cũ filius in
fi·p̃n·ff·de ꝟ·cb· ꝓmaũt filius fuisset litẽ cõtestatus et sic p hoc q̃i
cõtraxisset vt·l·iij·ff·iꝺem scribit̃ et ibi gl·et late baꝛ·ff·de pec·et·l·
ij·ff·fi·p glo·et baꝛ·ff·de p̃toꝛ·stipu·licet postea abñs fuerit cõ̃dem p
natus tamẽ fieret execution in ꝺicto peculio ꝓfectitio·vt est gl·nõ·in
l·fi ꝺempnatus·ff·de noxa·qꝺ bene no·An aũt et qñ ꝓtumatia filij

vel eius cõfessio ficta vel vera nocrat patri vide late per bar. et dy. in dcã. l. cũ filius in pn. et per bal. in. l. i. et p saly. in. l. fi filius. C. ne filij pro patre. An aũt publicatis bonis patris publicet peculiũ profectitiũ impreiuditiũ filij dicas q non vt est textus singularis in. l. iij. ff. sed vtrũ. ff de minor. et ecõtra publicatis bonis filij pter delictum an intelligitur esse publicatũ peculiũ etiam aduentitiũ dicas q non impreiuditiuz patris vt est casus singularis in. l. iij. C. de sen. pass. de quo late per. bar. et ang. raph. et Imo. in dicto. ff. si de vectigalibus ¶ Quero an filiusfa. possit esse in iuditio et tam de iure antiquo q de nouo. tam in agendo q in defendendo sine patris cõsensu. Et ad uertendũ ẽ q olim quũcq ad acquirebat filius illud acquirebat illico etiam quo ad actiones patri regulariter vt dixi sup per. l. i. in pn. ff. si quis a pa. fu. manu. ex quo sequit q regulariter cũ sibi actio non competeret non poterat aliquã actionẽz mouere in agendo frustra ergo tractat illis casibus an stare possit in iuditio sine cõsensu patris tam in cõtractibus q in delictis. In cõueniendo vero poterat stare in iuditio vt reus tam in contractibus q in delictis vt. l. tam ex contractibus. ff. de iudi. Sunt tamẽ aliqui casus in quibus ẽ iure antiquo filio competebat actio vt est actio iniuriaz q ui aut claz depositi comodati actio fcim nõ dico subsidiaria ꝫ que popularis ẽ vt. l. filiusfa. et. l. in fcim. ff de ac. et ob. Et q sit tã spãlitat in aliquibus ex dictis casibus dixit bar ibi q nũq mtellexit erit ergo tã p. l. nõ oim. ff. de legi. ¶ Item et in dote vt. l. ij. ff. so. ma. et. l. filiusfa. ff ꝫ si filia. ff. de pac. Item querela i offitiosi q est pia iniuria filij vt. l. si filius. ff. ẽ offi. testa. et istis casibus liz filio competeret petitio actionũ tamen eius exercitiũ sibi nõ competebat nec aliq mõ agere poterat qz nõ reperit iure cautũ igit ne. vt villã. C. de colla. Imo. cõtrariũ innuit text. in. l. q ẽ fuus et ibi no. ff. de posi. Ex q sequit q ex isto casu frustra tractat de cõsensu pris. Et pdicta sunt vera nisi in pdictis casibus vel aliquo pdictorũ pater esset absens cui competebat exercitiũ dictaz actionũ nam etiam hodie licet proprietas actiones queratur ex filio vt in. l. pma cum si. C. de bonis matrimonialibus tamen patri cõpetit exercitium tam in agendo q in excipiendo vel in defendendo vt. l. finali. ff. vbi aũt. C. de bonis qz liberis tunc quando pater est absens et nullũ procuratorẽ dimisit etiã generalẽ tũc tale filius ex dicto cõtractu suo vel ex nova damno

vel iniuria sibi illata potest intentare vtili actione noie patris tam
Iste est tex. et glo. ibi omnino vide ang. in l. si longius. ff. de iudi.
nam etiam in dictis casibus si pater esset presens vel paruis patrnus filio de
negare exercitium dictarum actionum vt est casus in dca. l. si filiusfa. in pn.
et dco. sed si filia. et l. si vnus. filio. et ibi bar. ff. de iniur. Et in
istis casibus quilibet filius exercet actiones tam in ciuili quam in criminali ac
etiam quando aduenit non repit iure tamen antiquitus quia consensus pat
nus esset necessarius vt dictis iuribus et l. noxali. cui seq. ff. de noxa. et
l. fi. ff. i. et ibi bar. et ang. et Imo. ff. de ab. ob. et l. inter libros. ff. i. et
ibi bar. et l. filiusfa. et ibi bar. ff. de adul. Hodie Ab. dixit ang. in d.
l. si longius. ff. i. et bar. not. in dca. l. fi. ff. necessario. C. de bo. quib. lib. quia
Pietas omnium actionum in aduenticijs est filij et vsufructus patris
tamen filius nullo modo exercendo dictas actiones actiue et passiue
se intromittit vt. l. i. ff. fi. C. de anna. excep. et. l. fi. ff. vbi aut. C. de bo.
quib. lib. quia pat est ltimus filij administrator vt. l. i. in fi. cui auc. nisi tri
cenalis. cui ibi no. per glo. et doc. C. de bo. ma. sed vbi pri non querit
vsufructus et sic non est ltimus administrator vt auc. excipit cui gl.
C. de bo. quib. lib. tunc filius etiam suo noie intentat omnes actiones di
rectas et secm ang. in dca. l. si longius. ff. i. tunc pat tenet filio osen
dire adsubstantiandum iuditum etiam pignoribus captis et mulcta indicta
vt est tex. et glo. in l. fi. ff. necessitate. C. de bo. quib. lib. et istud videt seq
bar. in dca. l. si longi?. ff. i. et istam opi. fuit secutus accur. glo. in d. ff.
necessitate et vbiq. Sed lota. glosator antiquus ibi dicit quia quando
potest vsufructus queri patri tunc in signum repudiationis requirit osen
sus patris ita loquit dus. ff. necessitate non al. ne dicta iura antiq
contrigant vt. d. l. noxali. cui sequentibus quia si de iure anti aq casu p
sona filij tam in agendo quam in defendendo erat integra vt in iuribus
allegat. ergo fortius de iure nouo vbi psona filij in aduenticijs non
diminuta imo aucta vt. l. i. cui si. C. de bo. ma. et pro hoc bar. in dco.
ff. necessitate allegat textum in autentica vt licet matri et auie in pn
cipio et allegat casum in. c. fin. extra de iudi. in vi. Et istam opionem lo
tha. tenet vltramon. et Cy. in dco. ff. necessitate circa pn. quia ang. ibi in
Ab. in ea. glo. ibi dic quia pat sine consensu qc. et dicit quia hec est vra et
approbata per omnes doct. tam spualibus quam in alijs in quibus patri non
requirit vsufructus quia potest filiusfa. tam in agendo quam in defendendo

fisterē in iudicio sine prē vt·d·c·fi·in vi· Consulo tñ vt omnia sine scrupulo ꝓcedant vt semp facias prēm ꝺsentiē cū potes·et hanc ecā opi·fuit secutus buť·in·d·ℌ·necessitate et ibi saly·in ℵ·sed istā sol· scām reuoco in dubiū cē·dicēs qꝺ·ℌ·necessitate si bene pōderet loq̄ cōtinuatiue ad ꝑcēdentia et sic intelligendus ⁊ restringēdus ad ꝑcē dentia vt·l·heredes palā·ℌ·sed si notā·ff·de testa·habet ergo scām eū filius ꝓbare duo qñ est in iudicio et sumus in casu qꝺ possibile foret vsufructū prī operare viz qꝺ pē reausauit vsufructū· Item qꝺ eius rei admīstratioēz habere nō voluit vt dcō·ℌ·necessitate cū·ℌ·sc·et eo hꝰ non ꝓbante in signū repudiatois vtriuz ipoꝝ seu alterius eoꝝ qđ filius tūc nō ꝓbauerit·satis pē habet ei ꝺsentire ⁊ ita intelligit opi lotha· ℞z bal·in·d·ℌ·necessitate in ℵ·quero nūqd filiussa·sit integ homo cē·tenet qꝺ ymo semp requirat cōsensus prīs et sic tenet opi· accur·glo·et dicit qꝺ hec est cois opi·ꝑ quo allegat·d·c·fi·in ℵ· hȝ mōi quoq; vbi dicit qꝺ ꝛgularit filiussa·sine ꝺsensu prīs in iudicio eē non ꝑt ac ecā dicit opi·lotha·vltra mō·bar·et sequatiū fore pessimā qꝝ si pē ꝑtenderet se habere vsufructū non posz operi ꝺsentire filio·et ideo·d·ℌ·necessitate loquit in alijs q̄ in aduēticijs· Concludēdo di cas adherēs te opi·gl·et de alijs nō cures· Tu autē nō debes curare de opi·sua qꝝ si·ℌ·necessitate·loquit in alijs q̄ in aduēticijs non pōt lo quī m bñficialibo in quibo nō requirit ꝺsensus prīs vt·d·c·fi·aut in ꝑfecticijs in quibo hodie nichil est imutatū ꝑm gl· quā oēs doct·se quūt in·d·l·fi·ℌ·i·C·de bo·qz lib·et sic nō requirit ꝺsensus prīs·aut in castrensi vel quasi et clarū est qꝺ in illis nō tñ nō requit ꝺsensus sed etiā patre inuito potuit staē in iudicio vt·l·miles p̄cipuā·ℌ·i·ff· de castrē·pec·arguēdo a suffitiēti nuēratione ptiū dcūs·ℌ·necessitate necessario loquit in aduēticijs ergo opi·bal·falsissima·z Jo·ō imo· in·l·fi·ℌ·i·ff·ō ℵ·ob·dicit qꝺ moderni tenēt opi·lotha·sed tutius est obꝑuare ꝑm opi·glo· Istud tñ dixerat aug·in·d·ℌ·necessitate· et ibi etiā saly·et flo·vbi videt inclinare in hāc ſmiam ex quibo si aduītas bar·et ang· sibi ipsi ad inuicē sunt cōtrij de eo qꝺ ipsi no tant in dcā l·fi longius·ℌ·i·et in dicto·ℌ·necessitate· Tu autem aduertas qꝺ ꝑ opi·glo·et baldus multum facit·ℌ·necessitate in ℵ·ac iuditiuz·vbi tex·videtur moueri tantūmō ista ratione qꝝ pē tenet consentire filio non in signū ꝛpudiatois vsufructus sed ne videatur ꝺsistere in iu ditio sine patna voluntate qꝝ tō est generaliter igit vniūsaliter intelliget

Nec ob·d·c·fi·qz ibi loquit in spūalibo in quibo agit et cōuenit sm patre vt integer homo vt est glo·singularis de iure nostro in·l·bait p tot in p̄n·ff·de im̄·que beneficialia equipant castrensibo vt nō glo valde magtā in·c·ex parte in de restit·spo·sed in castrensibo non est dubiū qz etiā ipse agit in illis cōm patre·l·lis nulla·cū glo·ff·de iudi et cōm quecūqz etiā multo patre vt·s·dixi tam hoc non obstante de iure credo verius opi·lotha·et doct·p̄mo vt euitet legū correctio· sed o qz·ℌ·necessitate videt magis venire in diminutionem et graue dimem patris non cōsentientis vt filius adeat q̄z in fauorē patris et go saltē non debet opari correctioēz iuris antiqui si induceret correc tio esset ibi sensus suppletus et subauditus q non p̄mittit in correc tione vt est glo·in·c·cupientes·ℌ·qō si per·pp·de elec·in vi·ctio mo uet per dcm̄·c·fi·cū ℣·cū ō his ouncta glo·qz ille tex·non tantū in be neficialibo sed etiā in alijs in quibo non queritur vsufructus patri lo quit dicit ibi glo·et sic ille tex·non fundat se qz sunt spūalia et ad si militudinē castrensiū sed fundat si in hoc qz in illis et in quibo pū non queritur vsufructus vt in glo·pat intromittere se nō habeat cū ex go ibi sit expressa ratio in lege et non tractet ibi de correctione sed est casus exorbitans ergo vbicūqz habet locū dicta ratio habebit locū legis dispositio vt·l·i·cū glo·C·ō his qui ante ap·tab·igitur in om nibo casibo quibo patri nō queritur vsufructꝰ patet non habet intro mittere qō maxime patet qz ī illis datur curator·vt·d·l·fi·ℌ· finaūt patre reclamante de bo·qz lib·igitur in illis non requiritur cōsensus quādo filius est in iuditio·Nō obstatio dicta·ℌ·necessitate·qz ille tex est cor rectorius ergo ex ea rōne argui non pōt vt extendat ad aliū casum vt auē·quas actiones cū glo·et ibi bar·et doct·C·de sa·san·ecc̄l·et dixi plene supra proximo·ℌ·cogita tu·

Item si quis: ¶ Diuidit in duas ptes·qz p̄mo ponit questio·1° questiois descisio·sed ibi iustissime et h·d·Pi quis iurauerit adū satio deferente in iuditio dat ei ex facto actio·h·d· ¶ Nō qz ex iura mento oritur actio et datur actio in factū vt nō in·l·nā et postea·ℌ· fi·cū glo·ff·de iurē iurā·ō quo per bar·in·l·si quis pro eo·in p̄n·ff·ō fideicō·et dicta·j i gl ī ℣bo·actioēz· ¶ No·qz ista actio infem̄ ex iura mento est psonalis q ptoria vt·s·eo·ℌ·in psonam ¶ No·qz ad hoc vt oriatur actio exiuramēto opus est vt iurēt ro deferente et nō al

ut hic in glo· ¶ Nō ibi non aliud quēritur q̄ iuramētum habeē p̄ ve
ritate et p̄ osequēs iurās ad delationē adūsarij nō potest de falso ar
gui an aūt alias pēnas patiaē dicaz plene cum glo·ſi· ¶ Ex quo nō
et tene menta q̄ iuramētum descisiuū habet vim plene probationis
ut hic et·l·non erit·ff·dato et·l·nam et postea·ff·i·ff·de iurē iurſ·
Item habet vim siñe ut·ff·eo·tit ſi possessori·ff·ſi·cum glo·et p̄ conſe
quēs habet vim siñe p̄cedentibꝫ p̄batiōibꝫ vtis· Ex quo sequit̄ q̄
non retractaē p̄r instrā de nouo rep̄ta siaut nec retractaē siña ut·l·
sub specie·C·de re iudi·seeus in iuramēto necessario et siña lata eius
vigore q̄ illud habet vim ficte p̄bōis ideo retractaē p̄ instrūmēta
de nouo rep̄ta et non tantū ipsū iuramētum sed etiam siña retractabi
tur ut·l·admonēdi et ibi late bar·ff·eo·ti· Ex hijs etiam no·q̄ iura
mētum habet executionē patam ut siña nec aliquid potest oppoi ni
ſi put no·glo·no·in·d·ff·dato et quod ibi ange· ¶ Quod facit ad
statutum quo caueē q̄ otra instrūmētum guarētigie vel otra siñam n̄
possit aliq̄ excep° oppoi·nā ꝑpt̄ h° n̄ videē eē ſblate lte excepcōes
ut ibi p̄ gl·q ang·q p̄ gl·q bar·latissie i·l·i·ff·ij·ff·qđ vi ā clā et p̄r
bar·i·l·ij·ff·p̄tor·ff·qui sat̄da·co·q p̄ gl·cy·bal·q saly·late i·l·ita pu
dor·C·đ adul·q p̄ Imo·i·l·ſi·ff·a q̄·applicz l̄ n̄ ¶ Nō q̄ iuramētū fa
cit de non debito debitū ut hic siaut siña ut·l·i·cū materia·C·de odi·
inde·q·l·ſi fideiusſor·ff·ſi·ff·man ¶ Et p̄mitte q̄ plures sūt species
iuramēti·naz quoddā est iuramētū cōuentionale quod ex simplici cō
uētione ptium p̄statur ut·l·i·et·l·iuſ iurandu; quod ex cuētione·ff·
de iurē iurſ· Aliud est iudiciale quod defert a pte pti in iudicio iudi
ce approbāte ut hic et·d·l·i·in fi· Est et ēcium iuramētum necessariu;
quod ptiz ad litis descisionē· et istud est explex·p̄mo q̄n̄ defert n
defectū p̄batiōis de quo in·d·admonēdi·2° q̄n̄ defert iuramētū
purgatiōis de quo in·l·p̄nti· C· de hijs q̄ ad ecc·ꝑtu·; ꝫ est qđ defer
tur ꝑpter litē examinādam de hoc loquit̄ titulus de iurē iurſ· Itez
ē et aliud iuramētū veritat̄ et aliud iuramētu; in litē đ q̄ in ti·ff·de i
litē iurā· Ista hñt̄ p̄ tex·et bar·in·l·i·q glo·in ſpica·ff·eo·de q̄bꝫ ibi
plē p̄ bar·q vide pluā alia iuām̄ta· Hic aūt de iuām̄to tm̄mō delato
a pte pti iudicē approbāte i iudicio q de hoc tm̄mō diceē· ¶ In gl·
postulāte i fi·dic Jo·fa·dic h° vez i iurāte ad sui vtilitatē ſ̄ ꝑdeſſ p̄
ti adūse ſi iuraret otra se ut·ff·ſ̄ int̄ro·ac·l·de etate·ff·q̄ interrogat̄

Item posset vno casu sibi ꝓdesse si diceret cōn se et etiā ꝓ se et aduſ
sarius mitteret ex cofessione qz tunc aduersarius habet accipere totū
cōn se sicut vult accipe pro se facit ꝓ co. b publia. in fi. ff. depositi cō
iuncta. b. si filius. ff. ad macedo. Tu dic qd tali iuramento q per oēs
cōfessioni omnīo statur cōn se sed an ꝓbet pro se etiaz si accepta fu
erit cofessio per aduſariū iudex existimabit vt dicit tex. in. d. b publia
in fi. nā inspiciet qualitatē scribentis et an verisimile pro se scripse
rit vel non q an potuerit dicta cōfessio ꝓ parte acceptari q pro pte nō
vt si est vno cextu seu ostructu verboz seu sexpecta vt no. cy. in xiij.
q. et ibi bal. in. l. i. C. de cōfess. et saly. et taph. et flo. et no. glo. cy. bar
bal. et saly. in. l. si quis. C. de except. et bal. in. l. i. C. vt q desunt aduo
ca. sup. et ibi saly. vbi dicūt cōn coēm practicā pro cūz ꝓducentiū in
strumētū qz ꝓtestant se ꝓducere in x tibo faciendo ꝓ se et non aliē
qz talis ꝓtestatio si ꝓductio acceptē per partē non releuat de quo
elegantē per bar. in. l. post legatū in pn. ff. de his qui vt indig. q bar
in. l. aurelius. ℣. idem q sūt. ff. de lib. lega. vbi singulariē distinguit
aut cōn cōfitentē est iuris ꝓsumptio vt qn occidit hominē qd est de
genere ꝓhibitoꝝ et dicat se fecisse ad sui defensionē tunc pro parte
potest acceptari talis cofessio et pro pte respui alias si non esset iurꝭ
ꝓsumptio cōn cofitentē tūc distingue aut est negatio ante posita vt
nego te mutuasse et si ꝓbareē dico me soluisse tunc talis cōfessio cōfi
tenti non nocet. qz aut in totū est acceptanda aut non ista est glo.
nō. in. d. b si quis et ibi doct. C. de except. si aūt dicta negatio non ꝓce
deret et tunc aut est vnico ℣bo ostructu q non potest scindi qz scinde
reē ipsa cōfessio alias secus. facit. l. q̄n q̄gīta. ff. de ꝓba. et qd nō. bar
in. l. vtiqz. ff. de except. et facit. l. i. C. de sicca. cōiuncta. l. si non cōuicij
C. de iniurꝭ. et. d. ℣. idem quesijt. et ad ꝓdicta vide bar. et Jo. de imo.
in. l. p. ff. de ℣bo. obli. et vide bal. in. l. exceptionē. C. de ꝓba. et bal. et
saly. et flo. in. l. neqz codicillū. C. de codicil. et saly. in. l. eū qui duas. C
de adulteꝭ. et ego dixi in tractatu meo malioz in ℣bo oparent inqui
sitū et ptim negant et ptim cōfitent circa pn. Jn glo. iurauerit in fi.
Nō qd pacta sunt iurare vel ꝑ deferentē fuisse iuramētū remissum.
Sed aduertas qd añqz iuramētū sit receptū pt differens indistincte
penitere et revocare delationē iuramēti vt. l. si quis iusiurandū. C. eo.
postqz vero iuramētū est acceptū non ē locus penitentie. sed si de frē

pmitteret habeꝛ ꝑ emisso ut .l. non erit .ℌ. si. ff. eo. posset tñ ex cā etiā
postꝙ iuramētum est acceptatū antꝙ iuratū fit reuocare delationē
ut si tēpore delationis iuramēti nō habebat probationes postea su
puenerūt ut .d. l. iuſ iurādū et ibi vide saly. ita dicit bar. in .d. l. non
erit .ℌ. si. ¶ In glo. debet ibi .ℌ. marcellus dic ꝙ iuramētuz delatū
ꝙ prestitū sup certo ctractu spetificato ꝙ ꝙ̄ in veritate nullus cō
tractus prius intercesserit tam̄ habeꝛ ac si ctractus fuisset vere ce
lebratus et agitur non directa actione ex eo ctractu cum in verita
te si intercesserit ꝫ agitur vtili actione ex illo cōtractu ex quo directa
nasceretꝛ. si vero ctractus fuisset celebratus ut .d. ℌ. marcellus et ta
men talis vtilis ex ctractu predicto ꝑsumpto non impedit ꝙn etiam
ex dicto iuramēto nascatur actio in factuz ut est casus et ibi bar. in
.d. l. si duo .ℌ. si quis iurauerit. Ex quibo nota ꝙ tale iuramētum iu
rando formiter ꝓmo fingit contractum ex quo oritur vtilis actio in
factum et si sententia sequatur orietꝛ etiā ex sentētia actio in factū
ut .l. actori. C. eodem. et sic isto casu iurans habebit tres actiones
facit tex. cum glo. in .l. nam et postea .ℌ. si. ff. de. iurē iurā. ¶ In eadez
glo. ibi .l. nā et postea. dic idem ibi no. glo. et bar. et idem etiam no
tat bar. in .d. ℌ. si quis iurauerit. et vltra actionē in factuz detur vti
lis rei vendicatio ut est tex. cum glo. in .l. sed si possessori .ℌ. si. ff. e.
¶ Adūtas tamē ꝙ licet regulariter etiam vtilis rei vendicatio detꝛ cō
tra quemlibet possessorem ut in .ℌ. i. et quod ibi no. et .ℌ. sed iste .ℌ.
eodem tamē hoc casu dicta vtilis nata propter iuramētum non datꝛ
nisi contra deferētem iuramētum ut .d. l. nam et postea in fi. et .d. l. ꝫ
si possessori in fi. cum .l. se. ¶ 2° aduertas quia ꝙ dixi dari vtilez rei
vendicationem est vtū quādo deferēs erat dominus secus si esset al
ter et tam̄ virtute sacrāti tradat naz causam̄ vsucapiendi conditio
et per consequēs publiciana ut .l. i. cum sequēti coniūcta .l. eum qui
in ꝓncipio. ff. de publi. ita debet itelligi glosa in dicta .l. sed si posses
sori in prīcipio que tātummodo datur contra deferētem iuramētum
ante rei traditionē ut res tradatur. Iste potest esse casus in .d. l. euz
qui in .ℌ. si petēti et quod ibi no. sed postꝙ tradidisti ꝙ tadā a posses
sione tunc aut iurauī rem meam esse ꝙ istud postea etiā ctra nouū
possessorem ꝓbo et habeo rei ven. si vero hoc probare non possum qz
tm̄ habuī titulū a te ex iuramēto ꝙ possessionē ꝑ tuā traditiōz ꝙ bonā fi
dē iusꝯ ꝓsūptiōe .l. ꝓpe. cū glo. C. ꝺ euic. agā ꝓtra quēcūqz publiciana

Idem si iurauit qp emi ab alio q sic habeā ius vsucapiendi ista ē glo nō in l sed si possessor in pn nam si fiat traditio ppter auctoritatē rei iudicate dat publitiana oñ quēlibet vt l pomp ? ff si iustus q ꝑ ibi per glo bar et doct ff de acq pos latius p eundē bar in l ex hoc iu re gentiū ff ō iusti et iure et late per cy bab et saly in l i C coia vt usq; iudi ¶ Eodem modo qñ ex iuramēto qs habet vim eādem vt l sed si possessori ff si cū glo et l i ff eo et l post rem ff de re iudi et ita debet intelligi rēsiduū glo hic ¶ In eaē glo quo casu exceptio tantūmō datur dic ꝯordat dicta l sed si possessori et dicas qp est tō qz quotꝫ alicui possidenti aliquid ēlapsaē vel ex iuramēto vt hic vel ex transactione vt l si p fundo C de transac vel ex sñia vt habeē in ff j de offi iudi in l pomp ff si iussus ff de acq poss nūqz possessori patur aliquis titulus vt d l si p fundo nec aliquod dominiū vt nō glo in l siue apō acta C de trāsac nec paē sibi actio eē publitiana vt l eum ff si petenti ff de publi de quo vide bar et doc omnes in dicta l si p fundo et in d l siue apud acta et nō bar in l eius rei ff de rei vin et nō glo bal et saly et doct in l pe et ibi flo C de vsuc p emp bar in l i ff eo ti q bar in l naturāliē ff mihil cōe ff d acq pos in ℣ p declaratione huius lec qē et saly in d l si possessori in pn quod ꝑpetuo tē mēti maxie qz ex laudis aliquid relapsaē possessori qz nullus titulus sibi patur ¶ Extra quero quid in iudicis sñia an de beat adhiberi ista distinctio sicut dixi in iuramento viz si in sñia cōti neatur qualiē res non ptinet ad petitorē nūquid postea si possessor ca dat a possessione habeat aliquā actionē ad illam rem cōñ tertiū pos sessorē dicas qp non vt s dixi qz iuramentū et sñia equipantur vt dcā l sed si possessori ff sed cū hereditate cū glo ¶ Et ideo sis cautus qñ aliquis a te possessore petit rem qs in fine tuarū exceptionū dicas qp res non ptinet ad petitorē sed ad te ita petas declarari et isto casu si ꝓbaretur de iure rei et sñia dcō modo ferre reē q caderet postea rē? a possessione haberet ex dicta sñia actioēz cōñ quēlibet ita dicit pau de castro in d l nam et postea ff si ¶ Quero qz lex sed si possessori loquiē quādo sentētia est lata pro reo qui iurauit rem suam esse q̄d ecōñ si lata est p actore iurante et reus rem tradidit et postea actor cecidit a possessione nūquid virtute illius sentētie pōt petere illam rem et videē qp non per d l sed si possessori in pn ℣ si vero amiserit

tatio qz ꝙ primū rēus tradidit rem cū paruit siñe statū fuit liberat? qz actor actionē habebat virtute iuramēti et siñe ut res sibi tradere tur ut .d.b.eum qui .ff. si pet̄i ergo satisfactū fuit sibi p traditionē rei ergo ōmis actio sua fuit sublata ut .s. q. mo. tol. ob. in prī. q sic vi det̄ ꝙ vtute obligatiōis dicte siñe querimi nō possit facit .l. in nume rationibo in fi. et ibi bar. ff. de solu. q bar. in .l. si heres. ff. ō ac. emp. et bar. q alij doc. in .l. fideiussor. ff. i. et no. pe. de ancha. i similī in cle. i. de vi. et ho. cle. Sed ostratiū determinat pau. de castro. in .d. ff. si. qz licet traditione rei sit liberatus ab actione in factū ex siña non tamē est liberatus ab officio iudicis qđ oportet actori post rem traditaz ut ip sū obseruet in sua possessione p quo tu allega. ff. ne vis fiat ei in .l. i. pn. et p totum et in .l. si quis missum in prī. ff. de dāp. īfec. et in .l. ait ptor. ff. deinde. ff. de no. op. nū. vī cū dicta possessio nō sit apud acto rē sed apud ipsū reū debet iudex ex suo officio facere ut ñ actori restī tuat̄ ꝓpter dēam pmam siñam. Nō ob .d.b. sed si possessori qz ibi loq tur qñ ille qui iurauit nichil ꝓbauit de iure suo q etiam nō pōt mitti ex aliqua traditione seuus in casu ntō ar. dē. l. si p fūdo. In eadē glo. in fi. Nota ꝑm dy. glo. plenissimē ō corpe iurīs tu etiaz addas ali am glo. in .d.b. sed si possessori in prī. Querūt ibi doc. et hic q̄re i actione reali daf̄ actio in factū etiaz si formā iurauerit seuus in ac tione psonali pōt rñderi ꝙ ex iuramēti ōlatiōe et susceptiōe oritur quēdā quasi ptractus q sic oriet̄ q̄dam obligatio tūc si i actiōe rea li ñ daret̄ actio in fcm̄ nō oriret̄ aliq̄ obligatio ut .s. eo. ff. i. et iō p tor introduxit ex dicto iuramēto actionē i fcm̄ et sic obligationē p sonalē quā nō fuit necesse īducere qñ iurat̄ formā in actiōe psōali iō qz petit ac° ex ptractu. Item in actiōe reali iō ñ abittit̄ illa distic tio qz semp ē vna cā. s. dniū iō semp ē cta et formis ut .l. q an eādez ff. actiones. ff. de except. rei iudi. Addas ꝙ tale iuramētū delatiz nō dī eē credulitatis ꝫ veritatis qz dz assertiue iurare eē se creditorē i p. ut est tex. glo. bar. et doc in .l. iusiurādū. et ad premias in prī. ff. e. q ecce dēt stari delato iuramēto iurare vel ꝙ ei dē remissū fuit qz habe tur ac si iurasset ut .d.b. nō erit .ff. si. nō aūt ex intervallo pōt iurare ut ibi nisi assumat in se iuramētum et acceptet in se delationē q pe tat dilationē quō deat iurare isto caū deferēs añꝙ iurē ñ pōt reuo care suā ōlationē ut ē ca° q ibi bar. in dē. l. iusiurādū q ad premias

Et ideo sis cautus qñ defertur iuramentū tibi q̄ non p̄etas terminū ad deliberandū vtrū velis iurare vel non sed illico acceptes ōlationē et offeras te patum iurare sed quo iurare debeas p̄etas dilationem vt ibi. Et p̄dicta p̄cedunt si iudex approbauerit delationē iuramēti et mandauerit iurari alias autē licitū esset ipsū excusare ar. l. generalit̄ ℔. C. de re. credit̄. et .iur. iur. ¶ Quero an iuramētū habeat exceptionē patam vt etiā sentētia. dic q̄ sic vt. l. post rem. ff. de re. iudi. et. l. nō erit. ℔. dato et. s. dixi. Et ideo esset optima cautela in instrūs in fine apponere; nec quia de p̄dēs ecclesie possit dubitari in futuꝝ ex nūc dēs p̄missoꝝ detulit dēo stipulatori iuramētū q̄ si iurauerit se debere ēi pere. p. q̄ ipse p̄missoꝝ stipulatori teneat̄ et ipso stipulatore iurāte q̄ postea tale instrēm eccl̄e de iure cōi mādaret̄ execution̄ et deberes sp apponē in tuis instrūs ita dicit bar. quē sequūt̄ omnes in. d. l. ij. in fi ff. eo. Sed ego dubito q̄ non inuenit auctoritas iudic̄ approbāt̄ dictā iuramēti delatoēz vt. d. l. fi quis iusiurandū. C. eo. nisi saluādo bar. addere res verbis suis q̄ notarius vt index cartalarius vt no. glo. et doct. in. l. rem non nouā. C. de iudi. approbet dictā delationē iuramenti et eius acceptionē qñ p̄ceptū approbatio et affirmatio dēi notarij rogati de dicto instrō iudicis ordinarij opabitur p̄inde ac si dictū instrumentū esset factū corā iudice in iuditio ita nō. bar. in. l. possessio. ℔. et si possessio. ff. de acq̄. poss. et nō bar. in. l. nō fatet̄ in fi. ff. de confes. et in. l. error. C. de iurid. et fac. ignor. Quas aūt vires vltra p̄dictas habeat iuramentū ōlatū videas glo. et bar. in. l. qui iurasse in fi. ff. eo. ¶ Et aduertas q̄ qñ iuramentū p̄statur in dubio donec aliud probet̄ p̄sumit̄ p restitū p̄ut delatū fuit vt. l. tutor et ibi nō. ff eo. In glo. actionū in fi. ¶ Nō q̄ ex iuramento oritur obligatio et actio vt hic et etiā exceptio vt. d. l. nam et postea. ℔. i. ¶ Sed cōi h° oppo. q̄ de iure ciuili ex iuramento non oritur actio vt. l. fi quis p eo. in p̄n. ff. de fideiusso. patet quia fideiusse non accedit et sic nō oritur etiā naturalis obligatio. sed vīde sēm bar. ibi faciendo tres casꝰ Quoddā est iuramētū delatoriū q̄ litē decisoriū q̄ tūc parit actionez vt hic quoddā est iuramentū introductoriū per quod vellet vnā obligationē de nouo inducere quā cōstat nūq̄ fuisse et tale iurame tū non est modus inducēde obligationis de nouo vt. d. l. fi. q̄s pro eo. Quoddā est iuramentū cōfirmatoriū cōtractus inualidi et tunc nō

ex iuramto sed ex ꝺtractu quasi cum iuramto cohꝫat cꝛiꝫ actio ut l
auc. sactam̃ta et qꝺ ibi glo. C. si ad̃u. ven. ita dicit bar. in. ꝺ. l. si quis
p eo in pn. ange. vero et doc. in. l. i. C. eo. addũt q ex iuramẽto iudi
ciali oritur actio ut hic qñ est wlũtarie delatũ a pte pti qꝛ oritur ex
quasi ꝺtractu delationis et acceptatiõis iuramẽti. secus si fit necessa
rium in ꝺfectũ pbationis ut no. glo. singu. in. ℔ pterea. j. eo. In
glo. illꝺ queꝛiꝫ ibi. l. admonẽdi. Nota sm bal. in. l. ij. C. eo. q aliqñ
piurus ciuiliꝫ punic ut. l. si quis deferẽte. ff. de dolo. aliqñ punic pe
na infamie ut. l. si quis maior. C. de. trãsac. aliqñ punic pena remotio
nis a dignitate et testimonio ut. l. quotꝫ. C. ꝺ dignita. li. xij. aliqñ pe
na exilij ut. l. ꝺ piurio. ff. de cri. stelk. aliqñ ictu fustiũ ut. l. si duo pa
troni. ℔. fi. ff. eo. aliqñ pena capitꝫ ut in auc. ut ñ luxu. ꝺtra. natu. ℔.
i. et. ij. aliqñ pena motu pncipis ratione ꝺcepte religionis ut. l. i. C. ꝺ
sum. tri. licet ibi ꝓprie non sit piurus. aliqñ pena de falcariis ut. l. i.
℔. i. ff. de falca. aliqñ pena falsi ut. l. i. ℔. i. et ibi glo. q bar. ff. de fal.
Tu autẽ per modum doctrine an et qñ piurus in foro seculari debe
at puniri distingue sm saly. i. ꝺ. l. ij. aut iurauit p sacramẽta ꝓhibi
ta ut per viscera et capillos dei. aut p sacramẽta pmissa. pmo casu a
hẽẽ ex ꝺsuetudie q tũc siue vꝫ siue flm̃ iuauerit vltio supplicio pui
tur qꝛ in ꝺtẽtu nrẽ fidei iurasse creꝺiꝫ ut. ꝺ. auc. ut ñ luxu. ꝺtra. na. ℔.
i. et. ij. sinaũt ñ habẽ ex ꝺsuetudie nõ sic atroci ꝺẽt puniri. Et abbas
sm cy. et vltramõ. in. ꝺ. l. ij. q binus aut trin? act? ꝺsuetudiẽ ñ
iducit qꝺ plꝫ ibi saly. qꝛ ex lubrico lingue hoc ꝺsistit q iõ ẽ ponẽꝺ? ad
cathenã l' aliꝫ arbitrio iudicꝭ puiendꝰ. aut iurat p sacramẽta licita
q tũc aut iurat vꝫ et ñ puiꝫ aut flm̃ et sic deierat et tũc aut q̃riꝫ in
teste aut i pncipali psoã. pmo casu aut i cãz publici q capitaliter iudicij
et tũc silitudie supplicij castigabiꝫ ut. l. i. ℔. i. et ibi bar. ff. de ficta.
Aut in alia causa ciuili vel criminali et tunc pena falsi tenetur ut. l.
pma. ℔. pmo et ibi glo. et bar. ff. de fal. et. l. luciꝰ et ibi bal. ff. de infa.
2° casu quãꝺo queritur de psona pncipali ad quam negocium spec
tat et tunc aut quodam calore itacũdie iurat in iudicio falsum et so
lum deum habet vltorem ut. l. quod calore. ff. de regu. iurꝭ. et in. l. i. si
quis impa. maledixerit ita posset intelligi glosa hic. aut ex deliberatiõe
iurauit et tunc aut q̃ritur de pena retractationis iuramti et dic ut
l. i. C. eo. aut de alia pena q tunc aut iurauit per deum pte deferens

et ſolū ꝺrum habeꝛe vltoꝛē vt ꝺ. l. ij. aut ꝓꝛ ꝓncipem q̄ puniꝛ ſcōm ꝺ
l. ſi duo pcōmi. ℌ. ſi. Aut fuit aliud iuramenti q̄ litis deciſiuū et ſic
expꝛeſſa iuꝺiciū et tunc aut peꝛiurat ex cauſa legibꝫ inſeꝛta et tunc nō
puniꝛ vt. l. non dubiū in fi. C. ꝺe legi. et. l. fi. ff. qui ſatiſꝺa. cog. aut
non ex tali cauſa q̄ tunc aut iurat tale quiꝺ quoꝺ non inteſt alteriꝰ
vt non cōmedere carnes. et tunc ꝺeū habet vltoꝛē vt ꝺ. l. ij. cōiuncta
glo. et ꝺcā. l. lutius cōiuncta glo. aut iurat tale quiꝺ quoꝺ alteꝛius
nteꝛeſt et tunc aut iurat ꝺe pteꝛito vel preſenti in alteꝛius ꝺeceptio
nem q̄ tunc puniꝛ crimine ſtellionatus vt ꝺcā. l. ꝺ. piuꝛio. aut iurat
ꝺe futuꝛo q̄ tunc aut ſup ꝺebito efficaci. et puniꝛ ſcōm formā. l. ſi q̄s
maioꝛ. C. ꝺe tranſac. aut efficax ꝺebitū non eꝛat et tunc vt ꝺicit pet.
et cp. non puniꝛ vt. l. iuriſ gentiū. ℌ. generaliꝛ et ibi gl. et bar. ff. ꝺe
pac. ita ꝺixit in effectū ſali. ī ꝺ. l. ij. Vnū aꝺꝺas q̄ vbi. ſ. ꝺixi quē pu
niri ꝺ piuꝛio ꝺic etiā ſemp ibi notaꝛi in famia vt ꝺcā. l. lutius. et ibi
bal. et. ꝺ. l. ſi q̄s maioꝛ q̄ ibi ꝺoc. et ſic repelliꝛ a teſtimonio q̄ quelibꝫ
ꝺigmitate vt ꝺcā. l. quotq̄. ita ꝺicūt notāteꝛ ꝺoct. in ꝺcā. l. ij. Aꝺꝺas
etiā ſcōm ang. in ꝺcā. l. ij. q̄ iſta non vnꝺicāt ſibi locū niſi in iuramē
to ꝺelato a pte ſecus ſi peꝛ iuꝺicē quia tunc ipm haberet vltoꝛē vt. ꝺ
l. ſi duo patꝛoni. ℌ. ſi. ac etiā p̄ꝺicta non vnꝺicāt ſibi locū in caſibꝫ
in quibꝫ iuramētū iuꝺiciale vel neceſſariū retractaꝛ ꝺe quibꝫ caſibꝫ
habeꝛ in. l. i. C. eo. tunc ſicut ꝺe piuꝛio etiā iuꝺiciali poteſt queri ciui
liteꝛ et criminaliꝛ ad pene impoſitionē facit. l. fi. ff. ꝺe pua. ꝺelic. et
ꝺ. l. fi. ꝺiuncta. l. ꝺ piuꝛio. ff. ꝺe in liē iurā. In ea. glo. ibi. l. manifeſ
ſte tu ꝺic ſcōm bar. ibi q̄ non eſt ꝺcīa inteꝛ ius antiquū et nouū in
hoc licet magis ꝺeclaratū q̄ olim. Nam ꝺelationē iuramenti factā
a pꝛte poteſt aꝺuerſarius licite recuſare. ſeꝺ ſi iuꝺex ꝺelationē q̄ pba
uerit q̄ peꝛpeꝛit pꝛta cui ꝺelatū eſt q̄ iuꝛet ſi ꝺecauſat ſine cauſa pote
rit eum tanq̄ cōfeſſum cōꝺempnare vt ꝺcā. l. generaliꝛ. ℌ. i. nam ibi
ꝺe iure antiquo nichil corrigiꝛ ſeꝺ ꝺeclaratē. Et que ſint iuſte cauſe
ꝺecauſationis ꝺelationis iuramenti nō bar. in ꝺicta. l. manifeſte. inteꝛ
quas nō. potiſſime qñ emptoꝛ cōuenit et eiꝺem ꝺeferē iuramentum
quia pōt recuſare ne pꝺat actionē ꝺe euictione cōñ auctoꝛē ſuū q̄ p
petuo tene menti quia iſto caſu uiꝺi. in p̄ctica et caſus quibꝫ quis nō
aſtringiꝛ ad obſeꝛuantiā iuramēti vide notabiliꝛ peꝛ bal. in. l. fi. C. ꝺ
non. nu. pꝛ. et ibi ſaly. In ea. glo. ibi q̄ in cōnibꝫ ꝺic ſimiꝛ huic

glo. est gl. in. l. i. C. eo. q ibi doct. in hoc tñ cāue quia l; falsū iuret tñ p veritatē accipiē nec vltra queriē vt hic nisi in dās casibo vt. d. l. et ij. C. eo. dic tñ vt. §. dixi. ¶ In ea. glo. in fi. dic hāc vltimaz omēs doct. approbāt hic et in dcā. l. i. ¶ Forma aūt libelli in actione in factū que oriē ex iuramēto informiē pstito est talis vz. dico coñ titiū q cū litigarē corā tali iudice cū eo q ab eo peterē decē que dicebā michi deberi et dcūs titius michi detulerit iuramētū vt iurarē si dcā. p. erant michi debita nec ne iudice dictā delatioēz iuramenti approbante ac mandante michi q iurare deberē q qualiē ego statim suscepi dictaz delationē iuramenti et iurauī per deū imortalē dicta. p. michi p dcīo titiū ōberi quare cū dās titius dcā. p. michi pstare deneget peto ipm per vos odempnari michi ad dicta decē danda et soluenda ꝛc. ¶ Si ¶o fuerit formiē iuratū sic forma libellū. dico q cū litigarē cū titio corā tali iudice et ab eo peterē. p. que dicebā me sibi mutuasse michi detulit iuramētū in iuditio et corā dco iudice approbāte dcām delatio onē ac mandāte ñ vt iurare deberē q statī suscepi delatioēz q iurauī pdcā. p. ñ deberi p titiū ex dcā causa mutui q̄re peto p vos eū ñ odēp nari ad dādū q soluēdū dcā. p. ꝛc. et pdcā i actōe psonali. in tali ¶o libellus sic formabiē. dico coñ titiū q cū ipse possideret ẽm meā quā ego petij rei vendicatione tanq̄ dñs in iuditio detulit michi iuramē tum coram iudice approbante ac mandante michi vt iurare deberē statim suscepi delationem iuramenti. et scōm q detulit iurauī rem meam esse vel ad me spectare iure dominij quā rem de presenti dās titius possidet quare peto michi quasi domino rem pdictā restitui per dictū titiū et ipsū ad pdcā odēpnari. ¶ Non ens dicas in dco libello q restituatur tibi dño q̄ ↄtor non dat directum dominiū sed vtile ut §. de bo. pos. §. quos aūt q in §. sed iste §. eo. ¶ Si vero velis intēture publicianam sic dicas. ¶ Dico otra titium q possidet talem rem quā ego petij a scyo in iuditio quasi meam et ipo instante et deferēte q iuratem per deum dictam rem meam esse iudice approbante talē de lationem ac mādante me debere iurare statim suscepi dictaz delatio nem et iurauī scōm quod michi detulit meam esse et ob hoc fuit ñ tradita possessio dicte rei quam titius nūc detinet. quare peto michi dictam rem restitui ꝛc.

Penales quoqz ¶ Qui edictū in albo ptorio positum corruperit vl qui vcat patrem vl prōnum in ius fine vmia et eximens dolo

aliquē wcatū in ius vel dolo eximi faciens teneē actē prētoria ḥ d
Et ꝓmo ponit dcīm vnū geneāle scdo ponit tria exempla ba ibi w
luti ¶ Nota ꝙ sicut ius ciuile posuit actiōes ciuiles penales ita ecē
pretor imitans dictū ius vt hic ¶ Nota ꝙ licet nemini corrumpe
edictū in albo ꝓpositū et hic facit si quis ēmouerit vel deturpauerit ꝑ
lacerauerit cedulas appositas et affixas in valuis palacij vel eccles
atū vel alio loco publico ꝙ debet puniri vt hic de quo ff latius dicā
Et idem si corruperit libros vel aliquā scripturā ēpositam in cameta
actoꝝ cōis bōf vel si quis deleuerit ymagines aliquoꝝ qui sunt de
picti ob ꝓpetuā īmīam vt sunt ꝓbitores vel similes vt nō doct im
l si quis id quod ff de iurc om iudi ¶ No ꝙ creditur scripturis
que sunt scripte vel sculpte in parietibꝫ vel in lapidibꝫ de quo tam
vl de glo in l quidā in testō ff de condi et de et pre bar in bi in ꝓn
ff de ꝓm de tab et vide tex gl bar et bal in l monumtoꝝ C de relig
de quo ego dixi ff de testa credi in ḡ michi autē dic vt ibi ¶ Nota
ꝙ filio vel liberto non est licitū wcare supiorē suū in ius sine vnia pe
tita et obtenta a pretore alī punīē vt l pe in fi ff de in iusuo ¶ Nota
ꝙ non sufficit petere vnīā nisi impetreē vt hic et in simli in c si re
ligiosus de elec in vi et si iudex non cōcedit quādo esset causa occē
di habet regressum ad superiorem ar notatoꝝ per gl in d c si religiosꝰ
in ꝓbo obtenta ¶ Nota ꝙ mandans omitti malefitiū puniē sicut
cōmittens ¶ Nota ꝙ non sufficit eximere vel mandare eximi vt in
cidat in hanc penam sed etiā requiriē dolus ita ꝙ dolo factum sit
Et ꝓmitte scdm dy hic ꝙ alia est actio pscutoria et alia penalis
pscutoria est quādo actori res abest et reo adest penalis quādo mihi
actori non abest nec reo adest vt in scdo exemplo huius lī ¶ Et ad
uertas ꝙ tripliciē ꝓsideraē actio penalis nam aliquādo dicīē solum
ex parte actoris penalis actio pscutoria ꝓbo ex pte rei aliquādo pte
scutoria ex pte actoris penalis ꝓbo ex pte rei aliqñ penalis quo ad
vtrūq; de ꝓmo pone exemplū si aliquis aliquid tibi dederit vt mihi
negotiū faceres nam mihi non aliquid abest et tibi adest simplū vt
bi et pre totū ff de calump De scdo pone exemplū de l acqui vt si
interfeciſti michi seruū nam michi abest q tibi non adest vt l item
mella ḡ si plures et l inde neratius in ḡ i ff ad acquil De tertio
videlicꝫ de penali ex vtraq; parte pone exemplū in scdo casu istius ḡ

In gl·penalis ibi·l·in honoz·ariis dic vt ibi p gl·et bar·Caue tñ tibi
qz ibi gl·loquit ō penalibo ꝓtorijs siaut in ciuilibo penalibo·qz ille lz
sūt penales nō finiūt vno āno ymo sūt ꝓpetue vt·j·ō ppe·q tēp·ac·
in ꝓn· In ea gl·l·si de intēptatioē· dic tñ ꝑm quedā rei pſecutorie
odioſe actiones vt agere de dolo q ad·rē vt·l·i·ff·ait ꝓtor cōiucta·l·
non dāt·ff·ō dolo· In ea gl·in fi·dic hoc ꝓcedit vbi eſt penalis ab
vtraq; pte vt·d·l·i·et vbi ōſcendit ex delicto vt·l· itē mella·ff·ſi plu
res·et ibi p gl·et·d·flo·ff·ad·l·acquí·alias aūt ſi eſz penalis ex vna
pte vel accuſatio deſcenderet ex quaſi maleſitio et coīcato ofilio ōlim
quūt quo caſu vno ouento et exacto alij ſunt liberati vt eſt nō·caſus
in·l·ſemp·ff·ſi in ſepulcro et ibi late bar·quē oio videas·ff·qō uī·ā
clam· ꝑm vero non coīcato ofilio plures delinquūt et tunc ſi cōcur
rūt in idem tempus et vnius cōuentio liberat alios vt hic p dy·et p
bar·in·d·l·ſi quis id quod ſed tu dic qz ymo ſcōm bar·in·d·ff·ſi in
ſepulcro tunc liberat ſoluta pena et non aliē vt·l·i·ff·ſi·cū·ll·ſeq·ff·
de his qui deie·vel effu·et ibi flo·et non añ liberāt et iſtud eſt ꝟius
ar·l·iij·ff·i·ff·de duo·reis ciūcta·l· abſentē·ff·de penis· ꝓi ꝟo ōlim
quūt diuerſo tpe cū ſint delicta penitus ſepata q̄uis vnus ſit exac
tus non liberat aliū ꝓbat in·d·ff·ſi in ſepulcro·q̄a pena dāt tenē ſep
atū vnūqnēqz ſuoz auctoz vt·l·ſcimus·C·ō penis· In gl·albo·in fi
dic qz hec gl·ſentit qz in q̄libz albo ciuiſcūqz oditiois fuerit hēt loci
pena q̄ngentoz aureoꝝ· ꝓz pe·et ja·b wlūt qz tñmō hēat locū in
albo ppetui edicti ſeus in tpali vtputa in citatioē aliqui? ꝓ q̄ fāt tex
in·d·l·ſi q̄s id qō ibi ppetue ac· itē pene ſunt ſtringēde q molliende
vt·l·pſes·ff·de penis·vñ cū·d·l·ſi quis id quod loquit ſolūmō in ge
nerali edcō nō extendet ad alios caſus generales qz eſt odioſū et pe
nale vt·l·cū quida·ff·de lib·et poſtu· Ex q̄ inferūt qz in cortūpte al
bū tpale hēt locū pena arbitraria cū nō ſit a iure ſtatuta· et iſtud ſe
quit bar·in·d·l·ſi q̄s id qō licet gl·ibi ſentiēs hoc dicat qz iſto caſu
pumit ex ſūia legis licet nō ex ꝟbis vt·l·legū obuenie·ff·verbū ex
legibo·ff·de ꝟb·ſig·p opi·tñ doct·facit·l·i·et per totū·ff·de cri·ſtello·
Ex illa tam gl·nō ꝑm bal· ibi ecā qz in crimialibo ꝓdit de ſimilibo
ad ſimilia vbi non eſt in ꝟbis legis exꝑſſum·ſed obmiſſum facit·l·ſi
q̄s ꝟuo·cū ibi nō p gl·et doc·C·de furt·p quo facit regula·l·non pīt
ff·de legi·et qō nō gl·et doct·in·l·quid ergo·ff·pena q̄uoz·ff·de iniu·

Ego aūt in hac materia sic dicerē·aut est edictū ppetuū q ppetui ef
fectus vt scriptura archiui publici facta ad ppetuā rei memoriā· vel
pictura in pariete alicuius pditoris ad ipius ppetuā in famiā q tūc
habent locū verba et mens edicti dcē·l·si quis id qđ aut est edictū
tempalis effectus vt citationes facte q·j·mensem opareat vel alio
tempe citius et tunc si remoueanē interi vt cotidie fit vel lacerenē·j
tempus citatoriū tunc verba edicti non habent locū sed mens q tunc
puniē iste dicta pena q̄ngentoz aureoū scōm glo·pdictā q est eadē
tatio et hoc verius credo sed scōm doc·non dicta pena determinata·sed
extra ordinē arbitrio iudicis vt·l·i·ff·de cri·stellio·aut lacerauerē vel
remouerē post dictū tempus in citatione appositū et tunc cū finitus
fuerit effectus dcī edicti et nullius interfit videre q̄ isto casu lacerās
vel remouēs in nullā penā incurrat cū talis laceratio nulli fit nociua
nec etiā fit in vereūdiā ptoris igiē non puniēda ar·tex·et glo·nō
in·l·damus·et ibi bar·et doc·C·ō fal·nisi illa cedula posset aliquo re
spectu esse vtilis vel ipi pretori ad pbandū q̄ citauerit forte q̄ non
habeat aliud originale dcē citationis vel pris aduerse interest q̄ tunc
puniē ar·nō·singulariē per bar·in·l·ij·ℌ·si pluta·ff· quēad·te·api·
vbi oīo videas q̄ qñ testm̄ de volūtate testantis est cancellatū nō pt
notarius dilanire ymo pterentibo dare copiā put cancellatū est pro
hoc etiā est tex·nō·in·l·q̄ tabulas in pn·ff·ō furtq̄· Si quis aūt nō
edcā posita in loco publico sed scripturas alienas vel lras alicui trās
missas amouerit vel occultauerit vel lacerauerit vel igne obusserit l
bullas plūbeas de lris papē vel sigillū aliud apprehensū amouerit l
legerit vt cotidie fit inter scholares an teneaē dicta pena· Dic p°
q̄ teneē furti ad duplū ad interesse si dolo fecerit vt·d·l·qui tabulas
et etiā teneē pena falsi si dcas lras aperuerit et legerit aduersario
illius cuius erant lrē al' si simpliciē legerit q reddiderit teneē extra
ordinē vt nō bar·in·l·qui testm̄·ff·de fal· In alijs aūt casibo·s·dcis
oīo pena falsi teneē siue sit scriptura publica vel priuata vt est tex·et
ibi bar·in·l·paulus·al' instroz·ℌ·i·ff·de fal· Et idem quādo pāit vel
aduocatus ostendit iura cliētuli aduersario vel depositarius ostende
rit iura deponētis eius aduersario vt est tex· et ibi bar·in·l·i·ℌ·qui
in tōmibo et·ℌ·se·ff·de fal· In glo·corrupisti ibi q̄uis nō corrupisti
dic idē si corruperit añoz apponereē vel impediuit apponi vt dicta·l·

si quis id q3 qz salt̃ ex mãte legis vt ibi tenet q3 nõ coñ impedien
tes apponi aliquã cedulã citatoriã in hostio citati qz ect iste habet ꝑ
citato vt ẽ tex. et ibi bar. in l. i. ff. ariſto. ff. q3 ui aut clã. In ea
gl. ibi siue p se siue per aliũ ꝛc. Predicta intelligas Ba qñ dolo facta
sunt sinaũt sine dolo ñ hz locũ dicta pena vt. d. l. ſi quis id q3. puta
ſi p inaduertẽtiã rusticitatẽ vel simplicitatẽ vel casu vel mandato iu
dicis amouerit vel deleuerit vt ibi. Ex quo etiã sequit q3 equit̃ re
tus dolus cũ m. l. sit facta expreſſa mẽtio doli et ideo quelibet igno
rãtia ect iniusta vt puta iurſ. q̃ nõ dicit esse ꝓbabil vt. l. quid ergo
ff. notant cũ ibi nõ. ff. d infa. excusaret eũ vt no. ang. in. d. l. ſi quis
id q3 ꝓ quo tu dic q3 est tex. in. l. i. git̃ in. ff. i. ff. d lib. cau. et in. l. i. in
fi. ff. de ambigeis. ſed est gl. nõ. in. l. plagi la. ij. C. de plagis. et nota
bar. in. l. iuste. in fi. et ibi doct. ff. de acq̃. poſſ. et bar. in. l. i. ff. ſi q̃s
test. lib. esse iuſ. fue. et bar. in. l. pe. ff. de adul. sinaũt lex nõ requirẽt
dolũ vez tũc sufficẽt ꝓſumpt9 qui equipat̃ late culpa. facit. l. q3 ner
ua. et ibi late bar. ff. de poſiti tunc ignorãtia iurſ. an ipſũ excusaret
dicas q3 non maxime ſi esset ignorantia iurſ. nãlis vt. l. venia cũ ibi
nõt. C. de i. ius vo. et hoc voluit Ja. de are. in. l. regula. ff. d iurſ. q fac
ig. Aduertas tamẽ q3 in isto casu quo lex vel statutũ requirat dolũ
vtũ et tunc ſi per ignorantiã iuris vel facti peccauerit etiã iniuſta
licet non teneat̃ pena a dcã. l. inducta vt in casu nostro q̃nquaginta
aureorũ vel in homicidio d sictariis tamẽ ommino ex ordinẽ arbitrio
iudicis ꝓpter dictũ delictũ puniri debet qz debuit cautius agere q3 cõ
ſulere peritiores ar. l. bonorũ et ibi bart. ff. de bo. poſſ. et. l. ij. ff. hec ac
tio. ff. ui bo. rap. et. ff. ui bo. rap. ff. ij. Ita ſingulariter dixit bar. in dicta
l. pe. ff. de adul. in in dicta. l. iuste in fin. et m. d. l. i. ff. i. et in. l. genero.
ff. de infa. et nõ bal. in. l. i. C. de pœnis. et bal. et Joã. de Imo. in. l. huiſ
modi. ff. ſi ita aut de le. l. et ſali. in. l. eum qui duas. C. d adul. et facit
quod nõ. bar. in. l. i. ff. de legi. et vide oio plene p ſaly. in. l. ſenatus.
C. de his q̃ ſibi aſcribi q3 no. In ea. gl. ibi ambo tenẽt nõ q3 man
dans et mãdatarius pari pena puniũt̃ de quo in. l. nõ eo min9 et ibi
Cy. bal. et ſali. late. C. de accu. et bar. i l. ñ ſolũ. ff. ſi ex mãdato. ff. d
iniurſ. An a mãdans dicat̃ ꝓpe feciſſe q corrupiſſe edcm̃ l. p fictionẽ
et ſic intẽp tatiue et p oñs q̃rit̃ an teneat̃ pena ſtatuti municipal nec
ne nõ bar. in. l. ꝫ ſi vm9. ff. ſi hu9. ff. de iniurſ. vbi ſingulariter loq̃t̃ de
q̃ reo late dixi in tractatu maleficiorũ in gl. in Ba. ſemꝑ miũ mãdatorẽ

In ea·glo·ibi nec vnus liberat aliū dic ꝑ quo etiā est casus i·l·si pluriū seruus·ff·de noxa·et no·bar·in·l·i·in fi·p̄n·ff·si fa·fur·fe·di· et est tex·in·l·item mella·§·sed si plures·ff·ad·l·acquil·et ibi glo·et Flo·et dic per·glo·in·d·l·si quis id quod·et prędā pœdunt in male ficijs sed in quasi malefitio tunc vnius satisfactio pene alios liberat vt·l·ex maleficijs·§·pe·et ibi bar·ff·de ac·et ob·et est vō vt ibi w luit bar·qz agit ibi ad int̄esse· Item p̄dicta pœdunt nisi plures delinquer̄et non vt singuli sed vt vnū corpus vt vniuersitas scholariū vel plures vt officiales in offitio quia pena soluta ab vno ceteros li berat vt l·si multi et ibi bar·et doct·ff·ō publi·et no·bar·in dicta·l· si quis id quod in fi·adde tam̄ que·s·dixi· In ea·glo·ibi et ē in q̄n quaginta aureos·dic qm̄ aut̄ ista est actio popularis vt·d·l·si quis id quod· Quero igit cui p̄dicta pena simplicit imposita popular̄ et pecuniaria applicet dicit bar·in·l·agaria·ff·ō t̄min·mo·qnqz lex siue statutū penam̄ imponēs inducit actioēz·qnqz introducit accusa tionē·qnqz simplicit loquit· Primo casu regula est ꝙ applicet pti vt·l·si cui·ff·de ℞·sig·et hic et·d·l·si quis id quod·et ibi glo·et bar· fallit si alter in·l·exp̄mat vt·l·fi·ff·de litig·et·l·lege cornelia in fi·ff ad fille· Qnqz inducat accusatioēz et tūc applicat fisco vt·l·mlctaz C·de mō mul·et·p·coll·que sunt ẽgalia·c·i· Qnqz lex simpliciter lo quit vtputa iuditiū dabo vel sub pena q̄ngentoz aureoz et tunc in dubio videt introducere accusatioēz ꝙ penā fisco applicandā vt·l·iu demus·§·his iudicabo cū ibi nō ꝓ gl·et doct·C·ō sa·san·eccl· Ex his sequit ꝙ in casu nostri·§·pena applicabit fisco·sed glo·et bar·in·d· l·si quis id qō tenent ctrariū ang·℞o in·d·l·si quis id qō·dicit isto vltimo casu qnqz statutū imponit penā ꝙ int̄esse iniuriā passi et tunc applicabit pti vt·l·pe· et ibi doct·C·de legatt·adde·l·post legatū·§· amittit et ibi bar·ff·de his vt qui indig· qnqz ꝓpter publicā offen sam vt in casu huius·§·et tunc verū nō dicit bar·ex quo ang·ibi re fert et dicit se asoluisse quod pena que imponit fraudanti gabellam ptinet ad fiscū qz fiscus offendit non ad emptorē ipsaz gabellaz et ita tenet cy·vt ipse refert ꝓ·l·creditor·ff·de actt·emp·in p̄n·credo ꝙ hit ctrariū p·d·l· creditor·vnde forsan dictū ang·est corruptū vitio scriptoris q dicit etiā ꝙ est casus cōis istam determinationē in·l·si q̄s C·de rect·et ꝑmiss· Nec huic determinationi p̄ncipali ob·dcō·§·his

iudicibꝫ·quia licet ibi ecclesia offendat̃ ·tam̃ quia loquitur in pena
publicationis bonorũ quo casu in dubio applicabitur fisco·ar·bi·et·ij·
C·de bonoꝫ vacan·libro·x·secus si pena imponatur sub nomine quã
ticatis· ¶ Nec etiã ob·dicta·l·fina·ff·de litigioſ·quia quãdoqꝫ·l·im
ponit pœnam pœr nomina ẽſpectiua vt duplũ triplum q similia·quã
doqꝫ pœr nomina ſimplicia·p̃mo casu loquitur cõtractũ et non poteſt
eſſe quin in duplo inſit ſimplũ in dubio vt eſt casus in·l·hoc edicto
in·ℌ·i·ff·de public· Et ideo cum ſimplũ veniat applicãdum parti in
dubio etiã aliud ſimplũ quod eſt pena ſimiliter parti applicabit vt
ſic de ipſa pena dupli intelligatur et vniformiter diſpoſitum arg·l·
hoc iure·ff·de vulga·et pupil· ¶ Secũdo casu procedat dictuꝫ bar·
ita dicit Joan·de ymo·in ℌ ica·ff·de publi·iudi·que omnia no· Et
adde quod nõ·ſaly·in·l·qui ſepulchra·C·de ſepul·uio·et qꝫ nõ·bar·
Raph·Jo·de ymo·in·l·uiro·atqꝫ vxore·ff·ſo·ma· ¶ Libellus autẽ cõ
tra eũ qui corrupit albũ ſic format̃ ·Ego titius ppꝫaris q tanqꝫ vn?
de populo boñ·accuſo titiũ cũ pœr poteſtatẽ bononie eſſꝫ ſcriptũ vel ap
poſitũ albũ vel tale edictũ talis cõtinẽtie ad parietẽ palacij ſue reſi
dentie quo in effectu cauebatur q nullus iret de nocte ſub pena dece
tñ dictus ticius doloſe dictũ edictũ ſubſtulit vel dictũ albũ vel edictũ
corrupit quaꝫ peto ipm̃ odempnari in q̃nquaginta aureis ſm formã
iuris vel dicas quaꝫ peto ipſũ puniri q odẽpnari in q̃nquaginta aureis
is dandis q ſoluendis michi cũ mea interſit in pticulari vel etiam in
populari dictũ edictũ non fuiſſe corruptum·finautẽ pena eſſet appli
canda fiſco debes ſic cõcludere quare peto eũ puniri ſcõm formam iu
ris cẽ· Et iſtud ſufficit·vel dicere quare peto ipſũ cõdempnari q puni
ri ad dandam et ſoluendũ talem pœnam fiſco· ¶ Vnũ tñ tene mẽti
et nunq̃ ẽxeat mentem tuam· q quando aut ex forma iuris aut ex
forma ſtatutoꝫ aliqua pena debeat parturi inter fiſcum et priuatum
vt accuſatorem vel denũciatoreꝫ vel alium paſſum dampnũ debes in
concluſione libelli ſic dicere·quare peto eum cõdempnari in dicta pe
na danda q ſoluenda camerario comunis bonoñ·pena poſtea diuidẽ
da et partienda ſecũdum formam talis ſtatuti·et ſic datio q condẽ
pnatio dicte pene debet fieri in ſolidum dicto camerario comunis·et
poſtea camerarius comunis debet dare partem accuſatori· ita diſpo

ita dixit singulariē bart. per illū textū in l. senatus. ℔. senatus. ff. de iure fis. et in l. i. C. de ven. rerū fiscū pua. comuniū li. p. et hoc etiā wluit saly. in l. iij. C. ad l. fal. m ℣. vlterius ab extra qē. ¶ In gl. in eū ibi patre supple et matri etiā meretrici vt l. quicq. ℔. fi. cū l. se. ff. ō in ius wcan An aūt opetat hoc edictū in patre natuāli wcato in ius sine venia. dic scōm guil. et refert bal. in l. parentes eo. ti. q in puīs omīb ordinatis a natura vel quasi vt est ius alendi ius honorandi parētes qō quasi pcedit a nā vt l. honorandi. ff. de obsequijs et l. ij. C. de in ius wcan. tali casu appellatio parentū et filioz trahiē etiā ad naturales tantū nisi fuerit expressum aliē in l. fāt. l. libertinū cō iuncta ℟ca et qō ibi cy. et doct. C. do interdic. ma. et per osequens isto casu pater naturalis oprehendē dicta. l. nec wcari poterit sine venia. ¶ Tu dic q ō hoc est casus in dicta. l. parentes oiuncta glo. et etiā expresse wluit hic gl. in ℣. vel parentē. quod intelligas vez dū modo nō sit natus ex incestuoso coitu vt est glo. singularis quā om nes sequūē in l. q mar. ff. eo. et isē intelligas in quolibz dmpnabili coitu qui posset criminaliē accusari vt in ℔. aduersus. et ibi plene p gl. s. de nup. ita dicit Ang. et Jo. de ymo. m. l. ex facto. ℔. i. ff. ad treb. et generaliē nulla psona que sit oprehensa in verbis edicti pretoris non dico de iure ciuili non pōt sine venia wcari in ius vt est tex. cuz glo. nōbilis in l. generaliē. ff. eo ¶ Ex quo inferē q ille qui leuauit aliū de sacro fonte cū habeat loco patris spiritual vt m ti. de ogna. spi. q non potest sine venia wcari ita nō ang. in l. adoptiuū in pn. q guil. et ang. in d. l. generaliē. ff. eo. Idem in patre adoptiuo vt d. l. a doptiuū. Idem in socero et socra qz parētis loco habent vt l. q pa rentis. ff. so. ma. qō ego intelligo verū affinitate durāte. sed ea finita puta morte mariti nurus agit cōn socerū pro dotibo suis repetēdis etiā sine venia q processus valet qz non cogiē venīā petere vt est glo sing. in l. sed hoc ita in ℣. succurrē dū in fin. et quod ibi nō ang. ff. de re iudi. pro hoc etiā videē tex. in l. cui eozū. ℔. i. ff. de postul. vbi oio vide bar. bal. et ang. qō est nota dignū et tene menti qz semel vidi in pctica. Idem in defensore ciuitatis qui loco patris ciuilis habeē vt in auē. vt iudi. sine quoq. suffra. ℔. eos aūt. Idez i ciuitate ex qua quis est oriūdus que similiē loco parentis habeē cū nascitur vt l. i. ℔. et quia. ff. de vn. in pos. mit. et. ff. ō iusti. et iu. l. veluti. Isē dicēdū

si quis vocaret cesarē vel papā q; ambo sunt ptes fidelīū vt·l·impiali
C·de nup·ita dicit ang·in·d·l·generalit· Addas q idem in prelato a
suo clerico q idem in abbate a suo monacho q; nō tm̄ q; sint loco pa
rentis sed etiā habēt ius vendicatiuū in eos ad adiecta causa tam̄ ō
iure canonico vt no·gl·et doc·in·l·i·§·i·ff·ō rei vendi· An aūt scho
laris possit sine venia doctorē suū in ius vocare videt q; nō q; psona
mgīi debet esse in reuerētia vt psona pactis vt·l·liberto· cū gl·ff·de
obsequijs· Ped Jo·de pla·doct·bonoñ·tenet hic coīnīū q; non est re
uerētia iurīs·pīnitatis qō intelligit vt; de citatione Vbali sed realis
citatio coñ magistrū fieri nō pt alias puniret arbitrio iudicis vt·l·
medicos q qō ibi bar·C·de pfess·et medi·li·p· Sed tu aduertas q;
ibi loquit q; non tm̄ discipulo non pmittit captura doctoris sed nec
pmittit cuicūq; Ego credo coīnīū q; doctor a discipulo in ius vocari
nō possit cū sit iudex eius ordinarius vt in auc·habita·C·ne fi·pro
pa·et clarū q; defensor ciuitatis qui est iudex in paruis causis ciuīū
nō potest a quolibet suo ciue in ius vocari sine venia vt dixi ergo eo
dem modo in doctore qui est iudex cuiuslibet sui scholaris· Ac etiam
cū cuilibet magistro etiaz mechanico cōcedatur castigatio corpalis
in discipulū vt patri vt·l·sed et quēcūq; in·§·fi·cū·l·seq·ff·ad·l·acq;
facat·li·C· de emen· ꝓpinquo et sicut etiam dicimus in domino vt·l·
i·C·de emenda seruo ergo sicut pater et patronus quibo pmittitur
castigatio leuis vt etiam infra dicam non possunt vocari sine venia
vt hic ergo nec etiam magister a discipulo cui etiaz leuis castigatio
pmittitur· Quero quid in vasallo an possit dominū suū in ius vo
care sine venia glo·est nō·in capit·i·de mili·vasal·qui contumax est
q; sic q; non reperitur iure cautum· In eadem glo·ibi castigabitur
dic q; dicta regula habet locū vbicūq; quis ouenitur pena malefitij
vel doli ñ aūt in simplici debito q; nō descendit ex aliq; malefitio vt
C·de exac·tri·l·nemo carcerem li·p·et ibi bar·bal·et ange·que pena
ꝗngentorū aureorū·vel altercatio pene videlicet quod si non possit sol
uere luat in corpus nūq; fiet vel infringi potest nisi quatenus ab of
fenso petatur vnde eo inuito non possit iudex loco pecunie castigare in
corpus vt est tex·in·d·l·fi·ff·eo·ibi ad querelam patroni ꝛc· qō in
telligo verum cū pena pecuniaria erat applicanda patri seruus si fisco

qz tunc̃ ficut patronus poſſit illud petere ita etiã ſindicus comunis qz
eſt eadẽ ratio. Et aduertatis qz eo ipo qz caſtigatio impoſita eſt lo
co pene peccuniarie ſtatũ plenarie eſt liberatus vnꝰ licet poſtea peru
niret ad pinguiorem fortunã non teneꝝ amplius vt eſt tex. in l. ſed ſi
vnus. ff. cũ ſeruus. ff. de iurꝰ. ita dixit bal. in dã. l. fi. qꝰ no. Que
ro an ſit neceſſe in petitione poni q petere qz ſi non poteſt ſoluẽ in cre
duat in corpus. Cy. in l. ſi non ſoluit in xvij. q. C. de iurꝰ. dicit qz nõ
qz iſta alteratio pene licet fiat ad petitionẽ partis. ſit tamen offitio iu
dicis. ideo non eſt opus qz in libello petaꝝ et iſtud ſequitꝝ Flo. in dã
l. fi. z quo qz hoc fit offitio iudicis ego allego tex. in l. i. in fi. ff. de pe
nis. vbi dicitꝝ extra ordinẽ cognoſcere ergo opetit offitũ iudicis vt
ff. ſi cer. pe. l. ſi filius viaticũ. cũ glo. et ibi doc. Extra quero cuius
ſit electio vel ſoluẽ volens ãquaginta vel caſtigare et glo. in l. qꝰ ſi
minor. ff. ſi ſeruus. ff. de mino. videtꝝ velle qz ſit debẽtis z Guil. ꝺ cu
in dã. l. fi. dicit qz ymo eſt ipſius creditorꝭ vt patet in dã. l. fi. ibi ex
querela prõm cẽ. et hoc ſequitꝝ Hab. per illũ tex. ibi ſi in opia cẽ. qñ
non poſſit deueniri ad caſtigatioẽz corpis niſi in ſubſidiũ facta excuſ
ſione vtrũ ſit ſoluendo vel nõ. et dicit quedã glo. qz cũ detineri in car
cerem ſit pena circa corpus detenti non pt pro debito quis dẽtineri in
carcerẽ niſi facta excuſſione bonor. et ſic in ſubſidiũ vt eſt glo. nõ. in
l. iij. ff. tutorꝭ. ff. de ſuſpect. tut. qꝰ no. Et cuius ſit electio eſt magni
effectus qz ſi eſt creditoris pt debitor detineri in carcere ad petitioẽz
creditoris donec redimat dictos. l. aureos et pdicta pcedunt in con
dempnatiõe ciuili applicandi parti. ſinautẽ eſſet criminalis eſt altrica
tio cuius ſit electio. vide doct. in l. quicũqz. et ibi Hab. late. C. de ſer.
fugi. et bar. in. l. i. ff. ut. ho. cap. et per Jo. de ymo. in. l. i. ff. de pu. iudi.
et ego late ſcripſi in meo tractatu maleficiorũ in gl. in X. quas ſi nõ
ſoluerit amputabitꝝ ſibi manus dextra in X. quid autẽ ſi ſtatutũ ipo
nit penam alternatiue cẽ. Op. extra glo. qz ſi caſtigabitꝝ ergo pu
nietur maiori pena qꝫ ãquaginta aureor qz quelibet pena corpalis
etiam minima eſt maior quauis pena peccuniaria. vt in. l. in ſeruorũ
ff. ꝺ penis. in fi. z ſtendet bar. in. l. i. in. fi. ff. ꝺ penis. qz in pſonis vili
bus hoc non attingit puta in libertꝭ. et ſi vt dã. l. i. in fi. et idem no
bar. in. l. leuia. ff. de accu. in X. ſed cõ hoc facit cẽ. qꝰ bene nõ ad in
tellectũ dcẽ. l. in fuor. Et de iſta materia an z quãdo quis nõ poteſt

ſoluere luat in corpus vide ſaly·in·l·fi·C·de ſepul·vio·et no·Cy·et ſa
ly·in·l·quicūq·C·ō ſer·fugi· Ex hoc ang·in dcā·l·fi quis id q̄ō dat
cautelam·ſi tu habes aliquē clientulū in carcere cōdempnatū in mag
na q̄ſtitate ad hoc vt ibi non moriat q̄ fatias p iudicē tibi gratū in
ferri aliq̄ pnā corpalē et plus dicit q̄ ſi vellis eiē obſeruare famā q̄
ei nō imponat aliqua pena vituposa fatias ergo eū aut cū fune aut
cū aqua torqueri ſecrete in palatio a ſecrete fatias fieri ō hoc publi
cū inſtēm in palatio q̄ hec tortura fuit illata ad iſtū finē vt lueret i
corpus ex quo talē pnā vel odempnatioēz ſoluere nō poterat et erit
liberatus q̄ō ſingularie nō·p quo tu allega·d l·ſed ſi vmq̄ in·ff·cū ſer
uus·ff·de iurſ·et·d·l·q̄ō ſi mīor in·ff·ſi ſuus·ff·de mīō· In ea·gl·
ibi ide forte in filio nō ſingularie gl·q̄ lz i filiofa·nō habeat locū nec
alis actio vt·j·de noxa·ff·fi·tn ſi deliq̄t p̄t in ſubſidiū eo nō exiſtēte
ſoluēdo caſtigari in corpus lz ſit ingenuus ad ſiſtitudinē libti vt hic
et ide ecē wlūt gl·in·d·l·fi·qō nō· q̄ lex penalis ꝑpe oīmodā iēpta
tē vōis extēdie facit·l·ſi q̄s ſeruo cū gl·C·de fur·et dixi ·ſ· eo·ff·ō
cōſtituta·et ita coie tenet lz ñ aliq̄tulū faciat conī dcāz·l· qō ſi mīor
ff·ſi ſeruus in fi· In eadem glo·in fine nō q̄ nullus excuſat ſiue fu
erit ſciens ſiue ignorans ſiue in craſſa ignorantia vel non in nō pre
ſtando ſuerentiam patri vel patrono vel alteri ſuperiori q̄ iſtud eſt
ius quaſi naturale ideo aliqua excuſatio non admittie vt dicta·l·ij
C·eo· In glo·in ius wcaſſet·ibi pretorait·dic q̄ hoc ē verū niſi
ex magna pena et magnis flagellis ceciderit nam cedere aliquē fla
gellis dicitur eum afficere grauiſſima iniuria vt ibi eſt textus apte
tus et ibi no·bar·Ex quo dicit ibi guil·q̄ regulariter percuſſio ma
nu vacua vt alapha vel pugno nō dicitur atrox iniuria et ita tenet
ibi bal· Sed ego credo q̄ licet nō dicatur atrox non tam dicitur le
uis quecūq̄ eſt in perſonam illata· et ideo filius non excuſaretur ſi
etiā mandato patris alterum cū manu vacua percuſſerit vt nō bar
in·l·non ſolum·ff·ſi mandato·ff·ō iniurſ·in ℞·ſed hoc gratia quero
qē·et ego·dixi in meo tractatu maleficē·in glo·in ℞·ſem pmū·man
datore in ℞·et eſt ſingularie aduertendū ſcōm bar·qē· In ea·glo·
ibi·l·libtas la·ij· Nō q̄ libelli oblatio facta ſolū iudici nō aūt pti
q̄ etiā parti libellus offerendus eſt de quo plene tam dicā in·ff· om
nes aūt·j·eo·nō hñt vim litis motę neq̄ citatiois vt ibi nec ecē litis

pendentis vt nō dic in bā l liberēs facit cle j vt lit pn cū ibi nō
et idē de rescripto impetrato a p̄ncipe si nondū sit facta citatio vt ibi
In ea glo ibi q̄uis per illā l dicit ibi quib si p̄cessus repiat fact?
et non appareat de rema impetrata q tñ tenet processus ipo iure vt
ibi qđ apparet qz libertus incidit ibi in pnā et ita coitur intelligitur
vt j dicā. Sed tu dic q hec nō est bona ꝺsequētia incidit ibi in pāz
igiē actus est aliquis qñ etiā aliqñ data etiā nullitate actus tamē
quis incidit in pnā vt est tex in l ij et ibi no et maxime per bal C
de epis audi et in l si quis in grauī in ſ siue in iure ff ad silī pro
quo vide singulariē nō per bar in l pretor ait ſ i ff ꝺ op nō nūcī
vnde forte bar ibi in dicta l q̄uis intelligit illud verū si prōnus cō
paruit q passus est litigiū vt ibi debuit enī a p̄n opponere alias vi
detur ꝺsentire vt l si C ꝺ excep et ibi bar seus si p̄cessus esset fāus
cōn ꝺtumaciē vel inutilē prōnū qz non valeret. Sed bal ibi dicit aut
in citatione fuit vitiū expressum et tunc nullo modo vaz citatio et per
cōsequēs nec p̄cessus alias secus sed ang ibi sequit opi bar licet ꝺ
eo nullā faciat mentionē. Ego aūt cōcordarē opi sic aut in citatione
est vitiū in natū qz specifice vt prōnus est citatus et tunc nisi expsse
prōnus ꝺsentiat non val; p̄cessus et ita intelligiē opi bal qz omne
iuditiū initiū sumit a citatiōe vt j de p te liti ſ si et no gl in fīa
C de in ius vocā et de hoc est tex glo et bar in l ij in ſ i ff si quis
in ius vocnon ierit. Aut non fuit vitiū expressum in citatiōe et tūc
aut non ꝺparuit prōnus et non valuit iuditiū aut ꝺparuit et non
opposuit et videē tacite ꝺsentire et remittere pnā que erat introduc
ta in sui fauorē facit l fin in p̄n ff qui et a qui et ita intelligat opi
bar et ang pro quo allego dictū singulare bar in l i C ꝺ rela qui
dicit q taciturnitas in iudicijs habeē p ꝺsensu igiē cautela est qua
semp omnes p̄curatores vtūē q quando fit in iudicijs in tui p̄sentia
aliquis actus qui tibi pōt esse nociuus q dicas p̄ste me et non ꝺsen
tiente ita dixit ibi bar qđ no facit l filiusfa ſ mutus et q ibi per
glo et doct ff de p̄cura. In glo non impetrasset ibi l ij ſ i ſ nō
forma petitionis venie. In ea glo ibi ad similitudinē istaz nō q in
criminalibꝰ et penalibꝰ p̄dictē de silibꝰ ad similia de q dic vt dixi s
in isto ſ. In ea glo ibi l adoptiuū ſ i dic q plures casus enume
rātur per glo in l lis nulla ff de iudi in quibꝰ p̄t esse lis inter p̄z

et mrem et filiū etiā in potestate et no. etiā glo. in leones. C. de epis et cle. in quib⁹ tamē omnib⁹ casib⁹ etiā si filius sit in dignitate cōsti tutus opus est vt venia ætat vt ff. qē. et est glo. ōdi. et ibi doct. in l. cogi. ff. si pē. ff. ad treb. et facit tex. et ibi nō saly. in l. fi. C. de in ius vocan. An autē q̄ qñ hodie possit esse obligatio et actio et pr oēs lis inter prem et filiū cū hodie quetaē sibi in aduē tutijs vt l. i. C. de bo. ma. vide glo. et bar. in l. si quis pro eo. ff. si. ff. de fideiuss. et late p glo. et latissime p bar. et doc. in l. frater a frē. de odi. indebi. ¶ In ea. glo. ibi. ff. sinautē patre. Nō glo. que diffrentiā an persone vel liti detur cūr. nam si est filius in potestate q maior per se admīstrat sinautē est minor non sibi cū sit in potestate paterna sed liti dabiē quod no. ¶ Aduertas tamē q̄ isto vltimo ca su si iudex nō diceret do curatorem liti vel bonis vel hereditati sed di ceret do curatorem titio filiofa. ad admīstrandū talem hereditatem vel talem litem gerendā an valeat q̄ dixit bar. et doc. in d. ff. sinaūē prē. q̄ sic q̄ apparet de mente iudicis q̄ non voluit dare curatorē in defectū psone in preiudiciū patrie potestatē sed bonis vt dicimus qñ dicit iudex tibi seruitutē deberi eundi ad fundū tuū p fundū titij vt l. ij. ff. si ser. ven. et dixi. s. eo. ff. eque. et pro hoc facit etiā quod nō bar. in l. i. C. de neg. gest. si iudex dixit do talem agnatū in tutorem q̄ exponiē idest datū a lege declaro vt seruetur tutela et verba intel ligantur scōm subiectā materiaz vt l. si vno. ff. loca. ¶ In ea. gl. ibi non habeat vsufructū no. glo. q̄ in omni casu quo patri non queriē vsufructus vt in casib⁹ nō in auē. excipiē per glo. et doct. C. de bonis li. q̄ in illis casib⁹ pē nō ē lūmus admīstrator filij. Ex q̄ eck sequiē q̄ cū in malijs siue agat siue queniaē filiusfa. non queriē vsufructū patri q̄ paē non est lūmus admīstrator nec ad hoc vt iudiciū crimi nale cū filiofa. valeat requiriē osensus patris sed si est maior per se sinautē minor dabiē sibi etiam ad ꝯtendendū inquīsitiōi curatoꝛ. vt l. clazᵹ C. de auc. pstan. et aliē ofessio sua facta sine auctate curato ris funditus est nulla ita dixit Cy. et doct. in dicta l. clarū qđ ꝓtuo tene menti facit l. si. ff. i. et ibi bar. et ang. ff. de ꝓb. ob. Tu dic q̄ pre dicta ꝓcedunt qñ agiē ad vindictā publicā seus forte si nō agere ad vindictā publicā ꝫ ꝓ re failiari vt furti vel iniuriaz eo viuente vt no. glo. valde mgtā in l. cū emancipati. ff. emancipatus. ff. de col. bo.

qz tunc non posset queri aliquid patri et sic pōt esse lītmus ad mis
trator ideo eius ɔsensus requirit̄ l. fi. §. necessitatē. C. de bo. qz li. In
ea. glo. in fi. Nō glo. qz licet in casibo in quibo patri nō queriť vsu
fructus si filius sit in iuditio licet pē non cogať auctoare cogiť tñ
cōsentire et ita tenet in. d. §. necessitatē. sed lotha. dicit q ymo filiꝰ
fa. pōt esse in iubitio vt olim sine ɔsensu patris et sic. ll. antique nō
sunt correcte. et ad. §. necessitatē ſyndet q ibi loquit̄ in signū ẽpudi
ationis et ita comuit̄er tenet licet in practica ꝑ cautela seruet opi.
glo. Ex his ibi nifert saly. q ibi vsufructus potuit spectare ad prē;
duo habet ꝓbare filius viz q pat̄e recusauerit vsufructū. Item q
eius rei admistratione vti libere non voluit. vt. d. §. finaūt patre. qz
tēp. multū facit et hoc eo nō ꝓbante in signū repudiationis vtriuſ
eoꝝ seu alterius eoꝝ q ipse non ꝓbauerit pať habet ei ɔsentire et
ita intelligit opi. lotha. Ego aut̄ credo q si patri non queriť vsu
fructus et hoc certū sit a ꝑn. qz ista conditione fuit relictū filio siue
pater postea repudiauerit et hoc ɔstat in actis nō est amplius opꝰ
ꝓbare q pať ẽpudiauerit etiā admistratiōi qz istis casibo aut filiꝰ
maioꝝ per se aut minoꝝ p curatorē admistrabit vt est casibo in auc.
vt licet. ma. et auie. in ꝑn. Nō ob. §. finaut̄ patre. nam eo ipso q
repudiat non habere vsufructū videť tacite ẽnūtiare admistrationi
qz vnū ẽ cōsecutiuū alterius. ar. l. illō. ff. de acq. hered. alias aūt dcūs
§. finaūt pať esset cōñ dcīm tēp. in dcā auc. vt li. ma. et auie. qz non
potest rēddi bona ratio diffrētie quādo a ꝑn. relinquūt bona sub cōdi
tione q patri non querať vsufructus vel quādo a ꝑnci. pōt queri et
ipse repudiet et hoc ɔstet tunc post ẽpudiationē que ɔstat pinde est
ac si a ꝑn. vsufrcūs non operiſſet ar. l. seruū filij in ꝑn. ff. de le. i. cē.
Quero an suffitiat q a ꝑn. iudicij pater ɔsentiat et hoc sufficiat in
qualibet ptē iubitij et in applōe q etiā in executione dic q sic vt est
tēp. et ibi doct. m. l. iij. §. sed vtrū. ff. de mō. in ℟. pinde si iussu et ibi
etiā inuito prē ex cōdempnatione qc. ita no. glo. et doct. in dcō. §. ne
cessitatē. Quero an pať possit ex post facto iam mœpto iubitio ra
tificare. et glo. in dcō. §. necessitate in ℟. item an añ litꝭ ctꝭ. qc. tenet
q non et idem dixit glo. in. l. si quis michi bō in. §. iussum de acquí
here. per tēp. in dicto. §. necessitatē ibi argenti qc. et per ɔsequēs tpe
quo agiť debet prūs ɔsensus intꝛuenire ꝑ quibo tu allega qz q̄litas

aduicta ꝑ̄ꝫ ⁊ regulari ſm tpus ꝑ̄ꝫ vt l. in delictis. ff. ſi exñeus ⁊ ibi gl. ff. de noxa. et no. bar. p illū tex. in l. titius. ff. de teſt. mi. et nō. plene bar. in l. ex facto. in ꝓn. la grande. ff. de vul. et pup. et ibi doct. qꝫ bar. ibi in. d. ℔. neccē. intelligit tex. attēta opi. gl. q̄ ꝺſenſus patris requiraꝫ ad cōualidandā ꝓſouā filij que nō eſt intēg̃ al' attenta opi. lotha. ſufficēt cōſenſus q̄cūq; ¶ Queto an ꝓ ſe vl ꝓ aliū ꝓcuratorem vel ꝓ nūtiū vel epl'am pē poſſit ꝺſentire dic q̄ ſic vt eſt tex. in. d. ℔. iuſſum facit tex. cū gl. in l. cōſenſu. ff. de act. et ob. et in. l. in fi. cū gl. ff. de coñ. emp. que oīa addas his que dixi. ꝫ. eo. ℔. actiones aūt de peculio in fi. ¶ Vltimo querit qualit̄ fœbit̄ libellus coñ wātē aliquē ſupiorē ſuū ſine venia. dicas ſic q̄ talis eſt filius vel libertus meus et q̄ me cora tali iudice in iuditio iuitū traxit ⁊ wcauit ſiue citari fecit ſine venie petitioē vel impetratōe ꝓpt̄ qꝫ incidit in penā. l. aureoꝝ. quaꝫ peto eū de ꝑdās punirī ⁊ ꝺēpnari ſm fœm iur. Iſta ocluſio ꝓbaꝫ in. l. i. ℔. i. et ibi bar. ff. ad turpil. vel ocludas ſic quaꝫ peto ipſū ꝺempnari ad dandū et ſoluendū m̄ noīe ꝑdicte pene. l. aureos. ¶ In gl. item aduerſus ibi. ff. ne quis eū qui. l. pe. ꝙ. Nō ꝓ ex glo. q̄ in hac actione in factū coñ eximentē iuraꝫ in litē dic idem nō ibi glo. q̄ ſpetiale eſt q̄ q̄uis ſit actio ſtricti iuris tamē ꝓpter rigorem iuris ꝺſeruandū iuraꝫ in litem. Tu dic q̄ hoc non dicit ille tex. ſed ſimplicit̄ dicit q̄ ꝺempnaꝫ q̄ti ea res eſt ab actore eſtimata ꝙ. et non ad id qꝫ in veritati eſt ꝙ. nā eximens teneꝫ q̄uis reus in nichilo teneaꝫ ꝓmo fuit wcatus in ius per calūniam vt eſt tex. et ibi nō. in. l. ℥ ſi eximendi m. ℔. itē ſi quis eū eo. ti. et hoc tenet ibi pe. ex q̄ ſequit̄ ſm Raph. ibi q̄ ſi loqueret̄ de iuramēto. l. ꝺocereꝫ mentiri. coñ. l. memineūt. C. vñ vi. Tu dic q̄ eck de hoc eſt tex. aptus in ꝺ. l. pe. ℔. i. in fi. ibi eck ſi calūpniator quis ſit ℥ vt clarius intelligaꝫ formo queſtionē ſm hab. in. ꝺ. l. pe. ℔. i. ponamus q̄ petebā a titio fiū dū vel. c. iudex citauit eū ꝫ alit̄ capiēdo ⁊ dū ducebaꝫ ad iuditiū ſeq̄ abſtulit eū a bracarijs mō queritꝫ ad q̄ꝺ ageꝫ coñ ſequ quo ꝓbabit ſm gl. agā ad intēē eck affectioīs q̄ tadit curta fūdū nō ſolū ad aliud intēē qꝫ ꝓbabo p iuramētū in litē ℥ ſm aliā opi. gl. agā ad ꝺcm fūdū et ꝓbabo q̄ tūn mea intēē p iuramētū nō ꝺico in litē et ſic affectioīs et ℔ cuera agere ꝓpter coñ principalē reū tñ eximēs nō ꝑt ꝫ oppone

Tertia est opi· q̄ agam̄ ad fundū q̄ non est necessaria aliqua p̄ba° cōi exim̄entē et sic nō oportet me iurare vel deierare et sic q̄ cū q opi teneas vides q̄ exim̄ens subijt maius periculū q̄ ipse reus q est faci lis p̄batio cōi eū iste ē tex· nō· in dc̄a· l· p̄e· ℣· i· facit· l· fi· C· de op· li· et l· cōsiliarios· C· de assess· et est tex· cū gl· in· l· quotiens· C· de ex· tribu li· p· Ad de q̄ exim̄ens captū de mambo familie teneť ac si pro eo in omnem casū fideiussset vt est tex· val· de nō· in dc̄a· l· q̄uotiēs· ita dixit bal· in· l· additos· C· de epis· au· qđ est ver̄ si nisi officialis iam captū p̄ malefitio posuisset intra prędia sua q̄ tunc exim̄ens teneť crim̄ē lese maiest· vt ē tex· et ibi bar· in· l· iij· in fin· ff· ad· l· iul· ma· qđ est verū q̄n iam captus erat ꝺdempnatus vel omniō cōdempnandus q̄ cōfessus vel ꝺuictus de crim̄ē· vt dc̄a· l· iij· in fi· cū gl· al· autē exim̄ēs punič iuxta ℣· eripiant aūt in auč· vt omnes obe· iudi· pui· nisi in ca su· l· fi· C· de malefi· et mathe· vbi· teneť ad mortē ita dicit bar· in· l· iij· facit qđ no· bar· in· l· legis iulie· ff· de vi pub· nisi q̄n esset ꝺdem natus et ipse vel alius p̄ eo appellasset et iuste iuxta· l· non tantū de appel· et tam̄ iudex nō obstante appellatione iusta vellet exequi sen tentiam suā tunc tali casu etiā de facto potest resisti iudici q̄ impediē talem executionē vt no· singularit̄ Inno· in· c· si q̄n de offi· dele· in gl· transactioēz q̄m per appellationē sublata est iurisdictio iudicis a quo quomiā q̄n executio ē irretractabilis tūc facilič impediri pōt facit· l· si quis ꝓuocatioē· cū ibi no· C· de appel· hinc est q̄ licet cōi tres sen tēcias ꝺformes nō possit de nullitate opponi vt in cle· i· et qđ ibi no· de re iudi· nisi q̄n nullitas p̄cederet ex defectu iurisdictionis vt in gl· in cle· i· de seq̄st· pos· et fruc· q· reputať singulis· ℣z tu adde de iuē nostro glo· in· l· ab executione· C· quoz app· non reci· et in· l· i· C· ꝺ iu· et faci gno· et in· ℣· tempales· j· de excep· tam̄ illud est verū nisi eaz executio esset irretractabilis vel etiā psonalis et ita dicit pau· de lia et p̄e· de anch̄· in· d· cle· i· de re iudi· nam vt etiā dicit Inno· in· c· pas· totalis in gl· magna de offi· del· nūq̄ executor pene corpalis dēt illā exequi q̄n videt iniustā sed referre debet supiori p̄ quo tu allega tex· in· l· i· in fi· cū ibi no· ff· de questi· que omnia bene no· In ea· glo· ibi actio ex vtraq̄ pte penal· vt dcm̄ est· Quero an solutioē fc̄a ab ex imente liberet debitor vel ecōi· et glo· in dicta· l· p̄e· ℣· i· tenet q̄ non sed aliqui antiqui tenēt ibi cōi sed Ja· bu· Ang· et Flo· ibi ꝺcordāt

opi·ait ꝑmo debitor fuit ꝟuentus et ſoluit qđ debebat et exímens
liberaꝛ quo ad ipſũ actorẽ qꝛ amplius ſua non íntereſt et ꝑmũ debitũ
eſt extínctũ ergo amplius nõ poteſt creditor iurare vel alio modo ꝙ
bare ſuũ íntereſſe· Aut ꝑmo fuit exactus exímens q tunc non liberat
exímens debitorẽ· nam id qđ ſoluit exímmẽs videꝛ ſolutũ ím pena
ſui ỗlicti vt·C·ỗ ſec·fugi·l·ſi mãcipia·ſed ego nõ credo hoc verꝫ ꝑmo
q̃uis ſit ꝑmo exactus debitor non ſit liberatus exímẽs qꝛ debitor te
neaꝛ ꝓpter debitũ et exímens ꝓpter dolũ q ſuũ delictũ ꝓtexerat vt exi
mens teneaꝛ non habeaꝛ reſpectus ad q̃tũ im ꝟitate teneaꝛ citatus
qꝛ etiã ſi in míchilo tenebaꝛ et calũnioſe eſſet ín ius vocatus tam exí
mens teneaꝛ vt·d·l·exímendi·ℌ·ítem in eũ·et·d·l·pe·ℌ·i·in fi·pro ꝟ
etiã facit qꝛ ſi ſunt pluꝛes quí exímũt citatũ quílꝫ teneaꝛ inſolidũ nec
pena ſoluta ab vno liberat aliũ et eciã remanet debitor obligatus
vt ẽ tex·et ibi nõ ím·d·l·pe·ℌ·pe·facit·l·fi·eo·tí ¶ Dicit eck dicím? ꝙ
due cauſe lucẽtie ꝓcedẽtes a diuerſis debitoribꝰ pñt ocurrere ín eadẽ
re quo ad exactionẽ qñ ꝑmo exticãtio rei fuit exacta vt·l· meuí?·ℌ·
duobꝰ q ibi latiſſime bar·ff·ỗ le·ij·et·l·plane·ím·ℌ·i·ím ij·ℌenſo·ff·de
le·i· ¶ Preterea põt dici ꝙ quo ad debitorẽ ſit rei pſecutio et quo ad
eximentẽ ſit penalis ꝛ penalis nõ tollit ꝑ pſecutoriã nec ecoñ vt·l·
ſi ꝓ fure·ℌ·i·ff·ỗ odi·fue cũ ſi·ſiue ſit exactus ꝑmo debitor ſiue non
qꝛ non liberatur alter quí tenetur ad penam· ¶ In eadem glo·ibí ꝓ
parte tm̃ eſt penalis actio· Quero ad hoc vt ocꝛetat iſta actio nũ
quíd requíritur ꝙ aliquís fuerit ltĩme citatus ita ꝙ citatio artaret
citatum et ad debitũ locũ et per iudicem ocꝛetentẽ licet etiã ob nullũ
debitum et ꝙ aut vi et ſic violentia etiã ſine dolo aut ꝙ dolo etiam
ſine violentia fuerit exemptus vt eſt caſus ím·l·i·ℌ·offilius cũ·l·ſeq·
et·l·quod ſi ſeruũ ím·ℌ·ſi quís ad pdaneũ et·ℌ·quod pretor et·l·ex
imendi·ℌ·i·et·ℌ·ítem ſi eũ et·ℌ·p̃tor ait·ff·eo· Ex quo ſequiꝛ ꝙ q̃
tiens citatio poterat impũgnari ꝑuilegio citati vt ín pr̃e vel prõno
exempto quí fuit citatus ſine venia vel alias poterat in fringi de iuꝛ
coĩ vtputa rõne loci vt qñ citabaꝛ quís ex̃ territoriũ vt·l·ex̃ territoriũ
ff·ỗ iuriſdic·om·iud·vel qꝛ citabaꝛ ad lupanar vel ín taberna vt·l·ſi
cũ dies·ℌ·ſi ím aliquẽ locũ·ff·ỗ arbi·vel ſi citabaꝛ ad locũ ſibi nota
rie nõ tutũ vel rõe pſone vel eck cũ ltĩs ſaluicõduct? vt ím·c·accedens
el·ij·ex̃ vt li·nõ ocꝛ·facit·ℌ·neꝙ hoĩcide et ibi gl' in auc̃·de man·ꝑn·

vel qz etat in loco pstis vt·l·dē etate et qz ibi pēr doct·ff·ad treb·vel etiā si per locū per quē necessario debebat trāsire erat piculū vt ē tex cū glo·in dcā·l·eximendi·in·§·fi· vt qz erant ibi latrūculi vt hodie fit vel citatio opetebat notorie declinatoria fori vt qz citatus nō eāt psona lēma standi in iudicio vt seruus vt est casus in·l·i·§·i·cum l·se·ff·eo· et eadē rōe idem erit in infante vel puella citata vt ē casus in·l·neqz·ff·ō in ius vo·vel si alqs fuerit captus pro debito ciuili in domo ppria vel oducta vel gratis occessa vel in hospitio qz in domo p debito ciuili capi non pōt vt·l·pleriqz cū·l·se·q qō ibi no·ff·ō in ius vo·licet pro causa crimāli q fiscali debito in domo capi possit vt·l·sa crilegij·§·cū eo·et qō ibi bar·ff·ad·l·iul·pecu·et·l·nemo carcerē·C· de exact·tri·li·p·et ibi ang· vel si erat captus in ecclesia p ciuili cau sa vel pro crimāli nō atroci qz capi nō poterat vt·l·i·et ij·et qō ibi glo·et doct·et·l·psenta·§·siquibi·C· de his qui ad ec·ofu·facit auc·qp uis·C·de adul· vel si erat femīa que capta erat qz fēa capi non pōt p debito priuato vel etiā fiscali vt auc·sed hodie·C·ō offi·diuer·iudi· Secdo et pncipalit exaūsat eximēs qñ iurisdictio iudicis nō poteāt ad reuz se extendere puta qz iudex qui citauit erat delegatus inter a lios facit·l·iij·§·si quis ad pdaneū·ff·eo· vel forte delegatus in suo territorio non expressit suā delegatioēz iuxta·c·cū in iure peritus eē de offi·dele·et quod ibi no Tertio tu adde qp ek nō teneē eximēs si in citatioē est vitiū manifestū vtputa cōpeas die sancti petri §en sutus titio de iure sup tali fundo tunc eximens non teneē qz talis ci tatio non arctat citatū vt est tex·cū glo·et ibi late bar·et doct·in·l·ij in fi·ff·si quis in ius vo·non ierit· Quero quid incūbat creditori ad pbandū in hac actione et quo debeat in practica articulare et p bare §o qp debes formare articulos q quis ducebaē ad iudicē vel q quis fuit verbalit citatus citatione iusta et rite facta auctē iudic cō petentis pro tali causa et ad iustū locū et iuridico die q qualiter per titiū factū est qp seyus sbitor meus tempe citationis predicte in iu dicio non remit non eni sufficeret qp pbaret retentionē debitoris si ipse debitor nichilomin? in termiō oparuerit sed est necesse qp pbē non tantū delictū inchoatū sed etiā osūmatū vz qp ppter hoc debitor in termio nō opuerit vt·l·pe·§·docere·ff·eo· qō pbabit ex in specti one actoris vbi non apparet qp oparuerit pmo fuit otumax et eius

cõtumatia actusata vt l. ꝑpetãduz ff. i. et quod ibi no. C. de iudi. et
no. bar. in l. fi finita ff. iul. in ꝓma carta ff. de dam. infect. Reus au
tem ad sui defensionẽ debet ꝓbare q̃ vocatus in ius vocari ñ poterat
ex aliqua de. ꝯ. dictis causis sed non sufficeret si ꝓbaret q̃ reus voca
tus in michilo tenebat et q̃ ille non erat creditor vt. d. ff. si quis eũ
ita notãter dixit bar. in dicto ff. dicere. ¶ Quero q̃to tempe durat
ista actio dic q̃ cũ sit ꝑtoria vt hic q̃ durat anno vt. l. in honoratiꝯ
ff. ꝯ act. et ob. et est text. in l. pe. in fi. ff. co. et q̃ penalis non datur cõ
tra heredem licet heredi cõpetat sed non ꝑt defuncto sed ita demũ
si sua interfuit vt dicta. l. pe. in fi. q̃m defuncto cõpetit etiam si nõ do
ceat de suo interesse vt. d. ff. si quis eum. et est ratio diffrẽtie q̃ ista
actio datur ꝓpter iniuriã vt sic loquar factam defuncto ergo nõ trã
sit ad heredes si defunctus non fuerit ꝙquestus vt ar. l. fi. C. ꝯ revo.
dona. et. l. rei iudicate in. ff. morũ. et qꝯ ibi bar. et doct. ff. so. ma. vel
nisi heredis mẽsit et mẽesse dicat vt no. gl. in. d. ff. pe. et ff. fi. et pro
hoc facit regula gl. nõ. in. l. cũ emãcipati. ff. emãcipatus. ff. de col. bo.
In ea. glo. ibi ex ordine titulorũ dic q̃ hec diffrentia non est vera q̃
ymo etiam ti. de eo per quẽ fact. erit habet locũ ante satisdatioẽ vt
l. fi. ff. de eo. per quẽ fact. erit. ¶ Tu aũt pot̃s dicere q̃ ista diffrentia
potest esse bona q̃ iudiciũ capit vires a ꝑn. videlicz a citatioẽ in ius
que debet ꝑcedere ut nõ. glo. in ſcica. C. ꝯ in ius vo. et ibi doct. ¶ Nõ
etiam ex glo. q̃ licitum est arguere ex ordine titulorũ ita nõ. glo. in
ſcica de eo p. quẽ fact. erit. ¶ Qꝯ facit quis debeat ꝑferri an tutor cõ
firmatus an ltãmus de quo per bar. in. l. i. ff. de cõfir. tuto. ¶ Nõ scõo
ex glo. q̃ ſcica potest allegari vt mgtũ de quo per glo. in. l. i. C. ne fi
de vo. denẽ. et ibi doc. et bar. in. l. i. ff. si cer. pe. et in ſpe. in titulo de al
et disputa. in. ff. fi. in fi. et ibi Jo. an. et nõ. late Jo de ymo. in ſcica. ff.
de ℟. ob. et ego dixi in ſcica in ꝓhe. istius voluis. ¶ In ea. gl. ibi. l. i
et. ij. in fi. dic hanc approbãt doct. et sic ꝓmꝰ ti. loquit q̃ vi. scõs q̃
dolo et ideo in ꝓmo magis punit exim̃es q̃ in scõo q̃ vis est magis
detestabil q̃ manifesta q̃ dolus q̃ in vi mest dolus ñ econ̄ igit ꝓmꝰ
dicit q̃ dari ad vindictam ꝙ ad mẽesse et ista ẽ rõ q̃ p ꝓmũ ti. solũ
actori prouidet q̃ solũ in eius lesionẽ cõmittebat non aũt vocati q̃
quando dolo ẽtinetur fit dampnũ vt triq̃ et ideo ambobus ad mẽesse
tenetur de quo dic vt ibi per glo. et doc. ¶ In eadem glo. ibi ex vna
parte tantũ penalis est dic doct. dicũt q̃ hic loquit ꝯ edicto ꝓmi ti.

quod patz qz loquit tatū de exempto p vim. Item qz hic tractat de mere penali sed ille pmus ti. est mere penalis ideo de eo h tatū loquit sed vt s. dixi dubito in hoc cū ñ iuret in lite. Ideo posz dici q h ymo loquit in effectu de vtroq edicto tam pmi qz scdi ti. Non obiste tex. qui tm facit mentionē de vi nam etiā de dolo vi eximent qz vt dixi in vi inest dolus vt ff. qō me. cau. bi. ideo non fuit ueccssariuz ex pmi p. sicut in. b ij. in fi. et in sxta dā. pmi ti. non fit mentio doli ideo supplet per iurisco. scdm. b sed eximendi. ff. fi. eo. ti. ita dicā hic q de dolo suppleat cogitā. In ea. gl. ibi eū couenit. dicāt doc. q hec nō est ya qz hec materia loquit qñ iuditiali aucte quis ē citatus ymo oportet q iussu maioris iudicis et oppentis vt. b ij. ff. i. ff. eo. et non inuenit per aduersariū ptū. Si quis aūt vellet sustinere gl. posz dicere q hic fuit a iudice petinet omissum ut citaret aduersariū et tali modo inuenit impellatur citat aucte iuditiali qō fieri pōt qz de iure fieri pōt q pars ptia ad sui vtilitatē a iudice nūtius sti tuat vt notat p glo. et doct. in. b fi vt ponis la. ij. C. quo et quādo iud. et b miles. ff. i. et ibi doct. ff. de re iudi. Sed forte hec nō est tuta defen sio. pmo qz est diuinatio ad glo. scdo qz si ita esset tatū esset ac si ci tatus fuisset per aliū nūtiū publicū de quo tam glo. dixerat et sic bis idem repeteret. In ea. glo. ibi et. b sicut in rem loquit. credo q gl. sit corrupta vitio scriptoris qz dā. b sicut q. b omes et. b cū notissimi loquit in psonalibo patet etiā qz ppp. an. prescribit sed in reali p. l. ppp. vt. b i. et. b diuturna et. b sup longi. C. de pscrip. lon. temp. cc. In ea. gl. in fi. Ad euitētiā dic q aliud ē interruptio pscriptois et aliud ppetuatio actionis. interruptio impedit vsucapionē cōpleri sed non p rogat vitā actionis de quo in. b iij. ff. labro et. b qui vniuersas. ff. i. ff de acqui. poss. et. b naturaliter et ibi late bar. ff. de vsuca. verbi grā ista actio durat anno et erant decursi sex menses interruptio facit q alij sex menses non curāt vt pficiat vsucapio ymo opus ē q pscriptio incipiat a capite et pficiat anno non aūt extendit per maius tep9 q̄ est annus et sic natura sua idem in vsucapione vel pscriptione. sed ppetuatio facit q actio que erat minoris tempis q̄ pl. annoꝝ ē duca ad pl. an. iste ē casus et ibi nō. in. b fi. C. de pscrip. ppp. an. Ista hal in nō. in. b sicut q in dā. b cū notissimi. ff. ymo cū. ff. se. et hunc effec tum ppetuationis actionis opat non executores missio sed lic. cōtz.

vt·d·iuribꝫ· Qua ꝓpter hic dicas q ẽ quedã pscriptio mere fauorabilis vt vsucapio triẽnij q ista non imtrũpit nec litꝭ otꝭ· nec etiã sen tẽtia nisi in effectu vt·l·fi post acceptũ·et qꝫ ibi habẽt·ff·de rei ven Quedã est mere odiosa vt pscriptio xxx·an·et ista nõ erat cõgnita de iure·ffor vt no·in·l·qui occidit·ff·ad·l·acqui·Quedã est pscrip mixta fauore et odio vt hodie pscriptio longi tpis et ista imtrũpit litꝭ cõtꝭ·vt·l·more·et qꝫ ibi no·C·de rei ven·et sic eligit media via· Est quedã alia pscriptio que sui natura arrit vt q̃to mõris et ẽdi bitoria et alie tempales q iste imtrũpũt ꝓpter litꝭ otꝭ·vt·l·ostituti ombꝫ·ff·de act·et ob·et ibi vide bar·et isto modo debet intelligi·l·fi in ꝑn·de eo·per quem fact·erit·et·l·iiij·ℊ·i·ff· ne quis eum qui et ex his patet solutio cõtrariorũ glo An antẽ q quãdo prescriptio statu taria intrũpatur vide bar·in dicta·l·ostõmbꝫ· et plenius per eũdẽ in·l·ij·ℊ·fi·ff·ꝑ emp·et ad ꝑdã vide bart·in·l·i·ℊ·ij·ff·de eo per quẽ fact·erit et but·bar·et doct·in·l·fi·C·s edi·diui·adri·toll·et ibi glo· In q̃ dic aut statutũ ẽ factũ a comite barone vel alio dño et tũc cen sẽt·l·ptoria q ideo imtrũpit litꝭ·otꝭ·vt·d·l·ostõmbꝫ·vel rescripto ob tẽto a ꝑncipe vt·l·i·cũ·l·seq·et qꝫ ibi p gl·et doc·C·qñ li·ꝑn·da·sic· Aut ẽ fcm statutũ a populo q dicit lex ciuilis·et tũc distinguit aut mere fauorabil aut mixta aut penitus odiosa vt supꝫ dixi qz vltimo casu imtrũpit per solam citationẽ sicut prescriptio xxx·an· vt dã l·sicut· vtputa si statutũ dicat vt est aretij si quis nõ petierit debitũ infra xxi·an·cabit a iure suo vel non audiat qz talis prescriptio aut rit sine ti·ex sola negligentia non potentꝭ quod no Quero quo formabitur libellus contra vi eximentem in iuris wcatũ dic sic· Dico cõtra titiũ q cũ tali die fecissem citare talem ꝺbitorẽ meũ ex tali cau sa pro decẽ vt die ctio coram tali suo et cõperenti iudice cõperet ꝑsen surus michi de iure sup dictis decem dictus titius dum talis debitor meus ad iuditiũ veniret per vim et violentiam ipsũ detinuit q impe diuit quo minus veniret ad iuditiũ corã dicto iudice in dicto termi no citationis ꝓpter quod actio mea quam cõtra dictum meũ debito rem habebam ad dicta decem perempta est· Quaꝫ peto dictum titiũ vestra sententia cõdempnari in q̃titate in qua iurauero cõtra eũ fã ꝑtus p vos taxatioẽ debita· Ista colligunt ex dãs gl·et doct·in·l·pe ℊ·i·et bar·in·d·l·pe·ℊ·do cẽ Quero ſo qũo ſ̃ꝛbit libellus cõi eũ

qui dolo fecit q̄minus citatus in ius venīret per ti· & eo pre quē fac·
erit dicas sic· Dico cōm titiū q̄ cū litigarē cū seyo cōrā tali iudice et
cū corā tali iudice oparuissem et p̄mihissem sistere in iuditio cū dicto
meo aduersario tali die sub pena·p·et cū essem imtinere causa oparē
di et ep̄ñdi dicto die in iuditio ne in dictā penaz incidere dcūs titi?
fecit quo minus dicta die in iuditio p̄dicto sistere annūtiādo michi
dolo se vel q̄ pat meus mœstus erat vel aliud triste p̄pter quod do
mū reuersus fui et in iuditio non steti vnde et in dictā penā·p·duca·
incidi·quare peto dictū titiū michi cōdempnari ad interesse meū q̄s
existimo dicta decem·

Preiudiciales· ¶ Iste·ℸ·duo facit·p̄mo actiones p̄iudiciales enu
merat·secdo dicit q̄ quedā sunt actiones ciuiles et quedā p̄torie·ſa
ibi ex quibz fere et·h·d·in sum· actiones p̄iudiciales q̄ h̄ enumerā
sūt in re q̄z aliq̄ sūt ciles aliq̄ p̄toie·h·d·Nō q̄ actiones p̄iudiciales
que hic enumerāt non sunt in psonā sed in rem· Nō q̄ causa status
et filiationis dicit esse p̄iudicialis· In gl·mag·in p̄n·ibi et res peti?
dic ne glo·te decipiat idest psona petit qūe ē in loco rei·vtputa locō
fundi q̄nqz tñ ius vendicat in psonā vt·j· In ea·gl·ibi h̄ dicere reſ
uaui q̄·dic q̄ hec ratio nō p̄cedit q̄ hic non tractat impatoz de ci
uilibz p̄mo per hanc ratioēz debuit ponere añ·ℸ· ꝛ iste vbi tractatū
fuit de ciuilibz actionibz realibz·vnde dicit Ja·de arē·q̄ hic ponitur
quedā diuiſio actionū nam quedā sunt p̄iudiciales quedā non ideo
ad singularē diuiſionē fuit opus dare singularē tractatū ¶ Item q̄
iste actiones habent singularē naturā ab actionibz alijs ꝛalibz ideo
potrat iuste dubitari an essent in rem vel in psonā ideo ꝺ eis posuit
in tractatu de per se· ¶ In ea·glo·ibi·l·ij·ℸ·fi·sed dic vt ibi q̄·dic tu
idem nō glo·in dcā·l·si iudex·tu aūt in hoc articulo an sententia lata
in p̄ncipali causa p̄iudicz in incidenti latius oclude·aūt sup p̄ncipali
causa fuit sūmatim ognitū vt dicit glo·aut plenarie·p̄mo casu nō
p̄iudicat in incidenti vt·l·i·C·de oē·iudi·et q̄ ibi p gl·et omnes doc·
et·l·a diuo·pio·ℸ·si sup rebz·ff·de re iudi·et ibi Bart·Ang·Rah·et
Jo·de ymo et in dicta·l·si iudex·et quod ibi nō·per guil·bar·et bal·
Dcdo casu q̄n fuit plene cōgnitū et tunc·aut sentētia nō potest ferri
sup p̄ncipali vt in incidenti non p̄iudicet et tunc p̄iudicabit in inci
denti ita intelligaē·l·ij·cū ibi nō·C·de oē·ꝑg·Aut sup p̄ncipali ferri

ꝑt ſñia ita ꝙ taliꝫ ꝙ ſup iciđẽti ñ ꝓiudicꝫ et tũc ā ꝓnũtiaꝫ ꝑ excipiẽ
te coñ agẽtẽ ā eoñ·ꝑ° caſu qñ ꝓnũtiaꝫ ꝑ excipiẽte ſiue iciđẽs i iudi°
ducente et tunc aut illud incidens iuditiũ eſt acceſſoriũ et quodã
modo dependens ex ꝑmo vt in ſtipulatione penali et tunc qđ ſemel
deciſũ eſt non põt amplius in alio iuditio refricari vt·l·quí vome·ff
duo frẽs·ff·de ✠·ob·et idem in fructibꝰ vſuris et alijs acceſſoriis vt
l·ſi·ff·pe·ff·de odi·inde·et·l·termiãto·C·de fruc·et li·expen·et nõ·gl
in·l·qđ in diẽ·ff·i·ff·de expenſa· Aut aliud iudiciũ incidẽs eſt ꝓnapa
le ſicut ꝑmo ꝓnapaliꝫ mtentatũ et tunc nõ obſtãte abſolutoria po
terit et alio modo in iuditio refricari vt·ff·de except·l·ſed ſi añ vt nõ
bar·co·ti·l·fundũ vbi ſi egi confeſſoria de vi et aduerſarius excipiẽdo
dicat me non dñm ꝙ ſuccubuí nõ nocet poſtea michi agenti rei vin
Scõo caſu qñ ꝓnũtiaꝫ ꝑ agente coñ excipientẽ aut illa ꝓnũtiatio
reſpicit fauorẽ ſtatus et nõ põt in alio iuditio ẽfricari vt·l·i·C·ō ex
iudi·et ibi nõ·in vlt gl·et ibi vide doct· Aut nõ reſpicit fauorẽ ſtat?
et tunc dic aut in ꝑmo et ſcõo iuditio incidẽs ꝓponiꝫ ad eundẽ effe
ctũ et tunc aut in ꝑmo iuditio fuit plene ꝙgnitũ ſup incidẽti ꝙ reiec
tũ expſſe per iudicẽ et tunc in alio iuditio non poterit refricari ita in
telligiꝫ l·ſi naũt in·ff·ſi·in·ij· ffenſo·ff·de neg·geſt·et ibi vide bar·ꝙ
l·quod in diẽ·ff·i·ff·ō expenſa· Aut fuit tacite rejectũ incidens ꝙ excep
tio ſup eo et tunc non ꝓiudicat ẽn in alio iuditio non poſſit ẽfricari
ita intelligaꝫ dcã·l·ſinaũt·ff·ſi·i·ffenſo·et dcã·l·quod in diẽ·ff·i·ꝙ nõ
Ja·bu·et bar·in·l·a procedente·C·de dila· Aut ꝓponiꝫ incidens ad
diuerſũ effectũ in ſcõo iuditio et tunc poteſt ſemp iterũ iudicio de
duci ita intelligaꝫ l·vendicantem cũ·l·ſeq·et quod ibi glo· et bar·ff·
de euict·omnia iſta collgũtur ex dictis guil·bar·et bal·in dicta·l·ſi
iudex et bar·in dcõ·ff·duo frẽs in ✠·v·oppo·ad ſcõm nõbile et vide
bar·in·l·de pupillo·ff·ſi is cui et in·l·ſciendũ·ff·de op·no·nũc· q̃ om
nia bene nõ· In eadẽ glo·ibi item qꝛ poſtea· dicat cẽtẽ vere cẽ·dic
iſta glo·facit ad queſtionẽ bart·in·l·fin·ff·ad trebel·videlicet teſtor
habet duos filios maſculos et vnam feminaꝫ·maſculos inſtituit vni
uerſales heredes poſtea dixit ſi quis filioꝝ me ocum ſine libris decef
ſerit deueniat in ſuperſtites vbi dicit ꝙ cum ratio dicti ſermonis ill
ius pluralitatis videlicet in ſuperſtites non poteſt verificari in alio fi
lio maſculo ſuperſtite tñ habiꝫ etiaꝫ fcia in ſubſtõe ꝙ virili per·d·l·ſi·

pro quo ego allego istã glo. et glo. in. l. si mat. §. i. et ibi bal. tãph. et Jo. de y. mo. ff. de vul. et pup. ¶ In ea. glo. ibi excepta vna dic hãc approbat Ja. et dy. hic per. l. vbi numer?. ff. de testi. In ea. gl. ibi et s. de ob. ex delicto. §. his dictas sic dimittas illũ ℞. gl. ibi in ꝑma ergo vbi queritꝫ ꝛc. et sumas eandẽ glo. ibi alij. dixerũt ideo dicã ꝑiudiciales ꝛc. quia medium. d. gl. loquitꝫ de alia materia. In hac ergo. q. an et qñ iste actiones dicũtꝫ ꝑiuditiales aduertas scõm bar. qz ꝑiuditiales dicũtꝫ tribꝫ modis. vno modo in isto. §. vi deliz huiusmodi actiones in rem qñ agitꝫ de statu alicui? vt hic et in. l. i. §. per hãc. ff de rei ven. et dicũtꝫ iste actiones ꝑiuditiales qz in eis ℞tiꝫ magnũ ꝑ iuditiũ vt status. Et aduertas quare dicunꝫ in rem preiuditiales dic scõm ang. in dcõ. §. per hanc qz sicut in rei vendicatione que ꝓpo mitꝫ tõne dñij non agitꝫ nisi de declaratioẽ dñij et restõ implorat iudicis officio vt. l. qui restituere. ff. de rei ven. iuncta. l. ex diuerso. §. i. eo. ti. ita q cũ agitꝫ ista in rem ꝑiuditiali qz agitur ad declarationẽ ꝙ declaretꝫ seruus et ꝙ si qua restõ est facienda fiat officio iudicis Item ꝑiuditiales alie dicũtꝫ qz ꝑiudicãt vel apte sunt ꝑiudicare alijs causis vt in glo. in ℞. sed Jo. coñ inspicatꝫ ꝛc. Item fatiũt qñq quem inhabilem ad iuditiũ sed de talibꝫ loquitur. l. ordinata. ff. de li. cau. Scõo ꝓncipaliꝫ dicũtꝫ actiones ꝑiuditiales tõne auctis et preeminentie et istud cõtingit altero de duobꝫ modis. vno modo in causis se mullo modo cõtigentibꝫ vt. l. fi. C. de or. iud. qz ibi causa ciuil nihil habet facere cũ criminali sed solũ ex ꝑeminẽtia criminalis vt. l. per minorem et qõ ibi nõ. scõm vnã lect. ff. de iudi. ℞. scõo est ꝑiuditialis tõne auctis et ꝑeminẽtie in causis se inuicẽ ꝛctingentibꝫ ꝓter ꝗle quale ꝑiuditiũ vt est petitio hereditatis vt. l. fi. C. de peti. here. l. si p? litem. ff. de excep. ¶ Tertiũ genus ꝑiuditialiũ qñ sic se ꝛctingũnt qz absolutoria lata in ꝑmo parit ꝑiudiciũ in scõo vt. l. fundũ cũ. l. se. ff de excep. et ita ibi bart. dixit in ℞. op. ista. l. videt coñ ꝛc. vel dic ꝙm bal. in dcã. l. per minorẽ. ꝙ quedã actiones dicũtꝫ ꝑiuditiales absolute vt que ꝛctũt pro statu vt ꝯ. quedã dicũtꝫ ꝑiuditiales respectiue idest in ꝛcatione ad iuditiũ. et hoc potest esse tribꝫ modis. vno mõ dicitꝫ actio ꝑiuditialis tõne auctis. vt petitio hereditatꝫ. scõo tõne ꝑplexitatis. vt dcã. l. fundũ cũ se. ttio tõe coñtietatꝫ. vt. l. coñ maiores C. de in offi. test. et ibi nõ. ¶ In ꝑma spẽ nec ex eadẽ parte nec etiã

ex aduersa ꝑt moueri aliqꝫ iudiciū. Jn ka spē nō ꝑt moueri ex eadē
parte sed ex diuersa sic vt.ff.de except.rei iudi.l.si iné te q me in ꝑn.
Est et ꝙtū mēbꝝ qñ iudiciū ē ꝓiudiciale cōne cōtinetatꝫ et maioꝛi
tatꝫ tūc ecꝫ ex diuersa ꝑte motū iudiciū dēt filē qꝛ eius cōtinū ē potē
tius vt.b.i.cū glo.et ibi omnes doct.C.qui accu.nou posita iudiciuꝫ
crimiāle intelligiē esse potēcius ꝙ ciuile. Jtem exceptio que tāgit
ꝑsonam vel ꝓcessum semp dicit esse ꝓiudicialis vt.l.qm̄ alexandꝛi
de abul.nam exceptio que in totū figillat falsitatē vel inhabilitatem
ꝑsone q̄ in iudicio stare non possit semp ꝑt opponi et qñcūq; oppo
ta reddit iudiciū retro nullū.vt est exceptio falsi penitus ꝓpatoꝛ
vt.l.licet cū materia C.ō ꝓcu.seqs aūt si erat ꝑāt sed eē nō potꝛat
qꝛ miles qꝛ debꝛet opponi añ litꝫ ctꝫ.et si nō opponaē perdit dicta di
latoꝛia vt.l.ita demū.cū glo.et ibi doc.C.ō ꝓcu. Jn vnoquoq; nāq;
iudicio ꝑsone sunt ltīande vt.l.si queramus.ff.ō testi.etiā si sit iudi
tiū sūmariū et executiuū vt est glo.singularꝫ q ibi bar.et doct.in.l
ij.C.de edic.diui.adri.tol.et p̄dicta ꝓdunt qñ aliquis est in iudi
cio qui causam defendat sed qñ agit cōn ꝛtumacem ista exceptio ē
similis nō venit opponenda p iudicē vt est casus sing.l.iné quos.ff.
alieno in ℣.qō si ex.ff.de dam.infec.sed ltīabit postea ꝑsona ꝓcu
toꝛis qñ quereē de nullitate ꝓcessus ita dixit singularit bar.in dcō
.ff.alieno in fi.Ex quo sequit ꝙ si quis vel falsus ꝓcūr vel nō habēs
sufficiens mandatū cū agat nomiē meo q reportet sñiam cōn abs tē
vel cōn p̄sentē et petaē execucio noie meo et opponaē ꝙ iudiciū non
valuit tanꝙ agitatū p falsū ꝓcuratoꝛē possum tamē habere dictū iudi
tiū cū sit noie meo agitatū et ratificando approbo iudiciū qō tenebat
in ꝓiudiciū ꝓcuratoꝛis vt.l.iij.ff.falsus.ff.rē ta.ha.ciūcta.li.C.credi
euict.pig.nō debꝛe.et vꝫ iudiciū tunc etiā in mei fauoꝛē ita dixit gl.
sing.m.l.si mat.in.ff.hoc iure.ff.de except.rei iudi.quā approbat ibi
dy.et bar.licet vltramō.ibi cōn facit qō nō.bal.et doc.in.l licet in
fi.C.de ꝓcu.qō nō.dic ꝙ lꝫ ꝙ vltramō.sit gl.in.l si tutoꝛ.C.in quibꝰ
cau.in integ.sed illa gl.ibi a modernioꝛibꝰ repbaē et tenēē gl.in.ff.
hoc iure quā etiā tu teneas. Dinaūt semꝫ reprobaui dictū iudiciū
agitatū nomine meo an possim postea penitere et iterū ratū habere et
videē ꝙ non p casū valde nō.l.dispensatoꝛē in fi.et quod ibi gl.bar.
et taphy.ff.de solu.liꝫ cōtinū vidēaē per.l.quo eni in.ff.ij.ff.rē ta.ha.

sed cōiē dicit q̄ quo ad actionē ꝛ sequēdā non pōt tatū habere vt ꝺ. l. dispensatore quo ad exceptionē ꝛ sic vt ꝺ. l. quo eni. ℌ. ij. ℣ sed taph. in. ꝺ. l. dispensatore. et spe. in ti. de defen. ℌ. i. ℣. sed pone igit dicit aut queritē an possit in sui fauorē iterꝫ tatū habere et nō pt. aut in sui odiū et potest vt dicta. l. quo enim. ℌ. ij. sed hoc michi non placet q̄ tex. in dcō. ℌ. ij. dicit q̄ dns a negōꝫ gestore pecuniā exactā exigit ꝫ exigere est in iuditio ꝛ ab inuito extorquere vt. l. fi. ℌ. si rem. ff. ꝺ le ij. vnde posset in dubio attemptari cū queritē an ille qui semel ēprobauit factū noie suo possit amplius approbare ad sui cōmodū aut ad sui dampnū. ꝓmo casu aut queritē q̄ ad actionē neg. gest. cōi gerentem qui semel fuit extincta ex ēprobatiōe neg. gesti vel ꝓprijs non nata et hoc fieri non pōt vt dicta. l. dispensatorē in fi. vō q̄ approbatione domi pēdebat vterꝫ actio neg. gest. oriretur nec ne vt. l. pompo scribit cū sua materia. ff. de nego. gest. q̄ ꝓmū ergo reprobauit nec tatū habuit exactam pecuniaꝫ a debitoribꝰ suis statū ortus actionis fuit impēditus scꝺm glo. in dcā. l. dispensatorē. vnde amplius nō cēt posse nasci ex secūda ꝓbatione et debitor antiquus qui soluit gestori remansit dño obligatus q̄ si actio semel nata ꝛ extincta ex voluntate vnius postea aliquo modo resuscitari nō pōt vt. l. qui res. ℌ. arena ff. ꝺ solu. multo fortius actio cuius natiuitas fuit impedita ex ꝓma ēprobatiōe non debet posse oriri cōtricia secuta approbatiōe ar. l. pē furioso. ff. de his qui sunt sui vel alij iurē. et ita loquit. ꝺ. l. dispensatorem in fi. Aut queritē an de nouo reprobatū possit approbare ad aliud sui cōmodū pter q̄ ad dictā actionē neg. gest. cuius natiuitas fuit semel extinctā ēprobatiōe impedita ꝛ dico q̄ sic vt. ꝺ. l. quo enim. ℌ. ij. vtpu ta q̄ approbando secūo loco possit pecuniā exactā a dicto nego. gestore etiā inuito exigere et pōt vt in tex. ibi exegerit. et etiā quo ad aliud vt dicto nego. gestori pter suā defensionē necessariā parat exceptionem si adueniat ex stipulatu pter ratihabitationē et sic solutio pecunie sibi facta oprobrē iste est casus in. l. paratori ad exhibendū. ℌ. i. et ibi bar. ff. rem ra. ha. facat. l. idemq̄. ℌ. generaliter. ff. man. Aut queritē an secūa approbacō teneat in sui p̄iuditiū et dico q̄ sic effectualiter q̄ debitoribꝰ dat exceptio cōi eundē dñm non tantū cōi gerentē vt dicta. l. paratori ad exigendū. ℌ. i. et dicta. l. quo eni. ℌ. ij. ꝛ hoc vltimo non mireris q̄ etiā id quod non est gestū nomine meo

in mei ꝓiudiciū ꝺꝓbare possum vt est casus aptus in ·l· fundus ·ℌ· i· ff· ꝺ pig· Nec ob· si dicaꝫ nullū negotiū gestū est cū illo qui litiga uit vel soluꝫ gestoꝛi tuo ergo tibi aliquod remediū non peratur cō tra eum nisi ꝑ mediū ogānū gestionis facte nomiē tuo ergo agere nō potes vt ·l· si pupilli ·ℌ· si· cū nō· ibi· ff· ꝺ neg· ges· qz ꝑt ℌendeꝛi q̄ sepe numeꝛo extra id q̄ agitur nobis nasciꝫ obligatio et actio ·l· iij· ℌ· si liber· ff· omodo· ac etiā qui litigauit cū gestoꝛe meo nomiē meo fuit huiusmōi intētionis q̄ mecū negotiū gereret ꝑ ogānū mediū gestoꝛis· facit· l· qui aūt in· ℌ· si· cū· l· seq· ff· de ꝺsti· peal· ergo approba tione mea non obstante p̄ma reprobatioē facta inteꝛ me et gestoꝛē meum et nō cū aduersario meo debet cōprobari dictū negotiū cogi· ¶ In ea· glo· ibi si in genuus esse dicaꝫ· l· i· et· ij· ℌ· i· dic ille· ll· paruꝫ aut michil fatiunt scd̄m dy· sed facit pro glo· l· i· ℌ· per hanc· ff· de rei ven· et· l· iij· ℌ· hoc interdictū ibi notio pretoꝛia ꝛc̄· ff· de libr· exhibē· Sed cōn hoc op· dy· qz offitiū iudicis non habet locū vbi alia actio cōpetit ar· ff· de mino· l· in cause la· ij· in p̄n· ℌendet dy· q̄ illud obtinz locum quādo offitiū iudicis datuꝛ cōn ius comune secus quādo scd̄m ius cōe vt in casu ꝓposito ita sentit glo· in dicto· ℌ· per hanc· Sed quidam diciūt q̄ offittuz iudicis in liberto non habet locū nisi quādo fateꝫ se libertū vt· ff· de offi· p̄fect· vr· l· i· ℌ· cū patronus· et per hoc vi detur q̄ dcīs· ℌ· per hanc solū loquaꝫ in filio qꝰ satis placet Jo· sa· Sed tu dic q̄ glo· nō· cōiciū m dcō· ℌ· per hanc que vult vltra filiū sa· habeat locū in multis psonis et istud sequitur bar· bal· et ang· vnde scd̄m glo· et docto· ibi abbas vendicat monachum suū adiecta causa de iure canonico sicut vendicamus res sacras vt· l· in rem· ℌ· ite sacrā cū glo· eodem ti· et hoc sequitur ibi bar· Tu adde scd̄m ang· ibi q̄ abbas vendicat monachum suū ratione potestatis ꝺ iure cano nico· non enim debet vendicare monachū ratione dominij· sed per me diū potestatis· et eodem modo ꝺ episcopo in clericū qz vendicat ratio ne iurisdictionis et dominus colonos agricolas et censitos vt· C· de agri· et censi· per totum· Idem ꝺ istis vasallis qui possunt rem vendi care adiecta causa de iure ꝺsuetudinario q̄ idem in qualibet villa que habet suos fumātes more bon· vel suos homines collectandos q̄ pos sunt vendicari adiecta causa de iure statutoꝝ sic q̄ ciuitas vendicat ciuem suum adiecta causa de iure ciuili vt· l· ꝺ iure· ff· ad municipal·

et sic baro vel cõmes vendicat sibi subditũ per mediũ cõcludẽdi iuris dictionis vt vij·q·i·non debet·An aũt vxor vel sponsa possit vendicari adiecta causa de iure canonico cũ ipsa detineat a scholari vel iudicijs officiũ implorari cũ a nemine detineatur nõ·Cy·C·de nup·l·si in uita·Tu dic scõm Inno·in·c·ex pte de testi·spo·q in·c·ex lrãs el·ij· extra ỗ spon·q sic etiã si eius nũq fuerit habita quasi possessio qđ sequit ang·in dicto·ff·per hanc· sed pro maiori pte omnia ista sũt Bba bar·in·l·pmo·ff·de lib·ho·exhi·ỗ quo ang·non fecit mentioẽ Aduertas tamẽ ad vnũ q si ciuitas ista vellet petere vnũ castr̃ quod detineat ab alio q libellus debet dari cõi detentorẽ et cõtra supiorẽ de tentoris non aũt cõi castrũ et eius homines etiã wlũtarie detentos nisi wluntarie detinerent per se et pclamaret in libertatẽ q tunc cõtra dictũ castrũ et supiorẽ ciuitatis q castri libellus esset dandus ita dicit singulariter bar·in·d·ff·per hanc·per gl·ibi qđ no·q semel vidi vnũ errare in ciuitate regina· In ea·gl·ibi depositi vel similes dic hanc approbat dy·facit·per cõsensu·et qđ ibi no·ff·de act·et ob·licz glo·j·in qstionibo videat dicere cõtrariũ in ℞·item quo iure ꝛc·ꝫ ibi exponã· In ea·gl·ibi sed qualit formabũt libelli ꝛc· Tu dic clari? q in pũbitiali ỗ futute et de libertimitate sic dicas· Dico q stich? est seruus meus et q ego sum in quasi possessione dicti iuris dñij et qualit ipse michi vt dño non paret quare peto ipsũ declarari esse ser uũ meũ et debere michi seruire q seruitia mea et alia michi vt dño et que alijs dñis per eorũ seruos pstari solent pstare debeat·et cõtra quãdo seruus est in quasi possessione libtatis dicas sic q titius ỗ tinet me seyũ indebite pro suo seruo et tanq eius seruus cũ in veritate non si vult me sibi seruire sed liber homo sum q in qsi possessioẽ libertat fui et sum de pnta·et ideo peto me seyũ declarari libez hoiez et liberari ab omni vinculo quasi possessionis et iuris seruitutis quã et quod dictus titius in me pretenderet· In filio autẽ formabit sic libellus dico q Joã·est filius meus ltimus q naturalis natus de tali mtimonio ctracto cũ tali mea vxore et q ego sum in quasi possessioẽ iuris pmitatis et etiã iuris patrie ptatis et qualit ipse tenet mihi ad ea omnia que debent patri per filiũ et qualit dictus Jo·predicta michi facere denegat·quare peto declarari dictũ Jo·fore filiũ meũ et vestro officio ꝑpelli ad exhibendũ et pstandũ michi ea que p filios

patrib⁹ exhiberi et p̃stari coiter solent et debent. Et ex p̃dictis
ecō tra scies formare libellū quando filius asserit vel negat se esse fi
liū titij ⁊c. ¶ In ead̃ glo. ibi ingenuū. an ñia lata in istis p̃iuditia
libus de quib⁹ in isto. ff. faciat ius quo ad omnes dic q̃ sic si sep inē
uenit⁹ vz q̃ sit lītus petitor et cōdictor q̃ inēueniat plena dettac
tio. ētio q̃ ñia fuerat lata ꝟbis affirmatis. q̃rto q̃ non fuerat de
tecta collusio. q̃nto q̃ vere causa sit preiuditial'. sexto si fuerit p̃nū
paliter sup ingenuitate et non incidēter ⁊ plenarie discussum ita di
cit Ja. bue. bal. et flo. in. l. ij. C. res inter alios acta et per Inno. in. c.
causam el. ij. extra quī fi. sint le. sed ista sunt de mente glo. bar. in. d.
l. ingenuū. vbi ē etiā gl. fing. q̃ si p iuramentū causa est decisa q̃ om
nibus p̃iudicat q̃ intellige scōm p̃dicta q̃ bene no. ¶ In ead̃ glo
ibi sed si hac. ff. pe. in fi. dic by. approbat opi. Jo. et Ja. et pe. dicunt
q̃ iste ideo dicunt̃ p̃iuditiales q̃ agit̃ de maiori p̃iuditio quod esse
possit videlicz de statu ar. l. fi. de capi. di. et scōm istā opi. cessant alie
due. q. sequentes in gl. Vz tu potes dicere q̃ opi. Jo. pōt saluari q̃
scōm opi. Ja. et pe. sequeret̃ q̃ petitio hereditatis non dicat̃ p̃iudi
tialis cū in ea non tractat̃ de statu et tam̃ hoc est falsū vt. l. fi. C. de
peti. here. vnde dic tu q̃ vtraq; opi. potest saluari q̃ pluribus modis
dicunt̃ preiuditiales et vno respectu vna dicitur preiuditialis ⁊ alio
respectu alia. vt dixi sup̃ ⁊ etiam infra dicā. In ead̃ glo. ibi de peti.
here. l. fin. ff. i. et. ij. dic tu clarius q̃ actio p̃iuditialis dicitur pluribus
modis. vno modo q̃ preiudicat alijs actionib⁹ de quib⁹ in. l. fundū
cū. l. seq. ff. de except. Alio modo dicitur p̃iuditialis q̃ sentētia in eis
lata preiudicat alijs quī etiaz non fuerunt in iuditio et he sunt plu
res. vt actio inoffi. testi. vt in. l. papi. ff. et quod ibi no. ff. de inoffi.
testi. Item in. l. fi. cum l. seq. ff. de lib. agno. Item in casu. l. ingenuū.
ff. de sta. ho. Item in sententia lata sup etate vt. ff. ō mino. l. de etate
et ibi bar. Item quotiēs agitur super aliquo statu persone vt hic de
quo sup̃ dixi. et vide etiam bar. in. l. post litem. ff. de except. ¶ In ea.
glo. ibi ctraria p̃iuditiali vtili dic quidā habent postea in glo. ꝟbū
directa et quidam habēt non directa. sed dic q̃ melius stat glo. sine
dictione non. nam directa potest sumi duobus modis vno modo pre
respectum ad vtilem et illa est que cōpetit ex verbis et mente legis
vt lege hec actio et ibi flo. ff. fi. quadruples pauperē fecisse dicatur.

Alio modo pōt dici directa per respectum a cōtria ꝓut glo· loquitur
Siue non sumit̄ ꝟ directa per oppōm ad cōtriaz qđ patet m glo· qz
sucessiue dicit q ipsi se ꝓtunt in libertat̄ cōtria p̄iuditiali vtili nō
directa ꝛc· et hoc modo intelligendo glo· cōtradicit determiāti sue
quā posuerat· s· ꝛprobando q non sit dare cōtriā in p̄iuditialib⁹ et
ideo glo· sic intelligendo aut hic aut ibi male dixit et ideo non vide
posse legi cū dictione nō nisi vellemus dicere q ꝑma pars glo· que di
cit p̄iuditiali non directa ꝛsideratur tantū directū per oppositū ad vti
lem sc̄da pars glo· accedit directe vtroq respectu q per oppositū ad
cōtriā et per respectū ad vtilem· de huiusmōi directis et vtilib⁹ vide
glo· et singularit̄ bar· in· l· curatoris· C· de neg· gest· ¶ In ead̄ glo·
ibi ad futuras p̄stationes vt· ff· ꝟ usuf· l· i· ꝛc· Am aūt tractus futuri
tempis spectet ad iudic̄e distmgue sc̄dm ang· et Joā· de ymo· in· l· si
stipulatus· ℈· cū stipulamur· ff· de ℣· obl· qz qñq ꝛtingit q actori cō
petit vnū ius nu᷑ero q illō nō ē de p̄nti ꝟ mere de futuro q illō nō p̄t
dedūci in iudicio fac· l· cedere· ff· de ℣· sig· quod est verū ꝟm bar· ibi
nisi in ipsa lit̄· cōt̄· speret̄ oriri actio vt· l· nuda· C· de cōn· q cōmit· sti
pu ¶ Sc̄do hoc est vez quādo est debitū ꝛditionale secus si in diem
et non oppon̄t vt· l· i· in fi· ff· qñ di· usufr· le· ce· Intrd̄ū q sc̄do cōpe
tit actori ius vnicū et presens est actio sed exactio differenda est et
spectat ad iudicem exemplū in· l· in lege acquilia· si deletū· ff· ad· l· ac
quil̄· sed Jo· ibi dicit q isto casu hoc ꝛtingit qz ius speratur esse vel
ex culpa vt ibi vel ex dolo vt· l· locā· ℈· o dempnatio· ff· de tab· exhi·
Si vero ius cōpetat de presenti sed sperat̄ desinere in futurū loquit̄
ꝓprie· l· si seruus de cōdi· fur· sed tu dic in hoc sc̄do membro p̄n cipali
aut est ius de p̄nti q sperat̄ recedere in futuz et etiā spectat ad iudi
cem vt est casus in dcā· l· si seruus· Aut non est de p̄nti sed sperat̄ ad
esse in futuz et hoc sc̄do casu subdistmgue· a quis ouenit̄ ꝓpter sui
culpā· aut ꝓpter suū dolū· si ꝓpter culpā tunc spectat ad iudic̄e sed
non repn̄tatur dies vel ꝛditio sed illa exspectabit̄ in execution̄e iste
est ꝓprie casus in dcā· l· in lege acquil̄· Aut ꝓpter dolum q tunc aut
speratur obligatio ex· l· dispositione et tunc etiā dies vel ꝛdicio non
repn̄tatur ymo exspectabit̄ in execution̄e fienda iste est casus in· l· si
finita· ℈· si· cū· l· seq· ꝛiuncta· gl· ff· de dam· infect· et ibi hoc vult bar·
et ang· et vterq dn̄s meus· Aut debet̄ ꝓpter dolu ex dispō e homīs

et statim debet et fiet statim exactio licet ꝑmũ debitũ esset in diem ꝑ
sub ꝺitione iste est casus in ꝺcõ. ℌ. cõdempnatio. Et est ratio ꝺicte
isto vltimo casu qꝫ mitius agitur cũ .b. qꝫ cũ homine vt .l. celsus. ff. de
arbi. ita ꝺixit bar. in ꝺcõ. ℌ. ꝺempnatio. Tertio ꝑncipaliter ꝺtigit
qꝫ est vnũ ius de pñti sed habet ꝺtractus futuros ꝓpter sui naturam
qꝫ non põt fieri satisfactio vno momento vt cũ agitur ꝺ fessoria vt .l.
habitũ. ff. si ser. ven. vel inꝺicto vti possi. vt .l. i. ℌ. interdũ. ff. vti possi. ꝑ
tũ pat intentat ꝑuꝺitialem cõn filiũ vt ꝓstet reuerentiã vel alia
vt hic in glo. quod spectat. ad reuerentiã vt hic in gl. addit ibi Jo. qꝫ
iꝺem erit si ꝺe pñti est cui fit admixtũ ius de futuro ꝺitionale et pe
nale ex ꝺtumatia rei vt .l. non ab re. cũ glo. C. vnde vi. Quarto ꝑn
cipaliter ꝺtigit qꝫ ẽ ius vniũsale de pñti cui inhereat offitiũ iuꝺicis mer
cenariũ ad ꝺtractus futuros vt in vsuris futuris. vel alijs acessioni
bus qꝫ de tractu futuro post ſmiam non spectat ad iuꝺicẽ arg. .l. iiij.
cũ ibi no. C. de po. sed veniũt alio iuꝺitio vt .l. i. ℌ. i. ff. de vsur. et .l. i.
C. de iuꝺic. secus si veniant acessoria iura actionis. qꝫ tunc spectat
ad iuꝺicem tractus in futurũ. vt videtur casus et ibi bar. in .l. i. C. q
sen. sine cer. q̃ti. Quinto ꝑncipaliter ꝺtingit qꝫ iura agenꝺi sunt
plura et vnũ cõpetit de p̃senti q tunc iuꝺex potest de tali tractu se im
pꝺire exemplũ in pluribus prestationibꝫ vnius obligationis quaꝫ
vna venit alia non qꝫ non est in potestate actoris cursum futurũ per
ex actionez impꝺire vt ꝺicta .l. i. ℌ. i. ff. de de vsur. Et quod ꝺixi qꝫ
potest impꝺire intelligit Joã. de iure et de facto. secus si possit vt qꝫ
ꝺampnatus ꝺtempnit omnino soluere tunc pro toto tempe cessatio
nis vel talis tractus spectat ad iuꝺicem per ꝺcam. .l. i. de sen. que sine
cer. q̃ti. et si in ptate actoris non est impꝺire ꝺictũ tractũ tunc siue
ꝺispositio sit inter viuos siue in vltima voluntate siue in alimentis
siue nõ tunc talis tractus etiam spectat ad iuꝺicem ꝓpter ius quod
est de p̃senti vt .l. male agitur. C. de prescrip. xxx. annoꝝ facit glo. in
l. non quẽadmoꝺũ. ff. de iuꝺi. ne. quis cogatur omni ꝺie de suo iure
ꝓstari sed tu ꝺic qꝫ ista aꝺitio Jo. est ꝺictũ bar. in ꝺicta .l. i. C. ꝺ
sen. que sine cer. q̃ti. et in .l. vbi autẽ non apparet. ℌ. pe. ff. de ℞. obli.
vel in hac materia ꝺic clarius et ꝑm flo. in .l. i. ℌ. i. ff. de vsur. qꝫ qñqꝫ
neqꝫ actio neqꝫ obligatio est p̃sens nec per litẽ cõtẽꝫ oriri speratur et
hoc casu nulli ꝺubiũ qꝫ i tali actu iuꝺex se nõ inꝺpmit qꝫ sine actioñ

pars expiri non potest vt l. si pupilli ff. vi. et ea. ff. de neg. gest.
Quãq; actio et obligatio est pñs sed sola executio differtur et tunc
potest agi et iudex se intromittit nisi per partẽ opponat differtur tam
executio vsq; ad diei euentũ vt dã. l. in lege acquilia si deletũ. ff. ꝺ
fur. l. qui tabulas et l. qui tabulas et. l. i. in fi. ff. qñ di. vsufr. le. ce.
Quãq; actio et obligatio est pñs qz vere nũc aliquid debet nisi tamẽ
de futuro p̃iudicat pñs pũsio non affert victori plenariũ cõmodũ
tunc futuri tẽpis tractus spectat ad iudicẽ exemplũ in agente vti
possi. cõn turbantẽ michil enim pdesset sñia nisi iudex p futuro tempe
silentiũ imponeret q pũderet põt ergo hoc facere vt extra ꝺ pba. c.
licet causam et no. in. l. i. C. vti possi. Item pone exemplũ in agente
ne lumibo officiat in quo est etiã necesse pũdere p futuro vt. l. fui
tutes. ff. de seruit. et. l. egi et. l. haz. ff. si ser. ven. et dixi. ꝺ. eo. eque. q
idem dicas in omnibo casibo in quibo hoc cõtingere posset qz pũsio
de pñti michil pdesset nisi p futuro fieret nam tunc illud futuz venit
per viam cuiusdam necessarie sequẽtie vnde eadem durat potestas
que in pncipali vt no. Inno. de offi. ꝺ le. in. c. i. Quãq; aliquid debet
de pñti et eius occõne aliquid põt deberi in futuz iure obligõnis et
in istis dic tractũ futuri tẽpis spectare ad iudicẽ exemplũ in vsuris
in stipulatione deductis que nondũ currũt certe possunt in iuditiũ
deduci cõne sortis et vsuraz que de pñti debent. casus est scõm vnũ
intellem in. l. i. C. de iudi. exemplũ etiã pone in alimentis et in alijs
ãnuis pstationibo vel in stipnlatioẽ ãnua vt in emphiteosi in qua
dicit statũ actio nata p ommibo annis licz p plura tẽpa sit diuisa
pstatio vt. l. stichũ. ff. de stipulatio. ff. de ℞. ob. et. ff. ꝺ dona. cau. mor. l.
senatus in fi. et ibi gl. et hoc statutũ est ne opellat quis singul ãnis
de iure suo ptestari vt. l. ij. C. de pscrip. xxx. an. et. l. cũ de in rem ℞so.
et ibi glo. et bar. ff. de vsuris. et no. glo. et bar. in. l. non quẽadmodũ
ff. de iudi. et p Inno. in. c. audit. de pau. et de sepul. c. ntã. et per Cy
et ibi saly. et doct. in. l. i. C. ꝺ fideico. et p bar. in. l. ita stipulatus. ff. ꝺ
℞. obl. Quãq; aliquid debet ꝺ pñti q in futuz deberi nõ pt iure actio
nis vel nã actioĩs ꝓpositre. et sic solũ officio iudicis q tũc dic qz iudex
se intromittit p tempe qꝺ accrit pendente iuditio vt. l. ediles. ff. ite
sciendũ. ff. de edi. edict. sed non de accrente post sñiam vt. l. i. ff. de re
iudi. qz officio iudicis mercenariũ amplius non durat nec amplius

poteſt deſeruire vt .b.iiij.C. de poſi. ita intelligat dcā .l.i. ff. de vſur. que loquit de vſuris currentibus ex mora in iuditio bone fidei ex ſolo iudicis offitio vt ibi dicit gl. ſecus eſſet ſi poſſent in iuditio deduci iure actionis exemplū in fructibo et acceſſorijs naturalibo tunc enim pōt ſe intromittere etiā de tempe poſt ſentētiā vnde poſſet ꝺdempnare ouentū ad reſtōem rei cū fructibo percepti et percipiendis facit q nō. Cy. in .l. cū ꝓpria. C. ſi quis al. vel ſibi et dixi ſup eo. ff. et Inno. extra de dona. inter vi. et vxo. c. inter dilecta. et de reſcrip. c. cū accedens. nec ob. gl. in .l. videamus in. ff. iuſ. ff. de rei ven. q pōt dici q ibi fructus iuditio reali veniūt offitio iudicis non iure actionis vt ibi et eo. ti. .l. item ſi verberatū. cū .l. ſeq. Quinq; michil debet de p̄ſenti ſed deberi ſperatur in euentū cōditionis. et tunc clarū q iudex non ſe intromittit vt dicta .l. cedere. dicit niſi ſperetur deberi in ot. litis vt .l. ſi tutius. ff. de ✠. ob. et ibi bar. et nō. gl. et ibi dixi ſup eo. in p̄n. Sed iſta ſunt dcā ang. in .l. i. in repet. C. de iudi. in ✠. nūc intro gl. et quero trā hic dicit ꝛc. Et tu addas quod nō. bar. in dcā. l. que admodū. q in dcā. bi. C. de ſen. que ſine cer. q̄ti. et in dcā. l. vbi autē non apparet ff. pe. quod dictū bar. licet vt ſup patuit Jo. de ymo. fuerit ſecutus tamen ang. in dicta .l. C. de iudi. ꝓprehendit eum q merito dic vt ibi per eū. et his dictis do. ang. et flo. addas que dixi. ſ. ad intellectū .l. in .l. acquilia et dcō. ff. ꝺdempnatio. et habebis veritatē addas etiam q̄ nō. bar. in .l. ij. ff. de do. pret. in ✠. p ꝺclaratione induco in argumentū ꝛc. et etiā bar. in .l. dampni. ff. ſabini. de damp. infect. in ✠. quid ſi eſt vulneratus et certū eſt ꝛc. In eadē glo. ibi quod michil eſt dic gl. videt cōtra. C. in quib. cau. colo. cē. fabri. .l. i. li. xi. vbi videt dicere q agatur cōfeſſoria. Alij dicūt q offitio iudicis vt. C. de agri. et cenſi. .l. cum ſatis li. xi. Alibi dicit q datur rei vendicatio adiecta cauſa de iure quiritū. vt dcō. ff. per hanc. hic autē glo. reſidet q deb vtilis nō directa preiuditialis. quid ergo dicendū videtur q non debet preiuditialis cum ꝓprie preiuditialis concernentes ſtatū ſint tres vt hic alias aūt ſi eſſent plures iſte rep. ꝺdageueret de inſuffitientia. Jtē videtur q nec detur ꝺfeſſoria q illa cōpetit quādo datur pro ſeruitute debita a re rei. vt in .l. ij. ff. ſi ſer. ven. et dixi in. ff. eque ſup eo. facit .l. vt pomū. ff. de ſerui. Jtem nec videtur dari offitium iudicis cum non detur ad perſonales futuras preſtationes vt hic in gloſa.

sed tu dic q ꝑmo cõpetit officiũ iudicis p nõta in l. cũ de in rem ꝙso ff. de usur. et ibi bar. et l. si certis annis et ibi Cy. bal. et ange. in re pet. C. de pact. nec ob. q non detue in futuꝝ qꝫ illud est veꝝ misi ꝙ pre senti aliquid ius michi opetat sup quo iure ius de futuro põt adhe rere vt. l. i. C. de fideicõ. q dã. l. male agit ita dicit ang. in l. i. C. de iu di. m repet. et in dã. l. i. C. de sen. que sine cer. q̃tita.

Sic itaq; diffcere: ¶ Diuidit ꝓncipalit in tres ptes. ꝑmo ponit vnã ẽgulam generalem illatiuã ex precedentibꝰ scꝺm glo. sed scꝺm doct. ẽpilogatiuã. scꝺo ponit vnã fallentiã. scꝺa ibi plane. ẽtio natu ram actionũ realiũ et ꝑsonaliũ et eaꝝ diffrẽtias. ẽtia ibi appellam? Item ꝑma subdi uidit qꝫ in ꝑma ponit quedã illatio seu ẽpilogatio ex supdictis. scꝺo ponit cões scꝺa ibi nec enim. Et hoc dicat in sum ¶ Dñs rei põt agere ad dandũ rẽ suã coñ furẽ odio furis q actioẽs in rẽ opetũt ad vendicãdũ. psonales aũt ad dandũ vel faciẽdũ hoc. d Nõ et ad hoc allegat q dare ẽ dñiũ tñsferre vt ℔ q quis ẽ obligat? ad dandũ dẽt dñiũ tñsferre vt ẽ tex. in l. vbi aũt nõ apparet in. ℈. fi. et qꝺ ibi no. ff. ꝺ ℟. ob. et misi tñsferat plenarie dñiũ nõ est libratus vt ẽ tex. no. in l. fi. C. de odi. ob. cau. et qꝺ ibi nõ. Nõ q ad hoc alla qꝺ meũ ẽ amplius meũ effici nõ põt vt ℔ in l. ꝑpas. C. de legi. l; qꝺ hit m debitũ ex aliqua eã possit m detri ex alia vt. l. et an eãdẽ in. ℈. actiones. ff. de except. rei iudi. et qꝺ ibi gl. bar. et doct. in l. iij. ℈. si ex plurimis et quod ibi glo. bar. et doct. ff. de acquir. poss. ¶ Nõ q ꝓno mẽ meũ denõt dominiũ vt. l. q̃ntus. ℈. argento. et ibi bar. ff. ꝺ au. et ar. le. Nõ in ℟. plane. et ad hoc allegat q odio furis dñs rei agit coñ furẽ cõdõne furtiua ꝓ re sua et ad dandũ qꝫ omnis obitio dege nerat coñ furẽ vt. l. fi. in fi. ff. vsufr. quẽad. ca. Nõ ibi extra penã. q hic est casus q in duplo vel quadruplo in quo odempnat fur nõ cõ tinet simplũ et de hoc est tex. aptus in. ℈. fi. s̃. de obli. que ex delict. nas. Nõ q nõ de necẽte ℔ de vbanitate debitoꝝ ꝑ° ex iuditũ ẽ inẽ pellãdus de q dicã cũ gl. ¶ In glo. sic itaq; in fi. dic q istud qꝺ hic di cit glo. scꝺm pla. michil est dicere sed tex. vult dicere si apparet i desit si agat dare oportere qꝫ mediũ ocludendi non debet esse istud sed ad tradendũ vel restituendũ vt dicit glo. et aduertas qꝫ glo. ꝓsupponit q ista ℟ba sic itaq; ponanẽ illatiue qꝺ non est veꝝ scꝺm doc. qꝫ nihil ꝓdictũ est supꝝ ex quo posset inferri. Dic ergo q ponit ẽ capitulatiõe

vt possit ponere regulã sup actionibꝫ de quibꝫ dixerit et aliquas ex
ceptiois vt hic. ¶ In gl'mag'in fi'dic clarius soluẽdo cõtriũ q̃ res
p̃t fieri mea ex pluribꝫ causis in idem tempus ꝺacutẽtibꝫ sed ex plu
ribꝫ causis successiue nõ ex quo mea est ex vna causa ius pleniſſimũ
acquisiuit quod nõ admittat aliquid sup̃ se fiat patet naturalit in
vase pleno scꝫm doct'in dcõ'ℊ'si ex plurimis'facit'bi'in fi'ff'de ꝺo'
prel'. ¶ Sed cõtra hoc op'nam cõstat q̃ in vsucapione plures cause re
quiruntur etiã successiue vt ti'traditio bonafides ꝛ possessio ꝺtinuata
vt habeat in dcõ'ℊ'ex plurimis'et dixi sup̃ eo'ℊ'eque et'ℊ'sed iste ex
go ex pluribꝫ causis dñiũ potest fieri meũ sed dic q̃ dictũ est sup̃ in
telligit de causis idest titulis'ita sentiũt glo'et doc'in dcõ'ℊ'si ex plu
rimis ꝛ bal'hic'. ¶ In gl'odio'ibi de facto infamat'dic que infamia
facti ad duo notat vt nõ'glo'et doct'in'bi'in p̃n'ff'de infa'. ¶ In glo
si appareat ibi et tamẽ hic dicit q̃ sic dic hic glo'pfecte arguit viz q̃
nemo ad impossibile obligatur'nec aliqua actio põt dari ad impos
sibile vt in regula impossibiliũ in vi'ℏ impossibile est rem meã mihi
dari ergo impossibile est agi cõditione furtiua ad ꝺandum quod iam
meũ est. ¶ In ea'glo'ibi intendit dic hic glo'ꝺcedit oppositionem
q̃ hec actio non ꝺatur ad ꝺandũ sed ad restituendũ. nec obstat iste
textus qui videtur presupponere q̃ agatur ad ꝺandũ q̃ põt ℏnderi
quod non refert se ad ꝺditionẽ furtiuã de qua statim locutus est sed
ad ꝺditionem put est genus et put pont̃ p̃ omni actione psonali
quasi dicat fur tenet cõditione furtiua ad restiendũ sicut teneretur
quilibet alius alia cõditione ad ꝺandũ si appareret eum ꝺare oporte
re ita dicit Jo'fa'quod est de mente glo'dicit tamẽ q̃ non credit q̃
ista sit ꝑpria mens huius littre. ¶ In eadem glo'in fin'dic secũdũ
Joã'fabri q̃ hoc non est vtũ q̃ scꝫm hoc nulla esset spetialitas in
cõditione furtiua q̃ triticaria de qua in glo'datur non tantũ contra
furem sed cõtra quẽlibet vt'bi'in fin'ff'de tritic'sed hic vult denotare
spetialitatem in fure et in ꝺditione furtiua igitur q̃'vnde scꝫm ꝺy'
dic et hoc videtur satis fuisse de mente glo'quod ℣'plane vbi vide
tur poni quedam exceptio'nam exceptio debet esse ꝺ his que in ℞gu
la cõtinent vt'bi'in his et ibi glo'et bar'ff'de legi'et no'ꝺy'in ℞gula
extra de regulis iur'in vi'. Sed sup̃ p̃mittit vnã ℞gulã circa actiões
psonales dicẽs q̃ actione psonali nõ possũ petere mihi ꝺare q̃ meũ est

postea ponit exceptionẽz qꝫ ꝺditio furtiua que est ꝓsonalis actio ꝺetur
ad rei restõem ⁊ premiserat gñaliter qꝫ ꝓsonales non poterant dare
nobis qꝫ nostrũ est· ꝺy· ergo intelligit istũ ℞· plane· qꝫ speciale sit in
cõditioẽ furtia qꝫ non est in alijs ꝓsonalibꝫ hoc mõ vz qꝫ nulla ꝓso
nalis actio ꝺatur ad restitutioẽz ꝓprietatis rei que est nostra sed ad
restituendã possessionẽ bene ꝺatur vnde ꝺar̃ fiat actio ꝺepositi ꝺmo
dati et similiũ· ℑ allit igitur hec regula ꝓsonaliũ actionũ in cõdõne
furtia que ꝺatur ad restituẽdũ rẽ nostrã etiã tõe ꝓprietatis et ita in
telligit ꝺy· l· scire ꝺebemus in· ℌ· si a fure· ff· ꝺe ℞· obl· vbi si ego stipu
lor a fure rem simplicit michi dari quã ipse michi furatus est nõ vz
stipulatio per tõem huius ter· in ꝓn· sed si stipulor michi dari id qõ
michi ꝺare facere oportet fur cõditioẽ furtiua bene valet licet fur nõ
teneatur ad ꝺandum qꝫ illa verba ꝺare intelliguntur idest restituere
ꝓpter ℞ba adiuncta qõ est notandũ scõm ℑo· fabri qꝫ vbicũqꝫ pre
cessit cõtractus de cuius natura non venit trãslatio ꝺñij ⁊ apponan
ista verba ꝺare ꝺebẽt intelligi idest restituere vel tradere scõm naturã
pambuli ꝺ tractus qꝫ liz ꝺare de ꝓpria significatioẽ significet ꝺñiũ tñs
ferre vt hic tam̃ ꝓpter adiunctũ im ꝓpatur eius significatio qõ op
time ꝓbat ꝺcũs· ℌ· si a fure· ꝑ quõꝫ tu adducas qꝫ ꝑdicta maxime
pꝛeꝺũt in iudicijs vbi ℞ba im ꝓpant̃ vt libellus saluet̃ vt· l· si olei
et ibi bar· C· loca ⁊ ꝺixi s̄· eo· ℌ· i· vt intelligãt̃ ꝑm intõtioẽz ꝓferẽtẽ
vt· l· si q̃s intõtione ambigua· et ibi gl· et ꝺoc· ff· ꝺ iudi· ℨ bar· in· ꝺ· ℌ
si a fure· videt̃ intelligere ista ℞ba plane qõ fur teneat̃ ad ꝺandũ ⁊
qꝫ speciale sit in fure et ꝺitione furtiua qꝫ intrent̃ michi ꝺare res
meas quoꝺ non est ꝛperire in alia actione ꝓsonali et hoc qꝫ cõñ furẽ
omnis cõditio ꝺegenerat vt hic et· l· fi· ff· vsufr· quẽad· ca· qõ nõ ꝺge
nerat si simplicit ꝺaretur ad restituendũ et scõm istũ intellectũ iste
℞· plane· ponit exceptionẽ a tali nã sic vz qꝫ supꝫ ꝑmiserat regulaz qꝫ
ꝓsonalis actio non ꝺpetit ad ꝺandũ qõ meũ est hec ꝓsonalis scz ꝺdi
tio furtiua cõpetit ꝺño ad ꝺandũ qõ suũ est et sic bona est exceptio
alias non esset bona exceptio ⁊ istuꝺ creꝺo verius licet in effectu ecꝯ
scõm intellectũ bar· et cõem non possis plus ꝺsequi a fure qꝫ rei ꝛsti
tutioẽm· ℙed ꝺria est qꝫ scõm intellectũ bar· ꝺpetit hic ex ꝓpa na
tura ipsius cõditionis furtiue nec est opus ꝺicere qꝫ verba im ꝓpen
ad hoc vt saluet̃ libellus· Et aꝺuertas qꝫ cõditio furtiua non ꝺar̃
nisi ꝺño vt· l· i· ff· ꝺe ꝺdi· fur· licz actio furti ꝺetur ecꝯ non ꝺño ꝺũmõ

sua inēsit vt·l· manifestissimi·ℌ·sed cū in secunda·C·de fur·et·l·is qui
cū·l·seq·ff·eo·ti·et qđ dixi q; oditio furtiua daī soli dño supple et q;
pseueret dñs alias si facto suo pderet dñiū non hȳēt dām cōditioēz
seqs si non facto suo de quo tam vide tex·cū gl·et doc·et pau·de cast
in·l·siue manifestus in·ℌ·tam diu·ff·ō odi·fur· Et est cō quare soli
dño opetit q; est rei psecutio que daī dño vt hic oiuncta·l·si q; furē
ℌ·i·eo·ti· que oditio durat non tm re exñte in tex natura sed ea pre
empta q; odio furis dicī extare q; semp ipse fur dicitur esse in mora
vt·l·inter stipulantē·ℌ·pe·ff·de ℵ·obl·q; eo ipso q; fur abstulit rem
quā auferre et otractare non debuit dicī mora cōtraxisse vt est cō
tex·in·l·si·ff·de odi·fur·et isto casu qñ pempta est oditio pōt peti ei;
extimatio vt·l·in rem furtiuā in p̄n·eo·ti·vel etiā cōdici pōt ipsa res
l; pēpta·l·si quis in·ℌ·si·ff·ō ℵ·ob·et ē tex·in·biij·in si·q; in·l·si quis in
ℌ·bone eo·ti·q; semp dicī esse i mora vt dcā·l·si·et in dcā·l·in re fur
tiua ℌ·i·data electioē actoi vt·l·illud·ℌ·i·ff·ō dona·cau·mor·ita di
cit bar·in·l·i·C·qđ me·cau·et in·l·stipulatio ēs non diuidūī·ff·ō ℵ·
obl·in qua oditione habeī cō inēsse etiā exñtis in lucro in·d·biij
in si·et talis oditio furtiua non tm coñ furē sed etiā coñ eius hereś
ad quē michil puenit daī vt·l·si pro furē·ℌ·i·qđ dic vt dixi·s̄·eo·ti
in p̄n· Adde q; si quis ofiteaī cōmisisse furtū et decedat etiā añ litē·
otē·q; etiā heres tenēī vt nō·flo·in·l·ō etate·ℌ·si cū heres·circa p̄n·
ff·de inter act·sed coñ vxōrē furātē marito non daī vt no·gl·et bar·
in·l·biij·ℌ·item si seruus·ff·re·amo·et no·glo·bar·in·l·i·eo·ti·sed si ex
neo furata fuerit opetit extraneo oditio furtiua que tam pt marito
coñ vxōrem cedi i ta intelligaī glo·in·l·cū quis·ℌ·ij·ff· de solu·ita di
cit bar·in·l·ij·re·amo·et etiā daret marito vel eius heredi coñ vxōrē
si post solutū mūmomū rem cōtractet q; daret etiā tunc actio furti
penalis vt est tex·nō·in eo·ti·l·biij·in p̄n Secō aduertas ad glo·q;
dixit q; quā olim fuit dñs hodie p̄sumit dñs an aūt hoc sit verū di
cam·j· Videam? i ta q; p̄mo de possessione nūq̄ō quā olim possideat
hodie p̄sumaī possidere q; pla·glosator in·l·siue possidetis·C·de pba·
dicebat q; sic quia sic est in dñio declara qđ est maius vt·l·si qs vi
ℌ·dūa·ff·de acquir·poss·i ta·in possessione ar·d·l· siue possidetis et·l·
si creditor·C· de pig·act·Jo·glosator dicebat q; non nam facilius q;
dit possessio q; dñiū q; pdit aio vt·l·biij·ℌ·in amittēda·ff·ō acq·pos·

declara tu ergo nō est bona ꝺsequētia arguere de dñio ad possessioē
Pdo·glosator distinguebat an tractat de ꝺmodo illius qui olim pos
sedit et hodie asserit se possidere et sit Ba opi·pla·qz solo animo pos
sessio retinet vt dcō·ℌ·in amittenda·et est Bisimile qz qñ tractatur
de ꝺmodo alicuius adsit semp animꝰ ꝺtinuā de possessionis ꝓ quo tu
allega quod nō·gl·et bar in·b·iij·in ꝑn·de acqui·pos· Si vero trac
tatur de incōmodo et sic ipse negat se possidere et tunc sit Ba opi·Jo
per cōtiā vōem precedenti sed Ja·de are·in dcā·l·siue possidetis·alit
distinguit vtrū tractetur ō possessione quā quis habet de recenti et
tunc licet neget se possidere tamē hodie ꝓsumit possidere eck in sui dāp
nū alias secus vt·l·non ignorabit·C·ad exhi·pet·vero ibi in distinc
te tenet opi·pla·qz siue tractet de ꝺmodo illius qui possidet siue non
siue de possessione de recenti siue de antiqua semp ille qui semel pos
sedit ꝓsumit hodie possidere qz licet possessio ciuilis solo animo pdaꝫ
naturalis tamē detantatio nō pditur sine facto et ideo ratio Pdo·ℌm
pe·non videt subsistere sed de ꝺsuetudine approbat opi·Pdo·de qua
opi·facta est additio ad glo·in dcā·l·siue possidetis· ita dicit bar·et
ibi doc·tu adꝺas qz opi·pe·et eius reprehensio posset ꝓcedere si docereꝫ
de pñti de actuali detentioē alias secus vt·l·quod meo·ℌ· si furioso
et·ℌ·fi·ff·de acqui·poss·et opi·Pdo·tenet bal·ℌ sed idem bal·in dcā
l·siue possidetis· dicat qz ymo indistincte ex possessione de ꝓterito nō
inferet cōn negantē de pñti qz aliquo modo presumat nūc possidere
pbat nam·ll·dicūt qz negans debet cōuinci de mendatio vt·l·fi·ff·
de rei ven·cū ibi no·qz glo·et doc·sed ō mendatio nō ꝺuincit qui ex
sola ꝓscriptione ꝺuincit ergo cē·minorē pbat qz ō possessione facti
debet ꝺuinci vt dcā·l·fi·et non de possessione ꝓsumpta q per ꝺns in ef
fectu ba·ibi videt tenere opi·Jo·de qua·s·sed saly·in dcā·l·siue possi
det in B·his oppositionibꝰ sic declaratis oppono cē·sequit opi·Ja·
de are·qtū ad vim ꝺempnatiois et frie diffimitiue ferende cōn ne
gantē per nō·qz eū in dcā·l·nō ignorabit vtputa qz silua cediē de qn
quēnio in qnquēniū qz si pbo iā sunt qtuor anni qz incisit q sic erat
in possessioē ꝓsumit eck qz tempe litis sit in possessioē qz videt tracta
ri de possessione quā habuerat de recenti vt dicit Jo·qztū aūt ad vim
trāslationis possessionis fiende de reo in actorē qui interrogat negat
se possidere et tunc loquit dcā·l·fi·ff·de rei ven· et sic pōt loqui dictū

bal· m dc̃a·l·siue possidetis· que addas his que dixi ad intellectū·d
l·fi·ff·de rei ven·m·ꝟ·i·supꝝ eo·sed idem saly·in dc̃a·l·nō ignorabit la
tius oclusiue sic dicit cū queriē an qui olim possedit p̄sumaē hodie
possidere ꝓbata illa possessioē distingue aut quis negat se ꝺ p̄ñti pos
sidere á affirmat se possidere á nō affirmat neqꝫ negat· Primo casu
aut ipe negās habet cām ab actore et p̄sumiē possidere vt·l·si credi
tor·C·de pig·act· aut nō habet cām ab actore q tunc aut possessio ꝓ
bata ē scō̄m tempus imitij litis et res ē clara qz p̄sumiē possidere vt·d
l·nō ignorabit·ſm lec· Jo·in·d·l·siue possidet aut possessio ꝓbata est
de anteriori tempe et tunc opi· Jo·fuit qꝫ nō p̄sumat possidere pla·qꝫ
sic ꝫ ipse saly·ſm Ja·de are·distinguit aut illud tempus añtius est
de recenti q p̄sumiē possidere vt dc̃a·l·non ignorabit·scō̄m aliam lect·
ibi nisi de alio possessore tractareē quo casu ille qui possidebat prius
dolo desijt possidere vt habeē pro possessore vt·ff·de rei ven·l·qꝫ si dolo
presumiē autē dolo desijsse si lite mota desijt possidere et habeē pro
possessore vt·ff·de rei ven·l·qꝫ si dolo·nisi de cōtrario probet vt·l·si ꝯ
ff·de expce·rei iu· Aut illud tempus non est de recenti et tunc non pre
sumitur possidere quādo autē dicaē de recenti vel non relinquiē arbi
trio iudicis attenta qualitate facti vt·l·i·ff· de iu·de li· et supꝝ posui
exemplū de silua incisa Secūdo casu ꝓncipali quādo affirmat se pos
sidere et ad ꝓbationem p̄ñtis sue possessionis inducit testes qui ꝓ
bant de anteriori tempe an ex illa possessione si est probata p̄suma
tur prius possedisse et nūc possidereē· et dixit goꝺo·qꝫ sic et ita tenet
glo·bar·et comuiter doct·in dc̃a·l·siue possidet quod saly·intelligit
verū nisi infra tempus possessionis ꝓbate q p̄sentem assertionē aliqui
rerit tantū tempus qꝫ ex iuris dispositione possessio perdaē quod est
maius et minus scō̄m qualitatē rei et eius oditionem vt no·glo·et
ibi docto·et salice·in·l·i·in fin·C·de seru·fugi·facit·glo·bar·et·doc·
in·l·si id quod in ꝓnci·ff· de acqui·poss· Tu addas qꝫ totū hoc tem
pus est in arbitrio iudicis quando maius q quando minus multis
cōsideratis vt est glo·ordin·in·l·furtū·ꝟ·i·ff·de vsuca·glo·tamē singu
laris in·ꝟ·quod autem supꝝ de vsuca·requirit qꝫ ꝓmo transeat longū
tempus postea fit in arbitrio iudicis an sit inducta obliuio nec ne ꝫ
ego credo veriorem glosam in dicta lege furtū·ꝟ·primo per legem
qui agro s·C·de omni agro de serto·et per alia infra dicenda·adde

adde etiã glo·in·§·aliqñ·s̃·de vsuca·et ibi dixi nam minoꝛi tempe p
ditur in re mobili q̃ꝑ in imobili ar·s̃·de vsuca·in p̃n·nam qñq; p̃di⁹
etiã p negligentiã bienalẽ vt est videre in prædio tributario vt·l·q̃
agro s·C·de omni agro deser·li·xi·et no·bar·in·l·rem que nobis·ff·
de ac·pos̃·et·l·si de eo·in·§·i·eo·ti·et vtrobiq; pre ang·raph·et Jo·de
ymo Tertio et vltimo casu p̃sumit̃ possidere ex quo non apparet
aliũ possidere vel tanto tempe neglexisse ad possessio ẽ; accedere qõ p̃
sumat̃ mediante obliuione possessionẽ pdidisse vt dã·l·si de eo·§·i·
Tu allega tex·valde no·in·l·licet C·de acqui·poss·que omia bñ no·
Quero scõo an qui possidet rem hodie p̃sumat̃ dñs et glo·posuit
in multis locis in·l·ij·et·l·iij·et·l·cũ res et ibi doct·C·de ꝓba·et in·l·
fiauti in·§·sed si querat̃ et ibi dñs meus Flo·ff·si ser·wen·et gl·hic et
gl·in·l·si quis in suo in p̃n·ff·de odi·insti·de cuius gl·intellectu infra
dicã tu tam̃ ad habendũ plenariã doctrinã scõm bal·hic dic aut tra
ctat̃ de dñio per modũ actionis·aut per modũ exceptionis p̃mo casu
aut de dñio queriť p̃ncipaliter aut incidenť· Si p̃ncipaliť et tunc
debet de dñio recte ꝓbari de iure gentiũ vel ciuili vt·ff·de rei ven·l·in
rem actio in p̃n·et·l·ita vt si fur·ff·omo·Fallit tam̃ qñ possidens vel
dñs agit cõñ violentũ qꝛ odiũ violenti ecť tũc cũ dñiũ dircõ deduca⁹
in iuditiũ per modũ actionis presumit̃ quis dñs ex possessione ante
tioꝛi bonafide vt ẽ tex·notãdus in·l·si quis emptionis m·§·sup his
C·de prescrip·xxx·an· et ꝓbando simplicit̃ q solũmodo possessionem
tempe violentie etiã si agat directa rei vendicacõne obtinebit·ratio
est qꝛ inuasoꝛ non põt refricare questionẽ dñij vt dã·l·ita vt si fur·
et habet̃ in dcõ·§·sup his· Si vero dñiũ deducit̃ in iuditiũ incidet̃·
aut probat̃ possessio de p̃nti aut ỏ ꝑterito·p̃mo casu possessoꝛ p̃sum⁹
dñs vt dã·l·fiauti·§·sed si querat̃·facit qõ no·Cy·in·l·ij·in·iiij·q·C·
que sit longa cõsuetudo qõ est vꝛ nisi cõñriũ sit ꝓbatũ per aduersa
riũ quo casu vera ꝓbatio tollit fictã vt·l·itꝛ mela·§·i·ff·ad·l·acqui
Aut inducit possessionẽ de ꝑterito ad ꝓbationẽ dñij et tunc non p̃su
mit̃ dñs nisi ꝓbetur vt·l·et que nondũ m·§·et quod dicit̃·ff·de pig·
ad hoc facit glo·in·l·i·C·de solu·et facit quod nõ·Cy·et omnes doc·
in dã·l·cũ tes· Si vero dñiũ deducit̃ in iuditio ex pte rei per modũ
exceptionis et tũc hoc aut fit añq̃ sit fundata intentio actoꝛis aut
post·si ante et p̃sumit̃ dñs hoc est sufficit q̃ꝑ possideat vt dñs vt est

est bo·tex·et ibi bar·in·l·titia·ff·de solu·et vide gl·bar·ang·et vtriꝰ
dñm meũ·l·a diuo·pio·ℌ·si sup rebꝰ·ff·de re iudi·q̃nimo rectius lo
quendo non est necesse q̃ presumaꝫ dñs q̃ sufficit q̃ alius nõ ostẽ
detur dñs vt·l·qui accusare·C·de eden·si vero post ꝙ tunc non presu
mitur dñs vt·l·ob maritoꝫ·et quod ibi per glo·et doct·C·ne vx·pro
ma·l·i·et quod ibi nõ·C·ō puꝫ·fil·et sic põt saluari quedã gl·que est
in·l·iuij·C·de proba·que videtur velle quod fama suffitiat ad ꝓban
dum dñiũ ℌ tu dic q̃ omnia ista sunt ℞ba bar·in·l·quidã in suo·ff·
de ofi·insti·licet de eo·bal·hoc non faciat mentionẽ ꝙ hec sunt ℞ba
in rebꝰ puatis in publicis aũt vt in benefitialibꝰ non p̃sumiꝫ q̃ pos
sessore agente mihi titulũ ostendat vt nõ·in·c·i· de reg·iurꝭ·in vi·et
nõ·anto·de butrio in·c·in lris de resti·spo· In incorpalibꝰ aũt quid
iuris dic p Inno·de in inte·resti·c·ij·per anto·de buꝫ·in·c·peruenit
de censi·et ego aliquid dixi sup̃ eo·ℌ·eque et vide an·de buꝫ·in·c·cũ
ad sedẽ·de resti·spo·in ℞·ad ꝫm an eo ipso q̃ possessore ꝛc· Tertio q̃
ro an olim dñs presumaꝫ hodie dñs et gl·in dcõ·c·cũ ad sedẽ·dicit
q̃ sic q̃ ibi ant·ō buꝫ·in ℞·ad scdm an olim dñs hodie p̃sumaꝫ ꝛc·
dicit sine dubio ꝓcedere si dicit se dñm vt nõ Inno·in·c·nouit ō iu
di Sed vero negat se dñm et ostat q̃ possidet adhuc presumiꝫ do
min? q̃ solo animo non potest perdere dñium retinendo possessioẽ vt
ff·de acq·poss·l·si quis vi·m·ℌ·differentia et quod ibi gl·bar·et doc·
sed si negat se dñm et possessoẽ vt ostat q̃ non possidet tunc p̃sumiꝫ
q̃ non sit domin? vt dcõ·ℌ·differẽtia cũ sit q̃ possit nuda voluntate
haberi ꝓ derelicto· Idem si negat se dñm ꝙ non appareat an possideat
et hec sunt vera in his que nuda volũtate possunt a nobis abdicari
vt in rebꝰ puatis vt in dcõ·ℌ·drũa·et in toto titulo·ff·pro derelicto
in benefitialibus aũt idem quo ad preiuditiũ negantiũ sed non quo
ad superiores preiuditium vt in·c· admonet·et in·c·quod de dubijs
extra de renũ·vnũ tene menti quod comuiter glo·in dicta·l·quidam
in suo·allegat q̃ ex possessione presumatur quis domin? vnde aduer
sario incũbit onus probandi sed non bene allegatur ista forma q̃
hoc non dicit ꝑmo videtur michi innuere cõtrariũ nam dicit forma
liter sic· Item nota argu·q̃ si quis vtatur re vt domin? q̃ presu
matur dominus licet non q̃ possideat vides ergo q̃ non ex possessio
ne presumitur dominus sed si vtatur re vt dominus quod bene nota

qꝛ vt plurimū in allegando illam gl ertaꝯ facit l fi cū gl ff quẽad
ser amit et l titia et qđ ibi bar ff de solu ¶ Aduertas tamẽ qꝺ pos
sessio ꝓbaꝯ non tantū si insistat in re vt l i in ꝓn et l iij in ꝓn et ℔
ex cõtio ff de acqui poss vel etiã qñ fructus recolligit vel sibi ꝺ pen
sione ſyndeꝯ vt no gl bar et doc in l qui vniuersas in ℔ ꝺ colonū
et glo et bar et doct in l ꝗuis ℔ i eo ti et c inter dilectos in fi de
fide instru sed etiã ꝓbaꝯ possessio si simpliciꝯ feciſſet fundū tolli vt
nõ glo valde nõnda in l iij C fini regum que omnia no pro artic
landa et ꝓbanda possessione ¶ Et ꝑdicta de dñio vide etiã ꝺ bal in
dcã l fi quis in suo vbi in fi ꝓn dicit qꝺ ꝑdescriptionẽ catasti in quo
appareat de possessione mea fundi potriani non ꝑsumiꝯ dñiũ vt eſt
text in l sensualis et ibi hoc vult bar et doct C de dona et l que ꝗꝫ
et ibi bar ff de acq̃ re don et l solempnibꝫ et ibi bal et saly C ꝺ rei
ven qđ no ¶ In glo in rem actio ibi ff de rei ven l in rem dic quali
ter aũt probeꝯ dñiũ no bar et no doct in l rem que nobis ff de ac
qui poss in l rem alienã ff de pig act ¶ Quero an rei vendicatio tol
latur per ꝺitionẽ furtiuã vel ecoñ dic qꝺ aut rem ipsam eſt ꝺsecut?
per vnã ex eis et in altera eſt liberatus ipso iure vt l fi de pignore ℔
cũ furti ff de ꝺi fur l fi de nox ¶ Aut litis estimatioẽ eſt ꝺsecutus
et sic aliud et non eſt liberatus ipso iure sed scõm distinctionẽ l ei q̃
et ibi bar ff ꝺ fur ¶ In ea gl ibi in quoꝫ malefidei possessore nota
qꝛ semp allegatur ista gl id qꝺ dicitur qꝺ omnis ꝺitio degenerat i
perdat ꝓpriã nãm suã cõn furẽ vt d l fi vsufr quẽad ca habet etiã
locũ in quoꝫ malefidei possessore vt eſt casus in dcõ ℔ si tam̃ s ꝺ re
diui bene facit text in l inter stipulantẽ ℔ pe ff de ℣ obli et eſt text
cũ gl in l fi quis nec causam in ℔ i et ibi bar et doct ff si cer pe vbi
bar declarat qđ sup̃ dixi qꝺ cõditio furtiua daꝯ cõn furẽ ad dandũ
videlicꝫ qꝺ in ꝺitione duo sunt ꝺsideranda vnũ ex pte agentis q h°
modo agens cõdicit tõe dñij et ideo dicitur ꝺicere rem q agere ad
dandũ et ita debet intelligi hic et dcã l fi quis nec causam ℔ i sed si
ageret tõne possessionis et sic ad tradendũ diceretur ꝺicere posſes
sionem vt l indebiti ℔ si nũmi ff de ꝺi inde ¶ Sco modo ꝑt ꝺsi de
tati respectu cõuenti et tunc dicit ꝺici respectu possessionis sola nãqꝫ
possessio restituit et in effectu illa sola restitui postulaꝯ qđ no ¶ In
ea glo ibi l i et l iij in ꝓn dic scõm Jo fa qꝺ gl ꝓcedit in malefidei

possessore ꝛtractãte rẽ mobilẽ quã scienꝫ cõttractãdo ãmittit furtũ. C. qs cũ eo. l. fi libeꝛ. et de fur. l. fi alienũ sed ego intelligo gñaliꝫ in om mi malefidei possessoꝛe quã rẽ aliquã detinet scienꝫ coñ voluntatẽ dñi qꝛ coñ eum pt odici et agi ad dandũ vt. d. l. fi quis nec causam. ff. C In ea. gl. ibi sed si nũmi. Nõ qꝛ liz bona fide acceperis possessionẽ rei mei possum tñ si indebite ꝛ sine iusta causa accepisti odicere eius possessionẽ vt ibi in. ff. oim qs bar. ibi in pn. dicit forte menti tenen dũ qꝛ sepe tibi occũreret qñ alquis cõtractus inualidus fit p minoꝛẽ vel ecclesiã vel aliã psonã et eius vigoꝛe possessio in aliũ transfertur facit. l. i. ff. si vir. ff. de acqui. pos. qs põt repeti p oditionẽ indebiti qs bene no. C In ea. gl. in fi. dic scdm Jo. fa. qꝛ pma est verioꝛ nam per eam non agit dns ad dandũ mihi coñ fuerẽ supple ꝛ malefidei possesso rem vt hic in glo. sed ad restituendũ vel forte ad possessionẽ agi debet vt dixi p dictũ. ff. sed si nũmi de quo latius p glo. in dicta. l. fi. vsufr. quemad. ca C In glo. quibo in fin. dic hoc michil est qꝛ ille actiones cõpetunt ad rẽdendũ siue ad restituẽdũ. l. iij. ff. si rẽddita. et ibi bar. et. l. fi vt certo. ff. si rem mihi et ibi bar. ff. omo. vnde hic solũ loquitur de illis psonalibo que cõpetunt ad dandũ vnde non omnes ope tunt ad dandũ ymo qñqꝛ cõpetunt oditiones vt quis liberẽ vt. ff. de odi. sine cau. l. qui sine et. l. si quis accepto. ff. s odi. ob cau. et ecꝫ cõpetunt ad repetendũ quod datũ est causa non secuta vel ob turpem causam vel alio modo vt patet ex illis ti. C In glo. denũtiare in fi. nõ sing. glo. qꝛ de vrbanitate ꝛ non de necessitate debitoꝛ extra iuditiũ ẽ intpellandus licz gl. sub dubio forte dicat qꝛ ymo ex necessitate vt. l. debitoꝛes. C. de pigno. que mouetur p. l. magnam. C. de coñ. et omit stip. que a cõtrario sensu bene facit sed tamẽ doct. tenent hanc glo. et iuditio meo si de necessitate semp reus esset requirendus extra iudi tium sequeretur qꝛ nũqꝛ in iuditio pet litꝫ. cõtꝫ. posset quis cõstitui in mora cum prius fuisset cõmissa per interpellationẽ etiam vnicam ex traiuditialem que potest in mora constitui vt notat. l. quod ꝛ. ff. si certũ peta. et quod ibi notat ꝛ nota glo. in. l. fideiussoꝛ obligari. ff. fin. ff. de fideiuss. et. l. qui. ro me. ff. coheredes. ff. de ꝛb. obli. et glo. in. l. amplius. ff. rem ratũ habere. et sic omnes leges que dicũt qꝛ per litꝫ contestationẽ est mora cõmissa essent correcte qꝛ si mora est cõmissa per interpellationem extra iuditium non potest amplius cõmitti.

nec est opus q̄ sic ꝺmittat̄ p lit̄ ⁊ ot̄ vt nō in ꝺ l qꝫ tē et l vīnū eo
ti et in l in hac de triti et l si ex legatu causa et l si seruū ℔ sequit̄
et l moꝛa ff de ℣ ob et l moꝛam in p̄n et ℔ i et l videamus ℔ acti
onem et quod ibi no ff de vsuꝛ et est casus et l si in asia ℔ fi ff de
dep ybi etiā quo ad mꝛitū non tm̄ quo ad alios effectus non pꝛ
imꝓpellationē sed lit̄ ⁊ot̄ fuit cōstitutus in moꝛa sed istud est euitādū
q̄ tot ll sint correcte teneas ergo hic gl et facit qꝫ dixi s eo ℔ i
Et aduertas vt dixi q̄ sufficit vnica imꝓpellatio qꝛ quelz imꝓpella°
licet non diat̄ est pemptoꝛia iste est tex et ibi bar in l titia in ℔
vsuꝛ ff ꝫ lega ij et no bar in l sepus et augerius ff ad l fal et nō
bar et doct in l fi C de adult et no bar in l titia ff de accusa ⁊ no
bar in dcā l qui vome et ibi doct in ℔ seya et no bar in l ꝫ pupillo
℔ si quis ipsi pretoꝛi ff de no op nūc et est gl cœdi in cle i de deci
et ibi pe de ancha et est gl in cle i de here in ℣ requisiuit et est gl
in c cupientes ℔ quod si pꝛ viginti de elect in vi in ℣ ꝓpositaꝗ ꝫ
singularit̄ no qñ vis ostendere q̄ pꝛ te nō stat ān causa expēdiat̄ j
instantiā qꝛ sufficit semel ꝓstari facit ad p̄dicta qꝫ nō bal in auc̄
item nulla cōitas C de epi et cle Quādo aūt requirit̄ supioꝛ pꝛ in
feꝛioꝛē tunc requirit̄ trina imꝓpellatio ad quincendū supioꝛē de neg
ligentia et vt supioꝛ priuet̄ iure suo iste ē casus nō in c i de suppl
negli prela et quod ibi pꝛ doct In casu aūt nostro qñ tu imꝓpellas
iudicē vna imꝓpellatio sufficit vt dixi p̄mo qꝛ fit in iudicijs et dictū
c i loquit̄ ex̄ iuditiū Dcso qꝛ imꝓpellare iudicē fit tantūmodo ad fi
nem vt te exoneres ne instantia in tui p̄iuditiū lapsa dicat̄ arg ꝺ
l fi C de adul sed in dcō c i fit vt negligentia supioꝛis quincat̄ et
vt ab eo aliquid consequatur viz q̄ pꝛdat ius bñdicendi ergo nō
est mirū si ibi plures imꝓpellationes requirūtur et p̄dicta procedūt
nisi etiā in casu qñ creditoꝛ vult vendere pignus qꝛ requiritur trina
imꝓpellatio et diuersis tempibꝫ facta vt no glo in l si quenerit ff de
pig act et hoc pꝛestat ar ad intellectū ꝺ c i Aduertas tam̄ q̄ si
debitoꝛ non est ostitutus in moꝛa saltim pꝛ imꝓpellatioēz extra iudi
tiū nō teneꝫ ad aliquas expensas si immediate ꝛcepto libello dixit
se velle soluere vel cedere liti et nō otendere ita dicit spe in ti de te nū
℔ i et no ang in b̄ C de obseq quod no ⁊ ista addas bis que dixi
in ℔ fi s eo qñ dicēbā non esse necessariū apponi in libello clausulā

qꝫ fuit amicabiliꝫ requisitus ¶ In casu tamē videꝫ necessaria impella°
exiudicialis c. nouit cū materia extra de iudi. et no. bar. in auē. ad
repmendū in ℞. per denūtiationez. ¶ In gl. abusiue in fi. dic idem di
cimus in simili de sīia qꝫ non dicitꝫ sīia misi sit trite et recte lata. b. iiij
ℌ. odempnatū. et qꝫ ibi p doct. ff. de re iudi. et in testō vt. b. ij. ℌ. testīm
ff. quēad. testa. api. q sic possimus arguere ab ethymologia vocabuli
de quo dixi late. s. de test. cr. in pn. ¶ Quero qūo formabitꝫ libellus
in oditione furtiua. scdo qūo fōrabitꝫ libellus in actione rei amotaꝫ
cōn vxōrē. ¶ In oditione vero furtiua narrabo iam oīa que sunt nar
randa in furto de quo dicā in. ℌ. ex maleficijs. j. eo. q in oclusione di
cam sic quare peto dictū titū furē vel dictū eius heredez cōdempnari
ad dicti libri restōem si extat alias ī eius veram extimationēz ista col
ligunt̄ in dcā. b. si pro furē. ℌ. i. et in dcā. b. in re furtiua in pn. ¶ In acti
one ℞o rei amotaꝫ forma libellū sic. qꝫ dicā qꝫ talis mulier dū erat
vxor mea vel dū erat vxor frīs mei cuius ego sum heres amouit de
domo mea vel de domo fratris mei talia et talia bona vel dicta bona
asportauit quo voluit caueas tam ne dicas qꝫ furata fuerat dicta bo
na quare cū ogruat bonefidei aliquem non locupletari cū aliena iac
tura. ¶ Ideo peto dicta michi restitui si extant alias eorū extimationēz
prestari et istū libellum posuit bar. in. b. ff. re. amo. Et aduertas qꝫ
cū misterio dixi qꝫ fuit vxor qꝫ cōstante mrīmonio talis actio non cō
petit vt dicta. b. rei amotaꝫ. ¶ Scdo qꝫ dixi qꝫ non tantū michi scd
etiā heredi meo cōpetit qꝫ est casus in. l. coñ in. ℌ. si post et. l. si mulier
ℌ. si. re. amo. ¶ Tertio dixi qꝫ nō debes dicere furata fuit qꝫ de gestis
constante mrīmonio non cōpetit actio furti etiam soluto mrīmonio
vt est casus in dicta. b. i. et. ij. ¶ Tene tamē menti ppetuo qꝫ si talis mu
lier dicta bona soluto matrimonio itez cōtractet potest dicere furata
fuit nūc soluto matrimonio tali mense qꝫ teneꝫ furti vt supꝫ dixi per
b iij. in pn. ff. rei amo. ¶ Quarto dixi cū non cōgruat bonefidei ꝛc. istō
dixi ad similitudinē patris et patroni per. l. non debet et qō ibi bar
ff. de dolo. et dixi supꝫ eo. in pn. ¶ Quīto dixi talia bona michi restitui
ꝛc. qꝫ ista actio est rei persecutoria licet descendat ex delicto et tamē
etiā non finiꝫ anno vt est tex. in dicta. b. si mulier. ℌ. fin.

Sequens alia. ¶ Iste. ℌ. vsqz ad. ℌ. quedā. diuidit̄ primo ponit vnā
sūmam actionū. scdo declarat eā p exempla. scdo ubi rei psequēde.

Item secūda subdiuidit nam primo ponit de actionibo rei psecutoriis secūdo de actionibus mixtis ex contractu descendentis tertio ponit vnā regulā vel sūmulā in actionibo ex malefitio descendentibo quo illud p exempla declarat primo ponendo o actionibo mere penalibus Secūdo de actionibo mixte secda principalis est in x plane etia in ff ex maleficijs quarta m ff penā quinta in x sed legis et hoc dicit in sūma omnis actio aut ex contractu vel ex malefitio est vel rei psecutoria vel penalis vel mixta hoc dicit vsq ad ff quedā legā tñ vsq ad ff ex maleficijs Nō regulā q omnis actio in rem dicit psecutoria rei sed non omnis actio in psonā licet alique sint etiā rei psecutorie Nō q qñ agitur o deposito facto presidi siue periculi euitandi causa cōn depositariū et eius heredē denegantē restituere agit ad duplum Ex quo nō q quotiens aliquis soluit plus q̄ acceperit dicit et dici pōt penalis Nō q actio penalis ex deposito non tantū cōn o posita ciū sed etiā cōn eius heredem de negantē restituere datur In glo vel mixte ibi persecutionē scz dñice rei Quero quis admittit ad vendicandū rem ecclesiasticā puta rem sacram vel religiosam vel seu dū ecclesie primo dic q spectat ad rectorē illius ecclesie cuius erat secdo ad epm loci q eps non tātū pōt vendicare rem ecclesie epalis ꝛ etiā res cuiuscūq capelle vel ecclesie sue dyoc vt est tex cū glo in x ep̄os in sanctim? nemi de sa sanct ecc Sinaūt cōcurrant eps et rector illius ecclesie vel capelle preferē rectorē ar ij ff fi cū le et quod ibi bar ff de adulte ita dixit bar in dicta sanxim? et idem erit dicendū de abbate maiori qui pōt agere pro rebo suaq capellaq Aduertas tamē q qñ rector eps vel abbas agunt pro rebo dictaq capellaq debent agere nomīe illius capelle et nō suo noīe sic dicimus in simili de diūcta psona que pōt agere pro diuncta vt le sed o he in pn ff de procu ita dicit bar in dcā sanxim? Addas istud q non tātū pdicti pro rebo ecclesie agere pñt sed etiā yconomus ecclesie q etiā quilibet clericus dicte ecclesie qnq primo etiā quilibz prochialis layc? in subdiū in tātū q etiā ille idem rector vel yconomus qui alienauit pōt aduocare dictā rem veniendo etiā cōn factū suū vt est tex cū glo ffing in x yconomus et ibi bar et doct et in liubemus nulli in ff sa ne o sa san ecc et est tex bo cū glo in c si quis pres broq de re ecc non alie et ibi doct q o ppetuo pene menti et sic dicta vendicatio rei

ecclesiaꝝ dicit esse quasi publica et eodem modo vindicta dicit esse publica quando deus blasfematur vel sancti eius qz cuilibet datur publica accusatio vt no·bart·per illū tex·in·l·qđ senatus·ff·de iniurꝫ·et hoc sentit gl·hic in fi·et idem dicere si deuastarēt sacra vel etiā offenderet sacerdos vel mgrātus qz etiā in mgrātibo et in rebo sacris q ex sacerdotibo ius publicū obtinet vt·l·i·§·ius publicū et qđ ibi bar·bal· et doct·ff·de iusti·et iure· In ea·gl·ibi vel publice ptinet dic nā inē est vniuscuiuꝫ ne quid in loco publico fiat vt·ff·ne quid in lo·pu·l· ij·§·i·et·ff·de no·op·nūc·l·nā reipublice sic etiā cuilibz de ppō interest ne qđ in loco sacro fiat·vt·l·i m ꝑn·ff·ne qđ in loco sacro fiat et vt publicū datur cuiliz inēdictū ꝑdictū ita dixit ibi bar·et allegat·l·si quis in hoc genus·C·de epis·et cle·et ista faciūt si quis bānitus est interfectus qui poterat impune occidi ex forma statuti tamē iudex inquirit cōn inēfectores de hoc homicidio vi non audent cōparere nec possūt ꝓcuratorē mittere·l·pe·§·ad crimen et ibi late bar·ff·de pu·iudi· Dicas ergo qz ad hoc vt possit quidā tertius tanqz vnus de populo cōparere et ꝓducendo bānū inēfecti debet iudex inēfectores absoluere nec pōt vlterius procedere qz obstat illud non fuisse delictū ita singulariſſime dixit bar·in·l·vbi pactū·C·de transa·in ·et ideo iam dictum fac to dixi cē·et ibi docto et sꝑ franc·de albertis de arre·in·l·iij·C·de accu quod no·ppetuo qz istud de mense iunij practicare feci· Quero an pro predictis non tantū ciuis sed etiam non ciuis admittat et Ja· de are·et bar·in·l·i·in ꝓuintiali·§·fi·ff·de no·oper·nūc·dicūt qz non per tex·l·sequentis sed cōtriū ibi vult Ang·per glo·sing·in·l·ij·§·pe· ff·ne quid in loco pub·sed illa glo·non facit ad ꝓpositū qz loquitur an admittantur alij de alia cōtra qz eius in qua est solum publicum vbi edificatur·et certe nemo potest dubitare qz sic vt ibi qz sunt in eadem ciuitate licet cōtra te siue vie sint distincte facit·l·si vsufructus ciuitati·cū ibi no·ff·qui·mo·vsufr·amit·et·l·qui ex vico ff·ad muni et·l·ai pacto·cum gl·nōnda·ff·de ser·export·sed re periio potestea qz Jo·de hoc in dicta·l·in prouītiali·§·fin·tenet opi· Ja·et bar·qz textum dicte·legis ij·§·i·vbi presupponit qz vt quis denūtiare possit requiritur qz sua interest et idem in dicto·§·pe·quod non cadit in forensi·sed ꝓbat per dictā·l·in ꝓuītiali·§·fin·ibi oēs ciues·ergo nō forensis licet ſm cū alias populariū appellatione ecā forensē obtinea

vt in auc̃ de questore circa ꝑn qđ nō est alibi ſm eum et sic teneatis opi Ja et bar et etiaz posset ſtendi ad dictā glo in ℔ pe qz bar ibi non simplicit sequit eam scđm Jo de ymo in dcā lin ꝓuintali ℔ fin vbi etiā videas taphā In glo in rem actiones ibi quā qđ accidentalit dic facit li ℔ beſtias et quod ibi no ff de postu vide lo tex in l pe siue añpe ff de capti et no sing illā l ff de in litē iurā Qz si quis in maleficijs iubeat de iudicato soluendo et ꝓpter negationem et ꝯtumatiam rei pena ex statuto augeatur qꝫ ad illud augmētū fidei iussor non tenet qz videt ꝓmisisse ꝑ pena ōrigenali maleficij non accidentali vt in hac glo quod no ita dixit et bar in dcā li quod est verū nisi fideiussio fuit accepta late vt ibi cōsulo fatias qꝫ semp accipias sub hac forma viz qz ꝓmisit pro titio nō tm̄ pro pena dicti delicti sed etiā pro pena dicti ꝓcessus ita dicit bar in dcā li in fin de quo dixi in tractatu meo maiorz in glo in ℣ pro quibꝫ antoni fideiussit cē dic vt ibi In ea glo in fi dic hec gl videt aduersari gl mag supꝫ eo ℔ penales in ℣ item aduersus eam vbi videt ocludere ibi qꝫ illa actio dicat penalis qz in ea iurat in litem et tamē ostat qꝫ illud iuramētū venit offitio iudic sicut in qualz alia actioē vt hic in glo et idem in l ij C re amo sed dic qꝫ hec glo est ℣a nam nulla actio dicit penalis ꝓpter hoc qꝫ iuret in litem vnde illa actio dicat ibi penalis ex alia causa nō qz iuret in litem vt ibi no doct vel iuditio meo posset dici qꝫ añqz iuretur actio nō est penalis ꝫ postqꝫ iuratum est quo ad reum et actorem dicitur penalis sicut dicimus in depposito qz non dicit penalis ōrigenalit sed postqꝫ negatū est vt hic sic etiā dicim in l acquilia vt ℑ eo ℣ plane in ℣ legis q ad idē quotiens cōtempnit iussus iudicis pōt dici penalis vt est tex cū glo nōbili in l vic ℔ sed et si quis ff finiū regū de quo late per bar in l in actionibus ff de in litem iurā et dicā infra eo ex ℔ preterea In glo fere omnes in fin ꝺiuncta glo sequenti et ꝺiuncto tex hic dū dicit velut quibus mutuā pecuniā vel in stipulatꝰ deductā cē Nota hoc et dic qꝫ pro pecunia numerata aut non intuenit stipulatio et datur certi cōditio spetialis vt no in ſpica ff si cer pe et bar in l certi conditio in ꝑn eo ti Si autē intuenerit stipulatio de restituendo et tunc aut incōtinenti intuenit añ numerationē vel post q tunc datur certi ꝺicitio ex stipulatu et ex ea oritur et in effectu nō ex nuērationē qz dcā

numeratio dicitur facta causa implende stipulationis. sinautē ex in
teruallo sunt duo actractus q inducit nouatio ꝓmi si est actū extinc
vel tacite vt. l. cū enim aum. l. seq. ff. de noua. et ibi bar. et ang. et vbi
do. meus. ℣ maūt nō fieret nouatio tunc aut stipulatio fuit in uti
lis et nascitur actio ex numeratione tantū aut vterqꝫ fuit vtilis et
ex numeratione nascitur certi ꝯditio spetialis et ex stipulatione ac
tio exstipulatu vel certi cōditio generalis ita intelligo tex. in. l. si ita
stipulat? in. ℣. grisogonus. circa fi. et quod ibi gl. bar. ang. ra. et Jo
de ymo. s. de ℟. ob. in ꝓn. ℭt ex his tu potes esse caut? quādo hodie
fit mutuū et ex eo instēm in quo interuenit stipulatio ex quo agere
debes quod no. ℭt aduertas q vbi qs stipulat pecuniā ex alia cau
sa q̄ mutui datur etiā certi cōditio. et ita potest intelligi hic tex. et
glo. qm̄ regula est q qñ in stipulatione venit certū datur certi cōdi
tio sed si in certū dat actio ex stipulatu vt sup̄ de ℟. ob. in ꝓn. nam
scō m gl. in dcā ℞ica si cer. pe. et sup̄ qú. mo. re. coñ. ob. in ꝓn. duplex
est certi ꝯditio vna generalis que non tātū pro mutuo sed pro om
ni certo cōpetit alia spetialis que pro mutuo tātū cōpetit vt ℔ etiaꝫ
no. glo. in dicta. l. certi cōditio in ꝓn. et istud sequitur ibi barto. per
tex. predictū sup̄ qú. mo. re. coñ. ob. in ꝓn. ibi dum dicit ex eo cōtrac
tu nascitur actio que vocatur cōditio sed vltramoñ. ibi coñ q ymo ñ
fit nisi vnica tantū quod patet qz idem est mediū cōcludendi videliꝫ
q semp ꝓponitur qz certū petatur vt ibi sed bar. in dicta. l. certi cōdi
tio. dicit q hoc non est verū q mediū cōcludendi sit idem naꝫ in cer
ti cōditione generali cōcluditur qz certū vtputa dico q teneris mihi
ad centū que fuerūt michi legata a titio vel qz vendidi tibi fundū ꝓ
centū et qz hoc est certū et ideo peto te ad predicta cōdempnari. ℭt
aduertas q quādo mittuemit stipulatio mediū ꝯcludendi est qz p sti
pulationem predicta dare vel restituere promisit per solempneꝫ stipu
lationem. ℭx istis namqꝫ apparet q non spetialis sed generalis cer
ti conditio intentatur qz medium suum concludendi est qz certū sed
incerti conditione spetiali ex mutuo vnde diuersa sunt media ꝯclu
dendi in generali et in spetiali certi cōdicōne. ideo non sūt idē sed di
uersa de quo latius per bar. in dicta. lege certi conditio in ꝓncipio.
adde que dixi de medio concludendi supra eodem in. ℣. eqūe.

Ex quo sequitur q̄ libellus in mutuo sic formabitur dico q̄ debi q̄ mutuauit titio libras dec̄ bonoꝝ de meis denarijs ex causa mutui quare peto ipsum titium odempnari michi ad dandū q̄ restituendū michi dictam q̄titatem pecunie sibi mutuate In certi vero conditi one generali forma libellū sic. dico q̄ titius vt heres sep teneť mihi ad cent̄ ducatos qui fuerūt michi per sepū legati verū q̄ ista cent̄ certa sunt quare peto dictum titiū heredem odempnari ad dandū et soluendū mihi dicta cētū legata. Ista colliguntť ex dictis bar. in. d. l. certi odicio in p̄n In gl. actor in fi. dic tu q̄ p̄mo casu gl. dať certi cōditio ex stipulatu vide plene nō. in dc̄a. l. certi cōditio in p̄n. et. ℔. q̄m. Et aduertas q̄ dixi in libello qualiter nuerauit tibi. p. ex causa mutui q̄ sic mitor ex nuēratione et per oēs ex actu naturali q̄ ex hoc ceitur mutuū naturale. Si aūt dicerē q̄ mutuauit tunc ciuile mutuū nascitť vt nō in. l. ij. ℔. pe. et fi. per glo. et bar. doct. ff. si cer. pe. Do ne ergo q̄ egi cōn te certi odicio oē ex mutuo induxi testes quī nichi de numeatione dicāt sed dicāt se interfuisse cōfessioni a se facte de mu tuo sibi facto per me p̄sīte et acceptāte dic scd̄m spe. in ti. de teste. ℔. i. ℔. sed egi cōn te. q̄ reus debet absolui cū testes dixerūt extra intē tionem meā vt. l. si quis libertatē. ff. de pet. here. nam p̄bare debui numeatione et sic mutuū naturale et ego p̄bauī ciuilez facit. l. si ex cautione. cū ibi no. p glo. et omnes doct. C. ō non nu. pe. Ego pro hoc adduco quod no. glo. in. l. i. et ibi bal. et ange. ff. de publi. et no. glo. in. ℔. sed iste in glo. magna q̄ ibi dixi sup̄ eo. q̄ intentans quasi dñium p̄bans dñium debet succūbere dic vt ibi et addas q̄ statim dicā in materia depositi et de questioē spec. vide p bar. ange. raph. et Jo. de ymo. in dc̄o. ℔. grisogonus Sequit̄ in tex. Item q̄ comoda to. materiā comodati non dicā hic q̄ habeť sup̄ qui. mo. re. coī. obli. in. ℔. item qui. et ibi aliquid dixi sed scd̄m materiā nostrā ponam li bellū et declarabo. quo ergo formabiť libellus in actione cōmodati dic q̄ dicā q̄ rogatu tuo siue te p̄tente libr̄ meū tibi per mensem cō modauī vt tuū corrigeres et q̄ tuū cū meo correxisti vel ℣simile est q̄ ex lapsu dicti mensis corrigere potuisti et p̄ dc̄sequēs vsus ad quē fuit concessus est finitus quare peto te cōdempnari ad rēddendum et restituendū mihi dictū libr̄ meū et dixi in libello q̄ ad petitionem tuam q̄modauī istud debet necessario et vtiliť apponi alias aūt q̄mo

datarius non de leui culpa sed de dolo tantū tenet vt est casus valde nōndus in.l.fi vt certo in.ff.interdū.℞.plane in fin. et ibi gl.bar.et doct.ff.comoda. Deo dixi in libello vt corrigeres librum tuū et sic fuit decessum ad certū et determinatū vsū al' aut' si indistincte cōcedo librū meū q non spetificato certo vsu non comodatū sed precariū essz et ista differūt vt ista habent' per glo.et bar. et doct.in.l.i.ff.comoda et in.l.i.ff.de prec.et no.bar.in.l.comodati.§.sicut.ff.como. Ex quib dictis ibi et in.l.i.eo.ti.colligitur forma supdicti libelli. Demum dixi in libello te cōdempnari ad reddendū cē.q cōmodatarius tenet ad reddendū vt.l.iij.§.si reddita.et ibi bart.ff.como. Sequitur in tex.depo.iti.materiā depositi habes sup quō.re coñ.ob.in.§.prec rea et his.dic vt ibi aliquid dixi. Libellū aut' secm nostrā materiaz ponam hic q in libello simplicis depositi dicas qualiter penes titium sponte et gratis recipientem deposui vnā capsam plenam librorū in iure clausam et sigillatam. Quare peto dictā capsam cū dictis libris sic sigillatā et clausam michi restitui. Et aduertas si qñ dictā capsam deposuisti fecisti mentionem dicto titio de libris et debs in dicta capsa clausis specifice et tunc in tuo libello debes dicere q deposuisti vnā capsam in qua erāt tales et tales libri. Si aut' non spetificasti dicto depositario libros tūc in facultate tua est in libello velle exp̄mere libros qui in capsa erant noiatim aut non iste est tex. et ibi bar. mit istam formā in.l.i.§.si cista.ff.de po.et ad p̄dicta vide no.p bar. in.l.i.§.serui.ff.furti.aduer.nau.cau. Dixi in libello q depositū recepi alias si in domū tuā depono aliquid et non apparet de tua receptatione tacita vel expressa non teneris vt dō.§.preterea et his ibi de ea re quā acceperat et in.l.i.in prin.ff.depo. Item dixi in libello gratis alias si non gratis darem' vel ex locato vel ex prescriptis ℞bis vt.l.i.§.si quis seruū.ff.depositi.et.l.naturalis.§.ij.ff.d̄ prescriptis verb. Item dixi in libello deposui capsam cē.q depositum cōsistit in re mobili vt cōmodatum vt.l.i.ff.cōmodati. nisi quando fieret de voluntate partiū vt in sequestrariū vt.l.licet.§.i.ff.depo.et dicitur depositi vt ostendat q custodiam cōcessit depositario vt.l.i.in p̄n.ff.depo. Ex q̄ dixit ang.vt refert ꝟ Jo.de pla.q si vocetha vel castz amendat' in manibo alicuius viri vē ei dez custodia et gubnatio vt depositario cōmissa per.l.lutius la p̄ma.ff.depo. In deposito vero penali de quo ꝟ

formaꝫ libellus sic dicꝫ cōꝫ tūꝫ q̄ cū in ciuitate mea aretina ortus fuisset tumultus vel cū in tali domo essꝫ ortū incendiū vel cū iuxta domū meā esset quedā domus que ruinam faceret vel cū quedā nauis sup qua eram naufragiū facere vellet ꝓpter quos casus non potui ꝑ uidere penes quē possem tute deponere tales libros meos vnde eosdē ꝓpter timorē dicti tumultus incendij naufragij vel ruine deposui penes titū dico etiā q̄ dictus titius dū ab eo dictos libros meos depositos repetere inficiatus ē depositū ꝓdictū asserens cōꝫ veritatē me dictos libros penes eum non deposuisse. Quare cum iura pmittant in dictis casibꝫ depositariū inficiantē depositū in duplū teneri et casus ꝑ dictus ꝑ quē deposui sit vnus ex illis Ideo peto dictū titiū puniri et condempnari in duplū dicti depositi. Quid in alijs casibꝫ vbi est eadem rō ꝓpter in cursum hostiū deposui an habeat locū iste textus et Jo. sa. hic tenet q̄ non q̄ est penalis ergo non debet ostendi vt notat glo. no. ĵ. eo. in. ℌ. item mixta in ℟. distulerit et in ℟. in iuditio. et ibi dicam. In cōtrariū facit q̄ vbi est eadem rō fit extentio etiaz in penalibꝫ dūmodo non sit materia correctoria vt nō. in auē. quas actiones. C. de sa. sanct. eccle. et ꝑ Jo. de ymo. in. l. si vero. ℌ. de vero. sōma. Queriē si depositarius est otumax vel pñs nō vult ℟ndere dicq̄ habeē pro confesso in eo quod est sibi deterius. vt. l. ō etatē. ℌ. qui tacuit. et ibi bar. et flo. ff. de inter. act. et facit glo. et doct. et ibi bar. in. l. quā diu la grāde. in fi. ff. de acqui. here. et. l. fi. ℌ. i. C. de iure delib
Quid si actor dicat reū fuisse cōfessum se ab eo ꝛcepisse libras cētū in depositū et inserit instrūm in libello q̄ instrūm de tali confessione ꝓdu cit queriē an sequi debeat condempnatio. Istā questioēz ponit Jo. an. in additi. spec. in. d. ti. de teste. ℌ. i. ℟. sed pone agi. et incipit additio huic ℟sponsio quemit ꝛc. Et videē ꝓmo q̄ sic quia certū exꝑimeē q̄ per tiē q̄ causa depositi exꝑimeē et instrūm cui standū ꝓducēē vt. l. cū ꝑci bus. C. de ꝓba. In cōtrariū arguēē hoc instrūm nō asserit q̄ ꝛcepit in depositū sed qđ cōfessus fuit ergo ex tali confessione extra iuditiū facta non oritur actio vt. l. publia. in fi. et ibi bar. ff. depositi. facit. ff. de pig. l. cōuhitur et dixi. s. eo. ℌ. de cōstituta. et hoc tenet Azo. in sūma. C. de lit. ot. Sed in hac q̄. ego credo q̄ tota ℟tus consistat in modo ꝑticandi nam si ageret ex dicto instrūmto vel ex dicta confessione vt dixi tunc q̄ nō obligatioēz sed ꝓbatioēz tm̄ mo do facit instrūm

et actor ꝺ̃ducerẽt actor ſuccũberet qz videtur ꝑpetui ſine actione cũ
non ſit obligatio vt dicta. l. publica in fin. ergo nec actio vt vbi con
iuncta ſuꝑ de ℟. obli. in ꝑn. Sed ſi ageret ex reali et actuali depoſi
to dicens realiter et actualiter penes titiũ ſe depoſuiſſe centũ et poſ
tea in termino probatorio ad probationem ſue mtentionis produ
cat dictũ inſtrumentũ cõfeſſionis et obtinebit ſicut ſi induceret teſ
tes qui idem probarent ar. l. in exercendis de fide inſtru. ita elegan
tiſſime dixit bar. in. l. i. §. ſi quis ita in fin. ff. de ℟. obli. et ibi doct. et
latiſſime per eundẽ in. l. certi cõditio. §. qm̃. ff. ſi cer. pet. et in. l. ſi ita
ſtipulatus in. §. griſogonus q ibi docto. ff. de ℟. obli. et hoc etiam vo
luit bal. in. l. qui abſentis. C. ſi cer. peta. et iſtũ modum practicandi
etiam laudat bal. in. l. fin. C. de ſpon. et. l. deo nobis in ꝑn. C. de epiſ.
et cleri. in. l. fin. C. quãdo liceat ab empt. diſce. qꝺ ꝑpetuo tene mẽti
Aduerte tamen ne mitteris ex numeratione vera vt ſuꝑ dixi quando
ageres ex mutuo et pro hoc etiam facit q dixi ſuꝑ eodem §. eque.
qz debeo allegare titulũ ſeruitutis et poſtea inducere lõgitudinẽ tem
poris q ex hoc probatur titulus allegatus vt. l. ſeruitutes la. grande
ff. de ſeruitu. in ꝑn. cũ glo. et predicta ſunt vera de iure ſed ex forma
ſtatutoꝝ ſi ſunt talia inſtrum̃ta guarentigiata vel ſimilia que habẽt
vim ſentẽtie vel precepti facti in cõfeſſum forte aliud eſſet ita dicit
bar. in dicto §. ſi qnis ita in fi. pro quo bar. facit quod ipſe ibi bar.
notauit in. l. poſſeſſio in. §. et ſi poſſeſſio. ff. ꝺ̃ ac. po. et dixi ſuꝑ eodem
in. §. Item ſi quis poſtulante et etiam predicta maxime ſunt ℟a in
depoſito. Sed in mutuo aduertas qualiter agas an actum fuerit ꝺ̃
mutuo naturali vel ciuili vt ſuꝑ dixi ſcõm opin. ſpecu. ac etiam ſi eſ
ſemus in mutuo eſſet aduertendũ vtrũ eſſet renũtiatum exceptioni
non numerate pecunie vel tranſactũ ſit tempus ad opponendũ ita ſin
gulariter dixit glo. et ibi bar. in. l. i. C. de do. promiſ. et vide gl̃ bar.
et docto. in. l. fin. in ℟. date. C. qui. po. in pig. ha. que omnia bene no.
de huiuſmodi autem renũtiatinone q tempis lapſu dicam infra. eo.
§. fuerat et iſtud vltimũ intelligas vt ibi dicam. Sequit in tex.
mandati cc. Non ponam hic numerũ mandati qz habemus titulu
ſpecialẽ ſuꝑ mandati q ibi dixi. Quero quomõ formabit libell
in hac actione dico q mandauit tibi vt emeres p me talẽ librũ p. p.

et q̄ dictū mandatū gratis suscepisti et tū dictū libz aut nō emisti aut cōi formaz mandati fecisti ꝑm casus ocurrentiā ꝓpt̄ qs̄ mea interest quare peto te odempnari pro interesse meo in dās q̄nz michi dandis vel si emisti virtute dicti mandati eomodo q forma p vt dixi et nō velles postea michi tradere librū et emisti pecunia mea petam te odempnari ad tradendū michi dictū librū emptum. ℣di ℣o emisti tua pecuia offeram realiter in iuditio dictā pecuiaz et me paratū soluere et tibi restituere dicta ꝑ que emptione dicti libri expendisti et postea petam te odempnari ad dictū librū michi tradendū.

¶ Unū tamē tene menti ꝓpetuo q̄ qñ ex obligatione tua vis aliq̄d osequi vt in casu predicto qñ offers p̄tiū vt mandatarius librū tibi tradat opus est vt non sit verbalis oblatio sed realis et actualis et ibi realit̄ cotā iudicem dictā pecuiā ostendat offerat q sup bancho ponat nec est necesse in iudicijs q̄ fiat depositio et ostignatio vt .l. si rem. ff. de pig. ac. et idem qñ est obligatus dare fideiussores q̄ ñ sufficit verbalis oblatio sed requirit q̄ si cū ducat fideiussores et hoc etiā non sufficit nisi sint ydonei ita eleganter dicit bar. in .l. p̄tor ait ff. si quis paratus in. ff. de op. no. nū. per .l. seruus si heredi in fi. ff. de sta. lib. et .l. qui ꝑ. ff. idem responsū. ff. de solu. qs̄ sequit̄ ibi ange. caph. et Jo. de ymo. et adde omniō nōta per glo. Cy. barto. et omnes doct. in .l. acceptam. C. de vsur. et .d. gl. doct. et Jo. de ymo. in .l. mora ff. solu. matri. et est bonus text. cū gl. in ℣. p̄stito in. c. vt circa s elec. in vi. et no. Jo. de ymo. in .l. si ꝑuus cōis m ꝑn. ff. de vul. pup. et ang caph. et Jo. de ymo. in .l. iiij. ff. s re. iudi. per casū legis statu liberi tōem. ff. de sta. lib.

¶ Et etiā aduertas ad id quod dixi in libello q̄ virtute dicti mandati emisti nam si p̄cedit mandatū meū vt emas pro me talez librū et tu emas etiā longo intuallo intueniente licet tu non exꝑmas te non emere nomiē meo tam p̄sumit̄ q̄ noīe meo q pro me emeris vt .l. qui in aliena in. ff. si is qui et ibi hoc vult bar. ff. de acqui. here. facit .l. qui seruū. ff. de inter. act. et qs̄ gl. in .l. si pupilli. ff. in gl. mag. ff. de neg. gest. qs̄ est vex q̄tū ad me mandantē q̄ habeo actionē mandati cōi ementem q ipse cōi me non tam quo ad illū a quo librū emit nisi ille hoc sciuerit vt ar. .l. sed et iulianus in. ij. ffenso. ff. ad macedo. et istud sequūt doct. in dcō. ff. si is qui. tam tu ad hoc addas text. et ibi hoc nōuit bar. in .l. iiij. ff. vnde queri pōt

ff· de manumiss· et vide bar· in simili in cũmñalibꝫ in l· non solũ ℈· si
ex mandato· ff· de minꝰ· in ℣· mãdaui tibi vt delinqueres· ℣equi⁹
in tex· pro sotio ac̃· ℣ro declaratione formationis libelli in actione
℣ sotio premitte ℣ actio ℣ sotio dat̃ in diuersis casibꝫ et ad diuer
sos effectus· q̃q̃ eni datur ad sotietatẽ ꝺtractam ad implendã et
ꝓficiendam scz vt fiat cessio nomiñ et collectio rez in coi scõm cõue
tionem sotietatis et tunc intentat̃ q nascitur actio pro sotio incõti
nenti inita sotietate vt est tex· in· l· iij· in ꝑn· ff· pro sotio· ¶ Et adu
tas si cõtracta est sotietas oim bonoz illico hinc inde dñia rez trãsse
runt̃ in sotios ipso iure sine aliqua traditione· sed in iuribꝫ et actio
nibꝫ opus est cessione vt est tex· nõndus et ibi pau· de cast· in· l· i·
cũ· l· seq· et seq· ff· pro sotio· et no· doct· in· l· ij· et· l· tã diu· et ibi sali·
¶· pro sotio· ℚq̃q̃ datur ad psonales ꝓstationes vt ad impensas
et fructus ac̃· dampna vt si fecꝰ impensas in re coi ago pro sotio vt
cõdempneris ad dandũ et refundendũ michi ptem tibi cõtingentẽ
de dicta expensa vel si omnes fructus ꝓcepisti agam vt ptem eoz ꝑ
eozũ extimationẽ cõsumptozũ michi ꝓstes vt· l· pro sotio arbitr· in
℈· si ream et· l· cum duobꝫ· ℈· idem ℟ndet sotiũ qui cessantis· ff· pro
sotio et· l· ij· et· iij· ¶· eodem ti· et est casus in· l· iiij· ¶· 8 edifi· ꝑma quã
l· et dicto· ℈· idem ℟ndit sotiũ· nõ singulariſſime cõñ sotiũ negligẽtez
reficere rem cõmunẽ et alter refitiat si· j· quatuoz menses non restitu
at partem impensaz cũ vsur̃ perdit dñiũ sue partis q applicatur re
fitienti quod tene menti· vel si intempestiue renũtiat sotietati agaz
℣ sotio ad int̃esse vt· l· actiones· ℈· itẽ si sotietatẽ eo· ti· vel si alit̃ cõmi
serit dolũ vel culpã in sotietate vt· d· ℈· idem ℟ndit et ea dẽ· l· ℈· venit
et ex his casibꝫ possum agere cõñ te sotiuz etiam durante sotietate
vt reponas in sotietate quicq̃d debes et etiam petere vt anniati reꝺ
datur ratio licet per multos annos sit cõtracta sotietas vt appareat
an in ea omittas dolũ vel fraudem q an teneas pcuniam ociosam ita
dicit saly· in dicta· l· tam diu facit· l· actione· ℈· nũq̃· ff· eod̃· ¶ Q̃q̃q̃
et ẽtio intentatur actio pro sotio pro dirimenda sotietate et haben
da ratione lucri et dampni q ea inter sotios diuidenda vt dicta· l· tã
diu· cum ibi nõ· et· l· verum· ℈· fin· cum· l· sequenti· et dicta l· actione
℈· item quũ sotietatem· nam cum actio pro sotio sit generalis vt est
bonus tex· in dã· l· ℣ sotio arbitr· in ꝑn· ꝑt peti q sotius ꝺempne⁹

ad tōem reddendā et reliquoꝝ restitutioēz prō ptē socij vt nō·bar·
in·l·i·ff· de edendo·in pn· ¶ Ex his patet qñ nascit actio p sotio qz
pro sotietate gñali et eius tōe reddenda et omodo q in omodo diui
dendo nō nascit nisi finita tutela sed pro spāli negotio pro sotietate
expediendo vbicūqz equitas suadet nascit etiā sotietate durāte vt in
glo·in dcā·l·tā diu· Jtē pz ad quid dē actio p sotio qz qñqz daf ad
pstitēdā sotietatē qñqz ad distrahendā· qñqz ad psonales pstatioēs
eē durāte sotietate ¶ Ex pdās sm emgentiā q diuersitatē casuū pt
diuersimode formare libellos· nā in actioē p sotio p sotietate adim
plenda erit narratio et mediū ocludēdi viz sotietatē esse otractā et
p ēcusas cōicare res et actioēs vt·d·l·i·ff·i·cū se·ff·eo· ꝫ in actione
pro sotio ad psonales prestationes mediū ocludendi est· qz ō dicta
sotietate vel occasione dicte sotietatf tale quid vt fructus vel aliud
peepisti vel tale quid extraxisti scōm casus ofi gentiā vt pbatur·in
dcā·l·pro sotio arbitr·ff·i· In actione vro p sotio pro sotietate fi
nita diuidenda libellus sic formaf· Dico q cū titio otraxi sotietatē
oim bonoz vel in arte lane vsq ad qnqz ānos et q titius negotia dcē
sotietatis administrauit et emolimenta peepit q expensas etiā fecit
et q dictū tempus est finitū et per oēs sotietas finita et cōpleta est
quare peto ipsū odempnari ad reddendū tōem dcē sotietatis q reliq
cōsignanda et pro ptibo scōm ouentioēz dicte sotietatis diuidenda
et assignanda ista pbanf in dcā·l·pro sotio arbitr in pn· et no·gl·
et bar·in dcā·l·i·in pn·ff·ō eden· Tu adducas no·tex·in qualz tōe
reddenda in·l·cū suus·cū ibi nō·ff·de odi·et dem· ¶ In glo·cōducto
ibi in·ff·penales dic Jo·fa·reprehendit hanc glo·dicēs q non est vez
q actio exempto q similes dicanf penales ex eo qz iuraf in litem vt
dixi supra· Jtem dicit q esset coīs istū tex·qui dicit in pn·q actiones
iste dicanf rei psecutorie vnde dicit q potius etiā isto casu deberent
noiare mixte· Qua ꝛpē ipse ponit exemplū in·l·acquil·qui inf fecisti
seruū meū vt·l·inde neratius·ff·ad·l·acqui· Sed ego credo q glo·
bene dicat qñ iuratū est tunc id q excedit omuēm estimatioēz dicaf
penalis vt dixi supra ¶ Vel etiā potest dici q isto casu non dicaf ꝛpe
penalis sed mixtā sed non credo q glosator interrogatus hoc negasset
In ea·glo·in fi·no·et signa totā hanc gl·que actio dicaf penalis et
cuius respectu in hac ergo actione excōducto forma sic libellū·dico

q̄ locauí titio talem meam dom̄ ꝙ p̄to vño anno iam finito q̄ mier
cede dec̄ ducatoꝝ auri·et patientiā habitādi et vtēdi accomodauí
quare p̄to ipsū odempnari ad dandū et soluendū michi dictos dec̄
ducatos· ¶ Et nō q̄ dixi in libello q̄ locauí q̄ dec̄ ducatis nam loca
tio et oductio ꝓprie est pro mercede existente in pecunia numerata
vt·l·i·§·item si quis seruū·ff·de p̄o·ad similitudinē emptionis et ven
ditionis vt in·§·p̄terea sup̄ de emp·et vendi· nam isti duo cōtractus
equiparantur vt·l·i·ff·locati differūt tamē in multis et potissime q̄
in emptione et·venditione p̄ncipaliter venit traditio·vt·l·exempto
in p̄n·et·l·i·in p̄n·ff·de ac·em·in locatioē vero p̄ncipalit venit factus
vt·l·i·locati et ibi bar· ¶ Di autē non in pecunia oisteret merces vt
q̄ oessit fundū pro decem coꝛbibꝰ frumenti vt cotidie fit non est q̄
prie locatio sed cōtractus innomiātus vt dicto·§·item si quis fundū
¶ Aduertas tamē q̄ etiam isto casu si dicerē in libello q̄ locauí fundū
pro decem coꝛbibus frumenti licet verba sint inꝓprie tamē libellus
sustentatur q̄ intelligitur locauí idest oessi vt vti possit iste est casꝰ
et ibi bar·in glo·in·l·si olei·C·locati et ego plene dixi sup̄ eodē·§·i·
in ℣·addas aliud q̄ vnusquisq̄ libellus sustentat̄ ꝛc· Itē dixi i libello
q̄ accomodauí patientiā· ¶ Quid si hoc non apponat̄ in libello dicit
Inno·in·c·i·extra de libelli obla·q̄ vitiatur q̄ hoc nō est necesse ex
primi q̄ actio ex cōtractu locationis oꝛitur ex osensu vt·d·l·i·locati
secus quādo non est ꝓprie locatio sed otractus innoīatus vt dixi q̄
cum tunc sit permutatio debet apponi q̄ habuerit patientiā q̄ sic im
pleuit otractū ex parte sua alias non opteret actio ꝑm Inno·vt·l·
ex placito·C·de re·permu· ¶ Sed credo q̄ de necessitate istud sit appo
nendū in libello q̄ si cōditoꝛ non fuerit vsus re cōducta iusta causa ti
moꝛis vel alio impedimēto non tenet̄ ad pensionē vt·l· habitatores
in fin·cum similibꝰ·ff·locati· Idem si per locatoꝛē steterit quo minꝰ
non vtatur q̄ etiam tunc non potest petere mercedem vt·l·q̄ si domꝰ
ff·eodem et no·bar·in·l·si quis domū in p̄nci·eodem titulo et facit·l·
si tibi alienū eodem titulo quoniā vt scitis locatoꝛ non videtur con
tractū ex pte sua plenarie adimpleuisse ex sola locatioē nisi et in pa
tientia perseueraret arg·notatoꝝ in·l·in terr castellianū in fi·ff·de ar
bitris et quod ibi notat ang·barto·et Joan·de ymo·in·l·in nūeratio
nibꝰ·ff·de solu·sic dicim̄ in simili ꝙ obligato ad tradendū vsufructū

vel aliã seruitutẽ qꝫ non libertaꝫ ex simplici traditioẽ vel ꝯsignatioẽ vt·l·quotiẽs·ff·de serui·et nõ·in·l·ij·ℌ·i·et·l·pluribꝰ·ℌ·i·et ibi bar· et doct·et·l·corruptioẽz et ibi gl·et doct·C·de vsufr·et dixi·s̃·ℌ·eq· Ex maleficiis. Sup̃ dixit de pseudotijs in rem tam in realibꝰ qꝫ psonalibꝰ et etiã ℌ mixtis· Nũc vero in maleficijs et pseudotijs et de mixtis penalibꝰ q hoc·d· actionũ descendẽtiũ ex maleficijs quedam sunt pseudotie pene tm̃ quedaz mixte tam rei qꝫ pene qℌ per exempla declarat h·d· Nõ ibi q ob id mixte sunt qꝫ mixtũ est quod ptcipat de duobꝰ simplicibꝰ ℌ quo dixi sup̃ eo·ℌ·i·dic vt ibi q adde bonũ casũ in·c·tue extra ℌ proau· Nõ qꝫ actio furti est mere pena lis et sic in duplo vel quadruplo non inest simplũ vt hic et·s̃·ℌ ob· que ex maleficio·ℌ·fi· Nõ qꝫ pena furti nõ est psonalis ꝫ pcuniaria de quo dicã cũ glo· Nõ qꝫ coñ furem rem furto subtractã potest quis petere actione in rem et etiã oditione furtiua que est rei pseudotoria vt·l·si pro fure·ℌ·i·ff·de odi·fur· et etiã qualiz alia actione q̃ daret coñ quẽliz aliũ possessorẽ· Nõ qꝫ in actioẽ vi bonorũ raptorꝫ in pena inest simplũ· Nõ qꝫ maior pena est furti maifesti qꝫ vi bonorũ raptorꝫ q tõnem dicã·j·cũ glo· Nõ qꝫ actio·l·acquilie dicit habere ẽtro oculos q trahit effectũ suũ et sue odempnatioĩs non tm̃ ad tempus iniurie vel odempnationis sed ab anno ẽtro q tempe iniurie· No·qꝫ ex dampno alicui illato ex iniuria idest ex non iurã dice facto datur passo iniuriã actio legis acquilie· No·qꝫ actio·l· acquí· est in simplũ coñ ofitentẽ sed coñ negantẽ in duplũ· Vltõ no·qꝫ ille q̃ non pstat relictũ factũ pijs locis et fuerit in iuditio ouentus tenet in duplũ· In glo·quadrupli in fi·dic scõm dy·et Jo·fa· qꝫ ꝓpter hoc glo·nõ ſtendit ad coñriũ qz ibi punit magis quí palã qꝫ quí clam hic coñ vnde dicat dy·qꝫ in illicitis oino idest in his que nũqz possũt esse licita vt furtũ magis punit quí palam q̃ quí claz vt hic·sed in his que possunt esse licita q illicita magis punitur quí clam q̃ quí palã vt in dcã·l·non existimo·et p hoc patet qꝫ magis punit vsurarius manifestus q̃ occultus q etiam magis punit disputans de fide catholica publice q̃ occulte vt no·in·l·nemo·p gl·et doc· C·de sum·tri·et fide catho Quis aũt dicat fur manifestus et qs non est tex·et bar·in·l·ij·ff·de fur·et dic vt ibi·quis autẽ dicat vsurarius manifestus bart·in dcã·l·ij·dicit qꝫ dicit ille qui tenet alterc

ꝑtum ad mutuandū sub vsur. vel de hoc est ꝺfessus vel ꝺuictus vt
nō·in·c· q̄ ꝑ de vsuris in vi·facit·l·ij·cū gl·et ibi doct·C·quoꝝ appel·
non recepi. Et aduertas ꝙ illud qđ dixi vel fuerit cōuictus scōm
bar·pōt intelligi qñ per septem testes fuerit conuictus ar·l·heredes
palā in·p̄n·ff·de testa·et ibi hoc nō·bal·in p̄n·et raph·et Jo·de ymo
Vel potest dici cōuictus manifestus vsurarius si ex coniecturis p̄nū
tiatur ꝙ probatum est esse vsurariū licet non sit cōn eum ꝑbatum p
aliquā differentem ꝑbationem p quo fatiūt nō·in·c·fi·de succes·ab
intest·ita elegantēr dicit bal· et raph·in·l· cū ꝓponebat in p̄n·ff·de
le·ij·pro quo tu allega·l·si quis loquplex·de ma·testa·et·l·licet ꝙ ibi
doct·ff·del·i·et is nō·bar·de speciebus diuersis ꝑbationū que pos
sūt simul iungi tā in ciuilibꝫ q̄ crimālibꝫ in ciuilibꝫ in·l· admonēdi
ff·de iur. iur. in crimālibꝫ in·l·i·§·si quis vltro·ff·de questio. In
gl· cōditio in fin· dic vide oīno tex·in·§·fi·et ꝺ ista ꝺditioē furtā viō
que dixi·s·eo·§·sic itaq; In gl·vi bonoꝝ raptoꝝ in q̄ druplū in fin·
vide nō·s·vi·bo·rap·in p̄n·et in dcā·l·si quis ex domo·ff·ꝺ fur·et ibi
bar·qui ꝑ opi·gl·allegat casū in·l·si vendidero·§·cū raptor·ff·de fur
Vnde teneas ꝙ omnis fur tenetur etiam et furti ꝙ vi bonoꝝ raptoꝝ
si habuit animū resistendi et ecōn omnis raptor et vi bonoꝝ raptorū
et etiam furti si furti actum fuerit vt sup̄ vi bonoꝝ raptoꝝ in p̄n·ff·
vi bo·rapto·in·l·i·et quod ibi no. Sed queri pōt quare magis pu
nit fur manifestus q̄ raptor vt hic et sup̄ vi bo·rapt·in p̄n cōiuncto
§·fi·s·de ℞·obl·que ex delictis ꝓnsio ꝙ prętor voluit magis punīr
fures qz frequentātur magis furta q̄ rapine vt magis arceat vt ar
l·aut facta in·§·fin·ff·de pe·facit in ar·l·ij·§·i·q quod ibi gl·ff·pro
emp·ac· etiaz qz raptor se omnino exponit periculo personali non ita
fur ergo in alio alleuiat arg·l·eū qui in p̄n·ff·de iur. iur. Et ex
his patet ꝙ omis fur pena pecuniaria tenet et nō corpali hodie ℞o
de iure pena furti est abscisio membri iuxta auc· sed nouo iure et ꝙ
ibi gl·et doct·C·de serui·fugi· nec reperit iure cautū ꝙ fur pro furto
debeat mori nisi in tribus casibꝫ·vnus in auc·ꝺ pace·iur·firma·§·si
q̄s q̄nq; solidos·§ ibi spēale ꝓpt fracturā pacis· Alius casus est in·l·
pe·de con·ob·cām sed ibi p doc·dicit ꝙ ita fuit de fco nō aūt ꝙ ꝺ iur
fieri debuerit· vel forte ibi spēale ꝓpt vilitatē psone qz puus· Alius
casus est qñ est fur famosus vl latro famosus vt est text·cum glo·

et ibi bart·in·l·capitaliū·§·famosos·ff·de pēnis et dicit famosus quū
sepe hoc fecerit vt no·gl·in auc·p̄dicta sed nouo iure·et fama laborat
cōīi eū vt no·bar·in dcō·§·famosos facit·c·inquisitiois et·c· qualit
et qñ·el·ij·extra de accu·alias p̄ p̄ma vice veniā merebit a furcha vt
ibi est glo·sing·facit·l·iij·C·de epis·audi· Et aduertas q̄ vnū fur
tum dicit qđ de vno loco vno tꝫpu siue vno tempe fit aliq̄ habeat
actū pro p̄fecto et absoluto etiā si plures res simul furant tāmen dicit
vnū furtū ita dicit bar·pre illū tꝫtū in·l·eū qui·in·§·idem rñdet·ff·
de fur· Et quod dixi p̄ p̄mo furto non debere suspendi ē verū nisi sit
vnicū furtū magnū quod alias p̄ualet plurib⁹ furtis puis ita dixit
bab·in dicta auc·sed nouo iure in x·3° no·de pe·ec· Intantū q̄ furta
alibi omissa qualificant et aggrauāt furtum factū hic bonorie vt di
catur fur manifestus et publicus et sic vt possit suspendi etiā p̄ vnico
furto non magno omisso hic vt ar·d·biij·et·l·seruos·C·ad·l·iul de
vi·et ibi late saly·ita elegant dixit dy·et bar·in·l·sicuti in·§·si·in fi·
ff·de accus·et bal·in dcā auc·sed nouo iurs in x·sed dubitat· Et ad
uertas nam vt ait saly·in dcā·l·seruos·furta alibi omissa non tātū
qualificāt furta hic p̄mo oputātur in nūero furto⁹ et omisso⁹ hic vnde
si statuto caueb bonoñ·q̄ nisi p̄ tribo furtis quis non possit suspendi
et alibi omittit duo furta mediocria et h̄ vnū non magnū tñ vez est
dicere q̄ tria furta omisit et sic p̄t hic suspendi qđ sing·no·et an et
qñ liceat furem ꝑpria auctē impune occidi vide que dixi·s·eo·in p̄n
sup glo·in iuditio· Quero q̄o formabit libellus in actione furti
dicā ergo qualit talis liber ad me spectabat et spectat vel iure domi
nij vel quasi possessionis tātū·vel q̄ habebam ius in re vel q̄ habebam
in comodatū a titio p̄ut casus acciderit et q̄ ipsū librū seyus de hoc
anno pli° et p̄nti mēse augusti de tali domo mea posita in tali loco ec
cōtra meā voluntatē furto abstulit clam si fur non erat manifestus
alias dicas palam et manifeste si tam velles addere scienter dolose et
appensate et animo lucrandi posses· Et q̄ ipsū librū ꝺ loco ad locū
āmouendo ctractauit quare peto dictū seyū puniri ad duplū ad ēsti
tutioēz dictaz ēz ablataz si non erat furtū manifestū·alias ad qua
druplū extimationis dicti libri qui valet decē ducatos vel ad duplū
vel quadruplū dicte possessionis vel ad duplū vel quadruplū mei in
teresse qñ tu agis q̄ tua īterest posses ecē ꝺcludere quare peto ipsū

punirj et odempnarj scdm formã iurj. q statutj bonoñ. vel posses sic
concludere quare peto per vos et vestram sñiam declarari dictũ seyum
cõmisisse dictũ furtum et punirj q odempnarj scdm formam iurj. et
statutorũ eois bonoñ. vel etiam posses ocludere et simplicit petere de
clarari per iudicem dictũ seyũ omisisse dictũ furtũ. Et aduertas q
dixi in libello q talis liber spectabat scz tempe furti q hodie spectat
ad me iure dñij vel quasi nam si iure possessionis tãtũ spectaret ad
me licet haberem actionẽ furti vt. l. manifestissimi. ff. sed cũ in scda.
cũ glo. et ibi doct. C. de fur. et sic ad pnã mei interesse non tamẽ ha
berem oditionẽ furtiuã pro reaupanda ipsa re q oditio furtiua soli
dño datur vt. li. ff. de condi. furt. sed haberet oditionẽ triticariam
vt. li. in fi. ff. de triti. ita dicit glo. in dcõ. ff. sed cũ in scda. ac etiam
tunc non ꝓprietas vel dñiũ rei estimat sed possessio vel meũ intẽsse
et extimatio possessionis est diuersa ab extimatione ꝓprietatis vt
est tex. in. l. si duo in fi. ff. vti possi. Scdo dixi furto abstulit dic q
hoc sufficit nec est opus q dicas q scienter dolose q appensate q ani
mo lucrandi furatus fuerit qm̃ dicendo simplicit q furatus fuerit vel
q furto abstulit satis est qr ista verba pregnantẽ important dolum
et delictũ vt no. Cy. in simili et vltramõ. in. l. nec exemplũ. C. de fal.
et ibi doct. et bar. in. l. aurelius in. ff. sticho. ff. de lib. le. in. l. i. ff. i. ff.
si quis tes. li. esse iuf. fuerit. et bar. in. i. ff. rerũ. amotarũ. Tertio
dixi in libello q clam vel palam qc. hoc ideo debet adici p. l. i. ciũcta
l. seq. ff. de fur. vt sciamus qꝑ tam pnam iudex debet imponere vt ff.
Quarto dixi in libello ipsũ cõtractauit hoc etiã ẽ necessariũ qr sine
cõtractatione non oritur actio furti vt in. ff. furti supꝑ de obl. que ex
delic. in. l. ꝙus. cũ tribs seq. et ibi bar. ff. de fur. An aũt si fiat furtũ
Florentie et non spetiem furatã sed pretiũ ex dicta re vendita otracty
et apportat huc bonoñ. an teneat hic furti dic q non vt est tex. val
de nõndus q ibi bar. in. l. qui vas in fi. ff. de fur. Si aũt rem furatã
Florentie apportet bonoñ. an mutatione territorij noua fiat otracta
et noua oriatur actio furti bar. q sic de quo per eum in. l. si dominiũ
ff. de fur. et in. l. si abducta. C. de furti. et per eundem in. l. fiue mani
festus in princ. ff. de condition furtiua. et per docto. in dicta. l. si ab
ducta in dcã auc. ff nouo iure. ꝙnto dixi cõn meã volũtatẽ dic q hoc
est multũ necessariũ qr hoc in dubio ꝑsumit vt. l. qui vas. ff. ptare.

et ibi gl. et bar. ff. de fur. vnde non esset necesse q̄ in libello apponeret
sed tam̄ ad cautelam apponūtur vt euitet. ℌ. placuit cū. ℌ. seq. et qō
ibi nō. s. de ob. que ex delic. nas. et. l. inter omnes. ℌ. recte et ibi bar.
ff. de fur. et per bal. in. l. trafigere. C. de transac. Decto dixi q̄ vz decē
ducatos dic hoc apponi est vtile et necessariū vt simus certi vtr̄ pe
na maior vel minor sit imponēda nam si non apponit̄ rei valor tunc
assumimus penā que est minor vt. l. preses et. l. si interpretatioē. ff. ō
penis. ita sing. dixit bar. in. l. pedius. ℌ. diuus. ff. ō inc̄. cui. et nauf.
Ac etiā dixi q̄ pōt addere et ad restitutionē dicti libri ꝛc̄. et hoc in li
bello potes etiā facere si sit iudex tm̄modo ad malefitia deputat? iux̄
l. solemus in. ℌ. latrūculator. ff. de iudi. et qō ibi per doct. q̄ incident̄
potest cognoscere de ista ciuili viz de ista restōne rei vt est casus q̄ ibi
bar. in. l. medium. ℌ. quú furē. ff. de fur. de quo late per saly. in. l. si q̄s
a se fundū. C. ad. l. iul. de vi. Dixi etiā in libello hoc anno et p̄senti
mense augusti de tali domo mea ꝛc̄. nam locus q̄ tempus sunt neces
sario apponenda in crimiālibo publicis vel priuatis et non tantū in
accusatione sed etiā in inquisitioē spetiali licet non in inquisitione
gñali vt. l. libelloz̄ in p̄n. ff. de accus. et ibi late bar. et. l. p̄. et ibi gl.
et doct. et saly. C. de accu. et no. saly. in. l. ea quidē. eo. ti. in ℣. ℟ q̄ ꝑt
denūtiatioēs quero an debeat apponi annus ꝛc̄. et hoc expresse tenz
bar. etiā in inquisitione scōm Ja. bu. in. l. ij. ℌ. si publico. ff. de adul.
in ℣. quero vtrū in inquisitione ꝛc̄. Cy. et vltramō. in. l. i. de eo quod
cer. loco. Et aduertendū q̄ p̄dicta sunt vera non tātū qñ de delicto
agitur crimiāliter sed etiā quādo ciuiliter si tam̄ delictū infamaret vt. l.
pretor. edixit in p̄n. ff. de iniur. et. l. idem exigit. ff. de dolo. et. c. tue.
extra de procu. hinc infamet de iure vel etiā ō facto. secus si actio ex
delicto nullo non infamaret q̄ tunc non est necessariū locū et tem?
apponi q̄ cessat vō dē. l. pretor. edixit. Ex quo sequit̄ q̄ cū actio
descendens ex q̄si malefitio nō infamet q̄ nō cogor certā p̄sonā de
linquentē exp̄mere in libello vt. l. p̄. ℌ. licet. ff. nau. cau. sta. ita elegā
ter dixit bar. in dicta. l. pretor. edixit in p̄n. et bar. in. l. i. in p̄n. ff. de su
spect. tuto. et bar. in. l. i. ff. de except. circa medium q̄ bar. in. l. et an eam
dem. ℌ. actiones. ff. de except. rei iudi. in ℣. habet expeditā materiā ō
psonali et bar. in. l. vico atq̄ vpote. et ibi bar. doct. ff. so. ma. et bar
in. l. si ex dolo in. ℌ. fin. ff. de dolo. Ego autē late ista recollegi in meo

tractatu maleficiorꝝ in glo· in ℣· de anno p̄senti ꝛc· dic vt ibi que om
nia bene no· dixi etiã q aliquãdo apponũt̄ in libello scienter dolose ꝙ
appensate dic bonũ est q ista ℣ba apponant̄ et cũ ministerio aliquã
do sunt apponẽda quotꝫ ex aliquo delicto est pena corporalis imponẽ
da qz alias ex delicto nũq̃ pena corpalis imponitur nisi dolus intue
niat vt no· elegantr bar· dando doctrinã in· l· i· ℈· i· ff· si quis testa
lib· esse iussꝰ fue· in ℣· Juxta hoc quero· et idẽ no· bal· in· l· data opa·
C· q̃ accu· non posꝰ in ℣· Itẽ si statutũ precise punit homicida ꝛc· Et
idem si lex vel statutũ expresse ꝛequirat dolũ qz tunc ommibꝰ dictis ca
sibꝰ ad verificatioẽz delicti ꝛequirit̄ q dolo fuerit omissum si aũt lex
vel statutũ simplicit̄ loquatur et tunc aduertas qz quedam sunt vo
cabula que sui natura important dolũ vtputa qz dicat lex vel statutũ
si quis omiserit furtũ vel falsitatem facit· l· nec exemplũ et ibi Cy· C
de fal· et tunc lata culpa non sufficeret· si vero ℣ba delictoꝝ non im
portant delictũ notatũ in se sed est no uũ nomen delicti inuentũ a sta
tuto· et tunc aduerte aut statutũ ponit actum qui p̄ncipaliter inferr̄
in personam vtputa si quis percusserit aliquem tunc ꝛequiritur dolꝰ
qz talis iniuria non põt inferri in personam sine effectu patientis vt
l· iij· ff· de iniurꝫ· Si vero punit actũ qui infertur in rẽ vtputa si qs
intrauerit possessionez alterius et tunc sufficit lata culpa vt· s· vi bo·
rapto· ℈· qz tamẽ ad hoc vt teneat̄ singulariter dicit bar· in dicta· l· i· ℈
i· circa fin· ff· si quis test· li· iusꝰ esse fu Ex quo sequit̄ in casu nostro
ꝙ cũ furtũ importat in se dolũ satꝫ est vt simpliciter dicatur furatus
fuit vt supꝫ dixi· Quid aũt importent ista verba scienter dolose ap
pensate late ego posui in dicto meo tractatu in gl· in ℣· scienter ꝙ dolo
se· et in gl· ℣· appẽsate dic vt ibi· Et aduertas ꝙ licet ex quolibꝫ ma
lefitio teneat̄ accusatoꝛ apponere mensem non tamẽ teneat̄ apponere
diẽ omissi maleficij vt in· d· l· libelloꝝ· m fi· p̄n· misi quotꝫ iudici equũ
visum fuerit ne auferatur defensio reo et per oñs accusatio vel inqui
sitio sit talis vt reus possit deliberare an velit cedere vel otendere vt· l·
i· in p̄n· ff· de eden· ꝺiuncta· l· penul· ff· de interrogatorijs actionibus
ita dicit bartolus in· lege is qui reus· ff· de publi· iudi· in ℣ fialo sed
quero in accusatione non debetur ꝛc· et in lege ij· ℈· si quis epheb· ff·
eo quod certũ loquat̄ sed cõtrarium tenet Joan· de ymo· in dicta le
ge is qui reus in ℣ fialo item ad de dictis bartoli inp̄tum tangit·

nam dicit ipse absonū videtur dicā iudicē debere ārtare accusatorem
ad opponendū diem cū in dcā.b libellorū impn. expresse dicat q non
debet cogi nec ob.b vbicūq intelligit nisi in casibo in quibo esset
facta p.usio in specie vt.b doli.ff.ō Y.ob.sed tu dic q Yius est dcm
bar.per nōes suas et per nō.p eum m.d.b libellor in pn.in Y.circa
tempus quero qē.in fi.qē.quia ppter hoc actor non grauat qz licet
cogitur apponere isto casu diem non tam cogit illā pbare fortius et
si illam non pbaret ppter hoc reus non absolueī et sic non grauat
in onere pbandi et istud est qđ voluit lra in dcā.b libellor in fin.pn.
ibi neqz aūt diē si opus est et imūgit onus accusatori q diem pbet
igitur non autē illa lra negat qn ad mandatū iudicis equitate sua
dentē opponere diem non cogat maxime cū accusatori non noceat q
est vtile reo ar.bi.ff.demiqz.ff.ō aqua plu.ar.de quo dixi in dcō trac
tatu meo in dcā gl.de anno pūti. Dixi etiaz in libello q potis oclu
dere q odempneī scōm formā iurīs aut statutorz vel fm formaz iurīs
et statutorz et p hoc vide bar.in.b rerū amotaz actio.ff.rez amotaz
et bal.in.l.gallus.ff.eius qui.ff.de libe.et postu.et vide tex.in.b ij.ff.
quēad.testa.ape.ibi vt scōm.ll.moreqz loco qē. et ego dixi.s.eo.ff.
i.in Y.sunt tam aliqui in delictis qui addūt in oclusione qē. Dixi
etiā in libello q valet oclusio si simplicit petatur declarari furtū omi
sisse qē. dic q hoc pbaī in.b.i.in pn.ff.ad turpill. qz cū in furto sit
certa pena a iure determiāta vt hic statim succedit legis dispositio q
imponit dictā penam ar.nō.in.l.quid ergo in.ff.pena grauior.ff.de
insa.secus si esset delictū innoīatum vt turbare aliquē impossessione l
incidere arborē vel intrare possessionem alterius tunc non sufficeret si
simplicit iudex declararet titiū incidisse arbores nisi aditiat dolose qz
potest esse sine dolo q sic videt magis esse absolutus q odempnat?
iste est tex.in dcā.bi.ad turpil.ibi ita pnūtiauerit non pbasti q ita
vult ibi bar.qđ nō et materiā furti plene dixi in dicto meo tractatu
in gl.in Y.et vestem celestē abstulit qē.dic vt ibi. Nūc descenda
mus ad actionē vi bonorū raptorū in qua forma sic libellū. Dico q
de anno pūti et psenti mense augusti titius armatus ense q cultello
accessit ad domū mee habitatois positā qē. et ibidem per vim et vio
lentiā ablatuā abstulit dolose et rapuit michi ibidem pūti videnti
et q̄tum potui resistendi talē meū librū valoris decem ducatorz auri

existentē in bōis meis et secum de dcā domo asportauit quo voluit.
Quare peto ipsū adempnari ad dandum et soluendū michi quadru
plum estimationis dicti libri cōputata in dicto quadruplo vera esti
matioē dicti libri qc. et hec forma probaē hic et. ff. vi bo. rap. in pn
et. l. i. ff. eo. ti. dixi in libello de pñti anno hoc ideo dicē qz post annū
vtilem non daē hec actio penalis ad quadruplū sed tantūmodo ad
simplū vt. ff. vi bo. rap. in pn. qui annus vtilis nō est correctus vt nō
gl. in ℣. ānū. j. eo. ī. ff. rursus facit. l. ij. in pn. ff. vi bo. rap. ¶ Iē dixi
in libello armatus ense q cutello. nam scire debes qz si quis ingredia
domū alienam cū armis et aliquid rapiat vel aggressuraz fecerit ali
cui armatus vel armatus astetit alicui malefitio liz in omnibo his q
similibo manū ad arma non apposuerit tam dicē violentia aggres
suta et auxiliū factū cū armis et sic grauius puniē vt sing. no. bar
in. l. ij. ff. i. ff. de vi et vi ar. quod sing. no. qz semel in vsu habui ff fac
to in tantū qz si ff domo armatus aliquid asportauerit nō tantū me
presente et qtum valui resistente vt dixi in libello sed etiā neie in do
mo existente iuxta. l. clam possidere. ff. qui ad nundinas. ff. de acqui.
pos. teneē non tantū furti sed etiā vi bo. rapto. vt est casus nō. et ibi
bar. in. l. si quis ex domo. ff. de fur. nam ex delatione armoz̄ psumi
quis habere malū animū vt est glo. michi sing. in auc. de pac. tene.
et eius viola. ff mercator ¶ Et aduertas qz merito dixi in libello cū
ense et cutello qz si haberet moderatoriū ad moderādū pēnas vel cutel
lum ad incidendū panem qz appellatione armoz̄ ista non otinent
vt est gl. sing. in auc. de armis. ff. penul. ¶ Ac etiā aduertas qz etiā
dixi ense et cutello vt ostenderem arma apta ad offendendū secus si
haberet loricam vel alia arma defendibilia qz talia ꝓprie non otinē
appellatione armoz̄ vtatoz̄ vt si statutū punit portantes arma ita
vult bar. in. l. i. ff. ad. l. iull. de vi. pub. et aptius lo. de to. in. l. i. ff. oc
cisoz̄. ff. ad fil. et adde glo. no. in cle. i. in ℣. arma. de sta. mona. que
sing. allegaē qz licet appellatio armoz̄ sit lata et ꝯprehendat lapi
des et fustes q omne id qō nocere potest vt est tex. valde notandus
in. l. armatos in fi. ff. ad. l. iull. de vi publica. tamē im. ꝓpria sunt et hic
statuto puniente portantem arma vel delictū factum cū armis nō cō
phendet fustes vel lapides vel simile quod tene menti perpetuo et de
his vide que latius scripsi in dicto meo tractatu in gl. in ℣. cū vno

stocho de ferro q̃ in ℣ et dictus andreas armatus ꝛc. Itẽ dixi in libello per violentiam ablatiuã nam sunt plures speties violentiaꝝ nam quedã dicit expulsiua et ozitur vnde vi quedã ablatiua et ozitur ista actio quedã opulsiua et ozitur actio quod me ca quedã turbatiua et ozitur intdictũ vti possidetis qnedã inquietatiua et ozitur qđ vi aut clam et ista habetur p gl in l i C qp me ca dic vt ibi Sexta violentia põt dici qñ ius tuũ sine auctre iudicis pscqueris vt l ext et ibi plena gl et doct ff qp me ca et adde plenissimã gl et doct in l si quis in tantũ C vnde vi Item dixi scienter et dolose ideo hoc dicit in libello qz dolosus raptor tenet in quadruplũ ex edicto pretoris vt l i ff vi bo rap sed raptor temerarius sine dolo tenet additioẽ dicte legis si in tantã q in ℔ qz tamẽ s vi bo rap videlicet in amissione rei ꝑprie rapte vel in estimatioẽ si erat res aliena vna cũ ipsa re vt ibi vñ vt libellus sit certus vt rẽus possit deliberare an velit cedere vel otendere hoc fiet iuxt l i in ꝑn ff de eden licet etiaz libellus incertus valeat et sustentet donec per aduersariũ opponat vt l fin cũ ibi nõtis C de anna excep et ibi doct Ac etiã hoc vt sciamus mq̃tum debeat cõdempnari quia iudex debet curare ferre sentẽtiã certã vt in ℔ curare et qđ ibi dicã infra eo Item dixi in libello in ℣a estimatione dicti libri quero an in criminãli possit ꝓbari per iuramentũ in lem delatũ per iudicem in ẽfectũ ꝓbationis dic qp non qz in criminãlibus criminãliter intentatis non habet locũ iuramẽtũ necessariũ in defectũ ꝓbationis vt nõ gl et bar in l iij ff de iure iur et nõ bar in l marcellus ff rerũ amo et no gl et ibi latissime bar in l maritus ff ꝺ questi qm̃ in iudicijs criminãlibꝰ ꝓbationes debẽt esse lucę meridiana claricres vt l fi C de ꝓba facit qđ dixi sup eo ℔ si quis in fraudem Aduertas tamẽ qp si ꝓbo legitime factũ et sic qp libꝝ abstuleris postea iudex etiaz ex suo officio põt muestigare de valore libri vt l i C de sen que pro eo qđ interest et ibi bar in fi et nõ bar in l si quod ex pamphila in fi ff de le ij et cũ hoc ibi trãsit ang licet bal ibi otrariũ et bar all bonũ tex in l semp ℔ offitio ff qp vi aut clã et dixi s eo in ꝑn ℔ i Et aduertas qp ꝓbata violentia qp per violentiam intrasti domũ q plura mea bõ abstulisti qp ꝓpt difficultatẽ ꝓbationis de q̃titate rerũ et de qualitate stabit iuramento meo vt est tex nõndus in l si quãdo C vñ vi qp intellige qz attenta q̃litate

ꝑsonaꝝ et diuũtiarũ ita no·dixit glo·et tex·in dã·l·si qñ·et ibi doct·quod habet locũ in omni violentia vt no·Inno·in·c·fi· vbi est bonus casus exꝫ qđ me·cau· ¶ In gl·tradita in fi·dic idem in multis aliis non tamẽ in actione quod me·cau·vt dã·l·si quis in tantam et in·l·non ab re·C·vnde vi·et in·l·si cõsisteret·C·finiũ regun·et in omnibus aliis vbi aliquid imponit nomiẽ pene vltra inesse cũ sit eadẽ rõ ar·l·adigere·ℌ·q̃uis·ff·ꝫ iure pa·ꝑm dy·hic et no·gl·fi·in isto·ℌ· ¶ In formatione autẽ libelli in hac actione legis acquil·premitte scõm Jo·de pla·primo qꝫ pro dampno dato agitur diffo:mitter nay quãdo dampnũ est datũ a libero homine vel etiã a seruo dño sciente et non ꝓhibente cum ꝓhibere posset iuxta·l·ij·in prin·ff·de noxa·vbi tu vide bar·agitur·l·acquil·et sic loquaꝫ totus ti·ad·l·acquil·℞ Si autẽ dampnũ est datũ a seruo dño ignoxante agitur noxalit et ita loquaꝫ titulus de noxalibꝫ· ℞ Si autem dampnũ datur ab animali irrõnabili moto ex lassitua vel furoꝛe cõm naturam sui generis quo etiã casu habet locum noxalis actio in factũ vel de pauperie vt infra fi quadru·paup·fe·dica·in prin·et in·l·i·et in ſpica in ꝓn·et ibi flo· ff·eodem et tunc habet locum dictus titulus· ℞ Si autem animal dat dampnũ non cõm naturam sui generis vt si pecora pascanꝫ herbam tui prati tunc habet locuꝫ actio de pastu pec·vt·l·q̃ntus·ℌ·i·ff·ad·l· acquí· ℞ Circa premitte qꝫ actio·l·acquil·hodie habet duo capita quoꝝũ ꝓmũ habet locũ q̃ tiplurimi valuit·j·ānũ retro qñ secuta est mors aialis et aliud caput habꝫ locũ q̃ tiplurimi res valuit·j·xxx· dies proxie ꝓteritos qñ quis non occidit ꝫ vulnerauit suũ vel quadrupedem pecudũ numero otentũ occiderit vel aliter leserit vel aliter dampnũ dederit vt supꝝ ad·l·acquil·in prin·et·ℌ·tertio capite·et ibi gl·si quis ergo occiderit canem tuũ tenetur q̃ tiplurimi valuit infra xxx·dies proximos ex tertio capite non ex ꝓmo qꝛ non otinetur numero pecudũ ogregatim pascentiũ vt supꝝ ad·l·acquí·in prin·et·ff· ad·l·acquí·l·quẽadmodũ·ℌ·hac actioẽ et ibi flo· ¶ Tertio premittꝛ qꝫ quandoqꝫ agitur directa acquilia·vt quãdo est dampnũ datum ꝛ corpoꝛe in corpus quãdoqꝫ agitur vtili acquil·et etiam in factum q̃ secum cõcurrit vt quãdo dampnũ est datum de non corpoꝛe in corpꝰ vt si ꝛcluſi animalia tua talit qꝫ fame perirent vel se precipitaret vel ecõtra de corpoꝛe in non corpus vt si excussi manũ tuam ꝓter quod annulus tuus ꝛcidit in mari· ¶ Quandoqꝫ et tertio agaꝫ quadam

actione in factum subsidiaria .l. acquil. vt qñ misericordia ductus dissoluí seruũ tuũ quẽ retinebas ligatum timore fuge qui post dissolutionẽ ausugit vt .s. ad .l. acquil. .ff. si. et ibi bona gl. et sic patet q̃ sicut sunt diuersa capitula legis acquilie diuerse sũt eius qualitates. q̃ qñq̃ agitur directa qñq̃ vtili et qñq̃ subsidiaria ita q̃ diuerse etiũt varietates et narrationes libellor̃ et diuersi medij cõcludẽdi vnde in directa actione .l. acquil. p occisione serui sic formaf libellus. Ago cõtra tuũ et dico q̃ ipse dedit mihi dampnũ occidendo talẽ seruũ meũ de anno et mense p̃senti. Item dico q̃ licet dictus seruus meus valeret p̃ tempe eius mortis q̃ luscus tam̃ valuit cõiter .j. annũ p̃xime p̃cedentem ante tempus mortis eius q̃nquaginta. quare peto dictũ tutũ odempnari ad dandũ et soluendũ michi q̃nquaginta p emendatione dampni per eũ m̃ illati ex morte dicti serui et si ne gauerit peto ipsũ cõdẽpnari in duplũ dicti dampni probaf hec formam .s. ad .l. acquil. in p̃n. et .ff. eo. l. ij. et ibi flo. et .l. cõ negantẽ. et ibi gl. et omnes doct. C. ad .l. acquil. Aduertas tam̃ q̃ isto casu nõ tantũ dño opetit acquil. sed etiã põt agi de ficta. licet simul et semel nõ posset agi vt .s. ad .l. acquil. .ff. libe. et ibi nõ. q̃n p̃mo bonus iudex non permittet agere .l. acquilia prius p̃mo p̃mo de ficta. ad vindẽ. publicã vt est tex. in .l. p̃tor edixit in p̃n et ibi gl. et bar. .ff. de minor. Et aduertas q̃ dixi in libello occidendo seruũ hoc ideo dixi q̃ tũc habet locũ primũ caput .l. acquil. q̃ tiplurimi valuit .j. annũ retro. Si aũt non occidendo sed vulnerando vel aliud dampnũ dando tũc habet locũ p̃m caput dicta .l. acquil. in q̃ fit odempnatio q̃ tiplurimi valuit .j. p̃p. dies vt sup̃ dixi. Itẽ aduertas q̃ dixi in libello meũ ideo hoc dixi q̃ eius dñiũ spectat ad me .l. q̃ntus .ff. argento .ff. de au. et ar. leg. nam actio .l. acquil. datur solũ dño vt .l. item mela .ff. legis .ff. ad .l. acqui. et ideo non daf omodatario vt ea .l. .ff. eũ qui l. et detur actio de pauperie que opetit ad interesse vt .l. ij. et ibi flo. ff. si quadru. pau. fe. dica. et intelligas q̃ datur dño sc. vero et non ficto vt in legatario añ aditam hereditatem vt est optimus tex. in dicã .l. elegant. .ff. itẽ si seruũ et .l. arbitrio. in .ff. si dñm et qõ ibi nõ. ff. de dolo et .l. huic scripture .ff. ad .l. acquil. Item datur dño vtiliter vt emphiteote vel sup̃fitiario vt .l. cedere .ff. i. et ij. et ibi nõ. ff. arbo. furtesa. et an vsufructuario vel alijs opetit saltem vtilis vide tex. et ibi

nō in dcā ·l· item mela ·ℌ· si ·cū· ·l· seq ¶ Itē dixi in libello de anno pñti et mense pñti dic hoc sequit hic Jo· de pla· tu dic q in actione ·l· ac quis· et sic pro dampno dato et generaliter in omni actione ciuili intentata que infamat liz descendat ex delicto non est necesse q ap ponatur locus vel tempus dicti delicti vt est casus in ·l· inde neratius in fi· et ibi bar· ff· ad ·l· acquí· et no· etiam bar· in dicta ·l· ptor edixit ff· de iniur· ¶ Item dixi si negauerit ideo dictū ē hoc in libello q cō tra negantem datur in duplū vt dixi· ℙi aūt negauerit et postea cōfiteatur quid iuris isto casu dicam statim cū glo· in ℙ· distulerit· Item aduertas q in libello ideo dixi seruū q secus esset si in libez ho minem quis dampnū dederit q casualiē occiderit ex aliquo appenso vel directo non enim potest fieri extimatio q̄ plurimi valuit anno retro q libez corpus non recipit extimationē sed cōdempnaē reus ad ·l· autem os ex culpa sua· ℙi autē non occidat sed aliē ledat et vul neret odempnabiē in q̄tum equū iudici videbiē et in expensis aura tionis et operaz quibo caruit et carituras est vt· ff· si quadru· pau· fe· dica· l· ex hac et ibi flo· et· ff· de his qui deie· vel effu· l· fi· et ibi flo· et· ff· ad ·l· ro diā de iact ·l· ij ·ℌ· corpoz et sup de obli· que ex quasi de lict· in ·ℌ· de eo· et quod ibi no· ¶ In glo· cōtra eos in fi· quid in execu toribus vltimaz voluntatū dic scōm doc· et Jo· fa· q idem ex genera litate istius ·ℌ· ¶ Item q possunt ouiri actione ex testō vt nō· in l· nulli et ibi doct· C· de epis· et cler· tu adde q etiam isto casu haliē loco heredis vt ·l· si quis ad declinandā in p̄n· et ·ℌ· i· eo ē titulo q no tant doct· in dicta ·l· nulli· et no· bar· in ·l· alio· ff· de ali· et ciba· lega· circa medium ac etiā cū glo· hic extendat istam ostitutionē penalem loquentem tm̄modo in herede ad legatarios q fidei cōmissarios gra uatos ergo potest extendi etiā ad executores· ¶ In gl· distulerit ibi l· sciendum aduertas q hoc casu presumitur fraus scōm doct· nisi he res probet iustam causam q sic est casus spetialis vbi qui fraudem allegat non debet probare cōi· ·l· quotiens ·ℌ· qui dolū· ff· de proba· sed ideo hic est q est presumptio iuris cōi ipsum heredem qui tātū distulit ideo debet probare heres iustam causam facit in simili quod notat bartolus in lege si quis ex argentarijs ·ℌ· fi· ff· de edendo·

¶ Et aduertas quia ista presumptio non est iuris et de iure sed so lum modo iuris alias non admitteretur probatio in contrarium vt

vt·l· fi· C·arbi· iure·et·l· antiq· ꝛ ibi oĩa vide bal· q̃ nõbiliter loqui
tur·C·ad velley·n̄ p̄bet̄ per ꝯfessionē ptis vt est glo·que alr̄ tue pro
sing·in auē·de equa dotiũ·ℌ·aliud sed ego addo tibi aliam glo·in·l·
in cõtractibꝰ·circa p̄n·C· de non nu·pcau·in ℣·nullo modo·ꝫ hic glo·
dicit admitti igit̄ ꝛc·de q̃ vide in·l· non est verisimile·ff·quod met
cau·et in·l·siue possidetis·per cy·bar·et õnes doct·C·de proba·et ad
das bonam glo·de iure cano·in·c·is qui fidem·ex̄ de sponsa· Et no·
q̄ non tm̄ per cõfessionem partis admittitur probatio cõtra pre
sumptionem iuris et de iure sed etiam admittitur per indirectũ vt
est gl· et ibi hoc nõ·ant·de bu·in·c·vidua de regu·in fi· Secõ hꝰ
est verum nisi fuerit actualiter etiam per testes probatio in contra
riũ facta et tacite saltem fuerit admissa quia non fuit per altetam
partem oppositum vt nõ· Inno·in·c·fraternitatꝫ·ex̄ de frigi·et mal·
In glo·nota sentẽtiã in c·cũ bertoldus·ex̄ de re iudi·et nota Jo·d̃
imo·in·l·inter stipulantẽ·ℌ·i·ff·de ℣·obli·que omnia bene nota·p
quo vltimo bene facit quod dicimus de spoliato qui ante omnia est
restituendus vt·l·si quis a se fundum et ibi glo·et õnes doct·C·ad·
l·iuli·de vi·nam perdit tale priuilegium si patitur probationes fie
ri de dñio per aduersariũ ut est casus et ibi per doct·in·c·pꝰ ex̄·de
resti·spoli·et nota bar·in·l·naturaliter·ℌ·michil cõe·ff·de acq̃·poss·
et nõ barto·in·l·i·ℌ·si is cui·ff·de ope·no·nũti· Et aduertas h̄ q̄
heredi vel legatariis grauatis vel executori post requisitionē et in
terpellationem debet dari modicum tempus ad soluendum legatũ
vt·ff·de cok·bo·l·si quis filium·ℌ·i·cum si· In ea·glo·ibi quid si
fugitiuus·dicibi fuit delictũ cõsumatũ ideo non admittitur peniten
tia hic autem non vt·ff·de furt·quia ea mente dic vt ibi plene nõ
per barto· Et aduertas quia ista pars glo·et residuum usq; ad
q·finalem melius esset situata sup̄ m ℣si·precedẽti in materia·l· ac
quir·quia pena istius ℣· Item mixta habet locum propter motam
et dilationem quousq; et donec permittat se cõuenti in iuditio et
non per negationez solam·sed tñ ad glo·ſ·ideo dic secũdũ Jo·fa·q̄
glo·procedit quando nititur ex cõfessione et tunc aut debitor stetit
in negatione quousq; fuerit victus et tunc clarum q̄ est cõmissa
pena quia isto casu pena non est cõmissa propter negationem ſ· ꝑ
procrastinationē vt·J·eo·ℌ·sed cum furti·℣· illa igitur·et probat

alio modo q̃ ſpetiale eſt in minore q̃ poſſit euitare penam quã cõmi
ſit negando vt·l·ſi ex cauſa in·ℌ·nũc videndũ·ff·de mino·ergo in coñ
tiũ eſt ius cõe vnde ſolũ glo·p̃cedit qñ cõfeſſus eſt añquã vocaretur
ad iuditiũ· Tu dic q̃ hoc eſt verũ glo·p̃cedit et loquit̃ antq̃ vo
cetur ad iuditiũ q̃ q̃primũ patit̃ ſe vocari in ius q primo fuerit int̃
pellatus et mœroſus q diſtulerit ſoluere et paſſus fuerit ſe in ius vo
cari ſtatim incidit in penam alias autẽ ſi nũq̃ fuerit extra iuditiũ
interpellatus ſed ſimplicit̃ in iuditiũ vocatus tunc aduertas q̃ etiaz
procedit glo·q̃ ſi primo negat et poſtea incõtinenti ofitetur añq̃
actor aliquo onere p̃bationis ſit grauatus et releuat̃ a pena alias
ſecus ar·l·eum qui·in p̃n·ff·de iureiurãſ·et ar·huius tex·qui ẽquirit
duo·p̃mo q̃ diſtulerit ſoluere legatũ qõ eſt l̃ ex lapſu diei apposite
in legato tacite vel expreſſe vel ex int̃pellatione vt·l·magnam de cõ
mit·et otrahen·ſtip·cõiuncta·l·ſi ex legati cauſa·ff·de ℣·obli·et cõ
iuncta·l·quod te·ff·ſi certũ peta·et etiã requirit q̃ ſe patiat̃ in iudi
tiũ vocari ergo qñ primo non fuit int̃pellatus q ſic non diſtulerit ex
ſola vocatione in ius non debet cadere in hanc penam q̃ verba iſtius
l·non patiũtur argum̃·l·ſi de interpretatione·ff·de p̃mis·nec·l·ſi ex
cauſa in·ℌ·nũc videndũ·multum facit quia ibi minor ſimpliciter ne
gauit et propter benefitiũ minoris etatis habetur pro confitente q̃
quilibet diligens feciſſet illud ergo vt Ieſus eſt reſtituendus non au
tem dicit q̃ poſt negationem confeſſus fuerit ¶ Et aduertas ſecũm
baldum in titulo que ſit prima cauſa beneficij amit·ℌ· porro in ℣ſtau
lo·nũc generaliter q̃ cum tractemus de pena augenda cõe negatio
nis ſemp intelligim? de ea negatione in qua p̃ſeuerat ſed ſi non p̃ſe
uerat ſed ofitetur nondũ liquidato negotio per probationes teſtiũ
tunc euitat dampnũ quod ex negatioẽ emergebat vt ℌ in gl·et·l·
alia cauſa·et quod ibi glo·et doct·C·de his qui vt indig·tam̃ ꝓpter
iſtam cõfeſſionem non cõſequeretur premiũ quod daret̃ cõfitenti ex
aliqua lege vel ſtatuto q̃ primo negando videtur illi benefitio tacite
renũtiare·ff·de fideiuſſ·l·ſi dubitetur·ℌ·i·et ibi bar·et facit quod ha
betur in auc̃·coñ qui ꝓpriam·et in cor·vnde ſumit̃·C·de non nu·pcat
Tu adde primo q̃ illud quod dictum eſt ante factas probationes
per teſtes eſt verum ſecus ſi per iuramentum partis quia ꝓpter hoc
iuramentum ab eo p̃ſtitum non dicitur eſſe grauat? in onere pro

nõ ditẽ esse grauatus in onere ꝓbandi ergo aduersarius negans
non incidit in penam dupli iste est casus et ibi glo. et bar. in. l. eũ q̃
in ꝓn. ff. de iureiurã. ¶ Secõ addas q̃ illud qđ ditẽ per. l. si dubitẽ
ℌ. i. est uerũ alia ratione quia satis operatur ista secõa ofessio quia re
uocet penam ꝓme negationis non autẽ deberet etiam posse inducere
premiũ ostitutũ ofitenti ar. l. quotiens in diem et. l. si seruũ ℌ. seq̃ẽ
ff. de ℞bo obli. ¶ Quero que negatio est illa que facit crescere cõdẽ
nationem dic clarũ si negatur factũ vt. l. ij. ff. ad le. acquí ¶ Si au
tẽ negaẽ q̃litas p q̃ facti substãtia alteraẽ et idẽ vt. l. de nũciasse. ℌ.
quđ tamẽ ff. de adulte. Idẽ si cõfiteaẽ cũ diminutione alicuius qua
litatis vel quãtitatis et ita intelligitur ista gl. facit in simili de soluẽ
te diminute spẽm vt. l. iulianus. ℌ. fundũ et ibi Bar. ff. de ver. obli.
et in. l. ij. ℌ. redditã. ff. omo. Ista tamẽ intellige uerã nisi sit alia qua
litas que non alterat substãtiã facti vt. l. senatus cũ mã. et ibi late.
Bar. ff. de acusa. et. l. in delictis. ℌ. si detracta et ibi. ℣lo. ff. đ noxa
vel hoc est uerũ nisi sit tale q̃đ quod ueresimiliter possit ignorare vt
quia negat extimationẽ rei vt. l. inde neratius. ℌ. fi. ff. ad le. acquil.
ita dixit bar. in dicta. l. eũ in ꝓn. de quo per bar. ĩ sua disputatione
que incipit cõiter per ytaliaz sunt statuta dic vt ibi plene nam sciẽ
debes q̃ ab ista pena dupli excusat iustus error respondẽtis vt. l. er
ror cũ mã. C. de iuris. et fact. igno. et. l. non fatetur et ibi Bar. ff. de
cõfess. facit eꝝ de elec. c. i. in vi. Itẽ excusaẽ si cõfiteatur statũ post ne
gationẽ suam reuocans ita nõ. in. c. ij. eꝝ. de ofes. in vi. nam tu addas
q̃ etiam cõfessionem meã non tãtũ negationẽ possũ reuocare et nõ tã
tum in eadem substãtia sed etiam in causa appellationis vt est glo.
nõ. et ibi bar. et Jo. de ymo. ĩ. l. creditor in. ℌ iussus. ff. de appell. vnũ
addas q̃ vbi pena inponiẽ ipso iure non potest per negantẽ augeri
nec per cõfitentẽ minui vt singulẽ nõ. bar. in. l. id quod seruus. ff. đ
peculi. lega. pro quo est tex. in. l. palã. ℌ. penul. in ℞. ego. ff. đ ri. nup
et predicta vide plene in dicto meo tractatu in ℞. oparent inquísitũ
et ofitentur totũ ¶ In ea. gl. ibi. l. illud dic secdm Jo. sa. q̃ õnes iste
questiones procedunt nisi esset iustus error alias forte excusareẽ
vt. l. ofessus ꝛ. l. quod seruũ et quod ibi flo. ff. de inter. act. et s. dixi
¶ In ea. glo. ibi. ℌ. at ille nõ. et tene menti illũ tex. quia ibi ẽ casus
cũ glo. q̃ etiam in relictis pijs locis cõi negantez simpliciẽ deẽ actio

in duplū et hic questiões glo· de negante ogruent sunt ponte licet· ꝫ
aliud dixerim sed hoc teneas· ¶ Et aduertas prout dicūt doct· hic
ꝙ ille· ℌ· patū facit sed melius facit· l· post legatum· ℌ· i· ff· ō his qui
vt indig· et dicit Jo· fa· ꝙ credit primā opi· gl· esse verioꝛem qꝛ ista
pena solū ex ꝓcrastinatione et qꝛ que nititur debet vel dicit ipse ꝑt
saluare gl· quādo negotiū est dubiū iuxta tex· nō· in· l· illud· ff· de peti·
here· sed credo ꝙ hoc voluerit glosatoꝛ nō enī ē credēdū ꝙ glosatoꝛ
senserit ꝙ qñ tēs ē clara ꝙ fraudulent facit ꝙ nō incidat in penam·
In ea· gl· in· l· fi· C· ō fideicō· dic hec ꝟa ꝑm dy· nec habz dubitationē
et nō soluēdo ar· l· fi· ℌ· fi· et qō ibi gl· et bart· ff· que in frau· credi· et
dixi· s· eo· ℌ· itē si q̄s in frau· seus si essz simplex mora vt· ff· man· l·
si ꝓcuratoꝛem· ℌ· si ignoꝛantes· et quod ibi gl· et bar· Nec ob· ff· de
mino· l· ꝙ si minoꝛ· in· ℌ· si seruus qꝛ ibi loquitur in dolo adhibito in
cōtractu hic extra otractū· Sed michi videtur ꝙ indistincte glo· ꝙ
cedit qꝛ glosatoꝛ si ponderet solū dicit quādo nō est soluendo duplū
et sic penam sed simplū ꝓsuppomit esse soluendo tunc regula est ꝙ
quicūq; liber vel seruus ingenuus vel libertinus nō ꝑt soluere penā
pecuniariā cuicūq; sit applicanda luat in coꝛpus siue veniat imponen
da ex dolo vt· l· si quis id quod· ff· de iurisd· om· iudi· siue ex sola aul
pa vt· l· ꝓ· et fi· ff· de in ius vocan· diūcta· l· venia· C· eo· titulo et facit
l· i· in fin· ff· de pēnis et quod ibi bar· Ista tamē intelligas vt dixi supꝝ
eodē· ℌ· penales· vnde videtis ꝙ non est facienda distinctio quā facit
Jo· fa· ¶ In gl· in iudicio ibi· l· si de interꝓtatione· dic de hoc est tal?
infra eodē in· ℌ· sed furti et ibi dicam ¶ In ea· ibi minoꝛū dic ꝓo q̄
facit capit· i· de in integ· resti· in vi· dic tamen scm ꝙ debet intelligi
Jo· fab· ꝙ non tantū equiꝑatur minoꝛi sed etiam pupillo locus pi?
vt nō· in· l· si vt ꝓpomis· C· ō rei ven· facit gl· q ibi doc· in l· impatoꝛes
ff· de re iudi· et glo· et docto· in· l· fi· C· ex quibo cau· ma· et facit· l· i· au
ibi nō· ꝑ glo· et bar· C· de sen· aduer· fisc· la· lib· x· Sed nūquid du
plet totuz videlicet legatum et vsure que debent ex mora si postea
patiatur se in ius vocari dic ꝙ non qꝛ tantūmodo legatum duplatur
vt est casus in· l· furti actione· in prin· et· l· infitiando· ℌ· i· et ibi glosa
ff· de fur· et tenta ista opione ꝙ interesse non duplet queriē an et le
gatū et pena et vsure fructus vel interesse possint peti et dic ꝑm Jo· fab·

ꝙ ſic cū ſit pena legalis illud quod bar nocie pene ergo non tollit
rei perſecutoriā et ꝓpriū interesse vt ſ. prox. ff. et ff. ſic itaq; et in l.
ſi pro fure et l. in re furtiua ff. de adi. fur. Quid ſi teſtator penā
apposuit in ſpecie videt ſcdm Jo. fa. q; nichilominus ſit locus huic
pene ſed tn nō pōt exgi vtraq; ſed altero debet esse otentus vt l. ii.
cū ibi nō. p glo. et doct. C. de iure emphi. et l. fi. C. de pact. nue. et qō
ibi nō facit ad predicta quod nō. dy. et bar. in l. i. ff. vnde queritur
ff. ſ publi. In ea. gl. in fi. dic Dy. approbatoes istas ꝛ̄mātiōes
quas dicit esse notādas et ōnes scribentes transeunt cū glo. Sed
ego dubito in eo q; glo. dicit ſ relictis factis rei pu. et fisco quia cū
ista equiperāt ecclesijs et pijs locis maxime in relictis vt l. fi. C. de
sa. sanct. eccle. ergo cū postea pro executione dictorū legatorū repe
tiatur ſ nouo aliquid statutū in ecclesijs ergo idem itelligit esse sta
tutū in iterpatione passiua in fisco et republica vt l. ſi qs seruo cū
glo. et ibi bar. et doct. C. de fur. et eode mō etiā dubito in eo q; dicit
de relictis in redemptionē captiuorū quia ista equiperātur ecclesijs
vt patet in l. illud. C. de sa. sanc. eccle. iuncta l. fi quis p redepti
one. C. de dona. igit ꝛc. vt d. l. ſi quis seruo. Preterea res sacre non
possunt vendi aliquo mō nisi pro redemptione captiuorū cū anima
hominis sit cunctis rebo preferēda vt est casus in l. sanximus nemi
C. de sacro. sanc. eccle. igit ꝛc. pro hoc etiaz facit quod nō. glo. que
extēdit illā legez in ecclesijs in l. i. C. de sa. sanct. eccle. et ibi bar. in
fi. super primo si relinquit ad aliā piā causam q ecc glo. in d. l. illud
que est ostitutio correctoria et taxatiue loquit tn eam extēdit etiā
ad relictū pauperibo et hoc ro quia est dispositio fauorabil q relictū
loco fauorabili ergo extendenda vt ibi doct. et nō. bar. in l. fi ostante
in noua questione ff. solu. ma. facit etiam q ſ nō. glo. et bar. in l. fi
quis titio. ff. i. ff. ſ le. ij. pro hoc etiam facit glo. hic in fi. cōtra eos
eos que extendit istā ostitutionē q loquit de herede ad legatarios
et fideicōmissarios et ad ōnes alios qui sunt grauati restituere aliqd
pio loco et pro hoc etiā facit quod ibi dixi scdm docto. qui etiā hoc
extendunt ex paritate rationis ad executores vltimarū volūtatū g°
potest non tantū ex pte debentiū sed etiā ex parte locorū et psonaz
quibo debet extendi pro hoc etiam facit. ff. fi. ſ. ſ fi. obli. q ex quasi
ostrac. vbi illd ꝓuilegiū nō tm habet locū in ecclesijs q venerabilibo

locis vt hic ff etiã que religionis et pietatis intuitu honorificanẽ fa
tiendo ibi pũctũ pro copula iuxta l. fi. in ff. de cõdi. inde. igit ex
hic fit extensio et ad fiscum et ad rẽpub. et ad relictũ p redemptioẽ
captiuoꝝ vel etiã generalit in quãlibet aliam piam causaz qz erit ex
tensio passiua et cũ simus in fauorabilibo vt dicta l. illud cũ gl. et l.
i. ff. lex falcidia. et qd ibi bar. ff. ad l. fal. et videt casus in l. i. cõiuncta
l. generali. ibi pauperibo. C. de sa sanct. eccl. que omnia nõ cogita tu.

¶ Quero ergo in practica quo formabit libellus cõtra heredem vel
aliũ qui passus ẽ pro legato pio se vocari in iuditiũ. Dico cõ titiũ
p talis testor in suo vltimo testõ legauit fabrice sancti donati. p. et
dictũ legatum pro parte dicte fabrice petitũ fuit dicto herede p quo
legato dictus titius heres qui adiuit hereditatẽ q qui nolebat dcm
legatum prestare passus fuit se ad iuditiũ vocari et trahi vel dictum
legatũ fraudulent infitiatus est. quare peto dictũ titiũ heredem con
dempnari ad soluendũ duplũ dicti legati. ¶ Et nõ secõm Jo de pla.
p sacerdos secularis habens admistrationẽ sue ecclesie põt agere ta
suo noie q noie ecclesie vt dicit Inno. in c. ex doceri de rescrip. secus
autẽ in claustrali qz non ipse sed abbas vel sindicus agit et cõuenit
vt nõ. in auc. causa que cũ monacho. C. de epis. et cle. Et adũtas qz
dixi in libello in tali suo testamẽto dic idem si fuerint relicta ab intes
tato quia hic loquit generalit de relictis iure legati vel fideicõmissi
et sic põt habere legatum ab intestato sicut ex testõ vt sup ff. codicil.
in pn. et. ff. i. cũ si et sufficiũt in talibus relictis duo testes qz seruat
ius diuinũ ex quo in ore duoꝝ vel triũ stat omne verbũ. vt in c. in
noie dñi extra de testi. ita dixit bar. que seqtur doct. in l. i. C. ff sac.
sanc. eccl. in fi. ad primũ redeo. an requiratur solempnitas ac. In tm
q ibi dicat q suffitiunt etiam non rogati qz solempnitas iuris ciui
lis est in eis sublata vt in capit. cum esses et capitu. relatum ff testa.

¶ Sed tu aduertas in eo q dixit de duobus testibus non videt nõ
q vltra dictos duos testes requiratur q sit pns testamento presbi
ter prochianus dicti testõris vt videtur dicere textus in capitulo cũ
esses ibi testã que prochiani coram presbitero suo et tribus vel do
neis duobo alijs idoneis ac. Vbi forte ibi loquit qñ nõ reliquit in
piã causaz alias secus vt dco. c. relatũ. qd nõ facit mẽtioẽz de prochi
ano ac etc videt nisi q dicto. c. relatũ velit testes debere esse rogatos

vt patet ibi in tex· tribꝰ aut duobus legitis testibus requisitis qꝛ ponderta verbū requisitis facit·l· heredes pala·ℌ·fi·cū ibi nō·ff·de test et ita videt tenere ibi Jo·an·et hoc ofirmat de iure ciuili qꝛ miles qui potest facere testamētū sine solēpnitate iuris ciuilis et sic scōm ius gentiū vel diuinū et per oēs corā duobꝰ testibꝰ vt·bi·cū ibi nō per bar·et doct·ff·ō testa·mili· ¶ Qñ testatur etiam in castris extra expectationē belli oꝛ qꝛ testes i suo testō sint rogati alt disposituꝫ ab eo non valet vt est tex·in·l·diuus·ff·de testa·mili·ibi quotꝫ ad hoc hominibꝰ et ibi bar·hꝰ nō·in fi·cogita quia ista dñis cano·relin quo· ¶ Vnū tamē tene menti qꝛ ō iure ciuili etiā in relictis ad pias causas solemnitas testōꝝ nō videt esse remissa vt nō·glo·iiij·in cōdi ne in·l·i·C· de sa·sanct·eccle·et videt tex·in·l· gñali eo·ti·vbi dicit tex·in·l· generali qꝛ debꝫ esse testm ōm solēpnitate munitū cū ergo di tat ōm ergo nihil excludit ac etiā quia relictū in minus solēpni vo luntate q fisco rei publice vel etiam imperatori nō valet vt·l· ex imp fecto C·de testa·ergo nec ecclesie·ar·l· fin·C·de sa·sa ct·eccle·prete rea legatū alimentoꝝ quod dicit piū q in piam causam vt in auc·de ec·ti·ℌ inedicimus non valet in minus solemni wlūtate vt·l·i·C·de fideicō·ita dixit saly·in·d·l·i·de sa·sanct·ecc·le·in ℣ſ·viso de psonis· nūc videamus dic vt ibi plene per eū et ista faciunt ad ea que dixi ō·ante formationē libelli ¶ Item dixi in libello qꝛ adiuit eius here ditatē an autem relicta ad pias causas requirant ad eius ofirmatio nem aditioēꝝ hereditatis et alt·r bar·C· de sa·san·ecc·le·in·l·i·in lect cōdi·qꝛ requirat aditio in ℣·qñqꝝ testm deficit quia non est secuta aditio qc·per·l· generali eo·ti·sed idem bar·in dicta·l·i·in eius tex tione in ℣·iiij·quero an valeat talis wluntas alt p ctrario quia in eis cessat ōmis solēnitas iuris ciuilis dūmodo teneat et sit solēne de iure gentiū vt dixi sed de iure naturali vel gentiū non requiritur aditio vt patet in simili i·l· miles ita·ℌ·fi·ff·de testa·mili·q apt us dicit ad hebreos ix·c·vbi testm est mors· est necessaria vt in morte ofirmat et glo·exponit ibi per mortē ergo aliud a morte et sic adi tio hereditatis non est necessaria et istud etiam sequit bar·in·l·i· C·de bo·vacan·li·x·et istam opi·videtur sequi bal·et Jo·de ymo·in·l· i·in fi·ff·de le·i·vbi dicit qꝛ cōis opi·est qꝛ legata ad pias causas de beantur et transeat dñium etiam hereditatē non adita p quo alt at

in spe in ti de instru edi in ff cõpendiose in ff pone heres et ibi Jo
an in addi sed idem bal in dã bi ó sa sanc ecclin ff iuxta hoc qro
an executoꝛi ꝛc dicit q̃ ista veritas aut querimus vtꝝ ꝛquirat here
ditat aditio q̃ ad officiũ iudic q̃ fit executio taliũ ẽlictoꝝ ꝛ dicit q̃
nõ vt l hẽditas in fi ff de pti here et de an lega l q̃ntus ꝛ facit ꝛ
nos q̃dẽ et qõ ibi no ex de testa aut q̃ ad actioẽꝫ et obligatioẽꝫ ex
testõ et rei venditioẽꝫ et ypothecariã et tunc requirit vt l i vltra me
diũ C coia dele et hº ad lrãꝫ sequit ang in li C si quis omis ca te
cirta fi ff idẽ ang in l quí filio ff i ff de here instí tenet q̃ ñ debeat
misi adita hereditate et ita dicit ḧ fuisse bonã determiatũ per gl ibi facit
quod nõ spec in ti de testa ff i ff ponc in p̃mis et in ff si testat post
p̃n et de fi instru ff nũc aliqua ff sed pone quod ex eodẽ ꝛ facit qõ
nõ in cle dispẽdiosaꝫ de iudi et istõ ecꝯ fuit secutꝰ bal in d q̃ filio ff
i ff idẽ bal in l eã quã C de fideco indistincte vẽ esigẽ aditioẽꝫ hẽdi
tat ff saly in d li de sa sanc ecclin ff quero pri an hereditas non
adita ꝛc multũ late disputat istam q et finaliter tenet coñ bar ibi
et per ose quẽs q̃ non debeant misi adeat hereditas per glo in dã l
eam quã ꝛ per gl in dã l quí filio ff i maxime in foro ciuili p dãm
glo videmus ergo tot et tantos docto inter semetipsos varios quid
ergo dicendũ dic q̃ Jo de ymo in dã l quí filio ff i tenet istud q̃
non valeat hereditate non adita ꝛ ſendet ad allegata per bar in d
li in repetitione C õ sa sanc ecclin ff Ꝛ tu clarius ꝛ melius ſendeas
vt ibi per saly non ob l miles ita ff fi q̃ liꝫ ibi dicatur q̃ pupillaꝛ
substõ valeat hereditate non adita q̃ ideo illud est q̃ miles potest
substituere filio licet sibi testm̃ non fecerit non autẽ dicit legata de
beri hereditate non adita ymo cõtrariũ videtur innuere a loco speti
ali l neq enim ff i eodẽ ta vnde bar fortꝫ p predicta in l eam quã
dicit q̃ tutius est q̃ petant adici bona causa oseruandoꝝ legatoꝝ in
piam causaꝫ sicut põt peti causa libertatũ cõseruandaꝝ vt ff de his q̃
lib cau adi et istud teneas q̃ hoc etiaꝫ voluit bar finalit in dã li
in lect ordi Non ob d l hereditas in fi allegata per bal q̃ ymo ibi
erat hereditas adita al nõ possꝫ heres grauari adimplere voluntatẽ
testantꝭ et istud etiã sequit flo in d l eã quã et istud obseruat in
p̃tica Itẽ dixi in libello passus ẽ se ad iuditiũ vocari ꝛ trahi dic hº
p̃edit i legato fco pijs locis et vt cõtineat i duplũ secꝰ in alijs ẽlictis

qz nō statim qz in ius passus est se vocāri sed post annū incidit in pe
nam grauissimā qz puatur tota hereditate et applicat scōm ordinem
psonarū de his est casus in auc· hoc amplius ·C· de fi decon· dūmodo
heres fuerit monitus a iudice de prestando legatū etiā si in iuditiū
tractus non fuit vt puta qz ex pte iudicis fuit notificatū ptestatū et
mandatū tali heredi qz tali legatario deberet legatū pstare vt dicta
auc· hoc āpliꝰ et qō ibi per doct· nisi filius qz tunc pdcō casu sibi res
uatur legitima tm̄modo debita iure nature vt no·glo·et doct· in dcā
auc· hoc amplius et no·gl·et doct·in·l·si heredes extra de testa·et in
dicta auc· hoc amplius ·sufficit vnica admonitio cū cursu anni vt ibi
dicit gl·et doct·et pdcā procedunt in herede· Si autē essz datus execu
tor in causam piam q tractaret de omodo et lucro sibi auferēdo tunc
etiā bina admonitio requirat vt est videre in eo cui est legatū in dis
tributionē alimētoz pauperū vel in eo cui est legatū vt redimat cap
tiuos et est casus in auc· liz· C· de epi·et cle·et est ibi ratio quare ibi
requiriē bina admonitio qz anno non expectato priuat cōmodo et
datur ēpo vt exequat ideo illius executorꝭ maior otumatia ēquita
ꝑ hic· Ac etiā qz hic fuit pmo procrastinatus q postea fuit in iuditiū
tractus pōt largo modo dici qz inuenerit bina admonitio et ideo in
istis non expectat annus vt sit in dicta auc· hoc amplius qz res in
dcā auc· licet claritatē desiderat ar· l·i·ff· ō dam· infect· cū sit ibi pcu
lum vite q animaz ideo in dcā auc· hoc amplius ·vnica sufficit ꝓpter
annū sibi annexū qui otinue videt impellare q sic habet vim cuius
clam alterius admonitois ar·l·ij·cū mā·C· de iure emphi·ita dicūt
doct·in dcā auc· hoc amplius ·Et predicta procedūt nisi executores es
sent dati in testō qz heres etiaz monitus a iudice non patiē pnā de
qua hic et in dcā auc· hoc amplius ·scōm bar·et saly·ibi allegat ca
sum in l·multa in ꝓn·ff·de cōdi·et de·et etiā qz cū testōr dat spetialē
executorē vē voluisse qz heres de hoc se nō intromittat vt in auc· de
ec·ti·in·ꝓ·si quis aūt ꝓ quo tam allega·l·fundi·ꝓ·i·ff·ō acqui·poss·
nisi ponerem? executorē monitū non velle exequi vel mortuū vel al'r
non posse vt ar·l·si·in·ꝓ·sed et si quis·C·cōia dele·et in dcā·l·multa
tunc enim cū executor habeat ꝓ non dato pt heres moueri q in ius
vocati et incedere in dictas pnas qō ibi bñ nō· Ex quo tu sumas
cautelam qz cū cōiter dentur in testis executores qz in exequēdis bis·

executores et pte iudicĕ p legato tuo ar·d·auc·liz et ipsis negligen
tibo soluz poste a moueri facias p iudicē heredē et si fuerit morosus
p ānū a die monitionis potent hr̄e locū pena·d·auc· hoc amplius·
qđ sing·tene mēti· Et p̄dicta bal·in·d·auc·h° amplius ℞si· ℑtē q̄o
vtz ista auc·habeat locū in testis q̄·dicit esse vera si per dationem
executoz esset ligata potestas heredis nam tunc heres non posz esse
monitus et iussus q̄ non ptinet ad eū·sinaūt executores essent dati
causa facilioris executionis non causa industrie vel causa exonerādi
heredem tunc sine dubio haberēt locū dcē pene q̄ loquūc quotz heres
p̄ot in ius trahi et moueri et monitus est ar·l·quidā testō·ff·de le·iij
p̄ot etiā heredi nō soluenti legata interdici admīstratio rez cū fruc
tibus vt est casus in dcō·c·si heredes· Et predicta que dixi in herede
vt hic et dcā auc·hoc amplius·habent locū in executoribo qui habēt
loco heredis et legatarijs et fideco·missarijs grauatz vt dixi sup eo·
in gl· coīa eos et adūtas q̄ legata pia habēs aliud ℘uilegiū q̄ in de
bite soluta nō repetūc vt in·ℌ·si·s·de obl q̄·ex q̄si ptract·et nō·gl·et
doct·in dicta auc·hoc amplius·

Quedam actiones. Actio fa·herck·p diuidēda heredi tāre et ac
tio cōi diuidūdo p re pticulari·et actio finiū regūdoz p diuidēdis fi
dis dicūc actiones mixte scz reales et psonales vel ꝑ? mixtā causam
habēt in quibo iudici licitū ē vni ptiū rē adiudicare si equū sibi vide
biē·h·d· Et diuidiē in tres ptes·p° ponit dcm̄ gñale·2° ills p exem
pla declarat·;° ponit q̄ possunt esse ptes iudicis in istis actionibo·fa
ibi qualr est·ēcia ibi in quibo iudicijs q̄·¶ Nō q̄ tribo mōis dicit
actio mix vnomō scz rei psecutoria et penalr vt·s·pp·ℌ·se· Alio mō
reales q psonales p̄stationes vt hic et sic habeāt mixtā causaz realiū
et psonaliū· Alio mō q̄ nō discernit q̄s sit actor vel reus vt·h̄m tri
bus·et qđ ibi gl·et doc·ff·de iudi¶ Nō q̄ actio fa·herck·opetit ad
vlia diuidenda et opetat tm̄mō heredibo vt hic et eck honoz̄ possel
sonibo de iure p̄torio q eck inē heredē et illū cui ē stituta ē hereditas ex
trebell·vt ē tex·in·l·ℌ q eius in·ℌ·i·ff·fa·herck·et eck inē heredē q ho
noz̄ possessoz̄ de iure p̄torio q an isto casu vtil vel directa·vel an vni
vtilis alij directa detur dic vt ibi nō pe gl·et flo¶ Nō q̄ pro diui
dendo aliquid cōe opetit actio cōi diuidūdo·eck si sit cōe tōne vere so
tietatz liz gl·hic dicat cōtriū vt est casus in·l·ij·circa p̄n·ff·cōi·diuiđ

Item hoc est vez non tantū pro vna re cōi sed etiā pro plūribꝫ vt l. per hoc iudiciū ff ij eo ti licet gl sup de ob que ex quasi ꝯtractu in ff item si inter nō ꝯtraciū et male ¶ Nō pro agris diuidendis et apponendo cōfinia ꝙrit actio finiū regū ¶ Vltimo nō casū ibi ex natura actionū iudex pōt ex suo officio vni partiū etiā non petenti rem integraz adiudicare et transferre dñiū partis alterius et hoc ideo fa cit ꝓter difficultatē rei diuidende vel ex aliqua iusta causa nā sine causa hoc facere non posset vt hic facit ff pe et fin j ō offi iudi sicut dicim? in simili de arbitratore qui pt de iure vnius ptis dare alteri pro bono pacis et ꝯcordie vt l si de meis ff recepisse et ibi gl bar et doct ff de arbi et bar plene in l si sortetatē ff arbitrioz ff p socio et cano in c q̄ntauallis de iureiur ¶ In gl i in fin dic ꝓ y videt se qui simplicit q̄ sit dare actiones mixtas et sic in isto tex addatur tertiū membrū ꝓme diuisionis actionis posite in ff i in pn s eo q8 non videt vez secm bal hic cū tex dicat q̄ habeant mixtā causam sed non q̄ sint mixte ꝓterea secm ja bu hic tractat de natura actionū quo ad ipsaz ꝛigine sed eedem res non pnt habere ꝛigine ex diuersis causis cōtrijs quales sunt psonales et reales actiones pro eo facit quod habet in l iij in ff si ex plurimis ff de acq poss ergo non e dicendū q̄ iste actiones sunt mixte quo ad ꝛigine ꝓterea actiones que ꝛiūtur ex ꝯtractu vel quasi dicātur esse psonales vt ꝓbatur s eo ff sic itaq; et in d cō ff i sed actio fa herc ꝛitur ex quasi cōtractu quē muenerūt heredes in adeūdo hereditatē vt s de obli que ex q̄si ꝯtract ff heres quoq; ¶ Item similit actio cōi diuidūdo est ex quasi cōtractu vt eo ti ff si inter ergo sine dubio sunt psonales liz in rem scripte q etiā ꝓ rebꝫ ꝙtant pnt tñ dici mixte inspecto effectu q sine ipsaz ꝓter quod est sciendū q̄ actio dicit mixta triplici ẽ spectu p° q̄ partī sit penalis et ptī psecutoria Item q̄ nō discernat quis sit actor vel reus ¶ Item q̄ partī sapiat naturā psonalis et partī realis et sic ab effectu iudicet mixta non ab ꝛigine q istis duobꝫ vltimis respectibꝫ iste tres actiones dicūt habere causam mixtā et isto modo secm but pōt saluari gl In gl fa herciscūde ibi item petunt fructꝰ dic vt statim dicam ¶ In eade gl ibi s eo ff sic itaq; dic vt statim sup dixi In ea gl ibi de anna excep l i ff i dic sic vides in petitioē hereditatꝭ que licz realis sit vt l sed et si lege in ff petitio et ibi bar

ff·de pet̃·here·et est tex·in·l·finaũt·ℌ·pe·ff·de rei ven·et dixi·s·eo·ℌ·
sed iste sup gl·tam in rem ibi·ℌ·quedã·quo ad prescriptionẽ sequit̃
naturam psonaliũ vt·C·de pet̃·here·l·hereditatis· Sic ergo tali ac
tioni fa·herciscũde prescribit̃ ·xxx· annis quã ãi incipiũt a die adi
te hereditatis quo tempe incipit res esse cõmuis et sup̃ de ob·que ex
quasi cõtract·ℌ·idem iuris et incipiũt inuicem obligari vt·l·i·ff·eo·
scõm Jo fa·cũ ergo p̃scribatur huic actioni xxx·annis nõ dico dñia
rez et p osequẽs nec rei vendicationi sed diuisioni fiende scõm gl·in
l·i·ℌ·nemo·C·de anna·except·patet q si cõsortes stetrint in comuni
one xxx· annis q non possint postea intentare diuisionem inter eos
per dictã glo·in dicto·ℌ·nemo et hic quã ibi sequit̃ Jo·bue·bal·et
ang·et sic prescribit̃ huic potentie petendi diuisionẽ sicut prescribi
potencie offerendi vt·l·cũ notissimi in·ℌ·illud·C·de prescrip·xxx·an
et non mireris dicit ang·in·ℌ·nemo·q si alias otingit q nõ potest
diuisio vt·l·si·ff·de ali·iudi·mu·cau·fact·et in·l·si pupillorũ·ff·de re·
eorũ Tu adde bonũ casum in·l·iubemus nulli in p̃n·et quod ibi pet
glo·et omnes doct·C·de sa·sanc·eccl·et glo·et doct·in·l·fi·C·comuia
vtri·iudi·et infra dicam et hoc tenet Flo·in dicto·ℌ·nemo sed vt ibi
refert Cy·et bar·et doct·moderni ab eis sunt in cõtria opi·nam do
nec stamus in cõione q insimul possidemus vnus aliũ ẽ cognoscit in
solidũ et sic cesset prescriptio vt dicta·l·cum notissimi et in·ℌ·sed et si
quis et facit eodẽ titulo·l·male agit̃ ꝓterea actio comuni diuidũdo et
fa·herciscũde oꝑetit etiam tõne doli vel culpe sed non est dubiũ q ea
die qua tu non vis diuidere dicetis cõmittere dolum ergo ea die na
scit̃ actio q ei nõ p̃t dici p̃scriptũ ac ecꝯ dicit Cy·ꝑm Ray·et pla·glo
satorꝭ ibi q cõiter possident ergo cõiter recipiũt subuẽtiones ergo
non videt̃ negligens ergo videt̃ ius suũ oseruare ꝓpo nullus alteri
põt imputare negligentiã ex qua causat̃ lõgissima p̃scriptio q̃re nõ
ꝓuocauit ad diuisionẽ q ex ea negligentia q non petijt diuisiõm
totius omodũ sentit igit̃ q̃ vt·l·cũ in fiũdo·ℌ·si mulier·ff·de iure do·
ac ecꝯ q osocij adinuicẽ possideãt ergo nõ currit p̃scriptio vt nõ·gl·
fi·in fi·C·de ser·fugi·bi·et istũ teneas qđ ecꝯ ego ꝓpo alia rõe·clay
est q pacto fieri nõ p̃t vt res semp i cõione stet secꝰ si ad tẽpus fiat
vt ẽ tex·valõ nõndꝰ in·l·in hoc iuditiũ·ℌ·pe·ff·cõi diuiđ·ergo nec p̃
scriptione et sic remedio legali indua nõ p̃t ar·l non impossibile·

et qđ ibi no·ff·de pact·et istã partẽ postea secut⁹ ẽ flo·in·li·in p̃n·
ff·eo·ti·et alr at cõnẽ neq; enĩ oneit q; actio coi diuiđ·vel fa·herẽ·
q̃ ex cõi oẽ nascũr q; ex ipa pseuetãtia coiois ẽat tolli ac p̃ oñiũ vt
l·titio cũ morieẽ·ff·de vsufr·lega·et maxime si iudex videt q; ꝓpter
istã ãnuã coionem insurgũt lites ⁊ cõtẽsiones qs iudex ex suo offi
tio mandabit diuisionẽ fieri ar·l·equissimũ in p̃n·ff·de vsufr· In
eaẽ gl·in fin·dic effectus huius·q·est declaratus sup̃ prox·qs si hec
actio ꝺicetur a tempe quo alter prouocaret ad diuisionẽ non curret
ante p̃scrip· si vero a tempe quo incideret in coionẽ curreret ante diẽ
vt·s·dixi Quero ad hoc vt opetat hoc iuditiũ fa·herẽ·quid sit
necessariũ·dic q; est opus q; agens ofitcatur ab aduersario coheres
vel si negaẽ coheres q; sit in possessione hereditaꝭ alr sibi nõ opetit
sed alia actione puta petitione hereditatis vel alia actione sibi ope
tenti est agendũ vt est casus in·li·cũ ibi nõ p gl·et bar·et taph·et
flo·quod bene nõ·qs vidi aliquos errare et predicta ꝓcedunt qñ est
oppositũ finaũt non fuisset oppositũ teneret iuditiũ vt·l·ij·cũ gl·et ibi
bar·et doct·C·cõi diui·et·l·si mancipia·ff·ff·ꝺ euict·et no·in dicta
li· Aduertas tam̃ q; si agens probaret se coherẽ satis esset liz
per aduersariũ negaret·ratio aũt quare non opponendo tenet iudi
tiũ est sc̃m ·fa·qs non insistendo videt huic exceptioni renũtiare
pro quo facit·l·fi·C·de anna·exceptis·et qđ ibi no· quid pluta q̃uis
nullũ ius aliquo modo opeteret agenti ⁊ nõ fuerit negatus coheres
agens ⁊ sñia lata fuerit que trñsieuerit in rem iudicatã non põt aliq
modo postea oppoi et allegari tibi non opetit ius agendi nec cõpe
tit nec ꝓpter hoc sñia reddit retro nulla et etiã solutũ virtute tal
sentẽcie non põt vt indebitũ repeti vt est casus sing·in·l·cũ putaret ff
fa·herẽ·sed dubito in hoc qs·l·cũ putarẽ· loquit qñ ille qui erat he
res insolidũ egit hac actione cõñ illũ qui non erat·heres in aliqua
parte licet putaret cũ eo heredem ergo non est miz si heres insolidũ
agat cũ titio tanq̃ cũ suo coherede hac actione q; sibi preiudicat in
ꝑte hereditaꝭ maxime facta executioẽ ar·j·de offi·iudi·ff·fi·cũ gl·
Si aũt ageret ille hac actione qui nullomõ est heres et nullũ ius
et per oñs nullã actioẽz habet in hereditate dubito fortiter an vide
atur ius acquirere et valeat iuditiũ cũ nũq̃ aliquod ius sibi opetie
rit etiã si per aduersariũ heredẽ in solidñ michil fuerit oppositũ·et vt

ꝙ non vt videt esse casus in .l. ij. in ꝓn. ff. de do. ple. vbi testō non ꝑt gravare heredem ꝙ cōueniat actione que non est in rei natura. sed aut si semel actio agenti oppetisset licet nūc non oppetat qr isto casu quis pōt pati cōi se iuditiū iste est casus ꝓprie in .l. iulianus. ff. ad exhi. ita elegantr dixit bar. in dicta .l. ij. in prin. in .2. ꝙ declaratione induco ꝛc. cogita. Quero semel actū est fa. here. an iterꝙ non diuisis possit agi dic ꝙ si diuisio est facta in iuditio non potest amplius agi qr est iuditiuꝫ vniuſale ex vtraq parte vt est tex. ibi nō. in .l. si filia. ff. fa. here. secus si facta fuerit extra iuditiū vel fuit facta p iuditiū cōi diuidūdo tunc quis sel actū fuerit etiā in iuditio tū iterꝙ cōi diuidō. agi pōt vt .l. i. cū ibi nō. p gl. et doct. C. eo. tō qr cōi diuidō. ē ptitularis iuditiū igit ꝙ singulis rebo diuidēdis sepius intentare potest nec huic determniationi obꝙ petitio hereditatis licet sit iuditiū vniuſale vt nō. in .l. i. in ꝓn. ff. de eden. cū si tāmē oppetit sepiꝫ vt .l. licet. ff. de peti. here. et .l. si a te. ff. de excep. rei iudi. qr petitio hereditatis ē vniuſalis ex parte agentis. Ex parte vero ꝺuenti si non possideat omnia est ptialaris vnde de nouo ꝙ plures cōi aliū possessorem potest intentari. sed cōi eundē cōi quē semel fuerit lata sīia si possessionem alicuius rei de nouo fuerit adeptus non expedit vt de nouo intentetur sed vt sīiam prius cōi eum lata petat exequi etiā in istā aliam rem de nouo possessam vt. ff. de iureiur. .l. sed si possessori in ꝓn et .l. inter castellianū. ff. de arbi. sed actio fa. here. est vniuſalis tam ex parte actoris ꝙ rei ꝙ est iuditiū duplex et in eo veniūt tā possessa ꝙ non possessa vt .l. i. et .l. plane. ff. eo. et sic est vniuſale aptitudine et actu in ipsius execution ita dicunt bal. et saly. in dcā. l. i. C. eo. qō nota. Quero pro quibo hereditatibo cōpetat hoc iuditiū dic ꝙ ꝓ vna et ꝓ plurib diuersis dūmodo sint coheredes eiusdem hereditatis ꝙ prōnij secus si vnus esset heres vnius hereditatis alter alterius hereditatꝭ et prōnij licet eiusdem testōris vt in milite testōre qui habet pluta prōnia vt in .l. i. C. de test. mili. cū ibi nō. iste est casus in .l. heredes. ꝟ. i. ff. eo. et .l. ex facto la grande. ff. de here. insti. et ibi dy. Iō cessat ista actio si oia cōsistant in noib debitoꝝ q in iuribo incorpalibo ꝙ in iurisdictionibo ꝙ si vt ē casus in .d. l. heredes. ꝟ. si. Adnertas tamē ꝙ qñ ꝓ hereditate cōpetit ista actio inter coheredes tunc etiā inter eos pōt oppetere pro prelegato et sic pro re singulari

vt dicta·l·ex facto·quod nondū est et sic offitio iudicis prestabit̃
plegatū inter coheredes vt ibi· ¶ Quid veniat in hoc iuditio dic
q dolus et culpa venit vt·l·puto·§·sed et si dolo·ff·eo· ¶ Quero q̃d
si coheres meus aliquid gessit añ aditam hereditatem vel dampnū
dedit vel reditus recepit dic q non agitur hoc iuditio q in eo veni
unt que gesta sunt vt per coheredes et non aliter quod fieri nō potest
nisi adita hereditate vt dcō·§·sed si dolo et ẽ tex·in·l·qui heres erat
ff·eo·q̃d no· ¶ Quero an in hoc iuditio fa·herc̃·veniat euictio dic
aut diuisio est facta p testōrẽ et nō venit euictio vt·l·si cogitatioẽ cū
ibi nō·per gl·et doct·C·fa·herc̃·aut fiat facta diuisio per partes vel
per iudicẽ et venit euictio vt·l·si familie herc̃·cū gl·et ibi doct·C·eo·
et no·bar·in·l·qui tome·§·duo frēs·ff·de ꝓb·ob·in fin·quod est nec
nisi inter partes actū fuisset q non veniat euictio tunc non tantū q
euictio debeat̃ sed etiam non tenet̃ coheres ad restōnem veri pretij
vt est gl·singular̃ in dcā·l·si familie·liz in alijs cōtractibo si nolo te
neri de euictione tam oio teneor ad veri pretij restōnem vt est casus
sing·in·l·emptorē·§·pe·et si·et ibi gl·et bar·ff·de ac·emp· Libellus
aūt in hac actioē fa·herc̃·sic format̃·Dico coñ titiū q talis testōr
nos pariter instituit et datus est mihi coheres·dico etiaz q in dcā
hereditate sunt multa bō mobilia et in mobilia q̃ pariē pro indiuiso
possidemus quare cū nullus cogat̃ regulariē in oione persistere cum
oio soleat vt plurimū grauare discordias peto dictā hereditatez dcī
testōris inter nos diuidi p portionibo hereditarijs pro diuiso et hō
petiē apte sed iudex si poterit diuidere cōmode res hereditarias p
hereditarijs portionibo eas diuidet pro vt petitū est alias autē oēs
assignabit vni vel maiorem ptem vel vnicā rem que diuidi non pōt
et tunc in sūia dicet̃ cū omne diuisio bonoz hereditarioz inter tales
coheredes fieri non poterit· Idcirco tali heredi pro q̃noz ptibo tales
res hereditarias in solidū adiudicamus q eundē dicto eius coheredi
pro parte hereditaria que ipsū ctingit in dictis rebo adiudicat̃ suo
coheredi in·p·odempnam? ita habet̃ hic in·§·pe·et si·j·ff offi·iudi·
¶ Quero tota die cōtingit sunt plures frēs habentes hereditatem
patnam cōem q vnus est minor an ille minor possit puocare alios ad
diuisionē et videtur q non vt·l·si pupilloz·ff·de re·eoz et·l·pe·C·de
predi mino·tu dic aut queriē an possit petere diuisionem fructuū et

tẽdituũ et põt ar·l·iubemus nulli·C·de sa·sanc·eccl·scõm vnam so·
Aut queriẽ quo ad ꝓprietatem retũ·et tunc aut ipse minor ꝓuocaẽ
a socijs et clarũ est q; potest facere et pati diuisionem vt dcã·l·si pu
pillorũ·Aut queriẽ an ipse possit alios prouocare et tunc aut sibi ex
pedit diuidere q; habet fratres tirosos vel dilapidatores et tunc pe
mittiẽ sibi vt dcã·l·iubem? nulli scõm aliam so·gl· alias non põt vt
dcã·l·si pupillorũ et hoc sequiẽ bar·in dicta·l·iubemus·et ꝑdicta ꝑ
cedunt in minore· sed ecclesia cũ quocunq; cõsorte põt petere diuisio
nem scõm guil·de cu·vt est casus in dcã·l·iubemus que loquiẽ indis
tincte·secus in minore vt ibi nõ·gl·et est ratio q; minores sunt impe
diti impedimento tempali ecclesia vero ꝑpetuo·ideo ei cõcediẽ ꝯa
prouocatio vt ibi q; coio perpetua est prohibita ex quentione vt·ff
comuni diuiõ·l·in hoc iudicio·ℌ·si quenat· Item q; coio inducit dis
cordiam vt·l·in re coi·ff·de ser·vr·predi· Ideo in ecclesia non debet
esse ꝑpetua l; fauore etatis tempalis quia sperat q; minor maior ef
fitiatur et pro hac ratione facit gl· sing·in·l·misi in fi·ff·de tut·et ra·
distra·et istud sequiẽ saly·in dcã·l·iubemus in·ij colũ· Ista actio est
expedita veniamus ad coi diuidendo· In glo·coi·ibi agetur q; sotio
dic isto casu ymo etiã agi põt cõmuni diuidũdo vt est casus in·l·ij·ff
cõmuni diuiõ·q; hec actio opetit ꝑncipaliter pro diuisione rez comu
aliũ actio vero pro sotio magis cõpetit ad psonales prestatioẽs vt
est casus in·l·i·ff·coi diuiõ· In ea·gl·in fi·premitte qui opetat ista
actio et dicunt doc·hic q; directa opetit illi qui habet rem coẽm pro
indiuiso vel etiã opetit illi qui est in ista opi·q; putat habere rem cõ
munẽ vt·l·si quis putans·in ꝑn·ff·coi diuiõ· Ceb aduertas q; hoc
vltimo casu opetit vtile ad sumptus et cetera dampna non aũt ad re
alem diuisionẽ q; nõ est res cois que diuidi possit qñ aliquid cõe nõ
est intellige tamẽ predicta in ista actione cõi diuiõ· scõm q; statum
dixi in actione fa·herc·per·l·cum putarem·ff·herc· cõiuncta·l·ij·in
ꝑn·ff·de do·prele·et ꝑdicta ꝓcedunt ex quacũq; causa res sit cõis vt
l·ij·et iij·ff·eo· Ex quo sequiẽ q; etiaz pro rebo singulis et ex here
ditate cõi intentaẽ etiã non intentata prius fa·herciscũde vt no·gl·
in·l·iiij·in ꝑn·ff·eo·q·l·quibo causis·ff·pro sotio Utilis aũt opetit
habenti quasi dñiũ vt in cõductoribo ad non modicũ tempus supfci
arijs et si vt·ff·eo·l·cõi diuiõ·in prin·vel emptoribo bona fide a non

dño vt ea·l·§·qui in rem et etiam alijs psonis de quibꝫ eadem·l·§·si duo et §·inter eos q·§·fi·nec distinguit possideat vterqꝫ eorũ vel al ter tantũ vel neuter vt·l·cõis seruus·§·cũ agere·ff·eodem·sed tñ bene attendit an quentus fateatur rem cõem et tunc hec actio ꝓtit cui neget et tunc illi ob·exceptio donec ꝓbetur cõsotius et rem esse cõez ꝓposita rei vendicatione vt·l·i·ff·fa·herc·sed cessat hoc iuditiũ inter predones q clam possidentes vel precario vt·l·cõi diuidendo·§·inter predones et §·iul·ff·eo·et·l·i·in fi·ff·vti possi·nec etiã dat simplici detentatori vt ea·l·cõi diuid·§·idem est ℞·ergo nec etiam ꝓtit ꝓ sumptibꝫ in seruitute factis vel alijs rebus incorꝑalibus vt·l·arborꝫ §·i·ff·eo·sed pro ista seruitute diuidenda alterms diebꝫ iuxta·l·iiij ff·de seruit·et quod ibi flo·bene cõpetit et actio fa·herc·et cõi diuid· vt est casus nõndus in dicta·l·arborꝫ §·fi·in fi·licꝫ flo·in ℞ica·ff·eo· aliter dicat·Item in ista actione habet ratio sumptuũ factorũ in re cõi vel occasione rei cõis scõm·d·l·si quis putas·in ꝑn·quod est wꝫ qñ negotiũ non potuit ꝓ parte exꝑdiri alias agi debet actioẽ neg· gestorũ vt dcã·l·si quis putans·§·i·in fi·et·l·si cões edes cũ ibi no·ꝓ glo·et doct·ff·de neg·gest· ¶ Item habetur võ quesitoꝫ ex re cõi vel ꝓter rem cõem·vt q predicta debeant esse cõia vt·ff·eo·l·seruus co muis· Tu allega melioꝛem tex·in·l·si sotiũ qui in eo·cũ ibi nõ·per bar·ff·pro sotio· ¶ Item habetur ratio dampni dati in re cõi vel per ipsũ sotiũ vel ab alio ꝓter dictũ sotiũ vel in despectũ dicti sotij vt est casus in·l·si is cũ quo et dcã·l·cõis suus la·ij·cũ·l·seq·ff·eo· facit l·si merces·§·culpe et quod ibi per glo·bar·et doct·ff·loca·et·l·pe·in ꝑn·et ibi bar·bal·ang·et doct·ff·so·ma·et glo·et bar·in·l·arbitrio· §·fi·ff·de dolo·et vide omnino sing·tex·cũ gl·et ibi bar·et doct·in·l· nã et suus in ꝑn·ff·ꝺ neg·gest· ¶ Quero qualis sit ista actio dic q est ex quasi ctractu vt·s·de obli·que ex qua ctract·§·si inter et ꝺj citur bonefidei vt in §·actionũ·j·eodez· Et aduertas q ea que seru uantur iuditio fa·herc·seruuant in isto vt nõ gl·et flo·in dicta·l·si quis putas·§·pe·fallit in casibꝫ ibi nõ· scõo aduertas q in isto iu ditio requirũtur ꝓbationes de dño magis exquisite q in alio fai· herc·vt·l·inter coheredes in ꝑn·et in·l·i·et ibi flo·q raph·ff·fa·herc· et nõ·glo·et flo·in dicto·§·inter predones· Ista pro magna pte ha bentur per flo in ℞ica·ff·eo·et per·azo·in sum·d·ti· ¶ Quero qualit

fit formādus libellus in cōi diuidūdo iudicio · ſz̄ndo q aduertendū
eſt q libellus habet duas partes · p̄mo narrationē · ſcō cōcluſionez
In narratione debet agens dicere q cū titio habet talem rem cōem
pro indiuiſo et pro tanta parte eo q fuit eis a gayo donata z q eſt
in poſſeſſione dicte rei vna cū dicto titio et q non placet ſibi nec ſibi
expedit amplius in cōione p̄ſistere · quare peto dictū fundū partiri z
termināri et mihi dictā partē p̄diuiſo aſſignari vel alteri noſtr̄ dem
fundū iuſto pretio adiudicari put vr̄e equitati videbit̄ · vez q in h°
iudicio q̄q̄ veniūt fructus et etiā habet̄ ratio dampnoz̄ datoz̄ in
re vt · C · cōi diui · l · ſi maior · debet in narratione fieri mentio ſumptuū
et dampni dati et in cluſione petere aduerſariū etiā ad illa cōdemp
nari iſte eſt libellus bar · in · l · officiū · C · cōi diuiō · Et no · q dixi in li
bello q fuit nobis a gayo donata nam ideo hoc poſui q glo · in · l · cōi
diui · in · ℔ · inter p̄dones · videt̄ ēmiāſſe q libellus non p̄ceteret quo p̄
titur diuiſio fieri ſolum q̄ poſſidet non allegato aliquo iure reali et
hoc tenet ibi Odo · et pro hoc facit ſcōm flo · ibi q cui datur publica
ana dat̄ cōi diui · et ecoñ · vt ea · l · ℔ · qui in rē et ibi vide etiā flo · Ita
intelligit illū · ℔ · cū gl · m · l · minor · ℔ · i · de euict · et · l · fundi · ff · de excep ·
Item cui opetit vendicatio opetit cōi diui · vt ea · l · ℔ · ex quibus dam
Tu vero dicas q p̄mo aliq̄n datur cōi diuiō · q non dabitur rei ven
dicatio vt ibi in ſoluto indebite z ſic regula dicit · p̄cedit affirmatiue
cui opetit rei vendicatio opetit cōi diui · ℔ nō negat̄ vt ibi z ideo rep ·
ibi dicit q illi datur vtilis cōi diui · qui poſſidet ex iuſta cauſa et ha
bet ius vel ti · ſpetialez in re puta dum dixit ſi ex cauſa indebiti et in
dicto · ℔ · inter predones · dicit ex ſola iniuſta q̄ inter predones ſ iuſta
cauſa poſſidendi vt eſt p̄caria non dat̄ cōi diui · et hoc probat̄ fortiꝰ
q̄ per miſſionem in poſſeſſionem ex cauſa dampni infecti ex p̄mo de
creto non habet cōi diuiō · iuditiū directū vel vtile licet iuſte poſſi
at auctore pretore vt · l · iuſte · ff · de acqui · poſſeſſ · non habet dico dem
rem ebiū pro ſumptibus factis in rē vt · l · iiij · ℔ · ſi · cum · l · ſeq · ff · eodem
et · l · ſi finita · ℔ · cum aūt plures · d damp · infect · Et eſt etiam ratio q̄
habet aſiminā detentioēz miſſus regularit̄ ex p̄mo decreto vt · l · iiij · in
ſi · ff · de acqui · poſſ · ſed tū miſſus in poſſeſſioē ex cauſa ventiſ · ſ auſto
die vel legatoz z̄c · vel pignoriſ · cauſa ex cōuētione debitoriſ · ſi duo cre
ditoꝛes pignꝰ poſſideāt vt · l · ſui · noīe z q̄ ibi p gl · et bar · ff · d vlti

tunc his casibo datur vtile cõi diui·vt dã·l·cõi diui·ff·si duo cũ·ff·se
et ibi flo·q est ratio q predicti ptendunt ius in re vel ad rem nõ ha
bet·Ex quibo infertur q ex sola detentione vel possessione nõ datur
cõi diui·et de hoc videt casus in·l·fundi·ff·de excep· Item dixi in
libello q narrare debeo q eram in possessione dicte rei·et hoc ideo fit
q si negaretur sotius et esse in possessione pbando se sotiũ etiã post
litem ot̃ obtinebit q allegatio possessionis tollit futuram exceptio
nem elidentem actionem predictã ita pbatur per bar·in·l·i·cũ glo·
et ibi bar·et doct·ff·fa·herc· Item dixi in libello q non placet am
plius in cõione persistere dic q nemo cogitur stare in cõione·l·fi·C·
eo·q cio solet generare discordias vt·l·cũ pat̃·ff·dulcissimus·ff·de
le·j·et qõ cõiter possidet cõiter solet negligi vt·l·ij·C·quãdo et qui
quarta pars debet li·p·et quod dixi q non cogitur quis stare in co
munione est verũ nisi in casibo nõ·per gl·et doct·in dã·l·fi· Item dixi
in libello ptem talez michi assignare ista pbantur in·l·ij·et iij·C·eo·
ti· Item dixi in libello vel alteri totus fundus iusto pretio adiudi
cari ista pbantur in·ff·pe·et fi·j·de offi·iudi·et hic et·l· non amplius
ff·fi·cũ·l·seq·et quod ibi per doct·ff·de le·i· Quero de·q· o tingente
apud mechanicos sunt plures fratres qui volunt venire ad diuisio
nem bonorũ cõiũ an maior fr̃ tenet facere ptem et minor optare bar
in·l·i·C·de his qui se defen·et ibi bal·li·pi·et bar·per illũ tex·in·l·ij·
C·qñ q qui·quar·pars debet eo·li·p· dicit q inter fratres vel sotios
nõ debet esse aliqua prelatio diuidendi vel optandi sed in omnibo de
bet inter eos seruari equalitas vt·l· si maior·C·cõi diui·et sic debet
fieri optio per breuia vel sortes vel omnia ista expediũtur offitio iu
dicis vt hic cũ si·non p̃rogatiua minoris etat̃ hoc ect tenet bal·in·l·
l·si maiorem in p̃n·misi in his psonis quibo id in preuilegiũ cõcedit
vt·d·l·i·C·de his qui se defen·et·l·ij·de mecha·li·pij·ita dicat bar·in
dicta·l·i·et in·l·dicit·ff·senatus in fi·ff·de iure fis·vbi dixit bar·q q
tiens est aliquid cõe cũ fisco ipse fiscus facit ptem et priuatus optat
per dictã·l·i·sed cõn hoc videt casus in·c·i·extra de parro·in tex·ibi
ita vt ille diuidat qui amplius tẽpe in epatu habz et minor eligat
sed dic q ibi loquit in bonis ecclesiastic nos in bonis laycoz·vel vbi
spetiale fauore ecclesie q presumitur q minor eps magis supuiuet
et sic plus cõseruabit ius ecclesie ar·l·nam et si patẽtibo·ff·ỏ inoff·

testa vel etiã est ibi spẽale fauore ecclesie respectu diuidentiũ qz cũ sit
antiquior in dignitate presumit̃ habere maiorem notitiam ꝙ minor
ergo melius sciet diuidere ne ecclesia ledatur nam ãtiquior in dig
nitate doctoratus vel alia dignitate est preferendus cæteris paribus
vt ·b· et ibi bar· ff· de obse· et ·b· et quod ibi no· bar· ff· de albo scri·
facit tex· sing· in ·b· C· de osuli li· p· qui tex· allegat̃ ꝙ si ego qui fui
licẽtiatus ⁊ cccc xxij et doctoratus ⁊ cccc xxij sũ pferendus om
nibo illis doctoribo qui fuerũt et licẽtiati et doctorati ꝯ dictos q̃tuor
annos lz prius ꝙ ego fuerũt doctorati q3 tene menti qz semel vidi ꝙ
facto ¶ In gl· item simũ regũdoz in fi· aduertas qz videt̃ ꝙ magis
debeat dici in psonaz vt dicit gl· mag· hic in fi· et est tex· in ·b· ff· eo·
ibi in psonã lz pro venditione rei est et qz plures sunt pstationes pso
nales vel dicas ꝙ est mixta vt dicit gl· s· eo· in ℞· fa· hered· vel dic ꝙ
habet mixtã causaz vt ibi dixi· et est natiua qz nascit̃ ex q̃si otractu
vt nõ· gl· in ·b· ·ꝯ· ad hoc de an· exceptiz gl· aliter dicat in ·b· ff· eod̃
quasi imẽ istos qui otendũt de ofinibo michil fit gestũ· sed pt dici q̃
gestũ ꝓter turbationẽ cõsimũ vel etiã michil gestũ fit tam̃ ex ib ꝙ
agit̃ sepe nascit̃ tacita obligatio vt ·l· si his qui· ꝯ· sñ libro· ff· cõmo·
et est vtile hoc scire qz si est natia põt agẽs dicẽ aduersariũ sibi ob
ligatũ nõ si fit datia vt nõ· gl· in ·b· in gl· pe· C· de ac· et obl· et ibi ꝯ·
in iij· q· et ibi bar· et doc· et no· gl· qz bar· in ·b· in ꝑn· in gl· mag· ff· de
ac· et ob· ¶ In gl· agros· ibi· ff· simũ regũ· biiij· in fi· dic et ·b· ij· in ꝑn
eo· ti· et est tõ qz in agris facilit̃ turbant̃ cõsinia non sic in vrbanis
ideo in rustic̃ in spẽ fuit ꝓuisũ· ¶ In e a· gl· ibi· ·b· ij· dicit ibi nõ· glo·
idem quod licet directũ pro vrbanis non oꝑtet tamen vtilis datur
sed vt dicat ibi flo· et bene illa ꝛã violatur dũ dicit ꝙ pertinet ad ꝙ
dia rustica licet edifitium inẽueniat pro ofimi· ¶ Tu posses etiam di
cere ꝙ inter duo prædia vrbana ꝑncipaliter posita ita ꝙ vnũ non sit
pro ofimi fundi rustici potest locũ habere vtile qz est eadez ratio facit
·l· hac actione· ff· si qua· pau· fe· dica· Quero an quis agit isto iudi
simũ regundoz debeat dicere in libello et ꝓbare se dñm q videt̃ ꝙ nõ
qz hec actio habet multa similia cũ actione cõi diui· vt hic et illa cõ
stat ꝙ in illa nõ venit qõ ꝓpetat̃ ·l· fundi· ff· de excep· ¶ In cõtriũ vi
det̃ expssum· C· eo· ·b· iij· vbi apte dr̃ ꝙ huic actioni q· ꝓpetat̃ cohe
ret et ita tenet̃ ibi cõiter a doc· ⁊ mirũ vr̃ ꝑm Jo· fa· cũ tex· in ·b· iij·

videatur velle q̄ q̄ō possessionis differat questiōem ofimiū et in p̄mo
terminānda vt ibi ergo multo fortius causa ꝓprietat̄ que est magis
p̄iuditialis vt d. l. fundi p̄terea cadez vō viget ne p minorē fiat p̄iu
diciū maiori vt. l. p minorē. ff. de iudicis. vñ dicit ipse sequendo doc.
exponas ibi ℞ bū possessiois idest ꝓpetat̄ sicut alibi sit in. l. si de vi. ff
de iudi. Vel tu dicas clarius q ℞us intellectus illius. l. iij. ē quū pon
tur ibi p gl. inā si quis agit finiū ẽgū. p̄mo inquirat̄ q̄tum teneat
sedo q̄t iugera ibi habere deat. ētio mittit̄ executor vel agrimessor ita
dicit ibi gl. et sic vides q p̄mo inuestigat̄ causa z questio possessiois
et postea ꝓprietatis. ētio de ofimibo et credo ad istū finem vt videat̄
qui incūbat onus ꝓbandi. z quis sustineat ptes actoris vt in. ℈. com
modū. j. de interdict. et in. l. in tribo q ibi nō. ff. de iudi. ¶ Aduertas
q in dubio standum est ēminus antiquis nisi ꝓbetur q sint mutati
de voluntate ptiū vt. l. i. et ij. et ibi glo. bal. et saly. C. fini. regū ¶ Et
libellus in hoc iuditio est dandus et lis est ocestanda vt dicta. l. iij.
et. l. si ostiterit et ibi gl. et doc. C. eo. et opetit non tm̄ p magna q̄ti
tate terre ablata per remotionē finiū sed etiaz pro modica occupata
vt est tex. in. l. q̄nq̄ ꝑdū. C. eo. ¶ Quero que erit forma ꝓcedendi
in hac actiōe per iudicem dic q iudex debet p̄mo mittere agrimesso
rem qui mensuret et videat et q ponant̄ termi vbi apponi debent et
postea pronūtiet q de cetero debeant possidere scōm termiōs p agri
mensorem positos et q incipiant termi in tali loco z finiāt in tali vt
dicta. l. iij. et ibi bar. ¶ Tu autē dicas q p̄mo debet cognosci coram
iudice de iuribus partiū et postea exequi per agrimessorez ar. l. i. C.
de execu. rei iudi. et talis agrimessor debet iurare bene et elegaliter
mensurando alias non valeret sua mensuratio vt. l. oparationes. ℈
omnes aūt. et quod ibi per glo. et docto. C. de fide instru. et. l. hac edi
tali. ℈. illd. C. de sōis nup. et q ibi bal. et saly. et bar. in. l. theopom
pus in fi. ff. de do. prele. et dcm̄ iuramentū debet prestare ptibus pre
sentibus et legitime citatis et ocumacibo q possent opponere coñ p
sonam agrimensoris q forte esset eis suspecta et debet eis dari ēmi
nus vt tali die et tali hora veniāt ad dictū fundum vt dā. l. aut qui
aliter in p̄n. et ibi bar. ff. quod vi aut clam. Sed eius ēlationi nō
est opus vt pars citetur vel sit p̄sens q refert iudici facit q̄ dicē
de teste q iuramento ipsius pars debet citari et esse presens sed nō

testificationi vt·l·fi qñ cũ gl·et ibi doct·C·de testi·ita dixit bar·in·d·
l·theopomp?·et bal·in dicto·ℌ·his illud q̃ no·ppetuo·qñ fatias fieri
a iudice aliqui aliquã omissionẽ q̃ semp fatias ptem citari dicte om
missioni et fatias illũ iurare de fidelit̃ exequendo sibi omissa pte pre
sente nisi sit nũtius publicus qui al̃ iurauerat in p̃nc·sui officij vbi
aũt factũ esſ minus intricatũ debet bonus iudex oculis suis inspicere
rem et habere oculiũ cũ pitis in arte et postea iudicare et si opus sit p
sonalit̃ ad locũ se debet oferre vt est tex·in·l·fi in captione·ℌ·ad offi
tiũ·ff·eo·et hoc tenet Cy·et doct·in dcã·l·iij·in ij·q·C·eo· Quero
q̃to tempe duret ista actio dic q̃ ex·ãnis q̃ psonalis vt·l·i·ff·eo·
et nõ gl· mag·hic de hoc est casus in·l·fi·C·eo·misi p̃scribat̃ dño rei
q̃ tunc per indirectũ prescribit̃ longo tempe vt·l·ij·ℌ·hoc si fundus
ff·p emp·facit qđ nõ·in simili in·l·ij·C·de seruit·q aqua·ita dicit bal·
in dcã·l·fi· Quero ofines steterũt per·c·annos postea turbantur
qñ incipit curere p̃scriptio huic actioni dic a die turbatiois vt dici
m? in fili in·l·altius·C·de ser·et aqua·et dixi·s̃·eo·ℌ·eque·ita dicit
Ja·but̃·et bal·in dcã·l·fi· In p̃tica vero poterit libellus in hac ac
tione fini·regũ·sic formari· Dico coñ titiũ q̃ cũ possiderem talẽ fun
dum rusticũ et titius possideret vnũ aliũ fundum iuxta dictũ fundus
meũ iuxta talem locũ siue cõfines et cõfines dicti fundi et dicti titij
sunt turbati adeo q̃ bene agnosci non possunt quare peto cõfinia dic
torũ locorũ declarari et poni ita q̃ ammodo discerni q agnosci possit
fm bal·h· Vl̃ potes ocl̃dẽ q̃re peto vt̃ ad tales fiẽs q ẽmõs ñi adiu
dicari q tales debẽ eẽ ofiẽs q ẽmõs declarai q sup talibo finibo silẽtiũ
dcõ titio impomi ita dixit flo·et bñ in·l·i·in p̃n·ff·eo· Vltimo q̃ro
si ex mala relatione dicti agrimessorũ vel alicuius calculatorũ assũp
to iuxta·l·ij in fi·C de vsur·et fruct·lega·et·l·q̃us·ff·de condi·et de
mon·et dictus·ℌ·his illud·ego sum dampnificatus· dic q̃ si hoc est
factum extra iuditiũ et sine iudice tũc aduersario meo existente sol
uendo de eo quod in eo ad ipsum peruenerit ex mala et etiam ex do
losa relatione calculatoris nullam actionem habeo cõtra calculato
rem q̃ non dicatur mea interesse vt est casus val· nõ·in·l·fi duobus
ℌ·p̃mo·ff·si mesſ·fal·mo·dix·misi in subdium aduersario non existen
te soluendo vt ibi facit·l·fi·in p̃ncipio·ff·de eo per quem fact·erit·se
cus si falsam vel non iuridicam relationem ex dolo vel culpa lata in

lata in iudicijs vel ex cõmissione vel mãdato iudicis agrimessor vel cal
culator fecerit qz recta via teneã vt est casus in dicta·l·fi duobus·ff·
idem pomp·et ibi gl·quod no·ppetuo qz vidi de facto· Et predicta p
cedunt qñ per aliquã ptiũ cõfines siue termini non sunt mutati vel
euulsi nam tunc est pena de termino moto in ꝙnquaginta aureos vt
l·agratia·et ibi bar·ff·de ter·mo·et etiam ꝑt puniri in corpus arbi
trio iudicis scõm qualitatẽ persone et delicti vt·l·ij· eodem titulo et
li·et ibi docto·et late salic·C·de accu·

Omnes autem: Nulla actio extenditur vltra quadruplũ et in
simplũ agitur regulariter ex omni otractu in duplũ vero ex furto non
manifesto et ex·l·acquília et ex seruo corrupto z ex depposito in qua
tuor casibus z ex legato facto venerabili loco· In triplũ vero quotẽ
agitur in plus debito vt aduersarius maiorib9 ꝓpetulis executori p̃
grauetur· In quadruplũ vero furti manifesti et ꝙ metus causa hoc
dicit vsq; ad·ff·actionũ aũt legam tamẽ per partes· Et hic ponitur
quarta diuisio actionũ vt hic in glo·quia quedam dantẽ ad simplũ
quedam ad duplũ z triplũ z quadruplũ· Et diuidit in tres partes
ꝑmo ponit dictũ generale·scõo illud per multa exempla in quolib9
membro declarat· ẽtio ponit aliquas drãs inter ista exempla·scõa
ibi in simplũ agitur·ẽtia ibi sed furti quidem· Nota regulam ꝙ
pena legalis per noĩa multiplicatiua nullo modo egredit quadruplũ
ꝙñmo iste tex·in ꝓncipio ibi vltra ius aut nulla actio extenditur z̃
intuit ꝙ non tãtũ pena legalis sed etiã ouentionalis dictũ quadru
plum exceder nõ possit cũ sit vniũsale negatiuũ de quo per dy·bar
ang·raph·et Jo·de ꝑmo·in·l·stipulati ista·ff·alteri·ff·de· ℣·obl·et
ꝙ gl·et doct·in·li·C·de sen·que pro eo qõ interest et infra dicã Nõ
regulam ꝙ ex omni otractu agendo ꝓprie ex otractu regulariter non
oritur actio non ad simplũ quod est ꝛz nisi pena fuerit apposita vt
dicto·ff·alteri vel nisi agatur ad interesse vt·l·i·ff·de ac·emp·et ven·z
in·ff·pretiũ·s·de emp·et ven·et·l·stipulationes non diuidũtur et ibi
late bar·in ꝓn·ff·de ℣·obli· Item nõ ꝙ licet actio ex depposito sit
ex otractu tamẽ etiam extra ouentioẽz in quatuor casibo agit ex acci
denti vltra simplũ et est ratio in illis casibo ꝓut no·glo·et dixi·s·eo
dem·ff·quotẽ in ℣·plane· Item nõ in ℣·item ſm quẽ teneri de cõ
silio tõ est quia cadit in delictũ de quo·j·dicam cũ gl· Item nota ꝙ

si ex suasionibꝫ alcuius seruus alienus est factus inobediens domi
suo ille suadens tenet scom corrupti in duplū. Quid autē in filio fa
mil. corrupto .j. dicam. Item nō q docens malos mores puta luxu
riose viuere et illicita facere tenetur dño serui ad dupluz deteriorati
onis. Item nota in ver. tripli q petens maiorē quātitatem debito
ad istū finem vt aduersarius soluat maiores spoetulas executoribꝫ
punitur in triplum. Si autem dolosam cautioēz in iudicio produ
erit cadit a causa vt .b. cū materia. C. de plus peti. et hic in gl. Sin
autem ante diem agam duplicaē illud tempus et finito illo tempe
duplicato non aliter audiatur nisi refecerit expensas vt .j. de excep.
ff. penultio. Item nota in ver. item actio cōiuncto Bs. Item de eo
quod me. ca. q actio q metus causa licet sui natura dicaē esse pena
lis vt in. B. item ꝫ eo. tamē restituens rē mixu iudicis. a pena liberaē
vt hic in fi. et sic est penalis cōditionalē valet ꝓpter inobedientiam
non parentis iudici. Ex quo nota q metus illatus a ꝓncipio quā
tūcūq sit cōtra bonos mores et sit non permissus non tamē est puni
bilis sed restituatur id quod per metū ablatū fuerit et est ratio quia
metū passus cōseruatur illesus ac etiam qz in traditione inueniat
consensus suus licet per metū et .l. si mulier. ff. pe. ff. quod met. cau.
Item nota q coñ huiusmodi executores vel alios officiales acci
pientes vel exigencis plus debito datur actio in quadruplum.
Item nota q etiam contra confitentem relictū pio loco et tamen p
crastinantē vsq ad vocationem in ius agitur in duplum. Ex quo
nota q si negat etiā si non fuerit tractus in ius vel cōfiteatur et dif
ferat soluere legatū piū et fuerit vocatus in ius incidit in penam du
pli. In gl. nulla actio ibi. b ij. ff. si nauis. dic dūmodo sit talis cla
uus qui gubernat totam nauim aliter secus vt ibi nō. glo. vel etiaz ego
intelligo si ꝓpter amotionem istius clauí tota nauis perit forsan ce
ciderit quedam tabula exquo aqua ingressa est nauim et perit quia
est eadem ratio. In eadez glo. ibi penalis est actio ex vtraq parte
dic scom doct. hic q nulla actio datur vltra quadruplū eius ad qō
cōpetit sed ꝓdicte actiones cōpetunt ad interesse quātūcūq sit ideo
potius dicunt ad simplum q̄ ad quadruplū vel vltra quia totū est
interesse. In eadem glo. ibi octuplum. sed duobus dic scom Joā.
fa. hec videē Bicz quo ad ꝓmū et ſm casū qz diuerse sunt actiones

et plures numero in quolibet dictorū casuū. ¶ In ea. gl. ibi sed certe duobo fit prestatio dic q duabo actionibo nam vt hic. ℔. loqū habeat oportet q̄ sit eadem actio numero et eidem psone et cōi eundē ope tit scdm pe. hic. ¶ In ea. glo. ibi dic q̄ illa est excusatio et non actio dic ymo fit reuocatio in seruitutē offō iudicis vt. C. de lib. et eorū libe l. pe. ideo teneo sequentem solutionē q̄ hic habet respectus ad rem ibi non vt eo. ti. l. si manumissori. et eodem modo trāde ad. ℔. sit igit infra in glo. allegatū videlicet q̄ ibi non habet respectus ad rem scdm pe. et Jo. fa. ¶ In ea. gl. ibi habet respectus ad rem quasi dicat qñ pena imponit per respectū ad rem seu rei estimationē per Bba multiplica tua vt duplū triplū ꝛc. tunc non excedit quadruplū vl dic q̄ non habetur respectus ad rem sed ad punitionē delicti vt est glo. ca. xij. q. ij. c. cū deuotissimā. ō quo latius infra dicam. ¶ In ea. gl. ibi sed cōi de muta. stip. ꝛc. et in eadē gl. ibi vl dic aliud in pena conuentionali q̄z legali Dy. reprobat hanc solutionē quia etiā in pena conuentionali nō est dare q̄ excedat quadruplū ymo nec duplū q̄ videret in frau dem vsurarū adiecta vt. l. cū allegas. cū ibi nō. per gl. et doct. et cū si C. de usur. et ideo scdm eū sic distinguas aut pena adijcit per noīa simplicia q̄ tunc adijcit facto aut multiplicatiua vt duplū triplū ꝛc. et tunc nulla pena excedit quadru plum vt hic. aut adijcit per noīa simplicia q̄ tunc adijcit facto aut dationi si facto tūc quātūcunq̄ sit maxima exigitur vt. l. stipulatio ista. ℔. alteri de B. ob. facit quod nō. in. l. si dictū in p̄n. et ibi per glo. bar. et saly. ff. de euict. aut adijcit dationi et tunc aut dationi q̄titatis. aut dationi spēi. si dationi spēi. et tunc quātūcunq̄ sit pena ecc pōt exigi vt. l. lutius. ff. de ac. em. p. et ibi nō. si vero dationi q̄titatis et tunc nō potuit exigi vltra ltūmū modū vsurarū vt dicta. l. cū alle gas q̄ videret in fraudem vsurarū hodie adiecta q̄ materia vsurarū est correcta tam de iure canonico et hoc clarū est vt in. c. i. ij. et iij. et per totū ti. extra de vs. q̄ etiam de iure ciuili scdm cōem opi. vt auc ad hec cū ibi nō. per gl. et omnes doct. C. ō vsur. et no. per gl. et doc in. l. ij. C. ō sūma tri. pterq̄ in vsura nautica vt no. in dcā auc. ad hec ideo non videt q̄ pena adiecta dationi q̄titatis etiā vsq̄ ad aliquā sūmam exigi possit. et cōem hoc dē mter obligatioēz facti et dationēz spēi ex vna pte q̄ dationem q̄titatis ex parte alia facit. q̄ vbi quis stipulatur aliquid fieri vl spēm dari videt illam spēm tm extimare

vel affectare quātū est pena et sic videt potius interesse ꝙ vt pena qō
non possimus dicere in dationi ꝙtitatis ꝙtitatibꝫ interesse vel af
fectio magis ad vnā rē ꝙ ad aliā nō cadit vt .d.b.nūmꝰ.ff.de in lite
iuran.et ideo tūc videt in fraudē vsurarꝫ adiecta vt .s.dictū est q tō
ꝓbat.s.de sing.rebus p fideicō.relic.ff.i.ac etiā qr pecunia nō debet pa
rere pecuniaꝫ de q̄ in.l.si tibi.x.in p̄n.ff.de pact.alias est vsura de q̄
p flo.in fꝛica.ff.de vsur.et ista pcedunt in pena ꝯuentionali in pe
na vero legali non reperitur ꝙ excedat quadruplū vt hic scōm dy.
et est ratio dē quia lex que certa est potuit limitare penam legaleꝫ
sed non sic in cōuentionali.sed pe.et Ja.de are.in.l.i.C.de sent.que
pro eo quod interest trusant.de ista distinctione dy.vt trū pena adiꝰ
ciatur p nomiā multiplicatiā vel simplitia.nam est imponere legeꝫ
verbis et non rebus cōn.l.ij.in fi.C.cōia de le.et ideo dicūt ꝙ pena cō
ditionalis quātacūqꝫ sit exigi pōt p quecūqꝫ ꝟba apponant̄ q impu
tet sibi qui ꝓmisit certam penā cū in re sua quilibet sit moderatoꝛ et
arbiter vt.l.in re mandata.C.man.nisi forte ex aduerso probarē
in fraudem vsurarū adiecta vt dicta.l.cū allegas.pena ꝟo legalis
aut est statuta firmata certa et specificata et illa dat̄ et impmit̄ ꝑm
formā quā habet a lege siue in q̄druplū siue in q̄ntuplū vel plus nec
est aliqua tō quare quadruplū excedere non possit si aūt non est fir
mata q specificata qr est tale crimen ex quo pena iudex arbitrio im
ponitur et tunc excedit et non excedit scōm arbitriū iudicis vt.l.i.
ff.expilatoꝛes.ff.de effrac.et expill.et ista distinctio vltramō.vide
tur probari per tex.in dicta.l.i.C.de sen.que pro eo quod interest q
hanc sequit ibi Cin.et que videtur melior de mente iur. scōm bal.
hic. Ved tu aduertas ad istam opinionē in eo ꝙ dixerūt de pena
cōuentionali qr non est vera maxime quando adjcitur quantitati qr
statam ius presumit sine alia probatione ꝙ adiecta vltra legitimū
modū videatur adiecta in fraudem vsurarū sine aliqua probatione
vt dicta.l.cū allegas igitur rē. Nec est etiā vera in pena legali.quia
quāuis sit certa pena specificata q ordinata tamen iudex potest ex of
ficio alterare augere et minuere cōgnita qualitate delicti et personaꝫ
vt.l.hodie.ff.de penis.l.quid ergo.ff.pena grauior per glo.et docto.
ff.de insa.et.l.et si seueriora et quod ibi gl.bal.saly.et doct.C.de insa.
Nec ex 3° loco ē vr qō vltramō.dixerūt qñ reperit̄ in arbitio iudic

nam in tali casu iudex pōt alterare multis ꝯsideratis vsq; ad mōtem
inclusiue vt est gl' fing' ſ' de iniurſ' ℣ in ſūma quā glo' fing' tenuit
bal' in l' i' C' qui latro' de quo vide p Jo' de ymo' in l' ij' ff' de pu' iud'
Unde aduertas ſcōm bar' in dcō' ℣ alteri q; in pena legali concor
dat cū dy' In pena ℞o ꝯuentionali dicat q; vbi pena adijciē rei puta
si in inſtrō vendicionis facte de domo p centū in fine adijciat sub pe
na dupli euictionis noīe et pōt ascendere vltra duplū vel ſcōm Jo'
de ymo' ibi bar' voluit dicere vltra quadruplū q; fuit vitio ſcriptorſ
et hoc ſcōm bar' quādo pe noīa multiplicatīa quia eadem est ratio
ſcōm eū' ℣ Si ℞o adijciat p noīa ſimplicia ſiue multiplicatīa q; tunc
aut pena apponit mercē rei puta eius qō valebat q; tunc aduertas
q; per noīa multiplicatīa non pōt ascendere vltra duplū vt' l' i' in fin'
C' de ſen' que pro eo quod interest et qō nō glo' in ℞bo penali in p'n'
in dcā' l' ſtipl'o iſta' in p'n' et est rō q; hoc casu posq; nimis vltra q; ps
cogitauerit extendere ideo magis debet esse limitata que rō cessat in
alio p'mo casu et hanc opi' bar' est ſecutus eriā ſaly' ad lām in dcā' l'
ſi dictū in p'n' vbi est bonus tex' cū glo' ſed ang' in dcō' ℣ alteri' dicit
q; legalis pena pōt ascendere quātum placet legiſlatori' in cōuentio
nali vero ſtat cū bar' ſed raph' in dcō' ℣ alteri tenet ſimpliciē p iſtū
tex' ibi et vltrius nulla actio extendiē ꝛc' cū fit vmūſale negatīm
q; nulla pena legalis vel cōuentionalis excedat quadruplū vt hic'
Sꝫ Jo de ymo' in d' ℣ alteri' in fi' dicit q; liz opi' gl' ibi ſuarē in p̄c
tica tū eē de iure pōt defendi q; eē p noīa ſimplicia nō poſſit pena ex
cedere q̄druplū per d' ℣ alteri qui dicit inſpici que ſit quātitas pena
lis ſtipulationis nō debet intelligi ad hunc finē vt tota petatur vt di
cit glo' in dcō' ℣ alteri' ſ' de inuti' ſtip' et dcā' l' i' ad fi' C' ō ſen' que p
eo' p'mo potius oppoſitū q; dicendo q; quis ſatis ſtipulatur penā non
inſpicitur vtrū inēſit vt pena peti poſſit ſed et ſi aduerſatiue inſpici
debet que ſit quātitas et ſic aduerſaē dicta dictio ſed tam in iure q;
in facto igiē et inſpicieē an ſit adiecta quātitati et non poterit peti
vltra lām modū vt dicta' l' cā allegas' et' l' iulī' ℣ item pōponius' ff
de ac' emp' et de hoc dic vt' J' in p'ma qōe cōcludam' p nūc teneo
opi' bar' ſupdictā p' l' i' ſi bene ponderē cū glo' C' de ſen' que pro eo
quod interest ꝯiuncto iſto ℣ Ex pdictis inſertur ad' q' cotidianā
pone q; est inſtrm mutui vel aliud de vera ſorte tam pactū apponit

quod ꝯsistit in facto vtputa si non restituat dictã ꝓcuniam ꝙ annũ
ꝓmisit pñtare tot pignꝛa que bene valeãt dictã ꝗtitatem vel dare
fideiussores vel se repñtare corã iudice et recipe in se tanꝝ in ꝯfessum
ꝓceptum de soluendo sub pena mille nũquid ista pena poterit peti si
non fecerit qđ ꝓmisit et glo in l rogasti ff si cer pe dicit qꝫ nõ
qꝫ quicqd accidit sorti et etiã factũ dicat vsura esse sed cõtriũ sentit
gl m l sed et si quis ff si quis tau in fi sed glo in dcã l stipula
ista alteri videt cõcordare opi et distinguit in ꝯsueto fenerari vel
non vt ꝓmo casu non valeat et ita põt intelligi gl in dicto si tibi
scdo casu valeat ita ꝓt intelligi gl in d l sed et si quis si sed dy
in l cũ suus ff de cõdi et dem tenet qꝫ talis pena non possit peti siue
apponat pena ꝗtitati siue facto ꝓdcõ pñtationis pignꝛis qꝫ totũ hꝰ
videt factũ in fraudem vsurarꝫ cũ totũ hoc fiat ꝓpter solutionẽꝫ pcuñie
et sic eius loco subrogat vt l i hec actio si quis testa lib esse iul
sue et sic videt sequi gl in dcõ si tibi qꝫ hoc sequit Cy in dicta l cũ
allegas et hanc opi est secutus Jo an in addi spe in ti de obli et so
lu ante oĩa Ba sequit qꝫ etiã Ray in dcõ alteri qꝫ vbi factũ appo
nẽ grã ꝗtitatẽ vt in casu ntõ eadẽ est cõ fraudis ꝓsumendo qꝫ hoc
sequit ang in dcã l cũ allegas et dicit ibi ad facilitẽ possit fieri fraus
dicte legis cũ allegas sed Ja de but cuius opi seruat bonorie in l
rogasti si tibi tenet cõtriũ dicit enim qꝫ multũ referr vtrũ factũ
apponit in augmentũ solutionis vtputa si non solueris dcã centũ ꝙ
mittas scribere libꝛ sub pena an ad securitatẽ solutionis vel in pñta
tione pignꝛis vel in suscipiendo in se preceptũ de soluendo ꝓmo ca
su non valet ita põt intelligi glo et saluari in dcõ si tibi scdo casu
valet vt l hactenus in pn et l quã autẽ si ff de cõsti pecu et dicta
l sed et si quis si et ita põt saluari glo i et hoc sequitur ibi ang
cũ distinctione tamẽ ꝯsueto fenerari vel non et istam opinionem
Ja but videtur simpliciter sequi bar in dicto si tibi sed idem bar
in dicta l cũ suus dicit qꝫ interdũ tempe mutui ꝯuenit de dcãs pig
nꝛibꝰ pñtandis vel de standꝰ corã iudice et tunc sit Ba gl in dcõ
si tibi et opi dy Cy et aliꝛ aut ex intuallo de ꝓdcãs ꝯuenit et sit
Ba opi gl in d l sed qꝫ si quis si et bu ar l ij C de pac pig et qđ
ibi per doct facit c illo ꝰs extra de pign ꝙ hoc ecꝫ tu allega qđ nõ
bar in fili in l neõ ꝓt ff de le i in Ba q̃ro an ĩnũtiacõ exceptiois qđ

et hoc videtur seqū ad ltām p̄a·de ca·in dicta·l·iulī·ℌ·idem pompo
et hoc sequit̄ saly·qñ in cōtinenti est appositū si vero ex intuallo in
spitiatur vtrū p̄sona sit solita fenerari et non valet alī sic·vt·l·qui
semisses·de vsur̄·ita dicit saly·in dc̄a·l·rogasti·ℌ·si tibi·p·sed bal·
in dicta·l·cū allegas in ℛh·sed·hic dubitat̄ pone cc̄·dicit coñ bar·qz
quāuis fiat ex intuallo non tam̄ ꝓpter hoc tollitur suspitio fraudis
ar·C·ad vlt̄·l·si mulier la·sc̄a vnde ibi bal·videt̄ in effectu tenere
glo·in dicto·ℌ·alteri·vz qz si osueuit fenerari p̄sumit̄ fraus ꝛ̄ si non
non p̄sumit̄ et maxime si est p̄sona simplex et que p̄sumit̄ ignorare
iura vt dicit glo·in dicta·l·cū allegas·et pro hoc allegat·l·predia et
quod ibi no·ff·de ac·empt̄·vbi pena apposita facto omittit̄ licet id
quod est magis p̄ncipale cōsistit in dando sz p̄tium et idem videm?
in sotietate vt·l·si quis a sotio et·l·si duo sotietatez·ff·pro sotio·sed
ang·in dc̄o·ℌ·alteri dicit fore distinguendū aut pena adijciat̄ dati
oni pecunie aut dationi spēi aut facto sed si tu bene aduert̄·istam di
stinctionem voluit glo·in dicta·l·cū allegas et in dc̄o·ℌ·idem p̄po?
et etiā dy·vt·s·retuli p̄mo igit̄ casu ditit ang·p̄sumit̄ pena adiecta
in fraudem vsurarū siue sit apposita dationi pecunie siue ꝓpter ipsam
dationem quātitat̄ sit coloꝛ quesitus vt qñ p̄misit p̄tare pignora
et ita p̄t intelligi gl̄ in dc̄o·ℌ·si tibi·sc̄o casu qñ adijcit̄ spēi si ex
cedit duplū interesse totū p̄sumitur in fraudem adiectū in consueto
fenerari vt dicit gl̄·in dicto·ℌ·alteri pro hoc allegat d·l·cū allegas
et dictū·ℌ·idem p̄p·sed ille·ll·hoc non probant ymo dicas tu qz hoc
dictū sc̄m ang·est coñ casum dc̄e·l·si dictū in p̄n·ff·de euict·ctio ca
su qñ adijcit̄ fco qđ p̄ncipaliter deducit̄ in obligatione q tunc non p̄
sumit̄ pena adiecta in fraudē vsuraz quia in talibo ctractibo sic soli
tum est penam̄ apponi sic intelligit gl̄·in·d·l·si dictū et facit·l·lutius
ff·de ac·emp·et qđ ibi nō·sed ille·ll·nō loquunt̄ in facto ꝛ̄ in datioē
spēi vñ infra aliter dicā· ℛz Io·de ymo·in d·ℌ·alteri·videt̄ inclina
re qz distinguatur in cōsueto fenerari vl non p gl̄·ibi sed raph·fulg·
in dc̄a·l·sed et si quis·ℌ·si·recitat ibi opi·angel·de q̄·s·dixi et eā seq̄
vē q ita ecꝛ ibi vē tenere flo·ꝛ̄ liz saly·in d·l·rogasti·ℌ·i·dixerit vnū
tam̄ aliud dicit et plenius in dicta·l·cū allegas in ℛ·sed tunc quero
quid si factū non est obligationis augmētatiuū etc̄·vbi dicit p̄mo
enim videt̄ qz opi·Ia·bu·et sequatiū sit ℛa indistincte·qz si ponim?

pactū de pignoribꝫ ꝑstandis validū nō videtur quare pena adiecta
non valeat tam in vsurario ꝙ in alio qz vsurarius nō ꝓhibetur licite
cōtrahere nec est bona cōsequētia cōsuetus est fenerare ergo per hunc
cōtractū sui natura licitū ꝑsumit fenerare nisi ꝓbaret ꝑ hunc modū
solitū esse vsuras exercere pro quo tu allega in c. cōquestus et quod
ibi per glo. et docto. extra de vsur. et j. dicam sed si ponamus pactū
predictū de iure inualidū qz inhōtinenti apposituū est vt voluit bar. in
dcā. b. cū seruus. tunc in quācūqꝫ psonā cōsuetam fenerari vel nō non
debet penalis stipulatio valere tāqꝫ adiecta pacto de iure ēprobato
vt. b. C. de his que pe. noie. ¶ Cetera in ista materia nō ꝯsidera
saltem hodie an quis ꝯsueuerit fenerari vel non sed solū an pena sit
adiecta dationi quātitatis quasi tunc cōi cōstōem iuris sit factum
vt dixi. Declaro mentē suā qz hodie tm̄modo ꝯsideratur in omnibꝰ
psonis an resultet vsura vel resultet factū in fraudem vsuraꝝ vel non
vnde videt saly. dicendū seu ꝓmissio de pignoribꝰ ꝑstandis est facta
ex inēuallo post mutuū receptū et habitū ꝑ pfecto et absoluto et ex
mera et pura voluntate ꝓmittentꝭ et tunc pactū valet et penalis sti
pulatio ei adiecta. vt. d. l. quī aūt. ff. i. et. d. l. quī hactenus. ¶ Sed tu
dic ꝙ ibi non loquit de pena apposita sed de inēsse legali. si aūt fuā
fuerit dicta ꝓmissio ante mutuū receptū vel in ipsius mutui recepti
one ita ꝙ aliter mutuū nō esset habiturus tunc psona recipiens et ꝙ
titas pene est ponderanda. Ex quo pondera tu ꝙ saly. hic non habuit
cōsideratioēz ad psonā mutuantē sic ꝯsuetā fenerari vel non sed tm̄tū
modo ad psonā recipientꝭ. qz scōm eum si psona recipiens est talis ꝙ
sona cōi opiōe que ꝛsimiliē fuisꝫ impotēs ad tale pactū implendū
tunc ꝑsumptio est ꝙ creditor talē ꝓmissionē vel pactū adiecerit non
ad obligatioēz ꝯfuandā q eius facilioꝛē exactioēm habēdā vt ꝑma
facie sonat pactū ꝫ potius ad ipsū onerandā vt in pena cōmittenda
augmentandā ar. b. ff. que onerande. ff. quaꝝ rex actio non dat. et
qđ ibi gl. bar. et ideo fcm̄ et penā re ipsa in fraudē cōstōis adiectū di
cit nō tenere vt dicit gl. m. d. ff. si tibi et dy. s. Aut cōis opi. erat in
cōtriū ꝙ tūc erat ita loquples ꝙ tale pactū facilē adimplē potuisꝫ si
voluisset et tunc dicit pactū simplē ad facilioꝛez exactionē adhibitū
esse nisi ꝙtitas pene aliud fatiat ꝑsumi. In dubio aūt si hodie est in
potēs et in ꝑteritū fuisse ꝑsumat ar. b. si defunctus. C. arbitꝛ. tutele.

p̄mo si non fecit p̄sumit̄ q̄ ꝓpter impotentiā non fecerit q̄ non est
credendū q̄ si potuisset soluere retā sortem ⁊ adimplere p̄mo p̄missa
in penam incidere non voluisset ar·l·cū de debito in·p̄n·ff·de proba
De quātitate pene etiā dixi cōsiderāda q̄ ex eius acerbitate p̄
sumitur q̄ causa onerande obligationis fecisset et pro ista cōsiderati
one salv· q̄ cōsiderē̄ qualitas p̄sone p̄mittentis et pene promisse·tu
adducas glo·in dicto·ℊ·alteri et in·ℊ·alteri·s̄·de mutu·stip·et potissi
me predicta sunt ℞a si in pena relationem habet ad sortem vt puta
sub pena dupli ℞e sortis·q̄ exquo pena est adiecta facto non debuit
dici respectu sortis sed facti et eius interesse si suspitionem fraudis vo
luit euitare Quid ergo dicendum inter tot et tantas varietates
doctorū· Tu potes sic ocludere inspecta mente legum et dictis doct·
aut igitur a p̄ncipio ante otractū vel tempe otractus ouentū est int̄
partes de dictis pignoribo p̄tandis vel de suspitiendo in se p̄ceptū
de soluendo a iudice· aut hoc cōuentū est ex intuallo post cōtractū p
fectū· Isto secūdo casu p̄ncipali q̄n ex intuallo et tunc secūm cōem opi
nar·et sequatiū in dicta·l·cū seruꝰ·vz dicta stipulatio penalis in qua
cuiꝰ ꝓtitate ofistat si simplicit̄ pena apponat̄ puta mille et pe noīa
multiplicatia vsq̄ ad quadruplū siue adiiciatur dationi quātitatis
siue facto siue dationi spēi vt·l·si penam et·l·cū stipulatus suꝫ michi
et ꝓculo·de ℞·ob·et dicta·l·lutius et·l·p̄dia·s̄ ac·emp·et dcā·l·sed
et si quis·ℊ·fi·et hic et dcā·l si dictū in p̄n·et quod ibi glo·nō·q̄·vi
detur oprehendere opi·bar·in dcō·ℊ·alteri·de qua·s̄·dixi ouncta ta
men dcā·l·ij·C·de pact·pig·et d·c·illo ꝙs misi posset edocere de collu
sione et fraude habita tempe mutui recepti vel ante videlicꝫ q̄ ex in
teruallo deberet iteꝝ se obligare de pignoribo p̄tandis sub dicta pe
na vel misi esset p̄sona p̄mittens in qua eadē̄ fragilitas p̄sumat̄ ex
intuallo sicut a p̄ncipio vt est in muliere p̄mittente vt dcā·l si mu
lier·la·ij·C·ad velle·q̄ isto casu non valeret ar·l·doli·ℊ·diuersū·ff·s
noua·et sic pōt intelligi reprobatio bal·alias aūt misi fraus docerē̄
non p̄sumit̄ vt·l·quotiēs·ℊ·qui dolo·ff·de ꝓba· Quinō a dispōne
simplici p̄mi otractus videt̄ per secūam dispōnē et obligationē factā
ex intuallo esse recessum ar·nō·sing·p Ja·buc·bar·bal·et salv·in·l
pacta nouissima·C·s pac·misi etiā sit talis p̄sona mutuans qui osu
euit omnes suos otractus mutui tali forma cōcipe cū dcā p̄tatione

pignoꝝ̃ et pena q̃ tunc etiã in hoc erit suspitio fraudis cõ eũ ar-
nõ·in·l·i·et·ij·C·de his quí per me iud·non appell·et quod no·bar·
in·l·de pupillo·§·si quis ipsi pretori·ff·de no·op·nũc·et dixi sup̃ sm
saly·et isto modo pingue intelligi põt dictũ bar·in dicta·l·cũ seruus
et potissime predicta pcedunt si in stipulatione penali sunt ista ver
ba videlicz q̃ dictus pmissor sciens se ad infra scripta non teneri et
potissime ad tã acerbã et magnã penam pmittendã vltra legitimũ
modũ effectualiter dicte dationi quãtitat̃ tamẽ sponte ex certa scia
et animo deliberato pmisit ꝛc·ar·d·l·sed et si quis·§·fi·et qđ ibi bar
et facit·l·fi·§·idem quesijt et quod ibi plene bart·ff·de condi·in de
dic tam vt·j·plenius dicam·pmo casu pncipali qñ tempe mutui
vel pax ante ocuentũ est de dictis pignoribꝰ pñtandis vel de suscipiẽ
do mandatũ iudicis·et tunc aut factũ vertit̃ in obligatione aut spe
cies aut datio quãtitat̃ vt sentit glo·in dicta·l·cũ allegas et dã·l·
iulĩ·§·idem pomp·et dixi sup̃ scdm dy·et ang·pmo casu qñ vertitur
factũ et tunc aut versat̃ mex factũ in obligatioẽ et pncipaliter et tunc
siue ex̃ iuditiũ vtputa pmitt̃ fabricare domũ al̃ pmitt̃ penã siue in
iuditio vtputa q̃ stabis in iuditio sub pena ꝛ tunc pena etiam vltra
ltimũ modũ ex certa scia põt apponi secus si ex ignoratia vt dicta·l·
cũ stipulatus sum m̃ et paul·dã·l·duo sotietatẽ·ff·pro sotio·et de hoc
est casus aptus in·d·l·sed ꝛ si quis·§·fi·ibi ex ouentione·nã exponit
idest ex certa scientia·et in tex·ibi plus q̃ statutũ est·et ibi p errorẽ
ꝛc̃·et ibi p ignoratiã·si pro factũ non prat̃ pncipaliter in obligatioẽ
sed pncipaliter prat̃ datio q̃titat̃ et factũ valet pñtatio pignoꝝ̃ vel
de suscipiendo p̃ceptũ iudicis ad facilioꝛẽ exactioẽz subiciẽ vt cotidie
fit et tunc videt̃ color quesitus ꝛ sic in effectu videt̃ apposita pena nõ
facto sed mentalẽ dationi q̃titatis vt·l·sed et iulianus in pn·et·§·
mutui·ff·ad macedo·et·l·si decipiendi·§·fi·ff·ad velĩ·et pro hoc est
gl·et ibi bar·in simili in·l·v·§·fi·et ibi ang·et modernoꝛes·ff·de pro-
ob·et nõ·bar·in·l·nãlis in·§·qđ si faciã·ff·de pscrip·pro in prat̃·et ideo
si pmissi parere ꝛc̃·vbi nõnter dicit q̃ si arbitr̃·odẽpnauit me ad dã
dum tibi centũ ꝛ ego pus pmisetã parere finie arbitri sub pena ꝛ sic
pma fatie videat̃ pena adiecta facto tñ virtualẽ est adiecta dationi
q̃titat̃ ꝛ sic videt̃ adiecta in fraudem vsuraꝝ ideo nõ vz vltra ltimũ
modũ vt·j·dicã·sic in casu nrõ lz pena apponat̃ fcõ viz pñtationi pig
noꝝ̃ tamen pratualiter est adiecta obligationi dationis q̃titat̃ igit̃ ꝛc̃

et ita ꝑ̄ intelligi dictū ang·in dc̄o·ℌ·alteri·sc̄do vero casu ꝑncipali
qñ in obligatione ꝑncipali ℞tiatur datio ſpēi et tunc ꝑ̄ apponi pena
vltra ltīmū modū vsuraꝝ et sic per noīa multiplicatīa vſq; ad quadru
plum p nomīā simplitia ꝑ̄ magna apponi vtputa sub pena mille·
iste est tex·cū glo·nō·in dc̄a·l·ſi dictū in ꝑn·et ibi vide bar·et salice·
quā tam glo·ibi intelligas sc̄m distinctioēz bar·in dc̄o·ℌ·alteri vt
supᵖ dixi et facit iste tex·et ita intelligo d·l·lutius ō ac·emp·ſi illas
matrias vendendas non restituet posset stipulari pena etiā magna
qñ certe rei et eius certe extimationi pena adijcit sc̄m bar·dicto·ℌ
alteri·et facit glo·in dc̄a·l·cū allegas·ētio vero casu ꝑncipali qñ da
tio quātitatis ℞tiatur in obligatione et tunc aut queritᵉ an possit ap
poni pena legalis etiā excessiua aut ꝯuentionalᵉ·ꝑmo casu de pena
legali et dicas ꝙ quātūcūqz sit per hoiem apponi ꝑ̄t et apposita sorti
atur effectū vt est casus in d·l·iul·in·ℌ·idez pompo·In sc̄do casu vbi
apponit pactū·l·omissorie·pone enī ꝙ emi libz a te ꝑ centū et soluí
nonagīta et etiam aras pacto apposito ꝙ ſi residuū pretij non sol
ueres infra mensem res sit inempta etiā ſi vltrius non dicat nam
non soluto residuo pretij·ℌ·dictū tempus non tamē res est inempta
vt cōuentū est sed pretiū iam solutū et aras perdo et debeo tibi librū
restituere vt ibi est tex·in·l·ſz et ſi per emptorē·in ꝑn·ibi id quod ac̄
vel alio noīe datū est et·l·ſi fundus in ꝑn·ff·de le·omisso et hoc tenz
babin·c·i·in ꝑn·in·ti·de feu·dato in uicem legis omissorie·qz non vi
detur illicitū ſi per reū legi non pereat vt dicit tex·in dc̄o·ℌ·idem p̄
ponius·ergo non potest stipnlator redarguí·ar·l·gracchus de adul·
qđ singulariᵉ tene menti·sc̄do casu qñ pena cōuentionalis apponit
et tunc aut apponit vt in omnē casū etiam ſi non fuisset ꝑmissor mo
tosus statim detur ꝙ tunc quāuis mīma pena apponat nō valet iste
est tex·in dicta·l·rogasti·ℌ·ſi tibi et ibi gl·vbi ſi mutuo tibi·ꝑ·cū hᵒ
vt restituas·ꝑi·et sic vnū plus non valet qz dicereᵗ accedere sorti ꝙ
non aliꝑ vel moze ideo non valet sc̄m gl·ibi facit qđ nō·m·l·ſi tibi
ꝑ·in ꝑn·ff·de pact· aut pena apponit dationi quātitatᵉ sub cōditioē
ſi non solueris·et sic in defectū retardate solutionis et tunc siue ap
ponatur pena vt stipulatori soluat siue vt alteri stipulatio queratᵉ
siue ꝑncipaliᵉ et simpliciᵉ vertat datio quātitatis siue versetur dare
et facere simᵗ eqz ꝑticipaliter siue ℞setur dare quātitatē ꝑticipaliᵉ

et ꝑ eius executiõẽ verſetur factũ vt in pñtatione pignoꝝ vt dixit
tũc ſtipulatio penal licet in cõi dicat non valet. Tu dicas q ymo
vlaet ſed reſtringit vſq ad ltimũ modũ ar. l. ſanximus. C. de dona.
iſte eſt caſus cũ glo. in dicta. l. cũ allegas. et in dcã. l. ſtipulatio iſta.
ℌ. alteri cũ glo. et in dicto. ℌ. alteri ſup de inuti. ſtip. et in dcã. l. ſed et
ſi quis. ℌ. fi. et eſt caſus in dicta. l. ꝑdia. nam ſi predia vendita fuerũt
pro certo pretio et vt etiã libũ ſcriberet et tam ibi dicit q agitur
ex vendito ergo datio pretij fuit maior et ꝑncipaliter vertit in illa
obligatione al non eſſz vendito nec ex vendito ageret vt in. ℌ. pro
tuũ ſup de otrah. emp. et ꝑ h° eſt caſus in. l. tenet. ℌ. i. ff. de ac. emp.
ita elegant nõ. bar. in. l. ariſto in. ꝑn. ff. de dona. ſicut ecoñ dicim? q
in reddenda võne verſatur ꝑncipalit factũ licet ſecũ datio veniat eſt
datio tam iudicat quũd facti vt dicta. l. cũ ſeruus. ff. de odi. et de. qa
quod ꝑncipalit in negotio vertit eſt attẽdendũ vt. l. ſi quis nec cau
ſam in ꝑn. p gl. ff. ſi cer. pe. ꝑ qua gl. eſt caſus aptus in dcã. l. rogaſti
ℌ. fi. et ab eo otractus eſt noiandus igitur in. l. predia. non factũ ſed
datio dicit verſari. ideo reſtringam illũ tex. licet indiſtincte loquat
q pena poſſet apponi. facit dcã. l. ſi duo ſotietatẽ reſtringam dico vſq
ad legitimũ modũ per. d. l. cũ allegas. cũ ſi. et iſta videtur michi ꝓ
intentio legũ nec diſtinguo vtz eſſet ſolitus fenerari vel nõ vt dixit
gl. et aliquũ doct. in dicto. ℌ. alteri. niſi probaret q in ſimilibo otrac
tibus ita mutuans ſemp feciſſet per. d. c. conqueſtus. q per dcm̃ bar.
in dicto. ℌ. ſi quis ipſi pretori facit. l. vel vniuerſorũ. ff. de pigno. ac.
nec etiã diſtinguo aut verſet factũ ꝑncipalit in obligatione penali
aut ad facilioꝛẽ exactioẽm. vt dixit Ja. bu. quia dicta. l. ſed et ſi qs
ℌ. fi. non probat dictũ ſuũ quia illa obligatio de ſtando iuri non ac
cedit alteri obligationi ſaltem obligationi dationis quãtitatis. ſed
pncipalis obligatio eſt et de per ſe cui promiſſioni de ſtando iuri et
fic facto ſi non ſtetur poteſt fideiuſſor et pena ex certa ſcientia vltra
ſtatutum modũ apponi vt ibi nec etiã pro eo facit dicta. l. hactenus
in ꝑncipio et dicta. l. quũ autẽ. ℌ. i. quia non nego q poſſit promitti
per debitorem vel aliũ factum probabiliori expeditioẽ ꝑmi cõtract?
vt ibi. non tamẽ illi textus dicunt q ſi illud non fiat poſſit pena ap
poni vel q ibi fuerit apoſita maxime vltra legittimũ modum. ymo
ille textus in. l. quũ autem. ℌ. ꝑmo innuit oppoſitũ dum dicitur ibi q

agit ad interesse ergo non ad pnam ar·l si quis a sotio·ff·p sotio· et dicta·l· predia·et quod ibi late do·meus pa·de ca·vnde Ja·loquit fine lege·vnde cō clusiue teneo q dationi quātitatis non possit pna apponi vltra legitimū modū licet secūdatio factū pro eius facilioi exactione factū subijciat vt dcā·l·cū allegas· ¶ Vnū tamē tene mēti q qñ pna apponitur facto negatiuo vtputa si dicta pignora nō pre sentaueris p̄mittis cētū noie pene q nūq̄ cōmittit pna nisi p̄cedat monitio vt nō Inno·in·c· exstirpande de prebē·facit quod habet in auc·hoc amplius·C·de fide cō·quod tamē ego intelligo verū nisi dies expressa ab homiē sit apposita quia lapsus dici certe p homiē inter pellat et cōstituit in mora sine noua inpellatione vt·l·magnaz·C·de cōnhen·et cōmitt·stip·in tantū q cū sit dies et pna apposita ab ho miē nūq̄ admittitur more purgatio vt·l·traiectitie·ff·de illo·ff·de act·et obli·et nō bar·et doct·in·l·si msulam·ff·de v·obli· Si tu tñ velles apponere dationi quātitatis pnā maiorē vltra lcitū modū licet dubitem vtrū de iure fieri possit tamē ex dictis omniū colligere talem cautelam et p̄ticam videlicet dicendo in instrumēto sic dictus titius p̄mittit p solempne stipulationē dictā quātitatē restituere dcō seyo ·j· annū quod si non fecerit pro maiori cautela dicti seyi et pro facilioi exactioē pcunie p̄dicte p̄mittit et legitime conuenit dicto seyo pro se et suis heredibo stipulanti presentare domi habitationis dcī seyi ·j· octo dies imediate tunc sequentes post dictum annū finitū tot pignora quod si non fecerit certificatus tamē p̄mo per me nōtiū infra scriptū q pna vltra legitimū modū in casu sup̄dicto apponi non p̄t nec debet in apposita non valet nec exigi possit sciens tamē se ad in fra scripta pnam apponendā nō teneri nec obligatū esse nec de iure arctari vel cogi posse· tamē sponte et ex certa scientia et animo delibe rato nullo errore iurē vel facti ductus p̄mo et añ omnia renūtiando beneficio dicte·l· dicentis pnam dationi quātitatis apposite apponi non posse nec appositā exigi cū iuramento solempnitatis p̄stito p̄mittit per solempnem stipulationē duplū vel triplū vel etiā quadruplū noie pene loco eius quod interest dicti seyi dcā pignora p̄sentata fuisse vt dictū est et ex nūc si dicta pna esset vltra legitimū modū siue in modica magna vel maxima quātitate ex certa scientia ex nūc p̄ut ex tunc titulo donationis donauit ar·nō per bar·in dicta·l·fi·ff·idem

queſijt·et in·l·ſi quis cū aliter circa·fi·ff·de ℣·ob·liet in·l·ij·et ibi p
omnes docto·C·de reſcin·ven· Vel dicas ꝓmiſit mille noie pene ꝛc̄·
Et etiā adde et limita p̄dicta niſi pena eſſet mſerta tranſactioni liz
adijaciat̄ pene nomie vel adijciat̄ pena in opromiſſo vt eſt tex·et ibi
hoc no·bue·bal· et ſalv·in·l·ꝓmiſſis·C·de trā·actꝫ·et de conpromiſſo
eſt caſus in·l·v·ℊ·fi·ff·de ℣·obli·cogita· Et aduertas qꝫ dixi ſciēs
ſe nō teneri ꝛc̄·ꝓ dictū bar·in dicta·l·ſed et ſi quis·ℊ·fi·et·j·dicā et·
l·fi·ℊ·idem queſijt·ff·de odi·inde· Jtē dixi qꝫ ſponte et ex certa ſcī
entia p d·l·et ſi quis·ℊ·fi· Item ideo dixi qꝫ expreſſe ēnūtiauit bene
fitio dicte legis quia cū hec introducta fuit in ꝟſpectū q odiū p̄nci
palit ipſius ſtipulatorꝭ tā℈ feneratoris valz p ꝓmiſſorē renūtiatio
dā bñficij·ar·l·q exceptioēz in p̄n·ff·de cōdi·inde·l·tā et ſi cū gl·ff·ad
macedo· Jtē ideo dixi certificatus fiaut dicimus in ſimili ꝟ muliere in
velliano ſm cōem ſñiam vt·l·fi·ℊ·fi·ad velt· Jtē iō dixi cū iuramēto
qz iuramētū facit tē valere omni meliori modo quo ꝑt vt l·cū pat·ℊ·
filius·mrēz·ff·de le·ij· Jtē ideo dixi vel quadruplū p iſtū tex·q dā
l·ſi dictū in prin· Vltimo autē per nomia multiplatia apponi non
poteſt vt hic in p̄n· Jtem dixi eius qꝫ mteſt dicti ſey dicta pignora
preſtita fuiſſe·hoc ideo dixi ſcōm opi·ſalv·in dā·l·cū allegas· quia
cū debitor peccat in preſtatione pignorū pena debet apponi illi more
et defectú non autē debet haberi reſpectus ad quātitatē ꝓmiſſam qꝫ
dicte quātitatis reſtituende non fuit pena apposita et ideo peccant bō
nomēſes apponendo penam per reſpectū ad quātitatē debitam Jtē
vltio dixi vel ſub pena mille ꝛc̄·et ſic non p nomiā multiplatia quod
tam intellige ſcōm opi·bar·in dcō·ℊ·alteri ſup̄ relatā· Nec ob·d·
l·i·C·de ſen·que p eo quod mteſt·ibi hoc qō mteſt dupli quātitatis
minime excedere ꝛc̄·vbi apte ille tex·videtur velle qō mteſſe non ꝑt
excedere duplū· Ego aūt ſtatū m p̄dicta dixi in q̄duplū igit̄ ꝛc̄·qm
reſpondeo qꝫ illa·l· habet locū quādo ſine ſpetiali pacto mteſſe debet̄
quia non excedit duplū ſecus quādo ſpetialit̄ p pactū ex certa ſcien
tia per hominem aliter ꝓuideatur vt dā·l·ſed et ſi quis·ℊ·fi·ita dicit
glo·nō·in dicta·l·i·in gl·magna in fi·quod ꝑpetuo no Vltimo ecꝫ
poſſet eſſe cautela vt dicas in inſtrumēto ꝓmitto dare titio·p·hinc ad
paſcha et ſi non dedero ꝓmitto tibi dare noie pene·xxx·naz tunc vz
nec videtur ꝓmiſſum in fraudem vſuratū qñ vni ꝓmittitur dari et

alteri ꝓmittitur pena et hoc est tex· et ibi hoc singulariť no·bar·in
l·qui res in·ℌ·qui stipulať·circa fi·ff·de solu·quē ibi sequiť ang·qm
quādo ꝓmittitur solui alteri et pena adijciē pinde est ac si pena esset
adicta facto vt dr tex·in·l·liber hō·ℌ·fi·ff·de ℞bo·ob·sed facto potest
pena apponi vt·s̄·dixi igitur ita dixit bar·in dcō·ℌ·qui stipulatū·et
istud teneas licet·d Jo·de ymo·ibi distinguat in ꝛsueto feneri vel nō
qđ·s̄·reprobaui Dz·vbi·se ho·bene examinato questo articulo ang
arctinꝫ· Reuertor nūc ad tex·in ℞·in simplū agiť·et ponit plura
exempla de quibꝰ dixi·s̄·eo·ℌ· sequens excepto ꝙ de stipulatioē et
de emptione et venditione·de emptione aūt dicā plene·j·in·ℌ·acti
onū aūt· De stipulatioē aūt dicamus hic aliqua ꝙ breuiť in qua sic
Fōꝛ libellū · Dico cōn tituū ꝙ ab eo fui stipulatus talē suū libꝫ mihi
dari ex tali causa ꝓcedente ltūma interrogatione mea ꝙ ꝙ ipse in cō
tinenti ꝓmisit michi dare dictū librū ex dicta causa sequēte sua resꝑ
ponsione quē libꝫ nūc dare recusat· quare peto ipsū cōdempnari ad
dandū michi dictū libꝫ ꝛc· Ista forma ꝓbatur·s̄·de ℞·obli·in ꝓn·
et·l·vbi aūt·ℌ·fi·ff·de ℞·obli·et habeť in speculo de solu·in·ℌ·sequi
in ℞fi·si vero aliquis et dixi in libello talez libꝫ suū hoc ideo dixi vt
ostendam dām inter istam actioēz et stipulationē ab actione ex sti
pulatu vel certi ꝯditione·de quo in·l·certi cōditio·in ꝓn· et ibi bar·
ff·si cer·pe·et dixi·s̄·eo·ℌ·seq· Item dixi in libello michi dari vt
ostendam stipulationē esse certam et ad certum quid dari vt·l·vbi
aūt non apparet in ꝓn·ff·de ℞b obli· et tituū precise posse ad dñium
trāsferendū et ad rem dandam artari nec satisfaceret offerendo iné
esse vt·d·l·vbi aūt·ℌ·fi· In alijs aūt in quibꝰ non cōtinuať dari sed
fieri vel trādi vel rem restitui vel rem prestari regulariť non pōt quis
cogi precise ad illud implendū sed prestando interesse liberabiť vt·l·si
fundus·certa die prestari et ibi bar·et·l·stipulationes nō diuidūē
in ꝓn·et ibi latissime bar·ff·de ℞·ob· Item dixi ex tali causa an aūt
stipulatio sine causa valeat dixi plene·s̄·eo·ℌ·in pſonā in ℞·de osti
tuta· Sed an libellus valeat sine cause expressione gl·et bar·in·l·ij
ℌ·circa de ꝺoli exceptenent ꝙ non sed gl·et saly·in·l· gñaliter de nō
nu·pe·dicūt ꝙ ꝯmo ꝓcedit libellus sine causa expressa sicut dicť qꝺ
ꝓcedit libellus gñalis si non opponatur·l·generali et qđ ibi glo·et
doc·C·de anna·excep·vñ si reus peteret libellū tangꝫ incertū et obscuꝫ

vel ſine expreſſione cauſe cogeretur actor illū declarare et cauſam exp̄
mere anteqū ad vlteriora p̄cedatur vt no. in dicta. l. ſi. et in dicta. l. i. in
p̄n. ff. de eden. Credo tamen q̄ etiā ſi non petatur cauſam exp̄mi q̄
niſi actor in p̄ceſſu cauſam habilem ad parandam actionez exp̄met
et probet quia videtur expiri in effectu ſine actione et hoc fuerit op
poſitum quia ex narratis non reſultat actio vel q̄ ſine actione expi-
vel aliud ſimile quod nō valebit iuditū cū effectualiter ſine actioe
experiatur vt. l. ſi pupilli. §. videamus. ff. de neg. geſt. quod tam̄ intel
lige vt dixi ſup̄ p̄rimo. §. ad intellectū. l. cū putarem. ff. fami. herc.
Item dixi interrogatione p̄cedente dic hec eſt forma ſtipulationis
alias non valeret vt. l. i. ff. de v. obl. in p̄n. et ibi nō. et debet eſſe poſt
ea reſponſio cōformis vt. l. i. §. ſi quis ſimpliciter et. §. cū adjiciatur
et quod ibi glo. et bar. et latiſſime bart. in eadem. l. i. §. fi. et ſufficit
ſimplex reſponſio viz p̄mitto que refertur ad multa et diuerſa inter
rogatione p̄henſa vt eſt tex. nōbilis et ibi dixi. ſ. de mutu. ſtipu.
in. §. p̄terea et ibi no. Et dixi incōtinenti q̄ incōtinenti debet reſpon
deri anteqū diuertat ad extraneos actus vt. l. otinū in p̄n. ff. de v.
obl. Si aūt ſimpliciter dicatur q̄ titius p̄miſit ſeyo decē q non ad
jiciatur per ſtipulationem vel pacto nudo vide ſup̄ de mutu. ſtipu. §. ſi
ita ſcriptū et quod ibi dixi. et ſup̄ de fideiuſſ. §. fi. et ibi dixi et nō. gl.
et omnes doct. in. l. i. C. de vſur. et no. gl. in. l. i. C. de cōſtitu. et
ſtip. et no. bar. ang. et moderniores in. l. ſciendū. ff. de v. obli. et vi
deas oīno ſaly. in dicta. l. i. C. ō vſur. quē diſcrepat ab aliis. Ceterū
aduertas q̄ in actione ex ſtipulatu ad incertū vt quando quis pro
miſit edificare domū tribus modis poteſt p̄ticari ſcōm Joā. de pla.
hic p̄mo petendo reum odempnari ad factū quod ſi recuſauerit velle
facere ad interrogationem iudicis cum poſſet moram purgare iupta
l. ſi inſulam. ff. de v. oblig. cōdempnabitur ad int̄eſſe. Tu addas
de iſta interrogatione bonū caſum et quod ibi nō. in. l. ſi quādo. §. i.
ff. de le. i. facit. l. i. cum glo. et ibi bar. in p̄n. ff. de act. emp. ſcōm mo
do practicabitur quādo fuit in mora ſimpliciter petēdo int̄eſſe quo
niam in obligationibo facti poſt moram ſuccedit obligatio ad inter
eſſe quod eſt impetitione et cōdempnatione vt eſt tex. et ibi bar
tolus in dicta. l. ſtipulationes non diuidūtur in fine principij licet
glo. dubitauerit in lege ſi quis ab alio. §. p̄mo. ff. de re iudicata.

Tu addas q̄ isto casu poterit rēus ante litē cōtł. sup̄ inēesse moram purgare ⁊ factū prestare ⁊ sic ad aliud fiet odempnatio et executio q̄ pētū fuerit. l. si insulam cū ibi plene nō. p bar. et ang. ff. de ✠. ob tertio modo p̄cticatur petendo oditionaliē reū odempnari ad factū ⁊ si non fecerit petendo inēesse facit glo. in l. oductores. C. loca. de quo plene dixi in simili in. ℔. i. et in. ℔. tursus sup̄ eodem.

In duplum: Iste. ℔. fuit sūmatus cū p̄cedenti et tamē in spetie hoc dicit. actiones hic posite dant ad duplū h. d. vsq; ad. ℔. tripli. Et nōbilia ego collegi in. ℔. p̄cedenti. Et etiā aduertas q̄ de actionibus hic positis ego dixi. s. eo. ℔. sequens et. ℔. ex maleficijs excepta actione de seruo corrupto de qua aliqua scōm p. et Jo. fa. hic videamus. In glo. factus est ibi. s. ad. l. acquil. in p̄n. Nō dām inē istam actionem serui corrupti et actionem. l. acquil. pro seruo q̄ hc. cōpetat quotł in moribo seruus est deteriorat⁹ sed. l. acquilia habet locū q̄n mores non mutant sed corpus leditur vt ibi. In ea. glo. in fi. querit Jo. fa. cui opetat ista actio dic q̄ dño sed nō bonefidei possessori nec etiā bonefidei emptori vt. l. i. in p̄n. ⁊. ℔. i. ff. eo. quia hec actio requirit dñiū vt dcā. l. i. in p̄n. quod non habet bonefidei possessor tam̄ anteq̄ p̄scripserit vt dixit gl. in dcō. ℔. i. sed vsufructuario cōpetit vtilis respectu vsufructus vt. l. si quis seruū in. ℔. si quis seruo. ff. eo. allega tu cōnem cū vsufructus sit pars dñij vt. l. iiij. ff. de vsufr. ergo dicit esse in parte dñs igit sibi opetit ista actio fatit. l. meuī ℔. dñs. ff. de le. ij. Datur etiā patri pro filio vl filia corrupta vtilis et non directa vt hic in glo. seq. et. l. vt tantū. ℔. i. ff. eo. q̄ nrā inēest aīos liberoq; nō corrūpi pro dignitate et fama de mus ⁊ familie nrē sicut nostra pecunialiē inēesse seruus nostros nō corrūpi vt ibi dicit ergo in effectu dicas tu q̄ quo ad actionē de seruo corrupto filius et seruus equiperātur licet pro seruo detur directa ⁊ pro filio vtilis ergo. l. si quis seruo. C. 8 furt. que ponit nouū casum in seruo ⁊ sic in vno de equiperatis q̄ris sit exorbitans et etiā correctoriū scōm bar. ibi tam̄ extenditur ad filiū ⁊ extensione passiua vt ibi voluit bar. et doc. et idem voluit bar. in dicta. l. vt tantū. ℔. i. Et etiā ego adduco aliā cōnem viz. ꝓter cōnem expressam in dcā. l. si quis seruo in fin. viz ne ex huius mōi impunitate in aliū seruū qui posset facilitet corrūpi h⁹ tenet q̄ naz quotł est expressa ratio in l. sit extentio etiā ad ea que

al' non sunt equipata vt dixi in ℌ psonam s̃ eo. Ac etiã q̃ in effũ
patia sunt ꝯtere vtilem actionẽ ex mente legis vel ꝯtere directã
ex ℞bis vt l. pe. et ibi flo. ff. si qua pau fe. dica. et est casus in l. nois
et rei ℌ ℞bũ. ex legibꝰ ff. de ℞bꝰ sig. et quod ibi per glo. sed in filio
corrupto datur vtilis. ergo perinde in effũ est sicut illa que ex ℞bis
directa p̃ seruo datur ergo in effũ in hoc indiuiduo viz in corrupto
la equipatur merito nouit statutũ in vno trahitur ad aliũ quia di
citur extensio passiua ar. l. i. ℌ lex falcidia. ff. ad. l. falci. et ibi bartꝰ.
Ac etiã q̃ vtilis venit ex mente legis sed mens et ℞tus et anima le
gis est ipsa lex specificata vt. l. cũ mulier cũ ibi plene nõ. per docto. et
maxime bal. ff. solu. ma. igitur cũ ex mente pretoꝛ. legis antique cõ
prehendit etiam filius. ergo dã. l. si quis seruo. extendit etiã ad
filiũ et potissime q̃ si pretoꝛ antiquus ꝯdendo suũ edictũ in seruo fe
isset interrogatus qõ in filio clarũ est q̃ idem statuisset ℘ter tõem
iurisconsulti vt dã. l. vt tantũ ℌ. i. q̃ nrã magis interest animos le
ctoꝛ nostroꝛ non corrũpi igit̃ habetur p̃ expresso statuto in edicto
pretoꝛ. mortui vt est glo. sing. et ibi docto. in. l. tale pactũ in fi. ff. de
pact. ergo si in filio habet̃ p̃ expresse statuto sicut in seruo ergo non
est mirũ si lex li quis seruo extendit̃ ad filiũ et sic dicta. l. si quis
seruo cõiuncta. l. vt tantũ ℌ. i. recte ꝓbat ad quod allegatur vt pa
tet per predicta. Et etiã dat̃ ista actio merito pro vxoꝛe corrupta
vtilis scdm Jo. fab. quod sequit̃ bal. in dicta. l. vt tantũ ℌ. i. q̃ vxoꝛ
est in seruitio et potestate mariti quo ad opas vt. l. sicut. ff. de op. lib
et hoc placet q̃ tõ d. l. vt tantũ ℌ. i. vendicat etiã locũ in vxoꝛe sicut
in filio pro quo allega in simili qõ habet̃ in. l. i. in fi. ff. de iniur. An
aũt cõpetat ipsi corrupto ista actio vt puta scholaꝛ. iuuenis est sua
sionibꝰ inductus ad meretrices vel ad ludendũ facit. l. i. ff. eo. postea
reuersus ad se an possit agere cõi corruptoꝛes ista actioẽ q̃ vltramõ
tani et Jo. fa. tenẽt q̃ de equitate vtili agẽ põt q̃ si pr̃ põt agere p̃ fi
lio eodẽ modo filius p̃ se q̃ ꝯdimata caritas incipit a seipo vt. l. ples
C. de fur. et aq̃. qõ tu tẽas vt ẽfrenent̃ corrupcões iuuenũ ne postea
cupidie ducti tristẽ exitũ sentiãt vt. l. fi. ℌ filius aũt. C. de bo. q̃ lib.
et hoc indubitãt̃ teneo q̃ pr̃ abñs est nec hẽt p̃cũrem ibi iuꝛ. l. si põ
gius. ℌ. i. et qõ ibi no. ff. de iudi. et dixi plene s̃. eo. ℌ. actioẽs autẽ
de peculio. Ex his nõ q̃ psuadẽs ex mala psuasione vt furetur patri

tenet̃ et sic quis ex cõsilio tenet̃ cõ. l. ij. ff. man. et. c. nemo ex consilio
et ibi dy. de re. iur. in vi. Nec debet adhiberi illa distinctio esset al
filius facturus furtũ nec ne quia illa doctrina non habet locũ in his
que sonant in vitium vt. l. i. ℈ incidit. et ibi bar. ff. ad turpi. secus si
psuasio nõ sonat in uitiũ q tũc illa distinctio adhibet̃ ita intelliga
l. i. ℈. persuadere cũ gl. ff. eo. ita dicat bar. in. l. nõ solũ. ℈. si ex manda
to. ff. de iniur. in vrsiculo. quero vtrum in persuadente qc̃. et salice.
in. l. i. C. de rap. Bgi. in Bsicul. quero an persuadens vel cõsulens. Et
ego dixi in meo tractu malefitiorũ in glo. in B. semproniũ mandato
rem qc̃. in B. pij. queritur licet ibi vt plurimũ corrupte vitio scriptor
habeant. In glo. deducit ibi in hoc iuditio qc̃. qõ intellige damp
ni tunc extimati vt. ff. eo. l. doli. ℈. si non quod post sequit vt. ff. eo.
l. neratius in pn. ex quo ibi infert franc. tirguni q Jo. fa. h q qui de
floreat Bginẽ nõ videt̃ teneri de formicationibo quas cũ alijs postea
p petraret adde bonũ tex. in l. wz. ff. de fur. In ea. glo. ibi officio iu
dicis dic secũm Jo. fa. pmo. totũ venit iure actionis non enim est loc?
purgationi sicut est in actioẽ quod metus causa pmo ista actio sui
mitio ad duplũ cõpetit et hoc satis apparet h. j. eo. ℈. si furti dicit eĩ
ibi oio esse dupli. Quero qualit formabit libellus in hac actioẽ
dicas sic ago cõn titiũ q ipse seruũ meũ qui erat bonus et bone cõdi
tionis et conuersationis corrupit psuadendo sibi q iret discurrendo per
tabernas et alia loca inhonesta p̃ter qõ est effectus de bono malus
et deterioratus in eius extimatioẽ in. p. vt pmo erat q in tantũ mea
interest. Quare peto dictũ titiũ condempnari in duplũ deteriorationis p̃
dicte. et si dictus seruus dicta mala psuasione ticij aliquid subtrahe
rit tibi potes dicere in libello sic qui seruus meus corruptus a titio
ob illam corruptelã subtraxit mñ. p. Quare peto dictũ titiũ ad duplũ
dictoꝝ. p. et etiam in extimatione dicte deteriorationis condempnari
cuius extimationẽ impleo fieri officio vestro. In ea. gl. ibi sed q
filio corrupto dic vt. ℈. dixi. Et si velles formare libellũ in filio vel vx
ore corrupta referas te ad extimationẽ obtatũ et affectionis nõ au
tem ad extimationẽ corpis vt dixi in seruuo q libet corpus non ẽti
pit extimationez vt. l. fi. et ibi flo. ff. de his qui die. vel effu. et. ℈. ti. i.
in. ℈. de eo. et vide in spec. de seruis nõ cedi. ℈. i. sed et serui. In ea
gl. ibi quã extimauerit suo iuramẽto vsq ad fi. gl. Nõ q iudex pmo

extimat ꝙ taxat postea actor iurat de suo intẽẽ. concordat tex. in simili
in auc. nouo iure. C. de iudi. vbi iudex p° taxat expensas ꝙ post taxa
tionẽ pars iurat se tantũ expendisse et potest iurare vsq; ad sũmam
taxatam non autem pars p̃mo iurat ꝙ postea iudex taxat qz si iudex
minus taxaret vel plꝰ q̃ ille iurauerit se expẽdisse detegeret illius p
iuriũ. iste est tex. in. d. auc. ꝟ nouo iure et cõ est qz p̃stat iuramẽtũ ve
ritatꝫ in tm̃ qz si iudex taxauit ꝙ iuratũ est si iudex postea in minꝰ cõ
dẽpnat in expens̃ q̃z taxatũ et iuratũ sit nõ valz sñia vt. d. auc. nouo
iure oiũcta. l. non dubiũ. C. de legi. ita dicit saly. in. d. auc. nouo iure
qõ bñ nõ secus si essꝫ iuramẽtũ affectionis qz post p̃stitũ iuramẽtũ affec
tionis p̃t taxari ꝙ minui ꝙ in totũ tolli quia nõ detegit̃ p̃iuriũ vt est
tex. in. l. videamꝰ. ff. de. ff. de in litẽ iurꝺ. tex qz iste tex. et gl. loquit̃ ꝺ
vitio aĩ cuius occasioẽ videamꝰ aliq̃ de rebꝰ vendit̃. que hñt morbũ
vel vitiũ vel defectũ corpis vel alt sũt vitiosa. ¶ Et p̃mo q̃ro qz intro
ductioẽ p qũbꝰ rebꝰ morbꝰ vel vitiosis hẽant locũ actões de q̃bꝰ
dicꝫ viz ẽdibitoria vel q̃to mõꝺ. Et dic ꝙ siue sit res soli siue sit res
mobil siue se mouens habet locũ ista mã vt est tex. in. l. i. in p̃n. ff. de
edil. edic. In rebꝰ aũt soli hẽt locũ puta si vendis ñ p̃diũ qõ ferat
herbã pestiferã vt est tex. C. eo. ti. l. fi p̃diũ. et ibi habet saly. sicut di
cimus in simili ꝙ qñ vendit̃ fundus et hẽt malos vicinos ꝙ vendi
tor dẽt illud exp̃mere alt tenet̃ emptori ad interesse vt est tex. cũ gl. in
l. qõ sepe. ff. si. ff. de cõñhẽ. emp. secꝺo hẽt locũ dictũ edictũ qñ vendit̃
res mobilis vt in carnibꝰ morbosis vt. l. i. ff. eo. ¶ Ex q̃ inferꝫ ꝙ
habet etiã locũ in libꝛ mẽꝺosis vendit̃. vt est gl. ordi. in. d. ff. i. ꝙ hoc
tenet azo. in sũma eiusꝺem tituli in. ff. locũ habet hoc edcm̃ qz. qõ se
quit̃ bal. in. l. i. C. eo. qõ bene nõ. Tertio habet locũ qñ vendit̃ res se
mouens et sic seruus vel equus vel aliud animal vt. d. l. i. in p̃in. Et
est bene notãdum ꝙ venditor tenetur siue sciuerit vitiũ vel morbum
rei vt. l. in emptione. ff. idem si emptor cũ glo. de cõñhen. emp. siue ig
noret vt est tex. in dicta. l. i. causa huius edicti. ff. eo. qz non interest
vt dicit ibi tex. Emptor fallatur an ignorantia venditorꝺ. an callidi
tate. quod bene nõ qz venditor non excusatur maxime attenta ratio
ne dicti tex. si vendit equũ morbosum etiam si in veritate ignorabat
morbum. Aduertẽdum tam̃ est ꝙ non ex omni morbo vel vitio sit re
debitio rei sed opus est vt sit tale vitiũ vel morbo qui ob toto impedi
at vsũ rei vel multũ incõmodat alt autꝫ si non multum incõmodat

non rẽdibẽ sed bene ꝑt agi quãto mínoꝝ vt est tex in l i ℌ sciendũ
cũ ℌ seq et l seq vbꝫ ad ℌ illud ff eo Fœtius dico ꝙ non tantũ fit
rẽdibitio ꝓpter vitiũ vel mœbũ rei sed etiã ꝓpter vitiũ ornamẽti vt
puta tradiẽ sella viciosa que apparet bõ et ornata ꝓpter hꝰ solũ põt
etiã equus sanus rẽdiberi non tamẽ infra vi menses vt regulariẽ est
rẽdibitoria vt l cũ sep ff eo sed j quadraginta dies ctinuos Et sic
nõ ꝙ ꝓpter accessoriũ viciosũ põt ꝑncipale et totũ ẽdiberi vt est tex
mirabilis cũ glo vt l ediles aũt in ꝑn ff eo qđ nõ ppetuo Et quod
dixi de ornamentꝭ que veniũt in venditione vt sella et frenũ et silia
vt etiã nõ bar in l eũ qui ℌ non solũ ff de furtis ꝙ per guil et bar
in l si vt certo ℌ vbꝫ ad adeo ff comodati habet locũ non tamẽ de or
namẽtis que erant cũ equo tempe venditionis sed etiã ea que erãt
causa venditionis ante per duos dies vt est casus mirabilis in dcã l
ediles aũt in ℌ vendendi ¶ Quero quid si dixerit venditor tempe
venditionis aliquid cmendandi causa vt melius vendere possit que
non insunt in re vt quia dixit seruũ vel equũ speciosũ vel bonũ vel do
mũ bene edificatã dicas ꝙ si gñaliter dixerit non descendendo ad spẽm
ꝙ non tenet si autẽ ad spẽm descenderit vt qꝫ dixit equũ aurorẽ vel
seruũ coquũ debet illud prestare alr tenet nisi prestarit coquũ illum
mediocrem vt est tex in l sciendũ in ꝑn et ℌ illũ ff eo et l ea que
cmendandi in ꝑn ff de coñ emp qđ tamẽ intelligas nex vt est tex
et glo singularr et magistralr ꝙ melior de corpe iurr in l quod vendi
tor ff de dolo ¶ Item nec etiã tenet venditor si vitiũ est manifestũ et
si dixit equũ esse sanũ et habebat vnũ oculũ euulsũ naz de certa pte
corporis dicere videt vnde de vitio manifesto non tenet vt est casus
in dicta l ea que cmendandi ℌ i in ꝑn et est casus in l queritꝫ ℌ si
ff eo sciendũ namqz est ꝙ venditor debet carere omni dolo ꝙ fraude
que non tantũ est fraus in illo venditore qui obscure loquit decipiẽ
di causa vtputa si erat talis equus qui nũc ascendebat potens ꝙ ipe
venditor dixit ꝙ non ascendebat arborẽ sed etiã ille venditor tenetur
insidiose et obscure dissimulat vel tacendo vitiũ vel in alijs ℞bis et
nugis se intromittendo iste est casus cũ glosis in dcã l ea que ℌ i et
ij ℌ so per quez tex vt ibi habeo in apostilla libri mei dñi accursius
glosator defendit quẽdam militem a quodã mangone qui expressit
vitiũ qđ haberaat equus cũ multꝭ alijs tamẽ vicijs que non habebat

vtputa si dixi vendo tibi istū equū pro male sano nam multa habet
vitia et vendo pro seco claudo et dolet ante et ētro et est plenus sche
nellis et est totus vitiosus q tam dictus equus qñ erat equitatus do
lebat in spatulis q non alibi nec aliud vitiū habebat qz p dcā ꝓba
gñalia que videtur ꝓlata causa decipiendi emptorē non releuaf ven
ditor p quo est glo·cedi·et ibi no·bal·et flo·in·l·paciſci·ff·de pact·
qđ bene no·et hoc nō·spec·in ti·de emp·et ven·ℌ·nūc videndū·in ℞
quid si venditor equi·et ℞si·quid si vendo tibi et ibi Jo·an·in addi
et Cy·bal·et saly·in·l·i·C·ō edilit·act·et nō ang·et Jo·ō ymo·in·l·
si quis cū aliter·ff·de ℞·ob·seus si expresse et in spetie specificate fi
alia inuolutioē ℞bor expresserit vitiū equi qz si emptor emeret sibi
debet imputari vt·d·l·queritf·ℌ·si vendit et·ℌ·fin·ff·eo· ¶ Quero
quid si equus vel bos venditus apud emptorē ex infirmitate moriat
an p̄sumaf mortuus ex infirmitate gñata et habita apud venditorē
vel non et Jo·an·in spe·de emp·et ven·ℌ·nūc videndū et ℞·sciendū
est in addi·que incipit quid si quis emit bouem cc·dicit q si equus
venditus moriaf·j·tres dies et habebat pulmonez marcidū qđ p̄su
mitur q habuerat tempe venditionis et sic pōt agi redibitoria ꝓpter
vicinitatem tempis vt ar·l·si ventri·ℌ·in bonis·ff·ō p̄ule·cre·pro q
Jo·de ymo·in dicta·l·si quis cū aliter·allegat glo·sing·in simili in·l·
i·C·de emenda·seruo·et hoc sequit licet ange·ibi cōtriū teneat seō
opi·Jo·an·tenet bal·et gl·in dcā·l·paciſci·et ita p̄ticatur ¶ Quero
qua actione pro vitijs q morbis equi agatur dic q agi pōt edibito
ria·l·sciendū·ℌ·si·et·l·rediberi in p̄n·et·l·cū fex·cū si·ff·eo·et etiā p̄t
agi quato mōrf vt l·i·ℌ·si·cū legibo sequentibo·ff·eo·et redbitoria
daf·j·sex mēses vtiles ex die venditois vt·d·l·sciendū·ℌ·si·et·d·
l·ediles aiūt idest ℞° ¶ Sed quato mōrf daf·j·annū vtilē vt·d·l·
sciendū·ℌ·si· quod tempus semp est vtile q a p̄ncipio et ex postfcō
vt nō·glo·et bar·in·l·annus·ff·de calump·et in dicta·l·cū fex·et Cy·
bal·et saly·in·l·ij·C·eo·ti· Et dicit edibitoria ℞si edstitutoria qz emp
tor debet reaupare p̄tiū cū vsurf et q causa emptois ero gauit in p̄
seneti et gabellis vt·l·ediles etiā·ℌ·si·cū·l·seq·et·l·illud sciendū·ff
eo· Expensas aūt necias factas in re post litē tam cōtf edetit eodem
iudicio nō aūt expensas victus qz cū vsu equi expensanf q ecf repetit
dampna q̄ sensit ꝓpter dcm̄ vitiū equi vt·l·qđ si nolit idest ℞° eo·ti·

Et hic ꝺſequit̃ emptor ſi ꝑus ecoñ emptor reſtituit venditori equũ
vel bouẽ et omne ib quod ex eo fructus vel ꝺpendij cauſa ꝓcepit vt ſi
cõmod aut̃ equũ ad vecturam vt ꝺcã. l. ediles etiã. ℔. ſi. cũ gl. et etiã
preſtabit p̃tũ deteriꝯationis equi vt ꝺcã. l. ediles etiã in ꝑn. et. ℔.
i. et ꝑdonee cauebit qꝺ nõ pignꝯauerit vel nõ deteriꝯauerit vt. ꝺ. l.
redibere. ℔. i. et ij. ſed quãto minor̃ aget ſi nõ vult reſtituere aĩal q̃to
mĩor̃ fuiſſ̃ ẽpturus ſi ſciuiſſ̃ vitiũ vel mꝯbũ ꝺcã aĩalis vt ꝺ. l. i. ℔. ſi
tũ legibꝫ ſeq. Et ſepe dat̃ noie ſingulor̃ mꝯborũ vt ꝺ. l. qꝺ ſi nolit
℔. ſi quis in tm̃. q aliq̃ ꝑ ꝺcam actioẽ q̃to mĩor̃ fit redibitio in ef
fectu qm̃ res empta. tal̃ eſt q ſi emptor ſciuiſſ̃ vitiũ nullo mõ fuiſſ̃
emptus vt eſt caſus ſing. in. l. bouẽ in. ℔. aliq̃o. ff. eo. quod bñ nõ
Quero q̃o formabit̃ libellus in redibitoria dic ago coñ titiũ q
iam ſunt quatuor menſes quibꝫ emi ab eo talem ſuũ equũ ꝑ pretio
ducator̃ xxv. quod pretiũ eidem tunc ſoluj et pro ꝑſoneta q gabella
expendi vnũ ducatũ qui equus tempe venditionis q ante dolebat et
toſſa deptã vitio tam̃ latente qz tunc equus erat calefactus ꝓpter
quẽ mꝯbũ vſus et cõmoditas dicti equi multũ incõmodat̃ et deteri
oratur et q dictũ equũ ꝯceſſi pluribꝫ ad vecturam ex q̃ ſuſcepi duos
ducatos et q dictus equus nũc eſt in eo ſtatu quo erat tempe vendi
tionis predicte et q michi non expedit habere dictũ equũ et q ꝓt̃
hoc vitium equi ego ſum dampnificatus in decem ducatis qz non po
tui equitare bene q ſollicitare facta mea ruralia vnde coram vobis dcõs
duos ducatos et equũ p̃ dictũ eidem offero me reſtituꝝ et caueo per
ſeꝝ fideiuſſorem ꝺ his aliꝭ ad que de iure teneri poſſem. quare peto
dictũ titiũ michi ꝺdempnari ad dandũ et reſtituendũ michi dictos
xxv. ducatos pro pretio et vnũ aliuꝫ pro proſoneta et gabella et di
ctos alios. x. ducatos pro int̃eſſe meo et plus et minus ꝑut ꝑbabit̃
et p vos taxabit̃ In quãto vero minor̃. libellus ſic formabit̃. dico
contra titiũ q ſunt iam nouem mẽſes q emi ab eo talem ſuũ equũ
pro xxv. ducat̃ qui tempe dicte venditionis et ante habebat talem
ſchymellã vitiũ tñ latẽs qꝺ vitiũ ignꝯauj et qꝺ ſi ſciuiſſem nõ emiſ
ſem ꝑ xv. q̃re peto illos. x. ducatos quibꝫ plus emi q̃z fuiſſet emptu
rus ſi ſciuiſſem dictũ mꝯbũ m̃ dari et reſtitui p dictũ venditorem.
Triplꝫ Vero. Iſte. ℔. ſũmatus eſt cũ. ℔. omnes aũt. et ibi etiam
collegi nõbilia. ꝑt tam̃ in ſpecie ſic ſũmari. Actor petens per dolum

in libello maiorem quãtitatem q̃ debeat vt teñ maioribus grauet ex
pensis tenetur in triplo eius dampni quod ẽus passus est in quo tri
plo ordinetur simplũ p dampno h·d· ¶ Nõ tex·ibi in libello q̃ in iu
dicijs est libellus offerendus in vnaquaq causa· ¶ In glo·in libello
ibi in auẽ· de mandatis pncipũ in ·ff· si tibi dic vt ibi et melius per
glo·valde magistram in auẽ· de exhibendis reis in ·ff· sanxim? in glo
magna in fi· ¶ In eadẽ gl ibi ·l· quotiẽs· dic hoc tex in ciuili sed in
crimãli etiã olim dabatur libellus vt ·l· libelloꝝ·ff· de accus· q ibi la
te bar· et per glo· et doct· et maxime saly·in·l·pe·C· de accusa· et p gl·
in dcõ·ff· sanxim? hinc sumpta occasione esset tractanda materia li
belloꝝ dicam aliqua qe reliqua dixi·s·eo·ff·i·dic vt ibi his tamẽ ad
ditis· ¶ Ad euidentiam ergo dicas q̃ libellus dicit breuis scriptura
claram cõtinens actoris vel accusatoris intentionẽ ita nõ·doct·in·l·
i·in pn·ff·de eden· ¶ Dixi breuis q̃ libellus debeat esse breuis habetur
in·l·amplioꝛem in·ff·in refutatoꝛijs·C·de temp·apell· et hoc nõ·glo·
in dicto·ff·sanxim̃s in pn·glo·magne· ¶ Dixi claram q̃ debeat esse
clarus habet etiaz ibi in dicto·ff·in refutatoꝛijs in ·Ath· explanare fa
cit de iure fisci·l·ita fidei· et dicta·l·i·in pn·et ideo dicimus q̃ libellus
obscurus non admittit si opponatur vt·l·fi·C·& anna·extep· ¶ Dixi
intentionem actoris hoc habetur in auẽ· offerat et ibi doc· et saly·C
de litꝫ·cõtꝫ· ¶ Dixi intentionem accusatoris de quo no·Cy·in dcã auẽ·
offeratur et patet in dicta·l·libelloꝝ q ibi bar· ¶ Quero ergo pmo
in quibus causis debeat libellus offerri dic q̃ distinguendũ est· aut
agitur iure actionis aut officio iudicis·pmo casu aut ogmitio est oꝛ
dinaria et plenaria et tunc et iudici et parti de mandato iudicis debz
offerri vt no·glo·in dcã auẽ· offeratur q ibi doct· et doct·in dcã·l·i·in
pn·et glo·in dcõ·ff·sanxim̃s·et regulariter omnis causa dicit esse oꝛ
dinaria vt·l·iudices cũ ibi no·p gl·et doct·C·de iudi· Aut ogmitio ẽ
sũmaria et sic exoꝛdinaria simpliciter q tunc etiã libellus est neces
rius et eq̃ oꝛdinatus et solempnis sicut quando oꝛdinarie procedit
et lis est oꝛestanda q alia iuditialia obꝑuanda iuxt gl·in·l·platã·C·
& sen·nisi q̃ breuiꝰ fit iuditiũ & sic dilatioẽs et frustratoꝛia ãputã
et abbreuiãt vt·l·i·cũ·ll·seq·et·l·iij·ff·sciendũ cũ·ff·seq·et ibi glo·et
l·tigm·ff·si q̃s possidet et·ff·itẽ si q̃s et q̃ in his no·Flo·ff·ad exhibẽ
Ac etiã sentẽtia diffinitiua in scripꝫ ferẽ vt ibi habet ita dixit bar·

in auc̃·ad rep̃mendū in ℞ſi·sūmarie in p̃n·¶ Aut eſt ognitio sūmaria non ſimplicit̃ ſed in qua p̃cedit̃ ſine ſtrepitu iudiciorū vel ex natura cauſe vt·l·quotḗ·C·de ſubmerſis lib·xi·vel ex omiſſione ſupiorīs qui poſſit cauſam cū dcā clauſula omittere q̃ etiā legatus de latere ſine ſpetiali omiſſione non p̃t cauſas ſubditoꝝ cū dcā clauſula omittere et cōmiſſio non tenet vt glo·cōmaria in·c·cū ſecūdū de ꝟere·in vi· et tunc in d·l·vel etiā ſi eſt cauſa sūmaria et breuis ſimul iuxta auc̃ niſi breuiores et qđ ibi p̃ glo·et bar·C·de ſen·ex peri·rec·et nō gl· in dcō·ℌ·ſanxim? et nō glo·in·c·fi·de re iudi·in vi·¶ Et tunc p modū libelli non eſt neceſſarius libellus ſed ſufficit qualis qualis petitio ecḗ ℞bo que in ſcriptis redigat̃ cui poſtea ſmia formetur et ex illis reus accipiet ſibi copiam ſuis expenſis quia actor non cogitur dare reo co piam libelli ſuis expenſis ſed ſatis eſt q̃ copiam pmittat accipere vt l·ff·de eden·¶ Et q̃ aliqua petitio in actis debeat apparere qñ ſine ſi guta iudicij p̃cedit̃ et ſic ecḗ qūo redacti ſumus ad ius gentiū eſt tex·in cle·ſepe·de ℞b·fig·ibi iuxta petitionis formā·patet in·c·affer te·de p̃ſump·ita nō·bar·in auc̃·ad rep̃mē·in ℞bo ſine figura iudicij ℞·item an requirat̃ petitio ac̃·facit qđ nō·doct·in dcā·l·iudices·C·de iudi·¶ Pnū ſingularit̃ tene menti q̃ qñ cauſa eſt sūmaria et breuis tunc non requirit̃ q̃ dcā qualis qualis petitio in ſcriptis apud acta redigatur ſed ſufficit q̃ ℞bo fiat et etiaꝫ ſufficit q̃ ſmia ſine ſcriptis ꝓferatur vt eſt caſus et ibi gl·et bar·in dcā·auc̃·niſi breuiores et nō gl·et do·in dcō·ℌ·ſanxim? et in dcō·c·fi·et dicit̃·cauſa breuis quādo eſt viliū pſonaꝝ vel viliū rei vel viliū cauſaꝝ vt nō·dicte glo·et bar· ibi qđ totū dependet in pectore iudicis vt·l·ſed et ſi ſuſcepit·ℌ·ij·ff·de iudi ita dixit bar·in dcā auc̃·niſi breuiores·vbi etiā glo·ponit aliuꝫ caſum in quo non requirit̃ q̃ ſentētia ferat̃ in ſcripc̃ vt in auc̃·vt iudices·ſine quoquo ſuffragio·ℌ·neceſſitatē·a no·gl·in d·ℌ·ſanxim? et bar·addit·l·leuia·et quod ibi p̃ eum no·ff·de accuſa·et no·bar in·l·non ſolū·ℌ·ſi ex mandato·ff·de minꝰ ℞ſi·ſed huiuſmodi gratia quero·¶ Tu adde plures caſus in quibo ſine ſcriptis p̃ditur ognoſ citur et dēmīatur quos poſuit glo·in dcō·ℌ·ſanxim? in glo·magna· et glo·in·d·c·fi·et ſic iſtis caſibo ſtabitur ſimplici relationi iudicis quod bene no·maxime p̃ arbitratoribo quibo datur facultas proce dendi et ognoſcendi in ſcriptis et ſine q̃ tunc ſimpliti ēlationi ipſi?

ſtabitur ita elegantᵉ nō bar in dicta auc̃ niſi breuiores et antᵉ
but in c q̃n tauallis de iureiurᵒ Ac etiam in iſtis cauſis breuibus
et ſūmarijs ſimul ſicut creditur ſimplici relationi iudicis ita etiam
ipſe met iudex poſſet actu apud ſe facta ſcribere vt in alijs ſūmarijs q
eſſe rogatus ſi eſt notarius vt fatiūt iudices villarū et caſtroꝝ qui
habet modicam cōgnitionē ita elegant dixit bart in l iubemus ff
ſane in fine C de ſa ſanct ecclē quod tene menti ꝓpetuo ſed̄o caſu
ꝓncipali quādo ꝓceditur offitio iudicis dic aut offitiū illud eſt mer
cenariū quia ſup aliquo incidenti vel emergenti in cauſa intentata
implorat et tunc libellus non eſt neceſſarius vt no gl in ſpica ff d
interro actᵒ Ex quo ſequit q quādo implorat reſtitutio in integꝝ
incidenter in iuditio intentato nō eſt neceſſarius libellus vt no bar
in l nam et poſtea ff ſi minor ff de iureiurᵒ Aut eſt offitiū meꝝ et
nobile intentatū et tunc aut implorat offitiū iudicis ad aliquam
ſentētiā diffinitiuā tandem ꝓferendā et tunc aut in ſūmarijs extra
figurā iudicij aut ad auctem interponenda d quibꝰ ommibꝰ habetur
per glo et doct in l i et l imperiū ff de iu om iudi ꝓmo caſu requi
ritur libellus vt l q ſi minor ff ſi ff de mino diūcta dcā auc̃ offera
et hoc eſt clarū quo ad iudicē ſed quo ad ꝓtem tunc aut eſt certus
aduerſarius et ei offerēdus eſt alias ſeaus ſi nō ſit ꝓſona cui poſſit
offerri ita intelligat auc̃ ſi omnes C ſi vt ſe ab here abſti Aut ſū
maria cgnitio in offitio iudicis ex̄ figuram iudicij inuenire debet q
tunc libellus non eſt dandus ſed ſufficit qualis qualis petitio vt bi
ff cū prōnus ff de offi ꝓcōſ ff et ibi bar et doc et in l ſi quis a li
beri in ff ſi vel parens et ibi bar ff de lib agnoſ Tu addas glo mi
ſingularem in l ij ff dies ff quis or in ho poſſ ſerue et quod dixi ſ
eodē in ꝓn in ꝓij colᵉ Tertio caſu q̃n offitiū iudicis implorat ad ali
quā auctē interponendā q tūc libellus aliquis nō eſt necc̄arius vt ff
de offi ꝓcōſ q lega l nec q̃cq̃ ff vbi decretū q ff de plano q ibi bar
facit l boia ff de re iurᵒ Cadūtas tñ q dcm decretū tu iudex l doctor
nō dēs intēponē niſi cauſa intellcā q cognita q ſic nō ita repēte q ex ar
rupto vt cōiter ſit boñ qz nō vz ar nōtoꝝ p bar in l plata C de ſen
facit quod nō bar in l i ff bona ff ne uis fiat ei et maxime q̃n cō
tineret aliq̃ ēnūtiatioēz l ꝛpudiatioēz l donatiēz l alienatōez rei ecc
mobilis miōrᵒ ita elegantᵉ dixit bal et ſaly in l i C ſi aduerſ dona

Et ꝑdicta que dicta sunt vide p saly in dcā auc̄ offerat in ℞ dic cū
querit an libellus debeat dari ꝛc̄ Et vide bar in l iij C de pig in vl
tima q ꝑncipali et bal in dcā auc̄ offeratur in ℞ſi scdo oppono q vi
detur et ibi Cy et ista addas his que dixi s eo in ꝑn in xi colū Et
aduertas q libellus non tantū in iure sed etiā scdm ꝛsuetudinē loci
pōt fundari vt nō Inno in c dilectus de offi ordi Tu addas gl oꝛ
di in dcō ℈ sanxim? in glo magna debet tam offerre sup eo qđ sibi
actoꝛi possidere licz vt nō Inno in c i de offi vica vtputa si forensi
non liceat possidere rem īmobilem iuxta l in quoꝝ et ibi bar ff de
pig vñ si petat quid īmobile est repellendus vt dicat ang in d auc̄
offeratur Quero an vna cū citatorio debet offerri libellus et sic ñ
possit ꝑmo citari q̄ libellus offeratur Istam q examinat Cyn in auc̄
offeratur et ibi bal et bar in l si finita ℈ iulianus de dam infect in
℞ſi item quero an est necesse q precedat libellus et ibi Jo de ymo
in ℞ſi item adde inq̄tum an sit necesse ꝛc̄ et saly in dcā auc̄ offerat
in ℞ quero scdo an copia libelli ꝛc̄ et Cy et vltramōtani ibi tenent
q sic per dcā auc̄ offeratur et in corpe vnde sumitur et per dcā auc̄ li
bellū eo ti in ℞ſi dirigat et in ℞bo obnoxiū vbi patet q actoꝛ debet
ꝑus dicere reū sibi obnoxiū in libello iudicū correcto q hoc tenet bar
in dcō ℈ iulianus allegat in auc̄ ō litigiosis ℈ ad excludendas vñ
sumit auc̄ gñaliter C de episc et cle et in auc̄ de exhibendis reis in
dcō ℈ sanxim? cū ℈ seq et ℈ si ℞o quidā et hoc etiā sequit saly in
dcā auc̄ offerat Non obstat l non videt ff de iudi vbi dicit q nō
videtur in iudicio cōsentire qui sibi petit edi genus actionis nā ibi
libellus ꝑus reo tñs missus fuit sed non obtinebat causam obligatiois
spetialem nam circa causas non erat multū spetialis facit l fin C ō
anna excep sed idem bar in auc̄ ad reprmendū in ℞ sup dcō crimiē
dicit q sufficit si citet reus sup tali negotio licet non exprmat factū
seriatim vt ibi facit l ij in fi C de exhibē reis vbi postq̄ cōpuit reus
debet iudex explanare quesitū idest dicere quare fuerit vocatus nam
sufficit vocari reū vt opareat et sui pñtiam faciat vt l ꝛsentaneū C
quō et qñ iu et no gl eo ti auc̄ qui semel in ℞ vocet nam in dubio
reus debet cōpere vt l si quis ex aliena cū ibi nō ff de iudi et hanc
vltimam prem sequit Jo de ymo in dicto ℈ iulianus vbi facit qua
quoꝝ casus aut querit an sit necesse p̄cedere libellū q̄tum ad effectū

vt aliter reus non teneat cõpere nisi mittat copia libelli in citatorio
aut quãtũ ad effectũ inducende litis pendentiaz aut quãtũ ad effectũ
prtuande iurisdictionis iudicis aut quãtũ ad effectũ interũpende p
scriptionis dic vt ibi per eũ Ego teneo opi vltramõtanoz q bar in
dicto ff iulit q ymo requiratur q in citatorio ciuili libellus inseratur
vt est casus in dcõ ff ad excludendas in Rsi sed si hec omia vbi ha
betur q w catus nõ debet executori ispondere nisi in citatione det for
mam libelli et q uideat q actor pmo cauerit et alia fecerit de quib
ibi que omnia non possunt ostare reo nisi copia sibi tñsmittatur vt
dicamus de venditore cui copia libelli et alioz̃ est tñsmittẽda alias
non dicitur ptestatus de lite vt no bar in l empti C de euict Nec
ob pncipũ illius ff ad excludendas ibi teneri sz quãdo est presens
scõm glo ibi qz dico aut psens actualiter in iuditio et loquit pncipũ
illius ff aut est absens q loquit R sed si hec omnia Item est casus
in l presenti ff cũ aũt C de his que ad eccle cõfu allegatus p bar
qz ibi dicitur instructo a se procuratore quo enim posset reus cõparere
per procuratorem instructũ et ipsũ instruere si non fuisset informat?
libellũ sibi tñsmissum et pro hoc facit etiã l3ã ibi ad modũ debiti
deest petitu in libro q ita videt ibi gl intelligere Itẽ p hoc facit etiã
l libtus adũsus ff de in ius w ca vbi libelli fuit pmo poncãs q fuisti
citatus prõnus Nõ ob bij de exhibẽ reis quia est spãle in criali et
rõez spãlitatis ibi poit saly et p hoc qõ dixi est gl oedi in c ij de dila
et in materia criminali ego dixi in tractatu meo maleficiorũ in Rsi
qui iudex omisit q dictus gayus et alij inquisiti citarẽt C Quero
an libellus cõsensu partiũ possit cõmitti et glo in dcã auc offerat te
net q expsse non ꝫ tacite sic ar bij ff sed qz Remur C de iurisd cal sed
cõtriũ tenent cõiter doct q nec tacite nec expsse possit omitti et hõ
tenet expresse glo nõ in c de causis extra de offi dele et ibi doct et
Jo an in d c fi de re iudi in vi et hoc sequit bar in d auc offerat
p quo ibi saly in R qro an libellus osensu ptiũ alit at d auc offerat
in pn in R offerat qõ ẽ impati modi et dirigit ad oneratũ igit ipz
tat nccitatẽ pterea ibi dat foz et demũ vltra procedit ãnullãdo cõ
fcm ergo osensu ptiũ nõ pt emittũ vt l nõ dubiũ cũ ibi no ff ꝺ legi
p q tu allega meli? gl m singulare in c dilecto ex ꝺ plẽdis q de ista
qõne vide Ja bu et babin d auc offerat in R iuꝛ hoc qro nũquid

et vide bal. in dcã auc. gñalis. C. ꝺ epiſ. et cle. circa fi. ibi q̃nto quero
ſi iſta forma rẽ. in tantũ non v; actus quãdo eſt decretũ ãnulla tiuũ
etiã ꝺ ſenſu ptiũ qz tunc etiã nõ ſufficeret obſeruare dcãm ſolempni
tatem in effectu ſed oportaret q; in forma ſpecifica adimpleaꝯ vtpu
ta dicit. l. ꝑ ſtatutuz q; nõtius in inſtrõ dẽt apponere nomẽ coñhyentꝯ
et pũs et aui aꝯ non v; pone q; apposuit nomen notiſſimũ vt in gallo
preſſo an valeat. videtur q; ſic vt in. l. hac conſultiſſima cũ gl. C. q̃ teſta
ſa. poſ. tam coñtiũ determãt bal. ẽ Raph. et Jmo. m. l. i. ff. de lib. et poſtu
qz qñ lex vltra procedit ãnullando illũ actũ ſi eſt de forma et non de
ꝓbatione vel ꝺ demonſtratioẽ vnde forma a ſolempnitas formalis
legis nõ ꝑt imutari alꝯ. l. a teſtiũ in. ℌ. i. cũ ibi no. ff. de teſta. ꝓ q̃ tu
allega. l. cũ hi. ℌ. ſi ꝑtor. ff. ꝺ trãſac. et. l. nemo ꝑt cũ ibi no. pgl. a doc
ff. ꝺ le. i. et. l. cõdicilꝯ. ℌ. i. de le. ij. et. l. q̃ vome. ℌ. flauiꝰ. ff. de ℟. obl.
et nõ mireꝝ de hꝰ dcõ qz eck ꝺditio dẽt impleri in forma ſpetifica et
non in effectu facit. l. quí liberꝝ. ℌ. h ℟ba. ff. de vulga. et pupil. et. l.
quí heredi. m ꝑn. et. l. meuius. ff. condi. et ꝺmon. quod ꝓpe tuo trne
menti. In aũt he ſolempnitates iuditioz cõſenſu ptiũ poſſint limit
ti vltra ſupꝺicta vide tex. glo. et bar. in. l. ſi. C. de ꝓuile. ſchola. li. xij.
et glo. in cle. ſepe. in ℟bo ptibꝰ. et in glo. ſi. de ℟. ſig. in cle. et glo. in
c. ſi. de hereti. in vi. et glo. et doct. in. c. cũ acceſſiſſent. de cõſti. et doc
in. c. i. ſup glo. i. de reptꝯ. in vi. et doct. in. c. ſtatutũ. ℌ. cũ vero a ibi p
glo. in ℟. eũ eo. ti. et glo. ſi. ij. q. i. in ꝑmis et glo. in. l. i. ff. de ferijs et
ibi docto. Vltimo circa materiam libellorũ et eorũ clauſulas vide q̃
dixi. s̃. eo. ℌ. i. et non plus de libellis ang. de are. In ea. glo. ibi. ℌ.
ſi veſtimenta dic de hoc vt dixi. s̃. eo. in ꝑn. et. ℌ. i. et adde ſecm Jo.
de pla. caſum in. l. actione et qꝺ ibi bart. ff. de fur. niſi eſſent alique
qualitates quas tũc actor veriſimiliꝫ poterat ignorare quia ſatꝯ eſt
q; poſtea in ꝓceſſu declaret vt nõ. et ibi bar. in dcã. l. in actione facit
li. ℌ. ſi quis argentũ et. ℌ. ſi ciſta. et quod ibi no. ff. depoſiti et quod
no. bar. in. l. i. in fi. ff. de fur. aduerſ. nau. caup. non ſequiꝯ tñ ꝺemp
natio niſi interem fiat declaratio vt no. ibi bar. et in dcã. l. ſi in rẽ. ff.
de rei ven. et glo. in dcõ. ℌ. ſi quis argentũ a de hac matria vide ple
ne in. l. i. et per totũ. C. de ſen. que ſine cer. quãti. et ego dicam. j. eo.
ℌ. curare. In ea. gl. ibi item ẽtio no. q; ſpoꝛtule. Et eſt ſciendũ q̃
dam ſpoꝛtule dantur executoribꝰ et he ꝓſtantꝯ ante litem ꝛcꝯ. vt h

quedam p̃stantur iudicibꝫ et he p̃stantur post litē cōtestatē vt dicta
auc̃ ff iudi ℔ ne aūt vbi videas etiā dict et in alijs iudicibꝫ ordina
rijs qz glo dicit idem ℣ tam̃ aliud dicam ¶ Et nō glo qz hodie dane
scōm longitudinē itineris p quo facit scōm bal in dcā auc offeratur
et C de annonis et tribu l p locus li x et l cū post sūmam C de appel
vide etiā tex et quod ibi nō in auc sed hodie C de epis et cleri Et
aduertas scōm glo et Inno in c i ff plus peti qz iste tex habet locū
si actor plus petierit in libello loco re vel causa vt dampnet actor in
omni dampno sportularū in triplū et cū alijs expensis scz si succūbat
in causa vt l apperandū ℔ sinaūt C de iudi nam p alijs expensis no
tariorū q similiū non habet locū hec pena qz pene non sunt extēdende
vt nō glo s eo ℔ item mixta in Rubri in iuditio et ibi dixi ¶ Alie autē
sportule que dane iudicibꝫ soluūt ab vtraq; parte vt nō in l fin C de
fruc et lit expē et in iudice de legato sunt determinate vt dicit glo in
dcō ℔ ne aūt qz ℣ centū aureos michil ꝺsequit vltra sic scōm gl ꝺ
℔ ne autē sed in ordinario nō sunt determinate vt dicit glo in dcā auc
offerat et in dcō ℔ ne aūt nisi in certis casibꝫ vt l fi in fi C ff agen
tibꝫ in rebꝫ li xij et in l boēs ℔ executores et auc ℔ hodie C de epis
et cle vel dic qz istis casibꝫ scōm Jo fa loquit in delegato vel in spor
tulis executor ideo dic scōm Inno in c cū ab omni de vita q hone
cleri licz gl ibi videat innuere cōtrariū qz iudici ordinario michil debe
soluí et p expensis victorie nec p sportulis vel alio modo cū habeat
sallariū de publico vt no in l fori C ff aduo diuer iudi et in l relu
ti C ff accessoribꝫ fortius qz hodie non debet recipe esculenta et po
culenta vt no in l plebiscito ff de offi presi et ideo glo in dcō ℔ ne
aūt que dicit idem in alijs iudicibꝫ male dixit et de iure cano etiaz
delegatꝰ non debet sportule ℔ suptus victus sic fiant in teste vt ff c
cū ab omi et d c statutū in ꝑn Sallariū aūt assessorū q notariorū
sine fraude iudicibus de legatis debet soluí vt dicto capitulo cum ab
omni et dicto capitulo statutū ℔ assessorem ¶ Aduertas tamen ꝑm
Ja de bel in dicto ℔ ne aūt qz vbi hodie de legato non fit ꝓuisum ff
sallario de publico iuxta dictū ℔ ne autem qz scōm laborem q facun
diam psone et qualitatē cause potest sallariū recipere ad similitudinē
aduocati ar ff de variis et extraordi cōgn l i ℔ in honorarijs q ibi bar
et p hoc tu allega gl in ℔ assessorē ibi in Rubri cōiter tenetur qz assessor

et p̄r cōsequens idem in delegato q̄n debet habere sallariū q̄ illud re
cipe debet et iam receptū non cogitur restituere siue moriatur siue ecc
p̄tes adimúcē lite pendente accordauerūt q sic etiā sñiam non tulerūt
allega·l·diem functo·ff·de offi·assess·vbi tu videas bar· ¶ In eadē
gl·ibi causatiue nō cōsecutiue q̄si dicat si actor dolose fecit ex hac causa
vt reus maiores sportulas soluerit habet locū pena de qua hic et sic
causatiue secus si ob hanc causam non fecisset sed simplicit et temera
rie sc̄m Jo·sa·An aūt arbitro debeant̄ sportule· Et speculator in ti·
de arbi·ad fi·in ℞si·sed nūquid arbit·tenet q̄ sic ar·bi·ff·de arbi·tu
allega melius·l·fi·et quod ibi bar·C·ō iudi·in tantū q̄ Jo·sa·dicit
hic si coram arbitro fiat maior petitio q̄z deberet̄ vt nūtio maiores
sportule solueret̄ soluerēt̄ur ex idemptitate cōmis q̄ iuditiū est habz
locū pena huiusmodi·ℌ· ¶ In ea·gl·ibi·C·de fructibo q lit̄ expressis
l·fi·sed querat̄ an dictū p̄ulegiū sportulaz vni litigatorz accessum tñ
seat ad aliū dic aut p̄ulegiū respicit lit̄ ordinationez seu p̄cessum
et trāsit in aduersariū vt dicta·l·fi·et·l·pretende·C·de temp·in integ·
resti·pe·aut respicit lit̄ decisionem et tunc aut ℞ba rescripta hoc so
nant q tñsibit vt·l·i·et·ij·C·si aduers·tñs·si vero ℞ba hoc nō sonāt
et tunc aut p̄ulegiū fuit cōcessum ablz postulatione et p̄r osequēs
p̄prio motu supioris vt m·c·si motu p̄prio de prebē·in vi·q est bonus
tex·et ibi bart·in·l·i·C·de peti·bo·subla·li·p·quē tex·omnino videas
et tunc ad aliū non trāsibit vt·l·iij·ℌ·i·ff·quod quidz iur ¶ aut fuit
cōcessum ad postulationē ipsius et tunc aut quer an tñseat ad aliū
in eadem causa et nō trāsit vt dcā·l·i·ℌ·i·aut in alia causa et tunc tñ
sibit ad aliū et non aduersariū in p̄ma causa vt dcā·l·iij·ℌ·hec pena
ita dixit bar·in dcā·l·fi·cui addē q̄n non appeat an cōcessio facta fue
rit p̄prio motu vel ad postulationē in dubio p̄sumam ad postulatio
nem et p̄ter importunitatē impetrantis vt dicto·c·si motu p̄prio et
dcā·l·i·et q ibi bar·in dcā·l·iij·in p̄n·q bene nō· ¶ In ea·glo·ibi
quod ℞ius est dic ymo ego credo q gl· procedat q̄n null? dolus vel
defectus p̄cessit ex p̄te actoris seaus si dolose plus debito petierit ecc
ab illo quī nō cogitur soluere sportulas et tam̄ sponte soluerit nūtio
quia p̄ter hoc p̄t liberalē solutionē rei non tollitur delictū actoris
ergo cū sit eadē cō ne delict remaneāt impunita vt·l·ita vulneratus
ff·ad·l·acquil? pena huiusmodi·ℌ·locū habebit· ¶ In eadē gl· in fi·

tu dic ꝓmo etiam habet locū ista pena si plus debito per dolū petijt.
Nec ob cōtrariū q̄ loquit de pena non ꝓcedentis ad litē cōtē. ꝯ duos
menses que pena dupli vna cū pena tripli expensaꝝ exigi pōt vt no-
bar. in b. i. C. de plus pet. et in b. si fuꝝ. ff. de cōdi. fur. Si aūt
per dolū cautionē plus debito exigeret q̄ illud in iuditio petierit cadit
a iure suo iste ꝑprie est casus in d. bi. que sic ꝓtica bit. q̄ ꝑt postea
nouus libellus in ꝺitione dē. bi. vl etiā ꝓmo iuditio pendente pōt
implorari officiū iudicis qui repetit actorē plus debito petijsse et plu
res cautioēz exegisse ꝓuari iure suo ar. nō. in. b. si. ff. ō rei ven. ita dixit
bar. et saly. in dcā. bi. in fi. Et aduertas scōm placētinū ibi et Ja. ō
are. et Cy. et cōiter omēs doc. ibi iste tex. de triplo habet locū nisi aū
litē cōtē. pemiuerit actorem q̄ tunc ad simplū tm̄modo tenent exp̄ē
sarū ar. d. bi. et. b. eū quē temere. ff. de iudicijs quod no. Quero si
actor petijt. ex. reus excipit qꝺ plus debito petijt in. ex. actor non pro
bauit nisi. ex. nec econ̄ reus dolū actoris ꝓbauit absoluitur reus a. ex.
et in. ex. cōdempnat iuxta. bi. C. si aduer. rem iudica. nam reus petijt
vt actor ꝓuetur credito et glo. in dcā. bi. in fi. tenet q̄ fieri pōt q̄ dol?
actoris p̄sumitur sed Cy. et doc. cōiter tenent cōtrariū per istum text̄ū
et. ff. preterea infra eodē et in auē. ō defenso ciuita. ff. iudicare et. b. q̄
solidū in ꝓn. et ibi bar. ō le. ij. Ac etiam qui dolū allegat debet pro
bare ita dicit salic. in dicta. bi. et ibi bal. et cano. in. c. i. de plus peti.
In glo. cōsequitur ibi siue sine dolo. Nō gl. q̄ pena istius. ff. habet
locū etiam si non studiose et sic nō scienter plus debito petierit. Sz
dubito per text̄ū hic ibi vt ex hac causa viatores. q̄ iste tex. videtur
innuere q̄ studiose fecerit vt aduersarius grauioribus spectulis gra
uaretur q̄ maxime q̄ ex ignorantia que non est annexa cū culpa q̄s
non punitur. b. respitiendū. ff. qui delinquūt. et ibi bar. ff. ō penis et
in ℞si. scienē et dolose et in ℞bo appensare. In ea. gl. in fi. nō. singu
lariter dictā. bi. cōtra maledictos vsuratios q̄ semp exigunt cautio
nes et instrā de maioꝛi sorte et studiose q̄ sic per dolū et sic ℞ture dā
instrū agūt vq̄ ad finē cause nec vnq̄ eos pemitet et reus de nouo nō
ēcognoscit debitū p ꝓfessionē vl trīsactōez q̄ si pōt ꝓbare reus q̄ te
maꝛi sūma dcm̄ instrēm fenerator obtinuerit satiet fenetatorē cadē
a iure suo quod tene menti quando habes probationes q̄ exegerit
cautionem pltra ꝑtā sorteꝫ et agat cōn̄ de virtute dicte cautionis.

cautela est q̄ neges ne incides in aliquā pēnā negando totum ꝓpter partem debitā vel etiā ofitearis veram sortem et ꝓpter hoc non dice tis cōstitui in mora si eam non soluerē nisi actor ex aduerso dicat so luas ñ illam q̄titatem que non est ex tua cōfessione in cōtrouersia vt est tex· et ibi bar· in· l· quí solidū in p̄n· ff· de le· ij· q facit· l· quídam extimauerūt· cū ibi nō· ff· si cer· pe· et vide oīno circa hoc qđ nō· bar ang· et moderniores in· l· i· ℌ· si stipulanti· ff· de ℣· ob· vbi bar· videt esse cōtrius sed cōiter tenetur id quod ipse dixit in dcā· l· quí solidū postea ꝓbando tu reus dictā cautionē maiores summe facies q̄ cadet a iure suo de quo vide bar· bal· et saly· in dicta· l· i· ¶ Quero in casu huiꝰ· ℌ· qñ incidit in hanc pēnā· Dic scōm doct· hic q̄ eo ipso q̄ facit me citari et p ignorari vel grauāl scienter plus debito statim incidit in hanc pēnā vt hic quāuis nō fuerit adhuc litē cōtestatus quia litē cōtē· requirit eo casu quo quis dicatur petere vt· l· amplius nō peti et ibi gl· et bar· ff· rem ta· ha· quā· l· amplius nō· et ex ea sumas cautelā qñ aliquis petit a te debitū solutū q per statutū imponit pena q̄ citā? q̄ potes ꝺtestaris litē q̄ p eam dicet tunc petijsse debitū solutū q nō ante et forte nō poterit penitere cū iuditiū post pēnā inducta; fit fun datū cogita tu in hoc vltimo· ¶ Aduertas ad intellectū huiꝰ· ℌ· q̄ lz ex sola citatiōe inciderit in pena tam̄ p̄t penitere vlz quo iuditiū fun datū est per litē ctē· vt dixi· s· scōm docto· in· l· i· C· de plus peti· ¶ In p̄tica aūt istius materie sic forma libellū ago cōn tuū et dico q̄ cū essem debitor suus in ℣itate m· p· tamē ipse porrexit cōrā tali iudice cōn me libellū in quo cōuenit me dolose in plus q̄ debeē eidē videlicz in· pp· vt executor maiorē q̄titatē spoctulaz noīe a me exigeret ꝓpt quā ꝺuentiōez in plus factā ego sū passus dampnū in· v· ex solutiōe p̄dicta aūt istius materie spoctulaz per me facta ex hac causa tali nūtio quē ad me misit citan dū vel grauandū vigore dicte ꝺuentionis que qñq; plus non soluit sem si solūmodo debitā q̄titatē petijsset· Quare cū ex dispōne legis ceciderit in pena tripli eius dampni quod passus sum peto ipsū cōdē pnari in pp· ad dandū q soluendū mihi dicta de causa et ista forma probatur hic et infra· ℌ· proxime·

Qua Tripli· Sūmatus est· s· in· ℌ· omēs et ibi etiā collegi nōbi lia· In glo· furti in fi· de actione furti manifesti q nō manifesti dixi sup̄ eo· ℌ· ex maleficijs hic vt ibi· ¶ In glo· qđ me· causa· in fine· ℣b

aliquē notitiam et tractatū huius actionis quod̄ me·cau·aduertas
p̄mo q̄ ista actio est psonalis q̄ in rem scripta vt nō·infra eo·ff·pre
rea quasdam et·ff·ad exhibendū·l·iij·ff·est aūt·vbi est glo·cedima
ria de multis actionibo psonalibo in rem scriptis psonales enim
sunt que oriunt̄ ex aliquo cōtractu facto vel gesto vero vel ficto vt·ff
eo·ff·i·et·s·de obl·que ex q̄si ctractu per totū vez q̄ p̄sequitur vnū
quēq̄ possessorem rei cōm naturā psonalīū de quibo in dicō·ff·i·s·eod̄
vt·l·si de eo·ff·si·ff·ad exhibendū·ideo dicitur in rem scripta facit·l·si
tertius·ff·ij·cū glo·et·l·quāq̄·ff·de aqua·plu·ar·et etiā ideo dicit̄ p
sonalis quia datur cōm metū inferentem et eius heredem ad intēsse
vt·l·arbitrio in p̄n·et ibi bar·ff·de dolo et est in rem quia datur cōm
quēcunq̄ alīū etiā ad quadruplū ad quē puenit omodū ex metu il
lato licet ipse metū non intulerit vt·l·metū·ff·si·cū·ll·sequē·et·l·si cū
exceptione·ff·in hac·ff·quod me·cau·Aduertas tam scōm Jo·sa
hic q̄ sufficeret in hac actione pbare metū illatū licet non designet
psona metū inferens cū talia sepe fiant de nocte vel multitudine gen
tiū que facta a quo facta sint iuste quis p̄t ignorare vt est gl·sing·
in dicto·ff·in hac q̄ ibi bab·ang·et flo·qd̄ facit scōm bal·et ang·ibi
si gentes armigere vobis amice auferūt mihi equū si postea ad ma
nus alterius repiam possum equū reaupare licz non dicam nomiātim
p quē equus fuerit mihi substractus seu ablatus sufficit enī q̄ pro
bem ablatū fuisse per dictū·ff·in hac cū glo·quod no·scdo etiā scōm
eosdem facit si offitialis interficiat intorment̄·quēdam forensem h̄
ignorez̄ de noie tamen ptās tenet̄ de homicidio q̄ ita dicūt q̄ fuit de
facto florentie cū ostet de corpe vt·ff·si quis in nomiē·s·de legatis·
Tertio dicūt q̄ oldradus p illam glo·defendit quēdam clericū ab
homicidio q̄ testes dixerūt q̄ viderunt talem paitere et vulnerare
sepūlnam ipse articulauit q̄ homicidiū fuit de nocte et q̄ luna nō lu
cebat·et q̄ testes erāt a longe a dicto homicidio ergo videre non po
tuerūt ꝓpter noctem qd̄ bene nō quia nō est diu q̄ hoc deduxi in p̄
ctica facit qd̄ no·bar·in·l·i·ff·i·de offi·p̄fecti·vigil·p quo etiā addu
cas quod no·bar·in·l·ne quid·ff·de incēdio tui naufr·et quod no·
bal·in·l·si quis·non dicam rape·C·de epis·et cle·in Rbi·modo iuxta
p̄dicta ꝛc·ibi vt q̄ de nocte·et ego plene dixi in tractatu meo male
fitiorū in R·fama publica in Rbi·xij circa p̄dicta queritur cū Rbi·sequē

Quarto inducit illa gl. q tenet inquisitio licet ignoret nomē occi
si dūmodo de corpe cōstet. et clarius dicit ibi flo. q hoc decidit gl. in
li. ff. itē illō. ff. ad silī. et azo. in sūma in ti. qō me. cau. et est gl. or. ij
q. viij. libellor. sed ego dico tibi forti? q illa gl. in. ff. itē illō decidit q
ex tenet inq̄sitio lz ignoret nō tñ nomē occisi ꝫ ex si ignoret no" oc
cisor. dūmodo de corpe cōstet et ita intelligo illā gl. et inter ista est
magna dra vt nō glo. in. l. si ex dolo. ff. de dolo sed cōn hoc vide
tur. et ibi hoc nō. bal. in. l. licet gratis. ff. possimus ibi vt certi homis
factū arguaf. ff. nau. caup. sta. de quo remittit ad nō. per specu. in ti.
de offi. iudi. ff. i. ℞. porro. q hoc tenet ibi flo. q non possit inquiri nisi
sciatur cōn quē et psona delinquēs designet noīe sed cōn eos est gl.
in dcō. ff. item illud vnde dicere sic. aut est p̄sens qui deliquit et liz
ignoretur nomen vt quia ignotus vel mutus vel nō vult loqui q nō
intelligit et sic nomē nō p̄t sciri. et clar ē q cōn hoc corpus pns de q̄
cōstat per testes q cōmisit malefitiū q p̄cedit accusatio q inquisitio
aut est absens a longe quia aufugit et tunc etiā credo ne malefitia
ē maneant impunita q fiat diligentia p officialem de nomē. si aūt
non p̄t haberi inquirat de insignijs vt qz est claudus tali gamba l
vel habet talem manū aridā breuis stature rufus q habet talem cica
tricem in facie nam omnia ista fiunt ad ē cognoscendū vt. l. ad ē cog
noscendū. C. de ingenuis et manu facit. l. certū. ff. si cer. pe. et qō nō
glo. in. l. si quis in fundi vocabulo de le. i. facit. l. fi. ff. de his qui deiec
vel effude. et. l. demōstratio. in pn. et ibi bar. ff. de cōdi. et demō. et de
ponent testes in p̄cessu de delicto et de omnibo his signis et de etate
et de alijs tunc si aliquo tempe ēdiret in locū delicti et capere fieret
recognitio vtrū sit ille homo et idez corpus qui fuit tali tempe inqui
situs q ꝺempnatus ex tali homicidio q an omiserit dictū hoicidiū q
facta recognitione per ltīam q spontaneam cōfessionez dato fine p
iuditio ℞itatis q non fuisset vez q ipse esset ille qui cōmiserit dictū
homicidiū tamē ex noua cōfessioē in iuditio sponte facta poterit dcta
pitati vt. l. inde neratius. ff. ti. cū. l. seq. ff. ad. l. acquil. et. l. qui seruū
et ibi flo. ff. de interro. ac. Et ista recognitio delicti q ꝺempnitatis p
sone delinquentis est necia vt nō. bar. in. l. demonstratio in pn. ff. de
cōdi. et demō. in ℞. vi. quero quid in iudicijs et bar. in. l. diuus. ff. de
custo. reoz. in ℞ si. vlterius ws videtis q bar. in. l. inter stipulantē in

ℌ·i·et ibi ange et Jo·de imo in fi·ff·de ℞bo·ob·et bal·et Jo·de imo·
et raph·in·l·fi quis ſeruū·ℌ·fi inter duos·ff·de le·ij·et ange·et Jo·de
imo·in·l·ij·ff·de libe·q poſtu·q Jo·ō imo·in·d·l·demōſtratio licz bal·
alit di tat et male in ti·de feu·ſine culpa·nō amit·c·i·vbi dicit q tal
cautela ñ eſt neceſſaria imo ẽ neceſſaria ut pz p p̄dicta· ¶ Quero
q̄to tpe p̄ſcribat huic actioni qō me·cā qz ſi hēmus reſpectū q eſt
in rē minoris tpe· Si vero qz ẽ ꝑſonal lōgioris tpe p̄ſcribet dic q aut
ſit ꝑſonal in rē ſcripta pōt p̄ſcribi tpe quo p̄ſcribit ēs metu tradita
licz ſecus in mere ꝑſonali ut ē caſus q ibi glo et doc·in·l·ij·C·quod
me·cā·nō eſt qz cum excedat ſuos ēminos qz ꝑſonal dat otra ēciuz
gℓ excedit añ ſuis ēis ut tollat·p·vel·pp·āmis ita dicit glo·qō for
te eſt vez qñ agit otra tertiū poſſeſſorē qui nō ītulit metū qz in mt
to ḡuat qz licz poſſit repetere p̄tium qō ſoluit tñ ſi nō reſtituit ad mā
datum iudicis etiā ipſe tenet in q̄druplū ut·d·ℌ·in hac· Sed cōtra
ipſū metū iferentē q eius hered̄ forte duraret ꝑpp·āmis ut alie plō
nales ad ſimplū fiant nos dicim? in petitiōe hereditat que ẽ mixta
ut·l·hereditat·C·de peti·here·cogita· ¶ Et nota q iſta actio ẽ arbi
traria ut in·ℌ·p̄terea·j·e·ergo pōt iuuari in litē ut ibi licz ſit ſtricti
iuris ut·j·e·ℌ·actionū et q iurat in litē ẽ tex·et glo·q bar·in·l·arbi
trio in p̄n·ff·de dolo·qō intellige ſm flo·ibi vez qñ hoc petit ſibi i
litē iuramētum deferri aliter aūt in libello hoc nō petēdo videtur eligere
viā cōis intereſſe ſm no·in·l·qui reſtituere·ff·de rei ven·in fi·qō no·
i p̄tica ſm bal·ibi· ¶ Quero qz iſta actio dat ad quadruplū quia
q̄druplabit dic nō id qō iurauit in litē ut no·glo·et bar·in·d·bar·
bitrio ℨ q̄ti ea res erit cū fructibo et omni cā que dēt reſtituere ut
d·l·ſi cū exceptiōe·ℌ·q̄druplat q tūc etiā hos frūs quos p̄cipere po
terat actor ut·l·ſed et ꝓtus et ibi bona glo·ff·e·et l·metum·ℌ·fi·aut
ll·ſe·eo·ti·dūmodo ipſe actor offerat p̄tiuz et alia que recepit ut·d·
l·iij·C·e· ¶ Et aduerte q nō omnis metus facit otractū reſcindi ℨ
opus ẽ q fuerit talis q cadat in oſtantē virū ut·l·i·ij·iij·et·iiij·C·e·
et ſufficit q non tantū metus ſit in ꝑſonam dānum paſſi ſed filiorū
ut·l·iſti quidē·ff·qō me·cā ſed etiam ſufficit in ꝑſonaz ſuoz ꝓuctoz
facit glo·in·l·heres m?us·ℌ·fi·et quod ibi docto·ff·de odi·et demō·
et nota gloſam et doctores in·l·prima·ff· de in ius vocando ut eant
et allegat caſū in·c·primo ō excel·prela·quibo caſibo ex mēte ꝓtoris

licet non ex Xbis detur actio predicta ad restituendū·qñq tamen
quis non iure actionis sed per officiū iudicis·vult rescindere et tunc
sufficit metus Xpianū die licet non otineat metū mortis vel cruciat?
corpis vt·l·fi·§·i·ff·eo·qñq dicit inferri metus futuri euentus a na
tura vt medicus qui infirmitatem modicam fecit magnam et picu
losam et huius rei gratia extorquet promissiones illicitas certe rescin
ditur officio iudicis vt·l·medicus·ff·de variis et extraordi·ogni·qñq
infertur metus rone maioritatis et reuerentie et istud est duplex·
quedam est maioritatis sine auctre publica vt qua maritus habet i
uxorem pat in filiū q tunc officio iudicis rescindit vt·bi·§·que one
rande·et ibi glo·et bar·ff·quar rex actio non detur·et vide bonū rex·
in·l·si quis cū sciret in fi·ti·ff·de fur·qñq maioritas habet ex officio
publico vt potestas bonon·et tunc rescinditur cōdicione·l·fi·C·quod
me·cau·ista sunt de mente glo·bar·bal·in·l·interpositas·C·de trīsac
An aūt eoipso q filius in psentia pris dissentit alicui alienationi vel
renūtiet iuribus suis vel aliquid fecit quod cedat ad vtilitatē patris
vel uxor pro marito vel libertus pro pron presumat factuq ob reue
rentiam vel eius timorem ita q nō valeat effectu· Et videtur casus
q sic in·l·pe·§·i·ff·de fur·et hoc videtur tenere bal·in ti·de pace iurī
firm·§·item sactā·ibi libertus qui non phibuit ptter nimiā reuerētiā
patronū aliquid auferre non perdit actionē furti·seus in alio q sic
nimia reuerētia non ligat libertū et pro h est casus in·c·cū viq m fi·
et quod ibi nō ant·de but·de regu·vbi puella coacta impio pater X
gimitat habitū suscepit pōt illū sine puaricatioe deserere quia nō
ligauit eam et an·de but· ibi dicit volo te notare q parentū impiū
causat sufficiens metum ad inhabilitandū actū a libera voluntate
pendentē·et idem no· Inno·in·c·causam mrionij de offi·de le·et p hoc
est glo·extra·in·b·§·que one tande·ff·qua re·ac·non datur sed in cō
tractiū est Xitas quia non psumit metus nec talis timor reuerētialis
solus est tante potentie q facit rescindere cōtractū vt videt tex·apt?
in·c·quāuis de pactis in vi·vbi est pater et filia que renūtiat patri
iuribus suis et tam ibi dicit si tamē iuramentū non vt non dolo pstitū
fit quod valq ergo cū ibi dicat additionalit si dolo vel metu q̄·appet
manifeste q ptter solam reuerentiā vel impetiū pnale non psumit
iuramentū et tanūtiatio metu extorta·arg·l·quotq·§·qui dolū·ff·de

proba·et ꝓ hoc etiam est casus in·l·fideiussor in·ꝟ·pat·ff·de pigno·
vbi nō ex eo qꝝ pat mādauit filio sed etiaꝫ qꝝ filius non ꝑsitit exꝑſ
sum ꝺsensum ꝺtractui domus filij emācipati ex dicto ꝺtractu patris
nō est obligata· ¶Non ob·d·l·pe·ꝟ·i·de fur· quia ille tex·volt dicere
qꝫ si libertus vel alius qui ꝓpter nimiā reuerētiam non ꝓhibuit ex
presse aliquid de suo auferri aliquid a prōno tamē ꝓ furto agere po
test qꝝ in dubio nō videt ꝺsentire ut·l·qui vas·ꝟ·vetare·ff·de fur· al
esset ꝑsumptio iactatiōis et pditiōis qđ·l·non facit·l·cum de inde bi
to in ꝓn·ff·de ꝓba·alias si exꝑsse ꝺsentiret non ageret ut in ꝓn·illi?
l·facat·ꝟ·placuit·s·de obliga·que ex quasi delicto ergo libertus agit
illo casu ꝺtra prōnum licet actione in factū ꝓ re ablata ut ibi dixit
glo·in ℣bo liberto facit·l·non dēt·ff·de dolo· ergo ibi est casus qꝫ nō
metus reuerētialis rescindit factum sed qꝝ exꝑresse nō ꝺsensit nec cō
sentire ꝑsumit non aūt ibi dicit qꝫ eoipō qꝫ nō ꝓhibuit qꝫ ꝑsumat
fecisse ꝓpter reuerētiam prōm et qꝫ illa sit sola cā quare agat postea
ꝺtra solum prōnum· ¶Nec ob·c·cū viꝫ in fi· ꝓmo qꝝ ibi non dicit qꝫ
solo impio ꝑus habitū assumpserit nec qꝫ illa sit causa sola rescissio
nis igit nō debem? ex illo tex·qui clare hoc nō dicit corrigere alia
iura ut in·c·capientes·ꝟ·qꝫ si ꝑ·ꝓ·in glo·de elec·in vi·ꝑterea ibi lo
quit in actu in quo requirit meta pura ⁊ spōtanea volūtas ut in ac
tu dedicationis merito imperiū paternū quod facit vtilitatez filie si
ex toto liberā facit vitiare actum ut ibi dixit anto·de bu·ergo in con
tractiū est ius commune in actibo in quibo non requirit pura et sim
plex voluntas ut dicta·l·fideinssor·ꝟ·pater et dicto·c·quāuis ergo
in dicto·c·cauꝫ viꝫ in fi·est casus ꝓ ista parte· ¶Non ob·d·bal·in·d·
ꝟ·item sactam·quia hoc simpliciter non dicat sed dicit ꝑm notata
ꝑ bar·m simili in·l·de pupillo·ꝟ·si quis ipsi pretori·ff·de no·op·nū·
et per consequens vtrum pater vel maritus fuerit homo austerus ⁊
solitus alias minari filio vel vxori sibi nō consentienti vel eos verbe
rare quādo non volebant alias renūtiare iuribo suis vel eis consen
tire tunc clarum qꝫ non et sic in presenti actu ꝑsumit metus ⁊ actꝰ
rescinditur alias valeret ar·no·in·l·metum·C·quod me·causa·et qꝫ
non sufficiat sola reuerentia patris vel mariti tenet exꝑresse bar·
in dicto·ꝟ·que onerande in fine quem in effectu sequuntur baldus
et salycetus ⁊ moderniores in·l·transactionem·C·de transactionibo

Non ob·glo·in dcō·ℌ·que oneranꝺe quia ibi reprehendit a bar·et
etiam quia est cōn dictū·ℌ·pat et dictū·c·quāuis et ita ego ꝺsuluí
et obtinuí· Aduertas tamē gñaliter ꝙ ad hoc vt metu extorta re
scindantur opus est ꝙ metus fuerit in mediate causa secus si fuisset
remota licet metū tibi alius intulerit vt·l·metū·ℌ· sed licet·et ꝙ ibi
no·ff·eo·ti·dūmndo metus verus ꝛ non tibi suspicatus fuerit factus
vt dcā·l·metū in p̄n· quod tam intellige vt habeꝫ in·l·cū exceptione
ℌ·aliquādo·et ibi bar·eo·ti· Quero quid est opus ꝙ deducaꝫ arti
culetur et p̄betur in hac actione·dic ꝙ necesse est ꝙ articuleꝫ metū
esse illatū·sc̄ꝺo ꝙ ad inferentē metū ꝺmodū puenerit quāuis etiā
titulo honeroso vt est tex·glo·et bar·in dcā·l· si cū exceptione·ℌ·in
hac·quod intellige wz vt no·bar·in dicto·ℌ·aliqñ nam etiā dicitur
locupletior q̄uis res non p̄duret p̄mo p̄rit vt·l·si ipa res·et quod
ibi no·ff·ꝺmo·et est cō ꝓpter suū dolū et metū qz a p̄ncipio et semꝙ
dicaꝫ fuisse in mora non restituendi quia nō debuit metum adhibere
ar·l·in re furtiua·ℌ·i·et·l·fi·ff·ꝺ cōꝺi·fur·et·l·inter stipulantē·ℌ·pe
et·l·si quis seruū in p̄n·et·ℌ·fi·ff·de ℞·obl·vnū tamē tene menti ꝙ
si res est magni pretij ꝛ vendatur ꝙ puo hoc sufficit articulari qz p̄
sumiē metus et istud simpliciter ꝓbando ēscindit ꝺ tractus vt metu
extortus ita elegant nō·bart·in dcā·l·inēpositas qꝺ tam ego intelli
gerem wz si aliquis alius color metus inēuenerit al non credo hoc
simpliciter verū qz qñ quis est deceptus vltra dimidiū iusti p̄tij et p̄t
esse in magna ptē ꝛ tam non dicaꝫ ꝙ ex hoc p̄sumaꝫ metus sed alio
remedio agendū est vt·l·ij·cū materia·C·de rescin·ven·cogita· Et e
cōn si tu velles omnē suspitionē metus etiā reuerentie euitare·vt qñ
mulier cōsentit viro vel filius patri vel mīori vel qñ alius debilis cō
ditionis cōnhat opus est vt adhiberi facias p̄nia cōuictorū et ami
cor nam talis p̄sentia facit cessare timorē metus et reuerētie· et etiā
ego adhibere p̄nciā iudicis et multaꝝ p̄sonaꝝ in copia vt·l·tr̄nsactioē
et quod ibi p̄r doct·bar·bal·saly·C·de tr̄nsact·cōiuncta·l·fi·in p̄n·et
ℌ·fi·ff·quod me·cau·ita dixit elegant bar·in·l· frater a fratre·ff·de
cōꝺi·indē·in ℞·si·iij· quero quid de cōtractu emptionis ꝛc̄·quod tene
menti ꝙ non est diu ꝙ deduxi in p̄tica isto modo· Libellus vero sic
formabiꝫ in hac actioē quod me·cau·dico cōn titiū ꝙ ipse p̄r metū
qui cadere in cōstantē virū me cōpulit ad vendendū pro decē et ad

tradẽdũ sibi talem librũ meum qđ prẽtiũ eidẽ offero quare pẽto dic
tum tritiũ odẽnari ut dictuz libz m restituat etsi fuerit otumaz in rest
tituendo dcm libz mandato vestro qz sumus ·j· annũ quo michi me
tuz intulit pto ipsũ in quadruplũ odẽnari ꝛc·ita dixit bar·ꝑm opi·
vltramõtanoz et cy·in·d·b·si cuz exceptiõe in·ſ·hec aũt actio et ibi
bal· Et quod dixi de oblatiõe pretij in libello fudaf in·b·iij·C·e·dic
ut ibi p glo·et doc·sed ꝑm glo·in·d·ſ·hec aũt actio sunt necessarij
duo libelli vnus in quo dicaf dico otra titium qp p metũ me cõpulit
ut sibi vendere talem librũ qnẽ sibi p metũ qui caderet in ostantem
virum tradidi quare pto ipsũ odẽnari ut michi dictum librũ restitu
at ꝛ postea ex intuallo si dictũ librũ nõ restituere formabit alius
libellus in hac forma viz·dico otra titium qp talem librũ meũ p me
tum qui caderet in constantem virum compulit me tradere et tradidi
dico etiam qp ipse p vestram fiñam fuit michi odemnatus ut dictuz
librũ michi restitueret et tamẽ ipse cessauit dictum librũ restituere
vigore dicte vre fiñe·quare cum ea que gesta sũt p metum et nõ rest
tituanf ꝓtoꝛ nõ habet tata sed in quadruplum dat actionẽ·j·ãnuz
otra nõ volentẽ res p metum ablatas restituere et sum9 ·j·annum a
die metus ꝓdicti pto ipsuz odẽnari michi in quadruplũ ꝛc·sed ego
tenerem opi·vltramõtanoz et bar·et ꝑm eum formare libellus ut iu
dicia abbreuient facit qđ dixi·s·eo·in·ſ·rursus Vltimo quero
an actio qđ me·cã et eius fiña infamet dic qp nõ ita no·glo·et bar·
in·d·b·si cum exceptiõe·ſ·eum qui p quo etiam allega glo·ordina·
in·b·i·circa ꝓn·in glo·magna·ff·de infa· In glo·que·ſ·actio i fac
tum in fi·dic qp hec actio de calũniatoribo habet locũ siue peruniam
acceperit siue aliud omoꝫ sentiat ut·b·iij·cũ·l·se·ff·de calũ·si ad hũc
finem acceperit ut m falsam accusationẽ instituere siue postea fece
rit siue nõ ut·b·i·ſ·gñaliter·e·ti·que actõ daf etiam otra dantẽ ut
no·glo·in·b·i·C·e·ti· In hac ergo actõne sic forma libellum·dico
otra titium qp de anno pñti recipit a sepo·p·ut me calũniose accusa
ret de adulterio qđ in veritate nõ omnis quare pto ipsũ odẽnari in q
druplum dictoꝫ·p·m restituendũ ꝛc·sed si ꝛcepisset a me ne me calum
niose vexaret foma sic libellum·dico contra titium qp cum vellet me
calũniose vexare in iudicio et accusare de tali crie de hoc ãno et tali
mense sibi dedi cẽtuz ne me calumniose vexaret qz illud nõ commisi

quare peto ipsū cōdempnari in quadruplū dictoꝝ centū ꝑ me sibi da
toꝝ·ista materia est expedita· ¶ In gl·in quadruplū ibi triplū fisco
et simplū dampno passo qñ est pena cuius ps fisco et alia pars debe
at applicari ꝑuato qualiter formabit libellus et sīia dixi·s̄·eo·ℌ·pe
nales·dic vt ibi· ¶ In ea·glo·in fi·nō ergo ꝙ oditio ex ista lege da
tur ad quadruplū coñ nūtios maiorem solutioēꝫ exigentes tōe spoꝛ
tulaꝝ vt ℔ et dcō·ℌ·et ℔e quoq; sed coñ actorem plus debito petentē
vt grauet reū maiori solutione spoꝛtulaꝝ nūtijs tribuenda datur cō
ditio ex·lege ad triplū·s̄·eo·ℌ·tripli· ¶ Vnū tamē nō singularit̄ et
tene menti coñ istos tibaldos milites vel nūtios vel etiā alios qui ñ
sunt offitiales et se fatūt qui dicūt ꝙ mandato iudicis debent ali
quē capere vel debent aliquod grauamē inferre et nō dicūt ver̄ q̄ ꝓp
ter hunc timorem aliquit fuerit ei datū vt cotidie bonorie fit ꝙ pos
sunt puniri etiā ꝑsonaliter arbitrio iudicis·qz incidūt in crimen cō
cussionis·ista est glo·singulr̄ in·l·i·ff·de cōcus· ¶ Coñ ergo executoꝛē
siue nūtiū ad quadruplū sic forma libellū dico cōtra talem nūtium
publicū ꝙ cū esset sibi oīssum ꝙ me citaret ꝙ pro viatico siue citati
onis deberet habere vnū bonorinū auri dcūs tamē executoꝛ vel nūti?
exegit et extoꝛsit a me·x·vltra ea que recipe deberet·quare cū lex ta
les executoꝛes siue nūtios puniat in quadruplū peto dictū taleꝫ ex
ecutoꝛem vel nūtiū vestra sīia odempnari in quadruplū eius qō pl?
exegit vel extoꝛsit michi et predicta michi det et restituat· ¶ Dixi in
libello nūtiū publicū qz requit̄ ꝙ sit nūtius publicus ꝙ iuratus ad ℌ
vt exerceat offitiū et non aliō de trās sue oīssionis qz sibi debet cre
di vt nō·glo·in·c·cū parati et ibi doct·exī de appel·quod est ver̄ si est
nūtius iudicis ordinarij secus si de legati qz debet habere trās etiā po
testatis iuditis delegati vt ibi nō·glo·allegat·c·prudentiā de offi
dele· ¶ Et dixi iuratus et quod sibi creditur qz in ꝓncipio sui officij de
bet iurare de bene et legalit̄ exercere offitiū suū in sibi cōmissis vt·l·
hac edicali·ℌ·his illud·C·de scōis nup·si tamē non iurauit nec obstat
de electione vel iuramento tamē offitiū exercet vt nūtius publicus
satis est vt auc·de cermin?·C·de arbi·et idē si est in quasi possessioē
officij vt·l·barbarius·de offi·preto·quē nūtiū quilibet iudex etiā ōle
gatus pōt sibi eligere et deputare vt·l·i·et ibi per doct·C·de spoꝛ· ¶ Et
est bene notandū ꝙ vnus nūtius deputatus ad seruiendū vni curie

puta ptātis ꝓteſt eidē ꝑ iudicē in ſeriorem puta ꝑ officiales buletarum omitti q citatio tunc facta ꝑ talem nūtium etiaz in curia bulet
tarū vz ut in auc de defenſo cā ff nuntius ibi ex ꝓuintiali vero offi
tio ita dixit bar in exu ag ad reprimēdum in ℟ p nūtium Adū
tas tñ q nunq̄ nūtius citare ꝓteſt aliquē in cāli vel in crīali niſi de
omiſſione iudicꝭ ꝑambula ut eſt tex cum glo et ibi cy bal q ſaly q
etiā bar im b fi C ō rēq reis Ego aūt cum aſſidebā ꝑma vice qz ius
reddebā ocedebam gñalem facultatē omnibꝫ q ſingulꝭ nūtijs durātē
officio meo faciendi quaſcūq citatiōes tā in ciuili q̄ in crīali et ſñ
alia ſpeāli omiſſione poſtea valebāt citatiōes ar c qui ad agēdū
et c ſi duo de ꝑcu in vi facit qō no bar in ſimili de licētijs renoua
tis in b fundi ff i ff de acq poſſ quid aūt ſi nō apparet de omiſſiōe
iudicis gñali vel ſpetiali ſꝛe ſi in actis poſtea in relatione citatiōis
facta p nūtium dicatur ſic titius nūtius retulit ſe citaſſe ex omiſſiōe
ſibi p dcm dñm iudicem facta qē nā tūc ꝓſumit ꝓceſſiſſe omiſſionē
ita dixit cy bal q ſaly in d b fi ſecus ſi nō apparet de omiſſiōe ꝑam
bula vel de relatiōe nūtij ꝓdicto mō facta qz tūc citatio nō valeret ut
d b fi ſi aūt citaret ſine omiſſione die feriata ad non feriatā licet re
ferat ſe feciſſe ex omiſſiōe an valeat bal q non in b cauz clericis C
de epiſ et cle de quo tñ dic ut p doc in b ff nūtiatio de no op nū
Quero an credaf nūtio eck dicēduz ē q ſic in ſibi omiſſis q in oē
nētibꝫ ꝓſonaz et factū ſuū ut puta ſi retulit ſe citaſſe ita no bar p illū
tex in bi ff cura carnis de offi ꝓfec vr et in d auc ad repmendū in
℟ p nūtiū Dz in ſibi nō omiſſis et ſi ocernētibꝫ factū ſuū et ꝓſonaz
ut qz refert titiū wlneraſſe ſeyū nō credit ſimplicit ꝛ ſua relatio coo
paf ut iudex de illo delicto poſſit etiā p modū inq̄ſitiōis ꝓcedere ō q
alias nō poterat p b ea quidē q qō ibi p oēs doc C de accuſa et dix
it bar in d ff cura ō q̄ p ſaly et doc in b tres denūtiatiōes C quo q
qñ iu et p Jo an et cano in c qm̄ extra ō ꝓba licet ut plurim̄ tales
nūtij ſint viles ꝓſone q eck infames deputati ad tale officiū ut b nec
infames C de decurio li p ita dixit bar in d ℟ p nūtiuz Quid aūt
ſi dicat nūtius ſe titiū citaſſe q tuncꝫ dicat extraiū etiā cum iuramēto
cui magis creditur et Jo and in c cum pati extra de appell et ſaly
in d b tres denuntiationes dicunt q ē in arbitrio iudicis cui eorūz
magis credi debeat ꝓſiderata qualitate facti et conditione ꝓſonaruz

Et pro hoc tu addas q multū facit pro hoc quōd nō Cy·in·l·si quis
deautio·in fi·C·de fal·vbi dicit si in actis notarij appareat q̄ petrus
nūtius citauit psonalit gayū in tali causa et dictus nūtius dicat cō
trariū cui magis creditur dic q̄ debet cōsiderari cuius fame erat ille
notarius et multa alia ex quibo bonus iudex ꝑprehendet cui magis
credatur in dubio aūt magis credit notario ꝓpter auctoritatē publi
cam et quia debet esse psona magis honesta et ꝛc ar·no·per bar·
in·l·barbari? de offi·pto· ¶ Quid aūt si obstat de mādato et omissi
one iudicis sed nō obstat q̄ ille qui citauit sit nūtius osuetus dic q̄
sat̄ est q̄ de nouo ect ad vnū actū tam quilz iudex etiā ōlegatus p̄t
sibi nūtiū creare vt ·ff·dixi per·l·i·C·de spōsalis in tantū q̄ pertimet
pōt omittere q̄ aduersariū citet et requirat et sue relationi cū iura
mento stabitur q̄ō est nōndū vt est tex·cū glo·in·l·si vt ꝓponis·C·q̄
modo et qñ iu·et ibi flo·et doct·et glo·bar·et doct·in·l·miles·ff·i·ff
de re·iudi· ¶ Quid si referat vltra si omissa an sibi credatur vtputa
hinc in mandatis de citando refert q̄ citauit et etiā refert q̄ citatus
respondit se nūq̄ ventur vel similia an in hoc sibi credatur· Item as
serit se habere omissionē a iudice et !rās non ostendit an ei credi de
beat vide omnia ista latissime p saly·in dcā·l·tres denūtiaones q̄ per
bal·et ang·in·l·cōsentaneū·C·qūo et quādo iu·et per bal·in·l·fi·C·de
requi·reis et per Jo·de ymo·in·l·si finita·ff·iul·ff·de damp·infect·et
latissime per eundē in·l·ex osensu·ff·fi·ff·ō appell·in ℞·circa ꝑmū est
sciendū q̄ fuerūt opiniōes·cc·vt ad ℞·restat nūc videre cc·et per
canō·in dcō·c·cū pati et in dicto·c·qm cōi·Qūo an licitum sit ēsi
stere nūtio pignoranti vltra modū vel alio modo termōs iustitie ex
cedenti dic q̄ sic per·l·phibitū et ibi bar·bal·et ang·C·de iurs fis·li
p·et de meta·l·deuotū li·pij· et·l·cōi·C·de execu·eo·li·et ibi bar·et vi
de in spec·de cita·in·ff·sequit ℞l·sed nūquid et vide ang·in repeti·l·
si vacantia de bo·vacan·li·p°·Qūo cū sallaria nūtior hodie fuit tax
ata per statuta an executor vltra illā sūmā taxatā exigens incidit in
hanc penā q̄drupli et Jo·fa·hic dicit q̄ nō q̄ durū est extendere le
gē penalē vt·l·si de inēpretatioē·ff·de penis·sed puniet ex ordinē ar
bitrio iudicis vt·l·illicitas in ꝑn·ff·ō offi·presi·vel puniet iuxta·ff·et
hoc quoq̄ in auc·vt litig·iurs· Sed vt ect dixit Jo·fa·ille·ff·ꝓprie
loquit de pena cuali fisco applicanda hic loquit de pena applicanda

parti et vna nō tollit̄ p alias ut·l·quotiēs·ff·de ac·et ob· Sed ego
credo q̄ immo ista pena isto casu locū habeat q̄ in omni modo eadē
nō igit̄ facit q̄s dixi·s·e·ℊ·ex maleficijs ni fi·licet ibi glo·sit̄ per Jo·
fa·q̄ est ratio q̄ taxatio facta p statutū bonoñ est ius cōe bonoñ ut·l·
omnes populi·ff·de iusti·et iure·et p oēs iuat exigēdo vltra formā
taxatā a iure cōi cōiter incidit in istam penā ergo eodē modo exigēs
bonoñ extra ius cōe bonoñ tēt incidere in hāc penā q̄ ista ē mēp̄tatio
passiua ut·l·ij·C·de noxa·et·l·i·ℊ·lex falcidia et ibi bar·ff·ad·l·falci·
igit̄ ¶ An aūt pena introducta p vno delicto ut de homicidio a sta
tuto tollit penā iurs cōis ipositaz ex dicto statuto et bar·in·l·i·ff·vi
bo·rap·dicit q̄ a pena iurs cōis nō vī recessum ut·d·l·quotiēs et·l·p̄
tor edixit in·ℊ·i·ff·de iniurs·nisi notiaz sit dictū ar·l·fi·C·de noua·
Idez si ex aliquibo dictursi appareat q̄ voluerūt a pena legis vetes
tredere utputa si dicat̄ in statuto q̄ q̄ pena nō ē determinata p̄ceda
tur de similibo ad similia q vbi nō reperit̄ simile recurrat̄ ad ius cōe tūc
apparz q̄ pena iuris cōis dēt iponi in subsidiū igit̄ tollit̄ pena iuris
cōis saltē ope exceptionis ar·glo·in·d·l·fi·et in·l·ij·ff·de noua·q̄ p̄
dictis bene facit·l·obligationū fere in·ℊ·fi·ff·de ac·et obli· Sed sa
ly·i·l·quī sepulchra·C·de sepul·viola·in ℞·q̄to tūc 1° quid si p statu
tum cē·tenz contrariū q̄ imo semp pena iurs cōis sit sublata q̄s patet
q̄ si pecuniaria et corpalis ponit̄ ex eodē delicto iudex dēt denegare
iurisdictionē suā in pecuniaria ne p̄iudiciū fiat corpali ut·d·l·pretor
edixit·ℊ·i·ergo in casu nrō si p homicidio a statuto ponat̄ pena pe
cuniaria quid operet̄ pene pecuniarie ipositio facta a statuto si opel
leret̄ q̄s idipe a corpali a iure cōi iposita cū postea ad pecuniariā nō
possit redire ut·l·senatus·ff·de accusa· Tu de hoc allega glo·in·d·l·
qui sepulchra in fi·q̄ si moeret̄ delictū in totū est extinctū etiaz pe
cuniariū ut·C·si reꝰ vel accu·moe·fue·p totū igit̄ ut aliquid ope
tur hēmus dicere a priori pena esse recessum p hoc adducit·l·gñal
p̄ncipis nō agit tollere legē vel consuetudinē speciale in loco vigētem
ut in·c·i·de consti·in vi·et est glo·singularis in iure nrō in·l·ij·C·si extra
ius vel vti·pub· Et eadē rōe tēmus dicere q̄ antecedens lex p̄ncipis
nō agit p̄iudere seu vires suas porrigere casū quo speālis i loco sequa
tur nisi vsq̄ ad tempus quo aliter p̄iuderetur ut in simili dicimus de
furioso q̄ habet dilucida interualla ut·bā aliquis·C·de cura·furio·

hoc ego ꝺfirmo qm̃ ex p tãt cõcessa a ꝑncipe a ꝑncipio vnusquiꝫ po
pulus põt sibi legem dicere etiã cõtriã iuri cõi vel põtorio vel modifi
catuã vel correctiuã iuris cõis et vult impator q habeaꝯ ꝑ iure cõi
in illo territorio et q ꝑualeat iuri cõi vt ·l· omẽs populi cũ mã· ff· de
iust· et iurꝭ· igitur a ꝑncipio impator videꝯ velle q pena sue legis
habeat locũ quouꝫ q donec aliud per populũ sua gñali ocessione sta
tutũ fuerit non ob· l· quotꝭ· et dã· l· pretor· ℈· i· qr ibi loquũꝭ qñ ex ob
ligatione siue lege noua variaꝯ titulus agendi penas aut mediũ cõ
cludendi nam in· l· põtor nõ agitur imediate quia reus seruũ occidit
sed quia actor iniuriã talez ꝑ tanto põtio pati noluísset vt· l· iniuriaꝝ
ff· de iniurꝭ· sed in casu nr̃o vnifor̃iter directo agitur imediate ex eo
dem facto non noiato siue non variato cõcludendi medio merito le
gis municipalis pena stante non põt habere locũ pena iurꝭ cõis ꝺ isto
medio ocludendi et de eius viribꝫ dixi in· ℈· i· et· ℈· eque· s̃· eo· dic vt
ibi non ob· l· qui sepulchra quia ibi expresse nouã penã antiqus addi
dit· ideo illam non tollit et eo ꝺe modo cñde ad· l· in eũ· C· de fur· ꝑmo
dic tu q ille tex· ꝓbat expresse opi· saly· qr nisi specifice diceret ibi ꝑ
tet penã olim statutã ꝛc· apparet ibi manifeste q pena antiqua esset
subla ta scꝺm saly· et flo· ibi secus si exp̃ssum non addiceret qr tunc
distingue aut ãtiquã expresse tollit q hoc indubitatũ· Addas tu idẽ
si aliud appareat ꝺ mente legis latoris noue legis vt qr certũ est q
penã legis antique wlunt aggrauare vel innotare· nam tũc recessum
est a pena veteri vt· ff· de re milita· l· qui cũ vno· ℈· q ꝙ in ℣· recessum
ita dicit bal· saly· et flo· in dã· l· in eũ· ℈· scꝺo· Adde q idez si diceret
statutũ q de similibꝫ ad similia procedaꝯ quia de mẽte statuentiũ ap
paret q wluerũt recedere a lege veteri vt dixi· s̃· scꝺm bar· aut dubi
taꝯ et tunc aut mediũ cõcludendi siue titulus agendi variaꝯ cũ per
nouã legem noua pena inducit q tũc vtraq locũ habet in natuitate
sed in positione non vt dicta· l· q senatus q dã· l· põtor edixit· ℈· i· et
dã· l· quotꝭ· aut mediũ ocludendi non variaꝯ et tunc dũtaxat spec
alis et localis locũ habet q non gñalis vt dictis uribꝫ vide in simili
quod nõ bal· in· l· i· C· de summa tri· in ℣· vi· Op· dicit hic q hereticiti
et in dã· l· qui sepulchra· et ibi Cy· Et vide plene bar· qui facit ad ꝑ
dicta in· l· sanctio legũ circa pn̄ de penis et bar· in· l· nũq plura· ff· de
ꝑua delic· et Jo· de ꝑmo· in· l· ij· ff· de pub· iudi In gl· oio in ꝑn· q ꝺ

importat ista dictio omnino habet in l. si cum exceptt. ff. quatenus q
ibi bar. et l. grece. ff. illud et ibi bar. ff. de fideiuss. Ac etiam importat
perpetuitatē actiōis ut no. glo. i. q ibi p. de ancha. in cle. i de vita et
honesta. cle. In ea glo. in fi. de materia furti dixi. s. eo. ff. ex ma
leficijs in pn. dicut ibi. In glo. ō p. fiti in fi. de hoc dicut dixi. s.
eo. in. ff. sequēs. In glo. restituat in fi. dicut dixi. s. e. in isto. ff. q
drupli in pn. et sic vides q ex violētia opulsiua ctra ctumacē dat
inq̄ druplū. Vez q sūt plures alie violentie de quibo p glo. in l.
i. C. qō me. cā et ibi doc. q bar. in l. meta in pn. ff. qō me. cā et dixi. s
e. ff. ex maleficijs opus ē ut sūmati materiā illaz violētiaz declare
mus postq̄ ibi non diximus et melius in hoc titulo nō cadūt q̄ hic
nam violentiaz qnedā est expulsiua que parit int̄dictuz vñ vi. de q̄
statū dicā. alia ablatiua que parit actionē vi bono. rap. de quo dixi
in. d. ff. ex maleficijs. alia opulsiua de qua dixi. s. in isto. ff. alia tur
batiua que parit int̄dcm vti possi. alia mquietatiua que parit inter
dictū qō vi aut clam et q̄ de hijs duobo nō est dictū. j. dicam.
Veniamus itaq̄ p̄mo ad violentiā expulsiuā in qua forma libellus
sic. dico ctra titiū q̄ cum possidere talem fūduz positū in tali loco iuxt̄
tales cfines in quo erāt tot et tot res mee mobiles vel que erāt ad
custodiā meam dictus titius p vim de āno p̄ñti et p̄ñti mēse septē
bris intrauit dictum fūdum et me de dicto fūdo vel meuz colonū ē
eius possessiōe fundi expulit et p̄nauit siue spoliauit propter quod
vltra p̄dicta mea int̄est in cētum sic nō fuisse de dicta mea possessio
ne directū q p̄uatū. Quare peto possessionē dicti fundi m̄ restitui vna
cum dictis rebo mobilibo si extant alias autē in ipsaz rez vtram ex
timationē ac etiam in dictis cētum nomine mei int̄esse dictū titiuz
codēnari cē. k̄ po ssū ocludere sic. vz rez q̄ spoliatus añ oia q restituēdā
q̄re peto me añ oia restitui ad. d. meā possessionē et. d. titiū in. d. cen
tuz p meo int̄esse q ad restōz dictaz rez mobiliū si extāt alias in ea
rū vtā extimationē. d. titiū m̄ condēnari ista colligūt ex dictis bar.
in l. i. ff. siue aūt q. ff. rectissime q in l. int̄dicto. ff. e. et. j. dicā. Et ad
uertas q̄ dixi in libello q̄ cū possidere talē fūdum cē. nam nulli alij
hoc int̄dictum vnde vi dat̄ nisi ei qui tunc auz eicit̄ possidebat nec
alij videt̄ deici nec deiectū esse nisi qui possidet ut est tex. in l. i. ff. i
terdictum aūt hoc. ff. de vi et vi arma. qō est rez siue possideat p se

et pro se et iuste siue possideat vi vel clam vel p̄cario vt·l·sed si ui ar
mata·ff·eo· siue possideat per p̄cūtorem factorē vel colonos suos· nā
si colonus vel factor fuerit deiectus videt dñs deiectus etiā si ignorz
colonū vel alios suos esse deiectos vt est tex· in ea·l·i·§·q̄ seruus et
§·non aūt et quod ibi bar·ita nō·bar·in ea·l·§·siue aūt p̄ quo etiā
facit·l·p̄ rege·§·quibo et qz ibi nō·ff·z acq̄·poss·et·l·fin·cū ibi nō·p
glo·et doct·C·de acq̄·poss· Idi autē esz deiectus vsufructuarius mei
fundi m̄ nō opetit dictū īmedictū q̄ ipse possidet suo noīe et suo iure
vt·l·nāliter in p̄n·ff·de acq̄·poss·ita dicit bar·in dcō·§·non aūt et in
dcā·l·iij·§·vnde ui·eo·ti·licet glo·notet cōtriū q male scōm eū in·l·
si quis in tantā·C·vnde vi·licz ipsi vsufructuario deiecto sibi et p̄ se
cōpetat dictū īmedictū vt dcā·l·ij·§·vnde ui·eo·ti·et qz ibi gl·et bar
et qz no·bar·in dcō·§·īmedictū aūt hoc C Et aduertas q nō tantū
cōpetat hoc īmedictū deiecto per vim sed etiā si quis fuerit absens et
sic ciuiliē tantū possidebat vt dcō·§·siue aūt·siue ergo nāliter q ciui
liter tantū possidebat vt dcā·l·i·§·dicit et dcō·§·siue autē·et titius
fuerit ingressus fundū meū et postea non voluit euertentē in possessi
onem admittere l' etiā si absens sciens titiū ingressum fuisse fundū
suū non voluit ad dcm̄ fundū suū redire timens se posse repelli vt·l·
clam possidere·§·qui ad nūdinas·et qz ibi no·p gl·et doct·ff·z acq̄
poss·ac etiā cōpetit dictū īmedictū si in tui absentia titius ingressus
fuerit tuū fundū et tempe quo redis ad fundū dicit titi? ingrediarz
ego sum cōtentus sed ipse stat in fundo cū gentibo et armis nā ꝓpter
hoc q̄ titius dicat in gradiarz non excusat qm̄ debet pati eū ingredi
eo modo plane ac libere quo prius possidebat et eo modo quo p̄mo in
trabat in fundū vt·ff·eo·l·si plures·§·i·ꝛ ille qui restat intus cū ar
mis non videt facere q̄ tu libere et plene ingredi possis vt ex̄ de resti
spolia·c·pisanis·ita dicit bar·in dcō·§·siue aūt in fi·qz no·dat ect
dictū īmedictu saltē vtile illi qui est in quasi possessione iurz icorpal
vt·l·i·§·hoc īmedicto q ibi gl·et bar·ff·de iti·actuq̄ p̄ua·siut habet
locū vtilis oditio·l·si quis in tanta·C·vnde vi· Item siut habet locū
vtile īmedictū vti possidet vt·l·quoq̄·ff·de serui·et·l·ij·in fi·ff·si seruꝰ
ven·et nō·in·l·i·in p̄n·et ibi bar·ff·vti possidet ita de īmāt Odofr
et bart·in dcā·l·iij·§·vnde vi·facit qz dixi·s·eo·§·eque in fi·qz ego
intelligo verū si hoc ius incorpale adherebat alicui rei p̄mobili puta

pro iurisdcõne in castro ar·l·i·§·si quis de nauí·ff·eo·tĩ· ¶ Postea
dixi in libello positũ in tali loco q dixi de anno q de pñti mense septẽ
bris nam in hoc mẽdicto dẽt inseri locus et tẽpus deiectionis et sic
anus et mẽbis fiant cum de delicto agit cũaliter ut·l·ptor edixit in
pn·et qõ ibi bar·ff·de iurijs alias pcessus siue libellus nõ teneret
ut ibi ita no· bar·in·l·i·§ siue aũt q ni·d·§· rectissime facit qõ aixi
ẽ·eo·§·ex maleficijs qõ bene no·quia vidi aliquos errare qui non
posuerũt mensem deiectionis vel si opposuerũt illum meusem non p
bauerũt sed aliũ ergo delẽt succũbere qz de alia violentia q de alio
spolio pbauerũt ꝯ de eo qõ itentatum fit ut dixit elegantr bar·mi
l·denũtiasse·§·quid tam·ff·de adul·vbi videas· ¶ Adũcas tam ꝯ tẽ
pus tu ponas i libello an ponas tẽpus quo adũsarius tuus fuerit i
gressus possessionẽ q certe non de necessitate quimmo sepe numero
posses errare qz ignotas tu vel testes mẽsem deiectionis siue ingressꝰ
maxime quãdo fuisti absens et in tui abñtia titius est igressus fun
dum tuum sed debes apponere tempus quo accedẽs de nouo ad fũdũ
non fuisti admissus vel apponas tẽpus quo tu sciuisti q fuisti suspica
tus te posse repelli hijs nãqz tẽporibꝰ tibi nascaẽ hoc mẽdictũ et ideo
est consilium quãdo tu suspicaris te non debere admitti vel posse repel
li ista suspitio p te pbari nõ põt qz videẽ ohistere in animo tuo facit
glo·s·eo·§·sed iste in glo·magna et qõ ibi dixi qꝯ vadas ad fũdũ
et habeas testes p quos pbare potes qꝯ tu non admitteris et conetr
te itromitti si nõ fuisti admissus videris tũc deiectꝰ et tibi tũc nasci
tur et opetit hoc mẽdictũ et istud tẽpus ẽ inserẽdũ in libello qõ faci
liẽ pbabiẽ ita dicit elegãter bar·in·d·l·i·§·siue aũt· ¶ Itẽ dixi in
libello in quo erant tot et tales res mobiles quia licet solũmodo p
rebꝰ mobilibꝰ hoc mẽdictum non opetat·l·i·§·illud in pn·ff·eo·sed
p rebꝰ imobilibꝰ vel etiã si quis deiectus fuerit de edibꝰ ligneis af
fixis in terram qz opetit hoc interdictum quia quale quale sit qõ so
lo cohereat vnde quis vi deiectus ẽ habꝫ hoc mẽdictũ·secus autẽ si
quis de nauí vel vehiculo et sic qz solo nõ cohereat fuerit deiectus ut
ẽ casus in·l·i·§·si quis de nauí et ibi glo·ff·e·tamẽ si qne res mobi
les sint in fundo vel in re mobili vnde quis vi deiectus est etiam no
mine earum rerum mobiliũ interdictum predictum opetere non est
ambigendũ ita dixit tex·in·d·§·illud in 2° ℞° et in dicto·§·rectissime

et p̄dicta p̄cedūt siue ille res mobiles essent siue ꝑtie siue etiā aps
eū erant depositē ꝯmodatē vel pignoratē vel locatē vel ad custodiaz
habēs vt·l·i·ff·q aūt ait eo·ti·vel etiā si haberet p̄dictas res vi clam
vel p̄cario ar·l·ff si vi armata eo·ti·q ideo ponēs q debes ponere in li
bello dcās res et petere earz restitutioēz si res extant vt dco·ff·q aūt
ait si aūt sint cōsumptē potes cōcludere duobz modis vel q quis pe
tat restōnem rez vt·l·pe·eo·ti·vel q petat estimatioēz rez cū sit obli
gatio rē restitui vt nō·bar·in·l·stipulatioēs nō diuidūt·ff·de ꝟb·ob·
et in·l·in rē furtiua·ff·de odi·fur·in p̄n·ita nō·dixit bar in·l·inēdco
ff·eo· Item dixi in libello et me de dicto fundo q eius possessione ex
pulit hoc ideo dixi qm̄ debes tenere mēti q qui agit hoc inēdicto de
bet deducere et ꝓbare duo vicz possessionē suā et deiectionē factā p ad
uersariū ita dicit nō Inno·in·c·consultatioibz in p̄ma glosella & offi·
dele·et no·glo·in ꝟ·restōnem in·c·olim causaz et ibi doc·de resti·spo
plus dico q nō sufficeret q ista duo ꝓbaret absolute nisi specificate
articularet q strictissime ꝓbarz q tempe deiectionis erat in possessioē
ciuili q naturali vt·l·i·ff·deicit·ff·eo·vel nāli tantū vt·l·iij·ff·vnde vi
eo·ti·vel in ciuili possessione tantū vt dcā·l·i·ff·inēdictū autē hoc ibi
nisi ei qui tunc cū deiceret possidebat nā dictio tunc significat extrēi
tatem tempis vt·l·iiij·ff·de cōdi·et demo·et per oēs in dco·ff·inēdic
tum aūt est rez aptus de eo qs in cōi allegam? Inno·et gl·bnardi
qui non debent allegari vbi est rez ita dicit glo·in·l·sed liz·ff·de offi
p̄sidis· Item dixi in libello siue spoliauit oportet nāq q allegans
se spoliatū alleget vim vel violentiā vel dolū aduersarij et istud erit
pro medio cōcludendi inter alia in hoc inēdicto vt·l·si quis a se fun
dum q qs ibi plene no·p gl·et doct·C·ad·l·iul·de ú·et ibi late sali·
et tunc spoliatus est ante oia restituendus in suā possessioēz etiā si fit
erit spoliatus non tantū ꝑtia aucte aduersarij sed etiā aucte q licē
tia vel decreto iudicis mualido vt·l·meminerīt et ibi hoc dicit ang·
in p̄n·C·vnde vi·et·c·oquerēte ex de resti·spo·qui tam rez·in dco·c·
cōquirente michi hoc vz quaq non ꝓbat et hoc etiā nō·bar·in·l·se
quitē·ff·si fundū·ff·de vsucap·qe ecē ex aucte iudicis pt dici quis spo
liatus qñ non rite et recte inēpositū est decretum pretoris· Ex quo
michi pōt inferri q ad hoc vt oretat hoc interdictū non requiritē de
necessitate q spolator sit in dolo et q dolose me deiecerit sed sufficit

qꝫ fuerit in lata culpa qđ patet qñ intrat possessionē meā cum decre
to iudicis īualidō nam excusatus est a dolo ut ibi gitur ff de libe
ra et no glo in l plagij la ij C ad l iub đ plag et tamē qꝫ est in lata
culpa qꝫ debuit diligenter scrutari vtrum decretuz iudicis esset iuri
dicum et rite cessum nec ne ar l late et l lata ff de ꝟb sig diuicta
l in bonoꝝ ff de bo poss et qđ ibi bar et tamē ꝓter istam cautelam ig
notātiam que est lata culpa ut s vi bo rap ꝟ tenet ut d l memine
rint et d c q querēte ergo tenet non ex dolo sed ex lata culpa facit
qđ no bar in l iuste possidet ff de acq poss in fi et l pe ff de adul qꝫ
singularit tene mēti et p̄dicta habēt locū qꝫ spoliator agere potest
etiam si ageret extra illum quē alias ex īmediato ipse spoliatus de p̄
senti prius spoliauerat ut d l si quis a se fūdum et est bonus tex
cum glo in l i ꝟ quā viam ff de vi et vi arma secus si īmotinēti extra
suum spoliatorē ꝓpria auctoritate recuperasset possessionē suam qꝫ pōt
ut l iij ꝟ cum igit ff eo qꝫ incōtinenti licitū est vim vi repellere ut
ibi et l ut vim et quod ibi no ff de iusti et iure sed nō ex īmediato
Dubitas tamē qꝫ licet non possim ex īmediato expellē expulsorē meū
tamē possum ipsum molestare et turbare etiam de facto ut no glo in
l i ꝟ perpetuo ff vti possi et ea l ꝟ qꝫ ait p̄tor et ibi est tex et hoc ibi
no bar et turbabit impune ut ibi habēt qđ no Et quādo dicat incō
tinenti ut ex īmediato no glo in d ꝟ cum igit et ibi bar qꝫ intelli
git arbitrio bōi viri ꝑm qualitatē psonaꝝ q rei de qua quis ē eiec
tus ar l otinus ꝟ cū ita q ꝟ ite q īsulam ff de ꝟb ob in tm qꝫ fuit p̄
us dictum hug i di c ius naturale vbi posuit nōbile dictum in lec
tura sua qꝫ in glo ordi nō hēt hoc posse extēdi etiā ad x annos qđ
facit contra occupātes terras alienas qꝫ possent etiā ij x annos lici
te expelli cum dat expulsio facultas facit qđ no bal in l i C de scōis
nup ita dicit Jo de imo m l i ꝟ q pñs ff de ꝟb ob qđ ꝓpetuo tene
menti nec tali agēti isto in rē dō ē cupande possessiōis pōt obici exep
tio dñij ut d l si quis a se fundū et no glo et doc in l si quis cōduc
tiōis q ibi glo q doc C loca ita dicit bar in l naturaliter ꝟ michil cōe i
in ꝟ iiij obinatio ē qñ vn? qē et in ꝟ v obinatio qē ff ō acq poss
qđ tñ itelligas nec nisi spoliat? assētiat qꝫ sē exceptiōe dñij ognita
tūc ognoscet de vtro ꝟb sit q ille pdet ꝓuilegiū qꝫ spoliat? añ oia sit
restituēd? ut ē casus cū ibi no ꝑ glo et doc ex de resti spo c i et no

bar·in dcō·ℌ·michil cōe in dicta q̄nta obmatione·et ideo do tibi cau
telam q̄ q̄ñ agis ſpolio q̄ mſiſtas ſemp q̄ ante oīa de eo cognoſcat
et reſtituatur tibi ante omnia poſſeſſio alias ſi omittas hoc allegaē
tibi etiā tacite p̄iudicares ar·nō per bart·in·l·i·C· relat· et ſi aduer
ſarius tuus non facta et repetita per te dicta p̄teſtatioē p̄baret incō
tinenti de dñio ſuo p̄deres dictū p̄uilegiū reſtōis ante omnia ita di
cit bart·in·l·i·ℌ· ſed et ſi his in ſi·ff·de no·oper·nūc·per dictū·c·q
tene menti· ¶ Et qđ dixi ſpoliatū ante oīa reſtituendū ẽgulariē eſt
ꝟz niſi obſtaret p̄petas mrīmonij coñ agentē poſſeſſoria gradus indi
ſpenſabiliē q tūc nō deberet fieri reſtitutio poſſeſſioīs mrīmoniall ſaltē
ad copulā vt in·c·lrās de reſti·ſpo·ſcđo fallit qūo detegiē p̄lūptio in
iuſte poſſeſſioīs agēt̄ q ẽ notorii defect? p̄petat agēt̄ p̄t̄ diſpoſiti
onem iurꝭ·cōis quod ius coē fundat intentionē rei in dñio coñ agē
tem vt eſt caſus in·c·ſi·de reſti·ſpo·in vi°· ¶ Tertio fallit ſi p̄ter al
legationem defectus dñij oppoſitā per reū excludiē non tantū ius do
minij in actore ſed etiā poſſeſſio ipſius actoris vtputa ſi excipiē coñ
dicentē ſe ſpoliatum poſſeſſione ſpiritualiū q eſt layeus quī non p̄ōt
poſſidere ſpiritualia vt ex̄ de p̄ſcrip·c·cauſam que et facit ō reſti·ſpo
c·ex parte in cū ibi no· ¶ Quarto fallit qñ per cōfeſſionem agentē ſpo
lio vel facti notorietate appareat iudici poſſeſſionē non debere reſtitui
agenti vt no· ℑnno·de ſi·preſ·c·oſtitut? ita dicit bab·in dcō·ℌ·mihil
cōe vbi ponit plures fallentias ſed in alijs ibi ẽprehendiē per ℑo·d
ymo dic vt ibi per eū· ¶ Quinto fallit qñ agens iſto imẽdicto in ſuo li
bello aſſecit tale quid p̄ter qđ appareat eum ius poſſidendi vel q̄ſi
non habere etiā ex alio defectu qm̄ impoſſibilitatē vt·ſ·dixi de layco
poſſidente decimas vt habeē in·c·ſi·et ibi ℑo·an·in nouella de reſti·
ſpo·in vi·et vide ſaly·in dicta·l·ſi quis a ſe fundū in ℣·op·igiē tunc
ideo q̄ē· An aūt et qñ ecc̄ℓ p viā exceptionis poſſit oppoī de ſpoliatioē
et qūo vide bar·in dcō·ℌ·mihil cōe in·d·iiij obmatioē· et an ab vno
poſſit cumulari petitorium et ſpoliū· et an ab vno litigatoꝛ poſſit inten
tari vnū dedictis iudicijs et ab altero aliud iudiciū q qūo vide latiſ
ſime per bar·in dicto·ℌ·michil cōe· et per canon in·c·ij·de ordi·cogni·
et late vide ſpec·in ti·de petitorio et poſſeſſorio q ſpoliatione in p̄n·p
toū· et predā p̄edunt qñ poſſeſſio fundi mei deuenit ad te cū vitio
ſpoliationis ſed quid ſi ſine vitio an ego habeam aliquod remediū

possessoriū p recuperanda possessione dicti fūdi i quo dubio aduersus
nam clarū est q non habeo hoc intēdictuz vnde vi q dat̄ otra spolia
tor̄ et suū heredē siue successorem vniūsalē nō aūt otra singulare
successorem ut in .c. sepe de resti. spol. vnde etiam si iste possessor de
pūti esset bone fidei q habuiss̄ cām ex lucratiuā a spoliāte tam̄ hoc in
ter dictum michi otra euz nō opetit ut ē tex. glo. et bar. in .l. cū a te
ff. de vi et vi arma. et no. Inno. in .c. cum ad sed̄ in glo. intēdictum
ex̄ de resti. spo. misi ad intēsse auctore suo spoliatore nō exīte soluen
do no. glo. in .d. l. cum a te .1°. pncipalit̄ nec etiam michi opetit cōdi
tio ex canone dicti .c. sepe de resti. spo. q ille tex. loquit̄ quādo possel
sor est sciens et in mala fide q sciebat q habuit cām ab ī uasore ut
patet in tex. ibi scīēte rem talē ꝛc. et ibi glo. in ℣. scienter q ibi Inno.
in ℣. effectū circa pn. 3°. pncipalit̄ nō habeo rem̄ediū .l. si colom. C. d
agri. q censi. li°. vi°. q ibi loquitur in colonis fugitiuis q sic in possel
sione viciosa ar. bi. cuz materia .C. de ser. fugi. et p osequēs quasi af
fecta vitio furtūitat̄ facit .l. vitia cū gl. C. d acq̄. poss. ita dixit bar. in
l. si colom et in .l. rē q̄ nob̄. ff. de acq̄. poss. et ibi doc. Ex quo sequitur
q glo. in .l. ij. C. de fur. que dicit q opetit remediū .d. l. si colom non
est vera ut ibi p doc. et patet p p̄dicta. Quarto pncipalit̄ ut opetit
michi remediū legis si me. q titium. ff. si cer. peta. q illa. l. loquit̄ in
re mea mobili ut ibi no. q ita etiā loquit̄ glo. in .d. l. ij. C. d fur. q q̄d
ibi bal. et saly. et francis. de albergotis de aretio et ita dixit bar. in
d. l. rem que nobis p̄terea dicta .l. si me et titium loquit̄ q̄n res mea
mobil̄ titulo lucratiuo puenit ad te ergo si pueniss̄ titulo oneroso
nō hret locū. Quinto pncipalit̄ nec etiam opetit odītio indebiti l.
triticaria ad possessionē ut .l. indebiti. ff. sed si nūmi et quod ibi glo.
et bar. ff. de odi. inde. et in .l. in fi. cum .l. se. ff. de tritica. quomiā scien
dum est q ad hoc ut alicui opetat aliqua odītio et sic actio psonal
ut in .ff. sic itaq; s. eo. debet semper inēuenisse aliquod gestum vel ha
bitū p gesto inter te et me ex quo causet̄ dicta obligatio q actio p
sonal̄ ut .d. ff. sed si nummi et quod ibi bar. sed in casu nostro ex fac
to meo possessio mea non deuenit ad te ergo non est nata michi cō
ditio ad rep̄tēdam possessionē. Sexto pncipliter videtur q nullū re
mediū possessoriū habeā p no. p bar. in .l. manifestissimi. ff. sed cumi
secūda .C. de fur. et ange. in .l. siue autem. ff. si duobz. ff. de publicia.

et dixi s. eo. ℔. sic i tacq. nam non habeo plus iuris in possessione qñ etam simpliciter possessor ꝙ habeat possessor sine vitio ymmo min⁹ qz ipse possidet de pñti et non ego igitur fortior est ita dicũt bar. et ang. in dcis locis. Quito ꝓncipalit non videtur qz etiã habeam remedium canonis. c. reintegranda. iij. q. i. qz ille text. loquit in epis q sic in cleticis et in rebo ecclesie. scdo loquit in epis deiectis vel spoliatis ℔ in casu nostro ego non fui deiectus nec spoliatus sed cecidi a possessione que deuenit in te sine vitio quia tu non deiecisti me nec etiam habuisti causam ab alio spoliatore igitur ꝛc. Sed uerediissimus in xpo pe dns dns nicolaus cardinalis de sicilia in dicto. c. sepe. in epositatis suis dicit qz non est vez qz dcm. c. reintegrãda habeat locũ om in casu quo et vbi omnia alia singula remedia possessoria pñt habere locũ. Itẽ etiã coperit et casu qnãdo quis perdit possessionẽ sine culpa sed negligẽtia tm nã tũc siue bona fide siue mala siue cũ titulo siue sine titulo talis possessio deueniat ad aliũ potest intentari conditio dicti. c. reintegranda. Et per hoc patet quia differt remediũ illius c. reintegranda. ab alijs nam pinguis ꝓpter quoniã remediũ dicti capituli reintegranda operit etiã coñ possessorem bone fidei q etiam coñ possessorem cũ titulo sed dict. cũ. sepe. non operit nisi coñ possessorem male fidei vt. s. dixi. scdo dicit qz ꝓpter pinguis quoniã dicta l. si colonus quia ille text. ꝓpter possessoribo bone fidei q coñ detentores male fidei vel rei vitiose sed dictũ. c. reintegranda conperit bone fidei et male fidei antiquis possessoribo. q̃nymo etiam operit detentoribo tantũ hoc dicit colligi ex dictis Jo. an. et aliorũ doct. in dicto. c. sepe. et in. c. cũ ad sedẽ. de resti. spo. et etiã no. in spe. et ibi Jo. an. in addi in ti. de petito. possess. et spolia. in pn. Et aduertas qz illud. c. reintegranda non tantũ habet locũ in rebo ecclesiaz sed etiã in rebo ꝓfanis et laycoz ita dicat Jo. an. et anto. de but. in. c. cũ ad sedem de resti. spo. et bar. in dicta. l. si colonus in fi. qs no. Ex quibo inferẽ in casu nro qz ego olim possessor habeo coñ bone fidei possessorez ecc cũ titulo oneroso. dũ tamen nũdum ꝓscripserit remediũ dicti. c. reintegranda q hoc ad lrãm tenet etiã ang. in dcã. l. siue aũt in. ℔. si duobus in fi. que omnia singularissime tene menti quia sunt valde cotidiana. et ideo bona cautela esset qz semp intentaret dictũ remediũ dcã. c. reintegrã da. alijs omissis si bñ aduertit ad ꝓdicta sicut de sicli dixi de saluiano

interdicto in ℌ. item fuiana ſ. eo. ¶ Quero an in hoc iudicio reai
petande requiratᷣ libellus ꝙ litꝫ otꝫ dic ꝙ ſic ut eſt caſus ſm vnā lec.
in c. ij. eſ ut lite nō otꝫ et eſt tex. cum glo. m. l. fi. C. ſi p vim vel alio
modo ꝙ hoc tenet bar. in d. ℌ. michil cōe circa fi. in ℣. iij. q̄to nūquid
in poſſeſſorio requiritᷣ q̄ꝫ ꝙ ibi Jo. de imo. circa fi. et facit qđ no. bar.
bal. et ſaly. in l. fi. C. de edic. diui adri. toll. et ita dicā ad intellectum
d. l. fi. C. de edic. diui adri. toll. qđ interdictum nō tantuꝫ daᷣ contra
detinētem et deicientē ſed etiaꝫ otra mandantē vel tatum habētem ut
li. in ꝓn. et ibi glo. et bar. et in ℌ. quotiēs et ibi glo. ſingularᷣ. et ibi
bar. ff. de vi et vi arma. ac etiam daᷣ quādo me nō mandāte fami
lia mea deiecit ſed tūc tenebor ꝓ ut habetur in. li. ℌ. qđ igitᷣ. ff. eo. vel
etiam tenebor vtili intdicto quādo filius meus te deiecit ut. d. li. ℌ.
ſi filiuſſa. et item quādo mercenarius meus ut ibi. ¶ Quid aūt cōp
hendandᷣ appellatiōe familie vide tex. cum glo. in. d. li. ℌ. familie.
Item dixi in libello ꝙ mea interat in cētum ſic nō fuiſſe deiectuꝫ q̄ē.
nam in hoc intdicto etiā venit intereſſe ut. d. l. interdicto et ibi bar.
¶ Vltimo dixi in libello ſi extāt res alias ad ipſoꝝ extimationē nā
ad rem deditam vel ſuptam poſſum agere vel ad ipſius extimatiōꝫ
ut. d. l. intdicto et ibi bar. quomiā ille qui tenetᷣ ex delicto tenetᷣ de
periculo rei ꝙ de interitu etiam ſi eo dē modo eſſet pitura penes actorē
de quo p bar. et ange. et modernicres in. l. nemo. ℌ. i. ff. de ℣bo. obl.
ita dicat bar. in. d. li. ℌ. rectiſſime et in. l. pe. eo. ti. quomiā ipſe violen
tus eq̄paᷣ furi et ipſi ſūt in maiori mora quomiā debitor fruſtratoꝛ
ut. d. l. pe. et ibi bar. quia eoipſo ꝙ furati ſunt vel p violentiaꝫ inua
ſerūt res alieas ſtatū ſū in mora et ſic a ꝓncipio ꝙ ſemp dicūt fuiſſe
in mora ut in. l. in re furtiua. ℌ. i. et. l. fi. ff. ſ. odi. furti. et in. l. interſt
pulantē. ℌ. pe. ff. de ℣bo. ob. igitᷣ nō eſt miꝫ ſi ꝓpter delictuꝫ ſuum et
tāiaꝫ et tā otinuatā morā nō habeᷣ illa diſtinctio an res eodē mō eſ
ſet pitura vel nō vꝫ qꝫ ē remediū patū ꝓ poſſeſſiōe nō tm̄ reaipan
da ut. ſ. dictū ē ſz etiā ꝓ poſſeſſiōe adipiſcenda necnō ꝓ adepta poſ
ſeſſiōe ꝛſuanda quiete et pacifice ſm turbatiōe ideo de hijs eſt duo
bus remedijs videam?. Et ꝓmo de remedio poſſeſſionis adipiſcen
de ē aūt remediū poſſeſſiōis adipiſcende vniſaliter primo intdic
tum quorum bonorum. ſcdo remedium. l. fi. C. de edic. diui adriani
toll. ¶ Intdictū itaq̄ quoꝝ bonoꝝ optat directum bonoruꝫ poſſeſſori

de iure pretorio et vtile successori de iure ciuili vt no·glo·in ſpica·C·
quorũ bonor·et ibi hoc ab omnib⁹ doct·cõprobatur liz vltramõ tami
cõnũ et no·glo·et ibi bar·in·l·i·ff·eo·de quo dic p saly·in dcã·ſpica
et ibi·in·l·i·C·eo·ti·ſicut ecoñ petitio hereditatis cõpetit successori de
iure ciuili quia ℞ba et mens legis de eo cãtant sed vtilis opetit suc
cessori de iure pretorio qz in eo defitiũt ℞ba licet ad sit mens vt·l·i·
ff·de bono·poss·here·peti et no·doct·in dcã·ſpica et in dicta·l·i· Et ad
uertas q⁹ non tantũ cõpetit heredi ab intestato sed etiaz venienti ex
testamento de iure p̃torio vel ciuili vt·l·ij·et ibi no·saly·C·quorũ bo
norũ·siue etiã testm̃ tenuerit a p̃ncipio siue non tenuerit a p̃ncipio
et sic a p̃ncipio et semp fuinnus in causa intestati vt·s̃·de succes·que
ab intes·in p̃n·siue testm̃ a p̃ncipio valuit sed fuit postea per coñ ta
bulas vel alio modo destitutũ quia eadẽ cõ est vt ar·s̃·de legi·agna
succes·in·ſ·primus ita dixit saly·et bene in·l·ij·in fi·C·eo·et hoc ecĩ
voluit bar·q⁹ hoc remediũ opetat etiã ex testõ valido in·l·fin·C·de
edic·diui·adri·tol·et dicam·j·in remedio d·l·fi·et datur istud inter
dictũ ad similitudinẽ petitionis hereditatĩ coñ illũ qui possidet pro
herede vel p̃ possessore vel dolo desijt possidere vel etiã coñ possidentẽ
rem singularẽ vt est casus in dicta·l·ij·C·eo·et m·l·i·in fi·et ibi bar·
ff·eo·iuncta·l·regularit̃ et·l·licet minimã·ff·ŝ peti·here· Preterea
sicut petitio hereditatis non datur coñ titulo possidentẽ vt dcã·l·ij·et
l·cogi·C·de peti·heredi·ita nec istud interdictũ vt·l·i·in p̃n·et quod
ibi glo·et bar·ff·eo·p̃terea sicut iust? error nõ est suffitiẽs ad cau
sandum titulum habilem et suffitientẽ ad excludendã petitionez he
reditatis vt dicta·l·penl̃·et·fi·ff·p lega·iuncta·l·celsus et quod ibi
habetur·ff·de vsucap·ita nec est suffitiens ad causandũ titulũ p̃ ex
clusione huius inẽdicti ita dicit glo·valde nõbilis in·l·i·in p̃n·ff·eo
q⁹ sequit̃ ibi bar·et si ista bene ponderent̃ vident̃ esse coñ ea q̃ dixi
sup̃ eo·ſ·ꝛ iste in ℞·sedo p̃cipalit̃ adde q⁹ pupliciana nõ datur cõ
tra titulo possidentem qc̃· ℞ed tu rñde q⁹ aut loq̃mur in ti·putatiuo
vniuersali vtputa p̃ herede ꝛ tũc sicut titulus vniũsal̃ ecĩ ℞us est et
habit? post mortẽ defuncti nõ excludit petitionẽ hereditatĩ·l·ij·in p̃°
casu de peti·here·ita nec etiã debet excludere titul? fictus vniũsal̃ ne
plus opeť fictio q⁹ ℞itas vt·l·filio quẽ pẽ·ff·de lib·et postu· aut loq̃
mur in titulo putatio singulari habito post mortẽ defuncti ꝛ tũc sicut

tūlus singulaꝝ verus hītus post mortē defuncti excludit petitiōē
hereditaꝝ ut ·d·bij·in fi·C·de peti·here·ita etiam titul⁹ singulaꝝ pu
tatiuus ita ītelligaꝝ tex·in·l pe·et fi·p legato et qđ dixi in·d·ℌ·sed
iste et hec que dā sunt plenioꝛi doctrina addas hijs que ibi dixi et
licz in hijs hoc mēdictū oformeꝝ cū petitiōē hereditatis tamē in alijs
discrepat ut ·j·dicā ac etiā posito qꝛ in ombꝫ essent oformia vnū
non est supfluum p altero qꝛ hoc mēdictū daꝝ ad possessionē et est
possessoriū ut ·l·i·C·eo·et petitio hereditatis est petitoriū ut videbi
tis ·j· pꝛimo·ℌ·in fi·Ex quo no·bonā cautelā qꝛ cum hoc mēdictum
opetat etiā otra possessorē reꝝ singulariū ut dixi qꝛ cōtra eū intentes
ī medium quoꝛ bonoꝝ qđ est facile omissa petitione hereditaꝝ que ē
difficilioꝛ qđ tene menti nec ob·hijs que dixi·s·qꝛ hoc mēdictuꝫ de
tur etiā p vna re·l·i·ℌ·i·ff·e·qꝛ p̄dictuꝫ mēdictum est vniuersale ap
titudine ut ·d·ℌ·fi·sed non actu qꝛ qñqꝫ est singulare ut ibi no·bar·

Adūtas tamē qꝛ hoc mēdictū ad hoc ut deꝝ semꝑ requirit adūsari
um possessorē vel detētorem alias nemine possidēte non opetit ut no·
bar·in·l fi·in pn·ij·colꝝ·C·ℌ edic·diui adri·toll·in ℣·Jtē op·ad istā
ptem qđ·ibi adde qꝛ bñficiuꝫ huiusmōi·l·opetit etiā nemine possidē
te qꝛ non est nullo interdicto·et credo qꝛ sit cō qꝛ hoc est mēdictum
ergo non potest dici mēdictum si agens non hꝫt possessorē otradic
torē qꝛ mēdictū dicit inter duos dictum ut no·j·de mēdic·in pn·

Quero quid sit necesse deduci et pbari in hoc mēdicto·ℌ° qꝛ suffi
cit sūmaria pbatio et p̄sumptiua ut no·glo·et bar·et omnes doc·
in·l·i·C·e·nam sufficit qꝛ sūmatim doceat se heredē vel ex testamēto
vel ab intestato vel qꝛ sit de liberis vel de agnatis ut ibi· Quid aūt
sit pbādū respectu rerū ō quibꝫ petit possessionē dicam·j·quibꝫ pba
tis datur bonorum possessio ex hoc interdicto et est ratio qꝛ est par
ū p̄iudicij cum postea in petitione hereditatis omnia ista veniāt re
cēsenda et examinanda ac plene pbanda igit sufficit sūmaria ogni
tio·l·iij·ℌ·ibidem ad exhibēdum facit·l·momentanee·C· vnde vi ita
dixit bar·in·d·l·i·C·e·q ibi doc· Quero quid differat istud inter
dictum a petitione hereditatis·ℌ° in plurib⁹ ut no·bar·glo·et doc·
in·l·i·C·e·q in·l·i·et ibi bar·ff·e·et glo·et bar·et omnes doc·in·l fi·
C·eodē q in·l·p̄ma et ibi bar·ff·eodē et glo·et barto·et omnes doc·
in·l finali·C·de edicto diui adri·tollendo q potissime in modo propo
nendi libellum et p̄ ꝓsequens in modo sentētiandi·nam in petitione

hereditatis ꝓto me declarari heredem vt dicam ℣. ꝓrie. ℟. circa finē et ꝑ offitiū iudicis fit ēstitutio rez vt .l. licet. C. de pet. here. sed in hoc interdicto ꝓto me cōstitui in possessionē vel possessione; michi tradi vt dcā .l. C. eo. et sic ecā ostenditur diuersitas in modo sentenciādi qa in petitione hereditatis declarat quis heres sed in hoc interdicto cōdempnatur aduersarius ad restitutionē rez vt dcā .l. et ibi bar. ff. eodē. ¶ Aduertas tamē ad vnū q ꝙ̄ús iuditiū fit sūmariū q̄ plenū iudicij et sūmaria cognicio requirat tamē est libellus recte dandus et lis est cōtestanda vt nō. bar. in dicta .l. fi. C. de edic. diui. adri. tol. ℣. In ℟. sumus expediti de gl. que est sup verbo ac. facit .l. iij. ℟. stiendū et quod ibi glo. ff. ad exhi. et quod habet in cle. sepe. ℟. ℣. fig. et bar in a uc. ad rēmendū in ℣. sūmarie facit qđ nō bart. in .l. nāliter. ℟. michil cōe circa fi. in ℟. tertio quero nūquid in possessorio requirat ac. et dixi. s. eo. ℟. in ℣. quero an in hoc iuditio ēcupante ac. et vide que dixi. s. eo. ℟. dupli. ¶ Quero pro quibo rebo cōpetit hoc remedium dic q ꝓpetit ꝑ omnibo rebo que erant in bonis defuncti q̄ siue per eum essent tempe mortis possesse siue non quia res in bois esse dicit etiam si possessa non sit vt .l. rem in bonis. ff. de acquir. rerū domi. dūmodo ꝑ eis habeamus actionē vel exceptionem vt ibi ita dicit bar. in .l. i. circa fi. C. quoꝝ bonoꝝ per rex. in .l. i. in ꝑn. ff. eo. ¶ Ex quo nō q hoc interdictū differt etiā a remedio .l. fi. de edic. diui. adri. et petitione hereditatis quia illa .l. fi. habet locū non tantū pro rebo que erant in bonis defuncti sed etiaz que erant tente vel possesse ꝙ de functū tempe eius mortis vt dicta .l. fi. in glo. in ℣. fuerit. et qđ ibi per doct. et idem in petitione hereditatis qz satis est q ꝓbet detenti onem vel possessionem defuncti vt .l. non tantū in ꝑn. cū ibi nō. per gl. et doc. ff. de peti. heredi. ℣. tem in alio discrepat a petitione hereditatis quia hoc interdictū non dat cōi debitores hereditarios seus in petitione hereditatis vt habet in .l. ij. et ibi glo. ff. eo. ℟. Et ex his apparet quid sit ꝓbandum respectu rez in hoc interdicto. ¶ Ad vnū tñ aduertas quia cū dixerim. s. q hoc interdictū habet locū etiā ex testō videtur quod sit supfluū quādo agit ex testō ꝓpter remediū dicte .l. fi. que tantūmodo habet locū ex testamento qm̄ respondeo q non est verū q sit supfluū nam intentās remediū d. .l. fi. si testamentū essz in aliq̄ pte sui vitiatū nō possz ꝓbitas ꝓbari nisi ꝑ eandē scripturā

ut·d·b·fi·qz fit missio ex notorio qꝫ resultat ex inspectiõe dñi testi ut·d·
b·fi· Sed in isto intẽdicto ac etiã in petitione hereditatis posset tunc
si testm̃ esset vitiosũ veritas adiuuari p alias ꝓbatiões extrũseas
ut·b·fi vnus auz ibi no·C·de testa·ita dixit bar·in·d·b·fi·in ℞·sum?
expedita ꝺ glo·cc·in fi·dicti ℞·qꝺ no·et sic ex hijs habes expresse qꝫ
bar·voluit idẽ qꝺ voluit salyc·in·d·b·ij·vicz qꝫ hoc intẽdictũ opetat eũ
venienti ex testõ· ¶ Quero an sit annale vel perpetuũ hoc intẽdictuz
dic qꝫ est perpetuũ qz otinet rei psecutionẽ ut·d·b·i·ff·eo·nec potest
refricari questio dñij misi dicat reus hodie ostat hodie agaꝯ et imõ
tinenti doceat de domimio ut no·glo·no·in ꝑn·in·b·i·in ℞· restituas
ff·eo·et no·bar·in·d·b·fi·de edic·diui·et bar·et doc·in·d·b·fi·C·eo·
Et võ est qz cũ sit iudiciũ sũmariũ nulla exceptio que requirat altio
rem mdaginẽ põt oppoi ut·b·ille a quo·ℌ·i·fi de testõ·ff·ad trebel·q
in·b·fi is a quo·ff·ut in poss·lega·et in·b·a diuo pio·ℌ·fi sup rebo·ff·
de re iudi· ¶ Quero qõ formabiꝫ libellus in isto intẽdicto dicam sic
Ago ꝯra titium qui possidet telem hereditatẽ q eius bona ꝑ heredẽ
vel ꝑ possessore vel qꝫ detinet talem rẽ hereditari az sey et que erat in
bonis dicti sey tpe eius vite et mortꝭ cuius sey ego suz heres aut ex
testõ aut ab intestato ut ꝓximior agnatus ut casus acciderit cuius
hereditatẽ adiui·Verum qz heres dẽt ostitui possessor bonoꝝ defuncti
peto ꝑ vos et vestrũ officium me in possessionẽ dicte hereditatis vel
taliũ bonoꝝ ostitui vel possessionẽ eaꝝ vel tal' rei michi tradi q dictuꝝ
titiũ detẽtorem ꝺẽnari michi ad tradẽdum dictariũ retũ possessionẽ
¶ Veiam? ad 1m vz ad ẽmediũ·d·b·fi·C·de edic·diui·adri·qꝺ opetat
cuilz heredi instituto in testõ ut·d·b·fi·vel etiam qñ fuit istitutus ali
quis corã testibo et sic non in testamẽto in scriptꝭ licet postea notarij
redigat in scriptis ut hodie fit iuxta glo·et ibi doc·in·b·i·C·de testa·
vel etiã 3° qñ coram testibo est institutus nulla de hoc facta scriptura
et postea testes sunt examinati et eoꝝ attestatiões sũt in scriptꝭ re
dacte iuꝝ auc·si aliquis·C·de testi·opetit etiã dictũ bñficiũ·d·b·fi·ut
ibi no·glo·q bar·qz ex tali scriptura inducit etiã notoriũ iudici meri
to opetit dictũ remediũ sicut ex testõ in scriptꝭ nec curãdum qꝫ possit
heres institutus adire et heres esse ꝺ iure ciuili vel agnoscere bonoꝝ
possessionem vel esse heres tantummodo de iure pretorio iuxta nota
ta per glo·et doctores in·b·finali·C·vnde legitꝭ et ego latius scripsi

s· de exhered· libero· in pncipio tunc etiã opetit huic dictũ remediũ
ar· l· i· ff· bonoz· ad treb· q etiã opetit epõ q ex eautoribo ꝑ paupi'
institutis iuſ· l· ſi quis ad declinandã C· de epiſ· et cle· et l· nulli eo·
ti· fideicõmiſſario ℞o vniuerſali facta reſtõne ℞o tantũ iuſ· l· facta q
l· reſtituta· in pn· ff· ad treb· vel quando ipſo iurſ· tranſcũt in eum ac
tiones iuſ· l· pe· ff· i· C· ad trel· l· habet locũ dictum remediuz· ℞di autẽ
eſſet facta etiã realis reſtitutio vel nulla eſſz etiã verbalis reſtitutio
vel ipſo iurſ· non eſſet facta reſtitutio tunc quia cũ non habeat loco
heredis non opetit ſibi hoc remediũ· d· l· ſi· vel etiaz ſi non ſit adita
hereditas p ſcriptũ heredem clarũ eſt q ſibi non opetit quia non hẽ
loco heredis ita dicat glo· ſuppleta a ℞ ar· et doc· in· d· l· ſi· opetit etiã
dictum remedium ſubſtituto aduenente defectu inſtitutionis quia
ſubſtitutus eſt inſtitutus additionaliter vt· l· in võe· ff· q8 vulgo· ff·
ad· l· fal· igiẽ ſi aut inſtituto datur ergo et ſubſtituto· et etiã datur non
tantũ expreſſe ſubſtituto ſed etiã tacite ſubſtituto quia ſcriptura pl?
ſignificat q ꝑ loquat· l· cũ pater· ff· ex imperfecto· ff· de le· ij· et l· i· ff· i· C·
de rei vx· act· ¶ Quid in ſubſtituto pupillariter dic q idem vt nõ·
glo· et doc· in· d· l· ſi· ¶ Et idem in eo qui venit p ius· accreſcendi vt· l· ti
tio et mutio· ff· iu l· cũ glo· ff· de le· ij· Et idem in prẽ qui venit ex ꝑſoã
filij vt· l· ſi· in pn· et· ff· i· C· de bo· q lib· et idez in tutore q curatore qui
venit noĩe pupilli q adulti ar· l· cũ pater in· ff· mater· de le· ij· q idez in
dño data inſtitutione ſerui quia ſibi acquirit vt· l· placz· de acquirſ
here· et· l· cũ aliquis· cũ ibi nõ· C· de iurſ· delib· ¶ Et idẽ in herede hẽdis
vt· l· ij· q· l· q ꝑ C· ad· l· fal· facit· l· iij· q q8 ibi p glo· ſinglãrez et ℞ ar·
quã glo· vbi videas· ff· de peti· here· et· l· ſi· cũ ibi nõ· C· de hẽdibo inſti
tuẽdis· q idẽ in fiſco q aufert ab herede indigno vt· C· ad· l· fal· l· et iaz
q· l· i· et hẽditas cũ ibi nõ· C· de hijs quibo vt dig· ℞ed tñ bñ aduer
tas q ſupra dicte ꝑſone nõ ſimplẽ viſo ſolũmodo teſtamento mittũ
tur in poſſeſſiõz immo opus eſt vt aliquid extrinſecus oſtendãt et
qualificẽt ſm cãus contingentiã vel q ſubſtitutio eſt verificata vel q ẽ
tutoz vel pẽ vel fiſc9 et q heres in cuius locũ ſucceſſit erat indignus
ita colligunt ex dictis ℞ ar· in· d· l· ſi· et ibi ℞ al· in ℞ſi· mõ venio ad
queſtiones q queri quia ex ꝑſona cõ· tu addas q hoc non eſt mirũ
quia ſupradicte ꝑſone nõ apparẽt q ſint inſtitute heredes niſi ꝑmo
facta aliq extrinſeus declãtiõe igiẽ vt inſtitute nõ ꝑnt ĩmitti ſimplẽ

vt ar·l·i·ff·i·et qđ ibi no·bar· de inſtrō guarētigiato qđ otīnet cō
feſſionē dotis q finē et libertationē dotꝭ et ſic tacitā ſtipl'onē iuꝝ·l·i·ff·
i·C·de rei vx·ac·qđ nō mādabitᷓ executioni qz illa ſtipulatio nō pōt
legi qz nō eſt in inſtrō· Ꝟz bal·ibi cōtriū de quo tñ dicā·ꝯ·eo·ff·fine
rat·et p̄dicta p̄cedūt qz vt dixi·d·l·fi·vult reſtitutū heredē mitti in
poſſeſſionē ꝫ ſuꝑ dcē pſone in effectū pñt dici inſtitute igitᷓ ſcias ſi lex
vel ſtatutū diceret q ẏ edibo ſcriptꝭ in teſtō dareᷓ dcm remediū qz ñ
dareᷓ ſuꝑ dcīs pſonis que nō ſunt ſcripte in teſtō qz Ꝟū eſt dicere q
liz mentaliᷓ cōp̄hendatᷓ q nō ſunt deſcripte ar·l·i·ff·i·de his que in
teſtō debentᷓ et p̄ hoc ego adduco elegās dcm bar·in·l·quī libertᷓ·ff·
hec Ꝟba·ff·de vulg·et pupil·Ꝟſi·quero qđ ſi teſtator ſubſtituit ac·
intelligas tñ hoc ꝑut ibi dicit bar·qđ bñ no·quid in herede inſtitu
to in re certa et liz Jo·de ymo· multū laborat in·l·i·ff·ſi ex fundo·ff·
de here·inſti·in Ꝟſi· Quartū dubiū eſt an inſtitutus ex re certa ac·
tñ Ꝟitas eſt quā poīt gl·et bar·in·d·l·fi·Ꝟſ·ij·q̄ro nūqđ hēat loāl ꝫ
lex ac·vz an iſtitutꝰ vnūſalᷓ adiuūt et inſtitutꝰ in re certa nō ꝫz dcm
medium qz ipſe hē loco legatarij vt·l·q̄ꝭ·C·de here·inſti·vbi eck vide
as bar·in ꝫ dubio q bal·ſaly·et ang·aut nūdū adiuūt q iste qz ſtat in
ſuſpenſo qz poterit eſſe q adibit vſq ad ꝛꝛꝛ·annos vt·l·liz·C·de iurꝭ
de lib·et ſic inſtitutꝰ in re certa de manu vnūſalᷓ hēdis capere det·ā
expreſſe repudiauit heres vnūſalis et tūc qz inſtitutus in re certa hē
pro herede vnūſali detracta fundi mentioē vel eck ſi eſſꝫ ſolus heres
inſtitutus in re certa alio nō dato coheredē vnūſali vt·d·ff·ſi ex fun
do et ſic ex ꝑpa auctē capere p̄t vt nō·bar·et doct·in·d·l·quoꝭ et in
l·ex facto·ff·de here·inſti·neceſſario ſequit q ſibi vt heredi oꝑtit re
medium·d·l·fi·an aūt libellus ſit in hoc iudicio dandꝰ et doc·et bar·
in·d·l·fi·in Ꝟſ·ſumꝰ expedit de gl·in p̄n·dicit q nō qz petit execu
cuiuſdaz notorij ſiue liquidi qđ ſit iudici ex oñione teſti nō vitiati
vt·d·l·fi·vñ cōis p̄tica eſt vt p̄ducatᷓ inſtrm teſti in publicā q auctē
cam formam q heres petat ſe īmitti in poſſeſſionem et ſatis eſt vt·ꝯ
dicā nā tale inſtrm hz executionē patā vt·d·l·fi·et·l·ij·eo·ti· ſic dici
mus de depoſito qđ hēt executioēz patā vt·d·l·fi·C·depoſiti qđ ego in
telligo Ꝟū de libello rite et recte fōto iuꝝ autenticā offerat et auc·li
bellū·C·de litꝭ·otꝭ·vz q nō equitatᷓ et nō ſit neceſſarius libellus ſed
qualis qualis petitio equitatᷓ ſaltē Ꝟbo apud acta redacta in ſcrip
tis vt dicamus in cle·ſepe·ꝯ Ꝟbo·ſing·ibi vt iuxta petitionis formā·

et dixi ꝙ eo ꝙ triplí in ꝑn vñde vī ꝑcedere libellus ꝑto virtute hic
testi qꝫ produco me immitti in possessiõz benefitio l fi C de edicto di
ui adri ita dixit ibi glo Bar et doc et Bal in Rsi oppono qꝙ non
sit sublatũ edictũ diui adri ꝛc Quero an aliquis sit citandus in
hoc iuditio cũ heres scriptus ꝑtit se immitti in possessiõz ꝛ dic ꝙm
bar et doc in d l fi ꝛ bal in Rs querit an aliquis sit citãdus ꝛc aut
nemo ledit forte quia bõ sunt vacãtia et sic heres ꝓpria auctte possẽ
ingredi possessiõz iuꝛ l cũ heredes de acquir poss et tunc nullus citã
dus ẽ ar l iij ꝙ pe ff de bo pos cũ glo et ibi bar aut aliqs ledi possẽ
et tũc aut nominati ꝛ ille in spetie et nominati est citãdus vtputa
quia possideat vt C si ꝓpter publicas pensita l fi deserta in fi siue sit
iustus possessor vel iniustus quia etiã iniustus possessor est citandus
vt l meminerint cũ ibi nõ C vñ vi et in c lz eps de ꝓben in vi licz
actor ignoret illum possidere nam ignorantia sua nõ ꝓiudicat possess
ori nõ citato vt nõ in l fi miles ꝙ i ff ex ꝗb cau maio ꝛ nõ in c
cum qui de ꝓben in vi sed quando ignorat possessor sufficit gñale ꝙ
clama vt auẽ si omnes C si vt se ab here absti Quid si opar cõ
tradictor quis erit legtim? otradictor dic possessor nam ꝑus ꝛ ante
oña ꝓbata etiã sola possessiõe vel alio suo interesse dẽt admitti ad
opponendũ et impugnandũ nam sola possessio est suffitiẽs ad impe
diendũ execucionẽ smie late coñ alter et ego possideo illum fundũ vt
est tex cũ glo notabili ꝛ ibi bar ꝛ doc in l a diuo pio ꝙ si post aditũ
ff de re iudi et l ob maritor C ne vxo ꝙ marito Et aduerte qꝙ
dixi qꝙ dz ꝑus ista ꝓbare quia allegans suũ interesse siue ꝓncipalit
veniat in iuditio siue tanqꝫ tertius iuꝛ l si plusquo in ꝙ i ꝛ ibi late
bar ff de appel nunqꝫ audit nisi ꝑus ꝓbet de suo interesse vt in c ve
niens el ij et qꝫ ibi nõ extra de testi ꝛ in l i et ibi ange ff de appel
recipien qꝫ est verũ nisi actor firmauerit psonã suaz in iuditio ꝙ ge
neralẽ citationez de eo factam vt elegantr no Inno in c cũ inter
eꝛ de excep ꝛ no bar in l cũ mulier in fi i colt et bal in l fi naz ois
citatus est audiendꝰ vt l i ꝙ cũ dẽ ff si cui plusqꝫ p l fab et hoc qñ
est citatus simplẽ secus si additionaliter viz si putauerit sua interesse
nam ꝙ talem citationez non releuat ab onere ꝓbandi vñ sumas tu
cautelaz qꝙ qñ non vis habilitare psonam otradictor ꝙ nõ simplẽ
sed sub additiõe si sua putauerit interesse citari facias facit glo in l

ea quidē ·C· si mancipi ita fuerit aliena ¶ Quero postq̄ cōdictor est admissus quid pōt deducere vt impediat executionez parata notorietatē inducte ex dicō testō pducto nō dico cognitionē tm̄ sūmariaz sed cognitioēz ⁊ missionē in possessioēz vt cotidie fit et tūc dic aut oīdit titulū a defuncto vel ab herede et sū dubio impedit missio vt ·l· ·ff· redigūt ·ff· quoz legatoz aut allegat titulū ⁊ possessionē ab alio ⁊ tunc aut habuit possessionē añ mortē defūcti ⁊ est ltūmus cōdictor vt dcā ·l· fi· ibi tempe mortis fuerit ⁊c· ℔ Si ℣o allegat possessionē ⁊ titulū post mortē defuncti et tunc ex hoc solo non pōt execuōnē impedire nisi pbaret se vel auctorē suū fuisse dñm qz in hoc iuditio pt opponi exceptio dolo facis vt ·l· ij ·C· eo· ¶ Aduertas tamē q̄ iste a pncipio non esset admittendus ad pbandū dñiū nisi obtulerit se patū in cōtinenti pbare vt ·l· is a quo in pn̄o vt in posse· lega· ℔ Si vero pbaret titulū et possessioēz vtz aūt defectus possidebat tempe mortis nec ne est dubiū et tūc heres nō est ūmittēdus qz heres non pbat qđ est causa sue intentois nā heredi incūbit onus pbandi deducendi et allegandi q̄ dcē res detinebant̄ per defunctū tempe mortis vt dixi et nō glo· in· d· ·l· fi· in ℣ſ· fuerūt· alias nō posset obtinere et ex hoc pbare mortē defūcti qđ facilit pbabit ex pductiōe dcā testi qz cū ista sit cā sūmaria et executiua et pū pūdicij eo ipso q̄ pducit testm̄ ticij pfumit q̄ titius sit mortuus qz nō daretur testm̄ heredi in publica forma viuo testatore ·l· ij· ·ff· et qđ ibi bar· ·ff· quēadmo· testa· apiā· ita nō· dixit bar· in dcā· ·l· fi· ℣ſi· quero vtz substituus ⁊c· in fi· qđ nō Ceteta dic plē in dcā· ·l· fi· per bar· ℣ſ· quero quis sit iste ltūmus cōdictor et ibi per doct· ¶ Quero an in remedio dicte· ·l· fin· sit libellus dandus et an offerat sup offitio iudicis ocludendo iudici an sup cōditione ex· ·l· ocludendo reo q̄ odempnet et liz bal· in dcā· ·l· fi· aliē di cat ocludas tu q̄ a pncipio pōt cōcludi iudici et erit dictū iuditū ⁊ offitiū iudicis sūmariū sed postea oparente cōdictore est ordinariū et sic dēt cōcludi pti q̄ odēpnet vñ vt euitet istas varietates fōzbo ·j· alit libellū vt vtrūq̄ casū oprehendā cū si añ litis cōtestis reus oparēs cōtuācit abest sit missio ac si nūq̄ oparuisset qz in isto iuditio non est nccia psona rei· Ex qđ sequit q̄ nō est nccia litis ·otis· et ita intelligat qđ dixi· ·g· ℔m bar· in mā in dcā quoz bonoz facit tex· et glo· in· l· pen· ℔ ·i· C· ad trebel· nisi vtraq̄ pte pūte qz tunc etiā in· d· remedio· d· l· fi·

et pons in isto iudicio ꝺtradictorio est necessaria litis ꝺcis facit qꝫ no
ex qui fi. sint legi. in c. p. venerabilē in glo. facit qꝫ dicimus in simili
de appellatiõe in qua non requiritur litis ꝺcis vt. l. fi. ℌ. illud. C. de tẽp.
appel. qꝫ est ℞m misi appellãs q appellatus sit pons quia tũc de necessi
tate est lis ꝺtestanda alias iuditũ in appellatione non teneret vt
l. i. cũ ibi no. p glo. q doc. C. ne liceat tertio quo care ita elegãter dix
it Bar. in. d. l. fi. in. ℞s. vij°. principaliter queritur si ꝺparet qꝫ bñ no.
vt scias an et qñ in isto iuditio sit lis ꝺtestãda vel nõ quia vidi sẽl
tos errare et sic ꝺtradictore apparẽte procedit eo modo vt dixi. s. in
interdictis quoꝝ bonoꝝ. ¶ Queritur qualiter fiẽri debet libellus in isto
iuditio dic vt dixi. s. q sufficit intẽtari ꝺditionẽ. d. l. fi. vel dicas sic
dico q titius me heredẽ instituit in tali suo vltio q solẽni testõ qꝫ eo
tam vobis exhibeo q produco in publicã formã manu talis publici no
tarij non abolitũ non cãcellatũ nec in aliqua pte sui maxime substã
tiali vitupatũ. dico etiã q tpe eius vite et mortis tenebat q possede
bat multa bõ et inter cetera talia q talia. quare peto p vos et offitiũ
vestrũ qꝫ implore me immitti q induci in corpalẽ possessiõꝝ dictoꝝ
bonoꝝ et omniũ alioꝝ que tpe mortis dicti titij p dictũ titium tene
bant et possidebant. et si quis ꝺtradictor apparebit peto ipm ꝺpti
ad dimittendũ id qꝫ detineret de pdictis rebo vt. s. tetis et possessis
p dictum titium et iudex pnuntiat viso dicto testõ q alijs mitten,
dum esse in possessiõꝝ qc. et seyus ꝺtradictorẽ ꝺpti ad dimittendus
qc. ¶ Quo immissus est in possessiõꝝ heres opet seyus q dicit tenu
ta et immissionẽ nullã ex eo maxime quia fuit data ipo legitio pos
sidente non citato et docet tunc de sua actuali possessiõe q petit declara
ri inductionẽ siue tenutã nullam tamẽ factam in piuditiũ ipius te
nentis et possidentis non citati non ꝺfessi vel non legitime ꝺuicti et
eam quatenus de facto processit de facto petit revocari vt no. glo. in. l.
fi minor. ℌ. i. ff. de euict. Et quaten? de iure processit eaten? ꝺtrario
impio petit revocari vt. l. fi. C. si p vim vel alio modo ꝺiuncta. l. qꝫ ius
sit cũ materia. ff. de re iudi. Quid g° tunc fiet dic q practica Ja. de
butriga. est q quia auctoritate iudicis vel alio mõ possidet q potuit
dicere immissiõꝝ fuisse et esse aliq et imꝑtuꝝ nulla apparet petit eã de
novo dari et ipaz data confirmari q istud vẽ fieri posse ar. l. i. cũ glo. fm
vnũ intellectuꝝ. C. ad carbonianũ. q. l. fi. ff. qꝫ cũ eo qm̃ ois possessoꝝ

põt pte̅ se ofirmari in sua possessioe̅. Tu allega sic de illo qui habz
siiam p se qz põt pterre ofirmari ea̅ vt nõ in.c.i.de ofir.vti.vel inuti.
vt no.ang.et raph.et Jo.de ymo.in.l.si expressim in fi.ff.de appel.q̃
cõfirmatio si fuerit pti̅a et facta cora̅ iudice et p iudice̅ superiorem q̃
esset iudex ordinari? dicte cause est tante potentie qp amplius nõ põt
dici de nullitate p̃me siie etia̅ si esset nulla ex defectu iurisdictionis
vt singulatissime nõ Inno.in dcõ.c.i.qõ ppetuo tene menti. Et sup̃
dicta̅ põctica̅ qp pte̅ ẽ imissio ofirmari posuit Ja bue.in dca̅.l.i.et ibi
oes doct.et saly.in.d.l.fi.C.de edic.diui.adri.in Xsi.nũc circa scõm
qñ post imissionẽ ce̅.et ibi bue.et raph.ful.et flo.in.d.l.i.et bar.in.l
de pupillo in.ſ.qui opus.ff.de no.op.nũc.et ibi doc.et aliquid pre
Jo.de ymo.in.l.i.ſ.nũtiatio eo.ti.et est glo.ordi.et ibi ange.raph.
et Jo.de ymo.in.l.si finita in p̃n.ff.de damp.infec.et bar.in.l.iij.in
ſ.penl.ff.de cõñ.tab. Ex cuius dcõis tali elicit cõclusio aut missio
fuit vtilis et possum pte̅ eam ñ ofirmari ex alia causa vt.l.fi.ff.qõ
cũ eo.aut fuit inutilis q tũc scus ita dixit bar in.d.ſ.pen.ex solõne
gl.ibi posite voluit ergo dicere qp aut p̃ma iimssio est vtilis hoc est
ex iusta causa valida et p̃missa de iure et tunc põt pti ofirmari ar.
l.iij.ſ.si sub cõdictione.ff.de p̃m tab.aut ex causa in efficaci vt ex in
strumto nullo vel inualido et tunc uon põt pti ofirmari vt.l.clodi?
ff.de acqui.here. Et ego credo qp sit cõ qz hoc vltimo casu in ofirma
to esset idem vitiũ nullitatq̃ testamẽti sicut in p̃ma cõcessione ideo nõ
valeret ar.l.i.ſ.i.ff.que siie sine appel.rescin.ideo non potest pti cõ
firmari ita intelligat dictũ bar.in dicta.l.iij.ſ.pe.qui loquit̃ multũ
trũcate et hoc in effectu et breuissime videt sequi ang.in dca̅.l.i.C.de
cad.edic. Sz bal.et flo.in.d.l.i.dicũt aut est inuasor et pte̅ nõ põt
se in sua possessione vitiosa cõfirmari vt nõ in.l.iij.C.vñ vi.et hoc se
quit̃ saly.in.d.l.i.in fi. aut est sine ordine essz alicui decreta possessio
et tũc est infirmanda nõ ofirmanda.l.fi cũ nulla.ff.de re iudi.et.l.cũ
vn?.ff.de bo.auc.iudi.poss.et hoc in effcũ videt seq̃ Jo.de ymo.in.d
l.si finita in p̃n.vt.j.dica̅. Sz gl.et ang.et raph.in.l.si finita in p̃n.
in Xs.vt liberet̃ dicũt qp cũ pti revocatio tenute tãqp nulle poterit ob
ici qp nõ est revocãda ex eo qz nõ interest revocari qz si data non esset
deleret de nouo concedi. Et ad cautelam dicit ang.esse petende revo
catioẽz et ofirmationẽ p̃me tenute et hoc ad lrãm ibi sequit raph.ſ

Jo. ymo dicit ibi q tutius est qñ tenuta est nulla quia aduersario non citato fuit cessa iuxta nō p bart. in dcā. l. fi. de edic. diui. adri. q non litiget sup nullitate alias posset cōdempnari in expēs tanq̄ su p nullitate temere litigasset vt. l. eū quē temere. ff. de iudi. sed potiꝰ insistere debet de nouo dari nam tūc si re vera debet dari de nouo ad uersarius suctūbet et cōdempnabitur in expensis si cōfiteri. l. ꝑpetandum. ff. finaūt. C. alterutra ꝺ iu di. vbi autē vtraq̄ pars litigasset super nullitate et etiam sup eo quod de nouo detur simul et semel contingit ꝓnūciari tenutā nullā sed de nouo dandā tunc quia vtraq̄ esset victrix et victa videreē vtraq̄ ab expensis absoluenda p nō. in. l. ḡnaliter. ff. i. C. de reb. credi. et per hoc patere dicit cautius esse non litigare sup nullitate ꝓpter factas expensas et sic si bene pō deratur dictū suū videē ꝓsequi supdicta opi. bal. Sed saly. in dcā. l. fi. de edi. edic. in ℞fi. nūc circa scōm qñ post īmissionem q̄ dicit opi. Ja. de buē. verā quā vt vidistis ineffectu sequiē bar. in d. ff. quī opꝰ licet bal. in dcā. l. i. de carbo. edic. dixerit q̄ si est nulla non pōt ꝓti cōfirmari vt. c. i. de ofir. vti. vel inuti. Sed tñdet saly. duplicit. ꝓmo q̄ Jac. buē. non intellexeit de ꝓma tenuta inutili de qua tamē ꝓma inutili si bene tu ponderas videē sensisse ang. quia verū scōm salꝫ. q̄ illa non pōt cōfirmari sed buē. intellexit de scōda tenuta quā petit de nouo dari quā cū data fuerit poterit ofirmari simil expō pomē. C. ꝺ nouo. C. componēdo in ꝓn. scōo quia si Ja. buē. intellexit de ꝓma te nuta locutus fuit de possessione facti non iurꝭ vt sic q̄tenus ex ꝓma possidebat de facto in possessioē facti ofirmeē ne ludibrio noua datio videatur si de facto vt possidebat a possidendo reuocareē et sic hec est quedam ofirmatio necessaria ꝓcedens ex necessitate noue inductio nis que ofirmat vt ex nūc non retro et isto modo dicit clarificatum esse hunc difficilem passum in theorica q̄ ꝓctica. Ego aūt sum solutꝰ ꝓticare cōn ꝓticam. d. Jo. de ymo. et vtor practica glosatoris in dcā. l. fi. finita m ꝓn. et buē. et aliorū quia q̄uis tenuta sit nulla tamē ac tualiter sū in possessione auctore ꝓtore si simplicit peteret ꝺ nouo da ri et sic saltem tacite faceret ꝺ plano q̄ fuit nulla opus esset q̄ ad pe titionem aduersarij dictā actualem tenutam dimittereē et relaxareē ar. d. l. fi. finita. ff. pe. et. fi. et q ꝺ ibi nō. sed si non cōfiteore nullā ꝛ dicō ymo esse validā et iuridicē datam et q̄ tua nō interest dicere nullam

q̃ua oĩo michi ꝺcẽꝺa eſſ̃ caſu quo nõ habeꝛẽ et nichiloĩnꝰ caſu
quoeſſ̃ modo aliquo nulla qꝺ nõ credo ꝓto ꝺari ꝺe nouo q ꝺatũ cõ
firmari nam tũc non pꝺam actualem poſſeſſionẽ qꝛ ſub ꝺitione et
non ſimplicit fateoꝛ nullã ar glo ĩm l ſi quiꝺẽ C ꝺe exep facit glo
ĩm l ꝺitiones C locati et ꝺixi ſ eo ℔ cursus ꝑmo in iſto ſcõo iuꝺi
tio quo aꝺ tenutã vacuanꝺam vel non michil innouabitur ar nõ ꝓꝛ
glo nõ ĩm l penl C ꝺe pig ac et glo ĩm c non ſolũ ꝺe appel ĩm vi et
facit titulus ne lite pẽꝺente et q̃tũ cõmoꝺũ ſit miſtere m ꝛe nemo
eſt qui neſciat qꝛ facit ꝺ reo actoꝛem vt ĩm ℔ ꝺmoꝺũ j ꝺe inꝺictis
nec auro q ꝺebã m exꝑenſ ꝺempnari qꝛ ecoñ ſi ꝺe nouo ꝺabit et
cõfirmabitur aꝺuerſarius et ſic inuicẽ dicte exꝑenſe ꝺpenſabunt vt
ꝺã l gñalit ℔ i et ibi gl et oẽs doct ¶ Quero iuꝺex tuſſit q̃ intꝛa
rem tenutã et tũc tempe licẽtie ꝺate non intrauit q̃to tempe pꝺam
ius intrandi ꝺic biennio vt l ſi C ꝺe to aucto iuꝺi poſ et hoc tenet
bar ĩm l pretoꝛ ℔ ſi ff ꝺe lꝰis auct iuꝺi poſſ q bar quẽ ſequit ibi
bal ang et Jo ꝺe ymo in l ſi ſuita ℔ pe ff ꝺe damp infect qꝺ no qꝛ
℣tute licentie iuꝺicis nõ poteſt intrari niſi j bienniũ quo elapſo ex
pirat ℣tus ꝺicte licentie et iuſſus iuꝺicis inualiꝺi quꝺ ſi quis ingꝛe
ꝺiatur tenutaq ℣tute ꝺecreti iuꝺicis inualiꝺi ꝺicit bar in l iuſte m
℣ ſ ponе q̃ nõ eſt mꝓhitũ ꝓmũ ꝺecretũ qc ff ꝺe acq poſſ q intꝛãs
incidit in oſtõnẽ l meminerit C vñ vi et ſic q̃ cadat a iure ſuo et ſ
ſentat gl m l ſi quis in tanta aſi finẽ C eo ti ℣z idem bar in dã l
meminerit in ℣ſi ꝓcꝺo vlteriꝰ ꝺicit ℔ ꝺixit q ſi quis ingꝛediat ex
ꝓmiſſione iuꝺicis exequẽtis ſi quiꝺẽ hoc fatiebat licite qꝛ pares nõ
ꝺebebat raquiri tunc nõ incidit in ꝺictã oſtõnem vt ꝺ l iuſte ℔ ſi iu
ꝺex fatiebat miuſte tũc incidit in ꝺictã cõſtõnem ſm lec ¶ Deſe qꝺ
eſt vez ſi auctoritate ꝓꝑia ingꝛediat ſeꝺ ſi pe executionẽ vel nũtiũ
ſibi tꝛaderet non hꝛet locũ ꝺ l meminerit ſeꝺ ꝺebꝛet huic expulſo
ſuccurri ꝑ appellatioẽ ſm fõm l ab execution C q̃z appel non re
cipiat ℔ ſaly in ꝺ l meiuncti ſaluat gl que hoc ibi ꝺicit et bñ naz
id qꝺ ꝺicit qñ intꝛat ꝓꝑia auctꝛe mꝛelligit ſñ omiſſioẽ iuꝺicẽ aſ autẽ
ſi ꝑ ſe et nõ ꝑ nũtiũ ingꝛediat qꝛ iuꝺex ꝑtẽ ꝓꝑiam nũtiũ oſtituit qꝺ
põt vt l miles ℔ i ff ꝺe re iuꝺi et l ꝺo q C ſolu ma igitur primꝺ
eſt ac ſi ꝑ nutiũ aliũ fuiſſet imiſſus vnꝺe non obſtat glo opi ꝺc
q̃ ꝓpt iꝺẽ bar ĩm l ſequit ℔ ſi fundũ ff ꝺe vſucap in ℣ſi et iꝺẽ puto
ſi q̃s occupauerit poſſeſſioẽz cc ꝺeclarat qꝺ ſ ꝺixi ſm eũ in ꝺ l iuſte
vz ſi q̃s occupauerit poſſeſſioẽz alteriꝰ ꝺecreto iuꝺicis nõ tite imꝓhito

si hoc fecit pte phibente dicit res vi possessa allegat ex de testi spo. c. querente sed si intraret pte non phibēte tamē quia suspicatus est se posse repelli vel ēuersus non est admissus similiter erit vi possessa vt. l. clam possidere in. ff. si. cū. l. seq. ff. de acq. posse. seus ergo si esset possessio vacua vt dcā. l. sequit. ff. item si occupauerit et ibi bart. sed taph. in dcā. l. iuste. in pn. v. scōm bar. cc. dicit aīaduertendū forte q illa. l. meminerit. imponit pnā puationis iuris sui ex defectu citationis et sic non ex quolibet defectu ordinis iudiciarij incurrit illā pnaz que est singularis q penalis ideo non extendenda vt. l. ius singulare ff. de legi. et sic videt magis inclinare in opi. bar. in dcā. l. memine tint. et istud credo pius et hoc sentit bal. et ang. in dcā. l. memineūt plus dicit ibi flo. bar. cōsuluisse pre dcām. l. memineūt. q possessor ī pōt sua possessione puari etiā per sñiam iudicis etiā si sit citatus per pclama. gñale per. l. fi. C. cōminationes vel epl'as et. l. fi. C. si per vim vel alio modo q ille qui ingreditur patit pnā dce. l. memineūt quia debūt diligenter prqrere quis possidebat et eū spetialit citari facere quia tales quoz̄ spetialit interest debent sigillatim vocari ar. l. i. in pn. q. ff. pe. ff. de ven. inspici. et auc. si omnes. C. si vt se ab here. absti et illud cōsiliū incipit missus in possessionē vigore edicti cc. qō videt scm flo. valde nō. Sed tu in hoc adūtas q non det possessor puari sua possessione citatione generali dcēdo quia est casus in. l. pclama. C. cōminationes vel epistulas ciuncta. l. iu dep eo. ti. in pn. q facit qō nō. gl. in. l. si miles. ff. i. ff. ex quibo causis maior. sed si ignorabat possessorem citari fecit gñaliter et sic non seruauit formam iudicij nec scm ordinem iudiciariū intrauerit possessionē alterius uix. l. si pacto quo pnam in. fi. C. de pac. et. l. ij in fi. C. si pter publicas pnsiones q cadit a iure suo non placet quia hoc non dicit d. l. memineūt. et non est eadem ratio in casu nrō quādo citauit saltem gñaliter vel qñ nullo modo citauit sed scienter omisit citationē ergo illam. l. non extendam vt dicta. l. ius singulare que omnia bene nō. Diso de possessione recuperanda q de possessione adipiscenda videamus de possessioē retinenda et per oñs videmus de violentia turbatiua p qua est pdictum remediū mē dicti vti possidetis in quo mēdicto sic forma libellū Dico cōn titiū q talem fundū positū in tali loco ego teneo q possideo et q de anno p̄senti mense septembris dictus titius in possessione

dicti fundi me turbauit et inquietauit qz non pmisit me arare q cul
turare dictum fundum ꝓpter qꝫ mea int̃est in ꝓ uꝫ fuisse turbatuj
quare peto dictū tatum ordinari qz a molestatiõe p̃dicta desistat ac
etiam ordinet michi ad dicta ꝓ qz int̃esse meo dicte molestationis
p̃teritę vel in plus et minus ꝓut ꝓbabit̃ et qz officio vestro cogat
cauere qz de cetero in futurū me non molestabit ꝛc̃ Ista forma ꝓ
batur in b i et ibi doc C vti possidet et in b i in p̃n et in l si duo ff
eo ti ita dicit bar in d b i ꝟ int̃dictum aũt ff vti possi in ꝟ vlti
mo quero qualit̃ formabit̃ libellus q in d l si duo in p̃n et saly in l
i C e in ꝟ quero nũc qualit̃ iudex formabit ꝛc̃ Dixi in libello qz
ego talem fũdum teneo q possideo dic qz omni possessori siue ciuiliter
et naturalit̃ siue ciuilit̃ tãtum siue naturalit̃ tãtum possideat cõpetit
hoc int̃dictũ ut b i in p̃n et ibi bar et eadẽ l in d ꝟ int̃dictum aũt
ff e Sed adũtas qz in hoc iudicio opus est ut ꝓbet qz tẽpore iu
dicij int̃tati possidebat ut j de int̃dic ꝟ retinendum in tẽp qui int̃
dicti tpe possidebat ꝛc̃ et qñ in int̃dicto vnde vi opus est ut ꝓbet qz
tũc tpis spolij possidebat nec sufficit si ꝓbarz qz alio tpe possidebat
ut b i ꝟ int̃dictz aũt hoc ff de vi q vi arma qꝫ bene no ut scitis ar
ticulare quid in vn equoqz int̃dicto est necessariũ et quid ꝓbari inũ
bat q vide glo et ibi doc circa hoc in b i C e qz hoc dicũt Item dixi
talem fũdum cũ ministerio enim dixi fũdum nam nõ tãtuz ꝓ edibꝰ
ut dicunt verba edicti p̃tor ut in b i C eo et in b i in p̃n ff eo sed
etiam in omnibꝰ imobilibꝰ locum habet ut d b i in p̃n cum glo et
ꝟ hoc int̃dictum ff eo et etiã directum qz quotiens vltra verba le
gis lex extẽdit ex mente ipsius legis q ipsius ꝺitoris habet locuz
remediũ directum ut ar b iij in p̃n ff de legit tuto sed quãdo lex ex
tenderet̃ nõ ex mente sed ex int̃pretatione iurꝭ ꝺsultoꝝ ꝓpter simili
tudinẽ rationis tũc habet locũ vtile ut l ꝓ ff si qua pau fecit dicta
sed ad alia imobilia extẽdit̃ d b i ff eo ex mente legis ergo habet
locũ remediũ directum ar b nominis q rei ꝟ verbum ex legibꝰ ff ꝺ
ꝟbo sig ita dixit bar elegãter in b i in p̃n ff eo in ꝟ oppono q̃to
qz hoc int̃dictũ ꝛc̃ et etiã vsufructuarius ꝺpetit directũ ꝑm bar ut l
si ff eo licet glo sentiat de vtili ꝓ naturali possessione rei quã habz
ut b naturalit̃ in p̃n et l ꝓmissor in p̃n ff ꝺ acq̃ poss q qꝫ in eis no
ita dixit bar in d b i in p̃n sed ꝓ futura reali que hẽat tãm ꝓtinuã

habet locū vtile sed ꝓhabente causam discōtinuam non habet locū hꝰ
interdictū sed īēdictū de itinere actuq; ꝑua·l·i·§·ij·et ibi gl·et bar
ff·de iti·actuq; ꝑua·ita dixit bar·in dcā·l·i·in ꝑn·ff·eo·et saly·in·d·
li·in ℞si·oppono vi nam res incorpalis ēc·et ibi vide gl·de hoc facit
quod dixi·s·eo·§·eque circa fi· ¶ Nō ergo q; vsufructuarius possi
det nāliter et pro hoc facit·l·vti frui·in fi·ꝑncipij·ff·si vsufructus
petatur·et ita cōiter teneē sed raph·in dcā·l·naturaliē in ꝑn·tenet q;
vsufructuari? non possideat sibi sed dño vnde naturaliē dicit possi
de re sed vere dño possidet per·li·§·neq;·ff·de acq̄·poss·cōiuncta·l·i·C·
cōia de vsucap· et ꝑ hoc adducit·l·sciendū·§·i·ff· qui satisda·cog·l·
celsus·§·iulī·ff·ad exhiben·et videtur tex·in dicta·l·ꝑmisceri·in ꝑn·
quam allegauit bar·ꝑ se iste est tex·in·li·§·quod aūt ait·ff·quoz
lega·vbi dicitur quod neq; vsufructus neq; vsus possidetur sed ma
gis detinetur et fatit·l·certe·§·si his quī·ff·de preca·vbi tex·dicit q;
vsufructuarius et colonus sunt in predio et tamī nō possidēt et sic vi
des q; equi petatur colono qui possidet pro dño vt dicta·li·C·cōia de
vsucap·et·l·peregre·§·fi·cū fi·ff·de acquīr· poss· et istud credo verius
per dicta iura· ¶ Non ob·dcā·l·naturaliter quia est ibi dcō videtur
que est nō īmpro ꝑpetat; vt·li·§·deicitur·ff·de vi et vi arma·et quod
ibi glo·nec ob·l·fi·C·eo·vbi vsufructuarius sibi defendat possessio
nem et alie leges simles quia intelliguntur ō quasi possessione iur·
vsufructus vt ar·l·ait pretor·§·item ei cum glo·ff·ex quibus causis
maiori·vel intelligunt q; possidet nō pro se sed pro dño vt dicta·l·
his quī· ¶ Nec ob·l·vti frui quia intelligitur de incūbente in re quī ō
bet absolui actore non probante ar·l·fi·C·de rei vn·et·l·quī actusa
re·C·de eden· ¶ Non ob·l·ꝑmisceri quia facit cōī vt dixi quod nō·et
etiā cōpetit pro omni iure incorpetali quod tamen cohereat alicui rei
ymobile vt·c·licet causaz de ꝓba· ¶ Rē dixi in libello q; dcūs titius
me turbat ꝛ inquietat hoc ideo dixi quia datur cōī turbantem me
licet non asserat se possidere vt·l·si duo·§·si vicinus ff·eo·et nō glo
in·li·§·retinende·ff·eo·et nō bar·in eadē·l·§·huius aūt· ¶ Quid
plura dum essem absens intrasti fundū meū et sic ego ciuiliter ꝙ tu
naturaliē possides quia ex tua naturali possessione ego turbor in mea
ciuili possum agere cōī te hoc īēdicto vt cō dempner· dictā natura
lem possessionem quā habes ī restituere et sic isto casu hoc īēdcm

habet naturā interdicti recuperandē possessionis ut .l. clam possidere .ff. si cum glo. et ibi bar. et doc. ff. de acq. poss. et no. glo. et bar. in .d. l. ff. interdictum. Quinimo si tu fusti clam adeptus possessionē naturalem possum propria auctoritate te expellere q licet vim vi repellere licet cōtinenti sed est in cōtinēti semp cū me turbas et es in actu turbandi ita dicit glo. et singulariter bar. in .d. interdictuz in .v. querit glo. pone xc. et circa fi. q in .v. circa primum quero vtz facit glo. in .l. c. eo. et qō ibi saly. in .v. quero 2° cum ista glo. xc. q pro hoc tu allega qō habet in .l. ij. C. de seruit. et aqua q dixi .s. e. ff. eque. Item dixi de pñti mense septembris dic q hoc est necessariū quādo libellus cōtinet q dolo me turbat q non dēt in tanto crimine vagari ut .l. pretor in pn. ff. de iurisd. et facit c. tue de probationibus si non arguat dolus ut .l. si duo in pn. et qō ibi no. ff. e. q tūc non est necesse q tēpus apponatur ut no. glo. in .l. i. in princi. ff. de eden. ita dicit bar. in dicto .ff. interdictū in .v. secundo dixi q debet narrari. Item dixi in libello q non permittit me arare debet ergo actor apponere qualitatē turbationis que multiplex est ut .l. vim facit. ff. de vi et vi arma. qō est verū quādo intētas dolū abūsarij q que cōtinēt factum abūsarij et delictū eius ita debēt apponi distincte et clare ar. .d. l. pretor edixit ita dixit bar. in .d. ff. interdictū in .v. Item quero vtz debeat narrare xc. Item dixi in libello cauere q de cetero in futurū. Et dic q dēt esse cautio fidei iussore ut volūt doc. in .l. i. C. eo. p. l. ij. ff. in hoc interdicto. ff. de iti. actu. q priua. et de ista cautione in futurū facit .l. harū q. l. legi q qō in eis no. ff. si seruit. ven. et ego dixi .s. eo. ff. eque. Item dixi in libello ad p. interesse meo dic q istud interesse venit et sit penale. j. annum ut .l. i. ff. e. fm rem in qua molestor q fm actuz q qualitatē molestationis ut .l. si duo. ff. si. cū ibi no. p glo. et bar. ff. e. Et p̄dicta procedūt quando vnus ē qui possidet q asserit se turbari ab alio nō possessore Si vero ambo asserāt se possidere eodē iure possidēdi q tūc aut vn? probat de possessiōe sua p plures q meliores testes q ille debet obtinē ut .l. ob carmē in fi. ff. de testi. Si vero testes vniusquiusq; sūt eqles numero q dignitate tunc si vn? probat de sua possessiōe antiquior tpis q̄ ali? ille vicet q sēa possessio p̄sumit clādestina cū duo īsolidū possidere nō possint ut .l. iij. ff. eo contrario. ff. de acq. poss. qō est verū fm Jo. i. c. licet cām extra de proba. nisi sēus possessor probet se possidere

scientie ꝑmo possessore vt in·l·i·§·aristo·ff·de aqua cot̃·et exti·sed si
vterq; probat possessionē et equalitatē tempis q tunc si vnus ostendit iustū titulū sue possessionis alius vero non tunc ille vincet qui titulum ostendit quia ille qui habet titulū habet poticra iuta·l·fi·C·de edic diui adri·tol·et dicto·c·licet causam scōm omnes doct·in·l·i·C·eo· Sed si ostendit vterq; titulū equalem et tūc iudex debet diuidere illam possessionem et dimidiaz dare alteri q̄ ꝑbatur nam si duo fructuarij sunt in fundo vterq; erit in possessione pro medietate vt·l·fi·in ꝑn·ff·eo· ¶ Ex quo sequitur q; qñ duo ostendūt titulū eq̄lem vel qñ nullus titulū ostendit saltem habēt titulū de iur̄·gentiū quasi occupauerit rem vacantem et que in nullius bonis est cū dñs non appareat vnde iudex ꝓnūtiabit vtrūq; istorū possidere cōiter et pro indiuiso q diuidet si wlet ita dixit bar·in·l·fi duo in fi·ꝑn·ff·eo et hoc sequitur etiā saly·in dicta·l·i·C·eo·in ℞li·nūc ꝛuerto ad glo· et quero vi° q sic vult bar·et saly·q; ille qui ꝑbat de dñio licet alt̄ ꝑbet solūmodo de antiquiori possessione obtinebit sed cōtriū sentit bar·in dicta·l·i·C·eo·vbi vult bar·q; imo obtinebit ille qui probat de antiquiori possessione licet alter probet de dñio vel de titulo et sic bar·sibiipsi videtur cōtrius· Sed ipse idem bar·has opi·videtur reducere ad cordiam videlicet si duo ꝑbant de possessione sed vnus ꝑbat de antiquiori q; ille debet obtinere licet alter etiā ꝑbet de titulo vel dñio dūmodo articuletur q; aduersarius clam ab eo possidet respectu sue possessionis sed si hoc nō artitularet vel etiā simpliciter articularet q; possidet clam nec adicit respectu mee possessionis tūc succūberet et tunc obtinebit ꝑbans dñiū vel titulū tamq̄ melius iustificans suam possessionem ita dicit bar·singulariē in·l·fi de eo·§·fi·ff· acq̄·poss·quod dicit ibi Jo·de ymo·fore nō·et tu singularissime tenementi in ꝑtica quādo aduersarius tuus qui habet minorez possessionem ꝑbat titulū q; articuletis q; ipse possidet clam respectu sue possessionis et sic obtinebis ar·l·i·in fi·cū ibi no·per glo·et bar·ff·eo·titulo et per glo·plene et saly·in dicta·l·i·C·eo·an autē cōn agentem hoc interdicō retinende possessionis vt in·§·retinende·j· de int̄dictis pōt oppoi exceptio dñij et est glo·sing·in·l·fi de eo·§·fi·quod non fit aut non potest oppoi in interdicto ꝛcupande vt·§·dixi in mā uis expulsiue seq̄ dy·in·c·qui ad agendū de reg·nur̄·et hay·in dcā·l·fi de

eo·ff·si·dicũt gl·limitandã nisi velit excipiens incõtinenti docere de
dñio nã tunc bene admittit vt ibi vult dy·ar·l·si is a quo vt in pos·
lega·et hoc etiam sequit ang·in dcõ·ff·si· Sed bart· ibi ẽ probata
opi·dy·et sequatũ tenet simpliciter glo·per·l·i·scm intellectũ gl·C
si per vim vel alio modo vbi ltã illa scm dictũ intellectũ loquit ecc
in possessione retinende q tam videtur velle exceptionẽ dñi alio iudi
tio reseruari et hoc sequitur ibi Io·de ymo·quia non videtur esse cõ
ueniens q dñs de facto molestet possessorem ar·l·i·C·qñ liceat se fi
iud·vim· Sed hoc vltimũ videtur cõi glo·in·l·i·ff·prętor ait q quod
ibi bar·ff·eo·et dixi·s·in materia recuperande possessionis vbi dicitur
q licet non possit spoliatorem suũ spoliare ex intervallo põt tamen
impune turbare· vnde dic tu pro concordia aut est iustus possessor et
tunc etiã dño non est licitũ ius sibi dicere et turbare impune iustũ
et in solidũ possessorem et ita intelligat opi·bar·in·dicta·l·si de eo·
ff·si· aut in iuste possidet quia predo vel invasor est vel possidet nãlit
et ego ciuilit et tunc licet non possit etiã a spoliato ex intervallo spoli
ari põt tamen turbari ab eo et ab alio qui possidet ciuiliter et impu
ne et ita intelligat gl·et bar·in·d·ff·ptor ait·que oia nõ quia sunt
valde cotidiana· Vltimo venio ad vim inquietatiuã ex qua causa
tur interdictũ qũ vi aut clam· Quero ergo qũo formabit libellus
in hoc interdicto·ffe° dicã sic dico cõi titiũ q vi si vi fecerit si vero non
vi debes dicere qualit titius clam fecit vel fieri fecit tale opus in tali
loco posito cc·de anno pñti et psenti mense septembr·et q mea inte
est dictũ opus factũ non esse in·p· quia pter hoc fundus meus de
tetioriatur vtputa quia aqua restagnatur vel retinet vel alio modo
Quare peto dcm titiũ facientẽ vel fieri faciẽtẽ odempnari vt opus p
dcm factũ in pristinũ statum reducat sua ipensa cc· vel cõcludas sic q
condempnet vt pstat patientiã tstituendi opis in pristinũ statũ cc
impensam·vel ctio põt concludi ꝗre peto pnũtiari q declarari vt opus re
stituat in pristinũ statũ impsa dã tcij q in oibus supdcis concludendis
addas ecc dcm titiũ odempnari m in dcis·p· p interesse meo q plus q mi
nus put pbat· Adutas tñ q posz cõtingere q nõ interest ipsi? ac
tor opus in pristinũ statũ reduci qz forte fundũ alienauit post dictũ
opus factũ tũc petit titiũ cõdempnari tãtũmõ ad qđ sua interfuit op?
factũ nõ esse sed si agã cõi eũ qui opus fecit tñ nõ possidet pterã odem
nari ipsum ad impensam demolitionis dã opis q ad dcm meũ interesse

sed si ago cõi illũ qui tantũ possidet opus factũ vi vel clam tunc pto ipsũ odempnari tantũmodo ad patientiã si patientiã nõ prestabit demolitioni pto cõdempnari ad mtesse ita nõ dixit bar in l cõpetit ff in sũma ff qõ vi aut clã dic vt ibi et ista suffitiant p hoc anno

Actionum autem Omnes actiones exceptis his que h in tex et glo enuẽtanẽ sunt stricti iurs h d Et diuidit in tres ptes nã pmo ponit regulã gnalẽ scdo in spẽ pdit q sut actiones bone fidei ctia q liz olim essẽ dubitatio tñ hodie claz est q petitio hereditatis est bone fidei scda ibi bone fidei sunt ctia ibi q̃ uis enim Nota q omnis actio de mũdo aut est bone fidei aut est stricti iuris verum tamen dicitur q aliqua est stricti iuris que tam habet imitar bone fidei vt est actio ex testamento allgatur in omni l alias ff de in lit iurs cõiuncta l in miõrũ C in quibus causis in integz restitutio non est necessaria sed dicam in pn glo Nõ q actio pscriptis verbis aliquo casu est bone fidei et sic ad hoc vt actio sit bone fidei necessario non requirit q descendat ex aliquo ctractu no mãto quia etiã ex ctractu innoiato nascitur actio pscriptis verbis ex pmutatione vt l i et l ex placito C de re pmuta et tam est bone fidei vt hic ita ecõi ex cõtractu innomãto nasci põt actio stricti iurs vt in actione ex stipulatioẽ videbitis j ff pximo et facit l i in fi ff de pac cõiuncta l quid qd astringẽde ff de verbo obli In gl in verbo bone fidei ibi pter has pxij dic tu hoc est vez in directis actionibo sed directe vna cũ ctrariis actionibo suut pxiiij vel circa vt videbitis infra in glo In ea glo ibi ff videamus dic ad id quod dixit glo facit l cũ pretor in pn ff de iudi nam sepe etiã isto modo arguimus legislator vel statutũ dicit de vno ergo aliud de quo non dicit nõ voluit cõprehendi sub expresso quia si voluisset illud etiaz expressisset vt l fi seruus ff non dixit pretor ff de acqui hered Queritẽ hic fm Jo fa quid de actione ex testõ an sit bone fidei Et videtur q sic quia in bone fidei veniũt usure ex mora vt l moram ff in bone fidei ff de usuris et idez in actione ex testõ vt ff de le ij l tricia seyo ff usuras et in l in fideicõmissi in pn et ibi late p flo ff de usuris et C de usuris et fructi leg per totũ Itẽ in actione bone fidei agit actione pmeua si res deterior reddat vt l iij ff si reddita et ibi bar ff cõmodati sic in actione ex testõ vt ff de le j l huiusmõi ff edes et l meuj ff fũ

do·ff·de le·ij·et videbitis in·l·iulianus·§·i·ff·de ℞·obl·Sed cõtriũ
est ℞m ſm dy·hic qz in actione bone fidei iuratur in litẽ vt·l·in actio
nibus·ff·de in litẽ iurã· et certũ est qz in actione ex testõ nõ iuratẽ in
litem vt eo·ti·l·alias·et hoc sacꝛ patet in·d·l·in minoꝛ· vbi enũerat
legata et fideicõmissa et actionẽ bone fidei ꝓpter copulã in tanꝝ di
uersa ac·gl·in ſpecta·ff·de iurẽ· et sic igno·multa tamẽ habet similia
cũ actione bone fidei vt in cõtrijs·sed saly·in dcã·l·in minoꝛ dixit qz
forte põt dici qz in casibo a iure expressis satienda est equipatio seu
extensio de actione bone fidei ad actionẽ ex testõ·d·l·in minoꝛ alias
seaus vt vnũqq̃ oq̃ iudicẽ scõm nãm regulaꝛ ac·l·ius singulaꝛ·ff·
de legi· Tu vltra·d·l·alias allega bonũ tex·in·l·si heres cõiũcta·l·in
bone fidei·ff·de eo·qz certo loco et·l·si·§·i·ff·de o di·ob turpẽ causam
vel dic ſm pau·de ca·in·d·l·si heres qz actio ex testõ est bone fidei q̃
ad actessiones vt in·d·l·in mõꝛ· et quo ad hoc qz pstando rem deteri
orem nõ sit liberatus ꝓmeua actione vt dcõ·§·edes et·l·si domus·§
de euictione et ibi nõ·ff·õ le·i·nõ quo ad alia vt dcã·l·si heres cũ si
In ea·glo·ibi·l·bonã fidẽ q attende qz hec bona fides in quolibꝫ cõ
tractu cõsideraꝛ duobꝫ tẽpibꝫ·vno mõ vt inꝛuenial tempe otract?
et sic ĩ otrahendo et si nõ inꝛuenit quia dolus nõ fuit otractus bone
fidei est ipso iurẽ nullus ꝫ mistricti iurẽ venit ãnullandus vt stati di
cam qz intellige ℞m in odiũ illius q̃ dolũ cõmisit nõ in fauoꝛe quia
dolũ ꝓpriũ quis non põt allegare vt·l·tñsactioẽ finita·C·de tñsac·et h°
dixit gl·bar·et doct·in·l·elegant in pn·ff·de dolo·et in·l·si dolo·C·de
rescin·ven·et vide gl·et doc·in·l·in otractibꝫ·C·ex quib·cau·maio·et
in·d·l·bonã fidem et ibi salic·alio tempe etiã bõ fides debet inꝛuenire
scz tẽpe quo otract? implẽ et sic in eius implemto et ꝑ oñs qñq̃ ci
uilis equitas magis attẽdit q̃ nãlis que ex iurẽ gẽtiũ ꝓuenit·qñq̃
ecoñ q qñq̃ vtraq̃ qñ in odiũ ocurrũt vt·l· bona fides et ibi bar·ff·
de positi et·facit·l·exemp·in pn·ff·de ac·ẽp· In ea·gl·ibi·l·si quis
cũ alie·dic vltramõ tam hic et in·l·si dolo·C·de rescin·ven·et in·d·l·cõ
tractibꝫ et vbiq̃ tñt cõ gl·diciũt enĩ qz siue dolũ det cãz otractuí qz
forte nolentẽ alias vendere induxi ꝑ dolũ siue dol? incidat in otractu
ſp tenet otract? ꝓbaꝛ in·d·l·si dolo vbi dr̃ qz rescindit venditio ergo
tenebat·scõo ꝑ·l·iulian?·§·p cõtriũ·ff·de ac·ẽp·vbi dolus iudicis de
dit cãm cõtractuí et tñ ꝑsuppoit otractũ valẽ qz agit actioe ex ẽpto
ad idẽ in ea·l·§·ex uẽdito· Jn ꝯ tñ dicũt esse drãz qz qñ dolus dedit

tausaz cõtractu bone fidei agit ad rescindendũ actione ex eo cõtractu
ꝫ vbi incidit in ꝯtractu nõ agit ad rescindendũ sed ad recipiendũ vt
vt d·ℊ·p cõtrariũ In actioẽ ℞o·stricti iurꝭ excipit vel agit actione
de dolo ad rescindendũ vt·l·dolo·C·de mutu stip·et in·l·et elegant·ℊ·
nõ solũ·ff·de dolo sed bar·et doct·in dcã·l·et elegant in p̃n·et vbiq
tenet glo·per tex·in dcã·l·et elegant in p̃n·et per·l·in cause in p̃n·ff·
de mino·et·l·iij·ff· pro socio ꝓbat cõe qñ dolus purgat per actionẽ
descenden tem ex ꝯtractu illa actio datur cõi heredes vt·l·si hominẽ
ℊ·dat·ff·depositi·sed qñ dolus dat causam ꝯtractui bone fidei actio
nõ datur cõi heredes vt·j·de ꝑpetuis et tempali actio·in·ℊ·alĩ·ergo
cõcludit q dolus non purgat per actionẽ ex ꝯtractu· ꝓterea distrac
tus iudicatur scd̃m nam ꝯtractus de quo recedit vt·l·de tutela·C·de
in integ·resti·mi· Sed qñ dolus dat causam distractui siue liberati
oni super ꝯtractu bone fidei impedit liberationem totaliter secus in con
tractu stricti iurꝭ vt dcã·l·et elegãter·ℊ·non solum ergo eoẽ modo
impedit ꝯtractũ valere ipso iure et sic est casus per glo·ibi de quo vi
de per bar·ang·et vtriusq dñm meũ in dcã·l·si quis cui aliter·ff·de ℞
obli· In ea·glo·l·mora·ℊ·in bone fidei dic idem in actione ex testo
que habet similitudinẽ in hoc cũ actione bone fidei vt dcã·l·in mõz
In ea·glo·ibi·l·videamus·ℊ·actionẽ dicit ẖic Ja·de are·q in stricti
iurꝭ iudiciis fructus venit a tempe more nõ vt fructus sed vt ps
rei et hoc dicebat quia res extimat plus q q̃ti plurimi fuit a tempe
more vt·l·in hac cũ materia·ff· de tritica· Sed ostat q res plus va
let qñ est plena ꝫ quãdo est vacua igitur rc̃·sed tu dic fm hoc dtia
quã facit dictus·ℊ·actionem esset imposita ℞bis et non rebus sed nõ
est sic ymmo est differẽtia an fructus veniãt vt ps rei an vt frũs
per se ꝑmo casu non extimat nisi q̃tum plus valebat res qñ fruct?
ꝓdebat ꝫ si extiãret vt frũs tũc extimãt q̃ti plurimi valent de p
se sepati ar·l·fructus·ff·de rei ven·et·l·h vsufructuari? messem·ff·q
bus mo·vsufrꝭ·amit· In·ea·gl·ibi si rẽ dari est in obligatioẽ rc̃·
Nõ ex glo·q licet in obligatiom̃ facti succedat obligatio ad int̃
esse non sic m obligatione rem dari vt·l·vbi aũt non apparet·ℊ·si·
ff·de ver·obli· quia ꝑcise põt cogi ad dandũ vt ibi et est tõ dtie fm
ꝑ· quia dare nostra semp int̃est non sic in facto vnde cũ stipulatio
sit inuenta vt ꝓsequamur q nrã int̃est vt·l· stipulatio ista·ℊ·alteri

ff·de ℞·obli·in factis ꝓtẽrit esse ꝙ nostra intẽrit et ꝙ non vnde lex
subrogauit obligatioẽz ad interesse vt si nrã interest omittaf alias
seaus· vel dic ꝙ lex conaf q̃tũ potest ne aliquid fit ĩ incerto vt·s·de
vsucap·in ꝑn·ꝫ in obligatione facti aliquãdo interest alĩ nõ merito
lex vt sit certa subrogauit obligationez ad interesse ne forte aliqs
prosequaf quod sua non intẽst seaus in obligatione dandi ꝙ a ꝑn
apio est certa vicz dñiũ transferri vt dcã·l·vbi aũt in fi·ideo lex nõ
curauit vt certa subrogare aliã obligationem ad interesse ita dixit
bar·et doct·in·l·stipulationes non diuidũtur in ꝑn·in ℞·sed iuf pre
dicta posset queri de võe·ff·de ℞·ob· ¶ In ea·gl·ibi de act·emp·bi·in
ꝑn·dic ꝙ ibi loquitur de obligatione rem tradi et sic ad satiendũ et
ideo succedit obligatio ad intẽsse vt no·plene bar·in dcã·l·stipulati
nes non diuidũtur in ꝑn· ¶ In ea·gl·ibi sed in bone fidei remũt iure
actionis dic ꝫmo videtur ꝙ ois accessio etiã in otractu bone fidei re
miat offitio iudicis ex mora et non iure actionis ar·l·iiij·C·depositi·
Et võ dñe est inter offitiũ qd ex otractu bone fidei daf et id qd daf
instricti iurf. arbitrarijs· qr ꝫmo casu imploato offitio iudicis oio
necesse habet iudex illd imtire·scdo casu cũ illd ꝓcedat ex mero of
fitio suo ꝙ possit illd denegare ar·l·videam?·ℌ·pr·ꝙ fi·ff·d in litf·iurã·
non tenebif postea in scindicatu lz ꝑmo casu teneref ar·nõ·p Inno·
in·c·fi·ef qd me·cã·et dixi·s·eo·in ꝑn·ꝙ hoc tu allega qd habef ꝙ
gl·et bar·in fili in·l·iij·ℌ·si rẽ·ff·de le·iij·et ꝙ bar·in·l·nõ solũ·ff·de
rei ven·et ꝙ habet doct·in·l·apperandũ·ℌ·hoc ꝓul dubio·C·de iudi·
vicz qñ expẽse remũt iure actionis vt qr statutũ dictat ꝙ victus vic
tori in expensꝫ condempnef tũc dcẽ expense ef post latã sniaz pñt peti
seaus si offitio iudicis debeãf vt·d·l·iiij de positi et·l·pau·rñdit·ff·d
re·iudi· In ea·gl·ibi tuta dic ꝙ vẽ ñ ꝙ ista gl·exꝑsse sit coñ illũ qui
qui dicit nisi spealif dicaf ꝙ tuta veniãt ꝙ visef simp exempta ꝙ ℌ
tenet ibi glo·et doc· In ea·gl·ibi·l·fundi dic istã·l·nõ ẽ ꝓtio qre tu·
¶ In ea·gl·in fi·nõ et signa gl·que ponit multas dñas inf actionẽ
bone fidei ꝙ stricti iurf· Adde ꝙ in bone fidei iudicijs iuraf in litẽ nõ
stricti iuris nisi in arbitrarijs vt·j·eo·ℌ·ꝓterea ꝙ ibi dicã ꝙ facit·l·in
actioibo et ibi late bar·ff·de in litf iurã· Item scdo adde ꝙ in actioibo
bone fidei heres ꝓmissorf q̃ nõ possidet rẽ in solidũ cõuenif in solidũ
seaus in strecti iurf vt·l·iij·ℌ·si heres·ff·cõmodati qñ in stricti iuris

non ocurrit cū eo rei vendicatio vt est tex·in·l·si tibi homo·ff·pe·ff·
de le·i·et nō bart·in·ff·catho·ff·de ℞·obli·¶ Ex his duabo legibo
simul iūctis patet q actio ex testō de qua in dcā·l·si tibi homo·ff·pe·
non est bone fidei sed stricti iurīs·et istud addas ad id quod dixi·s̄
circa p̄n·huius·ff·ō actione ex testō·tertio addas quia in bone fidei
qñ plures heredes p̄missoris tenent etiā ad indiuiduū et deuenit
ad estimationē iuī·l·heredes·ff·an ea·ff·fa·herēs·tenent non in so
lidum sed pro p̄te vt est tex·in·l·si duo in fi·ff·ō posita seuus in stricti
iurīs·de quo tamē dic vt habet et ibi bar·in·l·ij·ff·ex his et·ff·item in
facto et·ff·cato·de ℞·obli·¶ Videamus aliqua in otractu emptioīs
de quo hic in p̄n·fit mentio nam solo osensu pficitur vt·s̄·de obliga
que ex osensu in p̄n·et de emp·et ven·in p̄n·nam eo ipso q dico ego
vendo tibi istū libz p·p·et tu dicis emo per ℞ba de p̄nti cōtracta est
emptio seuus si per ℞ba de futuro vl suspēsiua vt nō glo·et doct·in
l·in ementis·C·de otrahen·emp·in fi·magne glo·et qm̄ solo osensu
puto et de p̄nti pficitur dic etiā q pficitur per epistolaz vl nūtiū ad
hoc tam̄ spetialiē destinatū vt·l·i·in fi·cū glo·nō·ff·de cōtrahen·emp
et·l·osensu·ff·de ac·et ob·¶ Quid aūt si ego exñs in domo dico ven
do tibo talem libz pro·p·et titius tñens p viam audiens dixit·et
ego emo an sit otracta emptio dic q non quia cū non essemus in p̄
sentia requirebat nūtius vl epistola ad hoc destinatus vt dixi p hō
facit glo·bar·bal·saly·et doct·in·l·illud in glo·magna·C·de sa·sanc
ecle·et no·bar·et doct·in·l·absenti in p̄n·ff·de dona·qō nō·¶ Req̄
titur etiam q pretiū cōsistat in pecunia nūerata alias non esset emp°
vt in·ff·pretiū·et qō ibi no·s̄·ō emp·et ven·et q res inēueniat que
etiā aliena esse p̄t in p̄iudiciū vendentis vt·l·rē alienā et qō ibi no·ff
de cōtrahen·emp·dūmodo de dictare possit habeti cōmertiū de quo·s̄·
de inuti·stip·in p̄n·et·l·multū et ibi glo·et bar·et doct·ff·de ℞·obli·
cū si·¶ Quero ad quid venditor teneat dic q ad tradendū nam suf
ficit q rem tradat vt·l·exemplo in p̄n·ff·de ac·emptis·et emptor co
gitur ad dandū vt ibi nam cū ipse teneat ad p̄tiū in pecunia nume
rata ergo necessario sequit q non teneat ad genus et sic ad id q p
ire non p̄t vt·l·incendiū·C·si cer·pe·qō ipse tenetur ad trāsferendū
dñiū et facere pecuniā accipientis vt dcā·l·exemplo qō facilit faceret
etiā si pecuniā esset aliena ex mixtione vl osumptione vt·l·vo gasti

ℊ·fi·et·l·fi a furioſo·ff·ſi cer·p̄·et·l·ſi alien·ff·de ſol· Et adūtas
ℊ cū emptor teneat dare pecuniā et ſic dñiū trāſferre ℊ p̄ciſe pōt co
gi ad ſoluendū integrū p̄tiū vt·l·vbi aūt·ℊ·fi·ff·de ℞·ob·nō liberat
ſi diceret non vlo rem nec ſoluere p̄tiū ſed p̄ſtabo mihi eſſe venditori
ita no·bar·in·l·i·in·fi·ff·de ac·emp· Pnū tam tene menti ℊ ſi ven
do tibi libꝝ pro·p· et ratio imminū vnius anni quādo incipit currere
iſte annus an die celebrati ⁊ tractus an die traditionis libri vl qñ
dic ℊ incipit currere a die pfecti ⁊ tractus vltima pfectione et ſic a
die traditionis libri vt eſt tex·ſingulariſ· in·l·tali facta ſtipulatione
in p̄n·ff·de iuriſ· ⁊ totiū·et hoc dixit bar·in·l·ſi cui in fi·p̄ncipij·ff·de le
i·qđ nō· Et ℊ dixi ℊ venditor teneat ad tradendā rem venditā dic q
etiā fructus pendentes tpe vendicionis et in effectu etiā penſiones
fundi locati teneat preſtare vt eſt tex·in·l· iul·ℊ·ſi fructibꝰ cū·ℊ·ſeq
cū glo·et ibi bar·ff·de ac·emp·et eſt rō qꝛ ecōn emptor de p̄tio retar
dato re ſibi tradita tenetur ad vſuras dicti pretij loco intereſſe vt nō
gl·et ibi doc·in·l·autabit·C·de ac·emp·et gl·in·d·l·iul·ℊ·idē pōpomiꝫ
et no·bar·in·l·at qui nā·ℊ·non tm̄ ſortē·ff·de neg·geſt·qđ etiaꝫ de
iure canonico p̄cedit vt no·gl·et doct·in·c·cōquestus ex̄ de vſuriſ· qđ
intellige wꝛ donec nō fuerit habita fides de p̄tio vt·ſ·de reꝛ diui·ſi·
ℊ·venditꝛ et ibi dixi· Et adūtas qꝛ qđ dixi ſufficat ℊ venditor tan
tūmodo tradat dic ℊ illud eſt verū niſi ſit dñs quia tūc etiā ſi vellet
excipere dñiū et facere venditionē nō poſſet ſed eſſꝫ alius cōtractꝰ ſed
iſto caſu in venditione teneat oīo tranſferre dñiū vt·l·cū manuſata·ℊ·ſi
ff·de cōmen·emp·qđ not· Quero qñ emptor vult agere ad rem
emptā dic ℊ opus eſt vt offerat p̄tiū añ oīa et totū cōtractū adim
pleat p̄ pte ſua alias exceptione poſſet repelli vt·l·iul·ℊ·offerri·et
qđ ibi glo·et bar·ff· de ac·emp·in tātū ℊ iſta exceptio tu nō imple
uiſti cōtractū ex parte tua videtur eſſe vna de excipiē·que poſſunt op
poni ad proceſſum et que impediant iuditiū et litem ꝛeſtari vt pa
tet in dcō·ℊ·offerri ibi nundū exempto actio eſt ita ibi dicit pau·de
ca· Que autē ſint exceptiones que impediant litis ingreſſum vide
tex·tū cum ibi nō·in·c·i·de lit· ⁊ teſt·in vi·et vide melioꝛem tex·in·l·
cū querebat·in·ℊ·pe·ff·iudica·ſolui·et ibi bar·et in·l·nam et poſtea
in p̄n·et ibi bar·ff·de iuriſ· et·l·elegant·ℊ·ſi poſt et ibi bar·ff·de odi
in·et·l·frūs et qđ ibi p̄ gl·et doc·C·de tranſac·et in·l·fi·ff·pro ſuo·

Aduertas tam̃ si dicte exceptiones nõ fuerint opposite añ litĩ cõtĩ ad impediendũ iuditũ vel fuerũt opposite et factis pbationibꝫ opponens succubuit potẽrũt dicte exceptiones iterꝫ opponi et plene pbari in vim per emptorie vt plenarie absoluaĩ ar. l. pe. ff. de his qui sunt sui vel alie iurĩ ita dixit bar. in auĕ. ad ẽpmendũ in ℞. sũmarie in ℞. et ex hoc dico qꝫ opponens illam exceptionem cẽ. qõ bene nota Quo fit mstẽm venditionis in quo venditor ostituit se nomen emptoris possidere et postea nõ tradit realiter an emptor actione exempto agere possit vt rem tradat dicas qꝫ non quia venditor pdictũ ostitutũ fuit a traditioẽ liberatus quia statim dicĩ tradidisse. vnde opꝫ est vt emptor agat rei vn. vel publiciana. vt est glo. nõ. et ibi bart. in. l. ab emptione. ff. de pac. Et bene aduertas quia isto casu prout ibi nõ bar. et etiã nõ bar. in. l. fi is qui pemptore in fi. ꝑncipij. ff. de vsucap. et ibi Jo. de ymo. per dictũ cõstitutũ nõ ficta sed vera possessio transferĩ in emptorẽ quod singulariĕ nõ ad intellectũ. l. qõ meo in ꝑn. ff. de acq̃. poss. et sic non haberet locũ in statutis de possessione loquẽtibꝫ. Aduertas tamen qꝫ aliqui notarij ponũt in instrumẽto quẽ fundũ dictus venditor cõstituit se ꝑcario noĩe pro dicto emptore possidere nam dicta verba important qꝫ apud venditorem saltẽ nãlis possessio remansit vt. l. inĕ dictũ in ꝑn. et ibi bar. ff. de acq̃. poss. et in l. et habet. ℈. eũ qui. ff. de ꝑca. q. et sic vtilius est pdcõ emptore ad hoc vt in euꝫ transferaĩ omnis possessio qꝫ non aditiaĩ illud ℞. bũ ꝑcario sed simpliciĕ dicaĩ quã rem venditã dũs venditor cõstituit se nomiẽ dicti emptorĩ possidere vt patet p ꝑdicta. Hinc sumpta occasioẽ quia clausula ostituta et ꝑcarij est cotidiana videam? aliquid de ea Et ꝑmo quero an in obligatione suoꝝ bonoꝝ que ostituit nomiẽ creditoris possidere veniant etiã futura bona. et Ja. bu. in. l. fi. C. que res pigno. ob. pos. tenet qꝫ sic p illũ text. bar. ibi nõ clare decidit quia allegat cõñ Ja. qꝫ futura bona nũdũ possidebat ergo non põt ostituere possidere p creditore et allegat in cõñtiũ glo. ordinariã in. l. qũis. ℈. i. ff. de acq̃. poss. Sed do. Jo. de ymo. in. l. stipulatio hoc modo cepta in fi. ff. de ℞bo. obli. videĩ sequi opi. Ja. de buĕ. p tõnem. d. l. fi. Nõ ob. l. locus. ff. de acq̃. poss. quia ibi erat oĩo incertitudo in re pñti de q̃ tñs ferenda agebaĩ. Sed in ꝑcario intentio est ostituenꝫ rem certã que in futurũ acquirĕ ꝑcario noĩe possidere tunc qñ acquireret ideo

videtur q valeat argu·dicte·l·q̃uis·§·i·videtur sibimet cõtrius q se
quú aliam partẽ q̃niam dicit q cautus debet esse ille quí allegat per
constitutũ translatam possessionem q articulet et probet de possessio
ne cõstituentis tempe cõstituti alias succũberet per dictã glo·in dcã
l·q̃uis·§·i·et istam partẽ est secutus bab·in ſ̃ra·C·de cõmen·emp·
in ℣ſ·xxi·seu xxij·quero vndo tibi mea bona ꝛc·vbi dicit q si vndo
tibi omnia bona mea presentia et futura que cõstituto tuo nomiẽ pos
sidere deinde acquiro alia bona q virtute dicti cõstituti tu statim nõ
effitieris possessor mihi ea intentione acquirã vt te possessorem faciam
alias·ff·pro socio·l·actione·§·q si quid post·nam in possessione que
renda potest quis preiudicare ei cui debet acquiri·C·de acqui·poss·l·
fi·et ita dicit quod videtur determinare Francis·tigri·per illũ·§·q si
quid post·qui est nõbilis ad hoc· Sed dicit taph·in dcã·l·qs meo
in p̃n·in ℣· sed posset dubitari ꝛc·tenet p̃mam ptem q̃niam cũ cõsti
ens se pro alio possidere hoc sciat q pro alio quo ad possessionez nõ
potest iusta ignorantia excusari in facto proprio vt·l·fi·ff·pro suo·
ergo potest tangẽ p curatorꝛ creditoris acquirere sibi etiam ignorãti
possessionez ex quo fuit a p̃ncipio voluntas creditoris vt l·i·§·per q
curatorem·ff·de acquí·posse· Et pro hoc etiam adducit ad cõfirmati
onem dicti·§·q si quid post·q licet acquisita post societatem disso
lutam non sint cõia vt dicto·§·q si quid post·tamen sunt cõicanda
quãdo indebite dissoluitur societas vt·l·si quis societatẽ p iuncta·l·
i·ff·pro socio· et per cõsequens ille ãnus q non voluerit acquirere
possessionez creditori nõ p̃sumitẽ expostfacto qz nõ p̃sumitur mutatio
siue variatio· Et istã ptem Jaſ·but·et seq̃tiũ ego puto verioꝛez per
rõnem et mentẽ dcẽ·l·fi·vꝛ qz hoc est pui p̃iudicij dicerẽ tam q qñ
creditor ageret cõn tertiũ asserendo q ipse possidet virtute dicti pre
carij et q sibi ẽ dcã res ypothecata q articulet ꝛc q probet q tempe
constituti vel etiaz postea secõm casus cõtingentiam suus debitor pos
sedit alias non obtineret vt dicimus in·l·et que nũdum·§·quod di
citur·ff·de pigno·et dixi supꝛ eodem·§·item seruiana· Nõ obstat
q creditor non possit possidere quid futuꝛ et in certum vt nõ in·l·iij·
§·p̃mo de acq̃·poss·quia illud est vꝛ misi per organũ mediũ habile
et propter scientiam ipsius debitoris vt dicto·§· per curatorem·

quia habuit et hrē p̄sumit̄ animū querēdē possessiois creditori q̄ istꝫ
est tenendū. ¶ Non ob·ℌ·q̄ si post quia ibi apte apparet de animo
cōtrio q̄ nō volebat acq̄rere sotio quia iam dissoluerat sotietatē se
cus in casu nr̄o vbi de animo cōtrio nō apparet·igit̄ p̄sumit̄ animꝰ
cōtinuatus et nō mutatus alias p̄sumeremꝰ q̄ voluerit fraudare cre
ditorem qđ nō est p̄sumendū vt·l·merito·ff·p sotio· et nō bar·in·l·
gerit in iiij·coll·ff·de acq̄·hereditate·Quero iam est mensis ot trax
ū tutio et obligauit sibi oia bona mea que cōstitui suo noīe possidere
postea hodie vendo vnū meū fundum seyo q̄ cōstituo me nomīe emp
toris possidere an in emptorem transfero dñiū et possessionez et bar·
in·l·que pignoris·ff·de acq̄·poss·videt̄ velle q̄ non trāsferat̄ possessio
per nō in dcm·l·q̄uis·ℌ·i·An aūt dñiū trasferat̄ et idem bar·in·l·cel
sus·ff·de vsucap·in ℣·sed pone debitor obligauit omnia bona sua q̄ē
determināt q̄ sic secūdū Jac·but·in·ℌ·sed iste·s·eo·siue dictus debi
tor ostituerit se p̄cario possidere pro dicto suo creditore et sic clarꝫ cū
penes dictū debitorē omnis possessio ēmanserit vel saltem nālis vt·l·
inēdum·ℌ·fi·et ibi de materia p̄cariꝫ vide bar·ff·ꝺ acq̄·poss·siue sim
plicit̄ ostituerit se pro dicto creditore possidere quia licet omnis pos
sessio sit in dictū tutiū translata vt dicta·l·q̄ meo tam quia illa pos
sessio que est in dictū creditorē translata est ad omodū debitoris re
spectu dominij et vsucapiendi oditionis vt·l·serui nomīe cū ibi nō·
ff·de vsucap·ergo potest in emptorem trāsferre dñiū ex vsucapiendi
cōditionem sicut erat apud ipsū debitorem quia illo respectu debitor
dicitur possidere et hoc est valde nōndū quod credo vꝝ licet in dicta
l·celsus Jo·de ymo·m ℣· Item ad de in q̄tum vult q̄ si debitor cōsti
tuit videat̄ sentire cōtriū quia fateor q̄ in emptorem nulla possessio
transferat̄ quia qñ debitor ostituit se ꝓ emptore possidere nulla pos
sessio erat penes cū ꝫ penes creditorē ergo possessionē transferre nō
potuit in emptorē quā non habebat ar·l·traditio·ff·de acq̄·re·do·et
istud probat̄ in dicta·l·q̄uis·ℌ·i· sed tu dicas q̄ cū creditore respectu
dñij acquirendi ergo eodem modo cōseruandi ar·glo·et qđ ibi bar·
in·l·iij·in p̄n·ff·de acq̄ poss·ipse possideat non pro se sed pro debitore
vt dicta·l·serui nomīe ergo non est mirū si potuit dñiū transferre in
emptorem quod habebat cū dñium non sit modo aliquo translatū
in primū creditorem et potissime cū aliquādo etiam sine possessione

transferri ꝑt dñiū vt·l·fi fundū·ff·de fundo dot·et nō·gl·in·l·fi ager
ff·de rei ven·qđ no· ¶ Quero de q̄stione cotidiana bonoñ·obligasti
oīa bona tua et ostituisti meo noie possidere et ego relaxaui tibi dcā
bona retenta in me omni possessioē et q̄ liz ñ reuocato ꝑcario vel non
ꝓpa auctoritate ingredi an si vado cotā iudice et cū eius licentia et
decreto vt vrbanus agā possum per iudicē ingredi possessionē nō ci
tato aduersario videt̄ q̄ sic q̄ ꝓpria auctoritate hoc facere potestam
ergo cū iudic licētia ar·l·iij·C·de pigno·et q̄ factū iudicis succedit
in locū ptis vt·l·fi ob causam·C·de euic·et ꝑ hoc pōt adduci qđ no⁹
bar·hic ¶ Dofr·in dcā·l·iij·in fi·vbi bart̄·disputat an tali casu tale
pignus sit pignus q̄ētionale vel ꝓtoriū et tandē determināt q̄ est cō
uentionale ar·l·fi stipulatus·ff·de vsur̄ qm̄ iudex nō dat pignus ꝫ
datū a conventioē ptiū confirmat vel exequet· ¶ Nō ob·q̄ dicit̄ q̄ tutō
cōfirmatus dicit datus? vt iure ntō in fi·ff·de testa·tute·q̄ illud est
verū qm̄ tutoris datio nō valuit a ꝓncipio sed in casu ntō talis licētia
de ingrediendo ꝓpa auctē valuit vt dcā·l·iij·igit̄ cē·ꝫ idem bart·in
dcā·l·iij·in ℞l·q̄nto ꝓncipalit̄ est videndū determināt cōtriū vicz q̄ tal
licētia data p iudicē pte nō citata nichil opat̄ nec dari debuit vt·l·
nam ita diuus·ff·de adop·l·iij·C·si per vim vel alio modo·l·memine
rint·et quod ibi per glo·et doct·C·vnde vi sicut nec iudex deberet mā
dare executioni sententiā que trāsiuit in rem iudicatam parti nō ci
tata ad opponendū quare non debuerit fieri executio q̄ multe excep
tiones possunt oppoi post sententiā que transiuit in rem iudicatam
vt·l·i·cū ibi nō·per glo·et doct·C·de iur̄·et fac·igno·de quo late per
bar·ang·et dños meos in·l·a diuo pio·in·ℌ·si sup reb⁹·ff·ō re·iud·
et per Cy·et doct·in·l·ab executione·C·quoz appell·non recipitur·et
ego cōfirmo hoc quādo talis licentia siue decretū iudicis est sententia
inēlocutoria vt·l·fi·ℌ·sicubi·cū glo·C·de his qui ad eccle·cōfug·facit
l·cū clericis·C·de epis·et cle·ergo sententiā inēlocutoriā nō potuit
ꝓferre pte nō citata etiā in executis vt·d·ℌ·si sup reb⁹ diuncta·l·de
vnoq̄q eo·ti· ¶ Aduertas tamen q̄ si iudex istud fecisset parte non
citata nichil operatur vt dicatur creditor habere ꝑmū iussum iudicis
siue ꝑmū decretū iuꝝ gl·et bar·in·l·fi finita·ℌ·si plures et·ℌ·iulian?
ff·de damp·infect·sed pinde est si sua auctē intrasset et ideo p iudicē
postea pte citata q nō alit̄ erit in possessioē confirmād? vt·l·iij·ℌ·si q̄s

missuz·ff·ad exhib· ¶ Nec ob·si dicat ꝓtuit ꝓpa auctr ingredi ergo fortius cū decreto iudicis inualido ergo dcm decretū et in gressus va let ar·l·i·§·i·C·de rei vx·act·et qđ no·gl·bal·et ang·in·l· vinū·ff·si cer·pr·qm̄ hoc nō est vez nā habebat viā o petentē vt ꝓpa auctr possz ingredi vñ si illā nō est amplexus ꝙ viā licētie iudicis vt nullī quia ptr nō tacita sibi iputet et illa via imō potens sibi patrat ar·l·clodi? et qđ ibi plene bar·ff·de acq· here· vñ tu bñ·bene no· quia si in ofir matione tue tenute et ingressus opus est vt oio ps citrī et alias nō cōfirmatur vt dixi·s·scōm bar·ergo melius est añ ꝙ tuoces ꝓcatiū et ingrediaris possessionē auctoritate iudicis ꝙ ps citrī vt euitrī cir aliter vt·l·dñs·ff·de o di·inde·et quia melius est añ tps occurrē rē vt·l·fi·C·in quibo causis m integ·restit·nō est necesse·et quia posset in exprīn odempnari ꝓpt ꝑmā inuasionē nullā vt dixi in simili·s·pr·§ circa fi· et quia ꝓpt hoc non dicer? hrē ꝑmū decretū cui? vigore pos ses deuenire ad scōm et si fundares ꝑm decretū sup dcō ꝑmo inualido oia corruerēt in d·§ iul·qđ no ¶ Quero an venditor teneat dari possessioēz rei venditr vacuā emptori ꝙ dic ꝙ sic vt·l·cū res·cū ibi nō per bar·et doct·et ibi est etiā gl·C·de pba·et est tex·et ibi bar·in·l· ij·§·vacua·ff·de ac·emp· Quero circa hoc qñ dicat possessio vacua dic ꝙ tex·in·d·l·ij·§·i·et ibi bar·dicit ꝙ tunc dicit vacua qñ a reie alio detinet vel possidet· ¶ Ex qđ sequit vt ibi dī ꝙ si ꝙs esz in detē tioē etiā ex ꝑmo decreto puta creditor venditr? iux·l·iij·§·fi·cū ibi no·ff·de acq·poss·et·l·si finita·§·iulian?·et ibi late bar·ff·de damp· infec·nō dī venditor dedisse possessioēz vacuā q sic ñ ipleuit cōtractū ex pte sua qđ no·diceret tñ vacuā possessioēz fundi tradidisse liz ipe fundus debeat alicui ꝓutute realē et hoc firmat bart? in d·§·vacua qđ ꝓbat quia nō agitur ad totale intesse ac si res tradita nō sit sed agit q agi debet ad intesse quia libera tradita nō sit vt est tex·in·l· quo ad ꝓututes·ff·de euic·et·l·meuí?·§·fundo·ff·de le·ij·et prēdcā ꝓcedūt qñ in instrō dictū est ꝙ ꝑmisit tradere vacuā possessionē fini aūt dictū esset ꝙ ꝑmisit dare vacuā liberā et exprēditā tūc clar ꝙ si ꝺ beret ꝓututē ꝙ non dī possessio tradita libera vt·d·l·quo ad ꝓututes et est tex·in·l·viz facit·ff·de vi et vi armata·et ita nō bar·in·d·§·va cua et in·d·l·vim facit·et in·l·meuí?·§·fūdo·qđ·no·qz semp ℞ba in strū sūt ponderāda q isto āno habui de fcō ꝙ q̄dā domo de muzarell

et hospitali de vita ¶ Quero in omni instrō venditionis vel similis
dicit sic titius dedit vendidit et tradidit seyo talem fundū quid im
portant dicta ẏba p̄terit tempis dic q licet sint p̄terit tempis tam
quia ꝺtinent id q possibile fuit inuenire tempe cōfitiendi instū q
illo tunc et nō ante p̄sumit venditio fca ar gl in l i C ō fide instru
et iure hastefisca li p q qō ibi bar facit qō nō gl in si ex cautioē C
de nō nu pec facit qō nō bar et doct in auc si quis in aliquo in fi C
de eden ita dixit bar in l post dotē ff solu ma in ẏ ex p̄dict lecturꝫ
veniamus cē et in l si ita stipulatus in ℈ grisogonꝰ in ij coll ff de
ẏ ob et in l p̄dia ff de acq poss et istud teneas q tūc tempis instū
vendiderit et tradiderit et non ante dicat vendidisse vel tradidisse et
hoc ecꝫ sequit ang taph Jo de ymo in l v ℈ stipulatio ff de ẏ ob
licꝫ idē taph alit videat dicere in l p̄dia ¶ Aduertas tam q p ista
ẏba dedit vendidit et tradidit nō ꝓbat ẏba q actualr tradicio vnde
si ex hoc vellet emptor dicere sibi translatū dñiū ex dicta venditioē et
sic ex titulo et traditioē p̄dcā iuxt l traditionibꝫ C de pac nō posset
sed per predcā ẏba important licentia ꝺcessa emptori intrandi fun
dum ꝑpria auctē pro libito voluntatis cōi l si ex stipulatione ff ꝺ
acquir poss ita dixit bar in dicta l predia q ang et taph et ymo in
dicto ℈ stipulatio quod bene nō ¶ Ex q seqt q nisi emptor ꝓlet
se aliter ingressum vel acquisiuisse possessionem nō probat dñiū vel
vsu capiendi ꝺditionem ar l nūq nuda ff de acquir rer dñio ¶ Ex
quo etiam infertur q illa alia clausula que vulgo solet apponi in in
strumento viz dedit licentiam intrandi et apprehendendi possessioēm
dicto emptori ꝑpria auctē cē nō est necessaria q emptor dicta licē
tiam fuit ꝺsecutus per illa ẏba viz dedit vendidit et tradidit Vnū
tamē tene menti q illud quod dixi q predicta ẏba videlicet dedit
vendidit et traaidit non important traditionē possessionis et per cō
sequens dominij et vsucapiendi conditionem est verū nisi instrumē
tum venditionis fuerit celebratum in dicto fundo q tunc statim est
translata possessio et dominiū et vsucapiendi cōditio vt l ij cū ibi nō
C de acquir poss et dicta l predia ita dicit ibi bar et prefati doct in
dicto ℈ stipulatio et ibi etiā bar vel nisi instrumentū fiat in cōspectū
dicti fundi q tunc p aspectū trāsferē et acquirit possessio et dñiū et
p ꝺns vsucapiēdi ꝺditio vt l i ℈ pe et nō in l iij ℈ salt quēadmōm

et bquod meo ꝯ si p venditorem ff de acq poss ita dixit bar in d l
pdia et in d bij ¶ Itē adūtas q dixi s q ptiū dēt esse et inuenire
in pcuia nuērata alʒ non essʒ emptio vt in ꝯ ptiū s ō coñ emp illō
est wz a pncipio in celebratioē ottractus et in ipa venditioē sed pro
solōe dicti pcij pōt solui dcō venditori quelz res extimata z remane
bit ottractus venditoris vt est casus in l pcij causa et qō ibi no C ō
telcim ven et ita no bar in l singularia in fi ff si cer pe et ibi saly z
saly in l si p mutua C si cer pe et est opus vt dixi q ptiū soluaē ipi
venditori vt d l exempto ¶ Adūtas tñ tu tabellio q nūq in instrō
apponas q habuit dcm ptiū nisi tu videas in tui pñtia et testiū siue
rit datū alʒ aūt red arguí posses de falso vt nō gl et doct in l si exau
tione C de nō nu pe facit qō no Inno in c qm coñ de pba sed qñ p
tes sunt ocordes de solutioē ptij et actualiē non soluē dēs dicere q
ptiū dcis venditor fuit ofessus habuísse et ꝛcepisse tūc talia ℞ba nō
important de neciitate q venditor ptiū recepit ꝯ si in instrō dicaē q
dcis venditor fuit ofessus habuísse z recepisse cētū que in ℞itate ha
buit et ꝛcepit in pñtia mei nōrij et testiū tūc tale instrm ocludit ō
neciitate q venditor dcm ptiū recepit si aūt simpliē dicaē q dictus
venditor fuit ofessus habuísse z recepisse dcā centū q̄ habuit et rece
pit nec in pncia mei nōrij z testiū tūc hoc instrm de neciitate non cō
cluderet nuērationēz nā totū hoc pōt esse de cōfessione dcā venditoris q̄
dixit ofiteor me habuísse et ꝛcepisse dcā cētū q̄ habui et ꝛcepi nōri?
℞o postea hoc scribens scripsit in ētia psona illō qō venditor dixerit
in pma et sic nōrius nō testificaē de neciitate qō reuera ꝛcepit sed tā
tūmodo de cōfessione venditoris ꝯ si instrm diceret sic fuit ofessus se
habuísse dcis venditor dcā centū et habuit et ꝛcepit et sic nō p ꝛela
tiū que ꝯ p dcōem siue copulā et tūc tale instrm de neciitate talē nu
meratione cōtinet nec illa ℞ba modo aliq̄ pñt referri ad venditoris
cōfessionē nā si venditor dixerit ofiteor me habuísse et recepisse et ha
bui et recepi nōrius deberet dicere sic tal venditor fuit ofessus se ha
buisse et ꝛcepisse z dixit q habuit z recepit aʒ illō habuit et ꝛcepit
non pōt referri ad illō pticipiū ofessus ꝑm nām recti ꝑmonis z bone
gramatice iuꝛ l plautius ff de au et arge lega qō ppetue tene mtā
et ista sunt singularia ℞ba bar in dcā l si ex cautione in pma colʒ
¶ Quero q̄d si in instrō dicaē venditor fuit ofessus se habuísse dcm

ptiū a dicto emptore numerante de ꝑpria pecunia. nam talis ꝓmo
potest intelligi vno modo vt illud nūerante referatur ad visū notarij
et testiū. Alio modo q totū sit vnū cōstructū et vna oratio cōfessionis
vnde dixit Jac. but. q de necessitate non cōcludit verā nūerationem
q tale instrumentū non probat nisi solam cōfessionem. q probatio
debet esse necessarie cōcludens vt in. c. in pūtia de proba. q intellige
ꝓm qñ debitor negat nūerationem secus si non negat neq; ofiteat
vnde non presumit pro eo nisi neget cū cōfessio sua que in dubiū nō
reuocat debeat sibi nocere vt patet in. d. l. si ex cautione ibi exceptū
one apposita cē. a contrario sensu q eo. ti. auc. coñ qui ꝑpriam et. d.
. ff. grisogon?. ¶ Quid si nō apponat ptiū sed gerūdiū. Ubi gra
dicit instrm titius fuit ofessus se habuisse dcm ptiū a dco emptore
dando et nūerando dcm ptiū ffe. q ista gerūdia sonāt in actū qui vi
sui subicit ar. l. vim facit. ff. de vi in vi ar. facit qđ nō in ffa. C. et. ff
de edē. Sed de hac mā gerūdij ego latius scripsi. s. eo dē in ffica cū
ergo ꝓm cōnem recti ꝓmonis ac etiā intellūs gerūdiuū importat p
visū igit ꝓbat vera nūeratioēz ita elegant dixit bal. in. d. l. si ex cau
tione in ff. quarto quero si ffba cē. et in ff. seq. et in. l. si ex ptio. C. si
cer. pe. quod nō. ¶ Quid si in instrō venditionis dicat vendito fuit
cōfessus habuisse et recepisse q habuit et recepit. et vendito vult di
cere coñriū et adducit testes descriptos in instrumento qui dicūt q
bene ibi viderūt pecuniā sed nō viderunt q vendito eam receperit an
instrm redarguatur de falso dicas q non qz vendito dicit habuisse
ptium eoipso q pecunia erat pñs q sic per aspectū vt. l. i. ff. si iusserim
ff. de acqui. posses. ¶ Quid si in instrō dicat q dictū pretiū habuit
et recepit et vendito ad ꝓbatioēz induxit testes qui dicūt q fuit
facta quedā demonstratio pecunie q q licet fuerit nūerata venditori
tamen illico reddidit dicto emptori q dictus emptor dictū pretiū to
tum secum reportauit. dicas q ꝑter hoc instrm nō est falsum ymo
probat veram solutionez pretij et potuit esse q vendito debit emp
tori dictū pretiū receptū vel in depositum vel incōmodatū vel in mutuū
vel forte donationis causa. vt. l. si tibi pecuniam. ff. si cer. pe. et. l. si
quis duos. ff. de solu. ita eleganter no. bar. in. l. singularia. ff. si cer.
pe. m ff. q̄ quo dicit nōtius cē cū ff. seq. qđ ppetuo nō. ¶ Quero an
vendito cogat rē pcise pstare. et dic breuiter aut habet facultatem

rei ꝑstande ꝙ cogit̃ ꝑscise aut nō habet nec dolo desinit hr̃e et libertat̃
ꝑstādo īteresse ita nō glo singulat̃ in ℔ ptū s de ēptioē ꝙ vē ꝙ nō
glo ꝙ bar in l i ī ꝑn ff de ac emp et nō plē bar ꝙ doc in l stipula
tiões nō diuidūt̃ ff de ℣ ob ꝙ isto casu quādo ꝑscise vel non ꝑscise
teneat̃ modū ꝙ formā libellāte ut̃ put j dicā ¶ Aduertas tñ ꝙ uē
ditor dicit̃ esse obligatus tali obligatōe que uotat̃ tr̃e tradi et sic ē
stiplō idīdua ut d l stiplões nō diuidūt̃ in ꝑn et qō ibi bar ¶ Ex
quo sequit̃ ꝙ etiā inter hēdes uēditorē nō diuidit̃ ¶ Ex q̃ nota ꝙ si
venditor decesserit pluribo heredibo relict̄ añ traditōez rei ꝙ quilz
heredū ē obligatus īsolidū ad rei traditōez sed vno tradēte alij li
berant̃ ut bi ℔ si apud duos et l si duo in fi ff depositu et ibi hoc
vult saly ¶ Quero date sunt arre ꝙ vnditōe ꝙ venditor nō vult
tradē rē z vult dare arras duplicatas an ꝓpter hoc libret̃ in totū
a otractu et videt̃ ꝙ sic ut l otract̄ in fi ꝙ ꝙ ibi nō C de fi īstru
et nō glo in l q3 sepe in ꝑn de otra emp Sed otractū tenūt Dy
et bar in l i ℔ vñ querit̃ in fi de public ubi dicūt ꝙ imo eē pōt cō
uenīs ad tale īteresse ut l si quis a sotio ff ꝙ sotio ꝙ l pōdia et
q3 ibi glo et bar ff de ac emp et hoc sequit̃ raph et Jo de imo in
dcō ℔ vnde querit̃ et hoc uidet̃ tenere glo et aptius bal in dcā l
tractus ¶ Sed ibi saly in ℣ quero tertio vnditōe ē causante qē te
net otractū q3 natura arratū est vt qui dat arras aut eas ꝑdat et
suscipiat duplicatas ex quo uidet̃ tacite agi ꝙ possit a otractu ēce
di et allegat ad hoc s de emp ꝙ uē ℔ i ibi is qui ē causat qē et ita
dicit ꝙ seruat̃ in ꝑtica ¶ Sed q̄dq̄ dicat saly ego dico ꝙ imo si
uat̃ in ꝑtica alia opi que etiā de iure est verior quia ꝓpter uisionē
homis semiplenā nō videt̃ ēcedi a ꝓuisione l plena ut l si marit̄
et ibi doc C de ꝓuē ꝙ l fi ꝙ ibi glo ꝙ doc C s pac cōuē ꝙ l si cū do
tē l ꝑn ff solu ma ꝙ l ij ꝙ ibi glo ꝙ doc C de iure emphi et bar in
d ℔ vñ querit̃ ergo p dcām ꝓuisionē arratū factā ab homine non
videtur esse ēcessū a prouisione legali super īteresse quod ē maius
¶ Non ob dictus ℔ is q̄ recusat quia ille textus nō negat ꝙ etiā
non posz petere īteresse vt ibi senrit glo q̄tenus extēdere arras
ar l ij ff ui bo rap ¶ Aduertas tñ ꝙ arratū datio non ē necia qz
otractus est plectus de p se sine aris quia arre dant̃ ut sit ꝓbatō

cõtractus celebrati ut .l. qõ sepe ī p̃n. ff. de otrahẽ. ep. nec dũ ar-
datio facit rẽ desinẽ rẽ esse integrã q̃n nudo cõsensu ptiũ possit ab ep-
tione discedi ñ date fuerit p̃ actis ex pte pretij q̃ inuenit in pce-
nia nuctata ut est tex. ibi gl. et doc. in .l. ij. C. q̃ licet ab ẽpt. dis.
¶ Quero q̃ dicat̃ pfecta venditio ut piculũ aut dãpnũ trãseat in
emptorẽ. dic q̃ est ncãe q̃ ista ocurrãt. viz q̃ otractus fiat pure et
sine scriptis. et certe spẽi eaz rez q̃ degustatioẽ mẽsuratõe ā pondere
nõ indigẽt nisi culpa l̃ mora uẽditois aliud inducat ita dicit ibi gl
magĩ in .l. nccatio in p̃n. et ibi bar. ff. ō. omo. et piculo rei uẽdi. et ui
de bonũ tex. et gl. s̃. de ẽp. et ven. in p̃n. et qõ habẽt in .l. ij. et ibi sali
C. q̃ licet ab emp. dis. et ecõtra augm̃tũ qõ otigit fundo uẽdito añ
rei traditionẽ. cui prosit. dic ā vendit̃ ad mẽsurā et p̃dest venditori
vt .l. iulianus. ℈. si titius. ff. de ac. emp. quia talis uẽditio dicit̃ esse
cõditional̃ donec mẽsuret̃ l̃ degustet̃ ideo añ mẽsurationẽ augmẽtũ
p̃dest uẽditori ut .l. i. ℈. i. ciũcta .l. in uẽditõe. ℈. i. ff. de piculo. et omo
rei ven. secus si simplr̃ vendat̃ talis fundus p̃ centũ et dico q̃ est p-
iugez tũc augm̃tũ p̃dest ẽptori vt est tex. s̃. de emp. et uẽ. in ℈. si p̃
emptõem ¶ Aductas ad id qõ s̃. dixi q̃ uẽdit̃ ad mẽsurā quia illo
est vez nisi sciens. et falso dixerit esse venditor maioris mensue q̃ fu
erit quia tũc augm̃tũ otigens añ mẽsuratioẽz nõ p̃dest uẽditori se
cus si ignoras dixerit esse maioris mẽsuẽ q̃ fuerit. ut ẽ casus singu
in dcõ. ℈. si titius qõ nõ ¶ Et tene etiã mẽti q̃ nõ tm̃ vẽ venditus
fundus sed etiã fructus extãtes etiã si nõ dicat̃. et pensio q̃ debet ut
.l. iul. ℈. si fructibo et ibi bar. ff. de ac. ẽp. et nõ est mirũ quia fructꝰ
extãtes sunt ps rei vt .l. fructus pendẽtes. ff. de ẽj uẽdi. et etiã in dã
pẽditõe fundi venũt aggeres et fossata et illa etiã delẽt vt fundꝰ
mẽsurari ad vtilitatẽ uẽditoris vt .l. littora. et ibi bar. ff. de otrahẽ
emp. et .l. p̃dia. ℈. ita legatũ. et ibi glo. et bar. ff. de fun. instruct. qõ
nõ. ¶ Quero an pfecta venditiõe que p̃ficit̃ solo osensu vt s̃. de
emp. et vendi. in pri. possit venditor hic cogi dare fideiussoẽ pro de
fendenda re dicas q̃ nõ nisi imineat euictio in limine otractꝰ quia
tunc emptor non cogitur soluere pretiũ nisi sibi cauẽ fideiussore cauea
tur vt .l. fi. ℈. i. ff. de rescin. venditi. et .l. i. ℈. i. ff. de p̃icul. et como. rei
vendi. et .l. si post p̃fectam. C. de euicti. nisi emptor submittat sibi

aliquē quī mouerēt sibi litē q̄a tal̄ lis ⁊ q̄stio p̄tā sibi nō p̄dest
vt ff. d. l. si post p̄fā. et qō ibi bar. et doc. ⁊ vide tonā glo. in. l. i. §. sti
pulatio duple. ff. de p̄to. sti. liz glo. alii dicat in §. p̄enl. s. de suspe
cto. ⁊ male ut ibi late dixi. Sed p̄stita fideiussiōe quā tenet p̄sta
re non tm̄ p illo qui iā mouit litē sed pro oi euictiōe a quocūq; ut
est tex. in d. l. si §. i. ff. de ẽsci. vendi. licet glo. de hoc dubitaueit in d.
l. p̄enl. §. i. de pic. et omo. rei ven. et in. d. l. si post pfā. tūc ẽptor te
net̄ solue mtegz p̄tiū. ita dixit bar. bal. ⁊ saly. in. d. l. si post pfectā
et bar. in dcā l. i. §. stipulatio duple. vbi bar enumerat quīq; casus
in quibo in ctractu ẽptionis ⁊ venditionis venditor tenet̄ dare fideius
sorē et nō alīs. et dic ut ibi ange. ¶ Quero q̄d si i instrō venditōis
dicat̄ et si plus valet dicto p̄tio dedit ⁊ donauit an p̄ptor hoc pdat̄
bñficiū. l. ij. C. de ẽscin. vē. si fuit decept? vltra dimidiā iusti p̄tij. di
cas tu q̄ ad hoc vt istō sit opus ẽ vt dicā̄ ista v̄ba videliz ⁊ illō pl?
qō valz siue illud sit quātitas modica siue magna addas tu etiā si
excederet dimidiā iusti p̄tij sponte et ex certa sciētia dedit et dona
uit vel etiā addas et renūtiauit bñficio legis. ij. C. de rescin. ven. ita
dixit bar. et doc. in. l. si quis cū alīt. in fi. ff. de v̄bo. obli. ⁊ bar. bal.
et saly. in dcā l. ij. C. de rescin. uēdi et bar. in l. si quis donatōis et ibi
pa. de. cas. C. de ctrahē emp. qō nō vt scias q̄ v̄ba sint neccia appo
in istrumēto. ang. areti. ¶ Quero in instrō venditōis data ẽ p̄tās
emptōi q̄ ꝑpa aucēre possit fundū intrare. ut. s. dixi dic q̄ hoc itel
ligē dūmodo non repiat resistentē quia tūc ꝑpa aucēre intrāe non
tēt. ut. l. nō est singul. ff. de ẽg. iuē. ita dixit bar. in. l. iij. C. de pigno
et ibi saly. et plene saly. in. l. in possessionē. C. ad l. iulī. de vi. ¶ Que
ro an istō ius siue facultas q̄ ds possit ꝑpa aucēre fundū ingredi
possit cedi. et bar. in. l. i. in fi. cū. l. qui viā. ff. de op. no. nū. p illū tex.
ultius melioꝛē dicit se in mūdo nescire. dixit q̄ sic ⁊ sic actus extra
iudiciarius pōt cedi et in eo fieri procuratoꝛ in rem suā. Tu addas
§m lodo. de vrbe. ibi tertus in. l. gracchus. C. de adul. ⁊ glo. puā in. l.
i. C. de dcaūio. et. cōbar. lib. pi. et glo. in. l. fundus. ff. de ui et ui ar.
et in. l. qui tatiario. ff. de pig. act̄. et qō no. bal. in aucē. de pat. iuē.
fie. in §. fi. v̄o. Nec obst. c. cōstitutis extra de in integrū resti. quia
ille tertus tātūmodo loquit̄ an illi filij possint offerre ꝑ parte pūs

nō aūt dē in illo tēp· an illa facultas offerendi possit cēdi uł ne· nec
etiā· ob· qđ nō bal· et sali· in· l· ad officiū· C· cōi· diui· qz ibi expresse
loquit qđ erat būficiū psonale ne domus exeat dsortia facit· l· cū
pē· ff· libertas et· l· petro· ff· frē· ff· de le· ij· ergo seus qđ nō esset pui
legiū psonale· ff· so· ma· facit· qđ habet in· l· qz psonale· ff· so· ma· et
vtrū sit dcessio psonał vel łał uide no· p bar· i· l· pe· ff· de dote plega
ta· additio dñi ange· ¶ Quero uēdit res de q̄ ē ēptori mō lis an et
qđ et quo dēat denūtiai venditori· dic gł clazˀ ē gł dēt denūtiari vt
l· i· C· de pact· et dmo· rei ven· et ibi bar· bal· q sali· Et dēt tali tpe de
nūtiaī gł ius uēditorē sit saluū viz gł ipse possit facē defensiones suas
ut· l· si rē· ff· si· et ibi gl· et bar· ff· de euic· Et dēt fieī denūtiatio ista
mō viz denūtio tibi pz titiū m talē litē fore motā sup tali fundo quē
vendidisti quaē venias ad defendendū me in iuditio et dictā cām et
ad suscipiendū in te litē pdictā ał aūt nisi modo pdicto denūtiet si
haberet ēgressum de euictiōe ut nō bar· in· d· l· i· et in· l· nō solū· q ibi
doc· ff· so· ma· et in· l· nō solū· ff· morte· ff· de no· op· nū· et debet in ipa
denūtiatiōe ipsū venditorē plenarie instruere de dicta lite quod sit
mittēdo copiā libelli et actoris in denūtiaōe ita dixit bar· et doc· et
ibi bal· et saly· in· l· empti· C· d· euict· Et pdicta pcedūt qñ denūti
atur venditori viuo sed eo mortuo plurib⁹ heredib⁹ relictis tūc vni
cuiqz heredū i solidū denūtiādū ē vt· l· in executiōe· ff· in solidū· ff· de
ff· ob· et nō sufficit gł vnusqsqz heredū defendat ptē suā si oēs nō de
fendūt ymo vno nō defendēte otra oēs pena dupli omittit vt· l· ait
ex cā· et ibi gl· et doct· ff· de ff· to· ob· nisi pñs etiā p abñtē coheredē
suscipiat defensionē· l· pe· ff· si ex noxa cā agat· ita dixit bar· et doct·
in· d· l· cū ex cā et· l· iiij· ff· si· de· ff· ob· Dmaūt sit pupill? uēditori ut
q̄ successit uēditori pt sibi tm̄mō fieri denūtiatio pdcā si tutor eius nō
appet q tūc tał denūtiatio sufficit vt teneat de euictiōe vt ē tēp·
nō q ibi gl· et doc· in· l· si dcm· ff· si· ff· de euic· q no· doc· in· l· si ex lega
ti cā· de· ff· obli· ¶ Quid si uēditor est abs̄ et sm̄ dolo nō repit· dic
gł denūtiandū ē domi et familie vel pauratori suo si habet vel saltē
amic venditoris vt emptor de euictione agere possit vt est glo· val
de no· in· l· aut qui aliter· ff· et si forte· ff· quod vi aut clam· ¶ Vnū
tamē tene mēti perpetuo gł si res vendita trāsiuit ad plures manus

ex venditõe et vltimo ẽptori et possessori moueꝫ questio vt·b·i·cũ
mã·C·vbi in rem actio·et ad hoc ut ꝑmꝰ uẽditor tenea² de euictõe
non tantũ vltimus emptor teneꝫ denũtiaꝛe suo auctori imediate ꝫ
opus est vt eius auctor suo auctori denũtiet usq; in infinitũ quousꝫ
ad ꝑmũ vẽditorẽ deuenia² alꝫs aũt ille venditor cui nõ esset denũti
atũ non tene² liꝫ aliꝰs fuerit denũtiatũ·ut ẽ glo·singularis in·l·si ꝑ
re pupilli i·ℌ·i·in glo·in ℣·agere·ff·de euic·qđ no·qꝛ fuit hic ãno
ꝓterito de facto ĩ practica ¶ Quero denũtiauí auctori meo litẽ mo
tam oparet uẽditor et qꝛ est miles uꝫ habet aliud ꝑuilegiũ q vult
respondere molestãti rẽ uẽditã corã suo iudice an possit dic q nõ ꝑ
tasũ in l· uẽditor in ꝑn·ff·de iudi·et ꝑ b·i·C·vbi in rẽ actõ et istđ vi
detur q hẽat locũ etiã si auctor meus essꝫ clericus et hoc allegando
vide² sequi bal·q salp·in·d·b·i·C·vbi in rẽ actõ et q clericus ouem
ature in foro seculari q ibi ꝺeat rẽ ꝺefendẽ no·ang·in l· nõ solũ·ℌ·qđ
vulgo·ff·de vsura·¶ Nec obstat·c·si diligẽti de foro cõpetẽ·qꝛ ibi
loquiẽ qñ clericꝰ cõuenī² ad sui vtilitatẽ uꝫ dãpnũ ꝑncipaliꝫ actõe
ꝑsonali uꝫ ꝛali quãdo ipe ꝑncipaliꝫ possidet ꝑ se uꝫ ꝑ aliũ ꝫ questõ
nostra et d l· vẽditor loquũ² qñ iuditiũ ẽ fundatũ sup ꝓsessiõe ẽpto
qui possidet ꝑ se ꝫ ꝑ aliũ ad sui vtilitatẽ merito nõ ꝺeꝫ dcm iuditiũ
iã inceptũ mutari ex ꝑsona ꝺefensois necessarij ar·l·ubi ceptum·ff·
de iud·et ꝓ ista pte tu potes adducẽ qđ no·glo·in l·nullã·C·de test
sed spec·in ti·de·i·et·ij·decreto·ℌ·restat ℣ſ·quid si clericꝰ ẽ dñs q ẽ
tenet q ymo clericus vl ecca vendit ꝓ non põt cõparere corã iudice
seculari etiã volẽs renũtiare d·c·si diligẽti·q in hac pte videꝫ incli
nari Jo·de imo·in·d·ℌ·quod vulgo dũ dicit q l· uẽditor loquiẽ in
eo qui poterat suo ꝑuilegio renũtiare et istđ obꝺua² ꝓ quo facit qđ
no·doc·in·d·l·nullũ reꝓhendendo glo·ibi liꝫ ꝓ alia pte multũ faciat
arguñtatio ange·¶ Et ista fatiũt ad illã q vnus ex frũbo vendit mi
fundũ alī fẽ mouet michi litẽ uẽditor meus opet ꝫ ex denũtiatõe
mea ut dixi ꝫ etiã ꝓpo motu·nã venditor pt etiã nõ denũtiatꝰ veni
re in iuditiũ q cãz ꝺefendẽ vt ẽ casus no·in l· si parẽtes·C·de euict·et
ex forma statuto ꝓ uẽditor petit cãm iter ipsũ et frẽz suũ opromitti
an possit de qđ ꝑ bar·in·d·l· uẽditor et in l· ꝑuiator ad exhibendũ·ℌ·
ff·rẽ ta·ha·q in quadã sua qstione que incipit ꝺciliũ ãtatꝫ·pisano

decreuit et bal. q sali. in. d. l. i. C. vbi in rē actio. dic vt ibi. Et q̄ cle
ricus possit opponē declinatoriā et sua psona no. ang. in. d. l. uēditor
et sic est sibi ꝺtrarius et p̄ hoc allegat glo. ord. pi. q. i. c. clericī. nā
sciendū est q̄ regularit̄ defensor nccarius p̄t opponere exceptionē
cōpetentē tā ex psona sua q̄ ex psona illius quē neccio defendit vt
est tex. et ibi bar. et doct. in. l. idē q̄. §. et generalit̄. ff. mādati et no.
bar. in. d. l. paul. ad exhibendū. §. i. et no. bar. et doc. in. l. si actor. ff
de paul. et no. bal. sali. et doct. in. d. l. i. C. vbi in rē actio. q̄ oīa tene
no. ¶ Quid si venditor scit litē motā an etiā scienti debeat fieri de
nūtiatio bar. in. l. empti. C. de euic. et in. l. nō solū. ff. so. ma. et in. l.
denūtiasse. §. i. ff. de adult. et in. l. nomē. C. qui res pigno. ob. poss. et
vbiq̄ tenz q̄ sic q. denūtiatō nō fit solū ad istū finē ut sciat ꝫ etiā
ut a dcō uēditorē aliud ꝺsequat̄ viz vt veniat ad ipm defendēdū. q. li
tē in se suscipiendū igit̄ nō sufficit q̄ uēditor p̄ se sciat q. ista denūti
atio nō ē simplē notificatoria. liz gl. et Jo. de imo. in. d. l. nō solū senti
at ꝺtrariū et male q. p̄ opi. bar. est casus in. l. si res quā. ff. de euic.
et ē casus et ibi hoc no. bar. bal. ang. et doc. in. l. q̄ abūtē. ff. de paul.
et firmat bal. in ti. si ꝺ feu. uas. ab aliq̄ fue. in. pel. c. i. q. istō teneas
¶ Quero an emptor teneat̄ appellare a sīa lata cōtra se et quidā
dicūt aut fouz instātiā et tēt appellare et psequi. a fouet malā cām
et tūc aut uēditor est pūs platōni sīe q. nō cogit̄ appellare. aut uē
ditor erat abūs et tūc cogit̄ appellare q. psequi vt vē. tex. et ibi doc
in. l. heremus. §. gaya. ff. de euic. licz ibi glo. alit̄ sentiat facit quod
habet̄ q. ibi bar. in. l. si paret̄. in §. si ignorātes. ff. mādati. et q̄ no
per doct. in. l. minutus. C. de pact. et facit. l. minoribꝰ. et q̄ ibi nō per
doc. et maxime p̄ bal. C. de his qui. vt indig. sed Jo. de imo. in. l. ab
emptore. §. alio. ff. de appel. dicit q̄ qñ est clarū q̄ fouet malā cāz
vel qñ est dubiū cū i dubio p̄ sīa p̄sumat̄ vt. d. §. gaya. q̄ nō te
neat̄ appellare vt ibi. sed si appellauerit cū tal̄ appellatio extiguat q̄
nūtiatū. q. sic illa p̄sūptō p̄ sīa tollit̄ q̄ tūc teneat̄ eā psequi nisi p̄t
pauptatē exauseat̄ ut. d. §. si ignorātes. et vide i spe. in. ti. de appel. i
ij. ptē in. §. si q̄s possit. et in. §. si ꝫ nūq̄d emptor ¶ Nō obstāt
q̄ teneat̄ etiā psequi q̄ hēt̄ i. d. l. minut? et in. c. nō iuste ex̄ de paul. q.
ibi loq̄t̄ i. paret̄. q. sic i. psequēte cāz alienā. q. noīe alieno ꝫ in psequēte

cauſaz ſuã q ſuo noĩe ꝓncipalĕ licz in q̃ndã oñam ꝺmodũ q incõmodũ ſpectet ad vẽditorẽ et iõ magis artaĕ ẽptor faĕ qꝺ nõ bar in d ff ſi ignorãtes ¶ Tu dic plenĩ ꝑm doc et do meũ pa ꝺ ca i d ff gaya aut oſtat ꝙ cã erat mala qz notoriũ erat rẽ ad aliũ ptinẽ et tũc nõ teneĕ ẽptor appellare ſiue venditor ſit pñs ꝓlatõi ſñe ſiue non et ita põt intelligi gl in d l heremĩ ff i in fine ꝑ oſtat ꝙ cã erat bõ et tũc tẽĕ applare q ꝓſeq vt ibi in fi ꝑm vnã opi glo ſiue uẽditor fuerit pñs ſiue nõ qz ẽptor oueiĕ et dãnaĕ ſuo ꝓꝓo noĩe et iſtis duobus caſibo nõ ꝓꝓe loquit d l heremĩ ff i ¶ Intꝺũ ꝺubitaĕ an bõ ſit vl mala cauſa et tũc ſi vendítor eſt pñs nõ cogiĕ appellare ꝓpt duo ſcz ꝓpt pñtiã uẽditorẽ q̃ potuit appellare q nõ appellauit ut d ff alio et l a ſña et l ſi pluſorio ff i et qꝺ eis plẽ bar ff de appel q ſic non appellãꝺo vẽ acq̃eſcẽ nec põt ĩputaĕ culpã ẽptori i qua etiã ipſe uẽditor fuit ĩ° qz pſumiĕ ꝑ ſña et ſic altero ip̃oꝝũ ꝺeficiente ut puta ſi uẽditor eſſet abñs non ꝓcꝺẽt qz emptor ꝺebẽt appellaẽ ut d ff gaya vſq ad ℟ finalẽ ¶ Si ℟o ẽptor appellauit lz nõ tene atur appellare uẽditorẽ pñte et tũc ꝺebet etiã ꝓſequi rõ qz tũc non pſumĩ ꝑ ſña poſtq̃ fuit appellatũ l i in fi ff ad turpeill cum ſit re ſciſſa q ſic uiꝺeĕ ẽptor fouere iuſtã cãm vĩ teneĩ ꝓſequi cãz appellatiois ſicut teneĕ ꝓſequi ꝓmã inſtantiã qꝺ bñ nõ ¶ Et aꝺũtas qz qñ rẽ ꝺefendit ẽptor non tm̃ ꝙ hẽat ẽgreſſũ ꝺe euictõe ſeꝺ etiã omnes ſumptꝰ factos in lite recupat a uẽditorẽ etiã ſi obtineat in cã q ſic ĩuſte fuit ſibi mota lis vt l uẽditores et ibi bar ang q doc ff ff ℟ obli quos tñ ſumptꝰ legitime feciſſe ꝺemtrãbiĕ vt nõ m d l venditões qꝺ eſt vꝛ niſi ĩ inſtrõ ẽptoris ꝺcm̃ fuerit ꝺe quibꝰ ſumptibus ꝺcis uẽditor voluit et conſenſit ſtare ſimplici ℟o ꝺcã emptoris vel eius iuramẽto ¶ An tñ illud valeat q bar in l fi ff ꝺe ꝓto ſtipul poſt multoꝝ opi ꝺicit ꝙ taĺ ꝺuẽtõ nõ obligat q̃n ego poſſiz ĕuocaĕ añq̃ tu ꝺeclaẽs ſũptus alĺat caſũ i l ſi quis iuſiuraꝺ C ff reb creꝺ vbi ẽ ꝺelatio fcã in iuꝺitio q̃ habet vi ſtipulatiois vt l cũ oñdim in fi ff ꝺe fideiuſ tuto q tñ põt ĕuocari mĺtomagis ſi h° eſt fcm̃ eẽ iuꝺitiũ ꝫ poſtq̃ ꝺeclarauerit ſũptꝰ viz eius ꝺeclã° tñ ꝺẽt rẽduci ad arbitriũ boni uiri l ſi libertus iuraueꝛit ꝺe op lib ¶ Nec ob ſi ꝺica ꝙ viꝺeĕ non valere qz inuitaĕ emptor ad ꝺeliquẽꝺũ qñ arbitriũ

bom viri tollit otrariū. Nec ob. si dicaē qp qñ oferē in simplicē vo
lūtatē qp nō hēt locū arbitriū bom uiri vt no. in. l. i. ff. de le. ij. qz sp
intelligiē dūmō dolus malus absit. l. credito. §. luti?. ff. mādati. seū
dolus p̄sumiē si plus debito arbitrareē ergo p hoc vltimo allega
bar. in. §. arbitro. z. ff. p̄ sotio si. ſ. ſay. dicit qp ymo stabiē tali dicto
nec poterit peti ēductio uł ēduci ad arbitriū bom uiri marie qñ iura
uit ar. l. nō erit. §. dato. ff. de iurēiuē. cū si q facit. l. fideicōmissaia lib
tas. ff. de fideic. lib ta. et. l. pi. §. cū esset de le. iij. dūmō nō declaret in
infinitū ar. l. videam?. §. iurare. ff. de in litē iurē. Ped ang. dicit qp si
emptoe ē effect? p?ea vn? tibald? qp ē iusta cā ēuocādi diffiōez ar.
l. si cū corneli?. ff. de solu. ał seaus. Nō ob. d. l. si qs iusiurādū. qm
ibi delatū ēuocaē ppt̄ iustā cām supuemiētē ēa de nouo supueneriūt
p̄batiōes ał nō posſ ēuocarē vt. d. §. dato. ſ. Jo. de imo. in. d. l. fi. tēt
opi. bar. cū illa modificatiōe ang. p. l. si cū cornelius. licz sibi nō pla
ceat rāsio quā facit ang. ad. d. l. si qs iusiurādū qz ibi nō appet qp su
pueneriūt p̄batōes vel tu rādeas scōm taph. in. d. l. fi. qz in. d. l. si qs
iusiurādū. ē iusta cā qz suspectus dicēē esse eoipso qp vult iurare qñ
deferēs vult p̄bare ſ aūt ñ wlebat p̄bare negāz. Itē in casu nrō
se astrīxit aliqñ p̄tens arbitratu stipulatoe posſ ēuocari. p̄ in dela
tiōe iuramti bal. non vē bñ dicē p. d. §. dato. et dixi. s. e. §. si qs po
stulāte. et sic oclusiue teneas qp dēāz omissiōez uēditor ēuocaē nō pōt
et si male declāt poterit ēcurri ad bonū uiz. vt. l. ſ uēditio. in p̄n. ff.
de otrahē. ēp. et. l. qō sepe. §. i. e. t. et nō. gl. q doct. in. l. in emēt. C. de
otra. ēp. et v; tal ēmissio liz in libeā wlūtatē alteri? otrahētiū qz iaz
otract? erat firmatus et ēmitt² in accessorijs ut. l. domū. ff. de otra
ēp. et no. gl. in. d. l. in emēt. et bar. et doct. in. l. si qs arbitratu. ff. de
ꝛ. ob. Helius tñ esſ dicēdū scōm taph. qp dēat declāre p̄missa tap
atiōe iudicē fiat deferē iuramtū in expēsis ut. l. sanxim?. cū auc. ibi
posita. C. de iud. et in iuramto in litē ut. l. uł deam?. §. pe. et li. de in li
tē iurē et pte p̄te tūc tal declaratio nō poterit peti qp reducaē ad ar
bitriū bom viri quod tene menti. Vnū tñ addas qp nūqz de euicti
one agi pōt etiā si res euicaē misi euicta fuerit iuditialiē et p sentē
tiā iudicis. in to tū vel pro parte qz tunc agiē de euictiōe etiā si ex
presse defensio et per osequens euictio p̄missa nō fuerit. vt est tex.

et ibi nō p gl. et doct. in l. i. q. ij. iūcta l. non tm. et l. hrē licē et quod i
eis no. ff. de euict. nō aūt sufficit qp sit euicta p ꝯpmissū vt l. si dic
tū. ℈. si ꝯpmissio. ff. de euict. misi in instrō emptionis expsse cautū sit
qp venditor tēatur de euictiōe quōcūqz q̄literacūqz ēs euicat qz tūc
casu tēbit̄ de euictiōe q̄uis p laudū fuerit euicta. vt est gl. sing. et
ibi Flo. in l. cū pēa. ff. de arbi. qđ singulē. nō vt cū op? sit in tuis emp
tionibꝫ illa ℣ba appoīatias aī nūqp ꝓmittas de rē empta misi cū
cōsensu uēditoris. Et p̄dcā p̄cedūt q̄n rēs et rē fuit euicta seas si
p impitiā vel p sordes iudic. qz talis sīa non nocet uēditori vt l. si
p ipudētiā in p̄n. et qđ ibi nō p gl. et doc. ff. de euict. facit qđ no. d
bal. i l. exceptiōe ff de fideīms. Et ecce p̄dcā p̄cedūt qñ i ꝑpetate fuit
euicta si aūt q̄ ad possessionē tm̄ non p̄t agi ex stipulatiōe de euic
ut est textus q ibi bar. in l. iij. in p̄n. ff. de ac. ēp. misi expsse in īstrō
dcm̄ fuerit qp prōisit duplū noie euictionis siue euicat in possessioē
siue in ꝑpetate facit l. iulē. in ℈. si possessio. ff. de act. emp. ita dixit
bar. in d. l. iij. et bal. in l. i. C. de pīcu. et omo. ēi wn. ¶ Et adūtas qp
p̄ma actiōe exēpto non p̄t agi qz ab illa ē liberatus eo ipso qp a p̄n
cipio rē trādidit. vt l. ab emp. ff. de pact. sed statī re euicta i totū l.
pro ptē cēt̄ noua actio exēpto pro euictōe ut. l. q̄ cōaubīnā. in ℈. si
habes. ff. de le. ij. q ibi bar. q late singlē p bar. in l. aristo. ℈. i. ff. de do
na. q dicā. j. in fōtiōe libelloꝝ. Ac etiā addas qp ad hoc ut emptor
hēat regressū de euictōe opus ē vltra p̄dcā qp nō tm̄ defendat rē ēp
tā vt dixi sed etiā ꝺducat bonos p̄ūatores q aduocatos nā et si ad
uocatū ꝺducēt q nō bonū q cāz pdēt nō hrēt ēgressū de euict. vt ē gl.
sing. in l. qp si nollit. ℈. si mancipiū. ff. de edi. edic. qđ perpetuo tene
mēti. qđ ē wz misi notōlū sit qp ēptor nō fouet iustitiā et tō est qz
nō cogit̄ defendē vt dixi imo p̄t agnoscē bōz fidē. vt ē casus in l. emp
tor rē in p̄n. ff. de act. ēp. Et p̄dcā p̄cedūt misi expsse actū sit qp ñ tēa²
de euic. qz tūc nō tēbit̄ tūr tm̄ nō obstāte dcō pacto ad p̄tij receptī
restitutōez vt est casus no. et ibi glo. et doc. in l. emptor rē. ℈. p̄. ff. de
ac. ēp. Et qp dixi p̄tiū restituēdū est wz misi in vno tm̄ casu euictio
fuerit exceptuata in q̄ casu non voluit teneri de euictiōe sed in alijs
sic qz tunc in dicto casu exceptuato nō tene² pretiū restituere vt est
text? cū gl. sing. in l. quī libertaq. in p̄n. ff. de euic. et vide bal. in l. i.

et ibi saly·C·de pica·et omo·rei ven· Et etiã ꝓbãt ꝓcedũt qñ ſma
eſt lata ẽptoꝛe pñte et defendẽte ſcias ſi lata eſt̃ eo abſẽte ꝙa tunc ꝓ
ſumit̃ magis lata qꝛ cãz nõ defendit quã ꝙ malã cãz habuerit vt
eſt tex·no·in·b·ſi iõ in ꝑn·q ibi bar·ff·de euict·qõ ẽ vex niſi ſit abſis
ncĩa vel ꝓbabili cã vt ẽ gl·no·in·b·ij· C·de cõtra iudi·tut·et no·bal
in·ti·ſi de feu·fue·vaſall· ab aliq̃ int̃·c·i·viõ qõ no·gl· et oẽs doct·
in·d·b·i·de pica·et omo·rei ven· Quero ꝙd ĩportãt illa ℞ba q̃ co
mũit ſolẽt appoñi in inſtrõ ẽptiois viz et ꝓmiſit dãz rẽ uẽditã defẽ
dere ab oĩ ꝑſona de iure vel fcõ an teneãt eũ defendere armata manu
bar·et doc·in·b·ſtiplõ iſta in ꝑn·ff·de ℞·ob·et doc·bal·et ſali·in·b·ſi
C·de ac·ẽp·tẽnt ꝙ nõ qꝛ videreã ꝓhiſſe fcm̃ alienũ ergo nõ valet
ſtiplõ vt·d·b·ſtiplõ iſta qꝛ iſte eſt caſus fortuit9· vñ nõ venit ex nã
otract9 emptiois vt·l· luti9·ff·de euict·nec eſt ſpãliter enuẽtatus vt
l·ſed et ſi q̃s·ℊ· q̃ſtũ·ff·ſi q̃s cau·et qꝛ ℞bũ de fcõ ꝑt ĩtelligi plurib9
mõis vñ ĩ dubio nõ oꝑhendit id qõ ẽ otra nãz otract9 ut·ff·quẽ po
in pig·ha·l· inſulã· ℔ ergo ſi dcm̃ ẽ ꝓmiſit defendẽ de iure q de fcõ
q̃ ℞ba sẽnt intelligi ciuili mõ ut·ff·de fundu·l·ſi cuꝛ·qõ tm̃ ĩtelligit
vex ſcõm bar·in·d·b·ſtiplõ iſta q ſali·in·d·b·ſi liz ibi bal·coneã moꝛ
dere bar·niſi añ dãz ꝓhibitoꝛ uẽditoꝛ fuiſſet cã et oꝛigo hoc in preſti
onis et moleſtatiois quã nũc de fcõ habz emptoꝛ·ar·l·ſi mãcipi·ℊ·el
pe et qõ ibi glo·et bar·ff·locati·et·l·pe·in ꝑn·et ibi bar·q doc·ff·ſolt
ma·facit optĩe tex·cũ gl·in·l·nã et fundus in ꝑn·ff·de neg·g· Quũ
ergo opabũt iſta ℞ba ꝓmiſit defendẽ de iure q de fcõ ℔ ſcõm doc
ℊ in iuditio sẽt defendẽ de iure et de fcõ hoc mõ viz liti aſſiſtere et
expenſas in lite facẽ et ſollicitare ꝓcũtores et aduocatos q̃ oĩa facti
ſũt· Et etiã adũtas ꝙ iſta ℞ba importãt ꝙ ſi res euincat ꝙ imutiã
iudicẽ ꝙ uẽdit oꝛ teneãt de euictiõe ſcõm ſicar·malũ et Cy·in·d·b·ſi
Sed iſtõ repbat ibi bal·et ſali·quia iniuſta ſma dẽ caſus fortui
tus ergo nõ oꝑhendit niſi exꝑſſe dcm̃ fuerit viz ꝙ etiã vult teneꝛ
q̃ũs fuerit iniuſta ſma lata· Quero ꝙd importãt iſta ℞ba in
inſtrõ appoſita et ꝓmiſit habere licere et vi aliquã nõ inferre ac·tñ
dco ꝙ tm̃ important q̃tũ qõ de iure hẽ liceat niſi ſtipulatoꝛ ſit tal
ꝑſona q̃ de iure hẽ nõ poſſit ſed ſartũ vt·d·b·ſtiplõ iſta·ℊ·hi quoꝛ
dc etiã important ꝙ ego promitto tibi vim non inferre nec iudiã

ſmia nec ꝑpa aucte aktēoꝛ ad int esse ꝓ ad pnā·vt no·gl·bar·ꝙ doc
in dcā·l·ſtipulatio iſta·in·ꝑn· ℔ed illa ℞ba ꝓmiſit vim nō iſerre
importāt ſcilz ꝑpa aucte·ſed iudicis aucte poſſū litē mouere vt no·
bal·et ſali·in·d·l·fi·ꝑ quo tu allega in ſimili·l·queꝛo·℈·iter locato,
tem·ff·locati ¶ Quid ſi ꝓmiſit de euictōe de ſuo fco tantūmō an te
neaꝫ de fco hꝛedis ꝙ videt ꝙ nō ꝑ illā taxatiuā tātūmō facit·l·qui i
futuꝝ·℈·i·et ibi bar·ff·de pac·ſed bal·ꝙ ſali·in dcā·l·fi· determināt
otractū qm illa dictio taxatiua venit ad excipiēdas ꝑſonas penitus ex
traneas·nō aūt ad excipiēdū ſucceſſoꝛes·ut eſt tex·no·in·d·l·ſtipu
latio iſta·in·℞ſi·ſz ſi obligat·ꝙ ibi bar·ang·ꝙ doc·qđ no· ¶ Quid
ſi duobꝰ tres ē uēdita q̄s ē potioꝛ·dic ꝙ ille cui ꝛs fuit ꝓ° tradita ut
l·q̄uīs cū mā·C·de rei uē·et tal' venditoꝛ uēdendo duobꝰ tēt pēa fal
ſi vt·l· q̄ duobꝰ·ff·ſ·fal·ꝙ ibi baꝛ·qđ ē vez niſi ꝓmus emptoꝛ diſtu
lerit ſoluere ptiū·nā ſi ceſſabit impune vendidit ſeđo ſm odo·qui
ita no·ff·de hꝛedita·l' act·uen·l·venditoꝛ ex hꝛēditate·ita dixit bal
in·d·l·q̄uens quod etiā ītellige vez ꝑ ut dixi·ſ·eo·℈·ſi quis i frau
dem· ¶ Et aduertas ꝙ ille emptoꝛ ē potioꝛ cui ꝓmo fuerit tradita
et non ille q̄ ꝓmo emit iſtud eſt vez niſi probat ſe ſoluiſſe ptiū ꝓ
habita fuerit ſibi fides de pretio ut·d·l·quotiēs et·℈·venditoꝛ·ſ·de re·
diui·et ibi dixi ſecus in publitiana vt·l·de ptio·ff·de publ·in q̄ pub
litiana ille eſt potioꝛ cui fuit ꝛs ꝓmo tradita qm duo emerūt ab eo ſ
non dño ſecus qz a diuerſis nō dnis quia tunc in publiciana ille ē
potioꝛ qui de ptio poſſidet vt eſt tex·et glo·et·bar·in·l·ſiue aūt·℈·ſz
ſi duobꝰ·ff·de publitiana ¶ ℔z queꝛo quid importat illa clauſula q̄
vulgo in inſtrō ſolet ponī videliz ꝙ promiſit duplū noie pene q̄m
exigi et cōſequi poſſe voluit rato manēte otractu·ſz°·ꝙ ſi iſta ℞ba
nō eſſent appoſita poſſz tantūmō aut pena peſſet peti aut ſors ꝙ vez
in teneſſe vt·l· ē ſcriptū·℈·ſi pacto·et quod ibi ꝑ glo·ꝙ doc·ff·de pac
ſed quādo illa ℞ba modo ſupdcō apponūt tūc videt vtrumqz peti
poſſe et ꝙ cōtractus firmus remaneat et ſic teneatur ad obſeruan
tiam cōtentoꝝ in cōtractu et tamē etiam pena exigatur vt·l·qui fidē
et quod ibi glo· ℭar·et doct·ff·de tranſact·et·l·ita ſtipulatus·in
fi·et ibi glo·et bar·et doct·ff·de ℞·ob· ¶ Aduertas tamen ꝙ niſi
expreſſe eſſet dictū ꝙ vtrūqz poſſet exigi illa clauſula rato manente

ctractu tātūmodo opārē q̄ nō fieret nouatio p stiplōem penalem
vt plene per bar·in·l·si insulā·ff·de ℞·ob·in ℞·ij° quero q̄d si i sti
plōe est apposita cē·et tali casu nō pōt mœa purgari vt ibi p bar·
Interdū ℞o de exactiōe nulla est facta mētio·et tunc aut loquim'
in actore aut in reo p̄mo casu vtrūq; nō pōt petere ꝫ alterū ut dixit
bar·in·d·l·si insulā· scōo casu in reo vtrūq; pt peti viz exigē pēnā et
etiā tueri pacto ar·l·cū ꝓponas·et q̄ ibi doct·C·de trās ac·et·l·qui
ſidē·ff·eo·ti·et est cō q̄ cū stipulati o pēnā nō nouet liberatioēz pce
dentē ut·d·l·rescriptū·§ si pacto et·l·si vnus·§·pactus·ff·eo·ti·seq̄ē
q̄ ista clausula ad impediendā nouatōez nō est edicta ꝫ ad aliud
puta ad exactionē cū ℞ba debēāt intelligi plata vt aliquid open'
vt·l·si quādo in p̄n·ff·de le·i·et ꝓpe supta si nō possint opari impo
p̄anē vt·ff·de p̄scrip·℞·l·insulā· ita dicit saly·i·l·p̄missis·C·de trās
q̄d nō et istō est tenēdū licz bal·in·l·si pacto quo pēnā·C·de pac·et
in·l·et si post tres·ff·si quis cau·teneat otra bar·quā etiā opi·bar·
sequit Jo·de imo·in·d·l·si īsulā de ℞·ob·dic vt ibi· Vltio q̄m q̄
fit cōtract? ēptionis vel simit sp solz apponi stipulō an dcō casu nas
cūt due actiōes vna ex cōtractu ēptionis q̄ est bone fidei·alia ex dcā
stiplōe que est stricti iurī· an ex stipl'atiōe nouāte tātūmō et dicas
q̄ due nascūt actiones q̄ q̄uis id quod deductū erat in emptōe et
vendītiōe deducat·in stipulatione tamē nūq; nouat p stipulatioēz
nisi expresse agat ut nouatio fiat ita dixit bar·in·l·singularia·ff·si
ter·peta·in ℞si·sexto est spetiale·dicit Jac·de are·cē·et allegat·l·si
duo sotietatē·ff·pro sotio que·l·nō bene ꝓbat dictū bar·quoniā liz
in narratōe casus illō ibi enarret tñ iurisco̅sultus in·℞si·sed q̄m nō
ita essent·respondēdo alit dicit viz q̄ stipulatio nō fuit inpposita si
id factū nō esset pēnā dari cē·ergo non est mirū si stipulatio penal
ibi non nouet primeuam dispositionem in contractu bone fidei·ar·
no·plene per barto·in dicta·l·ita stipulatus·ff·de verbo?·oblig·Et
ad predicta bene facit lex licet·§·ea obligatio·ff·de procuratoribꝰ
et lege si mandato meo·§·fin·et lege si mandauero tibi·§·interdū
·ff·mandati· facit quod nota barto·et doctores in lege qui bis ide
·ff·de verbo? oblig·credo tamen dictum barto·fore verum q̄ dicta
stipulatio solet apponi ex conuentione pertinet vt·lege quinta·§·

ōuēcionales·et qđ ibi tapha·ff·de ℞·ob·vt sit magis cautū stipl'a
tori ergo non debet otrariū effectū opari vt tollat primeuā obliga
tionē que est bone fidei ar·l· quod fauoē·ff·de legi· ¶ Quō autē fōe
me' libellus ex pte venditoris·q sit in actōne ex vendito vide put dixi
§·eo·ℌ·i·quādo formauit libellū in actione psonali ¶ In actione ℞o
exempto et sic ex pte emptoris·quādo vult agere p re empta libellū
debes sic formare·dico cōtra titiū q ab eo emi tale·ff'·vetus cū tali
bus signis pro decē ducatℓ quos sibi iam solui l' si nūdū soluisti di
cas quos·p·ducatos cotā vobis in iuditio sitē realiter offero si ē vē
ditor pūs al' admādatū iudicis depm facias et tamē ipe titius ven
ditor denegat d cm·ff'·vetus michi tradere·q̄re peto ipm titiū ādēp
nari ad tradendū michi dictū·ff'·vetus et iste ē vnus modus libel
landi et isto cāu tpe sine ferēde interrogabi' reus p iudicē ad istātiā
actoris an velit ul' possit rē tradere vel interesse pstare q si dixerit se
nō velle ul' nō posse tradere rē ādēpnabit ad interesse ut·l·si traditio
C·de ac·emp·q de hoc ē tex·cū gl·et ibi bar·in·l·i·in pn·ff·de ac·ēp·
et p ista interrogatiōe tu adde bonū tex·in·l·si q̄ndo·ℌ·i·ff·de le·i·et
ibi glo·q doc· ¶ Decūdus modus pticādi est si emptor vult q po
stēp uēditor est in mora tradēdi dcm libūm q principalit et dicō fo
mā libellū suū petēdo suū interesse·vt ē casus in dcā·l·si traditio et nō
glo·et bar·in dcā·l·i·in pti·de act·emp·et bar·late q doc·in·d·l·sti
pulatōes nō diuidūt·in·fi·pn·ff·de ℞·obli·et in ista fōe sic dicas·
Dico qđ emi a titio tale·ff·vetus pro decē ducatℓ quos sibi solui et
q̄liter interpellatus vt libūm pdcm michi traderet·tamē istud facere
denegauit et ꝓpter hoc mea interest in tribo q̄a in tm sū dāmficat?
vt ꝓbaℓ q̄re peto ipm titiū ad dcm meū interesse cōdēnari ul' id ad
qđ ꝓbabit mea interesse· ¶ Vel tertio modo pōt fōri libelus in cō
clusione sic quaℓ peto dictū titiū cōdēnari ad tradendū in dcm libm
et si non tradat peto eum condēnari michi ad interesse meū· videlicz
in tribo vel ad id quod probabit·et istud est tutius ſm glo·q bar
in dcā·l·i·et hoc tenēt doc·in dicta·l·traditio· Tu addas q ℌ° etiā
sequutus fuit bart·in·l·naturalis in·pri·ff·de prescip·℞bo·in·℞i
quero extra gl·qualiter formabit libellus cē·pro quo etiā facit gl
in·l·cōductores·C·loca·et dixi plene in simili·s·eo·ℌ·cursus dic ut

ibi et hoc etiã sequit̃ bal·ang·et vterq; domin⁹ meus in·ẽ·l·stipu
lationes nõ diuidunt̃ in fi·p̃n· ij° p̃ncipalit̃ quero quomõ forma
bit̃ libellus quãdo venditor nõ defendit et sic emptor defendit q fe
cit sumptus quomõ ageꝫ p sumptibꝰ· dic q est aduertẽdũ· aut in
instrum̃to venditoris fuit expresse cautũ de sumptibꝰ reficiẽdis etiã
in dicto casu et tunc dicẽ dicti sũptus p̃nt repeti hac fõr viz·dico q
emi a titio talẽ librũ pro·x·ducat̃ quos solui et librũ tradidit et
ipse int̃ cetera p̃misit michi si molestarer in dicto libro et sumptus
supportare expensas illas reficere et restituere et q a seyo fuit michi
mota lis p qua defendẽda expendidi q̃nq; ducatos p aduocat̃ pa
ratoribꝰ et alijs necessarijs in causis et q egomet defendi quaꝫ peto
dcm̃ titiũ uẽditorẽ oẽpnari m̃ ad dcã·v·restituẽda que p expensis
solui ¶ Si aũt in instrõ nõ fuerit cautũ de expẽsis reficiẽdis nõ pos
sum petẽ sumptus rcã via sed petã int̃esse quia titius denũtiatus nõ
defendit in q̃ int̃esse veniũt sũptus q dicã in libello sic·q̃liter titius
vendidit q tradidit m̃ talẽ librũ p·x·quos solui et q de dicto libro
fuit m̃ mota lis p gayũ et qualit̃ in fõr et legitũe dicto uẽditori litẽ
motã denũtiaui et q dictã cãm q me nõ defendit sed oportuit me de
fendere et sũptus litis sustinere et qõ mea int̃fuit et int̃est in·v·me
et dcãz cãz p dcm̃ uẽditorẽ fuisse ẽfensaz·q̃re peto ipm uẽditorẽ cõdẽ
pnari ad dandũ m̃ dcã·v·p int̃esse meo vel p vt p̃babit̃ p̃babilit̃
iste forme colligũt̃ ex dcis bar·in·l·uẽditores·ff·de ℞b·ob·qõ no·
¶ iij° p̃ncipalit̃ et vltio quero in actione exempto p euictiõe qualit̃
formabit̃ libellus q dicas sic q oportet narrari ꝺtractũ emptõis in
litẽ fuisse motã q qualit̃ vẽditori ltime denũtiaui et qualẽ tandẽ is
fuit iuste a te euicta liz usz ad finẽ p te q tuos bonos ac p̃boneos p
curatoꝛes et aduocatos in cã iuste fisti et eam p posse defendisti et q
p̃t hoc tua int̃est ñ fuisse euictã in·xx· quare petis dictũ venditorẽ
ad dcã·xx·tibi soluẽda ꝺempnari vel in eo q p p̃babit̃ tua int̃esse·
Ista fõr colligit̃ ex dictis bar·in·l· q̃ cõcludmaz·ℌ·si heres·ff·de le·
iij·et in·l·aristo·ℌ·p̃mo et ibi doctoꝛes·ff·de dona· vbi bar·singula
riter loquitur tam in theoꝛica q̃z i practica dic vt ibi· Et predicta
procedũt quãdo expresse nõ est cautũ de dupla euictionis nomĩe q̃
q̃uis de euictione expẽsse nõ promittat̃ tñ ex natura ꝺtractus venit

euictio vt·l·i·et·ij·qs ibi nō·ff·de euict· ¶ Di aūt exp̄resse cautū sit quod debeat restitui simplū uł duplū euictionis noīe in libello tuo de bes sic concludere post narrationē supius p̄xime dcāz·q̄re peto dictū uē dictē cōdēnari ñ ad dictā duplā euictionis noie quā p̄miserat·cē· ang·are· ¶ Materias aūt actōis cōmodati et depositi q mādati et p sotio et etiā locati·hic non dicā quia dixi·s·eo·ℌ·sequēs dic ut ibi ¶ Nota ergo subsequēter tex·ibi negōz gestoꝝ q actio negotioz gestoꝝ est bone fidei q oriē hīmc inde actio negōz gestoꝝ dircā dño cuius negotia gesta sunt etiā ignorāti otraria gestori vt·s·de obl· que ex q̄si otractu im·ℌ·igiē cū quis·q ibi dixi q quādo ex aliquo cō tractu daē dircā ł otraria dic vt plene scripsi·s·p sotio·ℌ·fi·im·p̄n et oriē ista actio qñ negotia aliena gesta sunt sine mādato·nam si mādatū intercesserit cessat actio negē·gē· et hēt locū actio mādati et l̄ex mādato·ff·mādati· ¶ Videamus tñ aliq̄ in hac mā q p̄mo ad euitandā p̄mittē q̄t modis negotiū gestū dicaē nēm q ad nos ptinē et glo·in·l·si pupilli·in·ℌ·itē q̄riē·ff·de negē·gē·dicit q q̄uoꝝ modis negotiū spectat ad nos·p° cura q sollicitudie·ij°·ipa tam hītiōe iij° ipo gestu·iiij°·re ipa qs declara p exēpla vt ibi p glo·bar·et doc· addit tñ ibi bar·q·v°°·viz q negotiū ptinet ad nos more citaq·ut in istis domis nupti alibo de quibo hēs in·l·cū plures·ℌ·si·ff·de admi tu·q·l·i·ℌ·sed nō nullos ·ff·de tutel·q cō distra·tu adde q p hoc sin glē facit qs elegant no·bar·in·l·sed si plures·ℌ·in arrogato·in·si ff·de vulg·et pup·vi° mō dicit ſm bar·naturāli cōne vtputa si ego expendi otēplatione tui et nō otēplatōe redēpti i colligēdo ab hosti bus tuis osanguineū quē tu edimere debeas naturāli cōe ut·l·sed et si iō cū·l·seq·et quod ibi bar·et docto·ff·so·ma·vij°·modo dici ſm bar·ex ℣tute cuiusdā osequētie de quo in·l·ex duobo·et in·l·ex facto ff·de negē·gē· ¶ Quero ad hoc vt gerens habeat actionē cōtra do/ minū qd requiriē dic q sufficit q negotiū sit vtiliter gestū q incep tum respectu domi licet effectū vtiliter nō habuerit uł licet non su erit vtilē gestū respcū gerēti uł rei geste·vt·l·si pupilli·ℌ·ℨ et si qs ita·ff·de negē·gē·ℨ si gerēs putaret vtile dño cui nō esset non obligat dñm vt ibi·q nō gl·in·l·si ſuū C·eo·t·et qd ibi doc·qs itelligē vez in wlūtalo gestoꝝ seus i nccio·vt nō in·d·l·si ſuū· Et econtra sūt

aliquā casus in quibꝫ gerēs etiā vtiliē nō habet actionē negotiorū
gestoꝝ otratiā otra dñz·pmo qñ pietatē cā gesserit negotiū alienū
vt·l·nēsem?·ff·de neg·g·et·bi·et·l·alimēta·et qđ in eis no·C·e·t·ij°
si pēna affectione ut·ff·e·ti·l·si is qui q·C·e·ti·l·si pēna et qđ ibi p
gl·et doct·iij° qñ domestica affectione geriē vt·l·qđ in vꝝcœ·C·e·t
et qđ ibi p Cy·bal·et sali·iiij° rōe obsequij vt·C·e·l·offō et in alijs
casibꝫ qui notāt·ff·e·t·l·q pcumā et·s·de obliga·que ex q̄i otractu
in·ℌ·i·p gl·v° rōe ꝓhibitiois vt·C·e·t·l·si ita no·gl·in·d·l·nēsem?
et in d·l·si pēno· ¶ Et adūtas ꝙ hoc vltio casu qñ rōe ꝓhibitionis
ꝙ nec vtiliē daē gerēti ut est tex·singulaē in·l·si ꝓ te ff·mādati· Et
p̄dā pcedūt qñ geriē reale vel circa psonā iuꝝ·l·i·et ij et·l·alimēta
C·de neg·g·scias si sit negotiū respitiēs cōseruatioēz psone vtputa
soluo ꝓ tutio eo iuito qz erat in periculo pdendi psonā vel āputationē
mēbri pati ebat iuꝝ·ℌ·phibem? ad hoc in auc·de coll· naz possum
repetē nō obstāte inhibitione tua qz nō minus inēst rei publice ho
mēs uiuētes ꝙuari q̄z mortuos tumulari ut est casus in rōe sui in
bat si quis·ℌ·i dē labeo·ff·de religiosis ꝑterea mea inēst rōe iuctio
nis forte ·vt·l·i·ij·iij·et iiij·ff·de lib·causa·l· etiā rōe amicicie ut·l·si
tū·ff·de appel·ita·dixit bal·in·d·l·si·C·e· Vel tu addas mea inēst
qz hō sū ergo hō hoī ꝙutiū bet vt·l·si ꝙuus·ff·de ꝙus·expor tā q̄ñ
mo et gñalē dico q̄tiēs aliqs gessit negotiū alterī? ꝓ eo exponendo
qđ tāgit salutē eius psone l· libtatē l· vital· cātatē ꝙ ille ꝓ q̄ soluiē
nō ꝑt dicē nō est vtiliē gestū vt ē casus i·l·stichus·ff·de pcu·lega·
et ita ℌ° dicit ibi·singlē bar·in p̄n·et nō raph·in·l·stichū·ℌ·i·ff·de
noua· ¶ Dūtas tñ ꝙ in dubio eo ipo ꝙ aliqs impēdit i psonā vel i
bonis alieis liz nō fuerit ꝓtestat? vī fecisse aīo ꝛ pētēdi ita dicit glo·
nā in·d·l·si pēno· Tu dicas scdm bar·et doct·ibi sp ꝛcurrēdū ē ad
iecturas vtputa si fuit sptestat? vel si scripsit i libro suaꝝ rōnū ꝓ
debitore vt·l·nēsemius et qđ ibi habeē·ff·de neg·g·ul· si erat uir no
bil· l· ignobil· vel osuet? donaē vel nō fāt qđ habē in·l· filius fami
lias·ff·de dona·vel etiā q̄titas impēsa· Et etiā bet obderati cōiūctio
inē geriētē q eū cuius negotia gesta sūt ut·l·si ꝙu? cois q·l·vtꝫ·ff·de
dona·inē ui·et uxq nō bar·et doct·i·b q̄ dotꝫ·ff·sol·ma· Tu adde lo
nū casū in·l·ex duobꝫ·ℌ·si·ff·eo l· si aliq ꝙutia ꝛcipiebat ab illo cui

alimēta pſtitit vt nō gl·in·d·l· ſi paterno qō facit ſm bal·ibi in fi·
ad·q·ruſticoꝝ ſil' moꝛantiū et vnus habet multos filios puulos q
alē eſt ſteril' et fit impēſa oībus de cōi uūqd debeat aliqua ēſtauratō
fieri tpe diuiſioīs huic frī filios nō habenti q dēmāt qp nō ſi aliq
opa pcipiebat ab illis pueris vt in cuſtodiēdo aīalia q opa digna
ſunt dās alimēt ꝫ ſi nō pcipiebat aliqua digna alias nōbilia opa
tūc bene poſſet repeti vt·d·l·ſi pēno q·l·alimēta·e·t·qō tē mēti·oꝛ·ſi
ſcribas plus· ¶ Quero de q teneť geſtoꝛ dic qp regulariť de culpa
leui et nō leuiſſima niſi qſ alius fuiſſ diligenť negotia mea geſtu
tus vt no·glo·ſ·de obl·q ex quaſi ctractu in·ſ·igiť cū quis et·l·in
·ſ·inēdū·et ibi gl·q doc·ff·de neg·ge·et eſt tō facilius hoies inciť
ad gerēda negotia abſentiū que aľ pirēt uide bar·in·l·qō nerua
ff·depoſiti in·ℵ·pi·qro quid in actione negōtiū geſtoꝛū· ¶ Sunt tſ
aliqui caſus vbi teneť de leuiſſima vt no·in dictis iuribo vtputa
ꝗndo alius diligētiſſimus fuiſſ negotia mea geſturus niſi tu ea geſ
ſiſſes ut ibi no· ¶ Ac etiā ſunt aliq caſus quibo tñr gerēs de dolo ut
no·glo·in·l·negotia·et ibi doc·ff·eo·ti·in quibo oībo caſibo ·i°·dās
non tñr inſolidū·ij°·qp dās caſibo nō ſufficit eſſe geſtū vtilē niſi p
duret ad hoc ut dñs teneať ut no·gl·in·d·ſ·igiť cū quis qō no·q ibi
dixi· ¶ An aūt et qſ teneať de neglectis uide bar·in·l·ſi pupilli·ſ·ú
deamus et ibi bal·q ang·ff·eo·et ego ſcripſi in·d·ſ·igiť cum quis·
¶ Vltō qro qualē fōrmā libellus in hac actione negōꝝ geſtoꝝ di
tā aľ cōtraria· ¶ Indirā dicas ſic dico qp titius geſſit talia negotia
mea me abñte ľ me pñte ignoꝛāte tñ et qp ꝓpter hoc ipſe titius ñ
eſt obligatus rēdere rōem ſue adminiſtratōnis·quare pto ipm titiū
cōdempnari michi ad reddendū rationē predicte ſue adminiſtratioīs
et geſtioīs ad ēſtituendū reliq q appebūt penes eū fore q omne id
in quo appebit me dāmificatū fore ex mala aľ negligēti eius admi
ſtratōe· ¶ Iſta fōrma colligiť ex dās gloſatoꝛis bar·bal·ang·q alioꝝū
ſcribentiū in·l·i·in pn·ff·de edē·et m·l·edicta·C·de eden· ¶ In actōe
ℵo cōtraria fōrmis libellū ſic naz debes narrare qualiť geſſiſti nego
tia mea vtilē ſaltē a principio me abñte aľ me pñte q ignoꝛante tñ
et qp tibi ꝓpť hoc deficiūt rentū q in vtilitatē meā expēdiſti qre pť
me dēpnari ad reddendū tibi q cqd ex dcā adminiſtratione abeſt vľ

affuturū est ita dixit bar·in·b·ij·ff·eo· ¶ Visis libellis videamus de articulis q̄ ꝓbationibꝫ in hac actiõe· Et dic ꝙ articulus in hac actione ꝯtraria debet ocludere nccio ꝙ erat vtile dño sic geri ꝓut gestū est licz non esset vtile ꝛespū geꝛet vel ꝛespū rei sup q̄ fit negotiū vt est casus et ibi hoc no·bar·in·d·b·ff· an vltro·ff·i·e· ¶ Aduertas tñ ꝓut etiā ibi dicit bar·ꝙ etiā si articulus ocludet ꝙ tale geri vt gestū est ꝛoiꝛet dño vtile esset tunc hoc sufficit misi tūc dñs ex aliꝰ ꝓbaret sibi vtile nō fuisse vt inuit tex· in·d·b· sed an vltro·ff·i· in·x·ipar sūptuū vel q̄si sibi nō nccariū qđ bene no· vt scias articulare· In actiõe x̄o dicā articulus est clarus viz ꝙ gessisti negotia mea me ignoꝛāte q̄ ang·are· ¶ In gl·tutele in fi·no·ꝙ actio tutele est bone fidei et ibē dicas in actione ꝓ tutele dicā et ꝯtraria vt puta in eo ꝙ gessit vt tutoꝛ cū nō esset vt no·hic dy·et bar·et in·b·i ·ff·ꝓ tutoꝛe·ff·e·qđ no· ¶ Quis aūt dicat tutoꝛ et quō diffiniat tutela et eius declaratioēz et exmiatioēz vide·s·de tutel in·pn·et ibi scripsi et in·b·i·in pn·et ibi gl·et bar·ff·de tutel ¶ Et est sciendū et ꝓmittendū ꝙ tutores aliq̄ datiui sūt aliq̄ testamentarij q̄ aliquā limi Testamentarij sūt q̄ testō k̄ codicill testō confirmat dati sūt ut·l· iij·ff de testamē·tute·ñ aūt ab intestato codicill vel eplā tutoꝛe tēe dat ut no·in·d·b·iij·et fāt·b·ij·C·de confirma·tu· Et dāt ad sil̄itudinē pupilla sꝛ̄ostōis ꝓ prem k̄ auū q̄ hēt pupillos natos k̄ nasciturꝰ hiturꝰ est in ptate ut·b·i·cū ibi no·ff·de testa·tut·siue eos instituerit siue eos exhēdauerit·b·pē·ff·de testa·tut· Ex q̄ seq̄t ꝙ cū mē k̄ auia nō hēat filiū vel nepotē in ptate vt in·ff·feie·s·de adop·ꝙ nō ꝓt eis testō tutorē dare sed datus erit ex inquisitiõe iudicꝭ cōfirmādus si pupillus est institutus a dās feis et confirmabit i rebꝰ tñmō relictꝭ ꝓ mrē; filio ut·b·i·C·de confir·tuto·et·d·b·pē· Ac etiā seq̄t ꝙ pē filio nāli tm aui testō ꝓt oia relinquē si nō hꝫ aliā ꝓlēgitimā ut auē·hꝫ·C·de nāli lib· tūc dando tutorē filio tal̄ tutoꝛ confirmādus ē ꝓ iudicē ut·l·fi·et qđ ibi no·C·de confirmā·tut· ¶ Legitū aūt tutores sūt agnati et etiā hodie agnati qꝛ sꝛ̄ lata ē dta agnatōis q̄ agnatōis ut i·ff·nullā i auē de hēd·q̄ ab intesta·q̄ sic ad eū spectat tutela ltima ad quā deferē hꝫ dicas pupilli ab intestato et ꝓ dns ꝓcei i gradu exceptā feiā q̄ nō ꝓt eē tutrix ut·l·pe· et fi·ff·de legi·tut·et·bi·cū gl·i ꝓn·ff·de legi·tuto

nisi sit mē vl auia qr volentes adire tanē ut in auē mū q auie. C. ēn mre tu. offō funzi pōt. ¶ Ex quo sequit̄ qp in ātatibo in quibo pse tunē agnati in succone ipsis ognatē. qp ita etiā pt̄ tūē in tutela. vt dixit bar. i. d. b. i. q̄ lām admittā cessantibo testārijs vt. ff. ō legit. tu. b. im testō. et C. e. t. b. qō aūt. et etiā cessantibo ofirmatis a iudice qr tutor ofirmatus ꝑm cōez opi. ꝑferē ltimo vt pz ex ordine titulor qr ꝑus ponit̄ titulus de ofirmādo q̄ de ltima tutela et ꝑ hoc. s. de tu tel. ℌ. fi. vbi dē qp oio tēt ofirmati. et ꝑ hoc etiā ē. ff. de ofir. tut. b. q a ptē vbi eq̄patur dato in testō. ita dixit bar. in. d. b. i. de ofi. tut. in pn et doct. in. b. i. C. de confir. tu. et ego scripsi in. d. ℌ. fina. ¶ Datiui aūt tutores sunt q̄ sunt dati a iudicibo opetētibo q̄ hñt mez et mix tū ipiū uł mixtū impiū ut. b. muto. ℌ. tutoribo et qō ibi nō. ff. de tute lis dicas tñ qp etiā possunt dati a iudicibo municipalibo qui tm̄m hñt iurisdcōez ut. b. ipiū. ff. de iu. o. iu. et. b. i. e. ti. q. b. ea. q̄ in ℌ. mgra tus. ff. ad municip. et hoc apte ꝑbat̄ in. l. iij. ff. ō. tu. et. cu. da. ab his ¶ Quid plura pñt dari tutores a iudicibo cartularijs qui hñt iurisdcōez ordinaiā a ꝑncipe uł a cōite pallatio ut sūt tabellioēs q de his no. glo. in. b. i. ff. de iudi. ita dixit elegant̄ gl. et bar. in. b. i. ff. de tu. et cu. da. ab. his facit qō no. in. l. fi. C. ubi et apō quē. et hoc no. ℌpe. in ti. de cura. ℌ. i. ℞. q̄d de his. ¶ Et adūtas qp siqut ꝑ dotē lz nō fuerit dcm̄ lō hinc inde sunt tacite obligata ut. b. i. ℌ. i. C. de rei. vx. ac. et. j. ℌ. ꝓpio. Ita in oibo supdcis tutoibo etiā si expsse nō dicat̄ eorū lō siue admīstrēt siue nō sūt tacite pupillo ꝑ admīstratione obligata ut. l. ꝑ offō. C. de admi. tu. Et nō tm̄ ꝑdcā loā hñt q̄n ℞e est tutor sed etiā si non erat tutor. et tñ gessit se ꝑ tutore vt no. glo. et doct. in. d. l. pro offitio et no. glo. et bar. in. d. l. damus. ff. de ꝓcule. cred. ¶ Quero q̄ pñt esse tutores dic qp regula est aptissima qp quilibet pōt esse tutor nisi expsse reperiat̄ ꝓhibit̄ vt. b. i. ℌ. i. et. ij. cū ibi no. ff. de tutel. qr dē esse mun̄ publicū q̄ psonale publicū aūctē ꝟ vtilitate ꝓuatū et ꝑ oēs quilz cogi² illō suscipe nisi hēat iustā excusationem de quibo excusatioibo hēt̄. s. de excusa. tu. ꝑ totū. et hoc ꝑbat̄. e. ti. in pn. q̄s excusatioēs dēt ꝓponē. j. q̄nq̄ginta dies vt. b. scire oz. ℌ. q̄n q̄ginta. ff. de excusa. tu. Et inē alias prohibēt̄ esse tutor minor. xxv. annis ut. s. de fidutiaia tutela. in. fi. et etiā ille q̄ ē debitor l creditor

pupilli nō in pua q̄titate nisi suo creditori nūtiet dūmō nō sit mē
uel auia qr licz sint crediteres ꝑ debiteres tutelaz tñ saluo suo credito
assumē pñt et dūmō nō sit tutor testātius qr licz sit debitor ul credi
tor etiā in mag̃ q̄titate qr eius fides a testatoe dcm debitū ꝑ credi?
sciente vē esse approbā poterit esse tutor ut oia ista plene haleē p
bar·in·l·post lite·ff·de excusa·tu·et plem? in tex·p glo·et bar·et oēs
doc·in auc·minoris debitor·C·quā dari·tu·poss·et in corpe vñ sum?
q̄ tex·lz loq̄t tm̄mō i cuatoe ut pz in tex·ibi phibet a cūrtōe qē q ibi
nā cuator q ibi sm̄ adiūcto cuatoe qē q ibi nec ꝑt curā qē·et etiā clae
pz i ſcta i auc·de his q̄ phibet se hre obli·es minor et ibi i migro in
ꝑn·et i·ff·i·et p totū vbi sp de cuatoe tm̄ loq vē q sic vē tm̄mō locū
hre in cuatore q ñ etiā i tutoe qr ille tex·ē correctorius vt i dcō corpe
ca ꝑn·qr de tutoe lex phibitiua q correctia nō loqui? vt·l·si Rō·ff·de
viro·ff sol·ma Oretea puisio fā in vnū casū etiā in nō correcto
ris ñ extēdi? ad aliū qm̄ nō ē eadē rō vt·l·gall?·ff·et q̄d si tm̄ et ibi
bar·bal·et doct·ff·de libe·et postu·multominus extēdet in correcto
ris·p̄·licz vbū curatoris lato sūpto vocabulo oꝑhendat etiā tutorē
vt nō doc·in·d·auc·minoris siaut ecōtra appellatiōe tutoris largo
oꝑhendit curator vt·l·iij·ff·curator·ff·de admi·tuto·tñ nūq̄ fieri de
bet extēsio i correctorib̄s ex Rbis ipropꝑis siue ipropꝑat vt·l·libroz
ff·sed et paꝑ·ff·de Rbo·sig·et·l·senatꝰ·ff·de ritu·nup·igit q̄ds etiā
esset eadē rō vt ar·tex·et glo·in cle·i·de vi·et ho·cle·in Rbo macella
toz·in fi·et in gl·in Rbo notati·in fi·et·e·ti·cle·ij·in Rbo insulā·et p
hoc q̄d nō glo·in·c·lz canō diūcta glo·in Ꝑ·prochiak·de elec·in·vi·
et p ista pte etiā vē cāus in·l·uētri in ꝑn·ff·de tu·et cura·da·ab his
vbi dē q tutor uētri a mgrātu ꝑpli rōm dari nō ꝑt nā de curatoe osti
tuēdo edō oꝑhensū ē et sic qz illa auc·minoris loq̄t in cuatore tm̄
nō extēdit ad tutorē·tñ his ñ obstātibo Rius ē q in tutore locū ha
beat vt pz i·d·corpe in·ꝑn·ibi siue ipubes siue pubes sint et in·ff·
et si q̄s·ibi esse fidelis ad ipubez a adolescētiū·q in co·ff·ibi ꝗ adiūgi
sibi tutorē altez siue cuatorē q in·ff·ut aūt·ibi tutele ꝑ aure qē·et ibi
pupillor ꝑ adolescētiū qē·et ibi tutelā ñ otiget nez curā qē· ergo ex
ꝑsse loquit etiā in tutoe ergo ñ ē locus dicturē ut·l·ille a ille·ff·cū i
Rbō q q̄d ibi Ja·q bar·ff·de le·iij·ꝑ·est ibi exꝑssa rō in·l·ut patet in

ff·i·et ff·ij·viz ne vt dñs iuriū pupilli uł adulti possit occultaē dcā
iura·ergo cū sit fauorabile et removeat aliquē adeliquēdo et sic ex
pssa tō in lege q sic eadē uł maior tō qr plus possz offendi pupillꝰ
qz adultus cū minus itelligat ar·l· pupillus·diuicta·l·ipuberibo·de
acquiē·hēdi·ergo qz̄is loqnēt in curatiōe tm̄ deret extendi ad tuta
tionē vt no·gl·m·c·in fidei·de hēta·in·vi·facit·l·his solis cū ibi nō
p doc·C·de reuoca·dona·et·l·i·cū glo·et ibi doct·C·de his q añ ap·
tab·et dixi·s·e·ff·de costituta·qr tō legis est aia legis ut·l·cū mł
ff·sol·ma·cū ibi no·q vbi hz locū tō legis hz locū legis dispō expres
sa ut·l·adigere·ff·qz̄is·ff·3·iuē·ptō·et q ibi bar·cōiuncto eo quod
dixit glo·et bar·in·l·si quis seruo·C·de fur· et etiā habet locū si ta
cite pōt colligi si statuēs fuisz de hoc interrogatus nisiłe illō statuisz
vt·l·tale pactū·ff·h·cū glo·ff·de pac·et hoc expsse firmat glo·in·d·
auc·in·ff·hoc aūt oia in glo·magna q hoc coīt teneē· Adūtas tm̄
qr·s·dixi q ille textus nō hz locū in tutoē testārio qđ ī datiuo dato
p inqsitionē uīde gl·hº disputātē in·d·ff·hic aūt oia in dcā gl·magz
et facit qđ no·glo·et doc·in dcā auc·minoē· Ego sū solitus p illa
pte q isē sit ī datō dato p iqsitōez qđ i testārio allegaē tex·valde
nōbilē in·l·si nemo tutoz·ff·i·ff·de testa·tu·vbi·tex·in·fi·dicit q liz
ꝓba illius edicti ad testārios tutores tm̄ ptineāt tm̄ ad datos ex in
qsitōe etiā ptinet q no· Quero qm̄ paē nō puidit filio de tutore
mē et alij veniētes pupillo ab mtestato uł ex substitutioē pupillari
succedē spantes iuē·l·sciāt·C·de·lege·here·nō sufficit q ī gne pētāt
tutorē dare sed oz q iudici noient quē in tutorē dare pētūt et etiā hº
nō sufficit misi ydoneū noient et etiā hoc nō sufficit misi effectualiē
tutor datus sit ut ē tex·et ibi bar·in·l·ij·ff·si maē nō petierit·ff·ad
ctull et hēē in·l·oē q ibi doc·bal·et sali·C·ad ctull·et no·bar·in·l·i·
ff·qui pētāt tuto· Alias aūt si pupillus·ꝑ·pupillarē etatē decedit ñ
succedūt ei ut hēē in dās iuribo q dēnt pte ofestim iuē·l·ij·ff·ofesti
et qđ ibi bar·ff·ad ctull q qm̄ diceē ofesti dicā ꝑ· Septio quero
tutore dato in testō siue tutoē ltimo declāto uł datiuo dato a iudice
añqz admīstrare possit qđ sibi incūbat·dic q opus ē q admīstratō
bonoz̄ pupilli p iudicē expetentē decernaē vt·l·iij·in pn·ff·de admi·
tuto q·l·ltimos·in·pn·ff·de legi·tut·misi sit tutor testāri? et testōz in

testamẽto decesserit q̃ ꝑ a aucte possit admiſtrare aĺ aũt etiã testã
tios ſine cõcessione iudicis admiſtrare nõ posz ut ·d·l·iij· et ·d·l·legi
tiõs et ibi no·gl· et bar·facit·l· cui eoz in p̃n·ff·de postulãdo· ¶ Dic
tauo quero quid incũbat tutori cui decreta eſt admiſtratio et dic q
plura vt dicit glo·et bar·in·d·l·ltimos in p̃n·et p° q omnes res pu
pilli accipiat cũ decreto p̃tor·ij° q debeat ofice inuẽtariũ et solẽp
ne dcõz boncẽũ pupilli vt·l·tutor q reptoriũ in p̃n·q qõ ibi late bar
·ff·de admi·tu·et·l·tutores·C·e·ti·misi testõr remiserit ofectioẽz inuẽ
tarij tunc excusaĺ si nõ ofcit vt·l·fi·C·arbi·tu·in fi·misi non obstãte
remissione facta a testõre iudici uideret ex causa inuẽtariũ fieri debere
p vtilitate pupilli vt·l·in confirmãdo et ibi bar·ff·de ofic·tu·et no·
bar·in·d·l·tutor quũ reptoriũ in·ij·colĺ· et si aliquid otra se posuerit
in iuẽtario staĺ dcẽ discretioĩ otra tutorẽ ꝛ p se nõ stabiĺ vt·l·fi·C
arbi·tute·qõ tñ intellige wz vt ibi no·bal·ange·et sali·ac etiã dẽt
opromittẽ vtilia facẽ et in vtilia p̃timittẽ et q pupillũ vel cũtor ad
ltũ indefensũ nõ relinq̃t hoc tñ sp intellcõ q vti valeat veritate et
lõ fide vt ẽ casus et ibi oẽs doc·in·l·fi·ℌ·oẽm defensionẽ·C·de admi
tu·et istõ in spẽ specificã oz q tutor obꝑuet nec sufficit adimpleri in
effaũ vel p fiĺe qr hoc expſſum ℞b̃ in lege req̃riĺ vt·d·ℌ·oẽz et ibi
doct·et hoc nõ elegant bar·in·l·p̃tor·ℌ·i·in p̃n·ff·de no·op·nũ· Et
iõ sis sp aut? q p̃dcã ℞ba in tutelĺ q cuẽ oppoĩ facias aĺ aũt nullo
mõ valẽt ita dixit bar·q ꝑ hoc vidit mlt̃as tutelas corruẽ in·d
l·ltũmos in fi·p̃n·et etiã cauẽ dẽt cũ fideiussore et iuraẽ rẽ pupilli sal
uã foẽ vt·l·ij·ℌ·i·ff·rẽ pub·saluã foẽ misi sit testãri? cuius fides sit
a testõre approbã vt·s·de satisſ·tu·in p̃n·ulĺ misi sit datus ex inq̃si
tione ut·e·ti·ℌ·i·nec etiã satisſdat dat? in testõ a prẽ mq̃ solẽpniẽ
vel a mẽ q̃ ofirmaĺ ex inq̃sitiõe vt eſt tex·in·l·i·ff· de ofic·tu· et ita
dẽt intelligi gl·s·de satisſd·tu·ℌ·i· ¶ Nono aduũtas q ꝛ multę de cau
his q̃s possit recusaẽ acceptaẽ de nouo tutelã vt·s·de excusa·tu·p to?
tñ p? suscep tã nõ p̃t regulariẽ causare misi aduenięte pubtate exceꝑ
tis casibo q̃ hñt̃ p tex·et gl·no·q ibi doc·in·l·wz·ℌ·ex facto ꝑ mino·
¶ Deĩo q̃ro dat? ẽ et ñ ltũme tutor dicas q etiã isto casu ñ p̃t p?
desinẽ adiſtraẽ ñ aliũ dai postulz q ltũme dat? sit aĺ tñ pupillo etiã
p fuĺ a adiſtratõe ut ẽ tex·nõ q ibi ℌ° nõ bar·i·l·tu·q p?·ff·d adi·tu

Undecão adũtas q̃ tutor nõ tẽt ali de bonis pupilli alt nõ excusare[a] ꝓp̃ẽ pauptatẽ vt.l.pauptas et ibi gl.et bar.ff.de admi.tu. Duo decão sciẽ tẽs q̃ iure actionis tutor nõ p̃t p̃tẽ sallariũ ꝫ officio iudicũ nõ ad petitionẽz tutoꝛ.mt̃q.ꝛsiderat̃.et etiã vm ex tutoꝛibo a tuto ꝛibo suis si administrare debens erat fidelis q paup vel ꝓp̃ illã administrationẽ oportẽt q̃ elmq̃ret fcã sua vel oportebit q̃ sepenũo ex̃ cãta tem et alĩ ẽritoriũ ꝓ negotionis pupilli exire ꝛsugẽt tũc sallariũ cũ cognita põt vt dixi ꝛstitui ẽtũ vt ẽ tex.cũ gl.et ibi bar.in.l.a tutoꝛ bus.ff.fi.ff.de admi.tuto.et facit tex.et hº ibi no.bar.in.l.in eos.ff. de tutel.et no.bar.in.l.athlete.ff.tutele.ff.de excusa.tu.et est tex.et ibi bar.in.l.i.ff.si pupill?.ff.de tutel.et cõnibo distrahẽ. Tertio decimo nõ tm̃ q̃ tutoꝛ tenea[a] ꝛficere inuẽtariũ vt dcm̃ est in q̃ si omittit ponẽ aliq̃d de bonis pupilli et sciẽt̃ puniẽ ex̃ ordinẽ offõ iudicis ꝛsiderata q̃litate delĩ et psonaꝝ q etiã ut suspect? ẽmouebiẽ a tutela q̃ tutoꝛ etiã si oia bõ pupilli ponat in inuẽtario et aliq̃ nõ alienã da alienet etiã tute et rcẽ eoꝝ mõ puniẽ et vt suspect? p̃t ẽmouei vt ẽ casus nõbilis q ibi hoc no.bar.in.d.l.m eos.et nõ tm̃ tñr ꝛficẽ inuẽtariũ tute et rcẽ al̃ põt ꝛtra eũ iurari in litẽ ut no.gl.et bar.et ibi tex.in.l.tutoꝛ quũ ẽptoriũ in ꝑn.ff.de admi.tut.ꝫ etiã ipe tñr ꝛficere libꝫ rõnũ de dat̃.et accept̃.vt est tex.in.l.i.ff.offõ.ff.de tute et ra.di. Et si nõ ꝛficit dcm̃ libꝫ rõnũ vel si cõficit q finita tutela nõ vult eũ redd̃e pupillo põt etiã ꝛtra eũ iurari in litẽ vt ẽ tex.et gl.q ibi bar.in.d.ff.offõ cui libro etiã in fauoꝛẽ tutoꝛ.nõ tm̃ ꝛtra tutoꝛẽ eũ iuramẽto tñ tutoꝛ credit vt no.bar.in.d.ff.offõ.al̃ aũt q̃re ḡua reẽ ꝛficẽ libꝛũ si ei nõ credere[a] qõ tñ Cy.bal.et sali.in.l.fi id qõ pau ꝓbo.C.de epis.et cle.dicũt fore ver q̃ credi[a] ad vtilitatẽ tutoꝛ.in q̃titatibo puis nõ aũt in magnis qr ẽ scriptura domestica vt.l.exẽ plo.C.ꝛ ꝓba.sed tu dic q̃ hoc etiã fuit dcm̃ bar.in.d.ff.offõ.facit l.fi.ff.in ꝛputatioẽ cũ glo.et ibi doc.C.de iure de lib. Et etiã aduertas q̃ etiã in magnis q̃titatibo dcõ libro staret si aliq̃ poste q aliq̃ priuate dcã libꝛ sint ꝛpbate p al̃ scriptuãs publicas vel priuatas bonorũ mcatoꝛũ et artificũ ar.nõtoꝛũ p Inno.in.c.fẽmitat̃ de hẽti. et eius qõ hẽẽ in l.fi ex falsis q ibi doc.C.de tñsac.qõ no.qr vidi de fõ q ita ꝛsuluit do.pa.de castro. Quarto decão eo ipo q̃ creatus

est tutor vel curator dicit hre libertā administrationē liz in dcessione administrationis ñ sit dcm q hēat libertā secus in pcuratore vt l pses cū ibi no C de tñsac et l pcuratori cui libera et l pcuratorum ff de pcu et sic sine mādato spāli pt tñsigere opromittē exigē nouare pmutare alienare q alia facē ita dixit bar in l mādato ff de pcu Et est bñ notādū q si essent mille tutores quilz insolidū etiā si dcm nō fuerit pt administrare vt bi C si vnus ex pluribo tutoribo et l fi C de auct pstā ita dixit bar in l i ℣ si plures ff de exercitoria in ℣ ij opono de l patāi qē facit l i cū ibi nō p bar ff de offi cōsul ¶ Quitodecio nō pt tutor dari nisi p iudicē suū q pupillo sibi sbdito nisi in sbsidiū vt bi cū ibi nō p gl et bar ff de tut et cu da ab his sicut nos dici? in sik de quolz ordinario qui pōt cās delegare sbdito et int sbditos et nō alit vt bi q qō ibi nō C q p sua iurisdictōe et iō cautela est q qñ pupillus forēs est ḧ bonomie q ā litigat ḧ bonomie q clax q a iudice corā q litigat vel litigatur? est pt tutor vel curator dari cae corā eo agitādc vt est casus vt ibi bar et doct in l fi ℣ i ff de admitu Aut nō intēdit litigare ḧ et tūc etiā pupillus forēs pōt aio solo ostituere sibi ḧ bonis domiciliū ¶ Ex q sequit q efficit de foro bōnis ex ip sa cōstitutiōe domicilij vt d bi in fi ff de tuto et cura dat ab hi set sic a iudice bonis potest dicto forēsi tutor dari ita dixit azo in sūma C qui petāt tu et bar in d bi qō no ꝓpetuo ¶ Pterto decio qñ tutor pstat aucte pupillo nō pt hoc fiei nisi tutor sit pñs nec pt pstare nisi pupillo pñti ñ aūt valet si pstaret p nūtiū etiā ad hoc destinatū vel p epl'am vt s de auct ℣ tutor q ibi scripsi et l obligāi ℣ pe in fi ff de auct pstā ang de are ¶ Decio septio non valet auctoritas tutoris signis vel ānuēdo humeis ul capite ul taciturnitate et sic tacita approbatione si est pñs et non otradicit ymo opus est q exp̄sse alloqtur vt l etiā q ibi gl et bar ff de auct tu et no bar elegant in l gerit in q fi ff de acq ḧed licz alit dicat gl et male in l vbi non wce ff de re iur qnymo nō videt etiam sufficere ois etiā wcalis et wcalis approbatio q nō videt sufficere si dicat ego tutor tutorio noie in pdict sum cōtētus sed opus ē vt formalit dicat ego auctorio approbo et ofirmo vel affirmo tāq hoc sit vtile pupillo ita dixit singlē Anno i c cū ꝑsuetudis ex ꝙ ꝑsue qō seqt āg i bi qs ñ

bona ℔ iussu ff de acq̃ hẽd ꝫ ibi do meus Joh dicit q̃ hoc vẽ cõtra
bij de auct tuto ubi vẽ sufficẽ q̃ tutor ꝺsentiat actui q hoc vẽ re
tius ꝑm eũ p illũ tex Tu dic q̃ ꝑmo ibi vẽ tex p Inno qz ibi dẽ
cũ tutor se approbare dẽ q̃ agiẽ q̃c ꝫtij dicas q̃ p dño meo facit
ibi glo q̃ dicit dicẽs approbo l agnosco vel eq̃pollẽs q̃c facit in fi
p̃ses C de sentẽ ꝺiũcta l in sũma de re iudi Nec obꝺictũ In
no qz dẽt itelligi q̃ nõ sufficit ꝺsensus qui scz imẽponẽt ex imẽuallo
qui alt sufficẽt si exigere ꝺsensus q nõ auctoritas p no in l fi C ad
macedo Et no bar in d ℔ iussu Decõoctauo tutor tñr de leui
culpa vt l q̃cq̃d C arbitũ tutr nõ aũt tñr de leuissima qz hoc offm
sumẽt de ncũ tare vt no gl in l pauratoꝝ q̃ p euict ff de pare et fa
cit l post legatũ ℔ aduocatã ff de his q̃ vt indig ita dixit bar in l
qõ nerua ff depositi in ℣ quero q̃ꝺ veniat in actione tutele Ve
cionono mẽ vel auia ẽ ltũma tuẽt q̃ oĩbo alijs ltũmis vel datis si uo
lũt p̃ferũẽ et mẽ p̃ferẽ auie nõ aũt p̃nt cogi acceptaẽ tutelã filij l
nepotẽ vt oĩa ista h̃nẽ in auc mũ q auie C qm̃ mtr tutr offõ fũgi
p̃t dũmõ exp̃sse renũtiet scis nuptijs vt ibi nõ tñ requiri hodie
℔ iuret nõ tñsire ad scꝺa vota sed q̃p̃mũ ad scꝺa vota tñsieit stati
mẽ tutela vt d auc mẽ et auie et co t auc sacrem et utrobiq; p
bar q ꝺoc Et hoc ẽ verũ q̃ tñsitus ad scꝺa vota facit expiraẽ tutelã
scz ltũmã ꝫ si mat q auia essent tutrces testamtarie p tñsitũ ad scꝺa
vota nõ uideẽt tutelã finiri ut no glo q bar ꝑm vnã opi in l oẽm C
ad exht q hoc sequũẽ ibi vltramõtani q Cy ꝫ sali ibi tenz aliã opi
gl q̃ ꝑmo vt suspecta reputeẽt p tñsitũ ad scꝺa vota vt l lex q̃ tuto
res C de admistra tu igiẽ tutela finiẽ ꝫ bal ibi in ℣ modo q̃ri si
mat erat tuẽt q̃c dicit q̃ ista võ suspitiois nõ valz quia essꝫ neces
saria sma iudic Credo q̃ woluerit dicere ergo nõ p trãsitũ ad scꝺa
vota sed p smaz tutela finiretẽ ar l eius qui delatorẽ q ibi bar ff de
iurẽ fisci ꝑma ergo opi ℔ bal fundat qz nulla lege cauet q̃ talẽ tu
telaz testamtariã pdãt qz oẽs leges dicũt q̃ pdit ltũmã tutelaz igiẽ
vt l illaz C ꝺ colla dixi tñ q̃ scꝺa opi glosatoꝝ ẽ ℣ioꝝ p tex in ℔ si
naũt tutelaz in auc de nup q̃ tex eq̃pat mulierẽ tñseũtẽ ad scꝺa võ
nubẽti ℑ ãnũ luct q̃ ad nullã tutelaz aspiraẽ p̃t cũ sit infamis et su
specta et odiosa memorie defuncti et legi et in hanc scꝺaz opi Jo

gloſatoꝛ·uidet inclinaſſe bar·in·d·b·oēm et iſta etiā uidet eſſe opi
a cur·gloſatoꝛ qꝛ cū ſit vltīo loco recitata p gl· q nullā exp̄ſſe firmꝫ
ergo vltīam vē tacite approbaſſe ar·glo·no·in·l·qui filiū·ℌ·ſabinꝰ
ff·ad trebel· Et iſtō in p̄dcā obſeruare p dcās auctoꝛitates· Sed
p̄ma opi·vltra mō tanoꝛ forte de iure ē Sicꝛ ḡa nō repiē iure cautū
et qꝛ nō eſt eadē ratio in teſtāria ſicut in ltīma qꝛ teſtāria eius fides
a teſtatoꝛe eſt approbata et iō nō cogiē ſatiſdare·vt·s·de ſatiſd·tu
in p̄n· ſecus in tutela ltīma vt ibi et ſicut etiā·s·dixi debitoꝛ et cre
ditoꝛ nō p̄t eſſe ltīmus tutoꝛ ꝫ teſtārius ſic vt no·in·d·auē·mōtis
C·quā da·tu·poſſ· facilie nāqꝫ fuiſſꝫ teſtatoꝛi ſicut ipaꝫ tutricē dedit
ita adicē ḡ deſinat ſi tñſit ad ſcēa wta·vñ cū nō dixit q hoc euenie
poterat p̄ſumē illō cogitaſſe et nō feciſſe caſū vtrū trāſeat vel nō ar
l·ſi quis demū·ℌ·i·ff·locati·diūcto·ℌ·ſina utē a deficientē·C·de cadu
toll· Nō ob arguētū bal·de·ℌ·ſinaūt tutelā·qꝛ illō nō ē bonū arꝫ
p·l·prē furioſo·ff·de his quī ſunt ſui vel alie iuē· Et etiā deſinit eſſe
tutrix ſi eē vidua luxurioſe uiuat liz nō tñſeat ad ſcēa wta vt no·
glo·in auē·de reſtitutiōe·et ea que pit·ℌ·ſi·et no·glo·bar·et doc·in
auē ſacētū·C·qñ mulier tutel·offō fungi p̄t et vē caſus in·l·ſi·eo·t
vbi dē ḡ maē pudicitiā ſuā intactā ſuare ſēt qē·ita eē dicit bar·in·l·
wta qē·qō no·quia ſi multa ſecreta eſſēt patefcā multe tutele eſſēt
expirate et nō mireē quia memoꝛia defūcti et eius aia cōſtaē appē
luxuriā vꝛoꝛis igiē vt ſuſpcā debet a tutela remoueī ar·gl·val·de nō
in·l·fideicōmiſſū·C·de fideicōmiſſ·et in·l·ſoroꝛē·C·de his qbo vt idig
et no·bar·in·l·i·ff·de his qūbo vt indig·et no·bar·et doc·in·l·illici
tatio·ℌ·qō illicite·ff·de publicais· Et an maē vel auia qñ aſſumūt
tutelam debeāt expreſſe renūtiare velleyano vel an debeant renūtiare
ſcēis nuptiis et illud iurare vel nō et ſe et ſua obligare vel etiā renū
tiare omni legū et iuris auxilio dic vt pleniſſime per bar·in·d·l·ſi
quis ſub ditione et per eundē et doct·in dcā·auē·mīī et auie· Vi
ceſimo quero an que nūdū trāſiuit ad ſcēa wta ſi vadat ad cōiuc
tos vel ad iudicē et atteſtetur ſe velle tranſire ad ſcēa wō vel ſi ſpōſa
li a contraxerit tantūmodo per Vba de futuro an ſit finita tutela·et
bar·in d·l·ſi quis ſub ditiōe in Vſi·quero an ſtatī cū vadit mē qē

tenet q̄ sic p̄ s. ff. finaūt tutela in auc. de nup. q ide tenz bar. in auc
mū q auue. in x. q̄o quid si mē. cē. et ide dixit bar. in dcā auc. sacm
tū in x. queo. an statū cē. et hoc seq̄t bal. in d. l. oēz ad t̄aull. in x
sed nūq̄d cē. Et bar. in l. p̄cibo. C. de impub. et alijs substi. in ip. coll.
qs no. q̄ hinc ad modicū erit de fco in spōsa q in alia udi de fco et
Jo. de anna. dē miāuit fm bar. Xpi°. q̄o tutor vult tutoio noie
agē an possit p̄cūtorē ostituē q dicas q̄ aij litē a se met otestatā nō
pōt ut. l. neq; tutores et qs ibi no. C. de pau. vij tutela ē q ipe pu
pillus mai or ifante vel adultus cū auctē curatoi vel tutoē p̄cūrē osti
tuat ut. d. l. neq; tutoes. actorē Xo ipe tutor solus etiā a p̄ncipio cāe
pōt suo piculo ostituē ut no. glo. q doct. in. d. l. neq; q est tex. s. de sa
tisd. aq̄. tu. in. ff. fi. cū ibi no. et doc. in. d. l. neq; et ē tex. s. de satisda.
tu. in. ff. fi. cū ibi no. et no. plē p bar. in l. actor. ff. rē. ra. ha. Xpii°
queo si tutor ē ipedit⁹ ita q̄ fcā pupilli admistraē ñ pōt dic q̄ nō
pōt dari alius tutor. q; regula est q̄ hūti tutorē tutor dari nō p̄t. fal
lit in ill. casibo illius tituli et fallit tu casibo no. per glo. s. de cura. ff.
intdū. Ex q̄ sequit q̄ dabit coadiutor q magis dicet admistra
tor rep sue gastaldus q̄z dicat uerus curator esse. ut ē tex. q ibi bar
in l. solz. in p̄n. ff. de tutel. et sic dcūs curator seu coadiutor potest ea
q fcā sunt vt dixit bar. in simili in l. curator. ff. de tu. et cu. dat. ab
his et statū dicā. Xpiii° q̄o si pupillus ñ hz aliqnē tutorē q mē
vel alius, nō vult assumē vel aliqs de itūmis nō ē ydoneus dic q̄ pu
pillo nō hūti tutorē curator dari p̄t vt no. glo. in. d. l. curator q facit
l. curatorē. et qs ibi no. e. t. qui curator pupillo datus oia p̄t excep
tis. his q̄ inē. solēnitatē desiderāt vt. l. curatorē. ff. de auct. tut. Et dē
desideraē solēnitatē iuē. ois actus p quē pupillus obligaret vel alie
naret sicut patet in aditiōe hēditat̄ in q̄ nō sufficit talis curatoris
auctoritas vt. l. cū in una. ff. i. et ibi bar. q doct. ff. de appel. et iō non
possz etiā esse in iudicio nisi cū dat curator ad litē cū tutore pupilli
qñ tutor vult litigaē cū pupillo suo. l. iij. ff. si pupillus. et qs ibi no.
ff. de tutel. p̄t ergo interū tal curator admistraē q obuare bō t̄colligē
frcūs et similia. que fcā sunt nō aūt que iuē. sunt ita dicit elegantē
bar. in. d. l. curator. facit. l. si qs ita instituat. la. grande. ff. ꝯ codi. in
stit. quod nō qñ pupillus ñ hēt tutorē q̄ fcās sibi p iudicē de tutorē

pupdei alias aut nō posset pupillus tibi in iudicio vel ex obligati
¶ Xpiiij·qm·s·dixi q̄ qui nō petierit tutorē ofestim et tūme q̄ p
uac eius successione vt·l·ij·ff·ofesti·ff·ad t̄ault·Quero ita q̄ j·q̄
tū tps debeat peti tutor p matrē vel p aliū obligatū ad petendū l·j·
q̄ tps p mrēz l' a" legit" l' testa" dz tutela assui ita q̄ dica ofesti
vt vi cas? aptus in·l·sciant·C·s·legit·hēdi·qs sac ē si petierit·j·
annū a mortc defuncti et uidet etiā casus in·ff·q̄ quēadmodū·s·ad
t̄ault·licet si quis vellet respondē ad dcm·ff·sed q̄admodū posset
dicē q̄ id q̄ dr ibi·j·annū cē· referac ad id qđ in locū remoti vel ex
causati tutor aliū petere debet nō aūt quādo p̄ncipaliē debet petere tu
telā vel aliū tutorē facit dcā·l·ij·ff·si mater nō petierit·ff·ad t̄ault
Et clarū est q̄ dcā·l·sciant·loquit gn̄aliē et sic in omni p̄sona que
uenit ad successionē pupilli·q̄ clarū q̄ mē venit ad successionē filij
vt·s·ad t̄ault·in p̄n·et dcō·ff·sed quēadmodū·igiē q hoc uidet sen
tire bar·q̄ etiā mē habeat ānū in·l·q̄d ergo·ff·i·in p̄n·ff·de insa·sed
idē bar·in dcā·l· sciāt·et in·l·ij·ff·i·ff·qui pe·tut·et in·d·l·ij·ff·ofesti
tenet expsse q̄ id qđ dicit de anno in·d·l·sciāt et in dcō·ff·sed quēad
modū·intelligac scōm dcm·ff·ofesti·viz·i·ofestim cū potuit nisi mē
sit impedita legitima causa ita q̄ annū nō trāsceādat quāuis fuerit
impedita q hō videtur tenere azo in sūma q̄·pe·tu·q ita tenē etiā videē
ricar·malū·in·d·l·sciant Dixit tñ bar·in d·ff·ofestim q̄ excusac
mater si·j·q̄nq̄ginta dies etiam non impedita ñ petierit tutorē ad
sūitudinem tutoris qui habet q̄nq̄ginta dies quibus excusat se q
q̄bus non imputatur si non administrat ut·l·scire oportet·ff·ij·ff·
de·excusa·tu·q hoc bar·confirmat ex·l·ij·ff·si tutorē·ff·ad·t̄ault
vbi priuatur mater si non petat ventri curatorē quod no q clarū ē
quod hoc nō potest esse vsq ad annū quia impossibile est q̄ ventet
sit plenus p totū annū vt·l·gallus in prin·ff·de libe·q·postu·q hāc
opi·est sequutus q̄dā doctor solemnis gene·bar·q pat dominī salu
tē·ij d pusio i q̄dā suo osilio qđ incipit factū·sup q̄ osiliū petitur est ta
le q̄dā noie michael cē nec dicit ipe est sufficiens rōsio ad dictū·ff·
cōfestim quā cōit docto faciūt viz qđ ibi nō loq̄tur quādo non petie
rit tutorem vel tutelam sibi dissorm sed quādo in locum recusati vel
remoti aliū non petijt quia dicit ipse sicut mater punitur in casu q

de iure ſpāli poterat admittī de iure antiq̄ ad tutelā cū reſcripto ꝓnci
pis vt eſt caſus in ·d· ℌ· ſi mē· ꝛc· Et imputaē ſi hoc oſteſtim nō facit
vt dcō· ℌ· oſteſtī· quē ℌ· referē ad oēs ℌ· p̄cedētes ergo eoē mō ꝓua²
dcā ſuccōne ſi p̄moꝛdialē ñ petierit tutelā vel tutorē dari filio oſteſti
p̄terea de hoc uideē caſus in ·l· ij· ℌ· diuus· ff· q̄ pe· tu· vbi loquiē etiā
de ea que nō petijt tutoꝛē ꝛ tñ ibi dē oſteſtim ¶ Oretea ꝓ hoc etiā
facit ·l· cū a matbo· C· quē pe· tu· vbi dē ꝙ in petendo tutorē ſedulū of
ficiū req̄riē ſed ꝓmā ptē ꝙ p̄mo· j· annū admittaē ad tutelaz vel ad
petendū tutoꝛē coīr tenēt doc· vt bal· ſali· ang· ꝛ flo· in dcā· l· ſciant
vbi ang· dixit ꝓ illā· l· ꝙ mē habz annū ad petendñ tutoꝛē vel ad tu
telaz ſuſcipiendā et añ lapſū anni nō eſt i moꝛa vſq̄ ſi· j· annū deꝛe
dit pupillus in q̄lib̄z ꝑte anni deꝛedat nō excludiē maē ab eius hē
ditate· ¶ Nec ob· d· ℌ· oſteſtim qz dcā· l· ſciāt· venit ad declātioēz dcā
ℌ· oſteſtim ꝛ dcā Ybi oſteſtim et ſic intelligaē oſteſti ideſt· j· annū· et
taē inē p̄tatō eſt benigna ne mūbo luctuoſa filioꝝ auferaē hereditas
quoꝝ fauoꝛe Yba ī ſ̄bſtitutiombo ābigua ad fidei omiſſū trahū² vt
d· l· p̄ābo· C· de īpub· et alijs ſ̄bſti· diūcta· l· ſi· cū ibi no· C· de mſti· et
ſ̄bſti· ſub odi· fac· et facit· l· ſi· C· coia· de ſucceſſo· et· l· naz et ſi paꝛen
tibo· ff· de inoffi· teſta· ꝛ q̄a difficilius excludū² ab hēditate aſcen
dentes q̄z reliqui agnati· l· ſi· C· de codicill· ꝓmo ad agnoſcēdū largi?
tēpus hñt vt· l· i· ℌ· largius· ff· de ſucceſſ· edic· ſi ergo alij non exclu
dun² niſi ꝓ lapſū anni vt dcā· l· ſciāt quō ergo mē ꝑus excludi debz
alias habē² maē odio ꝑ ceteris q̄b eſt abſurdū ꝛ inīquū cū uia ſucce
dendi nō ſit coāguſtanda auz ſit fauoꝛabiliē vt in auē· in ſucceſſione
C· de ſuis et legit· et hoc etiā ſequi² bal· in· l· mēs· C· ad tꝛebell· et in
q̄dā ſuo oſilio q̄b incipit quidē noie mihael deceſſit peꝛ dcāz· l· ſciāt·
¶ Nec ob· d· ℌ· oſteſtim· nā aut t̄minus anni appom² nō valenti pe
tere et falſū eſt quia ei nō curꝛit tēpus nec aliquis t̄minus ar· l· iij
ℌ· ad diē· et q̄b ibi bar· ff· de re imli· aut adiciē petēti et valenti petē
ſed negligēti tūc habeo ꝛpoſitū qz poteſt petere vſq̄ ad ānū· vſq̄ tep·
non intelligiē de impēdimēto q̄b excedat annū ſed de omiſſione petē
di et iſtā opi· coēm ego teneo· quia eſt magis equa quod ꝓbo ꝓ· d·
l· ſciant· ibi tutorē ei ſm leges non petierit· j· ānū· ꝛc· et peꝛ oñs illa
l· cū dicat ſm leges venit ad declaratiōē legis antique non aūt de

nouo aliquid inducit ꝯ recitat ius antiquū ꝙ si infra annū seq̄ntē
leges nō petierit igit̄ ff. ofesti intelligit̄ vsq; ad annū quia lex inte
prata dēt itelligi in casu vbi petāt in auc. ut fratrū filij i ff. i. sed d.
vbi sciant que ē lex interpās loquit̄ simplr̄ de āno ergo eodē modo
dēt intelligi d. ff. ofestim. qui est lex interpāta. et hō etiā pbat in
d. ff. sed quēadmodū ibi neglexerit qr appāt maifeste ꝙ imo pmo
potēat petere ante lapsū anni si uoluisset q nō erat ipedita q tm neg
lexit petē al nō diceret negligere et tm nō puat hēditate misi p lap
sū ām. gō qm̄ esset ipedita nō pōt dici in negligētia ut. d. ff. si ad diē
gō ne ipedita habz annū integz. Et pdā pcedūt misi mē essz min
xxv. annis. qr nō assumere tutelā l nō petere tutorē l dat loco suspec
ti est delictū i omittēdo gō esset respuenda ut. b. ij. cū ibi nō. C. si adu
delic. que oia singulait uō qr cotidiana. Item pdā hūt locum nō
tm̄ quādo tutorē non petijt vl in locum suspecti aliū dari. sed etiam
quādo testam̄tarium non cogerit tutelam acceptare et admīstrare
qr si mater punitur que non petijt tutorē vl i locum suspecti alium
dari ut. b. ff. qui petūt tuto. Et etiam punitur quādo trāsit ad secū
da uota et nō reddit rationē et nō petierit cū effectu aliū dat ut. d.
b. omnē et. d. ff. sinaūt tutelā. eodē modo debet puniri ꝓpter utilitatē
pupilli si testamētarium non cogerit ad tutelā suscipiēdam qr est ea
dē rō ita dixit bal. in q̄dam suo cōsilio qd incipit quidā nomie tho
masius. nec mē pōt motā purgare elapso anno quia ex tali purga
tōne more mater vellet cōsequi actionē ad succedēdū filio qd non cō
cedit ut. b. thays. ff. cū intra. ff. de fideicō. libe. et nō plene bar. q āge
in. b. si iusulā ꝙ v. ob. qd no. ita dixit bar. in q̄dā suo cōsilio qd incipit
in hac matēia leges mltū pūcise loquūt. Rv. q̄to q̄d ipoītāt illa
vba que cotidie apponūtur in testamētis viz et dictos meos tuto
res anologistas esse volo ita ꝙ non teneātur rēdere rōem dic ꝙ
importāt ut scrupulosa inquisitiō non fiat hoc est ut culpe leuis l le
uissime siue negligētie rō nō habeat non aūt importāt ne si q̄d pu
pilli sit penes tutorē non restituat lucrum fatiat et p cōsequēs nō ob
stantibus dās vbis dz ēliqua ēstituere q teneāt de dolo et de lata cul
pa et de fraude. iste est tex. valde notabilis in. b. si seruus uetitus. ff.
de lega. pmo circa fīnē ti. et ibi baldus et uterque dominus meus.

nam eo ipso q̄ nō īstituit reliqua saltē tunc dē esse in dolo vt·l·si
patratoē·ℌ·fi·ff·mandati·q quod ibi nō nec etiā ēleuarēt tutor si
subīngeretur p̄r testatoē et si condempnatus esset dictus tutor pro
dcā admīstratione in aliq̄ re vel q̄titate tm̄ eiē lego q sibi dai' w
lo et ad dāū q p̄standū dcō tutori heredes meos grauo et ondēpno
vt ip'm tutorē oio liberare debeāt grauo q ondēpno q' imitarēt ad de
linquēdū ita debet intelligi·l·si quis tōes·et ibi glo·et bar·ff·de lib
lega oiūcta·l·ouenire·ff·de pacti·dota·et·l·si vnus·ℌ·illud·q q̄s ibi
p doct·ff·de pac·p hoc est tex·et ibi dy·et bar·in l·cū quis decedens
in p̄n·ff·de admī·tu·hec latissime posuit bar·in·l·auēlius·ℌ·gaius
in·℟·iiij° quero vsq; ad ℟·q̄nto quero et ibi gl·ff·de·lib·le·et p h°
facit·l·i·cū mā·C·de vsufruct·cū si·et hoc nō·sali·i·l·actōnē·in fi·C·
de trās·ac·et ibi ūde·Cy·bal·et ang·que oīa tene menti perpetuo q'
sunt cotidiana· ¶ Xvi°·tutela finit' aduenīēte pubertate vel alijs
modis de quibo·s̄·qui·mō·tutel·finit'·per totum·An aūt si tutor sit
bānitus dicat' tutela finita ocludē·aut etiā lō tutoris publican² et ē
finita ar·l·si tutor·ℌ·fi·et ibi bar·ff·de tutel' et ra·distra·aut nō sūt
publicā et remanz tutor·vt·l·siue herede·ℌ·fi·et ibi bar·ff·de admi·
tu·adde bonū casū in·l·sed q mīlites·ℌ·si ignominia·ff·excusa·tu·ibi
quia ingredi eis velē nō licet· ¶ Xvij° quero an durāte tutela tu
tor possit sibi soluē et satisfacē·et dic aut fecit occasione p̄cedentis
actus cū prē pupilli et potest hoc facē vt·l·fistulas·ℌ·i·et q̄s ibi
bar·ff·de contra emp· Et tu posses ad hoc adducere q' pupillus ad
tradendū poterat artari ergo etiā p amicū poterat tradi·ar·l·fundi
ℌ·i·de acq̄r·poss· ¶ Debes nāq; scire q' licet·s̄·dixerim q' creditor
non possit esse tutor illud est ver in reali actione vt nō in·d·l·mōris
Aut nullus p̄sit cōtractus p̄nus et nō potest sibi soluē·vt·ar·c·si
de instituto·ita dixit bar·in·l·ij·in fi·ff·de stip̄·seruo· Sed r̄ndeo ibi di
cit q dcā·l·fistulas·nō dicit q' fiat traditio sed auctē tutoris posses
sio pupilli p̄ditur ꝓpter causam iustā q postea vacans acquirit' p̄r
tutorē tutori dominiū aūt vtrū acquirat' nō dicit illa lex·ymo poti
us inuit otrariū·vel dicas ℣m Jo·de imo·ibi q' ideo illud sibi tradē
potest q' palā cū pupillo bona fide mutuū accipe potest vt·l·ñ existi
mo·ff·de admī·tuto·et·l·nō ipse·C·de cōtra·emp·nam si est creditor

pupilli põt q̃ dẽt sibi soluẽ q satisfacere sicut põt q dẽt soluẽ alijs cre
ditoribꝫ pupilli ut ẽ tex. et ibi nõ in.l.q̃tiẽs. ℔. sicut aũt. ff. de admi.
tuto. q iputabit sibi si potuit sibi soluẽ qz hẽbat pecuniã et nõ fecit
vt ibi no. sicut ecõtra sibi iputat si erat debitor pupilli si nõ exegit
a se q nõ posuit ad creditũ pupilli ut.l. ita tñ. ℔. debitor q ibi bar. ff
de admi. tu. et si esset debitũ naturale tm̃ ptractũ tõe admistracõis
ar.l.at. quã nã i pn̄. ff. de neg. g. secus si eẽt cõtractũ debitũ nãle qz
offm̃ suũ nõ dz sibi esse dãnosũ ut d. ℔. debitor. ¶ Xviij. durãte tute
la ẽgulariẽ tutor iudicõ tutele ouemi non põt ut.l. mih fimta. ff. de
tu. et nõ bar. in.l. si tutor. ℔. si. cũ.l. sequẽ. ff. de tute. q ta. distra. ¶ X
viij. etecõtra si tutor in admistracõe expedit utiliẽ ẽ i psonã pupilli
vel in reb? pupilli hz actiõez ptrariã finita tutela ptra pupillũ vt. ff
de cõfitio iudi. tute. p totũ. ¶ Xix. qr. s. dixi q tutor cogit satisdare
dicas q eoipso q noiat titiũ p fideiussore pupilli titi? patuaẽ apõ
acta se p fideiussore describi sine alia stipnlatõe obligat? ẽ ad oia
q̃ tenet tutor vt est tex. singlis i.l. cũonõdim? ℔. pe. ff. de fideiuss. tu. q
de intellcũ illius legis dicaz i. ℔. pcio. ¶ Xxi qr sepe otigit dubi
tari apõ q̃z pupill? mozari q ali dẽat. dc q ẽ i arbitio iudic mlc oh
deraẽ et cã ognita et nõnũq̃z recedit a wlũtate pũs vt.l. i. in pn̄. ff
vbi pupi. edu. dẽat. et ẽ bon? tex. in.l. i. C. e. t. ¶ Vnũ tñ tene cordi q
nũq̃z pupillũ mozari facias pẽs illũ cuius ẽ pcimioz cã in succedo
ipi pupillo ẽ cũ illo cũ q̃ esẽ suspitio puditie ne dẽt mã delingẽdi cõ
tra pupillũ vt ẽ optim? tex. in l. ij. C. vbi pup. edu. dẽat. ¶ Adũtas
tñ q qñ alimẽta decnũẽ p iudicẽ pupillo dẽt ohderari modus q facil
tas pũmonij ipsi? pupilli q dz iudex decnẽ hita ohderatõe ad q̃tita
tẽ eddituũ q ita tñ et talẽ vt nõ vniũsũ eddituũ pũmonij in alimẽta
decnat ez sp sit vt ak q̃d ex eddito supsit ita elegãtissime dixit iurif
cõsult? m.l. iij. in pn̄. ff. vbi pu. edu. debz qõ qc. ¶ Vltio quero qũo
fozbiẽ libell? in actiõe tutele q dicit bar et doc. in.l. i. in pn̄. de eden
q sufficit q generale factuz expmaẽ vt pcto q reddas tõez admist
ratõis tutele q̃a fuisti tutor me? Vl clari? ago cõn titiũ q dico q ip
se fuit tutor me? vel testãrius vel lẽmus vel cõfirmat? vel datiꝰ
put in veritate fuerat et quod titius vt tutor tutoꝛio nomine gessit

omnia negotia mea vel gerē debuit a tali tpe vsq; ad tale tēpus q̄
tutela p̄dicta finita fuit et est aduenīēte pubertate mea·quare cū cō
sensu et aūcte sep·curatoris mei peto dcm̄ titū olim tutorē m̄ cōdēp
nari ad reddendū rōem dicte sue admīstrationis et tutele p̄dicte cū
reliquoꝝ ofignatione et restitutione et omne id in q̄ appet me foē
dāp̄ificatū ex eius mala vel neglecta admīstratione·ꝛc·ista pbāt
in·d·b·i·§·offitio·cū ibi no·ff·de tute·et ra·distra· ¶ Et adūtendū ē
gñaliť q̄ redditio rōis incipit a facto et finiť in datioēz q̄ p̄mo de
bet oñdere oia gesta introitus et exitus postea ℞o debet reliqua ēsti
tuere et nō tantū dcā reliqua sed etiā omnes libros et alias scriptu
ras quas ofecit ex dicta admīstratione vt est tex·valde nōbilis et
ibi p doct·in·l·cū fluus in fi·ff·de odi·et dēmō· ij° etiā aduertas q̄
istud iuditiū tutele cure et etiā negotioꝝ gestoꝝ est gñale igiť suf
ficit generaľ p̄tito vt dixi ſ̄m gl·bar·et doc·in·d·b·i·ff·de eđē·et q̄
sit gñale est tex·nōbilis in·l·p sotio arbitť·in p̄n·ff·p sotio ¶ Dixi
in libello titius tutor testam̄tari? Quero q̄ incipiat tutela testam̄
taria·dic a die hereditať adite q̄ eo die testm̄·et sic tutele datio ē
ofirmata vt·l·si nemo·ff·de testa·tutel·et ad aeundā hēditatē lz sit
pupillus de suis heredibo et sic suitate videāť omnia ofirmata ut
no·p glo·et doct·in dcā·l·si nemo·tamē cōsuetū est dari semp attili
anū tutorē vt·§·de attilia·tu·in·p̄n·qui attilianus adeat hēditatē
p̄ infante vel maioꝝ infante adeat cū aūcte dcā tutoris attiliani·et
testm̄ et tutela taſtam̄taria et oia clarū q̄ sunt cōfirmata· ¶ Item
dixi vt tutor quid si quid gessit simplē cuius noie dicať gestū·dic si
est aliquid quod nō potest spectare nisi ad pupillū tunc tutorio noie
uideť fecisse·l·p̄·si quis cau·l·cū post·§·i·ibi bar·de admi·tu·aut nō
poterat p̄tinere nisi ad tutorē q tunc p̄po nomie dicť fecisse· aut ad
vtrūq; spectare poterat et tunc inspitienda est causa expressa et etiā
in cuius vtilitatē postea conuertit de hoc late p̄r bar·in·l·post mo
tem·ff·q̄ ex facto tu· ¶ Item dixi tutorio noie· ℞ō q̄ cōis stilus p̄ca
tor̄ est semp in oi actu assere q̄ tutorio l̄ p̄cūtorio noie facit vt·l·
quacūq; ·cū glo·ff·de p̄cu·et·d·l·p̄·vt apparere possit q̄ noie fecit·
Sed ego dico tibi q̄ optima p̄tica est q̄ semp in p̄cipio iuditij in
libello vel in tuis p̄mis exceptiombo dicas sic titius procuātor̄ sep·

agit vl̃ defendit q̃ ꝓcūtorio noīe agẽ imꝫedit qꝫ ista v̈ba cū sint ect̃
plata in futuꝝ appet de itentiõe sua qꝫ in toto illo iudi° vt ꝓcūtor
facẽ itendit vt·l·cū stipulam·ff·de·v̈bo·obli·vñ si postea faceret in
dcõ iuditio vnū actū q̃ nõ exꝑmẽt ꝓcuratorio noīe illꝰ tñ sꝫ intel
ligeret̃ ita figulariẽ dicat bar·in·l·si·ita·stipulat⁹·ꝟ·gl̃ogon⁹ circa
fi·ff·de·v̈bo·ob·in·v̈bi et iõ ꝛsulo qꝫ apponat̃ ꝛc̃·qꝰ tene mẽti imꝑe
tica ¶ Quid si tutoꝛ agit cõtra me ego exãpio qꝫ nõ sit tutoꝛ qꝛ nõ
fecit iuẽtariũ cui mãbit onus ꝓbandi q̃ videt̃ qꝫ tutori qꝛ non põt
esse tutoꝛ nec agere nec admiſtraꝛ nisi ꝛfecto inuẽtario vt·l·fi·C·ar
bitriũ tutele ut·s̃·dixi ¶ In ꝛtrariũ videt̃ qꝫ exceptio est fiũdamẽtũ
exãpient̃ ergo q̃uis sit negatum ꝑ eũ dẽt ꝓbari vt·l·in illa et·l·hº
iure·q̃ ibi·bar·ff·de·v̈bo·ob·vñ ꝑ debitore cautela est qꝫ exãpiatur
isto mõ viz dico te nõ feciſſe iuẽtariũ et sic non posse te agere q̃ tũ
te fecisse appaꝛet copiã fieri mihi peto nã tunc erit mi copia danda
al̃ indubitãt̃ ꝛpellit̃ tutoꝛ·ita eligant̃ dixit bar· in illa·l·in illa qꝰ
tene mẽti in p̃ctica Addi° domini ange are· ¶ Itẽ dixi i libello gerẽ
debuit qꝛ cũ potuerit vel debuerit gerẽ et nõ gesſit vel non fuit lãme
excusatus teneꝫ ac si gesſisset vt no·gl̃·et ibi bar·in·l·q̃nq̃gĩta·ff
de excusa·tuto et vide·l·i·cũ ibi nota·et·l·quidã decẽdens·ꝟ·fi·cũ ibi
no·ff·de·admi·tuto·in quo cõclude qꝫ si sunt plures tutores de gestis
ꝑmo ꝙuenit̃ gerens eo nõ existente solnendo mgrãtus qui tutorẽ de
dit et nõrius qui de hoc fuit rogatus·s̃·de attilia·tut·ꝟ·ꝑ·post ma
grãtũ et nõriũ ꝙuenit̃ ꝛtutoꝛ q̃ nõ gesſit ¶ De neglect̃ no·qꝛ oĩa ſũt gesta q̃ ille tutoꝛ q̃ omnes cõtutores teneꝫ in solidũ qꝛ in illꝫ q̃libꝫ
est in pari culpa ꝙ in gest̃ nõ ẽ par culpa tã in tpeꝙ in latitudie cul
ꝑ· In tpe·n·ꝑcedit culpa gerentis ideo ꝑmo con: enit̃· ¶ Itẽ maioꝛ ẽ
eius culpa qꝛ in omittẽdo ꝛmissa q̃ꝙ uõ gerẽt̃ cuiꝰ culpa ẽ in negligẽdo
tñ vt in sili no i·l·si moã·ff·so·ma·melto de gest̃ ꝑꝰ ꝙuenit̃ gerẽs ut
l·fi·C·si·tu·nõ·ge·ita dixit gl̃·mgrãtus in·l·ij·C·de diui·tu·et ibi doc·et
sali·qꝰ tñ itellige vt statũ dicã ¶ Vltio dixi in libello oĩa negõ mea
q̃d si ñ oĩa gesſ dic qꝫ tñr vt dixi q̃ no bar in·l·ñ q̃i·ꝟ·illꝰ·ff·rẽ ꝓp
saluã foẽ ñ tutoꝛes eẽnt pluꝛes q̃ sepataꝙ ꝓuiciaꝙ qꝰ fieꝛ ꝑt qꝛ tũc tu
toꝛ bõꝙ thuscoꝙ ñ tñr ꝙ bois lũ bdoꝙ neglcõꝙ vt ẽ ca⁹ no·i·l·q̃to·ff
de solu·facit·l·ex fco·ff·hẽ·isti ¶ Et adũtas qꝛ iõ dixi oĩa negõ mea

qz tutor dari dēt vmūsaliē q nō certe rei vt·l·certaz·cū·l·seq·ff·de tu
tel·et datus simplē ad oīa intelligiē datus q̄niam tutor p̄ncipaliter
daē p̄sone·ij° rebo·econtra est in curatore in·l·in copulādis·cū ibi nō
C·de nup·que oīa bene no·et tene mēti· ¶ In glo·pignoāticia·in si·
que pignōaticia daē debitori cōtra creditorē ad reperendū pignus
traditū et nasciē tpe solutionis vel satisfactionis crediti quōcūq; de vo
lūtate ipsius creditoris facte vt·l·si rem·ff·omis·et ibi glo·bar·et
doc·ff·de pigno act·licet nascaē ex otractu dubū facto q irrito ut·s
quibo modis reōtrahiē obligatio·ff·si·et de·oetu pluriū actionum
uide glo·et bar·in·d·ff·omis et bar·et doct·et glo·in·d·l·si ostante
ff·i·ff·so·ma·et glo·bar·et doct·in·l·i·ff·i·in gl·p sotio·C·de anna
excep·vbi etiā gl·querit qs̄ p̄scribiē huic actioni q rūdet qs̄ potest
agi cū effectu vt·d·l·i·ff·si·vel etiā p̄us cū tollaē ius offerendi credi
tū vt·l·cū notissimi·ff·i·C·de p̄scrip·xxx·anno·ergo tolliē et pigno
ratitia· ¶ Dubitas tamē ꝑm gl·ibi in si·valde no·q licet sit p̄scrip
tū debitori in ypotheccaria nō tm̄ sibi tollit q̄n possit agi rei vendicati
one nam cū debitor vsucapiat p creditorē possidentē vt·l·seruū·noie
ff·de vsucap·nō amittit dominiū sed ꝯmo habet vnde intentat rei
vendicationē vel p veteri vel pro nouo quesito dominio· ¶ Nec dicat
aliquis istud est imponere legē ꝓbis et non ēbo si tolliē pignoratī
cia remanet rei vendicatio q; rūdeo q grauū? est debitori ꝓbare do
miniū q̄z esset ꝓbare traditionē pignoris·ita dixit gl·no·ar·l·eum
qui in p̄n·ff·de iureiuē·qō no· Et licet hoc sequaē omēs doct·tm̄
ang·ibi dicit q totū hoc obstitit in modo et forma p̄peticandi et exci
piendi per ipsū creditorē sicut vtus actionis obstitit in forma p̄peticā
di et libellandi vt·l·i·ff·labeo·ff·de flumi· et no·plene p bar·in·l·i·
ff·de excep·q; glo·procederet qs̄ creditor exciperet et diceret se pre
scripisse dominiū q; tunc creditor obiciēs in rei uēdicatione succū
beret posset repelli q; possedit pro alio vt·l·male agiē·C·de p̄scrip·
xxx·anno·et sic possedit pro debitore igiē ꝛc· ¶ Sed si excipet contra
agentē q̄ essē ei p̄clusa via intētandi tali iuditio tunc bene excipet
ad ꝓpulsam debitoris tali nāq; potēte videē ita p̄scribi sicut simplici
facultati dandi vel offerendi vt·l·cū notissimi·ff·i·C·de p̄scrip·xxx·
anno·ita etiā dixit flo·in·d·l·i·ff·i·quod ē singulare dcm̄ si est verū

declatabit ff. Vel dic scõm Cy. ibi qꝫ si res pignorata ẽ fructifera po
test agi rei uẽdicatiõe. Et si obijciat qꝫ nõ obtulit debitũ repliabit
debitor qꝫ pceptio fructuũ ipso iur̃ substulit sortẽ et sic lex obtulit
ꝑ debitore ar. b. i. q. ij. C. de pig. actꝫ. l. potuit ire ad episcopũ cora q̃
non ꝓdest cursus tempis vt. c. fi. de ꝓscrip. vel scõm ang. et Joh. de
imo. in. l. pignoris ff. de vsucap. qꝫ si ius offerendi erat sequela rei vẽ
dicatois tunc sicut rei vendicatoi nõ est ꝓscriptũ per tõez gl. ita nec
iuri offerẽdi quatenꝫ veniat ad sequelã dcẽ actiois et sic accessoriũ
sequit̃ nãm sui ꝓncipalis sed vbi qmis vellet vti iure offerendi non
tanꝫ sequela rei vendicatiois sed tanꝫ ꝓpriatoriũ rei vendicatiois
tunc non posset et ita ꝓcedit gl. Ytus ergo cõsistit in modo ꝓticãdi
scõm eũ. Ego credo qꝫ velint sic intelligere qꝫ aut debitor dicit ego
offero tibi creditori debitũ tuũ vt pet̃ mihi uia agendi tali iuditõ
coñ te ad talẽ libr̃ũ pignoratũ et tũc qr ius offerẽdi intentat̃ vt ap
iat uiã rei uẽdicatõi tunc sicut est ꝓclusa uia iuri offerẽdi vt dcm
est ita erit isto casu ꝓclusa uia rei vendicatõi facit. l. oratio. ff. de spõ.
Sed si debitor diceret ago otra te vt dñs talis libri qꝫ cõdẽpneris
m̃ ad restituendũ eũ quia fuit pignoratus ꝑ. p. offero tibi dicta. p.
vt impleam incũbentia ex parte mea et ne aliquid fiat ꝑdimento
actionis per me intentate et tunc licet esset precluſa uia iuri offerẽdi
nõ erit precluſa via rei vendicationi. Vel possumus sic practicare qꝫ
simpliciter vt dominus agam rei vendicatione et ꝓtã titiũ cõdemp
nari ad restituendũ michi libr̃ũ meũ et tunc et non ante si per credi
torem excipiatur qꝫ fuit pignoratus. Ego ꝓplicabo qꝫ casu quo fu
isset pignoratus et nõ aliter debitũ offero in iuditio tunc exceptio
que obstabat iuri offerendi nõ obstabit rei vendicationi qr ius of
ferendi venit cõditionaliter et incidenter et quod ꝓncipaliter agit̃
debet attendi. l. si quis nec causam in ꝓn. ff. si cer. pe. et debeo ego debi
tor obtineri qr est ex iure de ꝓterito ergo cõualidat rei vendicatiõez
intentatam vt. l. si rem. §. fi. ff. de pig. actꝫ. et iste ordo puersus non
vitiat ar. no. per gl. et doct. in. l. i. C. de appell. vt dicimus in simili
quãdo pendente iuditio in ypotecharia qr fit discussio cõtra prãcipa
lem et valet iuditiũ vt no. Ja. bu. et doc. in auc. hoc si debitor. C. de
pig. Quero qũo actio ypothecaria que daf̃ creditori ꝑ pignore

ꝫ cõtra debitorẽ vl̃ ei⁹ hẽt̃ ꝫ cõtra tertiũ vt in ℔ itẽ seruiana et ibi dixi ſ eo q̃ iſta pignoratícia directa q̃ dat̃ debitori ctra creditorẽ ſatisfacto debito ſe iuícẽ habeãt q̃ quõ cueniãt q̃ quõ differãt dic ꝙ ſi loqm̃ de pignoratícia directa dic ꝙ differt ab ypothecaia i natiuitate vtilitate q̃ vita In natiuitate qr ypothecaria naſcit̃ ex ſolo conſenſu vt l ſi tibi ꝓ ℔ de pignor̃ q̃ ibi bar ff de pac ꝫ pignoraticia naſcit̃ rei interuẽtu vt ſ qui mo contrahit̃ obli ℔ ſi q̃ tõ differẽtie eſt qr cũ directa ꝑtat debitori ſoluta ꝑcuia ad repetendũ pign⁹ vt l cũ ſi vendet ff de pig actꝫ oportet ꝙ rei interuẽtu interueniat tra ditio alꝫ autẽ non poſſet repetere qõ non tradiderat quod ſeus eſt in ypothecaria quia ſola obligatione ctrahit̃ Item differũt in vti litate quia pignoraticia eſt actio bone fidei ypothecaria vero eſt ſtri cti iuris vt hic nõ glo Itẽ in vtilitate differũt in alio quia pignora ticia ꝑtit directa et ecia vtilis directa debitori ad repetendũ pig nus vtilis creditori ſi fecit expẽſas in pignore vt l ſi neceſſarias in ꝑn ff de pig actꝫ quaſcũq; expenſas magnas q̃ puas q̃ in cibo q̃ po tu vt ibi nõ glo facit glo valde notabil̃ et ibi doc in auẽ ei qui C de bo auct iudi poſſ ſed ypothecaria ſolum dat̃ creditori Item diffe rũt in vita quia pignoraticia eſt ſemp ꝓſonalis et ypothecaria in rem vt l pignus ff de pigno q̃ ꝑtit ctra quemcũq; poſſidentẽ vt ibi q̃ nõ glo in l pignor̃ C de pigno et dixi ſ eo ℔ itẽ seruiana ſed pignoraticia ſolum dat̃ debitori et eius hẽredi ctra creditorẽ vt d l ſi neceſſarias ℔ pe que ꝑtit oblato ꝓcio et eſt ctractu ꝑambulo vt ſ dixi Itẽ differũt in vita hᵒ modo qr actio pignoraticia cũ ſit ꝓſonalis durat xxx annis ypothecaia interdũ xxx interdũ xl inter dũ x interdũ xx vt no in li C adũſus creditorẽ q̃ in d ℔ itẽ seruia na et ibi dixi Iſta ſunt verba Bar in ꝓma ſtitutione ffor in ℔ tertij quod no Ang Quero an pignoratícia actio ꝑtat nõ tm ꝙ pignore conuencionali ſed ecia ꝙ pignore ꝓtorio vt puta meruiſti ꝓmũ decretũ in rebo meis q̃ conſequẽs ſtitutũ eſt pignus ꝓtoriuꝫ traditione facta p iudicẽ vt l non eſt miꝫ ℔ i ff de pignor̃ actꝫ et ego ſatisfacio tibi q̃ non vis dimittere res acceptas er ꝓmo decreto an detur ñ ctra te iſta pignoraticia dic ꝙ ſic iſte eſt caſus q̃ ibi no in l molino cũ l ſequẽti ff de dam infec q̃ in l is cui ℔ queri põt

et ibi ☞ ar·ff·vt in poss·lega·et no·bal·in fi·C·de pigno·actꝫ·et
est casus q ibi bar·in·l·fi pcamiã·ff·de pigno·actꝫ ¶ Libellus in hac
actione directa sic formaꝫ·dico otra titiũ qꝫ ab eo recepi mutuo p·
pro quo obligauí sibi et tradidi talem librũ meũ et qualiter dicta
titio de dictis·p·satisfeci vel nolo satisfacere et sic offero corã vobis
domino iudice in iudicio decẽ quare peto dictum titiũ condempnari
ad tradendũ et restituendũ michi dictũ librũ meũ qc· Ista forma
probatur in·l·i·et in·l·fi rem·ꝯ·ꝑprie et·ꝯ·omnis et·ꝯ·fi·et·l·fi cum
venderet·ff·de pigno·actꝫ·et·l·p·C·e· ¶ Et aduertas quia ego dixi
in libello librũ meũ quia ideo dixi meũ quia licet quis rem alienaꝫ
possit vendere et tenet uẽditio in sui p̃iudiciũ vt·l·rẽ alienã·ff·de cõ
trahen·emp· non tamẽ põt eam obligare nisi dñs cõsentiat vel fraus
dulenꝫ dissimulet vt·l·ij·C·si res alie·pigõ·dat·fit·et·l·fi sine et ibi
doct·C·ad velꝫ·et cõem diuersitatis posuit glo·in·d·l·rem alienam
et in·d·l·fi sine et in·l·fi gayus·ff·de pig·actꝫ·et vbiqꝫ per doct·et in
tellige·meũ large hoc est habeo ius vendicatiuũ vt·l·fi ab eo·ff·de
pig· ¶ Cẽ dixi in libello qꝫ solui et satisfeci supple in solidũ nam ecꝫ
si minimũ quid ad soluẽdũ ẽstaret nõ cogeretur creditori ẽstituere
pignus ẽmo vendere possẽ vt·l·q̃diu·C·de distrac·pig·intelligas tñ
dũmõ faciat bona fide iuꝝ nõ ibi p glo·et doc·vel etiã si ipe creditor
ꝫ pignore esset aliqualiꝫ obligatus licet in re pignorata nõ ipendat
tit et liz integrꝫ creditũ fit solutũ põt tñ retinẽ pignus donec fuerit
sibi cautũ de idempnitate coñ obligatiõez vt est tex·nõbiꝫ in·d·l·fi
necias·ꝯ·i·qõ no· ¶ Cẽ dixi in libello q·p·offero· Nõ qꝫ dixi offe
ro simpliciꝫ et nõ dixi depono et ofigno ut uideꝫ velle lex acceptã cũ
mã·C·de usuꝫ·q·l· obligꝫ·C·de solu·quia illõ ꝓcedit in exiudicialibꝫ
nã tũc nõ sufficit sola oblatio ẽ in iuditio tm̃ valz oblatio sola q̃tũ
in exiudicialibꝫ oblatio depositio q ofignatõ vt·l·fi rẽ·ꝯ·fi·et ibi gl·
et doc·ff·de pig·actꝫ· ¶ Adũtas tñ si pignus ofistat i re ex q̃ fraus
creditor potuit pcipẽ tũc fraus pcepti ipo iuꝝ ecꝫ si p ptẽ nõ oppona
extenuaueꝝt sortẽ ut hẽat in·l·i·q·ij·p gl·et doc·C·õ pigõ·actꝫ·et ẽ
tex·aptus in·l·i·C·de distra·pign·ibi cũ ipo iuꝝ qc· ¶ Ex q̃ sequitꝫ
aliud qꝫ solũmõ offerẽdo rediuũ crediti vltra valorẽ fraus põt pig
noratitiã intẽtare vide ecꝫ bonũ tex·in·l·ij·C·õ pactꝫ·pig·ubi est caꝫ
valde no·ibi vel eos quos actipe potuit qc· qꝫ ñ tm̃ creditor cõputat
fraus q ꝓcetꝫ in sortẽ ꝙs recepit ẽ ecꝫ fraus ꝙs suscipe potuit qõ no

Adūtas tñ an sit necessariū q̄ talis oblatio debita fiat añq̄ sit p̄
scriptū et p oñs refricō in dubiū an iuri offerēdi possit p̄scribi q gl⁹
in l. pignoris ff. de usucap. tenz q̄ sic licet nō q̄tū ad rei vendicationē
Idē in d. l. si rē. ff. ois q idē i d. li. ff. de āna. except. et idē i d. l. cū no
tissimi. ff. i. C. de p̄script. xxx. ānoꝝ quia licet alleget ibi duas opi. tñ
videt ēsidere in vltima opi. bulgari. Sed vltramō tamen ut ēsert Cy
i. d. l. cū notissimi. ff. q̄ cū illō tēnt oppositū q p oñs tēnt p̄mā opi. ibi
positā q̄m ꝑm glos. ibi ius offerēdi q̄s habuit debitor est quedā fa
cultas siue est facultas ire p viā publicā cui nullo tpe p̄scribit vt. l.
viā publicā. ff. de via pub. nā sciendū est q̄ q̄nq̄ ius offerēdi est se
quela actiois iā et tūc p̄t p̄scribi iuri offerēdi ut. d. ff. q̄ cū illō quia
offero alteri creditori ꝓp̄t ypothecā quā habeo. q̄nq̄ ē seq̄la exceptī
onis et nō p̄scribit aliq̄ tēpe ut. l. paulus. ff. i. ff. quib. mo. pig. l. ipo
sol. diuīcta. l. puē. in fi. ff. de except. doli. q̄nq̄ ius offerēdi est sequela
actiois petiture ut in casu nrō q̄ pignoraticia nō petit debitori ñ
soluat q tūc iuri offerēdi nō p̄scribit q sic cū p̄scriptō sit inducta ad
extinguēdū aliq̄s ius fœmale igitur cū ius quod habet debitor vicz
ius offerēdi nō est ius in esse fœtū q formādū igit est quedā facul
tas et non ius igitur non prescribitur ei sicut non prescribitur facul
tati eūdi p viā publicā. et hāc ꝑmā opi. dē glo. et vltramō tanoꝝ te
net Bar. in. d. l. pignoris et ipam etiā approbat q̄ posito q̄ tale ius
offerēdi sit ius et nō simplex facultas et sic ius implende oditionis
vicz soluē vt petat pignoraticia tñ clarū est q̄ oditioi potestatiue
adiplende nullo tpe p̄scribit vt. l. suus quoq;. ff. de heredi. instī
et. l. fi. ī fi. ff. de odi. instī. q̄s patet quia p̄scriberet ibi vicz q̄ nō pos
sit vltimo vite spū impleri filius expiret se p̄teritū añq̄ moreret q̄s
ibi reprobat igit ꝛc. et ipsemz bar. in. d. l. cū notissimi in fi. p̄n dicit
in effectu idē q̄ p alia q pautoza ꝓba vicz q̄s dā est ius offerēdi q̄s
petit p modū iuris vtputa scōus creditor habet ius offerendi et
cōfirmādi sibi pignus tūc tale ius tollit spatio xxx. anoꝝ ut. d. l. cū no
tissimi. q̄s dā est ius offerēdi q̄s cōpetit p modū facultatis vt q̄ de
ditio offerat creditori q tali facultati nūq̄ p̄scribit vt. d. l. viā pub
licā sed idē bar. ī tertio loco sibi opta dicit vicz in. l. fi. ff. de odi. ex le
in ꝓh. iuꝑ pdicta quo in casibo in quib ꝛc. vbi dādo doctrinā dicit

ꝙ oia iuta de ꝑscriptõe logꝫtia loquũt de ꝑscriptõe iurtiũ et nõ sim
plicꝫ facultatis cũ aliqđ alicui ꝓmittit cã iuris sui oseruãdi C. man
dati l. ĩ re mãdata ꝫ vbi aliquđ posse tendit ad nouã iurꝫ acquisi
tionẽ tunc illa ptãs non ẽ mere facultas sed ẽ ius vt ẽ casus in l. liz
cũ l. sc. C. de iure delib. nam adire vel non adire osistit in mera facul
tate et pura voluntate vt ſ. de here. quali. et diffre. ℌ. pe. et fi. et tam
ꝙꝓmũ adiit ex ipsa facultate adeũdi oritꝫ nouũ ius acquisitũ heredi
quia iura hereditaria ipso iure trãseunt in heredem vt. l. cũ heredes
in ꝓn. ff. de acquirꝫ poss. et potest ius et actioẽꝫ petitionis hereditatꝫ
in iuditiũ deducere vt. ff. et C. de peti. heredi. et vide Bal. et saly. in
d. l. licet et pro hoc optime facit tex. in l. iulianus nec a filio in pri
ma carta. ff. de le. nam optare est quđ facultatis vt. l. fi. in ꝓn. ff. de
℞ obl. Et tamen in vltima voluntate quia optando transfert dominiũ
vt. l. apud ausidiũ ff. de opt. lega. non potest filius optare nisi cũ con
sensu pris quia licet sit facultas tamen ex ea oritꝫ ius ergo dicet ma
gis ius ꝙꝫ mera facultas tamen ex ea oritꝫ ius vt ibi dicta. l. fi quis ñ
bona in ℌ. si iussus. ff. de acquirꝫ here. et ꝙ iuri adeũdi licet fit fact
tas prescribat. xxx. ânis est glo. ordinaria in l. ꝙdiu. la. ꝓma. et ibi
ang. et Io. de imo. ff. de acquirꝫ here. licet adire non sit in bonis nos
tris vt. l. pcia rex. ℌ. i. ff. ad. l. fal. et hoc est tenendũ liz saly. in. d. l.
licet conꝫ cauillare glo. ibi ergo in casu nostro bar. in dcã. l. i. ff. de
odi. ex lege. vult expresse ꝙ cũ ex ipsa oblatione debiti facta per de
bitoreẽ acquirat sibi ius quia acquirit de nouo pignoratitia vt. d.
ℌ. omnis ergo tali iuri offerẽdi debitũ vt possit agi pignoratitia vt. d.
test pscribi. ℞ż babi. d. l. cã notissimi in fi. ꝓn. scõm Ia. butꝛ. quẽ al
segit bar. tacuisse dixit sic. qñqz quis habet potentiã offerendi nata
vna simul et semel cũ actione iam nata licet eam in ꝓcertiũ non de
ducat nisi oblatione facta ꝛ tunc pscribit iuri offerendi vt. d. ℌ. sed
cũ illud. quđã habet ius offerendi tantũ quo mediante actio illico
est nascitura fiat est in debitoꝛ cui nõ nascit pignoratitia nisi post
debitũ solutũ ut. d. l. fi rẽ. ℌ. omnis. et sic pscribit officio iudicis pre
stõne imploranda qđ est rex factũ vt. l. q̃ntus. ℌ. itẽ põponius. ff. de
ãnuis lega. iuncta. l. fi ab hosti. C. ex quib. cau. maior. quo offitõ me
diante ytꝫ actio nascitura est restõne ꝓhabita vt. l. in honoratijs

ℌ·ℨ cū rescisa·ff·de acti·q obli·q dixi·s·e ℌ·tursus·vbi vo nulla ac
tio ī etnū nascitura ē tūc tali iuri nō pscribit sicut nec mere facta
ti ut·d·l·viam puplicā· Nec ob·ar·Bar·i·d·l·pignori qz ex imple
mēto oditōnis nūquā orit actio in casu quē posuit Bar·sed ipleta
odicōe resultat solūmō quedā mera facultas qua in actū deducta nō
orit actio·exn in eo q instituit sb odicōe alia ab actu adicōnis nā
eam iplendo nō effitit heres ℨ solum abilitat ad adeūdū ut·l·ātis
tius in ꝓnci·ff·de acq·here·vnde nō mir si pōt vltimo uite spū iple
ti q ꝙlibet tpe nō pscribit ℨ si nō differt ab actu adicōnis opi·bar·
esset falsa·exn si instituo te si vlueris nā hāc odicōnē ñ poteris adī
plere omni tpe licet id in mera facultate consistat qō apparet qz iuri
adeūdi pscribit longissimo tpe ut·d·l·licet et·s·dictū est· Itē otra
bar·videt casū q potētie iplēdi oditionē pscribit ut·l·pe·ff·qb9·ad
libera·pcla·nō licet ℨ ille tex·videt michi q magis ponat ēgulam
in otrariū in ℣si·idē pnto si in ipius ptāte cē licet i cāū illi9·l·alicer
determinet·ꝓterea qō dixit·Bar·q non pscribit oditioī ptātiue est
verū in instōne secus in legatis ꝛ alijs dispositioibo ut·l· hec oditio
la piccola·ff·de odi·et demō·igit cū sumus ex ca9 instōnis ergo po
terit pscribi q hō vltimū addit Jo·de imo·in·d·l·pignori·pro quo
tu allega glo·ordi·in·l·si ās ita heres instituat·ff·de here·insti·Ore
tenꝰ debitor vt dixit glo·i·d·ℌ·ℨ cū illud potuit facere vt possit pig
noratitia agere soluēdo debitū congruo tpe gō dicit potuisse facere ut
·ff·de re·iud q pōt q p oseqns tāquā valēti agē currit pscripcō et p
hoc facit·l·si finita·ℌ·postea aūt q qō ibi ange·raph·et Jo·de imo
·ff·de dā·infec Itē p hoc facit qz negligētia in pābul s excludit
a petitione sequētium vt·C·de ioffi·testa·l·sanxim9 ī pn· Sed saly
in·d·ℌ·sed cū illud i ℣si·eodē iudē·dicit q si creditor imē pellauerit de
bitorē legitime vt peamiā sibi reddat et pignus suū ētipiat q ab
illo tpe prestōis pōt pscribere iuri offerēdi q p indirectū actioni pig
noratitie et isto mō saluabit glo·ak·tenet opi·pmā glosatorus ī d·
·ℌ·sed cū illud et vltramōtanorū et bar·ī·d·l·pignori·sed ista opi·
michi non placet quia pscriptio xxx·annorū currit sui natura p me
tam negligentiam non deducētis ius suū quāuis nūquā fuerit imē
pellatus iuxta ea que habent p glo·q oēs doc·ī·l·fi·in fi·C·de edic

diui· adú· tol· vnde ange· et Jo· de imo· ñ· d· l· pignora et in· d· l· si
mita· ff· postea autẽ q etiaz Ange· in· d· ff· ꝫ cum illud in effectu sequũ
tur opi· vltimam glo· et Ja· de butri· et bal· p doctrinam bar· in· d·
li· de odi· ex lege· et hoc etiam sequit̃ fl· o· in· d· ff· sed cum illud q if
ta est cois fiña ꝓ qua videt̃ casus in· l· m libello· ff· si· quis seruũ ff·
de captiuis· si quis autẽ vellet tenere aliam opi· posꝫ ad· d· ff· ñ quis
seruum tñdet̃ dupliciter ꝓmo q ibi sit spetiale ut homines facili9
euitent̃ ad redimendos captiuos et ideo introductum ẽ ut ꝛdimẽs
ita facilit̃ postea prescribat ita dixit saly· in· d· ff· eo autẽ iure· vel 2°
ffe° q ibi recẽptor seruũ possidebat seruũ sibi et ꝓ se q non alteri sed
creditor possidet pignus ad vtilitatem debitoris ut· l· seruũ nomine
ff· de vsucapio· ita dixit saly· in· d· ff· ōnis q in· d· l· licet· C· d· iur· delí·
¶ Ex hijs omnibꝰ colude q cuilibet iuri offerẽdi etiam qd̃ optat d
bitori coñ suum creditorẽ ꝓscribitur p no· p bar· in· d· li· ff· de odi·
ex lege· sed non prescribit̃ iuri offerẽdi quando datur ad defensam
q sic p modum exceptionis ut· d· l· paulus· ff· i· cũcta· d· l· pure inſ·
Angelus aretin9· ¶ Libellus aũt in actione pignoratitia coñtia sic
formal· dico q mutuauit titio cẽtum et q ꝓter hoc ipse obligauit
michi et in pignore tradidit talem suum equũ in q̃ feci tot expẽsas
quem equũ sibi restitui vel offero corã vobis sibi tradere quare peto
dictũ titiũ odẽnari ad dandũ q soluendũ q restituendũ michi dcã
cẽtum mutuata et etiam dictas expensas que ascẽdere possũt ad· p·
cẽ· q hoc ꝓbatur· ff· de pignora· acti· in· l· si necessarias in prĩ· cũ gl·
q quas expẽsas ꝛpetat vide glo· q doc· et etiã tex· in· l· si ꝟuus eo· ti·
et vide tex· et glo· et late bar· in· l· fundo· ff· de ꝛi ven· q saly· late in· l·
domũ· C· de ꝛi· ven· ¶ Adũtas tñ q hec otraria pignoratitia opet·
etiã ut ꝛs pignorata tradat̃ et etiaz ad intẽsse ut ẽ tex· in· l· si q̃s in pignoꝛ· ff· de pig· ac· Ꝛ haueti la pignoratitia·
Jn glo· cõi diuidũdo in si· ff· de hijs actionibꝰ tribꝰ vide no· q ibi dixit
in· ff· q̃dam· ſ· e· ¶ Et adũcas q istam glo· approbat pe· q dy· hic ff
Jo· fa· dicit q hec cõ si vẽ sibi multũ cõ qz in actiõe finiũ ẽgũdo ꝓ ut
pluimũ ñ peto adiudicari ñi alienũ ut dixi i· d· ff· q̃dã declara tu q iõ
cũ ex petitiõe actoꝛ metim2 iudicã ut· l· i· ff· si ps hẽ· pe· i· Est g·
cõ ff ei qz failie hẽ· q comui diuidũdo· nascit̃ ex quasi ctracto cõio
nis que comuio nature societatꝫ accedit ergo sicut actio pro socio
est bone fidei ut hic ita et familie herciscunde et comuni diuidundo

ꝫ finiū ẽgūdorū ñ ex coione ſed ex variꝭ figuris cāꝫ naſcit et qñq ex delicto vt hẽt in d. ℌ. quedā ergo non ē mirū ſi nō eſt bone fidei ¶ In glo. de eſtimato in ꝑn. nō q tene mīti ꝙ hij duo ⁊tractus inno minati tātūmō ſūt bone fidei videlicꝫ quādo daf de eptiato et ipmu tatione ut hic. ceteri aūt ⁊tractus inominati ꝺ quibꝫ in. l. natuālis ℌ. i. cū ſe. ff. de ꝑſcrip. ℞b. et hic in glo. magna ſūt ſtricti iuris et ẽ tō i hijs duobꝫ q̃re ſūt bone fidei q nant in ⁊tractibꝫ nomiatis ẽpti o et venditio ẽ frequẽtior et nobilior ceteris ⁊tractibꝫ ut no. glo. in .bi. circa ꝑn. ff. pro ẽpto ita etiā in ⁊tractibꝫ inomiatis q dicūtur hmẽ quandā ſilitudinẽ cū dicto ⁊tractu ẽptionis vt. bi. ff. de cōtrahẽ ẽpti. et no. glo. magrā. in. l. ij. C. de re. pmu. vnde ſicut ẽptio et vendi tio eſt ⁊tract? bone fidei ita et hij tātūmō duo ⁊tract? inominati ſūt bone fidei ¶ In eadẽ glo. in fi. vidꝫ plene ꝑ glo. q Bar. ī. bi. ff. de ex iſtīa. acti. vbi glo. ꝓit opi. inᷣ Jo. q azo. ℞ꝫ doc. hic ſcribẽtes ſim pliciᷣ ſequūf hāc glo. ſed bar. in d. l. diſtīguit quādo res vendẽda ē eſtimāda hoc mō do tibi hāc rẽ vendẽdam q reddas michi eā vl. ꝑ ꝓ ea tūc eſtimatio facit trāſirẽ piculū etiam caſus fortuit? i acci piẽtẽ vt ibi i fi. ſm Jo. cui? opi. ē verior. qñq ẽs daf eſtimato pro ut eſt vendẽda vtputa trado tibi hāc rẽ vt vendas eam pro. p. vnde eſtimata fuit ad eū finẽ vt ſcires pro quāto ꝑcio vendere poſſes et tūc ē diſtīguẽdū vt hic i glo. p. d. l. ſi gratuitā. ℌ. i. q3 ſi ñ appaꝛeret tūc in dubio ꝑſumā eptiationẽ factā ꝑ vt vendẽda ē vt. d. l. ſi gratu itā. ℌ. i. ꝛclude tñ in hoc articulo laci? ſm bar. q ſic qñque tradif ẽs eptiata vt reddaf eptiātio q nō ẽs q tūc ē ẽptio et in dubio i accipi entẽ trāſit piculū vt. l. neceſſario. ℌ. i. ff. de pic. q cō. ri. ven. et dixi i iſto. ℌ. in mā ẽptiois. qñque tradif vt ẽddaf ẽs q ñ eptiatio tūc ex ſtiatio ꝑdā ñ facit trāſire piculū ꝙ eius effectū videlicꝫ ⁊tioracōnẽ tei ut. l. eſtimatꝰ cū ibi no. ff. ſo. ma. et in. l. ſi inᷣ cū glo. ualde no. C. de iuᷣ. doᷣ. et. l. pleriqꝫ in fi. cū. l. ſe. ff. de iuᷣ. do. qñq ẽs tradif eptia ta ut reddaf res vl eius eptiatio et ſic alienatie q tūc aut hoc ſit in ⁊tractu ī q re tradita trāſſerf dominiū ul uſucapiẽdi ⁊ditio tūc vide ẽ ꝙ faciat trāſire detrioratiōis piculū ꝙ ñ piculū totalis pẽptionis ut. d. l. pleruꝫq in fi. et ℌ° opaf nā alienatie q ẽs expñs i rem nā licꝫ ⁊tioꝛata pōt ẽddi ꝙ ẽs totalr pẽptā ñ pōt ẽddi. ſi ℞o fiat ℌ° i ⁊tractu ciius natura non eſt vt trāſferatur dominiū tunc idem eſt quod eſt

aiius natura non est ut trāsferat dominiū tūc idez est qō est quādo
res tradit̄ exti̇ata simplicit̄ et de reddenda vel eius exti̇atione mich
il est dictum quo casu subdistinguit̄ aut fit in ptractu in quo transf
ert̄ dñium vel vsucapiēdi pdicio aut non pmo casu aut natura illi⁹
cōtractus repugnat q illa exti̇atio faciat ēptionem et non inducitur
ēptio nec transfert̄ dominiū ut l seruos ff de fur pciuz enim seruu
cum non sit traditū nō dicit̄ appoi venditioni et ideo nō videt̄ fā
ēptio ut d l plerūq in pn et in fi alias induceret̄ emptio ut ꝯ de
contrahē emp in pn diūcto ℈ pcium quādoq fit in ptractu de aiq
natura non est ut trāsferat̄ dñium ut in locato depositio et simili q is
ta est materia l si ut certo ℈ si aut ff como dic ut ibi p glo nōbilē
et ibi plene p bar in quo ꝯclude q exti̇atio facta de re facit q re
cipiēs in vno pluri teneat̄ ꝙ teneret̄ regulariter ex natura dā ptrac
tus q sic li teneret̄ de leui tenebit̄ ꝓpter exti̇atiōz etiā de leuissima
culpa et sic de singulis qō tene menti perpetuo ¶ Et in hac actiōe
exti̇atoria fōtur sic libellus dico q titio bedello tradidi talem li
brū hoc pacto ut dictuz librū aut decē ducatos michi reddat̄ q pstā
ret qō minime facit q̄re peto ipsū ꝯdemnari q aut dictuz librū aut
dictos p ducatos restituat q pstet qē et hoc pcedit qñ fuit certa ex
timatio fā alias ꝯcludam q̄re peto ipsū ꝯdēnari q aut dem librū
aut eius vtram exti̇ationem ēstituat vl pstet ita l bar in d li in
pn ff de exti̇a acti ¶ Di aūt fieret ēptio ex dcō pacto qō quādo fiat
patet ex pdictis q tūc agā simplē ad pciuz qō q̄liter fiat dixi ℈ co
℈ i in rij coll in pn ¶ In glo ex pmutatiōe ibi nisi i duobo casibo
Ad euidētiam ptractūs pmutatiōis qñ pmutatio nō videt̄ multū
differre ab ēptiōe ut bi ff de ptrahē ēptio quo an differat et in q
et in quo ꝯueniat et dicas q differūt in septē ¶ Primo q̄tum ad no
minationē nā in ēptione q venditiōe variat̄ nomē triplicit̄ q vn⁹
vōtur venditor alt̄ ēptor Item vōtur res ex vna pte et ex alia pciuz
Item ex pte ptract⁹ q ex pte vna vōtur emptio ex alia venditio sed i
pmutatiōe ex pte pdictoz nulla est variatio q̄libz enim vē pmu
tās et pmutata ex vtraq pte vōtur pmutatio ut colligit̄ in bi ff d
rerū pmuta vsq ad ℣ si multūq differūt q̄ Ibi pōit̄ secūda dīa
q̄tū ad pstationē q ēptor tenet̄ trāsferre dñium pcij ℔ venditor suf
ficit q simpliciter rez tradat ut bex ēpto in prin ff de actiōe emp

et·l·si ita·ff·de·ctā·ēp· Sed in pmūtatiōe ex vtraq; pte opus
est q dominiū trāsferat ut·d·bi·Bh·et iō pdius·et sic colligit alia
differētia q q̄ in pmutatiōe non trāsfert dnīum uō est lib'tatus et
sic pōt stat̄ ouenti ac si non tradidiss ut·l·fi·ff·de odi·ob·ca·secus
in ctractu ēptionis q non ouenit nisi euictiōe secuta ·3° differūt q
in pmutatiōe euicta re tradita agit certi oditiōe gnali sed in vndi
tione si euincat res vendita agit ex ēpto nouit nata et hoc colligitur
in·d·l·i·vsq; ad Bh· Itē ēptio·ibi colligūt due alie differētie q ctra
ctus ēptionis nudo osensu ctrahit sed ctract⁹ pmutationis nō ꝫ re
q̄it q res itercueniat · Alia dīa est q ēptio est cōtract⁹ nominat⁹
pmutatio innominat⁹·l·iuit·gētilis in pn·ff·de pac · Alia est dīa q i
pmutatiōe si vnus adimpleuit ctractū ex pte sua pōt implēs agē nō
solū ut sibi impleat sed etiā rē quam dedit repetere pōt p oditiōz ob
q̄z tāq; cā si secuta sec⁹ ē i ctractu ēptionis q si venditor tradit rem
nō agit ad repetēdam rē sed agit ut ēptor cogat dare pcium ut·C·
de ri ven·l·in ciuile · Est et alia ultima dīa sm glo·no·in d·l·i q in
vendicōne nō trāsfert dominiū ei tradite nisi fit solutū pcium vl ha
bita fides de pcio ut·s·de rer·diui·ff·vendite secus dicit glo·in pmu
tatione quia statim q aliquis tradit rem suam statim transfert do
miniū licet alius nūdum tradat suam nec sit sibi haīta fides de tradē
do q8 nō ppetuo q ñ repit tex·clar⁹· In quib⁹ aūt pmutatio cū
ctractu ēptionis ouenit vide glo·magistra·et ibi doc·in·bij·C·de
re·pmu·que oīa bene nō dic ut ibi ubi etiā glo·posuit similitudies i
ēptionem et pmutatiōnē sed ñ ita claē neq; ita plene ut dixi·
Querit hic Jo·fa·quid si fiat pmutatō ex pacto nudo icōtinēti app
osito iuī ctractū nūquid hoc cauū actio pscripte Bbis sit bone fidei
dic tu videbat q ñ q actio pscriptis Bbis que orit ex pacto nudo
etiam apposito iuī ctractū bone fidei ē stricti iuis ut patz hic in glo·
circa pn·ibi·ff·sed cū et·ff·animo· Sed Ja·de are·dicit hic cōtrarī
ū p hūc·ff·q̄ loquit idistincte q quocumq; actio pscripte Bbis oriat
ex hoc capite pmutacois q dicit bone fidei igit cē·ut·l·i·ff·gīlit·ff·
de lega·pstā·q8 Jo·fa·dicit fore Bm etiā si apponat dictū pactum
nudū de pmutādo iuī ctractum stricti iuis·l·fi tibi·C·loca·debz ergo
itelligi ista glo·i pactis in ctinēti appositis que non sūt pmutatio
vel estimatio· Querit nūquid actio bone fidei iformata p pactū

nudum incõtinẽti appositũz aliud tam̃ a pmutatiõe vl estimatiõe
sit bone fidei scire eniz debes q̃ ex talibꝫ pactis nudis ẽsultãt due ac
tiones videlicz p̃ma informata et etiaz p̃scriptꝫ verbis ut·b·i·et ij·ãi
ibi plẽ no·p doc·C·de pac·int·emp·et·vendi·et glo·in·l·iuẽ gentiũ
ℌ·q̃nimo·ff·de pac·dicit q̃ non· võ q̃ p̃meua actio dat̃ loco actio
tractiũ q̃ nõ est verũ q̃ det̃ loco eius sed ocurrit cum ea vij ocursus
non alterat eius naturã et hoc vides in certi additione que est stricti
iuris q̃uis ocurrat cũ actione bone fidei ut dicitur·j·in glo·in ℣si·
q̃ est falsũ q̃ p omni otractu ꝛc· Et p hoc allegat tex·in·l·fundi
ptem·ff·de otra j̃·ẽp·vbi p̃supponit̃ q̃ actio ex vendito oriat pro
pacto matinẽti apposito vna cũ eo q̃ in p̃cipali otractu venerit·
Et istam opi·tenuerũt vltramõtani in·l·pet̃s·C·de pac· et doc·ibi
et bar·in·l·iuẽ gentiũ in·d·ℌ·q̃nimo in ℣si·venio ad 2m dicit̃ hic ꝛc·
q̃ probat q̃ ex dicta actione informata venit fructus ex mora ut·d·
l·ij·in fi·de pac· int̃emp·et vn·ergo est bone fidei alias non veniret
fructus ut·b·videamus·ℌ·si actionẽ·ff·d vsuẽ ¶ In ea·glo·ibi q̃ꝫ
non est pmutatio ꝛc· g'lo·ergo p̃supponit q̃ do ut des non est semp
pmutatio sed quãdo potest esse do ut des quã sit pmutatio·dic ℣m doc
et Jo·fa·hic q̃ pot esse si enim do tibi rem meaz certã p tua incer
ta ut puta p fructibꝫ nascituris ex tali fundo non est proprie pmu
tatio que fit de re certa ad rem incertam ut·C·de rer pmu·l·i·et·l·si·
¶ In eadẽ glo·ibi natural·ℌ·at cũ facio ut des tu dic ℣m bar ibi q̃
euidẽtia et sedm doc·et bar·in·l·bam mota·C·de trãsac·m ℣si·sum̃
expediti de prima pte ꝛc· q̃ imo sicut in otractu nominato emptio
mis q̃ venditiõis ex pte prestantis rem dicit̃ vendicio ex pte dantis
p̃tiũ dicit̃ ẽptio ita i istis otractibꝫ inominatis ex pte eni facientis di
cit̃ facio ut des et sibi oritur̃ actio ℌ dolo ex pte ℣o dãtis dicit̃ do ut
facias et oritur̃ sibi actio p̃scriptis ℣bis ¶ Et adũtas q̃ dixi dai fa
cientis actionẽ ℌ dolo ẽ ℣m q̃ alit̃ q̃ debat dat̃ nullo mõ debit ita lo
q̃t̃·d·ℌ·q̃ si faciã·ℨ si debit q̃ male ut q̃ ts quaz debit fuit evicta
vẽ dai ac° p̃scrip·℣· ut vẽ ca? i·b·iuẽ gen'm i p̃n·ĩ ℣·q ió puto q̃ i·d·
l·nãlis·ℌ·ij·i fi·ℌ p̃scrip·℣·ℌ da' ac° i fcm̃ q̃ dicit̃ p̃scrip·℣·ut·l·si
tibi polliẽda·ff·ℌ p̃scrip·℣· Jtẽ q̃ dixi dai actionẽ ℌ dolo ẽ verũ si
adũsarius est in dolo alias secus ut dicto·ℌ·at cum do·circa finez et

ℓ solēt ī fi et ti requiē et aliud ad hoc vt dē de dolo q̄ istud sit
tale factū ex quo michil adsit aduersario aī darē p̄scriptis verbis ut
no glo ī d ff q̄ si faciā 3° requirē q̄ sit tale factū q̄ repeti nō pos
sit ut q̄ mūmisit seruū ut est casus q ī no p glo et doc in l cū pro
nas C de dolo alias si posz repeti tūc q̄ opereret odium ob eam ut ff
de odi ob eaz in l si q̄s accepto cessaret de dolo ut l i ff ait p̄tor ff
de dolo ita volūt doc et pau de ca in d ff q̄ si faciam ¶ Itē aduersas
q̄ ista glo ñ est vera indistincte nā in facto ut des dar actio p̄scriptis
verbis ut ē casus in d l solēt ff de p̄scrip verb vnde ꝑm Dy hic debz
distinguī aut ex fōe meo michil tibi adest q dar actio de dolo ut l
cū apponas auz ibi no p glo et doc C de dolo et ita intelligar d ff q̄
si faciā aut adest tibi q tūc dar michi faciēti p̄scriptis verbis vbi ḡti
a renūciauī liti p me ortā te motā ut l cū mota C de trāsac q ibi p
doc et Bar et p Bar in l actione e ti vl dicas q̄ agā p̄scriptis ver
bis ad interesse meū si tm̄ interesse volo petere vl etiam dar actio p
scriptis verbis ut facias vl des qđ acemit ut d l cū mota in fi et d l
solēt vl etiam si liberauī te a credito ut dares michi equū possum a
gere de dolo q̄tenus interest mea nō liberasse vel me nō fuisse deceptū
et iste est ꝑpe casus in d l solēt in fi vbi cū opereriz ad diuersa actio p
scriptis verbis et actio de dolo ꝯcurrūt ar no in l ij C de do et in l cū
q̄s persuaserit auz ibi no p glo et doc ff de do ita tenz hic Ja butri q
pe et est cō ꝑm Ja q̄ qñ facio factū ex quo tibi michil adē ut manu
mittēdo seruū meū ius ciuile si ꝑputauī equū q̄ darē nō actio ortā
te q̄ nullam vtilitatē ex hac mūmissione sequeris sed p̄tor ꝑsidera
ns q̄ ex dolo tuo et ex eo q̄ mūmissionē tuā infrūgis et fidē fallis
nichil debes lucrari et sic ipleuisse voluntatē tuā iuxt l pe cū ibi no ff
de odi ob cau dedit actionez de dolo ꝙ aduersario ex fōe meo aliquid
adē ius ciuile de eq̄tate dare voluit actionem et sic p̄scriptis verbis q̄
ōnia nota ¶ In ea glo ibi et tamē nemo dicet aliquā odiōnē eē
bone fidei ꝛc Sed Ja et pe dicūt q̄ actio p̄scriptis verbis et actio in
factū sunt eedē qr vbi actio in factū dar ibi dabit q̄ p̄scriptis verbis
et hoc ꝓbar expresse ff de p̄scrip verb l si tibi pollicēda in fi et satis fa
cit l i eo ti ibi ciuilem actionē in factū esse dandā ꝛc Et iō ostat
q̄ actio in factū est bone fidei in illis casibus ī q̄bus ostat actionem
p̄scriptis verbis fore bone fidei alias nō Ex q̄ seq̄t q̄ actio i factū

dabit vbiūq; est certū aliquem ctractū factuz nō p·l·introductuz
sed ex quētiombo hominū de cuius nomine dubitat ponūt exēplu
si trado tibi molēdinū meum ad ānuum cēsum hoc acto q tu facias
nouas molas · Vel tu pone casum trado tibi vestimēta mea pollicēda
hoc acto q dabo tibi postea qđ inter nos ouenerit tūc hoc cū actio
pscriptis verbis et actio in factum sunt eedem vel cōcurrunt ut hic in
glo·sed vbi nō est certum aliquem ctractū factum esse sed ocurrit
casus quo equū est actionē dari tunc dabit in factum ſm dy·hic z
hoc nō ocurrat nec est eadem cū actione pscriptis verbis et pōt pōi ex
ēplum de pscriptis verbis et de ista actione in factū in·l·qui ſuandorū
in pn·z·§·i·et·ij·ff·de pscrip·v·et de hac ꝓprie loquit eo·ti·l·quo
tiens et hec est que vōtur ex variis signis causaz·i·ſm varietatez
factorū opetat ut·l·sanximus·C·de sacro·sanc·ec· C Et si quereres
quare aliqua ciuilis ex edictis vel imēdictis nō opetat ſpndet Jofa·
q siaut ptor non pōt facere aliquem heredē de iure ciuili ita nō pōt
dare actionē ciuilem sed dā et imēdicta q fundātur eq̄tate z equū
est actionem dari et quando ptor nullaz nominati pretor introdux
it equum fuit q daretur actio in factum ut hic in glo C In eadem
glo·in fi·dic hanc approbāt doc·hic licz azo tenuerit cōtrū in·l·cō
traria · Et adūtas ad id qđ glo·s·dixit videlicet q ex pacto nudo
incōtinēti apposito iuxta ctractū bone fidei z nominati oritur actio
pscriptis verbis ut·d·l·iuris gentiū·§·q̄nimo auz ibi no·et in·l·petens et
ibi nō in ēcia lec·C·de pac·et fāt qđ no·glo·in·l·i·in pn·in fi·glo·
magne·ff·de ac·et ob·qz vltramō·z cy·in·d·l·petēs et in·l·i bone fi
dei e·t·tenēt ctrariū dicētes actionē pscrip·verbis semp dari cū illa de
f i ctractibo inominatis vt hic i glo· ß pactū appositū iuxta ctractū no
minatū ē bone fidei z nominatū· C Item ac° pscrip·verbis daf vbi duitas ꝺ
noie ctract? p obligacois ut·l·i·ff·de exctia·ac· qđ nō est in cū nēo
gociē illa nō opetat ut·l·i·cū se·z·l·q̄tiēs·ff·de pscrip·verbis ß vt? if ōta
bene conpetat ad id quod in pacto nudo deuenit ut patz in·d·l· fun
di ptem et·l·tenetur·§·i·et·l·fundum michi z·l·iulī·§·pe·ff·ꝺ acti·
emp·vnde dicunt sic esse distinguendū interdum habita relatione
contractus precedentis ad pactum immediate sequens resultat ali
aliquis contractus innominatus ut do ut des vel do ut facias vel si
mile et tūc datur actio prescriptis verbis vbi gratia ꝓmitto tibi ꝑ·

p stipulationē et ꝛuenimus pacto nudo iconūnēti appoito q tu va
das p me Romā i isto cāu ē reperire ex relatione dicti otractus pce
dētis ad pactū sequēs otractū inominatū videlicz do·p·vt facias vz
vt vadas pro me Romam·vnde ꝛisultat actio pscriptis ꝟbis et ita
potest saluari et itelligi glo· Aut habita relatione ex dicto cōtrac
tu pcedēte ad pactū imediate sequēs si resultat aliqs innoiatus cō
tractus z est do ut dem vl do vt faciā et ex pte tua non datur vel
nō fit aliquid exēplū dono tibi vestem q etiā pmitto tibi pacto nu
do ire p te Romam tūc est do ego ut etiam ego faciam et tūc ex tali
otractu resultato ex predcīs non oritē actio pscriptis verbis q deficit
nā siue materia inducēdi aliā actionē pscriptis verbis q natuā ē ut
oriaē q̄ens incertū est de nomine otractus ut·l·i· de pscrip·ꝟb·et
quotiēs est reperire ex dicta relatione aliquis otract⁹ innomīatus
ut·d·l·nālis·ff·i·cū sequētibus·vbi ergo talis relatio nō resultat de
ficit origo et materia sua igiē· Et sic vltramō·wlūt q vbi otract⁹
pmeuus et pactū sequens sūt p eadē psona vel otra eandem psonā
q actio pscriptis ꝟbis locū hrē ñ poest q̄ validitas otractus p̄meui
appoīti in mei pīudiciū nō est credēdum q̄ wlueti q̄ calefaciat pac
tū nudū appositum etiam i mei dānum q etiam otra me pariat ac
tionē secus quādo vnū ponit p vno et pcm p alio· sed Ja·butri·
in·d·l·in bone fidei dixit actionē pscriptis verbis semp et omnib⁹ su
pdictis casibus locū hrē sed mouet alio respectu q̄ dicāt vltramon
tani nā ex pacto vestito statū coherentia otractus dicit imediate ac
tionē pscriptis ꝟbis nasci nec ad hmodi natiuitatē foē necessariū
iplemētum otractus et q illud iplementū expectet ad hoc ut oriaē
actio et istud etiā glo·wluerūt in supadictis locis et hoc pbat p
tex·d·l·in bone fidei ibi ex pacto actio opetat cē· Nota q dixit ex
pacto q nō dixit ex relatione pacti ad otractū· Item ē ibi dictio ex
que denotat cāz primā et imediatā ut·l·nō dubiū·C·de legi·et idem
pbat tex·in·l·iuegētium in·d·ff·q̄nimo in plurib⁹ ꝟbi·ac etiam p
tus none actionis est necessario ꝛecuturus ad informacōnem vte
tis actionis ut·d·ff·q̄nimo· ergo et vterē iformat etiā si p̄meuus o
tractus et pactū sequēs sint p eodē ut est tex·in·d·l·petens diūcta
glo·et in·l·lecta in p̄n·diūcto ꝟbi·dicebā·ff·si cer·pe·seq̄tur necessa
tio q etiam nouā actionem p̄ducit et tamē in·d·l·lecta q p̄meua

quẽtio et partim incõmenti appositũ sunt in fauorẽ et ad vtilitatẽ
ipsius stipulacõis igit̃ ꝛ° qr cũ pactũ statim appositum sit ut ps cõ
tractus aũ adheret ut d. l. lecta q. d. l. fundi ptem non minus deb;
hec vltima ps suam ꝓducere actionem ꝙz alia ꝓma ps totius cõuẽ
tionis auz cõ sit eadem et non diuisa Et hoc sequũt omnes citra mõ
tam ó quo p bar. bal. ange. et saly. in d. l. in bone fidei q. d. l. pẽs
q. d. l. explicito Et allegat bar. p hoc qr aliquã do ex pacto nudo ori
tur actio ut l. frumẽti cũ si. C. de vsue. et dixi. s. eo. ff. de cõstituta et
tamen impossibile est haberi aliquã relationẽ pacti ad tractũ cum
nullus tractus p̃cesserit dem pactum nudũ ergo impossibile est q
ex illa ẽlatione tantũmõ oriat ergo ꝛc. ¶ Preterea bal. in repeti.
d. l. pẽs adducit aliud videlicz in tractibo inominatꝝ rei inuentu
rẽ̃tur datio vel factũ et nõ simplex ꝓmissio sed ego habeo q pac
tũ vestit cohẽntia ꝓmissois solius igit̃ ꝛc. Exemplũ ẽneus ꝓmit
tit. x. p dote et paciscit sibi reddi et tamẽ ibi habita ẽlatiõe ꝓmi cõ
tractus ad pactũ sequẽs nõ resultat tractus inominatus q ẽ vltro
citroq obligatoꝝ ut. l. i. ff. accedit. C. ó rei vx. acti. ergo opi. vltra
mõ. nõ ẽ ẋa et p hoc saly. in d. l. in bone fidei allegat casũ in. l. habeo
scribit si michi biblioth. cã. ff. de. otrahẽ. emp. vbi traditio aliqua
facta vel secuta non est et tamẽ actio p̃scriptꝝ ẋbis oꝛẽtꝝ ex illo tra
to pacto qó inheret illꝰ ẋbis odicõnalit̃ platis ut inꝑtrata cãpais
loci venditionẽ ꝛc. ergo ñ est ẋm q ex ipleñto tractus vel ex dicã
relatione oriat actio sed simplicit̃ ex pacto et ad idẽ facit tex. in. l. si
venditiõi odicõnali in p̃n. ff. de picu. q cõm. rei. vn que omnia nota
q ex p̃dcis ꝑm p̃dcz opi. vltramõ. hẽs aliã ocluſiõz viz q. ex. tractu
p̃meuo nominato q ex ẽlatiõe fcã vna cũ pacto secuto ẽsultat. q̃dã
tract? inomiat? et ñ tract? nomiat? q idẽ etiã seq̃t ex opi. glo. q
cõi ꝙz bal. ĩ ꝓti. d. l. pẽs tenz tract. plurib⁹ cõmib⁹ qr tract? nomi
nati q inomiati specifica dria distiguũt ut. d. l. iuꝛ. gẽtiũ. i p̃n. ꝙz con
tract? puta uẽdicõis ẽ nomiat? q pactũ ẽ quẽtio inomiata ar. glo. in
bi. ip̃n. i fi. gl. magne. ff. ó ac. q ob. q ꝙz g° ex ipis ñ põt ẽsultare vnus
to⁹ inomiatũ cũ diuise spẽs ñ integrẽt vnũ to⁹ ut. l. i. C. q nu. tu. ¶ 2°
qr á dict? tractũ ẽsultãtẽ stati actiõz ꝓducẽ q ꝙz° ñ põt eẽ ex q. ẽ no
miat? ut. d. l. ex placito á dict̃ q exspectet ipleñtũ p ei ifuentum ut
actionem producat et hoc est impossibile qr talis rei traditio non est

191

volũtaria et libera a vinculo obligacionis ut in ꝺtractibus innomina
tis in q̃bus ħĕt locũ pnitẽtia requiritᷣ ꝫ est necessaria qꝫ ad ipso vi
culo obligacõis põt astrũgi que ex ꝺtractu nomiato nasciᷣ q sic illa
traditio innominatũ ꝺtractũ nec etiã pactũ vestire põt ut ff de pac
l si intra cũ ibi no p glo et Bar et e tu l in trad cõibus non ergo
debemus dicere talẽ ꝺtractũ inominatũ resultaᷣ 3° qual est habitu
do ptiũ tale debemus iudicare ipm ꝺplexũ totum vl ꝺpositũ ut l iij
C de bo ma sed pactũ cohereꝫ ꝺtractũ nomiato ꝓpᷣ cohereᷣtiam ẽ
quentio nominata fiat ipse ꝺtractus cui adhereat ergo ex eis nomi
natis nõ põt resultare aliqꝫ ꝺtract9 inominat9 minor ꝓbaᷣ m d l
lecta Bsi dicebã et d l fidi ptẽ iiij ꝺditio si patiᷣ ut isᷣ ꝺtractus
cessaᷣ nominat9 q inominat9 ut l cũ q ff de vsuca ꝫ Saly in d l bi
bone fidei in Bsi vso qꝫ ex pacto cohereᷣtia ꝺtract9 q d l petẽs in B
quero nũc quarto retẽto eodᷣ themate hijs nõ obstãtib9 tenz opi
gq ꝺẽm q ꝺcludit qꝫ ubi pactũ lꝫ cohereꝫ si vestia dcã cohẽntia et p
sequẽs non informat vterᷣ ut j dicã ut ex ꝺtractu facto ꝓ vno q
ex pacto imto ꝓ alio resultat tamẽ q̃dã ꝺtractus innominat9 et da
t ꝺditio ob cãz ad repetẽdã data si nõ adipleanᷣ ꝺuenta ut l i cuz
ibi no C de dona que sub modo Ex q̃ infert qꝫ cũ ꝺditio ob cãz ha
beat dũtaxat locũ in cõtractib9 innominatᷣ et si etiã in cõtractibus
nomiatis ut l si ff de ꝺdi ob cãz et isto casu vã sit opi glo i d l pe
tis vbi aũt pactũ vestiᷣ cohẽntia ꝺtractus et informaᷣ ãtiq̃ actio
tũc militãt suprad cẽ rõnes Bal tamẽ ꝺtratiũ est Bm qꝫ ut dixi cõdi
tio ob cãz ad repetẽdum data nõ uẽdicat sibi locũ in ꝺtractu nomi
nato ꝫ inominato tm sed in ẽminis nostris si nõ adimpleanᷣ ꝺuẽta
in pacto data repetũᷣ ꝓ ꝺdicõnem ob cãz ut est tex Sm itellectũ doc
in l cũ te C de pac m ẽp ergo necessatio resultat qꝫ est ꝺtractus
inominat9 alias nõ dareᷣ ꝺditio ob cãz et rñdz ad obiecta Et ad
pmum dicit qꝫ imo est ẽgula in ꝺtratiũ qꝫ ex duobꝰ ꝺtratibꝰ et sep
atis ꝓbatioib9 fit vnica ꝓbatio integra ut c si cũ ibi nõ de succssi
ab itaᷤ Ad iij rñdeo qꝫ imo d ꝺuẽtio statꝰ sine alio rei iᷤuentu ꝓ
ducit actionẽ venditoꝛ ut uideᷣ fiusse de mẽte bar i d l cã ex eo qꝫ
sola venditõe iplet ꝺuẽta qõ ꝓdeꝛz ubi ꝓus vendẽ ꝺueiſſꝫ ut iret
tomã ꝫ ubi a pncipio vendidi rem ꝓ ꝓ aut uadas tomã dicit debe
re ꝓus rem tradere q̃ꝫ in effcũ agẽ possit ut pactũ adipleaᷣ ar l iulᷣ

ꝯ·offerri·ff·de ac·emp·nec tūc obstat ꝙ dicit̄ rei traditio cum fiat ad liberādum non potest restitue pactum ut·l·ſi intra aut ibi no·ff·de pac·qz illud ꝓcedit quādo pactum apponit̄ tpe traditiōis nō a ꝑn cipio tēpore ducti ōis ut in casu nostro·Ad 3m rndet ꝙ pactū cohere̅s de ꝙ se ꝛsideratum ē ductio et ostat in nomine sui gn̄is ideo dicit̄ cō tractus inominatus ut·d·l·iuꝛgentiū in ꝑn·nec pōt dici ꝙ ps coīc tus venditiōis cēseat̄ ut·d·l·fūdi ꝓtem qz ꝙ similē ibi loquit̄ vel ꝙ fictionē ut patz ibi fundi p̄cium videt̄ nec etiam vere est p̄cium sed actio ex vendito informata dat̄ ad illud fcīm ut·d·l·lecta et·d·l·te net̄·ꝯ·i·nec pōt dici ꝙ imo illa ductio debeat iudicari nominata cū ea velud vestita cohēntia coīct? i:mediate det̄ ac° ut no·in·d·ꝯ· ꝙnimmo qz rnd3 ꝙ ductio inominata ex se et ꝑt̄ se nō ꝓducit actio nē imo ꝑt̄ robur et caliditatē quā hēt a ptractu cui adhert·Ad vl timū rndet ꝙ eodē ꝛspectu nō dicit̄ nominatus et inominat? ꝫ diuſo sic ꝙ fieri pōt ut·ff·de inoffi·te·l·papinian?·ꝯ·ꝫ uec ipuberi ꝙ istud tēas qđ no·qz subtile est·¶ Quero an pactū appositū iuꝛ ptractū pariat actionē et quā ꝙ quō p̄mitte tñ qz ī coī dic? ꝙ pacta inōti nēti appōita videt̄ ēsse siue apponāt̄ iuꝛ stipulacōz et sic ptractum stricti iuꝛ ut·d·l·lecta siue iuꝛ ptractū bone fidei ut·d·l·in bone fidē et·d·l·petēs¶ Quēo igit̄ p° ꝙ clarioꝛ intelligētia quid ē hoc dice re ꝙ pactū icōtinēti appositū inſt ꝙ° ꝙ pide hēt̄ ac si id qđ ꝺductu ē in pacto fuiſſ ꝺductū ī stipulacōe·vñ in·d·l·lecta ꝟ·dicebā pide hēt̄ ac si debitor ille ꝓmiſiſſ ꝙ stipl̄ one3 soluere in t̄mīs pacti et sic a t̄mīo stipl̄acōis ꝓmeuo ē ꝙ 2m pactū t̄cessū q ex isto pacto oīt̄ ac tio ñ ex ꝓtur ipi? pacti ꝫ ex stipulacōe tm̄ oīt̄ actio ꝫ formā pac ti secūdo loco appōti·¶ Ex q̄ seq̄t̄ ꝙ ibi ñ ē ꝟm ꝙ illud pactū pari at nouā actionē p̄scrip·ꝟ·cū fit factū sup eo qđ erat ꝺductū in sti pulatiōe ut nō in·d·l·petēs ꝫ dico ꝙ if ōr̄t actiōz wtēz ex stipulacōe ut actio ex stipulatiōe nascat̄ ñ ꝛm f ōr̄z stipulatiōis·i·in t̄mis sti pulatiōis ꝫ in t̄mīs pacti cū rēitegra fuerit appōita noua fōr̄ ar·l· ·i·ff·de hijs que in testa·delent̄ ꝙ·l·i·ꝯ·ſi q̄s simplicit̄·ff·ꝫ ꝟbo·ob· et sic tali casu erit casus in quo pactum icontinēti appositum nouaz actionē ñ parit sed wtrē informat vicz q̄tiens apponit̄ sup eo qđ eāt ꝺductū in ꝑ° ptractu ꝫ noua fōr̄ adici² it̄dū ꝟbo nouā pact ꝙ ve t̄em inf ōr̄t ut puta ſi apponat̄ sup alio ꝙ fuerit primus coutractus

et repetit informabam Rbigtia si p stipulacõnẽ pmittis michi scri
bere librũ et p pactũ ire p me romã·nã p istud pactũ iformaꝫ acti
o ex stipulatione qz vbi opebat ut scriberes librũ nũc etiã opetit
ut vadas romam et ad vtrumq factum poest actio ex stipulatu i
tẽtari et sic iformaꝫ·i·noua forma daꝫ et iplẽꝫ et impinguaꝫ plei
us q̃ pmo erat sicut sacculus iformaꝫ a frumto cũ imittiꝫ ita dix
it glo·m·d·ℊ·q̃nimo· Item dictũ pactum parit nouã actionẽ pscriptꝫ
Rbis que datur ad hoc solũ ut vadas romam·vtrẽ aũt nõ iform
mat ut si nõ est apta iformari utputa pmisi tibi cẽtum p stipulacõ
nẽ et per pactũ iconuenti pmisi ire romaz ex isto pacto oriꝫ actio p
scriptꝫ Rbis q sic noua qz vstiꝫ cohertia stipl'atiois tm̃ actio ex sti
pulatiõe descendẽs nõ iformaꝫ qz illa est certi oditio que solũ daꝫ
vbi certũ petitur·vnde non põt dari misi ad certũ q̃ ut vadas romã
nõ daꝫ cuz sit factũ incertum bene tm̃ põt dici q̃ licz nõ informeꝫ il
la actio ex stipl'atiõe iformaꝫ tm̃ stipulatio ut sic uidatur duo sti
pulari videlicz cẽtum q ad hoc opetit certi oditio· Item ut vadas
romam et ad hoc opetit actio ex stipulatu et ita itelligaꝫ glo· in·d
l·lecta circa fi· Aliqñ tm̃ nec nouam parit nec vtrẽ iformat ut qñ
apponitur sup eodem et michil nouũ adiciꝫ et ita intelligatur glo·in
d·l·petẽs vbi uide doc·et do·meũ pa·de ca·in·d·l·lecta et ibi doc·
Quero ergo qõo formabiꝫ libellus i pmutatiõe dicas sic·dico otra
titium q̃ ad inuicem ouenimus de pmutãdo meũ digestũ vetus cuz
suo et q̃ ego dedi sibi dcm̃ meuz librũ et q̃ dictus titius nõ dat mi
chi suũ quare peto dictũ titiũ odẽnari ad dãdum michi dictũ suũ di
gestũ vetus· In actione veo pscriptꝫ Rbis vl̃ in factũ que oriũ
ex otractu inominato qñ nõ apparet de noie ul̃ spetie otractus sic
dicas in libello· dico otra titium q̃ ipse tradit michi talem vestẽ suã
ut eam purgaꝛ̃ hoc acto iuꝫ nos ut dare debeꝛz michi postea p dcã
purgatione tãtum q̃tũ ordinatum fuissz et qualiꝫ dcam vestem pur
gauꝫ quam vestem sic purgatã restitui q qõ equũ et iustũ est ex dcã
mea purgatione et opera dari michi decẽ et ita p quẽlibz diligẽtem
virũ fuisset dictum et arbitratũ q̃ tm̃ dãis titi? facere et dare bene
gat·quare peto dcm̃ titiũ odẽnari q̃ det michi dicta decẽ vel ad id
plus et minus p ut pbabiꝫ et p ws iudicabiꝫ ista forma colligiꝫ
in·l·si tibi pollienda oiũcta·l·ff·ꝺ pscrip·Rb·q iũcta·l·ex plão ·C·

de rez ꝑmũ· ¶ In actiõe ℞o ꝑscripꝯ ℞bis que ex pacto nudo inco
tinẽti apposito oriẽ sic forma libellum dico coñ titũ ꝙ vendidi sibi
talem libũ ꝙ·ꝑ·pacto tũc icontinẽti apposito iné nos ꝙ iret ꝙ me
romam et qualiẽ dictũ libũ sibi tradidi et·ꝑ·michi soluit et ire ꝙ
me romam denegat quare peto ipsum titium cõnati ad obꝙanti
am dicti pacti et eius occasione ipsũ cogi et cõpelli et eiẽ manda
ri ꝙ vadat ꝙ me romam ista forma colligiẽ ni·d·l·in bone fidei c i
d·l·petẽs et in·d·l·fundi ptem Angel? acetin? ¶ In glo·hereditaꝯ
in fi·no·glo·otra quos deẽ petitio hereditaꝯ sed latius ego·j·dica;
tracturus ergo hic de petitiõe hereditaꝯ ut odmate prædam?.
¶ Quero ꝑmo quid sit hereditas ex qua oriẽ actio petitionis he
redi·q dicas ꝙ hereditas nichil aliud est quã successio in vniuersũ
ius qõ defũctus hũit ut·l·nichil·ff·ꝺ ver·sig·qõ examina ut notat
bar·et doc·in ſrica·ff·de acq̃·here· ¶ Quero quo iure fuerit intro
ducta hereditas·Et videẽ de iure gentiu; ꝙ omues gẽtes dicto iu
re vtebanẽ ut patz in pte ysaac quãdo debit bñdictionẽ Jacob filio
suo ꝙ dicta bñdictio habita fuit loco heredis institutionis· Jn con
trariũ ꝙ imo sit de iure ciuili tãtum ut est tex·ꝑma distinc·c·ius q
situ facit·ff·de ℞bo·sig·l·lege obuenire et·l·tutelas in ꝑn·ff·de capiꝯ
dimi· et·s·de vsu·q habi·ℌ·fi·cum multꝯ titulis sequẽtibo et in·l·cõ
iuncta glo·ff·de acq̃·re·do·et dixit bar·et doc·in·d·ſrica· ¶ Quero
cui oꝛetat ista actio petitiõis hereditaꝯ dic ꝙ directa oꝛetit heredi
de iure ciuili siue sit ex testamẽto siue ab intestato siue ꝙ se siue per
mediam psonam alterius etiaz exnei ut·l·i·ij·et iij·et qõ ibi ꝙ glo
ff·de peti·here·in tãtum ꝙ si essẽt mille antecessores quoꝝ vnus suc
cesserat alteri ego qui sũ heres vltimi possuz dicere me heredẽ illi?
primi ommino etiam non facta mentiõe in libello illoꝝ qui fuerãt
in medio sed recta via possuz dicere Ego Angelus heres ticij qui tũ
tius fuit omniuz priꝰ testatoꝛ et qui me heredẽ non instituit nec ei
successi ab intestato ut ibi nota glo·et bar·et no·bar·in·l·patfami
lias primis tabulis et ibi doc·ff·de volga·et pupil·et no·bar·in·l·
si quis filium in fine et ibi doc·ff·de acquiren·hereditа· Et est ratio
quia heres heredis primi testatoris est heres ut·l· finali et ibi doc
q bar·C·ꝺ hẽ·insti· Jn tãtũ ꝙ si ego successi titio imediate meo testa
tori ex testõ q ipe vel alij successerũt seyo ãtiquissimo defuncto ab

intestato q ego ꝓssū dicere ꝙ sū heres dō seyo ex testō licet seyꝰ
ab intestato decesserit ita singulariē dicit glo in d. l. iij. Bar. aūt ibi
dicit q iuste cogāti me possū rūdere. aut q̄s de cā prima q sū heres
dicto seyo antiquo ex ea cā qua successi titio qui de primo decessit q
sic cū successi ex testamēto ticio possū dicere q sum heres seyi ātiq̄t
defuncti ex testamēto. aut q̄s de cā remota q tūc rūdeo q sum heres
seyo ex illa cā ex qua alij successerūt sibi et sic ab intestato qō tene
menti. ¶ Vtilis autē petitio hereditatis datur successori de iure p
torio ut. ff. de bo. posses. heredi. pe. bi. et. ij. Et p̄dicta pcēdūt siue sit
heres in solidū siue p ptē ut est tex. in. l. licet minimā. ff. d petit. here
dūmodo sit quota hereditaſ et sic o tuneat iura actiue q passiue ñ
aūt pcēderēt si quis haberet quotā bonoꝝ ut. l. si quis ſuū. ℌ. fi. cum
l. se. et ibi glo. et bar. late. ff. de le. ij. et est bonus tex. aūz glo. in. l. mu
lier. ℌ. fi. ff. ad trebel. et. l. uō amplius. ℌ. fi. cū. l. se. ff. de le. i. et p ose
quēs dicta actio petitionis hereditaſ ñ opetet; [lio si ta tūmodo ac
ceptaſz legitimā suam et alia hereditaria repudiaſz vl fuisset a pa
tre instituus in sua legitima tātum qz aūz legitima nō sit quota ha
rediꝫtis sed quota bonoꝝ ut nō bar. in. l. ex facto. ff. de here. insti. in
ſi. istud displicet michi plus nā legitima filij est q̄. vbi dicit q le
gitima est deducto ere alieno ut. l. papinian?. ℌ. quarta. ff. d inoff.
sit quota hereditaſ legitima sed quota bonoꝝ facit. l. quis q̄s. ℌ. ad
tresta. ergo dicitur ps bonoꝝ ut. d. l. nō amplius. ℌ. fi. aūz. l. se. q ꝙ nō
filias. C. ad. l. iuli. maiesta. ibi falcidiam tātum et ibi ac nemē here
dis q̄. de quo p guil. in. l. si quis in suo. ff. de inoffi. testa. Sed āge.
in. l. ita tamē. ℌ. si patronus. ff. ad trebel. p illū tex. tenz ottariū quā
do instituiē simpliciē in legitima sc̄as si istituaē in aliqua re vl cor
pe p sua legitima ut dixit glo. in. l. cū a matre. C. de rei. vin. qz quā
do instituiē in legitima habē loco heredis ue pz in. d. ℌ. si patron?
vbi cogiē adire et restituere alias mō esset ut heres nō cogereē ad
ire vt. d. l. mulier. ℌ. fi. et. l. cogi. ℌ. gñaliter. e. ti. et qō ibi no. glosa
dy. bar. et ange. et facit glo. et ibi bar. et doc. in. l. hijs ℞bis in pn
. ff. de here. insti. sed in. d. ℌ. si patron? Jo. de imo. tenz opi. bar. 2tra
ange. p rōnes bar. Non ob. dictus. ℌ. si prōnus qz ibi nō fuit dic
tum simpliciē instituo te in legitima sed simpliciē et de facto fuit in
stitutus in dimidia et sic illa ℞ba tex. viz ꝙ ptē debita q̄. sūt ℞ba

iuris cōsulti et non testatoris vel dicit q̄ legitima p̄ōi etāt dimi
dia hēditat̄ sed legitima filij erat quota bonoꝝ nō aūt quota here
ditat̄ ut ·d· ℌ· q̄rta· Tu declara q̄ olim dimidia p̄ōno debita erat
cum onere q̄ obtinebat iura et actiōes ut in ·ℌ· sed nō̄a· s̄· de succes
siō· ℌ tertia filij semp fuit q̄ est sine onere ut ·d· ℌ· q̄rta diuīcta ·l· quo
niam in p̄oribo· C· de inoffi· testa· et hāc opi· bar· secutus est bal· in ·l·
quotiēs ·ff· de here· instī· sed tamē idē bal· in ·d· l· ex hoc dixit q̄ instī
tutus in legitima est heres quo ad omoda nō q̄ ad mōmoda et iō
mouere p̄ōt actiōes otra ōbitores hereditarios p̄ tota legitime sed
nō poterit ouenire a creditoribo hereditarijs et sic quo ad actiōes
actiue habet̄ loco heredis quo ad actiones ℞o passiue nō· ℞z tu
fa est quia non debz quis ut mōstrū diuīso iure censeri ut ·l· eum qui
ff· de vsuca· et maxime q̄ daret̄ repūgnantia in eodē subiecto q̄ si
est heres quo ad quid ergo non p̄ōt dici heres nisi etiaz quo ad ali
ud passiue substineat onera hereditaria ut ·d· l· michil de ℞bo· sig· iō
tu simplicit̄ q̄ idistincte tene opi· bar· q̄ approbat̄ ab ōnibo alijs et
in practica obseruatur qō tene mēti· ¶ Quero cōi quē cōpetat ista
actio petitionis hereditat̄ ſ̄z ſ̄m glo· hic q̄ o p̄etit contra illuz qui
possidet p̄o herede vel p̄ possessore ut ·l· licet minimam et ·l· se· et se·
ff· de peti· here· siue possidet totam hereditatē vel quid vniuersale si
ue aliquam rem p̄ticularem hereditariam licet minimam p̄o dicta
vnica re minima potest hac actione ouenire ut ·l· regularit̄ et ·d· l· li
cet minimam· Ex quo nota q̄ licz petitio hereditat̄ sit iudiciuz vni
uſale ut ·l· iiij· eo· ti· et no· in ·l· i· in p̄n· ff· de eden· et sic ex pte actoris
tam̄ ex pte rei conuenti potest esse singulare ut ·s· patet· ¶ Quero
quis dicat̄ possidere p̄o herede vel p̄ possessore ſ̄z p̄ herede dicitur
possidere qui p̄ herede et sic de iure ciuili vel p̄ bonoꝝ posse. sore vni
uersali et sic de iure p̄torio possidet siue bona fide q̄ credat se heredez
siue mala fide sciens se nō esse hēdem ℔ tij se hēdem otēdat ut ē tex·
in ·l· p hēde· ff· eo· ti· p possessore autē possidet p̄dō vel male fidei pos
sessore qui non otēdit se hēdem nec aliquē titulū siue possessionis alle
gat ut dicit tex· i· d· l· p hēde ī fi· et i· l· q̄ ītrogat̄ · e· t· q̄ idē si allega
rz titulū q̄ p̄barz ℔ eēt iuali? ut ·l· nec vllā· ℌ· i· cū ibi nō· eo· ti· An
autē et quādo hēditatis petitio detur otra titulo possidentem dixi plē
sup̄ eodē· ℌ· sed iste in ℞hiu· ij· principaliter adde q̄ publiciana q̄·

dic ut ibi dixi et etiã aliquid dixi·s·e·ℌ· q̃d tupli in mã īmẽdicti q̃
tũ bonoꝝ in ℞i·et dañ hoc īmẽdictum ad simlitudiẽ petitionis here
ditatis q̃·et ill' adde tex·in·l·ℌ si lege in·ℌ·itẽ si rei·ff·de peti·here·
et q8 no·bar·in·l·etiam·ℌ·i·e·ti·q; q̃ dañ petitio hereditatis ad
tẽ pticulañ nõ auañ vtũ titulus fuerit q̃situs ante mortẽ defuncti
vel post sue venditoꝝ hereditatis rpetiañ q̃ possit ℞o heredi satisfa
cere vl sibi respõdere vel non rpetiañ q; ota talem titulo possidẽtem
non dañ petitio hereditatis seus q̃ alienatur hẽditas l' eius quo
ta iste est ꝓprie tex·in·d·l·etiã·ℌ·i·et hoc exp̃sse voluit ange·in ea
l·ℌ·si quis sciens·quem omnino videas· Non ob·quod no·bar·in
l·cogi in fi·C·de peti·here·p̃mo q; loquit' in titulo ꝓcurato pẽdente li
te ergo sibi non p̃dest ut no·bar·in·l·sue autẽ in·ℌ· si duobꝰ·ff·de
publi·sedo q; saly in·d·l·cogi saluat dictũ bar·quãdo allegãs titu
lũ habet titulum lucratiuũ·seus si onerosũ ar·bapud iul·ℌ·ꝺ acto
tis q·ℌ·licẽtia·ff·de doli exceꝑ·q; tũc titulus etiam acq̃situs post moꝝ
tem defũcti in rebꝰ singularibꝰ semp excludit petitionem hẽditatis
ut·bij·in fi·maxime ꝺ iũcta glo·C·de peti·here·que lex volt q; ẽptoꝝ
rerũ singulaꝝ nõ petitione hereditatis sed rei vendicatiõe cõuenit'
de titulo acq̃sito post mortẽ defũcti et q; ita intelligañ illa lex voluit
etiam ibi bal·in iiij° suo notabili·licj idẽ bal·voluerit ottauũ in titu
lo acquisito post mortẽ defũcti et p casũ in·l·fi·C·de edic·diui·adri
toll·ut dixi in·d·ℌ·sed iste ℌ tenẽdo p̃mam opi·vera dicas q; bal·
in·d·l·fi·fũdat se sedꝫ intellectũ azo·ibi circa fi·ℌ Jo·glosatoꝝ itellex
it illam·l·in rei vendicatiõe et si ita loquit' michil facit ꝓ bal· imo ẽ
casus ota eum· Et q; ſm opi· Jo·debeat intelligi patet ibi q; est vl
tia opi·recita ibi per glosatorẽ ergo illã videt' glosatoꝝ approbasse
ut dicit glo·fugu·in·l·q; filiũ·ℌ·sabinus·ff·ad trebel·ergo ab opi·
glosatoris nõ est ꝺecedẽdum q8 tẽ mti ꝓpetuo q; hijs diebꝰ fuit ita ꝺ
terminatũ de facto· An autẽ debitoꝝ hereditatis' siue fuerit debitoꝝ de
functi siue iacẽtis hereditatis' siue ex otractu siue ex delicto l' q̃si tene
at' ista actione·ſq° q; sic siue fuerit debitoꝝ pure siue in diem vel sub
ditione et etiam pendente iudicio petitionis hereditatis' et non ante
euenerit dies vel ꝺitio ut videt' esse tex·no·in·l·etiam·ℌ·fi·cũ·l·se
et se·ff·de peti·here· q8 tñ intellige verũ si otẽdat se heredẽ·al' autẽ
si heredem non se otẽdat non tenet' hac actione ut est tex·singu·et

mẽti tenendus in l. fi debitor q ibi bar. eo. ti. qđ nõta qz vibi semel magnuz doctorẽ in hoc errare. ¶ Ex quo no. qz ad hoc nt possessor rez corporaliũ teneaĉ hac actiõe non est necesse qz se hẽdem otẽdat ut. d. b. regularit̃ q. b licet tam quãdo agit̃ otra possessorẽ iuris requirit̃ qz se heredem otendat ad hoc ut hac actione ꝺueniaĉ qđ bene no. p limitatiõe totius tituli de peti. here. ¶ Ex pdictis sumas aute lam quãdo vis agere petitiõe hereditat̃ qz pmo facias interrogacõnes ante lit̃ cõt̃. qz introgeĉ reus vtz possideat tales res vel non q si dixerit qz sic interrogeĉ vtz p herede vel p possessore q si non voluerit rñdere vel ꝓpter dubitacõnem vel alio respectu introgeĉ vtz sit possessor talis hereditat̃ vel taliũ rerũ talis hereditat̃ et si respõderit qz sic habiĉ otra eũ ista actio nisi dicat se possidere cum tali titulo et validũ titulũ ostẽdat ut. d. b regularit̃ et. d. b licz ꝺiũcta. b. ij. ti fi. C. đ peti. hẽ. Si aũt dicat ignoro sufficit actori ut otra eũ det ista actio ut ẽ hodie ca? i. l. fi. C. de pe. hẽ. ita dicit bar. i. l. otro ũsa. ff đ trasac. i ℣. q nõ ex h° tex. cũ ista glo. q̃c. q isẽ si dicat dubito ut ẽ tex. in. d. l. si debitor Et idem ego crederem si diceret nescio ar. l. fi. ꝯ finaũt nescimus cum ibi no. C. de fur. fact. tex. in. l. fi. C de obli. inde. In debitore vero hereditario vel possessorio iuris vltra pdicta intro gabiĉ vtz otẽdat se heredez vel nõ ut. d. l. si debitor ita dixit bar. ibi qđ no. in practica ¶ Quero quãdo possessor hereditatis habet pcium vel vnam aliam rem ꝓ re hereditaria an ad illam pmutataz teneaĉ vel õmino ad rem hereditariam ut si est bone fidei possessor re neĉ õmino ad id qđ habuit ex re hereditaria et non ad ipsam rem hereditariam ut. l. si possessor. ꝯ. bone fidei et. l. vtz cum. l. se. ff. e. Si vero erat male fidei q tũc si immediate puenit et sic sponte sua dãz pmutationẽ fecit q in electione actoris est quid velit venit̃ in petitione hereditat̃ an rem hereditariã vel qđ loco illius successit ut ẽ tex. in. l. si a dño in. ꝯ. si pdo ff. eo. Aut erat ex pdiẽs vel necessariũ here ditatẽ qđ fecit et tunc venit in hac actione qđ cepit ex contractu habito sup re hereditaria ut. l. item veniũt in pn. ff. eo. Si vero ad eum peruenerit preciũ ut quia res hereditarias vendidit et ex pre cio aliquid conperauit et tunc qnod emit non venit in hac actiõe argumento. l. titium et meuium in. ꝯ. alter. ff. de administratione tutorum q. l. si patruus. C. cõmunia vtriusq iudicij. sed tenebitur

quasi dolo desierit possidere ita no dixit bar in l ipator ℔ ff de le
ij dic tamen plenius ut ibi p eũ immo ego credo q̃ omni cau̇ fit in
facultate actoris vtz velit illud vendere vl̃ non intãtum q̃ sicut he
res ex quacũq; pcauia aliquid vtile p hereditate emerit potest eti
am illud in petitõe hereditat̃ venire dũmodo p verũ heredẽ possesso
ri restituat̃ ptium quãdo de sua pcauia emerit ut ẽ casus in d l itẽ
venũt in p̃nci. Non ob ℔ altero q̃ alio cau̇ loquẽ iuꝛ materiã l si
ut ꝓponis C de rei ven et q̃ ibi bar et doc. An aũt possessor heredi
tat̃ bone fidei teneat̃ de ꝛsũptis vide bonum tex in l sed et si lege in
℔ q̃ autẽ quis ff de peti here quem tex singu nõ ange. ¶ Quero
egi otra te peti hereditatis et adiui hereditatẽ et non legitime fo
te ex forma statuti alia solẽnitas requirebat̃ ul̃ nondũ adiuerã q̃ p
curator meus generał agit otra te petitione hereditatis nã clarũ si
procurator spetialis ageret hac actione otra te nomine meo vl̃ qua
libz alia actione p me ut here de utili q̃ videor adiuisse eius heredi
tatẽ ut no bar in l is potest ff de acq̃ here in ℟si venio ad alias q̃
litates cum ℟si se an pendẽte iuditio si tu opponis q̃ non valz iudi
tium si adiero hereditatẽ legitime dictũ iuditium quali dec̃ ita q̃ i
dicto iuditio debeas odenari et Bal Ange et Jo de imo in l heres
qñq; ff de acq̃ here dicunt q̃ sic q̃ ius supuenit michi ex causa de
ꝑito. Ideo etiam pẽdente iudicõ sufficit ut l si rem ℔ si ff de pigno
acti et idem voluit Jo de imo in l si filius qui patri in ij colł ff de
vul et pupil q̃ no ¶ Quero an possessor hẽditat̃ quẽtus ista acti
one et sic pẽdente iudicõ potest aliquid alienare ex capite suo sine
exꝑssa pmissione ꝑtoris aut cui eius licẽtia p̃mo cau̇ si satisfecit po
test alienare res tẽpore pituras ut fructus et alia et alienatio tenz
alias michil alienare põt ut l diuus in p̃n ff e i° casu causa ognita
potest alienare etiam res tẽpore non perituras et valet aliena° ut d
l diuus ℟si causa ognita ita ibi bar intellexit illam l. ¶ Quero q̃
venit in hac actione et p osequẽs etiam quid debeat pbari et deduci
et p ipsum actorem et dic q̃ veniunt omnia hereditaria iura et acti
ones q̃ tamen intellige ut s dixi et etiam res corporales quas q̃s
possidet siue etiam pendẽte indicõ in sua possessione deuenerũt ut l
iiij. quz ibi no ff e et no glo et doc in l non potest ff d iudi et dixi
s eo in p̃n quas res defũctus possedit siue etiam saltem detinebat

tē pore eius vite et mortis et sic etiam tē quam in cōmodatū vel de
positum vel in pignore defunctus habuit ut est tex· q ibi bar· q glo·
et doc· in· l· item videdum· §· si· cum· l· se· ff· eo· Ac etiam veniūt fruc
tus etiam ante iuditium intētatum pcepti etiam ea dē actione peti
tione hereditat qua reliqua bona sūt petita q fructus augēt here
ditatē cum sit iudiciū vniūsale ut est tex· cum glo· et ibi bar· in· l·
item veniūt in· §· item non solū· ff· eo· ¶ Ex quo maifeste apparet
q sufficit q actor articulet et pbet q talis res quaz petit tūmodo
detinebat p defunctū tē pore eius mortis et obtinebit etiā si aliud
non pbet nec articulet qđ no· perpetuo facit· l· si· cauz glo· in fine
tint· C· de e dic· diui· adri· tol· nisi adūsarius suus pbaret dominiū
q tunc posset opponi in ista actione que non est possessoria ut dicaz
j· illa exceptio dolo facis petere tē· ut in regula dolo facis in vi· q ibi
glo· et dy· vel nisi allegarz et pbaret titulum ut dixi Angelus are·
¶ Quero quomō formabit libell9 in hac actiōe dic q dicam sic
dico contra titium q seyus decessit et q eius hereditas ad me spec
tat vel ex testamēto vel ab intestato fm q casus otingit et eius he
reditatem adiui et q tales et tales res dictus titius tempore eius
mortis possidebat vel saltē detinebat et in eius hereditate ēmanse
runt qs gayus sine aliq iusto vel saltez valido titulo tenz q occupat
quare peto per vos pnuntiari et declarari dictaz hereditatem ad me
spectare et ptinere in totum vel pro tali pte ut casus acciderit vt eti
am possum petere simpliciter me heredem dicti seyi declarari et dic
tum gayum per vos odemnari et p officium vestrum cogi ad dimit
tendum et relaxandum et restituendum michi dictas res cum fruc
tibus perceptis et percipiendis ita dixit bar· in· l· iij· q in· l· licz mi
nimam· ff· eodē et in· l· ex diuerso· §· i· ff· ō ēi vendica· ¶ Valeret eti
am libellus si in oclusiōe simplicit petere; sic· quare peto dictum gay
um condemnari ad restituendum michi dictas res hereditarias tē·
nam eo ipso q peto ipsum condemnari ad restitutionem dictarum
rerum ut heres ego videor tacite petere q me heredem pronūtiet et
licet iudex hoc non pnuntiet expresse videtur pnuntiare tacite eo
ipso q odemnet dictum gayum ad restituendū michi ita dixit bar·
in dicta· l· ex diuerso· §· primo in principio facit quod dixi i rei ven
dicatione supra eodem in §· primo in tricesima quarta collatiōe et

qs̄ dixi in ypothecaria ſ. eo. ℔. item ſuiana et qs̄ nō. bar. in. l. rē ali
enā. ff. de pig. acti. ¶ Et adūtas qz dixi i libello q̄ titius decessit qc̄.
hoc est necessariū q̄niam viuentꝫ nulla est hereditas ut. l. i. ff. ō he
re. vel act. ven. et q̄ ego sciam eum mortuū et multa alia opus est ut
ego sciaz ad hoc ut adire possiz eius hereditatē ut p gl. et late bar
in. l. is pōt. ff. de acq̄. here. ¶ Et adūtas q̄ titius sit mortuus nō p
babiē in hoc iudicō ex sola testamēti ꝓductione ut fit in iuditio pos
sessorio. l. fi. C. de edic. diui. adri. ut ibi no. bar. in ℟. quero vtz sub
stitutio qc̄. in fi. d. ℟. et dixi. ſ. in. ℔. quadrupli in materia. d. l. fi. sed
mors debz ꝓbari diuſimode scōm magnitudinē et iportunitatem casu
um aliē q̄ aliter ut elegāter no. bar in. l. ij. ℔. si dubitetur. ff. quē ad.
testa. api. in ℟. adūtendum tamen est. dic ut ibi plene et p eūdez
bar. ī quodā suo tractatu quem fecit sine obligacōibus qui incipit
mortuū esse qc̄. et p glo. bar. et doc. q̄ saly. in. l. si quidam. C. so. ma.
¶ Item dixi in libello ad me spectare ex testamēto vl̄ ab itestato cu
ius sum heres qc̄. Intātum ut dixi q̄ nō est necesse dicere an p me
imediatē an p multas psonas medias sum heres In tātum q̄ si fra
tres mei et ego quilibz pro pte patri nostro successimus q̄ ipsi pos
tea mortui fuerūt q̄bus omnibus successi q̄ possum recte dicere in li
bello q̄ sum heres pris mei in solidū ita dixit bar. in. d. l. fi. C. ō he
re. instī. Et si ex testamēto ꝓducaē testamentū nō vitiosum iuxē. l. fi.
C. de edic. diui. vl̄ si est vitupatum cōprobē illō p testes l̄ p alia iu
ditia vt dixit bar. in. d. l. fi. in ℟. sumus expediti de glo. qc̄. in fi. il
lius ℟. Si aūt ab itestato necesse erit q̄ ꝓbem me esse vel de suis
vel de liberis vel de agnatis vel agnatis et de ꝓximioribus nam nō
sufficit q̄ probē me esse huiusmōi l̄ de liberis vel agnatꝫ misi probē
me ꝓximiorem. l. postumorum. ff. de iniusto. testa. et. ſ. de here. que
ab intesta. ℔. ita demum et. ſ. de legit. agna. succes. ℔. primꝰ et. ff.
vñ agna. l. i. ℔. primum et optet q̄ ꝓbet in isto iudicō p̄dicta plene
alias succumberz licet in mēdicto quotū bonorum suffitiat nō tam
exquisita ꝓbatio ut no. glo. et doc. in. l. i. C. quoz bonoz. Et est tacō
dūe qz petitio hereditatis est petitorium ut. ℔. dicā q̄ mēdictū quoz
bonoz daē ad possessionē tantum et sic est leuioris p̄iuditij igitur
ad vnū tam adūcat heres q̄ non dicat in libello neq̄ in articulꝰ ne
q̄ in aliqua pte ꝓcessus q̄ earum rerum quas petijt aliquo tpe post

mor̃ ẽ defuncti apprehẽderit vel possessioẽ habuerit ꝓ etiã cãueat ꝓ
p reũ hoc non deducat̃ et pbet̃ qz si ista deduceret̃ p actorẽ vel eoñ
p reũ pbarent̃ tunc amplius petitio hereditat̃ actori ñ ꝓterq; im
mo iudicium corrueret ut sentit glo m·c·i·de ofes·in vi fratio ẽ qz
post apprehẽsam possessionẽ illius rei quã petijt statiñ desinit esse he
reditaria et ipsoꝑe võretur hereditaria ut no·glo·et doc·in·l·i·ff·de
reres·ff·de acq̃·pos̃·et·l·heres p seruũ·ff·de acq̃·here·et dicerẽt res
ꝓpria ipsius hẽdis ut·l·sed si plures in·ff·filio q qõ ibi no·ff·de vul·
et pupil·substi·et p oñs rẽ ꝓpriam et nõ hẽditariã dicit̃ petisse et
go nõ ꝓpetit petitio hereditat̃ ita dixit glo·et bar·valde no·in·l·ij·
ff·de fideicõ·hẽdi·pe·qõ perpetuo tene mẽtu ut scias in p̃tica quid ex
pte actoꝛ euitare debeas et q̃d ex pte rei ad excludẽ oũ actorẽ agẽdũ
sit· ¶ Itẽ dixi in libello peto me declarari hereditẽ qc·nã cũ ista actio sit
realis et petitorium obtineat ut·l·sed si lege in·ff·petitio et ibi late
bar·ff·eo·et est tex·in·l·finautẽ in·ff·ꝛ q is qui·ff·de rei·ven·licz ha
beat etiaz naturã psonaliũ ut·l·hereditat̃ petitio·C·de peti·here·qz
eisẽ ut in alijs psonalibo p̃scribiẽ·xxx·annis et nõ min9 ut ibi et sic
habet naturã mixtaz facit·ff·q̃dam·s·eo·et ego dixi·s·eo·ff·ꝛ iste i
ꝓsi·in glo·tã in tem·ibi q̃dam qc·ergo debet fieri sentẽtia declatoria
ut·l·fratri·in·ff·sed si queraẽ et ibi glo·et bar·q Flo·ff·si bui·ven·
et·l·põponius·ff·i·ff·de pau̾·et dixi·s·eo·ff·i·in materia rei vend·
Item dixi in libello et offitio vestro cogi ad restituendũ qz non iure
actionis sed offitio iudicis talis restitutio rerũ fieri debet ut·d·l·ic
minimam ibi sed hoc solum ei ex offitio· ¶ Item dixi in libello cum
fructibo pceptis et percipiendis qc·nam possessor teneat̃ ad omnes
fructus etiaz quos ꝓpere potuit ut·l· sed si lege in·ff·tertio·ff·eo·
facit·l·si nauis in·ff·i·et ibi bar·ff·de rei ven·et m·l· apud iull in·ff·
i·ff·de le·i·et in·l·domum et qõ ibi p doc·C·de rei ven·etiam si inho
neste pcepit quia tenetur restituere pensiones ex lupanaria ut·l·an
cillarũ in fine·ff·eodem· ¶ Veniamus nunc ad dotes et totus iste·ff·
sequens est de pane luctando·

Fuerat ¶ Actio rei vxorie q̃ olim ꝑ dote competebat est hodie transf
fusa in actione ex stipulatu cum omni suo iure que actio est priuile
giata respectu ypothece et prioritatis prelationis· hoc dicit in sum
ma istius·ff· ¶ Nota textum ibi pleniorem etcetera· quia quando

sunt due vie illa que plenio? puto; est attendenda. ¶ Nō ibi trāstu
limus q̄ſ vna ciuitas subintrie et trāſfudie in ius alterius de quo
dixi. ſ. e. in. ℔. de ostituta. ¶ Nō p actio ex stipulatu p dote est bo
fidei de quo dicam cum glo. ¶ Nō in tex. ibi tacitam p actio ex sti
pulatu p dote et ſi nō imponat a iure p̄sumit et etiam a iure hab;
tacitam ipothecā. Ex quo nō p lex aliquādo p̄sumit stipulacōnem
que non inuenit et vltra hoc dat ei tacita; ypothecam facit in sumi
li lex p offitio. C. de admin. tuto. de quo p bar. in. l. i. in p̄n. ff. de ℣
bo. obli. et dicam cum glo. ¶ In tex. ibi tacitam no. p ista actio ex
stipulatu p dote non tātum habet ypothecam sed etiā habet p̄latio
nem quia alijs creditoribo p̄fertur qō qualit intelligat dicam cum
glo. ¶ Nō tex. ibi mulier expresse p pdictū priuilegiū videt conces
sum mulieri et sic cū ipsa agat. an aūt quando pater agit p dote ſi
lie vel alius habeat hoc p̄uilegium dicam cum glo. magna. ¶ No
ta tex. ibi solius p̄uilegia ꝛc. p id qō inductum est solius mulieris
cōtemplatione et sic p̄uilegiū psonale ipſi mulieri et non alteri ope
rit de quo in. l. quia psonale. ff. solu. ma. et dicam cū glo. ¶ In glo.
in ℣. trāſtulimus ibi pater ut restituat. nō. p non tantū vxori ad
repetendam dotem p̄sumit stipulatio ut hic sed etiam ex pte viri ad
consequendā dotem et ex vtraq; pte inest tacita ypotheca ut est tex.
in. l. i. ℌ. i. C. ſ rei vx. act. i tex. ibi stipulacōnē et ypothecā ex vtraq;
pte ꝛc. ¶ In eaē glo. ibi et vtik credit inuenire dic ipo inte ut ē
tex. in. d. l. i. ℌ. i. ibi re ipsa ꝛc. Et dic secm bal. in. d. ℌ. i. p quādoq;
ista stipulatio est vera videlz q̄ſ vtilit intercessit. q̄ſq; est p̄sumpta
videlz cū dubitat interesserit vl nō quādoq; ficta cū certum est eā
non intercessisse. nam dūa est inter fictionem et p̄sumptionez ut in. ℌ.
accedit in. d. l. i. in glo. in ℣. p̄sumat. Ex quo ifert p si actū fuerit
ex vera stipulatiōe et nō ꝓbet stipulatio de dote tamē actor ꝓponat
victoriam non vi fictionis ꝛ vi p̄sumptionis p quam veritas allega
ta ꝓbat cui sit presūptio iuris et de iure ut etiaz hoc voluit ibi Cy.
quod nota q̄ videtur vtra dictū specu. in ti. ō teste. ℌ. i. ℣. si. sed pone
egi de quo ego dixi. ſ. eo. ℌ. sequens. ¶ In eadem glo. ibi de re vxo
ris. ℌ. i. hoc facit ib quod notat glo. in. l. vinum in fi. et ibi bal. et ā
ge. ff. ſi cer. pe. ta. videlicet quando libellus ex natura iuditij non req
rebat si fiat ñ rite non vitiat iudicium. ¶ In eadem glo. in fi. nota

ꝑmo ex glo· q ficta siue presūpta stipulatio habz v̄im instr̄i siue ex
presse stipulatiōis et ideo dixit bal· in· d· l· i· m fi· q tacita stipulatio
ita merē executionē vigorē instr̄i sicut stipulatio expssa in instru
mto q ꝑsumit solēnitas acta sic· ff· ō fideiuss· tute· l· cū ostēdimus· ſ
fi· qō dicit se mltotiēs habuisse ō facto q nūq vidit allegari istū
tex· et· d· l· ſ· i· et tex· nost̄r· ¶ Ex quo apparet ſm eū q instrumē
tū ofessionis dotis simplicit q tacite inest et otinet ꝓmissionē dotis
tituēdo dotē ita mādabit executiōi sicut expssa ꝓmissio de restituen
do ꝓ hoc facit· l· ij· C· de apochis pub· li· p· vbi habet q ꝑsūptio iuris
eqmpat scripture Sed istā· q· mouit bar· in· l· i· in ꝓn· ff· ō hijs que
in testa· dele· licet bal· de eo non faciat mētionem Et arguit ꝓmo q
non possit executiōi mādati quia talis stipulatio licet a iure sub in
telligat in· d· l· i· ſ· i· et hic et sic alī tex· quos alī bal· non tamē po
test legi ut· d· l· i· de hijs que in testa· dele· ergo qō non pōt legi nō
merē executionē In ot tamū allegat· l· si duo prōmi i· ſ· mercellus
ff· de iurē iurā· q in hoc videt q· ſ· mercellus bñ facit ꝓ eo· nā licz iu
ramentū sit stricti iurīs ut· c· pe· eī ō iurīurīs tamē si qs iurauit rē sibi
datā in dotem trahit iuramētū ut videat iurasse etiam dotem dotis
ꝓmissse ēstituere ut ibi patet q hoc sequit bal· in· d· l· i· in fi· ō hijs
q in testa· dele· qō ꝓbat q bñficiuz legis fi· C· de edic· diuū· fūda
tur ex scriptura ut ibi tamē videt habere locum in tacita substitutio
ne cōprehensa in alia expressa iuxt no· in· l· iam hoc iure· ff· de vul· et
pupil· Iz° illud quod potest ꝑsumi ex vi instrumti videt esse de trō
re instrū· l· iurīs gentiū in· ſ· qō fere cū glo· ff· de pac· q idem tenz āge·
in· d· l· i· ex eo quia illō quod videt vtualit otinere instrumtū debet
intelligi scriptū in eo ut· l· aque toto· ff· de here· insti· et· l· si ita scripse
ro et qō ibi bar· ff· de odi· et demō· et hoc otiā sequit Jo de imo· et
raph· in· d· l· i· in prī· q· instrūm licet si faciat mētionē de hēde tij ot ta
hēdē ita mādabit executiōi sicut cōm defūctum ut· l· si pactum cū ibi
no· ff· de pba· licz de hēde nō possit legi in· d· instrō q si est nomina
tis igr̄ aē· Tu ꝛo ꝓ hᵒ vltiō dcō allega tex· q ibi hoc no· bar· et ā
ge· in· l· postulāte in ꝓn· ff· ad trebel· vbi hēt q si ex statuto potest ca
pi debitor pro cā cānli Idem in eius here de licet de here de capiendo
statutum odiosum et stricti iuris non loquatur et pro hoc facit· l· ij·
cum glosa et quod ibi bartolus et doctores· C· de pactis interemp·

et qđ no·bar·in·l·si de cem cum pētiero et in·l·si fic·ff·de ℞bo·ob·
2° ex glo·no·q a iure fingit stipulatio et allegat alios duos casus
Tu ad de scom bar·in·l·i in pn·ff·de ℞bo·obl·alium casū in quo ex
ure su tpis longi fingit stipulatio ut·l· cū de in rem ℞so·ff·de vsu·
ß ſm taph·in·d·l·i male allegat bar·illam·l·quia ibi nō loquit de
ficta ß de psumpta stipulatiōe et claz est q in fictionem et psu n
tionez est dta ut no·glo·in·d·ℊ·accedat·2° allegat bar·q sola pa
tientia pstita in iudicio sine expssione wcis habz vim stipulatois
ut·d·l·cauz ostēdimus in fi· Sed tu dic ſm taph et· Jo·de imo·in·d·
l·i·q in·d·l·aum ostendimus nō est regula vniuſalis in iuditio ß est
ibi spetiale in pupillo ocurrētibo cum hijs oinnibus de quibo ibi in
tex·videliz q fiat apud acta cē· ß hoc nō est dictū ipsoz sed ē dictū
bar·in·d·l·cauz ostendim? i fi·vbi etiaz dicit q si quis passus fuerit
se ascribi p fideiussore p re publica qz pupillus et ēs publica eqper
anē ut·l·res publica·C·ex qui·cau·ma· licet de bar·nō faciant mē ti
onem ß p opi·bar·in·d·l·i videt fatere glo·in·d·l·aum ostendimus
in fi·quā tam bar·ibi dānat· Et etiā p dicta opi·bar·do·P ñdic·
de plūbino allegabat hac tex·in·l·manumissio·ff·de manu·vindic·q·l·ſi
fideiussori in pn·cauz glo·ff·qui satisdo·cog· Sed dic ſm Jo·de mo·in
d·l·i·q·d·l·manumissio nō facit qz est ibi spetiale fauore libtatis l
rectius tu potes dicere q ibi ñ agit de stipulatiōe ostitēda ß de nu
do consensu tātum qui psumitur ex patientia dñi pñtis facit·l·q pati
t·ff·mādati et qđ ibi habet in·l·filiussa·ℊ· inuitus·ff·de pact·l· ali
ter q illud ℞bum iqi positū videlz dño tacēte declarat p ℞ba ibi se
quētia lz ℞ba solēnia non dicant cē·ita q ille tex·non includat ō
nimodam tatiturnitatē ß solēnitatē ℞boz excludit facit·l·i·et·ij·C·
de formul et ad·l· ſi fideiussor dicas q intuenerūt ℞ba quo ad sti
pulacōnem de q stipulatione querimus licz nō intuenerūt ℞ba q
ad renūtiationem bñficij C 3° allegat bar·in·d·l·i casum in·l·ſi fi
nita·ℊ·elegāter de dā·infec·sed taph·in·d·l·i dicit q ibi est spetia
le ppt celeritatē ut·l·i·e·ti·alias nō fingeret ibi ß otumax ocurrere
t ut·l·i·cū ibi no·C·de·litt·otc· Quero in casu istius ℊ·an ista ac
tio ex stipulatu ficta vl psumpta sit vtil vl directa·Et videt q sic
vsq ut·l·hijs ℞bis·ff·ſ adop·Sed dic ibi fuit ītpposita ab alio vn
de dicta queret stipulatori ut·l·q̄umq gerimus·ff·de acti·et obli·

cõiũcta·b·iij·ff·p socio ergõ vtilis acq̃rit alĕi et non directa ut·b·i·
in fi·cum·l·se·ff·de mstito· vñ pe·cy·et saly·in·d·b·i·Ş·i·tenĕt q imo
fit directa q fictio habĕt p veritate vñ pinde habĕt ac si ipa mulier
fuisset stipulata hic ergo directa et datiua sibi opetit ar·l·iurĩ gẽtiũ
in p̃n·ff·de pac· Quẽo an ista stipulatio dotis ficta habeat locũ
in muto vel muta ciugibo videtur q non q in eis nõ potest habere
locũ vera stipulatio ut·b·i·in p̃n·ff·de Ø·ob·igit tamen ctrariũ ẽ ve
rũ q potuit stipulari p seruũ ꝓprium ut·d·b·i·vel p publicũ ut·b·iij·
ff·rej pub·sal·forĕ ita dixit bar·in·l·iij·ff·solu·ma·in Øi·sed quid
si mutę· In glo·meruit in fi·ista actio ex stipulatu p dote siue ac
tio de dote siue opetat vxori ad ꝓpetẽdum dotem siue opetat marito
ad osequendam dotem siue ctra vxorẽ vel ptem vel eñneum semp ẽ
bone fidei ut hic et est tex·cuj glo·in·Ş·ß si ignoramus·C·de rei vx·
act·et ibi cy·et doc·et no·glo·bar·q doc·in·l·de diuisione·ff·so·ma·
licet gl·alit dicat in·l·ij·circa p̃n·eo·ti· sed actio cõpetens eñneo ad
repetẽdam dotẽ est stricti iurę q illa non opetit a lege ut cõpetit vi
ro q vxori ß opus est ut exp̃sse sibi puideat ut·d·b·i·Ş·accedit ergo
non est ista stipulatio de q̃ loquit iste tex·igit nõ est bone fidei ita
dixit bar·et doc in·d·l·de diuisione et p oñs ista actio ex stipulatu
p dote de q̃ hic habet pluima p̃uilegia ita dixit glo·in·d·Ş·ß si nõ
ignoramus Et q ista est bõe fidei ex vtraq pte curritur vsure etiã ex
vtraq pte ex mora q fit tã marito qñ dos non p̃stat q̃ etiã mulieri
qñ dos non restituit soluto mrimonio ut est tex et ibi bar·q doc·in
l·insulã·Ş·vsuras·ff·so·ma·qõ bar·ibi dicit in marito ꝓcedere etiã
de iure canonico q vir illud petit magis ut ꝓprium int̃esse cũ sustiẽ
at onĕa mrimonij alĕat·c·salubrit ex̃ de vsur̃ q facit·c· oquest? ai
ibi plene no·p bar·glo·et doc·eo·ti· sed mulieri passe moram in do
te restituenda sibi soluto mrimonio vsure hodie de iure canonico nõ
debentur q tunc essent proprie vsure ꝑm Inno·et Jo·an·et doc·in
c·salubrit et idẽ no·bar·et doc·in·l·at quĩ natura·Ş·nõ solum sortẽ
ff·de negotijs gest· sed Raph·in dicto·Ş·vsuras dicit contra bart·
q dictum·c·salubriter etiam in marito non dicit proprie ꝺ vsur̃
sed solum dicit quod maritus lucratur de fundo quem accepit in
pignore pro dote fructus vsque ad concurrentem quantitatem do
tis· Sunt tamen aliqui alij casus spetiales in quibus etiaz de iure

canonico debetur vsure ut no. in. d. c. dquest? ℔ stat. j. latius dicaz
¶ Quid i mulier que sit pignora p dote restituenda qz forte metu
it primum decretu in fudo viri soluto matrimonio p dote vel etiaz fecit
in solutu adiudicari sibi dicit tam dationē non valuisse q fruct?
precepti extenuāt sortē iur. bi. et. ij. C. de pig. act. an mulier isto casu
lucret fructus et videt qd sic ut. d. ℔. vsuras et hic et. d. bi. ℔. i. C. de
rei. vx. act. diuicto. d. c. salubrit qz maritus et vxor p dote danda et
restituenda a lege veteri equipant et parit competit actio boe fidei
ut dictis iuribo ergo statutu nouu in marito p. d. c. salubrit licz sit
odiosu exorbitās vel correctoriu debet extendi ad mulierē ar. glo. q
ibi bar. et doc in. l. si quis seruo. C. de fur. In contrium tam videtur
qd dictos fructus no lucret p tex. in. l. titia. ff. de solu. vbi casus ap
tus et ibi hoc firmat Ange. et vō differētie sit int virū et vxorez qz
maritus habz vsuras ꝓter onera mrimonij seo interesse mulieris ñ
apparet igit vel tu responde ad hoc ut. j. dicam Baly. bal. in auc ei
q. C. de be. auct. iudi. possi. in Vsi. quero mulier est missa in possessiō
nē. determinat qd etiaz mulier tales fructus debeat lucrari vsq ad
contractum q̄titatez et reputat p absurdo qd maritus lucret fruct?
pignoris in re mulieris et sic in re aliena et non mulier ꝓter suaz
rem et dotem et p hoc facit. l. vbi adhuc. C. de iur. doc. vbi ad alim
ta dos que est penes vxorem debet seruire Sed licet ista opi. videat
equa tam coiter tenet qs. s. dixi. Nō ob. d. l. vbi adhuc qz ibi susti
net onera mrimonij ergo nō est mix seuus ē eo soluto ut in casu nos
tro ita dicit raph. in. d. ℔. vsuras. sed Jo. de imo. ibi latius exorbit
et dicit qd verum est qd docto. iur. canon. dicit qd. d. c. salubrit debet
stricte intelligi in casu in quo loquitur seuus si maritus vellet recipe
re alioz penia p ipa dote i penia ohsistere donec soluat dos. vñ i hac
materia post multa sic concludit. aut vir fecit pactu cū socero ut noi
ne vsuraz p dote aliquid det et hoc non est licitum ut in. c. qz in om
nibo ex de vsur. aut fecit pactu ut aliquid detur p alim tis et hoc vi
det esse licitum qz valet pactu ut ille qui pmittit dotem ex quo nō
dat debeat alere ipsam vxorē ut. l. fi. in pn. et ibi bar. ff. de do. excep
facit. biij. et. l. si pat ℔. i. ff. de pac. dota. et si quid supest vltra alim
ta etiam non tenetur restituere ut. l. creditor. ℔. si inter maritum. ff.
man. sed pat pmisit dotem et nondum soluit et sic est penes eum et

maritus sustinet onera mrimonij ergo onus alimentadi vxoz spec
tat ad pz ut·d·l·fi·in pn aut est pactū q vir debeat habere vij·p
centenario p alimētis et tūc idē cum uon dicaē p vsuraſ sed p alimē
tis licet addaē certa q̄titas ut res potius valeat q̄ pereat ut·l· q̄
tiens·ff·de ℣·ob·et facit qō no·bar·in·l·i·§·exactio·C·de tri vx·ac·
Et iſē etiaz si fuerit omissū verbū p alimētis qz cū illud possit intel
ligi noie vsurarū et nomine alimēto; videtur facienda iñpretatio
ut res potius valeat et benignioz est assumēda ut·l·benigna·ff·de iure
dotiū·et multo magis pōt recipe fundum in pignore q fructus lucro
facere donec dos soluaē ut·d·c·salubriē·Si aūt nulla pcessit cōuen
tio et mora est omissa in dote soluenda et tunc ut vsura peti non po
test ut·d·c·qz in ommibo ut interesse aūt etiaz videē non posse peti qz
lato sūpto vōbulo vsura est ut nō·in·l·i·C·de sūma tri·ac etiam qz ē
obligatio dandi ac etiam qz nō succedit obligatio ad interesse ut·l·
vbi aūt in fi·ff·de ℣bo·obli·et hoc pcedit qñ vlt petere interesse iure
actionis q̄ si vellet osequi officio iudicis aū actio de dote sit bone fi
dei videē q possit petere ut videtur casus no·in·l·sociū qui i eo in pn
ff·p socio ad instar tam eius qō dicit de arbitrarijs p·l·ij·§·fi·ff·ō
eo qō certo loco quod tene mēti in pctica·vnde quādo petiū interesse ñ
agas iure actionis de dote qz succūberes sed iplores officium iudicis
iuxta ea que dixi in pn·s·eo·et dicā aliquid in·§·se·et se·C Subdit
tam ibi·d·Jo·de imo·p istud de interesse est ℣m in osueto negotiari
alias aūt non videē posse etiam interesse petere et sic debet intelligi et
limitari dictū bar·in·d·§·vsuras in marito osueto negotiari· Sed
tu dic q imo quādo sustinuit onera mrimonij maritus semp quāū
qz maritus sit interesse suum osistēs in dāno euitādo debet posse petere
officio iudicis ut·d·l·sociū q̄ in eo siue fuerit solitus negotiari siue
nō Nō ob·d·l·ij·§·fi·qz ibi loquit de interesse osistere in lucro ceaus
si in dāno qz indistincte illud p̄bet ita dixit ibi glo·et doc·vij caute
la ē ad oie dubiū tollēdū semp accipias ipigōreut·c·salubriē·C Ex
hijs igit vides q ex pte mulier; p dote non restituta non pñt de iure
peti neq vsure neq aliquid pro alimentis nisi ut·j·dicam vl pro
interesse qz si refricaē in dubiū in maritu; q̄ sustinet onera mrimonij
ut patet p predicta ergo in muliere que nō sustinz onera mrimonij
p̄dicta nō debēbitur· Nec obstat qō·s·dixi q equipaē marito qō·

q̃ arguo a cõne cessante naz ut dixi coiter tenet q̃ d. c. salubrit debet stricte intelligi ut minus q̃ possibile sit deuet ad. c. oquestus q ad. c. quia in ōnibo et clarū q̃ d. c. salubrit ponit cõz cum frequent dote fructus nõ sufficiãt ad onera mrimonij subportãda q̃ c. q̃ d. cõ cessat i muliere cũ nulla onera mrimonij sustineat igit dispõ. d. t. salubrit debet in ea cessare ut nõ tãtum q̃ possit pterre septẽ p̃ cen tenario sed etiam fructus ex pignore quẽtionali vl̃ p̃toio sues ñ facit ut. d. l. titia qõ tene m̃ti. Et licet hic bonoñ sit osuetudo in coñ tiũ tamen illa osuetudo nõ est cõ q̃ est otra ius duinũ in fraudẽ vsu tax ut. d. c. q̃ in omnibo ergo illõ debz in sortẽ oputare facit. l. is cui ff. q̃ põt. ff. ut in possessi. lega. ita dicit bar. elegant in simili in. l. ñ si mita. ff. iul. ff. d dã. infec. in Rñ. quero vtz missus ex p̃mo decreto q̃ debet tamẽ mulier ali ab heredibo viri ut. j. d cam. Vz scartabella mo tu. Adũtendum tamen est q̃ licet sit solutũ mrimonium more mariti tamẽ si ostat dos in pecunia restitui debet mulieri. j. annũ et aĩ annũ heredes viri ñ possũt cogi ad restituẽduz dotẽ ut ẽ tex. l. i. ff. exactio. C. de rei vx. acti. qõ tamẽ est vtũ nisi p maritũ fuerit dos legata vxori nam licz nõ videat valere legatũ q̃ debitor legat creditori ut. l. si creditori et qõ ibi nõ. ff. de le. i. tamen valet istud legatũ dctis ꝑter omodũ repsentacõis facit. ff. q̃ si vxori et quod ibi no. g. de lega. et in. l. i. ff. si quis creditori. ff. ad. l. fal. et. l. i. et ibi bar. ff. de do. ple. et no. bar. et doc. in. l. si diuortio. ff. de Rbo. obli. Circa hoc tamen dubitat an. j. dictum annũ post solutũ mrimoniũ debeat mulier ali sũptibo olim mariti q glo. in. l. diuortio in p̃n. ff. so. ma. que incipit idem si mortẽ in fine determinat q̃ sic si mulier nõ ha beat vnde aliũde q̃ ex dote se alere possit al̃ secus q istud etiam glo. plẽ disputat in d. ff. exactio et idẽ tenet glo. ff. ut in poss. lega. l. pe. et ista est coĩs opi. quam sequit bar. et doc. in. d. ff. exactio. licz vl tramõ tam sint in coñria sentẽtia ibi et vide doc. in. d. l. diuortio. Et qõ dixi mulierẽ esse alendam est intelligendũ sm spe in ti. qui filij sint le. ff. i. Rñ. sed pone mulier q̃ non debet ali sepatim sed ax here dibo mariti fiet ostãte mrimonio stabat dũmodo hõ este q sine suspi tione puditie stare poterat lz bar. in. l. libris in fi. ff. de alimẽ. lega. dicat q̃ nullo mõ cogit stare ax dãs hẽdibo sed seorsũ habitãdo po test petere alimta sed opi. ꝑe. equior est ita dicit Jo de imo. in. d. l.

diuẽtio in ꝑn. Sed cũ reuerẽtia bar in d. l. libẽtis. ff. si. in fi. non lo
quẽ in casu isto sed loquẽ quãdo aliqui ut vxori vel alteri fuit relic
ta alimẽta in testamẽto et testator nõ adiecit qꝫ staret in domo ipsi?
tunc potest secessũ habitare et alimẽta cõsequi ut ibi ꝑ eũ vide etiã
bar in. l. i. in fi. eo. ti. de alimẽ. lega. debebit tamẽ operari mulier hẽdi
bus mariti sicut opabat marito ut. l. sicut cũ glo. ff. de op. liber. Et
hoc si esset mulier q̃ solebat operari alias secus ut. l. fi. ff. de opis ser.
al̃ si non operetur vel operatur pro se et non ꝑ heredibꝫ mariti tunc
tãtum deducẽ de alimẽtꝫ ut. l. si maritus in id. ff. so. ma. Si aũt hẽ
des vellent imediate solu. mrimonio restituere dotem et non ꝑstare
alimẽta possẽt illud facere qꝫ illa dilatio fuit facta in fauorem hẽdũ
ar. l. si ita scriptus. ff. de le. ij. ita dixit bal. in d. auc. ei q̃
C. de bo. auc. iudi. possi. in ℣. quero mulier ac. ꝫ post ãnũ an teneat
eam alere et videẽ qꝫ nullo mõ mulier nec alimẽta nec aliud recipe
potest qꝫ debꝫ sibi iputare quare nõ ꝑetit dotes cũ tunc dilatio da
ta a lege dictis heredibꝫ sit finita ut. d. ff. exactio et põt agere. nec
obstat sibi aliqua exceptio. C. Ex quo sequẽ qꝫ si aliquid reciperet
esset vsura ar. no. ꝙ Inno. in. d. c. salubriẽ in fi. qđ. ꝓcedit ꝑm Jo. de
inno. in. d. l. diuersitio quãdo mulier haberet vnde se aleret qꝫ tũc non
debẽtur alimẽta eadẽ rõne sicut non debẽtur. j. annũ soluti mrimonij
al̃ secus vel si non põt ei iputari quare nõ exegit al̃ aũt si non ha
rauerit exigẽ ut aliquid ãnuũ ꝑ dote osequẽ nõ possꝫ illud exigẽ qꝫ
sapꝫ vsurã vñ cautela est qꝫ finito dicto anno mulier q̃ habꝫ vñ se
posset alẽ qꝫ ꝑetat dotes suas et ꝓtestẽ et instet et sic ostituat here
des in ℣a mora tũc inteẽ suũ saltẽ ex officio iudic ꝓtere potrit aũ
actõ de dote sit boẽ fidei ut dixi ut. l. uideam. ff. si. actẽ; q. l. mora. ff.
i boẽ fidei. ff. de vsur. et. l. de diuisiõe. ff. so. ma. Qꝫ tñ ego itelligo si
itereẽ obstẽte i dãno euitãdo ꝙ i lucro distigue an mꝫier eãt solita
negotiari l̃ ñ ut dixi. s. in maito l̃ melius faciet si accipiet isolutũ tite
et recte ꝑ dote sua aliquẽ fũduꝫ hereditariũ ñ dico ex ꝑmo decreto tã
tũ qꝫ nõ essꝫ sibi cautũ plene ut. d. l. tutia. ff. de solu. C. Vnũ tamẽ tene
mẽti perpetuo qꝫ post biennũ a die ductionis mulierꝭ ad domũ mai
ti et non ante vsure siue alimenta ꝑ dote nõ soluta marito debentur
quoniã ꝑ lapsũ biẽnij otrahit moza irregularꝭ ut ẽ cal? sing. in. l. si.
ff. ꝓtera. C. de iurꝭ. do. facit quod notat glo. et doctores in. d. l. de
diuisione et hoc est vtuꝫ nisi fuerit omissa petitio longo tẽpore

20

nam ut gratiose apud debitorē esset p̄sumē omissa et tacite remissa
petitio vsurarū ut est tex· singu·in·l·ā quidam ·ff· de vsuē
igiē si tāto tpe annoz dicte vsure vel alimēta p dote p maritū peti
te non fuerint iuē intellāū p̄sumunt remisse et pro p̄terito tempoē
peti nō p̄nt ita dixit singularissime bal·in quod ā suo brevissimo o
filio qđ incipit In cristi nomine amē post biennīū a die ductionis
puelle qē qđ nō qz est valde cotidianū et sic habes qz ante biennīū t
post decēnium maritus non pōt vxtere alimēta p dote sed qđ dixi an
te biēnium intelligo fore vez nisi dos fuerit p̄missa ad certaz diez
quia lapsus diei induceret morā regulariē ar·l·magnī·C·de otrahē·
et omit·sti· vel si simpliciē fuerit p̄missa vir impellaciat socerū iuē
l·si ex legati causa·ff·de ?bo·obl merito a dicto diei lapsu vel a die
dicte impellatois incepērūt currere vsure si maritus interī sustinuit
onera mīmonij ut·d·l· insulam·ff· vsuras diūcta·l·fi·in p̄n·ff·de doli
except·nec isto caū est opus exspectare biēnium qz sic moram ireregu
lariē aiz habeas regulariē ar·no·in·l·in p̄uinciali·ff·i·et qđ ibi dy·et
bar·ff·de op·no·nū·2° adūtas ad id qđ dixi ?m bal·p lapsū ·p·an
noz qē·quia licet non reperiam tractū tam̄ credo cōiterum et cōtrari
um consuluū bijs diebo qz hoc nō repit iure cautū igiē cum etiaz de
iure nostro iura et facultates inducētes iura p̄scribanē tantūmodo
p̄r·annis ut·l·licet·C·de iuē·deli·et·l·omnes cū si·de p̄scrip·p̄r·ā
norū· Nō ob·d·l·ā q̄dam·ff·diuus qz ibi loq̄tur in vsuē que sunt
odiose ut habeē in·l·iij·et·l·ā alias·C de vsuē igiē sūt restringēde
et facilie videnē remisse ar·c·odia ō regu·iuē in vi·sed alimēta ma
riti sūt debita p suo intēsse et dicunē esse data fauoris causa aiz ip
se sustineat onera mīmonij ut·l· p oneribo aiz ibi no·C·de iuē do
in tāuz qz etiam de iuē canonico sūt p̄misse ut·d·c·salubrie merito
de dāno euitādo ut tractat maritus ad vsuras quas p̄tendit mutu
ans et sic ad lucrū non est bona argumētatio ut·l·fi·ff·licētia·C·de
iuē·deli· in ?fi· vidimus cē· si otra p̄dicta et p opi·bal·videtur esse
tex·in·l·vir vsuras·ff·de dona·inter·vir·et vxo· vbi dicitur qz si ma
ritus est stipulatus ab vxore sua vsuras pro dote et eas nō petierit
et per omne tempus mīmonij eam et eius familiā aluit qz titulo
donationis sunt remisse et pro hoc multum fortiter facit qđ ibi nō
bar·qui dicit qz si vsuras dotis vir viuens nō petierit donare videē

et piculo viri sūt et q̄ morte ofirmaf̄ et idē volt etiam saly. in sūma
tio suo. Sed rñdeo pluribꝫ modis Primo scōm glo. ibi in ℞bo do
nationis que dicit q̄ maritus p donationē exp̄sse liberauit vxorem
de eo qđ sibi debebat ꝛc̄. non est ergo mirū ibi si exp̄sse liberauit eā
morte ofirmatiōe facta si non potest vsuras āplius petere ꝛ hoc seq̄
tur ibi saly. ꝛcutādo. d. glo. ꝛ cū ea trāseūdo ꝛ hoc etiā scōo loco ℞ba
tur q̄ ibi fuerit donatio exp̄ssa q̄ subdit in tex. sed et donationibꝫ
verbis fidicōmissis ofirmatis ꝛc̄. ergo apparet manifeste q̄ primo
donauit postea p̄legando dotē videf̄ etiam cōfirmasse donationē vsu
rarum et sic accessorie ar. d. l. lutius qui poci. in pig. ha. Et patet q̄
ibi non solo tēpore ꝙ donatione facta exp̄sse petitio alimētorū tollit̄
Vel 2° ibi non dicit̄ q̄ aursu decem annoꝝ tollant̄ vsure ut. s. dic
it bal. sed dicit ille tex. q̄ eas non petierit et sic non dicit quāto tē
pore steterit ad nō petēduꝫ postea subdit tex. olim p omne tēpus ma
trimonij nō petijt vsuras quas fuerat stipulatus ꝛ sic forte plus q̄
decem anni trāsierūt ergo nō est mirū si tollitur petitio vsurarum ut
l. omnes cum similibꝫ. C. de p̄scrip. xxx. an Videmus an et quādo
soluto mātimonio mulier est alenda nunc videduꝫ est an sit alenda
cōstante mātimonio tam in sanitate q̄ in infirmitate et illā. q. mouit
glo. dy. bar. ange. et vterq; dñs meus in. l. si cum decem. ff. sinaute
in seuissimo. ff. so. ma. et Ja. de are. cy. bal. ange. et saly. et moderni
res in. l. qđ in vxorem. C. de neg. g. in quo cōclude. Aut quādo muli
er infirmata est in tali infirmitate que non prohibet eam esse in ob
sequio viri et tunc tenef̄ eam alere et curari facere ar. ff. cōmo. l. in
bus. ff. de op. libero. dicta. l. sicut. Aut talis egritudo pro
hibet eam esse in seruicio viri ꝛ tunc si est dotata vir tenetur facere
expensas tam in alimētis q̄ in medicis scōm q̄litatē
dotis ut. d. ff. sinautē in seuissimo et quod dixi seunduꝫ qualitatē
dotis intelligas. i. secūduꝫ id quod ex dote ēdigitur ut. ff. de alimē.
legat. l. cum vnus in p̄ncipio et. ff. finali et. ff. ad trebl. l. impator
ff. vbi pupillus educari debeat. l. ius alimētoruꝫ. ff. i. vbi autem red
ditus dotis non sufficeret tunc pro eo pluri glo. in dicto. ff. sinautē
dum subaudit ibi dictionem maxime videtur velle quod maritus
teneatur sed tu dic vt elegantēr patebit ex sequentibus notabi
libus. Si vxo non est dotata et tunc aut mulier habet aliunde

vnde se pōt facere curari et tūc maritus non tenet de ꝓprio facere si tamen fecit in dubio intelligit fecisse maritali affectione et ideo nō repetit·d·l·qꝫ in vxorē et dixi·s·primo·ℌ·in materia negocōtū gest totū qꝫ intellige vtū nisi fuerit ꝓtestatus ut·l·nō semius·ff·de negog̃est·aut non habet aliūde et sic nō habz bona paternalia iuxta·l·fi·in ꝑn·et ibi bar·ff·ad·l·fal·et in·l·fi·et ibi glo·q doc·C·de pac·iuē· q vide bonū tex·de huiꝰmodi bonis mobilibo que mulieres portāt ad viuum in·l·si ego·ℌ·i·ff·de iur·do·et tunc si haberet prēm vel aliuz q̃ posset sibi alimēta prestare quid iur·qz maritus non tenet expēsas funeris facere ut·l·q si nulla·ff·de eligi·nam debes scire q onꝰ funeris impense respicit totū patrimoium mulieris et ꝑ rata cui acquiri tur spectat onus funerādi mulieri q si nichil habeat mulier spectat ad patrē et si pater non habeat spectat ad maritū ꝓpter p̄dentez dignitatem maritalem ut est casus in·l·neratius cum multis sequ· ff·de relig·iuncta·l·fi·ℌ·i·et ibi bar·ff·ad mumici·videtur ergo q maritus viuam alere non tenet sed pater ut·l·si quis a libe·in ꝑn· et·ℌ·si vel parēs·ff·de libe·ag·et faciūt no·in·l·alimenta·C de negg̃es·De matre·que aluit filiū qz repetit a patre pueri ℌ si aūt muli er nominem habeat qui eam alere teneat tunc maritus tenet eam alere ut·d·l·q si nulla et facit auc·ꝑterea·C·vij vir et vx·et isto ca su ꝓcedat glo·in·d·ℌ·finaūt in scuissimo· ¶ Quero quid si in casi bo in quibo dixi maritū teneri curari facere et alere vxorē in infirmi tate si ipse aluit eā et eam curauit in infirmitate sed indurendo me dicū et bonum vel etiam in curari faciendo fuerit negligens et ēmiss sus et ob ib mulier moritur quid iuris et glo·in·l·fi·ff·so·ma·dicit q̃ omne emos qꝫ esset habituus ex dote ex pacto dotali l ex for ma statuti ipse pdit facit glo·et qꝫ ibi doc·in·l·si ab hostibo·ℌ·i·ff· so·ma·facit tex·in·l·q si nolit in·ℌ·mācipium·ff·de edilici·edic·ita etiam dicit cy·bal· salv·in·d·l·qꝫ in vxorem ꝑ hoc·l·necare·ff·de li be·agnos·quia necare dicit quia alimenta denegat ut ibi q ideo tā quā indignus a tali lucro repellet ut est bonus tex·in·l·iij·ff·de bijs q̃bus ut indig·Et pro ista pte adducas tu etiam auc·si captiui et i tempe vnde sumitur·C·de epis·et cle·q optime facit·l·ij·C·de infanti expositis siaut etiam dicimus de domino qui non fecit ut debuit cu rare seruū suum in infirmitate et expellit eum ꝺ domo qz priuat eū

domino ꝙ seruus efficit liber ut est tex. in l. i. §. sanximus. C. de lat
na libertā tolle. qđ no. qz ãno preterito hic fuit ō facto sicut dicim?
in simili si vir interfecit vxorē vel pstitit causam mortis dicte vxori
ꝙ ipse non debz lucrari ptem que lucrãda veniebat vel ex pacto vl
a statuto ut. l. si ab hostibo. §. i. ff. so. ma. ꝙ qđ ibi glo. ꝙ bar. ange
et modernores ꝛ non pstando alimēta et alia necessaria in infirmi
tate dicit pbere causam mortis ut. d. l. necare ergo cē. ¶ Quero vr
ze non est in seruicio mariti sed extra domū viri an maritus teneat
eam alere dic ꝑm Ja. de are. cy. et bal. saly. in. d. l. qđ in vrore aut
hoc prędit culpa viri et tenet eam alere ut. C. de inst. et substi. l. i
l. si ea. C. de odi. inter. et dicere etiaz culpa vrorꝭ inuenisse si ꝑ
dotem quam ipsa vel alius ꝓmisit et non soluunt hoc otingit ut in
auē. de nō elig. i°. nulle. §. illō in fi. et est ratio qz ille debz alere mulie
rem penes quem dos est sed non est penes maritum ex defectu ꝓmit
tētꝭ ergo non tenet eam alere ut. l. fi. et ibi bar. ff. de doli excep. ¶
Quero an bona mariti sint tacite obligata ꝓ alimētis ꝙ bar. in. d.
§. finaūt in scuissimo post Ja. de are. tenet ꝙ sic nam ex dote debē
alimēta sicut vsure debētur aliqñ ex pcuniis sed clarū ꝙ res obliga
te ꝓ sorte sūt etiam obligate ꝓ vsurꝭ licet non fuerit dictū ut. l. lu
cius. ff. q̄ po. in pig. habe. ergo et ea que erāt obligata ꝓ dote sunt
obligata ꝓ alimētis ꝙ hic ꝓ accessoriis facit. l. lutius de alime. lega.
et. l. gayus cū glo. ea. ta. Sed idē bar. in. d. l. lutius tenet contrāri
um saluo misi essēt bona empta ex pcuniis dotali facit. l. fi. C. de pig.
sed Jo. de imo. in. l. si cū dotem in. §. item pat dicit ꝙ de rigore iurꝭ
videt dicēdus bona mariti non esse obligata cum pētāt alimēta of
ficio iudicis fāt i ar. l. si quis a liberꝭ in pn. et. §. si vel pares cū. §. se
ff. de libe. agnos. et non oppetant iure actionis de dote cum actio pro
opiam ut. l. si constante in principio et. §. primo et quod ibi plene
per glosam et doctores. ff. soluto matrimonio et sic cum vir pnsup
ponatur soluendo et non possit ad tertium possessorem deuenire per
ypothecariam misi excusso principali ut in autentica hoc si debitor
C. de pignorib. non videtur vtilitas inuestigationis pñtis questio
nis de qua per Jo. an. in speculo de dona. inter viruꝫ ꝙ vxorē circa pūci.

vbi videtur inclinare in hanc secūdam opi. q bona non sint tacte
ipotheca ta q non reperitur clare iure cautum. Sed tu dic q immo
potest esse vtilitas p̄dicta inuestigare. pone q ostante mr̄imonio p
plures annos alimenta debita vxori nō sūt per maritum p̄stita de
bebāt tam̄ prestari si bona sua p alimētis etiam sunt obligata q ip
se aliquid alienat clarū q soluto mr̄imonio etiaz p dictis alimen
tis p̄teritis agere potest iuxta nō per bar. in. b. i. et. b. libertꝫ quos in
ff. de a'imē. lega. Et si habet bona ipotheca ria poterit per ipothe
cariam alimēta reuocare. vnde ego tenerē p̄mam opi. bar. quia satꝫ
videtur exp̄ssum in. d. b. lucius ō alimē. lega. Preterea si sūt obliga
ta tacite p accessoriis odiosis ut sūt vsure ut. d. b. lucius q̄ po. i pig.
habe. ergo q fortiꝰ debēt et tacite eē obligata p accessoriis fauoabi
libꝰ ut sūt alim̄ta facit. b. C. ō fideico. In glo. ipotheca ia i fi. dic
q ipotheca ia ista tacita oritur etiā p euictiōe dotꝫ ut ē tex. i. d. b. i. ff. i
de re. vx. acti. ibi euict. qō dicit ibi bal. fore vtū si euictio debeatur
q dos incepit a p̄missiōe q sic ab obligacōne seruus si incepissꝫ a tra
ditione ut nō in. b. i. C. de iur. do. facit in simili. bartho. in fi. de dona.
et sic bal. volt q ex dote data non debeaē euictio sed cōi hoc videē
casus in. l. si p re pupilli. ff. quum ibi no. ff. de euict. maxime cum ma
ritus in dote dicaē habere titulum oneroſum licet ex parte mulieris
dicatur lucratiuus ut. b. fi. ff. et ibi bar. ff. que in fraudē. vñ salua
bal. quando extraneus dat dotem q tunc cum videaē donare si sibi
non est stipulatus ut. b. i. ff. accedit. C. de rei. vx. act. ergo sicut ex do
natione que incipit a trabitiōe quis non tenēē ō euictione ita etiā
non tenebiē de ista dote. Quero extraneus debit dotem p muli
erē et pactus est sibi restitui ut. d. ff. accedit. an habebit tacitaz ipo
thecā. dic q non ut hic videē casus facit qō habeē hic i glo. magna
et sic etiam heres extraneus p̄dictus etiam in psonali non habet
actionez p̄uilegiatam ita dicit salyn. d. b. i. ff. i. Vbi. iteē quero si ex
traneus cē. qō bñ nō q extraneus dicitē omnis ille qui ñ habz mu
lierē in ptāte ut in. d. b. i. ff. extraneū. Quero vtz spōsa que est p
Vba de futuro habeat tacitam ipothecā et p̄uilegiatā et glo. in. b. ij.
ff. ff. de p̄uile. credi. tenz q sic q est eadē eātas et idem no. glo. in
l. fi sponsa. ff. de iur. do. et hoc tenet cy. in. b. fi. C. q. poci. in pig. ha. in
viij. q. sed q non habeat tacitā ypothecam tenet glo. in. l. eos. C. qui

po·in pig·ha·q idē tenz by·Ja·de atē·et·cōiter doc·ibi et bar·in·d·l
ij·§·fi·racio qz·d·l·i·§·i·et iste·§·dat y pothecā p dote sed nō ē dos
aīj otractū mūmomū p Rba de pnti ut·l·pe·C·de dona·āte·nup·igi
tur·¶ Quero an dos putatiua habeat dictum priuilegium ypothe
ce et plationis dic qz sic ut est tex·no·et ibi glo·et bar·et doc·in·l
fi cū dotē·§·fi·ff·so·ma·¶ Vltimo quēo quē sūt priuilegia dotis qz hic
esset longum recitare vide plene nō p glo·bar·bal·ange· et moder
nos in·l·i·ff·so·ma·¶ In glo·creditoribo iu fi·no·et tene menti
istam vltimā solutionē glo·q mulier q q̄umq; priuilegiatus halēs
tacitam ypothecā preferē ōnibo alijs halētibo etiam tacitam et an
teriorē qō est verū excepto fisco qz si fiscus halēs etiaz tacitam et
curat cū muliere halēte etiam tacitam pferē fiscus halēs āteriorē
secus si haberet posteriorē ut est tex·et ibi no·p glo·et doc·in·l·ij·C·
de priuile·fisci·§ talis mlier halēs dāz tacitā liz pferat halēti tacitā
nō tñ pferē halēti expssam ypothecā etiam posteriorē ut hic tenet
glo·et idē glo·in·l·fi·in glo·magna·C·qui po·in pig·habe·et est glo·
ordinaria in·c·ex lūs eī de pigno· Di aūt et creditor et mulier ha
beant expssam tūc dicas q prior in tpe pferetur ut dicit g'o·in·d·l
fi· et hoc sequit ibi Ja·butr·bar·bal·ange·et saly·et cōiter ōnes
excepte cy·et vltramōtanis Et dixit ibi bar·q ita de cōsuetudine
obtinet a qua non est recedendum ut in·l·minime·ff·de legi·et p
dicta p̄cedūt quādo dos actualiter q realiter est data iur̄ glo·q doc·
in·l·si ex cautione·C·de non nu·pe·iste est tex·in·d·l·fi·C·qui poci·in
pig·habe·ibi parte mariti date·¶ Quid aūt si dos est tātummō cō
fessata ut qz constante matrimonio vir confitetur per publicum in
strumentum se habuisse et recepisse pro rebus sua mille in dotem an
talis ofessio dicat et psumat facta animo donādi et per ofequēs ut
donatio facta inter virum et vxorem constante mūmonio non valz
li·et ij·et p totū·ff·de do·inter viz q vx·Et p oēs secūdo an psumatur
facta in fraudem creditorz nec ne 3° an casu quo valeret quis pferē
an dicta mulier vtute dicte dotis ofessate vel alij creditores in bis
mariti·¶ Et quo ad primum q psumatur facta animo donādi dā
confessio hoc expsse sentit bar·in·l·papi·ff·de dona·inter viz et vxo·
vbi bar·dicit q donatio inter viz q vxorē n̄ ofirmat mortē nisi itue
niat tradicō l ofessio de recepto qō habz vim trāditionis et idē voluit

et ic̃ voluit bar·exp̃sse in·l·cum q̃s decedens in·ℌ·titia·ff·de le·iij· vbi wlt q̃ ofessio de dote recepta ostante mr̃imonio facta etiam cũ iuramẽto firmata tamen nt donatio põt p maritum reuocari q̃s tam dixi de iuramento itelligas ut·j·dicã in q̃sta colũ· 3° p hoc põt adduci q̃s no·bar·et doc·in·l·titia·ff·de ℞bo·obli·in p̃n·in ℞si·quid si ego ofitear me q̃·vbi bar·wlt q̃ talis ofessio ℌ recepto actas ñ in ducat veraz numeracõz· iiij° p hoc põt adduci q̃s no·bar·in·l·ij·ℌ· ff·si cert·pe·vbi wlt q̃ ꝓcurator qui habet mandatũ ad mutuũ re cipiendũ vel pecunias recipiendas ñ potest cõfiteri habuisse quoni am talis ofessio diceret esse donatio que ñ pmittit ꝓcuratori ut·l· i·ℌ·si mutuam·ff·que in frau·patro·et hoc etiaz sequit bal·in·d·ℌ· si·et ange·raph·et Jo·de imo in·l·a diuo pio in·ℌ·si ẽptor·ff·de re iu di·et ange·et Jo·de imo·in·l·si ita stipulatus in·ℌ·grisogonus·ff·de ℞bo·obli· et istã etiaz sentẽtiam de dote ofessata est amplexus bal· in·l·i·C·ℌ inoffici·donaci·in ℞si· Item facit ad aliud testator q̃·vbi wlt expresse q̃ talis confessio etiam facta in testamento etiam cuz iuramento non valet et potest maritus eam reuocare quia est dona tio et presumitur facta in fraudem et sic ad ltãm concordat cum dic to bar·in·d·l·cum quis decẽs·ℌ·titia· Et istud idem wluit etiam bal·in vltima questiõe in·l·i·C·ℌ dona·ante nup·vbi elegater dis tinguit· aut cõfitetur maritus spe future nnmerationis· aut animo liberali· aut dubitatur hijs duobz vltimis casibz quando animo libe rali wl quando dubitatur presumit donatio et ideo ñ valz licet mor te ofirmet ut·l·pe·C·dona·int·vi·q vp·et ita dicit q̃ fuit obseruatũ de facto in quodam suo vicino quãdo ciuges sunt pares al seus ut l·si wlũtate cũ glo·et ibi doc·C·ℌ dotẽ·p̃mis·q idem etiaz sentit bal· in·l·i·C·de dotẽ·cau·nõ nu·vbi dicit q̃ dos nuda ofessione non ostitu itur et idem etiam wlt bal·in·l·ij·C·eo·ti· vbi dicit q̃ agit de dote in qua est versa donatio int vir q vxorẽ p illum tex·l fm intellm glo·ibi et bar·dicit q̃ ofessio de recepto firmat donationẽ int vi·q vx·eius sic si bñ pderent sentiũt imo wlũt q̃ ofessio dotẽ recepte fa piat donationẽ et p hoc videt casus aptus in·l·i·C·de do·cau·ñ nu· vbi tex·wlt q̃ dotẽ faciat numerat° nõ aũt scriptura talis instrumti cõfessionis et ideo nõ admittit ad dotẽ repetẽdam licz habeat tale i strumtuz ofessionis misi dotẽ a se datã re ipsa pbauerit ita dicit ibi

tex·ad lrām et hoc vult ibi glo·et bar· ¶ Quito hoc etiā tenz bar·
in·l·fi diuortio·ff·de ℞·ob·in ℞fi·quid si fiat ꝯstante mrīmonio qđ·
ubi exp̄sse vult q ꝯfessio dotis recepte et p̄missio de restituēdo facta
ꝯstante mrīmonio inter equales ꝯiuges morte viri ꝯfirmaī q non
aliť ergo bar·ibi exp̄sse vult q talis ꝯfessio sit et p̄sumaī donatio
stati valere nec exspectareī mores ut·d·l·pe·C·ō dona·inť viz q vp·
et istud est tenēdum licet saly·in·d·l·fi·C·de do·cauť·dicat q ꝯfes
sio dotis facta ꝯstante mrīmonio in dubio videaī potius facta ani
mo ꝯsequēdi dotem a muliere et si non ꝯsequereī q possit opponē ex
ceptionē non numerate dotis q̄ videaī vł p̄sumaī fām animo libali
tatis quotiēs p̄t capi alia ꝯiectura q̄ donationis nūq̄ donatio p̄sumi
ť ut·l·fi cū auz·ff·de solu·qm istud dictū saly·possit p̄tere in alijs
psonis p̄ter q̄ i psonis suspectis de donatiōe ne mutuo amoē se spo
lient nam in hijs licet fingat aliū ꝯtractū etiaz honeroſū tām faci
liť p̄sumiť donatio p quo facit tex·cū glo·bar·et doc·et ibi flo·in
l·qui testamentum·ff·de p̄ba·et est tex·bonus in·l·is qui bonis·ff·de
vul·et pub·et quod ibi no·glo·bar·et doc·et facit que no·bar·in·l·
que dotis·ff·solu·ma· ¶ Nec p opi·saly·facit mens totius tituli·C·ō
dote·cauť·qui titulus videť velle q disputare an dos possit repeti vł
non q̄ frustra tractaī de restitutiōe si clarū esset q esset donatio q̄
non valeret ut·l·i·et p totum·ff·de do·inť virū et vxo·quoniā respō
deo q imo posito p ꝯstanti q maritus ꝯfeteaī animo donādi se ꝛce
pisse dotem ñ valet etiam a p̄ncipio nec inde nū ꝯfirmabiť nisi aut
traditō fiat mulieri p maritū ut·d·l·pap̄·de do·inť vi·q vxo·aut ali
quid loco traditionis inuenerit et est tex·cum glo·q ibi doc·in·d·
l·fi·C·de do·cauta· vnde dico q ille titulus fuit necessarius ad vide
dum an mulier possit quod cōfessatum est petere vel nō a viro vel ei
us heredibo ut in toto·d·titulo·vel aliť dicas ut·ff·dicam nec etiaz
obstat opinio communi·l·in contractibus·ff·sed quoniam·C·de fi
numerata peunia in ℞siculo illis etiam securitatibus vbi texus di
cit ad litteram illis etiaz securitatibus que post confectionem dota
liuz instrumētorum de soluta dote in pte vel in solidum exponūtur
nullam exceptionem non nume·pecu·priuus opponi ēē·q̄ siue intelli
gatur ille texus scōm intellectum pe·ibi qui intellexit illum texuz
quando mulier primo per stipulationem promiserat dotez marito

et postea maritus est ꝯfessus dotem se recepisse quo casu sibi statim
ꝑiudicat secus si absq; mulieris ꝓmissione dotis valida maritus sit
ꝯfessus se recepisse certã q̃titatem nomine dotis ut in d. l. in cõtrac
tibꝰ in fi. et l. pe. eo. ti. et l. i. de dote cau. licz bal. ibi dicat q̃ iste ĩtel
lectus non ꝓbat aliqua lege et idem d. cat ibi salꝯ quia põderat ter
ibi post ꝯfectionẽ dotalium instrõrum q̃ cõ. q̃ ꝑm istam lec. nõ esset ꝓ
prie instrumẽtum dotale q̃ ꝓmissionis dotis dande tam. ctiã non ob
stat dcõ cõi opi. q̃ ibi p̃cesserat instrumẽtum ꝓmissionis dotis muli
eris ideo non est mirꝫ si ꝯfessio postea mariti de dote recepta sibi ꝑiu
dicat q̃ uidet facta occasiõe dcõ ꝓmissionis sibi marito facte p mu
lierẽ secus qñ ꝺ ꝓmissione dotis non apparet q̃ simplicit apparet in
strumẽtum ꝯfessionis dotis q̃ nõ potest capi alia vrgẽs cõiectura q̃
donacõnis vt. d. l. i. de dote cauta sue etiam intelligat dcã. l. in otrac
tibꝰ ꝑm glo. ibi q̃ cõem opi. quia ibi intervenerũt due ꝯfessiões dis
tincte et diuisis tẽporibꝰ facte ar. glo. in. l. iiij. ff. de pig. acti. que ꝯfes
siones geminate plus valẽt q̃ vna sola q̃ nos loq̃mur quãdo vnus
instrumẽtum ꝯfessionis dotis recipitur sicut dicimus in simili de ꝯfes
sione geminata ut. l. cũ scimus. C. de agri. q cẽsi. libro pri. et ibi bar.
vl etiaz tõt ibi dici ad intellectũ. d. l. in otractibꝰ ꝑm salꝯ ibi q ibi
secda ꝯfessio fuit facta de recepto q numerato eo q ottuit in ꝓma cõ
fessione q̃ tunc fidem ꝓme ꝯfessionis videt agnoscere alias secus q
ita loquat casus noster. ¶ 2° ad intellectũ. d. ti. de dote cauta. dic q̃
aut ostat ex aliquibꝰ iiecturis q̃ maritus fecit ꝯfessionẽ dotis ani
mo ꝺsequẽdi numeracõz q̃ vna cũ eo alius est ꝯfessus et obligatus
ad dotẽ restituendã et tunc q̃ nõ est ꝑsumẽdum q̃ ille tertius volu
erit donare ita etiam ꝑsumemus in marito isto casu ne eadez ꝯfessio
mariti et alterius fiat facta diuiso iure cẽseatur ut. l. eum q̃ de vsuca
istud ꝓbat in. l. fi. C. de dote cauta. vl ponamus si maritus simplici
ꝯfitetur et tamen non obstante ꝯfessione statim p socerũ vl alium
ꝓmittitur marito dos iurta illam vlgarissimam questiõz quã for
mat bar. in. l. pe. ff. so. ma. et ibi vide bal. ange. et vtrũq;
dominum meum et bal. et doc. in. l. legem. C. de pac. et per bal. in. l.
si absentus. C. si cer. pe. ta. alias autem si ex aliqua coniectura nõ ap
pareat q̃ confessionẽ fecerit spe future numerationis tũc propt̃ mu
tuum amorẽ et quia ad illaz ꝯfessionem faciẽdam non actabatur ꝑ

sponte fecit psumaꝫ animus donādi ꝛm bal·in·l·i·de do·an ꝛ nup·
et ita intelligaꝫ opinio bar· et cois· ¶ Venio ad 2m an dcā ofessio de
dote recepta in bonis mobilibꝫ que non appareāt facta ostante mū
monio psumatur facta in fraudē creditoꝝ et est glo·sing·q; sic i auē
sed iam necesse in glo·in ·x·bo debitor·C·de dona· ante nup·que gl·
volt q; non tātum psumaꝫ facta in fraudē pītium creditoꝝ sed etiā
futuroꝝ et q; psumaꝫ esse fcā in fraudē creditoꝝ tenet bar·in·l·si
ostāte in pū·ff·so·ma in ·x·si·q̄to q̄to pone q; vir ꝛc̄·ibi Item abs
te q; in omnibꝫ ꝛc̄· vbi dixit q; in illꝭ casibꝫ opus ē q; appareat istru
mtum dotis ofessate aīj otractū mūmoniū nam si cōstante mūmo
nio vir ofiteaꝫ dotē se recepisse et ꝙ illa dote ēfessa ta ostituēda obli
gauit se ꝛ bō sua fiūdē dos fuisꝫ in rebꝫ mobilibꝫ pſūptio est iuris
et de iure q; fuit fraus et nullo mō pīudicat creditoribꝫ allegat·d·
auē·sed iam necesse et hoc etiam firmat bar·et doc·in·l·post otrac
tum·ff·de dona· et cū isto·d·bar·tñsit bal·ange·et vēq; dominꝰ me
us in·d·l·si ostāte in pū· Et ut breuiē loquar in presentibꝫ credito
ribꝫ hoc cōiē teneē qō perpetuo tene mtū sed in futuris creditoribꝫ
licet glo·in·d·auē·sed iā necesse idem dixerit tamē cy·bar·bal·ang·
ꝛ saly·in·d·auē·sed iam necesse dicūt q; hoc est otra tex·in·li·C·d
iuē fisci li·x·et ibi bar·et bal·q̄ propē doc·in·d·auē·sed iam necesse
sustinēdo glo· dicūt sic aliquādo apparēt aliqua signa siue iuditia
ex q̄bꝫ posset fraus psumi ut·ff·q̄ et a quō·l·si marita⁹ cum glo·tūc
etiā futuris non pīudicat q; presumiē factū etiam in fraudē ipsoruꝫ
alias secus et ista fraus presumeē ex obiectuē que haleē in·c·ij·d re
nūm viō ita etiam dixit bar·in·l·ayt pretor in·ff·ita demū·ff·q; in
frau·cre·vel posses dicere q; otra dictam glo·in·d·auē·sed iaꝫ neces
se est etiā tex·in·d·auē·in corpe de q̄litate dotium·ff·illud colꝰ·vij·
in ·x·si·si ·x·bo fuerit ñ debitū solutū q; ēspiāt tēpus augmēti dotis an
debitor tunc fuerit vel non et sic ad futuros creditores ·x·ba presen
tia ñ deñt trahi ut ar·ff·ō ·x·ob·l·si a colono ꝛ q; hō eē fāt ille tex·
i fi·q̄ volt q; ꝓpē fraudis suspicōꝫ mꝫier pdat pui'legiū suuꝫ sic ñ ig
cōe sed otra sequētes creditores non auferē pruilegium quia non
expedit sed auferetur ius commune quo caueē q; pores ypothece p̄
ferantur alijs posteriorib⁹ ut·ff·dixi quod nota ad intellcīm·d·auē·
sed iam necesse·ita dixit Johā·de imo·in·d·l·si constante in princi·

vnde ↄtra creditores pñtes est ꝓsūptio iur̃ et de iure ut dixi ↄtra
quam ñ admittit̃ ꝓbatio in ↄtrariū nisi p ↄfessionē ꝑt̃ nt no. glo.
in ℞ſi. nullo modo in. d. l. in ↄtractibo circa ꝓn. C. de ñ nu. pe. sed cō
tra futuros creditores non ē ꝑsumptio fraudis oꝑꝛtz ergo q ↄtra
eos fraus ꝓbet̃ ut. d. l. ſi maritus in fi. et ar. l. quotiens. ſ. q̃ dolo. ff.
de ꝓba. et ꝓbatur maxime si statī post dōꝫ ↄfessionē dotis maritus
recepit pecuniam ab eo cui mulier vult aſferri ita dixit cy. ange. et
ſalyc. in. d. auc̃ ꝛ iam necesse facit. l. ſi ventri. ſ. in bonis. ff. de ꝑculegi
cre. ¶ Aduꝫtas tam̃ q bal. in ſ. que in frau. cre. ℞ſi. q̃to auꝫ ↄcepiss̃
q̃. dixit singulariť q ꝑdicta ꝑsumunť fā nō tātum in fraudē credi
toꝝ ꝛ simulata que simulatio nullī creditoribo nocꝫ ut ar. nō. i. l. iij.
C. de rebu. here. et qđ ibi ꝑ glo. et doc. ꝛ sic sentit bal. qđ dicit̃ simu
lata etiam q̃ ad creditores futuros qđ dicit eē verū si sūt creditō
res er cā honerosa secꝰ si er lucratiua allegat. c. ij. ne se. uacā. et qđ
ibi nō. virtꝰ ergo ↄsistit in ꝓticando q futuri creditores allegēt ñ
tātum fraudē ꝛ simulacōꝫ dicti ↄtractus dotis et licꝫ ipe nō declaret
Tu ꝓtica sic q dicā q in veritate talis maritus itēdebat donare tā
tam q̃titatē tali vxori sue ↄ tīꝫ ficte ↄ simulate actū fuit inē eos ut
ↄfiteret̃ se dictā q̃titatē ab ea nomine dotis recepisse cum in verita
te nichil re pit vnde cum dicta fictio et simulatio nobis creditori
bus obesse nō debeat q tractamus de dāno euitādo opponimus ex
ceptionē vl replicationem simulacōis dicti ↄtractus et cōfessionis
dotis qđ nō in practica que exceptio simu'acōis est vtil̃ etiaꝫ si ma
ritus in. d. instrō ↄfessionis dotis iuramētuꝫ ꝑstitisset iuꝛ ea que sing
ula. dixit bar. in. l. ſi quis do in fi. ꝑn. ff. de fide iuſſ. et in. l. seyus ↄ au
gerius. ff. ad. l. fal. licꝫ ↄtrariū dixerit bal. in. d. l. auꝫ quis decedens
in. ſ. titia. q̃n iuramētum ñ ligat in causa simulacōis ut ē glo. singu.
et ibi omnis doc. in. l. iij. C. plus valere qđ agit̃ ita sing. dixit āge.
in. d. l. i. C. de dote cau ¶ Et aduꝫtas q dixi. ſ. practicādo q oꝑtet
q dicat̃ in spē spetiēs simulacōis ut q intēdebat donare et fecit con
fessionēꝫ de dote q cū fictio et simulatio sint multiplex nisi in spetie
spetificata tal̃ exceptio opponat̃ non releuat tam̃ exceptio sit ge
neral̃ ut. l. i. ſ. labeo. ff. de flumi. et no. bar. in. l. i. ff. de excep. ita sin
gulariſſime dixit bar. in quodam suo ↄsilio qđ incipit ꝑtrus icole
qđ perpetuo tenę menti Et adde q quis non vadat ad palaciū ad

ꝑticādum nisi habeat dictū ofiliū petrus incole ita dixit ange·in v
ce ange·arc ti? Capiamus ergo tertiū casum videlicz quis ꝓferat ca
su quo posset valere dicta ofessio dotis facta oſtāte mrīmonio an mu
lier vel alij creditores in bonis mariti q de hoc est glo·crdi·in·d·l·fi·
in ff·date·C·q̄ po·i pig·ha·que glo·determinat q mulier habeat ius
ꝓlationis ab alijs creditoribo in dote vra data q nō in dote ofessata
et ꝓ hoc bene facit·l·fi quis post hanc·C·de bo·ꝓscrip·et quod ibi no
tat glo·ij·ibi auz data non sit et sic vult glo·q creditores ꝓferantur
mulieri et ꝓ ista glo·facit glo et quod ibi bar·et doc·in·l·p diusas
C·man·vbi in materia cessionis ei sic suspecta non sufficit ofessio p
tij sed requirit realis numeratio et etiam facit dcā·l·quī testamtuz
cū glo·ff·de ꝓba·sed bar·in·d·l·fi·in fi·dicit q cōiter obſuat cōtra
tium ut intelligam? q istē sit in dote ofessata sicut in vre data dum
modo renūciatum sit exceptiōi nō numerate dotis vel lapsū sit tēp?
datū ad opponendū dicta exceptionē iuſ·l·fi·cū auc·ibi posita·C·
de do·cau· Ex quo sequit q illō qō dicit in·d·l·fi·C·q̄ po·in pig·
ha·auz glo·debet intelligi virtute exceptiōis nō numerate dotis quā
pōt opponere nō tm maritus sed q̄libet cōuentus cuius int̄est ut·l·
re·C·de nō nu·pecu· Ex quo sequit q mulier nō habet necesse ꝓba
re dotis numerationē nisi qñ alia eā pōt excipi de ñ nu·dote ita dicit
ibi no·bar·ꝓ ista opi·bar·ego adduco glo·crdi·et forte singulariz
in·l·i·C·de dote cau·in vbo facit que dicit sedz hoc omnes errāt qui
simplicit dotem ofitent sed dicit glo·ipsi mariti renūciant vel tēpus
est transactum qc·et illam glosam ibi multuz notat bar·et pro hac
parte facit multū quod uotat bal·in·l·qui absentē i fi·C·si cer·peta
vbi dicit q intentās numerationez probata stipulatione vel proba
ta sola ofessiōe succūbere; secōm doc·qō dicit forte vrū nisi ofessio ipa
essz ofessio ꝓbatoria actus naturalis ut·l·lecta·ff·si cer·peta·q·l·fi ita
stipulatus·ſ·gulosogonus et quod ibi p bar·et doc·ff·de v·ob·qō ē
quotiens est renuntiatum exceptiom non numerate pcamie vel rei?
non opposuit exceptionez·ꝝ·tempora iurta notata in·l·fi ex cautē·C·
de non pe· Sed angelus quem sequitur rapha·et Johānes de imo·
in·l·prima·ff·solu·matrimoino dixit quod glo·in dicta·l·finali·C·
qui potius in pignore habeam·indiſſinte procedit quādo mulier con
curit cū alijs creditoribo ꝓbantibo actualē et vrā numerationem

tūc mulier que nō hab; misi fictam ex ofessione et ex renūtiatione ex
ceptionis nō nu·pe·vel ex lapsu tpis ad opponēdum et p osequens
tātummō fictam numerationē iuꝫ no·in·l·si ex cautiōe·C·de non nu·
me·ipa mulier non pferetur imo alij creditores pferentur mulieri se
cus si etiam alij creditores non pbarēt numeracōz vera; qz tunc mu
lier pferret et isto caū pcedat·d·bar·in·d·l·si·qm̄ cuz isto caū q mu
lier et alij creditores pariē et tantūmodo nitātur ex cōfessione mari
ti pferret mulier que est magis fauorabil ut hic Sed qm̄ mulier
habet ofessionem tm̄modo et sic tacitā donationē ut dixi vel saltem
fictam numerationē et creditores nitātur ex vera solutiōe q habrāt
cām onerosam et sic tractēt de dāno euitādo sūt creditores pferendi
ar·l·si·ꝟ·licētia·C·de uxe deli·Et istam opi·ange·voluit etiam bal·
in·d·l·si· vbi dicit qꝫ si sunt creditores alie q̄z ex ofessione qꝫ mulier
non pfert eis licet alleget glo·in otrariū in·d·l·i·C·ō dote cauta·q
illi glo·non rīdet Et istam opi·et owrdātiam ange·et bal· quam
faciūt ine glo·d·l·si·et ine bar·ibi ego teneo pdicta vel etiam clari
us posset dici aut ofessio dotis fuit facta ante otractū mrīmoniū et
tūc siue renūtiatuz sit exceptiōi si nu· dotis siue tpa sua trāsacta sint
ad opponēdum iuꝫ·l·si·cum auc·ibi posita·C·de dote cauta tunc pīu
dicat ommibo creditoribo q habeē p vera numeratiōe ita rīndendo in
telligaē glo·et bar·in·d·l·i·C·de dote cau·et qō nō·bar·in·d·l·si·C·
q̄ po·in pig·ha·si aūt ostāte mrīmonio fiat ofessio et etiam renūtia
tio per maritū tunc cum renūtiare exceptiōi sit q̄dam donatio ut·l·
si quis delegauerit et qō ibi glo·et bar·ff·de nouatꝫ·et tūc ut dona
tio vel actus qui sapiat donationē non pīudicat creditoribo habēti
bus vera; numeracōz q titulū onerosū ut·d·ꝟ·licētia·eodem modo ñ
nocebit ipsa renūtiatio nō nu· dotis nec lapsus tēporis ita intelliga
tur glo·bal· et qō ibi saly·C·q̄ po·in pig·ha· ita elegāter distinxit
bal·i·l·i·C·de p̄ule·do·ī ꝟſ·hec duplicā p̄ulegia habet des vera cē·
et p ista parte tu eciaz posses adducere qz haut s̄ decisū est ista cōfes
sio dotis ostāte mrīmonio pīsumiē donatio maxime cū ñ sit multū p
iudicialis marito cū nuda voluntate et in vita et in morte possit revo
cari dūmodo in spē revocēē nec p generalē istitucōz vel dispositionē
bonorū mariti dicē donatio inter virum et vxorem revocata iste est
casus no·in·l·pe·C·de dona·inter vir et vxo·ergo eodem mō omnis

clasula in d instrō ofessionis dotis apposita ut est renūtiatio nō nu
merate dotis sape etiam deb; dictā donationē ar l fi C de nō nu pe
cu q est glo singu in l si prōnus § ij ff que i frau prō ergo q̄ús
fit renūtiatuz exceptiōi nō nu dotꝭ fiat non p̄iudicat ipa ofessio ita
nec renūtiatio in ea inserta Preterea posses adducere q ea facilita
te et eo amore maritali quo inductus fuit maritus ad ofitēdum ea
affectione et facilitate fuit inductus ad renūciandum exceptiōi nō
numerate dotis igit fiat non p̄iudicat ofessio simplex sī dcā renun
tiatiōe q lapsu tēporis ut etiam voluit bar in d l fi C q̄ po in pig
ha ita nec eius renūtiatio ut ar l doli in § diūsum q ibi bar ff de
noua et maxime tu potes dicere p̄dicta vera cū renūtiatio exceptio
nis non numerate dotꝭ vel nō numerate pcamie facta sit ātī in ecclz
instrō quo fit ofessio dotꝭ nō valeat secus si ex ītervallo ar no in l
ij C de pac pig et voluit bar in l nemo potest de le i q ego dixi in
simili s eo § ōnis aūt ita elegāter dixit bar in d l fi ex cautione
quē sequit ibi bal q cōiter doc q̄nimo fortius dixit saly in d l fi ex
cautiōe q nulla ten? pōt renūciari exceptiōi nō nu pcau et facta ati
am ex ītervallo ñ valz de q̄ dic ut ibi plene p eū qō tñ dem saly po
test ītelligi verū nisi etiam iuramētuz intercenerit q tūc potest p cēsu
tis etne obſuari ut in c ad nostrā et in c et si xp̄us ex de iurīuz q
in c nouit et qō ibi Inno et doc de iudi et quod elegāter no bar
in auc ad rep̄mēdam in v p renūtiationē ita dicit elegant ange
in l i de dote cautꝭ sed tu dic saluādo saly q remediū esset etiam fz
ange in d l i q excipiat de simulatiōe otractus q tunc iuramētum ñ
ob uīm glo in d l iij C plus valere qō agit Vel clarius q singula
rissime dico q hoc casu vtute dicti iuramenti appositi in contractu
in quo inest dicta renūtiatio non numerate pcamie vel dotis quod
quia effectum funditus est nullus iuramentū non potest iri ad epis
copum ita dixit bal et saly ut credo bar in l finali C de nō nume
pcami Ex quibus cōcluditur etiam fm bar in d l fi exceptione
si non valuit renuntiatio non numerate pcamie quomodo ergo vo
luit idem bar in dicta l fi C qui potiꝰ in pig habe capere fomētum
a dcā renūtiatiōe que nō valuit etiā secōm eum ut ar c non p̄stat
p̄dimentū de re iurīz in vi nec etiam ob qō dicit idē bar in d l fi

de lapsu tẽporis q illud intelligit quo ad p̃iudiciũ maritĩ vel cõtra
eius hered̃ vel coñ illum qui vna cũ marito vel p marito est obliga
t? ut p; i tex. i. d. auc. qõ lo cũ. C. de dote cau. ibi sibi q heredibo ei? q
clarius colligit in corpe vnde sumit et in. d. l. fi. C. de dote cau. q pro
hoc bene facit. l. pe. C. de nõ nu. pe. et potissime si vir alut q vestiut
et tractauit et reputauit eius vxorẽ ut et tãquam dotatã q tũc cui
talis ofessio dotis iuuet indicijs ut. C. de nõ nu. pe. l. cum vlcta et fa
cit. l. cũ de in re; Bso. ff. de vsur. q talis ofessio marito p̃iudicat q li
quido pbari dicit qõ pbar p. l. dispositõnem ut. l. si tutor petitus
cũ glo. C. de pact. tu. ita elegant dixit bal. in. d. l. de p̃ule. do. m B.
vel pone q aliqua iudicia q̃. et tu p bal. posses adducere. l. vir vsu
tas. ff. de dona. int viz et vxo. ibi suis sũptibo vxorem exhibetur de
cuius. l. intellectu. s. dixi quod no. ut scias capitulare q pbare q ptac
tare ofessionem dotis bm bal. ibi non aut valz vel p̃iudicat etiam
isto casu quo ad creditores qui anhelãt ad bona maritĩ sibi ypothe
cata sicut ipsa mulier que tractant de dãno emitando licet bal. in. d.
Bsi. vnde pone videat sentire q non tãtum marito ꝫ etiã eius credi
toribo noceat quod non placet p p̃dicta sed in marito sic que omia
bñ no. ¶ In glo. cũ ipa in pn. ibi i eo q dicit ipa. Quero an ipa
mulier post? est actualit in secũdo mrimonio nupta habeat ista p
uilegia uidetur q non q cũ sit nupta cesset rõ decẽdo tũ priuilegi
orũ mulieru ut. l. i. ff. so. ma. sicut etiam dixit Guil. de cu. et bar. in si
mli. l. obligamur. ℈. ea lege. ff. s act. q obli ubi volunt q si actua
lit filia est maritata q pat non tenet ad dotãduz eam q cã donatio
nis cessat allegat in auc. de nup. in. ℈. si qis eaz quẽ tñ Ja. de are.
bar. et coiter doc. in. l. nupta in pn. ff. so. ma. determinãt contrarium qm
dos nõ tãtum est necessaria mulieri ad ipsam maritãdaz ꝫ etiaz ad
sustinẽda onera mrimonij ut est casus in. l. assiduis. ℈. exceptis. C. q
pot. im pig. et hoc etiam sequitur Saly. in dicta. l. i. ℈. i. C. de re. vx
acti. et pro hoc tu pores adducere glo. in dcõ. ℈. ea lege que volt q
omino pater teneatur filiam dotare licet sit nupta quaz glo. sequi
tur Jaco. s are. baldus ange. Jo. de imola in. l. mulier. ℈. penulti. ff.
ad trebell. et baal. in. l. fina. C. de dotis promis. et ibi vide saly. ¶ In
eadem glo. q aliis descendentibus mulieris nota glo. et tene mẽti q
non tãtum mulieri et eius filijs sed etiam alijs suis descendentibus

dat̃ istud ꝓuilegiū q ꝓ ista glo videt̃ casus ad litterā in auc̃ si quid
C. qui potim pig. ibi siue vellet soboles eius &c. quod intellige verū
dūmodo sūt filij vel alij descēdētes ex eodē mātimonio ut no. glo i. l.
si cum ꝓauratore et. l. sciēduz. ff. de re. iudi. et in. l. verū. ℈. i. ff. ꝓ socio.
et istud est tenēdum ut dixit bar. ange. et doc. in. d. l. si cui ꝓauratore
re et in. l. i. C. de ꝓuile. do. reprobata glo. in. l. etiā in ꝓn. ff. solu. ma.
que vult q istud ꝓuilegiū det̃ filijs mulieris etiam creatis ex alijs
mātimonijs sed fallū est per. d. ℈. excepte. ꝑm bar. bal. ange. et vtrū
q do. meū in. l. etiam in ꝓn. In ead̃ glo ibi sed nūquid ꝓauratori
&c. dic hoc intelligas in ꝓauratore simplici hoc est qui agit ad vtili
tatem mulier̃ ut. d. l. si cū ꝓauratore secus si esset ꝓauratoꝛ in rem q̃
habz iura cessa a muliere ad vtilitatē cessionarij q illud ꝓuilegiū ñ
transit ad ex̃neos heredes imo nec ad filios alterius mātimonij. Ideo
dictū ꝓuilegiū non pōt cedi qm illō qō sui natura ñ ē trās̃missibile
ad ex̃neos heredes ñ pōt cedi. ff. de mino. l. qō si minor in prī. et ibi
glo. et doc. ff. de mino. &. l. si pluribo et ibi no. ff. de admi. tuto. Ex
quo uota q ista glo. allegat̃ p bar. in. l. post dotem in fi. ff. so. ma. et
l. i. C. de priuile. do. q priuilegiū dotis non pōt cedi ℈ tñ bar. in dic
tis locis dicit aut cessio fit ex necessitate eminēte ex vtraq ꝑte q il
le qui cedit cogit̃ cedere et ille qui emit iura cogitur emere isto casū
dicta iura transeūt cum eorū priuilegio ut est tex. nō. in. l. fi. C. de ꝓ
uile. fi. Aut cessio fit ex volūtate et tunc non transit priuilegium in
cessionariuz ut in auc̃ instante dotē. ex actione de cetero circa rem
sed do. Jo. de imo. in. l. post dotem in fi. tenet simpliciter et indistinc
te q priuilegiū non transeat in cessionariū p tex. in. d. auc̃ instāte
dotis exacti &c. vbi illa cessio fit ex necessitate q inter creditores ut
patet ibi aut creditoribo et tamen non transit priuilegiuz Non ob
stat. l. finalis. C. de priuilegijs. fisci. quia ibi loquitur in priuilegio
quod datur fisco quod sui natura est perpetuum cum fiscus numq̃
moriatur arguñto. c. si gratiose de rescrip. in sexto. et. l. ꝓpōbatur. ff. de iuditijs vnde minimum si illud priuilegium facilius potest
ad alium transire sed in muliere erat priuilegium quod delebat ex
tinguī vna cum persona igitur &c. sed tu dic q̃d dictum bar
toli forte est verius quando necessitas est cessionis fiende ex vtra
que parte. ut in casu legis finalis. Codice. de priuilegijs. fisci fiunt

fiant p̄t etiaz esse in l. modestinus ff. de solu. et l. quí hominē in fi. eo. ti. et quod dixit bar. in d. l. modestinus nō ob. dicta auc. instan te dotę ac. qz ibi aut creditoribo non est bona ꝺsequētia. sunt creditores mariti ergo mulier cedere cogit̄ eis iura quoniā de iure cōi ipsa preferē si est anteriox ut hic. ergo creditores si excludūtur sibi imputēt quare ꝺtraxerūt ergo wluntarie et non ex necessitate fit sibi cessio igitur ¶ In aūt q quādo si actio de dote nouet̄ in actione nouā te intelligunt̄ repetita priuilegia actionis nouate de quo videt̄ tex. in l. aliam et ibi bar. et doc. ff. de noua. ¶ In quo dubio ꝺclude si q̄ritur an in stipulatione nouāte intelligatur repetita dies vel dilatio temporis et de hoc dic ut habetur p bar. et doc. in l. stichum. §. i. ff. de dona. ¶ Si autē q̄ritur an intelligat̄ repetita mora vide no. in d. l. stichū in prin. et l. quotiens in l. si rem aliquam eo. ti. ¶ Si autē quę ritur an qualitates intelligātur repetite et tūc si erant p̄missiue ex p̄missione hominis ut est stipulatio penalis pignorat̄. et vsurarū stipulatio et non intelligūtur repetita l. creditor et l. nouatiōe et l. emptor eo. titu. facit in simili tex. no. in l. pe. ff. iudi. sol. saluo nisi essent ꝟba ꝺcepta in rem utputa p̄mittis quitquid vel occasione talis actionis te dare facere oporteret qz tūc etiaz veniret vsure ut notat bar. et doc. in l. emptor facit l. scire debemus. §. si a fure et ibi bar. et doc. de ꝟbo. obli. et vidistis. §. eo. §. sic itaq; si vero inerant dicte qualitates ex legis dispositiōe tūc si inerāt fauore persone vel cause ut est p̄uilegiū dotis vel tutele nō transeūt dicta p̄uilegia in secūdā stipulationem nouātem nisi secūda stipulatio causa abitiendi p̄uilegij fit facta si ꝟo inerāt p̄mittiue solo odio debitoris moroси ut est cursus vsuraz i ꝺtractibo bonefidei q periculū interitus ꝓpter mora et ista nō intelligātur repetita in stipulatiōe nouāte ut d. l. stichum q dicta l. emptor q ita dixit bar. angel? q Ino. in dicta l. aliam. §. fiaph. in l. si diuortio. ff. de ꝟbo. obliga. tenuit ꝺtrariū; qz i mo etiam in actione de dote q sic priuilegiata nō intelligat̄ esse facta nouatio nisi expresse actuz fit ut dicit expresse tex. in d. l. aliam ibi si id specialiter actuz fit et idez in dicta l. si diuortio. ibi fine dubio quod est certum in obligationē uenire alia autē certum de dote actione deberi ac. q sic manifeste ibi apparet qp non fit nouatio nec in secūdam stipulacōnem transit aliquod priuilegiuz dicte actiois

de dote et p ꝛsequẽs ꝓuilegiũ ꝓme actionis dũrat et dũrat etiam ꝓ
ma actio de dote ꝙ ſecũda ſtipulatio nec p ſcdam ſtipulationẽ ꝓma
actio de dote ꝙ ꝯuis iſta ſcda plus ꝛtiẽat ꝙ actio de dote nouata d
l ſi diuoꝛtio miſi i ſcda ſtipulatiõe fuerit exꝑſſe dictuꝫ ꝙ fieret noua
tio cã abitiendi ꝓuilegiũ qz tunc fiet nouatio ut l ij ff de ꝓui
credi ita dixit glo in d l aliam nõ ob dcã l ij ſi ibi ſi modo quis
nõ abiciẽdi priuilegij cauſa ſtipulatus ſit qz tu rñde ut ibi wlt glo
que dicit factũ eſſe cauſa abiciẽdi priuilegij quãdo exꝑſſe actuꝫ ſit
ꝙ ſcda ſtipulatio ſimplicit fiat animo nouãdi etiã ſi michil alterius
dicat allegat d l aliam et l iiij ff ſi ex ꝙuẽtione ff de re iudi et ꝓ
iſta opi d mei ſiaph multũ facit d l aliaꝫ alꝫ ſm opi bar nõ eſſet
ibi dcia inter nouationẽ neceſſariã et wlũtariã quam tam ille ter
facere wlt igit ꝛc Et iſtã opi ſiaph credo de iure verioꝛ licꝫ prima
opi bar ſit cõis et ſeruaret in ꝑctica In eadẽ glo ibi qz aliud ẽ
in donatiõe ꝓpter nuptias dic licet mulier ꝙ donatiõe añ nuptias
habeat etiã ypothecã ut eſt ter in l ybi adhuc C de iur dotꝫ nõ tij
habet in ea priuilegiũ platiõis ut ipa habz in dote ita dixit glo et
doc i d l ſi C q po in pig habe Et adũtas ꝙ mulier que non ſoluit
dotem non lucrat donationẽ ꝓpter nuptias ſi aũt ſoluit ꝙ pte pro
illa pte lucrabit dictaꝫ donationẽ ut eſt ter et ibi bar et ange in
auc de non eligen ſcdo nub illõ q no bar in l iubemus nulli C
de ſa ſanc eccle q ſiaph in l ſi marito ff ſi ſo ma q ẽ ter et ibi doc
in auc que michil ex dote C de pac con qõ habz locũ ſiue ipa muli
er ꝙ ſe ꝓmiſerat dotem ſiue alius ꝙ ea ſiue pat ſiue exneus qz dcã
auc que michil ex dote eſt ſituata ſup l ex morte co ti que loquit i
õibz ꝑdictis caſibz et ita etiam loquit d illud ergo eodẽ modo
debet intelligi l intrpretãs ut in auc de fi ante do inſtruc va in pri
quod tene menti maxime tu de ciuitate aretina vbi mulier mortuo
viro lucrat ptem donationis propter nuptias ut ſcias quantum lu
crari debeat et tu etiam de ciuitate mutine In eadez glo ibi ſolu
to matrimonio q non prius dic ꝙ conſtante matrimonio non eſt oz
ta actio de dote l manifeſtiſſimi ff illud C de preſcripticmbus tri
ginta annorum et ibi gloſa et in l m rebus ff omnes C de iure do
tium et ibi latiſſime gloſa et gloſa in l auia eodem titulo et hoc te
net bartolus et doctoreꝫ in l ſi ꝛſtante ff primo ff ſolu mãmonio

Ex quo sequit̃ q̃ ostante mũmonio non tm̃ q̃ mulier possit de dote
experiri muto marito qui est soluẽdo sed etiam si maritus spõte sol
uerit dotẽ non liberaretur .l.i. cum materia et ibi doc. C. si ostãte ma
tri dos solu. fuerit nisi in casibo in .l. q̃uis mulier cuz .l. se. si ideo cuz ibi
no. per glo. et doc. cum si. ff. solu. ma. dic ut ibi. ¶ In eadẽ glo. ibi
si ostante in prin. dic ut ibi p glo. et late p bar. et doc. q est tex. glo.
et doc. in .l. vbi adhuc. C. de iure do. et in auẽ. de q̃lita. dona. ℈. illud q
isto casu quando clamauerit maritum vergi ad inoriam cum tũc mu
lier habeat actionẽ q facultatem agendi p dote incipit currere sibi
prescriptio tam in rem q̃ in ypothecaria dta alienata p marituz. si
autem erat soluẽdo maritus incipit prescriptio soluto mũmonio q ñ
ante ut est casus singu. de vtroq; in. dcã. .l. in rebo q in. d. ℈. omnes et
ibi saly. et dixi. s. eo. ℈. itẽ seruiana. ¶ In eadem glo. ibi. ℈. accedit
dic et exẽneus dicẽ omnis ille qui non habz mulierem in potestate
ut eadem .l. ℈. exẽneum. Dubitas tamẽ q̃ dicẽ esse spetiale in dote q̃
quilibz etiam exẽneus potest stipulari dotem p muliere et acq̃ritur
muliere utilis actio ut est casus q ibi doc. et ibi plene Imo. in .l. gay
us. solu. matri. de quo tamen dic ut no. bar. et doc. in .l. quod dicẽ
de .x. bo. obliga. et habetur in .l. genero. C. de iure do. et in .l. pactum
et in .l. pater et ibi doc. q salyce. C. de pac. conuẽ. ¶ In eadem glo. ibi
habz plus pat̃ quia agit dic hoc verũ quando est dos p̃fecticia. .l. ij.
℈. i. cum ibi no. per glo. bar. et doc. ff. solu. ma et quãdo dicatur pro
fecticia vide bonũ tex. in .l. profecticia in princi. q p totam .l. ff. de iuẽ
iuẽ. q̃ etiam si filia esset emancipata ut est casus ea. .l. ℈. penul. et si
quãdo de bonis patris proficiscit̃ q̃ tunc pater licet filia sit eman
cipata solus habet exercitiuz actionis de dote. .l. ij ℈. fi. seaus si esset
dos aduẽticia ut de bonis prouẽtus aliũde q̃ a patre q̃ tunc filia so
la etiaz existens in potestate etiã sine ocensu patris habet actionẽ
de dote et eius exercitiũ ut est casus nõ in auẽ. q̃ locuz. C. de collẽ.
cum ibi nota. per glo. in .x. si. etatis licet glo. i. illius auẽ. dicat dta
rium et male ut ibi dicunt doc. quod nota perpetuo. ¶ Et a dubitas
q̃ in dubio pater simpliciter dotando filiam q̃uis filia habeat bona
aduenticia tamẽ videẽ dotasse de propriis bonis patris etiam si ex
presse dicat q̃ eam dotet ꝑ propriis bonis filie dũmodo pater sit soluẽ
do quoniam officium paternum est ex necessitate dotare filias .l. fi. q

ibi plō et doc. C. de dott. pmiſ. quod etiaꝫ ꝓcedit ſi pat̃ ſit hereticꝰ
vel ebreus vel alterius ſecte et filius l' filia ſint effecti xp̃iani qꝫ pa
ter ebreus cogitur dictos filios alere et donationē ꝓpter nuptias a
dotem cō ſtituere ut eſt tex. no. in. l. cognouimus. C. de hereti. qō fuit
hic de facto hijs diebꝰ. ſi aūt pat̃ ſit ſoluēdo et exp̃ſſe dicat qꝫ eam
maritat in bonis filio tūc filia a prē dotem petere nō poterit de q̄ tij
dic ut. d. l. fi. In eadē glo. ibi. ℈. quia ℣o. iam dic tñ ſſumptiue in
auc. ꝙuis. C. de rei vx. acti. et iſtud qꝫ pat̃ non poſſit minuere dotem
p̃imi mūmonij eſt verū in dote realiter data ſed dotem ꝓmiſſam pri
mo viro poteſt pater minuere in ſcō mūmonio ita dixit glo. q doc
in. d. auc. ꝙuis Et adūtas qꝫ pat̃ non tātum debꝫ dotem quā exi
ſol. ma. ſcd ſi non exegit qꝫ heredes non erāt ſoluendo et ſic m effāt
dos eſt dēpdita non tam culpa filie inuenientē qꝫ pater de ſuo itēꝫ
teneē filiā dotare dcō. ℈. qꝫ vero ſecus ſi culpa mulieris qꝫ amplius
pater non teneē dotare dicta auc. qō locum et quod dixi qꝫ tenetur
iterū dotare eſt verum ſiue filia ſit in poteſtate ſiue ſui iuris. d. ℈. qꝫ
vero. Teneas etiam menti ꝓ ut dixit cy. et doc. in. d. auc. ꝙuis qꝫ
illud onus iterū dotādi filiam non tātuꝫ reſpicit patrē ſed reſpicit ſu
um p̃imonium et p oſequēs licet pater deceſſerit relictis heredibꝰ
etiam ex̃neis et filia vidua qꝫ heredes p̃us nō poſſunt minuere dic
tam dotemꝫ imo debēt integrā tradere mulieri pro ſcō mūmonio q ſi
dos eſſet oſūpta abſqꝫ tam culpa filie dicti heredes tenent̃ de bonis
patris iteruꝫ mulierem dotare quod nō. Vel dic latius in hoc articu
lo an onus dotandi et quomō trāſeat ad heredes patris quia aut fi
lia fuit inſtituta vna cum fratribꝰ ſuis q tūc eo caſu quo fratres ha
berent in ſimili lucro a patre ꝓtum eſt quātitas dotis et tunc muli
er debet habere dotem precipuaꝫ ut eſt tex. ſingularis in. l. finali. C.
co. utriuſqꝫ iudi. aut fratres non habēt ſimile lucrum ut dos mulie
ris tunc venit diuidenda cum fratribus ſicut reliquum patrimoni
um ex quo exacta fuit a primo viro per patrem vel ſibi appropria
ta per ſtipulationem et ſic mulier poterit ſe dotare de bonis que ob
uenerunt in partem quod tamen intelligo verum dūmodo tantum
ſit quantum fuerit dos. quia ut ſupra in notabilibus precedentibꝰ
dixi qꝫ etiam pater vel eius heres etiam volēs nō poſſꝫ dotē minuere

aut filia fuit instituta cum exheredata et tunc ante ptem suam deb; hec
dos ꝓpupuam dicta l fi aut filia fuit exheredata et tūc aut legitie
et videt qꝫ michil possit filia petere cum etiam tali casu pdat ius ali
mentandi ff de libe agnos l fi quis a libris ℌ si quis ex his et cla
tū qꝫ dos succedit loco alimētoꝝ l sanximus C de nup i gitt qō ego
intelligo verū viz qꝫ nō possit petere a dictis heredibo dotem de nouo
stitui sed antiquam exactam p patrē que modo aliquo nō sit de
perdita equū qꝫ petere possit tāquā es alienum et patrimoium filie
l iij ℌ sed vtꝫ ℞ fi ergo si filia ff de mino si vero fuerit iniuste ex
heredata et tūc tūpat testamentum iuxta auc ex causa C de libe ꝓte
q de bonis patnis sibi obuenētibo poterit se dotare si aūt pat ab in
testato decesserit seruabit dispositō dicta l fi ita colligit ex dictis
bar ange et Raph et Jo de imo in dicta l post dotem ff solu mat
Adde tu quid si mulier nō exheredat a patre sed ex forma statuto
rum excluditur a successione patna tunc dicas qꝫ habebit locū supꝫ
dictum dictum Cy que omnia bene nota Vnum aliud debes notare
qꝫ si mulier dedit in dotem mille ꝑmo viro postea nulle secundo si
ne expressione q̄ntitatis dotis in dubio videtur dare secūdo marito
illam dotem quam dedit primo ut est tex in l ꝑe ℌ vxor et ibi bar
et doc ff solu ma et in d l dotem que au; l se ff de iur do sed bar
in quadam sua disputatiōe que intipit quedaꝫ mulier habens am
plum pmoniuꝫ cē in ℞ fi in nomine domini amen solutio cē dix
it hoc fore verum si ex ꝑmo mrimonio non remanserūt filij qꝫ tunc
non videt illaꝫ eandem dotem datam ꝑmo stituere secūdo per casū
in l hac edicali in prin et ibi glo bar et omnes doc C d secū nup
et de dona ante nup l fi stante ℌ penul si aūt mulier non habuit
amplius maritum vel si habuit vel habebat alia bona que non tra
dderat ꝑmo viro in dotez an mulier simplicit otrahendo matrimo
nium videat in dotem omnia sua bona dedisse et glo secūdum Aris
tolem in l mulier bona ff de iure do tenet qꝫ sic Sed bar in dicta
disputatioue dicit aut mulier est minor et clarū qꝫ non videt non
tatum omnia bona dedisse sed nec etiam dotem stituisse qꝫ si vellet
expresse dare in dotem īmobilia sine decreto non posset ut l lex que
tutores C de admi tuto et nota in l titia ff de iure do ergo multo
minus tacite aut mulier erat maior et tūc etiam non videt tacite

actū ꝙ sit dos ꝓpter mūmoniū solūmodo ut C. de dūor. l. fi. et in auē. de nup. in ꝓ. si quis aūt in Ysi. ꝙ si mulier facit qō habeē ꝙ ibi vide bal. saly. et docto. in. l. nulla. C. de iurē doē. tñ dēt postea videri ā mulier patiaē ꝙ maritus vtaē dotis bonis et de eis disponat ut de talibo vel ñ iuꝝ materiā p bar. in. l. que dotis. ff. so. ma. et ex alijs cō iecturis poterit colligi de quibo plene p bar. in dcā disputatiōe qō bene nō. ¶ In eaē glo. in fi. no. et signa istā glo. que semp allegaē ꝙ non tm̄ si filia agit ꝫ eē si paē agat ad vtilitatē tam̄ filie viue ha bz hoc ꝓbat' egiū secus si ageret ad vtilitatē ꝓpam qz filia iam ē mr tua ut. s. dixi de heredibo exneis filie reptētibo dotem et pdicta ꝓe dūt qñ paē ō stipulatus filie vel sibi ꝙ filie. si aūt paē incōtinēti fue rit stipulatus dotē sibi reddi soluto mūmonio an etiaz de iure ff. vel de iure. C. añ Justinianū vel de iure auētico. ꝙ filia pdat ius cōso lidatiōis in se actiōis ō dotē pē mortuo vel ea emācipata ita ꝙ dcā actio de dote non sibi ꝫ hēdibo ptis spectat vide pleisme p bar. in dcā. l. post dotē in Ysi ite scdo q uēo pone qē. et in Ysi circa scōm quid iurē sit ꝛm iura. C. qē. ꝙ in Ysi. circa tertium. s. quid iuris de iure au tēticoū qē. et ibi doc. et vide. ꝓ. videmus et qō ibi habeē ꝙ doc. C. de rei vx. acti. ¶ Vidimus qñ paē decedit ꝙ filia effectualiē saltē in do tez sibi succedit ut patet p supradcā. Quid ecoñ si filia decedat qs succedit sibi in dote profectitia non dico aduētitia. dic ꝙ martin? glosator cuius opinio consuetudine approbaē i. l. dos a patre ꝓfecta C. soluto mūmonio dixit ꝙ remanz penes maritū pro filijs si habet alias reūtitur ad patrem ut. d. l. dos a prē ex quo bar. in. d. l. post do tem in pē. coll'. in Ysiaulo ocludo ergo dotem de iure qē. cum Ysiaulo sequēti iufert duo singularia primum ꝙ si mulier que decedit relin quat filios ex ꝓmo mūmonio et ex scdo nullum filium ꝙ dos rebit ad patrem exclusis filijs primimatrimonij quia consuetudo prdcā est exorbitans a iure communi ut dicta. l. dos a patre et loquitur ꝙ vir retineat dotem propter filios eius eiusdem matrimonij et go non extenderet ad aliuz casum argumēto. l. si vero. ꝓ. de viro. ff. soluto matrimonio et hoc etiaz tenz Ja. butri. in dicta. l. finali. C. cōmunia. vtriusq; iudicij. et doctores in dicta. l. post dotem ¶ Vecū dum quod infert bartolus. est si mulier in viduitate decedat relic tis filijs etiam eiusdez matrimonij de quo est vidua et relicto patre

ꝙ ad patrē ꝛ cēdit dos exclusis dictis filijs qꝫ dicta ꝺ sue tuꝺ habet
loāi quāꝺo mulier decedit in mātimonio igiē nō debet extēdi qñ mu
lier supuixit viro ꝛ vidua decedat ut ꝺ. ff. de vito facit. bi. in prin.
de do. plega. et ibi glo. et bar. in. b ij. ff. de pact. dota. quod no. per
petuo qꝫ multi determinarēt ꝺ tractū aut ꝑma causa succedēꝺi sit libe
torū sed hoc ideo est qꝫ cum a patre pcesserit dicit quasi ut es alie
nū et repetere suum ut ꝺ. b. dos a patre. ¶ Quero mulier est nupta
que dedit dotē cuidam filiosa an pater dicti marii ut de bōis ad
uētitijs debet habere vsufructum de dicta dote videt ꝙ sic ut. b. cum
opteret in prin. C. de bōis qꝫ libe. ¶ Tu breuit dicas ꝙ dos et eius
fructus delēt stare penes illuꝝ qui sustinet onera mātimonij ut. b. si fi
lia. ff. i. et. b maritus. ff. faī. hercī. et. b. si is qui in. ff. i. ff. de iur. doti.
Et quo seqtur ꝙ si filiꝰ habitat cū pē ꝛ pē sustinꝫ onera matrimo
nij qꝫ pater alimētat filiū vxorem et eorū familiam et tūc pater dz
habere vsufructū secus si filius habitat seorsum a patre et ipse susti
net onera mātimonij qꝫ tunc nullus vsufructus debebit patri de dcā
dote ut est glo. ordina. in. b. extra nuptum et ibi bar. et Raph. ff. reꝫ ā
mota. et no. bar. anege. ꝛ Flo. in. bi. C. de bōis qꝫ libe. et facit. b ij. viij
eo. ti. ¶ Ulterius quero cotidie parētes legant dotez filiabꝰ vel ali
quid ꝑ dote vel ꝑ ea maritāda vl cum marītabit vel si nupserit vel
alia forma an tale legatuꝝ sit odiōnale ita ꝙ interū mulier decedēs
non trāsmittat hoc relictuꝝ ad heredes suos et bar. post d. m. l. ti
tio cētū. ff. titio genēo. ff. ō odi. ꝛ demō. dixit aut tliqꝫ ꝑ dote l i tē
pore nuptiarū et dicit esse odiōnale et duo in muliere minori xxv.
annis requiruut videliz ꝙ pueniat ad etatem nubilem et ꝙ nuptie
ꝺtrahāt ut. ff. ō odi. ꝛ demō. l. hec odiō ꝛ. ff. qñ di. le. ca. l. si pupil
le. sed si relinquit mulieri ꝑ se maritanda vel ad maritādā talem pu
ellam ꝛ tunc si relinqueret cum hoc ꝙ non posset peti ante tēpus le
gitime etatis tunc requirit ꝙ causa propt quam relinquitur mstet
ut. b. nec semel. ff. in habitatiōe. ff. qñ dies lega. cedit. ff. si ad etatez
nubilem mulier peruenerit tunc poterit ipse petere relictum ꝑstita
cautiōe de nulēdo non enim requiritur hic ꝙ nupcie ꝺtrahant nam
ante ꝺtractum nuptiarū multe exp̄se sunt necessarie et sic istud le
gatum non habet in se odiōnez matrimonij sufficit enim ꝙ expen
dant ꝑ ipsa maritanda licz nōdum ipsa maritet ꝛ hoc demōstrat

significatio ꝟborū predictoꝝ q dcā q vide bal ange Raph q do Jo in d ℌ titio genero et cy q bal late in l generalit C de epis et cle et bal Ja but et salv et pa de ca in d l qm in prioribo C de inoffi testa et cy bal et salv in l sanxim⁹ C de nup et bal in l item q ff de pac et bal in l fi in pe q C de libe pte et bal in l fi pa et ibi Raph fulgo inrepeti C de insti q substi et p eūdem bal in l filia le gatorū C de lega et p bar in l i et in l quibo diebo ℌ emilius ff de odi et demō et p ange in sua disputatiōe que incipit sacri cōsi torij pallatio qē et p bal in l si plures C de odi inser q p bal in l C de pule do i pe q et vide bar et doc i l si diuortio i fi ff de ꝟ bo ob ¶ Sed tu dic et ocludas ex dictis ōnium aut pa vl alius qui tenet dotare mulierē fecit sibi relictuz dictis modis siue alius i alius bonis pō peti legitima ita q hēt necesse instituere vl exhe reditare aut alius penitus exneus tunc isto casu qñ ille nō tenebat dotare nec in bonis eius debebat mulieri legitima q tūc dic q opi bar supdicta est tenēda p iura et rōnes suas ꝑmo ꝟo casu quādo loq̄t in eo q̄ tēt dotat iuxta l fi C de do xpmis q l q libros ff ō titu nup q l obligam² in ℌ ea lege ff de acti q ob vl ec loqm² i illo in casu bonis pōt peti ltima i auc ut cū de appel cognos i ℌ aliud q̄z cay q tūc dicas ꝺ loqm² i filia naturali tm ꝺ i filia ltima q naturali ꝑ ca su in naturali tm cū ñ cogat ascendēs eā dotare l vxorē in ℌ pat na turat et ibi p glo et bar ff de le iij et p osequēs cum non habeat de necessitate eam instituere vl exheredare ut s de nup in ꝑn et ℌ fi diuicto s de exhereda libe in ℌ emācipato q s de here que ab intes in ℌ emācipati et p osequens dcā filia naturat non potest petere le gitimam in bonis dicti ascendentis facit quod habetur in autētica vnde si parens C de inofficioso testamento ergo idem erit in ista filia na turali fiat i alia mulierē exnea et p cōsequens etiam isto casu ista opinio bartoli in ommibus sibi locum vendicabit si autem loquim² in filia t in nepte legitia et naturali et que sit in potestate vl saltez que potest petere legitimam et que debeat instituī vl exheredari as quod possit intentare querelam inofficiosi testamēti iuxta legē primam cum ibi notatis ff de inofficioso testamento et tunc tu se cundum subsequentem modum distinguas aut super hoc nullum est in loco aliquo statutum ita quod sumns mere in iure communi

aut viget statutum p ut coīter est p Italiam viz q̄ ex tātibus mas culis filie femine non succedāt et q̄ otra testamentum pentum nichil possit obicere sed sint otēte sua dote data vel danda et p̄mo cau qñ sumus in iure cōi et tunc p queūq; Rba sit relictum mulieri p̄dicte siue sub modo siue sub odicōe siue in diem nuptiar vel alio modo ta men dcm̄ relictum quo ad q̄titatē legitime debite dicte mulieri di citur esse relictum puruz qm̄ omnis dies et omnis dilatio q omne grauamē de ltima ipo iure remouere ut .b. qm̄ in prioribo cū ibi no ta .C. de inoffi. testa. Ex quo sequit q̄ si interim illa mulier anteq̄ matitet moriatur illud relictū saltē quo ad legitimam transmittet ad heredes suos nec remanebit penes heredes relinquētis ita dixit bal in dicta .b. generalit. si aūt statutū p̄dictuz l aliud simile viget in loco et tūc aut parēs vltra relictuz p dote disposuit q̄ interim an teq̄ matitet debetz alim̄tari de bonis sue hereditat et tūc talis test tor videt̄ opensasse dcā alim̄ta cum mora dicti tpis et dilationis q p̄sequēs totū hoc dicitur fauore mulieris que interim alimētatur nec potest ei deperire q̄titas relicta q sic cessat ratio .d. .b. qm̄ in prio ribo q idem esset dicēdum si statutum disponeret q̄ interū p fratres alimētare ita dixit saly. in .b. sanximus .C. de nup. ¶ Tu autē adū tas isto casu q̄ q̄uis sit puisū de alim̄tis mulieri et q̄ ei imēdictum sit ppter hoc petere relictum p dote non tam̄ credo q relictum sit cō ditionale ita q̄ decedēs interim nō trās mittat q̄nimmo trās mittet ad heredē suum ut .d. .b. quoniā in p̄oribo. vbi autē nec p pentes nec ex statuto puisū esset mulieri d alimētis tūc sit vera opi. sic. malū. de qua bal in .d. .b. generalit facit mētionez viz ut statim tā q̄ omni cōditione et tēporis dilatione cessante q̄ mulier p̄dicta relictū sibi fcm̄ petere possit statim et interū de ¶ bis trās mittere ad suū heredē quo ad q̄titatem legitime ut .d. .b. qm̄ in prioribo In residuo autem seruata sup̄dictam opi. bar. sed si deficerz sibi aliquid ad legitimaz ex relicto sibi fcō poterit etiam agere ad supplem̄tuz legitime ut .l. om nimodo in princi. C. de inoffici. testa. ita dixit saly. in .d. .b. sanximus et istam distinctionem quam ego feci puto veraz et tenēdam q̄ col ligit̄ ex mente omniū doc. q̄ de ea tē ho tolto una parolo de cauna altra. ¶ Unum tamen adūtas quando mulier dicatur dotata ut ex cludat̄ a successione parētum stante statuto q̄ mulier dotata non

succedet vel ad aliū effectū et breuiē dic q̄ dicit dotata si actualiē ē
maritata et dotata ut .l.iij.ff.de iur. do. vel etiam si est vidua et dotē
habeat ut .l.fi.C.de dona.añ nup.ac etiaz dicit dotata si pat in testa
mēto ēliquid aliquid p filia dotāda vel p ea maritāda vel p dote ut
no.bar.et ōnes doc.in.d.titio centū in.ℸ.titio genero in .Rbi.que
ro statutū est hic q̄ et idē vt bar.in.l.qui pupillū.ff.de adulte.
et idē in.l.non est mūmoniū.ff. de ritu nup. Quīmmo fortius dico
q̄ si pat simplicit reliquit filie cētuz in testamēto licz non dicat p do
te vel p ea maritāda tñ intelligit relictuz p dote et dicit filia dotata
ut singulatissime dicit bar.in.l.quod aūt.ff.de iur. doc. qđ ē singu
lariē mēti tenēdum et hoc teneas licet Raph.et Jo.de imo.cōtradi
cta. Aliud nō q̄ si simplicit reliquit filie cētum p dote q michil di
cit quomō debeat alimētari q̄ si frater l' alius heres patris interea
antq̄ nubat alimētet dictam mulierē non pōt postea computare in p
te dicti relicti quod expēdit p dictis alimētis quoniā ad dictuz he
redē sicut ad patrē spectat ius alimētandi dictaz mulierē ut no.in
l.si quis a liberis.ℸ.rescriptum.ff.de libe.agnos.ita dixit Ja.de are.
et cy.in.l.alimēta.C.de nego.gest.et idem vult bar.in.l.qui filium
ff.vbi pupil.educa.debe. Quero de qōe cottidiana statuto caueē
q̄ muliere p̄cedente in mūmonio sine liberis vir suus lucretur dimidi
az dotis an habeat locū in vxore desponsata p Rba de p̄senti nondū
traducta ad domū maritī et glo.ꝑdma.in.l.ea que.la.ij.ff.ad mu
nicipales et in.l.cum in te.C.de dona.ante nup.dicunt q̄ sic et idez
vult bar.in.l.michil.ff.rez ammotaz p illum tex.et p tex.in.l.aiz
hic status in.ℸ.si mulier et maritus.ff.de dona.uīē viz q vx. et pro
hoc facit regula vlgata q̄ inē illos mūmonium est q̄ nuptias nō
cubitus sed consensus facit ut .l.nuptias.ff.de regu.iuris.2° pro h°
p̄ncipaliē adducitur.l.cui fuerit.ff.de cond.et demon.nam clarum
q̄ condītio debet īpleri in forma specifica nec sufficit adipleri in ef
fectu.l.qui heredi in princi.eo.ti.q tamē in dicta.l.cui fuerit dicitur
q̄ si aliqui relictum fuerit si in familia nupsisset videtur īpleta condi
tio statim atoz si ducta sit vxor quāuis nundum in cubiculum mari
ti venerit et subditur ista ratio de qua ibi. 3° quo poc videtur casus
in.l.deo nobis in principio.Co.de episcopis et clericis in verbalo

et hoc tātūmō lucri noīe cē· et ibi loquit quādo etat vir et vxor et nondū copula carnali cognita nec traducta ad domum alias non posset alter ex iugibo ingredi religionem altero inuito ut nō xxxvij q·ij·c·agatose et·c·despōsatam et tamez in·d·l·deo nobis loquit de pacto de lucrando vel ex statuto igit cē·q hō etiā ibi fiemat bal· ¶ Quaero p hoc addnit·l·non fine·C·de bonis q̄z·libe·in Ysi·germanus mariti· nam ibi videt casus p ista qōne licet ibi bal illaz·l·al leget in otractum·nam ibi solum disputatur an appellatiōe mariti contineat spōsus et ibi in Ysi·at tamē q dicitur q ex benigna int̄pratione appellatiōe mariti otinet spōsus et ita illū tex·sūmat ibi bar·bal· q alij doc·michil aūt dicit ibi ō maito p Yba ō p̄senti qij tamē non inuenit copula carnalis·Ex quo sequitur q cum in dicto Ysi·germanus dicat q nomen mariti illi soli qui nupcias cōtraxit ptineat·sed clarū q etiam ille qui nōdum traduxit vxorem ad domum dicitur otraxisse nuptias ut·d·l·nuptias de re·iuris igit cē·et etiam pōdera ibi tex·in Ybo post cēptū mūmoniuz vbi innuit q eo ipso q est cēptum mūmonium licet nō osūmatum et p osequēs ante copulam carnalez dicit vxor et maritus igit cē·et vide cy·in·d·l·nō sīi ¶ Quinto addit ratio dicti statuti et mens eius fuit vna licet in eo non dicatur udelicz ut remuneret maritus ꝓpter onera mūmonij que sustinet ut·l·p oneribo·C·ō iuē·doc·licet maritus etiaz antēq ducat vxorē ad domum sustinet multas expēsas q one ra ut in vestes fatiendo vxori et in alijs·igit cum mēs dicti statuti habeat in casu nostro ergo et statuti dispositio ut·l· cum mulier cuz ibi nō·ff·solu·ma· et cum ratio subintellā et oprehēsa dicti statuti habeat locum in casu nostro ergo et statuti dispositio ut nō·bal in l·fi·C·de libe·prete·et pro hoc facit quia si statuētes fuissent de hoc interrogati verisimile est q etiam in hoc casu idez statuissent ergo habet pro statuto ut no·glo·nota·et ibi doc·in·l·tale pactum in fi·ff·de pac· ¶ Dexto ista mulier est destimata p partes in domuz viri intātum q debet eam sequi q̄ vadit honeste tamē maritus ut no·cy·et doc·in·l·libti libertēq·C·de opis·libe·q no·bar·in·l·meuia·ff·fi·ff·de annuis·lega·sed res destinata in locum habet ac si esset in loco ut·l·fūdi·ff·fi·et·l·granaria·ff·de acti·emp·quoniā qui de ꝓximo est ingendus habetur pro incto ut·l·pe·et quod ibi bar·et bal·ff·

de testa·mili·et maxime cum traductio·ad domum est facilis aiz ꝑ
deat solūmodo in volūtate viri igit̄ q̄·ut est tex·in simili in·l·si non
sint in·ℌ·quid ergo de auro et argē·lega·et plene no·bar·in·l·cete
ra·ℌ·si·ff·de lega·i· ¶ Septio etia ium materia penali q odiosa suf
ficit ad pnam introducēdam qualit̄cūq; mrīmoniz sit ut est tex·
in·l·si vxor in·ℌ·diuus ff·de adulte· ergo in casu·nō cū mrīmoniz
sit igit̄ debz hr̄ locuz statuti dispositio ut lucz ꝺsequat̄ maritus ꝑ
dictū ℞bū qualit̄cūq; q̄si dicat siue sit tracta ad domum et sic co
pula carnali ꝺsūmatuz vel non· ¶ Octauo ꝑ hoc facit tex· in·l·si va
in ꝑn·ff·de dona·int̄ viz et vx· q̄ an donatio valeat inspicit̄ an fue
rit fc̄a ante ꝺtractū matrīmoniū qō ꝺsensu colligit̄ licet nōduz fue
rit tracta ad domū vel tabule de tales essent assignate igit̄ q̄·
Nono ꝑ hoc facit·l·mulierē abñti q·l·demiq; cū·l·se·ff·de ritu·nup·
vbi dicit̄ q mulier abñs pōt in vxorē accipi et ibi dicit̄ dū a cena
rediret in tiberi suffocatus est q est lugend? igit̄ est maritus et sub
dit ibi in·l·idēq; ꝑ vir ergo lz dotē q actionē de dote igit̄ q̄·¶ De
cimo ꝑ hoc videt̄ casus in·l·i·C·de īpo·lucr̄·descri·li°·x· vbi datum
vel acq̄situ ꝺm glo·ibi et dote pacto vel statuto non dicit̄ lucruz ita
q debeat̄ soluere siliquas ergo si non dicit̄ lucrū etiaz in marito fi
tuto ergo ibi est casus in cū nostro antēq; ducat̄ ad domum vi ti si
non dicatur lucrum immo debitū q maritus debeat illam ptem de
lata ex statuto ꝺsequi q habere licz nōdum onera mrīmonij sustinue
rit et ita allegat ange·ibi illum tex· ¶ Undecio ꝑ ista ptz videt̄ ca
sus in·l·sanxim⁹ in ꝑn·C· de nup·ibi qualit̄cūq; pacto et in fi·ibi ex
ex quo vota nuptiaꝝ re ipsa p̄sserant vbi est casus q quocūq; pac
to de dando vel faciendo int̄uenerit in tēpus nuptiarū et sic mrīmo
nij verificat̄ q̄ festiuitas siue vota nuptiaꝝ re ipa p̄sserint q sic ibi
patet q ibi non requirit̄ traductio ad domū vel ꝺcubitus· ¶ Vltio
ꝑ ista parte facit q̄m statutum loquit̄ simplicit̄er et indistincte q om
nia eius ℞ba huic casui adaptāt̄ cum vxor et maritus fuerint et
mrīmoniū ut pat; p p̄dicta et mulier in mrīmonio p̄dcesserit ergo
cum verba statuti in ommibz sint verificata habebit̄ dicti statuti dis
positio ut·l·hos accusare·ℌ·ommibz et ibi bar·ff·de accusatiōibz et
omnia ista et plura alia argumenta ego angelus feci pro ista par
te in publica disputatione· In contrarium tamen f̄at q determinat

Cahy·late in·b·aum inē·C·de dona·ante·nup· Et ꝓmo qꝛ ℞ba statuti
non ꝓuemūt nam ab illusione vocabuli est licita argumentatio ut·ff·ō
desta·in prin·sed vꝭ dicit̄ que est in vsu viri sed anteqū fit traduc
ta ad domū non dicit̄ in vsu viri igit̄ ꝛc̄·et clarum qꝺ statutuꝫ debꝫ
accipi in potiori significato potissime cuꝫ exorbitet a iure comuni ut
b·ff·si ager vectiga·vel emphi·peta·et eodem modo ecoñ dicitur ma
rit̄ ℞e q̄ritus suos·i·ordines q res suas p̄bet vꝭori rei que est in
vsu suo qō non tingit anteqū ducatur ad domū viri·2° qꝛ dicitur i
statuto predicto p̄decessore in mrīmonio nam illa dictio in rem ab in
tra significat et pfectionem rei cui adicit̄ ut·b·i·ff· in flumine et qō
ibi·bar·ff·de flumini·et·l·i·ff·i·et ibi·bar·ff·de cloacis Item p̄de
cat ℞bum mrīmonio qꝛ matrimoniū est maris et femine coniūctio
ut·l·i·ius naturale·ff·de iusti·et iure nam p̄decat litterā ibi que
dicit ꝺiugatio q non dicit̄ simplicit̄ ꝺiūctio ad denotādum qꝺ ꝺiugū
actus·i·copula debꝫ inēuenire ut mrīmonium ꝑm suū esse pfectum
dicatur·3° iterū p̄decat ℞bum in mrīmonio qꝛ statutum ꝺisderauit
et ꝺisderasse videtur ꝺiūctionem ꝺiugum qꝛ si statutum illam ꝺiūcti
onem non desiderasset satisfuisset qꝺ statutū simplicit̄ dixisset vꝭore
p̄decessore virum et non subdēdo in matrimonio ut fecit quoniaꝫ vꝭ
or est q vir siue maritus est ꝑ ℞ba simplitia de p̄senti ut dcā·l·nup
tias et in·c·pe·de sponsa·ergo cum ministerio statutū subdit in ma
trimonio·sed in casu nostro non inēuenit ꝺiūctio siue copula igitur
ꝛc̄·qꝛ anteqū vꝭore fit cum viro in actu quo possit esse mat̄ et sic āte
ꝺiūctionem cuꝫ viro non debet posse dici mrīmoniuꝫ qō dicit̄ mrīs
monium ·Quarto q̄ués leges dicāt simpliciter maritū lucrari dotꝫ
fructus ut·l·dotis fructus·ff·de iure·do·tam subintelligūt licet ita
simplicit̄ et indistincte loquant̄ si et inq̄tum sustinet onera matri
monij ut·d·l·dotis fructus q·l·fi· in prin·ff·de doli excep·tūc sic qñ
vir non lucratur fructus dotis qō est ut dixi quando non sustinet
onera mrīmonij quod est quid leue et minus quomodo lucrabitur
vel lucrari debeat ptem ꝓpetatis dotꝫ quod est maius ut·C·de pac·
conuento·auc̄·sed que q clarū qꝺ statutum recipit inēpretationē passi
nam ut·l·i·ff·l·falcidia et quod ibi singulariter bar·ff·ad·l·falci·et
ideo fiat vna lex inēpretatur aliaꝫ ut dixi·d·l·dotis fructus·ita et
am dictuꝫ statutum interp̄tabit̄ a iure q suppletur viz si sustinuerit

oneta mrīmonij et istam ptē tenet saly·in·d·l·cūm ē et multa alia
adducit et dicit se ita ꝯsuluisse vna cum multis apud florētiā·non
ob·ſm eum·d·l·michil·ff·rē āmota·q; alio caū loquiē et de vito q
vpore non ſm ꝓpium sensū ut ibi in glo·nec etiaz ob·d·l·deo nobis
q; loquiē mouebo non carnaliē ogmitis q; mrīmonium ſm ius ci
uile ex variis caīs dissolui poterat imē quas causa religiōis erat vna
qō non pōt hodie fieri alterō in seculo ēmanētē ut habeē in·d·l·deo
nobis ſm bal·q; saly·p̄terea ille tex·sup lucro faciendo vel nō facien
do michil disponit sed sub ꝯditiōe si lucrari debeat p mortē ingredi
entis religionē saltē deberi disposuit tō q; ingressus habeē p mortuo
auē·ingressi et auē·si qua mulier·C·de ¶ deo sanc·ec· Quito pto
ista pte adducaē·l·vpores cum·l·se·et·l·liberoz·ff·de infami· vbi ap
pellatiōe viri vel maritī videē ꝯprehendi ille qui ognouit eius vporē
carnaliē de cuius semis pturbatiōe dubitaē q; ꝑ ānum re maritari
non pōt illa aūt que nō fuit cōgnita re maritari potest statī q; illa
tō pturbationis semis ibi cessaret et sic non ꝓprie dicē ille marit?
qñ eam non ognouit igiē non ꝯprehendiē a statuto maxime ex ibi
tātī in quo ẋba debēt accipi ꝓprie q non improp̄e·l·iij·ff·hec ẋba
et ibi bar·et doc·ff·de nego·g·et·l·osultatiōibo·ff·ad municipa·sed
Raph in·d·l·michil et in·d·l·de diuisione q in·l·si ante nuptias·ff·so·
ma·videē tenere p̄mam ptem quoniā dicit q; etiam añq; vpor duca
tur ad domū viri sunt oneta mrīmonij in vestibo et apparatibo et in
alijs nec habet operas mulieris in recōpensatione igiē videē q; ptem
ex statuto lucrari debeat· Tu dicas q; licet opi·saly·de meta subtili
tate iuris sit verior tij p̄mam ptem et glo·et bar·et bal·ꝑtamus
in practica potissime ſm qō ayt Raph·si iaz maritus ante mortem
vporis ceperat substinere oneta mrīmonij in vestibo q alijs ut deceat
experientia et q̄uis ista expensa et dānum maritī non sit tātum q̄
tum esset lucrum dotis tam integraz medietatem dotis debet lucrari
et habere ar·l·creditor·ſ·inter maritū·ff·mādati qui est bonus tex·
sicut ecoñ posset contingere marito q; dotis fructus vel etiam dimi
dia ꝓprietatis dotis non sufficeret ad oneta mrīmonij inchoandi
siue iam inchoati et copula carnali consūmati q ar·d·c·sal·ubritre
et tam maritus debet sustinere integra oneta mrīmonij·l·p oneribo
C·de iure doc·igiē q̄·vnde hoc p̄cedit a fortuna igiē videtur marit?

emisse istum casū siue aliū·l·in vendēdo q·l·fi·ff·& ac·emp·si aūt one
ta aliqua vel pua attēta ꝓtractu dotis iam marit? nōdū sustinentat
et tūc essz maius dubiū an debeat lucrari ptem dotis ex statuto qm̄
tō mētalis statuti dicit esse ut maritus lucret ptem dotis in ꝓpōsa
tionē onerū mūmonij·d·l·dotis fructus q̄ non fuit passus onera ut
dixi igit q̄·p hoc facit glo·no·in·d·l·de diuisione· Inconuenium possz
adduci q̄ dictum lucz non est verū q̄ ꝓpe videat dari in recōpensa
tionē onez qm̄ mulier lucrat donationē ꝓpter nuptias marito p̄de
cedente ut in auē·de equali·do·§·i·et tū nulla onera sustinet igit q̄·
et sic indistincte opi·glo·bar·et bal·q ange·videt tenēda· Que
to de alia qōne cottidiana moritur vxor supuiuente viro suo et socero
qui acquirit dos vel socero vel marito stāte statuto de lucro dotis et
glo·in·l·dotē·ff·de castrē pecu·dicit q̄ acquirit socero et ibi videt ca
sus ꝑm vnū intellectū q̄ dicit ibi q̄ est ꝓfectitia illa dos q ideo faci
lit ofert et ꝓ hoc etiā allegat dicta glo·bonū tex·in·l·actione·§·fi·
ūi·l·se·ff·ꝓ socio vbi singulariter dicit q̄ dotē vxoris viue frat cōica
re fratri cum quo est in cōione et societate non tenet sed dotē vxoris
iam mortue quā lucratus fuit ex pacto vel ex statuto cōicare tenetur
qđ ē singulare· 3° ad idē videt casus in·l·ij·C·fa·herct·¶·etiā si pos
tea vbi patet q̄ maritus non potest dotē vxoris p̄mortue a fratribus
repetere iuditio fa·herct·ergo est ꝓfectitia et diuidēda·q̄ si esset ad
uētitia repetere posset·l·fi·C·de coll·et hoc tenz ibi cy·vbi dicit q̄ sta
tutū dat lucz dotis ꝓpter onera mūmonij ꝓ filio in alēdo ipam vxo
rē et filios igit et istam ꝯsiderationē q̄ ille lucret dotē ex statuto qđ
sustinet onera mūmonij posuit bar·in suo tractatu de duobo fratri
bo in ¶·quīto quero quid si vxor filij qui dixit aut pē sustinuit one
ra mūmonij q dicit ꝓfectitia et sibi queritur aut filius sustinuit q di
cit aduētitia et queritur ipsi filio· aut vtrq ꝓ pte sustinet et ꝓ pte ā
bobus queritur allegat·l·sed et si quis·§·ꝑmo et·§·si ex re et·l·fi ꝑ
uus communis·§·fi·de stipula·seruo·in·l·secūdum naturaz·ff·de re·
bus et istam distinctionem ad litteram videtur ibi sequi baldus
in dicta·l·secunda et hoc etiam sequitur dynus in·l·cum dotem·§·
transgrediamur soluto matrimonio sed idem bar·in dicto·§·trans
grediamur et in·l·i·et·C·de bo·qz libe·quē sequit ibi ange·q flo·dix
it q̄ licet istud sit verum iure antiquo quo omnia aduentitia patri

illico q̃rebat̃ ·l·i·ff·si quis a pr̃e fue·ma·tr̃j hodie q̃ritur filio ·l·i·C·s̃
bo·ma·et q̃ sit aduentitiũ patet p tex·in·d·l·i·C·de bonisq; libe·sed
tñ ide bat·in·d·l·si cũ dotem habuit tercium et diuersam ꝯsideratio
nem q̃ dicit hoc uerũ si statutũ de lucro dot̃ loquat̃ in psona mari
ti·si aũt dicat statutũ q̃ quũ receperit dotem eam lucret̃ et tũc socer
recipiens lucrabit̃ q̃ ẋba statuti in eo et non in psona filij sũt uerifi
cata ut·d·l·hos accusare·ff·omnibo·ff·de accusa·ẜ bo·me·Raph·
in·d·ff·trãsgrediamur uerũ indistincte q̃ etiã si statutũ diceret q̃ q̃
cũq; dotem receperit lucret̃ eam tam̃ si socer receperit dotẽ lucrũ tam̃
erat filij p casũ in·l·iij·C·de bo·q; libe·que·l·uenit ad declarationẽ·l
i·et ij·eo·ti·et si quis itelligeret q̃ pat̃ ibi non sustineb at onera est
maxima uaticinatio nec est uerisimile q̃ filiussa·uiuo patre et am
eo habitãs sustineat onera mũmonij et licet pat̃ ibi sustineat one
ra mũmonij tam̃ ipe habet fructus dot̃ in ꝯpensationẽ onet̃ et non
habz filiꝰ dcos fructus et etiã q̃ hoc lucr̃ dot̃ nõ uenit tõne onerũ
hodie patet q̃ mulier lucrat̃ donationẽ ꝓpter nuptias sicut marit?
lucrat̃ dotem ut in auc̃·de eq̃li·bo·ẜ·i·et tamẽ nõ sustinet onera mũ
monij igit̃ ꝛc· ¶ Preterea omne lucr̃ qõ facit filiussa·uiuo pr̃e dicit̃
aduẽtitiũ·l·i·C·de bo·mat̃·quod est quãdo non ꝓuenit a patre uel cõ
templatione patris ut·l·sed et si plures·ẜ·in arrogato·ff·de uol·q
pupil·ergo filius sibi querit et non patri et sic non uenet̃ frũbo post
mortem patris ꝯferre ut in·l·si·et qõ ibi no·p doc·C·de colla·et ita
etiam determinat bal·in addi·quã fecit tũc de duo·fra·in ℟·viso an
et quãdo p̃sumũt̃ sotij et vide bal·plene in auc̃·ex testõ·C·de colla·q
¶ Floria·in·l·si filia·ẜ·si filius·ff·fami·herc̃·vbi dixit q̃ est cõmunis
opi·q̃ nõ ꝯferat et p ꝯsequẽs q̃ sit aduentitiũ ut uoluit bar·q ãge·
in·d·l·i·C·de bo·q; libe·et bar·et ℟ph·in·d·ẜ·trãsgrediamur q hoc
etiaz sequit̃ saly·in·d·l·ij·C·fa·herc̃·nec ob·ẜm·eũ si dicat̃ mortua
ꝯcre filius nõ sustinet onera ergo nõ dicit̃ aduẽtitiũ q̃ rñdet ipse
q̃ nec pater eius uel fratres sustinẽt uel sustinere possent dicta one
ra· ¶ Preterea dicit ipse sufficit patri q̃ habeat usumfructu; prout in
dicta·l·prima nec obstat dicta·l·ij·fami·herc̃·a ctrario sensu quia
procedit secundum iura antiqua ẜm que totum hoc lucr̃ querebat̃
patri hodie ãtem tale argumentũ debet sumi ne ctradicat iuri no
uo ut·l·cum patrem·C·de conditio·inser·quod perpetuo tene menti

et ita teneas vide etiã que dixi ſ. pe quas ꝑſo no acq̃ ℔ i C Que
to vidimus q̃ morte viri ſoluto mãmonio debz dos reſtitui bi et ij
ff ſo ma q̃ ꝓcedit etiã ſi pactum fuerit ſimplicit interpoſitũ q̃ ſo
ma maritus ſtantibꝰ liberis dotez lucret qz hoc intelligitur ſi diſſol
uat morte mulier ſed ſi morte viri tunc dos eſt mulieri reſtituenda
licet filij ſupſint bi in prĩ et ibi bar ff de dote ple et no bar et doc
in b poſt dotẽ ff ſo ma Quid erit de donatoibꝰ factꝫ vxori tpe nup
tiaz an debeãt reſtitui heredibꝰ viri vel debeãt remanere penes mulie
tem ſoluto matrimonio et bar in l ſed ſi plures ℔ in arrogato ff de
vulga et pupil dicit p illum text q̃ debemus inſpicere an facta dona
a conſanguineis viri et eius cõtẽplatione vident donate ergo acq̃rũ
tur viro et eius heredibꝰ debẽt reſtitui alias ſecus ſed ibi ange plu
tibꝰ cõmibꝰ tenet ctrariũ quem ſequit ibi Raph ſed Jo de pmo ibi
tenet opi bar addit tamẽ q̃ dictũ bar ꝓcedit qñ cõſtaret maritũ nõ
velle q̃ vxor habeat et ſic revocet alias vt donatio facta a marito vt
alie donationes inter virũ et vxorẽ morte mariti confirmarẽt l pe C
de dõna imẽ viz et vx et p opi bar vide q̃ no bab et doc in b filioſa
ff de odi et de mõ ſed vt dixi Raph tenet cõtrariũ qz ſicut dixit bar
in b ſi vero ℔ i ff ſo ma q̃ de more eſt q̃ donetur ambaſiatoribꝰ et
donatum efficitur proprium ipſorũ ambaſiatorũ eodẽ modo mos eſt
q̃ donetur ſponſis igit donata eis propria effitient a nõ mariti pre
terea liz obiectura bar viz cuius obtẽplatione donet poſſit eadẽ in am
baſiatoribꝰ ꝓcuratoribꝰ et filijs vel ſocijs iuxta l ſotium q̃ in eo et ibi
bar ff q̃ ſocio q̃ repſentat pſonam patris domini vel ſotietatis tñ
talis obiectura in pſonam vxoris non poteſt cadere ſicut enim ſi ami
cus meus amico meo donaret mea obtẽplatione non querẽtur michi
quia pſona extũ ſecus nõ egreditur nec ꝓſumitur l ſi ita ſtipulatus
℔ gloſa gonus de ℟bo ob ita in caſu iſto ſed hoc dcm raph poſſet mo
derari p no in l q̃dã cũ filiũ ff de here inſti et iſtaz opi fuit ãplexꝫ
bab in quodam ſuo conſilio quod incipit ſer Joã ſer amati cepit vxo
rem nam dicit q̃ clarũ eſt q̃ illud q̃ datꝫ etiã a cõſanguineis viri
q̃ ꝓſtatur p modũ donationis Ideo debet remanere penes ipam mu
lierẽ morte vro vivo l i ℔ ſed ſi non nullos et ℔ preterea ff de tutel et
ratio diſtra et l cum in plures ℔ tutor et l tutor ſecũdũ dignitatem
℔ in ſoluendis q̃ quod ibi no ff de admi tuto Tu adde bonũ caſum

in l. quĩ filiũ ff. vbi pupil. edu. de igit &c. sed ego ꝑt hoc non ꝯcedẽ
rem ab opi. bar. et do. mei Jo. de ymo. qz volo q donatio valeat tam
non vxori ꝫ viro intelligaf donatio facta in effectu vel si est facta vx
ori a cõsanguineis viri intelligitur facta et acquisita marito ergo pe
nes eiꝰ heredes debent remanere maxime si maritus tacite vel expresse
reuocauerit qz de his bonis aliquid disposuit. l. si auia. C. de iure do.
vel in vita aliquid de cõtincia voluntate appareat ar. no. in. l. cũ quere
batur et ibi bar. ff. de le. j. seius dixit bar. si daretur per vi. tempe
nuptiaꝝ alique pulchre vestes vel pocalia qz tũc aliquo modo in eis
non cadit aliqua donatio. Ex quo sequit q mortẽ viri ofirmaretur
ꝯmo fiũt magis cuncta et ornata incedat. l. ꝫ si vir lana. ff. de dona.
inter virũ et vxorem. et. l. si vt certo. §. inedũ. ff. cõmo. sicut dicimus
de vestibus mulieris qz aut sunt vestes festiue et illas non lucratur
ꝯmo remanẽt penes heredes viri. Aut sunt vestes cottidiane et illas
lucratur mulier. l. id vestimentũ. ff. de peculio ita dixit bar. in. l. pe. §.
j. ff. so. ma. et no. Ja. bue. C. de dona. ante nup. l. cũ inte debẽt etiã esti
mari non tm mulieri sed eius heredibo bona paffrenalia vz mobilia et
ornamenta que portãtur per vxores de domo prĩs ad domũ viri vt est
tex. nõ. in. l. si ego. §. ij. de iure do. vez qz hodie vt plurimũ maritus ñ
suscipit custodiam dcõz bonorũ mobiliũ ꝯmo sunt sub custodia muli
eris maritus non tenef si fuerint diminute vel deperdite vt ibi est
tex. cũ glo. q̃nꝯmo credo q si fuerint attrita per ipsius mulierꝯ vsum
q etiã maritus non teneaf quia si res date in dotem non estimate
tm attrite sunt ex vsu mulieris dampnũ cedit mulieri et nõ marito
l. plerũq; in pn. de iure do. In quibo rebus dotalibo clarũ q in virũ
erat trãslatũ dñiũ. l. dote. C. de rei ven. ergo et eodẽ modo q multoma
gis dampnũ deteriocatiois debz esse ipsius mulierꝯ in quibo dñiũ ñ
trãsferf in virũ dcã. l. si ego. §. ij. debẽt etiã restitui vxori et eius here
dibo omẽs fructus quos maritus recepit ex rebo mulierꝯ q̃s habebat
vltra dotem qđ tamẽ intelligo scõm q habetur per tex. gl. et doct. in
l. fin. C. de pactis conuen. et in. l. finali in pncipio et ibi bart. et ang
ad legem falcidiam debet etiaz ipsa mulier vestiri pannis lugubribo
et vilis expensis heredum viri vito mortuo secundum qualitatez per
sonarũ et quantitatẽ patrimonij si et in ꝑtum in ẽgione est talis cõ
suetudo sic vestiendi alias heredes viri ad istã impensam nõ tenenf

ut no·bar·et ange·in·l·secreto·C·de infa· Quero videmus quid debeat restitui muliери soluto mrimonio videamus nūc quis teneatur et quis ad dotem et supdicta possit queniri si maritus habebat prēz vel ipse maritus solus vel socer solus vel vēz et istaz cōnem posuit glo·bar·et doc in·l·si auz dotem·ℌ·trās grediamur·In quo colnde qñ qz pat dotem sue nurus recepit noie suo et tenetur pat in solidū·d· ℌ·trās grediamur filius vero nō tenetur nisi sit heres patris dcō·ℌ· in fi·et eatenus quatenus est heres·l·cum a matre cū ibi no·C·de rē ven·et·l·pro heredit·C·de here·acti· qñqz pater recipit nomine filij tātum hoc pacto expsso qp ipe non teneatur et tūc solus filius tētur si ratum habz sicut si solus recepisset ut in·d·ℌ·si vero recepit noie suo et filij ratuz habētis et tunc vtrūqz tētur l·fi·C·de dote cau· qñqz ecōn filius ipse recepit et sine patris iussu et tunc ipse solus te netur non pat nisi de peculio vel de in rem vso·d·ℌ·trās grediamur aut recepit iussu patris et tunc dic ut ibi p glo·viz·aut mulier ha buit animū obligādi alterz tātuz·aut vtrūqz·aut dubitat cuius cō templatione mulier dederit dotē in dubio intelligitur otēplatione pa tris et filij dicisse·l·in ambiguis·ff·de iure do·ℓm Ja·de are·bar·et doc·in·d·ℌ·trās grediamur et ideo vtrūqz habebit obligatū q ita te neas qz cum ista distinctione omnes trās seunt· Quero an pater cogatur consentire filio et obligare se et sua p restitutione dotis quā filius accepit ab vxore sua et dy·in·d·ℌ·transgrediamur dicit qp sic p·l·fi·in fi·ff·de suspec·tuto·et·l·si quis in tres·ℌ·ipator·ff·de ex cusa·tuto·ℨ bar·in·d·ℌ·trās grediamur ℓm Ja·de are·sic distiguit aut in ptibo in quibo fit mulieri p maritū donatio propter nupti as ut est in ciuitate arecij et tunc pat non cogitur se obligare etiā p dote sed cogitur tātumō assignare donationez propter nuptias·l· fi·C·de dotis pmis·debz enim esse tāta equalitas ut tanta sit donatio ptā est dos ut in auc·eqlitas·C·de dona·aiſ nup· q auc·dos data e· ti·sed in ptibo in quibo non viget dcā cōsuetudo ut est hic Bonoñ dicit bar·aut filius accepit psonam vilem in vxorem que sibi non deuenit q pat non cogitur pmittere facit·l·inj·ℌ·si emācipatus·ff·de otra·tab·si vero filius accepit honestam psonam et sibi odignam tunc pater cogitur pmittere dotez ut mrimonium non ipediatur ut lequi liberos·ff·de ritu nup·maxime si pater psensisset matrimonio

ut·l·ij·in fi·ff·de mune·et hone·sed oldr̃ar·tenz simplicit opi·dy·qꝫ
indistincte pat cogat p tex·in·l· quãadmodꝫ·ff·de iure do·et·ff·i·l·s
in auc̃·de exactio·mstan·do·qꝫ videt seqũ bal·et ange·in·d·ff·t·ii·
grediamur dũmõ filius nõ duxerit in dignã iux̃·d·ff·si emãcipat?
sed do·Jo·ꝫ imo·in·d·ff·trãsgrediamur tenz opi·bar·qm̃·d·l·quem
admodũ quã allegat oldra·loquit de dote que datur filio vel seruo
p vxore prãs vel domini ut ibi est tex·et glo·et sic nõ facit ad ꝓpoñ
tũ· Item in·d·ff·illud non ꝓbatur qꝫ de necessitate pt̃ habeat se obli
gare ꝫ dt̃ qꝫ mlier põt offert dotẽ vio qꝫ põt itelligi qñ fili? ẽ sui iu
ris aut pt̃ qñ ẽ i ptãte et dos fuit ꝓmissa prã q albe·de tosa· ut refert
raph·i·d·ff·trãsgrediam² tz etiã simplicit opi·Ja·de are·et bar·qꝫ
etiam sequit ibi Raph· qm̃ non est verũ qꝫ ꝓpter hoc verisimilit i
ꝑdiatur mãmoniũ qz põt alit ꝓuideri ut dos in pcuma apud aliũ
ꝺponatur vel dic tu ut ꝺũtatur in emptiõez ꝑdiorũ qꝫ fieri potest ꝫ
vtilitate mulieris sicut ecoñ etiam fundus dotal potest vendi et ꝺũ
ti in pcumã si est vtilius mulieri ut est tex·no·in·l·vita ꝺstante·ff·de
iure do·facit·l·fi·in fi·ff·de fundo dota·qꝫ no·ꝫ declaratione·bi·ff·aut
lex·C·de rei vx·ac·q·s· quã alie·lz in ꝑn·q qꝫ ille deposita? ex reã
ditabo licitis aliqꝺ soluat marito iux̃·c·p restras eꝫ de dona·inẽ vi·
et vx·si aũt poneremus qꝫ ista esset causa impeditiua mãmonij tũc
esset ꝺsideranduz an alit possit ꝺtrahi mãmoniũ honeste qz pat nõ
tẽtur ꝺsentire certo et indiuiduo mãmonio sed ꝺsentire tẽtur mã
monio in genere ut·l·adoptiuũ in·ff·i·ff·de iure do·si eni õmino ipe
diret pt̃ cogeretur se obligare nec debet pat reputare se grauatũ qꝫ
obliget se ad dotẽ quã recepit vñ non videtur efficax arguméntũ Ja·
qz etiam sine dote tẽtur sustinere onera mãmonij· si aũt dos esꝫ pro
missa patri et postea uon vellet recipe q se obligare q tenetur qz ab
inicio videt etiam ꝺsensisse dotẽ ꝓmissioni et tũc tenetur recipe dotẽ
et se obligare p hoc m auc̃·de exactiõe instã·do·ff·fi·ꝑm bal·in·d·
ff·trãsgrediamur qꝺ bene nõ·ang·are· Quero an eo ipso qꝫ pat
ꝺsentit filiũ recipe dotem etiaz sine alia obligatiõe sit obligat? pa
ter ad restituendam dictam dotem et bartolus in dicto ff·transgre
diamur dixit qꝫ sic et pro hoc dat regulaz qꝫ vbicumqꝫ pater cogi
tur consentire et se obligare ut supra dixi ibi alias illo casu simpli
citer consentiendo se obligat licet iussus patris non intꝛuenerit

ut·l·si filius·ff·de tute·et ibi bar·vnde ꝯcludit qñq; pat̃ cogit̃ ꝯsenti
re non tam̃ se obligare et tũc ꝯsensus eius non obligat eu; ut·l·fi·
§·necessitate·C·de bonis q; libe· Quãdoq; pat̃ cogit̃ ꝯsentire et se ob
ligare et tũc simplex ꝯsensus eũ obligat ut·d·l·si filius q·d·l·hono
res§·fi·ff·de mune·et hono·qñq; nõ potest cogi ꝯsentire nec se obli
gare et tũc simplex ꝯsensus eũ non obligat nisi de pculio ut·l·luti?
titius·ff·de admi·tuto·et nota in·l·i·§·i·ff·qõ iussu· ꝛ aduertas qz
Raph·ꝯm aliquos in·d·§·tñs gredimur dicit q; id qõ dixit Bar·
q; pat̃ cogat̃ se obligare ꝓ dote non videt̃ vꝛ ut statim dicaz· Itẽ
dicũt q; id·qõ dixit bar·q; vbi pat̃ solũ ꝯsentit non obligatur nisi
de pculio videt̃ ꝛta tex·in·l·ij·in fi·ff·ad municipa· vbi ꝓ publico
officio pat̃ non cogit̃ ꝯsentire et si ꝯsentit obligat̃ in solidũ tamen
Raph·hijs non obstantibꝫ tenet opi·bar·q; pat̃ ꝯsentiens oblige
tur et videat̃ iubere cum q̃ritur de querẽdo sibi ut·l·i·§·i·ff·q; iussu·
imo etiam si solum ratum habeat ut·d·l·i·§·i·et hoc pcedit in actu
volũtario ꝛspectu filij ꝛ patris nt est in dotis ꝛceptione sed vbi lo
quimur in actu filio necessario ex quo michil q̃ritur patri ut est tu
tela vel aliud munus publicum tunc pat̃ ꝯsentiens obligat̃ non qõ
iussu sed accessorie ut fideiussor ut·l·libertus·§·pe·ff·ad municipa·
ꝛ plene no·glo·bar·ange·ꝛ vbiq; dñs meus in·l·bum filiussa·in pn·
et in·l·si seruũ·§·an filius·ff·de ꝛbo·ob·ꝛ sic in subsidiũ pater obli
gat̃ si filius non est soluẽdo ut est in ceteris fideiussoribꝫ qõ nõ ang·
Oltio adũtas q; omnia que dã sũt in dote habẽt locũ i augmẽto
dotis facto vel ex pte mariti vel ex pte vꝛoris ut est tex·ꝛ ibi ꝓ doc·
in auc·sed iam necesse et in corpe vij sumitur·C·de dona·añ uup·oꝛ
scriuere la ꝑctica ange· In practica adũtas q; libellus in dote potest
esse vel ex pte viri petentis sibi dotem ꝯstitui vel ex pte vꝛoris ꝑtẽ
tis dotẽ solu·ma·vel etiam ex pte mulieris ꝯstante mrimonio vico
vergente ad inopiam· Primo casu quãdo vir petit dotem sibi dari
pot̃ esse libellus vniũsalis siue generat̃ ut in petitione hereditat̃ et
fructus interim pcepti veniũt iure actionis et nõ officio iudicis ar·
no·ꝓ glo·magnam in·l·i·in pn·ff·de eden· ita dixit bar·in·l·i·ff·so·
ma·in ꝛbi·3° quero hic dicit̃ dos ꝛẽ in fi·dicti ꝛ· Ex quo sequit̃ q;
maritus potest petere a suo socero vel ab alio ꝓmittente dotem sibi
ꝓmissam vna cum fructibꝫ siue intẽsse sibi dari dicẽdo sic vꝫ dico q;

ottapi mūmonium cūz bēta et p ea et dicto mūmonio titius pmi
sit michi cētum p dote iā est annus vel cca et ego interim p dictum
tēpus sustinui onera mūmonij ꝓpter quod mea interest in ꝑ dic
tam dotem tpe debito et pmissionis fuisse solutā michi. Quare peto
dictum titium odēnari michi ad dandū et soluēdum michi dicta cē
tum pro dote et dicta decez pro meo interesse cē. Ex parte vro mu
lieris soluto mūmonio sic formatur libellus. dico ottā titij heredem
q ottractū fuit mūmoniū iné dictū titiū q me q p dictū titius a me
vel a tali p me ēcepit mille dotis noīe et q dictū mūmoniū est disso
lutū morte dicti titij qui decessit iam est annus elapsus et q seyus
est heres dicti titij cuius hēditatē adiuit. Quare peto dictū seyum
odēnari michi ad dandū soluēdū et restituēdum michi dicta mille
vna cū ꝑ. p interesse meo p retardatiōe solutionis dcē dotis. libellus
vero stante mūmonio sic fōrtur ex pte mulieris. dico q ottapi mū
moniū cū titio et ipse p me dotis noīe recepit mille et q dicto tpe
dictus titius erat soluēdo. q q dictus titius postea deterioravit odicōz
suam q male vsus est substātia sua et incepit ꝛgere ad inopiā ꝓm
cū leges puideāt talibo casibo indēnitatibo mulierū ne dictaz dotē
meam pdam et ne me et dictū titiū et nostrā familiam alimētare
non possum peto p vos et vestrū officiū odēnari dictum titiuz ad cō
signandū et q assignare debeat tot de bonis suis q eq̄aleāt dicte q
titati dotis maxime ut dicta dos in tuto stituatur et ex nūc me pa
tum offero onera mūmonij sustinere et alia facere et adiplere ad q
obligata sū ex fōrma iuris et statutorū bonoñ.

In bonefidei Hodie ꝓcensatio opposita ab hoie pmit ōnes
actiones vsqz ad quarētes q̄titates ipo iure siue sit actio bonefidei
siue sit stricti iuris excep̄ actiōe ōpiti q p ꝓcessatiōes ñ tollit. h. d.
Et diuidit in tres ptes p̄mo q̄liter ꝓcessatio fit in bōfidei iudicijs
1° qualit olī et hodie fit in stricti iuris 3° fac q̄dā exceptiōez scda
ibi ꝛ et ī strictis. tcia ibi excepta pone casū. Nō q offm iudic ꝛ
sac in bonefidei iudicijs maxie cca accessiones ꝑm glo. hic siue sit
ꝓpe ottract bōfidei ut. s. de obli. q ex osen. in. ff. fi. siue sit q̄si ottrac
tus bonefidei ut hic ita intelligit glo. hic istuz tex. in. d. ff. fi. et de of
ficio iudicis vide que scripsi supra eodem in vndecima collatione in
p̄cipio q in. ff. rursus q sic in iudicijs singularibo accessiōes ꝛniūt

officio iudicis non iuris actionis secus in vniuersalibus ut dixi ff. pri
mo Et dras in tractu bonefidei et stricti iuris vide qd habes et ibi
dixi ff. de. ff. actionum. ¶ Nō q in bonefidei iudicijs eqtas mul
tū opatur et bonū et equū est attendendum facit l. si fideiussor in. ff. q
dā et ibi bar. et l. qntus et ibi bar. ff. mā. facit. l. i. in pn. ff. de iusti.
et iure et l. si seruū. ff. sequis in fi. ff. de xbo ob. ¶ Nō tex. ibi libera
ptas q quis iudici in bonefidei iudicijs ꝛcedat libera potestas et sic
libez arbitriū nō tam ꝓpter hoc tollit quin iudex debeat obseruare
etiam ius ciuile ut hic et est tex. no. et ibi bar. in l. nō fides. ff. depo.
et bar in d. ff. q dat sed clarū q tali casu omnino det obseruare ius
diuinū naturale et gentiū qd patet in cle. pastoralis de re iudi. et in
cle. sepe cū ibi no. de xbo. sig. et in. l. i. et ibi bar. de testa. mili. et. l. si
iussa. et ibi bar. et doc. ff. de dona. et bar. in auc. ad ēpmendā in xo.
ꝓut tibi videbit et dicā latius. j. ¶ Nota q oppositio opōsationis
ipso iure enerbat ius actoris in ptē opōsata ita q in residuo tm̄o
do opus est q reus obtineat. ¶ Nota q omnis actio cuiuscūq gene
ris sit potest tolli opōsatiōe exceptā actiōe depositi que ꝓpter exube
tātiam fidei habitā in depositariū habz p̄uilegiū q opōsatiōe nō tol
lat. ¶ In glo. restitui ibi xbum reddēdi an aūt xbū reddēdi otine
at xbum de nouo dare ex ꝓpria significatiōe de hoc est glo. ordina
ria in. d. l. xbuz reddendi. ff. de xbo. sig. que vult q sic ex interp̄tatio
ne tui tu addas istam glo. que idē videt velle dum dixit large acci
pe q̄n dicat ꝓpprie ut no. glo. s. eo. i pn. et ibi dixi sed bar. in fyica
ff. so. ma. dixit aut xbum reddēdi ponit ꝓ genere hoc est p q̄libet
actu trāsferēdi dñiū ut xbū dari ut. s. eo. ff. sic itaq et tūc xbū red
dēdi otinz xbū dare et ꝓpe alio modo p̄t accipi put est spēs discre
ta ut. l. i. ff. elegāt. ff. depo. l. cū pē. ff. fidei tue. ff. de le. ij. et tūc ē ex in
terp̄tatiōe ut. d. glo. et istud idē semp itelligas de expositiōe utputa
petat. i. ꝑpetat l' simile ut dixit bar. i. d. fyica qd no. q ē vtile ad mlta
et maxime ad statuta que itelliguntē xbis ꝓpriis et non ex interp̄
tatione actiua nt no. plene bar. in. l. oēs populi. ff. de iusti. et iure.
¶ In glo. in x. opposita ibi dolo dic doc. hic approbāt hanc rōnez
glo. et sup ista rōne glo. dicūt fūdari equitatē opensationis. Tu di
cas q alia nō allegat in tex. in. l. iij. ff. de opensa. viz qz interē nūa po
tius si soluere q̄ solutū ꝑtere et ista rō ē melior tm̄ ꝓpter auctoritatē

iuris cōsulti tū etiam qz vō glo· habet locū qñ debz restitui idē sed in
materia ꝓpēsationis nō idē ꝫ tm̄dem restitui debz igit cē· ¶ In ea·
glo· in fi· tu dic ꝑm Jo· fa· qz imo erat dūa in effectu nō tm̄ in ꝟbis
ar· l· michil itereſt cū glo· ff· de re· iurſ· vñ dic qz in actione benefdei
exceptio ꝓpensatiōis pimebat ipo iure debitū ꝫ in stricti iurſ· ope ex
ceptionis ut hic et in hoc est magna dūa ⁊ vtilitas an aliquis sit
liberatus ipso iure vel sit tutus exceptiōe ut in· l· si vnus ·ff· pact? et
ibi glo· et doc· ff ·de pac· et in· l· vbi pactū et ibi glo· et doc· C· de trāſ
ac· et bar in· l· eū qui ita· ff· q· ita· ff· de ꝟbo· ob· Itē in benefdei pot
rat ꝑtere so lutū ut ī debitū ꝫ in stricti iurſ· non ut ē tal? et ibi bar·
et doc· in· l· q· inuicē· ff· de obi· ide· ¶ In glo· iure apto ibi· l· creditor
ff· i· Adūtas in eo qz glo· dicit de q̄titate ad q̄titatē intelligas de q̄
titate illa que recipit functionē in genē suo et qua soluta seq̄ posset
liberatio puta qz esset equalis bonitas et q̄litas al̄ non fieret ꝓpēsa
tio cū etiā solutiōe fā non tingēt liberatio cū ꝓpēsatio sit altera so
lutio ut· l· āplius ·ff· rē ra· ha· et ar· no· in· l· ij· in p̄n· et ff· mutui· ff· si
cer· pe· et C· de dona· l· si q̄s argētum in· p̄n· cū glo· et s· q· mo· recon·
ob· ff· i· et bar· in· l· paulus· ff· de solu· vbi plē· ¶ Sed ex̄ glo· oppoit
bal· hic de· l· si delegas ·ff· de ꝓpensa· vbi hinc inde debet q̄titas et tiſ
ꝓpēsatio nō opponit· Solue qō hic dē dēt itelligi qñ hinc inde debe
tur q̄titas pure sec? qñ dētur subalēnatie q̄titat̄ vel spēi vel qñ po
test soluere spēs licz sola q̄titas sit añ in obligatiōe· Exēplū in· l· si
stipulatus fuerī· p· in melle et qō ibi bar· ff· de· solu· oppoita tibi ex
ceptiōe ꝓpēsatiōis si eligēs solueret spēm sec? si electio essꝫ mea qz
possū opponere exceptōez ꝓpēsatiōis ō eo qō m̄ alēnatie dēt ut· d· l·
si dēas et ibi glo bal· et saly· et no· bal· in· l· cū fīdus· ff· ꝟuū tuū ⁊ qō
ibi no· ff· si cer· pe· vel etiā dic ꝑm Jo· fa· qz istud qō glo· dicit est ve
rū nisi spēs essꝫ deducta ad q̄titatē qō aliqñ tingit tūc de ea iubi
tarē sicut de meta q̄titate ut· l· si domus in· ff· q· ostarē cū ibi no· ff· ō
lega· p̄mo et· l· nomen· ff· p̄mo· ff· de lega· iij· ¶ In eadez glo· ibi vel
vnum ex familia· ff· sed si vno· dic ꝑm Joh· fa· qz de subtilitate iurſ·
hec glosa non videtur procedere nec leges quas glosas allegat lo
quuntur de compensatione immo de retentione preterea in obligtio
ne generis illa speties videtur semp fuisse in obligatione que pos
tea soluitur ut· l· cum incertus· ff· de lega· p̄mo et· l· meuñ· ff· duoba

22

in fi· et ibi gl· ff· de le· ij· et ibi plene p bar· in ℞ fi· iiij· oppono q vi
detur qp homine legato qc· q no· bar· q doc· in· l· ij· ℈· i· ff· de ℞bo· ob·
sed de spē ad spēm non fit opensatio ut· l· fi ouenerit· ff· de pig· acti·
ergo nec de genē ad gen? qz in effcū est obligatio spēi ut dixi et fa
cit· l· i· et· l· et fi p iusiurādum· ff· de acceptila· q· l· iij· ff· q̄ et a q̄? ℞z
tij de eq̄tate doc· hic tenēt glo· p· l· fi quis duos· ff· de solu· q p· l· qui
p· in· ℈· stichū· eo· ti· de quo vide p bar· ī· l· eū qui ita· ℈· fi· ff· de ℞· ob·
vel fm dy· et bal· hic intelligas glo· qij hinc inde deberet gen? eiusdē
generis utputa qz debes michi bouē et ego tēo tibi bouem in genere
ℊ diuīsoz genez· ut qz tēo tibi equū in genē et tu bouē in genē seruus
esset p tōez huj? tex· qz tūc non sūt debita sic iure apto ut dicit tex·
ℊ hoc michi non placz qz p hoc ñ euitat inōueniēs· d· l· cū incertus
qz si illō qō soluere videt fuisse in obligatiōe ergo pōt dici qp spe
ties a pncipio fuisz in obligatiōe ergo de spē ad spēm ñ admittit
opensacō ut· d· l· fi ouenerit ꝛc· ¶ In eadē glo· in fi· solz queri fm bal·
hic qr· d· l· fi· cta mediū· C· eo· dicit qp si debitū qō in opensacōz deduci
tur exigit maiorē indaginē qp debitū pncipaliē petitū ut qz ñ possit
ita cito liq̄dari ut debitū pmo petitū vel post modicū tēpus qp ñ pōt
opposi opensatio ita qp sortiat effcm q̄tit ergo q̄tū tēpus dabit ad
liq̄dāduz debitū in exceptiōe deductū et dy· hic dicit qp dabit tps
duoz mensiū ut etiā voluit glo· fm vnā opi· in· d· l· fi· p· l· auferetur
℈· q̄ opēsacōz· ff· de iure fis· Alij dicūt qp ē in arbitrio iudicis q ita vlt
glo· fm aliam opi· in· d· l· fi· et ibi cy· in· q· ℊ bar· in· d· ℈· q̄ opensacōz
dicit qp ad euitādā tiaz huj? dubij sciendū ē qp tō q̄re ibi statuit ō duo
bo mēsiboz est qz opensare est soluere ut· d· l· amplius· ff· rē ra· ha· sed
ad soluēduz fisco dare tps duoz mensiū ut eo· ti· l· in fraudē· ℈· sed
fiscalibo eodē mō ad liq̄dandū debitū duos mēses hz ut· d· ℈· cōpen
sacōz et ideo indistincte dicit bar· qp qij opponit opensatio dēt admit
ti liq̄datio· j· illud tēpus qō reo dare ad soluēdum ut· d· ℈· q̄ open
sacōz· Ex q̄ infert qp si reo ad soluēduz nullū tps dare tūc sibi nul
lum tps cederetur ad liq̄danduz excepta p eū sed bal· in· l· ea que
C· de opensa· dixit qp hoc nō est verū· nam clarū qp post tps qō da
tur iudicatū nulla datur liberatio iudicatis et tij pōt opponi q pbaē
opensationē et admittitur in pbādo incōtinenti arbitrio iudicis ut
est tex· ff· eo· l· fi cū militi in· ℈· i· sed si statutū requirat vrā solutiōz

tūc dicit q̄ ñ dar̄ aliq̄ dilatio ad ꝓbandū et ita pōt saluari opi-
bal. sed saly. in. d. l. fi. C. eo. in ℞ō oppono vij. ab ex̄ cē. tenz q̄ imo
tale tps ad ꝓbandā opēsationē sit arbitrio iudicis ut dixit glo. in
d. l. ita tam̄ q̄ nō ipediat ꝓlationē siñe. vel etiam dē legitimū tp̄s
qñ̄ a lege municipali esset statutū tps ad ꝓbandū exceptionē seu
exceptā q̄ sit in arbitrio iudicis ꝓbant plura ℞ba. d. l. fi. ut map
me pz̄ in ℞ō hoc itaq̄ iudices cē. et ꝓbar̄ rōne q̄ hec sūt facti. igit̄
sub certa regula non pñt diffiniri ꝛ iudex arbitrio relinquiē ut. l.
ff. de iure delibe. q ad. §. q̄ opensationē allegatū p glo. dy. et bar. dic
q̄ est speāle in fisco q̄ vltra duos mēses nō admittar̄ fauore fisci po
terit tñ iudex abbreuiare tēpus si sibi videbit̄ ar. l. ij. auz iibi plēnor
p bar et doc. ff. de re iudi. et istō est verius et hoc teneas. ¶ Quero
cū tex. d. l. fi. C. e. dicat q̄ pōt oppoi opensatio si exceptio liq̄da sit
et nō multis ambagibo innodata. ℙro eius materie declaratione
videndum est que exceptio dicat̄ ambagibo inodata et p sequēs di
cat̄ requirere altiorē indaginē et tu dic q̄ pōt esse ābigua tas in fcō
ut si de testō ostēdat̄ negot tñ fideicoissū qō expedit ꝓbari p testes
quū sūt a longinquo ut dixit bar. p illū tex. in. bille a quo in. §. fi de
testō. ff. ad trebel. m ℞ō. qro quō pōt eē dubiū cē. ac etiam pōt esse
ābiguitas in iure ſm̄ Bosti. m. c. cū ortigat ō offi. dele. ut refert do.
Jo. de imo. in. d. §. fi de testō in fi. viz qñ̄ dubiū esset de iure an talis
exceptio sit admittēda vel non vel possit ꝓdesse excipiēti vel nō iuxt̄
l. ad. ꝓbationē. C. de ꝓba. et requirat nō leuē agitationē. Ego aūt
sum solitus de vtroq̄ allegare tex. tū singulariē cum glosa in. l. ij. §.
ibidem coniuncto. §. sciendū eadem. l. ff. ad exhibendum. quū textus
est vulgatissimus. sed non allegatur modo p̄dicto ut dicam naz tex.
ibi dicit obscurior ꝛ glosa exponit de facto ꝛ postea sequitur in tex.
vel que habeat altiorem questionem cē. ꝛ glo. ibi dicit q̄ altior dici
tur ꝓpter iuris solēnitatem. et sic ibi est casus q̄ exceptio potest di
ci requirere altiorē indaginem siue talis indagatio procedat a fcō
et ad facti probationē siue in dubietate iuris quia sup illa non est
indubietata et certa determinatio iuris quod est valde notandum et
menti tenendū quotiens ergo exceptio habet disceptationem vel
dubitationm in iure vel in facto dicitur requirere altiorem indagi
nem ꝛ ꝓr consequens non pōt oppoi in causis breuibo summarijs

et executiuis ut·d·ff·sciendum et q3 ibi p glo·et do·mā ffl·et no·
in·l·ij·p glo·et doc et p bar·et bal·in·l·fi·C·de edic·diui·adri·tol·et
ideo non poterit opponi tali casu ꝯpensatio ut·d·l·fi·C·eo·facit quod
no·cy·in·l·ij·C·si ctra ius vel uti·pub·i sua magna distinctiõe q3 q3
no·bal·in·d·ff·ibidẽ et q3 no·bar·bal·q salv·in·l·naz q postea i prī
ff·de iurẽ iurꝯ·et dixi·s̃·eo·in·ff·itē si quis postulāte et hētur plene i
cle·sepe de ℞·fig·et p bar·late in auẽ ad rẽpmendū in ℞si·sūmarie·
Adūtas tamē q licet tal exceptio dicat̃ requirere sui natura altiorē
indaginē tā etiam in sūmarijs et executiuis et in ꝯpensatiõibꝫ põt
opponi dūmō opponēs offerat se patum infra breue tẽpus se ꝓbaturꝫ
ut est tex·in·l·a diuo pio i·ff·si sup rebꝫ cū ibi no·p glo·et doc·mari
me p do·me·si aph·ff·de·re iudi·vbi in executiõe siñe que est sūma
ti ut·d·l·a diuo pio in prī·et in·ff·in vendītiõe et in·l·fi ut ꝓponas
C·de exec·rei iudica·ognoscet̃ ō exceptiõe propetatꝫ q dñij que sui
natura requirit altiorē indaginē ut hētur in·l·in rem actio et in·l· of
fitiū cū materia·ff·de rei ven·et in·l·i·C·de alie·iudi·mutā·cā fac·g
cognoscie sūmatim et hoc voluit bar·bal·saly·in·d·l·fi·C·de edic·
diui·adri·tol·sed dubiū est qñ dicat̃ incontinēti vel infra breue tem
pus dic q totū hoc pēdet in pectore iudicis ut ad propositū no·gl·et
bar·in·l·fi is a quo in pn·ff·ut i possess·lega·q no·glo·et doc·i·d·
l·fi·C·eo·et·s̃·dixi in q̃rta coll·. ¶ Sed tunc insurgit aliud dubiū q̃
licet iudex dēat arbitrari q bar·i·d·l·fi is a quo dicit q ille ē tex·singu
larissimus viz q de tali exceptiõe siue qõe dēt ostare infra illud tem
pus infra q3 fit exaiatio negotij ptīcipal̃ sui aduersarij vel vtꝫ exe
cutio fit faciēda vel non et quō ut·d·l·fi is a quo et·d·l·a dyuo pio ī
ff·in vendītiõe et erit ꝑctica in exceptiõe cōpēsationis tali forma viz
dico q non debeo odēnari in·xx·petitis a me p titium qz ipse actor ī
alia manu est michi debitor in decē q3 offero me patū ꝓbare imō
tinēti viz infra tẽpus quo pendeat cognitio et agitatio an debeam et
possū odēnari vel non ita dixit ibi bar·simplicit̃ et idē dixit bar·in·l·
iij·ff·odēnatum circa fi·ff·de re iudi·et facit quod notat bar·et doc·
in·l·i·ff·de ℞bo·obl·et quod singularissime dixit bar·in·l·
i·per illum tex·ff·de glande lega·viz q si esset questio vtruz titius
esset de ancianis vel possit esse vel non deberet talis questio ꝓbari ex
pediri et ēminari infra illud modicum tẽpus quo antꝫ extrahūt̃ q

eligũt anciam añq̃ incipiat eorũ officiũ ſic de tpe officij aliq̃ dr
vodat qđ bene no. et pro p̃dictis q̃ debeat poſſe ꝓbari exceptio in
Fra tẽpus. ĵ. quod negotiũ adũſarij poſſit expediri bene fãt qđ habe
tur in ſimili in materia quẽtionis et reconuentionis qz eadẽ ſiña z pa
rit debz eadẽ ſiña t̃minari ut. l. ſi. et auc. et ſequẽt et ibi p glo. late
bar. et doc. C. de ſen. que ¶ oia no. qz cottidiana debz tiĵ bonus iudex
talẽ exceptionem rẽq̃rentẽ altioꝛẽ imdaginẽ et que. ĵ. dcm tẽpus ſi
poſſit ꝓbari reſeruare opponẽti in alio iudicio ut dixit bar. ang. et
do. me? ¶ mo. in. d. ℔. ſi de reſtõ. ¶ In glo ipſo iure ibi. l. ſi quid a fide
iuſſore no. illũ caſũ et glo. ibi no. adducit plures alios caſus in qui
bo quis ꝑpenſat non tm̃ debitũ ſibi ſed debitũ alterĩ dic ut ibi. ¶
In eadẽ glo. ibi. l. vltĩ no. ibi glo. et intellcm̃. d. l. ſi quid a fideiuſſoꝛe
nam aut fideiuſſoꝛ intẽcedit antq̃z reus habeꝛz benefitiũ ꝑpẽſationis
aut poſtea ſi poſtea aut fideiuſſit in id qđ reus debz et tunc ipſo iure
non tenet in pluri q̃ reſultaret facta ꝑpẽſatiõe cum reo nec eſt opꝰ
q̃ fideiuſſoꝛi opponat alias ſecus ut ibi dixit no. glo. et facit quod
no. bar. ange. et do. ¶ Jo. in ſimili in. l. ſi priꝰ. ff. ſolu. ma. ¶ In eadẽ
glo. in fi. dic ergo q̃ ẽgularit non tollit obligatio ipſo iure niſi oppo
ſita ꝑpẽſatiõe ab hoĩe ut. l. ſi conſtat. C. de ꝑpẽſa. niſi i caſibꝰ ibi no.
per glo. et in alibꝰ notatis per glo. in dicta. l. ſi quid. ff. eodẽ. vel dic
tu plenius ſcõm ſaly. in dicta. l. ſi conſtat quãdoq̃z lex ipſo iure conpen
ſat ex ꝓpria ipſius poteſtate. quandoq̃z conpenſat ipſo iure tamẽ equitate iuditis hoc ſuadente. quandoq̃z lex conpẽſat ipſo iure
parte demum opponente et iudice approbante. primo caũ procedat
opinio martini relata per gloſaz in dicta. l. ſi conſtat per iſtum tex
tum et per. l. finalem. C. eodem et per dictam. l. ſi conſtat et huius cõ
penſationis effectus eſt q̃ ſtatim q̃ probatio eſt facta iudici ſuper
facto rei ex qua conpẽſatio iſta fit a lege non eſt opus ut pars de
conpenſatione opponat quia iudex ut legis miniſter ſolum habet de
clarare compenſationem a iure factam eſſe ſiue iudex velit per mod
principalem ſiue per modum cauſe et ideo vbi hec compenſatio fit
a lege ſolummodo voluit indebitum poſſe repeti licet non fuerit cõ
penſatio oppoſita ut dicta lege. qui mutuum. ff. de conditione inde
biti et eſt textus notabilis multum in lege ſi ambo in principio et
℔. primo. ff. eodem et ille. ℔. eſt. maximum fundamẽtum q̃ opi. mar.

Exẽpla aũt huiꝰ ꝯpẽsationis ponit glo·i·d·l· si ostat Tu potes alia adꝺere ꝑm Paly·viz in exꝑẽsis alimẽtoꝝ que ꝯpensaꝫ cum opibꝫ ut ff·como·l·in rebꝫ·ℊ·possũt & de edili·edic·l·si seruũ·ℊ·fi· Item in exꝑẽsis factis gtia fructuũ ut·ff·fa·herct·l·fũdus qui m·ℊ·i·et·ff·solumat·l·fructus Item in exꝑensis factis in eruditiõe pueri & vtilitate ide pcepta ut·ff·de rei ven·l·qõ si artificẽ Item in exꝑensis factis in dotem que ipso iure minuũt dotẽ put dos est nomẽ iuris ut notat et doc·in ẽpistica·ff·so·ma·et cẽsẽt quod ĩtellectuale ut·ff·de ꝑpẽs·l·qõ dicit & dixi·s·ꝑmo·ℊ· 2° casũ pricipali adhuc dicit pcedere opinat·et etiaz opi·glosatoris in·d·l·si ostat qz vtraz ad hũc casũ potest adaptari·Exempla huiꝰ recipe qñ iudiciũ est tale qꝺ in eo venit correlative quitquid debeꝫ hinc inde nec potest exꝑediri pro pte ut in iudicijs diuisorijs·nam iudex ex offitio psonaliũ pstationuꝫ cõpensationeꝫ potest facere hinc inde sine hoc petatur sine nõ ut·ff·faherct·l·in hoc iudicio et·l·lutius i·ℊ·arbitr et·j·de offi·iudi·in·ℊ·pet si·et dixi·s·eo·ℊ·quedam Item accipe exemplũ de accessorijs qz iudex potest facere ꝯpensationem ex natura actus consecutiui ad alterũ ut patet in exꝑẽsis bona fide in re aliena vtiliter factis que ex equitate iudicis quãdoqꝫ conpensantur cuz fructibꝫ perceptis qñqꝫ cũ vsuris a vendicãte deꝺẽdis ut·l·supt & ·l·ẽptor in ꝓn·cũ ibi no·ff·de rei vendi·ꝓbatis igitur sumptibꝫ factis & fructibꝫ pceptis potest iudex ex officio suo supplere in iure ut·vi·C·ut q̃ desunt aduo·iudex supple et ꝯpensationem de hijs facere vsqꝫ ad ꝯcurrentem quãtitatẽ ut dictis iuribꝫ·Item habes exemplum in contractu vel quasi bone fidei ex aliqua gestione vbi hinc inde quãtitas petitur et debetur nã ex plenitudine potestatis concesse iudici potest ipse suo mere officio conpensationem facere vsqꝫ ad ꝯcurrentes quãtitates et in hijs alterum ab altero absoluere et in residuo si quid est ꝺemnare ut hic ẽ casus facit quod notatur in·l·debitor·ff·de nego·gest·C 3° casu pricipali procedat opinio glosatoris hic et vbiqꝫ exemplum habes si ñ debes ex mutuo centum et ego tibi debeo quinq̃ginta vel ex mutuo vel ex locato tunc enim lex conpensat ita demum quando ab homine conpensatio obicitur et liquidatur liquidandum et a iudice conprobatur ut·l·quod in diem·ℊ·si rationem·ff·eo· et ideo ea p iudicem non admissa sed reprobata res ꝛmanet in pristino statu ut·ff·

ut·ff·de nego·gest·l·si aũt·ꝟ·si·cũ ibi no·ꝑ glo·bar·q dic·et ista sũt
in effectu etiam dicta Nico·de matere·et itẽ etiam sequũt bal·d·
l·si cõstat et ita teneas et si dicetes q̃ non videt dña imẽ hos casus
supradictos cum semp et omni casu opus sit q̃ in iudicio demõstret
iudici alias iudex non posset iudicare ut·l·illicitas·ꝟ·veritas·ff·de of
ficio p̃si·qm̃ tu potes ẽspondere q̃ qm̃ lex vel iudex ipso iure facit cõ
pensationẽ licet p ptem non fuerit oppositũ si tm̃ fuerit redactũ ad
mẽtẽ iudicis saltem in allegatiõibo ex suo officio declarabit opensa
tionẽ a iure fore factam ar·no·p bar·in·l·eũ qui ita·ꝟ·qui ita·ff·de
ꝟbo·ob·et·s·dixi sed qm̃ non fit opẽsatio nisi opponat ab homie tũc
est necesse q̃ exceptio opẽsationis opponat in iudicio q̃ in forma ut
l·i·ꝟ·itẽ labeo·ff·de flumi·et appareat in actis ut·d·ꝟ·veritas q̃ tũc
iudex ad petitionẽ partis et non ꝓprio officio dcam opẽsationẽ ad
mittet q̃ q̃ opẽsari debeat sibi ut iudici et iudici aliẽ ostat· Ex hijs
apparet q̃ regulariter requirit voluntas opẽsare voletis·vel 2° tu posses
istas opi·mar·et Accursij et supdicta iura ad concordiam reducere q̃
dcm̃ bar·in·l·i·ff·eo·viz q̃ ad extinguẽdum debitũ ope exceptionis
si ꝑmo ex iudiciũ non fuerit ꝓrogatus ut statiz dicã opus est open
satio opponatur p ptem in iudicio et ita intelligat opi·glo·q iura q̃
volũt opensationẽ non fieri ipso iure sed vbicũq notificauero tibi p̃
q̃ volo debitũ cũ credito opensare q̃ hoc ostat tunc ipso iure tolliture
obligatio et hoc colligit ex omnibo legibo que dicũt opensationes
fieri ipso iure quasi non requirat ministeriũ iudicis nec iudicium q̃
ita intelligat opi·mar·et omnia iura que dicũt opensationẽ fieri ip
so iure· ¶ In glo·siue alias ibi q̃ sũt actiones largissime nõ et sig
na istam glo·q̃ ꝓprio supto vbulo officiũ iudicis non est actio sed
largissime sic de quo plene p glo·et ibi dixi·s·eo·in prĩ· dic ut ibi
¶ Ju ea·glo·in fi·no·ex glo·q̃ non tm̃ ex eo quod debet iure actio
nis potest opponi compensatio ut hic sed etiam de eo quod debitum
est officio iudicis ut est tex·no·in·l·ñ ambe·et in·l·peumã·ff·eodẽ
et in·l·etiam et quod ibi no·C·eodem et in·l·si seruus·ff·de furtq̃ qñ
intellige verum ꝺ tali debito officio iudicis in quo nullum in medio
est obstaculum si autem essẽ aliquod obstaculum in medio quod ꝺ
beret tolli officio iudicis ante ut per integram restitutionem tunc ñ
potest opponi ꝓpensatio ut est textus q̃ ibi bar·in·l·si·ꝟ·si·ff·de ꝺi

inde ¶ In glo. depositū ibi dicit sponsali cessū. ff. si. Nō singulariter illos
tex. qz liz pecunia ad numez deponat̄ et sic saltem ex admixtione tñ esse
tatur dñiū vt. l. rogasti. ff. si. cū. l. seq. cū ibi no. ff. si cer. pet. et dez licē
tia vtendi dā pecunia tñ ex cōuentione ptiū depositum remanet nec
perdit pulegiū depositi qđ est magnū in personali vt. l. si hominē in
ff. si. et quod ibi no. ff. depositi in tñ qz instrūm depositi liz ex eo sta
to non cauereꝫ qz instrā habeant executionē tam tale instrūm depositi
habet executioēz paratā a iure vt est casus sing. et ibi hoc vult bar
in. l. fi. C. depositi et ibi vide doct. ¶ In ea. gl. ibi. C. como. l. pter tu. et
de admodato et de eius pulegijs et qđ non possit ibi retineri vide per
glo. ibi et late per doct. In eadem glo. ibi non qritates dic vt infra
in pri. colr dicam ¶ In eadem ibi. C. de dispensa. l. fi. in fi. istud de vio
lentia intelligas vt ibi no. glo. et doct. In eadem glo. in fi. vide oīno
glo. in dicta. l. ob negotiū que est magistra et enumerat ibi omnes
casus in quibo cessat compensatio dic vt ibi ¶ Vto perfectione ma
terie querūt vltramō tamī Cy. bal. et saly. in dicta. l. fin. C. eo. et bar.
in. l. paratoz ad exhi. ff. si. ff. rem ra. ha. quid est cōpensatio ffendeo qz
cōpensatio est debiti et crediti mutuā cōtributio idest debitorū hinc
inde loco solutionis q ideo qz non potest solui non potest compensari vt
ff. qui po. in pig. habe. l. si debitoz et. l. amplius non pti rem tatū habe
Dedo querūt doct. quare fuit introducta compēsatio et tex. in. l. iij.
ff. eodē. dixit qz melius ē non soluere qz solutū repetere vt dixi supra in
glo. in B. opposita. dixit tamī saly. in dicta. l. fin. qz ista ratio non est p
fecta qz tñmodo sibi locū vendicaret in hijs in quibo locū compēsat
ipso iure absq facto homis ita qz actionē minuit vt hic. vnde alij di
cunt qz ratio est qz debitā functionē inē se recipiūt ar. l. ij. in pn. et. ff.
mutui. ff. si certū petat̄ ideo vnū et idem reputantur nam si functio
nem non recipiūt compensatio non admitteret̄ sicut nec solutio in
tuto creditore vt dicta. l. ij. ff. si. et. l. paulus. et ibi bar. ff. de solut. et
sic sentit idem quod volūt glo. in dicto B. bo opposita. ego autē stare
tū ratione iurisconsulti qz siue idem siue tātūdē in genere expendo cō
sequi posset mea interesse potius non soluere qz soluere et repetere fa
cit quod habetur in. l. sic. ff. de solu. et. l. si ego. ff. si cer. pet. Tertio
queret doct. in quibo debitus pt fieri compensatio dic qz si sit debitū excep
tione elisū nō habet locū cōpēsatio vt est casus in. l. quecūqz. ff. eo. ti.

et ibi vide omnino gl. si aũt non sit omnino exceptione elisum nec liquidũ nec in breui liquidandũ et idem vt dcã. l. fi. C. eodẽ. Di autẽ esset debitũ etiam naturale tãtũ dũmodo non elisũ exceptioẽ põt in opensationẽ deduci vt. l. etiam. ff. eo. quod intellige verũ vt no. glo. in dicta. l. quecũq; et tanto fortius põt deduci in opensationẽ si est debitũ vtroq; iure. Sed de debito ciuiliẽ tm dicũt doc. q; non admittatur opensatio quia semp aliqua exceptioe elidiẽ et ideo nec in constitutũ deducitur vt. l. i. §. debitum el. ij. et. l. iij. §. i. q quod ibi no. ff. de osti. pcu. et ideo de debito ex mutuo confessato siue ex littarũ obligatione ante biennũ non admittitur compensatio sed post biennũ sic q; ei tunc adiũgitur aliquid naturalitat; saltem ficte vt no. glo. et doct. in. l. genaraliẽ. C. de nõ nu. pcu. ¶ Quid aũt si iudex in iuste absoluit verũ debitorem meũ an ei postea agẽti otra me ad aliud debitũ potero opponere cõpensationẽ q videtur q; sic per predicta q; remansit obligatio natural; vt. l. iulianus et quod ibi plene habetur per gl. et bar. ff. de condi. inde. ꝯuncta. d. l. etiam et p hoc videtur casus in. d. l. pauator ad exhibẽ. in §. i. et ita tenẽ ibi dy. cy. in l. ex causa. C. eo. et gl. sentit in. d. l. pauator. §. i. sed gl. vult ot tariũ in dcã. l. quecũq; ff. eo. ex eo q; ista natural; fuit semel iuncta cum ciuili q; sic per sentẽtiam fuit elisa licet non fuerit sublata facit quod habetur in. l. si vnus. §. pactus in prin. ff. de pact. q; actus ciuilis ñ potuit tollere naturalem obligationem vt. s. de legit. tute. in fi. et. l. eas. ff. de capi. dimi. seus si non esset elisa q; tunc haberet locũ. d. l. etiam et hoc tenuit bar. in. d. l. pauator. §. i. et doct. in. d. l. ex causa. ¶ Quare to refricatur in dubiũ in quibo rebo habeat locũ cõpensatio et dic q; in hijs rebo que recipiũt functionem in genere suo non in alijs q; est rõ q; opensatio est ymaginaria solutio et p ons vt dixi q; nõ põt solui inuito creditore nec põt opensari. Ex quo infer tam q; nedum de spẽ ad ẽqritatẽ habet locũ cõpensatio sed etiam nec de vno genere ad aliud genus et sic nec de frumento ad pecuniam nec de vino ad oleũ Quinymo dixit pe. et cyn. q; nec de vno genere pecunie ad alam pecuniã diuerse materie seus si essent eiusdẽ materie vt dixi. s. in gl. in x. iure apto in prin. Sed in hoc saly. in. d. l. fi. dubitat sed ego credo q; in pecunia sit attendenda cõsuetudo regionis vt no. bar. in. d. l. paul?. Quito refricat; in dubiũ si pecuia debeat; vt spẽs an opensa;

de ea admittaē et glo magna hic in ꝑn dicit qꝫ non et idē tenz in l
fi C eo et ff si cer peta l cū fūdus et ℔ seruū tuū sed lotha in d l fi
quē sequiē ibi Jaco de are et cy tenz ctrariū qz in spēbo ideo nō ad
mittiē ꝯpensatio qz in eis cadit affectio que non pōt cadere in pecu
nia ut l nūmis ff de in litē iurā Sed dy guil Ja bu et saly in d l
fi tenēt glo p tex in l sed si certos ff ō lega i vbi dicit qꝫ nūmi le
gati ut spēs ꝓmutationē non recipiūt et subdit ītā qꝫ exēplo aiiusz
corpis extimādi sunt sed extiatione aiiusz corpis non extimareē si
recipēret ꝯpēsationē ergo ꝛc vñ saly ibi co naē reducere opi ad ꝯtra
dāiam nam aut pecunia petiē ut meta spēs aut petiē ad numerum
ut c auri in sacculo signato ꝓmo casu si admittaē ꝯpensatio 2° sic qz
isto 2° casu magis attēdiē numerus q̄ faculus signat? ar l qui tes
tāmēto in ꝑn de lega i et ꝓ hoc bene facit l quí sacū ff de fue et qz
spetiale est hic in depposito in q̄titate facto vel ad q̄titatē ēdacto er
go i ctrariū ē ius cō e Vel pōt dici alio mō ꝑm saly aut petēti certā
q̄titatē obiciē ꝯpēsatio ō sacculo in quo est tm̄dem pecunie et potest
obici ꝯpēsatio qz si restituit sibi soluereē tātum dē Aut quis simplici
ter petit sacculum q ei non pōt obici ꝯpēsatio et ita itelligaē glo pre
dēs ꝯcordia mihi magis placet Quero petus a me cotā iudi
te cētum ego oppono ꝯpēsationē de ducētis et ꝓbo dic qꝫ iudex me a
bsa petitōe de c absoluet Vz an eck poterit te in alijs meis c odēp
nate q glñ in l cū papinian? C de sen et ibi doc dixit qꝫ nō mihi fue
dit a me ꝑ modū ēcōuētionis ēcōuēt? ita eck dixit bar qꝫ ō hoc ē casꝰ
in l m ēbo ℔ si q ibi hoc voluit bar ff omo de q̄ ꝑ gl et do me flo i
l pt fūdus ff cōi diui Vñ ē multū adūtendū quo opponiē cōpēsatio
nā qñ tm̄dem ꝑ min? tu reus dēs ab actore ēcipe sic dicas Ego ōbi
tor vt diciē titij in p ex causa mutui oppono coñ eundem titiū q coñ
dem ōbitū de p petitū qꝫ ipse tuꝰ? ē debitor me? in p ex cā stipulatis
quare de dictis v michi debitis ad dicta p petitā per titiū exceptio
nem ꝯpensationis eidem oppono et offero me paratū ꝑdictam meā
exceptionem ꝯpensationis infra breue tempus vrō arbitrio statuē
dum probare quod ex nunc per vos cū instantia peto mihi assignari
vt fuit de mente Bal hic si autem impluri esses creditor q̄ debitor
ticij opus est vt ante litem contes in iuditio agitandum per tot tiuz
cotā eodē iudice ad tuū creditū adūsariū tuū ēcōuenias iuxta l fin

et auc̃ ibi posita cū ibi no. p glo. plene et p bar. et hoc. C. de sen.
Vltimo qr iste tex. facit mentionē de libera potestate iudic̃ et sepius
mero fit omissio vel a lege vel ab hoīe iurisdictionis cū libera vel cū
plena pt̃ate vel arbitrio boni viri ideo de hijs aliquid videam⁹ et ne
trāseamus in eq̃uoco p̄mo vidēdum cēseo que sint ℞ba que iportāt
meram et liberā wlūtatē vel arbitriū regulatū a iure q sic arbitriuz
boni viri et ℞ba que iportāt liberā wlūtatē sūt ista viz primo ℞buz
wlo puta omittam⁹ tibi ut in tali causa p̄cedas ut wluer. ut. hanz
quidā et ibi late bar. ff. de le. ij. et. ff. de fideico. li. h fideicōissaria libe
tas ¶ 2° est ℞bū libet utputa p̄cedas prout tibi libuerit qr tm̄ est
dicere libuerit q̄tuz est dicere libere wluerit ita dixit bar. i auc̃. ad
reprimēduz in ℞. videbit̃ circa p̄n. ¶ 3° vbicūq; est ℞buz sui natura
iportās arbitriū boni viri ꝛ addit̃ aliq̄ qualitas ex q̃ appareat qp po
suit in simplicē wlūtatē utputa qr ℞bo arbitrio tuo qs̄ sui natura i
portāt arbitriū boni viri ut. h. i. cū ibi no. ff. s le. ij. q. h si q3 arbitratu
cū ibi no. ff. de ℞. ob. addit̃ ℞buz libez vel plenū l̄ mez vel q̄s simle
tūc iportāt meraz wlūtatē ut. h fidei cōissa. ℈. q̄q̄ et ibi no. ff. de le. ij.
Quarto ℞buz iudicio tuo p̄cedas iportat etiā wlūtatē liberā ut est
tex. cū glo. in. h thays i. ℈. lucius. ff. de fideco. lib. ℈ tex. ibi simplē cō
fidetat? dicit otrariū viz qp imo iportat arbitriū boi viri quid ei dī
cere iudicio tuo nisi facta disputatiōe ab iuic̃ postea iudices q̄ si
dubio ad arbitriū boni viri referri dēt et hoc tenet bar. in auc̃. ad
reprimēdum in. d. ℞. videbit̃ licet bar. Ray. et ange. in. h si sic in p̄n.
ff. de le. i. teneāt otrariū ℈ qp importat arbitrium boni viri ut. s. dixit
bar. sequit̃ bal. et Jo. s imo in. d. h si sic nam iudiciū dicit̃ quodam
modo iurisdictio et ius et dicit̃ quasi iuste ut. c. fotus. ℈. iudicium
et. ℈. iudex et. ℈. ius dictū ex. de ℞. sig. et p ꝛsequēs videt̃ potiꝰ sig
nificare arbitriū boi viri ex ꝓprio significato q̄ meraz wlūtatē argu
endo ab ethymologya vbuli qs̄ liz ut. s. de testi. odi. in p̄n et pro
hoc facit qr ſm bar. in. d. ℞. videbit̃ q ſm bal. ange. in. d. h si sic om
nia ℞ba significatiua equi et iusti iudicij sunt importātia arbitriuz
boni viri ¶ Non ob. d. ℈. lucius qr ex alijs ℞bis ibi platis p testē
rem manifestā oprehendi potest q wluit ponere in meraz wluntatē
heredis seus ergo si simplicit dixisz iudicio tuo manumittas facit
℈. soroz eadē. h ¶ Quinto idem erit dicendum in ℞. videbit̃ utputa

dmittim⁹ ūt ꝓcedas ut tibi videbiť ut in ff. auč. ad tꝛemend in ff. videbiť et ibi bar. in ꝑn. et facit d. l. thays in §. sorore et l. lutius §. fideicōissaria libtas eo. ti. q ita etiā wlúit bar. et doc. in d. l. si sic in ꝑn. ¶ Dexto iť si dixerit superior cōmittimus ut possis ōnia facere et sicut nos possumus qꝛ videť data libera ptās et wlūtas ut l. credi tor in §. lutius et ibi bar. ff. man. Et hijs ff. bis et similibꝫ exceptť ut puta si dixit ꝓcedas ut tibi placebit wl ad tuum arbitriū wl ꝓ ut putaueris wl simile ut d. §. sorore iportāt arbitriuz boni viri ut d. l. fideicōissa. §. q̄q̄ ita dixit bar. in d. ff. videbiť q ī d. l. creditor §. lutius. Et est vtilitas magna qꝛ qñ o tinz metam wlūtatē stabiť declaratiōi sue etiam si indignū wl iustum ꝓferat ut d. l. cū quidaz et ibi late bar. dummō dolus malus abšit ut d. l. creditor §. lutius Et ista pñt versari siue in ꝛtractibꝫ siue in iure eligēdi siue ī actu iu dicādi ut plene p bar. in d. ff. videbiť et ideo sūt notāda. Sed quā do ff. ba iportant arbitriū itelligiť arbitriū boni viri q sic iudicť ut l. vir bon⁹. ff. iudi. sol. ¶ Quid dicet ō ff. bo licētia ut si dicat dam⁹ tibi licētiam procedēdi in tali cā qč. et Inno. in c. cū ad monasteriuz in ff. licētia in fi. eť de sta. mo. dixit q̄ importat liberuz arbitriū sed bar. in l. alio. ff. de ali. lega. in ff. ꝓcedo vltꝛius posito q ptās qč. tē net q imo iportat arbitriū boni viri nam ff. licētia deescendit a ver bo licet quod tātum est dicere q̄tum licitum est sed non est dubiū q ista verba si tibi videbiť iustū vel litituz iportant arbitriū boni viri ut d. l. fideicōissa in §. q̄q̄. Itez hoc probat in l. i. C. de sacro sanc ecc. qꝛ licet habeat licētiam testādi non tam̄ pōt filiū iuste exhere dare ut l. si quis ad declinādam in pri. C. de epis. et cle. ¶ Quid ō ff. ptātis utputa damus tibi ptātem procedēdi qč. dic q̄ simpliciť dando ptātem referť ad arbitriū boni viri qꝛ id dicimus posse qđ de iure et cum hōestate possum⁹ ut l. nepos proculo. ff. de ff. fig. ita dix it bar. in d. l. alio in ff. q̄to quid sit hoc dictū libertā ptātem qč. ¶ Quid si omittiť conscia tua procedas dic q̄ glo. in c. statutū in §. assessorem de ſyndic in vi. videť velle q oio steť determinatiōi sue et sic importat mera wlūtatem. Sed ꝛtrariū senſit glo. q melius ī cle. de iure patro. et facit glo. et qđ no. ange. et do. me. Jo. ō imo in l. ab executore in prin. ff. de appella. et no. Jo. an. in nouella in c. ij. ō iuta. salum. et in c. ij. de ꝓfess. in vi. et dixi. ſ. eo. §. ſ. iste in xiij. colū.

2° ꝑncipaliꝫ eſt vidēdum qñ omittiꝫ aliꝫ aliqlia cā ꝙ verba ipoꝛtā
tia metā wlūtatem ut quādo daꝫ libera ptās vel liberū vel plenū ar
bitrium vel ſi ad quód iudex teneꝫ vel quód pōt facere dic ꝙ licet ſi
teneꝫ ſeruare ſolēnitates iurꝭ ciuilis tñ tenetur obſeruare ſolēnita
tes et preceptа úris diuini et ſic non poterit omittere citatiōes ut
in cle paſtoralis in ℌ cetꝛ et ibi glo de re iudi et bar in auc ad re
primendā in ℟ ſm figura iudiciꝫ et patet in l i ff ō nata reſti et in
auc quámo na effi legit in ℌ licet vnde non poterat tollere ꝓtis
defenſionem que eſt de iure naturali ut but vim et quod ibi no ff de
iuſti et iure et no glo ꝑm legiſtas in cle ſepe in ℟ defenſiones ō ℟
ſig ſed tātummō dicta ℟ba ipoꝛtabūt remiſſiones circa ſolēnitates
que figurā iudiciꝫ reſpitiūt non aūt ipoꝛtabūt ꝙ videaꝫ tollere acta
cauſe i que inſtruūt ꝛ decidūt cauſam ut ibi ſingulariꝫ dixit glo ſa
cit bi cū ibi no ꝙ bar diuicta l ſi filius ff de teſta mili Et ide ſi cō
mittatur ꝙ teneaꝫ obſeruare aliquaꝫ ſolēnitatē iurꝭ et ſic vniuſaliꝫ
ꝙ ſupradicta iura ut no bar et doc in l filiuſſa ff de dona in ℟ que
re quód ſi eſt dictū ꝛc et bar in d l i C de teſta mili ſed talibꝫ caſi
bus pōt recipere teſtes ſm iuramēto et bar in d l filiuſſa in ℟ itez an
tūc poſſit recipere teſtes et in ℟ ſe dixit ꝙ ſic ꝙ hoc pōt ꝑ partes
ēmitti ut no glo no in l i ēca ꝑn ff de ferꝭ ꝛ habeꝫ i l ij in ℌ ꝟ qđ
veremur C de iure calū Item talibꝫ caſibꝫ poterit etiā ſtaē teſtibꝫ q
ꝓhibēꝫ de iure ciuili teſtificare ꝟ nō ſūt ꝓhibiti vel ſtatꝰ eoꝝ anmḥi
latus de iuregentiū utputa teſtibꝫ īfamibꝫ qꝛ pōt eis credere et ſta
re dictis ſuis ut l cognitiouē ℌ i de va et exoꝛ cog ꝟ idem bar in d
auc ad reprimendā in ℟ ſm figura iudiciꝫ in ℟ itē an de calūnia ꝛc
et in ℟ item an hiis caſibꝫ in quibꝫ ꝛc tenz otrariū p c et ſi rps eꝫ
de iurē iurꝭ et exodi c pij et hoc ſequēꝫ do me? Jo in d l filiuſſa et
iſtud cōiter teneꝫ nec etiam poterit ꝓcedere vtute ampliſſime com
miſſionis die feriato in honorē dei qꝛ tali die nō pōt ꝓcedi qñ omit
teꝫ ſm figura iudiciꝫ ut no bar i d ℟ ſm figura iudiciꝫ ꝛ hē gl ꝛ doc
in d cle ſepe ergo nec hoc cū qñ daꝫ plēa ptās ꝓcedoi qꝛ iſta eq
pātꝫ ut volūt bar i d l filiuſſa nā de iurē diuīo dcm ē ſebbata ſanc
tifices quod eſt verum in caſu l prouinciarum et quod ibi no C de
ferijs ꝛ facit l eos et l ſi et quod ibi per gloſaz et docto C de ferijs
Quid ſi dicaꝫ ꝙ poſſit procedi de bono et equo dic ꝙ iſta verba

ipr̃at q̃ non habeat respectus ad apices iuris ciuilis q̃ue veritatẽ negotij non tangũt utputa si est intẽtata actio directa et non oportebat nisi utilis vel si iudicium erat agitatũ sine litis contẽstatione tam valz iudicium ut est tex. et ibi bar. in l. fideiussor. §. q̃dam. ff. man. vel etiam isto casu non poterit oppoi ista exceptio non intercessit stipulatio q̃n me obligaui sed fuit pactuz nudũ ut elegant dixit bar. q̃ illũ tex. in l. quitus eo. ti. qõ perpetue tenet mẽti q̃ cauz in curia mercatorz vbi pcedit de bona equitate q̃ etiam ex pacto nudo põt ibi agi nec apices iuris possent ibi allegari qõ intelligas sane q non credas q̃ nisi lo modo habeat respectus etiam vltra ius naturale et gẽtium ad iura ciuilia que concernũt veritatẽ negotij et defensionis ptis q̃ etiam ius ciuile est bonũ et equũ ut. l. i. circa p̃n. ff. de iusti. et iure et bonũ et equũ obseruat ut. l. i. C. de legi. et. l. si seruũ. §. sequit. ff. de ꝓbo. obli. et no. elegant ange. in ꝛpt̃. l. filio preterito. ff. de iniusto testa. et p oñs mixtim debet seruare iura diuina naturalia gẽtium et etiã iura ciuilia ut no. dixit bar. in. d. §. quedã p tex. sing. q ibi etiã hoc voluit bar. bal. et saly. in. l. bona fides. ff. de po. q idẽ ad lrãm no. bal. in. l. si ꝓ ea circa fi. C. man vbi etiam opposuit q̃ dictuz bar. in. d. l. quitus sit ꝛtrariũ ei qõ dixerat in. d. l. bona fides q̃ in. d. l. q̃ntus vẽ velle q̃ nullo modo seruet ius ciuile sed mere ius gentiũ ꝯ soluit q̃ aut ius coẽ detrahit iuri gentiũ ex cã et tũc seruãdum est ius cõe ut in solẽnitate testõz aut ius ciuile nõ intromittit se detrahẽdo iuri gentiũ sed nõ addit ei robur et tũc est obseruandũ ius gentiũ vbi mera q̃ sola equitas debz attẽdi qõ est no. dignũ. vel tu potes salua q̃ bar. q̃ in. l. quitus remouẽtur iura ciuilia que non respiciũt veritatem negocij ut dixit bar. in. d. §. quedaz. sed si pacto nudo ꝓmisit verũ est dicere q̃ se obligauit igit̃ q̃ẽ. ¶ Quid si iudex dat̃ arbitrium ꝓcedi et cognoscẽdi de iure et de facto an possit credere testibo allegãtibo nullã vel malam cauz sui dicti q̃n fuerũt interrogati de causa scie iuꝛ. l. solam cũ ibi no. p glo. q doc. C. de testi. et bal. in. d. l. solã in fi. dixit q̃ non q̃ vir bonus esse debz licz cũ arbitrio. Ego credo q̃ hoc voluerit dicere maxie ꝓpter mixturã iurĩ dũ dr̃ q̃ possit ꝓcedere de iure et de facto q nõ dz eẽ homo temerarij? fidãs se sine cõe arbitrio. §. cũ ita. ff. de ꝓb. ob. si tũ testes assignasset cõez licz ñ plenã ꝛ q̃suasuam põt ex sua sciã tali testi credere ar. glo. in. dicto. §.

assessore ¶ Oppetat etiaz illa clausula q̄ possit p̄cedere de iure et de fac
to put placuerit q̄ ad similitudinē arbitratoris possit testes ꝛcipe
etiam die feriato in honorē dei ut no. Inno. et alij doc. in. c. quitaual
lis ō iurē iurā. et in cle. i. ō offi. dele. q̄ facit q̄ō no. bar. ī. d. l. filiusfa.
ita etiā dixit bal. in. d. l. sola; in fi. ¶ Quid aūt si dicat̄ q̄ in tali ne
gotio p̄cedat statim et de facto dic q̄ ītelligatur manu regia ut. l.
ij. ff. deinde exactis. ff. de exigi. iurā. q̄ sic tali cāu omissa omni solēm
tate iuris ciuilis non tam̄ q̄ ius alterius in aliquo ledatur otra na
turalem equitatē et hoc etiam habz locum p quecūq; verba accipiat
omissio nō enim pōt quis magis esse solutus legibo q̄ ipārator et ta
mē sua mera libertas q. facultas ad hoc se non extēdit ut no. in. l. fi.
C. si otra ius vel vti. pub. et. l. digna vox. C. de legi. cāu fi. Sed tali ca
su querit an iudex qui habz dictam plenaz pātem possit recere ex
ceptionē prescriptiōis vel aliam procedentem ex mero iuris rigore
fz. in hijs que iudex posset facere ō nouo non tenet sequi regulas iu
ris ciuilis sed in hijs que iam a iure facta et stabilita sūt tenet ob
seruare ita q̄ p dictam omissionē ius iam alteri quesitū nō pōt tol
lere vel imutare sed tenet illud sequi ut est casus no. i. d. l. bona fides
ff. de po. alias aūt esset auferre ius alteri? qō est otra naturalē equi
tatē ita sing. dixit bar. in. d. auc. ad reprimendā in fi. videbit in fi.
qō sequit̄ do? me? Jo. de imo. in. l. fi fic ī pn. ff. de le. i. ¶ Quid si fi
at omissio q̄ audiat et decidat sola veritate facti cepta dic q̄ sufficit
q̄ veritatē habeat q. informationē veritatis sm̄ aliqua solēmitate vel for
ma iudiciaria que pres sūt edacte ad mez ius naturale et gētiuz quo
sola veritas attēdit facit qō no. bal. i. d. l. solā et qō no. bal. in. l. fi.
C. de fideco. iss. fāt qō no. glo. et do. me. flo. ī. l. volut. ff. ō mero. ac.
et qō no. glo. in. l. ij. ff. dies. ff. q̄s ordo i bo. pos. ser. et. l. ne quit̄ q̄ ī. ff.
de plāo et qō ibi bar. ff. de offi. pco. et loga. ¶ Quid si fiat omissio
p verba ipōtātia arbitriū boni viri dic q̄ cū bonus vir sit iudex ut. d.
l. vir bonus fz iudex tēt sequi ius ciuile q. ordinē iudicij ut. l. iudices
C. de iudi. q. qō ibi hēt io tali cāu dz etiā fuare ius ciuile q. ordiez iu
diciariū ut ibi no. Abutas tam̄ q̄ huj? modi omissiones p̄ter formā
iuris nullus facere potest nisi princeps nec etiam legatus de latere
hoc posset nisi in specie etiaz hoc habeat in mādatis ut ē glo. sing. l
c. cū secūdum de here. in vi. et vide bal. in. d. l. fi. C. sen. rescī. non poss.

Dez qz sepenumero in dictis ōmissionibꝫ solēt apponi illa ꝟba pla ceat ex certa vrā sīa ꝛc·quid dicta clausula iportat qz est aliquan tulū exuagās sufficit remissio vide sing·bar·in·l·officiunt·ff·de iu re codi·et est glo·no·et ibi doc·in·c·ad hec ex de rescrip·et bal·in·c· naturales·si ō feu·fue·otra·inter do·q vasallū q bal·in·d·l·fi·C·sen· tescim·nō pos·Solet etiam apponi in rescriptꝭ alia clausula viz non obstātibꝫ q̄busc̄uq; ꝛc·quid importat dcā clausula et quō dz formare vide no·p bar·in auc·ad rep̄mendā in ꝟ·non obstātibꝫ vbi plene q singulariť loquit et doc·in·l·fi·C·si otra ius vel vti·pub·q bar·q doc in·l·fi quis in pn·testī·ff·de le·iij·q bal·in·l·huānū C·de legi·q salp· et doc·in·l·sanximus·C·de testa·

Preterea ¶ Actiōes arbitrarie ideo dicte sūt qz mere i arbitrio iudicis sunt et sunt tam reales q̄ psonales hoc·d· ¶ Et diuidit in tres ptes·primo quare dicant arbitrarie·2° que sint iste arbitrarie 3° quid iudex in hijs possit·scda ibi ꝫ iste·tcia ibi i hijs eni· ¶ Nō q̄ non restituēs re ad mādatū iudic vltra re condēnabit de quo in·l·q̄ restituere·ff·de rei ven·et·j·dicā· ¶ Nota q̄ actio ad exhibēdum cō tra nō exhibētem ad mādatuz iudicis est arbitraria· ¶ Nota q̄ ac tio publiciana q ypothecaria sunt actiōes tales ut hic et·s·eo·ꝟ·ꝫ iste q·ꝟ·ite seruiana diuicto·ꝟ·in psona·s·eo· ¶ Nota q̄ actio ō do lo et actio qō me·cā·et actio ad intesse ꝓpter locū sunt actiōes pso nales et arbitrarie et que sit vtilitas q que dria vtz actio sit in p sonā vel in rem habet et ibi dixi·s·e·ꝟ·i· ¶ Nota q̄ in hijs actionꝫ bo arbitrarijs iudex hz magnā ptātez fm naturā cuiuslibz negocij ex equo et bono iudicare et p oēs q̄s aliquid sit positū i mero ar bitrio iudicis dz hre añ oculos bonū et equū ut hic et·l·qō si ephesi ff·de eo qō cer·lo·et ide si cōcedat alicui libera ptās tñ ñ vt q̄ possit postergare bonū et equū ut dixi·s·ꝟ·ꝓxi·circa fi· ¶ Ad euidentiam dicēdoz et intelligentiā hꝰ·ꝟ·pmitte que dicat actio arbitraria et dic q̄ actio arbitraria est in qua exercet officium iudicis mercena riū actioī p̄dicte debuēs inclēs q extraneus q hoc iō dixi qz ꝓpter hoc agnoscit in quo differt actio arbitraria ab actiōibꝫ bonefidei i q̄bꝫ actiōibꝫ boēfidei etiam debuit officiū iudic mercenariū fm nāz actōnis ꝓposite fāt·l·iij·cū ibi no·p glo·et doc·C·dpo·nā ex nā ac tionis boēfidei venit vsure interesse et alie accessiones et iuratur in

litē et alia ſi ut no·glo·s̄·ℌ·ꝑꝛ·ſed in actionibꝫ ſtricti iuris ꝑm na
turā actionis ꝓpoſitꝫ hoc non pōt fieri ꝫ ſi equitas ſuggerat ꝓpter
adiectionē loci vel ſimile et ſic extrīſecus ut iudex habeat cōez itēſſe
vtriuſq; rei et actorꝯ ut·l·i·et ij·ff·de eo qđ cer·loco ideo ꝓpter hāc
adiectionē loci vel ſimiliū actio dicit arbitraria ut hic ē caſꝰ ita·no
dixit bar·in·l·i·C·vbi ouenit q̄ cer·lo·da·pro· 2° pmitte q; eſt
triplex officiū iudicis quod dā ē nobile et iſtud eſt duplex·nam qđ
dam ē litis deciſiuū ꝓpter qđ petūtur reſtōnes imintegꝝ·vel aduo
catorū ſallacia et ſimilia et de hijs hic michil dī ſed habet in·l·q; ſi
minor in·ℌ·ſi·ff·de mino·et·l·quītus·ff·de an·lega·q·l·quí p colluſio
nem·ℌ·i·ff·de ac·emp·et·l·cū poſtulaſſem in pī·ff·de dā·infec·et·l·
i·ℌ·in·honorarijs et ibi late bar·ff·de va·et eꝛ̄or·cog· et·l·ſallaciaꝫ
ff·man·et·l·i·q·l·ij·C·man·Aliud eſt officiū iudicis merū q nobile
ad ordināndas lites et ad libellos acceptādos vel ieptos reiitiēdos de
quo in·l·i·cū ſi·ff·de aſſeſſ·et reicere inabiles ad poſtulādum vel ad
ꝓcurādum ut·l·quos phibet·ff·de poſtu·et·l·ita demū cū ibi no·et·l·
alienā·C·de ꝓcu· Tercīū eſt officiū iudicis mercenariū qđ deſer
uit nature actionis intētate q iſtud officiū iudicis vſatur in actioni
bꝫ benefidei q de hoc officio michil dicit hic ſed aliquid dixit glo·s·
ℌ·ꝑꝛ·licet in hoc iureꝯ in litē ut in·l·in actionibꝫ·ff·de in litē iurꝯ q
j·dicā Quartū ē officiū iudicis nō deſeruiens actiōi ꝓpter ꝑm
naturā ipſius ꝫ accñtaliter euenīēs propt aliqđ accitēs extrīſecus
ſup naturā actionis cui deſeruit q iſtō ē officiū iudicis qđ vſat in ar
bitrarijs et de iſto loquit iſte·ℌ· Tercio ē pmittēduꝫ q; actiones
arbitrarie nō ſic dicūt qꝛ ſit ꝓpium nomē actiōis ꝫ ē cōgnomē quē
admodꝫ actio ꝺ ꝓculio ut·l·ij·ℌ·hec actio·ff·ꝺ eo qđ cer·lo·facit qđ
dixi in ſimili·s̄·e·in ꝑn·ti·et i·ℌ·actiones aūt de ꝓculio Quarto ꝑ
mittēduꝫ ē q; actiones arbitrarie ſūt triplices·que dā ſūt arbitrarie
in quibꝫ vſat officiū iudicis in quid ꝺēnet·que dā ſūt arbitrarie i
ꝓtū ꝺēnet·que dā vero in quale iudex ꝺēnet facit·l·vbi aūt nō ap
paꝛ ī ꝑn·ff·de ꝟb·ob·ꝑmo cū i qđ ꝺēnꝫ ſūt arbitrarie ſicut ē actio
quod metus cauſa de quo dixi·s̄·e·ℌ·quadrupli·et actio ad exhibē
dum et ſimiles in quibꝫ ꝑm glo·due feruntur ſiñe ut·l·ſi cum exceꝑ
tione·ℌ·in hac cum ibi nota·ꝑꝛ glo·et docto·ff·qđ me·cā·2° cāū in
quantum ꝺēnet ſunt actiones arbitrarie pro eo q; quis promiſit

cto loco soluēdū ut·d·ℌ· hec actio et·l·fi hetes q·l·fi alij·ff·ō eo·qō cer·loco· Item de eo q̄ quis ostituit se soluturū ut·l·fi d uo·ℌ·i·ff·ō osti·pecu ¶ Est et ēcia arbitraria in qua iudex arbitrat̄ quale hoc est qualiē iudex debeat ꝺēnare ut est in actionibo noxalibo vbi iudex arbitrat̄ vtrū debeat ꝺēnare īsolidū vel noxaliē ut·l·i·q ij·ff· de noxa·ō quibo ōnibo hic p dy·et cy·et oēs doc·in·l·i·de eo qō cer· loco·et p bal·hic· ¶ Quīto p̄mitte q̄ in hijs actionibo arbitrarijs q̄ tude sūt regule quare dicant̄ arbitrarie que satis possūt colligi ex p̄ dictis·sed clarius dic q̄ sunt arbitrarie p̄mo ꝓpter officiū iudicis quod ℣sat̄ in arbitrādo in īteresse tōe loci ut i toto ti·de eo qō cer loco·2° in taxādo q̄titatē et in deferēdo iuramētuz in litē ut·d·l·in ac tionibo et ibi glo·q late bar·3° in īterrogādo quid p̄stare velit reus ut in actiōe noxali· ¶ Quarto dicūt̄ arbitrarie ad īponendā pēnam ut·d·ℌ·in hac et in actiōe de dolo ut·l·arbitrario in p̄n·et ibi glo· et bar·ff·de dolo ita no·dixit bar·in·l·hoc edicto in p̄n·ff·de pub· ¶ Quo aūt formet̄ libellus in officio iudicis dixi·s̄·eo·in p̄n·dic ut ibi vbi aliqua de offitio iudicis dixi sed etiam ista ibi addas ange· ¶ In glo·in ℣·arbitrarias ibi ē iure actōis·nō q̄ iure actōis bone fidei veniūt accessiōes ut·s̄·dixi alias esset falsū quod dixit glo·ff· de acti·emp·l·qui p collusionem·ℌ·i· ¶ In eadē glo·ibi et in iudice tantū est no·glo·q̄ tantūmodo ēsidet in pectore iudicis ꝺcedere vel nō ꝺcedere īteresse propt̄ locū et sic non ꝺcedēdo videtur q̄ nō teneatur in sindicatu de quo dixi·s̄·eo·in p̄n·in fi·coll· ¶ In ea·glo·in fi·dic nō notat̄ ff·de in litē iurā·l·in actiōibus in p̄n·et ista vltia est vera alias ut dicit glo·non esset sufficiēs diuisio actionū q̄ etiam q̄ nul la actio bonefidei est arbitraria īmo ℌm Jo·sa·distīguit̄ p oppositū ut·ff·de eo qō certo lo·l·in bonefidei et bar·ibi assignat cōez quare actiones bonefidei non dicūt̄ arbitrarie q̄ in eis officiū iudicis ex natura propria actōis multū potest ut·s̄·dixi vnde nō indiget alio arbitrio vel adminiculo extrinseus vnde statū cum debitor est in mo ra in actionibo bonefidei equitas que mouet iudicis officiū est iam i esse formata ab ipsa actiōe sed in actionibo stricti iuris veniūt p̄t̄ naturam actionis ut·l·quitquid astrīgendo·ff·de ℣bo·obli· Ideo de nominat̄ ab arbitrio iudicis quod p seipsuz venit ex sola equitate actiones aūt bonefidei non denominātur ab arbitrio sed a seipso cū

a seipsis et nō in a iudice procedit arbitriū et hoc est vtile scire ꝑm
pau·de cast·in·d·l·ī bōfidei ꝓpter id qđ habet im·l·fi·eo·ti·nam fide
iussor acceptus in actionibo stricti iuris arbitrarijs non tenet ad
interesse tōne loci siue interesserit añ mota rei ut·l·cētum capue·siue
interdat post mota rei ut·d·l·fi·de eo qđ cer·lo· qz equitas q̄ mouit
iudicē propt̄ certū locū non est adhuc in esse formata quousq; q̄ do
nec pueniat ad iudiciū in alio loco ꝙ si accipiat fideiussor in accio
nibo bonefidei in q̄bo ē actuz de soluēdo certo loco bene tūc fideiussor
tenet ad interesse tōne loci licet hoc veniat officio iudicis quia tam
venit ex natura actiōis ut·l·quero·ℌ·i·ff·loca·qđ bene no· ¶ In gl
ex arbitrio ibi in actione in rem dic clarū qz in illis non est obliga
tio ut in·ℌ·i·s̄·eo·et ibi dictum fuit· ¶ In ea·glo·in fi·no·bñ et hig
na istam glo·que melius sentit intellectū verū huiꝰ·ℌ·qz aliqua alia
glo·ut·j·patebit· Et adūtas bñ qz facit si pro te in maleficijs fide
iussero vel etiam in otractu et pena p nouū tuum factum sit augmē
tata q nō dico simplicit perpetua qz ego fideiussor non teneor ad illō
plus ut est casus et ibi glo·et bar·et doc in·l·i·ff·de in litē iu·et est
bonꝰ casus in·l·fi·ff·de fideiuss·ō quo plene dixi in tractatu meo ma
licioz in ℣·pro quibo anthonius fideiussit· ¶ In glo·restituit ibi·l·
qui restituere· Adūtas qz bar·in·l·in actionibo·ff·de in litē iu·in ℣·
iij·habet locū in arbitrarijs ac·dat vnā regulam qz ois actio in qua
res non restituit̄ ꝑm p̄ceptū iuditis dicit̄ arbitraria ut iudex habe
at ptātem deferēdi iuramētuz in litē et ꝑm illud otēnandi siue sit ac
tio bonefidei siue stricti iuris psonalis siue in rē siue quecūq; actio sit
et allegat·d·l·qui restituere ad fi·qđ credo verū ꝓpter ꝓbitatē rō
mis qz in ōnibo casibo otēnit̄ maiestas pretorea qđ bene no·pro am
pliatiōe·d·l·qui restituere· ¶ In glo·exhibeat in fi· videam? hic ali
qua regularia in actione ad exhibēdum que est multū necessaria et
preparatoria aliarū actionū et potissime rei vendicationis ut·l·i·ff·
ad exhibē· ¶ Quero igit̄ ꝓmo quid est exhibere et iuris cōsultus in
l·ij·ff·eo·dicit qz exhibere est in publico ptātem facere ut ei qui agit
experiūdi sit cā copia· ¶ Quero quotuplex est actio ad exhibēduz
et dic qz triplex est vna restitutoria de qua in·l·celsus·ℌ·idem iuꝰ·
et·ℌ· idem celsus· et·l·tagni·ℌ·finali et·l·iulianus·ℌ· quesitum·ff·
ad exhibendum·et ista non potest simul proponi cuz rei vendicatiōe·

que in effectu ꝺ aĉ ad idē ſeꝺ oꝑtz ꝙ eligat ar·l·qꝺ in heredē·ℌ·eli
gere·ff·de tribu· Alia eſt exhibitoria et tunc quedā eſt neceſſaria ut
ſeꝓratoria et illa etiaz nō ꝓmiĉ ſimul et ſemel cum rei vendicatio
ne ut·l·gēma eo·ti·ſeꝺ ſucceſſiue ſic et talis libellus admittiē ar·gl·
in·b·ductores·C·loca·q dixi·ſ̄·eo·ℌ·tursus· Quedā vero q ćia eſt
actio ad exhibēdum vtilis et regularis ut·ꝺ·bi·ff·eo·et illa bene po
teſt cumreri cū rei vendicatiōe ut·bſi·C·e·et ibi glo·et doc·ita dixit
Flo·in·bi·ff·eo Quero cui ꝯpetit iſta actio ad exhibendū ℔ꝝ nō
tantū dño vel quaſi ſeꝺ etiaz olim poſſeſſori vel qui ꝑtendit modo ali
quo ſua int̄eſſe ut eſt tex·in·biij·ℌ·ē aūt cum·ℌ·ſe·et·ℌ·ſciēdum au
tē·ff·e·dūmodo ſit int̄eſſe pcmiariū rōe iurĩ in re vel ad rem ut·ꝺ·
ℌ·eſt aūt· Viue quis pretēdat int̄eſſe ꝺ pti ſiue verſimili cā q iuſ
ta de futuro ut eſt tex·in·ꝺ·ℌ·ſciendū iudex itaq ſummati exaiabit
an te ōmia an actor habeat iuſtā cāz exhibitionis petēde nec ne ut ē
tex·in·ꝺ·biij·ℌ·elegāter Quero otra quem ꝯpetat iſta actio dic
q ꝺaĉ otra poſſidētem ſiue ciuilit ſiue naturalit ſiue ciuilit tm̄ ſiue
naturalit tm̄ poſſideat ut·ꝺ·biij·ℌ·ſi·cū·l·ſe·quimo ſi eſſet nudus de
tentator vel cuſtos rei pōt iſta actione queniri et oīs ille q̄ qūolibet
haberet facultatē rei exhibēde ut eſt tex·in·l·celſus in fi·ptī·ff·e·ſicut
dicim? in ſimili ꝺ rei vendicatiōe q publiciana ī·l·officiū·ff·de rei ven
dica·et dixi·ſ̄·eo·ℌ·i· Et iſtud iudiciū eſt ſūmariū ut·ꝺ·biij·ℌ·ſcien
dū et ibi glo·et doctō·qꝺ declarat bar·in·bi·ℌ·ſi·ff·de preto·ſtipu·et
plenius ꝑ eūdē in auĉ ad reprimēdam in ℣·ſummarie in ℣·et ſi q̄ra
tur que ſint cāe ſummarie et bar·et raph·in·l·a diuo pio in·ℌ·ſi ſu
ꝑ rebo·ff·de re iudi·dic ut dictis iuribo in quo iudicio non admittū
tur exceptiones requirētes altiorem indaginē ut·ꝺ·biij·ℌ·ibidem
cum glo ſing·in ℣·obſcuro et dixi·ſ̄·ꝓ°·ℌ· Vi aūt q̄reret altio
rē indaginem ſēt eam ē ſeruare in alio iuditio ordinario ut ibi dixi
Ded adūtas ꝙ talis reſeruatio quā iudex ſepe facit utputa dico ad
plures a eſſe procedēdum ſaluis exceptis ꝙ iſta verba ſūt tante im
portantie ꝙ ſi vere exceptiones obſtabūt proceſſus redditē retronk
lus ut eſt glo ſingu·in·c·cū otingat et ibi doc·et autho de bu·ex̄ de
offi·dele·et ita dixit elegāter bar·in·bille a quo in·ℌ·ſi de teſtamto
in fi·ff·ad trebell· quod tene menti· Vcias tamē ꝙ iudex iſtas reſer
vationes ut plurimum facere ſēt volentibo ptibus et ꝓſentiētibo

vel saltē non cōtradicētibꝰ qꝝ videt̄ tūc tacite ꝯsentire ut no. nōnē
bar. in l. i. C. de relat̄. Vel etiam si partes ꝯtradicerēt posset illud fa
cere nisi appellarēt qm̄ in actibꝰ iudicialibꝰ qꝫ quis grauat̄ nō suf
ficit simplicit̄ ꝯtradicere nisi etiā appellet ut singularissime dixit In
no. in c. quo ad ꝯsultationē et ibi casus ex̄ de re iudi. et voluit domi
nꝰ me⁹ Io. et ange. in d. ℔. si de testō in fi. qꝰ in practica tene menti
perpe uo. ¶ Quero que probatio requirat̄ in hac actione de iure es
se actoris dic qꝫ sufficit iuramētum ꝟm bar. in l. thesaurus ꝑ illuꝫ
text. ff. eo. qꝰ iuramētum deferē cum aliquali cāe ogmtione et non ex
abrupto quasi sit iuramētum calūnie ⁊ tēpore ogruo probationū qꝰ
est verū duobꝰ aliis necessariis ꝯcurrētibꝰ viz qꝫ cā sit sūmaria ut is
ta et modici p̄udicij alias non deferret̄ iuramētum nisi ad minimu
lo semiplene pbōnis adiuuaretur ut l. admonēdi et ibi glo. et late
bar. ff. de iurē iu. ita dixit bal. d. l. thesaur⁹. Et etiā itelligas. d. bar.
verū vbiāqꝫ petitur sola exhibitio sed si in ista actione veniret etiā
possessionis trāslatio ut in casu. d. l. celsus in ℔. iulianus. vel si aliter
p dictam actionē ad exhibēduꝫ dāmificaret̄ reus tūc nō sufficeret so
la pbatio p iuramētum sed requiritur plena pbatio sicut i aliis pos
sessorijs ut no. glo et doc. in l. i. in ij. glo. C. quo. ꝯ. ita dixit bar. in
auē ad reprimendā m. d. ℣. summarie in ℣. circa mos probandi in
hac sūmaria ꝛc. ange. ¶ Quero non exhibet reus ad mādatum iu
dicis dic qꝫ iuratur in litē ꝯtra eum ut l. non ignorabit. C. e. de quo
tamē dic vbi p glo. et doc. ¶ In ista actione sic formatur libellus.
Dico ꝯtra titium qꝫ ipse detinet vnum volumē cooptum tali corio ⁊
pro parte miniatum et littera petusina quem librū mea interest in
iudicio exhiberi maxime cum intendam pro dicto libro vendicatio
nem proponere quem librū dictus titius occultat. Quare peto ip
sum titium vestra sententia condēnari ut dictū librum in iudicio ex
hibeat et copiam inspiciendi faciat. Et si velles cum dicta actione ad
exhibendum intentare etiaꝫ rei vendicationem vel publicianam qꝰ
fieri potest ut dixi dicas sic. addendo supradicto libello quem librū
sic exhibitum cum ipse spectet ad me iure dominij vel quasi ex tūc
cum exhibitus fuerit vendicare volo et intendo et pro eius vendica
tione peto me dominum vel quasi declarari et dictum titium con
demnari ut dictum librum cooptum tali corio michi restituat ꝛc.

231

Adūtas tam̄ isto cāū qp fiña lata sup dicta actiōe ad exhibendū ab
solutoria non parit exceptionē rei iudicate in rei vendicatiōe cū ista
actio sit sūmaria et rei vendicatio ordinaria ut·l·i·C·eo·q ibi doc·fa
cit qđ dixi in simili de publiciana et rei vendicatiōe·s·eo·ℌ·sed iste
Nota etiā qp cā dicit sūmaria explicit vno mō tōe ordinis qz ꝓce
dit sine solēnitate iudiciorū ut in auc·ad rep̄mendū et in·d·cle·se
p̄ et in cle·dispendiosam de iudi·2° mō dicit sūmaria respectu pro
bationū et fidei qz non requirūtur p̄bationes omni exceptiōe maio
res sed sufficiūt p̄sūptiones vel iudicia que iudicez ad p̄sumptio
nem inducant ut ī ista actione ut·d·b·iij·ℌ·sciendū q·d·b·thesaurus
et facit qđ no·glo·et doc·in·d·l·i·C·quo·bonoz·qđ·tam̄ intellige ut
s·dixi· Dicit etiā 3° mō dici sūmaria tam tōe ordinis qp ratione
probādi simul ut·ff·ad carbo·in·l·iij·ℌ·cause ita dixit bal·ī·d·ℌ·sci
endū· In glo·noxali causa in fi·Ad euidētiam huiꝰ actionis noxa
lis p̄mittē p̄mo qp actō noxalis dicta est a noxa qđ est delictū vel a
noxa que dicit seruus delinquens ut·j·de noxa·ℌ·noxa·2° p̄mittē
qp iste actiones oriuz habēt ex delicto seruoz nt·ff·eo·ti·l·i non aūt
a delicto filij familie vel liberi hominis bonafide possessi ut·ff·de inter
actio·l·3 fessionibus·ℌ·fi·et·l·fi is et no·glo·j·de noxa·ℌ·fi·3° prē
mittē qp iste noxales dant̄ ostra dominū oibz illi calibz quibz direc
ta ostra delinquētem ex maleficio oriretur nec miz qz qualis ē direc
ta talis est noxalis vnde si illa est pretoria q ista noxalis q si illa p
petua et hec noxalis ut·ff·de noxa·l·pe·ℌ·i· Et si illa directa dat̄ he
redibz q ista noxalis in heredes aūt noxalis dat̄ nō tamq̄ ī here
des sed tamq̄ in dominos possessores ut·d·l·pe·ℌ·i·et eo·ti·l·si pluriū
ℌ·fi·cū·l·se·non tam̄ dat̄ dño vero l̄ putatiuo ut bone fidei possessori
etiam suo manumisso vel alienato non dat̄ dño qz int̄ dñm et ser
uū nō nascit̄ actio ex delicto ut·l·seruū et filij·ff·de furt̄·misi tōe no
ue ostractionis ut est casus et ibi doc·et maxie saly·in·l·i·C·eo·nec
etiā p omni suo cōi alteri dñoz ostra altez oritur qz q̄ tenet̄ noxali
nō p̄t illa agere ut·C·de fur·l·apud antiquos et·ff·de noxa·l·cum
seruus et·ff·de minor·l·sed si vnus·ℌ·si seruus in quo si tamē ex de
licto familie dñs ab vno ouemat̄ nō tenet̄ p singul̄ ut·l·qđ aūt·ff·
eo·fallit in·cū speāli ut·l·si familia cū ibi no·ff·de iu·om·iu·vbi au
tem ouenit̄ dominus a pluribz habet locuz·l·si quis a multis·ff·eo·

¶ Quarto sciendū est qꝫ ista noxalis et sic ex ꝺlicto serui non sem
ꝑ est mere noxalis qꝛ ꝺns aliqñ tenet insolidū exēplum ff. man. l.
inter causas. §. sed cum seruus et de fur. si seruus cōis in. §. qō vero
et in alijs casibꝰ no. in. l. i. ff. de noxa. et ibi Flo. ¶ Quīto est sciendō
qꝫ iste noxales intētantur ꝛtra ꝺnm vꝛ vel putatiuū. ff. e. ti. l. si bo
nefidei et etiam ꝛtra bonefidei vel malefidei possessorē ut. l. non solus
eo. ti. et itelligas dominū verū vel putatiuū de pñti q non ī preteritus
ut. l. ij. in pn. et. §. i. eo. ti. dūmodo etiam habeat teneat et possideat
ipsum seruū ut. l. quotiēs in pn. eo ti. vel nisi dolo desijsset possidere
ut eo. ti. l. noxalis et. l. electio. §. item si et. l. si plurium in pn. quo ca
sū pōt agēs eligere vtꝛ agat ꝛtra ꝺfinentē dolo possidere vel ouenī
at nouū possessorē vel manumissum si seruus manumissus sit eo. ti.
l. de illo et. l. se. Contra fructuariū aūt serui vel creditorem habētem
eum obligatū noxalis non ꝺat sed defensionē omittētes ꝑuabunt
iure suo iuꝫ. l. si noxalem eo. ti. Et adūtas qꝫ ista actio noxalis ap
pellat quasi lucratiua ſm glo. in. l. apud celsum. §. de auctoris. ff. ꝺ
doli except. et bene no. dictionem quasi qꝛ sentit qꝫ nō ꝓprie dicatur
lucratiua ꝓpter damnū tibi illatū et hoc sequit bar. ī materia dua
rū causaꝝ lucratiuaꝝ m. l. meuius. §. duobꝰ ff. de lega. ij. ¶ Primo
sciendū ē qꝫ iste actiones noxales dicūt psonales tm in rē scripte qꝛ
respiciūt capita ꝺnoꝝ vel alterius cuiuslibꝫ possessoris vel ipoꝝ puoꝝ
si sūt manūissi ut. j. de noxa. in. §. diuꝰ vbi etiā videas gl. et vide flo.
ff. eo. in ꝓca. ꝺat aūt ista noxalis ex ꝺlicto serui non ex ꝛtractu qꝛ
ex ꝛtractu ouenit ꝺns vel ō peculio vel alio mō ut videlicet. §. eo. §.
actōes aūt de peculio vel tēt de dolo ut. l. si oleū in. §. pe. ff. de dolo et
facit. j. de noxa. in pn. ff. e. in. li. Adūtas tm qꝫ lꝫ ꝺns tenet ex ꝺlic
to serui ñ tm tenet ex ōni ꝺlicto ꝫ tantūmō ex ꝺlicto ñ capitali nā
si esꝫ ꝺlictū capitale crīaliter ouenireꝫ seruꝰ ut. l. i. cū ibi no. ꝙ glo.
et doc. et maxīe ꝙ saly. C. eo. ti. nō aūt teneret ꝺns ut. l. hos accusa
re. §. omnibꝰ et ibi bar. ff. de accusa. et ꝓdicta ꝓcedūt qñ ꝺns est ig
norās seruum ꝺlinquere. i. sibi ꝺānum inferre ut. l. i. ff. eodem. Si
autꝫ fuerit sciens et valuit prohibere eo tēpore et ea hora qua ser
uus ꝺlinquebat et non ꝓhibuit tunc ꝺominus tenetur insolidum
ad emendam damni et non liberaretur ꝺando seruum pro noxa ut
dicta. l. ij. in pn. et quod ibi nota. maxime per Flor. ff. eo. et pōt esse

tō qz tunc dñs diceret magis ouenit ex facto ꝑtio igit ac. Et ad intellectū d. b. ij. in pn. vide oio qđ circa hoc no. elegāter bar. et doc. in illa stipulatione pre te non fieri in fi. ff. de ℟. obli. Ex quo sequit qz agens ista actione det simplicit fundare suam petitionē in emendatione sui damni et sup illa emēdatione det formari siīa nam salutatem dandi seruū ꝓ nosa videt osequi dñs odēnatus a lege ut est tex. in. l. miles in. ℌ. p. ff. de re iudi. et ibi vide glo. bar. et doc. et iō si esset odēnatus ad. c. pro emenda dāni vel ad nosre dedicionē et sic alternatiue adhuc nosre dedicio intelligat esse tm̄mō in solutione et non in odēnatione tō qz cum enim nō possum agere dicta forma ad c. vel ad nosre dedicionē ut ibi iō iudex pronūciando intelligit ꝓnunciasse ꝑut de iure sibi incūbit ut dicit in. d. ℌ. si dece. seruus si esset stipulatus a dño. c. vel nosre dedicionē et que fit tō dūe vide ibi singulariter ꝓ bar. et doc. Quero vsq ad q̄tum temp? dat ista facultas prestandi seruū pro nosa dic vsq ad litē ot. sup actione iudicati ut. l. ite veniūt. ℌ. idem tecte et qđ ibi no. ff. de pti. here. qđ qualit intelligat vide saly. in. l. si pacto quo pnam. C. đ pac. et ꝓ Jo. de imo. in. l. si insulam. ff. de ℟. ob. et p bar. in. l. si ita stipulatus fuerit decez in melle. ff. de solu. Et ista sūt vtilia etiam qñ animal brutuz tuum damnum alicui intulerit an domin? teneat et clarū est qz sic qz dominus tenet aut emēdare dānum aut dictū animal ꝓ nosa dare ut. l. i. si quadru. pau. fe. dicta. Dūe sit animal quadrupes ut ibi si ue bipes ut est gallus ut. l. hec actio eo. ti. et non tm̄ tenet dns si damnum et nocumētum sit illatum in aliud aial brutum. l. i. ℌ. cum arietes eo. ti. et. l. quēadmodū. ℌ. si nauis altera. ff. ad. l. acq et ibi etiam Flo. sed etiam si non tantū in seruū sed etiam in liberū corpus sit nosa omissa ut. l. ex hac. l. eo. ti. dūmodo tale aial noceat otra naturam sui generis et sic credulitate omotum ut. d. l. i. ℌ. i taq ut seruꝰ et. j. si qua. pau. fe. dicta. in. ℌ. hec aūt actio. nam natura equoruz est ut sint mansueti et idem in bobus. Di ergo vnus equus sit calcatro sus vel bos comupat et sic dānum inferat non videt teneri dns ut d. ℌ. hec aūt actio et. d. ℌ. i taq ut seruus nisi dns fuerit in culpa vl qz non ꝑdixit vel qz ocitauerit equū ut. d. l. i. ℌ. ꝫ si instigatū. sed tu dic q̄ imo tenet saltē vtili actione ꝑdicta đ pauperie ut no. glo. no. in. d. ℌ. hec aūt actio p tex. in. ℌ. fi. eo. ti. Di aūt culpa dñi damnum

datum sit ut dixi clarū est q ipse teneꝛ ut .d.l.ij.ff. qđ si ꝑtor non dico eu teneri ista actione de pauperie sed in solidū et sic .l. acquirꝛ ut ibi habeꝛ q sic non liberaꝛ isto casu dando animal p noxa ut ibi dicit qđ no. qz cotidie euenit. ¶ Quero quo formabit libellus in hac actione noxali vel de pauperie dic sic. Dico otra titiuz q sticho eius seruꝰ michi dānum intulit in .p. in volnerādo gayū seruū meū vel qđ animal tuum me pauperauit hc dicā q tale tuū animal crudelitate vel feritate cmotū pauerit talem meū bouē et me in .p. dānificauit et ꝺpauperauit. Quare peto dictum titium dñm ꝓdictum cēnari ad emendā dicti mei damni qđ est in .p. et predictꝰ libellus procedit in noxali qđ dñs fuit ignorās et in pauperie qđ dñs nō fuit in culpa alias aūt si fuisset sciens in noxali vel in pauperie in culpa libello debeꝛs exprimere et ꝓbare quo facto dñs ꝑderet fauultatē dādi seruū vel animal p noxa ut patet ex ꝓdictis. ¶ Pidimus in noxali ꝑte et i pauperie quid in quasi noxali ut in damno infecto qđ dē in quasi noxali ut ē tex. in .l. ꝓtor ait in .ff. hoc edictū .ff. ꝺ dā no infec. qđ qualit intelligaꝛ no. bar. i. l. in stipulatiōe e. ta. facit qđ no. bar. in .l. si certi. ff. officiū .ff. ꝺ aqua plu. ar. ¶ Quero itaq vtrum cum hoc iudiciū sit sūmariū et celeritatē debeꝛt ut .li. et .l. iij. in ꝑn. q in .ff. de dā. infec. An in hoc iudicio sit libellus dandus et lis otestāda dic q in omni iuditio in quo certa sīa speraꝛ ferri sue sit ordinariū siue sūmariū siue sit petitoriū siue possessoriū semper ē libellus dandus iuꝛ quem possit ferri sīa ut in cle. sepe de ꝛ. sig. i ꝛ. ut iuꝛ petitionē q̄c. et no. elegāt bar. i auc. ad repmendū in ꝛ. sine figura iudicij et est etiam lis otestāda alias non posset ferri valida sīa ut .l. si .ff. illō. C. de tēpo. app. ita dixit in effectu bar. in .l. iij. in .ff. hoc aūt iudiciū in vij. q. ff. de dam. infec. et idem ut dixi iu possessorijs que dirigūt ut dixi cōtra certam ꝑsonam ꝓut est tex. in .ff. hodie .j. de medic. et .l. si .C. si p vim vel alio modo q est tex. in .c. ij. eꝛ ut lite non otq. ꝑm vnā lec. ita elegāter dixit bar. in .l. naturaliter in .ff. michil cōe circa si .ff. de acq. poss. in ꝛ. iij. quero nūquid in possessorijs q̄c. et no. Guil. de cu. in .l. omnes .ff. de minte. testi. q no. bal. in .l. si. et ibi bar. C. de edic. diui adri. et ibi saly. et quod dixi libellum requiri q litem contestari quāuis sit iudicium summarium intelligas tamē summarium siue in casu nostro ꝓut nōiūt bar. in .l. i. ff. finali

ff·de p̃to·sti·et bar·late in auc̃·ad trebm̃ōum in ℣·sūmarie in ℣· et si q̃ratur que causa sint sūmarie ꝛc̃·et bar·et raph·in·l·a diuo pio ℌ·si sup trebo·ff·de re iudi· nec p̃dictis habet obstare cle·sepe et qō ibi habeť ℣·fig· ¶ Quero quis p̃t petere cautionē damni infecti dic q̃ omnis ille qui habet ius i re ut est tex·optim? in·l·eoz in p̃n· ff·eo·ti·q etiam inquilinus non tm̃ pro psona sua sed pro rebo illa tis in domum oductam cui minať ruina ut·l·qui bona·ℌ·vicinus cū ℌ·se·e·ti· ¶ Quero quid q̃ratť ad hoc ut aliqui ex p̃dictis caueat de dāno infecto cū fideiussore vel sine iuř ea que habēt̃ in·d·l·q̃ bona·ℌ·i·et·l·p̃tor in p̃n·et·l·hoc amplius in·ℌ·pe·et si·cū·l·se·ff·eo· et no·bar·in·l·dāni infecti stipulatio ptinet eo·ti·ℨendo q̃ ad hoc ut aliqui caueať de dāno infecto sufficit q̃ iuret ñ calumnie cā facere petere sibi caueri q prestari dicta cautio nec aliud necesse ē iuestiga ri ad ptis petitionē sed officio iudicis mero p̃t aliud ognosci et in uestigari ut est tex·optimus in·l·q̃ bona·ℌ·qui damni eo·ti· Et ad uertēdū est q̃ si cautio p̃dicta fuerit petita et dānum postea fuerit illatū habet locū p̃dicta materia· Ubi aūt ante cautionē petitā dam num fuit datū habet locum·d·l·pretor in·ℌ·si·cū·l·se·et se·et est tex· magistralis in·l·euenit eo·ti· ¶ Libellus aūt in hac actione de dam no infecto sic formať·et p̃mo in cautione petēda dicas sic· Dico cō tra titiū q̃ talis sua domus minať ruinam sup tale; domum meam ꝓpter quod ego possem pati damnū in dicta mea domo et in rebus in ea existētibo Quare peto odēnari dictum titium et odēnatus cogi vestro officio q̃ caueat michi de dāno infecto ꝑm formaꝫ iuris et iu to q̃ p̃dicta non dico nec peto calūnie causa· ¶ Quādo aūt dānum datū est libellus sic formať Dico ctra titium q̃ cum talis sua dom? minareť ruinam in talem domum meā petij ipsum cogi ad satisdan dum michi de dāno infecto qui cautionē p̃stitit et qualit̃ post dictā cautionē petitam p me et p eū prestitam damnū tale domui mee et p cōsequens michi illatum est qm̃ dicta sua domus cecidit sup dicta domo mea ꝓpter quod talis paries meus et tales mee massaricie sunt deuastate et deteriorate in·c·et ita cōiter arbitrareť per quem libet bonū virū· Quare peto dictū titium pro emēdacōe dicti damni in dictis·c·soluendis michi odēnari et plus q minus ꝑut ꝓbabitur et p vos fuerit taxatū et iudicatum ꝛc̃· Et vide ad predicta que dixit

bar·in simili in·d·l·si tercio in·ff·officiū· Hinc ſupta occaſiõe q; aliq; ꝓpter dãni infecti cauſam fit denũtiatio noui operis ut·l·i·ff·de no·ope·nũ· et melius q; alibi hic cadit et materia ẽ cotidiana iõ aliq̃d q breuit de nũtiatiõe noui op̃ris videam? Quero igit̃ p mo quis poſſit denũciare dic q; quilibet alias abilis cuius int̃eſt ut int̃eſſe p̃tendit ut·l·m puĩciali·ff·si·cum·l·ſe·et ſe·q quod ibi habẽt p glo·et doc·ff·de no·op·nũ·dũmodo ad inſtantiam ptis vel iudic iurauerit ſe nõ calũnie cã denũtiare ut·l·de pupillo in·ff·qui opus q ibi glo bar q doc·e·ti 1° quero de forma denũtiationis et eſt ſciẽ dum q; nũtiatio noui operis põt fieri ſm cõem vſum tribꝰ modis voce vel iactu lapilli vel p ꝓtorem ut·d·l·de pupillo·ff· memiſſe cum ibi no·p glo·et bar·et doc· Tu dic q illud de iactu lapilli põt ſub diſtigui viz vel manũ ad laboreriũ apponẽdo q euellẽdo aliquẽl apidẽ de ope vel etiam vnũ lapidẽ in ope ꝓiciendo ut de hoc eſt tex·i·l·vi facit·ff·i·ff·qd vi aut clã· Sed adũtendum eſt q; ſi fiat ꝟbis ſi denũcians eſſet in poſſeſſiõe loci in quo edificat̃ ut meticuloſus p̃ter eius poſſeſſionẽ ſecus ſi p iactũ lapilli vel p manus appõnem vl per pretorẽ fiat denũciatio ut·d·ff·memiſſe et in·d·l·i·ff·in opis eo·ti· licet taph·ibi oꝑariũ vnde cautela eſt ſm cõem opi· q; denuntiatio nũq; fiat ꝟbis ſed potiꝰ aliis ſupdictis modis· Quero ergo que erit forma denũciationis fiende per pretorẽ et licet glo·in·d·ff·memi niſſe dicat alit̃ tamẽ ſm bar·dicas q doc·ibi viz talis inter ad petitio nem titij omiſit et mãdauit tali nuntio ut vadat ad talem locum et ibi ſeyo vel oꝑarijs vel alijs ibi exĩtibꝰ denuntiet et prohibeat ne in dicto loco aliquid noui operis fiat Per iactum vero lapil li fit denũciatio videlz quia debet aliquid de opere deſtruere vel lapi dem vnum in opere proicere dicẽdo denũtio nouũ opus· verbis vero fit denũciatio quia ſemp debet referri ad eos qui ſũt in opere ut ẽ tex· in·l·de pupillo in·ff·nũtiationẽ eo·ti· viz nuntio vobis ne quid ope ris in iſto loco fiat et ſic verba debent inſonaliter concipi non autẽ perſonaliter quia tantũmodo ꝑſonam denuncians tam ligaret ut habẽt in·dicto·ff·denuntiationem vel etiaz ſatis eſt q; ſimpliciter dicatur nuntio nouum opus ut eſt textus in·l·prima in principio eodem ti tulo ita dixit bartolus et doctores in dicto·ff·memiſſe· Et adũ tas quod dicta denuntiatione fortiter facta et legitima hoc eſt

q̄ non sit manifeste frustratoria posſ̄ speri et quādo dicat̄ frustra
toria vide glo·valde notabilē et bar et doc·in·d·l·i·in p̄n·tūc siue sue
rit iusta siue iniusta timenda est sicut dicimus de siña excōicationis
ut est tex·in·d·l·i·in p̄n·vnde quicūq; edificauerit post n̄ūtiationē
legitīe factam aliquo de dictis tribꝰ modis etiaꝫ si iuste edificaret
in totū edificatuꝫ venit suis sūptibꝰ demolliendū etiaꝫ si illud in suo
et iuridice edificauit etiam si offeret se in o tinēti illō p̄baturū qui
non tēt ad illud admitti ut·d·l·i·in·ff·i is cui. Et ideo ut sciat̄ q̄ tū
debeat destrui post denūtiationē mensuratio fit in ope ut in·l·nō solū
ff·sed ut p̄bari eo·ti·que quidē denūtiatio pōt peti āmoueri p iudi
cium intentād̄ū et docēdum de iure edificare volētes dūmodo interim
desistat ab ope licet pēdeat iudiciū vel satisdando de ope d̄mollien
do si wlt p̄sequi in ope si appareat poste a eū iuste edificasse ut·l·fi·
C·d edic·priua·et qd̄ ibi p glo·q doc·et·d·l·d̄ pupillo·ff·qui remis
sionē et·d·l·non solum·ff·ij·et iij·et·l·ait pretor in p̄ū·eo·ti· Que
to an libellus si dandus q lis o testāda in hoc iudicio et dicas q̄ sic
ut·d·l·de pupillo·ff·qui opus et ibi bar·et doc·et no·bar·in·l·iiij·ff·
hoc aūt iudiciū in·fi·ff·de dam·infec· Vltīo quero qūo formabi
tur libellus et dicas q̄ est duplex libellus vnus ē qñ edificauit spre
ta denūtiatione alius est quādo prestita cautiōe edificauit q i opere
processit· Primo casu dicas sic·dico o tra titium q̄ cum edificaret p
se vel suos operarios in tali loco ego legitime denūciauī vel voce vel
p iactū lapilli l̄ p talē p̄torē ut cas? o tigerit nouū op? q q̄ ñ obstāte
dicta denūtiatione legitīe facta ipse titius spreta dicta denūtiatio
ne processit in ope et scient̄ edificauit· vex q̄ totū edificatū spreta d̄
nūtiatione facta venit suis sūptibꝰ demolliendum et ipse a tēpore
dicte denūtiationis citra edificauit a·p·pedibꝰ supra peto per vos et
vestrū officiū quod iploro o dēnari dictum titium et o dēnatum cogi
dictum opus a dictis·p·pedibꝰ s·ad emolliendū et q̄ demolliat su
is sumptibꝰ ꝛc· omnia ista p̄bantur in·d·l·pretor in p̄n·et·ff·inter
dictum et·l·p̄·et fi·eo·ti·Alius aūt libellus est qñ nuntiatio fuit re
missa prestita cautione sic formatur· Dico o tra titium q̄ cū legiti
me denūtiauerim sibi nouum opus tamē ut ipse posset in opere pro
cedere satisdedit secūdum formam iuris q tempore dicte denūtiatio
nis iam edificauerat plq; ad·p·pedes propter quam satisdationeꝫ

in ope ꝓcessit et tanꝺ̃ opus pfecit vtꝝ̃ qꝫ iuste edificauit qꝫ ille lo
cus in quo edificauit ẽ meus et ad me spectat vel ptinet et in dicto
loco habeo ius ꝓhibẽdi ne ibi aliquꝺ edificeť ¶ Quare peto p vos ꝺ̃
clarari me habuisse et habere tale ius ꝓhibendi edificare volenti in
dicto loco ⁊ ꝯsequenť ꝓnuntiare dictꝝ̃ titꝝ̃ iniuste in dicto loco edifi
casse maxime a dictis ·x· pedibꝰ supra et successiue ꝺ̃nari et vestro
officio ꝺ̃natum cogi dictuꝫ titium ꝙ suis sꝫ̃tibꝰ ·d· edificiꝫ̃ deleat
emolliri et ad pristinꝫ̃ statuꝫ deducere ⁊c· ⁊ ad predicta vide qꝺ̃ no·
bar· in simili m·l·fi tercius ·ff· officiꝫ̃ ·ff· de aqua plu· arc̃e· ¶ Ju glo·
in ℣· in rẽ in fi· ¶ Tu dic ꝙ nec etiam in illꝰ casibꝰ est simul et semel p
sonalis et realis ut dixi in ·d· ℣· qꝺ̃am· ¶ In glo· de dolo malo in fi·
videamus hic alqua circa actionẽ de dolo et ꝓmo vide que dixi cir
ca dolum in actionibꝰ bone fidei ·s· eo· in ℣· actionꝫ̃ circa ꝓn· ¶ Que
ro primo quꝺ̃ sit dolus et licet iuriscõsultus diffiniat in ·l· i· ℣· ff· ꝺ̃
dolo tamꝫ̃ bar· in ·l· qꝺ̃ nerua ·ff· de ꝓ· ℣· iij· est videndꝫ̃ ꝺ̃ qualꝫ culpa
addit vnꝫ̃ viz ꝙ dolus est machinatio ad decipiendꝫ̃ et fallendꝫ al
terꝫ̃ adhibita manifeste vel ꝑm bal· in ·l· pignus ·C· de pig· act· in ℣·
quꝺ̃ aũt sit dolus ·dicit ꝙ dolus est malicia in alterius dãnum ꝓꝫ̃
pens et illud ℣bum manifeste ideo addit bal· ad drꝫ̃am doli presup
ti quꝫ̃ est culpa latioꝛ ut ·d· ·l· qꝺ̃ nerua ¶ Quero an appellatiõe cꝫ
ꝓ dolus ꝯineať ut si ꝓmisi tibi reficere omne dãnum qꝺ̃ tibi otiget
ex culpa stichi serui mei si furatus fuerit tibi aliquꝺ an teneať et
videť ꝙ non qꝫ aliud est culpa et aliud est dolus tñ cõtractiꝫ̃ de tmi
nat bar· in ·d· ·l· qꝺ̃ nerua depositi i ℣· ij· quero que sũt spẽs qꝫ dolus
ẽ culpa latissima nã dolꝰ ꝓsũptus ẽ latioꝛ ut ·d· ·l· qꝺ̃ nerua ergo do
lus manifestꝰ ꝓhẽdiť appellatiõe culpe qꝫ ẽ latissima culpa· ¶ Que
ro quotupleꝛ est dolus dic ꝙ ẽ dupleꝛ ·s· dolus malus ꝺ̃ quo ꝯ ⁊ do
lus bonus nã dolus bonus est ad hostes vel malos homes decipiẽdos
ut ·d· ·l· i· ℣· nõ fuit· ff· de dolo· et istud facit ꝙ si malefactori deť fides
vel saluusc̃onductus ꝙ non ẽ seruãdus· sed ¶ Nota de au· in ·d· ·l· i· ℣· et
ibi bal· et ℣lo· dixit aut est talꝰ malefactoꝛ qui possit inuitus extra
hi de ecclesia et tũc sibi non est seruandus saluusc̃onductus argumẽ
to ℣· sed neꝙ in auth· de mãda· prin· et ibi vide glo· nota· et Jaco de
bel· alias seuus argu· no· i· ·l· bis qui reus de publi· iudi· sed baldus hic
dixit aut saluusconductus fuit factus iusta causa et congrua et

cum plena et matura informatione et tunc indistincte est seruanda ut
d·b·is qui reus aut sine cause cognitione et ex arrupto q tunc no co
gitet obseruare qm non potuit occidi saluusconductus p iudicem in da
num rei publice ut·b·relegati·ff·de pe· alleg at glo·xxiij·q·i·c· noli
extimare que dicit q hosti etiaz fides seruanda est qd dicit forte vez
si ipse alijs obseruat alias fragenti fidez qc·ut·l·cum ꝓponas·C·de
trasac· de ista·q·vide glo·et bar·et ange·in·d·b·is qui reus et ex·in
b·pncipio in vltima·q·C·de hijs qui ad ecc·ofi·que glo et bar·in x·vlte
tius determinant etiam idem in effectu qd voluit bab·hic sed do·Jo·d
imo·in·d·b·is qui reus circa fi·in x·item adutendum ut tetigi·s·ta
git hic bar qc·facit tres casus fm iacobum d bel·q aut fidacia datur
hosti aut subdito aut alteri·pmo casu si dat a lege seruari debet et
idem si datur ab alio auctoritate legis ut qui dat a duce belli ut·l·co
ventionum·ff·de pac· Si vero ab alio data fuerit et tunc si ꝓsequatur
iusticiam et vindictam publicam non est seruanda ut·d·b·i·ff·no fuit et
no·bar in illa·q·lucane ciuitatis statuto cauet qc· et aliquid p eum
dem in·l·fi seruum·ff·sequit et in·l·qui seruum·ff·de x·ob· Si aut pua
taz vindictam prosequat potest obseruare si wlt nisi facta fuerit pax
inter eos ut·d·ff·non fuit imo ego credo q omni mo fides data in for
ma seruanda est q graue est fidem fallere ut·b·i·in pn·ff·d osti·pcau·
et in·l·nil tam naturale est q fidem seruare ut·b·i·ff·de pac facit quod
no·bar·q do·me? Flo·in·b·i·ff·cum arietes·ff·si qua·pau·fe·di·et i·d·
ff·sequit et in·l·aut facta in pn·ff·de pe·2° vero cum qui dat fiducia a
superiore subdito et idem q seruanda e ut·d·l·pncipi qui dat auctoritate legis
sec? si sit auctoritate legis ut·d·ff·neq·qd ego intelligo vez nisi cum omni
ta q ex iusta causa fuerit cessata q fides tunc e fuanda ut e·d·gl·q ibi bar·
i·d·b·is q? re? 3° Vo cum principali qui fiducia e data solemne e fuanda ut
d·b·i·de osti·pcau·alias secus ut·l·iuris gentium in·ff·sed cum nulla·ff·de
pac· Et de materia saluo conductus vide plene qd no·bar·in·b·i·ff·ad·l·
iul maiesta·q qd aliquid dixit idem bar·i·l·vtimur de sepul·vio· Tu
autem sis cautus q ad locum tibi non tutum numq te offeras etiam cum
haberes saluoconductus ut est tex·in·c·accedes el ij·ex ut lite non co
test et no·doc·nostri in·b·d eta·ff·ad·trebel· Quero quid differat
dolus a fraude dic ut genus a specie quia dolus est genus et fraus
est species vnde in dolo inest fraus ut species inest in genere et ad

remotionē generis remouet quelz eius species ut animal nō currit
ergo nec homo sed non ecōtra ad remotionē spēi ut homo non cur
rit nō sequit remotio generis ergo nec animal currit ille est tex. cū
glo. ꝑm primā lec. quaz ibi bar. approbat in. l. iuris gentiū in. ℈. sed
si fraudē di. ff. de pac. ¶ Quero an actio de dolo sit in rem scripta si
cut est actio qō me. cā ut. l. metū. ℈. cū aūt. ff. qō me. cā. et dic ꝙ non
imo actio de dolo est mere in psonam ut. l. si ex dolo. ℈. fi. et ibi glo.
bar. et doc. ff. de dolo ꝙ ex dolo vnus non tenet alteri nisi ille qui di
citur esse ite ut heres vniūsal ut ibi no. ¶ Quoro an dolus dicatur
crimē ita ꝙ si statuto caueatur ꝙ ex ōni crimīe possit iudex p inqui
sitionē procedere an ex dolo q sic machinatione simplici possit inqui
ita ꝙ dolus dicat crimē et dicas ꝙ sic ut est tex. cū ibi no. p bar. in
l. i. ff. de fide iuss. tu. et facit. l. i. ℈. non tm et. l. ite de dolo. ff. depo. ¶ Vi
dinn?. s. e. ℈. actionū qñ dolus dedit causaz otractū ut dixi ibi i ꝑn.
nūc ꝑ ꝑfectiōe materie videam? qñ dol? dedit cāz distractū bōe fidei
q dic ā ē dstitract? siue libera° q̄ statī trahit secū exceptiōz ut qñ fā
est p stipulationē et acceptilationē et tunc ipso iure est nulla ut est
casus in. l. si maior. C. de dolo et ibi bar. cy. bal. et saly. in. l. de tutela
et ibi glo. et doc. C. de inite. resti. mino. Aut non traxit secum exceptiō
tionē ut qñ fit p pactū nam tūc non tollit ꝑma actio ipso iure ut. l.
si vnus. ℈. pactus. ff. de pac. et ideo liberatio non est ipso iure nulla
vnde opus est ut agat ꝑma actiōe. et si opponatur de liberatiōe re
plicabitur de dolo ut. l. sub pretextu la. i. cuz ibi no. p glo. bar. q doc.
C. de trāsac. ita dixit bar. et saly. et etiam bal. in. d. l. ō tutela qō no.
Adūctas tamē ꝙ id qō dixi qñ dolus dedit causaz otractui vel distrac
tui bonefidei ipsū esse ipso iure nullū illud est tex in fauorē dolum cō
mittētis sed in fauorē et ad petitionē partis decepte actus valet si
sibi placuerit ut no. glo. in ℣. nullā q ibi bar. in. l. q elegāter iu ꝑn.
ff. de dolo et ibi doc. et no. glo. et ibi doc. in. l. si dolo. C. de rescin. ven.
qō tñ limita nisi otractus esset p legē ꝓhibitus ꝙ tūc nō est in elec
tione decepti otractuz validare ut. l. a diuo pio et ibi glo. no. ff. de re
tu nup. et. l. ea que. C. de dona. an. nup. et ibi bal. et saly. Item hoc
verū in dolo contrahētis videz ut dans causam otractui ēdat con
tractum vel distractū nullū ut no. in. d. l. q elegantr sed agitur ō
dolo otra illum tertiū si alit res non posset esse salua otra otrahētez

ut no·in·d·l·si dolo·C·de rescin·vñ·et in·d·l·et elegãt·ff·pe· Que
to ergo qñ ostractus est nullus qua actiõe agat et bar·in·l·si id qđ
aux·ff·đ ℞·ob·dixit qñq ostractus bonefidei ẽ nullus ipso iure etiã
sine ptium wlũtate et tũc non põt agi ex eo cõtractu ut reddat qđ
est vtrumq datũ ut·l·excepto in·ff·is qui·ff·de ac·emp·Aut ostract?
est nullus de partiũ wlũtate et tũc debet agi ad id ad qđ obligatio
erit tẽpore illius ostractus sic de facto imti ut qz quis wlt agere ad
interesse vel qz decipiat tunc agitur ex eo ostractu ut·l·si sterilis·ff·
q̃uis·ff·de ac·emp·qđ tam itelligas verũ ꝑm ange·et do·me·in·d·
l·si id qđ aurũ mihi exp̃sse fuerit actũ qz ex toto tolleret actio ex eo cõ
tractu qz tũc ageretur prescriptꝫ ℞bis si aliquid fieri dẽt ꝑm formã
conuentionis et ita intelligat·l·sed et celsus in·ff si fundus·ff·đ ostra·
emp·Qñq agit ad id ad qđ obligatio non fuit exacta sed ex post
facto ut ad repetendũ qđ postea est traditũ et tunc agitur de dolo
ut·d·l·et elegãter in pñ·et hoc modo dẽt intelligi·l·vendidi·C·de ac
tio·emp·Tu addas ꝑm saly·in·d·l·si dolo·C·đ rescin·ven·quid erit
cõtra si venditor nundũ tẽ tradidit sed ueniat ab emptore et ven
ditor non wlt ostractũ dolo emptoris imtũ valere Et dic qz venditor
habet duo remedia vnum est qz excipiat qz emptori non opetat ac
tio qz ostractus est nullus ipso iure cum dolo indu xerit ipsum ad ven
dendum et tunc dolo ꝓbato absolui dẽt ab obseruatiõe indicij cũ ne
mo possit experiri sine actõe·declara tu hoc dictum et ꝑ oñs põt excep
tionẽ opponere ad impediendũ iudicium et ut absoluat ab eius obser
uatione·Aliud remedium ẽ ꝑm saly·qz de dolo excipiat ne decipiatur
qz si ad hoc datur actio ut dixi fortius exceptio ut·l·i·ff·qđ ait·ff·
de supficie·qđ dicit non visũ a doctoribꝰ·Tu declara q ꝑ oñs isto 2°
casu opponet exceptionez ad pcessum sed ad merita cause ut diffmi
tiue absoluatur ꝑ hijs que dixi facit eligãs dictum bar·in·l·nam et
postea i pñ·ff·de uerbor·et in·l·q elegãt in ff·si post·ff·de odi·inde·
et in·l·cũ quereretur i·ff·pe·ff·iudi·sol·Aut dixit saly·ipse venditor
possidet nec emptor agit ad rẽ q tũc venditor põt agere actõne ex eo
ostractu qui sui fauore parit ei actionẽ qz sepe ex̃ id qđ agitur tacite
nascitur obligatio ut declaretur nullus ostractus q rescindatur qua
tenus ꝺ facto pcessit ꝑm glo·in·d·l·si dolo sed vbi venditor iam tra
diderit et tũc glo·in·d·l·et elegãter dixit ꝑm aliquos qz dat actio

dolo ad repetēdum data. Alii dixerūt q̄ dare ꝯditio indebiti que alim
fit generalis ad indebite soluta repetēda nō excludet actionem de do
lo ut .l.i. §. ait pretor. ff. de dolo et habet̄ in .l.ij. C. de dolo. et dicaz. j.
qđ est verū ꝑm saly. in .d.l.fi dolofi. fi venditor ignorāter rē tradide
rit putās dolū nō īuenisse et sic ex ꝯtractu se teneri et ideo ꝯditio
indebiti et actio de dolo ad traditionē iam factam infirmandā locū
habet alias aūt sibi non poteret ꝯditio indebiti si scienter solvisset
ar. .l.i. ff. de cōdi. inde. nec etiam huic determinationi ob. fi dicatur q̄
ꝯditio indebiti p̄supponit dominij trāslationē ut vidistis in §. sic ita
q̄. s. eo. sed ex ꝯtractu nullo trāsferē dominū ut .l. nūq̄ nuda. ff. de
acquā. re. do. preterea si cōtractus est nullus in fauorē venditoris ut
dixi intelligiē eo volente alias ē aliquis ut no. glo. in .d.l. et elegā
ter sequit̄ necessario q̄ p traditionē rei et eo ipso q̄ tradit rem vi
det̄ ꝯtractū approbasse et ex certa sciētia et sic cessare ꝯditionē inde
biti ut .d.l.i. et simliē actō de dolo q̄ sciēti et volēti non infertur do
lus ut .l. cauz donationis. C. de trāsac. quīmo si fuisset dolus primo cō
missus esset tūc purgatus p traditionē sciētificaz ar. no. in .l.ij. C. qđ
me. cā. Ex quo sequit̄ q̄ oportz te ponere ut dixi q̄ ignorāter rem
tradiderit et ita exp̄mas in libello ut dixit elegant̄ bar. in .l. inter duos
circa mediū. ff. de ꝯdi. inde. Si vero ꝯtractus ē aliquis tūc ꝑm bar.
agit̄ actōne ex eo ꝯtractu ut .l. exceptio. §. si q̄s vginē. ff. ō ac. ep. qđ
ē verz ꝑm ange. in .d.l.fi id qđ auz mihi ad ēstituendū illū ꝯtractū q̄
dita eēt spēal̄ actō ut i p metū fuerit celebrat̄ ut i toto ti. qđ me
tā. nō aūt agere ex actōne ex dō ꝯtractu sicut etiā q̄ fauoē psone mi
nor. ut. C. si adū. ven. p to. et vide bal. in .l.ij. C. de resci. ven. Et p̄dicta
ꝑm bar. pcedūt i ꝯtractu noiato si aūt ꝯtractus innoiat̄ eēt null̄
ipso iure tūc aut ō ptiū velūtate et agit̄ actōe p̄ scriptā verbis et no.
in .l. natural̄. §. i. ff. de p̄scrip. verbis et in .l.i. ff. de dona. Sicvo ex ptiū cō
uētiōe et tūc agit̄ ꝯditiōe ob cāz vel de dolo ut no. in .d.l.i. de dona.
Sed adūtas q̄ licet p̄dicta sint vera tamē idem bar. in .d.l.q. elegā
ter in ptā. in .d. materia posuit aliā doctrinā viz q̄ qñq̄ ꝯtractus est
nullus ipso iure ex conuentiōe partium tunc agitur actione ex eo
contractu ad rescindendum quatenus de facto protestit ut dicta
lege sed et celsus. §. primo et predicta lege exemoto. §. is qui
Si vero contractus est nullus ipso iure ex legis dispositione

tunc si ego vellem petere pnuntiari nullum potest hoc fieri p officiuz
iudicis ut est glo·no·in ℣·infirmabit· m·b·i·q ibi doc·ff·de ferc·q fa
cit optime glo·in·l·si minor·ff·de euic· ita ꝑt intelligi glo·in·d·l·si
dolo sed idez bar·in·l·que sub additione·§·fi·ff·de adi·insti·addit q
hoc est verū nisi fuerit nullus dolo ptis qz tunc agere· ō dolo ut·d·
habet elegāter sed si volo petere rescindi quatenꝰ de facto pcesserit nō
ꝓ petit actio ex eo tractu ut·d·l·vndi·seius si petere·t actio ō
dolo vel additio indebiti ut·d·l·et elegāter qō tamē intelligas verum
ut statim dixi ſm saly·et eodem modo potest dici si pcessum esset ad
promissionē p stipulationē vl p acceptilationē q illa promissio vl
acceptilatio rescindat ut illud quod petitur traditio in istis corpa
libꝰ petitur ꝓmissio vel acceptilatio in iuribꝰ incorporalibꝰ vel cessio
ut no·in·l·pe·§·i·ff·de dona· et no·in·l·nj·C·qui fis· vel priua·et ibi p
doc·Et ꝑdicta ſm bar·in·d·l·que sub additiōe in fi·sūt vera in tract
u·si aūt loq̄mur in testamēto vel silla que sunt nulla tūc petit declara
ri et cassari nulla quatenus ō facto pcessit officio iudicis ut in glo·
in·d·l·i·ff·de ferc·et ita dixit Inno·in·c·fi·eē de offi·iudi·q hoc pro
batur in·l·certa·C·qui ꝓuo·non est necess·et facit·l·cyrographis in
§·i·cum glo·q ibi bar·ff·de admi·tu·et ita intelliga ut·l·i·§·i·cū glo·
ff·que sen·fine app·rescin·et vide bar·ange·et vtrūq; do·meū in·l·si
expressum·ff·de app·in ℣· quero quo iure agitur q in silla cē·que
omnia intelligas p modū summe ſm bal·in·l·iij·§·fi·ff·ō inuist·cas
ta· viz q id qō nullum est potest peti declarari nullum tribꝰ modis
vno mō pter actionē de dolo·alio mō pter actionem ex eo tractu·z°
p officium iudicis ut est glo· fing·in·d·l·si dolo·iiij° modo p viaz ex
ceptionis ut no·glo·in·d·l·§·i·ff·que silla fine app· rescin· ut pa·
ꝑ ꝑdicta que omnia bene nota·guarda se lay assi ben habuto in·l·
fi id qō auruz·ange·are· ¶ Quero qualiter formabitur libellus in
hac actione dicas sic q tutius p fraudē dolum vel maliciam suā me
induxit ad vendēdum sibi talem librum meū p tāto pcio quem librū
nisi fuissent sue male psuetiones nullo modo erā venditurus cū sit to
tus appostillatus manu mea Itē dico q ignorans tunc eius fraudē
et dolum sibi dictum librum tradidi p adiplenda dicta venditione
dico etiā q dicta venditio fuit nulla ꝓpter dictū eius dolū q frau
dem dantē cāz dicte venditionꝰ et sic dicta traditio fuit facta ō facto

et ex ꝺ̃ tractū ꝺe iure nullo quare cū mea īterſit dictū ꝺ̃ tractū non ua luiſſe et non valere et dictā traditiōnem dicti libri non fuiſſe factā peto p vos et veſtrū officiū qꝺ iploco ꝓnūtiari q̃ ꝺeclarari dictā ven ditionē nō valuiſſe ꝺe iure et dictū titiū ꝺ̃nari michi ad reſtitutiōz dicti libri fatiēdam et q̃ ipſū libruꝫ michi reſtituat quē ſi non reſti tuerit ad mādatuꝫ veſtrū peto ipſū michi ꝺ̃nari q̃ti ea res eſt q̃ et iſta ꝓbanē hic et in ꝺ. l. et elegāter et in ꝺ. l. ſi dolo et. l. arbitrio et ibi glo. et bar. ff. ꝺe dolo. ¶ Declaro hoc vltimū q̃ alia. ſ. decla rata ſūt q̃ iſta ℞ba appoſita in libello viz q̃ti res eſt q̃. īportāt tria viz veram rei eſtimationē et etiā ītereſſe et etiā iuramentū in litē ut hic et. ꝺ. l. arbitrio et ꝺe iuramēto in litē. ĵ. dicā in iſto. ℈ ¶ Et ad uertas q̃ actio ꝺe dolo cū ſit famoſa daf̄ in ſubſidiū ut. l. ij. C. ꝺe do lo q̃ ſic ceſſat vbi daret̄ alia actio vel in ꝺictū ut. l. i. ℈. ait p̄tor ibi vel in ꝺictū q̃. vel etiam vbi ꝓpteret alia exceptio ita q̃ vbi ꝺecep tus poſſet ſe tuei exceptiōe alia q̃ exceptiōe doli nō daret̄ ſibi actio ꝺe dolo ut. ꝺ. ℈. ait p̄tor ibi vel exceptio ex qua q̃. ff. ꝺe dolo quāmo etiā ſi quis haberet officiū iudicis etiam non directe tribuēs reme diū ſed p remediū in īteguꝫ reſtōnis ita q̃ ille qui p̄t iuuari i itegꝫ reſtōne non habz iſtā actionē ꝺ̃ dolo ut eſt caſus in. ꝺ. l. i. ℈. idem po nius. quid plura non tantū q̃ſ directo daf̄ illud remediū ꝺ̃tra do lū inferētem non daf̄ iſta actio ſed etiam ſi ꝺ̃tra tertiū qui dolū nō intulit poſſet haberi egreſſus ceſſat iſta actio ꝺ̃tra doloſū miſi in ſub ſidiū ut eſt caſus in. ꝺ. l. i. ℈. ſi. cū. l. ſe. Ac etiā adūtēdū eſt q̃ iſta ac tio ꝺe dolo eſt multū inuꝺa q̃ ut dixi non ocurrit cū alia actiōe ut ꝺ. l. ij. qꝺ eſt vez aiz actione ſpeāli et pari ſed cū generali vel maiori vel minori actione bñ ocurrit ad modū iuꝺi q̃ inuꝺia eſt inter pa res ꝺ̃ quo dic p glo. et doc. in ꝺ. l. ij. ut dicit̄ in ſimili q̃ aſellus intu meſcit ſi ſe videt p oparez apprehēꝺi ut dicit glo. in. l. i. ℈. veteres. ff. ꝺe acq̃. poſſ. et in. l. heres p ſeruū. ff. ꝺe acqui. here. Et etiam eſt ad uertēduꝫ q̃ cū ſit famoſa ut dixi non dabitur ꝺ̃tra parētes vel prō nos etiam in caſu quo alias ꝓpteret ſed loco illius daf̄ actio in fac tum ℞bis tempatis ut. l. nō debet. ff. ꝺe dolo q̃ tunc qualiter ꝺ̃tra pa rentes et patronos firmabit̄ libellus vide ibi bar. et bar. in. l. infa mem. ff. ꝺe pub. iudi. et ange. in. l. ſuperſtite. C. ꝺe dolo et dixi. ſ. eo. in ꝓn. dic ut ibi. ¶ Poſtquam vidimus libellum in actione ꝺe dolo

videamus an sit necesse q̄ dolus p̄betur vel an p̄sumatur et quo pro
betur et tu habes glo. valde no. in. l. apud celsum in pri. in ff. decipien
di. ff. de do. except. que dicit q̄ p̄batur dolus p p̄fationes suasiones
et admonitiones vel similia quaz glo. ibi bar. multum no. et glo. in
l. dolum. C. de dolo. dixit etiam q̄ p̄bari potest dolus ex facto utputa
q̄ inebriasti me ut p̄dito intellectu aliquid tibi facia; ut fecerūt his
pani albrito glosatori q̄ miscebant sibi vinū album pro nigro ut
p eis fideiuberet et per oēs si p̄t p̄bari q̄ iuitasti me ad prandiū et
multa vina diūsa et crapulationes fuerunt et postea ostraxi tecū in
quo fui lesus etiā circa dimidiam iusti p̄cij q̄ p̄sumor deceptus tuo
dolo ad hibito occasione dicti prādij et sic possum cōtractum rescin
dere ff̄m bal. et saly. in. d. l. dolum. Ex his enim et similibo p̄batur do
lus q̄n cum dolus ostistat in animo et ostet soli deo directe non p̄t
probari sed indirecte sic per exteriora ar. l. reprehendēda. C. de insti. et
substi. sub osti. fac. et p̄bat̄ et ex idicijs p̄dictis pspicuis tñ ut dixit
tex. in. d. l. dolum. et p oēs leuia iudicia nō sufficiūt ff̄m bar. et doc.
ibi et no. bar. in. l. i. in p̄n. ff. de doli except. et etiam p̄t poni exēplū
ff̄m bar. in. d. l. dolum q̄ñcumq; ego p̄dico tibi aliquid et sic mentior
ut ar. l. si quis affirmauerit et q̄d ibi no. glo. et doc. et. l. quod ven
ditor cū ibi no. ff. de dolo et. l. ea que omēdandi in p̄n. et. ℈. i. ff. de cō
tra. emp. In hoc itaq; articulo an dolus p̄sumat̄ vel non oclude ex
dictis bar. et saly. in. d. l. dolum et Flo. in. l. quo tiens. ℈. qui dolo. ff.
de p̄ba. q̄ aut queritᵉ de gestis et factis aut queratur de omissis et
neglectis. primo cau aut q̄ritur in pmissis et dolus non p̄sumitur sed
probari d̄et non leuibo sed pspicuis indicijs ut. d. l. dolū et. d. ℈. qui
dolo cū ibi no. aut loquimur in phibitis et tūc aut illud in quo dē
dolus omissus est de genere phibitoz et actus passionis erat ordīa
tus ad mortē ut q̄ vulnerauerat cū gladio bene acuto apto ad interi
mendū et tunc dolus p̄sumitur ut. C. de sicca. l. i. et. l. si non quicq. cū
ibi no. plene per glo. et doc. C. de iniur. q. l. si quis fumo. ff. ad. l. ac
qui. et no. bar. in. l. i. ℈. i. ff. si quis tes. liber esse iuss. fue. alias autē
oporteret nos in homine fatuitatē p̄sumere vel fauorē cōlegere nec co
dicillos. C. ꝯ codicill. sed si actus percussionis non erat ordinatus ad
mortē ut q̄ percussit cū manubrio ensis vel cū hasta tūc non p̄sumi
tur dol? ut. l. i. ℈. diuus. ff. de sicca. et p̄bat̄ ex de homi. c. significasti

ꝑm flo·in·d·l·quū dolo sed ego non crēdo sua exēpla bona nam quo
tiens inferē passio in psonam quaz patere wlebas semp et mdis
tincte ꝑsumitur dolus ita dixit bar·in·d·ff·diuus et in·d·l·i·ff·si
quis test·lī nō esse iust·fue·sed bene vz erit in casibz·d·flo·q aim?
non occidendi ꝫ wlnerādi tātūmodo ꝑsumitur et sic nō tenebit dic
tis casibz de sicctarijs ita ꝓprie loquitur·d·ff·diuus qō erit verū ꝑm
bar·ibi nisi passerit in loco periculoso ut in capite nō est verū q in
casibz dñi mei flo·dolus non ꝑsumatur cū sit de genere ꝓhibitoz cō
iecture tam aliq ꝓbare hanc ꝑsumptionē doli ꝑm saly·facerēt cessa
re ut uō in·d·l·i·de ficta·et·d·l· si non duci·· aut illud erat de gene
re pmissorum licet in spē illud esset ꝓhibitū et tunc aut fit clam et
tūc dol? ꝑsumit sec? si palā ut·l·si·ff·d ti·nup·et·l·ñ existio·ff·d ad
mi·tu·et·ff·de iu·fis·l·ñ itelligit in·ff·si qs palā qō vī fallere i omē
tariēse siue in custodie carceris qz dz ꝓbare se dolo carcere ut·ff·de
cust·reo·l·milites et·C·eo·ti·ad omētariensem et vide oīno q tene m
ti ꝑpetuo glo·fing·in·l·cū ita in·ff·spēs·ff de lega·ij·qñ aliquis re
trit mortuus in carceribz an ꝑsumatur culpa dolo vel ōfectu custo
dis vel nō· 2° casu prīcipali qñ loquimur in omissis et tunc aut fuit
omissum ex certa scia et dolus ꝑsumitur in·l·si ꝓcuratorē·ff·si ignorā
tes ōiūcto·ff·si dolo·ff·mā· Aut ex ignorātia q tūc aut iniusta q idē
ut·l·dolo·ff·ad·l·fal·et·l·qō te in si·ff·si cer·ꝓta· Aut iusta ignorātia
et non ꝑsumitur dolus ut·l·qui in alterius·ff·de re·iurī et facit ad ꝑ
dicta qō no·bar·et doc·in·l·si quis ex argētarijs·ff·si·ff·de edē·et
qō no·doc·et bal·in·l·si creditor·C·de pig·ac·et qō·no·saly·in·d·ff·
qui·dolo que oīa tene menti· Dz hauemo spazato lo dolo·Ange·are
In glo ꝓmissum est ibi et nō alias nō glo·q actio est arbitraria
ꝓter locū in tribz casibz tm in glo·expssis q idē no·glo·in·l·i·C·ybi
oue·qui cer·lo·dare·ꝓmi·et in·l·heres cū·l·se·ff·eo· In glo·in·ff·
dic ut ibi notatur·in·dicto·ff·loco et ibi aliquid dicam vbi etiam
glosa ponit formam libellandi· Tu autem in hac actione arbitra
ria propter locum sic forma libellum· Dico contra titium q cum
ego eidem centum mutuarem mutue et promiserit et constituerit
se dicta centum michi restituere et solue in ciuitate aretij tamen fu
it et est in mora soluendi cu m lapsum sit tantum tēpus quo com
mode potuit in loco destinato ad soluendum dicta centum soluisse

et dicta ꝯ dictus titius etiam nūc denegat soluere quare peto ipsū titiū vestra sīa ordēnari ut dicta cētum hic bonorie michi soluat et etiaz peto ꝙ vestrū officiū cōnem habeti eius quod int̄est mea dicta centū michi soluta fuisse in dicta ciuitate aretij qō itereſſe vltra dicta cētum est int̄ et per oēs in dictis ꝙ pro interesse vltra dicta centum michi ordēnari peto. Et adūtas qz dixi in libello qꝙ cum deberet ex cā mutui vel qꝙ mutuauit nam cum ex cā mutui et tribo aliis casibo potest esse actio arbitraria ꝓpter locum ut hic in glo. et d. l. si here des sed bar. bal. et saly. ibi ſm nico de matarel. dicūt qꝙ omnis actio stricti iuris propt̄ adiectionē loci pōt esse arbitraria ꝓbatur in ſra que neutralit̄ loquit̄ de eo qō cer. lo. ꝙ ꝓ hoc videt̄ tex. in l. qui cer to. ff. de odi. inde. et. ff. de iudi. l. eum qui et facit. l. ñ duo. ℈. i. ff. de cō sti. pecu. et qz est eadē cō in hijs que ponūt̄ in. l. i. ff. eo. Item dixi in libello promisit soluere in ciuitate aretij nam licet farrariēsis hic bo noñ ꝓmittat vel ordinet se soluturū michi. c. aretij nulli dubiū qꝙ in dicta ciuitate aretij videt̄ ordinasse cōe destinate solutionis et dicti ordinatus cōe aretij pōt oueniri ut. l. ordinasse et qō ibi dy. et bar. ff. de act. et ob. tamē istō dēs intelligere qꝙ ficte videt̄ ordinasse aretij et non vere ut est glo. michi sing. in. l. eu; qui. ℈. iul'. ff. de osti. pecu. qō ꝑpetuo no. ꝓ statutis que nō verificātur ex actu ficto ut. l. iij. ℈. hec ℞ba. ff. ō uego. ges. sed dubiū est an videatur dictus ferrariēs hic bonorie vbi ꝓmissio et scriptura ꝛ ordinatus fit dicat̄ ordinasse ut etiam hic bonorie possit oueniri et dic qꝙ non nisi aliud exp̄sse actū fit ut est no. tex. et ibi ad hoc no. bar. ꝛ ange. in. l. quero. ff. de solu. et est tex. cū glo. et ibi bar. in. l. iij. ff. de bo. auct. iudi. poss. ꝛ idē te nz ꝑcy. et saly. in. l. i. C. vbi cōue qui cer. lo. da. ꝓmi. et saly. in. l. i. ff. eo. ti. et bal. in. l. eum qui ℈. iul'. ff. de osti. licet glo. ibi sentiat ordinatū ꝛ male qō sing. tene nīti. Ex quo sequit̄ qꝙ dictus ferrarien sis non pōt bonorie cōueniri ꝓ dictis. c. ℔ ferrarie et aretij et in om nibo alijs locis in quibo alias sortitur foz ꝛ ñ in alijs in quibo ñ sor tit̄ foz ut no. glo. et cōiter doc. in. l. i. ff. de eo qō cer. lo. et ibi bal. ꝛ saly. in ℞. quero cū glo. in quocūqz alio loco et in. l. i. C. eo. licet bar. in. d. l. i. ff. eo. ſm nico de matarel. et primā opi. glo. ibi teneat ordinari um et ꝙ oēs qꝙ vbiqz locoz etiā si ibi non sortiat̄ foz possit oueniri qñ nō soluit in loco destinato propt̄ generalitatē. d. l. i. ac etiaz per

theoricã Jaco·de are·quã refert bar·in·l·i·ff·nũtiatio·ff·& hoc·p·
nũ·vbi dixit q; qñ lex generalit loquit ocẽs aliquid de nouo qđ
non erat ocessum tunc recipit restrictionẽ de abilitate ut patet ex
no in·l·si qñ in ꝑn·C·de inoffi·testa· nam satis opat illa lex qđ de
nouo ocedat vnde si restringit non resultat absurditas sed qñ dis
ponit sup eo qđ iam est ocessum et tunc q; in disponendo nichil opa
tur cũ iam esset ocessum· Jdcirco ex quo generalit loquit tẽt gene
ralit itelligi etiã in casibo in quibo iam ocessum non erat ne ocessio
fit lu dibrio ut·l·si qñ de le·i·et patet in·d·ff·nũtiatio cũ glo·qui er
go ꝓmittit soluere aretij et sic certo loco clarus est q; in alijs locis
in quibo sortit forum põt ouenire ut·l·heres absens in·ff·i·vbi glo·
enumerat multos casus in quibo quis sortit forum·ff·de iudi·et i
c·romana·ff·otrahẽtes de fo·ꝓx·in vi·cũ ergo·d·l·i·ff·eo·dicat q;
põt ouenire quolibz loco tẽt itelligi generalit etiaz in loco nõ idoneo
alias ista generalitas nichil operetur sed hoc ar·bar·non valet bz
bal· et saly·et pau·de cast·in·d·l·licet bal· dicat q; opi·nico·q; bar·
est multuz equa et iuri osona nam in·d·l·dicit q; videbat nõ posse
ouenire nisi in loco vbi collata est solutio et hoc p rõnes glo·ibi et
ff·d·l·cũ si·non esset facta ꝓpter dictas rõnes hoc dicerem?· Pũt
ergo fcẽ dcẽ leges ad tollẽdũ hoc dubiũ io delẽt istrũgi ad loca ido
nea ut·l·ut ḡdati·ff·bz si lege·ff·de inuẽ·q; hone·q; satis opat hoc bz
restrũgat· preterea absurdũ esz q; in plurib; locis posz ouenire qui
ꝓmisit vno loco tm̃ q; ille q ꝓmisit simplẽ de q ostat q; loco tm̃ ido
neo ouenire põt et ista ẽ veritas q; cõis opi·ꝑm bal·ibi·Ad hoc ergo
ut possit i alijs locꝭ etiã in quibo alias ñ sortit fo; ouenire op? ẽ ut
exꝑsse hoc dicat vñ nõrij in eo; instrũs solẽt dicere q cẽtum ꝓmisit
soluere et restituere b bonoñ·et sic icipiũt a loco in q fit scriptura in
strũ et otractus ferrarie Florẽtie aretij q; generalẽ vbiq; loco; isolib
in quibo fuerit iuẽtus cẽ·nam bz p illã copulã et videat solutio diui
sa p rata in q̃libet loco et p oñs ꝓpter inumerabilẽ spẽz loco; videa
tur frustratoria dicta ꝓmissio ut videt tex·in·l·ij·ff·li quis ita·ff·de
eo quod cer·loco tm̃ illud est vertũ quãdo aliqua loca essent specifi
cata ex quorum specificatiõe non ẽ dcere tur inutilis stipulatio ar·l·
quotiens·ff· de ℞bo·obli· sed quãdo postea subicit clausula genera
l viz q; vbiq; loco; ne stipulatio sit inutil capim? ꝓiecturã q; valeat

et in vnoq̃q loco videꝛ destinasse solutionẽ ꝛ mꝛie si addãꝛ illis ꝟbum insolidum qđ ego sum solitus in practica apponere vel addendo ſm saly·in·d·ſ·si quis ita videlz quã q̃titatẽ totã et integrã ꝓmisit soluere ꝛc·seus aũt si verba instrũ dicerẽt pro quibꝫ centum voluit posse inueniri bonorie florẽtie aretij et vbiq̃ locoꝝ qꝛ q̃uis voluerit posse inueniri tamẽ si inueniaꝛ in loco in quo alias non sortiebaꝛ forum põt penitere vsq̃ ad litꝭ ocꝯ ſm glo·et cõiter doc· et opponere declinatoriam fori ut no·in·l·ſi inuenerit·ff·de iu·om·iu· vel ſm opi· bar·in·d·l·ſi cõuenerit põt penitere et in primo actu iudicij opponere declinatoriam fori per tex·in·l·ſi·et ibi bar·C·de except·et no·bar· plene ange·ꝛ vterq̃ do·meus i·l·quidam ꝛsulebat·ff·de re iudi·ita dixit bar·in·d·ſ·si q̃s ita et idez dixit in·d·l·ſi cõuenerit et in·l·tiũ um aut meuiũ in·ſ·i.ff·de admi·tu·vbi etiã tex·et bar· ponũt aliã singularẽ practicã viz q̃ ñ dicaꝛ dã ꝟba viz ꝓmisit soluere florẽtie aretij etiam vbi fuerit inuẽtus et sic non dicaꝛ inuẽtus q̃m si illud apponereꝛ misi ꝓsonalit̃ reperireꝛ reus in loco non põt inueniri licet etiam in dicto loco vbi cõueniꝛ alias sortireꝛ forũ vel licet ibi habeat bona ut ar·l·heres abñs in ꝓn·ff·de iudi·ibi si ibi inueniaꝛ·ſ locoꝝ dictoꝝ ꝟborũ ponũtur ista verba viz vbi petitus fuerit ꝛc· nam licet ista verba non operẽtur ut possit debitor trahi ad iudiciũ exꝛ suum forũ si ibi non inueniatur ꝓsonalit̃ vel si ibi non sint bona sua tñ si in loco in quo petitur reperiũtur debitorꝭ bona posset ab eo in dicto loco peti licet ꝓsonalit̃ ibi non adesſ ſm Ja·de are· et bar·p illũ tex·sing·quod perpetuo tene mẽti ¶ Ex quo in practica sic dicas q̃ centũ dictus titius ꝓmisit soluere hic bonorie florẽtie aretij et vbi qꝛ locoꝝ omnia et integra vel dicas insolidũ vbi fuerit inuentus vel ñ inuẽtus et ab eo petitũ extiterit ꝛc·· Aduertas tñ ad id quod dixi quãdo reperiũtur illa ꝟba in instrumẽto viz ꝓmisit posse inueniri vbi qꝛ locoꝝ ꝛc·q̃ cuꝛ possit opponere declinatoriam ut dixi p·d·l·ſi inuenerit q̃ vtile ẽ q̃ apponaꝛ pena qꝛ tũc pẽa omitteꝛeꝛ si forũ ꝺcliarꝛ q̃m illud pactũ prorogationis iurisdictionis iudicis non sui non ẽ ꝺcta legem sed preter legem ideo pena põt appoñi ꝛ exigi ut·l·stipulatio ista·ſ·alteri et qđ ibi no·ff·de ꝟ·obli· ita elegãter dixit bar· in·l·pe·circa prin·C·de pact· Unum tamẽ singularit̃ tene menti q̃ istud quod dixi q̃ potest inueniri vbi fuerit inuentus est verum misi

aliqua iusta causa aliud suadeat ideo non pōt inueniri in locō suspec
to ꝓpter pestē ut .l. de etate cū ibi no. p doc. ff. ad treb. nec in loco si
bi ñ tuto ut in .c. accedēs el ij. eō ut lite ñ oriq. facit qđ dixi. s. i isto
ff. an q qñ saluusconductus sit seruādus ita no. dixit ange. in .l. cū res
in ꝑn. p glo. ibi positam. ff. de lega. i. vel etiā ꝑm ange. nō pōt inueni
ri p locū p quē trāsitū faciebat nauigādo ut .l. heres abns i. ff. i. ibi
si quis naugat. ff. de iudi. ꝑm Jo de imo. in .d. l. cū res. forte hoc ñ
est vez nec .d. l. heres abns hz locū qñ quis ꝓmisit in forma ꝑdicta
ita generalit ut dixi nam iputet sibi qui ita generalit ꝓmisit pote
rat cogitare qđ euenire poterat ar. l. si quis domū in. ff. pe. ff. loca. sed
ego accordarē sic opi. ꝑdictas ange. et do. mei. aut de pñti erat demō
stratio q aliqua loca verisimilit erāt sibi suspecta et status pñs illō
demōstrabat et de illo debuit cogitasse q si nō cogitauit sibi iputē
et ita loquat̄ do. me? alias secus qz nō debuit cogitare aliqua loca
sibi de nouo fieri suspecta ar. l. int stipulantē. ff. sactā. ff. de ℟. ob. et
qđ ibi no. bar. et doc. in fi. et ita itelligat̄ opi. ange. Donamus et
go q dictus ferrariēs qui ꝓmisit soluere aretij ueniat̄ in alio loco
ut puta semis cuius loci statuta sūt seruāda nam vere instrm̄ fuit cō
fectū ꝟ bonoñ q ꝟ ℟ba otract? fuerūt plata. Jtē ē loc? destiatē solu
tioi ut aretiū vbi facte dicit̄ otraxisse ut .d. l. otraxisse. Jtē ē loc? in
q de pñti ueniet̄ ut ciuitas senaz dicēdū ē q locus bonoñ ispicit̄ q
tū ad solēnitatē instrī nā si ꝟ vigz statutū q in otractibo vel instrīs
debeāt inuenire certe solēnitates illud statutū ad vnguē ē seruandō
alias non valeret instrm̄ vel otractus. Jtē quo ad intpretationē ℟
borū dicti instrī ut debeat intpretari ꝑm modū loquendi q stilum bo
noñ ut .l. si fundus. ff. de euic. Item ꝗtum ad accedendum in integru
restitutionē vel non ut no. glo. in .l. ij. in ꝑn. ff. de eo quod cer. loco ꝺ
quo dicam. j. Alius vero locus viz aretium ꝺsideratur ad vnū tantū
viz ut ibi possit cōuenirī sicut si ibi esset celebratus otractus et si ibi
conueniretur quātum ad ea de quibus supra dixi inspiceretur locus
bononie et sic vbi ꝺfectum fuit instrumentū non locus aretij et sic si
locus ficti otractus ita sentit dy. in .d. l. otraxisse q bar. late i. ibi. C.
de summa trinitate in verbiculo nunc veniamus ad glosaz que dicit
ꝛc. locus autem senatum et sic locus iudicij tantum in quo conue
nitur inspicitur quo ad ordinem iudicij tantum et quo ad iudicium

statuta senatū sunt seruāda·l·ij·cum ibi no·per doc·C·quēad·testa·
per an non aūt statuta senatū sunt inspiciēda quo ad ēstitutionē
in integrum de negandam si eam consecutus fuisset virtute statuti
nisi instrumentum fuisset confectum vel in loco destinate solutionis
et sic aretij quia hoc etiam est interesse rei quia si conuentus fuis
set aretij ex bñficio restōnis in integrū nichil soluisset ergo sua int̄
ēidco dicta statuta bonorie vel aretij de restōne loquētia semis vbi
agit iudiciū sunt seruāda ita dē t itelligi glo·et qđ ibi bal·et saly·
in·d·l·ij·in pū·qm in hac actione venit omne int̄esse rei ut·j·dicam
igit q̄·quod bene nō· C tē ad aliū finem dixi in libello q̄ cōstituit
se solutu tū aretij q̄· nam qm in vno loco quis ostituit se soluere et
ego ipsū alibi in loco sui fori inuenio debeo istud in libello exprime
re cō q̄ potuit tua interesse potius soluere aretij q̄ hic in·x·ō quo in
teresse rei indistincte habetur cō et sic si solueres aretij cētuz magis
in effectu videris soluisse nonaginta q̄ter interesse tuuz q̄ centuz
sed solue do alibi videris soluere dicta centū integre· Ideo ego agens
debeo facere mētionem de dicto loco vbi destinat solutio alias autez
possem puniri tamq̄ plus petes propt̄ locū ut·j·eo·ff·plus in x.lo
co aūt sed si petere aretij nō esset opus ut de alijs locis facere mētio
nem ut·l·qđ si epheh in pū·ff·eo·ti· et ita itelligatur·l·i·eo·ti·et p
hoc·l·ij·ff·si·eo·ti· nam si agitur in alio loco q̄ destinate solutionis
semp actio est arbitraria et hētur cō interesse actoris et rei tam intū
seci q̄ extūseci et ecia eius qđ ohstit in dāno siue etiā in lucro etiā
si excedat legitimū modū vsuratū ut est casus no·in·d·l·ij·ff·si·cum
l·se·qđ tam itelige ut ibi p glo·et doc·quod etiam est intelligēduz
etiam si reus fuerit in mora soluēdi aretij nam ex quo grauatur in
vno quia iuemitur in alio loco eleuatur in alio q̄ venit interesse suū
ita dixit glo·quā sequūtur doc·in·d·l·ij·ff·si·ar·l·eum qui in pū·ff·
de iurisdi·sed do·meus pau·de cast·in·d·ff·si·itelligit hoc verum qm
ex hoc condicio actoris non redditur deterior vtputa promisit decem
corbes fruimti aretij vbi valent·v·si ibi soluissem et tu vendidisses
tantū quiq̄ precipisses·si iuenias me hic bonorie vbi valent decem
deducitur interesse quia sufficit q̄ cōsequaris·v·sicut si soluissē aretij
quis fuerim in mora nam propt̄ hoc non dāmificaris secus putat
si esses in damno utputa q̄ nō vendidisses aretij q̄ eras ostupturus

cum familia tua et q̄ ibi non solui stetisti hic cū familia nam tunc
certe ꝓsequeris decē non deducto meo interesse q̄ mora mea nō erit
tibi esse dānosa et p̄dicta sunt vera nisi etiā tu fueris in mora reci
piendi ut si alias ibi obtuli et non fuit aliquis ex pte tua qui rece
peret tūc indistincte habeē cō dicti interesse mei rei et sic pōt glo. ibi
intelligi intātum q̄ si reus aretiū iuerit et nō actor et ibi deposuerit
fruīm tum tunc nullo mō habeē cō interesse actoris sed ei tantū sic cōe
impensaꝝ et deperditi ibi facti et laboris itineris aretiū accedēdo q̄ sic
poterit in totū si tm̄ interest rei iudex reuz absoluere ut. l. qō si ephe
si. ff. eo. Si aūt vterq; fuit in mora q̄ neuter venit aretium tūc
ꝓpensabiē mora cum mora et interesse cuz interesse vnde tu actor sis
cautus q̄ semp in tēpore ad locū destinate solutionis te ofertas et ibi
ꝓtestetis te patum solutionem recipe. Aduītas tīs q̄ in eo q̄ vnū
interesse excedit aliud fiet detēnatio facta tam̄ prius cōpsatiōe vsq;
ad cauteē tem q̄titatem ut no. m. l. ij. in p̄n. ff. eo. ita dixit bar. in. l.
ij. ff. de officio. An aūt ista actio sit arbitraria ꝓpter locū qīs oueni
tur aretij in loco destinate solutionis. Conclude q̄ aut nullus locus
exprimiē in solutiōe fienda et nō est arbitraria ꝓpter locū et intel
ligiē loc? vbi petiē ut. l. vīmū cū materia. ff. si cer. pe. ita dixit bar. i
l. qō si ephesi in p̄n. ff. e. licet ibi guil. tenuerit oppositū et male. Aut
vnus sol? locus fuit expssus aut plura loca si vnus loc? nō ē arbitra
ria q̄ nō venit interesse ꝓpe locū si ibi oueniaē ut. d. l. qō si ephesi hē
tīs cōsideratio vsuratū si sūt ꝓmisse vel estimatiōis rei si creuerit ut
ibi diuīcta glo. et qō ibi p bar. aut plura loca sūt expssa et tunc aut
disiūctiue aut copulatiue. si disiūctiue tūc similiē non ē actio arbi
traria ꝛgulariē siue añ litē. otē. siue post. ante litē. otē. non q̄ tūc ē in
electione rei vbi soluat et actoris vbi petat ut. d. l. iij. in p̄n. et. ff. i. q
ibi no. bar. ff. eo. post litem otē. etiam non est arbitraria quia tūc
tollitur facultas reo soluēdi in alio loco ut. d. l. iij. Si. et generaliter
Si vero copulatiue et tūc etiam similiē nō est arbitraria nisi pro il
la parte que debebat solui in vno loco et soluatur in alio in dicta
lege tercia. ff. si quis ita. Item dixi in libello q̄ est in mora soluendi
cē. nam nisi fuisset in mora non veniret interesse vel vsure ut. l. centum
tapue et. l. finali. ff. eodem mora tamen rei licet sibi noceat tamen
fideiussori non nocet simpliciter accepto ut teneatur ad interesse

ꝓpter locum sed mora ꝓpa noceret ut ff. de cen. capue et ff. de fi. qđ tam intellige ut statiz lactus dicam. Item dixi in libello qꝙ e lapsum tm tempus quo omode potuit puenire ꝛc. hoc ideo dixi qꝙ obligatio de soluendo certo loco etiam si nō exprimat semp in se habet tacitū tēpus quo verisimilie ad locū potuerit applicari ut ff. de reit si capue et in bitetdum in prin. et ff. de ꝓbatinuus. ff. cū ita ff. de ℞. obl. misi tu et ego habeamus institores aretii quos creditores ꝓmo fecimus ꝙ ꝓmitto tibi soluere hodie aretij cētum qꝙ valet ut ē casus in. ff. in. ff. si inter eos ff. de verbo. obli. nec aliud tēpus intelligat vt ibi qđ nota. Item dixi in libello ꝓto rōnem habere de eo qđ mea interest ꝛc. nam licet ita rei sint actor. interesse veniat ut ff. dixi tamē est satis qꝙ actor in libello enerret et petat suū intēsse nec cogit dicere de interesse rei qꝙ illud non extenuat ipso iure interesse actoris sed expectare debet actor qꝙ reus de suo interesse opponat ar. ff. stat cum ibi no. C. de opn. ita dixit bar. in. iij. in fi. ff. eo. quod interesse obstitit etiaz in lucro qđ est verū in solito lucrari ut ff. ff. et ibi glo. bar. et doc. et habet in. ff. C. de sen. pro eo qđ interest ꝙ ꝓplemento materie qꝙ s. dixi qꝙ mora rei non nocet fideiussori videamus an hoc sit verꝙ qꝙ fideiussor simplicit acceptus teneat vel nō teneat ad penam vel interesse propt locum vel ad aliud accessoriuz et antēꝙ ocludam ꝙ modum distinctionis ꝓmittendum censeo aliqua et primo qꝙ quoddam interesse venit in actione arbitraria propter locum citra hominis puisionē de quo tractat in ff. de cen. capue in prin. et in ℞. nec oportebit quoddam vero interuenit propter locū ex puisione tam hominis qꝙ ꝓmissum ꝙ stipulationē de quo habet in ff. de cētum capue in ℞. nec enim. quoddam est interesse qđ venit citra hominis puisionem sed propt ipsius actionis naturā coherentem de quo in. ff. quero in prī. et ibi glo. plena ꝛ bar. ff. loca. ꝛ. iij. C. de po. et. l. mora. ff. in bonefidei. ff. de vsur. et no. glo. s. ꝓp°. ff. 2° ad euitandam ꝓmitte qꝙ in actione arbitraria propt locuz fideiussor habet duplicē dilationem vnaz ex parte rei qꝙ non pōt deuenire ad obligationem fideiussoris ipsius rei. secundaz habet dilationē ex ꝓsona propria ut est tex. in. ff. si de rustō. ff. si. et quod ibi no. et ibi bar. ꝛ ange. ff. de fideiusso. 3° ꝓmitte qꝙ fideiussor simplicit acceptus licet videat fideiubere in omnē obligōnem tam prīcipalē qꝙ secūdaio

que cõmittitur ex mora ut .d.l.quero in pn.nõ tam̃ videt fideiubere
ad interesse qõ non est in obligatione sed venit actãtalit̃ ꝓpter mo
rã ut .d.l.centũ capue et .d.l.fi. Quarto ꝑmitte q in isto interesse va
riabili ꝓpter locum fideiussoria obligatio nõ põt semp esse ꝯformis
cum obligatione rei hoc patz q alit̃ põt interesse fideiussoris et alte
ter rei facit .l.si de testõ .ꝟ.si. et ideo reus non dat regulã in forma fide
iussori qm̃ in diffoꝛmibꝫ nõ põt dari eadẽ forma ita dixit saly. q ple
nius ange in .d.l.cãtum capue. Quibꝫ ꝑmissis queritur an fideiusso
teneatur ad aliquam pœnam vel interesse ex mora rei dic nam aut pe
na ꝫ qua queritur est debita iure obligationis ut est vsura in stipu
latione deducta et tũc fideiussor tenet ad illam ut .d.l.cẽtum capue
in iij.ꝟenso et hoc qñ stipulatio vsuraꝝ ꝓcesserit obligationẽ fideiuſ
soriam secus si sequat q tũc nõ tenetur ar.l.si.ff.de pac.et ita no.i
d.l.centũ capue m ij.glo.mag. Aut illa pœna non iure obligationis ẽ
debita ꝟ officio iudicis et tunc aut q̃ritur in pœna vsurarũ aut in pe
na interesse creditoris si vsuraꝝ aut mora rei iam ꝓcesserat q fit vsu
re etãt iam debite officio tam̃ iudicis ut in ꝺtractu bonefidei et tunc
fideiussor tenetur ut .d.l.quero i pn.ꝑm lec.azo.ut .d.l.centũ capue
Aut mora rei nõ ꝓcesserat ꝟ secuta ẽ post acceptationẽ fideiussoꝛis q
tũc discoꝛdia fuit inter pla.et Jo.glosa.ꝟ cõiter tenet opi. Jo.viz ut
fideiussor teneat viz qz lz tales vsure veniãt ex officio iudicis tñ veni
unt ex nãa actionis bonefidei ut .d.l.q̃ro q.d.l.mora.ꝟ.in bonefidei aũ
si. Ꝓi aũt queritur de pœna interesse et tũc qz interesse ꝑm varios ꝛspect9
et ꝺsideratiões multiplicit̃ põt dici iõ in eo distingue qz aut queritur
de interesse ad qõ succedit obligatio ꝓpter moraã ut i obligatiõe fac
ti ut.ff.de ℣.ob.l.stipulatiões nõ diuidũtur in pn.et tũc fideiussor
ad illud tẽtur ex mora rei.ff.de ℣.obli.l.cũ filius et ibi bar. in pn.
et.ff.de op.libꝫ.l.si libertus moraã quod est vez etiã si reus ꝓmisisset
factum et fideiussor interesse ut est casus no.in.l.si stipulatus es op9
ff.de fideiuſ.facit qõ no.in.l.si quis pro eo ꝓ glo.in pn.ff.ꝺ fideiuſ.
Aut loquimur de interesse quod venit officio iudicis tõe rei debite
et isẽ ut .l.mora ꝺiũcta.l.si seruum in pn.q ꝟ.sequitur et ꝟ.nunc vi
deamus.ff.de ℣.obli.et no.glo.ij.magna in .d.l.centum capue.q est
ratio isto casu quia non tantũ obligatio augetur q̃tum obligatio cõ
seruatur et ꝑpetuatur ut dictis iuribus facit .d.l.si seruum in fine

Aut queriť de ītēresse tōe affectionis et non tenetur fideiusſor ut .l. i. ff. de in litē iurā. quod tñ itelligi ut ibi p glo. bar. et doc. facit .l. fi. ff. de fideiuſſ. aut loquimur de ītēresse tōe loci et tūc aut fideiuſſor p mīſit iudicatū ſolui et ad illud tenetur ſi reus in illo ītēresse cōdēnabi tur ut .d. l. cētū capue. ſm lectu. mico. ď matē. quā ſequitur ibi bar. et cōiter doc. p quo eſt caſus in .d. l. quero in fi. prin. in ℞. at ſi ita fide iuſſiſſet in ꝙtum ꝛc. Et ideē ītelligo ſi fideiuſſor ꝓmiſit obſeruare intē nem ar. d. l. quero in fi. iij. ſſenſo. Aut fideiuſſit ſimpliciť et tunc aut ante moram rei ꝛ non tenetur ex mora rei ſed ex ſua propria ut .d. l. cētum capue. ij. ſſenſo. et eſt cō dñe inter hoc ītereſſe et vſuras in cō tractibo bone fidei de quibo. ſ. dixi quā poſuit glo. mag. in .d. l. cētuz capue. in ℞. vel clarius viz qz licz vſure i otractibo bone fidei veniant officio iudicis tñ veniūt ex natura cōtractus et actionis vñ cū fide iuſſor ſe obligat ſubeſt cā de pñti. ſ. natura otractus que ē apta na ta parere officium iudicis de quo cuz fideiuſſor accedit videť cogitaſ ſe cuz fit de pñti et ſe aſtrīxiſſe videať ad omne illud quod ex dicta cā poteſt ſequi ſed ītereſſe loci venit preter naturā actionis ſtricti iu tis et non ex hoc ſolo q locus fuerit appoſitus in otractu ſed ex alio ſupueniēti qz agitur in loco non deſtinato alias non veniret dictum ītereſſe ut .d. l. qō ſi epheſi. Ex quo ergo iſto cū fideiuſſor accedit non ſubeſt tūc cā que pareret officium iudicis cū tunc nundū age ret loco non deſtinato. Ex quo ſequiť q ſiue fideiuſſor īterceſſerit ante moram rei non videtur ō illo cogitaſſe ut .d. l. cētū capue ſiue ītercēſſerit poſt moraz rei antez tamē petať in alio loco qz iſtē erit ut eſt tex. in .l. fi. eo. ti. ibi vellet agere ꝛc. et eſt cō qz poſſibile erat q in loco deſtinato peteret et p oēs non veniret dictū ītereſſe ut .d. l. qō ſi epheſi et ſic non videť cogitaſſe q petať in loco non deſtinato cuz hoc poſſet ſe habere ad eſſe ꝛ nō eſſe ſeus ergo eſſet ſi fideiuſſor poſt q̄ cēperat peti in loco non deſtinato ītercēſſerit ut .d. l. ſi. a cōtrario ſenſu qz cuz iam eſſet orta equitas que habet mouere officium iudi cis vnde cuz ſit de pñti fūdatum videť fideiuſſor de illo cogitaſſe ſm opi. bar. nōbilem in .d. l. cētum capue qō ſequi ē ibi ſaly. et pau. de caſt. vel ſm ſaly. ibi pōt dici q cō dñe eſt qz officium iudicis in otrac tibo boēfidei naturaliť ſeruit et neceſſario et ideo nō ē mirū ſi fideiuſſor teneť ad vſuras et acceſſiones q̄ illas non ꝓmiſit ut ē tex. apt?

ſm doc·in·l·ſi poſtea ff·rē pupil·ſal·ſo·ꝯ i hac arbitraria ꝑt̄ loc̄ ſ
uit ſupnaturāl̄ q̄ n̄ neceſſario q̄ mag̃ ex arbitrio ꝑt̄ loc̄ n̄ tm̄ ꝑt̄
morā rei cū eō ſine mora actor̄ hēat eō tō int̄eē ipi⁹ rei ꝯ tūc n̄ hēat
tō intereſſe actoris niſi poſt moraꝫ rei et tūc vel petitur pr̄ vtrūq; vel
magis ꝑpr̄ locum ut·d·b·iij·ℊ·de offic·o· hinc eſt q̄ ſi ꝙueniat̄ in
loco deſtinato licet etiā poſt morā actio non erit arbitraria ut dixi
Preterea cū a reo michil petat̄ eius mora non det̄ attēdi ꝯ ipſius fi
deiuſſoris a quo alibi q̄ in dicto loco deſtinato petat̄ cū talis opulſio
ſit cā potēticor ad hoc arbitriū inducēduꝫ q hoc wlt·d·b·cēntū capue
in ℣·nec enim dum ītā dixit hic aūt vni prāumie credite ꝛc̄·de ꝛ° ſm
ſaly·ibi in ℣·nūc quero de declaratiōe diūſitatis q̄ non tm̄ reus q̄
ſe ꝯ fideiuſſor tōe ſue ꝓmiſſionis videt̄ ꝓmittere ſe ſoluturū in eod̄
loco et ſic mora rei non afficit fideiuſſorē quā ſuam ꝓpriam obligatio
nem habet q ex qua dēt eſtitui in mora q̄ intelligitur ꝓmiſiſſe de ſol
uendo nō ſimpliciter ꝯ in illo loco ideo expectādus ut ad locū puenire
poſſit et ſic ſua mora ei nocet q̄ de ea videt̄ cogitatū et nō de mora
rei ut·d·b·cēntum capue· Nunc reſto ad diſtinctionē aut fideiuſſit
poſt morā rei et tūc fuerūt opi·mter Jo·et azo·quas bar·vno mō
accordat q̄ ſi fideiuſſit aſſ litē·cōtē·licet poſt morā et fideiuſſor nō te
neat̄ ut in opi·Jo·aut poſt litē·cōtē·et teneat̄ ſm opi·azo·ut·d·l·ſi·et
alijs legibo allegatis ꝓ azo·vel dic ſm ſaly·ibi q̄ aut fideiuſſor ſcie
bat moram a reo omiſſam et tunc teneat̄ aut ignorabat et nō teneat̄
et hec accordia n̄ mag̃ placet q̄ magis amicat̄ lrē·d·l·ſi·cū non poſ
ſimus ibi dicere litē fore oteſtatā cū ibi dicatur agere velle ꝛc̄· et ſic
non eſt lis otē·ut·l·amplius nō pertt·ff·rē ta·ha·que omnia no· Vi
dēmo ſe hay lo intellecto de le leze cēntū capue et·e·la leze finale
ange·are· Quero locus ſolutionis nō eſt deſignatus an actor de
beat ire ad domū rei an reus ad domū actoris pro ſolutione fienda
iſtam qōnem mouet glo·gul·et ibi late bar·et bal·et ſaly·et ang·
in·b·itē illa·ℊ·i·ff·de oſti·pecu·et bar·ange·et Jo·de imo·in·l·cū filiꝰ
ℊ·ſi·ff·de ℣·obli· In quo articulo concludē ſic aut ex ſolutione fien
da quis wlt ſibi alium obligare et tunc dēt ad domū illius accede
re ut·ff·de odi·et demō·l·pe·ℊ·ſi·et·C·de condi·inſer·b·cum quidam
Aut ex ſolutione fienda quis wlt ſe exonerare et tunc aut eſt obli
gatus ſimpliciter ſine die et creditori tenetur accedere ad domū rei

cum requirat inᵉpellatio aut erat obligatus sine die ꝛ tūc aut erat
obligatus in genere vel in q̄titate p̄mo casu aut id quod est soluēdū
cœpit mere p̄sonam creditoris ꝛ sic est quid p̄sonale p̄standum ꝛ
tūc ad domum creditorꝭ licet sint diūsi fori tēt debitor accedere ut
l. ūi patronus in p̄n. cum si. ff. de opis lib. ꝛ. p. colla. in ti. hic finitur
lecturadi. ℌ. i. et. ij. Aut id quod est soluendū cœpit tātūmodo omodō
pecuniarium et tunc si est debitor ex delicto et ipse tēt ire et portare
ad domum creditoris ut eī de rapto. c. i. et ipsius debitoris periculo
et expēsis ut ar. l. inter stipulantē. ℌ. pe. de ℞bo. ob. et in. l. in re furti
ua. ℌ. i. et. l. fi. de odi. furti. et. l. i. cū ibi no. C. qđ me. cā qđ est verum
nisi illius delicti fuerit causa is cui restō tēt fieri ut in vsura restituē
da ut eī de vsur. c. cū tu et ibi p glo. et doc. Aut est debitor ex otrac
tu vel vltima volūtate et tunc aut ipse vult pœnam aut omissionē mo
re euitare et tunc tēt accedere ad domū creditoris sic sūt eiusdē fori
ut. d. l. itē illa. ℌ. i. cū glo. et. l. ij. C. de iure ēphi. Si vero sunt diuer
si fori tūc nō teneī debitor ire ad domum creditoris sed creditor te
neī ire ad domum debitoris qđ est rex si eum vult in mora ostituere
ut. l. itē illa. ℌ. i. et ita tēt itelligi. l. forma. ℌ. i. ff. de cēsi. Aut vult iā
moram omissam purgare ꝛ tunc quicquid dicat. d. glo. debet ad do
mū aduīsarij accedere ꝛm bal. ꝛ saly. in. d. l. itē illa. et est cō qz ex ta
li purgacōe vult aduīsarium sibi obliga re et in mora ostituere et sic
aliquid vult sibi querere ergo q̄ē. ut. d. l. cum quidam. Ex quo sequi
tur q̄ si solutio est facien da respectu alicui? rei vel pro aliqua re ut
tanō. vel census qz ē onus quod respicit rem ut. l. census. ff. de p̄ba
et tunc si reus est de illo foro vbi illa res ē situata debet ire ad domū
creditoris ut. d. l. ij. C. de iure emphi. ꝛ dicta. l. forma. ℌ. si vero agz
Ex qualibet tamē causa fisco volente et creditore existētē possit fieri
solutio in loco ꝛpinquo et non in loco vbi res sita ē ut. C. d. anno. tri
bu. l. pro locis et. l. nemo et. l. sequen. li. x. Secūdo cāu principali
quādo est obligatus ad speciem præstandam et tunc species est sol
uenda in loco vbi est et ad illum locum tenetur actor accedere et su
is expēsis et periculo eam portare nisi alibi esset ex facto vel ex culpa
debitoris ut. l. cum res. ℌ. primo cum ibi notatis. ff. de lega. i. ꝛ. l. pre
tor. ℌ. finali. ff. de eđēdo de quo tamen late dic ut habetur per glosam
et doctores in. l. quod legatur. ff. de iudi. Ista actio est expedita q̄ē.

In glo. similibꝫ ibi sed isto casu non ideo iurat in litē ꝛc. Ad eū
dē tam huius materie iuramēti in litem Sciendū est q duplex est
iuramentū in litē. naz vnū dicit iuramentū in litem quod est affec
tionis aliud quod est veritatis ut est tex. in. l. videamus in pn. ff. de
in litē iurā. primū quod est affectionis pstatur in actionibꝫ stricti
iuris. aliqñ etiā nō arbitrarijs ut. l. nnīn? et in. l. actiōibꝫ. §. plac. ff.
e. q erit ergo fōē isti? iuramēti dz ne iurare p qpto voluisse carē re re
tro an nccō p qpto nollz carere tūc tpe lite dic q tēp? lite ispicit ut
l. iij. §. i hac. ff. oīno. rn? aūt iuramētū i litē qō pstat in actōibꝫ stricti
iuris non arbitrarijs ferē ad tēpus litis ats non ergo sufficeret nec
valeret si deferretur iuramētum qpti tua interest hodie valere sed de
beret referri ad id qō interfuit retro ita dixit bar. singulariter p illū
tex. in. d. l. iij. §. in hac Videamus itaqz primo cōnem ō estimatio
ne rei siue de interesse q iuramētum in litē qō est affectōis nūqp defer
tur misi ꝓpter solum dolū omissum in non parē do iudici pcipiēti qp
rem restituat ut. d. l. in actionibus in pn. et ibi bar. ff. de dolo. l. ar
bitrio in pn et ibi glo. et bar. et. l. qui vesti. in fi. q ibi glo. bar.
et doc. ff. de rei ven. et hoc qñ nō petit iudici qr iurat in litē ut dixi
pōt hīe locū in ōmibꝫ actionibꝫ nō solū in rē vel arbitrarijs ut no
bar. in. l. fi. cū dos. §. i. ff. re. amo. et. d. l. in actōibꝫ qō ē vz vbi iure
actionis actū fuerit sec? si officio iudicis ut no. gl. in. l. haz. ff. si ver
ven. et Ja. bu. s. e. §. eqz et ibi aliqō dixi et istō sequit bar. in. l. fi p?
ff. de op. no. nū. x. ij. qto pōē qp re? ꝛc. licet in. d. l. haz tēat ctrarius
§ do. me. flo. ibi dicit dcm bar. qō ē in. d. l. fi pri? fore veri? Addas
tamē sm eūdem bar. in. d. l. fi prius qp licet non possit iurari in litez
quādo agit officio iudicis principaliter intētato siue incidēter siue ex
officio iudicis mercēnario tamē ctra non parentem iudici pōt agi
actione in factū ad interesse ex titulo. ff. si quis ius dicēti nō obtem
pave. ut. l. i. §. i. et quod ibi no. Ex quo bene no. in practica quō
dēs intētare que omnia nō ad intellcm. d. l. qui restituere. Cuz ergo
iste dolus qui causat hoc iuramētuz omittat solū tpe lite merito ad
tps lite referē iuramētū nec pōt referri ad tēpus more qr mora istō
iuramētum non causat. Et ideo lex semp dixit quāti ea res est ut dic
tis iuribꝫ. Juramētum vero in litē quod est veritat pstat ꝓpter do
lum omissū añ litem quādoqz ꝓpter difficultatē ꝓbationis ut. d.

bm actionibꝫ ꝯ plane inuenito istud iuramentū referetur ad tempus doli omissi vel more omisse que est causa huius iuramenti et ideo in d. ꝯ in hac dicit tex. lit. ꝛ. ꝛc. qz tūc idubitāter omittit mora et dolus. Idem tamen si ante dolus interuenerit et sic omnes. ll. loquūt in preteritum ut quāto inter fuerit ꝛc. ut. d. l. minus ita nō. dixit bar. in. d. ꝯ in hac in ℣. ad euidētiam p̄mitte. ¶ Quero cui deferetur iuramē tum in lite. dic q deferetur omnibꝫ litigātibꝫ ꝓpio nomine vel in p̄pria causa. l. ij. ꝯ. in ꝓpria. ff. qñ app. sit et sindico p vniuersitate ꝛ ico nomo p ecclesia et tutori p pupillo et curatori p adulto si huiusmodi psone volūt subire in dicto iuramēto qz non coguntur ut. l. videamus in prin. ꝛ qꝫ ibi habet. ff. eo. non aūt deferet ꝓuratoribꝫ vel cōiunctis psonis quibus fuerūt domini mistātie ut ē cal? in. d. l. videam? in matre ꝛ est tex. ꝑm intellectū bar. in. l. wlgo eo. ti. qꝫ nō tu iudex ut nūq̄ ꝓuratori deferas iuramentū in lite qꝫ ego sane intelligo ve tū nisi dictus ꝓurator habeat specialē et mdiuiduū mādatum non solū ad iurādum in litem sed ad sic iurādum specifice ar. no. p bar. ī l. qui bona. ꝯ. si alieno vltra medium. ff. de dam. infec. ꝛ in. l. ij. ꝯ. recte defendi. ff. ex quib. cau. in pos. ea. et in. l. fi. et ibi omnes doc. C. de pac. ¶ Adūtas tñ q non tantū administrator non cogit subire dictū iuramentuz imuitus sed nec ille qui litigat in causa ꝓpria nec cogitur non acceptatuz referre ꝑm q alias dicit in alio iuramēto ut. l. manifeste. ff. de iurisdi. nā pōt dicere ego nolo iurare sed volo p testes probare. vel alio modo cū hoc iuramētum sit mere introductū in fauorē suū cui pōt renūtiare facit. l. semp. ꝯ. in hoc inedicto qꝫ ui aut clam ita dixit bar. et ange. in. l. fi. ff. eo. ¶ Quero que est materia abilis ad decidendum hoc iuramētum in lite. ſ. q dolus ut. l. ij. ff. eo. et. d. l. arbitrio. ff. de dolo. Item stumacha siue pfidia ut. d. l. i. et. l. ij. nō aut ē sufficit culpa etiam lata qz in hoc iuramēto deferēdo lata culpa nō equipat dolo qꝫ est vez nisi extra tutorē sed non extra eius hereditē ut no. glo. bar. et doc. in. d. l. in actionibꝫ in pn. ¶ Adūtēdum tamē isto casu qñ dolus nō inuenit sed culpa q licet non iuret in litē tamen vera extimatio rei ē restituenda ut. l. ij. cū ibi no. eo. ti. quod iuramē tū in litē quib iudex certus sit de affectione etiaz imensissima acto ri tamē eidē dictū iuramentum deferet ut ē glo. no. et ibi bar. et doc. in. d. l. ij. et hoc iuditio meo nō est mīz qz in ptātē iudicis est dictū

iuramentū nō deferre vel deferēdo ꝑmo taxationē facere vsq; ad quā
q̄titatē velit iurare ut est casus in d. l. videamus. ℔. pe. et fi. et d. l. in
actionibꝫ in pu. de in litē iurā. Et sis cautus q; hoc iuramentum in litē
non est deferēdum a pte pti ꝫ p merū iudicē ex officio ut d. l. videa
mus. ℔. deferre et ibi glo. bar. ⁊ doc. C In ea. glo. in fi. dic ꝑm bar.
in d. l. in actionibꝫ in ℣. ⁊° habz locū in arbitrarijs qē. q; oēs. ll. alle
gate in glo. pñt dici arbitrarie isto ēspectu si ponamus ꝑmo iudicē
ꝓcepisse rem restitui in aliquo de dictis casibꝫ et postea p otumatiā
pt̄e si ēsti tuēt̄e iuratū fuerit i litē. nā isto casu arbitraria dr̄ ꝓpē iudi
cis arbitriū qđ habet circa dēam actionē ꝓpter aliqđ extrūsec? acci
dēs ꝓter naturā actōnis utputa ꝓpter adiectōnē locā ut. ff. e. ℔. loco
aūt et. s. dixi. Et ꝓpter alias qualitates ut i hoc. ℔. Et q; pfectiō
materie dic q; ad ℣° ut ad iuramētū i litē affectōis sueia quīq; sunt
necessaria ꝑ7 ūt na tuā actōis hoc patiat̄ ut qz sit bē fidei vel stric
ti iurꝭ arbitraria ut d. l. in actōibꝫ ⁊7 q; intueiat dolus aduſarij ut
d. l. in actōibꝫ ⁊. bij. e. ti. vel otumacia vel pfidia ut. bi. eo. ti. nec suf
ficit lata culpa ut dixi. ⁊7 q; iudex deferat ut. d. ℔. deferre. Quarto q;
ille sit abilis ad iurandū iuxt̄ d. l. videam? in pn. et. d. l. volgo. Qui
tū ut res sup qua deferēt̄ sit talis nature q; in ea cadat affectō ut in l.
minus eo. ti. Sed ad hoc ut deferat̄ a iudice iuramentum in litem ve
ritatis nō exigit̄ ocursus oīm ꝓdictoꝝ sed duo tm̄ tm̄ ex ꝓdictis. viz q;
interueniat dolus et difficultas ꝓbōnis ut. l. fi. qm̄ cū glo. ⁊ ibi bar.
et doc. C. vlt. ū. et m. c. fi. cū ibi no. p doc. ex qđ me. cā. et. l. semp. ℔. in
hoc mō dicto. ff. qđ ū aut clā. et. ff. de in litē iurꝭ. l. cū furti nam ibi
difficile est ꝓbari extrīacōz rei que nō apparet qz fur eā otractauit.
Ac etiā dicas q; sufficit mora in nō restituēda et difficultas ꝓbacō
nis ut qz post moram res nō extat qz nō pōt subici ocul̄ extīatorꝭ ut. d.
l. in actionibꝫ. ℔. plane cū. l. se. vel extat deteriorata ut. l. in hac de tu
toria. et. l. iij. ℔. si reddita diūcto. ℔. in hac et qđ ibi bar. ff. ꝛmo vi
sufficit otumacia et difficultas ꝓbacōis ut patz in odēnatiōe expēsa
rū ut. l. sanximus cū materia. C. de iudi. Aut etiā sufficit q; aliqm̄ inē
uenīat dolus q̄litas seu abilitas actionis licz ꝓbacō sit difficil ut
d. l. minus cū ibi no. Di aūt dolus tm̄ abest et cētera deficiāt nō suf
ficit ad dem̄ iuramētū etiā veritatꝭ ꝑm ℑa. de but. in ſ. ꝓca. ff. de in li
tē iurꝭ. licet glo. inuit ꝓtrariū in d. l. nūmis de quo latissime p bal

in·d·l·in actionibꝫ in ℣·et ut clarius intelligaꝫ uõnõ est qꝛ·vbi di
cit ꝙ multiplici obscuritate ꝓbationũ vel aliarũ obscuritatum nec
in omni cau obscuritatẽ ꝓbationis sufficere iuramentum deferri ad de
cisionẽ cause dicit ibi p eũ· ¶ Adũtas tñ ad id qõ dixi ſm bar·dã
do doctrinam qꝫ omnis actio siue sit realis siue ꝑsonalis in quibꝫ quis
fuerit codẽnatus vel iussus a iudice rez aliquã tradere nisi tradatur
qꝫ dicanẽ arbitrarie ꝓpter otẽtum iussũ iudicis ut·d·l·qui restituẽ
in fi·qꝛ ſm pau·de tast·in·d·l·in actionibꝫ in rẽ hoc ñ est dubiũ· ℣n
ꝑsonalibꝫ vero si quidẽ in eis veniat rẽ restitui ut est actõ que oritẽ
ex in edicto vñ ui vel odicio furtiua vel fauiana et similes iuſ·ſ·itẽ
si quis in fraudẽ et qõ ibi p glo·et ibi dixi·s·eo·et in·l·in re furtiua
cũ ibi no·ff·de odi·fur·et tunc erit itẽ qꝛ in non restituẽdo cõmittẽ
ꝑfidia et ita ꝓprie loquitẽ·d·l·qui restituere in fi·si bene ispiciaꝫ qꝛ de
restitutiõe tm̃ fit mẽcio· ℣dẽ posset dici qñ venit rem tradi que habz
similitudinẽ cũ rẽ restitui itẽ si veiat rẽ ꝑstari ut·d·l·si rẽ tradi ꝙ·l·si
fidum ꝑstari et·l·stipulationes non diuidũtur ĩ ꝑn·et ibi latissime
bar·ff·de ℣·ob· ℣i aũt veniat rem dari ut m actione ex stipulatu
iuſ·l·vbi aũt nõ app aret·ſ·fi·de ℣·ob·tũc licet quis sit iussus dare
et non dedit ꝓpter hoc nõ deferẽ iuramentum in litẽ affectionis ꝙ hoc
p dictã·l·in actionibꝫ in·ſ·plane cũ·l·se·nam ibi dicitẽ qꝫ duobꝫ con
curẽtibꝫ viz mora rei et difficultas ꝓbationuz deferẽ iuramentum ve
ritatis aꝫ regularitẽ ꝓhibẽ p illas·ll·et sic videtur ꝓhiberi regularitẽ
iuramentum affectionis et etiã iuramentum veritatꝫ nisi dicta duo cau
tãt et est rõ qꝛ qñ nõ daẽ et sic dominiũ nõ transferẽ qõ dari debu
it non dicitẽ cõmitti tanta ꝑfidia quãta omitte rẽ qñ non restituitẽ
quod restitui dẽt· ℣ed clarũ qꝫ istud iuramentum defertur vel p dolũ
vel p meram ꝑfidiam ut·d·l·ij·ff·eo·igitur et ista rõ videtur ꝓbari·ff·
depositi·l·si is apud quem· ℣ed tũc insurgit dubiũ in quo deat esse
omissꝫ dolꝫ ad hoc ut iuramẽ tũ i litẽ deferaẽ· Et breuitẽ dic ſm eũdẽ
d·pau si quidẽ est omissus dolus in nõ restituẽdo ſm iussum iudicis
ut qꝛ poterat restituẽ et non restituit tũc non est dubium ut·d·l· q̃
restituere et·d·l·arbitrio· ℣i aũt nõ est omissus in hoc ut qꝛ tpe q̃
fuit iussus restituere nõ habebat facultatẽ restituendi tũc distigue
tres casus·nam aut fuit in dolo duplici viz a ꝑncipio dũ res ad euz
puenit qꝛ puenit cum ꝑicio et etiã in desinẽdo dolo possidere et tunc

similit iuramtum defert licet tpore iussus iudicis nō fuerit in dolo
ut est glo·fing·in·d·l·arbitrio·§·i·aut fuit ī dolo tpore quo res ad
eum puenit non tam dolo desijt possidere et tūc aut loquim ur in ac
tionib⁹ stricti iuris et non defert iuramtum affectionis siue res ex
tat siue nō sed ordinabit ad verā extiationē tex·est no·cū glo·in·d·
l·arbitrio·§·i·vbi glo·dicit idē si alienauit sine dolo·naz tex loqui
tur quādo res non extat et glo·tam loquit supplendo qn̄ res extat·
Aut loquimur in actionib⁹ bone fidei q tūc distinguit·aut rs extat
licz alienata sī dolo q tūc defert iuramtum affectionis nō ppt dolū
pntem qz caret sed ppter dolum p̄cedentem utputa in malefidei pos
sessore hereditatis dicit·autnon extat res q tunc fit ordinatio ad ve
ram extimationē tex·est notabil in·l·si possessor·§·fi·ff·d peti·here·
interdum vero omittit dolus solūmodo in desinendo possidere nō aūt
fuit modo aliquo omissus a pncipio et tūc etiā defert iuramtum in
litē tex·est notabil in·l·si fūdus·§·in vendition·e·ff·d pig·quod bene
nō· ¶ In glo·naturam in fi·dic q quedā sūt actones arbitrarie sui
natura ut bone fidei actones et in hijs fere vnica sīa tantū ut hic in
glo·fi·in fi·et in·l·i·in pn· cū glo·ff·de ac·emp· de quo late p bar·in
l·stipulationes non diuidūtur in fi·pn·ff·de v·ob· Sūt quedā alie
actiones arbitrarie ppter locū et in istis similit fere vna sīa ut in
hac glo·Est et tcia actio arbitraria ratiōe qualitat ut actio nora
lis et in ista fere vnica sīa ut hic in glo·de quo in·l·miles·§·i·ff·d
re iudi·Est et quarta arbitraria actio tōe ocēptus iudic ut in isto
§·et in ista ferunt due sīe ut·j·dicam· Sed vtrū ambe sint diffini
tiue vel non glo·variauit in·l·si cū exceptiōe·§·hec aūt actio·ff·qs
me·cā·et in·l·creditor·§·iussus·ff·de appell·sed dicte glo·pnt reduci
ad ocordiam et quelibet opi·posset sustentari sm diuisos modos pc
ticandi· Interdum enim et sup pncipali debito et sup pena apponit
libellus solēnis et rite agit et tūc vtraq sīa erit diffinitiua et ita
intelligat gbi·d·l·si aut exceptiōe·§·h aūt actio· Interdū in pncipa
li causa p̄dict p mos p̄cepti de soluēdo iux·l·si debitori q qs ibi pre
glo·bar·q doc·ff·de iudi· vel iuxta glo·in·l·de pupillo·§·meminisse
q ibi docto·ff·de noui op·nun· et de hoc dicam·j·in fine proxim·§·
sequentis et tunc tale p̄ceptum etiaz in effectum non est sentētia dif
finitiua q potuit sup pēa postea offerri libell? solēnis q ista sepa sup

pena erit diffinitiua et ita pot intelligi glo·in·d·l·creditor·§·iussus q̄ q̄ tale p̄ceptum de soluendo factū etiam in ofessum non sit diffinitiua siña voluit nobilit bar·in·l·non fatet·ff·de ofess·in ℣·ℓ an isto casu poterit reuocari ꝛc·et voluit bar·et bal·in·l·error·C·de iurisd·et fac·
igno· Interdum fit econtra q̄ sup principali debito offertur libellus solēnis et rite agitur et erit diffinitiua siña et p viam executionis dicte siñe petet pena et ista vltia siña erit interlocutoria et ita intelligit gl·
in·d·l·si cū exceptiõe in·§·hec aũt actio que glo·dicit q̄ secda siña ē
executio p̄me· Interdū p̄ncipale debitū et pena successiue et sub cõ
ditiõe petit eodē libello ut peto rē restitui ꝛ si fuerus otumax ponam⁹
in actiõe qõ me·cā·peto te odēnari ad quadruplū·et isto casu sufficit
vna siña et erit in totū diffinitiua facit·l·oductores cū glo·C·loca·et
l·i·cū glo·ff·de ac·emp·in prī·et latius dixi·s·eo·§·rursus· et ista
petica erit legitia et vtilis ut dixi in·d·§·rursus et vide iñ p̄dictis
guil· et bar·in·d·§·hec aũt actõ que omnia no· In glo·satisfie
ri ibi astrigit ad hoc an aũt et qñ iudex teneat interponere auctem
suam siue officiū suum non petitū sic distingue aut tale officiū respi
cit p̄ncipalit publicā vtilitatē ꝛ ex mero officio illud tenet imponere ut·l·congruit cū ibi no·p doc·ff·s offi·pfi·Aut respicit vtilitē p̄uatā
et tūc aut respicit reuerentiam altereus iudicis et tenetur illud ex se
imponere ut·l·eos in fi·C·de appel·aut tantūmō respicit vtilitatem
ptis et tūc aut respicit solum miserabiles psonas vel actū piū aut
nō·2mo casu aut iudex pōt p̄tendere p̄babilē ignorātiam et non te
net imponere non petitū ut·l·i·§·magistratibo cū glo·ff·s magistra
tue· Aut non pōt p̄tendere p̄babilē ignorātiam et tūc tenet illud im
ponere etiam non petitū ut·l·sanximus·§·i·in p̄n·C·de admi·tuto·
2° casu q̄ñ non respicit psonas miserabiles vel actum piū et tūc non
tenetur officiū suū interponere nisi petatur ut·l·iij·§· hoc aũt iudi
cium·ff·de dā·infec·et ibi bar·et doc·et predicta p̄cedunt in facto in
iure aũt pōt indistincte supplere ut·l·i·C·ut que desunt aduo· vbi si
q̄s si allegauit legē pōt iudex supplē ꝛ allegare et vbi allegauit ma
lā pōt supplere bonā de quo p glo·ꝛ doc·in·d·l·i· Quomō ergo fo
mabit libellus in iuramto in litē affectōis· Et dicas sic·dico otra ti
tum q̄ vigore tal' actōis fuit michi odēnatus ad restituēdū m̄ talē
librum meū et iussus a iudice q̄ dictū librū michi restitueret ꝛ licz

habeat facultatē restituēdi qñ hēret vel quādo non hēret dicas q̄ do
lo desijt hre facultatē restituendi tamē etiā dolo pfidia siue cōtuma
cia restituere denegauit q denegat ad quē librū affectionē hēo q̄ ī
eo hēo memoriā localem q m eo sunt multe appostille et remissiones
manū mea quare peto p vos et vestrum officiū qđ iploro m̄ iuramētuz
in litē affectionis deferri ut iurare possim p quāto p̄tio non vellem
dicto libro carere. In iuramēto vero in litē ꝓbitatis sic formaf libell?
dico otra titiū q̄ p vim vel dolum ſm q̄ casus acciderit intrauit ta
lem domū meam in qua erāt tales et tales res valoris q estiationis
tūc florenoz cētum quas res et eaz estimationē ꝓpter dictū dolum
titij vel p dictam eius inuasionē difficile esset p testes vel alio mō
ꝓbare quare peto p vos et vestrū officiū qđ iploro iuramētum verita
tis m̄ deferri ut iurare possim quot et que res tūc erāt ī dicta domo
et cuius fuerāt estimatiōis qc̄. nō plus. Sequit. ℔. iurare qui est
℔. vtil et solēnis. Inge. are.

¶ Curare Diuidit in tres ptes Primo mādat iudici de ferēdo
certam sñam vsq ibi certe peunie. 2° limitat mādatū si illud ē pos
sibile vsq ibi quātum. 3° remouet vnū obiectū vsq ibi etiam si de
incerta. Et hoc dicit in summa. Judex dēt ferre sñam certam etiam
sup libello incerto si incertitudo est in ptāte iudicis. h. d. ¶ Nota q̄
q̄ús sit actū coram iudice ō incerta q̄titate vel re tamē iudex debet
ferre sñam certā et in certa q̄titate vel re et sic videmus q̄ isto casu
sña non est ꝺformis libello de quo. j. dicam. ¶ Nō rep. ibi dēt qđ
sui natura importat necessitatē ut habet̄ in. l. sepe audiui cesarē. ff. de
offi. presi. ¶ Et no. etiā Verbum ōnino siue omni modo quia importat
actum perpetuū ac solide obligationis ut no. glo. et ibi pe. ꝺ ancha.
in cle. i. de vi. et hoēsta. cle Et etiā importat generalitatē in omni casu
q̄ iudex ita astrīgaf obseruare ut no. glo. bar. q doc. in. l. fi cū excep
tione. ℔. quatenus in glo. ij. ff. qđ me. tā. et no. dy. et bar. in. l. greco
℔. illđ circa p̄n. ff. de fideius. ¶ In glo. i. ibi. j. de offi. iudi. lij. in p̄n.
Examinemus p̄mo ſm Jo. fa. hic an petitio incerta admittaf q̄ qñ
Et videtur q̄ petitio incerta debeat admitti ut. ff. de rei ven. l. que de
tota. ℔. fina. et qđ ibi glo. q doc. ¶ Sup hoc tamē est aduertendus q̄
interdum cōtrahitur obligatio ad incertum interdū ad certum ut
patet. ff. de Verb. obli. lij. ℔. j. et. l. vbi autē nō apparet q̄ totā. l. eo. ti.

ꝑmo cāũ si est talis ĩcertitudo que non viciat obligationē admittĕ
petitio ĩcerta iuxꝫ naturā obligationis ut si ꝓmisi hominē m gene
re vel duo alĕnatiõe ꝑm glo hic et nisi tũc actor ageret ꝑm uaturaꝫ
obligationis succũberet ut ff ꝓx ℔ in ℟ hinc aũt sed vbi obligatio
ꝑtinet certuꝫ vel res sup qua agit̃ est certa vel res sup qua agit̃ est
certa tũc petitio dĕt esse certa ¶ Adũtas tamē q vno cāũ petitio cāũ
ꝑdicto ĩcerta admittit̃ qñ ℔ faculi certificari non põt ut d b que de
tota ℔ fi et hoc in singularibo actionibo. In vniũsalibo et generali
bo res non ſpecificatur et hoc vult ℔ glo in fi q clarius iu bi in ꝑn
et ibi glo et doc ff de eĕ ¶ Quid si quis petat castrũ cuꝫ suis iuri
bo vill̃ et ꝑtinẽtijs nũqd dꝫ ista iura q villas ſpecificãe et põt dici
q non qꝫ ista petunt̃ tauq̃ accessoria q ideo non est necesse in libello
ſpecificare eã de excep c cũ venerabil̃ et de resti ſpo c cũ ad sedẽ ꝑm
Jo ſa. Sed hoc videt̃ m̃ otta tex ff de rei vin b iij ℔ armamẽta vbi
scapha que est accessoria ad nauẽ sepatim est vendicãda et de p se
nec etiã singula armam̃ta nauis et non in vniũso sũt vendicãda ut
ibi et ex illo tex bar ibi colligit argum̃tum q non ꝓcedit libellus
peto domũ cũ massaricijs sed delẽt ſpecialit̃ exꝑmi ut ibi dicit vnde
cogita ¶ Quid si peto fũdum cum fructibo vel alijs accessorijs nõ
ſpecificatis fructibo et eoꝫ q̃litate an valeat libellus dic ut plene
dixi ſ eo in ℔ i in materia actionis real̃ ¶ Adũtas tñ q in omñ
actione ꝓcederet libellus incertus quãdo ĩcertitudo euenret ex facto
adũſarij ut est tex et ibi bar in b i ℔ qnod aũt ff quoꝫ lega Sed
Inno in c cõstitutus eã de ĩ integꝫ resti fortius dixit q quotiens
quis ꝓbabilit̃ dubitat siue etiã ex facto ꝓrio siue etiã ex fõ alie
no põt in eodem libello plures ꝓponere actiones nec cogitur ex eis
aliquã eligere actionẽ etiam si non ꝑpatiant̃ se ad inuicẽ ut d c cõ
ſtitutus et de p̃scrip c auditis. Si aũt error eius non sit ꝓbabilis
tunc cogeretur eligere actionẽ ut b qõ in hereditẽ ℔ eligere et quod
ibi no ff de tributoria q ꝑo hoc est tex in simili in c i õ postu ꝑla
in ℟ misi qñ probabiliter ac q in ista materia est bona glo in c ut
quis duas in ℟ eligere de elec in vi Et vide omnino bal q salv in
b i C de fur quod nota ¶ In eadem glo in fi no glo que ponendo
formam sentẽtie in petitiõe hereditatis tacite etiam ponit formam li
tellandi quoniã sententia debet esse ꝓformis libello ut but fundus

cōmuñ diuiduñdo·nām aut iudex pñūtiat ſm glo·te hereditē et hereditatē tibi restituendam ergo dēs petere te hereditē declarāri q hereditatē vel tales res hereditarias tibi restituēdas et ad hoc aduſarius cōdēnari ut dixi·ſ·eo·in·ℌ·omniū circa ſi·in materia petitionis hereditatis· ¶ In glo·vel rei ibi·l·hec ſiña no·ex glo·p licet in libello ñ ſit certitudo rei vel q̄titatis petite ne in ſentētia ſi tamē i aliqua pte actoꝛ certitudo appareat illō ſufficit· ¶ Ex quo no·p in dubio ſen tētia refert ad acta· Circa hoc breuit̄ ſic dicas· Aut loquimur i vni uerſalibꝫ ſiue in generalibꝫ iudicijs q tunc valet ſentētia ſine expſſ ſione alicuius rei vel q̄titatis ut ſtatim dixi in ſi·glo·p̄cedentis in petitione hereditatis ita dixit glo·ſm vnū intellectuꝫ et ibi bar·et doc·i·l·bait p̄tor·ℌ·i·ff·ō re iudi·q glo·q doc·in·bi·ff·ō et ē̄·q gl·q doc· in·bi·C·de ſen·que ſñ cer·quā· Aut loquimur in ptiaulaibꝫ iudicijs et tunc aut iudex in ſentētia ſe refert ad acta et in aliqua parte ac torū̄ appareat de certa quantitate et tunc valeat ſententia alias ſe cus· Et eſt ratio quia ſi non appaꝛet de certa quātitate tūc videtur iudex pronūtiaſſe de eo qō ſibi non liqueret q ſic ſine cauſe ogmitio ne cuius ſentētia nō valeret ut·l·prolatam et quod ibi per glo·bar· et doc·C·de ſen· ¶ Si vero ſimplicit̄ ferret ſentētiam et non referret ſe ad acta ſed ſimpliciter odemnat tutium odemno te ad id quod dēs Et in aliqua pte actoꝛ appareat de certa ſumma et tunc in hoc glo· videtur otrarie quomā glo·in·bij·C·de ſen·que ſi ne cer·quāti·tenet q non valeat·ſed otratium videtur tanere glo·in·l·quid tamē·ℌ·pō ponius·ff·ō arbi· ¶ Sed bar·in·d·bait pretor·ℌ·i·ocordat has glo· quia quandoq; ſentētia fertur referendo ſe ad certam partem actoꝛ et tunc valet ſi in certa parte actorum otineatur certa quantitas ſiue in actis p̄batorijs q hoc cōtineatur ſiue in actis aſſertorijs ut in libello et poſitionibꝫ et iſto modo intelligatur glo·in·d·l·tertia et facit tex·in·l·in ſumma in·ij·reſponſo·ff·de re iudi· ¶ Si vero non re fert ſe ad aliqua acta ſed ſimpliciter dicit condemno te in id quod debes·q tunc ſi in actis probatorijs ut in dictis teſtium vel in inſtru mentis vel in alijs probatio nibus contineatur certa quantitas et tunc talis ſententia valet et ita intelligatur gloſa in dicta lege quid tamen·ℌ· pomponius· ſi vero non continetur in actis proba toꝛijs ſed in actis aſſertoꝛijs et tunc non valet ita practicatur et

intelligat glo·in·d·b·iij·et hoc videtur sequi bal·in·d·b·ait ptor·ℌ·i· et ibi Jo·de imo·et sequit etiã bal·q salv·ange·q flo·in·d·b·iij· Dz taph·in·d·b·ait ptor·ℌ·i·dixit hãc distinctionẽ sibi non placere·nã ꝓmo hoc videt ꝛtra glo·in·d·b·iij·nam glo·illius·b·dicit qꝫ non suf ficit ꝛtinei certũ in certa pte actoꝝ assertoꝝ nisi exp̃sse siña ad illa se ferat ut qꝫ dicat ꝛdẽno te ad ib qõ petitũ ẽ sec? si simplẽ se ferat ad acta qꝫ non sufficit esse claꝝ in libello sed oportet qꝫ sit clarũ ex actis ꝓbatoriꝭs ut dixit glo·ij·eiusdẽ·b·iij·et ꝓ ꝛsequẽs iũcta glo· i·q·ij·illius·b quod dixit bar·non esse de mente illaꝝ glo·ptẽa vi detur tõ in ꝓmptu nam in·d·b·i·ℌ ait ptor ꝛstabat ex actis etiam ꝓbatoriꝭs tñ acta non sufficiũt sine siña q ad iudicẽ spectat decla rare quia ℌ hoc est dubitati o·iudex ergo qui ꝛdẽnat in eo quod dz dici tur peccare in suo pncipali qꝫ sine cã pnũtiat qꝫ ad eũ ptinz de claratio et postea sequit executio ut ar·b·i·ℌ·i·ff·ad turpil· cũ ergo ad iudicẽ spectat pnũtiare etiaz sup facto merito supme pnũtiat sup iure tantũ· Nec ob·d·b·ait ptor·ℌ·i·qꝫ ibi tulit siñam sup eo ℌ quo erat questio licet illud non ꝛtineat certaz q̃titatẽ·nam ibi nõ dubitabat q̃tum deberetur fideicõmissum vel nõ· vnde si iudex tulit siñam restituas fideicõmissum titio licet non dixerit q̃tum illud fidei cõmissum ꝛtinetur valet siña quia iudicauit de eo quod erat dubiũ et questio· Et ista opi·taph·videt de iure verioꝝ qꝫ ꝓ certo due glo· in dicta·b·iij·dicũt illud ad quod ꝓ bar·q doc·allegãtur sed tamen in ptactica suaretur opi·bar·et doc·quã etiaz bar·est secutus in·d· b·iij· ¶ Quid si iudex dixit pnuntio in omnibꝰ ut pnunciauit talis iudex in tali causa an valeat siña ℌ pe·in ti·de sen·in·ℌ·qualit ℞ si· quid si iudex q ibi Jo·an in addi·dicunt talem siñam non valere qꝫ non ꝛtinet certũ ut hic· Nec ob·si dicatur sufficit esse certam siñam ꝓ relationẽ ad aliud ut·l· in summa·ff·de re iudi·et qõ ibi habet et l·si ita scripsero et quod ibi bar·de cedula·ff·de ꝛdi·et demõ·quia il lud esset verũ quãdo siña potest certificari ex actis eiusdẽ instantie alias secus ut in casu predicto et hoc sequit ange·et Joh· de imo· in·l·si conuenerit·ff·de re iudi·quod nota· ¶ Querit bal·in·d·b·iij· quid si iudex in sentetia exprẽsse se retulit ad quoddam instrumen tum quod non fuerit in causa productũ· an valeat siña et videtur qꝫ non quia tale istrumentum non est de actis aiz nõ fit in cã ꝓductũ

ōtrariū tām dicit fōte vez et dicit esse casum in d. l. ait p̄tor. ℔. i. nec
obstat q̄ nō sit de actis p̄batorijs q̄ dicit illud locuz hr̄e q̄n iudex
p̄nūciat simplicit et ad aliquid se nō refert quo cāū inspicienda sūt
acta p̄batoria. sed in casu nostro specifice se retulit ad illud instrūm
ergo cē. et hoc satis placz saly. in d. l. iij. dūmodo in aliqua pte acto
rum sit facta aliqua mētio de dicto instrō ut multociēs assueuit di
ci actitādo vi3 ut p̄dicta patēt in tali instrō licet postea non fuerit i
strumētum p̄ductū secus si de illa non fuisset facta mentio aliqua in
aliqua pte actoz q̄ tūc de diūso q̄ sit petitū videt obēnare q̄ ita dixit
fore restrīgendam. d. l. ait p̄tor. ℔. i. Nec ob. si dicaf in cāū isto iudex
non iudicat ex p̄batis ex quo nō ē deductū in iudicio licet de eo fue
rit facta mentio otra. l. illicitas. ℔. veritas et qđ ibi no. ff. de offi. p̄si.
qm̄ ℔ndet saly. q̄ ex hoc sīa nō reddit nulla ipo iure q̄ otra ius li
tigatoz q̄ p̄supponit p̄bationē que non est nō ꝑterea sīa est nul
la al' ille tex. in d. l. ait p̄tor. ℔. i. p̄cedere nō pōt. Sed in hoc ego du
bito q̄ non pōt dici q̄ illo instrō non p̄ducto esto q̄ iudici non osti
terit dicaf ꝑm eum iudicasse q̄ coipo q̄ non est p̄ductū non potest
dici q̄ de eo sibi ut iudici cōstiterit ut. d. ℔. veritas ergo non potest
dici q̄ iudicauerit cā ognita ergo sīa fūditus nulla ut. d. l. platam
cū ibi no. p bar. et doc. naz cā dicit ognosci pte citata ex p̄ductioni
bo otradictionibo q̄ ventilatione iudiciaria ut. l. in causē. ℔. causa og
nita. ff. de mino. et. l. iij. ℔. si causa ognita. ff. de bo. pos. et. l. fi. C. si per
vim vel alio mō. nec est verū ut dixit saly. q̄ sit ista sentētia cōtra
ius litigatoz. imo est otra ius ostitutionis q̄ est otra mādatuz. d.
℔. veritas. igit nulla oprobaf hoc ex doctrina bal. q̄ Jo. de imo. in. l.
fi is apud quem. ff. d. acq̄. here. vbi bal. voluit q̄ id qđ dicit in com
muni p. l. titianus. ff. qđ cū eo. q̄ iudex appellatiōis pōt sīam p̄mā
ofirmaē ex alia cā q̄ p̄nūciauerit iudex a q̄ illō ē vez si saltē iplicite
d. cā ex q̄ iudex ad quē mouet pōt opȳēdi ex actis p̄me cāe al' sec? al
legat. C. de pe. hē. l. hēditas mētre et d. pac. do. l. bebli? marcell? qđ
ē sing. dcm facit qđ no. idē bal. in. l. i. C. de odi. ide. ℔ i cāū nō neq̄ i
plicite neq̄ explicite dcā sīa pōt verificari ex actis q̄ dcm instrm̄ nō ē
nec dici pōt de aliquibo actis cū nō fuerit in cā p̄ductū merito non
valz sīa cogita. ¶ Quid si iudex dixit odēno si est p̄batū al' absol
uo et doc. in. d. l. iij. et bar. in. d. l. ait pretor. ℔. i. tenēt q̄ sīa valet
q̄ refert se ad acta p̄batoria. Itē q̄ est sub p̄ditiōe ꝺ p̄nti iō valet

ut est glo· ꝯdi· in· l· a diuo pio· ℌ· in ꝯditiõe· ff· de re iudi· et no· gl· bar· et doc· in· l· ij· ℌ· biduũ· ff· qñ appellit et quod nõ glo· et doc· in cum iudex· C· de sen· et hoc facere solẽt iudices ipiti vel quãdo tẽpꝰ instãtie eis labit et non intelligũt ꝓ qua pte debeant ferre siñam non aũt simplicit et tm̃mõ dicat iudex si est ꝓbatum odẽno qz cum illa dictio si exponat· i· quatenus ut· l· stichũ qui meus erit et quod ibi bar· et doc· ff· de lega· i· necessario sequit ꝙ si esset ꝓbatũ ꝓ pte et pro ꝓ te non ꝙ esset odẽnatus in pte tãtum qz in alia pte non esset iudicatũ vñ si valeret siña ut· l· in hoc iuditio· ff· famil· herc· facit· l· si de meis in ꝓn· et· l· quod tam̃ in ꝓn· ff· de arbi· Ex quo dicẽdum ẽ ut dixi ꝙ iudex debet addere qz in eo qõ ꝓbatuz non est absoluo iuxt̃ exꝑ· cum glo· et ibi doc· in· l· i· C· si· adũ· rẽ iudi· qõ videt ꝛerũ misi fe rat siña sup toto ptĩcipali omissis accessorijs utputa omissis expẽ sis quia tunc ꝓ pte lata valet ut videt cas? ꝺiũcta glo· in ℣· obtea tur qz in glo· in ℣bo sed nec in fi· in· l· fi· C· qñ quo· non est necess· in quãtum loquit quãdo in minus fuit facta cõdẽnatio ꝑm quos dã sed certe etiam potest intelligi qñ in alia pte fuit facta absolutio et ita videtur ibi intelligere cy· Item etiã potest itelligi quãdo iudex cõdẽ nauit in minus qz forte taxauit in minus ꝙ deberet vnde minuz si tũc valeret qz tunc videt sup toto pnũtiarẽ facit qõ no· bar· in simi li in· d· l· i· C· si adũ· rẽ iudi· in eo qui petebat reliqua cõsignari et iu dex odẽnat in aliqua q̃titate ꝓ ipsis reliquis cũ tam̃ re vera in ipsis reliquis in maiori summa erat obligatus vel põt dici ꝙ ibi expẽse ñ fuerũt petite a pte ut voluit ibi glo· vnde videt ꝙ tunc iudex possit de aliquibo pnũtiare ex quo non pcedit capitulũ specificũ sup expẽ deductũ ꝓ ptem· sed vbi sup expẽsis pcederet petitio videt ꝙ sup to to capitulo deat pnũtiaẽ ar· d· l· in hº iudicõ l' forte põt dici ꝙ si fac ta esset taxatio expẽsaꝝ et iudex odẽnaret in minori q̃titate ꝙ forte teneret siña quasi tũc videt revocare intelocutoriã taxatiõis ar· l· qõ iussit· ff· ꝺ re iudi· qz sic videt sup toto pnũtiaẽ licz malefaciat absq; causa revocare taxationẽ facit· l· videamus· ℌ· fi· ff· de in litẽ iurꝯ· qz qõ no· Inno· in· c· fi· in fi· ex qõ me· cã· et ꝑ ꝑdicta videt ꝙ si iudex odẽ nat in expẽsis factis a die publicationis pcessus et de alijs expensis nichil dicit ꝙ nõ valz siña si expense fuerũt petite ita no· dixit Jo· ꝺ imo· in· d· l· ait ꝓtor· ℌ· i· ff· de re iudi· ad itellcm̃· d· l· fi· C· qñ quo· nõ

est necessq̃ nota ¶ Quid si iudex dicat in sña tituũ absoluo et in
expensis victũ victori nobis et successoribꝫ nostris taxatione reser
uata querit̃ an videat̃ facta ꝺenatio expensaꝝ qz deficit ℞bum cõ
ꝺẽno nec videt̃ remotiũ ex p̃cedenti quia p̃cedit ℞bum absoluo Et
videt̃ q̃ non valeat p regulã l. p̃ses C. de sen. In ctrarium facit l. i.
in fi. ff. de here. instit. nam licet in ꝺ. sña non sit ℞bum ꝺẽno tñ de
bet itelligi nec ob. q̃ sña debeat scribi et in scriptis ferri ut l. ij. C. ꝺ
sen. ex pcu. reci. et id q̃ subintelligeret̃ non posset dici legi posse ar
no. in l. i. in p̃n. ff. de his que in testa. delen. q̃n. ꝺ. l. i. in fi. de here. di
instit. loquit̃ in testamẽtis que fiũt etiã in scriptis et tam̃ ibi subitel
ligit̃ ℞bum esto vel simile et hoc tenet bar. in ꝺ. l. i. in fi. licet dicat
ctariũ fuisse iudicatũ sed idem bar. dicit tenuisse cõtrariũ in ꝺ. l. p̃ses
vbi dixit q̃ ℞bum ꝺenamus omissum non subintelligit̃ qz sña de
bet ferri matuꝝ et appensate et cũ magna deliberatiõe et i scriptꝝ ut
ꝺ. l. ij. igit̃ omissum hẽt̃ p omisso facit. c. fi. cũ ibi no. ꝺ re iudi. in vi
Nec ob. qꝺ dixi ꝺ testõ q̃m speciale est in vltis volũtatibꝫ q̃ fiunt
n testõribꝫ mortꝝ cogitatione turbatꝝ ergo ñ ẽ mirꝫ si omittit̃ ut l.
hac ꝺsultissima. ℌ. i. C. q̃ testa. fa. pos. igit̃ ñ ẽ mirꝫ si omittit̃ et omis
sũ supplet̃ ut ꝺ. l. i. Et istã ptem tenuit bar. in ꝺ. l. i. in fi. in ℞. i. ctr.
vbi iubeo q̃c. et hº ec ibi seq̃t̃ ang. et idem ℑo. de imo. in l. iudex post̃p
ff. ꝺ re iu. in ℞. Itẽ pot dubitaꝛ q̃ꝺ si iudex q̃c. et dicit istã vltimã p
tẽ de iure veriorẽ lz p̃ma sit eq̃or attenta verimili mẽte sña antꝝ et dixit si
welles sustinere ꝺ iure p̃mã opi. bar. posses dicere q̃m clarꝝ q̃ sña ex
p̃sarꝝ sui nã ẽ intẽloutoria alꝛat no. in l. paulꝰ. ff. ꝺ re iu. Tu ab hº
alꝛa gl. ꝺi. in l. q̃ꝺ iussit i p̃n. et. i. et sic cũ sit intẽloutoria i sui p̃la
tiõe ñ exq̃rit solẽnitatẽ q̃ i scriptꝝ ferat̃ ut no gl. et doc. in l. ij. ff. ꝺ ap
pel. et no. bar. in l. titia. ff. ꝺ accu. et sic i taũ p̃ꝺcõ pot dici plꝰ ꝺcm et
minus scriptũ ar. ꝺ. l. i. in fi. Nec ob. si diceret̃ fuit lata sña p exp̃e
ſ sil cũ ꝺiffinitiua gº ñ eiꝰ ps ꝺz seq̃ eiꝰ nam ar. c. accessoriũ ꝺ re iu.
vi. q̃m lz sit lata sil tñ lata ẽ sup diuiſo articulo iõ ñ vẽ absonũ ut
cẽseatur sepatum ab articulo diffinitiue ar. l. etiã. ℌ. i. cũ ibi no. ff.
de mino. Nec etiã est absonũ q̃ accessoriũ aliq̃ cẽseatur diuiſum a
p̃ncipali q̃ est diuiſa cõ ut no. in c. debitores et in c. cũ otigat ex̃ ꝺ
iure uxꝛ. potissime ut res potius valeat q̃ pereat ut l. quotiens de ℞.
obliga. et istam ptem etiam sequitur tapha. in dicta l. i. in fine et
ipsam comprobat ex doctrina nicol. de matarelꝰ. et bal. in l. errore

241

C·de testa·vbi volūt q̄ etiā q̄n̄ scriptura ē de solēnitate actūs suffi
cit q̄ in script̄ tale ℞bum exp̄mat̄ p qđ aliud subintelligat̄ ex mē
te disponētis ut ar·d·bi·in fi·de here·instī·et in casu nō satis de mē
te iudic̄ ostat q̄ dēt suppleri ℞bum odēnam⁹ cū dixit victū victori
in expens·. Ego aūt credo q̄ bar·a otrarie tate possit saluari uam in
bi·in fi·plus dixit q̄ in·d·b p̄ses naz in·d·bi·in fi·dixit formaliť sic
titiū absoluimus et victū victori in expens taxatiōe nob̄ q nostris
successoribo reſuata·Dz in·d·b p̄ses illa ℞ba vz taxatiōe nob̄ q nos
tris successoribo reſata deficiūt ꝫ tm̄mō dixit titiū absoluimus et
victū victori in expens ideo non miz si in p̄mo caū q̄n̄ addit taxatio
ne reſeruata q̄c̄·si subintelligat̄ ℞bum odēnamus·nam ex p̄cētibo
℞bis viz victum victori in expens q̄c̄· et ex sequētibo viz taxatiōe
reſeruata q̄c̄·mediū colligit̄ scilicz odēnam⁹ alias qūo posset taxari
expense misi p̄cedat odēnatio expensaz ar·b·si seruus plurīū·ff·si·ff·
de le·i·qđ etiā p̄bo q̄z siue obtineat in p̄ma et p̄cipali cā siue succū
bat p̄t in expens odēnari ut·l· ꝑpetādum·ff·i·in fi·C·de iudi· p̄bat̄
et aliť·naz stipulatio est stricti iuris et quitq̄d omittit̄ habet̄ pro
omisso ut·l·quitq̄d astrīgende·ff·de ℞·obli·q tū patit̄ suppletionē
et subintelligit̄ q̄ deductū n̄ fuerat ut·l·si stipulatus essem abste q
l·si stipulatus sū damā·ff·d ℞·ob· sed vbi n̄ sūt misi illa ℞ba q vic
tū victori et nō pl⁹ n̄ apparet ita clare de mēte iudicātis q̄z p̄t itelli
gi absoluim⁹ et etiā odēnam⁹ ut·d·l· ꝑpetādum·ff·i·qđ nō est sic q̄z
q̄n̄ illa ℞ba sequūt̄ taxatiōe nobis reſeruata q̄c̄·et istud credo veri
us p p̄dicta nec est bō vō bar·in·d·b p̄ses q̄ mort̄ cogitatiōe turba
tus q̄c̄·q̄z illd posz esse vez q̄n̄ in mort̄ articulo testaret̄ ut·bi·cū ma
teria et ibi p bar·q doc·C·d sac·sanc·actl· alias seius q̄n̄ i sanitate
corpor̄ et animi et bn̄ p̄sus testat⁹ ē·p̄terea q̄n̄ in script̄ testat̄ q
℞bū aliqđ omittit̄ potissime q̄n̄ esz scriptū mau alteri⁹ nō ē ofide
randa mēs tastātis et eius turbatio sed factū scribēt̄ ut·d·b erroz
et·b iubemus·C·de testa·et tn̄ supplet̄ ut·d·bi·in fi·ergo eodē mō in
sīna licet n̄ p turbatū mēte p̄feratur q in script̄·¶ Quid si iudex di
cat odēno titiū in centū saluo eo qđ·j·dicā et bar· in·d·b iudex post̄p
videt̄ velle q̄ nō valet dicta reſeruatio facta post ℞bum odēnamus
q̄n̄ dicēdo absoluim⁹ vel odēnam⁹ statī fuit fūctus officio suo ut·d
b iudex iō nō p̄t aliq̄ reſuationē postea facere q̄z faceret ut p̄uat⁹

et non ut iudex ex quo bar. ibi infert otra iudices maleficiorum qui i eorum sententijs dicunt saluo semper et reseruato q si pñs siña esset in pl? vel in minus q̃ requireret ex forma statutorū hāc nāz siñam ad for mā statutorū redigem? q tal clausula nichil operat̃ ꝫ ange. in. d. l. iudex tenz otra bar. q imo. d. clausula siue reseruatio operat̃ et valet p gl'no. in. l. it̃ labeo. ff. fa. her. Ꝓz tu in hoc articulo lati? oclu das ſm do. me. Jo. in. d. l. iudex. Aut iudex vult addere et detrahe ali quā clausulā ex siña ex intuallo post latā siñaz claz q ñ pōt ut. d. l. iudex fallit in. l. paul? cñdit. ff. de re iudi. ut in exp̃is q accessorijs vbi eadē die pōt illud facere. aut addit in otinēti et tūc aut vult. d. clausulā apponē post siñaz hītam p pfām et absoluta et ñ pōt ita vē velle bar. et ang. in. d. l. iudex. aut vult. d. clausulā apponē añ siñaz hītam cū p pfām et absoluta et tūc aut illa clausula venit ad modificatiōem et q̃lificationē siñe. Aut venit ad correctionē vel mutationē in totū vel p pte. si venit ad modificationē et tūc vē q possit. d. clausulā addere et ꝯ claz qñ i otextu eiusdē oēs addit vere vel int̃pretatiue ut q dixit adiudico tālē fūdū titio ita q dēat seruo fructuarie vel q dixit adiudico fūdū titio saluo oo qđ. j. dicā. nā etiā si postea addit ec̃ i alia oēm ꝺ fructuarie vē q possit ut. d. l. it̃ labeo cū gl. Si aūt vellz ꝯ facere in diuisa oēm et ñ in eadē re vel int̃pretatie et tūc vē q fa cere ñ possit ut. d. l. it̃ labeo a otratio sensu q cp. i. l. emiato. C. ꝺ fruc ti. et liti. exp̃. Ꝓz tñ do. me. Jo. dicit otrariū q appoit̃ añq̃ siña sit hita p pfecta et absoluta ut. l. otract?. C. de fi. instru. Si aūt dā re fuatio veniat ad correctionē siñe q tūc aut apponit̃ in eadē oēm aut in alia ut no. gl. in. l. exceptiōnē. C. de pba. q in. l. fiquidē. C. ꝺ excep. Vel dic q si appoit̃ in eodē otextu oēs q tūc ā apparz iudicē ex lap su ligue errasse et sic i eo q p̃cessit nullaten? osensit q tūc valz dā ad iectio ut ē gl. no. xvi. q. i. p̃dicator. q̃ dicit odēno titū in cētū imo ab soluo ā id ñ detegit̃ et tūc ā ex Ꝟbis clare ꝺdit̃ siña oditionalis q illꝰ pōt addici. vñ valz siña si dicat odēno i cētū si veniat odēnād? i cē tum ex forma statuti ut. l. ij. ff. biduuz cum glo. qñ appellatum sit se cus ſm bar. in dicta. l. iudex si esset sub conditiōe resolutiua ut. l. ij. cū glo. ff. de in diem ediec. Vel secūdū eundem dom. Johā. etiam in isto casu idem esset cum incōtinenti dicta reseruatio fiat ut dicto. ꝺ. biduum argumē. l. electa Ꝟ fiat. dicebam. ff. si cer. peta. que oia nota

Certa tam̃ dictam clausulã addas tu id qđ no·bar·in·l·i·in fi·ff·de
questio·et in·l·aut damnū·§·iste fere·ff·de pac·et i·l·i·in p̃n·ff·ad
turpill·in ℞·sed iuꝛ hoc quero q bal·in·l·si quis a filio·§·fi·ff·de in
iusto testa·Et vltramõtani cy·et doc·in·l·terminato·C·de fruc·q li
tiū exp̃n·et p bal·in·l·nõ dubiū·C·de legi·in ℞·ℓ iuꝛ hoc queritur
pone et ibi saly· et bal·in p̃ma ostī·C·in·§·quibo et bal·in·l·et si se
uerioꝛ in ij·coll·in ℞·iij·quero quid si iudex·C·de insa·q ego dixi in
meo tractatu maleficioꝛ in glo·m ℞si·saluo semp et reseruato q̃·
¶ In ead̃ glo ibi ut si pẽto ĩteresse·Vides ergo q ĩteresse etiã ĩcer
tũ pẽtitur in libello id̃ nõ glo m·l·certi ꝺicio m p̃n·ff· si cer·pe·et in
l·stipulationes non diuidũtur in p̃n·ff·de ℞·obli·Sed vltramõtaĩ
in·d·l·i·C·de sen·que p eo qđ ĩteresť tenẽt ↄtrariũ p suas rõnes·sed
bar·et cõiter doc·in ·d·l·i·et m·d·l·certi ꝺicio m p̃n· et plenius in
d·l·stipulationes non diuidunť m·q·fi·tenent glo·p tex·aptum m
l·ij·m fi·C·de iutil·stipul·naz ibi agitur ad ĩteresse q dicit obligatio
ĩcerta tñ agit̃ actione in factũ q clarũ q loquitur de ĩteresse p̃terito
qđ venit iure actionis·q° ꝓbatur rõe quotiẽs ꝺeclaratio ĩcertitudi
nis non est in potestate actoris admitti libellus ĩcertus ut·l·i·§·i
ff·quoꝛ bonoꝛ et dixi·s·circa pri·istius·§· sed ꝺeclaratio ĩteresse ñ
pẽndet ex pt̃ate actoꝛ· sed ex subtilitate et iuestigatiõe iudicis ut
d·l·i·de sen·p eo ergo admittit libellus ĩcertus q hoc teneatis·Vl
dic ꝑm Jo·de imo·in·d·l·stipnlatiões non diuidũť circa fi·qđ ĩter
esse põt peti expressa certa q̃titate adiciẽdo et illud plus et minus
qđ ↄtinget p vs dominũ iudicẽ taxari q̃· admittit enim adiectio
ĩcerte parti certa cã subsistẽte ut·l·que de tota·§·i·ff·ꝺ rei ven·q ita
cõiter p̃tica tur de quo dixi in simili in actõne iuriarũ in pri·s·eo·
dic nt ibi plus dico q si habeo istrumẽtum de ĩteresse ↄtra te vel de cõ
seruatione indẽnitatis possum petere executionẽ dicti istrumẽti stã
te forma statuti q mstrã habeãt executi onẽ patam et p̃ndẽte dicto
iuditio executiuo liquꝺabit meũ ĩteresse q inq̃tum debes me indẽ
nem cõseruare ut in·l·i·aim ibi no·p glo·bar·q doc·C·de sentẽ·que
sine cer·quanti·facit·l·defensionis facultas·C·de iure fis·li·p· et no·
bar·in·l·i·in fi·ff·de le·ij·et no·bar·in·l·i·circa fin·ff·iudi·soluꝝ·
Sed adũtas q id quod dixi de via executiua ẽ verum si incõtinenti
vl in breuꝝ potest fieri liquꝺatio secus si requirat altioꝛẽ indagimẽ

ar·no·in·l·i·§·sciendū et·§·ibidē·ff·ad exhi·et dixi·s·primo·§·et in·§·in bonefidei ita dixit bal·q Jo·s imo·accordādo opi·in·d·l·i·de le·ij· ¶ Sed tu adūtas in actu practico quādo petit̄ execatio fiñe ℓ instrumēti ſm formā statutoꝝ q optima practica est quādo non est purū et liquidū q dicat̄ in libello quare peto dictum instrumentum liquidari et eo liquidato liquidū pnūtiari deinde ſm formā statuto rum ita dixit elegāter bal·in·l·ij·circa fi·C·de exe·rei iudi·in ℞·mō quero de alia qōne cē· Jn quo iudicio otra ipsam liquidationē pos sunt oppoi omnes exceptiones de mūdo legitis et opētētes sed fac ta liquidatiōe otra execationē ipius instrumti non pñt oppoi mih exceptiones pmisse a statuto et rō est qz si non esset debitū et p cōse qūens non esset liquidū non posset execationi mādari ut·l·i·§·hoc ℞ba q ibi bar·ff·ne·vis fi·ei· Debes nāq sciē q q̄uis statuto cauea tur q instrumentum guarentigie mādet̄ execationi intelligit̄ fi et inq̄ tum sit purū q liquidū ut·l·pinde·§·notandū q ibi bar·ff·ad·l·acq· et no·bal·in·l·ij·et·l·si ouenerit·ff·s pig·ac·q idē in fiña que petitur execationi mādari ut·l·iiij·§·si ex ouētione q ibi hoc no·bar·ange· et doc·ff·de re iudi·et facit qs no·bar·ange·et Jo·de imo·in·l·postu lāte i pn ff ad trebell· q de eiusmodi instrumētis et de eorū execatio ne et de exceptionibo que possūt oppoi vide latissime p bar·in·l·i·§· ij·ff·quod ui aut clā q p cy·bal·q late saly·in·l·ita pudor·C·s adul· ¶ Jn ea·glo·in fi·nota q si libellus non pōt esse certus nō requirit̄ etiam q fiña certa sit qm̄ sentētia dēt oformari cū libello alias non valet ut·l·ut fundus·ff·cōi diui· Jn tm̄ q ſm qs cōiter dicit̄ si peto ſpetiem non pōt fieri odēnatio in extimatione qz stultus esset iudex qui nō in ſpetie sed in eius extimatione odēnaret ut·l·fi·C·de fidei comis·lib· Sed tu dicas q ille text·hoc ñ probat quia ibi est ſpetia le ꝓpter seruū qui debebat manumitti qz licz legatarius osequere tur seruū extimationem tamen ipse seruus propter hoc non conse quetur libertātem ut debebat quod nota· ¶ Ex predictis etiem no tā q potestas iudicis nō se extendit nisi in deductis in libello vel in iuditio quod est verum in inferioribo a papa vel principe nam in illt̄ seruus esset ut notat archidya·in·c·ij·de restitu·spolia· ¶ Aduertas tamen q istud quod sententiatur debeat esse conformis libello est ve rum in causa ciuili in qua fit concluſio contra partem vt dixi

s·eo·ℌ·i·seuis in causa cūali quia nō fit ꝺcluſio īm eis ut·ff. aꝺ tur
pibi·ℌ·i·q ibi bar·et no·j· ꝺ pub·iuꝺi·ī p̄n et no·babī·l·eꝺita·C·
ꝺe eꝺē·q̄ inmo licet ꝺcluꝺeretur in cūali tam̄ non obſtante tali li
bello accuſatorio et eius ꝺcluſione iuꝺici ꝺabitur libertū arbitriū et
plus et minus ꝺēnanꝺi ogmita qualitate ꝺelicti et p̄ſone etiam in
p̄nis ꝺinariis ut·l·hoꝺie·ff·ꝺe p̄nis·ita ꝺixit bar·in·l·quiꝺ ergo
ℌ·p̄na grauioꝝ·ff·ꝺe inſai·et·l·et ſi ſeueꝝioꝝ·C·e·ti·et ſic valebit ei?
ſentētia licet nō eſſ ꝺforꝺmis cū libello accuſatorio ꝺe quo viꝺe flo·
in·ꝺ·l·ut fūꝺus· ¶ Reſtat ut viꝺeam? aliqua alia que hic tex·q gl·
non cāgunē· Et p̄mo tu iuꝺex bñ aꝺūtas ne abſoluas ꝺēnanꝺuz k
ꝺēnes abſoluēꝺum alias non magis iuꝺicabis q̄ tu iuꝺicaveris ut
l·tē non nouam·C·ꝺe iuꝺi·ita ꝺixit ange·in auc̄·ꝺe iuꝺi·ℌ·ſi·et etiā
tene mēti q tu faceres litē tuam q teneaꝝis in ſinꝺicatu aꝺ intreſſe
pti leſe ſiue ſis p̄ſa·ſiue filiuſſa·ut·l·iulī·et·l·ſi filius·q ibi viꝺe bar
ff·ꝺe iuꝺi·ſiue ſis arbit ut ē tex·ſing·in·l·p̄·in fi·C·ꝺ pac·facit tex·
s·eo·li·ꝺe obli·qne ex quia·ꝺelic·in p̄n·ſiue ſis arbitrator ꝺ quo p
bar·in·l·ſi·et ibi bona glo·in materia·ff·ꝺe va·q ex̄oꝝ·ogmi· Jn ꝺſul
tore aūt qui ꝓtulit malum ꝺfiliū viꝺe ibi bar·et bar·in·l·ex maleſi
cijs in·ℌ·i·ff·ꝺe ac·q obli· Et ꝺe ommiꝺ hijs viꝺe late p bar·in ſua
diſpu·que incipit iuꝺex qui p ipēritiā male iuꝺicauit·q latius p ꝺo·
meū Jo·in·l·ꝺiuus·ff·ꝺe rē iuꝺi· Ac etiā teneas mēti q ſiña diffi mi
tua ꝺebet ferri in ſcriptis et regulariē recitari p iuꝺicē niſi fuerit ꝺ
maioribꝺ magiſtratibꝺ et ſcēꝺo nō ſtāꝺ ut·l·ij·cū ibi no·C·ꝺe ſen·
ex p̄iu·reci·naz ꝺe ſubſtātia ipius ſiñe eſt q legaē ouk corꝓreis
nec ſufficit legi menti licet ſcripta ſit alias eſſet nulla ipſo iure ita
elegāter ꝺixit bar·in·ꝺ·l·i·in prin·ff·ꝺe hijs que in teſtam̄·ꝺelen·q
hoc ibi firmāt bar·ange·et vterq ꝺnī·me· Et iꝺeo no tarꝝ in fine
ſentētiaꝝ ꝺicāt lecta ꝺata fuit ꝺicta ſiña q̄·quoꝺ intelligas verum
in ꝺiffinitiā ſeꝺ in interlocutoria p̄ꝺicta ſolemnitas non requiriē
ut no·glo·bar·ange·q vterq ꝺno·me? in·l·ij·ff·ꝺe appell· ¶ Quiꝺ ſi
non eſt illuꝺ ℣buz lecta q̄·ſeꝺ ꝺiciē ꝺata fuit ſupta ꝺicta ſentētia
q ſuprꝺictū iuꝺicē q̄·q bar·in·l·fi·C·ꝺe ſen·ex p̄iu·reci·ꝺixit q nī
ſi appareat aliqꝺ ℣buz ex quo conp̄hendaē q ſentētia fuerit lec
ta q talis ſentētia funꝺitus erit nulla ut·l·i·C·e·ti· Ex quo ſequiē
q licet ꝺeficiat ℣bum lecta ſi tamē eſſet ꝺictum q ꝺicta ſententia

fuerit ſiñaliter ꝓmulgata q valeret qz ꝓmulgare eſt legere i ſcripti
tis recitatione ut d l fi q etiam ẏbum ſiñaliter tñmodo de ꝑ ſe hoc
ꝑtaret intrãſice ut b ſciẽdum cũ materia ff de ẏ ob ita dixit bar
et doc in d b ſciendum in fi et etiam bar et doc in d b fi ange are
¶ Quid dicendũ de eo qđ iudices cotidie faciũt quia mittũt ꝓcep
tũ q de fructibꝰ reſpondeat vel q oducat vel recognoſcat talem fun
dum a tito et ſi ſenſerit ſe grauatũ opareat infra triduũ receptur?
iuſtitie oplementũ Iſtam gõnem poſuit glo in l đ pupillo ff memi
miſſe ff de op no nũ que licz loquaꝫ alẽnatiue tam wlt q tale mã
datum valeat et idẽ in ſimili wluit glo in l ſi mãcipiũ C ſi man ita
fuerit aliena et ꝑ hoc eſt glo ſing ẽm ange in c ꝑ ptẽ el i in glo
fi eẽ de ẏbꝰ ſig que glo wlt q iudex mãdat q ſoluat et ſi ſenſerit
ſe grauatũ compareat ꝛc alias eũ excõicat ſed bar in b i C đ exe
rei iudi dixit q tales littere et tale ꝓceptum habẽt vim cuiuſdam
citationis vnde ſi oparet reſoluũ in vim ſimplicis citationis et ita
cõiter practicaꝫ ꝑ ꝓcuratores qñ reus oparet qz petit dictum ꝓceptũ
ẽduci ad ſimplicem citationẽ Bal aũt in hac materia varie loquit?
eſt ut j patebit nam in l ij C de epiſco audi in ẏ vnio ad ẏba
lem tenet idẽ qđ bar et idẽ bal wluit idẽ ẽm Ja in l actione C de
trãſac in ẏ querit d Jaco ꝛc licz ibi loquaꝫ ꝑ dictionẽ niſi et idẽ
etiã wluit Inno in c fi de coha cle q mulie et idẽ videlicz q vale
at q reſoluaꝫ in vim ſimplicis citationis tenuit ange q Jo de imo
in d ff memiſſe Sed raph in d ff meminiſſe dixit q hoc ẽ cõtra
d ff nam oſtat q illa denũtiatio non reſoluũ in citationẽ ſed habz
vim ꝓhibitorij licet opareat quia qđ iterũ fiet deſtrueꝫ Si tamẽ
tu velles tenere opi doc poſſes reſpondere ad opi raph et dictum ff
meminiſſe quoniã in illo tex non fuit addita clauſula et ſi ſenſerit
te grauatũ ꝛc licet glo illđ addat vij nõ eſt miz ſi ibi remanz in vi
preceptꝰ potiſſime quia ſtatim facta denũtiatione ſortita eſt effectũ
ſuum ſiue iuſte ſiue iniuſte denũtieꝫ ut b i in pñ e ti vnde idẽ bar
in dicta b de execu rei iudi dixit dictum preceptum fore nullum
quia non debet inchoari ab executione ſiue a precepto ut dicta b
prima ẓ bal in rubrica C comminationes vel epiſtolas in verſicu
lo quid de eo quod cotidie fit ꝛc dicit aduertendum fore aut tale
preceptum eſt inualidum et reſoluitur in comminationem iudicis

aut est validū ꝙ tūc refert aut citatis ꝓparet et resoluit in simplicē
citationē quia altera ps dicti ꝑcepti vera et adīpleta quia cōpaut
ut no. p. Inno. extra de cōha. cleri. et mulie. in. c. tua et p Jo. an. e-
ti. c. vestra supre glo. ad intelligētiam circa fi. glo. aut non ꝓparet ꝙ
stat ꝑceptū firmū nec pōt iudici aliqd īputari qz fecit ꝑceptū iustifi
catū ut. d. ℔. meminisse. ℔z licet multa trāseāt cū hoc dicto mn̄ n placz
quia nō declarat qn̄ ꝑceptuz valeat vel non ꝙ potissime cū supradixe
rim ℔m bar. ꝑceptum nō valere. Nec ē verū q iudici n̄ possit īputa
ri qz immo pōt eo ipo q non ꝑcessit cause cōgnitione pcessit ad ta
le mādatuz ut. l. illicitas. ℔. veritas. ff. de offi. ꝑsi. qua ꝓpter Jo. an.
in addi. spec. in ti. de aduocato. ℔. sequit ℣. studeat tenet elegantr
illud qd̄ tenuit bar. in. d. l. i. de excu. rei iudi. viz q tale ꝑceptum in
omni casu sit nullū nisi in casu. d. ℔. meminisse. ꝑmo qz dictū māda
tum fuit ꝓnūtiatuz p nuntium et non p iudicē ergo non valet ut. l.
ij. de sen. ex. pitu. reci. ℣ qz emanauit causa non cōgnita qd̄ patet qz
ꝑte abñte ꝙ non citata nec aliqno modo discusso ꝓcessuz fuit ꝓtra. l.
in causis. ℔. causa ognita. ff. de mino. et. l. platam. C. de sen. et istud te
neatis qz ita vidi practicari et obꝛuari. Et p ista parte posses addu
cere quomiā si in libello sup quo pars citat et lis ꝓtestat et alia solē
nia fiunt ut auc̄ offerat et auc̄ libellum et. l. i. C. de litꝭ. otꝭ. et. d. l. pla
tam. C. de sentē. ꝯcluderetur ista forma videlicz quatre peto ipsum co
gi et ꝓpelli et q eidem ꝑcipiatur et mandetur ꝛc̄. fundituus non valz
iudiciū nisi ꝓmo petatur odēnari ut no. bar. et doc. in. d. l. i. ꝙ. d. l. ter
minato de fruc. et litꝭ. ex. pē. et in. l. fi. cū nulla. ff. de re iudi. et dixi. s.
eo. ℔. i. ergo multominus dēt valere tale ꝑceptum iudicis qd̄ ex ar
rupto ꝓcessit nec aliquid sup eo discussum vel ventilatuz essꝫ. Dos
sent tñ ℔m lodo. de vrbe in. d. ℔. meminisse ꝑ dicta limitari nisi ꝑcep
tum supradictum emanasset sup eo qd̄ etiam parte presente et inui
ta precipi potuisset quia tunc tātomagis fieri potest parte abñte et
ignorante ut. l. qui potest. ff. de regu. iurꝭ. ita dixit Jo. an. in spec. de
senten. in. ℔. species in ℣. habeo dubium ꝛc̄. utputa si esset timor
scandali tunc iudex potest hoc facere inuita parte ut. l. quod iussit
et ibi glo. ff. de re iudi. et. l. relegatorum. ff. de interdic. et relega. et
l. equissimum. ff. de vsufruc. Aut tale ꝑceptum emanauit sup eo qd̄
requirebat cause ognitionez et forte si pars fuisset ꝑsens ꝙ allegassꝫ

iuſtã ſua et iudeꝑ illud ꝑceptum non feciſſet et tunc factum nõ valet niſi in cauſ·d·ℌ·meimiſſe ita itelligaſ opi·legiſtaꝝ q glo·in·c·ex pte ꝗ ita trãſit lod· Sed ego credo q indiſtincte ſit verioꝝ opi· Jo·an· in·d·ti·de aduoca·et bar·in·d·l·i·viz q tale ꝑceptuz ſit fundituus nul lũ p rõnes Jo·an· nec ob·qs dicit de eo qs põt fieri me inuito qꝛ hec non eſt bona ꝺſequẽtia quoniam ſi fuiſſet pñs et citatus forte ſuis rõnibꝰ traxiſſet iudicẽ in ſñam ſuam ar·l·itẽ ſi vnus in·ℌ·fi·cũ l·ſe·ff·de arbi·igit fuit citandus cũ poſſet ledi alias non valet ut·l· nam ita diuus·ff·de adop·et·l·de vnoquoq in pn·ff·de re iudi· Vel aliter poſſumus ſic ꝺcludere·aut dictum ꝑceptum ſit poſt cauſe ogm tionẽ et poſt rem diu diſcuſſam et p ꝺſequẽs ſup iudicato et tũc va let qꝛ iportat executionẽ eius quod ogmituz et deſciſum eſt facit qs no·glo·in·l·obligationũ fere·ℌ·ꝺditionẽ·ff·de ac·q obl·ſicut dicim? in ſimili de ꝑcepto facto in ꝺfeſſum qꝛ tale ꝑceptum tendit ad exeau tionẽ ꝺfeſſionis et ſic iam liquidi p ꝺfeſſionẽ ptis ut·l·ſi debitori cũ ibi no·p glo·et doc·ff·de iudi·et no·bar·in·l·i·in fi· et in·l·non fate tur in ℣·ſed an iſto cũ poterit reuocari·ff·de ꝺfeſſ·et no·bar·bal·et doc·in·l·error·C·de iurſ· et fac·igno· et tam tale ꝑceptum dicit ſña inẽlocutoria ut eſt glo·ꝺdi· et ibi ange·in auc·de here·et fal·in·ℌ· ſi quis aũt non iplens in ℣·decreto q ibi etiam ange·qui dicit q li cet ſit inẽlocutoria habet vim diffinitiue ergo ab ea poterit appellari ut·l·ij·ff·de appell·recip· Sed tu etiam addas q habet vim ꝑcepti facti in ꝺfeſſum ac ſi eſſz ꝺcluſuz in cauſa ut elegãter dixit bal·in·d· l·error· Et ad p̃dicta addas glo·in·l·fi·ℌ·neceſſitate·C·de bo·q libe· cũ ergo tale ꝑceptum tendat ad executionẽ iam ogniti q etiã in exe cutione regulariꝛ ꝛequiritur citatio iuxta no·plene p doc·in·l·ab exe cutione·C·quoꝝ appell· nõ recipi·et p bar·ange·q modernores in l·a diuo pio·ℌ·ſi ſup verb·ff·de re iudi· Et cũ tale ꝑceptum iſto caſu ut·s·dixi habeat vim citationis igit valet· Aut ſit tale ꝑceptum a p̃cipio et cauſa non ogmita q tunc fundítus non valet quia nimis apertas marcelle ut·d·l·i·C·de exeau·rei iudi·nec tali cau dici poteſt q hẽat vim etiam ſimplicis citationis ita elegantẽr notat Inno· in dicto·c·tua in tercia collatione de quo baldus facit feſtum in·l· ius alimentorum·ff· vbi pupillus educari debet· que omnia tene menti ꝑpetuo quia cotidiana· Et nota q iudices maxime ignari

et ſion piti ſolent hoc pcēptūm ꝺcꝺere et male niſi ſm qꝺ ſ. ꝺixi.

Si quis agens Plus pt̄ēs in iuꝺicio loco cauſa re vel tēpo re olim cadebat a cauſa hodie vero plus pt̄ēs tempore venit aliē pu niendus qz in eo inducie duplicātur et actor ad omne dānum liē te netur plus vero pt̄ens aliis modis in triplū ſumptē quez ſuſtinuit ꝛus liē nomine puniē h ꝺ vſq; ad ℔ ſi min?. Licet ego legā vſq; ad ℔ huic aūt. Et diuidiē p̄cipaliē in duas pt̄es p̄mo poit id qꝺ erat de iure antiquo quādo plus petebat. 2° id qꝺ eſt ꝺ iure nouo ſe cūꝺa ibi ſed hec quēē. Itez p̄ma ſubdiuidiē in tres. nam p̄mo poit regulam generalē iuris antiqui qualiē puniaē plus pt̄ēs. 2° quot modis dicaē plus petere. 3° exēpla vniuſaiuſq; ſeꝺa ibi plus autē ēcia ibi re veluti. Nota qꝺ plus pt̄ens in iuꝺicio olim cadebat a iuē ſuo ſiue illuꝺ feciſſet ſcienē ſiue ignorāter ignorātia tam̄ craſſa ut patet h ibi ut et oſtantiſſimus hodie vero puniē ut habē in ꝺ. ℔ ſed hec quēē et ſic diſcrepat a. bi. C. de plus peti. quia ibi ſcienē et doloſe exegit cautionē de pluri et poſtea illam cautionem in indi ciū ꝺeꝺuxit de quo ibi p glo. q doc. et ego dixi. ſ. eo. ℔. tripli. Nō ibi non facile qꝺ ertā minoribꝫ ꝓpꝫ āmis reſtitutiones non ſūt ꝺcē ſēde ſine cauſe ogniti one ut. l. in cauſe. ℔. cauſa cōgnita. ff. de mino. et in cauſe ognitione ℞tiatur vtrū fuit mínoꝛ q leſus qz nō ſufficit qꝺ ſit mín oꝛ niſi etiam fuerit leſus vel ſui facilitate vel ꝺolo aꝺūſarij et ſic non eſt vſus iure commun. l. verum. ℔. ſcienꝺuz et quod ibi no. ff. de mino. et. l. nam et poſtea ℔. ſi minoꝛ et ibi glo. bar. et doc. ff. ſ iuriurſ. et in. l. ſi. cum glo. q ibi doc. C. de in integꝝ reſti mino. Et ad prēdicta examinānda requiriē qꝺ aꝺūſarius citetur ut. ꝺ. ℔. cauſa cōg nita. nam aſſertione partiū ꝛc̄. l. ſi. C. ſi per vim vel alio modo. Et de bent eppliari iuꝺice ſeēē pro tribunali ut. ꝺ. ℔. cauſa cōgnita et. l. iij. ℔. ſi cauſa ognita et ibi glo. bar. ff. de bono. poſ. et no. glo. in. l. i. C. quoꝫ bonoꝫ facit. l. a procurēē de ꝺila. et eſt tex. cum glo. et ibi do meus in. l. voluit. ℔. i. ff. de interroga. actio. Nota qꝺ error facti ꝺicitur eſſe iuſtus quod eſt verum in facto alieno non autem in ſuo regulariter. l. ſi. ff. pro ſuo et dicam. j. Nota in ℞ſi. plus declara tionem ad tex. in. ꝺ. ℔. tripli. ſ. eo. quoniā ibi ꝺiciē ſi quis maiorē q̄titatē in libello poſuerit ꝛc̄. et ſic plus petierit h aūt declarat quot modis et quomoꝺo quis ꝺicatur maiorē q̄titatem ſiue plus petere

Nota in ℞ſi tẽpore veluti ꝛc̃ vbi videt caſus q̃ agẽs ꝑ debito cõ
ditionali dicit habere actionẽ qõ patet qz dicit plus petere ſed plꝰ
cum ſit opatim p̃ſupponit poſitiuũ quaſi dicat debitũ petijt ſed plꝰ
tpe. Ded tu dicas q̃ hoc non eſt verũ ut ſ. de ℞. ob. in. ℣. ſi ſub cõ
ditiõe et ff. de ℞. ſig. l. cedere diem et ſic iſte tex. loquit ipropẽ ſicut
appellatiõe rehibui aliqñ venit totũ ut. l. ij. cũ ibi no. C. de here. inſti.
Nota ex eodẽ ℞. tpe q̃ argumtatio a võne p̃ otrariũ eſt valida
in iure. Nota in ℞. loco q̃ agẽs actione arbitraria ꝓpter locũ dz
ſemp in libello mẽtionẽ facere de loco vbi ſolutio fieri debebat quãdo
in loco alio agit alias aũt tamq̃ libellus ineptus põt p officium iudi
cis lacerari ut. l. i. ff. de offi. aſſeſſo. ſed ego non credere q̃ ꝓpter hoc
ſolum libellus ſit ineptus licet ſit otra ius litigatoris qz videt auferre
re intereſſe ipius rei propt locũ qõ indiſtincte venit ut dixi. ſ. ℣. p
terea et dicã hic cum glo. Nota ex eodem ℞. q̃ in actione arbitra
ria non tantũ habet cõ intereſſe ipius actoꝛ ſed etiã hẽtur cõ ẽ eo
qõ fuiſſz lucratus tũ dixi in. d. ℣. ꝓterea ac etiã hẽtur cõ intereſſe rei
ſi ſua magis interetat ſoluere in loco deſtinato ſolutionis ut dicã cũ
glo. Nota q̃ eſtimatio ꝓmie nuerate non ẽ equalꝭ quo ad om
nes regiones. vñ etiã propt diuſitatẽ locoꝝ in nũmis põt cadere int
eſſe ꝓmiariũ. l. nũmis. ff. ẽ in litẽ iuꝛ. Vltimo no. ex eodẽ ℞ſi.
q̃ ꝓtia verũ variãt ſm varietates regionũ. tu addas q̃ non tñ ſm
varietatẽ locoꝝ ſed etiã in eodẽ loco variant ſm varietatẽ tpm ut
eſt tex. in. l. ꝓtia verũ in. ℣. ſi. ff. ad. l. fal. vbi etiã ille tex. addit aliud
viz q̃ cariſtia que mo mẽſ tpm ꝛ ſic modico tpe durauit nõ eſt at
tẽdenda plus etiaz in ſi. illius tex. ſingulẽ dicit q̃ cariſtia que raro
accidit ñ dẽt ponere ꝓtia rebo. vñ res eſtiabitur q̃tuz cõiter et vni
uſaliter ſolet valere bonoñ coꝛbes ſeumti nõ aũt pñs tẽpꝰ et ꝓtia vic
tualiũ de pñti conſiderant q̃ ad ea que cõiter otigunt dẽt hri cõſideꝛa
tio facit. l. nã ad ea. ff. de legi. Et qm̃ iſte articulꝰ de eſtiatione et p
tijs rez et maꝛie quo deducat in iudicijs et quo ꝓbet ẽ valde prac
ticabilꝭ. Ideo tu p eiꝰ concluſione dicas q̃ñq tractat de eſtiatõe re
iuſdã rei imobilꝭ ex qua fructus pcipiũtur. q̃ñq de re imobili ſ mo
bili ex qua fructus nõ pcipiũtur et in indiuiduo debet eſtiari utpu
ta ſ vno libro vel ſ vno mõte ſaxoſo ex quo etiã lapidicine ſi exhiũ
tur iuꝛ. l. diuerſo. ℣. ſi fũdum. ff. ſo. ma. Q̃ñq tractatur de vna re

mobili que nō extimabiť in indiuiduo sed in genere suo ut ē frumē
tum vel simile ꝑmo cauē qꝫ dēt extiari fundus fructuosus q tūc dix
it bar·in·d·l·ptia rex·ℌ·fi· qꝫ dēt fieri positio siue articul9 qꝫ ex tali
fundo cōiť tot fructus colligūť· Item qꝫ in ꝓdicto loco in quo dictus
fundus situs est fundus tanti redditus est tāte extiationis illud ꝑ
bať in·l·fi fundū p fideicōmissum in ꝓn·de le·i·et·l·pe·ff·de re·eorum·
Vel 2° potes articulū facere magis generalē viz qꝫ talť fund9 cōi extī
matiōe tantū valet et coiť tm̄ vendereē et p osequēs non in ptiula
ri sed ad cōez emptionē et venditionē dēs te referre· Tu aūt addas
ℌm ange·in·d·l·ptia rex·ℌ·fi·qꝫ alio mō pōt deduci articulari liq̄da
ri et ꝑbari valoꝛ fundi·ꝓmo p declarationē iudicis fiendam qui po
terit ipm fundū inspicere ut·l·fi in ruptione·ℌ·i·ff·finiū regū·q de il
lius qualitate se informare et sic pōt peti qꝫ iudex ex suo officio se in
formet de valoꝛe fundi et satť erit p tex·no·in·l·fi·in fi·C·de iuē·do·
impe· Et ꝑ hoc tu allega qđ dicimus in simili qꝛ qꝫ ostat qꝫ res de
beať licet non ostat de eius valore qꝛ aut nō est deductū aut nō est
ꝑbatū tūc iudex ex suo officio poterit se informare et ℌm qꝫ reperit i
extimatiōe odēnaē ut elegāter dixit bar·cū quo trāsit ibi ange·in
l·fi qđ ex pāphila in fi·de le·ij·facit qđ no·bar·in·l·i·in fi·C·de sen·q
ꝑ eo qđ int̄est· 2° poterit valoꝛ fundi deduci q liquidari p relationē
peritoꝛ assūptorū p iudicē ad hoc ꝑstito tam̄ iuramēto ab eis qui de
bebūt ipam rem inspicere et de eius valore se informare q postea au
dici referrť ut·l·hac edicali·ℌ·hijs·illud·C·de secū·nup· et in auē·de
nō elig·1° nube·in·ℌ·qđ aūt coll·ij·2° poterit ꝑbari p libꝛ extimi si
ue catasti publici in quo describunť res oim et eorū ptia ut est tex·
no·ℌm vnā lec·in·l·fi·C·de ꝑdijs nauicularioꝝ li·xi· Sed in hoc
ego duito qꝛ tale catastū siue extim̄ cōis facit fidē int̄ fiscū q illū cui?
res descripte sunt ut no·bal·in·l·pe·in fi·ꝓn·ff·de odi·insti·misi saluā
do ange·dicas qꝫ fatiat presūptioue qꝫ fundus extiatus in extiatio
nis cū illa extiatio fiat p officiales de publico deputatos qꝫ dictus
fūdus tm̄ valeat ꝑ quāto valore reperiť descript9 i extiationis ut
d·l·fi·facit qđ elegāter no·bar·in simili in·l·quedā·ℌ·mūmulatios
in fi·ff·s eē·vñ qui wlt dicere qꝫ plus vel minus valebat dēt ꝑba
re ut·l·cū de lege cū glo·ff·de ꝑba· Quarto etiam ℌm ange·potest
ꝑbari p subastationē si res subastať p plures dies et cōiter tantū

pretiū offerat facit qđ habet in auc hoc ius potrectum C. de sac. sanc. eccl. a de fm do. me. Jo. ō imo in d. l. ptia rex. ff. p ff res sub aste et cū decreto ptoris postea vendat videt q non habeat locū remediū l. ij. C. de rescin. ven. quasi sit presūptio iurs et de iure q de ceptio non intenerit ut videt esse tex. sing. in l. i. C. de pdijs auria. li. p. et ibi hoc tenet bar. sed ottrariū tenet idē bar. in l. i. C. de pscrip. āno. li. p. allegat. l. si quos. C. de rescin. ven. et istam vltimā ptem te net. d. Jo. qz est casus in. d. l. si quos non cauillando nec ob. l. i. C. ō p dijs aur. qz pōt dicere q ibi non dicit q non possit pbari deceptio nem vltra dimidiā iusti ptij sed bñ dicit q si pbau erit ex necessita te rei familiars factaz esse venditionē et appareat fore factā cū decre to iudicis qō nō pōt venditor allegare se dolo inductm ad vendend um nec oppressum p potentiam emptoris vel posset dici q dcm bar. in. d. l. i. C. de predi. aur. sit ottra. l. i. et. ij. C. de fide instru. et iure haste fisca. li. p. licet enī sit p̄sumptio p facto iudicis seu p eius aucte ut no. spe. in ti. de emp. et ven. ff. nūc dicendū ℞. et no. tam non sequit necessario q nō possit esse iustum ptiuz et q non possit re vera esse deceptio facit qō habet in simili in l. iij. in fi. de suppel. lega. alias se quereť q re vendita p minorē cū subastatiōe cū aucte tutoris et cū decreto iudicis nō posset p in integz restitutionē retractari qō est falsū ut ē bo? tex. in l. si quis. C. de pdi. mio. Nec ob. d. l. i. C. de pdi. aur. qz dēt itelligi q ñ pōt aqueri emptor vel venditor supple velimlē fa. l. fi. in pn. q qō ibi no. ff. qō me. cā vl pōt dicere q ibi sit spāle qz ibi aliud iducit vz q ecc in re maiors vendēda requirit solennitatē iudicis ēgu laritē ottrariū igit ac. ar. l. eū q in pn. ff. de iurisdict. ita dixit. d. Jo. in l. si qs cū alē in fi. ff. de ℞. ob. et istō tēatis p. d. l. si qs. Quito mō fm ange. pōt fieri liqdatio exti atiōis fūdi p testes q ista pbatiō vt magis difficilē cū valor rei ñ cadat in sensū corporeū testis ḥ p iudici um itellectus et clauz q dēt deponere p sensū corporeū actuū ogruēte ut. l. q testō in. ff. fi. et ibi late bar. et doc. ff. de testa. et ñ p iudicium itellect? qz nō ad testē ḥ ad iudicē spectat iudicare ut no. bar. in. l. ff. si cer. peta. tam cōiter ocludit q si fiat articul? p ut dixi fm bar. q dictus fūdus est tāti eddit⁹ et q fundi de tali quātitia in qua p fatus fūdus hūs est tāti redditus sunt tāti valoris et cōiter pro tā to ptio vendūtur et emuntur tūc potest testis faciliter deponere pre dicta vera esse quia pluries sic vidit ḥ facto fieri facit quod habetur

ꝑ glo·in·d·l·ij·C·de rẽscin·vẽ·et iste est bonus articulus·Quód au
tẽ si non fiat articulus ista forma ꝫ simplicit articulet ꝙ res tm̃
valet nũquid testes poterũt deponere talit ꝙ plꝰt in quo ꝛcludas
ꝙ si testis dicat ꝙ res tm̃ valet qz notaꝫ habet ꝛditionẽ dicte rei et
habeat alios ꝛtestes tunc bñ isto mõ ꝓbabit ar·eoꝝ que habẽt in
bnemo est qui nesciat·ff·de duo·reis·et no·bar·in·d·l·ij·C·de resci·
vẽ·et no·cy·et bar·in·d·l·i·ad si·de sen·q ꝑ eo qꝰ int̃est·qñmmo
plus videt ꝙ etiã possit adicere ꝙ credit vel opinat ꝙ q̃libꝫ qui ha
beret notã dãm tẽ sicut ipse habet tm̃ daret et ꝑ tãto emeret tex·est
no·cũ glo·ꝑm vnã exp̃onem ut·l·fi·C·de p̃dijs nauicularioꝝ li·xi·Et
sic adũtas ꝙ hoc cũ tolleret testiõmium de credulitate qz sumus in
hijs que nõ possunt bene ꝓcipi sensu corporeo imediate· igit facit·l
i·ꝯ·i·cũ ibi no·ꝑ bar·ff·de vẽ·inspi·Ꝑi aũt testis dicat ꝙ valet tã
tum qz ipse emeret ꝑ tãto p̃tio tunc est dubiũ vtꝝ ꝓbet etiã si habe
ꝫ pluꝛ ꝛtestes nã gl̃·d·l·ij·ꝯ rscin·vẽ·q ibi bar tenẽt ꝙ nõ qz vi
dẽtur testes singulares et sic nõ ꝓbãt ut·l·solam et·l·iurꝯiurãdi cũ
ibi no·C·ꝯ testi·et qz etiã possꝫ dici ꝙ ꝑm suã ptiularẽ affectionẽ ꝯ
ponãt et sic nõ ꝓbãt ut·d·l·p̃tia rex in p̃n·sed bal·ꝑm nico·de mate
rest in·d·l·ij·dicit ꝙ imo tales testes ꝓbãt qz non ostat ꝙ deponãt
de affectiõe ptiulari ut·l·cũ de indebito in p̃n·ff·de ꝓba·igit delẽt
ꝓbare sed Jo·ꝯ imo·in·d·l·p̃tia rex·ꝯ·fi·tenꝫ opi·glo·q bar·cũ dic
cũ testis debeat necessario ꝛcludere ut in·c·in p̃ntia ex̃ de ꝓba et ideo
exquo non ostat ꝙ se referat ad cõem exẽptionẽ et possibile sit ꝙ
se referat ad ꝓpriam affectionẽ igit nõ ꝓbat·Ex hijs etiã inferet si
testis dicit ꝙ valet tm̃ qz vidit plures psonas velle emere dictũ fun
dum ꝑ tanto p̃tio nam si aliud non addit videt ꝙ non ꝓbet ut vẽ
velle bar·in·d·l·ij·qꝯ est no·licet bal· ibi dicat ꝛtratiũ et ex adũso
tu wlẽs defendere dẽs ꝓbare q articulare ꝙ erat ẽphiteos vel aliud
onus latẽs ãnexum hẽbat qz si scirẽt minus exẽptaret ut ar·l·i·ꝯ·si
heres et ibi bar·ff·ad trebell· oꝛ hẽtur vnũ membꝝ ange·¶ Venio
nũc ad 2m membrũ p̃ncipale quãdo tractat ꝯ exẽptãda re ex qua
nõ ꝓcipit fructus ut in libro et similibꝰ q in hijs dẽt fieri positio ex
ẽptiõis ꝙ dictus libꝰ tm̃ vendi potuisset dicto tpe q in stationibꝰ
bidellorꝝ et tũc tẽporis et ꝑ ꝛsequẽs tantũ valuit qz tantũ vendi potu
isset ut·d·l·p̃tia rerũ·ꝯ·fi·et·l·si seruus·ff·ꝯ ꝛdi·fur·q qꝯ dixi ꝙ res

tantū valet q̄tum vendi potest itelligitur hoīmi sciēti eius quali
tatē ·l· moret cā capimus ·ℌ· ff· de dona· cā mor· et qō ibi p glo· bar·
et doc· et etiā posset fieri articul? q liber qui ē coīs lr̄ē et bñ correct?
et ligat? et miniatus ut lāūta bar· sup· C· ut erat mea cōiter tm̄ va
let ꝛ sic quālibz hñs notā additionē dāz lāūtaz tm̄ darz p̄tij noie et
testis pōt addere q ipe si emēt· s· lāūtam tm̄ p̄tiuz darz· ¶ Capio ; ꝫ
mēbrū p̄ncipale qñ tractaē de aq̄rendo frum̄tum vel aliud qō ēti
piat fūctionē in genere suo et glo· ꝛ bar· in· b· ij· C· ō rescin· ven· dicit
q nō dēt se ēstūgere ad vnū tēpus breue ut· d· b· p̄tia rez i fi· sed dz
dicere q tali tpe ꝛ aij et post p plurs dies corres frumēti in platea
coīs vbi venditur coīē tm̄ vendebatur ꝛ emebaē ꝛ tm̄ vendi et emi
coīter potuiſſz ita etiā dixit bar in· d· l· p̄tia retū in fi· ita etiam dixit
bar· in· d· l· si seruus in p̄n· ff· de odi· fur· i ℣· vltō venio ad istud vel
potest dicere q frum̄tum tm̄ valuit in· d· loco et tali die et etiam p
plures alios dies ita dixit bar· in· b· i· in fi· C· de sen· q̄ p eo qō īteſt
et no· diligēē si volo petere extiacōz frum̄ti q̄ tiplurim̄ valuit ap̄t
moā iustaz· l· vnū· ff· si cer· pe· q isto cau venit etiā pretū q̄ valuit
tpe caristie dūmō talē caristia nō fuerit mom̄tanea et eē dūmō dā
caristia ñ fuerit talē q̄ taro euenīat facit qō hēē i· l· fistulas ·ℌ· ff·
de otra· emp· et no· elegant bar· in· l· sed ꝛ si quis ·ℌ· quesitū in fi· ff·
si quis cau· vbi habē in simili q ñ fiat mentio de cau fortuito nō in
telligiē de īsolito et p hoc vē posse iferri ℔m· d· me· Jo· in· d· b· p̄tia re
tū q ñ habēē cōsideratio p̄tij qō fuit tpe caristie hic bonoñ· in q̄ cor
res frum̄ti valuit lb· viij· q illa caristia rarissime eueīt ꝫ frequēti?
ocūgit de lb· tribo vel ēca· Addas etiā ℔m ang· q eatenꝰ q̄tenus res
facilius vendi pōt et cū mīnori grauamie tanto plus dē valere q̄ si
vendereē cū q̄uamie ut si pōt vendi sine cautiōe euictōis vel sñ p̄sta
tiōe fideiussiōis iste est tex· no· in· b· eū qui ·ℌ· melior et in· b· iiij· qui i
cipit vbi aūt ff· ō in diē adiec· Ex hijs etiā inferē q res ñ simpliciē
ꝫ cū q̄litatibo suis bonitatē et malignitatē siue viciorū dēt estimari
ut est tex· in· b· i· ℌ· si heres· ff· ad trebell· et ideo dixit ibi bar· q tu dēs
esse cautus qñ tractaē de estimāda aliqua re ut forte q̄ dicaē q ven
dito ē deceptus vltra dimidiū iusti p̄tij q̄ ōsideres p̄sonā vendito
ris si erat implicitus debitis vel si debit fideiussorem vel non ut ex
hoc possis ocludere q talis res exist̄s hoīmis sic implicitī debitis

non reperisset ẽptorẽ tãte p̃tatis. Item in similibꝫ q̃litatibꝫ rei q
psonarũ que habẽt augere et minuere p̃tiuꝫ rei ut .d. ℔. melioꝛ qđ no
ta. Ex hijs infert etiã q articulus et pbatio que p̃sumptio excludãt
admittũt sicut admittit libellus p̃sumptiuus ut .l. omnes. ℔. luctus
et ibi glo. et bar. de hijs que in frau. cre. Sed ctrariuꝫ videt dicẽ
dum esse bar. p illũ text. in .l. non hoc. C. vij agnati vbi dixit no. hãc .l. q
articulus siue positio dẽt excludere ꝺ necessitate q q etiã dictũ testis
dẽt de necessitate excludere alias ñon pbat hoc esse qđ ab hoc ctigit
ab esse facit. c. in pñtia de pba. et idẽ etiã no. bar. in .l. in hac. ff. de
dam. infec. vbi dãnat practicã quorũdam volẽtiũ pbare dãnum ex
eo q domus sua non potuit locari ꝓpter deuastationẽ de ea factam
Et ponebãt sic dico destructam domũ dominũ dom? dãnum esse pas
sum q domus p̃dicta cueuit tãto luctari. nam dixit ibi bar. articu
lum istum non excludere q licet cueuerit tãto locari tamẽ si nõ esset
destructa posset etiã esse q nõ posset tũc tanto locari q̃tum cueuerat
ut ꝓpter guarras vel similia. Et ideo tu dẽs articulare sic ꝑm bar.
dico q domus mea est destructa ꝓpter domũ tuã et q ꝓpter illđ vi
tium domus non põt tanto locari q̃to cueuit tũ tanto locari cõsue
uerat et p cequẽs si tu notas dẽt dici in articl q ꝓpter vitiuꝫ pre
dictum dom? non potuit tanto locari al non excluderet qđ no. Sed
idẽ bar. in .l. neq natales. C. de pba. videt aliꝫ dicere i hac materia
vijz q quãdã est articulus qui de necessitate excludit et in hoc non ẽ
dubiũ q dẽt admitti q est rite cõceptus ut .d. c. in pñtia quãdã est
articulus qui p̃sumptiue excludit et tũc aut inducit talẽ presũptionẽ
que trãsfert onus pbãdi in aliã ptem q tunc etiã dẽt admitti ut .l.
siue possidetis et .l. matrẽ. e. ti. C. de pba. q̃q inducit talẽ p̃sumptio
nẽ que non plenã ꝫ semiplenã pbationẽ inducit q tũc etiã admitti
tur ut in .l. bonefidei cũ materia. C. de iurẽiurã. q̃q pbationẽ coadiu
uat et etiã admitti dẽt ut no. bar. in .l. admonẽdi. ff. de iurẽiurã. et
doc. in .d. .l. in bonefidei. Tu addas q q̃q articulus facit indiciuꝫ
etiã quale qnale et aliq admittit facit .l. fi. cũ glo. et ibi doc. C. fa
bert. et qđ no. bar. in .l. marius et in .l. pe. ff. de questio. q̃q nullũ
istoꝝ facit iudiciũ q tũc articulus ut ipertinẽs nullo mõ est admitte
dus ut no. p glo. et doc. plẽ in .l. ij. ℔. sed qđ obseruari. C. de iurẽ. coll.
ut hẽtur in. c. ij. de pfess. in vi. ac etiã in teste seu pbatione alit vẽ

bar·dixisse in·l·ō tutela·C·de in integꝝ resti·mino·et in·l·i·ff·si cer·pe
ta·vbi dixit qꝫ testis ꝓbat si in cōne sui dicti dicat scio qꝫ sum vici
nus vel qꝫ sum agnatus qꝫ vicinus et agnatus p̄sumūt scire facta
vicini et agnati ut·l·si vicine·C·de nup·et·l·octauo·ff·vñ cognati i
tud tñ dēt itelligi ut itellexit et litauit bal·in·l·ducticulū·C·ō epis·
q cle·Ex hijs ap̄paꝫ qꝫ bar·admittit alibi articulū q ꝓbacōꝫ p̄sūp
tiue ocludētꝫ et alibi nō vñ licet aliquā redargnāt bar·de otrarie
tate· tu coorda bar·sic· aut quetū ad hoc ut articulus plene ꝓbet
sit opus qꝫ de necessitate ocludat et dicas qꝫ sic ita itelligaf dictum
bar·in·d·l·in hac et in·d·l·nō hoc· aut ut semiplene vel p̄sumptiue
vel coadiuuatiue seu ut iudiciū faciat in cauū in quo sufficiat semiple
na ꝓbatio ut presumptia vel coadiuuās vel indiciū faciēs et tunc
sufficiat qꝫ articulus tali cauū ocludat ꝓ ut necēm est q ita itelligatur
bar·in·d·l·neqꝫ natales qđ no·ange· ¶ Vltimo in ista materia qñ
aliquis fuit deceptus vltra dīdiam iusti p̄tij qꝫ habet remediū·l·ij·
C·de rescin·ven·que nō tm̄ habet locū in venditiōe ꝫ etiā in transac
tione ut no glo·et ibi doc·in·l·luti? in fi·ff·ad trebell· q generalit in
omnibꝰ cōtractibꝰ bonefidei ut·l·maioribꝰ cū glo·C·cōia vtriusqꝫ
iudi·et dixi·s·e·ʃ·actionū in materia ēptiōis q venditiōis· Forma
sic libellū·dico qꝫ iam est ānus qꝫ tibi vendidi talem fūdum q qꝫ dic
tus fūdus tūc tpis venditiōis p̄dicte valebat centū q qꝫ ego errore
ductus vendidi tibi ꝓ q̄dragintaocto et sic fui et sū deceptꝰ vltra di
midiū iusti p̄tij et p̄dcā q̄dragintaocto nūc eidē corā vobis in iudicio
offero quare peto dcm̄ fundū m̄ restitui et tibi dcm̄ p̄tium· Et qđ
dit ista ocluſio licet isto cauū officio iudicis deb ēptori facultas ētinē
di fūdū et supplēdi iustū p̄tiuꝫ ut·d·l·ij·ſiaut dicim? in actione nora
li in·l·miles·ʃ·i·ff·s re iudi·et dixi·s·e·ʃ·p̄terea vel potes alit in li
bello·d·ocludere viz quare peto te m̄ odēnari ut dcm̄ fundū m̄ restitu
as vel iustum p̄tium suppleas nec est opus isto cauū qꝫ p̄tium qđ ꝛcē
petī offeram cuꝫ ignorē quā ptem alēnatiue tu ēptor i cuius electiōe
ē velis eligē ut ar·l·i·ʃ·i·ff·quoꝫ lega·q istaꝫ formā laudat bar·
in·d·l·ij· ¶ Et adūtas qꝫ dixi in libello qꝫ tpe·d·venditiōis valebat
centū qē·nā ad illō tps neēio dēs q i libello q in articul q i ꝓbōibꝰ
te referre nam nō sufficeret qꝫ articulares et ꝓbares qꝫ ante vel post
dictam venditiōnē valebat centū ut est tex·in·l·si voluntate in fine

C. de rescin. vend. ¶ Item dixi i libello q̄ restore ductus q̄ istud p̄bat
tur C. si maior fa. b. i. et. d. l. maioribo. C. cōia vtriusq; iudi. ¶ Item
dixi in libello vltra dimidiā iusti p̄tij q̄ istud p̄bat̄ in. d. l. ij. q. i. d.
l. si volūtate. C. de rescin. vend. diūcta l. in cause el. ij. in fi. ff. ō mino.
Item dixi in libello q̄ aut fūdum restituat aut suppleat iustū pretū
et hoc p̄batur in. d. l. ij. vbi vide latissime per bal. et salp. ¶ In glo.
oplexus no. glo. q̄ olim qui añ tēpus p̄tebat cadebat a iure suo sed
glo. in. l. peaniā in fi. ff. si cer. pe. dixit ꝑm vltimā opi. hugolini q̄ du
plicāt̄ inducie allegat. j. de except. ff. pe. et idē videt̄ sentire glo. in. l.
non solum. ff. i. el. ij. ff. de lib. leg. et istud tenuit bar. in. d. ff. i. Et q̄
amitteret cām dānat bar. in. d. l. peaniā allegat. l. bouē. ff. si sub odi
tiōe. ff. ō edi. edic. q. l. grece. ff. si sub oditiōe. ff. ō pig. ff m̄ vē q̄ ista
gl. sit verior p. d. ff. pe. nec ob. leges alle. p bar. q̄ loquūt̄ i oditiōe
q̄ hic p̄dcā h̄nt locū i die cta. q̄d ō die icta si quis añ diē incertam
agat quā pnā patiat̄ q̄ bar. in. d. l. non solū el. ij. in. ff. i. dixit q̄ vē
q̄ nō patiat̄ pnā. d. ff. pe. q̄ ille. ff. loquit̄ de die cta et de oditiōe ff
ō die icerta ibi nichil dē q̄ hic. d. ff. i. d. l. nō solū remanere videt̄ icor
rectus viz. q̄ etiam hodie qui ante diem icertam agat cadat a iure
suo. ecludit tam bar. q̄ cū dies icertus habeat̄ p oditiōe ut. l. dies
icertus. ff. de odi. et demō. q̄ imo. d. l. non soluz. ff. i. erit correcta ꝑm
dy. ibi qō dicit fore mēti tenēdū. Et q̄ singulē tē mtu q̄ lex correcto
ria ñ tm̄ hz locū in ꝓbis ꝓpriis q̄ ꝓbis i. ꝓpriis q̄ lato sūpto vbulo
quādo pōt legē antiquā aliquo mō oꝑhendere ut corrigat eā p hoc
facit qō no. glo. q̄ ibi doc. in auc. ex testō. C. de colla. Ded in hoc du
bito qm̄ legū correctio est euitāda ut. l. p̄cipimus in fi. C. ō appell. nā
aliud est esse oditionē et aliud hr̄ p oditione sicut dicimus in simi
li q̄ aliud est esse ciuē et aliud hr̄ p ciue facit. l. marce et qō ibi ha
bet. ff. de ꝓ. sig. et qō no. bar. in. l. fi is qui p ēptore circa medium. ff.
de vsuca. et in. l. i. ff. de suis et legit. nam si dicta ꝓba non habēt locū
in statute ut hēatur in. d. locis facit. l. ij. ff. hec ꝓba. ff. ō nego. ges. q̄
dominus delēt hre locū in materia correctoria de qua p bar. in anc.
quas actiones. C. de sacro sanc. eccl. et dixi plene. s. ō iure uatura.
in. ff. i. cogita tu. ¶ Quid in conditiōe ꝓpria si añ euētum oditiōis
agā et quid de au. in. d. l. peaniā tenz q̄ dūs. ff. pe. de duplicandis iu
dicijs non hēat locuz q̄ pna illius. ff. non pōt hre locū i gitē q̄ ar. l.

hos accusatē ℔ ommbꝫ ff de accusa nā in cōditiōe si ē dies incertus
quō ergo pōt qs est incertū duplicari sed bar in d l pecuniam dicit
hāc opi esse extra c i de plus peti in fi vbi est tex aptus q tpe plꝰ
petere dē qui añ diē vel additionē egerit et ad id qd dicit guil qs in
certū est nō possit duplicari verū ē incertū simplē sed in additōe incertū
tudo tpis veniet ctificāda ex futuro euentu. In glo amittebat ibi
℔ tpales adūtas q ltā ibi dicit q inducie duplicāt et q postea non
cogeꝫ litē suscipere misi refectis sibi expēsis et idem dixit tex in d c
i de plus peti Quero oppōita dicta exceptiōe an suspēdaꝫ iudici
um in totū ut nō sequaꝫ odēnatio an solū quo ad actū precautiōis et
Inno et hosti in d c i dicūt qnqz oppoꝫ exceptio dilatoria ante
litꝫ ctꝫ ut pacti de non petēdo vsqz ad certū tēpus et tūc talꝫ excep
tio inpedit iuditij exercitiū nec sequiꝫ odēnatoria qnqz dilatoria op
ponꝫ post litꝫ ctꝫ et tunc qz ostat de debito in diē et erat acta actio
tñ pus pēis creditori agēti p sua temeritate alle ff ꝺ iudi l de qua
re. Tu ad pdicta allega ff de paura l fi reus petat? q ff ad l acq l
in l acq̄lia ff de fur l q̄dā. Et qz dē q inducie dñt duplicari q̄ro an
habeāt locū siue sint inducie iuris hoc ē inducte a iure siue sint inducie
inducte ab hoie q āto de bu in d c i dixit q vtroqz cāu locū hēbit q
tex in d ℔ hodie j ꝺ excep ibi spōte indulserit vel natura actōis q̄
pōē exꝫ de tpe dato i ostituta pecūa vel i dote vel odēnatꝫ ut l pmiſ
sor stichi ℔ i ff ꝺ osti pec q bi ℔ exactio C ꝺ re vx q̄ et biij ℔ cō
dēnatū cū ibi no et l pētor ait cū ibi uo ff ꝺ re iudi Et adūtas ꝑz
Joan et āto de bu in d c i q ñ tm duplicaꝫ illꝺ modicū qꝺ supē
ꝺ dā dilatiōe tpis q actū ē ꝑ tota dilatio q̄ tūcūqz fuerat a pncipio
ut d ℔ tpales et d ℔ hodie ut pz in tex ibi in duplū hēant q̄ sed
bar in l iuſtas C de iu fis li x in ℣ oppo insti de excep vē sentiē cō
trariū q imo tm mō ēhduū tpis duplē et pbat facꝫ qz pene sūt mol
iēde ut l fi ꝺ inēptatiōe ff ꝺ pe tñ pꝰ dcm puto ℣ius in pnā dā ꝺ
liquēt p tex in d ℔ hodie aūt Quēo an q quo aditꝫ talꝫ pnia ad
hoc ut euitet pās p dās ipe actor q dicas q glo ē in d c i q vsqz
ad litꝫ ctꝫ ar l i C de plus peti iūcta l āplius ñ peti ff rē ta habe
tu addas q hoc probaꝫ in d l nō solū la ꝑma ℔ fi in fi ꝺ lib leg
qꝺ est vrū ꝑm āto de bu in d c i misi reus interim etiā añ litꝫ ctꝫ

fecisset aliquas exp̃sas q̃ in illis ꝛficiẽdis actor ꝯẽnabiĺ q̃ non esset iustum ꝙ fuisset iuste vexatus in exp̃sis ꝑm hosti. facit. l. eum quem temere. ff. de iudi. ¶ Quid si actor plus petijt et reus plus debito negat quid erit. dicũt quidã q̃ fiet ꝯpẽsatio ar. l. si dolo. ff. ꝺ dolo sed Jo. de lig. in. c. i. dixit q̃ reus nullaz penã patiť q̃ ꝓpter plus petitionẽ p̃ot simpliciť negare to⁹ ar. no. i. c. i. eẋ de lit. ctẽ. ⁊ anto. ꝺ bu. dixit q̃ q̃ ad exp̃sas fiet ꝯpẽsatio quo aũt ad alias penas vꝝ dicat Jo. de lig. Ego aũt simplr̃ teneo opi. Jo. ꝺ lig. viz ꝙ reus nullam penã patiať q̃ ipse p̃ot vti pluribꝰ diũsis et ꝺtrarijs exceptioĩbꝰ ut in. c. null⁹ ex pluribꝰ et qꝺ ibi ꝙ ꝺy. de re. iurꝯ. in vi. et ꝓpter plus petitionẽ actorꝯ p̃ot simpliciť omnia negare facit qꝺ no. bar. ⁊ doc. in. l. i. ℈. si quis stipulãti. ff. de ℣. ob. et ꝙ bar. et doc. in. l. quí solidum in p̃n. ff. ꝺ le. ij. ¶ Quero plus petitũ est a me cor̃ titio iudice volo agere ad penã in alio iudicio an possim. et re. hic tenet q̃ nõ q̃ otinẽtia cãe non dẽt diuidi ut. C. de iudi. l. nulli. cocludit tam Jofa. ꝙ aut agiť de exp̃nꝯ et non p̃ot agi in alio iudicio q̃ dñt declarari eodẽ die ut. l. paulus cñdit. ff. de re iudi. qꝺ ego intelligerẽ vtũ si ad exp̃nsas tm̃ ꝯpetret officiũ iudicis. seus si deberent iure actionis ut q̃ lex vel statutũ dicat plus petẽtem debere in exp̃sis ꝺẽnari q̃ tũc cor̃ quocũq; iudice etiã p⁹ pluẽs ãnos dicte exp̃se possũt ꝓcipaliť peti ut elegãter dixit bar. in. l. non solum. ff. de rei ven. et in. l. iij. ℈. si rem. ff. de le. iij. et vult bal. in. l. ꝓperandum. ℈. illo proculdubio. C. de iudi. et ad p̃dicta bñ facit qꝺ no. bar. in simili in. l. in tra diẽ. ff. de re. iu. Aut agiť ad alias penas et tũc. aut p̃mo iuditio p̃dente et non p̃ot q̃ est p̃iudicialis ac etiaz q̃ nundũ clarũ est ꝙ in penã inciderit nisi facta declaratiõe ut ar. l. eius qui delatoẽ aiz ibi no. ꝙ bar. ff. de iure fisci. Aut hña in p̃mo iudicio est lata et tũc executio p̃ot peti cor̃ quocũq; iudice ꝑm formã. l. iiij. ℈. ait p̃tor. ⁊. ꝺ. l. intra diem et. l. a diuo pio. ℈. i. ff. de re iudi. ita sentit anto. de bu. ⁊ Jo. de lig. in. ꝺ. c. i. de plus peti. qꝺ no. ¶ In ea. glo. in si. dic idẽ no. glo. in. ꝺ. l. iustas et hoc seqť ec ibi bar. tenẽt ergo glo. et bar. ꝙ ꝺ. l. iustas sit hodie correcta sed Jo. fa. hic tenz oppositũ q̃ frustra esset posita illa in vltimo codice si fuisset correcta ⁊ sic fiscus agẽs añ tps p̃et actionẽ ut olim. et sic fiscus est deteriorꝯ �conditionis ꝙ p̃uatus seus aľ q̃ in dubijs iudicať ꝓtra fiscũ ut. l. non puto. ff. de iu. fisci.

nam in hijs que tēdunt ad correctionē horū et hoim ex⁹ prelēdū fiscus ꝺtētatur esse deterioꝛ ꝺditiōis hinc est etiā q; durā re legatus ne pōt cogi legatus fisci siue reipublice adire et restituere hereditatem ut .l. si legatus in ꝑn. q qđ ibi no. ff. ad trebel. et istud crēdo verius ut euitet legū correctio ut .l. ꝑcipimus in fi. C. de app. ¶ In glo. cā ognitā in fi. qm̄ in itegū restōe requirit cāe ognitio videt q; nō possit delegari nec ꝺcēdi p iudicē delegatū ut .l. nec quitq; ff. i. cā ibi no p glo. bar. et doc. ff. de offi. ꝓcō. et lega. ¶ Ac etiā q. d. omnes. ff. de in itegū restōe dixit ptoꝛ qē. ¶ Sed ꝺtrariū est verū imo etiam de legatus ꝛestituere pōt ut .l. fi. C. vbi q apud quē. vnde in articulo dic aut ꝑncipaliť delegať cā in itegū resti. et tūc nulli dubiū q; delegatus de hoc pōt ognoscere et determinare ut .d. l. fi. qñq; delegať vniuſi tas cārum qđ quādo fiat no. p glo. bar. et doc. in .l. i. ff. qs et a q tūc etiam clarū est q; in vna causa pōt in itegū restituere ut in .d. l. fi. ꝑm aliū itellectū in fi. ibi generaliť qē. qñq; cā ꝑncipalis vnica tm̄ mō delegať et tūc si incidēter petiť in itegū restō sup aliq; īmelocuto ria vel simli quod fieri pōt qm̄ in itegū restitutio nō tm̄ ꝑncipaliter sed incidēter pōt peti qđ q̄liť fiat vide bar. et doc. in .l. nā et postea. ff. si minoꝛ. ff. ꝺ iuēiuſ. ¶ Et isto cāu etiā ē claꝝ q; delegat⁹ pōt in itegū restituere ut no. glo. in .d. l. fi. ¶ Aut vlt in cā ꝑncipali restituere et si pōt ut .l. adūlus. C. si adū. rē iudi. et .l. ij. C. vbi q apud quē ita dixit bar. q doc. in .d. l. fi. ¶ In glo. iuuētute i fi. dic ut dixi sup tex. q bñficiū restitutiōis minoꝛ trāsmittit ad quēlibz suū heredē ut .l. nō solū. ff. de in itegū resti. et est bonus tex. in .l. stichū aut pāphilū in. ff. qđ volgo. ff. de solu. qđ est vez nisi in eo actu qui p eius heredē geritur approbetur et ꝛfirmeť illud in quo minoꝛ veniebat restituendus utputa adeūdo pupillare in qua repit pēnaz hereditatē ipam pēnā etiā adiuisse vē et ꝑdit bñficium restōis in ea ut ē glo. sing. in .l. pa ter in glo. magna in fi. vel melius. ff. ꝺ ꝑule. crēdi. et ibi hoc sequitur bar. ¶ Ex quo no. maxima limitationē ad .l. non solū cū simi. q; il le leges nō hñt locū qñ pupillo p pupillare tm̄ mō succederet q; nū q; exeat mētem tuā. et ad ꝑdcā vide .l. pātomius in ꝑn. cū ibi no. ff. ꝺ acquirē. here. et nota bar. et dominū Johā. in .l. finali eodē titulo et latissime p bar. in .l. qui duos. ff. de re. dub. pōt etiā dcm̄ bñficiū in itegrum restitutiōis non tantū trāsire ad ymūsales heredes ut dixi

sed etiã ad singulatẽ qz põt cẽdi ũt est tex·et ibi nó·p glo·q bar·in
l·si minor̃·ff·de admi·tu·et in·l·qz si minor in pn·ff·de mino·qs bñs
cũ non tm̃ minorũ ꝫ etiã maioribꝫ ignorãtibꝫ tam̃ ex iusta cã occedẽ
tur ut·l·i·in fi·ff·ex qũ·cau·maio·et dixi·s·eo·ꝯ·cursus & quo per
bar·et doc·in·l·ij·C·si adũ·ven· et in·l·emilius et in·l·etiã in prin·
et ibi bar·ff·s mino·q no·glo·dy·bar·q doc·in·l·cũ filius·ꝯ·in hac
ff·de ℞·ob·et ẽ glo·et ibi bar·et omnes doc·in·l·si cũ militaribꝫ·C·
de testi·mili· et põdicta ꝓce dũt qñ sui facilitate minor plus ꝑtierit
ut dicit ista glo·seaus si dolose clare et apte qz adũsus dolum veruz
minor non restituit̃ ut·l·i·C·si adũ·delic·et·l·si ex cã·ꝯ·nũc vidẽduz
et·l·auxiliũ·ff·s mino·imo isto casu pumet̃ in triplo expẽsaz ut·s·
e·ꝯ·tripli q ibi dixi ꝫ adũsus dolũ ꝓsumptũ de ꝑterito tam̃ bene rest
ituere t̃ ut est glo·sing·quã ibi bar·bal·ange·et doc·sequũt̃ i·l·vbi
exigit̃·ff·de cdẽ·et no·bar·in·l·minor xxv annis omissaz·ff·s mino·
seaus adũsus dolũ etiã ꝓsumptũ s futuro qz tacite iuitaret̃ ad delin
quẽdũ de q̃ p bar·in·d·l·vbi exigit̃ et in·d·l·minor omissaz et latiꝰ
p eũdem et alios doc·in·l·i·ꝯ·nũtiatio in ℞·adũsus·ff·de op·no·nũ·
sed bene restitueret̃ mi nor adũsus etiam vtũ dolũ quũ non in faciẽ
do sed in omittẽdo cõsistat ut·l·ij·C·si adũ·delic·cũ ibi no·que omnia
bene no· Quero an in integz restõe requirat̃ libellus et litꝭ ctꝭ·et
alia iudicialia·dic aut ꝓncipaliꝫ ꝑtit̃ et ista requirũ t̃ ·aut incidẽt̃
et tũc etiã fm̃ istis iudex ex suo officio põt restitutionẽ occedere ut no·
bar·et doc·in·d·l·nam et postea·ꝯ·si minor si sibi iudici videbit̃ alꝭ
põt illico restitutionẽ denegare ut·l·defendẽte q ibi bar·ff·de auc·tu
to·et bal·in auc̃·si omnes·C· ut se ab here·absti·et ibi cy·et doc·et
no·glo·et doc·in·c·iudicis officiũ de offi·iudi·in vi·et no·bar·in·l·in
cãe·ꝯ·causa cognita·ff·s mino·et no·bar·in·l·ab hostibꝫ·ꝯ·ꝫ qs̃ sim
pliciꝫ·ff·ex qũ·cau·ma·in ℞·ꝫ q̃ro q̃le sit istud cc· Quomõ aũt
formet̃ libellus in integz restitutiõe·dixi·s·eo·ti·in pn· dic ut ibi
et vide etiã fõrmã libellãdi p bar·in·l· minor aũt mgrãtus·ꝯ·i·ff·de
mino· In glo·stãtissimus in fi·i·telligas in facto alieno ꝫ in fac
to ꝓprio non est tolerabiliꝫ ignorãtia·l·quãꝯ·ff· ad vell· ita no·glo·
in·l·si res obligata·ff·de le·i·et in·l·si quis delegauerit·ff·de noua·
qs̃ est verũ misi fit factũ ꝓpium de antiquo qz tũc non ꝓsumit̃ scien
tia ut no·dy·in·c·ꝓsumit̃ de re·iu·in vi·et facit qs̃ no·glo·in·bi·in

ſi·C·de ſer·fugi·et in·l·ſi id quod in pti·ff·de acq̃·poſſ· Ita hoc eſt ve
tū miſi ſit factū intricatū ut·l·emptor·ꝯ·lutius·et ibi bar·ff·de pac·
ita dixit bar·et doc·in·d·l·ſi res obligata et in·d·l·ſi quis delegaue
rit q facit qđ habet in·l·pegre in pti·ff·de acq̃·poſſ· Cadūtas tamē
qz iſtud qđ dē ꝙ ex lōgitudine tpis ꝫmouet ſcia q inducit obliuio
et ꝙ poteſt allegari ignorātia eſt vz qñ tractaret de bāno euitādo
ſecus ſi tractaret de lucro ut eſt tex·q hoc no·ibi fing·bar·in·l·quí
fundum in·ꝯ·ſeruus meus·ff·ō vſuca·ꝙ ēp·qđ nūq̃ expeat mentem
tuā· Ignorātia vero iuris neminē excuſat ut·l·q̃d ergo·ꝯ·nōnter q
ibi glo·et doc·ff·de inſa·in tm etiā ꝙ mulier nō excuſat ut·l·ſi·C·ō
iurſ·et fac·igno·miſi in ctis cathō poſit ibi p glo·et doc· In glo·
in verbo quibuſdā in fi·ꝓbabit eui heres falcidiā locuz hrē ut·l·cū de
lege·ff·de ꝓba·et ꝓbabit hoc modo tot et tot ſunt legata et tot et
tot ſūt crēdita ſiue onera et tot ſūt in bonis igit facto calculo appa
ret ꝙ non hēo falcidiā ſi ergo dicerēt legatarij ꝙ imo tm remanet
penes heredē qđ ſufficiat ad falcidiam eis incumbit onus ꝓbādi ita
fing·dixit glo·in·d·l·cū de lege de ꝓba· Ex quo no·fing· cautelā qñ
heres vult trāſferre on? ꝓbādi in legatarios ꝙ oñdat teſtm in q̃ ap
pāret eē legata trecētū q̃nquaginta et dicat tot ſūt onera que aſcē
dūt ad·p·q oſtēdat p ſcripturā q teſtes et tot alia bō ſūt q̃ aſcēdūt
vſq; ad·p·l·et ñ plus ergo ego ñ hēo falcidiā quibo ſimplē deductis
ſm alia ꝓbōe ſtatū trāſferet onus ꝓbādi in legatarios ſi volūt plus
dicere eſſe in bonis·et credo ꝙ ſit vō qz heres dic ꝙ ñ ē plus q ſic pti
uatīe ſiue uegatīe poit et legatarij dicūt plus eē et ſic ponūt q aſſe
rūt affirmatiuā igit ar·l·actor C·de ꝓba·et hoc vē ſentit bar·in
l·ſi oſtāte in ꝑn·ff·ſo·ma·ſed do·me· Jo·ibi dicit ꝙ vō ē hodie ſi hēs
ofic iuētariuz qz ꝑ inuētariō ꝑſumit igit volēs dicere ottariū otta
hāc ꝑſumptionē dēt illō ꝓbare ut·l·ſiue poſſidet C·de ꝓba·ſi aūt ñ
fecit iuentariū vel ātiq̃tus vbi ñ erat iuentariū et tūc idē qz ꝑſump
tio ē ꝙ here de exquo ſi occultaſſ aliq̃d ꝓuarēt falcidia ut·l·ſexptū·ff·
de hijs q̃ ut īdig·et·l·paul? rñdit·ff·ad·l·fal·q iō ñ ꝑſumit illō feciſ
ſe exq̃ iurrerz pnā ut·l·merito·ff·ꝙ ſocio et no·bar·in·l·gerit i iij·
col·ff·de acq̃·hē·qđ no·ad itellcm·d·l·cū ō lege·nā ſcit dēs ꝙ heres
olim occultās aliquid hereditariū pdebat falcidiā tmmō in re occul
tata ut·d·l·paulus et·d·l·ſexptuz de iure vero codic·condēnabitur in

duplū eius qđ subripuerit vel occultauerit et in inuētario nō posue
rit ut est tex·in·l·fi·in·ℌ·licētia in ℣·illo viz·C·de iure delib·hodie
vero de iure nouissimo aucℓ prædit falcidiam in omnibo verbo nō tm̄
in re subtracta vel occultata ut in auc·de here·et fal·in·ℌ·sanxīmus
et ibi glo·in ℣bo nō forte et ita tenz ibi Ja·de bel·q hoc sequit bar·
in·d·l·paulℓ vñdit in·d·brescriptū et in·d·ℌ·licētia licet alleget cy·
tenētem otrariū in auc·sed cū testator·C·ad·l·fal·in ix·q· ℣ed ang·
et do·me·Jo·in·d·l·paulus ocordat opi·qz aut queritℓ quo ad bñfi
cū deductionis falcidie tunc prædit·d·ℌ·sanxīmus cū glo·qz nō de
bet inuētarij bñficio quo ad falcidiam vti ex quo occultādo aliquid
est illo abusus et ita intelligatur opi·Jaco·et barto·sed quo ad hoc
ut non teneaℓ vltra vires hereditarias tenz opi·cy·qz ꝓpter hoc ñ
tribuit sibi bñficiū sed ēdigitur ad ius antiquū ut·l·i·ℌ·si is qui q̄
dr̄igenta·ff·ad treb·Ex quo sequit qđ etiā hodie talℓ heres occultās
non tenebitℓ legatarijs vltra vires hereditarias licet creditoribo si
cūt patet in·d·ℌ·si is qui quadr̄igēta·Ex quo sequit qđ ang·sentit
qđ heres hodie occultās teneℓ legatarij s in duplū rei subtracte·ut
d·ℌ·illo vz qz·ℌ· hodie quo ad legatarios non erit in hoc correctus
qm̄·d·ℌ·sanxīmus solū videℓ ꝑuare heredē ptāte detrahēdi falcidia;
ideo quo ad alia videℓ correctus·d·ℌ·illo vz·q qđ dixi qđ tm̄mō·ℌ·
sanxīmus addit de pdenda falcidia est vz qno ad formā ofectiōis
inuētarij sed quo ad effectū inuētarij addit aliud viz qđ si wlt posse
vti falcidia dēt plenarie seruare illam·bet sic nichil omittere vel de
trahere et ꝓ hoc facit·j·e·ti·ℌ·si vero non fecerit et qđ ibi glo·vbi
glo·enumerat aliqna que addūt dē·l·fi·C·de iure delib·circa mate
riam inuētarij qđ no· In glo·omēoratione ibi potiℓ queniri·que
rit Jo·fa·si est notoriū qđ vtilius est ōbitori soluere in loco vbi agi
tur ꝺ̄ in loco ouēto et dicit qđ sic qz petitio semp dēt narrare formā
obligationis ut·j·ꝓximo·ℌ·in fi· Item qđ aliqñ expedit et facilius
est debitori soluere qđ dānosius ē sibi·j·e·ℌ·ꝑterea in fi·igitℓ· In
eadē glo·ibi·l·ij·ℌ·fi·no glo·que ponit formā libelli in actiōe de eo
qđ certo loco sed tu dic ut dixi·s·ℌ·ꝑterea in ꝓxꝓ·coll· In eadē
glo·in fi·dic hāc vltimā approbat glo·vbiq et ita cōiter teneℓ licz
bar·teneat ꝑmā ut dixi in·d·ℌ·ꝑterea in xxxij·coll· In glo·ꝓmis
sori in fi·dic qđ interesse rei si queniaℓ i alio loco semp extimaℓ sed

non actor. nisi ẽtus fuisset in mora vel culpa ut no. gl. bar. q doc. in d. l. ij. in pn. et dixi in. §. p̃terea.

¶ Huic autem qui Summatus est iste. §. aut. §. p̃cedenti. vnde no. q in alternatiuis in ctractibo i dubio est electio debitor. ccordat l. pletũq; in fi. ff. de uerbo ¶ Nota q alia est obligatio siue cã alterna tiua q alia est pura ccordat. l. i. §. si quis simplr et. §. qui stichũ ff. de ℞. ob. ¶ Nota q petitio in alternatiua dẽt esse cõformis obliga tioni viz q dẽt petere sibi dari oportere illud aut illud qđ est verum qñ electõ est debitoris ut hic. secus si creditoris qr põt alterq de alternatiuis p̃cise petere ut. l. ubi aũt nõ apparet. §. qui illud et ibi bar. et doc. ff. de ℞. ob. ¶ Nota q ille qui abstulit reo electionẽ dẽt suam cõditionẽ meliorẽ facere q alienã deteriorẽ qđ non licet post cõtractum factã ut. l. sicut. C. de ac. q ob ¶ Vltio no regulã vniuersalẽ in me dio ccludẽdi et in cclusiõe vniuersaliũq; libelli ut ipa cclusio ad hoc ut p̃cedat semp cformis esse dẽt nature q efficacie et q̃litati ipius oblõis ut si ẽ pura ipa oblõ pure et p̃cise petat ordinari si in die p̃ssõ ordinãe vel alternatiue vel in gñe petat ordinari eo mõ q̃ p̃cesserat oblõ alias aũt libellus nõ p̃cederet et incideres in penã ut h̃ facit. l. i. §. i. ff. si mens. falsmo. dix. ¶ In glo. electio in fi. Ad euitãdã istius mate rie alternatiue p̃mittr fm Jo. fa. h̃ q sex sũt spẽs alternatiue. nã p̃ma ẽ alternatiua rei ut h̃ aĩ similibo. sed ẽ alternatiua psonar. q̃ q̃q; stat apte et q̃q; ẽ solubile in diũctam de q̃ dicẽdũ ut h̃etur in tex. p glo. et doc. in. l. cũ quidã. C. ỗ ℞. fig. et ff. de le. ij. l. si titio a seyo q de le. i. l. si ex toto. §. i. ẽcia est alternatiua tpm de qua h̃ẽt. ff. de ℞. ob. l. si sti pulatus fuero. p. aut. v. quarta est alternatiua locor. ut est casus in. l. iij. §. qui stichũ. ff. de eo qđ cer. loco. quinta ẽ alternatiua locor. et rerũ ut. d. l. iij. §. pinde. sexta est alternatiua rer. psonarũ q locorũ ut pro mittis michi aretij dare stichũ vel titio pãphilum semis ut. ar. ỗ. §. proinde. ¶ Videndum igit̃ erit an dispositio istius. §. in qualibz ỗ dictis sex alternatiuis locus habeat sed antecq̃ ad istud veniamus primo videndum censeo cuius in alternatiuis sit electio. vnde dicas aut loquimur in vltimis voluntatibus aut in contractibus aut in gratijs siue in benefitijs. Et concludue in hijs ommibus primo in spiciendum ẽ ad quem verba expectiua dirigant̃. nam clarus erit quod illius erit electio ad quem verba expectiua diriguntur siue

dirigũt ad creditorẽ vel ad debitorẽ vel ad ꝺcẽtẽm gratiã vel ad re
cipientẽ ut no·glo·fing·et ibi bar·et doc·in·l·lutius·ff·ꝺ le·ij·et idẽ
no·bar·in·l·ſi ſic ſtipulatus fuero·ff·de ℞·ob·Aut ſumus in dubio
qꝛ nõ apparet ad quẽ ℞ba dirigant᷑ q tũc aut loquímur in vltimis
wlũtatibꝫ et tũc aut legatũ eſt factũ in ſpẽ ſimplicit᷑ aut de qua du
bitat᷑ et ſic agit᷑ ꝓprie ad declarationẽ ut qꝛ exꝑſſum eſt ꝓprium no
mẽ utputa lego tibi ſtichũ cũ plures ſtichos habeã et tũc talis decla
ratio ſpectat ad heredẽ et ſic ad debitorẽ ut eſt tex·cũ glo·q ibi doc·
in·l·ſi quis a filio·℈·ſi plures·ff·de le·i·et ibi in glo·ponit᷑ rõ·Aut ẽ
legatũ ſubalternum alternatiue q tũc in dubio erit legatarij electio
et ſic creditoris fauore vltie wlũtatis ut dixit glo·in·d·l·lutiꝰ·Aut
eſt legatus generis et tũc in dubio cuius ſit electio ſolet remitti ad
no·in·l·legato generalit᷑ p glo·plene et doc·ff·de le·i·et·ff·ſa·hered᷑·
l·heredes·℈·incerto·Sed tu dic audacter qꝛ electio eſt illius in cu
ius facultate eſt qua actione experiat᷑ et ſic etiã iſto caſu eſt electio
legatarij q p conſequẽs creditoris ut eſt tex·aptus melior de corpe iu
ris in·l·ſi ſeruus legatus·℈·cũ homo de le·i·aut legat᷑ incertũ de cor
pore ut lego vnũ de ſeruis meis et ſic quodãmodo i genere ſubalter
no tũc etiã iſto caſu in dubio electio erit legatarij q ſic creditoris eti
am fauore vltime wlũtatis út·l·quí duos de le·i· 2° vero caſu prin
cipali viz in ꝺtractibꝫ dicas qꝛ in dubio electio non erit creditoris ut
dixi in vltimis wlũtatibꝫ ſed erit debitoris ut ℈ q·d·l·plerumqꝫ et
no·bar·in·d·l·lutius et no·dy·in·c·in alternatiuis de re·iu·in vi· 2°
vero cũ principali vz in gratijs et bñficijs dic qꝛ in dubio in eis fit
plena interpretatio ut dicim᷒ in vltimis wlũtatibꝫ in quibꝫ vertitur
largitas et grã teſtoris facit·ſ·de lega·in pri·q p conſequẽs illius erit
electio cuius gratia ẽ facta ar·l·ſi·ff·ꝺ oſti·pn· et ita tenꝫ ibi guil·
ita dicit et tenuit etiã bar·in·d·l·quí duos·ſed hoc vltimũ limitat
ibi Imo·quãdo ꝓprio motu ꝺcedit᷑ gtia ut in·c·ſi motu ꝓprio de pre
ben·li·vi·al᷑ ſecus p·c·ſi pluribꝫ cũ ibi no·eo·ti·de prebẽ· facit qꝫ ha
bet᷑ in ſimili et ibi bar·et doc·in·l·iij·in pn·ff·qꝫ quiſqꝫ iuris·Tu in
pauc᷑ omnia recolligas qꝛ i dubio in vltimis wlũtatibꝫ electio ſem
per eſt creditoris in ꝺtractibꝫ debitoris in gtijs inſpicit᷑ an ꝓprio mo
tu vel non ut patet p ꝑdicta· 2° et principalit᷑ ad euitãdam ſciẽ dẽs
quid eſt in alternatiuis in obligatiõe dic qꝛ ſi ſunt ſpẽs vtraqꝫ eſt in

obligatiõe licet in effectu altera tantũ sit in solutiõe ut·l·si duo ãi
ibi no·p glo·bar·et doc·j·de ℣·ob·in sumis vero vel tẽperibo altere
natie debit̃ q illud qđ est minus tm̃ est in obligatiõe ut·d·l·si sti
pulatus fuero·p·vel·v·qđ itellige qñ electio est debitor̃ secus si cre
ditor̃·l·plane·ℌ·pe·de le·i¶ Pijs pmissis videam? an in aliquo đ
suprdictis sex alternatiuis et in quo locũ habeat iste·ℌ·et ℌ Jo·fa·
et Jo·de platea multa dixerũt· Tu dicas cõcludue q in alternatiua
rex sumax vel tpm si est electio creditoris altex tm̃ đ alternatis pte
do nõ incidit in penã huj?·ℌ·i· vbi aũt non apparet·ℌ·quũ illđ aut
illud et qđ ibi bar·de ℣·obli·q̃nimo altex simplicit̃ pte̅do videt̃ il
lud eligere ut·l·si is cui de le·ij·secus si electio esset rei qz tũc i libello
faciẽda est mẽtio de dicta alternatiua qñ aliquo mõ põt ipius rei mu
natiua vero psonax utputa suz stipulat?·m·aut titio·p·dari si pto
simplr̃ m̃·p·dari non adiecta etiã psona titij nũquid possim q vide
tur q ñ cuz me iuito debitor possit titio soluere ut·s·de iuti·sli·ℌ·si
quis alij q qđ ibi glo·facit·l·℣o ꝓcuratori·ℌ·i·ff·de solu·et·l·iuil·ℌ·
i·de ℣·ob·et sic vẽ q ego actor̃ ñ possũ auferre adũsario illã electõz
q p oñs vẽ q pcã istius·ℌ·ita hẽat locũ i alternatia psonax siẽ i alter
natia rex ℌ otrariũ ẽ rex ℌm Jo·fa·saltẽ vbi altera psona ẽ adiecta
solõi·nã si stipulator egerit et litẽ i sua psona tm̃mõ fõzuerit q litẽ
fuerit otx·ñ vẽ ãplius solũ posse adiecte solõi ut ar·l·si stipulatus
fuero·p·in melle de solu· nã certũ ẽ q vbi ago pue ad dãduz m̃ bñ
ago·nã si agem ad dãduz m̃ a titio semp re? libarex dãdo titio ñ tm̃
nñ litx otx·sic faciẽdo q petitũ ẽ q re? ñ possit odẽnari alit̃ q in alio q
petitũ sit ut·j·de perpe·q tẽpo·ac·ℌ·si·et·l·ut fũdus·ff·cõi di·et sic ñ
dit vbi titius ẽ adiect?·si aũt ãbo sunt p̃ncipales utputa lego titio
a seyo an hẽs wlz vel ãbo titi? q seyo? sũt alternatie stipulati vz seyus
ẽ stipulat? pmittx m̃ a seyo et tũc dic idẽ qz quilz eoz põt agere pue
nulla mentione fca đ alternatiõe nec isto tam̃ habebit locũ pca istius
ℌ·ut de le·ij·l·si titio a seyo et ibi exp̃ssum ẽ facit·l·si ex toto·ℌ·i·
Pijs ꝓ euidentia premissis redeamus ad glo·et ut vides ꝑm glosaz
quãdo vnum đ alternatiuis pnit altex tãtummodo prestat·Jn hoc
articulo ꝓclude latiꝰ ꝑm bar·q doc·in·l·stichũ a pãphilũ de solu·qz

aut est electio tñi et tūc aut vna ẽ alternatiuus rebo perijt aut ambo
ꝑmo cāu aut perijt añ electionẽ aut post si añ q tūc aut absq; sui cl
pa et tūc creditor pōt petere solūmō illam que supest ut ff. de solu
bstichū aut pāphilū in ꝑn. debitor vero tali cāu pōt soluere etiā mor
tui extiatiōnẽ ut l. cuz res. ℌ. qua tōe ff. de le. i. Si vero vna res pe
rijt culpa debitoris et tunc aut res que perijt erat vilior et illa que
supest tm̄modo solui pōt ut d. bstichū Ꝙ. eniuero. aut erat ꝑciosior
et tūc pōt peti etiā mortua ad hoc ut etiā extimatio sequiꝫ ut col
ligiꝫ ex tōe tex. d. bstichū si vero perijt post electionẽ factā a debi
tore et tūc aut res erāt debite ex testamēto et tūc perijt periculo credi
toris cuius erat iam facta res electa ut l. huiusmodi. ℌ. stichū & le
i. cū si. qs intelligo nisi culpa debitorꝭ perierit qz tūc tenetꝫ l. acquil
cū rẽ iam factam alienā interūterit. Si vero erat debitor ex tractu
et tunc aut post electionẽ debitor fuit in mora recipiẽdi rẽ electam
vidẽ qz perijt piculo creditorꝭ ut no. glo. in. d. bstichū qs intelligo ni
si debitoris culpa intercesserit ut no bar. in l. quí. ꝑ. in ꝑn. de solu
Si vero creditor non fuit in mora tūc perit periculo debitoris cuius
erat ut l. pignus. C. de pigno. ac. et l. si is cui de le. ij ℓm bar. in d.
bstichū. sed Imo. in hoc tenet ibi glo. indistincte. nam eoipo qz est
facta electio p debitorẽ habeꝫ pinde ac si ille solus fuisset in obliga
tōe p tex. in d. bstichū. sicut igiꝫ tūc esset in dominio debitoꝛ qz per
solaz electionẽ debitoris nō trāsferꝫ dominiū in creditorẽ ut l. trabi
tionibo cū materia. C. de pac. tam qz esset debitor spēi eius interitu
liberareꝫ añ morā ut l. si ex legati cā de Ꝙ. ob. et ita etiā in casu nrō
Nec ob. d. l. pignus qz loquiꝫ in alio cāu. viz quādo res pignorata
perit sed in casu nostro loq̄mur qñ debitū erat in spetie et ista spēs
perijt quo cāu est secus. d. l. si ex legati cā et ꝑ hoc videꝫ casus in. d.
l. huiusmoi. ℌ. stichū idistincte ipm intelligēdo q sic qñ res alterna
ue legate erāt etiā aliene. 2o Ꝙo cāu prīcipali qñ vtraq; res perit et
tunc aut vtraq; perit culpa debitoris q trāsfertur electio in creditō
rẽ ut d. l. stichū Ꝙ. eiuero. ā vna perijt sua cl'pa alia sñ cl'pa. q tūc ā
fuit culpa cōissa in re que vltīo loco perijt et illa tātummō dēt peti de
stricto iure sicut si sola fuisset in obligatiōe ar. d. l. stichū iūcta. l. si
seruū de Ꝙ. ob. Si vero culpa fuit amissa in re que ꝑmo perijt q tūc
re secundario pempta casu debitoꝛ liberatꝫ mero iure sed actione de

dolo tenet qz ꝑmaz in terenic ut·d·l·sticʰū in fi·ꝑncipij que omnia bene nota·Ange·aretinus·

¶ Preterea Summatus est cū·ℌ·si quis agēs·s̄·e·ti· ¶ Nota qꝫ quí habet obligationē in genere non potest ꝑcise vnā spēm petere ¶ Nota qꝫ hñs obligationē generis petēdo vnā spēm pure et ꝑcise dicit plus petere·et sic no·qꝫ maior dē esse obligatio q petitio spēi ꝫ generis· ¶ Nota qꝫ ille qui aufert electionē abūsatio quā de iure habebat dicit plus petere· ¶ Nota qꝫ dū aliqui auferē libera dispo nēdi facultas ditit diminú de suo iure facit·l·i·C·de sac·sanc·eccl· ¶ Nota qꝫ etiaz petēdo spēm vilissimā pure qñ est obligatio gene ris et p ꝯsequēs qñ in effectu mediocre dicit deberi tñ dicit plus pe tere·nam sepenumero alicui magis daē facultas ꝑstandi qō est cari us ꝫ qō est vilius· ¶ Nota qꝫ agēs añ tps patit pās duplicatio nis iducaz· ¶ Nota qꝫ petēs plus debito alijs modis ꝫ tpe icidit in pnā tripli expēsaz de quo dixi·s̄·eo ℌ·tripli q·d·ℌ·si quis agēs ¶ In glo·ꝑtij i fi·facit iste text·cū glo· qꝫ nō possit aliud ꝫ alio sol ui multo creditore ꝫ quis melius solueret de quo in·l·ij·ℌ·i·et·l·cum quid·ff·si cer·peta· ¶ Quero qñ debet homo in genere debeat ꝑsta ri mediocris ut·l·si heres·ℌ·generalit de le·i·et·l·si quis argētuz·ℌ· ij·C·ō dona·q no·gl·q doc·in·l· legato generalē ō le·i·pōt g° qꝫ actor aui dēt hō in genere petit hominem mediocrem in genere sibi dari oportere nunquid videatur plus petere videtur qꝫ sic quia ista non est forma obligationis sed claz est qꝫ forma obligatiōis est atten dēda ut·s̄·ꝓpio·ℌ·in fi·vnde licet mediocris sit in solutiōe nō tamē est i obligatiōe ideo videt qꝫ deat agere simplicit· In ctrariū videt qꝫ sit necesse q expedies qꝫ petat mediocrē sibi dari oportere qz alias non posset iudex ad ꝑstandū mediocrē odēnare et facit qō habet·j· de offi·iudi·ℌ·i·sed ista iudicio meo nō est sufficies vō qz satis est qꝫ iudex odēnarz ad ꝑstandū hoiez i gñe ut petitū ē facē qō no·glo· s̄·e·ℌ·aitare et tūc fā declaratiōe ꝑdā succedit iurs̄ dispō qꝫ medio cris deat ar·l·i·ℌ·i·ff·ad turp·fiauti dicī i silī ō odēnatiōe ad emē dā dāi qz itelligit qꝫ heat facultatē ꝑstandi ut·l·miles·ℌ·i·et ibi bar·ō re iudi·q dixi·s̄·e·ℌ·ꝑterea i mā actōis noxal qtqō tñ fit Jo·fabri hic tenet qꝫ non dicatur plus petere ad istum finem ne inci dat in penam huius·ℌ·quod credo verum argumē·l·preses de penis

Pone q̄ peti plus causa ut in ff. p̄cedēti et hic et oppone mihi ex
ceptio dic q̄ fit absolutio ab obseruatiōe iudicij quasi aliud pete
tim q̄ n̄ debeat ut hic et s. prio. ff. et ff. de v. ob. l. i. ff. si quis sim
plicit et. l. inter stipulātem. ff. si stipulatus et hoc videt satis ꝓbari
de plus peti. c. i. et hoc tenet Jo. fa. j. de excep. ff. tpales. q̄ credo ver
Pone q̄ aliquis p̄misit soluere. x. in vino ꝓ p̄tio q̄ valet non
soluit ago contra eum et peto. x. tm̄modo an dicat plus petere et vi
detur q̄ sic q̄ adimo sibi facultatē soluendi q̄ prestandi vinū ꝓ pecu
nia ut ar. istius. ff. et ff. pr. sed ctrariū est expressum in. l. si stipulat?
fuerit. x. in melle. ff. de solu. vbi fuerūt petita solū. x. si ibi peteret fm
formā obligationis mel posset p̄stari vsq̄ ad finām ut. j. ff perpe
et tem. ac. ff. si et. l. si reus patus. ff. de ꝓcura. q̄ ibi negat. Conclu
dit tamē Jo. fa. q̄ in narratiōe libelli debeat de hoc facere mentionē
licet nō debeat in oclusione libelli dicere vel petere nisi. x. et male age
ret nisi narrando de hoc faceret mentionē ac etiā dicit q̄ si sibi ex
pediret magis hr̄e spēm q̄ pecuniā q̄ posset cōcludere fm formā ob
ligationis ut. s. pri. ff. et sic petere. x. minus. Ego credo q̄ omni ca
su posset ocludi fm formā obligationis ut in. ff. p̄cedēti et facit q̄
s. dixi in isto. ff. quādo petit homo in genere. Quero i obligatio
ne hominis in genere quid est in obligatiōe et dic fm glo. in. l. in
cuius. ff. duobo de le. ij. et ibi bar. et doc. et bar. et doc. in. l. ij. ff. si. de
v. ob. q̄ nullus homo est in obligatiōe certus et determinatus sed
determinād? p solutionem a deo q̄ ille qui soluet finget ab inicio fu
isse in obligatiōe ut. l. cū incertus cū ibi no. de le. i. nec huic sentētie
adūsat. ff. duobo q̄ verū est dicere in legato generis omnes homi
nes cōtineri q̄ omēs p̄nt soluī et sic etiā dēt itelligi. l. si vnus. ff. sed
et si quis generalit. ff. de pac.

Si minus Potens minus q̄ ei debeat potest cotā eccl̄ē iudi
ce tehduū petere idē si aliud ꝓ alio petierit p errorē nam pōt libellū
mutare. h. d. Et diuidit in duas ptes. ꝑmo q̄n minus petijt. 2°. q̄
aliud ꝓ alio p errorem petijt ba ibi si quis aliud. Nota q̄ licz
quis pecat certā q̄titatē non tn̄ ꝓpter hoc videt ofiteri se in malo
ti q̄titate non esse creditorē ut hic et. l. si quidē ex cā. C. de transac.
nisi opposuerit dictionē taxatiuaz siue petierit minus sciēs siue
ignorans non sibi p̄iudicat fm glo. bar. q̄ doc. in. d. l. si quidē facit. l.

rōnes cū ibi no· ꝙ glo· et doc· C· de ꝓba· ¶ Nota ꝙ libell⁹ potest sup
pleri ac etiā libell⁹ pōt corrigi et emēdari ut hic et .l. edita· C· de eē
do qđ qualit⁹ itelligaē dicā· j· cū glo· ¶ In glo· itētione in fi· dic ꝑm
Jo· fa· ꝙ hec glo· dicit verū licet minus sufficiēter· Adūtas tū tu in
eo ꝙ dicit glo· ꝙ non ꝑsumit⁹ donatio nisi res tradat⁹ hoc non ē ver
ꝝ imo ita ꝑsumit⁹ p simplicē ꝓmissionē scient⁹ factam fiat ꝙ tradi
tionē ut· l· fi· C· ad· l· fab· et· l· fi· et· ff· de osti· pcu· l· hactenus et· l· cāpa
nus de op· lib· et facit· l· aristo in fi· cuz ibi no· de dona· sed hec si bene
pōderent⁹ michil faciūt ad ꝓpositū nostri· ꝙ non agit⁹ de traditiōe
vel ꝓmissione scient⁹ facta sed de quadaz abstinētia ut dixit glo· de
qua nūq̄ relatū siue auditū est ꝙ opetur donationē vel ꝓmissionez
ꝑm dy· et ꝑ· hic· ¶ In glo· iudicio ibi qꝛ potest emēdare libellū qñ
cumq̄ añ liīam· Sciendū itaq̄ est ꝙ ista glo· infra non videt⁹ face
re dām int⁹ emēdare et mutare imo ꝓmiscue hijs ꝟbis vtit⁹ q tam
ꝑ· glo· et doc· in· l· edita· C· de eden· vident⁹ facere dām· nam emē
dare dicit⁹ qñ corrigit⁹ aliquid absq̄ mutatiōe substātie nāturalis
sed mutare dē qñ mutat⁹ in ipsa materia ipam alterādo ista haletur
i· l· actoz ꝟba et· l· iudex de re iud· ꝑm ꝑ· q dy· ¶ Premittēdū itaq̄
est ꝙ aliud est emēdare libellū et aliud est mutāre et aliud aimula
tionē facere in libello· ¶ Veniam⁹ ad emēdationez libelli· Et sciēd
est ꝙ emēdatio pōt esse ꝓmissa et ꝓhibita in emēdatiōe ꝓmissa po
nit⁹ exēplum in isto· ff· in ꝟ· si quis aliud posses etiā ponere exēpluz
si dixi in libello ꝙ tu possides fūdum ad me ptinētem iure directi do
minij et data est tibi copia libelli tādem cōsidero ꝙ difficil⁹ est ꝓba
tio dominij directi emēdo libellū detrahēs illud ꝟbuz directi ad hoc
ut libellus cōcludat in quocūq̄ dominio directo vtili vel quasi facit
qđ vidistis in· ff· i· et in· ff· sed iste· s· eo facit· l· rem que nobis et ibi
late p bar· de acq̄· pos· et· l· ij· q ibi bar· de vsuca· vel pone exēplum in
libello petij diuisionē tāq̄ dñs ꝑ dimidia volo adderē postea etiam
ꝑ vna alia quartā ꝙ sum dñs ꝑ tribo ptibo ex quatuor possum qꝛ
non mutat⁹ actio cōi diuidūdo sed cā qꝛ mutatur portio q sic videm⁹
ꝙ emēdatio est multiplex detrahēdo ꝑmo vel etiaz addēdo circa cau
sam et circa actionē· Nūc ponemus exēpla de emēdatiōe ꝓhibita
et emēdatio potest esse ꝓhibita multis modis inēdum tpe ut post
litē ꝓt· ut no· in· d· l· edita· Inēdum ꝓpter ꝓtrariā equitatē ut si qs

egit p furto certu oditiõe genetali que non infamat ut·l·cessat·ff·d. ac·et obli·nũc wlt penitere et ponere actionẽ furti ad infamandũ certe iudex patu hoc non dẽt fm Ja·bu·in·d·l·edita ar·in·l· in fũdo de rei ven· Inẽbũ ppẽ eũdẽtẽ malitiã agentẽ ut q poterat agere et egit sũmarie postea wlt ꝺtrahere illꝺ sũmarie ut ptrahat litẽ et re ũ p longũ litigiũ trahat ctẽ iudex ñ patiet etiã si reꝰ ñ opponat ar l·q̃sq̃s·ff·neo·C·d postu· ¶ 2° pncipalẽ videam? d mutatiõe pmissa q phita d pmissa ẽ exꝰ ago dicã rei vendicatiõe postea wlo mutaẽ in publiciaã vel ypothciã possum ut·l·fi cui vendito⁹ in pn·et·l·mi no⁹·ff·si seruus·ff·de euic·et no·s·e·ff·sed iste et ibi dixi et de inge· q manu·l·pe·sed de mutatiõe phibita dic q aliqñ phibẽt rõne elec tionis·l·qꝺ in heredẽ·ff·eligere·ff· de tribu·aliqñ rõne ꝺtrarietatis et electionis simil ut·l·i·cũ materia·C·de fur·aliqñ rõne tpis ut si lis est ꝺtestata sup pma actione ut pbaẽ i·l·q̃ familie·ff·fa·herc· et no·in·d·l·edita· De cumulatiõe vero dicã·j·cũ glo·mag· ¶ Que to igiẽ pmo qꝺ fit emẽdare et dic q emẽdare ẽ corrigere superflua resecare mutare ꝟba sentẽtia remanente addere vel detrahere vel de clarare obscura et ista pbanẽ in pma ostitutiõe·C·ff·quibꝺ et·C·de emẽ·iusti·C·de emẽ·suo·et d emẽ·pp in·p totũ· ¶ 2° quero an q qñ liceat emẽdare libellum·Circa qꝺ dicẽdum est aut q̃ritur generaliẽ an libellus possit emẽdari circa substãtialia ipius libelli· aut queri tur an possit emẽdari addẽdo vel diminuẽdo circa rẽ petitã· aut wlo emẽdare circa qualitatẽ aut circa ꝟba obscura libelli aut circa ac cessoria an possit fieri·capio pmũ qñ wlo emẽdaẽ libellũ circa substã cialia et cũc ex dictis omniũ doc·cludẽ q aute litẽ ꝺtestatã in ciuili vel criminali añ nomẽ rei receptũ inter eos iuꝝ·l·si marito·ff·pscrip tiones·ff·d adul· Omnis defectus quicũq; sit põt emẽdari ut·l·qui familie cũ glo·ff·fami·her·et·l·accusaturus de adul·et qꝺ ibi glo·et bar·sed post litẽ ꝺtestatã si est talis defectus qui non annullat iudi ciũ addũsatio non opponẽte et tũc põt vsq; ad finam emẽdari ut ar· no·in·l·fi·C·de ãna·excep·aut addũsatio opponẽte viciarẽ et nõ põt emẽdari ut si peccat in criminali circa omissionez loci vel tpis iuxta l·libellor in pncipio·de accusa· aut in iudicio ciuili in cludone q ex nar ratis non resultat cludo intẽtata ut no·glo·in·l·i·ff·de eden·et ibi bar·et doc·et dixi·s·eo·ff·i· ¶ 2° casu pncipali quãꝺ wlt emendaẽ

circa rem petitã et tũc ante litẽ oꝛ̃ꝫ põt fieri ut hic in glo. et s. dixi q
no. in d. l. edita qõ est vꝛ̃ fm bar. ibi qñ agit circa rẽ ꝑmo petitaꝫ
seius si aliam adderet que non excludit sub alia ꝑma obligatione q
actione intẽtata iuꝛ̃ ea que habent in l. scire debem? in ꝑn. ff. de ob.
obli. post litẽ vero oꝛ̃ non licet addere circa rem ut. l. non põt de iu
di. cũ ibi no. p glo. bar. q bal. q dixi. s. eo. in ꝑn. sed detrahere sic ar.
l. quidã extiauerũt. ff. si cer. pe. cũ hoc tamẽ q ñ sufficit q desistat
ab illa parte sed q exꝑsse renũtiet ut. l. postq̃ liti. C. de pac. cũ mate
ria. fallit in. l. i. C. de plus peti. et dixi. s. eo. ℣. tripli. et est tõ in d.
l. qꝛ actor petauit in duobꝰ ꝑmo plus petijt. 1° cautionẽ de duplo
exegit ut faciũt vsurarij tunc nõ licet emẽdare etiã detrahendo sue
petitioni post litẽ tamẽ oꝛ̃ ut dixi. s. eo. ℣. si quis agens in penã dõ
doli qõ est verũ fm fal. in d. l. edita quo ad euitationẽ pene. d. ℣. tri
pli et. s. ℣. ꝑ°. sed si vellet emẽdare ut desisteret ab illa pte dicit q
etiã in d. l. põt ut ar. d. l. postq̃ liti qõ credo vꝛ̃ qꝛ hoc cedit in dã
nũ sui q in alleuiationẽ adũsarij imo fm saly. in d. l. edita etiã sine
renũtiatione exꝑssa potest minuere in libello petita hoc modo viz
q ipse probet tm̃modo ptem illam non emendatam et tunc tamq̃
ex confessione ipsius ꝓbata non vera absoluet reus et sic de toto ꝓnũ
ciabitur ut. l. de qua re. ff. de iudi. facit. l. apud celsum. ℣. item queri
tur si cum eo. ff. de doli exceptio. et quod ibi per glo. et cy. in. l. i. C. de
litis cont. in fi. adde tex. cum glo. q ibi doc. in. l. i. C. si aduer. rem iu
di. Tu autem securius teneas opi. bar. propter euitationem expen
sarũ quia si exꝑsse renũtiet abinde citra pro illa pte nõ condẽna
bitur in expensis alias secus facit quod no. bar. in. l. ꝓperandum. ℣.
finautem de iudi. et. l. sanximus eodem titu. Et fm Ja. de are. ut re
fert cynus bal. et saly. in dicta. l. editã procedunt predicta in iudi
cio singulari sed in vniuersali potest etiam addere vsq; ad sententi
am. ff. de petitione hereditatis. l. iij. et. l. quesitum in principio de pe
culio sed adde q de hoc est glosa ordinaria hic in fine in Ꝟsaulo sed
quid in vniuersalibus et nota glo. in dicta. l. edita in principio gl.
magne. Et posses dicere q illud procedit propter naturam iudicij
q petit declarari heredem q bonorum restitutio venit officio iudicis
ut dixit glo. s. eo. de. ℣. aurare et. s. eo. de. ℣. ꝑmo in fi. et quod dixi de
vniuersali est verum nisi sit eadem ratio ut est in singulari iudicio

Exemplū egi petitiõe hereditatꝭ et dixi me hereꝺẽ in solidū vlo mu
tare et dicere ꝑ pte vel econtra primo dixi ꝑ pte uũc vlo dicere in
solidū certe non possum nisi ante litẽ otꝭ qz est ea ꝺẽ võ fiant in singu
lari ſm saly in ꝺ l edita in ℣ quero modo vsqz ad qꝺ tẽpus sed li
cet opi Ja videt multũ colorata et ide in opi glo tamẽ bar et cõiter
doc in ꝺ l edita reꝓhenꝺũt glo et Ja q dicũt qꝺ etiã in vniũsali iu
dicio post litẽ otꝭ non põt fieri additio sicut nõ põt fieri in singulari
ꝓ ꝺ l non põt nam si egi extra te ad fundũ petitione hereditatꝭ et sic
vnã rem non possum pẽdente iudicio post litẽ otꝭ addere q petere iure
actionis põdicte intẽtate vnã aliã rem hereditariã licet lata siñia in
eius execution omnia hereditaria etiã vltra fundũ petitũ veniunt
officio iuditis facit qꝺ no in l sed a si possessores in ꝑn ff de iure iu
et facit qꝺ dixi ſ eo ℊ si quis Sed ꝺño meo fulgo magis placet
opi glo et Jaco in ꝺ l edita nam licet agat ad rẽ singularẽ si tñ li
bellus sit ceptus in petitiõe hereditatꝭ ut dẽt utputa si petã me he
reꝺẽ declarari et titũ qui possidet talez rẽ hereditariã ꝺẽnari ad res
titutionẽ ꝙ si pẽdente iudicio alius fundus ꝺ hereditate pueñit ad
titũ põt fieri additio qꝺ ꝓbat nam si ouentus petitiõe heredi tatis
ꝑstiterit fideiussores qui nõ sũt ydonei ꝑ rẽ que postea ad eũ pueit
põt heres ꝺnũciare iudici ut alios det fideiussores ut dicit tex in l
si quis tpe de peti here ergo si non valeret additio q nõ esset addi
tio facta non cogeret reus pẽdente iudi tio dare alios fideiussores q
tñ ibi cogit igit et est võ võis ſm bar in ꝺ l edita qz in vniũsali
iudicio sufficit reũ possidere tpe executionis etiã si nõ possideat tẽpo
re siñe ꝓpter ipius iudicij vniũsalis naturã ut patet C de iure fisci
l facultas li p et istꝺ credo verius qꝺ bene no ℣ cau ꝑncipali qñ
circa qualitates dicas ꝙ si ꝓpter detractionẽ vel adiectionẽ qualita
tis ocurreret mutatio actiõis ꝓpone ut in casu l pẽtor ℊ do cere cum
ibi no ꝑ bar ff vi bo rap q tũc añ litꝭ otꝭ põt post litꝭ otꝭ ñ põt qm a
tali ql̃itate actio iformat et exide ꝺẽna moderat ut l põpola ij de
liego gel si aũt ex tali detractione vel adiectiõe non mutat actio ꝛ
mducit diũsitas facti in substãtia ut in cau l denũciasse ℊ qꝺ tamẽ
de adul et ibi bar et isto cau adhuc nõ licet lite otꝭ ar l de qua re i
ꝑn ff ꝺ iudi vbi aũt neutrũ istoz ocurrit tunc licet addere vel detra
here etiã litẽ cõtꝭ ut l in delictis ℊ si detracta ff de noxa et ibi flo

nam sup illa qualitate vel ex accidēti non fūdat iudiciū sed rei bñficiū et p sequēs patet qp quicquid dat formam q esse rei liti et iudicio potest detrahi et addi añ litis ctē non post sed illud qđ nō dat formam et esse sed auget ut in materia accidētali vel emergenti q tūc etiā potest fieri litis ctē ut patet ex p̄dictis. Quarto casū p̄cipali qñ circa ẋba obscura q tunc potest vsq ad finam ut l. si quis intē tione ambigua. ff. de iudi. et ibi glo. bar. q ange. et l. actor de re iudi. quod est vez in p̄cipali litigatore sed alius hoc facere nō potest etiam si sit heres ut l. pomp. scribit si fru. in fi. ff. de rei ven. et no. glq doc. in. l. iné stipulātem. ℌ. i. de ẋ. ob. Quinto casu p̄cipali an liceat circa accessoria ut circa fructus. et dic aut añ litis ctē. q potest indistincte aut post litē ctē. q tunc aut vlt fructus petere de p se ut rē p̄cipalem iure obligationis et sic p viam actionis q nō potest qz tūc accumulare videt actionē puta rei vendicationē p fructibus p̄me rei vendicationis p fūdo ut dicit elegāt glo. in. l. item veniūt ℌ. fructus de pti. here. que cumulatio actionis isto casu p̄hibet aliz absolutoria lata in p̄cipali pariat exceptionē rei iudicate in accessorijs ut. l. fundi et. l. fundum et qđ ibi bar. ff. de excep. aut vlt illos petere officio iudicis ut rem accessoriā et tunc aut erāt añ litis cōtē. pcepti aut post p̄mo casū non potest de illis additionē facere quoniā in p̄mo libello de fundo debuit illos petere ſm pe. et cy. in. d. l. edita allegāt glo. in. l. si quis missum. ℌ. fi. de dā. infec. Tu dic qp hoc dicitum est verū nō p illam glo. qz magis dicit otrariū. sed p no. p bar. ange. et cōiter doc. in. l. i. C. de iudi. i° vero casu aut tēpore libelli illi fructus erant pendentes et tūc qz censent pars rei ut. l. fructus. ff. de rei ven. et de hijs que in frau. cre. l. fi. ℌ. pe. et ideo adiectio de hijs nō est necessaria facta non noceret nec viciaret. aut tēpore libelli nō tamē erant pendentes sed postea sūt pcepti et tūc indubitanē additio pōt fieri qz cringentia post litē ctē. spectant ad iudicis officium ut l. finaut̄em. ℌ. i. ff. de rei vendica. q. l. ediles. ℌ. item sciendum. s. edili. edicto. Ita dicit saly. in dicta. l. edita ẋ. ficulo circa accessoria. In eadem glo. ibi non ſm sciencia sed ſm allegata qē. In hoc articulo an iudex debeat iudicare secundum conscientiam suam bartolus in. l. illicitas ℌ. veritas de officio presidis. dicit aut id quod iudex habet in sciētia est notum sibi ut iudici aut ut priuate persone

ꝑmo casu ſm ſciam ſuam iudicat ifotmatus ex actis cotã eo· et ita
põt intelligi dictus ·ſ· veritas ſi vero ut priuate pſone eſt ſibi notuz
tũc nõ põt iudicare ſm ſciãm ſed ſm ꝓbões ſibi factas facit qõ
habeẽ in·c·i·de offi·ordi·et qõ no·cy·in·b·i·C·ut que dẽſũt aduo·
In iſta tam materia tu ex dictis multoz doc·alie oclude nam aut lo
quimur in pncipe aut in ĩferiore a pncipe·primo casu pnceps poteſt
iudicare ſm ſciãm ſm no·p cy·in·b·reſcripta·C·de preci·ipa·offer·
vbi vide bal·q poteſt papa vel pnceps de ſua ptate ordinaria et põt
eſſe huiꝰ dicti tõ q pnceps non eſt ſubiectus ẽgulis iuris·b·digna
vꝛ·C·de legi·aut etiã q omnes veritates iuꝛ ꝑſumiẽ in ſe habere
nec poſſe errare·l·ommũ·C·de teſta· licet de facto aliqñ erraret ut
no·glo·in·b·iij·in fi·de ſuppel·lega· 2° casu in ĩferiore a pncipe et tũc
aut loquimur in executiõe ſiñe aut in ſiñando·primo casu viz in exe
cutione ſiñe et tunc aut loquimur in cã ciuili aut in crĩali·ꝑmo casu
ſi ſiña eſt aliqua licz iniqua et licet habeat executoꝛ ſciãm otra ſen
tẽtiam dẽt tam illam execution demãdare ut in·c· ꝓterea et·c·paſ
toralis·ſ·q vero et ibi anto·de but·de hac materia de offi·dele·Et
credo q ſit ratio q executoꝛ regularie non hẽt cõgnitionẽ ut·l·ſi ut
ꝓmis q·l·executioꝛ·C·de execu·rei iudi·q qõ ibi no·per glo·q bar·
ergo ſequiẽ q etiã ſi cognitio eſſet demãdata ut·l·et ſi non cognitio
C·ſi cõtra ius vel vti·pub·q ſi cotã eo allegareẽ aliquid ꝓpter qõ
non dẽret execuꝰ vel ipe haberet ſciãm otra ſiñam forte poſſet ſup
ſedere i execuẽdo ar·eius qõ dicã·j·in crĩali facit qõ no·in·l·a diuo
pio in pũ·ff·de re iudi·vnde ſm anto·de bu·ſi non habet cognitionẽ
aliquã nõ poteſt retardare executionẽ licet hẽat ſciãm in otrariuz
aut loquimur in crĩali q tunc non dẽt execuꝰ ſiña otra ſciãm ar·
bi·in fi·et qõ ibi no·p bar·ô queſti·et no·Inno·et doc·in·c·paſtora
lis·ſ·q vero qõ ego itelligo in crĩali et corꝑorali· et ẽ tõ q tal execu
tio dãnum eſſet irrepabile ergo tal ſiña ñ dẽt execuꝰ qm ẽgula ẽ
q qñ grauamẽ eſſet irrepabile non dẽt ex arrupto execuꝰ ar·l·ſi qs
ꝓ quo catiõe cũ glo·C·de appell· et no·pau·de liaza· Jo·de ymo·et pe·
de ancha·in cle·i·de re iudi·et no·bal·in·l·aditos·C·de epiſ·audi·
ſeaus videẽ ſi eſſet crĩal q peuniaria ut q pena deberet fiſco applicari
iuxta glo·no·in·b·i·ſ·ij·ff·de ſepul·viola·q ibi bar·qm iſto casu eſt
eadẽ tõ que eſt in ſiña ciuili peuniaria ideo dẽt eſſe idẽ ius ut·l·illõ

ff·ad·l·acq̃· 2° cau̇ quãdo loquú mur in siñando et tũc qñ iudex hab;
oſciãm otra id qõ corã eo pbatum eſt et tunc oſiliũ eſt qꝫ ſi põt ſe a
dicto iudicio et ſiña liberet ꝛ exhoneret· vnde cautela eſt ꝫ exhone
ratione qñ oꝑhẽdit qꝫ moneri dẽt vel monetur iudiciũ inſtet cũ par
te qꝫ ipm recuſet allegata cã cũ imẽdat ipſa pars ipſũ iudicẽ induce
re in teſtem et iſta eſt cã iuſta remotionis ut in·c·dilecto de teſti·vel
2° cautela eſt cum ſupiore ut ipſum remoueat vel ſaltem a dicta lite
exonoret ar·l·legata s cum ibi no·de offi·pſi·vel 3° ſm hugo·oſiliũ eſt
qꝫ alteri dictam cauſam deleget ut in·c·lũs de teſti·ſpo·nam tu dẽs
ſcire qꝫ quálibet ordinarius utputa poteſtas huius ciuitatis poteſt
omnes et ſingulas cãs ad ſuam iuriſdictionẽ ſpectantes ꝛ inter ho
mines ſue iuriſdictionis et in ſubditũ ſue iuriſdictioni delegare ꝛ hc
iſtis tribo copulatiue concurrẽtibo ꝺlegatur ut eſt caſus no·cũ ibi no·
p glo·et doc·ut·l·i·C·quú ꝫ ſua iuriſ·Et idẽ ſi eſſꝫ delegatus ꝓncipis
qꝫ poteſt ſubdelegare licet alius delegatus non ut·l·a iudice C·de
iudi·Sed adũtendum eſt qꝫ ad id quod dixi qꝫ alteri deleget quia
nõ videtur vſqꝫquaqꝫ ſanum oſilium cum ipſe eſſet cauſa huius ma
li lxxxvi·di·c·facientes·ſed melioza ſũt alia oſilia vel addas aliud
oſiliũ qꝫ plures ꝓbationes quas nouit falſas repellat·l·ſi pretor·ff·
marcellus cum ibi no·p glo·et doc·ff·de iudi· de cuius·ff· mtellectu
vide latiſſime per ange·et per ymo·in·l·quí rome·ff·duo fratres·ff·
de ꝓb·ob·et de falſi s allegationibo facit·l·cum teſtamento cum glo·
no·et ibi bal·de exau·tu·et·l·ſi is ad quem cum glo·in fi·et ibi doc·ff·
acquí·here·et·l·diuus ꝛ ibi ymo·ff·de re iudi·et no·in·l·i·et p totũ
C·ſi ex fal·allegationibo· verũ quia hoc oſilium poſſit eſſe nociuum
in ſindicatu tamẽ ꝛicereꝛ ꝓbationes illius iuxta no·p bar·in·l·ſi ſo
tie tatẽ·ff·arbitrorum·ff·pro ſocio·Dic qꝫ aliud oſilium eſt qꝫ ſup
ſedeat ſi eſt veriſimile qꝫ ex illis actꝫ nulla fiat ꝺẽnatio ar·l·abſen
tem de penis·Si aũt p̃dicta omnia et ſingula ceſſent ita qꝫ opus eſt
qꝫ omnino iudicet ꝓ ſeipſum ꝛ tunc aut habet oſcienciam informa
tam tm̃modo ex ꝓbabilibo ꝺiecturis et tunc aut poteſt deponere cõ
ſcientiam aut non ſi deponere poteſt illam deponat et ſequatur ꝛ iu
dicet ſm allegata et ꝓbata ut·c·i·de offi·ordin·et·d·ff· veritas et
multo fortius ſi poteſt deponat oſciãm ſi habet eaꝫ temere informa
tam ut·c·iudices et·c·in pñtia de teſti·quoniaꝫ nullus iudex poteſt

nec ꝯt ſm oſciam iudicare licet ſciuerit et viderit factū in otrariuz
qđ patet in deo omnipotēti qui ōnia ſcit et omnia pñtia notiſſima
ſūt ſibi ꝙ tam neminē odēnat niſi accuſatore inſtante ut dixit ꝓpus
mulieri mulier quis te accuſat ut no·glo·m·l·ſypto·ℌ·ſi quis accu
ſatorē·ff·de mune·et hono· Si autē oſciam pdcam diecturis infor
matā deponere non pōt illā ſequatur ꝙꝙ erroneā ꝙ diecture ñ ſūt
vere·ut m·c·p tuas ꝺ ſy· In hoc dubito ꝙ ille dep·in·c·p tuas ñ tm
ſe fūdat i oſcia ꝙ diecturꝰ ꝙ ecia in equitate ſuadēte ꝙ in crie ſpōnie
ꝑt ihūam itatē crimīs aut iudex hz oſciaz idubitatā ī oppoſitū eius
qđ ē pbatū ſiue ciuliē ſiue criminaliē agat et tūc á hz oſciaz otra
teū aut otra actorē ſi otra reum et tunc licet actor non potuerit pba
re non tam diffimitie abſoluz reū qñ actori ꝓiudicaret in alia iſtā
tia ut·l·i·ff·et·C·ꝺ re iudi·licet cōtrariū dixerit calde·in·d·c·paſto
talis·ℌ·ꝙ vero·ſed ipm reum abſoluat ab obſeruatiōe iudicij quia
tali caū ius actoris ſaluū remanet·l·ꝓperādum in ꝑn·C·ꝺ iudi·et·l·
iuſt·vtū debitorē et ibi glo ·et bar·de odi·inde·et·l·titia et ibi bar·
de accuſa·2° caū qñ habet oſciam indubitatā pro reo cōtra actorē et
tūc non odēnet reum ne faciat otra oſciam aꝯ infrūgeret veritatē cō
tra·d·c·iudicet·ſi vero otra actorē eſſet veriſimilis ꝓſumptio de con
trario potius abſoluet ꝙ odēnet ꝙ hoc eſt minus malū·l·ablentem
ff·de pe·nec ob·d·ℌ·veritas ꝙ veritas non mutat erroribo geſtorū
ſi de eis ſtat veris pbationibo ut·d·ℌ·ꝙ vero· Iſta halēt ꝑ doc·in
d·ℌ·ꝙ vero et·d·c·i·de offi·ordi·et ibi plene ꝑ anto·de bu· et plene
ꝑ pe·de ancha·in cle·i·ꝺ oſti·que omnia tene menti Relinquo tam
correctioni dñorum theologoz et canoniſtaz· In eadē glo·ibi·ℌ·
omnē dic ꝙ hoc eſt falſum ꝙ etiā hodie quis pōt mutare libellum
vſq ad litē oteſt·ut patet ꝑ ꝑdicta non ob·d·ℌ·omnē ꝙ vez eſt ꝙ de
bet ꝓſiſtere in libello vſq ad finē iudicij ſupple tu niſi ante litē otē·
lege ꝓmittēte mutauerit libellū ut patet·ſ· In eadē glo·ibi·j·de
noxa·acti·ℌ· ſentētiam·tu dic ut colligit ex hijs que dixi·ſ·in ꝑn·
iſtius glo· In eadē glo·ibi niſi habeat oſciam ut iudex no·iſtam
glo·que vult idē qđ bar·in·l·illicitas·ℌ·veritas de offi·ꝓſi·et·ſ·dixi
Addas tam huic articulo de oſcientia ꝙ ꝑdicta ꝓcedūt in iuriſdcō
ne otētioſa ſecus in voluntaria ꝙ in voluntaria pōt iudicare ſm oſcien
tiaz ut·l·bonoz cū ibi no·C·quā admit·ad bo·poſſ·pnt ita dicit glo·

in·d·l·in tuptione·ℌ·ad officiuz·ff·fin·regũ· Ded certe in·d·l·bono
rum posset dici etiam q̃ sibi liquet ut iudicii illum pupillũ tenere tu
tore· Et adde qđ no·spe·in ti·de allega·et disputa·ℌ·fi·q ibi Jo·an·
et bar·in·l·i·in fi·C·ut que desũt aduo·iudi·supple·et aliquid p tay·
in·l·vbiãq de inẽtio·ac·et flori·in·d·ℌ·ad officiũ et Jmo·in·c·reni
entes de iuẽiurſ·in glo·ibi sed quid in vniuſalibz de hoc vniuersali
dixit·s̃·eo·ℌ·in p̃n·et in p̃n·istius ti·et·ℌ·actionũ in fin· C In glo·
iudicio ibi iudiciũ·tam̃ vere est aliud dicẽdz voluit glo·magna·s̃·
e·in ℣·nec ob·qđ hic dicit eodẽ iudicio q̃ẽ·licz ones doc·i·d·l·edita
sequãtur glo· tamẽ ſm taph·ibi hec ltã multum violatur· C Item
ſm cum est aduẽndum ad istum tex·qui dicit odẽnat et sic non ō
notat nouã instãtiam sed eandẽ ac etiam tu posses clarius oñdere
quomiã si tex·exponẽ eodẽ iudicio·i·coraz eodem iudice tũc iste tex·
bis idem diceret cũ in tex·sit hoc ℣bum iudex ut ibi patet michilo?
iudex q̃ẽ·qđ non est dicẽdum q̃ non dẽt vti supfluis ut in·ℌ·quibz
in p̃ma ſtitutiõe·C·Et aduẽtas q̃ gl·in·d·l·edita dicit idem quod
hic ista tõne quia mutata vna de cõcomitãtijs mutaẽ vna actio·ℌ
nec etiam ista tõ placet ibi dño meo taph·nam ſm eum remoto
piete et sic ẽmoto aliquis de ista vniuersalitate·s·domus non dicit
requirere eadẽ domus et idẽ in naui·l·inẽ stipulantem·ℌ·sacram·ff·
de ℣·ob·adde bonuz tex·in·l·peculiũ·ℌ·quadrige de le·ij· Idem ergo
dici dẽt in actionibz licet ergo vna ō cõcomitãtijs sit mutata ex quo
infert q̃ imo erat eadẽ actio que p̃mo erat intẽtata et non alia licet
sit emẽdata· Non ob·l·non potest de iudi·q̃ quam glo·p̃cedẽs se fun
dauit q̃ illa·l·habet locũ in iure qđ nõ habebat exordiũ añ litẽ ot·
sinautẽ prius oportebat et sic prius habuerit exordiũ tũc etiam id
qđ venit post litẽ·ot·põt in eodẽ iudicio deduci ut·l·ſi rem alienaz·ℌ·
fi·cum ibi no·de pig·ac·sed istud prius oportebat igit q̃ẽ·q licet opi·
taph·videaẽ multũ approbari per istuz tex·tam̃ ois sinã glo·et doc·
est q̃ vsq ad litẽ·ot·tãtummodo q non postea liceat mutare et dixi
in p̃n·glo·magne·s̃·eodem q istud seruatur in practica et ō intellãi
l·non potest vide que scripſi·s̃·eodem in prin· C Tu etiã aduertas
quia tunc dicitur proprie addi libello quando prime actioni aliqđ
adiungitur ita q̃ sit vna dispositio siue actio· sed vbi noua actio
vel dispositio induceretur·vel propter specificationem noue persone

vel ꝓpter singularē exp̄ssionē noue rei tunt non dicerēt addit̄ sed dicerēt noua actio vel dispositio ita dicit ange. no. quē sequit ymo. in. l. scire debemus in ꝓn. de ℟. ob. ¶ In eadē glo. ibi noue dilatiões dande sūt no. etiā q in eo dē iudicio pñt dari plures dilationes ut l. fi. cū materia. ff. de feriis et. l. i. cū ibi no. C. de dila. Et notāduz etiā ex ista glo. nouā dilationē nō dari nisi cum cause cognitione. ¶ Dic supra occasione aliquid videamus in materia dilationū. Et ꝓmo quero que cause cognitio requirat in scḋa dilatiõe danda. et glo. in l. fi. ff. de feriis et vbiq dicit q o pus est ut doceat se iusta causa ipe dictū in ꝓma dilatiõe allegat. l. oꝛone. ff. de feriis sed bar. in auē. ad reprimendū in ℟. sūmarie in ℟. se d quo cognoscemus qñ dicat tota qē. dicit q ad ꝓbōnem ipedimēti faciendā ab eo qui petit scḋam dilationē sufficit sūmaria et semiplena ꝓbatio qđ patet ꝑm eum q sufficit ꝓbare p iuramētuz all. ex de excep. c. pastoralis et. ff. de ex causa. l. scire oportet. ℌ. sufficit in fi. et ita determinauit quidā papa ut refert spe. in ti. de appell. ℌ. nunc breuit ℟. quid ergo et idē voluit quibi. l. ij. ℌ. sed et si quis. ff. si quis cau. et istaz ptm fuit etiam se cutus ℑa. de ave. in. d. ℌ. sufficit p illum tex. et idē voluit spe. in ti. de dila. ℌ. fi. in ℟. in sūma et idē voluit cy. et salyc. in. d. li. C. de dila. et q ista parte facit ꝑm flo. in. d. l. fi. de feriis in. ℌ. ad diem et ibi omnino vide doctrinā bar. no. q facit. l. qui omeaq de re mili. Sed azo in sūma. C. de dila. tenet exp̄sse ꝑm glo. q immo vere dēt ꝓbari ipedimētuz in ꝓma dilatiõe et isē tenet bu. in. d. l. fi. et in. d. li. C. de dil. ꝑ quo facit. l. quotq. C. ō naufra. libro. xi. Sed ℑo. an. in addi. spe. in ti. de appell. ℌ. nunc breuit ℟. quid ergo videt in simili cōcordare opi. q aut ipedimentū fit de longiquo et tunc stat sacrō suo q sic loquit opi. bar. et sequaciū. seus si esset ipedimētum de pñti et de facili posset ꝓbari q tali cāu dari debet ꝓbari alit q̄ p iuramētum q ita intelligat opi. glo. et sequaciū facit qđ habet in. l. p hanc. C. de tem po. appell. et. d. ℌ. ad rem et istam opi. ℑo. an sequit Flori. in. d. l. fi. licet dicat q opi. bar. fuatur in practica. Ego tāmen semp tenui ocor diam ℑo. an. quā etiaz tu coneris obseruare q iusta et equa. ¶ Advertas tāmen q in ista scḋa dilatiõe ipeditus restaurabit tm̄modo in eo in quo fuit ipedim̄tum naz si ipeditus fuit in vna die illa dies tā tum restaurabit et ocedit in scḋa dilatione et idē si fuit lesus in vno

teste tātum quem inducere non potuit q̄ solūmodo ēstaurabitur ut
illuz testem inducat ut videt̄ tex. in. b admonēdi ibi quibo solis vsu
rus. ff. ꝯ iurīurꝫ. ita dicit bar. ī. d. l. fi. p quo tu allega q̄ hec ē que
dam restitutio sed restitutio dēt esse in eo qꝺ abstulit lesio q non im
pluri ut. l. si ab hostibo. §. sed quod simplicit et qꝺ ibi glo. q bar. la
te. ff. ex quī. cau. ma. facit in simili. l. aut dānum. §. quisq̄s. ff. de pe
et dixi. s. eo. §. ꝛursus. ¶ Adūtas etiā ad dictam scēdam dilationez
concedendam non tantum requirit̄ ut. s. dixi. sed etiam requiritur
q̄ iudex videat an id quod quis velit p̄bare releuaret eum saltē ad
miniculando q̄ adminiculando non diceret̄ articulus ipertinens ut
dixi. s. eo. §. si quis alias iudex nō ꝺcedet dilationē ar. l. ad p̄batio
nem. C. de p̄ba. ꝑm Ja. bu. bal. et flori. in. d. l. fi. Requirit̄ et aliud fz
bar. in. d. l. fi. q̄ p dationē secūde dilationis ius adūsarij non sit fac
tum deterius utputa si peto secūdam dilationē ad p̄bandum aliq̄d
aduersus reum reus ita potest facere suam defensionem nunc sicut
p̄mo potest dari scēda dilatio. seclus si in p̄ma dilatione adūsarius
habebat testes patos ad reprobandum quos nunc non habet tūc
scēda dilatio dari non dēt ar. l. fi ita quis. §. seya cauit in fi. ꝺ Ro. eb.
Requirit̄ et aliud q̄ non calūnie causa petatur scēda dilatio quia fz
glosaz in dicta. l. finali debet iurare q̄ nō petit animo calumnie. l. p̄
ma. C. de iuramento calumpnie. vnde si iudex videt eum in euidenti
calumpnia in petendo secundam dilationem non concedet eam sa
cut. l. satis aperte. C. de falsis facit quod notat Johannes de Imola
in. c. primo de officio vicarij. et facit quod habetur. ff. de bonis libe
rorum. l. qtū cum maior. §. si patris. Requiritur et aliud q̄ dilatio
petatur ad probandum articulum cuius probatio non excludatur
per. l. ut. C. de non numerata pecunia. l. in contractibus. §. de illo et
quod ibi nota. ¶ Querit baldus in dicta. l. finali quid si iudex de
dit secundam dilationem de facto non allegato nec probato impe
dimmento an ista dilatio valeat et allegat Innocentium in. c. vl
tra tertiam de testibus qui sentit q̄ aut prima dilatio fuit integ
secundum spacium quod ponitur in. l. prima. C. de dilationibus et
tūc secunda nō valet alias secus quasi secūda veniat ad supplemtū
prime sed baldus tenet q̄ indistincte valeat quia iudex potest gra
tiam dilationis de benignitate facere ut ꝯ offi. dele. c. ꝑsuluit q facit

prime sed bal tenet q indistincte valeat qz iudex possit gratiaz dila
tionis de benignitate facere ut de offi. dele. c. soluit q facit qd no. s.
de V. obli. ff. i. et qd no. Inno. in. c. innotuit de eo q fur. odi. susce. q
c. auditis ex. de pau. et pro isto dicto allegat tex. in. l. et post. ff. de
iudi. q quod ibi no. facit quod dicit bar. in dicta. l. fi. vbi dicit q di
lationū materia est arbitraria et resi. det in pctore iudicis allegat
no. plene p se in. l. ij. de re iudi. et istam ptem credo veram quoniam
quis potest pbare etiam sine aliqua dilatione vel tmino sibi dato
et pbatio facta sine dilatione valet et tenet ut. l. in crimine et hoc
ibi voluit bar. in causa criminali. ff. de adul. et idē voluit bar. i. l. vni
us. ff. pe. ff. de questio. et idē voluit bar. bal. et Floria. in materia ci
uili in dicta. l. fi. et idē voluit bar. in auē. ad reprmenduz in V. bo sine
figura iudicij in V. item quero an deā dilatio quod no. quia ut plu
timū pauratores extimarēt pbationem non valere sine dilatione
si ergo valz pbatio sine dilatioē pambula ut modo dixi ergo eoā
modo valere dēt dilatione pcedēte licet nō rite ocessa ar. l. i. ff. i. C. de
rei vx. ac. et ar. glo. no. in. l. vnum in fi. si cer. peta. et ibi bar. et qd
probatio in ciuili sine dilatione valz est tex. in. l. fi quādo q in. l. cū
a nobis. C. de dila. Credere tam q pars aduersa posset appellare si est
grauata facit. c. mr̄e posita in p̄n. de appell. et quod no. bu. et bar.
in. l. a pcedente. C. de dila. quoniā si appellare potest a breuitate dila
tionis michi ocesse ut in. c. i. de dila. ergo eodē modo debeo posse appel
lare quādo cōceditur aduſsario meo. dilatio non rite que modo p̄dic
to ocedi non debuit et non discussis discutiendis ar. l. ait pretor. ff.
permittitur et quod ibi bar. ff. de mino. et. l. intra vtile in principio
et quod ibi bar. ff. de minoribo et. l. eius et. l. ij. et. l. fina. q ibi bar.
ff. de app. reci. ¶ Quero an nemine petēte ex mero officio iudex pos
set dilationē dare ad pbandum q an data arcet eum cui data est
tex. in. l. i. C. de dila. videā requirere q dilatio petat. sed bar. in. d. l.
fi. dicit q imo p̄t dari ex mero officio iudicis quia iudicis officio
ocessuz est tempus expediende instantie ut. l. apperādum in fi. in p̄n.
C. de iudi. sed bu. in dicta. l. fi. videā sentire otrarium viz q non pos
sit dari nisi altera parte petente et pro hoc allega. in ar. ff. de arbi.
l. non ex omnibo et. l. i. C. de dilati. ibi postulatum spacium q̄. et. C.
ut intra certum tempus. l. ij. ibi si petatur nisi esset causa que ad mez

iudicis officiū ptineat vel qz iudex posset supplere ꝺ facto ut C. ꝺ ap
pell. bampliorē et istam opi. bu. fuit seautus bar. in. ꝺ. l. fi. sed ꝓpi.
bar. facit. l. ij. cum ibi no. p bar. et doc. de re iudi. In hoc tamē credo
ꝺiderandum an instantia prefigaf iudici an cause iuxta no. p bar.
cy. bal. et saly. in. l. ꝓperandum in ꝑn. C. de iudi. et p pe. de ancha. in
cle. prima de in integz resti. et spe. de iudice delega. ℌ. restat ℵ. si ci
tatis statuto q ibi Jo. an. in addi. si prefigitur iudici. ut qz statuto
bonoñ. caueatur qz iudex debeat causam expedire infra tres menses
sub pena tunc etiam inuitis partibꝰ ne sibi instantia labatur pote
rit dilationes assignare ut infra tempus instantie causaz expediat
ne in penam incidat ar. l. i. in fi. C. ut omues cause tam ciuiles qz cri
mi. aliquādo pfigitur instantie cause vel actori q tunc forte idem vij
qz inuitis partibꝰ possit dilationē ad probandum accedere quoniaz
nullus tam audax ex litigatoribꝰ inueniet qui si iudex velit protra
hat causam vltra instantiam ut. ꝺ. l. ꝓperandum in fi. prin. ibi nam
si ipsi voluerint cē ¶ Quid plus dicit tex. in. c. fi. de iudi. qz ad hoc
ut tempus instantie non labaf cogunt aliquādo et sic etiam par
tes inuite litigare tempore feriarum. nam dilationes etiam ordina
tas a iure pōt accedere et non accedere q abbreuiare q allegare ut. l. ij.
et ibi bar. ꝺ re iudi. ¶ Quero data est dilatio michi. p. dierū ad ꝓ
ducēdum vnum instrm̄ ꝓduxi in ꝑma die qō facere possuz ut no. cy
et doc. in. l. dies. C. de feriis nūqd omnino iudex poterit ad vltrio
ra ꝓcedere an debeat exspectare qz. p. dies labant et videf qz debeat
exspectare ar. l. hue pars. C. de dila. Sed bar. dicit qz ex quo finita ē
causa dilationis finita est etiam ipsa dilatio et ideo valet ꝓcessus
ad vltēriora ita dicit bar. p illum tex. in. l. a filio. ℌ. alūno. Ĵ. ad tre
bell. et. l. si quis heres ita de acquir. here. hoc etiam sequit bal. in. ꝺ. l.
fi. ff. de feriis p no. p by. in. c. debet ꝺ re iurisd. in vi. et idē voluit in. ꝺ.
l. si quis heres ita q ita do. Jo. In autē pendente vna dilatione possit
alia dari. et dic aut daf vna dilatio que incipiat post finem prime
et dari potest ut. l. quam diu la grande. ff. de acquirenda hereditate
et ibi bar. aut queritur an eodem tempore possint concurrere plures
dilationes et tunc dic qz aut ab inicio plures possunt cumulari ut
l. non vmquam. ff. de iudicijs et nota in. l. inter accusatorem per gl.
ff. de publicis iudicijs utputa damus tibi titio nouem dies tres

pro prima tres p scda et tres pro tertia dilatione q vltima pemptorie. Sed pendente vna dilatõe an alia possit dari ẽfert aut assignaẽ alteri parti aut eidẽ cui fuit pma dilatio assignata si altẽi parti et põt ut .d.l.q. diu q no.in.b creditor in pn.ff.man. Si vero eidẽ refert aut sup diuiso capitulo aut sup eodem si sup diuerso q potest si est diuersum qõ non claditur sup prima dilatione ut .C. õ re.cre di.b generalit. §.si iudex si vero sup eodẽ capitulo vel onero iuxta.l. etiam.§.i.aũ ibi no.p glo.et doc.de mino. Et tũc dicẽdum q interi officium iudicis oquiescat ut non possit aliquid inuocare extra pmã dilationẽ misi primo eam ex causa reuocet hoc enim facere potest qz est interlocutoria et ita debet intelligi .d.l. siue pars et quod no.in li.§.i.de feriis ita dicit bal.ange.et imo.in.d.l.q. diu Sed tu dic q ista sunt in effectu dicta bar.in.d.l.ij.in fi.ff.õ re iudi.et in.d.l.ge neralit.§.si iudex V.nullo.s.allega. Quero quomõ debeant assignari dilationes an simul reo q actori an sepatim et breuit dic q aut est iudicium ordinariũ prout omnia regulariter sunt ut .l. iudices cum ibi no.C.de iudi.et tunc actori tantũmodo est terminus assignãdus ad pbandum et postea reo.non autẽ pariter et simul reo et actori ita dicit d.y.in.c.non licet de re.iu.in vi.et p hoc tu allega võ nem quomiã reus nũq aliquid debet facere in iudicio donec non videt actorẽ ius suum deduxisse ut est tex.in.l.exceptionẽ et ibi glo.et doc.C.de pba.nam satis esset reo vniũsalis regula q actore non pbante reus etiã si nichil pstiterit debeat absolui ut .l. qui accusaẽ.C. de edẽ.misi reus vellet assumere onus pbandi iuxta.l.cẽ q ibi glo.ff. de pba.ad hoc forte ut pnũtiareẽ rem ab eo peti tam suaz esse iuxt l.põponius.§.i.cum ibi no.p glo.et doc.ff.de pcura.et.l.sed si possessori in pn.ff.de iurĩurã.et dixi.s.eo.§.i.aut luquimur in causis sũmarijs et tunc qz dilationes debẽt abbreuiari terminus ad pbandum pariter dabitur reo q actori ut habeẽ in cle.sepe õ V.signi. Quero data est dilatio actori et nichil vel non plene pbauit et postea datur reo clarũ est q ista dilatio data reo et omnis dilatio cuiuscũq etiã si spetialit vni ex litigatoribo accedaẽ est cõmunis vtriq parti ut .l. petende cum ibi no.p glo.et doc.C.de temp.in integz resti.pe.su peruenit ad aures rei q actor nichil pbauit vnde velt reus renũtiare sue dilationi ad hoc ut actor pbare non possit an ista renũtiatio

preiudicet actori·et videt q ex quo est ius quesitum actori non tol
latur p renūtiationē factam p reum ar·l·fi·ff·de pac·aim ibi no per
glo·sed bar·dicit aut res est integra & tunc est licitū reo penitere & re
nūtiare qđ ꝓbat qz cum actor ꝙsequit ius ex psona rei non potest
hoc iure uti ꝙtra ipsum reum ipso muito ut·l·amicissimos·§·lucius
ff·de excusa·tu·p hoc facit·ff·de mino·l·si iudex citatiuento et quod
ibi bar·et doc·et facit quod no·bar·in·l·si post mortem in fi·de ꝙtra
ta·et qđ habet p bar·& doc·in·d·l·pretede sed bal·in·d·l·fi·de ferijs re
iuett ꝙtractum qm dilatio est facta cōis unde licet unus renūtiet ta
men alteri non ꝓiudicat ut·C·de iudi·auc· iubemus non ob·§·luti
us qz ibi loquit qn ex psona alterius uolo ꝙsequi ꝓuilegiū sm ius
commūe· Non ob·d·l·si iudex citatiuento qm ibi non erant patria
bnficia sed unum veniebat in oīam alterius et ideo destructo aīse
dēti qz minor non uult restitui destruit et oīs qz non restituet adū
satius sed opi·bar·sequit saly·multum late in·d·l·pretende·in ulta
q·nec est uerū q in casu nostro actor utatur iure communi imo uti
uult iure pticulari quoniā ex se et ex sua psona non potest ulterius
ꝓbare cum iam esset finita sua dilatio ut·l·mācipior et qđ ibi bar·
ff·de opt·lega·et qđ no·glo·Ja·et cy·in·bea que·C·q accu·nō poss·
et·J·dicā igit·pterea dicit saly·q ꝙtra opi·bal·est casus in·d·l·pte
de ubi actor pōt dcā dilatiōe uti qz reus faciebat suas ꝓbatiōes ex
ceptionis intētate unde si reus non uult aliquid ꝓbare & sic res est i
tegra quō debet admitti actor ad ꝓbandum eam cum in·d·l·pte
non admittatur qz reus ꝓbabat igit cē dic tam latius p saly·ibi &
istud teneas· ¶ Quero an ēminus datus actori ad ꝓbandum et
i se in reo curat sibi donec p aduersariū fuerit positionib responsū
et dic q non ꝙ tumcūq hoc non fuerit petitum nec p iudicē aliquid
pnūtiatū sup hoc ut ē glo·singularr in cle·sepe que incipit si vtz de
ꝓbo·sig·quod no· ¶ Et adūtas q aduenīte nouo iudice noua dila
tio datur ut·l·oratiōe·§·i·ff·de ferijs·et etiā aduenīte noua pso
na litigatoris utputa heres ut·d·§·i·in qđ here dē trānit instantia
ut·l·seruus·ff·de infamī·l·tam ex ꝙtractibo·ff·& iudi·et·l·si cum ho
minez et ibi bar·et doc·ff·de fideiuss·in tm q ange·in·d·l·oratione
§·i· dicit q ubi petit executio sine etiā in re petita non posset dicta
executio fieri contra heredem sine noua citatione allegat Innocen·

in·c·quia·v·de iudi·et ita tenz flori·in·d·boratiõe q idẽ voluit bar· et ange·in repeti·b·i·C·de iudi·in X·quarto quero quis est effectus nouationis circa fi·d·X·sed licet ita ꝑdicti doc·dicãt tamẽ in hoc du bito nam sicut defunctus nõ fuit necessario citandus i tali executio ne reali ut no·cy et doc·in·l·ab executore·C·quoz·app·non recipi·et bar·et ange·q moder·in·l·a diuo pio·ℌ·si supꝛ rebus de re iudi·ita nec etiam heres eius cum sit eadem ꝑsona cum defuncto ut in auẽ· de iuẽiurꝯ·a moriente prestito·ℌ·i·et etiaz ꝑsuppositio q haberet ali quod ius in illa re tamẽ eoipo q simplicit adiuit hereditatẽ eius sta tim omne ius suũ fuit ofusum ut·l·li debitori cũ materia·C·de pac· et q etiam ex ꝑsona defuncti teneretẽ ergo aliquo mõ vendicare vl excipere non põt ar·l·vendicantẽ cũ materia·ff·de euic·Nec ob·d· boratiõe·ℌ·i·q ibi loquitur in dilatione ꝓbatoria ideo nimiz q cũ heres non ꝑsumit informatus ut·l·qui in alterius·ff·ꝺ re·iurꝯ·sed de bet habere aliam dilationẽ ut·l·si post edictum de iudi·igit non ob· dictum Inno·in·c·q·v·quia ibi loquit in successore singulari puta in beneficio non autẽ in herede ideo nimiz si directa otra successorez ipso non citato nõ possit fieri executio facit quod no·bar·in·l·iij·vl tra mediũ·C·de pig· posset tamẽ saluari dictum ange· et Ja·quãdo talis heres fecisset inuẽtarium q illa res in qua fieri tẽt executio est heredis vel habet in ea aliqꝺ ius q cũ ius suum saluũ remãserit ꝓ ter inuẽtarium executio fieri non debet in dicta re virtute dẽ sentẽ tie late otra defunctum ipo herede possessore nõ citato ut no·glo·in simili in·l·a diuo pio·ℌ·si post additũ de re iudi·et no·glo·et doc·in bob marito z·C·ne vx·p mari·q q p afectionẽ inuẽtarij suum ius re manserit illesum ut no·glo·no·et ibi doc·in·l·fi·ℌ·in opuratione·C· de iu·de libe·et·l·cuz a matre·C·de rei ven·Quero quot dilatiões dari possunt ad ꝓbandũ·et videt q ad plus tres in·d·l·fi·de feriis In cõtrarium q immo quatuoꝛ ut in·ℌ·q vero in auẽ de testi· facit auẽ·qui semel·C·de ꝓba·dic breuit ꝑm doc·q ibi licet loquatur in ꝓductionibꝰ q inductio siue ꝓductio testium in vna et eadez dila tione non potest fieri nisi vsqz ad ctiam et aliquãdo vsqz ad quartã certa solẽnitate seruata ut patet in·d·ℌ·q vero facit·c·vltra ctiaz de testi·qꝺ bene no·in practica q vno semel et non sepatim nec diu his tẽporibꝰ inducas testes quãdo habes dilationẽ ad ꝓbandũ tamẽ

cõiter doc⁹ nostri intelligũt illum·ℌ·qz vero nõ tm̃ in materia pro
ductionũ sed etiam in numero dilationum et sic erũt quatuor ꝓba
tis tam̃ ipedimentis ut·s̃·dixi ita habet̃ p ange·in·d·ℌ·qz vero q ꝑ
doc·in auẽ·qũ semel· ¶ Quero statuit iudex tituo ẽminum ad ꝓdu
cendum testes vel aliud faciendum an põt post ẽminum ꝓducere et
Jaco·ō are·dicit aut parti aduerse nichil deperit qz habet ꝓbationes
cõtra instrumẽta et testes etiam elapso ẽmino hic eo pẽdente admit
titur alias nõ ut·l·mancipioꝝ·ff·de op·lega et ita sentit glo·et cy·
et doc·in·l·si ꝑ ea·C·q̃ accusa·nõ poss·et ō y·in·c·indultum de re·iu·
in vi· sed bar·in·d·l·mãcipioꝝ dicit qꝑ immo post ẽminuꝫ nullo mõ
admitteret̃ p·d·l·mãcipioꝝ qz dictus ẽminus etiam si non dicatur
dicit̃ pemtorius ut·d·l·si·ff·de ferijs misi iurauerit ō nouo supueni
se notitiam testium et instrumẽtoꝝ qz tũc admittet̃ iuxta·c· pasto
talis cũ ibi no·de except· facit qō no·bar·in·l·admonẽdi m ꝑn·ff·de
iudẽ iurĩ· sed ꝑma opi· Jaco·et sequatiũ ẽ glo·ordinaria in cle·sepe ō
Vbo·sig·in V·non obstante in fi· ꝓterea·d·l·mancipioꝝ allegata per
bar·loquit̃ in actu electionis ut dicit do·me⁹ Jo·de ymo·in·d·l·ꝑ
diu ac etiã loquit̃ in casu extraiudiciali ut no·saly·in·d·l·si ea que
Vnde in hac materia saly·ibi sic distinguit·aut iudex ꝓfixit ẽminũ
actũ extraiudiciali aut iudiciali·ꝑmo taũ semp dicet̃ ẽminus pẽp
torius etiam si non exprimatur et est tõ qz ẽminus in se est vnius
licet arbitrarius et ꝑ hoc·C·de remiss·pig·l·si eo tẽpore et·l·si quis
ita insti·ℌ·si additoni·ff·de here·insti·et·d·l·mancipio tũ et·l·i·C·de
cura bo·dã·ꝛ° Vo caũ facit q̃tuor mẽbra nã aut ẽ ꝓfixꝰ ẽminꝰ ad libel
li oblacõꝫ·a ad ia oblati pseucõꝫ·a ad pseuti ꝓbationẽ a ad audi
endum sñe ꝓlationẽ·ꝑmo casu qñ iudex ex causa statuit terminuꝫ
ad agendum aut ad accusandũ tunc licet iudex non adiciat pemp
torie vel licet non dicat alias vltra ẽminuꝫ ꝓnũtiabmus te vlteri
us non esse audiendum tam̃ erit ẽminus pemptorius·ff·ō accusa·
l·titia et ibi bar·fatet̃ tam̃ qꝑ si iudex wlt potest dare nouuꝫ termi
num ꝑ;l·diffamari·C·de ingenu·q manu·ibi ꝑsertim cum affirmes
diu qc̃·et allegat rõnem qz excludi dẽt ab agendo p sñam iudicis
ut probatur dictis legibus et ideo si in prefinitione termini fit com
minatoria videlicet alias si infra hunc terminuꝫ libellũ nõ porrexe
ris extunc ꝓnuntio te amplius agere vel accusare nõ posse tũc iudex

postea aliũ tẽminũ dare non possẽ qz cõtra sñam iam latã venire nõ possẽ nisi aliquo ẽmedio rescindẽdi tãꝯ functus fuerit officio suo ut·l·dicere in fi·ff·ꝺ arbi·stat aũc sñam latam sub ꝺitioue intrũ seca valere ut·C·de sen·l·aum iudex cũ ibi no·Et idẽ essẽ dicẽdum si post lapsum tẽminũ simplicit̃ accessi ad instantiã ptis adũse ꝓnun ciaret qꝺ tutus in ẽmino sibi dato non fecit incũbentia sibi q ꝓ ois ꝓnunciat tutum amplius audiendũ non esse ita dicit singulariter Inno·in·c·aim in tua qui ma·accu·poss·Et ista est optima cautela qua semp tu vtaris ita dixit bar·ange·et Imo·in·d·l·ꝯ diu et ita sequit̃ ꝺo·Jo·in accusante delẽte·d·l·si ea que cũ sit materia odiosa ut·l·obmissa·C·de adul·Idẽ dicit quãꝺo causa non esset mere ciuilis sꝺ habet mixturã cũ criminali q ita itelligit̃ ·l·papinianus·ff·ij·cũ glo·ff·de ioffi·testa·Si aũt cã esset mere ciuilis licet iure nõ ẽperia tur bene cautũ tamẽ ꝺoc·ꝺicũt idẽ p·d·l·ꝺiffamari·Tamẽ aꝺũcendũ dicit saly·qꝺ si ꝺicta inclocutoria siue cõminatio non esset lata qꝺ si ius aꝺũsarij non sit factum deterius qꝺ non obstante lapsu tẽmini audiet̃ ad agendum infra modicũ tempus ar·l· si ita quis·ff·seya de ℞·ob·cũ in casu ntõ more purgatio admittat̃ nõ ad actionẽ que rendam sꝺ tam quesitam oseruãdam qꝺ est pnissuꝫ ut·ꝺ·ff·seya et ibi p doc·in·l·si insulam e·ta· i° vero cũ ꝓncipali quãꝺo ẽminus est datus ad psequendum libellũ porrectũ tũc aut iudex adiecit illa ℞ba et pemptorie et non habz dubiũ·ff·de iudi·l·non vmꝯ q idem si dicit alias ꝓcedemus absqꝫ te ad vltꝛiora q̃ꝫ vel ẽputabimus te p renũtiante ut·ff·de iudi·l·ad pemptoriũ cũ se·et·C·quo et quan do iudex·l·osentaneũ vel supꝺicta inclocutoria postea lata fuerit ad instãtiam ptis ¶ Aꝺũtas tamẽ qꝺ iudex nũqꝯ ꝺẽt ad talia ℞ba pro moueri vel ominationẽ sine iusta causa ut patet m·d·l·non vmꝯ in fi·et·d·l·osentaneum ibi omone facto·vel si in eaꝺẽ otumatia pseue tanerit ꝓpter qꝺ patet qꝺ fuerat ꝑus citatus q allegat cõnem quia plurali tatẽ ẽminox a lege inuentã iudex non ꝺẽt diminuere sine cã aut talia ℞ba vel similia iudex non ꝓtulit sꝺ simplicit̃ terminum statuit ad psequendũ cãm q glo·in·d·l·papinianus·ff·ij·videt̃ velle qꝺ in ciuili terminus non sit pematorius sꝺ tu ꝺic qꝺ ymo est ideꝫ qꝺ in criminali ut·l·inter accusatorẽ cuꝫ ibi no·ff·de pub·iudi·et·l· iij· cũ ibi no·C·qui accusa·non pos·maxime p saly·et dixi·s·p·d·l·

diffamari · 2° vero casu ꝑncipali quādo ad ꝓbandū terminus est da
tus et tunc quelibet dilatio legalis siue iudicialis dicit ꝑemptoria
ut · l · i · in fi · C · de dila · et · d · b o ratiōe · ℌ · i · et · d · l · fi · de ferijs et hoc ibi
no · bar · in ℣ · quero de intellectu cē · quod est verū excepta ꝑma di
latione seu termino ad inchoandum causam et sic ad rēndendum ℌ
iure q; opus est q; expresse dicaī et ꝑemptorie ut · d · b ad ꝑemptori
um · vl fiant tres ꝑ vna ut · l · tres · C · quō et qñ iudex · ac etiā excep
ta vltima ad audiendū finam q; nō intelligit ꝑemptorie nisi exꝑs
se dicatur ita dicit bar · in auē · ad reprimēdum in ℣ · sup dicto crimi
ne circa fi · et vide bar · et doc · in · l · si finita · ℌ · iulianus circa ꝑn · de dā ·
infec · Addas tamē q; itē qō erit · s · q; erit pemtorius terminus ēmi
nus datus ad inducendum testes vl ꝓducendum instrumēta et ita
ꝓprie loquitur ey · in · d · l · si ea que et glo · in · d · cle · sepe in ℣ · non ob
stante in fi · Quarto casu qñ terminus statuitur ad sentētiam audi
endam et dictas ut dixi q; non erit pemtorius nisi dicatur nisi iudex
per seipsum ꝓes moneat quoniā monitio iudicis etiaz simplex ha
beat vim pemptorij ut est casus sing · iuncta glo · et ibi doc · C · quō q
qñ iudex · b ij · Adde q; si econtra reo est datus terminus ad exceptio
nem ꝓponendam q; siue sint dilatorie siue pemtorie elapso termi
no non videtur q; excipe possit ut · d · c · pastoralis ℌm intellectum an
to · de bu · et Jo · an · ibi q bar · in · d · b māipio q; quod est vē nisi in ca
sibo notatis in · d · c · pastoralis · vnū tamē tene menti q; iudex ex cau
sa et non aliter omnē dilationē a iure introductam sine ministerio
ipsius iudicis siue inductam cū eius ministerio siue ꝑncipaliē induc
ta ab ipso iudice ꝓtest ex causa abbreuiare et ꝓlatare ut elegantē
ꝓsequit bar · et doc · in · d · b ij · ff · ō re iudi · In glo · corrigere in ꝑn ·
ibi ℣° · non ℌm has leges cē · Nota q; licet in commūi dici soleat q;
assertio libellantis sibi noceat et otra libellantē stari debeat ut · b ut;
ꝑtum · C · de lib · cā et ibi bar · de quo tamē dic ut dixi · s · eo · ℌ · i · et · ℌ ·
tripli tamē illud est verū nisi sit error in exclusione libelli ut hic q; nun
du; sit lis ortꝫ ℌm glo · no · in · l · quā familie · ff · fa · her · et ibi flo · et no ·
hoc glo · ij · et ibi dixi vel nisi sit confessio narratiua q; assertiua ut si di
cam q; mutuauit ꝑ · titio · ꝑ · heredi sep · nam propter hoc nō videor il
lum fateri heredem sep secūdum bal · ibi quia ita intelligit illam · l ·
facit · l · ex hac scriptura cum ibi no · per bar · et doc · ff · de · donationibo

Et est aduertendum q; aliqñ est error siue ofessio erronea circa p patoria aliqñ circa decisoria aliqñ circa ea que ocurrunt post decisio nē cause. ꝓmo caū cū queritꝰ an & qñ error circa prepatoria possit re uocari. et tūc aut error est circa prepatoria iudicij qz circa iurisdcō nem et tunc quilibz error reuocatꝰ siue añ finam siue post et qñam qz cū reddat iudiciū retronullū ut. l. si p errorē cum glo. et ibi doc. ff. de iurisdic. om. iudi. et. l. ij. in ꝓn. et qō ibi no. ff. de iudi. et. C. si a non ꝓe. iudi. l. i. et. ij. et facit glo. no. que dicit q declinatoria semp pōt oppoñ etiā post tres finas oformes ut no. glo. in cle. i. ō sequens. poss. et fruc. p quo videꝰ etiā glo. de iure nostro in. l. i. C. de iurisd. et fac. igno. et. j. de excep. ℌ. appellātur & glo. in. l. ab executore. C. quo tū app. non recipi. in glo. in ℣bo excedat qō est verū qñ penitus non erat suus iudex. seus si fuisset suus iudex sed ex ꝑuilegio potuisset illū declinare ut est in scholare circa epm qz litē ocestādo coram eo etiam ignorāter pdit suam declinatoriā q ocumiatꝰ corā suo rectore ut est glo. no. in. l. ij. in ℣. osentire. ff. de iudi. et facit glo. no. in. l. i. C. vbi ō cti. agi oz et p osequēs tali caū scholaris nō poterit amplius corrige re suum errorē. aut est error circa prepatoria cause & tunc aut quod olim negauí volo ofiteri aut ecōtra. ꝓmo caū possuz fm distinctionē b electo. ℌ. neqz heredi. ff. de noxa. et ibi flo. et etiam intelligas fm ea que dixit bar. in. l. eum quí in ꝓn. ff. de iurisdic. et per bar. in sua disputatiōe p italiam cōiter vigent statuta et dixi in meo tractatu maleficiorꝫ in ℣bo oparēt dicti iquisiti et negauerūt totum. ℣. casu qñ id qō fui ofessus volo reuocare et tūc dic aut aduersarius meꝰ fi it sciens et possum etiam lite ocestata et indistincte ut. ff. ō rei ven bis qui se obtulit et est vō qz certus āplius non est certificandus. l. i. in fi. ff. de ac. emp. et qz volenti dolus nō ifertur. l. cū donationis. C. de trās ac. aut aduersarius meus fuit ignorās et tūc aut ante litꝭ octꝰ volo reuocare aut postea si ante aut nulla deceptio est actoris & pos sum indistincte siue ego fuerī ignorās siue sciens ut. ff. de intro. act. l. de etate. ℌ. qui iusto. & ibi flo. et ea. l. ℌ. fi. motus vero in iusto erro re vel vbi sciens fui non debeo admitti ad reuocādum ut. d. l. de etate ℌ. fi. si tamē fui admissus purgabiꝫ dolus meus non in eadē instan tia sed in alia p actionē de dolo ut. l. ꝑe. ff. ō dolo si vero post litē octꝰ sciens non admittiꝫ nisi ecōtra aduersarius etiā fuerit sciens ut. d. l.

is qui se ignotās vero admittit si fuerit error ꝓbabil' non supīm?
qui cadat in latā culpam ut ꝺ. ℌ. qui iusto. si vero fuerit error iurꝭ
similit' non audior qz in latam culpā tranſit ut l. leges. C. de legi. et
sic locū habet dūs. ℌ. qui iustoꝝ et ibi no. Ista habentē ꝑ bar. in l.
non fatet'. ff. de ofess. Sed plenius ꝑ saly. in l. error. C. ꝺ iurꝭ q fac.
igno. Ꝟ. item oppono qꝺ aduſario non capto. 2°. cau principali quando
est ofessio erronea ꝺ iure tam valida circa decisoria an pīudicet dic
aut emanauit a sciente et pīudicat ut. ff. de dona. l. quidam in iure
in pū. et l. iulianus de ofess. et no. glo. in ꝺ. l. error. aut ab ignorāte
et tunc aut in cā que crescit ꝑ ificiationem et pīudicat ut l. si is aꝫ
quo. ff. ꝺ ofess. In causa vero ꝑ ificiationem nō crescente dic aut er
vor cadit in latam culpā et pīudicat ut ꝺ. ℌ. qui iusto. aut nō cadit
in latam culpam q tunc antēꝙ reuocet' et ꝺ tratū ꝓdet' nocet ut. C.
de lib. cā. l. iubemus. sed illo reuocato añ siñam et cōtra ꝓbato non
nocet ut. ꝺ. l. error. Ista in effectu sentit bar. in ꝺ. l. non fatet' q cla
ri? saly in ꝺ. l. error Ꝟ. ℌ. ex' oppo. ꝺ tra eādē q c. 3°. cau ꝓncipali post ꝺ
cisionē cause nō est licitū errorē corrigere regulariē ut ꝺ. l. error. nā
vsqꝫ ad siñam exclusiue licitū est errorē corrigere et non post misi ꝑ
appellationē fuerit extinctū ꝓnunciatum. l. i. in fi. q ibi glo. et bar.
ff. ad turpill. qz tunc appellatione pēdente sicut pēdente ꝓma instātia
licitū est errorē corrigere ut est glo. no. in l. creditor. ℌ. iussus et ibi
bar. et ange. ꝺ appell. si autē non esset appellatū nō licet corrigere ni
si minorꝭ etatis fauore ut l. cœrtū. ℌ. in pupillo. ff. ꝺ ofess. vel misi cau
se pietatis inꝟenerit ut l. i. ℌ. fi. et glo. singularis. ff. qui actio de pe
cul. est anna. vel doli ꝺexcitas ut l. fi. C. de re. cre. et l. admonēdi. ff.
de iudi. iurꝭ. et l. ij. C. si ex fal. instrūs et l. diuus. ff. de re iudi. vel misi
sit error cōmunis ut l. barbarius. ff. ꝺ offi. ꝓto. vel misi sit actionis
varietas ut l. habebat. ff. ꝺ īstito. licet ꝑ prius ibi sit variatio cause
seu qualitatis q non actionis vel misi sit ibi pſonaꝝ diuersitas ut l.
fi. ℌ. sinaūt nescimus. C. de fur. vel misi ibi sit priuilegij qualitas ut
l. i. C. de iurꝭ. q fac. igno. et l. mulier in. ff. ad velle. ¶ Aduītas tam ad
vnum qꝺ incidēter dixi qꝺ licet ofessus fuerit qꝺ tam pōt appellare in
tellige hoc verū iuxta l. ij. C. quoꝝ app. non reci. et c. romana. ℌ. ij.
de appell. in vi. q tunc qui appellat licet sit sentētia diffinitiua sēt cau
sas in appellatiōe exprimere alias nō valet sua appellatio obstāte

sua ꝯfessiõe ut·d·c·romana·ℌ·si autẽ licet regulariṫ quãdo appella
tur a diffinitiua non sit necesse exp̃mere causas ut·l·scio·ff·d appel
la·licet secus sit in intẽlocutoria q̃ dẽt exprimi causa grauaminis et
specifice ⁊ nõ in genere vel sub volucro ℞borum referendo se ad acta
ut·d·c·romana·ℌ·obiṫ et cle·appellanti et quod ibi no·de appell·
et no·ange·et Jmo·in·l·vbi autẽ·ℌ·illud de ℞bo·ob· ita singulariſſi
me dixit bal·in·l·minoribꝰ circa p̃n·C·de ḧis q̃·ut indig· qõ no·q̃
vidi in practica multos errare· Secundo etiam adũtas q̃ dixi post
finam nõ est licitum errorem corrigere quid si est ocluſum in causa
añ finam· dicas ꝓm bal·in·d·errorꝭ ℞·aduerte q̃ si·l· nostra facit
q̃· Idẽ erit quia ocluſio i causa est terminus diffinitiuꝰ ut no· Jo·
an·in·c·fi·de iudiuſ·li·vi·in nouella tu allega tex·in auc· iubemus
C·de iudi·et·l·iudices et ibi doc·bal·et saly·eo·ti· Et est elegans dic
tum bar·q̃ ista iudicãtur a pari viz post finam vel post cõclusionem
in causa ut dixit bar·in·l·si mater·ℌ·eandẽ in fi·ff·de except·rei iu·
Quid si est factum p̃ceptum in ꝯfessum iuxta·l·si debitori cum ibi
no·p glo·bar·⁊ doc·ff·de iudi·an liceat corrigere ꝯfessionẽ errone ã
et videt p̃mo q̃ non quasi ille iussus siue p̃ceptum iudicis sit finа·ꝫ
tam bar·in·d·l·non fatet ℞·sed an isto casu poterit ꝛuocari post pre
ceptum q̃·dicit q̃ imo talis iussus non ẽ finа diffinitiua sed tendit
ad execution̄ ꝯfessionis allegat in simili·ff·de doli excep·l·apud cel
sum·ℌ·labeo ⁊ dixi·s·eo·ℌ·curare in fi· Ex qno sequit̃ q̃ potest p
bare errorẽ nisi forte antec̃ fuerit tale p̃ceptum esset datus termi
nus ad allegandum et ꝯtradicẽdum et oñendum quare non debeat
fieri p̃ceptum de soluendo et quare non debeat ꝯfessio exequi tũc esꝫ
idẽ quod in finа diffinitiua ut·l·pe·d ꝯfess· Et idẽ no·bar·in·l·in fi·
eo·ti· Et idẽ voluit in d·l·error· Ex quo no·⁊ tene menti optimam
cautelam in practica q̃ qñ vis q̃ ꝯfessio nõ possit ꝛtractari post dẽꝫ
ꝯfessionẽ antec̃ emanet p̃ceptuꝫ iudicis in ꝯfessum facias assignari
ꝯfitenti terminũ breuẽ ad dicẽdum et ꝯtradicẽdum quare nõ debeat
fieri p̃ceptum de soluendo ⁊ dictam ꝯfessionẽ exequi elapso dicto ter
mino facias fieri p̃ceptum de soluẽdo qõ erat irreuocablie occasiõe
erroris qõ bene no·in ℞· Quarto queritṫ vtrũ ante finam dixit q̃
dictum bar·viz q̃ post p̃ceptum possit error corrigi non est vtrũ pri
mo q̃ istud p̃ceptum est terminus et finis istius disceptatiõis sicut

ɔclusio in causa sed post conclusionē clarum est q; error non potest corrigi ut ff. dixi igit ac 1° hoc pceptum trāsiuit in rem iudicatā ut d. l. si debitoris de iudi. et l. debitoribo. ff. de re iudica. et ff. ō mino. l. ait pretor. §. pmittit. 3° ex isto pcepto nascitur obligatio et actio sicut ex sīa diffinitiua ut est glo. no. in l. si. §. necessitatē. C. de bo. q; lib. et ibi doc. et p oēs p omnia videt habere vim diffinitiue quod dixit fore verū in precepto quod habet vim et naturā iuris dictionis ɔtētiose sed i pcepto qō fit in ɔtractibo a not. qō in tuschia appella tur pceptum guarētigie et sic qō est iurisdictionis wlūtarie potest saluari dictum bar. q; ex isto pcepto non inducit nec oritur obliga tio sed datur quidam modus exequēdi et sic obligatio est ineffica cessat execution est enim ibi istud pceptum accessoriū ɔtractus q nō stat p se seus qn iudicialit pcipitur q; tunc fit prīcipalit ꝑter se et p se stat ut. d. §. pmittit. Sed adūtas q; hoc vltimum de precepto guarētigie notarij non est suum dictū bal. sed fuit dictum bar. in d. l. non fatetur in fi. vbi dicit q; non obstante tali pcepto notarij pōt error reuocari sicut ofessio facta in iudicio ante sīam nam tu debes scire q; talia instrumenta guarentigie habent vires ac si essent fac ta in iudicio quia emanarūt a iudice ordinario et cartulario ut no. glo. in l. i. ff. de iudi. ita notāt dicit bar. in l. possessio. §. et si possessio ff. de acquir. poss. et dixi. s. eo. §. si quis postulante ego autē tenerem opi. bar. q; ofessio erronea etiam post pceptum iudicis in cōfessum possit reuocari qm tale pceptum fit ex arrupto simplē audita ofessio ne ptis ut. d. l. si debitori ar. no. in l. si reus. ff. de pau. et ideo nō vide tur mirū si pōt facilit reuocari seus post ɔclusionē in cā vel post sen tētiam diffinitiuā qm pluta et lōga tem pora habuit vel hīe potuit añ dām ɔclusionē in cā vel sīne plationē ad corrigendū suuz erro rem. seus in pceptō in ofessuz qm fit statim emanata ofessione me rito quis facilius admittit ad docēdū de errore postq; pceptuz ema nauerit sine disceptatione et cause ognitione facit quod no. glo. in l. i. quor bonor et. l. iij. §. si causa ognita et ibi bar. ff. de bo. poss. sicut dicimus in simili q; rīsio deliberata et qn habuit terminū ad rīden dum totaliter preiudicat quod non ita ɔtingit quando non habuit terminum ad deliberate respondendum ut. l. sed si ante et qō ibi no. ff. ad trebel. et no. bar. in l. gerit circa pn. de acquir. here. cogita tu.

Quero quō ꝓbatur error facti·ff° aut vlo reuocare ꝯfessionem alterius ut mei procuratoris aut ꝓpam ꝑmo casu sufficit ꝓbare rem aliter se habere ut ꝑsumatur error ut·l·certuꝫ·ℌ·sed an ipsos et ibi glo·ff·de ꝯfess·1° casu aut fit circa factum alienum q ꝓbando rē alić se habere satꝭ est qꝫ in facto alieno est ꝓbabił ignorantia ut·l·fi·ff·ꝓ suo·si in facto ꝓprio et tūc aut dicit se errasse extra iudicium aut in iudicio si extra tunc aut ille quī dicit se errasse cērtat ꝫ dāno eui tando alius de lucro et tūc ꝓbando rē alić se habere ꝑsumitur error ut·l·si post diuisionē·C·de iurꝭ et fac·igno·et·l·sed si me putē in ꝑn· de odi·in de·si vero non cērtat ꝫ dāno sed est in pari causa cum aduꝫ sario et tūc in facto ꝓprio non sufficeret ꝓbare rem alić se habere·ff opus est qꝫ ꝓbetur aliter error qꝫ nō ꝑsumit̄ error ut·l·q̄ꝫ ad vel leyanū nisi aliqua circūstātia ꝓbetur ex qua presumat̄ error si ℣o in iudicijs et tūc aut circa prepatoria et idē qꝫ ex iudiciū qꝫ ꝓban do rem alić se habere ꝑsumitur error ut·d·ℌ·iusto cum glo·si vero cir, ca deciſoria et tunc in facto ꝓprio non ꝑsumitur error et iste circū stantie sunt utputa qñ q̄s ꝑsuasione aduꝫsarij esset iductus ut·l·fi· in fi·ff·qñ actio de pecu·est anna·Item longinq̄tas tēporis ut·l·pre gre in ꝑn·ff·de acquī·poss· vel qñ factum est ꝑplicitum ut·l· emptor ℌ·lucius·ff·de pac·ita dixit bar·in·d·l·non fatetur in ℣·sed qualić ꝓbetur error· In eadē glo·ibi sed hodie otra ut in auc·ꝫ litigi·ℌ· omnem·dic idē in effectu tenet glo·in·d·l·edita q hoc sequit̄ ibi pe· et cy·sed odofre· Ja·balduꝭ· Ja·de raue· Ja·bu·q bar·tenet ottariū qꝫ legum correctio ē euitāda maxime qñ possunt distinctiōe iuuari vnde hic loquit̄ in emēdante vel mutāte libellu; et sic in litigare vo lente ibi m differre volente et hoc ꝓbatur in·d·ℌ·omnem in ꝑn· et pro eis bene facit·l·otra maiores·C·de inoffi·testa·q hanc opi·tenꝫ glo·in·l·ij·ℌ·qꝫ si actor·C·de iura·calū·et istꝫ sequit̄ salyc·in·d·l·edi ta in ℣·ij·circa idem quero et istud est verius ꝑ rōnes dictas·et sic ex ꝑdictis pōt ocludi i 1° ꝑncipali articulo huius·ℌ· viz in mutatio ne libelli qñqꝫ eni actor vult in totū desistere renūtiando instantie ac tiōi et cause qñqꝫ actor nō vult desistere sed differre·qñqꝫ vult desiste re ab instantia solū renūtiando liti salua actione q causa·qñqꝫ vult renūtiare actioni remanēte sibi cā et remanētibꝰ sibi alijs actiōibꝰ ꝑditis ex eadē cā·primo casu potest hoc actor facere indistincte ſm

omnes dē ut l. postꝫ liti. C. de pac. 1° casu non potest et ideo dicta actorē differētem ꝓditum est remediū auē. qui semel. C. quo et qñ iudex et. d. ℔. omnem. 3° casu etiam non potest pte inuita renūtiare nt. d. auē. qui semel que dicit q̄ quis cogit̄ in ea pſistere vsq; ad fi nem litis qđ est vꝝ ſm bar. nisi iudex viderit ex necessitate deberet ſequi absolutoria ab instantia ꝓpter malā ꝯceptionē libelli vel ꝓpt̄ aliud tunc debet admitti actor renūtians illi instantie cum p hoc ceſ set finis illius cause. ac etiam ſm saly. rei nō interest igit̄ qđ. Aduꝫ tas tamē isto casu ad vnum singulare dictum bar. in. d. l. postꝫ liti i ꝑn. vbi dicit q̄ renūciando simplicit̄ instantie videt̄ nō tm̄ instātie renūciasse sed etiam cause et sic ius actoris videt̄ esse renūciatum p. d. l. postꝫ qđ ꝓbat q̄ illo tēpore non poterat renūtiare instantie postꝫ lis est mota ut. d. l. edita sed si volo renūciare ipsi cause possuꝫ vnde ad hoc ut valeat renūciatio instantie intelligit̄ necessario q̄ p̄ cedat renūtiatio cause sine qua renūtiari instantia nō potest qđ est tenendum menti. ¶ Et aduertas ꝓ intellectu. d. l. postꝫ q̄ licet ſm bar. talis renūtiatio instantie porrigat̄ etiam ad actionē et causaꝫ non tam̄ porrigit̄ ad ius dominij ipsius renūtiantis ita dicit bar. in l. naturalit̄. ℔. michil cōe circa prin. d acqui. poſſ. in ℣. pro declaratio ne huius lecture quero primo qđ. Ex hijs inferē q̄ qui renuntiat i stantie. i. exercitationi iudiciali ut. l. grece. ℔. post liti. ff. de fideiuſſ. tunc videt̄ iuri p̄cipalit̄ etiam intētato renūtiasse et etiam si dice ret renūtio instantie reſeruato michi iure cause ista renūciatio non videt̄ valere q̄ ut dixi renūtiare instantie nō pōt ut dixi et iuri suo non vult renūtiare igit̄ ar. l. si quis vi. ℔. dūa de acqui poſſ. ℞ bal. in. d. l. postꝫ reꝑhendit bar. ꝓmo ꝫmouendo fūdamentū bar. q̄ imo de ꝺsensu partium poterat soli instantie renūtiare ut no. de p̄scrip. lon. tem. l. prima. Preterea etiaz tempore. C. poterat actor obmitte re instantiam renūtiando cause non obstat. d. l. edita quam allegat bar. quia ibi non loquitur in renūciatione sed in procedēte in iudi cio emendante tamen vel mutante ut hic. Non obstat. illud de acquirenda hereditate. quia ibi loquitur in ordinatione ad inui cem sub ordine vniformi et immutabili. sed hec renunciatio cause et instantie non sic se habet in ordine cum possit reperiri instantie re nunciatio de per se. ¶ Ex hijs omnibus infertur aut reus acceptat

in forma in qua est et tūc valet renūtiatio solius instañtie·aut nō
acceptat et non valet non aūt trahemus ℞ba ad significationē que
non includit in ipis q istud est verius quitq̄ dixit bar·nam dū
l·post̄p loquit̄ ꝫ lite et non de instantia et nomē litis non solū iclu
dit exercitiuū quod instantia appellat ut·d·l·grece·§·post lite;·sed
etiam includit finale exercitiuū ctrouersie et totum ius renūtian
ti aplectitur sed hoc non repitur in instantia igit̄ cē·et hoc videtur
ibi sequi ange·et saly·et istud aliter tenet igit̄ cē·qui ange·in·d·l·
post̄p querit quid si renūtiatur actioni an intelligat instantie q sic
omni iuri suo et determinat q instantie tm̄ et actis· Item si renūtia
tur actis et actitatis ut·l·actor ℞ba·ff·de re iudi· Item si renūtiat
p̄cessui ar·c·qm̄ alia de ꝓba·sed in eo q ange·dicit si renūtiatur ac
tioni dubito qz imo videt̄ q iuri et obligationi videat renūtiatum
ar·illud·ff·de acquirere·cum actio sit ius p̄sequendi in iudicio
quod sibi debetur ut·ī·eo·in p̄n· ergo videt̄ renūciasse ei quod sibi
debet̄ et non tm̄modo instantie ut dicit ange Cautela vero est in
practica q quis renūciet instantie saluo iure cause aut etiaz liti sal
uo iure cause p̄stando ius cause sibi saluū fore ar·ff·q̄·mo·pig·vel
ypo·sol·l·si debitor tunc soli instantie·i·illi exercitio iudiciario pendē
ti videt̄ renūtiatum q non alijs fm ange·qđ no·perpetuo Hedo
nūc ad q̄rtum membrū p̄ncipale qui wlt renūtiare actioni emanen
te causa et alijs actionibo et tunc fm opi·odo·et cōiter doc·pōt istō
facere qz·d·auc̄ qui semel et·d·§·omnem dicūt q quis cogit̄ litem
exercere sup illa actione vsq ad finem sed renuntiando illi actioni
ego ipono finē toti illi liti sup illa actione·ergo vltrius non cogor
et p̄dicta mutatio p̄mittitur put edicti mouet auctoritas et ius di
cētis decreuit equitas ut·d·l·edicta Quid si actori p̄mo ꝓposuit
certi additioni generalē que non infamat quā wlt mutare et aliam p
ponere que forte infamat certe ius dicētis equitas non admitteret
ut·ī·dixi igit̄· In ea dē glo·in fi·restat nūc vt de 3° articulo e p̄nci
pali huiꝰ materie et huiꝰ·§·loquamur viz de cumulatione in libello
Duo intelligentia tam̄ quero primo quid est comulatio·dic q ē
plurium de p se statio simul vel successiua ꝓpositio nam cumulatio est
idem quod coaceruatio plurium rerum siue actionū cōtra eūdem ꝓpō
in iudicio legitīe facta ut·l·si idē cum eo·ff·de iurisdi·om·iu· et istam

materiaz cumulationis posuit glo. et doc. cy. bar. bal. saly. et ange. in. d. l. edita et dy. in. d. c. nullus pluribo ꝺ re. iurs. li. vi. et Jo. fab. et Jo. de pla. hic vnde si vellem omnia dicta recensere longum esset qua ꝓpter decreui ponere tm̃modo ꝺclusiones saly. qui in effectu oia bñ et succincte recolligit. Et ꝓmo quero an regularie cumulatio sit ꝓmissa vel ꝓhibita ut ꝺgnoscamus an sit ꝺ genere ꝓmissoꝝ an ꝓhibitoꝝ ut sciamus cui mcũbat onus demõstrandi vel non iuꝝ no. in. l. omnis diffinitio de re. iurs. q. l. ticie textores q quod ibi no. bar. bal. ange. ff. de le. i. et glo. et doc. in. l. edita ꝓ eorũ argumẽta tenẽt q cumulatio est de genere ꝓmissoꝝ quia nõ ꝓprie ꝓhibita ideo stamus i regula q ꝓ videtur ꝓmissa ut. ff. ex qui. cau. maio. l. nec nõ. ℈. quod eis et hoc probat tex. ꝑm saly. in. d. l. si idem cum eo dẽ et facit. j. quod cũ eo. ℈. is quoq; Et sic ꝑm bal. est triplex cumulatio ꝓmissa et prohibita in certis casibo et etiã iusta. ¶ Quero igit̃ in quibo casibo sit ꝓhibita. Et ꝓ° ꝑm glo. dy. et bar. et bal. q est ꝓhibita i sex casibo ꝓmo ꝑm glo. quãdo sentẽtia lata in prima actione pareret oppositionem rei iudicate in. ij. l. fundi et. l. fundum. ff. ꝺ excep. Item quãdo actiones ita se habẽt ad inuicem ut tollant̃ electione ut. l. q℈ in heredeꝝ ℈. eligere. ff. ꝺ tribu. z° fallit ꝑm dy. quãdo actiones sunt ꝺtrarie nõ tam̃ tollũtur electione ut si dicat̃ testm̃ falsum et mofficiosũ ut. l. eũ qui et. l. ꝺtra maiores. C. ꝺ moffi. testõ. quod declarat Ja. bu. q bar. q cum electio sit de pluribo ut. l. i. et. ij. ff. de op. lega. et falsum et inofficiosum sint ꝺtraria in origine quia vnuz presupponit testamentum in esse et aliud nullum p̃supponit et per ꝺsequens alterum de p̃dictis sit in esse productum sequitur necessario q in eis proprie ñ cadit electio hinc ẽ quod dicimus q vna via ex hijs erronee electa non preiudicat in alia ut. ꝺ. l. eum qui et. ꝺ. l. contra maiores et. l. matri. ff. eo. sed si ex certa scientia esset electa vna via preiudicaret in alia in dicta. l. mater et. l. legitima. ff. de petitio. heredi. hoc tamẽ non esset vi electionis sed tacite repudiationis sed licet istud sit verum saly. tamen putat q hoc satis sit de mente glo. propter leges quas allegat quia allegat. l. ꝓmam cum ibi no. de fur. et. l. fi. C. de codicillis. bar. vero addit tres alios casus videlicet primo quando due actiones sic inuicem se habent q ratione maioritatis prima maioꝝ non admittit secum aliam z° loco positam ut. l. per minorem

et quod ibi glo⁹ q bar⁹ ff⁹ de iudi⁹ sed saly⁹ dicit q ille casus non attigit materiã cumulationis ꝺ qua nũc tractamus viz cum otra eũdẽ ambe ꝓponi querant nõ qñ vicissim ut in ll⁹ allegatis per bar⁹ et etiam qñ est otra eũdem si ex eodẽ facto descendũt minor electa facit silere maiorẽ ut l⁹ i⁹ C⁹ de appell⁹ cum ibi no⁹ et l⁹ damus⁹ C⁹ de fab et l⁹ i⁹ C⁹ qñ ciuilis actio quod credo verius⁹ 1° addit bar⁹ aliũ casum qñ actiones ita se habẽt q ex ordine vna dẽt aliam p̃cedere ut in casu l⁹ ordinarij⁹ C⁹ de rei ven⁹ cum similibꝫ sed certe ꝑm saly⁹ et iste casus laborat eodẽ morbo q̃ p̃cedes nã petitoriũ q possessoriũ simul otra eundem ꝓponi quãdo cõ otrarietatis non repugnat ut no⁹ in⁹ d⁹ l⁹ ordinarij⁹ C⁹ de rei ven⁹ et l⁹ incerti⁹ C⁹ de interdic⁹ et l⁹ naturaliter⁹ ℈⁹ michil commũe q ibi bar⁹ ff⁹ de acquir⁹ poss⁹ sed nõ vicissitudinarie ambe admittũtur ut appareat quis actor et quis reus q sic de comulatione ibi non mutatur q hoc teneas⁹ 3m casum addit bar⁹ viz quãdo sunt due cause tal nature q ordinatione facta ex vna otingit liberatio in alia et hoc ꝓbat p no⁹ in⁹ l⁹ i⁹ in fi⁹ ff⁹ fi fami⁹ fur⁹ fe⁹ di⁹ sed tu dic ꝑm saly⁹ q nec iste casus videt attingere materiã cumulationis vel q sub casibꝫ p̃cedentibꝫ ꝯprehendat nam aut bar⁹ intellexit q hec fuit fiña lata et tunc frustra de cumulatione queritur cum p̃ma sit finita licet eius executione p̃cedente differat secũda p solutionez que vtrã q otingit actionẽ aut p̃ma actiõe p̃cedente q tũc hoc cadit sup actis exceptꝫ facta p glo⁹ nam cum agat ex eodẽ facto primo ꝓposito a facto in secũda qõ cẽsetur vnicũ factum ut l⁹ si familia⁹ ff⁹ ꝺ iurꝫ⁹ om⁹ iu⁹ fiña absolutoria põt talit ferri sup facto q obstat exceptio rei iudicate in ba q equipat absolutoria tal ordinatorie cuius fã essꝫ executio⁹ ff⁹ de except⁹ rei iudi⁹ l⁹ si quis⁹ ℈⁹ plane q ibi bar⁹ addit bar⁹ et q̃ tum in⁹ l⁹ naturaliter⁹ ℈⁹ michil cõe viz qñ ex ꝓpositione secunde actiõis videt actor asserere se habere id qõ petebat ex prima ut ibi in petitorio et possessorio ꝑm ẽciam lecturam ibi positam sed ꝑm saly⁹ nec etiam de cumulatione ibi tractat q tunc prime renũtiatum intelligit ut ibi in glo⁹ q si renuntiatum non intelligitur tunc cõne otrarietatꝫ cumulatio impeditur et per ꝯsequens sub exceptione siue sub casu gl cõprehenditur⁹ Ex quibꝫ patet ꝑm saly⁹ q glo⁹ et ꝺy⁹ in effectu satis pfecte dixerũt vez tamẽ saly⁹ istam materiam sic ꝯclusit cum queritur an cumulatio actionũ ab eodẽ otra eũdem sit permissa dic aut

perfecte dixerūt verū tamē saly· istam materiam sic decluſit cum que
ritur an cumulatio actionū ab eodē ctra eūdem ſit premiſſa·dic aut
actiones ſunt ctrarie in effectu vel origine et cumulari non poſſunt
obſtante cōe ctrarietatis et repugnātie q̄ allegantes ctraria facit
repelli ar·l·i·cum ibi no·C·de fur·et ibi bal·et ſaly·fallit ſi actor red
deretur incertus ex facto aduerſarij que ꝓponere deat ut·l·i·§·i·et
ibi bar·ff·quor̄ lega·aut actiones non ſunt ctrarie et tunc aut in
nullo ſe ctinguūt qr̄ ſunt diuerſe in ipſorū formula· Item in cauſa
et facto ex quo deſcēdunt Item in effectu ſiue in fine qr̄ ad prorſus
diuerſa ꝓpetūt et indubitāter cumulatio eſt ꝓmiſſa ut·d·l·ſi idē et·l·
ſi·cum ibi no·C·de anna·excep·aut in aliquo ex p̄dictis ueniūt·et
tunc aut in formula tantū ſed differūt in cauſa et facto ſimiliē i fine
et effectu·aut ueniūt in formula et cauſa ſeu facto ſed differūt in
fine et effectu·ſi differūt in cauſa et facto et tūc interdum drūt in for
mula tm̄ ſed ueniūt in cauſa q̄ in fine vel effectu·interdum differt
in formula et cauſa et conueniūt tātum in fine et effectu·interdum
ueniunt tātum in facto et cauſa et ſic erūt ſex membra ſiue cōbina
tiones·p̄mo caſu quādo in formula tm̄ conueniūt·i·eodem nomine
nūcupant̄ ſed in alijs duobꝫ differūt et ſic ꝓpetūt ex diuerſo facto
et ſic ex diuerſa cauſa cauſante dēas actiones q̄ etiam ꝓpetūt ad di
uerſa quia vna actio ad vnū et alia actio cōpetit ad penitus diuer
ſum et tunc cumulatio eſt ꝓmiſſa immo vna formula·i·vnica actio
p̄t ꝓponi ꝑ omnibꝫ ut·ff·fami·her·l·heredes·§·item ſi plures·ff·
ꝑ ſocio·l·cum duobꝫ·§·ſi plures·ff·de act·emp·l·nō eſt nouum cum
ſi·miſi cumulatio fuerit de acceſſorio ut·l·fundi cum ibi no·ꝑ bar·ff·
de excep·q̄ eſt ratio quia obſtaret excēptio rei iudi·in accеſſorio ab
ſolutoria lata in p̄ncipali q̄ ratio rationis eſt quia cuius iudicij ob
ſtat ſententia eiuſdem iudicij obſtant et pendentia ut·l·iull·verꝫ
debitorem·ff·de conditione indebiti· Secundo cāu quando ueniūt
in forma q̄ cauſa utputa quādo dantur ex eodem facto ſed differūt
in fine ſiue effectu quia ad diuerſas res dantur et tunc cumulatio
eſt prohibita quia cum actiones deſcendant ex eodem facto poſſi
bile eſt abſolutoriam taliter ferri utputa ſuper facto ꝙ obſtaret ex
cēptio rei iudicate ſilicet in actione cumulata argumento·l·ſi duo·
§·idem iullianus et quod ibi bartolus q̄ doctores·ff·de iureiurando

et no·in·l·duobꝰ·ℌ·colonus eo·ti·et sic dēt obstare iudicij pēdentia ut dixi ar·d·l·iul·∴m q̄ hoc facit q̄ si in formula differūt exquo tamē in facto seu causa ocurrūt cumulatio dicēt esse ꝓhibita ut statī dicā ergo fortius vbi etiam in formula ocurrūt. ¶ 3° vro cū qñ ocurrūt in formula et effectu et sic eotē nomine nūcupantur et ad idem danē sed dñt facto seu causa q̄ ex diuerso facto oriūtur q tūc cumulatio est ꝓmissa ut·d·l·heredes·ℌ·item si plures et·d·l·non est nouū que etiam hoc membꝝ ꝓbāt· ¶ Quarto cūqñ solū differūt in formula sed ocurrūt in causa siue facto et etiam in effectu et sic ex eadē causa et ad idem operant et tunc cumulatio est ꝓhibita etiam in eo qꝺ plus esset in vna quā in alia ut·l·qꝺ in heredē·ℌ·eligere·ff· de tribu·et ꝺ re·iu·l·nemo ex hijs·ℌ·quotꝫ·et·d·l·duobꝰ·ℌ·colonus q est tō q̄ est possibile ꝓnuntiari in ꝓma q̄ obstat exceptio rei iudicate in seāda facit·l·i·cum ibi no·vi bꝰ·tap· ¶ Quito cū qñ differunt in forma et causa siue facto sed ocurrūt in effectu q̄ danē ad idē licet ex diuerso facto et in hoc sunt opi·naꝫ glo·et dy· tenent q̄ cumulatio sit ꝓmissa·tū q̄ vna electa non ꝓiudicat in alia·tū etiaꝫ q̄ nec siña potest sic ferri in vna q̄ obstet exceptio rei iudi·in alia q sic nec eiusdem iudicij pēdentia debet ꝓiudicare ut·d·l·in·l·ratio est quia frustra exꝑspectaē casus cuius nichil operatē euentus·l·aliqñ·ℌ· ff·ff·ad velle·sed caꝫ causa sit diuersa siue factū diuersū siña in vna lata ñ parit exceptionē rei iudi·in alia ut·ff·de excep·rei iudi·l·cū q̄ titur et·l·cum de hoc igiē q̄ē· ∴ Nam tēs scire q̄ ad hoc ut obstat exceptio rei iudi·oportet q̄ tria copulatiue semꝑ ocurrant q si alterū deficiat absolutoria lata non parit exceptionē rei iudicate in 2° iudicio viz q̄ sint eedem ꝑsone et eadē causa ꝑtēdi et eadem res ꝑtatur iste est tex·no·in·l·et an eandē in fi·cum·d·l·cū queritur·ff·ꝺ exceptio·rei iudi·qꝺ no·cum etiam ꝑ tex· exꝑssum ꝓbatur opi·glo·et dy· de le·i·l·huius modi·ℌ·qui seruū·sed ꝑ· ∴a·de ra·et cy·tenent cōtrarium q̄ istud est in criminalibꝰ ut·l·qui de crimine cū ibi no·ꝑ glo· et·C·de accu·ergo et in ciuili cum sit diuersa cō et vnum datur ad similitudinem alterius ut·l·omnem·ff·de iudi·et·l·absentē·ff·de ꝑ· 2° allegant·l·nemo ex hijs et·d·ℌ·quotꝫ·vbi non admittitur cumulatio ctra diuersos ergo multominus ctra eūdem et ad idē bene facit·l·i·in fi·ff·si fa·fur·fe·di·q ibi bar·sed marti·fill·q ∴a·bu·q salp·

in·d·b·edita sic distinguũt q̃ ãlt ambe actiones vel saltem altera ñ
est ex causa lucrativa et tunc eox cumulatio est p̃missa ut·ff·de act·
et obli·l·ſi is qui stichũ cum·l·se·et·d·l·huiusmodi·§·qui seruũ·na;
exq̃ causę seu facta sunt pluta et diuersa est quid ĩputeť pluries cõ
trahenti vel facienti·vnde nimiz si ex suo facto pluribo actiombo po
test imoluí ut vnius actionis effectus extẽdatur ad ipsam rem al
terius vero extimationis effectus ad extimationẽ ipius non extẽn
ditur et sic nõ obstant obiecta facta p cy·et alios q̃ loquũtur vbi
vnũ est factum et causa·nos vero loquimur q̃n plura et diuersa·aut
ambe actiones licz ex diuerso facto veniant ex cãis luctatuis ꝙ tũc
cumulatio est p̃hibita q̃ eius effectus est p̃hibitus ar·auc·multo
magis·C·de sa·sanc·ecc·et·l·oratio cũ si·ff·de·sponsa·sed acquisitio
ex duabo causis luctatuis est p̃hibita vt·l·omnes·ff·de acti·et ob·
in p̃n·igit·Quinimmo iudex vidẽs libellum cumulationis actionuz
qui de se non p̃cedit dẽt ipsũ lacerare ut·l·i·ff·ỏ offi·assessoꝛ·ꝙ iste
casus otinebatur sub exceptiõe scẽa vz q̃n electõe tollũtur actiões
Dexto et vltimo casu quãdo differũt in formula ꝙ fine et sic due ac
tiones diuersis nominibo danť ad diuersa sed ouemũt in facto et
causa q̃ ex eodẽ facto descendunt et tũc cumulatio est p̃hibita ut·d·
§·eligere et·d·§·quotiẽs et·d·l·duobo·§·colonus in quibo est casꝰ
et est ratio q̃ si possibile est p̃nũtiari in prima q̃ exceptio rei iudica
te obstabit in secunda ergo ꝙ sic eiusdem iudiciꝭ pendentia obstare
debet ut dicta·l·iuſ·tu allaga Innocẽ·in·c·quoniam contra falsam
de proba·et ita notat bar·in·l·penul·in fine·ff·de excep·rei iudicate
et·l·si superatus in fine·ff·de pigno·vbi dicit q̃ qui obstabit exceptio
rei iudicate obstant et acta siue probatio que omnia no·C Que
ro an in casibo in quibo sup̃ dixi cumulationem fieri non posse an p̃
cedat libellus et iudiciuz si non fuerit appositum et bal·in·d·l·edita
in ℣si·nũquid in predictis casibo ꝙ·dicit aut cumlatio non potest
fieri ratione suspensionis ꝙ tũc dẽt excipi et p̃bari de litꝭ pendẽtia ut
l·generaliter·ff·de excep·Tu addas q̃ pendentia litis p̃batur eoip
so q̃ ostendiť q̃ aduersarius fuit citatus etiam semel p̃sonaliť ut
est certus notabilis in clementina secunda ne lite pendente·aut est
cumulatio prohibita ratione sublate actionis· et tunc non videtur
necessaria exceptio· cum certę notorium sit ipsi iudici actionem

secūdo loco ꝓpositam non oꝑtere ut no·glo·no· et ibi bar·in·l·vbi pactum·C·de transac·q Imo·in·c·i·de offi·vica·tu etiaz allega doc; trinā bar·m·l·eum quī ita de ℞·ob·vbi bar· wlt ꝙ isto casu suffici at etiam in allegationibꝫ iuris reducere ad mentem iudicꝭ ꝙ actoꝛ sine actione experiē q idem dicit in·l·exceptionē·C·de ꝓba·q glo·et bar·in·l·si vnus·ℌ·pactus de pac·in ℞·ij·no·et bar·in·l·lecta·ff·si ter·pe·℞·sed·qđ est dictum cē·quod no·qñ actoꝛ siue iure siue actio ne experitur q idem dicit in·l·exceptionē·C·de ꝓba·Et p̄dicta etiā notare dēs ad intellectum·l·eum putarē fa·her· de cuius intellectu dixi in·ℌ·quedā·s·eo· ¶ Quero qñ ista exceptio ipediens cumula tionē debeat opponi et dic ſm bal·in·d·l·edita aut talꝭ exceptio dif fert aut pimit si differt aut cumulatio p̄cessit litꝭ·otꝭ·supꝛ ꝓmo li bello et debet opponi ante litꝭ·otꝭ·ut·l·fi·C·de except·et ibi bar·q doc· in·l·quidam de re iudi·q ē gl·in·l·si mācipiū·ℌ·i·ff·s euic·et·l·ij·C· cōi·diui·et ibi bar·in·l·fīdi circa fi·ff· de except· Aut litꝭ·otꝭ·p̄cessit cumulationē quoniā post litꝭ·otꝭ·in ꝓma actione fuit porrectus libel lus secūs et dic ꝙ pōt opponi ad otꝭ·sēbi iudicij et nō postea ut·ff· de iudi·l·sed et si susceperit in p̄n·et qđ ibi no·si autem esset pempto ria exceptio cumulationis et tunc actiones secūdo loco ꝓpositꝫ et tunc pōt opponi vsq ad sñam ut·l·pemptorias·C·sentē·rescin· nō posse· ¶ Quero si actiones non sunt otrarie que tam electione tol lūtur ꝓponātur eodē libello et reus non opponat p̄cedat iudicium et videē ꝙ sic qꝛ libellus generalis non electiuus p̄cedit si non op ponaē·nam quo ad iudicē iste libellus generalis ocludit pti tollerā ti libellum ut·C·de anna·except·l·fi·cum ibi no·p glo·et doc·qđ bal· intellexit vtū esse dūmodo ex ꝓbationibꝫ sup eo factis sequi possit sña tam odēnatoria ꝙ absolutoria· ¶ Quero si actiones simul in tētate sūt otrarie vtz p̄cedat libellus si non opponaē libellus etenī habz in se intrīsecum vicium q repugnātiam re et ℞bo et nichil petit qꝛ otraria petit simul et semel·ff·de re·iurꝭ·l·vbi repugnātia et dicit bal·tali casu libellum nullum ipso iure qꝛ in sñando iudex non potest eligere nec electio ptinet ad iudicē vnde libellus est ineptus a p̄nā pio cause q si·tunc ex eo non pōt sequi apta sña· ℞di enim vis cog noscere an libellus sit aptus respicere dēs an possit apte ꝓnūtiari cō dēnādo nō dico absolucēdo qꝛ absolutio sequē etiā ob ineptitudinē

libelli ut·l·titia·ff·de accusa·nam sña lata est ꝛnepto libello non pōt reformari p iudicē supiorem ut in·c·p dilectum de emp·et ven·et facit gl·no·s·ꝫ ob·i ꝑn·q ibi dixi. ¶ Vnū addas ā apta ꝓbacō suffragetur ꝛnepto libello et bal·in·l·edita in ℣·sed dubitaē an apta ꝓbatio·C·de eden·dicit q non q ꝛmediū est sine ꝑncipio ut in·c·examinata de iudi·quod dicit fore singulare quod credo verum si aliquo modo non potest adaptari ꝓbatio rei petite alias sequeret odemnatio no·spe·in ti·de offi·iudi·ℌ·deseruit ℣·quid si libellus. ¶ Quid ecōtra est apta petitio sed ꝓbatio est admiūcē cōtraria quia testes obscura vel diuersa deponūt istam·q·posuit Ja·de are·bal· et angel· et moderni·in·l·insulam·ℌ·fructus·ff·so·ma·et Ja·bu·q doc·in·l·ℨ si possessori·ℌ·item si iurauero de iuriur·et Ja·bu·in·l·cum de etate de ꝓba· et ibi flor·et bar·ange·ymo·et flo·in·l·qui ante caleñ·in ꝑn·ff·de ℣bo·ob·et bar·ange·et vterq do·meꝫ in·l·ſi finita·ℌ·sed si ante de dā·infec·et bar·in·l·labeo circa medium de suppellec·lega·q bar·et doc·in·l·ij·ℌ·pe·si cer·peta· et bar·et doc·in·l·i· in ꝑn·de nop·nū·et bar·in·l·i·in fi·C· de vsur·et fructi·lega·et bar·in·l· eos in fi·ꝑn·de fal· et ange·in·l·qui sñam·ff·de pe·et ymo·in·l·inter partes·ff·de re iudica·q per bar·et ange·q late do·meuz in·l·inter stipulantem·ℌ·si stichum de verb obli·et p glo·q docto·in·c·in nostra de testi·et per tex·glo·q doc·q maxime anto·de bu·in·c·cum tu eodē ti· et per glo·q ymo·in·c·cum contingat de offi·dele. ¶ Et ex prēdictis omnium concludē q communis sentētia legistarum hec est·aut est vnus testis qui sibiipsi otradicit aut sunt plures siue duo testes siue plures non aut licet aliqui videant facere in hoc differentiam· primo casu quādo est vnus testis sibi contrarius q varia deponens et tunc quit q̄d dicat dominus meus Jo·in dicto·ℌ·si stichum· veritas est q eius dictum non reducē ad ꝛcordiam etiam ut euitet falsum vel piurium sed de falso dānabiē ita sing·dicit bar·in·d·l·eos i fi·ꝑn·ff·de fal· 2° casu quādo sūt plures testes q tūt cōis sña legistaꝝ ē q debeant ꝛduci ad ꝛcordiā ut euitēt piurium q nō incidant in falsum tamen non debēt ꝛduci ad ꝛcordiam ut probēt· nam ℣bum testis dubium semp interptatur otra ꝓducentē ut in·c·in p̄sentia de ꝓbationibus ita dicit bar·in dicta·l·prima·in fi·cū si·C·ꝫ vsufruc· ℣ed hoc videtur contra dictum·c·cum tu de testibus vbi ꝑm vnum

intellectum videt casus q reducuntur ad concordiam non tm ut euitet
piurium ut patet ibi benigne interpretari volentes ne piurij latu no
tetur sed etiam prolet nt patet in eo. tex. ibi eande sñam decernimus non tenere qñ vbi interpretat sñam excõicationis fore nullam
tamq latam post pmam appellationẽ et añ secũdã sñaz q sic interpretatur q semp lata fuerit post appellationẽ interpositam ut plet q persequẽs q sña excõicationis nõ liget. qua pter colude q aut nullo modo possunt reduci ad concordiam ita q de puncto ptradicũt q tũc
si ex vna pte sunt plures illis stabit et hoc misi alij pauciores dicãt
verisimiliora seu iuri cõi consona ut in. c. in nostra de testi. et p glo. in
c. ecclesia woltetana de electio. et p Inno. in. c. auditis de pscrip. vel
misi sint digniores ut. d. c. in nostra et. l. ob carmen. ff. si. et ibi glo.
et bar. ff. de testi. Si vero essent omnino pares neutris stabitur et
p persequẽs ferret sña pro reo ut. l. qui accusare. C. de eden. Si vero
testes directo non ptradicãt ita q possũt reduci ad concordiam et que
ritur an possint reduci ad concordiam quo ad piuriũ euitãdum et ne i
cidant in falsum et tunc clarũ fm omnes q sic ita intelligat. c. cauz
tu fm vnũ intellectum. Aut quert an debeant concordari ut prolet
et tunc aut ex vna parte sunt plures et meliores et non fit concordia
sed stat illis pluribo et melioribo ut no glo. et Inno. in. d. c. cum cõ
tingat et hoc simplicit sequit bar. in. d. l. ij. ff. pe. ff. si cer. pe. et hoc
teneas licet glo. in. d. c. in nostra et anto. de bu. in. d. c. cauz tu velint
pmo concordiam omnino faciendam q licet do. me? Jo. dicat hãc vltimam opi. fore de iure verioré non credo rez quia ad quid fieret concordia ut plent si omnino alijs stare tamq pluribo et dignioribo qe
euitare debemus supflua ut. l. non cogendum in fi. ff. d pact. Credem tamẽ q isto casu fieret concordia ad hoc solum ut euitent piuriuz
et falsitatẽ ut. d. c. cum tu qe ad hoc dicta concordia põt esse vtilis. Si
vero testes sũt pares. et tunc aut solum possunt reduci ad concordiaz
fm vnũ intellectũ et tunc fieri debet etiam ut plent et videt sentire
bar. in. d. l. ij. ff. pe. et in. d. l. insulam. ff. fructus. et ibi Ja. de are. et
idem voluit bar. in. d. l. si finita. ff. sed si ante et. d. l. labeo et hoc vide
tur fuisse de mẽte glo. in. d. ff. in nostra. aut põt fieri concordia fm plures intellectus et tũc aut vnus est fauorabil et alter odiosus et tũc
debet fieri fm fauorabilem ut. d. c. cum tu fm alium intellectum fm

quem excludit irregularitas aut vterq; est fauotabilis et tunc aut alter est verisimilior attẽtata communi accusa· q ſm illum debet fieri cõcordia ut·d·cũ c·tu ſm aliũ tellectuz ꝓut fauet reo intelligendo ibi ut intelligit glo·q illi canonici essent rei intelligendo autẽ q essent actores ut ibi intelligit Jo·an·q tunc ꝓcedũt alij supdicti intellectus· Et ꝑdicta procedunt siue testes ab vtraq; parte fuerint producti siue ab vna tantum ut no·glo·in·d·c·in nostra· ¶ Aduertas tamẽ ad vnum q licet testes ad inuicẽ reducantur ad concordiaz ut dixi tamẽ dicta restiũ cum dictis q assertione partium nũq; ẽducũtur ad concordiam ut no·glo·et Jnno·in·d·c·cuz ꝛtangat q bar·in d·bij·ſ·pe·et est ratio quia dictum partis nullam fidem facit pro se ut·C·de ꝓba·b exemplo cautus tamẽ iudex deberet mittere pro testibus q interrogare eos qualiter eorum dictum intelligũt iuxta no·p glo·magnam in auẽ de testi·ſ·quia vero· ¶ Vltimo circa hoc aduertas q multis modis reducũtur ad concordiam utputa aliqñ per actꝫ multiplicationẽ ut·d·c·cum tu·aliquãdo intelligendo vnum dictuz ꝓprie aliud improprie ut·d·ſ·item si iuraueto·aliquãdo p ẽpetitionẽ ut patet p bar·in·d·l· labeo·aliquãdo intelligendo vnum ſm veritatem aliud ſecũdum opi·ut·l·ſeruo manumisso de condi·indebiti·aliquãdo vtrumq; verbum improprianꝺo ut·d.ſ·ſed si ante et ibi bar· Et ut breuiter concludam ista est regula q ommibꝰ modis quibꝰ leges ad inuicem ẽducunt ut in·ſ·quibꝰ ad concordiam cum ibi no· in prima constitutione·C· eisdem modis etiam reducuntur testes ſecundum antonium de bntrio in dicto·c· cum tu·quod nota perpetuo et tene menti·

¶ Sunt preterea: Jste·ſ·vſq; ad finẽ ti·h·d·Actiões omnes aut sunt ꝑsecutorie solidi·aut in q̃tum facere potest vel in q̃tuz habet ut ꝓbatur in·p·exemplis hic positis· Et diuidit in duas ptes nam in ꝑma ponit vnum dictum generaliter vz q̃ non omnis actio ẽ ꝑsecutoria solidi·1° illud ꝓ plura exempla probat ſcda ibi ut ecce· Jtem ſcda subdiuidit·nam primo ponit exemplum de pecunio 1° de dote 2° quãdo agit extra patronũ vel donatariũ·quarto qñ agitur extra ꝓfessionem· quinto qñ agit extra illum qui bonis cessit· ſcda ibi ita ſi de dote·tcia ibi itẽ ẽ ſi ꝓparẽte·q̃rta ibi ꝓfessiões·quinta ibi eũ quoq; legã tñ ꝓ ptiaulas ut clarius vnaquaq; materia ꝓprehẽdat

Nota q̄ in omnib⁹ istis actionib⁹ petitio potest esse in solidu; li cet executio fieri debeat in q̄tum facere potest de quo ·j· dicā· Nota q̄ aliq̄s pat̄ et dñs ex peculio in solidum ꝺēnat̄ ꝛ solidum exigi tur si peculiū est soluendo nec isto casu dedūcit̄ ne pat̄ dñs ꝛe egeat tō q̄ ꝺuenit̄ a creditore extraneo· Si autem peculiū non est soluen do tunc non tm̄ fiet executio ꝺtra patrem ꝛel ꝺtra dominū in solidu; sed nec fiet ꝺēnatio in solidum licet filius etiam de iure ffor· etia; ex ꝺtractu suo posset in solidum ꝺēnari et exigi et non soluendo tar cerari ut ·b· iij· ℈· sed vtrū· ff· de mino et ·b· tam ex ꝺtractib⁹ ff· de iudi· misi bonis cederet quod facere potest ut ·b· cū ꝛ filij· C· qui bo· ce· poss· et dicā· ·j· in ℣· fi· Nota q̄ licet mulier ad soliꝺa; ꝺotem agat ma ritus tamen non dānabit̄ nisi in q̄tum facere potest et sic petitio fit in solidum et ꝺēnatio potest fieri p̄ parte· Nota q̄ ex pēse neces sarie ipso iure mínuūt ꝺotes ut tantomínus íntelligat̄ fuisse in ꝺote et p̄ ꝺsequēs marito ꝺabit̄ íntentio in q̄tu; fuerint sumptus necessa rij in re ꝺotali· Nota q̄ pater a filio et patronus a liberto et do nās a ꝺonatario ꝛ soti? a socio si ꝺuenīūt̄ nisi in q̄tu; facere possūt q̄ largo mō ꝺicit̄ fieri ·b· actione in p̄n· ff· p̄ socio· Nota materiam ꝺpēsationis p̄cessisse de bono et equo siaut p̄cessit materia purgatio nis more ut ·b· si seruum· ℈· sequit̄ de ℣· ob facit· ·b· i· in p̄n· cū ibi no· ff· de instit· et iure· Nota q̄ opposita ꝺpēsatione in eo q̄ cōuētus rest tat ꝺebito; tm̄modo ꝛ non in pluri ꝺēnari ꝺebet· Nota q̄ auilib; ꝺebitori est indultum a lege bñficium ut bonis cedere possit ꝛ cēdēdo tarceres euitet· ·b· i· C· qui bo· ce· poss· et dicā· ·j· ℣· fi· Nota q̄ cedēs bonis nō tamē ꝓpter hoc modo aliquo est a ꝺebito liberatus nec ci uilit̄ nec naturalit̄ qō patet hic q̄ si ꝓuenit ad pinguiorē fortuna; ex integro potest ꝺueniri ꝺ quo ·j· dicam· Nō etiā q̄ q̄ bonis cessit licet possit iterum ꝺueniri ut dixi nō tamē in solidum sed q̄tum face re pōt tenet̄ et ꝺuenit̄· Ex quo no· q̄ ꝺebitor habet duplex bñficiu; p̄mo cedere bonis et ꝓpter hoc si ꝓuenerit ad pinguiorē fortunam non tollit̄ sibi aliud bñficium viz ut non ꝺueniat̄ nisi in q̄tu; facere potest· Ultio no· tex· ibi creditores cū eo experiūt̄ ꝛc· ꝺūctis ali is p̄cedētib⁹ ℈· q̄ ille qui tenet̄ in q̄tum facere potest q̄ in solidu; a p̄ncipio potest libellus formari cum dicto bñficio et eodē modo pōt ꝺēnari ut ·b· pat̄ filio· ff· q̄ cum eo· In glo· actiones in fi· ista glo·

non tantū diuidt generā actionū de quibo in hoc titulo sed etiam que ptinent in alijs titulis. Tu dic ponēdo diuisionē ut dixi. s. eo in pn. in glo. Ponemus in fi. dic ut ibi habet per glo. et ibi dicam j. quod cum eo.

Item si de dote In glo. mariti ibi alit in exneis heredibo tu dic q idem in filijs mariti dūmodo non sint communes filij cum uxore que dotem petit quia priuilegium dotis actiue q etiam pas siue non transit nisi ad communes filios ut no. glo. in. l. sciendu. ff. de re iudi. et dixi. s. eo. §. fuerat vbi posui materiā dotis dic ut ibi et idem in patre mariti et p osequēs socero cōuento q ex pria psona habet dictum priuilegiū si cōueniat ad dotem ut. l. rei iudicate. §. fi. cum. l. se. ff. so. ma. ratio q socer loco paretis est ut ibi sed parens cō uenit in q̄tum facere potest ut. j. in x. sed et si quis igit. In glo. faultates ibi cautione exposita dic hanc cautionez prestabit cum fi deiussore si potuit ut ar. c. odoardus de solu. alias aūt si non potest non cogit prestare fideiussorē ut est optimus tex. in. l. rerum. §. vidē dum. ff. pro socio q stabitur sue iuratorie cautioni ut no. glo. in. d. c. odoardus et bñ facit auc. cui relictum. C. de indic. vidui. Ex quo no. q qui tenet in q̄tum facere potest aliquādo simplici xbo etiam sine fideiussore cauere dēt si peruenerit ad pinguiorē fortunam q in resid uo satisfaciet debet tamē cauere sub ypotheca suoz bonoz. nam regula est q omnis ille qui in cauendo releuat ab onere fideiubēdi nō tamē releuat a cautione iuratoria pria cum expressa obligatio ne bonoz ratio quia hoc non est sibi graue quia nō requirit hoc ab alio sed a semetipso habet ut est tex. fing. in. l. fi. a filio et ibi bar. ut legato nomine caueatur. In ea. glo. in fi. an autem q qñ maritus gaudeat isto priuilegio ut exigat in q̄tuz facere potest posuit h dy. et docto. sed plenius bar. in. l. mariti solu. ma. vnde colude aut ma ritus cōuenit actione psonali et tunc aut descendit ex maleficio et non habet dictum beneficium ut. l. si reum cum ibi no. ff. de re iudica. aut descendit ex contractu vel quasi et tunc aut ex ctractu dotis et habet hoc bñficiuz ut hic nisi illud pdidit sua culpa ut. l. etiā. §. licz soluto. matrimonio. aut conuenitur alia actione et tunc si quidem succedit in locum actionis de dote q tunc aut succedit per negligen tiam vel culpam viri et pdit bñficium ut. l. diuortio. ff. de nego. ges.

Si vero sine culpa q̃ non pōit dictū bñficium ut·l·iij·in prin·ff·ō
ōsti·pcu·si vero ꝙuenīat alia actione penitus sepata ab actione de
dote et tunc aut contractus fuit celebratus ōstāte mr̃imonio q̃ habz
dictū p̄ulegiū secus si fuerit celebratus solu·ma·ita no·glo·m·d·l·
diuortio q̃ istud sequit̃ hic dy·q̃ bar·in·d·l·maritum q̃ dñi mei licz
glo·alit̃ dicāt in·l·nō tm̄·ff·de re·iudi·aut maritus ꝙuenitur rei ven
dicatione q̃ tunc quia ꝙuenitur ut quilibz possessor videtur q̄ nō ha
beat dictum bñficiū ar·l·nēsenius in fi·cum ibi no·p glo·bar·ange·
et vtrūqz do·me·ff·de re iudi·c·l·ex facto·ff·ō pcu·ꝑm doc·qō taph·
in·d·l·maritum mtelligit vz quādo ꝙuenitur rei vendicatiōe nō ex
causa dotis alias si ad dotis restōnem tunc habet maritus istud be
neficiuz licet ꝙuenatur actione reali ut no·dy·et bar·in·l·si filio la·
scēa·ff·solu·ma·quod no· Videmus etenim ex glo·q̄ maritus tā
tum hēt deducere ne egeat ut·d·l·in cōsēnatione dubiū ē an debeat
deduci p̄ vno āno vel p̄ tota sua vita dic q̄ deducet p̄ toto tēpore vi
te sue vna simul fā cōputatiōe ꝑm·l·hereditatū in p̄n·ff·ad·l·fab·ita
dicit glo·in·d·l·maritum non tamē deducetur es alienū ut·l·mari
tus facere so·ma· Item si est psona que potest operari debet ōsiderari
et fieri deductio oparum ut·l·si maritus ad id solu·ma· nam illa re
gula que dicit aliquem fore alendum mtelligit nisi ex operibz suis
victum querere possit ut no·glo·in·l·si quis a libert̃ de libe·agno· et
in glo·in·l·si quis argentum·ℸ·i·C·de dona· Adūtas tamē ad id
q̄ dixi maritum habere bñficiū siue p̄ulegiū hoc fallit in certis casi
bz p̄mo ꝑm Jaco·de are·et bar·in·l·maritum·ff·so·ma·si mulier est
pauper et non habz vnde se alat·omnis enim ordinata caritas inci
pit a seipso ut·l·preses cum glo·C·de p̄uil·q̄ aqua·et idem dicēdum
esset in heredibz pauperibz mulierū vnde equius est q̄ maritus pōti
us mēdicet q̄ mulier de suo ꝓprio vendat·l· si quis a libert̃·ℸ·de ali
mēt̃·ff·de libe·agno·et qō ibi no·et·l·vtz·ℸ·pe·ff·de mino· 2° fallit
qz hoc est verum qñ so·ma·dos petitur secus si eo ōstante qz dos ser
uit adhuc oneribz mr̃imonij licet vxor sit illa que debeat ista admi
nistrare ideo non pōt maritus mendicare ita dicit bar·in·l·si cōstan
te in p̄n·ff·so·ma·3° fallit si maritus dolose ōsūpsit bona sua de quo
in·d·l·etiam·ℸ·licet so·ma·facit·l·si·ℸ·si·et quod ibi glo·q̄ bar·ff·q̄
in Frau·cre·q̄ no·j·eo·ℵ·si· Quarto fallit si sciens se non posse dotē

restituere dotem recepisset ut dicit in socero ut .l. pe. ff. de iure do. sed
hoc raph non placet cum ibi loquat in socero secus in marito p. l.
sed hoc ita. ff. de re iudi. Tu addas tonem differetie q socer paup.
sciens se non esse soluendo relinquit pmittendo dotem ergo pter do
lum suum pdit dictum pulegium qui dolus non potest ita esse in ma
rito recipiente q quod recipit verisimilit custodiendo poterit restitue
re. vnde in eo non pphendit dolus igit cc. Quito fallit si res dota
lis extat et ad eam ueniat nam eoipso diceret esse in dolo si ad re
ueniret et eam restituere nolet ar. ff. de pcu. l. in bone fidei. Septo
fallit licet non extet res dotalis sed extat alia res ex re dotali acqui
sita vel empta nam tali casu maritus non habet dictum pulegium ut
l. vxor marito. ff. de dona. int vi. et vxo. ct. l. si cum dotem. ff. so.
ma. facit in simili. l. ipator. ff. si. cum. l. se. cum ibi no. de le. ij. ¶ Quid
si maritus habet filios q familiam quos de necessitate educare opor
tet. nunquid in deductione ne maritus egeat set etia haberi cosidera
tio sue familie et videt q sic p. d. l. si alij. ff. no tatum et. l. ij. ff. de usu
et hbita. et. l. si stipulatus fuero. ff. de vbo. ob. sed ctariu tenz Jo.
fa. quem sequit Jo. d pla. q non habetur ratio eris alieni misi in do
natore nt. l. inter eos d re iudi. Tu autem dic aut sunt filij commu
nes et tenetur si ueniret a matre vel ab alijs heredibo matris de
duxeret ne egerent ut dixi. s. eode; in glo. super v. Item maritum q
tunc sit vera prima opi. secus si esset alia familia mariti que conuen
ta non gauderet dicto beneficio ergo maritus pro tali familia debu
ere non potest q ita intelligatur opinio Jo. fabri. ¶ Quero an no
tantum muliere vel eius filio agente pro dote maritus habeat hoc
priuilegium sed etiam si alius agat et videtur q non dum dicitur
q muliere agente. Tu dic aut maritus promisit dotem aut id qd
debet mulieri et tuc habet beneficium quia videtur promisisse quod
debet in effectu aut promisit certam quatitatem q non habet dictu
priuilegium ut ista habentur in. l. si prior et ibi glosa et raph. ff. so
luto mimonio. Et aduertas q in ista deductione ne egeat debet ha
beri ratio personarum ut si est nobilis miles doctor vel rusticus naz
si est rusticus satis est q alimenta relinquatur panis cepe alleum q
caseus ut notat glosa in. l. seruis verbanis. de legatis tertio et ista;
ultima partem fuit secutus Jacobo de arena et Albertus d tos in. l.

maritus in id·ff·so·ma·allegat·l·tutor ſm dignitatē·ff·d admi·tu· et·l·mulier et·l·exheredato·ff·de rei ven· ſatis etenim turpe eſſet q̄ maritus nobilis vel doctor licet non cogat̄ mēdicare q̄ ſolus cogat̄ viuere et ſic cū de decore ſue dignitatis· Sed bal·tenet ibi oppositum q̄ imo maritus dēt retinere qđ ē ſibi neceſſariū nō ſm ſuā dignitatē ſed tātummodo ſm neceſſitatē perſone et in hac pte videt̄ magis ſi cli naſſe raph·in·d·l·ſi maritus in id et q̄ iſta opi·poſſes allegare id vi gatum q̄ bñficiū alicui ceſſum non dēt eſſe cum dāno alterius ut·l· ij·§·merito et·§·qđ a prīcipe·ff·ne quid in loco pub·igit̄ nō ita late dēt intelligi priuilegiū maritu ut in tantum noceat mulieri· Sed do· me? Jo·ibi cordat opi q̄ opi·bal·intelligat̄ qñ etiam mulier indi get alias autē ſi mulier eſſ̄ diues videt̄ q̄ ſit verior illa opi·p·l·ne pos paulo de ℣·ſig·vbi attēdi debet ditio perſone tu allega ad ꝓpo ſitum meliorē tex·in auē·p̄terea·C·vnde vir et vxor et·l·plenum·§· equitij·ff·de vſu et ha·et ibi dicit̄ quis poſſe facere qđ cmode poteſt ſiderata ditione perſone et iſta cordia michi placet p p̄dicta·

¶ Propter: Dūmatus eſt cum p̄cedenti q ibi collegi notabilia

¶ In glo·ob ipenſas ibi et tunc ipſo iure deſinit eſſe dotalis ide tenz glo·in·l·i·§· nec ob ipenſas·C·de rei vx·act· et ibi Ja·de act·dy·et cy·et iſta fuit oppoſitio ſceuole in·l·ſi is qui·§·qđ dicitur đ iure do· Sed ctra iſtam opi·videt̄ tex·ibi manifeſtior iniquitas cē· Jtē ibi ꝓpleatur cē·3° mulier non dēt eſſe deterioris ditionis q̄ alius imo melioris ut ar·l·ff·ſo·ma·ſed ſi alius impēdit in re mea neceſſario plus q̄ valeat non deſinit eſſe mea ut·l·ſi ſeruus·C·de pig·act·pre terea ctra ſceuolam videt̄ caſus in·l·quod dicitur·ff·de impēñ·in ℣· ceterū vnde tenenda eſt opi·vlpiani q̄ imo non deſinat eſſe dotalis p iura allegata p glo·et ibi bar·in·l·quod dicitur de ipenſis et idem tenet Ja·bu·et ſalyc·in·l·i·§·ſed nec ob impenſas·ē·allega·et iſtud teneas et ideo dic q̄ immo non deſinit ipſo iure eſſe dotalis ſed bene poterit petere exp̄ēſas vel retinere fundum donec ſibi ēſtituant̄ exp̄ē ſe ut·d·l·quod dicitur et ibi bar·et raph· ¶ In eadē glo·ibi neceſſa rijs ſubaudi et in hijs exp̄ēſis que fiunt ad perpetuam rei vtilitatem ſeus ſi ad tēpus quia q̄uis ſint vtiles q neceſſarie tamē dicte exp̄ē ſe ad tēpus cpenſant̄ cum fructibz nec poſſunt repeti ut·l·iij·§·i·et ibi no·ff·de ipenſ· ¶ In eadem glo·ibi ſi mādato mulieris fecerit

repetuñ ac in ꝙtum autē repetañ q mulier teneaf marito dic aut
maritus ipē dit de mādato vel expressa volūtate mulieris et tunc om
nes repetit ut l vtiliū de ipenſ aut sine mādato et tūc aut mulier ō
ni tēpore fuit et est soluēdo et omnes repetunf ut d ℌ sed nec ob im
pensas aut vno tēpore tantū et tūc aut tēpore ipense facte q tenetur
in solidum qz sufficit vtilit gestū et cēptum ut l quí vltro ℌ i ff de
negocio gest aut tēpore repetitionis impensaꝝ tantū et tunc nō repetit
ut d l vtiliū sed daf facultas tollendi si prodesse posset id quod tolle
ref ut l in fundo ff de rei ven In eaē glo ibi volūtarie nō repetū
tur nisi mādato mulieris dic tu imo etiā si cum mandato q volun ta
te mulieris vir faciat expensas volūtarias non repetit ut l in volun
tarijs ff de ipenſ dic ut ibi quod est verū nisi res fuisset venalis ut
eo ti l q si hec quia tunc magis dicūtur vtiles ꝙ volūtarie et hoc ē
speciale in vxore sed ab alio cuius volūtate expēse volūtarie fcē fuiſ
sent in re sua bene repetūtur ut l quod si filius ℌ qō si mutua ff de
in rē Ꝛso In ea glo in fi nota et signa totam istam glo tāꝙ ma
gistram in materia Adūtas tamē q p̄dicta p̄cedunt vbi ostat q vir
non animo donandi fecerit ipensas si ostat q animo donādi et tūc
expense facte in faciendo de nouo si sunt vtiles q magne ꝛpetuntur
quia donatio nō valuit nisi fuerit morte ofirmata ut l sed q si mors
ℌ si cum l se ff de dona cā mortis et nota in l omnino ff de ipēb sed
in reficiendo valet donatio in tātum ꝙtum refectio edificij postulat
ut est tex no in l q si vir de dona inf viz et vx Quādo aūt expēse
diunf magne vel pue statur arbitrio iudicis ofiderata ofitiōe p
sonarū et rei et facultatū ut no in l omnino s allega facit l acten?
de vsufruc in p̄n Quid si fecit vir ipēsas in litigando p re dotali
defendēda vel recuperanda an illas repetat de hoc est glo in l i ō m
pēb q ibi bar ocludit aut maritus accepit nomē debitoris estima
tum in dote et sic est eius piculum ut l si nomē de hereditate vel acti
ven et tunc sumptus non repetit seus si simplicit accepit q tūc in
telligitur esse in dote ꝙtum cōsequi poterit deducta impēsa ar eius
qō no glo q ibi bar et doc in l p diuersas C mādati nam marit?
nō tenef administrare has expensas ut no Imno ō dona inter vi
et vx c p tuas in glo fi Et predicta p̄cedunt quādo maritus impē
dit in rebo muleris si autē in p̄sonam mulieris vide que scripsi s e

in ℔ fuerat dic ut ibi materiã aũt ipensaꝝ posuit glo bar et doc in l in fũdum ff de rei ven q doc q saly in l domũ de rei ven q ego late scripsi ℔ de rẽꝝ diui ℔ ex diuerso dic ut ibi

¶ Sed et si quis dũmatus est cum precedẽtibꝰ Nota patrẽ et prõnum hẽre bñficium ut ꝺueniañ in ꝙtuꝝ facere põt ꝺcꝛ ꝺat l sunt qui ff de re iudi q intellige parentes vtriusq; sexus ut d l sunt qui ¶ dũtas tamẽ ꝙ hoc bñficium ne ꝺueniañ quis nisi quatenus facere põt operañ ne hẽat necesse cedere bonis qz cum non tenetur vltra ꝙ facere possit habita cõne ne egeat ergo ꝙ tali debito nõ potest carcerari ¶ Item ꝓpter tale bñficium etiam post quadrimestre cẽpus non tenetur ad vsuras cẽtesimas ut no in l in ordẽnatione de re iudi et etiam intelligas ꝙ filius potest agere ꝺcta patrem dũmodo filius sit emãcipatus nam in ptãte ꝺstitutus non agit ꝺcta prẽm nisi i casibꝰ ut hẽtur in l lis nulla ℔ iudi q C de epis audi si lenones Et quãdo est emãcipatus ꝓpellit nisi petita q obtẽta prius vẽma ut hic in glo allega agere non possit q agens incideret in penam ẽ e ℔ penales q ibi dixi ¶ Sed quid si pater agat ecõtra cum filio emãcipato vel alijs descendẽtibꝰ qz cum existentibꝰ in sacris non potest agere ut d l lis nulla et videtur idem quz bñficium debet esse recipro cum ut l i ff qs quisq; iurꝭ ut diximus in matito q vꝺcꝛe ẽ eo ℔ si de dote et quia pater tenetur alere filium etiam emancipatuz ut l si quis a liberis ℔ si vel parẽs ℔ lib agno et sic nichil interest si filius alat se cum ꝑ viam aliam officio iudicis a patre id fuisset cõse cuturus ar de wl et pupil l si filij ꝑm Jo fab ¶ Quid in fratre an habeat hoc bñficium si ꝺueniañ a fratre glo in l wez in ꝓn ff ꝓ so cio tenet ꝙ non quam glo ibi no q sequit ibi bar et bal ꝑm Jo fa tenz ꝺcrarium hic videlicet ꝙ imo hẽat hoc bñficium presuppoſito ꝙ frater teneatur alere fratrẽ ut tenz glo in l i C ℔ alen lib q ex hac cõne quia alendus videtur ꝙ habeat hoc bñficium ut patet ꝓ supꝝ dicta ¶ Sed ego sic distingueꝝ aut est frater vtrinq; ꝺiũctus et ve rum dicit Jo fa aut ex altero parẽte tãtum et verum dicat glo et doc ratio qz frater sororem inopem vtrinq; ꝺiũctam tenetur ꝺtare sed non ex altero parẽte tãtum ꝺiũctam ut est tex cum glo sing in l cum in plures ℔ si ff de admi tu et no ꝓ doc in l i ff so ma ergo si ex altero parẽte tantũ nõ cogitur ꝺtare ergo nec alere quia ista

parificanē ut l. sanxímus C. de nup. q no. bar. in auē. ex ꝓplexu C. de incestu nup. et l. fi. ff. de hijs quì ut indig. et d. et bar. et doc. in l. títio centū. ℌ. títio genero et odi. et demō. igiē. aē. et idē tenet Jo. fa. in duo q vasallo aī teneanē muícē se alere ut no. bar. in l. alimē ta de libe. agno. et idez dicit in patrino et filiolo qz dēt diligere eum quē leuauít de sacto fonte fiait prēm ut in. c. ita diligere fff. q. iij. Et idē in patrono ecclesie quí dēt ali ab ecclesia que licet pauperi bus subuenire debeat tamē pinguíus et habūdanti? huic patrono subueniet lxiiij. q. vij. c. quícūq no glo. magnā ꝓ q vide tex. et bar. in l. fi. de libe. agno. Et idez in prelato si subditus eum conueniat a fortiorí rōne. s. quia si miles armate milicie gaudet hoc beneficio er go fortius celestis milicie. l. miles in ꝑn. ff. ō re iudi. et idē videtur ō rectore curato si prochianus eum ꝺueniat ꝓ ꝑdicta non enim potest clericus ꝓ debito carcerari ut in. c. ꝺuenit de fideiuss. Non ob. c. odo ardus de so. qz ibi hanc exceptionē non opponebat ut ibi no. et idē in aduocato ut. d. l. miles. Et. idē de scholari quādo ꝺuenit doctorē suum ut auē. habita. C. ne filius ꝓ prē non enim doctor maxime ac tu legens potest psonalit capi nec ꝓ armis timari. l. medicos et ibi bar. et bal. C. de pfess. et medici. li. x. Et generalit ommis ille qui nō potest in ius vocari sine venia iuꝝ. l. naturalit aī ibi no. p glo. q doc. ff. de in ius vocā. et dixi. s. eo. ℌ. penales videē ꝓ ꝑdicta qꝫ hoc bene ficiū ꝺsequaē ut non ꝺueniaē ab illo qui debet sibi reuerētiam nec ipse illos possit ꝺuenire nisi in qꝫtum facere potest ut patet ꝓ ꝑdicta Et adūtas qꝫ ꝑdicta sunt vera si tales psone ꝺueniaē ex suo otractu vel facto seruis si ex otractu vel facto alterius ut. d. l. verum. ℌ. patet pro socio. Item quod hic dicit ō prōno intelligе cum eoꝫ patētibꝰ et liberis ut. l. prōnus de re iudi. Et idem ecōtra si prōnus agat aī liberto qz ipsum alere tenetur ut. ff de libe. agno. l. alimenta. Item ꝑdicta intelligas vera nisi ille quí vult vti illo beneficio fuerit ingrat? ut dicta. l. almēta et. C. de alendis liberis. l. finali cum ibi notatis i glo. et predicta exceptio non tantum ꝺpetit principali sed eius pro curatori licet hoc non competat eius fideiussori ut dicta. l. sunt qui cum. l. sequenti de re iudicata quod intelligas verū nisi cautus reus principalis cum videt fideiussorem conuenirí compareat ipse in iu dicio et dictum beneficium ex persona sua ꝓꝑa competens opponat

in iudicio moto ꝯtra eius fidei iussorē quod facere potest ut ī tex. no. in. b. idem q. ℔. et generaliter q ibi bar. et doc. ff. ō mā. et l. ꝓcurator ad exhibēdum. ℔. i. ff. rem ta. ha. et ibi bar. et ita no. dicit bar. in. d. l. re tum in ꝑn. ff. ꝓ socio q no. doc. in. d. l. sunt quī. ¶ Quero quādo pōt oppoī ista exceptio ut ꝓueniat̄ in ꝙtū facere pōt. ℟. q pōt oppoī pēdē te iudicio ac etiā post finaz etiā si trāsiuit ī rē iudicatā ut. l. ex diuso ℔. si. cū. l. se. q ibi bar. q doc. ff. solu. ma. et no. bar. q doc. in. l. nēsem? in ꝑn. de re iudi. q no. bar. in. d. l. sunt quī q non est miz quoniā re gula est q omnis exceptio que non repugnat sentētie potest oppoī etiam post finam que trāsiuit in rem iudicatā etiam in executione ut. l. i. cum ibi no. ꝑ glo. q doc. C. de iurē. q fac. igno. q est bonus tex. ī l. si fullo q ibi bar. q do. meus pau. de cast. ff. de odi. fine cā. q est op timus tex. in. l. elegāter. ℔. si quis post ō odi. inde. quod nota. ¶ Et adūtas q ista exceptio ut ꝓueniat̄ in ꝙtū facere pōt potest ī vim di latorie et i vi pētorie opponi et ꝑ sequēs ante litis ōtest. et etiam post facit. l. ita demū uz materia. C. ō ꝓcur. et. l. ꝑ emptoriās. C. sen. rēsci. non poss. et in. c. i. de litis ōtest. in vi. et. l. cum querebatur circa. fi. ff. iu di. sol. et quod ibi bar. et idem bar. in. d. ℔. si quis post. et. l. nam et postea in ꝑn. ff. de iurē iur. nam si opponatur a ꝑncipio non tenet iu dicatum nisi quatenus facere potest secus si opponatur postea ar. dic tor iurīū ita sentit bar. in. d. l. sunt quī dic ut ibi.

¶ Item si socius. ¶ Dummatus est. s. uz aliis. ¶ Quero q̄d si socius ꝓueniatur alia actione q̄ ꝑ socio an habeat hoc bñficium. Et dicēdum q sic si tamē hoc fuit occasiōe societātis et agatur ex ꝯtractu inito durante societate ut dixi in marito et vxore. s. e. ℔. itē si de dote ꝑ hoc allega. bonum tex. et quod ibi bar. no. in. l. socium quī in eo. ff. ꝓ socio. ¶ Sed quero quid si socius agat actione rea li vendicando ꝑtem rei quam socius possidet an habeat hoc bñficiuz et Jo. sa. quem sequit̄ Jo. de pla. tenet q non ꝑ no. s. e. ℔. item si de dote. Tu vero dic ut ibi dixi ꝑm dy. bar. et taph. in. l. si filiofamilias la. sc̄a. ff. so. ma. viz q si ꝓueniat̄ ꝑ re cōi ꝑ rem in solidum posse sa licet ꝓueniat̄ actione reali et non ꝑsonali ꝑ socio tam̄ hēbit hoc beneficiuz quia ꝑ re communi q occasione societatis ꝓuenitur ut pa tet ꝑ ibi no. q supdicta. Sed an hoc sit verum in socijs omnium bo noz tm̄ an etiam in alijs socijs dicit ꝑm Jo. sa. hic et ꝑm doc. in. d.

l sūt qui ff ꝺ re iudi ꝙ ꝑdicta habēt locū etiam in socio vnius rei tantū ut dicta l verū in ꝑn ff pro socio nec ob ꝺ l sunt quā qz sub audias ibi maxime ut ibi no Et ar ꝑdictoꝝ etiam potest dici idem in plurib canonicis eiusdē ecclesie vel plurib scholaribꝫ in eadē ꝫ do mo habitātibꝫ quoniā ista ꝺuemūt bonis moribꝫ ergo sunt extēden da ut ff solu ma l elegāt ℔ i q l prōnus ff de re iudi Sed ego dubito quia nullo mō ꝺtraxi quo ad canonicatū cum alio canonico vnde cessat rō istius ℔ igit ꝛc ut l adigere ℔ quis ff de iure prō ditor et debitor ꝙ hēret locū iste ℔ alias seas ut patet ꝑ ꝑdicta In glo cum socio in fi no glo ꝙ hoc est verum si ꝑseuerauerint in negotiatione vsq ad litē ꝛtē quia ante potest penitere et ꝛfiteri se socium ut l electio ℔ sed neq heredi et ibi Flo ff de nova Item hoc est verum si negauit in specie dicēdo nego me esse socium tuum seas si i geñe ngarz ꝑ litē ꝛtē negādo narrata ꝑut narrātē ut fit i litē ꝛtē ita sing dicit bar in l si dubitēt ℔ ita demū ff ꝺ fideiuss quia ꝑ dic ta verba generalia negatiua non ꝑdit hoc ꝑuilegium sicut m similī dicimus ꝙ non dicātur ꝟba ꝛtumelioſa vel iniurioſa si stamus in ꝟ bis generalibꝫ seas si descendamus ad spēm ut puta si dico ꝙ furā tus fuisti tritio librum seas si dico ꝙ tu es malus homo ut l turpia in ꝑn ff de le i Et adūtas quia hoc qō dicit hic glo in socio ne gante se socium habet locū in ommib hijs ꝑsonis que negāt se esse tales ex cuius qualitate habent hoc priuilegium ut l sed si ex par te in fine principij ff quod cum eo quod no Vltimo materiaz ꝑ socio vide s eodē ℔ consequēs et quod ibi dixi

Item si quis: Nota tex ibi ex donatione sua ꝙ ad hoc ut habeat locum dispositio istius ℔ videtur hic casus ꝙ necessario sit ꝙ ex propria donatione quis conueniatur quoniam alius esset si non ex propria donatione sed aliena conueniretur ut ff de re iudi l et si fideiussor ℔ finali cum l sequenti nisi ille qui conueniatur esset de heredibꝫ donantis et nō de heredibꝫ extraneis ut no in dicta l et si fideiussor ℔ finali et dixi s eodē ℔ item si de dote et s eodem ℔ fuerat Et aduertas scōm Jo fabri ꝙ predicta sunt vera in pu ra q vera donatione q̄ ꝺ si fieret donatio ob cāz an hēat locū dispō ist tius ℔ et vī ꝙ nō qz illa nō est ꝑprie donatio nec liberalitas ut l i

et ibi glo·bar·et doc·ff· de dona·ideo cessat cō legis·l· exhere datus
cum·l·sc·ff·de re iudi·et pro hoc facit quod dici solet q̄ donatio ob
causam non reuocatur ꝓpter ingratitudinē ut·l·fi·C·ō reuoca·dona·
ner indiget insinuatiōe·l·acquilius·ff·de dona·et bar·in·l·modesti
nus·ff·eo·ti·et bal·in·l·illud·C·de sac·sanc·eccl·In cōtrariū facit q̄
ꝓmittens dotem ꝓmittit ob causam et tamē vtiē hoc ꝓuilegio ut
l·fi extraneus·ff· de iure do·iuncto·s̄·eo·ℊ·item si de dote·vnde dicit
Jo·fa·q̄ vbi daē ob causam ocernētem fauorē illius cui datur vel cō
templatione cuius datur tunc sit locus huic·ℊ· sed vbi ocernit fa
uorē aut vtilitatem dantis sicut recipientis tunc dicit cōtrarium
utputa do tibi·p·in dotem in michilo habeo vtilitatē vel si do tibi·p·
ut emas caligas facit·l·fi titio centū in ꝓn·de odi·et demō·si vxo dē
tibi fūdum ut edifices michi domū tunc videē ocrarium quia isto ca
su magis videē negocium q̄ liberalitas ut·ff·de dona·l·aristo in ꝓn·
et sic in hoc esset multū attēdendū q̄ esset malus vel id quod dona
tur vel id qō est faciendum ut no·notāē bar·in·d·l·aristo facit·l·tēē
ℊ·i·ff·de act·emp· utputa si id quod daē sit maius q̄ id quod fieri
debeat tunc in id quod excedit qō faciendum esset posset dici donatio
et liberalitas et tunc potest habere locū iste·ℊ·ut ar·ff·de dona·inter
vi·et vxo·l·fi sponsus·ℊ·circa·vbi principaliē intēdunt ocrahere aliud
negocium sponsus et vxor q̄ liberalitatē ut·ff·de ocra·emp·l·si quis
donatre·sed ange·in·l·sed hoc ita de re iudi·tenet expresse q̄ iste·ℊ·nō
habet locū in donatione ob causam sed solum in simplici donatione
p·l·i·ff·de dona·cum si·et respondit ad id quod dicit ō donatione ex
causa dotis q̄ si maritus agit ad dotem que esset remāsura penes eū
tunc non habet locū iste·ℊ·ar·l·nēsemius in ꝓn·et·ℊ·si fundus de re
iudi·secus si agat ad cōmodū vxoris et ita intelligat·d·l·si extrane
us de iurē·do·Ego autem tenerem opi·ange·in eo q̄ dixit de dote·si
autē loquimur in alia donatione ob causam ex qua ocmodū acquiri
tur vtriq; ꝑm exēpla Jo·fa· et tunc inspicit ꝑm Jo·fa·quod maius
sit an quod cedit ad vtilitatē douantis an donatarij·si donatarij et
tunc in eo pluri cum dicat donatio habz locū iste·ℊ·ar·l·quitq̄d·ℊ·
fi·ff·de acquī·re·do· et hoc vult bar·in similī in·d·l·aristo in ꝓn·ff·
de dona· In glo ocemat ibi·ℊ·sinautē cē·dic idem si ocemat ac
tione ex stipulatu ut dixi·s̄·eo·ℵ·item si de dote· Quero quid si

donator ttradidit realiter rē donatam quaz nunc ꝑcipitur possidere do
natarius vendicat eā an possit vti dicto priuilegio et videt q non p
ea que dicta sunt ſ. eo. in ℞. itez si de dote quod Jo. fabri videtur du
bium quia in superioribꝫ §. loquit quādo res dotalis vel ps socij ven
dicat nō mirum si nichil deducit quia ibi nichil vendicatur ꝺ bonis
illoz otra quos agit nec que realiter sua fuerunt sed in tau nostro
seaus est quia res que vendicatur fuit ipsius donantis nūc possidēt
tamen prima pars verior est per tex. l. nensemius. § si fundum et qꝺ
ibi glo. bar. ange. et vterq ꝺ. meus. ff. de re iudi. ¶ Querunt hic
doc. Jo. fa. et alij cuius erit electio illorum bonoz que deduci debent
ne egeat ouentus et videtur q deductio debeat fieri parit ꝺ omnibꝫ
ut. l. ij. C. ad. l. fal. cum ibi no. quod dicūt posse procedere vbi pluribꝫ
psonis fuerunt facte plures donationes et prædicti donatarij parit
agant ut. l. inter eos. §. i. et quod ibi glo. ange. et vterq ꝺ. meus
ff. de re iudi. et facit ad. l. fal. l. paultius et. l. linea et. l. plane. §. si. cuz
l. sequenti eo. ti. et. l. marcellus. §. res que ad trebel. cum ibi no. per
glo. bar. et doc. et debet fieri deductio de mediocribꝫ ut. C. de dona.
l. si quis argentum et. C. quo et qui. quar. ps debet. l. ij. li°. p°. et ibi
bar. Credo tamē q multa sunt in pectore iudicis p. l. nō amplius. §.
si. cum. l. sequē. de le. i. ¶ Quid si donatarius wlt alere donātem in
domo sua ad hunc finem ut sibi fiat deductio ne egeat donās et vi
detur q debeat audiri quia ista deductio fit ꝓpter alimenta ut. ſ.
dixi in ℞. item si de dote et sic exquo aliter proui detur q satis vide
tur ei offerre sicut heredes viri satis vident facere si offerunt alere
velle mulierē in domo ꝓpria iuxta no. C. de rei vx. act. li. §. simili mo
do et. ff. ut in poss. lega. l. que legatoz qꝺ tam itelligas ut dixi. ſ. e.
§. fuerat tam durū videt ēstringere istam deductionē alimentorum
que ꝯcedit donatori sine lege cum deductio fiat de ipsis rebꝫ ipso
iure ut. d. l. linea q. d. l. plautius. dicit tamē Jo. fa. q si res esset indi
uisibilis q iudex ꝯpelleret alterū recipere ius suum in estimatum ut
d. l. nō amplius. §. si. cuz l. se. et facit. j. ꝺ offi. iudi. §. pe. et si. sicut in
simili dicimus ꝺ alimentis ꝓteritis quia nō ipsa alimēta sed ipsoz
estimatio petitur et prestatur ut no. bartol?. in. l. libertus quos. §.
primo de alimentis et cibꝫ legatis. ¶ Quero nūquid istud quod
deducitur ne egeat fit perpetuū et trāsmittat ad heredes extraneos

causa dubitationis occurrit quia heredes extranei nō gaudēt huiꝰ modi ꝓuilegio ut ff. de l. si fideiusſor et l. sciendum cum glo. ff. de re iudi. & dic qꝫ de mēte legis ē qꝫ illud qđ deducit remaneat donāti pleno iure. ideo dicūt bal. doc. qꝫ in futuꝝ nichil restituit ē eo qđ deductū est etiam si donās ꝓueniret ad pinguiorē fortunam facit. ff. de offi. ꝓco. illicitas. §. si. nec ob. ī. e. §. si. qꝫ alio caū loqtur ut ibi dicā. nec obstat etiam. l. cura. §. deficientibꝰ. ff. de mune. et hono. qꝫ ibi loqtur in muēribꝰ in qbꝰ qs nō gaudet illo priuilegio sicut dēt gaudere donās ex meta liberalitate facit. l. nemo carceri. C. de acti. tribu. et. l. ꝓpe. C qui bo. cede. poss.

Vnū tamē ꝑpetuo nota qꝫ in exigendo aliquem in ꝙtum facere potest insp icit ꝙtum ex ipius ꝓmonio fructus pōt redigi q non ipsa ꝓpietas rerum nec etiam ꝙtum est ex vendicione redigentur ut est tex. singularis et ibi hoc no bar. in. l. qui bonis. ff. de cess. bo. qđ tamē declara ut dixit bal. et Jmo. in. l. si maritus in iđ ff. solu. matri et ꝑ hoc bene facit tex. nota. in. l. tēcia. §. i. ff. vbi nup. edu. debe.

Compensationes Intelligas qꝫ hic fiat ocōpēsatio ꝓmo opposita exceptione ocōpēsationis q° admissa et non reprobata p iudicem ut est tex. in. l. qꝫ in diem. §. i. ff. de ocōpēsa. si enim fuiſſ reprobata tūc obstaret exceptio rei iudi. et non posset plus opponi nec p viam exceptionis nec p viam actionis ut. d. l. qđ in diem. §. i. Et aduertas qꝫ oportet qꝫ iudex expresse reprobet ocōpensationē ex eo qꝫ non debetur id de quo opponit ocōpensatio ut. d. l. quod in diem. §. i. ff. de ocōpēsa. alias simpliciter agnoscendo de exceptione ocōpensationis q nichil de ea expresse iudicando non ꝓterea videtur sup ea tacite ꝓnūtiare ut determinat bar. no. in. l. finaūt. §. fi. ff. de nego. gest. Est enim aliud exceptionē ocōpensationis oppositam nō admitti et aliud est ipsaꝫ admissam et examinatā expresse ꝓbari qꝫ primo caū nō obstat exceptio rei iudicate q° sic ut. l. i. §. quid ergo. ff. de extraor. iudicio tutele et quod ibi no. ꝑ bar. et bal. et materiam ocōpensationis dixi plene. s. eodē. §. in bonefidei. dic ut ibi cui adde quod hic dixi q vide gl. et doc. in. l. fi. C. de ocōpensa.

Cum quoque Quero quare fuit introductūm hoc beneficiū cessionis bonoꝝ et dic qꝫ tex. est ne iudicati siue odēnati detrudant ē in carcerem ut. l. i. C. qui bo. ce. poss. cum ibi no. hinc sumpta occasiō

quetiã an debitor p causa ciuili possit capi ⁊ carcerari ⁊ hoc vẽ expe
ditũ q̃ sic in l. nemo C. de ac. tribu. li°. p°. ⁊ ibi ange. in repeti. vide
bar. in l. ꝺsentaneũ ⁊ ibi doc. C. qũo ⁊ qñ iudex et bar. in l. sacrile. ḡ
cum eo. ff. ad. l. iul. pe. In ctrariũ facit q̃ nemo dubitat q̃ carcer nõ
sit mala mãnio ⁊ magna futus ut. l. incredibile de pe. et. ff. ꝺ libe. ho
mine exhi. l. ij. et ideo inã carceratorũ q̃ aliqs carcerari deat ñ suffi
cit mãdatũ gñale etiã cũ libera ꝛ requirit specificũ mãdatũ tex. est
sing. in l. nõ solũ. ℈. si. cũ. l. se. ff. de pac. Et iure cautũ ẽ q̃ ꝑ debitũ
ciuile q̃s nõ ꝺz teneri i futute ut. l. ob es. C. ꝺ ac. et ob. ⁊ qꝺ ibi gl.
⁊ doc. vñ Jo. fa. dicit ꝫ q̃ debitor fiscal põt poi in carcerẽ. ꝺ. l. nẽo car
cerẽ. In debitore ꝓuati põt distiguí q̃ aut dolose fecit q̃ nõ essꝫ sol
uẽdo et põt carcerari ⁊ etiã ex ordinẽ puniri nec iuuat tali cauã cedẽ
do bonis ut ẽ tex. no. et ibi glo. et bar. in l. si. ℈. si. ff. quo in frau. cre.
et. ff. de admi. tu. l. ob fenus et ẽ glo. in. ℈. si. i auc. de fide iuss. Ꝑi au
tem alié dolũ omiserit in ctractu et tũc nõ põt capi ⁊ carcerari ut. ff.
de mino. l. qꝺ si minor. ℈. si q̃s futus. aut nõ dolose et tũc p mmia cõ
tumatia põt i carcerẽ detrudi. si forte ꝓter ctumatiã nõ wlt bõ sua
indicare q̃ forsan abscõdit et ea indicare tenetur. C. q̃ bo. ce. poss. l. i.
nam talis ctumatia dolo equipatur ut. ff. de admi. tu. l. si plures et iu
dex ex officio realiter capiẽdo psonã citat ctumacẽ ut. ꝺ. l. ꝺsentaneum
ergo cũ dolo suo nõ euitabit carceres ut verus ctumax esset cedendo
bonis imo cessio facta et admissa in tali casu non iuuaret eũ q̃n nolꝫ
indicare bona q̃ cum teneat omnia dimittere qui bonis cedit ut. ℈.
dicã dolo facit si qnid occultat vel retinꝫ ut. ff. mãdati. l. si ꝓcuratorẽ
℈. dolo et. l. dolus. alias nõ videt q̃ deat q̃s p debito ciuili detrudi i
in carcerẽ et cauã quo capere nõ dẽt in carcerari si vellet cedere bonis
ut. ꝺ. l. i. ꝫ ange in. ꝺ. l. nemo carcerẽ in ℣. ex p̃dictis potes p te colli
gere cẽ. distinguit. aut ẽ mulier. aut vir. si mulier et p debito etiaꝫ
fiscali nõ carcerat et ctrafaciẽs actu punit in ere et psona ut ẽ tex.
in. l. i. ⁊ auc. ibi posita. C. de offi. diuer. iudi. ¶ Adũtas tamen q̃ in hoc
dubito quia etiam femina potest cedere bonis ut. l. penul. C. eodꝫ ibi
vtriusq; sexus et hoc wlt ibi salyc. et. l. prima eodem titulo in versicu
lo quero cum in ciuitate sint cẽ. de quo infra dicam in sexta collatio
ne circa principium. aut est masculus et tunc aut est minor vigmti
quinq; annis. aut est maior. si minor forte nõ potest carcerari quia

cārcerātio ñ dēt fieri nisi cū quis est ꝯtumax ita ꝙ cōtumaciē soluere cessꝫ ut·d·b·nemo ibi ad ꝯtumatiaz abutaē·ꝫ in minore ñ videē ista ꝯtumatia ut·l·qui solidum·§·i·et ibi bar·de le·ij·et·l·cū mínores cū ibi no·C·si aduer·rē iudi·etiam si fuerit legitime defensus ꝑ suuz curatorē licet enim patiaē tūc missionē ex sēdo decreto et venditio nē ut·l·si minor ꝺ bo·a uc·iudi·possi·tñ ñ patiē icarcerationē ꝙ miſ sionē ⁊ vendica cōz minor patiē ex ꝯtumatia curatoris vbi ñ defendi tur ut·d·b·si minor et·l·pupill' et·l·fi·de priuile·cre·ꝫ carcerātio nō pōt fieri nisi ex ꝓpa ꝯtumatia carcerati q̄ ꝓpe ꝯtumatia in minore ñ cadit cū sibi re ꝫ suaz administratio cessa ñ sit ⁊ ideo patiē immissio nē et venditionem bonoz nō aūt carcerationē ꝙ missiōe ⁊ venditiōe ñ lediē minor cū ꝺ bitū satisfaciat ⁊ si minor lederē pōt minor ⁊ cur rere ꝯtra curatorē ꝙ nō soluit creditori cū potuit ut·ff·ꝺ suspec·tuto·l·iij·§·pe·⁊ fi·cū glo·sed carceratio est minori dānosa multiplicit ꝑ mo ꝙ p eū nō satisfit debito·2° ꝙ dānum carcerationis nō ē possibi le ꝑpari p minorē a suo curatorē cū sit dānum psone facit·l·si quis ꝑ uocare·C·de appell·vñ ꝺclude ꝙ de iure cōi videē ꝙ ꝑ debito minor carcerati nō possit ꝙ hoc nō reperiuriu re cautū ideo p̄dcā no·Si ve ro est maior et tūc aut cessit bonis et ñ pōt carcerari ut no·in·l·i·C· q̄ bo·ce·poss·fallit in·d·l·fi·§·fi·ff·que in frau·cre·Si aūt bonis nō cessit tūc in carcere ꝑuato detineri nō pōt ut·l·ob es ⁊ auc·ibi pōita C·de act·et ob·In carcere vero publico detineri poterit ut·d·l·iij·§· pe·et ibi bar·⁊ bal·Sed bar·in·l·sacrilegij in fi·ff·ad·l·iul·pecu·in maiore debitore alit dicit faciēdo dūam inē captūā et carcerationez nam aut loq̄mur in debitore fiscali et claꝫ ꝙ pōt ꝑ debito psonaliē capi ꝫ nō aūt carcerari sed teneri sub custodia in palatio ut·d·b·nēo carcerē qꝺ intellige ut·j·dicā qꝺ est vez ſm bar·nisi psistat i sua cō tumatia ut ibi·aut loq̄mur in debitore ꝑuati et tūc aut aliqñ fuit i iudicio et de stādo in iudicio ꝓmiserit et tñ nō stetit ⁊ pōt capi pso naliē in auc·de exhib·rei·§·si vero quādā et·C·quo et qñ iudex·l·cō sentaneum et qꝺ ibi glo·bar·ange·et doc·Si vero alī in iudicio ñ fuerit nec dām cautionē pstiterit ⁊ tūc iudex nō pōt cogi eū capi fa cere nec pōt nisi ꝑus eū citauerit et nō ꝯparuerit ut·d·l·ꝯsentaneuz nec pōt tñ isto cāu iudex eū capi facere ⁊ corā eo veniat nō ut eū car ceraret dūmodo nō eximat eū ꝺ domo ut·l·plerīqꝫ·ff·§·in ius vocā·

cum ibi no· ¶ Adũtas tamẽ q̃ iudex non potest aliquẽ in carcerẽ po
nere p̃ debito nisi p̃mo codẽnatus sit ut·d·bi·C·q̃ bo·cede·poss·a quo
carcere liberaꝛ cetẽdo bonis ut ibi q ideo ẽ cõsiliũ ſm bar·qñ debitor
tuus nõ exit domũ q̃ facias eum codẽnari in aliqua q̃titate etiã pua
fisco ex otẽptu mãdati iudicis et sic q̃ criminaliꝛ fisco teneaꝛ ut·l·
ij·ff·i·cum glo·et ibi bar·ff·de sepul·vio·tunc pro dicta multa pote
rit capi etiã in domo ut·l·i·C·de offi·diũ·iudi·et no·in·l·nemo de do
mo sua·ff·de re·iurſ· et cum p̃ multa fuerit positus in carceribo pote
rit postea recõmendari p̃ debito p̃uati iuxta no·p bar·in·l·ij·ff·fi·ff
de custo·reo·q plenius p eunẽ in sua disputatione que incipit lapsus
fuerit qc̃· Ved tamẽ idẽ bar·in·d·l·iij·ff·pe·ꝑ suspec·tu·p glo·ibi quã
etiam sequiꝛ ibi· Bal·dicit simpliciꝛ et indistincte q̃ nullus p̃ debi
to ciuili poterit carcerari misi in subsidiũ quãdo ostat q̃ nõ habet bo
na ex quibo possit creditoribo satisfieri q p cõsequẽs p̃us antrq̃ car
ceretur debet fieri dicta excussio·ratio quia si fit excussio antequã de
ueniaꝛ ad bona imobilia ut·l·a diuo pio·ff·in venditiõe de re iudi·
multo fortius debet fieri antrq̃ deveniaꝛ ad capturã psone et carce
rationẽ cum sit gũior et istam ptem sequiꝛ ecꝛ saly·ibi q etiã bal·in
d·l·osentaneũ in ℞·quero vna cuz butri·vtz possit qc̃·capi ℟z opi·
bar·nõ placet dño meo Jo·in·d·ff·in venditiõe i fi·et·l·fi filio fa·la·
sceda so·ma·in ℞·sed adũte q videtur velle bal·et clarius bar·in·d·
l·iij·qc̃·nam dicit suam opi·fore otra casum·ff·qui autẽ ℞·sed nec q̃
dam iũcta glo·in ℞·cedere in aucẽ·de fideiuss·col·i· vbi videꝛ ꝓbari
q̃ eo ipso q̃ ostat de debito p ofessionẽ iudicialem vel etiam per sen
tẽtiam que trãsiuit in rem iudicatam q̃ si debitor nõ soluat·j· tem
pora cessa iudicatis ut·l·debitoribo de re iudi·q̃ possit capi q carce
rari p̃ debito misi bonis cedat etiam si habeat sufficiẽtia bona mobi
lia ad creditum pro hoc etiaz facit·l·i·C·qui bo·cede·poss·vbi indiſ
tincte dicit q̃ condẽnati non soluentes detrudunẽ in carcerem misi
bonis cedant et ista est veritas quidquid dicãt butri·q bar· Non
ob·glo·in·d·l·iij·ff·pe·qz iuta que allegat loquuntur qñ q̃s pro cri
mine esset criminaliꝛ puniendus tunc si non potest soluere luat i cor
pus iuxta·l·primã in fine·ff·de pẽis non autem glo·itendit dicere
ꝺ ad quod allegat eam bar·et bal· Nec etiam obstat dicta·l·iij·
ff·penultimo quia ideo voluit litera ibi tutorem carcerari ne aufugi
at ut indicet bona pupilli· Vodie vro posset procedere opinio bar·

ꝙ nemo potest carcerari si velit dare in solutū rē aliquā de melioribꝰ quas habz iuxta formā .d. ff. qui aūt et auc nisi .C. de solu. et qꝫ ibi no. et sm formaz .d. auc nisi et no. bar. in .l. ij. ff. si cer. peta. qm tūc nō posſ carcerari licet nō cedat bonis nec soluat peniā qz illaz nō hēat ut .d. ff. qui aūt pz et .d. auc. misi. Et p̄dicta sūt vera nisi ꝙs ꝙ suspicatione ꝺ fuga capiat qui capi potest etiā die feriata ut ducatur coram iudice ad hoc ut ꝙ debito caueat de standō iuri al carceret ut .l. ait p̄tor. ff. si debitorē et ibi bar. ff. q in fraud. credi. et no. in .d. nemo carcerē et bal. Ja. bu. et saly. in .d. l. osentaneū et ego dixi in p̄ū. huiꝰ ti. dic ut ibi q̄ no. qz cotidiana. et addas hec ad ea q̄ ibi dixi. ¶ Quero an p cessionē bonoz liberet ab aliq̄ obligatiōe q gl. in .l. vbicūqꝫ ff. de fideiusso. dicit ꝙ ipso iure liberat a ciuili naturali ēmanēte. tu dic ꝙ a nulla obligatiōe liberat ſ paratur sibi exceptō donec veniat ad pinguē orē fortunā ut no. cy. in .l. i. C. eo. in pri. q. et ibi bar. et doc. q ꝙ hoc est tex. q ibi bar. in .l. qui bonis. ff. e. qz cessio bonoz nō est acta actionē ideo obligatio ēmanet in sui substātia liz pareat sibi exceptio ꝙ nō cogat pati iudiciū ita dicit bal. in .d. l. i. in p̄n. q ibi saly. ꝙ hoc allega tex. in .l. pe. in fi. e. ti. ibi ꝙ modo debiti q̄. et sic vtroqꝫ iure ē obligatus ut prius erat et ē nō ꝑbū exigi qz est ab inuito exoꝛqueri in .l. pri. ff. si rē de le. iij. ad idē tex. i. d. l. i. C. e. dū dicit liberati nō sūt. al aūt nō posset ab inuito exoꝛqueri misi māsiſ set ciuil et natural obligatio et hoc etiā seq̄tur bar. ange. et Jo. ō imo. et raph. in .d. l. vbicūqꝫ. ¶ Et adūtas ꝙ ad hoc ut cessio bonoz posſ fieri oportet ꝙ debitoꝛ p̄us ofiteat debitū ut .l. pe. et ibi bar. ff. qui bo. ce. poſſ. et sufficit ꝙ ex iudiciū ofiteat vel debitū cognouerit tautū vel alio mō iuꝝ .l. cū notissimi. ff. sed q si quis .C. ō p̄scrip. xxx. vel xl. anno. aut in iudicio ofiteat spōte aut nichil dicat q patiat facti ꝓbōmbo se odēnari ut .d. l. pe. ff. si. et ꝙ hoc facit glo. i. hic. nam tres sūt casus. aut negat debitū et nō habz dem̄ bñficiū. aut nō cōfitet neq; negat et tūc idē cū possit negare. aut ofitet ita q taliť ꝙ nl la occasio negandi ēl inquat et habz hoc bñficiū qꝫ ītellige ut .j. dicam. ¶ Et adūtas qz ñ tm̄ patfam. ſ etiā filiusfa potest bonis cedere ut .l. cū et filij. cū ibi no. p glo. et doc. C. e. quiimmo nō tm̄ masculꝰ ſ etiā fcia potest bois cedere et cedēdo liberat a carcere ut ē tex. q ibi saly. in .d. l. cū q filij ibi qz filiusfa. vtriusqꝫ sexꝰ q̄. et idē no. saly. in .l.

i·e·ti·· Ex quo no·q; de iure codicꝭ mulier potꝫtat carcerari ꝓ debito
ꝫ hodie etiã ꝓ debito fiscali nõ põt ut auc̃·ꝫ hodie·C·ꝫ offi·di·iudi
et·ꝝ·dixi i ij·coll· Quero an nõ tm̃ debitor ꝑuator possit cedere bo
nis ꝫ etiã debitor fisci et clarũ si ẽ debitor ex delicto nõ põt bonis ce
dere ne delictũ remaneat ipunitũ ac ecꝫ qz ñ potẽs soluere luat i corꝑ
ut·l·quicũq;·C·de ser·fugi·aut ẽ debitor tributarius q tũc nõ debet
carcerari ut·d·l·nemo ꝫ dz honeste sub custodia detineri ut prõpti
or se reddat ad soluẽdum·aut ẽ debitor ꝓpter collectas et tũc nõ po
test cedere bonis ut ẽ tex·in·l·ꝓpter honorẽ·C·eo·et ibi hoc bal·no
tauit vnde carcerabit̃ donec soluat de quo tñ dic lati? ꝑ saly·in·d·
l·i·C·e·in ℞·q̃ro vi° an debitor Quero q̃d si a ꝑncipio negauit
debitũ q fuit conuictus et condẽnatus postea ofitet̃ an gaudeat ꝑuilegio
cessiõis bonor et saly·in·d·l·i·C·e·in ℞· iuꝫ hoc mouro aliq̃ dubia
nc̃·tenet q; sic ꝑ tex·d·l·i·q vẽ ꝑsupponere condẽnationẽ ꝑcessisse cessiõr
do ut·l·fi debitor·ff·de iudi·q ꝓ hoc facit·l·pe·ff·e·ti·que frustra cõ
dẽnationẽ esse factaz aliquo cañ requirerz nã ibi ponit̃ alẽnatia qñ
ofitet̃ exꝫ iudiciũ et illa ñ sufficit nisi condẽnet̃ iõ copulatiue dicit tex·
hẽtur vñ solũ ꝑceptũ de soluẽdo sufficerz ꝫ in hoc dubito qz cañ in ali
quo in onere ꝓbandi creditor nõ sit alleuiat? necessario sequit̃ q;
debitor ꝓpter suũ mẽdaciũ dẽt ꝑdere bñficiũ cessionis ut·l·fi dubitet̃
ꝟ·i·q ibi bar·ff·ꝝ fideiuss·et in·ꝟ·itẽ mixta cañ ibi no·ꝝ·e·fãt·l·rẽ alie
naz·ꝟ·i·de pig·act· et ꝓ hoc videt̃ casus in simili in·l· ꝫ si exꝑte in
fi·ꝓn·ff·qꝝ cañ eo vñ dicẽdo se prẽzsa·mẽtiẽdo ꝑdit bñficiũ ut i solid
exigat̃ ꝫ ista duo ẽmedia occurrit in q̃tũ facere põt et cedere bonis
eq̃pant̃ ut no·dy·q doc·in l·alia·ꝟ·elegãt·ff·so·ma·et doc·in·l·i·C·
e·Et idẽ dicim? qñ socius negat se socũ q; ꝑdat bñficiũ ne occum
tur in q̃tũ facere põt ut·l·ꝫ hoc ita in fi·de re iudi·sicut in simili dici
mus qñ negat q̃s se possidere q cuncat̃ qz ꝑdit bñficiũ possessiõis liz
poss ꝑuationẽ velz ofitẽri ut·l·fi·et ibi glo·et doc·ff·de rei ven·q dixi
ꝝ·e·ꝟ·i·ergo negãs debitum scienter debet ꝑdere beneficium cessio
nis bonorum ꝑr predicta nec obstat dicta·l·prima·C·eodem quia
respondeo ut ibi in glosa·nec etiam verum q; semꝑr in confessum fi
at preceptũ de soluendo quia aliqñ condẽnatur iuꝫ·l·fi reus patus et

ibi glo·ff·de pac·pōt tñ opi·saly·saluari si post dēnationez debitor appellasset p quā appellationē extinguit pnuntiatū ut·l·i·in fi·ff·ad turpill·tūc si obiciat potuit cedere bonis ar·l·q̄ cū maior·ℌ·accusasse de bo·liber· ¶ Quero qūo dēat fieri cessio dic q̄ simplici ℞bo q̄ pre nūtiuz q̄ p epl̄am et p nūs nō tm̄ in iudicio ℨ etiā ex̄ iudiciū agnos cēdo ꝑus debitū fieri potest ut·l·fi in oim·C·e·q si alie disponere sta tuto vituposo q̄ alio mō fieret nō valeret statutū ut ibi dicit bal·et saly· ¶ Quero debitor wlt cedere bonis creditores wlūt dare sibi iducias q̄nquenales iux̄·l·fi·C·e· ad quā dilationē obtēdā vel ad opponendū quz debitoē cōi debēt oēs creditores moneri p certo die et hora q̄ in certo loco dēant conuenire sup hoc q tūc qō maior ps creditoꝝ deminuerit ꝓiudicat alijs nō tm̄ ꝓtibo ℨ etiā abñtibo citatz tñ dūmodo maior ps sit iux̄·l·maiorē cū ibi no·ff·de pac·tūc quis ꝑ ferre reē dic q̄ debito qm̄ tale bñficiū sibi cōceditur a lege absq; fcō creditoꝝ q sic cessionē bonoꝝ ipedié ñ pñt imo otra eoꝝ wlūtatē ut·l·i·C·e·vbi etiā vide bar· ¶ Quero data est dilatio q̄nquenal' a creditoribo an ea elapsa potest āplius debitor cedere bonis dic q̄ si immo erit carcerādus ut no·glo·q doc·in·d·l·fi· ¶ Quero semel cessit bonis debitor et hoc fuit p creditores acceptatū an possit debitor pe nitere et suā cessionē reuocare et dic q̄ potest ut·l·ij·C·e·q cessio fuit in troducta in fauorē debitoꝝ igit' nō·ut·l·pe·C·de pac· ¶ Ad vnū adū tas q̄ cessio bonoꝝ nō ht̄ locū q̄tēs quis potest pacisc̄ cū alio iux̄ no·p glo·et doc·in·l·stipulatio·ℌ·et ht̄ de op·no·nū·et late p bar·in·l·sti pulatiōes nō diuidūt de ℞·ob·nō pōt cedere bonis ut no·bar·in·l·i·ff·e·ti· ¶ Quero aliquis cessit bois q̄d sibi icūbat dic q̄ int' alia dēt idicare sua bō al' pdit dcm̄ bñficiū ut no·glo·et doc·in·l·i·ff·eo·ti·q bal·in·l·pe·ff·e·ti· Ex quo sequitur q̄ si aliq̄d occultarz scient' q̄ cū occultās sit simil' negāti ut·l·hereditatū·ℌ·i·ad·l·fal·q̄ puniet' in duplū ei? q̄ occultauerit ar·l·fi·ℌ·illo vz·C·de iure deli· ita dicit bal·q saly·i·d·l·i·C·e·ti· ℞z dubito q̄ si eq̄pat' negāti et negās et i sua negatiōe phisicēs pdit hoc bneficiū ut no·in·d·l·i·igit' ꝓterea si nō idicat bō pdit hoc bneficiū p ea q̄·s·dixi ergo q̄ maliciose occl tat ñ indicat facit·l·fi·ℌ·fi·cū ibi no·p glo·q bar·ff·q̄ in frau·credi· ¶ Quero an cedēs bonis dēat aliquid relaxari vel dēat nudus re manere·q dic q̄ nichil sibi reliquit' etiā vnus denarius ut no·glo·

et bar·in·l·pe·ff·e·qđ ē ꝟm ꝓter ꝙ viles vestes ne sit carne nudus
qz tales vestes ad tegendū carnē etiaz dānatꝯ ad mortē relinquūt
ut·bdūus·ff·de to·dā·et ibi dy·et bar·ergo multo fortius debēt re
laxari vestes cedēti bonis ita dicit cy·in·l·i·C·e·in iiij·q· ¶ Aduītas tñ
ad id qđ·s·dixi ꝙ si puenerit ad pinguiorē fortunā ꝙ teneaī in ꝙtū
facere pōt istud ē verum ꝛspectu creditorum quú tpe cessionis erant
creditores alias si nouī creditores efficiunt tūc nouī creditores pos
sunt ipsū in solidū exigē ut est tex·et ibi doc·in·l·iij·C·e· ¶ Aduītas
tñ ad istud qđ dixi ꝙ itez teneaī ē wz nisi sit clericus q̄ cōsequaī
postea·i·post cessionē breuiariū vnū vel doctoz vel scholarꝯ libros ne
cessario sibi et miles arma qz talia bō non cogit dare creditoribo ut
no·glo·in·l·nepos ꝓculo de ꝟ.sig·et no·cy·bal·et saly·C·e·ti·l·i·nā
sciendū est ꝙ q̄libz etiā cleric? et etiā ecclesia pōt cedere bonis ut in
auc· ut dēminata sit nume·cle·in·ℌ·si q̄s aūt adiecisz ibi res oīno
creditoribo cederēt· Ex quo inferī ꝙ si vniūsitas clericoz apud q̄s
dēt eē sūma fides q obꝛuātia ut·l· ꝓsbiteri·C·de epis·et cle·possunt
cedere bonis ꝙ a paritate cōmis quelibz vniūsitas ut scholariū vel fa
broz dēt posse cedere bonis facit·l·iiij·ℌ·si actoz ō re iudi·et·l·fi·et ibi
bar·et doc·C·de iurꝯ·om·iu·et·l·sicut·ℌ·i· qđ cuiusq vniūsi·noie et
l·fi·et ibi bar·ff·de colle·illi·quod nō· ¶ Quero principalꝯ cessit bo
nis an ꝓsit e? fideiussori dic ꝙ nō ut·l·heres a debitore·ℌ·ꝙ si stipu
lator ō fideiuss·et ibi bar·vñ creditor pōt ī di ē ad fideiussorē ut ibi
ut dici? in fiki ꝙ ꝙus creditor fuerit missus in possessiōz bo noz debi
torꝯ pōt ēdire ad fideiussorē ēlicta ꝓma via ut ibi voluit bar·sicut ecē
in simili dicim? ꝙ ꝙus aliqs fuerit missꝰ in possessionē bonoz debi
torꝯ sui tam pōt vltra hoc ipsū capi facere psonalit et vna via electa
altera sibi nō ꝓiudicat ut elegant voluit bar·in·l·ꝓsentaneū·C·quō
et qñ iudex et bal·in·l·ij·C·de testi·mili·et ange·in·l· nemo carceret
C·de exac·tribu·qđ no·perpetuo et tene menti· ¶ Quero an bñficio
cessionis possit renuntiari·et ℑa·de are·et cy·in·l·i· in fine·C·eodem
dicunt aut tale pactum est vstitum iuxta contractum q valz alias
secus ut·l·finali in fin·C·eodem· Ded Ray·et barto·in·l·alia·ℌ·ele
ganter in fine·ff·solu·matri·tenet contrarium per glosam nota·in
auc·immo·C·de actiom·et obligatio·misi in fraudem creditorum bo
na sua dissipauerit ut·l·fi·ℌ·fi·que in frau·cred·vel misi tempore quo

2.93

ꝓmias alienas ꝛcꝑtat sciebat se ñ eē soluēdo ar·l·pē·ff·de iurē &·
sēd hoc p·d·l·pē·nō placz taph·qz ibi loquit in socero q̄ pdit bñficiū
ptiulare ut i·ff·itē si de dote·s·e·qō facilit pdit ꝯ cessio bonoꝝ ē ius
cōe ideo ñ sic facilit pdit ar·l·eiꝰ milit·ff·milicia ō re mili·Et lz opi
bar·ꝑm taph·in·d·ff·elegant sit cōis siña qz nō valz·d·pactū de nō
cedēdo bonis ñ valz ne ꝙueniat in q̄tuz facere pōt ut·d·ff·elegāt·Et
ita tenz ibi ange·et imo·q hāc opi·approbat salv·in·l·i·C·e·in ℞·q̄
vo nono an tēat renūtiatio qc̄·et etiā eā seq̄tur anto·de bu·in·c·cū
ōtīgat ō iuriur·ꝯ imo·in·d·c·cū ōtingat in ℞·Itē adūte qz p pdcā
vē posse īferri an valeat pactū de ñ cedēdo bonis vē simplē tenē opi·
bar·p no·p fre·in suo ope cōsilio lix·et maxime qz valz·d·renūtiatio
cū iuramēto ꝑm spe·in ti·de renū·ff·i·℞·itē ē beneficiū·tō qz tale pac
tū nō est ℞m qz sit ōtra bonos mores nec etiā habz perpetuā cām p
hibitiōis cū etiā in aliquibo casibo q̄s nō possit vti·d·beneficio ut·l·
fi·C·e·igit iuramēto pōt firmari ut habet in·l·nō dubiū p doc·C·ō le
gi·diūcta glo·i·q·i·c·sicut vigoze nec ob·d·ff·elegāt qz ibi loquit ī
alio beneficio ne ꝙueniat marit⁹ in q̄tū facere pōt qō vere ē ōtra bōs
mores qz illō ꝙcedit ob reuerētiā·secus si cōcedere nō ex natura actio
nis vel ōtractus ut in cessiōe bonoꝝ qz tūc tali beneficio pōt renūtia
ri no·glo·bar·et doc·in·l·pē·C·de pac·in·l·si ꝙuenerit ō re iudi·non
ob·l·ob es et·d·auc·imo ibi qz loq̄t qñ fit pactū q̄ ꝑa auctoritate
possit capere debitorē et cogere ad obꝰuantiā ōtractus qō est ōtra bō
nos mores ꝯ in casu nrō fiet auctoritate iudic igit qc̄· de q̄ latiꝰ ibi
p eū ꝯ bal·in·d·l·i·C·e·conat reducere opi·ad ꝛcordiā nā beneficiū
cessiōis duo opat·vnū q̄ debitoꝛ nō possit carcerari z huic nō pōt ē
nūtiari ut·d·auc·imo diūcta·l·titia·ff·i·ff·de odi·et de mō· et ita in
telligat opi·bar·et tap·aliud ē qz in bonis postea quesitꝰ nō ꝙueniā
tur nisi in q̄tuz facere pōt z huic pōt renūtiare qz hoc nō ōtinz turpi
tudinē respectu exnei ita intelligat opi ja·et cy·p pdicta z ista con
cordia placz taph·z m·C·Ad vnū tamē adūtas qz creditoꝛ q̄ fecit car
cerare debitorē dēt eū alere suis sūptibo si debitoꝛ nō hz aliūde ak iu
dex facit eū relaxari ut est glo·sing·in·l·fi·C·de erro·mil·anno·li°·
xij°·quod perpetuo nota·

Operis istius finis adest·

1001508

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6